

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಕೃಪಾಪತ್ರ

བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་
ཞང་བོད་སྐད་ཞོད།

ཐུབ་བསྟན་བྱ་རྩེ་གསུམ་

Kamtsang Prayers

ཚུམ་བ་པོ་འདྲ་བར།

ནང་དོན་གནད་བསྟུས།

གངས་འཛིན་པ་རུ་མ་ཡིས་རྩ་ཞོས་བསྐྱེད། །
 མི་ཆེའི་མདུན་ལས་གཞན་གྱི་ཡུལ་རུ་བཅུལ། །
 ཡིག་རྟེན་བསྐྱབས་ཀྱང་ལྟ་བ་གསར་པ་རྟེན། །
 རྒྱལ་ཁབས་འགྲིམས་ཀྱང་རང་གི་སྡེ་ལ་ཞིན། །

སྒྲིབ་རྒྱུ་རིག་གཞུང་རིག་གསར་སྒྲིག་རུ་སྦྱངས། །
 དེར་རབས་ཤེས་བྱ་རྒྱལ་ཁབས་ཀྱན་ནས་སྤངས། །
 རང་སྡེའི་རིགས་ལ་དགོས་པའི་རིག་གཞུང་འགར། །
 དཔུང་པའི་ནུས་བཤད་སུ་སྟེ་བདུན་པ་གཉིས། །

གནའ་རབས་མཁས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་བསྐྱར་རུ་བསྒྲ། །
 དེར་རབས་ཆེན་རིག་གཞན་གྱིས་བཤད་སྒྲིབ་འཛོལ། །
 ཡིག་རིགས་གང་འདོད་སྒྲིབ་མའི་སྒྲིག་རྒྱུ་བཀོད། །
 མཁན་རྒྱལ་མཁས་པའི་གསུང་དང་འདི་མི་འདྲ། །

གཞུང་གི་ལས་གཞི་སྒྲིག་གིས་བདག་བཟུང་བྱེད། །
 དཔུང་འབྲས་གང་དགོས་གཞན་གྱི་ལག་ནས་ཉོ། །
 ཞིབ་འཇུག་མེད་ཀྱང་དཔུང་ཚྭ་ཆར་ལྟར་འབབ། །
 སྒྲིབ་གྲུའི་དཔོན་རིགས་ཚྭ་དང་འདི་མི་འདྲ། །

རིག་པའི་གནས་ཀྱན་ཅས་པའི་བཅུད་རུ་སྤངས། །
 དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་རབ་སྒྲོང་ནས་བཅུལ། །
 ཡིག་འབྲུ་རེ་བཞིན་སྤྲད་པའི་ཚ་ལས་བརྒྱད། །
 ཟུངས་ཁག་དོན་མོས་བསྐྱེད་པའི་དཔུང་ཚྭ་ཡིན། །

ཁོ་ལོ་གཞོན་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟ་རིག་གནས་གསར་བཞེད་སྐབས་དང་འཁོལ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་ཀྱི་
 དགོ་ཆུན་ཐང་གྲ་ཆོ་དབང་དང་། རྒྱལ་ཆེ་པན་བདེ། ཡོན་ཏན་ལུན་ཆོགས། ཡོན་ཏན་
 དཔལ་བཟང་། དབུ་མཛེད་བཟོད་པ་སོགས་སྒྲིབ་གཞིར་སློབ་དཔོན་ལ་བསྟེན་ནས་ལུས་
 རྟགས་དག་གསུམ། རྟན་ངག། སྐར་ཅིས་དང་འབྱུང་ཅིས། གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་ལུན་མོང་
 རིག་གནས་དང་། གཞུང་བཀའ་ཤོད་ལྟ་དང་། རང་བརྟག་རྒྱུད་གསུམ། ཆོ་ག་ཆོས་སྦྱོང་
 སོགས་ལའང་བག་ཆགས་ཅམ་འཛིག་པའི་སློབ་གཞིར་བྱས། བཅོས་བསྐྱར་སྒྲོ་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་
 ལུ་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཤོད་ཡིག་སློབ་གྲུའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཤོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་
 ཆུན་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ལོར་སློབ་གྲུ་ནས་ཐོན་རྗེས་ལུ་པེ་
 ཅིང་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་དགོ་ཆུན་གྱི་ལས་ཀ་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦
 ལོར་དེ་བར་ལོ་ལྟར་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རི་སོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོ་ཁག་ལ་པན་
 རྒྱུན་རིག་གནས་བཞེ་ལེན་གྱི་བཟོ་སྒྲིང་དང་ཞིབ་འཇུག་གི་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཆགས།
 དེར་བརྟེན་དེར་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་འཁོལ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་
 ཞིབ་འཇུག་གི་འགོ་ལམ་གསར་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ལུ་མཐུད་དེ་ཤོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 རྣམས་འཛིན་སྒྲིང་སྤྱིའི་རིག་གནས་དང་བསྟེན་ཞིང་རྒྱུ་རབས་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་གསལ་དོར་
 བཅུད་ལེན་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་བཅུ་སྟོད་ལ་སོགས་ཤོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྣམས་དེར་
 རབས་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་རིག་གཞུང་གི་འགྲེལ་བཤད་གསར་པ་ཞིག་བྱས་ཡོད། །

འདི་ནི་ཤོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་དུ་དེར་རབས་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་
 དང་འགྲེལ་བཤད་རྣམས་རང་སོར་བཞག་ཅིང་། རྒྱུ་ཀྱིས་རྒྱུན་པའི་གནའ་བོའི་འབྲེལ་རྒྱུ་གི་
 འགྲེལ་བཤད་གང་ཡོད་དེར་རབས་ཆོན་རིག་གི་རྣམ་བཤད་ལྟར་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཏེ། ལྟར་
 རིགས་གཞིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཐའ་དབྱུད་བཏང་སྟེ་བྱིས་ཡོད་སྤྱབས་བསྟན་བཅོས་སོ་སོ་ལ་ཐུན་
 མིན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལྟར་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། །

༡ ལུས་རྟགས་འགྲེལ་པའི་བྱུང་ཆོས། གཙོ་བོ་སི་རུའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དཀའ་གནད་ཀྱི་
 འགྲེལ་བཤད་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ལས་ཆོག་སྐབས་ལུ་སི་རུའི་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་མིན་ཞེས་པ་དང་། བདག་གཞན་ཤེད་མཚུངས་མིན་ཞེས་པ་གཞིས་
 དོན་ལ་གཅིག་ཡིན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་དཔེར་བཞིན་ལ་ཞིབ་རྒྱུ་བརྟགས་ནས་བྱ་བྱེད་ཐ་
 དད་པ་ཞེས་པ་ནི། ལས་ཆོག་རང་གི་ངོས་ནས་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། ལས་ཆོག་
 ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཞིས་ཡིག་གཟུགས་ཐ་དད་ཡོད་པ་དེ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའམ་བདག་
 གཞན་ཤེད་མཚུངས་པ་དང་། དེ་གཞིས་ཡིག་གཟུགས་ཐ་དད་མེད་པ་ནི་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་
 ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་དང་འགྲེལ་བཤད་གསལ་བོར་བྱས་ཡོད། །བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ངོས་

འདྲིན་ཡང་དེར་རྟམ་བར་སྒྲོད་རིག་པའི་ནང་གི། བྱེད་ཅིས་པ། 主语 ལས་ཞེས་པ། 谓语 བྱ་
 ཞེས་པ། 宾语 དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོར་བྱས་ཡོད་པ་འདི་ཡིས་རྟགས་
 འཇུག་གི་དཀའ་ལྷོག་མཐའ་དག་སེལ་རྒྱས། ལྷག་པར་རྟམ་རྟམ་རྟགས་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱ་མཐའ་དག་
 གྱི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བཤད་དང་། ཆོད་མའི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཐའ་དབྱེད་
 བཀོད་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྟམ་བར་སྒྲོད་རིག་པའི་བརྒྱུད་བྱ་མཐའ་དག་རིགས་ལམ་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན། །

༩ ལྷན་རག་འགྲེལ་པའི་ཁྱད་ཆོས། ལྷན་རག་མེ་ལོང་མའི་གཞུང་གི་རྩ་ཆོག་ལ་ཆོག་
 འགྲེལ་མདོར་བསྟུན་གོ་སླ་བ་ཞིག་བྱས། ལྷན་རྒྱན་ལ་སོགས་གོ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་ལ་
 འབྲུག་ཁམས་སྤུལ་དང་། འབྲུ་མི་ཕམ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཅུང་ཟད་
 རྒྱས་འགྲེལ་བྱས་ཤིང་དོན་གསལ་བར་བྱས། ཁྱད་ཆོས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་བོད་མཁས་པའི་
 དཔེར་བརྒྱུད་ཆ་ཆོད་ལ་གོ་དཀའ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོང་སྐོར་ཡོད་པ་དང་། གཤམ་ཆོག་རྣམས་
 ཐང་སྒྲ་ཆོད་བང་མཐུན་ནས་ལྷན་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱིད་རྒྱན་རྣམས་སྤུས་གསར་མེད་པར་ཡི་གེར་
 བཀོད་ཡོད། །

༩ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་མཉམ་ཅིས་པ་འདི་ནི།
 དེར་རྟམ་འཇུག་མིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཞིར་བཟུང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་
 རྣམས་བཅུག་ཅིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྟམ་རིམ་མི་འདྲ་བ་དག་ལེའུ་དགུར་བྱས་ཡོད་པ་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྟམ་བར་སྒྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཆར་གི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་འདི་ནི་བན་བོན་
 གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་རྒྱུད་པ་དག་དང་། རྒྱུད་ཡིག་ཆར་རྒྱུད་པ། དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་
 པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱ་ཆ་རྒྱུད་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ལ་དགོས་
 པའི་མཐུན་ཆེན་རྣམས་མ་ཆོད་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་ལོ་དོ་སྒྲོང་ཕྱག་རྟམ་གི་བོད་ཀྱི་ཤེས་
 རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བསྒྲིགས་ཡོད། །

༩ ལོ་རྒྱུས་བྱིས་པའི་དགའ་སྟོན་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་མཉམ་ཅིག་གི་ཡན་ལག་རྟམ་བར་
 པའི་གཙོ་བོ་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡིན། འདི་ནི་བོད་ཡིག་སྒྲོ་བ་མ་ལས་དང་
 མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སླ་བའི་ཆེད་རྟམ་བར་སྒྲོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་མཉམ་ཅིག་ནང་རྟམ་བར་སྒྲོད་རིགས་ཀྱིས་
 བསྟུངས་ཐོན་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྤྱི་གསལ་བསྒྲིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱུན་གྱི་གོ་བདེ་
 པའི་རག་སྒྲུར་ཐོག་རྟམ་བར་སྒྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཆར་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དོན་མཐུན་པའི་ཆེད་རྟམ་
 ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྩ་བ་ཞིག་གསར་བསྟན་བྱས་ཡོད། །

༩ བྱིས་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་འབྱར་མ། འདི་ནི་གནའ་བོའི་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་ནས་ཉེ་རྟམ་
 བར་གྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུད་རིམ་ལྷན་པ་ཞིག་རྒྱ་ཡིག་རྟམ་བར་སྒྲོད་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་པ་མ་

ཟད། རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་གོ་རིམ་ནང་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ནང་ཏུ་མེད་པར་རྒྱ་ཡིག་ནང་ཏུ་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་མང་པོ་ཞིག་བྱར་མཆན་བཏབ་ཡོད། །

༦ ཁམས་ཀྱི་ས་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཁམས་ཞེས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ས་ཁོངས་དེ་ཆོད་གཞི་གང་ཡིན་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་རྣམས་སུ་འཁོད་པ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟོགས་བསྟེན་གསུང་ཏེ་མིག་སྔར་ཁམས་ཀྱི་རིག་གནས་ས་ཁོངས་གང་ཡིན་ཐེངས་དང་པོར་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་སྡེ་དགའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མི་ཉག་ཁྲི་ཤིའི་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་ནི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་དང་གཉིས་སུ་སྔར་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གཞིར་བཞག་ །དེའི་ཐོག་ཏུ་ཁམས་སྟོགས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དག་གིས་ཁ་བསྐྱངས། ཁམས་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ཤེས་ཡོན་པ་རྣམས་ལ་བཅར་འདྲི་ལུས་ཏེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་མ་འཁོད་པའི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་རྣམས་ཀྱང་ཁ་སྐོར་བྱས་ཡོད། །

༧ གསེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱད་ཆོས། འདི་ནི་（国家社科基金-重大项目） རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་རིག་གི་གལ་ཆེན་ལས་གཞི་དང་། ཁམས་པའི་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལས་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། གསེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༠ ལས་མས་ཅམ་ནས་འགོ་བརྩམས་པའི་ཞང་ཞུང་གི་གསེར་གྱི་བྱད་ཆོས་དང་། བྱང་བའི་དུས་རབས་རྣམས་གནའ་བོའི་སྤྱི་རིག་གི་གསེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཕན་ཚུན་གོ་བསྐྱར་གྱིས་སྐོར་ནས་དབྱེད་པ་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་དུས་རབས་རིམ་བྱང་རྣམས་སུ་ཞང་བོད་གསེར་གྱི་དང་། ཞང་ཞུང་བོད་བཅན་པོས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པ་ནས་བོད་ཡུལ་སྤོང་སྤོང་བར་གསུམ་ཏུ་གསོ་བ་རིག་པ་རི་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཆུང་དང་། མཁས་དབང་གང་ཞིག་བྱོན་ཆུང་སོགས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙུག་སྤྱི་བའི་ལྟ་བར་གཞི་བཟུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་གསེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་འཇུག་གི་ཐབས་ལམ་གཙུག་པོ། གནའ་བོའི་གསེར་གྱི་བྱད་ཆོས་ལ་མི་རིགས་རིག་པ་དང་། གནའ་རྒྱུས་རྟོག་ཞིབ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་བཅས་རིག་ཆོན་ཁག་མང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

༨ འབྲུང་ཆིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ནི། འབྲུང་ཆིས་ནི་གཙོ་བོར་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་དམངས་སྤོལ་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དངོས་པོའི་ཁམས་ལ་འབྲུང་བའི་རྒྱལ་རིག་གི་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཐོག་མར་རྒྱེད་པའི་རིག་གནས་རྒྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེས་ན་འབྲུང་ཆིས་ཉེར་མཁོ་བྱམ་བཟང་ནང་གི་ཆེད་སྟོན་གྱི་ཐ་སྟོད་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བཤད་དང་། གོ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་ལ་རེབ་མིག་གིས་འབྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད། དེའི་ཐོག་ཏུ་བག་སྟོན། གཤིན་ལས། ས་དབྱེད་སོགས་དམངས་སྤོལ་གལ་ཆེ་བའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྟོགས་བསྟེན་གསུང་བྱས་ཡོད། །

༩ སྐར་ཆིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ནི། བོད་ཀྱི་སྐར་ཆིས་ནི་གནའ་བོའི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བྱུང་

ཁམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲིགས་བསྐྱེད་པའི་ཚན་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་
 རེད། དེ་བའི་འདི་ནང་གནའ་བོའི་ཁང་ཁུང་རྒྱ་པོའི་དག་ཅིས་སྐྱེས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་
 དབྱུང་པའི་གནམ་གཤིས་རིག་པ་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐར་ཅིས་ལཱ་བོད་ཡིག་དུ་
 བསྐྱར་བའི་གངས་ཅིས་སྒྲིགས་གཟུང་སྐར་གྱི་ལའི་རྒྱུང་འགྲོས་(公转) དང་། རང་འགྲོས་(自
 传) ཀྱི་ལྷུང་བུལ་གྱི་གངས་ཚད་ནམས་ཨང་གངས་དང་སྐྱར་ནས་བོད་ཀྱི་ལུལ་དུས་དང་བསྐྱར་
 པའི་དུས་ཀྱི་གནམ་གནམ་དབྱུང་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཐབས་ཤིག་རེད། དེ་བའི་འདི་ནང་དུ་གཙོ་
 བོའི་བྱུང་ཚུས་དེ། ལྷ་བསྐྱེས་དང་། གཟུང་ལྷ། ཞག་གསུམ་རྣམ་དབྱེ། གྱི་ལའི་རྣམ་བཤད་
 བཅས་དང་རབས་ཅིས་རིག་གི་ཨང་ཅིས་ཀྱི་སྒྲིག་འགྲོས་ཆ་ཚད་ཞིག་བཞུགས་ཡོད། གཞན་ཡང་
 དུས་ཕྱིས་རྒྱ་དཀར་ནག་ནས་བསྐྱར་བ་དང་། བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྒྲོངས་དང་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་
 སལ་ཆེར་སྤར་དོར་བྱས་ཤིང་། གནམ་ས་གྱི་ལའི་ཆགས་ཚུལ་དང་ཉི་ཟླ་གཟུང་འཛིན་སྐོར་
 རྣམས་དང་རབས་གནམ་ས་གྱི་ལའི་རྣམ་བཤད་དང་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཡོད། །

༡༠ གསེ་བ་རིག་པའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་བྱུང་ཚུས་ནི། དང་པོ། བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་གཞུང་གི་
 ཉེས་པ་གསུམ་(三因) དང་། འབྱུང་བ་བཞི་(四大元素) རྣམས་དང་རབས་གསེ་རིག་ནང་
 གི་རྣམས་རིགས་དང་སྐྱར་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པའི་དཔེ་དེ་བཞོག་མ་དེ་ཁོ་བོའི་དཔེ་ཆ་འདི་
 ཡིན། སྒྲིལ་༡༩༧༥ལོར་ཁོ་བོ་སྤྱི་ལུ་ལ་བོད་སྐད་སྒྲོ་བའི་བྱེད་སར་འགྲོ་སྐབས། དེའི་གོང་གི་
 ལུལ་སྒྲིལ་ནང་གཉིས་སུ་བཞགས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། འབྱུང་བ་
 བཞི་ཟེར་བ་དེ་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རང་བཞིན་གྱི་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་རྣམས་རིགས་ཡིན་
 པར་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཤིང་མཁན་སུ་ཡང་བྱུང་མི་འདུག །རྒྱ་མཚན་དེས་བོད་སྐད་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་བྱེད་མཁན་སྤྱི་ལུ་ལ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྐོར་ལ་འདྲི་བཅུད་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བར་བརྟེན།
 ཁོ་བོས་འདི་དག་ནི་དང་རབས་གསེ་རིག་གཞུང་དུ་བཤད་པའི་ལུས་ཀྱི་ལུས་ཆའི་ནང་གི་འབྱུང་
 བའི་སྤྲ་རྣམས་(微量元素) ཟེར་བ་འདི་དང་གཅིག་པར་ཡིན་པ་ཤིས་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་
 ཞིག་ཡིན།

གཉིས་པ། བོད་སྐད་གཞུང་གི་མངལ་ཆགས་པའི་དུས་དང་དང་རབས་ལུགས་གཉིས་རྒྱུ་
 འགལ་ཏག་ཏག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་བོས་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་གི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་
 ལུགས་དང་། དང་རབས་ལུགས་གཉིས་མངལ་ཆགས་པའི་དུས་ཚོགས་གཅིག་མཐུན་དུ་དོས་
 འཛིན་བྱས་ཡོད། བཤད་རྒྱུ་ལས། མངལ་ཁ་བྱེ་ནས་ཞག་ནི་བཅུ་གཉིས་པར། ཞེས་དང་
 རབས་ལུགས་ཀྱི་མངལ་ཆགས་པའི་དུས་དང་རྒྱུ་འགལ་བྱུང་བ་དེ། བར། པར་ལ་བསྐྱར་
 པས་དང་རབས་ལུགས་དང་ལྷ་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་ཡོད། །

གསུམ། ཟུར་མཁར་བ་དང་། དེལ་དམར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་འབྱུང་བ་ས་

ཆུ་མི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཕན་ཚུན་འདུ་འབྲུག་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རྒྱས་པ་(药效)དང་། ཡོན་ཏན་
 (功能)མི་འདྲ་བར་རྒྱུར་པའི་རེའུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་དེར་རྒྱས་ཆེད་
 དཀའ། དེས་ནས་ཁོ་བོས་བཤད་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་《མིས་པོའི་ཞལ་ལུང་》དང་། བོན་གྱི་གསོ་
 རིག་ཡིག་ཆང་《འབྲུམ་བཞི》 འབྲུག་པ་པད་དཀར་གྱི་བཤད་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་《གཞན་ལ་ཕན་
 པའི་གཏེར་》རྒྱམས་ཕན་ཚུན་གོ་བརྒྱུར་བྱས་ཏེ། བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྒྱམས་སོ་སོར་
 བཞོན་དེ་འབྲུང་བའི་རྒྱས་པ་རེའུ་མིག་བརྒྱ་དང་ར་བཞི་ཅན་(元素周期表)སོགས་རེའུ་མིག་
 གསར་པ་འགའ་ཞིག་གསར་བཅོ་བྱས་ནས་དཔེ་སྟུན་བྱས་པ་ཡིན། །

༡༡ དབྱིན་ཡིག་རྒྱ་བྲིས་པའི་བོད་སྐད་གྱི་ཁྱད་ཆོས། འདི་ནི་《བོད་སྐད་འབྲུང་རྒྱས་ཞིབ་
 འཇུག》(书名——藏医元素研究)།ཅིས་པ་འདི་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་རྒྱམས་ལ་བོད་སྐད་རྒྱ་རྒྱུད་
 བྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་རྒྱ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པ་དང་། འབྲུང་བཞི་རྒྱས་པ་བརྒྱད་། མེ་
 རྫོད་། ལས་རྒྱུང་དང་། ཡི་རྒྱུང་སོགས་ཀྱི་ལྷན་གྱི་གྲུབ་ཆའི་འབྲུང་བའི་རྒྱས་རྒྱམས་ཕྱི་ལྷགས་ཀྱི་
 རྒྱས་འཇུག་དང་། རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་མིང་རྒྱམས་བེད་སྤྱད་ཅིང་། འཆད་བྲིད་བྱས་པའི་བོན་བྲིས་
 རྒྱམས་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བརྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན། །

༡༢ བོད་རིག་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། འདི་ནི་ཀྱང་དབྲུང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་
 211ལས་གཞི་ཞིག་ཡིན། བརྗོད་དོན་གཙོ་བོར་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཁམས་དང་། མིའི་འགྲོ་བ། རིག་
 ཀན་ལ། ལྷན་སློལ། རི་རྒྱ་སོགས་མདོར་བསྟུས་པའི་སྐོར་ནས་རྒྱ་རྒྱུད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་
 རྒྱུ་རྒྱུང་ཆེད་མའི་སྐོར་འདི་ནི་ཀྱང་དབྲུང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭའི་སློབ་དེབ་ཆེད་རྒྱ་ས་པར་ཆེད་མ་
 རིགས་གཏེར་གྱི་རབ་བྱེད་ཐོག་མ་བཞིའི་འགྲེལ་བཤད་དང་རིགས་ལམ་རྒྱམས་ར་སྐོར་མཁན་
 པོ་ཐུབ་ལོར་གྱི་མཐུན་ནས་ཐོབ་པའི་ཞལ་གསུང་རྒྱམས་བོན་བྲིས་བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་
 རིགས་ལམ་སྐོར་རྒྱམས་རྒྱུད་རྒྱུ་བྲག་འགོ་དགེ་བཤེས་སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་
 ལྷགས་ལྟར། བརྗོད་བྱ་སྟུམ་རྟགས་གཉིས་པོ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་བཞོན་ཡོད་པ་འདི་ནི་བསྟུས་རའི་
 རིགས་ལམ་ནང་རྒྱ་སྐར་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཞིག་ཡིན། །

༡༣ ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་ཁྱད་ཆོས། གསར་སྟགས་ནང་གི་རྒྱ་གསལ་རིམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཅ་ཐིག་རྒྱུང་གསུམ་གནད་རྒྱ་བརྒྱན་ཏེ་ལྷན་སྐྱོང་བྱེད་པ་ལ་ལྷན་དངོས་པོའི་གནས་
 ལྷགས་ཤེས་དཔོན་པ་ནི་མ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ལྷན་སྐྱོང་འདི་ནི་སྐར་ལྷགས་ལྟར་
 གསར་རྒྱ་མ་བྱས་པར་ཀན་པོ་རྒྱམས་ལ་ལྷན་ཁམས་བདེ་ཐང་གི་ཆེད་རྒྱ་ལག་ལེན་གྱི་མཐུན་
 རྒྱུན་བརྒྱན་ན་རིང་འཆོ་ཆོ་ཡི་བཅུད་ལེན་གྱི་ཡན་ལག་ཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལྷན་
 དངོས་པོའི་གནས་ལྷགས་ཤེས་མཁན་གྱི་མཁས་པ་རེ་བྱུང་ལས་བྱུང་མི་འདུག །ཀམ་པ་རང་
 བྱུང་དོན་ཆེ་དང་། ལྷན་མཁས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྐད་སྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པ་རེ་

འགའ་ཕུང་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་གསང་སྐྱུ་ཉམས་ལེན་ཅན་གྱི་རྣམས་འཕྱོར་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པ་སྒྲིམ་མ་དགོས། འོན་ཀྱང་ཐོད་ཀྱི་བསྐྱེལ་བྲིད་པལ་ཆེར་སྟོང་སྟོམ་ཅམ་ལས། ལུས་ཀྱི་ནང་གི་ཆ་དབུ་རྒྱུ་རྩེ་གསུམ་ཅམ་ཡང་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཐུབ་མཁན་དགོན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་འདིའི་ནང་གི་ཆ་དབུ་རྒྱུ་རྩེ་གསུམ་དང་། ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་ལུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ལ་གནས་ཤིང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱུར་པའི་ཆ་སུམ་བསྐོར་མ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཆ་དང་། ཀྱན་འཕྲངས་མ་དང་། དབང་པོའི་ཆ་རྣམས་སོ་སོ་གང་ཡིན་ཅུབ་ལུགས་གསོ་རིག་དང་རྒྱུར་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། །

༡༥ མཐའ་དབུད་སེང་གའི་ང་རོ་ནི། མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་རང་གི་འོས་འགན་གྱི་སྟོབ་ཚན་ལོ་རྒྱུས་དང་། བར་སྟོད་སྐོག་གི་རིག་གཞུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་དབུད་སྟོམ་རྣམས་ C རིམ་པའི་རིག་གཞུང་དུས་དེབ་དང་། སྟོག་ཤིང་གི་རིག་གཞུང་དུས་དེབ (C 刊有、核心刊物) རྣམས་སུ་བཀོད་ཅིན་པ་ཁག་གཅིག་སྟོགས་བསུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་མི་ལོ་བཞི་ཅུ་ལྷག་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལས་མིག་སྒྲུབ་སྟེ་ཆོགས་སྟོག་བེད་སྟོད་ཡོད་རིགས་རྣམས་ལོ་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་བཀལ་ཡོད་པ་འདི་ཡིས་ཐོད་རིགས་གཞོན་ཅུ་རྣམས་ལ་སྟོ་སྟེད་ཅུང་ཟད་སྟོབ་པའི་གསོས་སྒྲུབ་དུ་འགྱུར་བའི་རེ་སྟོན་དང་། ཕྱི་རབས་ཐོད་རིགས་གཞོན་ཅུ་རྣམས་ཀྱིས་དབུད་གཞི་དང་། བསྟོ་སྟེང་གི་གར་སྟེགས་ཤིག་དུ་འགྱུར་བའི་རེ་སྟོན་ཡོད། གཞན་ཡང་གཞོན་ཅུའི་སྐབས་སུ་སྟོབ་སྟོད་བྱས་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ཀ་ཐོད་རྣམས་ལས། དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་སྐོག་ལ་ཆོག་འགྲེལ་ཅམ་ཞིག་བྲིས་ན། པལ་ཆེར་དེར་དུས་མཁན་སྟུལ་ལ་སྐོག་སྐོག་ཆེན་འདི་དག་གིས་བྲིས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་གྲགས་པ་དེ་དག་ལས་གོ་བདེ་བ་ཞིག་འཁྱི་ཐུབ་ཆོད་འདུག་གྱུར། རང་རྒྱུད་ལ་ཉམས་ལེན་མེད་པའི་ཁ་བཤད་སྟོང་པས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་དཀའ་བ་སྟམ་ནས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ་ཡིན། ད་ལན་དཀའ་མཛོས་ཐོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཁམས་པའི་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་དབུ་བྲིད་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཆོགས་འདི་ཉིད་པར་སྒྲུབ་དང་འགྲེམ་སྟེལ་གནང་རྒྱུ་རྒྱུ་སྟོར་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྟོབ་པའི་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཐུབ་བསྟན་ཐུན་ཆོགས་དེས་སྟོན་ཅུབ་མི་རིགས་སྟོབ་གྲ་ཆེན་མོའི་རང་ཤག་དུ་བྲིས་སོ། །

内 容 提 要

非为大师与大官，
云游四海求学问，
一生钻研诸文献，
获得不少新观点。

儿时隐蔽听旧学，
青年云游长见闻，
融合古今探藏学，
汇成文集十四册。

登上宝座说道法，
抄袭古文弄玄妙，
糊涂论说蒙自他，
此说非同他人说。

陋室书籍堆如山，
积累妙语如觅食，
此无过目费解语，
此论非同他人论。

求取知识之精华，
找出智慧之真谛，
字字经过深思书，
故为心血之结晶。

我小时候，遭遇文化大革命运动，学习文化知识必须得隐蔽。我秘密拜唐拉泽旺、夏切彭德、元登彭措、元登巴桑、嘎玛色巴等著名藏族大学者们为师，系统地学了藏文文法、藏文修辞学、藏族历算、藏医藏药等藏学通用学科理论，以及五部大论、内观三续、功课仪轨等

少量的佛教理论。改革开放以后，我到四川省藏文学校，系统地学习了藏族传统文化十明学科的理论知识。公元1986年，我毕业分配到北京中央民族大学任教，成为一名普通的高校教师。公元1994年至今，我有幸赴欧洲、北美等西方众多的大学，陆续开展学术访问、学术交流和学术研究工作，我的学术视野得以拓宽，我的现代文化和学术观念得以成熟，我因此步入了新的学习与研究之路。此后，我能够把藏族传统文化和世界其它文化对比起来研究，能够对藏族传统文化做取其精华和去其糟粕的研究。我先后撰写《藏文文法》等藏学理论著作，尽最大可能地用现代科学理论来诠释藏族传统学科知识，使其跟上现代文明发展的步伐。

今天，我再次仔细修改完善我的所有文章和著作，其中符合现代科学理论的观点和说法没有作变动，因为时代背景原因出现明显违背现代科学理论的错误观点和错误说法，作了修改与完善。我的所有文章和著作，都经过了文献依据与逻辑理论的再三推敲，应该具有非同一般的特色。

1 《藏文文法通论》：在继承《司徒文法》当中文法释难理论的基础上，《藏文音势论》当中的及物动词与不及物动词的分别方面，经过仔细研究《司徒文法》当中的相关理论与列子，得出新结论是：动词本身在现在式与未来式当中有变化，则为及物动词；动词本身在现在式与未来式当中没有变化，则为不及物动词。我把藏文文法当中的动作、作者及能所与现代语法当中的主语、谓语及宾语结合起来诠释，很好地排除了其中的疑惑与困难。

2 《藏文文论与诗学明鉴》：对《诗学明镜》进行通俗易懂的阐释之余，语音多义的修辞手法等难点，结合珠康楚的《修辞学明镜注释》与居米旁的《修辞学明镜注释》等的观点，作了仔细深入地阐释。在解读博克巴的《修辞学明镜列子诗句》方面，结合作者的时代历史文化背景作了具有充分说服力的还原释读，其中的隐喻诗句，根据恩师唐拉泽旺的讲解，作了正本清源的解读。

3 《藏史纲要》：以世界历史为时空背景，把藏族历史纳入现代世界历史的理论框架内，以全篇九章的大信息量创新性地诠释了藏族历史。为了撰写这部新的历史著作，我查阅了藏传佛教本教与班迪（指

非本教的宗派)等各宗各派的大量文献,研究了汉文史籍和英文史书当中与藏族历史有关的文献资料,研究了大量的考古文物,最终形成了这部叙述藏族六千余年文明发展史的历史著作。

4.《藏史简论·少年史纲》:是《藏史纲要》的通俗浓缩版,主要是为了满足藏史初学者们学习藏族历史知识的需求而编写。减掉大量的文献引用、繁复的理论解释和复杂的逻辑论证之后,以少年儿童容易接受的话语,娓娓道来藏族文明发展历史的大致脉络。

5.《藏史简论·少年史纲》:汉文版:这是第一本描绘藏区从原始社会到近现代发展的通俗史学作品。本书对照汉藏文献,在翻译的过程中增补了许多藏文史书并未记载却可见于汉文史书的一些珍贵的历史资料。

6:《康巴地区史》:从藏汉历史文献中寻找康巴的文化区域,叙述康巴地区的人文史。其中德格地方史与木雅西夏史方面,在研究梳理藏汉史书中相关记载的基础上,查阅和研究众多相关人物的传记作了文献依据的补充。除此之外,访问康巴地区名人和学者,对康巴地区的近代史作了补充。

7《藏医药历史》:这部著作是我承担国家社科基金重大项目与康巴文化研究院科研项目的成果之一。藏医药起源于公元前1800年左右的古代象雄地区(今西藏阿里及周边地区),其与古代希腊医药学有不少相似之处,我把这两者联系起来作了对比研究。针对古代象雄邦国并入吐蕃帝国之后,藏医药学怎样传播到藏区各地,期间整个藏区出现了哪些藏医药大师等问题,我严格按照历史唯物主义观点和方法,仔细梳理和研究现存文献资料和文物后,给出了符合科学规律的解答。

8《藏族民族与元素历算教程》:元素算在藏区具有悠久的起源发展历史,是非常重要的藏族民间文化。针对《元素算相关知识宝瓶》当中疑难术语,我作了通俗易懂的解释,并且配有令人耳目一新的表格。除此之外,我还增加了《婚事元素算》、《丧事元素算》、《风水知识》等相关文献诠释。

9《藏族楚派历算通论》:历算是藏族先辈经过长期观察大自然种种现象,不断总结经验后形成的一套科学理论知识。这部著作里,通过正确解读《象雄古历算》当中的观察自然天文历算理论,以及译成

藏文之《时轮金刚历算》当中的行星公转与自转的速度计算法等，结合藏区特有的季节变化与气候规律推出了符合青藏高原地域的历算解说。其中，舍去了晚期从印度和汉地翻译过来的迷信说法，增加了现代科学解释宇宙起源、星球运行、日食月食等的理论知识。

10《藏医药学人体与疾病研究》：一、经过长期研究后，我首次提出了结合古今中外医药学的藏医三因、四大元素诠释论。公元1994年，我到国外传授藏医藏药理论与实践的时候，国内外还没有把三因和四大元素解释清楚，且误认为它是人体的某种能量或功能，不清楚它是人体的物质元素。针对种种疑惑和提问，我向国内外藏医药研究人员，从微量元素论的角度详细解释了藏医三因、四大元素理论。二、以前，藏医的胚胎形成时间论与现代医学胚胎形成时间论有矛盾。我通过一个字的改写纠正，把藏医的胚胎形成时间论与现代医学胚胎形成时间论做到完全一致的解读。三、藏文文献记载，苏喀巴与迪玛巴就藏药的地、水、风、火属性不同，合成药物服用后产生不同的药效与功能的问题，造有一目了然的图表。可是今天的我们找不到这些图表，我根据《藏医释续注疏先辈导言》、《本教四部医经》、珠巴·白玛噶波所著《释续注疏》等文献的比较研究，重新汇编出版了104格的藏医元素周期图表。

11《藏医元素研究》英文版：本书主要是面向国外学者与学生讲解藏医学中人体构造，物质元素论和藏药药材元素成分论等讲稿的汇编。

12《藏学概论》：本书是中央民族大学的211项目，主要探讨了藏区地理、人文、民俗文化、山水文化等。因明学部分是用于中央民族大学教学教材，其中重点阐释了萨迦大学士《理量宝藏论》前四章的要点，逻辑论证源于恩师然果·图诺堪布的讲课笔记，辩证法源于炉霍格西洛桑丹珠的讲课笔记。把藏文文法理论纳入因明逻辑框架里面，是本书的一大特色。

13《人体与心理》：是一种保健医学的辅读物，修炼密宗深密圆满次第时，知晓气、脉、明点所在身体的内外结构、运动规律等极为重要，以前这些都处于保密当中，为了帮助老年朋友通过身心锻炼达到健康的目的，我作了公开的著书解释。过去，真正知晓人的身体结构与活动规律的学者不多，噶玛巴·让炯多吉和苏喀·洛珠加波二者

是其中的佼佼者，他们无疑属于密宗瑜伽行者。藏区的诸多修行开示法，强调观修空性，清楚知晓人体内左、中、右三脉的也不多。我在本书中，结合现代西医理论阐释了人体的左、中、右三脉，藏医的人体结构论，气在人体各个部位运行的通道，神经网络的布局和功能作用等。

14《思辨狮子吼》：本书收录有本人近30年教学科研成果，主要是藏族历史与藏文文法等的研究论文。系已经发表在各类学术C刊及核心期刊当中的论文。

本人近40年从事藏学与藏族文化研究的成果，为了使藏族青年学子们容易理解，都作了通俗易懂的阐释。希望这部文集能够成为未来藏族青年学子们的重要参考资料，以及经常进行讨论的焦点。本人年轻的时候系统学习过佛教理论著作《入中观论》、《入菩萨行论》等，对这些论著作一个浅显易懂的阐释，可以胜过现在很多的活佛与堪布，但是没有经过亲自修持与具备修炼经验的夸夸其谈，并不能帮助他人，所以没有做徒劳的事情。

我要衷心感谢甘孜州康巴文化研究院，将我毕生从事教育教学与学术研究的成果，集成研究文献出版发行。

土登彭措

书于西南民族大学家中

Abstract

A Tibetan world vagabond who has never obtained
Such status as an enthroned lama or high official,
The core of my life immersed in the swamp of textual archives,
Finding new perspectives from within old texts.

I interpreted and explained Tibetan culture and knowledge
By synthesizing in fourteen distinct volumes
The traditions I learned secretly in my childhood
And the things I saw and heard while traveling the world in my youth.

These books are unlike contemporary scholar productions,
Such as religious preaching with symbolic gestures from high thrones,
Or the copying of ancient scriptures by today's students
Without understanding those difficult points themselves.

They are unlike contemporary scholarly research,
Such as piling up textual archives like mountains in offices,
Compiling diverse papers like various grains,
Which can be viewed with one's eyes, but not seen with the brain

They are instead scholarly works produced with warm blood,
Extracting all the fields of knowledge as its marrow,
Seeking the fundamental reality from the matrix of wisdom,
And each syllable running through brain's neural pathways.

At a young age, I had the opportunity to familiarize with the common fields of Tibetan knowledge such as linguistics, literature, astronomy, and medicine and Buddhist fields of knowledge such as the Five Volumes of Sutra, Tibetan commentaries of Tantra such as the Profound Inner Meaning by the Third Karmapa, as well as ritual practices through studying secretly with my main teacher Thanglha Tsewang, Kyapché Pendé, Yönten Pelzang, the then lead-chanter Zöpa, and so forth during the 1960-70s. During the Reform and Opening era, I have studied Tibetan traditional fields of knowledge systematically at the Sichuan Provincial Tibetan School. In 1986, right after graduation from the school, I was recruited to teach at the Central University for Nationalities (now Minzu Univeristy of China) in Beijing. Since 1994, I have been able to visit many universities in the West, such as Europe and North America, to carry out academic exchanges and research. Therefore, I was able to study and research the ways of modern knowledge systems and their development, through and against which I have compared and analyzed Tibetan knowledge traditions to sustain and improve them. I

thus have attempted to offer new interpretations on Tibetan culture and knowledge according to the contemporary sciences and epistemologies in this collection of writings.

In particular, I have kept the views and interpretations in Tibetan knowledge traditions that are accordant with modern scientific understandings intact while improving the outdated understandings and misconceptions that contradict the scientific views today. The books are further produced with thorough analysis through the means of logics and citations. Each book thus has its own unique characteristics, which I have briefly introduced below:

Book 1, Commentary of Tibetan Grammar

This is mainly a commentary on the difficult points in the Sidu's Grand Commentary of Tibetan Grammar. Particularly, after having carefully analyzed Sidu's point that whether or not "action" (bya) and "agent" (byed) are separable (tha dad pa) is equivalent to whether or not "self" (dbag) and "other" (gzhan) forms of a verb has the same capacity (shed mtshung pa) and the examples he gave in his Grand Commentary, I have concluded and explained clearly that a verb that is "tha dad pa" can be understood as a verb's "self" and "other" forms has the same capacity, that is, if the verb has different present and future forms it is a separable or "tha dad pa" and its "self" and "other" forms have the same capacity. If the verb has the same form of present and future tenses, it is then inseparable or "tha mi dad pa". Additionally, I have identified the categories of bya or action, byed or agent, las or object in Tibetan grammar as verb, subject, and object in modern linguistics respectively, which should have clarified some of confusions and difficulties in Tibetan grammar.

Book 2, Commentary of Mirror of Poetry and Tibetan literature

This book offers a concise and simple interpretation on the root text of Mirror of Poetry or snyan ngag me long ma. Particularly, I use commentaries by Druk Khamtrül and Ju Mipam to elaborate on certain embellishments that are considered more difficult in general. Another unique feature of the book is that it openly documents the historical contexts of all the examples and riddles written by Ju Mipam that I have orally received from my teacher Thanglha Tsewang.

Book 3, The Ruby Lotus Key: A Comprehensive History of Tibet

This book has exemplified a new way of historical writing in the history of Tibet as it presents Tibetan historical texts and narratives in the contemporary frameworks of historiography. It engages a wide range of source materials including Tibetan archives of both Buddhist and Bonpo sources, Chinese archives on Tibet, sources written in English as well as archeological artifacts excavated in Tibet to represent the history of Tibetan civilization spanning 6,000 years.

Book 4, The Celebrations of Children: A History of Tibetan Civilization

As a branch of the History of Tibet, this book is intended for elementary Tibetan students. Therefore, it synthesizes the main arguments from *The Ruby Lotus Key* in simple and colloquial Tibetan. Like other Tibetan literary treatises, the book is also unique in providing root texts written in verse followed by commentaries of the root text in prose.

Book 5, A History of Tibetan Civilization (Chinese Translation)

This book consists of not only the translation of *The Celebrations of Children: History of Tibetan Civilization* but also of interpretations of and annotations on the accounts of Tibetan imperial history that are only available in Chinese language in the *New and Old Books of Tang* and *Zizhi Tongjian* (*Comprehensive Mirror in Aid of Governance*).

Book 6, The Regional History of Kham

This is the first scholarly work that demarcates the cultural region of Kham based on the previous accounts of Kham as a cultural region in Tibetan and Chinese historical sources. In addition to the history of *Degé Kingdom* and *Minyak Tangut Empire* that are available in Tibetan and Chinese accounts, biographies of Tibetan scholars from Kham are used to supplement the writing of this regional history of Kham. Furthermore, I have conducted interviews with elite figures and intellectuals of the region to compose the recent history of Kham.

Book 7, History of Tibetan Medicine

This is a result of a major national project funded by the Chinese National Social Sciences Foundation and collaborated with the Institute of Kham Cultural Studies. I have analyzed the history of Tibetan history that began in approximately the year 1800 BCE in *Zhangzhung Empire* and its development by comparing it with the history of Greek medicine in this book. Using historical materialism approach, I then attempted to present an objective account on the development of Tibetan medicine and the important learned medicinal doctor/scholars lived in *Zhangzhung* and Tibet before and throughout Tibet once *Zhangzhung* was incorporated into Tibet during imperial Tibet.

Book 8, The Nectar Stream: An Exposition of Tibetan Elemental Astrology

Tibetan elemental astrology is a folk culture that has roots in ancient Tibetan society. I have interpreted and explicated the terminologies and difficult tabulates in the *Virtuous Vase of the Necessary Elemental Astrology* (*'byung rtsis nyer mkhor bum bzang*) as well as compiled important aspects of the Tibetan elemental astrology regarding wedding, funeral, and geomancy.

Book 9, The Earthly Radiance: An Exposition of Tibetan Tshur Astronomy

Tibetan astronomy is a science that our ancestors have articulated through long term observations of natural phenomena surrounding them. I have determined the ways to

measure and interpret time and seasons that are unique to the Tibetan plateau based on Tibetan accounts of old astronomies such as the Oral Astronomy of Zhangzhung Elders and the calculations of orbital speeds of stars' rotation in Kalachakra astronomy. Additionally, I have cleared the misconceptions in the later astronomy texts that were translated from India and China and incorporated the contemporary astronomical studies of starts and the universe.

Book 10, The Radiance of Snow Mountains: An Exposition of Tibetan Medicine

There are several special features to this work: First, this is the first book that explains the concepts of three humors (nyes pa gsum) and four elements ('byung ba bzhi) in Tibetan medicine in comparison to chemical elements in the western medicine. Tibetan medicine doctors in and outside of the country had always understood three humors and four elements of Tibetan medicine only as internal abilities of one's body not as chemical elements prior to 1994 when I started to teaching Tibetan medicine in western universities. As a result, foreign researchers of Tibetan medicine have persistently inquired about it. I thus have argued that the three humors and four elements of Tibetan medicine are similar to microelements in the western medicine. Secondly, I have corrected a serious contradiction with regard to the time of embryonic formation in Tibetan medicine and the western medicine by simply changing one syllable in the Tibetan medicine text, namely, changing བར (of མངལ་ཁ་བྱེ་ནས་ཞག་ནི་བརྩ་གཉིས་བར།) into བར། in the Instructional Tantra (bshad rgyud). Thirdly, I have created charts of elemental combinations of medicinal materials and their efficacies. Although Tibetan medicine scholars such as Zurkharpa and Delmarpa have mentioned the existence of charts detailing medicinal abilities and efficacies of different elemental combinations, such charts are hardly available today. I thus have compiled a chart consisting of 154 frames that documents the different views on elemental combinations and their abilities by comparing and contrasting various commentaries of Instructional Tantra such as Oral Instructions of Ancestors (mes po'i zhal lung) and *Drukpa Pékar's Commentary* of Instructional Tantra ('brug pa pad khar gyi bdad rgyud 'grel pa) as well as Bumzhi medical texts of Bon tradition.

Book 11, Elements for the Study of Tibetan Medicine

This is a collection of lectures that I have given to foreign scholars and students on elements of human body and elements of medicinal materials in Tibetan medicine tradition

Book 12, A General Introduction to Tibetan Studies

As a part of "project 211" at the Minzu University of Beijing, this book generally introduces Tibetan geography, the history of human inhabitation in Tibet, Tibetan civilization, customs, and landscape and ecological systems. In particular, the chapter on Tibetan epistemology is based on my own notes on teachings of Sakya Pandita's

Treasury of Epistemology by Khenpo Rakor Thubnor. The path of reasoning in this perspective is alike that of Drango Geshe Lobsang Dondrub. It is also unique in including a complete grammar session in the path of reasoning in the elementary level of Tibetan epistemology.

Book 13, The Illuminating Mirror: On the Relationship Between Body and Mind

In the generation stage of Tantric practice, it is very important to understand the ways of material body when doing bodily practices by pressing key points of channels (rtsa), essence (thigle, and wind (rlung). Unlike previous traditions of restraining the access to these practices, if they are made available to ordinary people, it could benefit their health and quality of life. However, there were only a few scholars who have really mastered the ways of how material body work in Tibetan history. It is undoubtful that masters such as Kamarpa Rangjung Dorjé and Zurkhar Lodrö Gyelpo were truly great masters of medicine and Tantric practices. However, most of the Tibetan meditation teachings are on the nature of emptiness; few can correctly identify the different channels (tsa dbu rkya ro). Therefore, I have explained the three main channels, anatomy of human body in Tibetan medical texts, and various other channels through which five winds travel from four cardinal directions and eight intermediate directions of the body along with modern western medicine.

Book 14, A Lion's Roar: A Collection of Academic Papers and Public Scholarship

This book is a collection of academic papers that are the results of my teaching and researching for over 30 years in the academy. Many of them have been published in key academic journals before.

In conclusion, in these books, I have tried to make the scholarly work of my past 40 some years on Tibetan culture and knowledge systems that are valuable for today's society accessible to the public. It is my hope that they will become a source of courage and enlightening for young Tibetans and that they will serve as a platform for intellectual analysis and discussions for the future generations of Tibetan people. Additionally, I may be able to write a commentary on the Buddhist main teachings such as Introduction to the Middle Way and Ways of Bodhisattva based on my studies in youth that is more accessible than many of the commentaries written by contemporary reincarnated lamas and Khenpos. However, due to my lack of actual practices of these teachings, a commentary from mere intellectual understandings will be unlikely useful, I thus put it aside for now. I

sincerely thank the Sichuan Ganzi Prefecture Khampa Culture Research Institute for publishing and disseminating the fruit of my life's research and education.

Written by Thubten Phuntsok at his home at the Southwest University for Nationalities

དཀར་ཆག

- མཚན་བཞུགས། (1)
- ལེའུ་དང་པོ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསོ་བ་རིག་པའི་བསམ་སྒྲོ་བྱུང་ཚུལ། (5)
- ས་བཅད་དང་པོ། སྐྱེ་དང་དུག་གི་དབྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ། (5)
- གཅིག ཁྱེ་སྐྱེ་དང་པོ་ལེན་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྒྱུར། (5)
- གཉིས། དུག་ནད་དང་པོ་ལེན་གྱི་ཉམས་ཚུངས། (7)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། གནའ་བོའི་འབྱུང་བའི་ཤེས་རིག་བྱུང་བའི་སྐོར། (8)
- གཅིག ཁྱེ་སྐྱུང་དང་འབྲེལ་པའི་དྲང་སྟོང་ཡོད་པ། (10)
- གཉིས། ས་བདག་རྒྱུང་ཚུལ། (14)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་གསོ་རིག་བསམ་སྒྲོ། (15)
- ལེའུ་གཉིས་པ། གནའ་བོའི་ཞང་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ (17)
- ས་བཅད་དང་པོ། ལྷ་འདྲེའི་བསམ་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་བའི་གསོ་རིག་ (17)
- གཅིག གནའ་བོའི་ནད་གདོན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྱུར། (17)
- གཉིས། གདོན་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བརྟག་ཐབས་སྐོར། (25)
- གསུམ། རྟགས་པའི་མདོས་ཆོག་གི་གསོ་རིག་ (29)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། ཆོན་རིག་མང་གཞི་ཅན་གྱི་གསོ་རིག་གི་བསམ་སྒྲོ། (32)
- གཅིག ཁྱེ་བོད་གསོ་རིག་གི་ཡིག་ཆ་བྱུང་ཚུལ། (32)
- གཉིས། འབྱུང་བཞིའི་གསོ་རིག་གི་བསམ་སྒྲོ། (36)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། བོད་དང་རྒྱ་རིག་བར་གསོ་རིག་གི་བསམ་སྒྲོ་འདྲ་བའི་ཆ། (39)
- གཅིག འབྱུང་བཞིའི་བསམ་སྒྲོ་འདྲ་བའི་ཆ། (39)
- གཉིས། སྐྱེ་པའི་སྐང་དོར་གྱི་ཀྱུ་སྒྱུང་འདྲ་བའི་ཆ། (46)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བསམ་སྒྲོའི་གསོ་རིག་ (52)
- གཅིག ཉིས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྱེད་ལས་དོས་འཛིན། (52)
- གཉིས། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་སྐྱེ་དང་པོ་ལེན་ཐབས། (57)
- གསུམ། མོ་སྤྲུལ་བརྟེན་ནས་ནད་བརྟག་ཚུལ། (62)
- ས་བཅད་བཞི་པ། ཉམས་ཚུངས་གི་གསོ་རིག་ (66)
- གཅིག རྟགས་པའི་ཆ་རིགས་ཀྱི་བཤད་པ། (66)
- གཉིས། བྱེ་བྲག་ཡན་ལག་ལཱའི་ཆ་བཅོས་ཐབས། (68)

ལེའུ་གསུམ་པ། སྤྱ་རྒྱལ་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་.....	(73)
ས་བཅད་དང་པོ། སྤྱ་རྒྱལ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་གུང་བྱང་ཚུལ།	(73)
གཅིག །སྤྱ་རྒྱལ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་རྒྱལ།	(73)
གཉིས། བོད་དང་ཏ་ཟིག་བར་གྱི་སྤྱ་ཆེའི་ཚོང་འབྲེལ།	(77)
གསུམ། སྤྱ་རྒྱལ་སྐབས་སུ་གསོ་རིག་ལ་ཉམས་གུང།	(86)
བཞི། འཕྲོང་གཉན་ལྡེའུ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་ལག་ལེན།	(88)
ས་བཅད་གཉིས་པ། ཞང་བོད་གསོ་རིག་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།	(90)
གཅིག །ཉོན་པ་གཤེན་རབ།	(90)
གཉིས། དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས།	(93)
གསུམ། ཀོང་ཆེ་འབྲུལ་རྒྱལ།	(94)
བཞི། གཉན་ཁྱི་བཅན་པོ།	(95)
ལྷ། ལྷ་བྱ་མགོ་དཀར།	(96)
རྒྱལ། ཁྲང་ཕྱོང་པོན་པོ་མ་རུང།	(98)
བརྒྱན། འ་ཞའི་སྤྱན་པ།	(99)
ལེའུ་བཞི་པ། བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་རྒྱལ་སྐོར།	(100)
ས་བཅད་དང་པོ། སྤྱོང་བཅན་སྐམ་པོ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་.....	(101)
གཅིག །རྒྱལ་པོ་སྤྱོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས།	(101)
གཉིས། སྤྱོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་ཤེལ།	(102)
ས་བཅད་གཉིས་པ། མེས་ཨག་ཚོམ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་.....	(105)
གཅིག །གསོ་རིག་པོ་རྒྱལ་གྱི་བཤད་པ།	(105)
གཉིས། མེས་ཨག་ཚོམ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་བསྟན་བཅོས།	(108)
གསུམ། མེས་ཨག་ཚོམ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་པོ་རྒྱལ་མཐའ་དཔུང།	(111)
ས་བཅད་གསུམ་པ། བྱི་སྤྱོང་ལྡེའུ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་པོ་རྒྱལ།	(114)
གཅིག །བྱི་སྤྱོང་སྐབས་སུ་གསོ་རིག་དང་རྒྱལ་བྱང་ཚུལ།	(114)
གཉིས། བྱི་སྤྱོང་སྐབས་སུ་མཐས་པ་མི་དགུ་ཟེར་བ་ལ་དགག་པ།	(121)
གསུམ། སྐབས་དེའི་དཔེ་ཆ་འགའ་ཞིག་ཡོད་མེད་དོགས་དཔུང།	(129)
བཞི། བེ་རོ་རྩ་ནས་གསོ་རིག་བསྟན་པ་ཤེལ་ཚུལ།	(131)
ལྷ། བོན་གྱི་གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞི་བྱང་རྒྱལ་ལ་དཔུང་པ།	(135)
རྒྱལ། འབྲུམ་བཞིའི་སྤྱོང་གཞི་ལ་དཔུང་པ།	(138)
བརྒྱན། བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་རྩེ་གྲགས་ཆེན།	(145)

བརྒྱད། བོད་དང་རྒྱ་གར་བར་གྱི་སྤྲོན་རྩལ་ཚོང་ལམ།	(154)
ལེའུ་ལྷ་པ། བོད་སིལ་བུའི་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་སྒོར།	(160)
ས་བཅད་དང་པོ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བོད་རྒྱ་དར་ཚུལ།	(160)
གཅིག །ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལས་བརྒྱད་ཚུལ།	(160)
གཉིས། ཞང་སྟོན་དང་སྟོད་སྟོན་གཉིས་ལས་བརྒྱད་ཚུལ།	(163)
གསུམ། ས་རྒྱ་སྤྲོན་མོང་པའི་སྒོར།	(168)
བཞི། སོང་སྤྲོན་པའི་སྒོར།	(172)
ལྔ། སྤྲོན་པ་གཤམ་ཆེན་དོན་གཅིག་གི་མཚན་མོ།	(175)
དྲུག །བོད་སིལ་བུའི་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ།	(178)
བརྒྱུད། ནད་ཉེ་བྱག་བཅས་ཐབས་མཁས་པའི་ཆེད་རམས་པ།	(190)
ས་བཅད་གཉིས་པ། རྒྱད་བཞི་བྱུང་རྒྱས་དང་བྱུང་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།	(194)
གཅིག །གསོ་རིག་རྒྱད་བཞི་བྱུང་རྒྱས་ལ་དབྱེད་པ།	(194)
གཉིས། གསོ་རིག་རྒྱད་བཞིའི་མཚན་བྱུང་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།	(198)
ལེའུ་དྲུག་པ། གསོ་རིག་རྒྱད་བཞིའི་ཕྱིན་ལས་སྒོར།	(202)
ས་བཅད་དང་པོ། རྒྱད་བཞི་བཀའ་བསྟན་གང་ཡིན་བཞིན་ཚུལ།	(202)
གཅིག །རྒྱད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་དགག་རྒྱུབ།	(203)
གཉིས། རྒྱད་བཞི་གཏེར་མར་འདོད་པ་ལ་དགག་རྒྱུབ།	(219)
གསུམ། རྒྱད་བཞི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པའི་བཞིན་སྒོལ།	(222)
བཞི། རང་ལྷགས་རྒྱད་བཞི་བྱུང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ།	(228)
ས་བཅད་གཉིས་པ། རྒྱད་བཞིའི་ཕྱིན་ལས་རི་ལྟར་སྤེལ་བ།	(238)
གཅིག །གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་ནམ་ཐར་གནད་བསྟུས།	(238)
གཉིས། གཡུ་ཐོག་ནམ་ཐར་གྱི་དབྱེད་གཞི་གནད་བསྟུས།	(243)
གསུམ། བརྒྱད་སྒོལ་ཐམས་ཅད་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་བབས་ཚུལ།	(256)
ས་བཅད་གསུམ་པ། བོད་སིལ་བུའི་རྩལ་གྱི་སྤྲོན་པ་གཤམ་ཆེན་འགའ་ཞིག	(262)
གཅིག །ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་པོ།	(262)
གཉིས། ཞང་སྟོན་གཟི་བརླིང་འབར།	(263)
གསུམ། དུགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ཅུ།	(265)
བཞི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།	(274)
ལྔ། སུམ་སྟོན་ཡི་ཤེས་གཞུངས།	(276)
དྲུག །ཁྱུ་ཆེན་ལྷ་རྒྱུན་པ།	(279)

བདུན། ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།	(283)
བརྒྱད། གྲུབ་ཐོབ་སྒྲོང་རྒྱལ་པོ།	(285)
ལེའུ་བདུན་པ། གདམས་རག་དང་གཏིང་སྒྲན་སྒྲོར།	(287)
ས་བཅད་དང་པོ། མཐུན་དབྱེད་གདམས་རག་གི་སྒྲོར།	(287)
གཅིག །པ་དམ་པའི་མཐུན་དབྱེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།	(287)
གཉིས། དུལ་ཚུ་བཙོ་བཤུའི་གདམས་རག་སྒྲོར།	(289)
ས་བཅད་གཉིས་པ། གཏིང་སྒྲན་གྱི་སྒྲོར།	(291)
གཅིག །སྒྱིར་གཏིང་སྒྲན་མདོར་བསྟན་པ།	(291)
གཉིས། བྱེ་བྲག་གཏིང་སྒྲན་དང་གཏིང་སྒྲན་གྱི་སྒྲོར།	(294)
ལེའུ་བརྒྱད་པ། བྱང་ལྷགས་གསོ་རིག་དར་བའི་སྒྲོར།	(327)
ས་བཅད་དང་པོ། བྱང་ལྷགས་བྱུང་བ་སྒྱིར་བརྒྱན་པ།	(327)
གཅིག །བྱང་ལྷགས་གསོ་རིག་ཐོག་མར་བྱང་ཚུལ།	(327)
གཉིས། བྱང་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་བྲིད་རྒྱན།	(344)
ས་བཅད་གཉིས་པ། བྱང་ལྷགས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན།	(349)
གཅིག །བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་།	(349)
གཉིས། མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།	(350)
གསུམ། ལྷ་བཙུན་བཟླ་ཤིང་དཔལ་བཟང་།	(351)
བཞི། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།	(352)
ལྔ། ལྷན་སྡིངས་ལེགས་གྲུབ་དཔལ།	(353)
དྲུག །ལྷན་སྡིངས་ཤེས་རབ་གསལ་ལྡན།	(354)
བདུན། ལྷན་སྡིངས་བདུད་ཅི་འགྱུར་མེད།	(354)
ལེའུ་དགུ་པ། ལྷར་ལྷགས་གསོ་རིག་དར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར།	(356)
ས་བཅས་དང་པོ། ལྷར་ལྷགས་གསོ་རིག་བྱང་ཚུལ་སྒྱིར་བཤད་པ།	(356)
གཅིག །ལྷར་ལྷགས་ཐོག་མར་དར་ཚུལ།	(356)
གཉིས། ལྷར་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་བྲིད་རྒྱན་སྒྲོར།	(367)
ས་བཅད་གཉིས་པ། ལྷར་ལྷགས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན།	(375)
གཅིག །ལྷར་མཁས་མཉམ་ཉིད་དོ་རྩེ།	(375)
གཉིས། སྤག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཟླ་ཤིས།	(382)
གསུམ། ཆོ་སྒྲུད་མཁན་ཆེན་སྐུ་བ་ཤུག་དབང་ལྷག	(383)
བཞི། བྱར་པོ་པའ་ཆེན།	(385)

- ལྷ། ཟུར་མཁར་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། (387)
- དུག། སྒྲིམ་པ་ཆོ་དབང་གི་སྒོར། (389)
- བརྟན། འབྲུག་པ་པར་དཀར་པོ། (393)
- བརྟན། འཁྱི་གུང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་སྒོར། (395)
- དགུ། འཁྱི་གུང་དཀོན་མཆོག་འཁྱོ་ཕན་དབང་པོ། (398)
- བརྟ། འཁྱིང་གུང་དཔོན་ཆོང་ཡེ་ཤེས། (400)
- བརྟ་གཅིག། །ཤོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་ནམ་རྒྱལ། (403)
- བརྟ་གཉིས། རྒྱལ་བ་ལྷ་ཆེན་པོ། (404)
- བརྟ་གསུམ། དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་གྲགས། (406)
- བརྟ་བཞི། རྗེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། (413)
- ལེའུ་བརྟ་པ། ཟུར་ལྷགས་ཁམས་སྒྲིགས་སུ་དར་ཚུལ་སྒོར། (415)
- ས་བཅད་དང་པོ། ཁམས་སྒྲིགས་སུ་ཟུར་ལྷགས་གི་རྒྱང་གཞི། (415)
- གཅིག། །ཁམས་པ་སྒྲར་དུ་གསོ་རིག་གི་ཕྱིན་ལས། (415)
- གཉིས། ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་སྒྲན་གྲ། (416)
- ས་བཅས་གཉིས་པ། དརུལ་ཚུ་བཅོ་བརྒྱའི་ལག་ལེན་སྒོར། (421)
- གཅིག། སྒྱི་ཆོགས་རྒྱིང་པའི་སྒྲབས་ཀྱི་ཕྱལ་ལེན་བྱང་ཚུལ། (421)
- གཉིས། སྒྱི་ཆོགས་གསར་པའི་སྒྲབས་སུ་ཕྱག་ལེན་དར་ཚུལ། (423)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། མདོ་ཁམས་སྒྲིགས་ཀྱི་ཟུར་ལྷགས་མཁས་དབང། (424)
- གཅིག། །ཁམས་སྒྱལ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བརྟན་འཛིན། (424)
- གཉིས། དེའུ་དམར་བརྟན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས། (425)
- གསུམ། སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། (427)
- བཞི། རྗེ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་བརྟན་པ་ཆོ་རིང་ཡབ་སྐུས། (430)
- ལྷ། དཔོན་པོ་ཀམ་རེས་ལེགས། (430)
- དུག། །འཁོ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱབ། (431)
- བརྟན། སྤིང་སྒྲན་བཟ་འབུམ་པ། (436)
- བརྟན། ཀམ་ཕྱིན་ལས་རབ་རྒྱས། (438)
- དགུ། རྗེ་དགེ་བླ་སྒྲན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། (439)
- བརྟ། ཀོང་སྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (439)
- བརྟ་གཅིག། །འཇམ་དབྱངས་མཁྱིན་བཟེའི་དབང་པོ། (445)
- བརྟ་གཉིས། འཇུ་མི་ཕམ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། (450)

- བཅུ་གསུམ། རྩེ་དགེ་བླ་སྤྲུལ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར། (453)
- བཅུ་བཞི། ཀོང་སྤུལ་བླ་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་སུན་ཚོགས། (454)
- བཅོ་ལྔ། ཁྱོ་རུ་མཁན་པོ་ཆོ་ལྔ། (457)
- ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་ལྷ་སྤྱང་གི་སྒོར། (462)
- ས་བཅས་དང་པོ། རྣམ་ཐར་བཀའ་བྱུ་མའི་སྒོར། (462)
- གཅིག། རྣམ་ཐར་རྩུན་མ་ཚོམ་དགོས་པའི་རྩུ་བྱེན། (462)
- གཉིས། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་རྣམ་ཐར་བཀའ་པའི་རུས་ཚོད། (472)
- གསུམ། རྣམ་ཐར་གཞན་ལས་འདྲ་བཤུས་བྱས་པའི་སྒོར། (477)
- བཞི། བརྗོད་དོན་འགལ་བ་མང་བ། (482)
- ལྔ། གཏེར་ཚོས་རྩུན་བཟོའི་བྱས་པའི་སྤྱང་། (488)
- རྩུག། ཤུ་ཁུ་བསྐྱུན་པའི་སྤྱང་ལ་དཔེ་བྱས་པའི་སྒོར། (490)
- བརྩན། སྤྱང་དཔེ་འདྲིར་ལྷ་སྒོག་བྱང་བའི་སྒོར། (492)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། མཁས་པས་ཚོས་སྤྱང་དང་ལོ་རྒྱས་མ་བསྐྱེས་པའི་སྒོར། (494)
- གཅིག། འཕེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྲབ་ཀྱིས་དགག་པ། (494)
- གཉིས། རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་དང་ཞེ་སྤྱིད་ཀྱིས་སྤང་མེད་རུ་དོར་བ། (497)
- གསུམ། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྩུ་མ་ཚོས་སྤང་མེད་རུ་དོར་བ། (499)
- ས་བཅས་གསུམ་པ། དེར་རུས་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་སྒོར་གྱི་བཤོ་སྤྱང་། (501)
- གཅིག། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་མཐའ་དབྱེད། (501)
- གཉིས། སྒོགས་པོའི་བར་གྱི་རྒྱ་རེའི་བཤོ་སྤྱང་། (525)
- གསུམ། དགེའི་ཐོད་སྤྲུལ་ཁང་ལ་སུལ་བ། (532)
- བཞི། གཡུ་རྒྱིང་དང་ཐོད་ཀྱི་གསོ་རིག་འབྲེལ་བ་མེད་པ། (535)
- ལྔ། རྣོར་འབྲུལ་ངོས་ལེན་ཡ་རབས་སྤྱོད་པ་ཡིན། (545)
- རྩུག། ཤིས་ལན་འབྲུལ་འཛོམས་དགུ་སྒྲོར། (550)
- བརྩན། སྒོགས་མཚོག་སྒོ་སྒོས་སུན་ཚོགས་ལ་སྤྱིངས་པ། (561)
- བརྩུད། ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཚང་ནང་ཀོང་པོ་སྤྲུལ་བྱང་ཟེར་བ་མེད་པའི་སྒོར། (566)
- མཇུག་ཚེ། (575)

མཚན་བརྗོད།

གྲུབ་མཐའི་ཆེད་དུ་མེས་པོའི་མཛད་རྗེས་དོར། །
 སྲིད་དོན་ཆེད་དུ་རང་རིགས་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱར། །
 ལ་རྒྱ་ཁར་བྱེད་རང་འདོད་ཅོད་པན་བཅིངས། །
 གཅམ་བུའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེདས་མཁས་གངས་ཅན་པ། །

རང་སྐྱོན་མཐོང་ན་བོད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཡིན། །
 རང་འདོད་སྤང་ན་ཆོས་པ་ཡང་དག་ཡིན། །
 རང་རིགས་གཅིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །
 རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་ན་མཁས་པ་ཡིན། །

གསོ་རིག་བསྟན་པ་ཏི་སེའི་གངས་ནས་དར། །
 འབྱུང་བཞིའི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་སྒྲོངས་སུ་བྱུང། །
 ཚེན་རིག་ཤེས་བྱས་ཞང་བོད་རྒྱལ་ཁམས་བསྐྱེདས། །
 གཞན་ལྷགས་མ་འདྲེས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་མཚན། །

མེས་པོའི་གསོ་ཐབས་མན་ངག་ཡི་གེར་བཀོད། །
 བྱི་ཡུལ་བརྟགས་པས་ནང་གི་ནད་རིགས་རྟོགས། །
 ལུས་ཀྱི་བྱུག་རྩ་སྐྱོན་དཔྱད་ཐབས་ཀྱིས་བཅོམ། །

གསེང་རིག་གཙུག་རྒྱུ་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་རྒྱལ། །

དཀར་ནག་རྒྱ་དང་ཁྲིམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། །
རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་ཡི་གསེང་རིག་མཁས་རྒྱལ། །
བོན་གྱི་སྒྲུབ་ཅིས་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་བསྐྱར་ནས། །
གདམས་ངག་སྤེལ་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་བེ་རོ་རྩེ། །

ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་མཁས་པ་མི་དགུ་དང་། །
ཞང་སྟོན་ཤེར་འོད་སྤྱ་རངས་སྒྲུབ་པ་བཞི། །
དུགས་པོ་ལྷ་རྩེ་ཞང་ཞིག་དར་མགོན་སོགས། །
ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ཕྱིན་ལས་བྱེད་པོ་ཉིད། །

གྲུ་མངོན་པ་དང་རོག་སྟོན་དགོན་མཆོག་སྐྱབས། །
གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། །
རྒྱུད་བཞི་འཆད་ཉན་སྒྲོངས་འདིར་སྤེལ་བ་ལ། །
བསྟོད་པའི་དབྱངས་སྟོན་མགྱིན་པའི་ལམ་ནས་འཁོལ། །

ཆེ་རྒྱས་གཙུག་གིས་སྤྱི་བྱི་བྱི་ལ་བཏེགས། །
གསེང་རིག་བསྟོན་པ་གཙང་གི་ཡུལ་སྒྲོངས་སྤེལ། །
མན་ངག་ཡིག་རྒྱུད་བོད་འབངས་སྤྱི་ལ་སྤེལ། །
བྱང་ལུགས་སྤེལ་འབྱེད་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་རྩེ། །

རྒྱུད་བཞིའི་དགོངས་པ་དྲི་མེད་རང་མདངས་བཀྲལ། །
 མན་ངག་བྱེ་བའི་གཏེར་གྱི་རིལ་བསྐལ་བལྟས། །
 བད་ཀྱི་བྱག་རྩ་ཐབས་ཀྱི་གཡབ་མོས་བཙམ། །
 ཟུར་ལྷགས་སྒྲིལ་འབྱེད་མཉམ་ཉིད་དོ་རྗེའི་ཞབས། །

འབྱུང་བཞིའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དང་ང་བཞིར་བྱས། །
 རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྟན་དབྱེ་བ་རིག་པས་བཀྲལ། །
 མེས་པོ་དབྱེས་པའི་བཞད་སྒྲས་ལ་སྒྲིས་འགེམས། །
 རིག་པའི་སེང་གེ་སྒོ་གྲས་རྒྱལ་པོ་ཉིད། །

སྤྱིད་ཀྱི་བྱི་ནས་གསོ་རིག་བསྟན་པ་སྤྲེལ། །
 རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་རི་མོའི་ལམ་རྩ་བཀྲལ། །
 གདམས་ངག་བརྟུང་ཅི་སྒྲོབ་གྲའི་དཔལ་རྩ་བསྒྲིལ། །
 མི་ཡི་དབང་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ། །

སྒྲིགས་མཐའི་མཁས་པ་ཀུན་ལ་བཅད་ཅིང་འདྲི། །
 ས་གཞིའི་རི་སྒྲུངས་ཀུན་ནས་སྒྲོ་ལྷམ་བཙམ། །
 སྒྲོངས་འདིར་ཅི་ཤིང་མཐོང་ཚད་སྒྲན་རྩ་བཀོལ། །
 སྒྲི་དངོས་མཁས་པའི་ཐོག་མ་དེའུ་དམར་བ། །

ལཱ་རིག་སྒྲོབ་སྤྱིང་དཔལ་སྒྲུངས་རྒྱན་རྩ་བསྒྲན། །
 ཟུར་ལྷགས་གསོ་རིག་མདོ་ཁམས་སྒྲོངས་སུ་བྲངས། །

མན་ངག་སྒྲིང་ཞོར་གངས་སྒྲིངས་ཡོངས་ལ་སྤེལ། །
སྒྲིང་རྒྱལ་གཉིས་པ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཞབས། །

དཀའ་གནད་མཐུད་རྒྱ་བཀོལ་མཁས་སྒྲིང་སྒྲིང་པ། །
ཕྱག་ལེན་མན་ངག་གཉིས་འཛིན་ངེས་ལེགས་ཞབས། །
ལོག་སྒྲིང་ཆོང་ཆོང་གཙོད་མཁས་འབེ་ལོ་རྩ། །
བྱུང་ལྷགས་མཁས་རྒྱའི་གཙུག་རྒྱུ་ཕྱག་གི་ལྷལ། །

ཁུང་པར་མཁུན་གོང་གཉིས་དང་མི་ཕམ་སོགས། །
ཉི་བརྒྱད་གདམས་ངག་རྫོད་རྒྱངས་མ་ཡལ་བར། །
བཀའ་རྒྱུ་རྩ་བའི་བཅུད་དུ་སྒྲིང་བའི་མགོན། །
འཇམ་མགོན་སྒྲིང་སྒྲིང་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་ཆོགས་རྩེ། །

གསེང་རིག་བྱང་ཁུངས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆོང་ཁག །
བདེན་པའི་དཔང་པོ་སྒྲིང་རིག་ལོ་རྒྱུས་བཞག།
གྲུབ་མཐའི་ཞེན་གཏམ་དབྱིངས་སུ་སྒྲིང་བ་ལ། །
དགག་སྒྲུབ་ལུང་རིག་ཆར་ལྟར་དབབ་དུ་གསོལ། །

ལེའུ་དང་པོ།

ཡ་ཐོག་གི་གསེང་གི་བསམ་ཆོ་བྱུང་ཚུལ།

ས་བཅད་དང་པོ། ལྷན་དང་ཀླུ་གི་དབྱེ་བ་ཚུལ།

གཅིག ། ལྷ་སྒྲན་དོས་འཛིན་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྒྱུར།

བོད་འདིར་འགོ་བ་མིའི་རིགས་སོག་མར་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ལྷས་ལ་ཕན་བྱེད་
 གྱི་ཐབས་ཤེས་བཅལ་བའི་འགོ་ཚུགས་ཡོད་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།
 བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། བྱད་ལ་སྒྲ་བ་མ་ཁྱུ་ལ། ལྷན་ལ་སྒྲ་བ་ཆུ་འཁོལ་མ་བེར་
 བ་ལྟར། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་དུས་ཅམ་ན་ཆ་ཁར་མར་ཁྱུ་བྱགས་ནས་བྲག་གཙོད་
 པ་དང་། ཁ་བས་མ་ཁྱུ་བ་ལ་ཆུ་འཁོལ་ཆ་པོ་མང་པོ་འབྱུང་ནས་བྱད་བཅོས་ཤེས་
 པའི་རིག་པ་བྱུང་བ་དང་། ཆེས་གནའ་པོའི་དུས་སེམས་ཅན་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་
 ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་སྒྲན་བེད་སྤྱོད་ཚུལ་མཐོང་ནས་སྒྲན་དོ་བེན་ཚུལ་བཤད་སྟོལ་ཡོད་
 པ་དཔེར་ན། ལྷལ་ནག་བཅད་འཁྱོར་སྤང་སེར་བ། ལྷ་བ་བཅད་འཁྱོར་ཁྱུ་
 དུས་པ། ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྒྲན་མང་པོ་ཞིག་ལྷལ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ལྷག་པ་
 དང་། སག་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་མཐོང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མི་ཡིས་ལྷ་སྒྲན་
 དོས་བེན་ཚུལ་གྱི་སྒྱུར་དང་བཅས་པ་བྱུང་གི་འོ་མ་ཁོ་མོ་ལྷ་དག་གསེར་བྱེད་པའོ།
 མགོ་སྒྲན་བཅད་འཁྱོར་སྤྱོད་པ། མན་དག་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ལྷ་ནམ་གྱི་འདྲེ་
 ལྷན་ཤེས་རབ་སང་གེ་ལ། ཁོ་ལ་མོ་མོ་ལྷ་ལྷང་མ་ཉིང་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་
 ཤིང་འབྱུང་ཁྱེན་པས། ཤིང་གཅིག་ལ་སྒྲ་རེ་བརྒྱབ་པས། ལྷལ་གཅིག་གི་སྤྱོད་པ་
 བཅད་ནས། ལྷལ་ཆད་པ་དེའི་སྤྱོད་ཁོག་གི་སྤྱོད་རན་སྤྱོད་པས། ལྷལ་གཞན་
 གཅིག་བྱུང་ནས། ཆད་པ་དེ་ལ་སྒྲ་ནས་སོང་གི། དེས་སྤྱོད་གཅིག་བྱེད་བྱུང་ནས།
 ལྷལ་ཆད་པ་དེ་ལ་སྒྲ་སོང་ནས། དེ་ནས་ཕྱིས་ལྷལ་དེ་འབྱུང་བ་མཐོང་ནས།

① དེའུ་མེད་ལག་གིས་མ། ཤོག་ལྔ་བ་༡༤པའི་ཉིན་མེད་དང་པོར།

མོན་མོས་སྡོ་དེ་བཏོགས་འདས་ནས། འདྲེ་སྒྲན་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྒྲན་རུ་སྤྱལ་ལོ། དེ་ནི་
སྤྱལ་སྒྲན་ནོ། །

ཡང་མོན་མོས། རུས་ནམ་ཞིག་ནས་ཤིང་འབྲུ་རུ་ཕྱིན་པས། ཐབ་འགྲིལ་ནས་
སྤྱུ་གཅིག་གི་མགོ་ལ་སྐྱེད་ནས་ཆག་པས། སྤྱུ་གཅིག་གཅིག་གིས་སྡོ་སྒྲན་གཅིག་
ཁྱིར་བྱང་ནས། སྤྱུ་མགོ་ཆག་གི་མགོ་བོ་ལ་བརྒྱན་པས། ཞག་འགའ་ནས་སོས་
པ་མཐོང་ངོ་། མོན་མོས་སྒྲན་དང་ལོ་རྒྱུས་སྒྲན་མ་བཞིན་རུ་སྤྱལ་ལོ། །དེ་ནི་སྤྱུ་
སྒྲན་ནོ། །དེ་ནས་འདྲེ་སྒྲན་གྱིས་སྒྲན་གཉིས་པོ་ནད་པ་ལ་གཏོང་མ་ཅུས་ཡོད་ཅ་
ན། དུལ་སྒྲན་ནམ་འགྲམ་རུ་བལ་པོ་དཀར་མི་གཅིག་མགོ་བོ་ཆག་ནས། འདྲེ་སྒྲན་
ལ་གསོ་བ་ཞུས་པས། ཉི་མ་གཅིག་རུས་པ་འབྲུད་ཅིང་ཡོད་པ་ལས། ཉིན་གཅིག་
མགོན་ཁང་རུ་ཁ་ཆེའི་ཨ་ཙ་ར་ལུ་བྱང་བས་མཐོང་ནས། འབྲེལ་བ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་།
ལ་ལ་དགོད། ལ་ལ་ཐལ་མོ་རྟེན་ཅིང་འདུག་པས། དེ་ནས་ཨ་ཙ་ར་བོད་སྐད་
ཤེས་པ་གཅིག་བྱང་ནས། རི་སྐད་ཟེར་ཅི་ཉེས། ཞེས་དྲིས་པས། མགོ་ཆག་པ་ལ་
རུས་པ་བདར་བ་ཡིན་ནམ། རུས་པ་བདར་རུ་མི་འདོད་པའི་བྱ་རྒྱུང་ནམས་མགོ་
ཆག་ན་རི་ལྟར་བྱེད་ཟེར་ངོ་། དེ་ནས་ཨ་ཙ་ར་དེས། ངས་མགོ་བོ་ཆག་པ་འདི་
སོས་པར་བྱ་ཡི། དེད་ཉིན་ལམ་གསུམ་གྱི་བར་རུ་སྤྱུ་ཟེར་བ་ལ། སྒྲན་པས་
རུང་བྱས་པས། ཨ་ཙ་ར་དེ་ནམས་ཤིང་གསེབ་རུ་སོང་ནས། སྤར་གྱི་སྤྱལ་སྒྲན་
དང་སྤྱལ་སྒྲན་ཁྱིར་བྱང་ནས། དེ་གཉིས་ནད་ལ་ཐན་པའི་མ་ལ་བཏབ་པས།
ཞག་གསུམ་ཞོག་ཟེར་ནས་བཞག་གོ། དེ་ནས་ཨ་ཙ་ར་ནམས་དེང་རིར་བསྐྱལ་པ་
འཁོར་ཏེ། ཞག་གསུམ་ནས་བལྟས་པས། མ་རྒྱུམ་ནས་འདུག་པའོ། །

གཞན་ཡང་《ཟིན་ཏིག་མངེས་རྒྱན་བརྒྱུད་ཅི་སྒྲན་མཐོང་》ལས་། དེ་ཡང་
གསང་པ་སྒོ་འབྱེད་ལས། སྤག་གཏོང་བཅད་འབྱོར་ལྷ་གྲ་ཤིང་། ཁྱུག་པ་བཅད་
འབྱོར་སྒྲག་ཤ་བ། སྤྱལ་བ་བཅད་འབྱོར་རྒྱ་རུས་པ། སྤྱི་བ་བཅད་འབྱོར་བྲག་ལྷམ་
པ། སྤྱུ་བཅད་འབྱོར་བོང་དཀར་བ། སྤྱུ་ནག་བཅད་འབྱོར་སྤྲད་མེར་

① ཤོག་ངོས་228ཐོང་21པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོར།

བ། མཐང་དཀར་བཅད་འབྱོར་ཡུ་མོ་ཟ། ཤ་བ་བཅད་འབྱོར་སྒྲིལ་གོང་པ། ཚོ་
ག་བཅད་འབྱོར་འབྲུ་སྒྲིལ་ཏང་། གོང་མོ་བཅད་འབྱོར་གར་རྒྱུང་། གོ་བོ་བཅད་
འབྱོར་གབ་སྒྱུང་པ། བྱ་མང་བཅད་འབྱོར་མ་ཏང་བ། སྤང་མང་བཅད་འབྱོར་རྩ་
ཨ་མ། འང་པ་བཅད་འབྱོར་ཁུར་མང་བ། འོ་མ་ནག་བཅད་འབྱོར་ལུ་མ་ནག་
པ། སྤྲུག་མོ་བཅད་འབྱོར་གུར་ཏིག་པ། མཐང་སྤྲུག་བཅད་འབྱོར་གཟིག་མཆུག་
པ། ཉ་མོ་བཅད་འབྱོར་རྩ་ལོ་བ། བྱ་རོག་བཅད་འབྱོར་རྩ་ཚན་པ། མི་ཚོད་
བཅད་འབྱོར་ལུགས་གཙོད་པ། བཅད་འབྱོར་ཉི་ཤུ་ཚོགས་པ་འདི། རྩམས་མ་
ཐག་ཏུ་སྤྲུན་བཏབ་པས། འདི་མ་ཐག་ཏུ་འཚོ་བས་ན། ལྷ་མིན་དམག་ལ་ཉམ་མི་
ང་། ལུས་གནས་སྤྱ་རེ་མས་པ་ན། མཐུ་རུས་སྤྱ་རེ་གཙོར་སྤྲུར་བས། སྤྲུན་སྤྱོར་
ཉི་ཤུ་ཉི་གཙོ་བོ་ཡིན། ཞེས་སོགས་སྤྱེའུ་ལ་སོགས་སེམས་ཅན་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཉི་
ཤུ་ཅམ་གྱིས་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་སྒོ་སྒོ་འབྱེད་པར། སུག་ཐོག་བྱུང་ཡོད་པའི་
བཤད་སྒྲིལ་འདི། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་མཆུག་ནས་མིའི་འཚོ་གནས་སྤྱོར་གྱི་ཟིན་
བྱིས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། །

གཉེས། རུག་ནད་དོས་འཛིན་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་།

གནའ་བོའི་རུས་སྤྱ་མི་རྣམས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་དང་།
སྒོག་ཆགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཐེ་མང་རུ་སྤྱིན་སྐབས། དེ་དག་གང་
ཞིག་ལ་རུག་ཡོད་པ་དང་། རུག་རིགས་དེ་དག་གིས་མིའི་ལུས་སྒོག་ལ་གནོད་པ་
རི་ལྟར་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རེད། གནའ་བོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
རུས་ཡུན་རིང་པོའི་ཉམས་སྤྱོད་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ན། རུག་གི་རིགས་ལ་རྩ་བའི་
རུག་དང་། མི་རྩ་བའི་རུག་སྟེ་རིགས་གཉིས་སྤྱིས་ཤིང་། རྩ་བ་ནི། གང་ཟག་
གང་ཞིག་གི་སྤྱོན་དང་། སྤྱལ་དང་། སྤྱིག་པ་དང་། སྤྱིན་འབྲུ་སོགས་ཀྱིས་སོ་
བརྒྱབ་པས་འཆི་རྒྱུན་བྱས་པས་དེ་དག་ལ་རུག་ཡོད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་རྩ་བའི་
རུག་ནི། བོང་ང་དང་། བཅོན་རུག་དང་། ར་རུག་དང་། བསེ་ཤིང་དང་། ཐང་
སྒོམ་དང་། སྤ་རྩ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་རིགས་དེ་དག་ཟས་པས་འཆི་རྒྱུན་བྱུང་བས་
རུག་ཡོད་པར་ཤེས་པ་རེད། གཞན་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གང་ཟག་འགའ་

ཞིག་ལ་ཕགས་ནད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཟེར་དུག་དང་། དུག་ལྷན་གྱི་དངོས་
 བོ་བསྟེན་པའི་དུ་བ་དང་། བད་ཡམས་སོགས་ཡོད་པའི་ཚྭ་གས་ནས་རྒྱུ་གིས་
 བྱུང་བའི་དུག་ནད་སོག་པ་ཇི་དུག་དང་། ས་ཡི་རྒྱུ་ལས་ཕྱི་བྱས་ནས་ཞ་
 འཁུམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་བྱས་པ་ལ་རྒྱུ་ལས་དུག་དང་། རྩལ་རིགས་འགའ་ཞིག་
 ལུས་ཀྱི་ཕགས་པ་ལ་འགོས་པས་ནད་འབྱུང་བ་རེག་དུག་དང་། ཟས་རིགས་འགའ་
 ཞིག་ཁོང་དུ་སོང་པ་དང་དུག་དུ་ཡུར་ཏེ་ནད་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟས་དུག་ཅིས་པ་དུག་
 རིགས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི་དུས་ལྷན་རིང་པོ་འཆོ་བའི་ཁྱོད་དུ་བྱུང་
 བའི་ཉམས་སྦྱོང་ཚྭ་གས་བསྟོན་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཁྱྱིར་སེམས་ཅན་ལས་བྱུང་བའི་
 དུག་ནད་ནི་རིམས་ནད་ཀྱང་ཡིན། ཡམས་ནད་དང་། རིམས་ནད་ཟེར་བ་དེ་
 དག་མི་གཅིག་ནས་དུ་མ་བརྒྱུད་དེ་ཡུལ་གྱ་མང་པོར་མཆེད་ཅིང་། དུས་ལྷན་བྱུང་
 དུའི་ནད་དུ་མི་མང་པོ་འཆོ་བྱེད་པའི་ནད་རིགས་འཛིགས་སྟག་ཅིག་རེད། མོ་
 ལྷགས་ནས་མི་ལ་འགོས་པ་ས་ནད་སྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུད་འགོ་གཞན་ལས་
 འགོས་པ་འབྱུ་ནད་དང་། བྱི་ནད་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་ལྟ་འབྱུམ། སིབ་བྱ། རྒྱ་
 རིམས། ཆམ་རིམས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གདོན་མཛོ་ནད་ལ་སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་
 དངོས་པོ་ལས་བྱུང་བའི་འགོས་ནད་རྣམས་ནི་རྩལ་དུག་ཡིན་ལ་རིམས་ནད་ཀྱང་
 ཡིན་པའི་ནད་རིགས་རྣམས་སོ།།དེ་ལྟར་མི་རབས་མང་པོའི་འཆོ་བའི་ཉམས་སྦྱོང་
 རྣམས་ཚྭ་གས་བསྟོན་བྱས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བཏབ་པ་ནི་ཁང་བོད་གསོ་བ་རིག་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཚོག་མར་ཡིན་དགོས་པ་ལས། ཚོག་མའི་དུས་ནས་མཁས་པ་རེ་
 གཉིས་ཞིག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་དུ། སྟོལ་བྱས་པ་དང་།
 གཞུང་བརྒྱུ་མས་པ་ཞིག་མེད་པ་ཤེས་སྟེ།

ས་བཅད་གཉིས་ལ། གནའ་བོའི་འབྱུང་བའི་ཞེས་རིག་བྱུང་བའི་སྟོན།

དེ་ལྟར་གནའ་བོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་དང་ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་བར་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་རིམ་བཞིན་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལྟ་
 བུའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བཤད་བྱེད་མཁན་ལ་ཚིས་མཁན་ཟེར།

ཅིས་མཁན་ཐོག་མར་རི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་དུས་ནམ་ཙམ་ཞིག་ནས་བྱུང་ཡོད་ཅི་ན།
 ལྟ་སྦྱང་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་སྒྲིལ་ལ། ནམ་ཞིག་བསྐལ་པ་མར་འགྲིབ་པའི་ཆོ་
 མི་ནམས་ཉོན་མོངས་ཆེར་རྒྱས་པས། འབྲས་བུ་ཆོ་བྱུང་བ། རྟོར་དབུལ་བ། ལྷོད་
 བཅུད་གྱི་རུས་པ་ཉམས་པར་བྱུར་པ་དེའི་ཆོ། ཤེས་པ་གཞི་ཐོག་ནས་གྲོལ་བའི་
 དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་དྲང་སྲོང་ཡོད་པོ། ཞེས་བྱར་སྦྱལ་ཏེ་འཇམ་བུ་སྤྱིང་
 འདིར་བྱོན་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་ཀྱབ་
 པ་དང་། དེ་ཉིད་སྤྱིང་པའི་རུས་སྦྱལ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དེ་ལས་
 སྤར་ཁ་བརྒྱད། སྒྲེ་བ་དགུ། ལོ་སྐྱོར་བཅུ་གཉིས། གཟའ་ཆེན་བརྒྱད། རྒྱ་སྤར་
 ཉེར་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ། སྤྱིད་པ་རྣམས་སྤར་པའི་ཆོས་ཚུལ་རི་སྒྲིལ་པ་འབྲེལ་
 བཤད་བྱུང་བའི་སྐྱོར་གནའ་བོའི་ཞང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འབྱུང་ཅིས་ཀྱི་དཔེ་རྟིང་
 ནམས་སྡེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་ཚུགས་བསྐྱེགས་བྱས་པའི་《བེ་དཀར་》ལས་^①

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཆེར་རྒྱས་པས། །
 ཆོ་བྱུང་དབུལ་ཞིང་མདོག་བཅུད་ཉམས། །
 དེ་ཆོ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
 དྲང་སྲོང་ཡོད་པོ་ཞེས་བྱར་སྦྱལ། །
 འཇམ་བུ་སྤྱིང་བྱོན་འདི་སྤྱད་གསུངས། །
 འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་རུས་སྦྱལ་ལས། །
 རི་སྒྲིལ་ཆགས་ཤིང་སྤྱིད་པ་སྤྱིན། །
 ལོ་འགོས་སྤྱིད་པའི་དབྱང་ལོ་བཀོད། །
 ཅིས་གསུངས་སྤར་ཡང་ལྟ་གནས་གཤེགས། །
 དེ་ནས་མི་ཡི་ལོ་འགོས་མིང་། །
 ཤེས་ཀྱང་ཅིས་དོན་ཤེས་པ་མེད། །

ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

① ཤོག་ངོས་238པའི་བྲང་16པར། ཀྱང་གོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྤྲུལ་ཁང་། 1996ལོར། ལྷོད་ཆ།

ས་བདག་རྒྱུ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བྱོན། །
 ང་ཉིད་འོང་བའི་ལོ་གཉིས་འདི། །
 ཤིང་མོ་སྒྲིའུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །
 དྲང་སྲོང་སྲོན་པོ་ཞེས་བྱ་བས། །
 དེ་མན་རི་ལྟར་འོང་ཞེས་གསེལ། །
 ཤིང་མེ་ས་ལྷགས་རྒྱ་རིམ་བཅིས། །
 ཞེས་གསུངས་ས་བདག་ཡུལ་དུ་གཤེགས། །
 དེ་ནས་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཆོ། །
 ཟེའུ་གོང་འཕུལ་རྒྱུང་ཞེས་པ་བྱུང་། །
 ང་ཉིད་འོང་བའི་ལོ་འདི་ནི། །
 གཤམ་ཆོ་དང་པོའི་ཤིང་བྱིའི་ལོ། །
 དབྱིད་ར་དང་པོ་མེ་པོ་སྟག། །
 ཞག་དང་དུས་ཀྱང་རིམ་པར་བཅིས། །
 དེ་ནས་མི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་དང་། །
 དུག་རྩ་ཐམ་པ་འདས་པའི་ཆོ། །
 ཡང་གཅིག་ཤིང་བྱི་དང་པོ་ལ། །
 གོང་ཙེ་འཕུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱོན། །

ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་ལྟར་ན། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་བྱུང་ནས་དུས་རབས་མང་
 པོ་ཞིག་འདས་པའི་རྗེས་སུ། མི་རྒམས་རིམ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རི་ཆེར་བྱིན་པ་དང་
 དམུ་ཆོད་གྱི་སེམས་ཅན་རྒམས་གྱི་དོན་དུ་དྲང་སྲོང་ཡོད་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་འཛམ་བུ་
 སྤྱིང་འདིར་བྱོན་ནས། འཇིག་རྟེན་སྤྱིད་པ་འདི་ཉིད་ཆགས་རྒྱལ་དང་ཅིས་གཞི་
 དུས་སྤལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་བདེ་ལྷག་སྣ་ཆོགས་པ་འདི་
 དག་འཕོ་འཁྱུར་དང་། འཕེལ་འགྱེབ་སྣ་ཆོགས་མཆོན་བྱེད་དུ་ལོ་རྒྱུ་ཞག་དུས་གྱི་
 རྒྱུ་གཞན་བསྟན་པའི་གཙུག་ལག་ཅིས་གྱི་རིག་པ་འདི་ཉིད་བསྟན་པར་བཤད།
 དྲང་སྲོང་ཡོད་པོས། གཙུག་ལས་ཅིས་རིག་གསུངས་ནས་ཡུན་རིང་པོར་ལོན་པའི་

རྒྱུ་ལྟ། ཅིས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ས་བདག་ནག་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱོན་ནས། དེས་སྤར་
ཁ་བརྒྱད། སློབ་དག། ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ཅིང་།
སོང་རང་ཉིད་འབྲུངས་པའི་ལོ་དེ་རྟ་ལོ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཤེད། སྐབས་དེར་ཡི་
གེ་མེད་པས། ལོ་རྒྱུ་སྤར་སློབ་རྣམས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐབས་ལ་རྟུ་དཀར་ནག་གི་
གྲངས་བཤེད་ནས་ངོས་འཛིན་སྟོན་དམ།

རྒྱུ་ནས་རྒྱུ་ཚོད་རགས་པ་ཅམ་གཏན་འཁེལ་བ་ནི། དེ་ནས་གབ་ཅེ་གཉིས་
པའི་ལྷགས་ཡོས་ལོ་སྟུ་ལོའི་སྟོན་གྱི་༢༡༡ལོར། རྒྱལ་བུ་ཤི་ཁ་ཐེན་ཅེ་ཞེས་པས་
གཙུག་ལག་ཅིས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅས་ཤིང་སྟེ་འབངས་
བརྒྱུངས་པས་ལུལ་ཁམས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཤིང་སྟེ་ལོ་སྟུ་ལོའི་
སྟོན་གྱི་༢༡༡ལོར་ཅིས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ས་བདག་རྒྱུང་རྒྱལ་འབྲུངས། དེ་ལ་བྱང་
སྟོང་སྟོན་པོས་གཙུག་ལག་ཅིས་རིག་ཞུས། ལོ་རྒྱུ་སྤར་སློབ་སོགས་མཚོན་བྱེད་རྒྱ་
འབྲུང་བ་ལའི་ཁ་མདོག་བཞིན་རྟེན་གྲངས་བཤེད་སྟོན་བྱུང་། གབ་ཅེ་དང་པོའི་
ཤིང་བྱིའི་ནང་གི་སྟུ་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༥༤པའི་ས་བྱི་ལོར་པོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་
ཀྱི་གཏུང་སྤུས་ཅིས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཟེུ་ཀོང་འཕྲུལ་རྒྱུང་འབྲུངས། དེས་འབྲུང་བ་
མ་བུ་དག་གོགས་སོགས་བསྟན་ཅིང་། གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་དང་ཅིས་
གཞུང་འབྲེལ་ནས་བརྟག་ཐབས་སོགས་བསྟན། གབ་ཅེ་དང་པོའི་ཤིང་བྱི་སྟུ་ལོའི་
སྟོན་གྱི་༡༥༤ལོར་ཀོང་ཅེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འབྲུངས། དེས་གཙུག་ལག་ཅིས་ཀྱི་
རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོ་དབྱེད་སྤུས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་འཕྲུལ་
གྱི་ཡི་གེར་བཤེད་པས་གཏོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེགས་བཅར་རྒྱ་མར་བསྟན། དེར་གི་རྒྱུ་སྟུ་
ལའང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལྷགས་ཀྱུ་མཐའ་སོ་སོའི་ནང་རྒྱ་ཀོང་ཅེའི་གཏོ་ཆོག་རྣམས་
བེད་སྟོན་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།

ལོ་ན་གོང་གསལ་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་འདི་དག་རི་ལྟར་བྱས་ནས་གཏན་ལ་ཐབས་རྒྱས་
ཞེ་ན། སྟེ་སྦྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་པའི་《བོ་དཀར་》ལས། འདི་དག་
བྱོན་པའི་རྒྱུ་ཚོད། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་བྱོན་པའི་ལོ་རབས་དང་བསྟན་ནས་
གསུངས་ཡོད་འདུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ནས་ཀོང་ཅེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་

པོའི་བར་ལ་ལོ་གངས་རྒྱག་བརྒྱ་བརྒྱལ་ཡོད་པར་གསུངས་། ཀོང་ཙེ་འབྲུལ་རྒྱལ་
ནས་སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བར་ལ་ལོ་ཇི་ཙམ་ཕྱིན་པ་《བེ་དཀར་》^① ལས།

དྲང་སྲོང་ཐམས་ཅད་ཡི་རང་གྱུར། །
རྒྱལ་སར་དབང་བསྐྱར་ཀུན་གྱིས་མཆོད། །
མཆོན་ཡང་ཀོང་ཙེ་མངའ་གསོལ་ལོ། །
དེ་ཆེ་བདག་གི་ཇོ་མ་གླིང་དུ། །
རྒྱག་བརྒྱ་ཙེ་བཞིར་འགྲོ་དོན་བྱ། །
དེ་སྐད་སེམས་ཅན་དབྱགས་དབྱང་མཛོད། །
ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་དཔལ་ལ་སྒྱུར། །
དེ་ནས་ས་པོ་འབྲུག་གི་ལོ། །
གའ་ཙེ་དང་པོ་ཁམས་རྒྱག་དཀར། །
ལྷ་ལ་ལོ་བརྒྱར་ཅིས་རྣམས་བཤད། །
མི་ལ་མི་གཞོད་དམ་བཅས་སོ། །
དེ་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཞིག་ཅིག་ན། །
ས་སྒྲེལ་གའ་ཙེ་ཐ་མ་ཡི། །
བརྒྱད་དཀར་དབྱིད་རའི་བཙོ་ལྷ་ལ། །
སྒྲིན་པ་རྒྱལ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །
ཤུག་ཐུབ་ཇི་སྒྲིང་འདྲིར་བཏུམས། །

ཞེས་ཀོང་ཙེ་འབྲུལ་རྒྱལ་ནས་ཤུག་ཐུབ་པའི་བར་ལོ་རྒྱག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འདས་
པ་གསལ་པོར་གསུངས་འདུག །བེ་དཀར་རང་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱར་ཅིས་ནང་དུ་སྒྱི་
པོའི་སྒྲིན་གྱི་༧༩པའི་ལྷགས་སྒྲེལ་ལོ་སྒྲིན་པའི་འབྲུངས་ལོ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་
སྐབས་འདྲིར་ས་སྒྲེལ་གྱིས་པ་ཡིག་ནོར་དང་། ཡང་ན་གཞན་ལྷགས་ཞིག་ཡིན་པ་
གང་ལྟར་ཡང་ལོ་བསྐྱར་གཅིག་གི་བྱང་པ་ཙམ་མོ།དེ་ལྟར་《བེ་དཀར་》ལྷགས་ཀྱི་

① སྒྲིན་ཆ། ཤོག་ངོས་340 གྲེང་དང་པོར།

ཤུག་ཐུབ་པའི་འཁྲུངས་ལོ་ནས་ཡར་འདེད་དུ་བཅིས་པའི་ལོ་རྒྱུག་བརྒྱ་ལྷོད་ཀྱི་
 ཤིང་བྱི་གཅིག་དཀར་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༥༥༧་ལོར་འཁེལ་ཡོད། དེ་ལ་ལོ་༣༤༠
 བསྒྲན་ལ། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༧༡༧་ལོ་ཟླ་གོང་འཕུལ་ཆུང་དང་འབྲེལ་བའི་གས་ཅི་
 དང་པོའི་ཤིང་བྱི་ལོ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་ལོ་གངས་༤༠༠་བསྒྲན་ལ་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༢༣༡༧་
 ལོའི་ཤིང་སྤེལ་ལོ་ལ་ཅིས་གྱི་སྟོན་དཔོན་ས་བདག་ཆུང་རྒྱལ་བྱོན་པའི་དུས་དེ་ཡིན་
 པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་སྤྲད་། །

གཉིས། ས་བདག་ཆུང་རྒྱལ།

སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་སྟུང་བརྒྱ་ལྷོད་ཅིན་གྱི་དུས་སྟུབ་བའི་ཅིས་གྱི་
 སྟོན་དཔོན་ས་བདག་ཆུང་རྒྱལ་ཞེས་པ་བྱང་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དྲང་སྟོང་སྟོན་པོས་
 ལོ་ཁམས་དང་འབྲུང་བའི་འགལ་འདྲའི་ནམ་བཞག་རི་ལྟར་སྟོར་ཞུས་པའི་ལན་དུ།
 འབྲུང་བ་ལྷ་དང་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་སྟུར་ཏེ་ལོ་རྒྱུག་དུག་ཅུ་དང་། སྟོག་ལུས་
 དབང་སྒྲུང་གི་ནམ་བཞག་འདི་དག་བཅི་སྟོན་གཏོད། ལོ་ཁམས་དང་སྤེལ་འཁོར་
 སྟུར་བས། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་བསམ་སྟོལ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱང་ཡོད་པའི་
 སྟོར་ནི་《བེ་དཀར་》ལས།

དེ་ནས་མི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་། །
 དགུ་བཅུ་ཙ་བཞི་སྟོང་བ་ན། །
 ས་བདག་ཆུང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བྱོན། །
 ང་ཉིད་འོང་བའི་ལོ་གཉིས་འདི། །
 ཤིང་ལོ་སྤེལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །
 དྲང་སྟོང་སྟོན་པོ་ཞེས་བྱ་བས། །
 དེ་མན་རི་ལྟར་འོང་ཞེས་གསེལ། །
 ཤིང་མེ་ས་ལྷགས་ཆུ་རིམ་བཅིས། །
 ཞེས་གསུངས་ས་བདག་ལུལ་དུ་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

① ཤོག་ངོས་༢༤༠་པའི་ཐོང་དང་པོར། བྱང་གི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་༡༩༧༤་ལོར་པར། ལྷོད་ཆ།

སྤྱི་ལོ་ལྔ་མ་གྱི་༡༩༡༧པའི་ཤིང་སྤེལ་ལོར་ཅིས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ས་བདག་རྒྱུང་
 རྒྱལ་འབྲུངས། དེས་ལོ་སྒྲོར་བཅུ་གཉིས་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་སྤྱར་ནས་ལོ་ཅན་དུག་
 ཅུའི་སྒྲོ་ལ་བཏོད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་ལེགས་ཉེས་བརྟགས་ཤིང་། ཉི་
 ཟླ་གཟའ་སྐར་སོགས། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་དང་བདེན་
 བདར་བྱེད་ཅིང་། གཤམ་ཅེ་གསུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་ཅིས་ཁྲ་བཀོད་པའི་སྒྲོ་ལ་བཏོད།
 སྐབས་དེར་ཡི་གེ་མིད་སྟབས་ཅིས་འབྲས་བཟང་རན་དེའུ་དཀར་ནག་འཁོད་སྒྲོ་ལ་
 ཡིན་འདུག།

ས་བཅད་གསུམ་ལ། ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་

གསེ་རིག་གི་བསམ་སྒྲོ།

གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་འི་རྒྱུ་ལྱས་ལ་གདོད་པའི་རྒྱུ་སྤྱི་
 ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གཏོང་མཁན་ནི་མི་མ་ཡིན་པའི་གདོད་ཆོགས་ཞིག་
 ཡོད་པ་བསམ་ཞིང་། གདོད་ཆོགས་དེ་དག་གི་གདོད་པ་ནམ་ཡོང་རྗེས་དཔག་
 དང་། དེ་ལ་འགོག་པའི་ཐབས་བཅོལ་བ་ནི་ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་སྤྱང་སྒྲོ་བ་ཀྱི་
 བསམ་སྒྲོ་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། གནའ་པོའི་དུས་སུ་སྤྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་
 ལ་སའི་ལྷ་དང་། ཅུའི་ལྷ་དང་། མའི་ལྷ་དང་། རྒྱུང་གི་ལྷ་དང་། ཤིང་གི་ལྷ་ལ་
 སོགས་པ་རང་བྱུང་གི་ཕན་གདོད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལྷ་འདྲའི་རིགས་མང་པོ་
 ཞིག་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་ཞིང་། ཐོག་འབྲུག་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་འཛིགས་སྤངས་དང་།
 ལོ་ཉེས་སད་སེར། ནད་ཡམས་སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གདོད་པ་སྤྱི་ཆོགས་དང་
 འཕྲད་ཆེ་དེ་དག་ལྷ་འདྲའི་ཆེ་འཕྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་ཞིང་། ལྷ་གསོལ་བ་དང་།
 འདྲེ་བཀར་བར་བྱེད་པའི་གཏོ་དང་། མདོས་དང་། ཡས་དང་། སྤྱང་རྣམས་གཙོ་
 བོར་བྱས་པའི་ཆོ་ག་དང་བསངས་གཏོང་བ་དང་། གསེར་སྦྱིམས་མཆོད་པ། ཤ་
 ཁྲག་གི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ལ་སོགས་ལྷ་འདྲའི་གདོད་པ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་སྤྱི་
 ཆོགས་བཟོས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྷར་གདོད་པ་བརྒྱུག་ཅིང་འཛིག་པ་ལས་སྒྲོ་བ་པའི་
 ཐབས་འདི་དག་ཀྱང་ཆོས་སྤྱི་ཤོས་ཀྱི་ལུས་སྒྲོག་སྤྱང་སྒྲོ་བ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གསེ་རིག་

གི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། སྐབས་འགར་ནད་དང་གཞོན་པ་སེལ་བྱེད་རང་གི་སྒོ་གྲས་
ཀྱིས་དབྱུང་པའི་རྩལ་གྱི་མི་འདྲར་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་འདྲེ་ལ་སྒོ་འདྲི་བའི་མོ་ཅིས་ལ་
སོགས་སྒྲོངས་དད་ཀྱི་བསམ་སྒོ་འདི་དག་བྱུང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་ཅིས་ཟེར་བ་དེ་
མོ་དང་མི་འདྲ་བ་སྒྲོངས་དད་ཀྱི་ཆ་ཞིག་དང་། ཚེན་རིག་གི་ཆ་ཞིག་སྟེ་རིགས་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་རིག་གནས་ཞིག་རེད། མོ་ཅིས་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཅིས་རིག་
པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས། མོ་འདེབས་ཤིང་ཡོད་པས་དེ་ནི་སྒྲོངས་དད་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། འབྱུང་ཅིས་ཞེས་པ་ཕྱི་སྒོ་དང་འདིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་
བཞིའི་ཁམས་དང་། རྒྱུ་མེད་ཅིས་ཞེས་ཀྱི་འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ནམས་ལོ་རྒྱུ་
རྒྱུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས་འབྱུང་ཁམས་འགལ་འཕྲད་དང་། མཐུན་སྒྲིལ་
སོགས་བརྟག་ཐབས་ཡོད་པ་འདི་ནི། གནའ་བོའི་རྒྱུས་ཀྱི་ཚེན་རིག་གི་བསམ་སྒོའི་
མང་གཞི་ཞིག་རེད། །

བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཡིག་ཚང་སྟོང་པ་བཅི་དཀར་སོགས་ལ་བརྟག་ན། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་
ཀྱི་ལོ་ངོ་3000་ཡས་མས་ཅམ་གྱི་གོང་ནས། མི་སོ་སོའི་སྤྱིས་ལོ་མཚོན་བྱེད་དུ་ལོ་
སྟོར་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་ཚུལ་དང་། སྤར་ཁ་དང་། སྤེ་བའི་བྱུང་ཡོད་པ་
དང་། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་2917ལོ་ཅམ་ན་རྒྱལ་བུ་ཤི་ཁ་ཐེན་ཅེས་ལོ་སྟོར་དང་། སྤར་
སྤེའི་འཁོར་ཞག་ལ་བརྟག་ནས་ལྷས་ཁམས་དར་བྱུང་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་དང་། འགལ་
ཁྱེན་དང་། བར་ཆད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པས། ཀག་སྒྲིག་
དང་། སྤྱི་སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་དར་སྒོལ་བྱུང་ཡོད་པར་བཤད། །

ལེའུ་གཉིས་པ།
གནའ་བོའི་ཁང་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ལྟར་ཆུང་ལ།

ས་བཅད་དང་བོ། ལྷ་འབྲེལ་བསམ་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་བའི་གསེང་རིག

གཅིག གནའ་བོའི་ནད་གདོན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲུང་།

སྒྲིབ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་རིག་པའི་(人类学) སྒྲོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན་ཆེས་གནའ་བོའི་རྒྱུ་ཁྱུ་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་། འཆོ་བའི་ཁོར་ལྷག་ཏུ་ཅང་རྒྱས་ལུས་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ། ནད་རིགས་གསོ་ཐབས་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལའང་ལྷ་འབྲེལ་སྐབས་ཀྱིས་ཕན་གནོད་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པའི་བསམ་སྒྲོ་བྱུང་ཡོད་པ། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནད་རྒྱ་རྒྱུན་མཐུད་ནས་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཁང་ཁུང་གི་རྒྱུ་ཁྱུ་ལྷ་འབྲེལ་བསམ་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་བའི་ནད་རིགས་བྱུང་ཆུང་ལ་དང་། ནད་གདོན་བཅས་ཆུང་ལ་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུང་སྒྲོར་མང་པོ་ཡིག་སྐུ་འབྲུམ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་གྱི་ནད་རྒྱ་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་དཔེར་མཆོན་ཅུ་འདྲིར་བཞེད་པར། 《ལྷ་འབྲུམ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་》ལས^① “ཡིད་ཀྱི་བྱེད་ཆུང་གིས་སྒྲོན་པ་ལ་འདི་སྐད་ཞུས་སོ། སྒྲོན་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལགས། སེམས་ཅན་འདི་རང་བྱུང་ལས། རང་བྱུང་བག་ཆགས་མི་འབྱུང་ངམ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ལགས་པས། སྒྲོན་པ་གཤེན་རབ་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། བ་བྱ་བ་ཡང་ང་ཡིན། མ་བྱ་བ་ཡང་ང་ཡིན། དེ་གཉིས་བསྐྱངས་པས་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་ཅིག་འབྱུང་། སེམས་ཅན་དེ་ལས་སྒྲོས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། དེ་ནས་སྤྱིད་པ་ཡི་ནས་གནས་པའི་མི་ནི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། ཆངས་ཆེན་དེའི་ཁབ་རྒྱ་བརྒྱད་བཟའ་ཐང་མོ་བཞེས་སོ། དེ་ལ་ཡི་ཡོད་ཀྱི་སྐས་པོ་གསུམ་

^① ལྷ་འབྲུམ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ལས། སྐགས་བཅ་གཉིས་པ། གཙང་མ་ལྷ་འབྲུམ། རྒྱ་མོ་རྒྱུ་212 པའི་བྲང་དང་པོར། རྒྱ་དགའི་ཤིང་སྐར།

བྱུང་ངོ་། །ཕུ་མོ་ཡེ་ཡོད་སྤྱོད་པའི་བདག་པོ། དེའི་གཙུང་པོ་དབང་སྐྱབས། དེའི་
གཙུང་པོ་འགྲིམ་ལ་བྱེད། དེ་ནས་ཡབ་ཡུམ་སོ་དང་ནམ་བུ་འཆོལ་སྐྱད་ན། ཆངས་
ཆེན་དེས་སྤྱོད་པའི་བྲག་དཀར་གྱི་ཆེ་ལ་སྐྱུ་མཁར་གཅིག་བཅིགས་པས། མཁར་
དེའི་ནང་ན་ཡང་བདེ་བ་གཅིག་གདའ་ན། མདངས་དཀར་བ་ཅིག་གདའ་ནས།
ཡབ་གྱིས་གཟིགས་པས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་མཐོང་ནས། ཡབ་གྱིས་སྐྱུ་གསུམ་ལ་
གཅིག་དགུ་ལྟ་ན་པའི་སྤྱོད་པའི་བྲག་དཀར་ལ། བདེ་སྤྱོད་ལྟ་ན་པའི་མཁར་གཅིག་
བཅིགས་སོ། །མཁར་དེའི་ཆེ་མོ་ནས་མི་མཐོང་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཡབ་
ཆངས་ཆེན་གྱིས་མཁར་དེའི་ཆ་ནས་གཟིགས་པས། གཡུང་རྒྱུང་སྤྱོད་གི་རྒྱ་མཆོའི་
དབུས་ན། རིན་པོ་ཆེའི་ཁོར་བུ་དེ་ན་གདའ་ནས། ཡབ་གྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁོར་བུ་
སྤངས་ལ་དཀོར་མཛོད་སྐྱུ་པས། མཁུན་པའི་བཟོ་བོ་གཉེར་ནས། མོན་ཡུལ་
སྤྱོད་ན་ཐང་ཤིང་འདོམ་བརྒྱ་བྱིན་པ་དེ་སྤངས་ནས་བྱ་བཅས་ཏེ། སྤྱི་ལོགས་
ཤིག་མཐུང་ཤིང་འདོམ་བརྒྱ་པ་རེ་ལ། དར་སྒྲིགས་དང་བསྐྱུན་པ་བཞི་ཡུར།
ལྷགས་ཐག་འདོམ་བརྒྱ་པ་ལ། ལྷགས་གྱི་ཕ་བོང་བཞི་ཟུར་བཞིར་བཞག །སྤྱི་
ཞབས་སུ་འབྲས་གྱི་ལྗང་པ་བཏབ་བོ། །རྒྱུང་དང་ར་དཀར་མོ་བདུན་དང་། དེ་
ནམས་འབྲས་གྱི་ལྗང་པས་གསོ་བ་ལགས་སོ། །

རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་གྱ་བཅུག་སྟེ་བཏང་བས། ཉིན་པར་རྒྱ་དར་ཡུར་བས་དར་
གྱི་རིང་བསྐྱོད་པས་གྱ་འགོ་བ་ལགས། ཕ་བོང་བཞི་ལོགས་ལ་སྤྱོད་རྒྱ་འཛོག་གོ། །
མཆོན་ཤིང་རྒྱ་དར་རྒྱུ་ནས་བཞག་གོ། །ལྷགས་གྱི་ཕ་བོང་དེ་རྒྱ་མཆོ་དེའི་སྤྱོད་
རྒྱ་བསྐྱུར་ཏེ་བཏང་ངོ་། །དེ་ནས་ལྷ་བ་གཅིག་ལོན་ཅུམ་ན། གནམ་སྤྱོད་གི་རྒྱབ་
མོ་སྤྱ་བྱུང་དབལ་ཆེན་པོ་བུ་བ་དེས་བལྟས་པས། ར་དཀར་མོ་བདུན་འོ་མ་རང་
བཞིན་རྒྱ་འཛོག་པ་ཅིག་དང་། བ་དམར་མོ་འོ་མ་རང་བཞིན་རྒྱ་འཛོག་པ་ཅིག་
གདའ་ན། དེ་སྤྱོད་ལ་འཆོལ་དགོངས་ནས། རྒྱ་སྤྱོད་རྒྱུ་པར་བསྐྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཆོའི་
ནང་ནས་ལོངས་པས། ལྷ་བ་སྤྱི་མའི་ཉ་བར་ལ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས། འོད་
མེ་སྤྱག་ཅུམ་ཅིག་མཐོང་། དེ་ནས་ཆོས་ཉི་ཤུའི་དགུང་ལ་འོད་སྤྱོད་མ་ཅུམ་ཅིག་
མཐོང་། དེ་ནས་ལྷ་བ་ཤིའི་རྒྱས་སོང་ལ་གཟུགས་བཟོ་འདྲ་བ་ལ། ཆེ་བའི་ཆང་

ནི་རི་རབ་ཅམ་གཅིག་བྱང་ངོ་། །ཡང་ཆངས་ཆེན་དེའི་ཐུགས་ལ་དགོངས་ནས།
 ང་ལས་ཆེ་བ་མེད་པར། ཡབ་ང་ལས་ཀྱི་མཆོའི་སྤྱིང་ན་སེམས་ཅན་འདི་ལྟ་བུ་
 འབྱུང་བ་ཅི་ལྟོངས་གསུངས་པས། ཡབ་ཆངས་ཆེན་དེས་དུག་སྒྲ་ཆོགས་དང་སྦྱར་
 བའི་ལུང་དང་། ལུག་ལུང་དང་བུད་མེད་ཀྱི་དབྱར་སྒྲམ་ཀྱི་རྟ་དང་། ལྷམ་
 འཕོག་དང་། རེའུ་ལྷག་པ་དང་། ཐར་ཅུ་མ་དང་། སྦྱང་ཆོར་མ་དང་སྦྱར་ནས་
 བསྒྲམས་ཏེ། དེའི་གཟུགས་རབ་མོད་པ་དེའི་སྤྱིང་དུ་འཕངས་པས། ཀྱི་མཆོའི་
 རྒྱང་ན་འདུག་པའི་གཟུགས་དེ་ལ་ཕོག་པས། གཟུགས་པོ་ཆེ་དེ་གར་སོང་ཆ་མེད་
 ངོ་། །ཡབ་ཆངས་ཆེན་ཞག་གསུམ་རྩོས་དང་བཞི་ནས་བསྐྱང་གིས་ཟིན་ནས། བྱ་
 སྦྱང་ལ་བསྦྱར་བ་ལས། ཁབ་དུ་སྦྱར་གསེགས་ནས། ཟླ་བ་གཉིས་ལོན་ནས་ཁབ་
 དུ་བྱོན་ནས། སོང་པ་དེ་ཕྱིས་པ་ལ་བཀེས་སོ། ཕྱིས་པ་མེད་པར་གསུ་པ་ཆེ། རབ་
 དུ་བསྐྱང་བར་མཆིས་པ་ལས། སྦྱས་དང་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱང་བ་འདི་ལ་ནི་སྦྱན་དང་
 དབྱུད་ཡང་བཀྱི་སྦྱམ་ནས། སྦྱན་པ་མཁས་པ་ཅིག་གཉེར་འཆའ་བ་ལས། རྟོན་
 པ་གསེན་རབས་ནི་སྦྱལ་པའི་མི་བཟང་ཅིག་དུ་སྦྱལ་ནས། གཙགས་ཆ་སྒོ་ལ་
 བཏགས་ཏེ་བཞུགས་པ་ལས། སྦྱས་གཉིས་ཀྱིས་ཞུས་པ། ཡིད་ཀྱི་བྱིའུ་རྒྱུ་ལགས།
 བདག་གི་ས་འདི་རབ་དུ་སྒོ་འཆའ་བས། སྦྱན་པ་མཁས་པ་ཅིག་འཆའ་ལོ་ཞེས་
 ཞུས་པས། ཡིད་ཀྱི་བྱིའུ་རྒྱུ་གི་ཞལ་ནས། སྦྱན་པ་མཁས་པ་རྟེན་དེ་འོང་ངོ་
 གསུངས་ནས་ཤལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་མཆིས་པ་ལས། ཤལ་ཁར་མི་བཟང་བཙགས་ཆ་
 བཏགས་པ་ཅིག་དང་མཇལ། ཡིད་ཀྱི་བྱིའུ་རྒྱུ་གིས་ཞུས་པ། སྦྱན་པ་འཆོ་
 མཇེད་གཞོན་ཅུ་ལགས། མི་ཆངས་ཆེན་འདི་བསྐྱངས་ཤིང་གདའ་ན། འདི་གསོ་
 འཆའ་ལོ་ཞེས་ཞུས་པས། སྦྱན་པ་ཡང་གསེགས་པར་གནང་ངོ་། །

དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ནང་པར་སྦྱན་པའི་ཞལ་ནས། མིག་རྩེར་རྟོན་དང་གསུངས་
 པས་མིག་བཟླས་པས། མཁྱིས་པར་འདུག་གོ། བྱེ་རྩེར་རྟོན་བྱས་པས། བྱེ་ལ་
 བད་ཀན་གཅིག་གདའ། ལུས་ལ་པར་བཟླས་པས་མོན་པ་ཤི་བའི་རོ་འདྲ་བ་ཅིག་
 གདའ། རང་བཟླས་པས་གཡུ་རུ་འདུག་པ་འདྲ་བ་གཅིག་སྦྱན་པས་བཟླས་པས།
 རད་འདི་བད་ཀན་དང་རྒྱང་བསྐྱངས་པ་ཡིན། རྒྱང་ལ་བྱོད་སྦྱན་ལ་འབྲས་བུ་

གསུམ་གྱིས་སྒྱུར་ནས། མར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཞུ་བ་ལས་གཞི་བྱུངས་ནས་
བཏང་བས་རྒྱུད་གི་ནད་ནི་སོས་ཏེ། བད་ཀན་སྒྱུར་སྒྱེས་སོ། །ཁ་ཟས་དང་བཤལ་
ནས་ན་བར་འདུག་གོ། །

དེ་ནས་སྒྱུར་པས་ཙུ་ཙུ་བཟུས་པས། བད་ཀན་གྱི་སྒྱུར་བྱ་དགོས་སོ་གསུངས་ཏེ།
རྩ་བའི་གྱི་ཤ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་མར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཞུ་བ་བཏང་བས། དེ་
ནས་བད་ཀན་ནི་ཕྱི་བ་ལས་རུང་དུ་མ་འདོད་དེ། དེ་ནས་སྒྱུར་པའི་ཞལ་ནས།
བཤལ་བཏང་ན་ཕན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། བྱི་བོང་གི་ཤ་བཏང་པས་ཡང་ཕན་པ་
མེད། སྒྱུར་པས་ཡང་ཙུ་ཙུ་གཉིས་བཟུན་ནས་བཟུས་པས། སྒྱུར་པའི་ཞལ་ནས་
མ་ཞུ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མར་ཡང་ཡང་དུ་བཞུ་བ་འདི་མེད་ན་ནད་སྒྱུར་དུ་སོང་
ངོ་གསུངས་ནས། སྒྲོད་བཤལ་ལ་རེའུ་ལྷག་པ་བཏགས་ནས་བཏང་བས་དེས་རི་
ལྷར་སྒྱུག་ཀྱང་ནད་ཕྱིན་དུ་མ་བཏུབ། དམ་བཤལ་གཅིག་འཇམ་དུ་གཏང་བར་
མོས་ནས། བྱུག་ཆོས་དམར་པོའི་ཙུ་བ་དང་། སྒྱུང་ཆོར་མར་སྒྱུར་ནས་བཏང་
བས། དེའི་འཇམ་བཤལ་དུ་གཏོང་གཏོང་སྟེ། དེས་ཀྱང་མ་ཕྱིན་ནོ། །དེ་ནས་
བཤལ་ཆེན་པོ་བཏང་བས་ཆད་དོ། །ཐར་ཅུ་དང་། རེའུ་ལྷག་པ་དང་། སྒྱུང་ཆོར་
མར་སྒྱུར་ནས་བཏང་བས། དེ་འབྱུར་ནས་སོང་བས། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་
དང་། བོང་ཤ་ཕྱིར་ཐོན་ནས་གདའ་བས། བད་སྒྲོང་བ་དེ་རུང་དུ་མ་འདོད་དོ། །

ཡང་སྒྱུར་པ་དེས་ཙུ་ཙུ་བཟུས་པས། བད་འདི་ཟ་མཁྲིས་གཤའ་ཡ་བྱ་སྟེ་སྒྱུར་
བཏང་དགོས་སོ། །དེ་ནས་སྒྱུར་པས་ཟ་མཁྲིས་གཤའ་ཡ་བྱ་བ་ལ། སྒྱུང་ཆོར་མར་
དང་ལྷམ་པ་སྒྱུར་ཏེ་བཏང་བས། དེ་ནད་སྒྱེས་ཀྱང་མ་སྒྱེས་ཀྱི་ཡང་མ་གྱི་ལོ། །དེ་
ནས་ཡབ་ཆངས་ཆེན་དེས་སྒྱུར་པ་འཆོ་མཛད་ལགས། བདག་ལ་སྒྱུར་པས་སྒྱུར་
བཏང་བས། ཕན་པ་མ་མཆིས་པ་འདི་ཅི་ནོངས་ལགས། བདག་མི་འགྲུམས་
ལགས་སམ། ལྷས་པར། སྒྱུར་པས་སྒྱུས་པ། བད་པའི་རུས་ཙུ་ཙུ་བཟུས་པོར་
འདུག །བཞེགས་ཙུ་ཙུ་གཤའ་པ་ལགས་སམ། ཙུ་རང་ལ་འདུག་པ་མ་མཛོང་
ངོ། །མི་དེ་ཡང་སྒྱུར་པས་ཙུ་ཙུ་བཟུས་པར་འདོད་དོ། །

དེ་ནས་ལེགས་པར་བཟུས་པས། སྒྲོན་པ་གཤེན་རབས་སྒྱུར་དུངས་ལ། སྒྲིད་

པའི་ལྷ་འདྲེ་ཆོས་དང་། ཡིད་ཀྱི་བྱེད་ཆུང་ལ་ནད་པས་ཁྱས་པས། ཡིད་ཀྱི་བྱེད་
 ཆུང་དེས་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་ལགས། ཡབ་ཚངས་ཆེན་འདི་བསྐྱུངས་ལགས་པས། སྲིད་པའི་ལྷ་འདྲེ་གཞོན་
 པས་འདི་བཅོས་འཆའ་ལོ་ཞེས་ཁྱས་ནས། སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནད་པའི་རྒྱུ་རྩ་བྱིན་ཏེ། སྲིད་པའི་ལྷ་འདྲེ་
 ལ་གཏོར་མ་ཆ་བརྒྱད་བཤམས་ནས། གཏོར་མ་ཆ་གཅིག་ལྷ་བརྟུང་དང་། རྩེ་
 བརྟུང་དང་དེ་རྣམས་ལ་སྤུལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བཅོན་ཁ་བཞི་དང་བྲག་བཅོན་
 དང་། སེ་བཅོན་དང་། ཡུལ་བཅོན་དེ་རྣམས་ལ་སྤུལ་ལོ། །ཆ་གཅིག་ནི་དགེ་
 བསྐྱེན་རྩི་རྩེ་ལེགས་པ་ལ་སྤུལ་ལོ། །གཏོར་མ་ཆ་གཅིག་ནི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་ཉི་
 པང་སད་དང་། ཡ་ཙེ་དཀར་པོ་དང་། བར་ཐེལ་བྲ་པོ་དང་། ས་ཐེལ་སྒྲག་པོ་
 དང་། རྒྱལ་པོ་བྱ་རྒྱུ་སྒྲིལ་དང་། བྲ་ལེ་ལག་དགུ་དང་། རྒྱལ་རིགས་སྤུམ་བརྒྱ་
 རྒྱག་ཅུ་རྣམས་ལ་སྤུལ་ལོ། །གཏོར་མ་ཆ་གཅིག་ནི་བྱང་ཤར་མཚམས་ཀྱི་བཅོན་
 འགོང་དམར་པོ་དང་། བྲག་བཅོན་དང་། རྒྱ་བཅོན་ལ་སྤུལ་ལོ། །གཏོར་མ་ཆ་
 གཅིག་ནི་འབྲེང་ཅུ་ཕྱག་རྒྱལ་མོ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་མ་དང་། བྱང་སྤྲན་ཁ་བཞི་
 དང་། མ་ཐེམ་དགུ་དང་། བྱང་སྤྲན་དགུ་དང་། གངས་དཀར་དང་། འབྲོག་མོ་
 དང་། ས་བདག་ཡན་ཆད་ལ་གཅིག་སྤུལ་ལོ། །དེ་ནས་སྲི་དང་། བྱང་སྲི་དང་།
 བྱར་སྲི་དང་། དག་སྲི་དང་། སྲི་བཅོན་རྣམས་ལ་གཅིག་བྱིན་ཏེ། གཏོར་མ་ཆ་
 གཅིག་ནི་གཉིན་དང་། རྒྱ་དང་། གཟའ་དང་། སྤྲན་དང་། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་མན་
 ཆད་ལ་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག་བརྟུང་ངོ་། །

དེ་ནས་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོས་བཀའ་སྤུལ་པ། རྣང་ཁིང་སྲིད་པའི་བཞེགས་འདི་ཡང་། མཚོད་སྟོན་གཏོར་
 མ་འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་བཞེས་ཤིག། ཐིམ་ཁིང་རྒྱས་པར་བཞེས་ཤིག། སྟོན་པ་
 དེད་ཀྱི་བཀའ་མ་བཅག་པར། དེ་ནས་ཡབ་ཚངས་ཆེན་འདི་ཡང་ཐོངས་ཤིག་
 གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཚངས་ཆེན་གྱིས་སྤྲན་པ་ལ་ཁྱས་པས། སྤྲན་པས་ཡང་
 རྩ་རྒྱ་གཉིས་ལ་བསྟན་ཏེ། འདི་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་གཤམ་ཅིག་འདུག་གསུངས་ནས།

ཡང་ནད་པས་སྒྲུབ་པ། སྒྲུབ་པ་འཆོ་བྱེད་གཞིན་རྒྱ་ལགས། འདི་ཡང་ཅི་ནོངས་
ལགས་ཞེས་ཞུས་པས། སྒྲུབ་པའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དགྲུགས་པ་འདྲ་བ་
ཞིག་ཅ་ཆུ་ལ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་དྲུག་སྟུགས་ནས། སྟུ་འདྲོག་
པ་ཅིག་འདྲུག །སྒྲུབ་པས་ནད་པ་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཞུད་ངོ་། །སྟུ་གཤ་
ཅེས་དེ་ལ་བྱ། དེ་ནས་ཅ་ངོས་བེན་ནོ། །

དེ་ནས་ཡབ་ཚངས་ཆེན་ལ་བྱ་གསུམ་དང་རྩེད་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་གཤེན་
རབས་དང་གཡུང་རྩེད་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུས་པ། སྟོན་པ་
གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྩེད་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལགས། བདག་
གིས་བྲག་དཀར་གྱི་ཅེ་ལ་གཡུང་རྩེད་གི་མཁར་ཅིག་བཅིགས་པས། དེ་ནས་མི་
མཐོང་བ་གང་ཡང་མེད་པས། གཡུང་རྩེད་གིས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་
ཆེའི་སྤྱིང་གདའ་བས་ནོར་བུ་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟུ་ཆེན་པོ་བཅས་པ་ལས། ཐང་
ཤིང་འདྲོམ་བརྒྱ་བྱིན་པ་བཀུམ་དེ་ལས་སྟུ་ཆེན་པོ་བཅས་ནས། སྟུའི་སྤྱིང་ན་
འབྲས་སྟུ་ལྗང་པ་བསྐྱེད་ནས། ར་དཀར་མོ་བདུན་དང་། བ་དམར་དེ་རྣམས་
གསོས། སྟུའི་ལོགས་བཞི་ལ་མདུང་ཤིང་རིང་པོ་བཞི་བཅུགས། དེ་ལ་སྟུ་གས་
དང་མཐུན་པའི་དར་བཞི་བཅུགས་ནས་ཉིན་པར་སྟུར། མཚན་ཞིང་དང་དྲིལ་
ནས་མཆིས་སོ། །དེ་ནས་སྟུ་བཞི་ལ་སྟུ་གས་ཐག་འདྲོམ་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་ལ། སྟུ་གས་
ཀྱི་པ་བོང་ཆེན་པོ་བཞི་བཅུགས་ནས། ལུ་པ་མོ་སྟུའི་མཐའ་ནས་པ་བོང་རྒྱ་མཚོའི་
སྤྱིང་རུ་བསྐྱར་རོ། །ཉིན་པར་སྟུའི་སྤྱིང་རུ་འདྲོམ་ཞིང་། སྟུ་ཆེན་མོ་འདི་ཐབས་
ཀྱིས་བསྐྱོད་ཅིང་མཆིས་པ་ལས། དེ་ནས་ཟླ་བ་སོས་ཤིའི་རུས་ན། འོད་དཀར་
མདའ་ཅམ་ཅིག་གདའ་ནས། དེ་ནས་རྩེ་རྩེ་ཆེ་བྱུང་བ་ལས། ལུས་པོ་རི་རབ་
སྟུན་པོ་ཅམ་ཅིག་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཕྱི་ལྷུང་དང་། ལུག་ལྷུང་གཉིས་བཅུ་པ་ལས།
གོ་མ་ཁྲུམ་ནས། ཐར་རུ་དང་། རེུ་ལྷག་པ་དང་། སྤྱང་ཆོར་མ་དང་། སྤྱང་མེད་
ཀྱི་ཞབས་མ་དང་། སྤང་ཉ་བ་དང་། ལྷམ་འཕོག་དང་། དེ་རྣམས་སྟུར་ནས་
བཅང་བས། རི་རབ་སྟུན་པོ་ཅམ་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བསྐྱར་ཉི་བཅང་བས། རི་རབ་
སྟུན་པོ་ཅམ་དེ་སྤྱིང་རུ་ཐལ་ལོ། །

དེ་ནས་བྱོལ་ཆེལ་ནས་སྤར་ཁབ་རྩ་ལོག་པས། འཆེལ་མ་འཆེལ་དགོངས་པས།
 ཁོང་པ་སྟོན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡི་གར་འོང་བ་མར་ལ། ཁོང་པ་སྟོན་པར་མཆིས་
 བས། ཡིད་ཀྱི་ཁྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲོ་པ་གཉིས་རྩ་བཏང་བས། སྤྲོ་པ་བདག་ལགས།
 སྤྲོ་པའི་ཞལ་ནས། རྒྱུ་དང་བདག་ལགས་མཆི། དེ་ནས་སྤྲོ་བཏང་བས་
 སྤྲོ་རྩ་མ་འཆེལ་ལོ། །མ་ཁུ་བ་ལགས་མཆིས་ནས་སྤྲོ་བཏང་བས་སྤྲོ་རྩ་མ་
 འཆེལ་ལོ། །དེ་ནས་བོང་ཤ་བཏང་རྩ་མ་འཆེལ་ལོ། །དེ་ནས་སྟོད་བཤལ་བཏང་
 བས་མ་སྤྲོ། དེ་ནས་སྤྲོ་བཤལ་བཏང་པས་མ་སྤྲོ། དེ་ནས་ཁོང་བཤལ་
 བཏང་བས། སྤྲོ་རྩ་རྒྱུ་ལགས། གདོན་རྩ་སྤྲོ་གདོན་མཆིས་པ་ལགས་སམ། །
 སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལགས།
 འདི་བཅོས་འཆེལ་ལོ་ཞེས་ཞུས་པས། དེ་ནས་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་གཡུང་
 རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཐུགས་རྗེས་དགོངས་ནས། རྩའི་སྤྲོ་
 པོ་འཛབ་བཟོད་ནས། དར་དཀར་གྱི་གྱར་དང་། ཅི་སྤྲོ་དང་། འོ་མ་དགོས་
 གསུངས་པས། བད་པ་ཆངས་ཆེན་གྱིས། གཡུང་རྒྱུང་གི་རྒྱ་མཆོའི་འགམ་རྩ་དར་
 དཀར་གྱི་གྱར་ཕུབ་ནས། རྒྱུང་དང་། ར་དང་། བ་དམར་མོའི་འོ་མ་མཆོ་ལྟར་
 བསྐྱེལ་ལོ། །དེ་ནས་སྤྲོ་པོ་འདི་བཟླས་སོ། བ་རེ་སྤྲོ་ན་པ་རེ་སྤྲོ་ན། བ་རེ་སྤྲོ་
 བ་པ་རེ། ད་ད་ལྷ་ཆོ། ད་ད་ལྷ་ཆོ། སོགས་ཀྱི་སྤྲོ་གསེང་བཟླས། དེ་སྤྲོ་གསུངས་
 པས་སྤྲོ་མགོ་ལྷ་པ་དེ་ནི་སྟོན་པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་མར་མདོན་སྤྲོ་པར་འོང་ངོ་། །སྟོན་པ་
 གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལགས། བདག་
 ལ་འདི་ལྟར་བཀའ་ནན་སྤྲོ་ལ་ལགས་ན། དངོས་སྤྲོ་མི་མཆིའམ། སྟོན་པ་
 གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ། བདག་
 གིས་འགལ་བར་བགྱིས་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཆིས་ན། ཞེས་ཞུས་པས་སྟོན་པ་གཤེན་
 རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། རྩ་མགོ་
 ལྷ་པ་ཁྱེད་རྒྱུ་ཉོན་དང་། རེད་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་གཉིས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་
 བའི་ལུགས་ཅི་ཡོད་ན། སྤྲོ་པ་ཆངས་ཆེན་དེ་བྲག་དཀར་གྱི་ཅི་ལ་མཁར་ཅིག་
 བཅིགས་པས། དེ་ལ་དབྱལ་དང་སྤྲོ་གསུམ་མཆིས་པ་ལས། ཆངས་ཆེན་རབ་རྩ་

པོ་མཆིན་ནད་ཀྱིས་ཟིན་ནས། འདི་ལ་སྒྲན་པ་མཁས་པས་བཅས་ཀྱང་མ་ཆོས་ན།
 སྒྲན་པ་མཁས་པས། ཚ་ཆུ་བལྟས་པས། སྒྲ་མགོ་ལྷ་པས་གནོད་ཀྱིས་གསུངས་
 བས། གཡུང་རྒྱུང་གི་རྒྱ་མཆོའི་འགམ་དུ་སྟོན་པ་དེད་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་འཇུག་
 བསྐྱུངས་སོ། །སྒྲ་མགོ་ལྷ་པ་ཚུར་ཉོན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་
 རྣམས་ལ་གནོད་འགལ་བྱུང་མི་རུང་བས་པས། དེ་ནས་སྒྲ་མགོ་ལྷ་པའི་ཞལ་ནས།
 སྟོན་པ་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལགས། སྒྲ་བདག་རྒྱ་
 མཆོ་ཆེན་པའི་ནང་ན་མཆིས་པ་ལས། སྲིད་པ་ཆོངས་ཆེན་འདིས། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་
 པོ་ལ་ཀྱུ་བཅུགས་ནས་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་དུག་སྒྱགས་ནས། རྒྱ་
 མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཡང་བསད་པ་དང་། དེ་ནས་བདག་བསད་པ་དང་།
 དེ་ནས་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་སྐམ་པ་དང་། འདི་བཀྱིས་པས། བདག་གིས་སྲིད་
 པ་ཆོངས་ཆེན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཚ་བ་བཅད་པར་བྱས་པས་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་
 གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བཀའ་སྒྲུལ་དུ་མི་རུང་ཞེས་ཞུས་
 པས། སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་
 ཞལ་ནས། སྲིད་པ་ཆོངས་ཆེན་དེས་ཀྱང་སྲིད་པའི་བྲག་དཀར་གྱི་ངོས་ནས་བལྟས་
 པས། མི་གཟིགས་དབྱ་གཟིགས་སོ། །དེ་ལ་མཁར་ཅིག་བཅིགས་ནས། དེའི་སྤྱིང་
 རྣམ་བལྟས་པས། གཡུང་རྒྱུང་གི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་ནས། རིན་པོ་ཆེའི་
 སྲིང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཅིག་གདལ། དེ་ལེན་དུ་འགོ་ན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་ཀྱུ་བཅུགས་
 པ་ལ། མཆོའི་ནང་ན་རྒྱ་སྲིན་འདྲ་བ་ཡིན་པ་ཅིག་བྱུང་པས། རྒྱ་སྲིན་ལ་དུག་
 སྒྱགས་པ་ཡིན། མཆོ་སྐམ་པར་ཡང་མི་དགོངས། མཆོའི་ནང་ན་སེམས་ཅན་
 གནས་པ་ཐམས་ཅད་གྲུམ་པར་མི་བཅི། རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་སྒྲ་མགོ་ལྷ་པར་ཡང་
 མི་བཅི་ལགས་སོ། །དེའི་ནང་ནས་འགོགས་ཤིང་འགལ་བར་ཡང་མི་བཅི་བས།
 དེ་སྟོན་པ་དེད་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་མགོ་ལྷ་པ། དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་
 གནས་པ་ལ། དེ་སྟོན་པ་དེད་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་བྱིད་རྣམས་གསོ། །དེ་ནས་རྒྱ་མཆོ་
 ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་གསོ་ཞེས་སྟོན་པས་གསུངས་པས། སྒྲ་
 མགོ་ལྷ་པའི་ཞལ་ནས་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་། གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཉན་པར་བགྱི། དེ་ལྟར་མ་མཆིས་ན་བཀའ་སྒྲུལ་
 ཏུ་མི་རུང་ལགས་སོ། །སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་། གཡུང་རུང་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་སྲིད་པ་ཆངས་ཆེན་གྱིས་ཁྱས་པ། ལྷ་མགོ་ལྷ་པོའི་ལེའུ་
 རྟེ་ཉེར་དགུ་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསལ་བ་འདི་ནི་གནའ་པོའི་ཞང་ཞུང་རུས་ནས་
 བོད་འདི་ནད་གསོ་བའི་བསམ་སྟོན་དང་། གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་བསམ་སྟོན་བྱུང་ཡོད་
 པའི་སྐྱེང་མང་པོ་ཡོད་པ་འདི་དག་གསོ་རིག་དངོས་མིན་གྱང་། འགོ་བ་མི་རིགས་
 རིག་པའི་སྟོན་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་བྱུང་ཁུངས་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
 པ་ལ་དབྱད་གཞི་སྤུལ་རུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། །

གཉིས། གདོན་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་བརྟག་ཐབས་སྟོར།

ཆེས་གནའ་པོའི་རུས་སུ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་གི་རུས་པ་མང་པོ་ཞིག་
 ཡལ་པའི་མིའི་སྟོ་ཡི་དབྱད་ཡུལ་རུ་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ཆོས་དེའི་བྱེད་པོ་མི་
 མ་ཡིན་པའི་ལྷ་འདྲེ་རུས་སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དོས་འདྲིན་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར།
 གསོ་རིག་གཞུང་རུ། བཅོས་དཀའ་བའི་ནད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གྱང་དེའི་རིང་རྒྱ་
 མི་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་པོ་དང་། གདོན་འདྲེ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡོད་པ་དོས་འདྲིན་
 བྱས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། 《དབྱད་ཐབས་འཕྲུལ་སྒྲེའི་ཡང་བརྟུང་མན་ངག་ཉམས་
 ཀྱི་ཡིག་རྒྱུང་》ལས①།

སྟོན་གྱི་བདུད་སྲིན་དམོད་ངན་མཐའ་བཅན་པས། །

རྒྱ་ཡི་མཐའ་ནས་རུག་ལྷུ་མ་ཐ་མ་ཁ། །

བོད་འབངས་ཀྱན་གྱིས་དེ་ལ་ལོངས་སྟོན་བྱེད། །

ལྷ་རིགས་ཀྱན་ཤོས་སྟོག་བདག་སྟོམ་ཞིང་འཁོལ། །

དེའི་རྒྱུད་ལས་ནད་ནང་འདི་ལྟར་བྱུང་། །

ཨ་པི་པི་ན་ཡ་ལི་ནི་པ་དང་། །

① ཤོག་ངོས་༡༡༥འི་དང་པོར། དབྱད་བྱ་བྱི་ཤེས་གྱིས་བཅུམས། གྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།
 ༢༠༠༧ལོར་པར།

མུན་འཛའ་ནི་ལ་ཏ་ན་ཁན་ཇ་དང་། །
 རོ་ན་ཀན་རྒྱ་གཉན་སྲིན་ནག་པོ་རྒྱག་།
 ཞག་ནི་བརྟན་ནམ་རྒྱག་སྟགས་བརྩའི་ཚད། །
 འཚོ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་གཉན་ཚད་དག་ཏུ་བརྩེད། །
 མུན་དབྱེད་བྱས་ཀྱང་རྒྱ་ཡི་ནད་ཡིན་པས། །
 ཕན་པར་མི་འགྱུར་ཞག་གི་ཚད་ནས་གྲུམ། །
 ལ་ལ་ལོ་ཟླར་སྦྱངས་ནས་དྲགས་པར་འགྱུར། །
 གཏོ་སྦྱང་བྱས་ཀྱང་ནག་པོའི་ནད་ཡིན་པས། །
 སྲིན་ཏུ་དེ་ཉིད་འདུལ་བར་དཀའ་བའོ། །
 ཞེས་སོ། ཡང་།
 དེ་ནས་ནད་འདིའི་རྒྱ་རྒྱུན་བསྟན་པ་ནི། །
 རྒྱ་ཡི་མཐའ་མ་རྒྱག་མཚོ་ནག་པོའི་གཏིང་། །
 རྒྱག་གིང་ནག་པོ་རྒྱུས་པའི་སྤྱང་པོའི་སྤྱིང་། །
 རྒྱག་ལས་ལྷས་གྲུབ་མི་ནག་ཕག་མགོ་ཅན། །
 ལག་པ་དགྲ་གྲུབ་ནད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཚོགས། །
 ལྷས་ལ་ནད་ཀྱི་རྒྱངས་པ་རྒྱུན་ལྟར་གཏིབས། །
 རྒྱ་ནས་ཡམས་ཀྱི་རྒྱངས་པ་སྟོགས་བརྩུར་འཕྱོ། །
 བ་སྟུ་གང་རྒྱུས་མཚོན་ཆའི་རྩྭ་དབལ་ཅན། །
 དེ་ལ་འཁོར་རུ་ཤ་བྱ་ཕྱེ་ཡིས་བསྐྱོར། །
 གང་འཕྲད་ཐམས་ཅད་རུར་ཐུམ་ཉིད་ལ་གསོད། །
 རྒྱ་ཡི་ལྷ་ལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱད་པར་བློས། །
 རྒྱག་གིང་གརྒྱག་པ་དེ་ཡི་བདག་པོ་བྱེད། །
 ཡམས་ཇི་ཀྱན་ཕྱང་ནག་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །
 ཚོ་བརྟུད་འཁོར་བ་མི་བླན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །
 གཤེན་རབ་སྟོབ་པའི་སང་གེས་དམ་ལ་བཏགས། །

ཞེས་ལྟ་འདྲི་དང་འབྲེལ་བའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བསྟན་པ་དང་། ཡང་། ལྟ་འདྲི་དང་
འབྲེལ་བའི་ནད་རྟགས་བཤད་པ། 《དབྱེད་ཐབས་འཕྲུལ་སྒྲིལ་ཡང་བཅུད་མན་
ངག་ཉམས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུང་》ལས①།

ལྷས་པོ་ཆ་ཞིང་རབ་ཏུ་རྒྱིད་པ་དག །
ཨ་པི་པི་ནས་ཟིན་པ་དག་ཏུ་བཤད། །
མགོ་བོ་ན་ཞིང་གས་ལ་ཐུག་པ་དག །
ཡ་ལི་ནི་བས་ཟིན་པ་དག་ཏུ་བཤད། །
།སྒྲིལ་ཐུག་ལ་ཁ་སྒྲུ་འཕྲུལ་ཅིང་གྲི་བ་འགག །
ལུན་འཛའ་ནི་བས་ཟིན་པས་དག་ཏུ་བཤད། །
།ཁོག་སྟོད་གཟེར་ཞིང་ལྷས་པོ་ཆ་ཁྱམ་བྱེད། །
ཏ་ན་ཁན་རྩ་ཟིན་པའི་རྟགས་སུ་བཤད། །
།ཁོག་སྟོད་སྟོས་འཁོག་ལྷས་པོ་འདར་རྒྱུང་བྱེད། །
རོ་ན་ཀན་རྟེན་ཟིན་པའི་རྟགས་སུ་བཤད། །
རྒྱང་ལག་ཀུན་གཟེར་ཤ་འགྲུལ་བ་སྟུ་གཟིངས། །
གཉན་སྒྲིན་ནག་པོས་ཟིན་པའི་རྟགས་སུ་བཤད། །
ཆ་འདར་རིངས་དང་སྟུ་འཁོག་ལ་སོགས་འབྱུང་། །
རྒྱལ་ནད་བསྟོངས་ན་ལྟ་འདྲིའི་ལུང་སྟོན་འབྱུང་། །
གཟའ་ནད་བསྟོངས་ན་བཀྱིག་དང་རིངས་པར་འབྱུང་། །
སྟུ་ནད་བསྟོངས་ན་ལྷས་ལ་ཤུ་འཁོར་འོང་། །
བཅན་ནད་བསྟོངས་ན་ཁྲག་སྟུག་བཤལ་བ་འབྱུང་། །
བདུད་ནད་བསྟོངས་ན་སྟུག་དང་བཤལ་སོགས་འབྱུང་། །
མ་མོའི་ནད་བསྟོངས་བརྒྱལ་དང་རིངས་པར་འབྱུང་། །

① ཤོག་ངོས་15ཐེང་7 པར། དབྱེད་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱིས་བཅུམས། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
2009ལོར་པར།

བཞེགས་ནད་བསྐྱངས་ན་ཕྱི་མོགས་རུས་པ་འཆག།
བལ་ནད་བསྐྱངས་ན་ཁ་མིག་ཟེར་པོར་གྱུར།།
ཞེས་སོ། །ཡང་། ལྷ་འདྲེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆུ་རྟགས་བཤད་པ། 《དབྱེད་ཐབས་
འཕྲུལ་སྒྲེའི་ཡང་བཅུད་མན་ངག་ཉམས་གྱི་ཡིག་རྒྱུང་》ལས①།
ད་ནི་ཆུ་ཡི་བརྟག་ཐབས་བསྟན་པ་ནི། །
ཆུ་འདི་རུས་སྒྲུལ་གན་རྒྱལ་གནས་པ་ལ། །
ཐུར་མ་དག་གི་སྒྲིང་དགུར་བཅད་བྱས་ལ། །
གཡས་སྒྲུགས་མོ་གདོན་གཡོན་སྒྲུགས་མོ་གདོན་དང་། །
མདུན་སྒྲུགས་བཞེགས་གདོན་མཇུག་མ་རྒྱུང་གདོན་དབྱེད། །
དེ་ཡང་གདོན་གྱི་རྣམ་པར་ངོས་བཟུང་པར། །
ཐུར་མས་དགུག་ཅིང་ཆུ་ལ་བརྟུས་པ་ཡི། །
རྒྱ་བ་ཆོག་ཆོག་ཡལ་ན་རྒྱལ་པོ་གདོན། །
བྱ་སྒྲུ་སྟོར་བ་འདྲ་ན་མོ་འདྲེས་གནོད། །
གཡ་ཏ་འདྲ་ན་ཡམ་ཤུད་གདོན། །
ཤ་རུ་འདྲ་ན་བཅན་སྲི་གདོན། །
ནག་ཁྲུར་བྱུང་ན་གཤེན་རྗེའི་གདོན། །
རྒྱ་བ་མལ་རུ་བསྐྱད་ན་ས་བདག་གདོན། །
རྒྱ་བ་སྒྲུལ་གཞུགས་འདྲ་ན་སྒྲུ་སྲིན་གདོན། །
རྒྱ་བ་མེད་ན་ཤི་འདྲེ་གནོད་བྱེད་གདོན། །
རྒྱ་བ་གཞུགས་བརྟན་དོད་ན་བཞེགས་རིགས་གདོན། །
རྒྱ་བས་གཡུ་འཕྲུ་ཐོགས་ན་གསོན་འདྲེ་གདོན། །
རྒྱ་བ་ཁམ་རུ་དོད་ན་བྱུང་འདྲེའི་གདོན། །
རྒྱ་བ་དབལ་ཆོག་བབ་ན་མི་འཚོ་འཚི། །

① ཤོག་ངོས་19ཐོང་4 པར། དབྱེད་བྱ་གྱི་ཤེས་གྱིས་བཙུམས། གྲུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
2009ལོར་པར།

ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གནའ་པོའི་རྩལ་སྤྲུལ་པའི་པི་པི་ན་ལ་སོགས་པའི་ནད་རིགས་གཏུགས་པ་ཅན་ཤིན་ཏུ་བཅོས་དཀའ་བ་དེ་དག་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་རྒྱབ་རྟེན་ལྷ་འདྲེ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་འདྲེ་གང་ཞིག་གིས་གཞོད་པ་བརྟག་ཐབས་གཅིན་སོར་གྱི་ཁ་ན་ཐུར་མ་བཞི་ཡིས་ལིང་ཆོད་ཐུ་བཅད་ཅིང་། གཅིན་གྱི་ལྷ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་སྤུ་བརྟག་ཐབས་བཅོས་ཡོད་པ་རེད། །

གསུམ། རྒྱལ་ས་པའི་མདོས་ཆོག་གི་གསེར་རིག

མདོས་ཆོག་ནི་གནའ་པོའི་ཆོན་རིག་གི་བསམ་སྒྲོ་དང་སྒྲོངས་དད་འདྲེས་མ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་རེད། མི་ཡི་ལུས་ཁམས་ལ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་དང་གནམ་གཤིས་ཀྱི་ཕན་གཞོད་དང་། བདེ་སྤྱུག་གི་ཆོར་བ་རྟེན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་རྩལ་མཆུངས་སུ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དེ་དག་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཀྱང་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས། ཕན་གཞོད་བྱེད་མཁན་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། རྟིགས་མོ་དང་། བཤགས་པ་སོགས་བྱེད་པའི་ཡུལ་སྒོལ་བྱུང་བ་ནི་གཏོ་མདོས་ཡས་སྤྱད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་ཟང་གཞི་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱི་ནད་གཞོད་བཅོས་ཐབས་ཀྱི་གསེར་རིག་གི་ཡ་གུལ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེ་ནི་མིའི་ལུས་ཁམས་དང་། ཕྱིའི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྣམ་ཡོད་པ་དང་། འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ཆ་སྟོ་མས་པོར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་མདོས་སྤྱད་ཀྱི་ཆོག་འདི་དག་བྱུང་པ་རེད། དཔེར་ན། 《སྤྱིད་པ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མདོས་》 ལས་^①

བསྟོ་བསྟོ་བསྟོ།

བཅན་རྩེ་ནི་ཅི་ལ་དགེས།

ཟ་བ་ནི་ཤ་ལ་རྩམ།

འབྱུང་བ་ནི་ཁྲག་ལ་རྟལ།

① སྤྱིད་པ་སྤྱི་མདོས་དཔེ་རྒྱུ་དེ་དེ་ལྟར་ལག་བྲིས་མ།

ཡེན་པ་ནི་སྲོག་དབུགས་ཡེན། །
 རྩྱེང་བ་ནི་བཞེགས་དང་རྩྱེང་། །
 འགྲོགས་པ་ནི་གཉན་དང་འགྲོགས། །
 མགོན་པ་ནི་བཅན་སོན་མགོན། །
 འཆོ་བ་ནི་གསས་ལ་འཆོ། །
 གཤེན་རབ་ནི་མཐུ་བཅན་པས། །
 རྩོད་མར་ནི་ཐུད་ལ་གཟེར། །
 སྲོག་ཐག་ནི་གཤེན་ལ་བཅོལ། །
 ཐ་ཆོག་གི་ཡས་རྟགས་སྲིད། །
 སྲོག་ཐུད་ལ་ནམ་མཁས་བརྒྱུ། །
 དབུགས་ཐུད་ལ་རྒྱུར་གིས་བརྒྱུ། །
 རྩྱེང་ཐུད་ལ་མར་བྱེས་བརྒྱུ། །
 རྟག་ཐུད་ལ་ཆབ་ཀྱིས་བརྒྱུ། །
 བ་ཐུད་ལ་ཁམ་པས་བརྒྱུ། །
 ཐུན་རྩལ་ནི་འདི་བཤམ་ན། །
 དན་འདྲེས་ཀྱི་ཉོངས་པ་མཐོལ། །
 ཐིས་རང་ནི་ཅི་ལ་དབྱེས། །
 ཟས་སྲ་ནི་སྲོག་དབུགས་འགམ། །
 མོས་སྲ་ནི་བགས་དམར་འབྱད། །
 ལས་སྲ་ནི་འབྲུགས་ཚོད་སྲོང་། །
 རྩྱེང་བ་ནི་སྲི་དང་རྩྱེང་། །
 འགྲོགས་པ་ནི་བྱུར་དང་འགྲོགས། །
 མགོན་པ་ནི་དུན་ཅེ་མགོན། །
 འཆོ་བ་ནི་གཞོན་ལ་འཆོ། །
 གཤེན་རབ་ནི་མཐུ་བཅན་པས། །

རྩོད་མར་ནི་ལྷུང་ལ་གཟེར།
 རྩོག་ཐག་ནི་གཤེན་ལ་བཙུལ།
 ཐམ་ཚིག་གི་ཡས་རྒྱ་གསུམ་སྤྱིད།
 ཟས་ལྷུང་ལ་གཏོར་མས་བརྒྱན།
 རྩོམ་ལྷུང་ལ་ཡུ་ཏིས་བརྒྱན།
 གོས་ལྷུང་ལ་དར་རྩལ་བརྒྱན།
 ཐུན་རྩལ་ནི་འདི་བཤམ་ན།
 དན་འདྲེས་ཀྱི་ལོངས་པ་མཐོལ།
 མ་མོ་ནི་ཅི་ལ་དཔྱེས།
 རྩུ་བ་ནི་ཀུན་ལ་རྩུ།
 ཟས་སྤྱི་ནི་ཆོ་སྤྱི་བ།
 རྩོམ་རྩུ་ནི་གསོན་ཐག་འཁྱུང་།
 མི་རྩུ་ནི་དགུ་རྩུ།
 རྩོན་གསེབ་ན་སྤྱི་གསེབ་ལ་རྩུ།
 ཐོག་སེར་དང་དལ་ཡམ་བཏང་།
 རྩུ་ལ་ཁམས་སྤྱི་བྱུག་མོར་རྩུ།
 དེམས་ནད་དང་ལྷས་དན་འཁྱུང་།
 རྩོང་ཁམས་སྤྱི་བདག་མོར་རྩུ།
 རྩུ་ཁ་དང་འཁྱུགས་ཚོད་སྤྱིང་།
 རྩོང་བ་ནི་ཐན་དང་སྤྱིང་།
 འཁྱོགས་པ་ནི་གདོན་དང་འཁྱོགས།
 མགོན་པ་ནི་བསེ་རག་མགོན།
 འཆོ་བ་ནི་ཕྱི་ལ་འཆོ།
 གཤེན་རབ་ནི་མཐུ་བཙན་པས།
 རྩོད་མར་ནི་ལྷུང་ལ་གཟེར།

འོག་ཐག་ནི་གཤེན་ལ་བཅོལ།
 ཐ་ཚོག་གི་ཡས་ཏྲགས་སྤྱི།
 འོག་སྤྱད་ནི་རུན་ཅེའི་འོག་།
 ཚོ་སྤྱད་ཀྱང་རུན་ཅེ་འོག་།
 ཚོ་སྤྱད་ཀྱང་རུན་ཅེའི་ཚོ།
 འྲག་སྤྱད་ཀྱང་རུན་ཅེའི་འྲག་།
 ཐུན་ཇས་ནི་འདི་བཤམ་ན།
 ངན་འདྲེས་ཀྱི་ནོངས་པ་མཐོལ།

ཞེས་དཔེར་མཚོན་ཅམ་བཞོད་པ་འདི་ལས་གནའ་བོའི་མི་རྒྱལ་སྤྱི་ནད་
 བདག་དང་གོད་བདག་ལྟ་འདྲེའི་རིགས་གང་འདྲ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་བཅོས་
 པའི་ཇས་གང་དང་། བཅོས་པས་ནད་གང་ལ་པན་པ་སོགས་གསལ་བ་འདི་དག་
 གིས་ཀྱང་ང་ཚོས་གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་རྟོགས་བྱུང།

དཔེར་ན། གོད་རུ་ལྷུང་དྲངས་པའི་ནད་རུ། འོག་སྤྱད་ལ་ནམ་མཁས་བརྟན།
 དབུགས་སྤྱད་ལ་རྒྱང་གིས་བརྟན། རྟོད་སྤྱད་ལ་མར་ཐུས་བརྟན། འྲག་སྤྱད་ལ་
 ཆབ་ཀྱིས་བརྟན། ཤྱ་སྤྱད་ལ་ཁམ་པས་བརྟན། ཐུན་ཇས་ནི་འདི་བཤམ་ན།
 ངན་འདྲེས་ཀྱི་ནོངས་པ་མཐོལ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིས་ནམ་མཁས་ཀྱི་འོག་
 དང་དབུགས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་དང་། མར་མེ་མཚོད་པས་ལུས་ཀྱི་རྟོད་བསྐྱེད་
 དང་། ཆབ་བསྐྱེད་ལུལ་ནི་འྲག་བསྐྱེད་ཡིན་པ་སོགས་མཚོད་ཇས་རྒྱལ་སོ་སོར་
 དགོས་པ། གང་གི་ཆེད་རུ་བསྐྱེད་ཞེང་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་འདི་ཡིས་གཏོ་
 མདོས་ཡས་སྤྱད་རྒྱལ་སྤྱི་གཏོ་ཇས་སོ་སོའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཤེས་བྱུང།

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཆན་རིག་རྒྱང་གཞི་ཅན་གྱི་གསེང་རིག་གི་བསམ་སྒྲོ།

གཅིག ཞུང་བོད་གསེང་རིག་གི་ཡིག་ཆ་བྱུང་རྒྱུ་ལྟུང་།

བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ཡིག་ཆ་དང་ལེན་པ་ལྟར་ན། བོད་ཀྱི་གསེང་བ་རིག་པའི་

① ཁམ་པ། མཐེ་རྒྱུར་དང་། ཆང་བྱ་སོགས་ཡིན་པར་སེམས།

གཞུང་ལུགས་ཐོག་མ་ནི་གནའ་པོའི་ཁང་ཁྱེད་ལུ་པོ་མོ་གི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་
 དང་། གཞུང་སྐུ་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ཡབ་སྐུ་གི་སྐུ་རུས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ།
 《མ་བཅོས་འཆི་སོས་ལ་ཚུའི་ཞལ་གདམས་》ལས་^① འབྱུང་ལྡན་ཉེར་བཞི་པའི་
 ཤིང་གི་ལོར་བོད་རྗེ་དང་པོ་གཉའ་བྱི་བཅོན་པོ་འབྱུངས་པ་དང་། དེ་ནས་ཡར་
 བཅིས་པའི་འབྱུང་ལྡན་དང་པོའི་ཤིང་གི་གཅིག་དཀར་ལོར་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་
 བོ་ཆེ་ཁང་ཁྱེད་རུ་སྐུ་བཞུགས། གསེད་པུང་གི་བསྟན་པ་འདི་ནས་དབུ་བཞེས།
 ཞེས་གསུངས། 《བོན་གྱི་བསྟན་འབྱུང་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་མགིན་རྒྱན་》
 ལས་^② ལྷ་པ་རྒྱལ་སྐུ་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ནི། སྐུ་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྐུ་གི་གཉིས་
 པ་སྟེ། སྐུ་སྐུ་མཛེད་སྐབས་བྱི་སྟོན་རྒྱལ་བཞུང་རུ། ཉོས་བཟའ་རྒྱལ་མེད་སྐུ་
 ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ། གསེད་པུང་ལ་སོགས་བོན་སྟོན་མ་ལུས་པ། ཡལ་གྱི་བྱུང་རུ་
 གསལ་ཅིང་ཐུགས་རབ་བསྐྱེད། དཔུང་རྒྱུད་ཉི་བྱི་ཆིག་སྟོང་ཐུགས་ལ་བཀྲ། །
 སངས་རྒྱུ་སྟོན་གྱི་ཁྱ་དང་དབྱེར་མེད་ཐུར། གསེད་པུང་འབྱུང་གསུམ་ལ་སོགས་
 ཞུས་ཤིང་བཞུས། ཚུལ་མིང་གཤེན་རབ་ཚུལ་འབར་བྱི་ཤེས་གསེལ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

ཟུར་མཁར་སྟོ་གོས་རྒྱལ་པོས་མཛེད་པའི་《ཤེས་བྱ་སྤྱིའི་ཁོག་དབུགས་》ལས་^③ ལྷ་
 མོ་མོ་རི་སྟོན་ཤལ་གྱི་རིང་། གསེད་པུང་གི་དབུ་བཞེས་ཟེར་བའང་མ་དེས་ཏེ།
 བོན་པོ་ལ་བཞེན་པའི་གསེད་པུང་རི་སྟོན་ཡོད་ལ། བོན་པོ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 རྒྱུ་ཐུབ་པ་འདི་གཉིན་རུ་བྱོན་དང་རུས་མཚུངས་སུ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཞེས་བྱ་བ་
 སུ་རངས་སུ་བྱོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། སྟག་ཆང་ལོ་སྟོ་བ་ཤེས་རབ་
 རིན་ཆེན་གྱིས་མཛེད་པའི་《གསེང་རིག་གི་བྱུང་བ་བཅོད་པ་དྲུང་པོར་བཅོད་པའི་
 གཏམ་དྲུང་སྟོང་སྟེང་སྐུ་བྱི་མདའ་》ལས་^④ །

① ཤོག་ངོས་84 པར། བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1988ལོར།

② ཤོག་ངོས་84 པར། བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1988ལོར།

③ ཤོག་ངོས་230པའི་ཕྱིང་19པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོར།

④ ཤོག་ལྗེ་བ་པའི་ཉིན་ཕྱིང་པར། དཔེ་རྒྱུང་དབུ་མེད་བྱིས་མ།

གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་།
 གཉལ་བྱི་བོད་རྒྱུ་མ་བོད་རྒྱུ་མ་བྱོན་གོང་།
 སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ།
 ཞབ་ཞབ་ལོ་མོ་ལྷ་རིང་བལྟམས།
 དབྱང་ཕྱེ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་མཛད།
 དབྱང་བྱ་བྱི་ཤེས་ལ་སོགས་པའི།
 རྒྱུ་ལྷ་མཁའ་མ་མཛད་བསྐྱེད་སྟེ།
 བོད་ལྷ་གསེང་རིག་དབྱང་བསྐྱེད་སྟེ།
 གཤམ་རྒྱུ་བོན་ལ་རྒྱུ་ལྷ་གཤམ་།
 དེས་ན་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་དབྱང་།
 གཤམ་རྒྱུ་བོན་ཀྱི་རྒྱུ་བསྐྱེད།

ཞེས་སོགས་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་མ་ནི་བོན་ཀྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེའི་རྒྱུ་སྐྱེད་ཡོད་པ་གནའ་བོའི་བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལས་གསལ་བོར་གསུངས་འདུག །བོན་ཀྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱིས་རང་གི་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་ལ་གསེང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསུངས་པའི་སྟེང་། 《གསེང་རིག་རྒྱ་བ་ཐུགས་འབྱུང་མཁའ་སྟོན་》ལས་། “གནས་མཆོག་དམ་པ་ལོ་མོ་སྤྱི་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ། དབལ་སོ་གངས་ཀྱི་ར་བའི་ནང་རྒྱ་ཆགས་ཏེ། དེ་ཡང་མཆོག་ལྷ་ལྷ་བདལ་བའི་ལའོར་མོ་ལའོར་བྱུང་ཀྱི་སྤྱི་ཚེས་ན། ཡངས་ལ་ཁོད་སྟོམས་ཤིང་བདལ་བ། རོ་མཆོར་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཐུན་སྟུང་ཆོགས་པ། རི་བོ་དང་རི་བུ་དང་། མཆོ་དང་ཐུ་ཐང་དང་། རྒྱ་བོ་དང་རྒྱ་བུ་དང་། བུགས་ཆལ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། རི་རྒྱས་དང་། གཅན་གཟན་དང་། འདབ་ཆགས་དང་། རྒྱ་གནས་དང་། གཤམ་རྒྱུ་དང་། མི་ཞོར་དང་། ལྷ་མཁའ་དང་། ལོངས་སྟོན་ཐུན་སྟུང་ཆོགས་པ་རྒྱ་མཛའ་ལོ། །དབྱང་སྐྱེ་རི་གཤམ་རྒྱུ་དབྱང་བསྐྱེད་སྟེ། རི་བོ་ཆེ་སྟེ་དབྱང་ལས་

① རྒྱ་བོས་དང་བའི་ཐེངས་9པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོར།

གྲུབ་པ། དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གཅིག་གིས་འཁོར་བ། བང་རིམ་དགུ་ཡོད་པ། ཅི་
 ཤིང་ནགས་ཚལ་མེ་ཉོག་སྤྱན་སྤྱུ་ཚོགས་པ། སྤྱན་རྒྱི་བཟང་གི་ཚལ་དང་། མཚོ་
 དང་། སྤྱན་རྒྱ་འབབ་པ། མཐའ་སྐོར་དུ་མཚོ་མོ་འབྱེལ་བ། ལོག་བཞིན་རྒྱ་པོ་
 ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ། དེའི་ཚྭ་གས་མཚམས་བརྒྱད་དུ་རྒྱལ་ས་པོ་བྱང་སྤྱིང་བརྒྱད་
 དང་། དེའི་ཕྱི་རིམ་དུ་ནང་གི་སྤྱིང་ཆེན་བརྒྱ་གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་དུ་བར་གྱི་སྤྱིང་
 སྤྱན་བརྒྱ་གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་དུ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཆེན་བརྒྱ་དུག་གིས་བསྐོར་བའི་ཚུལ་
 དུ་ཆགས་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཡུལ་བཞོད་རྒྱས་པ་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་ལས། རྟོན་
 པ་གཤེན་རབ་གྱིས་གསེབ་རིག་པ་གསུང་པའི་གནས་འོལ་མོ་སྤྱིང་མཚོག་ཅེས་པ་
 དེ་ནི། ཡུལ་གྱི་དབུས་ན་རི་གཡུང་རྒྱུད་དགུ་བཅེགས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཤར་
 ཚྭ་གས་ན་རྒྱ་པོ་ན་ར་འཛའ་ར་འབབ་པ་དང་། བྱང་ཚྭ་གས་ན་རྒྱ་པོ་པག་ཤུ་འབབ་
 པ། རུབ་ཚྭ་གས་ན་རྒྱ་པོ་གྱི་མ་ཤར་འབབ་པ། རྟོ་ཚྭ་གས་ན་རྒྱ་པོ་སི་རྒྱུ་འབབ་པ་
 ཞེས་གྲིས་ཡོད་པ་འདི་ནི་དེང་རུས་གསངས་ཏི་སེའི་ཉེ་ཞོལ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཤིས་
 ལུབ། གཞན་ཡང་མདོ་གཟེར་མིག་ལས། བོན་གྱི་རྟོན་པ་གཤེན་རབ་འབྱུངས་
 ཡུལ། གངས་ཏི་སེའི་ཞོལ། མཚོ་མ་པམ་པའི་འགམ། ཁང་ཁྱུང་འོལ་མོ་ལྷུང་རིང་
 ཞེས་གྲིས་ཡོད་པ་འདི་ཡིས་ཀྱང་། འོལ་མོ་ལྷུང་རིང་ཞེས་པ་དང་དེང་རུས་མངའ་
 རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གངས་ཏི་སེའི་ཉེ་ཞོལ་དུ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རེད། །

གཞན་ཡང་རི་གཡུང་རྒྱུད་དགུ་བཅེགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་
 བཤད་སྐབས་སུ། ཤར་ཚྭ་གས་ན་གམ་པོ་ལྷ་ཅེ། བྱང་ཚྭ་གས་ན་ཁོ་མ་ནེའུ་རྒྱུད་།
 རུབ་ཚྭ་གས་ན་ཁྱི་སྤྱན་རྒྱལ་བཞེད། རྟོ་ཚྭ་གས་ན་བལ་པོ་སོ་བརྒྱད། ཅེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། ཡང་། ཕྱིའི་ཡུལ་ཆེན་བརྒྱ་དུག་གི་རྩམ་བཤད་ལས། ཤར་དུ་
 དམུ་ཨ་པ་ད་རིའི་ཡུལ། བྱང་དུ་ཀ་ར་ཤ་ཀའི་ཡུལ། རུབ་དུ་རྟོན་རྩེ་ཀོང་ཅེ་རྒྱ་
 ཡི་ཡུལ། རྟོར་གསས་རྩེ་ཏོས་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་
 རྒྱུད་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི། རྒྱལ་སྤྱན་སེལ་མ་དེ་དག་གི་མིང་ཡང་གསལ་པོ་ཡོད་
 འདུག །གནས་དེར་རྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས། གཡུང་རྒྱུད་སེམས་དཔའ་མ་
 ལོ་དང་། གཡུ་ལོ་དང་། གཏོ་བུ་འབུམ་སངས་དང་། དབྱུང་བུ་ཁྱི་ཤིས་ལ་སོགས་

པ་རྒྱལ་ལ། མི་ན་བར་གནས་པར་འདོད་པ་དང་། ན་བ་གསོ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཆོ་རིང་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། བོན་དང་མོན་དང་བདེ་བ་སྦྱིད་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ནད་གདོན་བར་གཅོད་ཀྱི་ཁྲོམ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

དབྱུང་བྱ་ཁྲི་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་ལ། རྒྱལ་བཙུང་གཡུང་རྒྱུད་འབྲིལ་པ་དང་། དབྱུང་ཐབས་འབྲུལ་སྒྲེའི་ཡང་བརྒྱད་མན་ངག་ཉམས་ཀྱི་ཡིག་ཆུང་། ཞེས་པ་རྒྱལ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། རྒྱལ་བཙུང་གཡུང་རྒྱུད་འབྲིལ་པ་ནི་དེུ་དམར་བས་ཤེལ་སྐང་སྤེང་རྒྱ་ལུང་དྲངས་ཡོད་པ་དང་། །དབྱུང་ཐབས་འབྲུལ་སྒྲེ་ནི་ཀྱང་པོ་འོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་སྤྱི་ལོ་ 2009 ལོར་པར་སྐྱུན་བྱས་ཡོད་པ་འདི་རེད། ཉེ་ཆར་སྣེ་ཁའི་དགའ་ཐང་འབུམ་པ་ཆེའི་ནང་ནས་རྙེད་པའི་བོན་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྙེད་པ་ཁག་གཅིག་ཡིན་ལ། འདིའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་ཡོད་འདུག་པ་དེ་ནི་ཆེས་གནའ་བོའི་ཡིག་རྙིང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་དོན་ནི་མདོ་དབྱུང་མཐོ་སྐང་གི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་སྐྱུན་རྒྱས་བེད་སྤྱོད་དང་། ནད་རིགས་བཙུང་ཐབས་སྐོར་ཞིག་ཡིན་འདུག །

གཉིས། འབྱུང་བཞིའི་གསོ་རིག་གི་བསམ་སྒྲོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆེས་སྡུ་མོའི་རྒྱུ་ནས་འབྱུང་ཆེས་ཀྱི་རིག་པ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྙེད་བརྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱལ་རྒྱས་ཡོད་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་རྙེད་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་བོན་ཀྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་བྱོན་པའི་སྐབས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱུང་ཞིང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་བའི་མང་གཞི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ཉེས་པ་གསུམ་། འདུ་བ་འཕེལ་ཟད་འབྲུགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི། གནས་ལུགས་རྒྱལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་འདུག །བསམ་སྒྲོ་འདི་ནི་སྐབས་དེ་དང་རྒྱུ་མཚུངས་ཅིམ་བྱུང་བའི་གནའ་བོའི་

སྒྲི་རིག་གི་གསེང་རིག་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་གཅིག་མཚུངས་བྱང་འདུག །གནའ་
བོའི་སྒྲི་རིག་དང་ཁང་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་གསེང་རིག་པ་དང་། འབྱུང་ཅིས་སོགས་ཀྱི་
རིག་གནས་བར་ལ་ཆ་འདྲ་བ་ཏུ་ཅང་པོ་བྱང་འདུག །འདི་ནི་སལ་ཆེར་སྐབས་
དེར་བོད་ཡུལ་རྒྱུ་སྒྲི་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲི་བ་ཁང་ཁྱེད་གི་ཡུལ་དང་། རྟག་
ཟིག་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲིར། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་རྟེན་པ་རྣམས་སྒྲི་
ཏུ་ཅང་གསལ་པོར་ཡོད་པ་རེད། རྟག་ཟིག་ཅིས་པ་དེར་རྟེན་བོད་ཀྱི་རྒྱུ་སྒྲི་
སྒྲི་ཡོད་པའི་ཨ་རབ་ཀྱི་ཡུལ་འདི་དག་དང་། སྒྲི་རིག་བར་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་
རེད། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་རྩ་བའི་གཞུང་ལུགས་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ཉེས་
པ་གསུམ། གདགས་སྒྲིབ་གཉིས། སོ་མོ་མ་ཞིང་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་དག་
གོ་བར་བྱ་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གསལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེའང་འབྱུང་བ་ཞེས་
པ་གང་ལ་ཟེར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲི་འཛིག་བྱེད་
པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐའ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་དེ་ལ་ཟེར། དེས་ནི་སྒྲི་
སྒྲི་དེ་ཀྱི་འཛིག་ཉན་དང་། བྱང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལའང་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་རིགས་རྒྱུ་ཐ་
ལའང་རྒྱལ་རྒྱས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱལ་དེ་དག་ཆང་
ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱས་པ་མི་འདྲ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱལ་
རིགས་བཞི་པོ་དེ་དག་སོ་སོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ལ། ས་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་རྒྱལ། མི་རྒྱལ།
རྒྱུང་རྒྱལ་ཞེས་མིང་བཏགས་དང་། བྱང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་
འདུག །ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་སྒྲི་《བཤད་རྒྱུད་》ལས^①

ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མཐིས་བད་ཀན་གསུམ། །

རྒྱུ་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་ཅིང་ཡང་བ་དང་། །

གྲང་ཞིང་སྤལ་སྤལ་ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན། །

མཐིས་པའི་མཚན་ཉིད་སྤུམ་བཅས་ལྗོངས་ཆོ། །

① རྟག་པོས་29པའི་ཤིང་4པར། བོད་སྐད་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། 2000ལོར།

ཡང་ཁིང་དྲི་མན་མ་འབྲུ་ཁིང་གཤེར་བ་ཡིན། །
 བད་ཀན་མཚན་ཉིད་སྒྲུ་ཁིང་བསེལ་བ་དང་། །
 ཟླ་རྒྱལ་འངས་བརྟན་འབྱར་བལ་ཅན་དུ་གནས། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྱར་བའི་རྣམས་སོ་སོས་ལྷུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱུ་ཚུལ་
 བཤད་པའི་སྐབས་སུ་《བཤད་རྒྱུད་》ལས་།
 ས་ལས་ཤ་དང་རུས་པ་སྣ་དྲི་སྟེད། །
 རྒྱུ་ལས་ཁྲག་དང་ཟླ་རྩོ་རྒྱན་པ་སྟེད། །
 མེ་ལས་དྲོད་དང་མདོག་གསལ་མིག་གཟུགས་སྟེད། །
 རྒྱང་ལས་དབུགས་དང་པགས་པ་རེག་བྱ་སྟེད། །
 མཁའ་ལས་བྱ་གར་བ་སྟེ་སྟེད་འབྱར། །
 མོ་མས་པས་བྱ་བ་ལ་འབྱུག་སྒྲུང་བ་མཆེད། །
 རྒྱ་རྒྱེན་རྒྱེན་འབྲེལ་འཛོམས་པས་ལྷུས་སུ་འབྱུག། །
 ཅེས་སོགས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྒྱེན་དང་ནང་བཅུད་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། རང་རང་གི་སྟེད་བྱེད་འབྱར་བ་བཞི་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་
 ཡིན་སྟབས། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་རོ་
 བོ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཀྱུ་ཚུལ་ཡོད་པ་སྟེ། 《ཕྱི་མ་རྒྱུད་》 ལས་། འགྲོ་བའི་ལྷུས་
 འདི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་ཀྱུ་བ། གསེབ་ཀྱི་སྒྲུན་ཡང་འབྱུང་བ་བཞི་ཡིས་བསྟེད།
 གཉེན་པོའི་སྒྲུན་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིའི་རོ་བོ་ཉིད། ལྷུས་ནད་གཉེན་པོ་བདག་ཉིད་
 གཅིག་དུ་འབྲེལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མིའི་ལྷུས་རྒྱེན་འབྱུག་བྱེད་ཀྱི་ཕ་མའི་
 ས་བོན་གཉིས་པོ་དེའང་། རོ་བོ་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ཁིང་།
 དེས་བསྟེད་པའི་ལྷུས་འདིའང་རང་གི་རོ་བོ་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་
 ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

① འོག་ངོས་17པའི་ཁྲིང་14པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2000ལོར།

② འོག་ངོས་663པའི་ཁྲིང་9པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2000ལོར།

ས་བཅད་གསུམ་པ། བོད་དང་ཕྱི་རིག་ལར་གསེང་རིག་གི་
བསམ་སྒྲོལ་འདྲ་བའི་ཆ།

གཅིག །འབྱུང་བཞིའི་བསམ་སྒྲོལ་འདྲ་བའི་ཆ།

1 བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ཉེས་པ་བཞིའམ་གསུམ་གྱི་སྐོར། བོད་
ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་ཆ་བའི་ལྟ་བུ་ལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུང་
བ་བཞི་ཡོད་པ། ས་རྒྱལ་དང་། རྩ་རྒྱལ། མེ་རྒྱལ། རྒྱང་རྒྱལ་བཅས་ཡོད་པ་དང་།
དེ་དག་གིས་བྱ་བའི་ཡུལ་སྟོང་ཆ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡོད་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད་
པ་ནི་《བཤད་རྒྱུད་》ལས་^①

ལས་མ་འདྲོམ་ན་ནམ་ཤེས་མི་འཇུག་སྟེ། །

ས་མེད་མི་འགྲུབ་ཆུ་མེད་སྤྱད་མི་རུས། །

མེ་མེད་མི་སློན་རྒྱང་མེད་འཕེལ་མི་འགྱུར། །

ནམ་མཁའ་མེད་པར་འཕེལ་བའི་གོ་མི་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་རྣམས་ནམས་པ་ཆུན་
འདྲ་འཕྲོད་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་སྤྲན་རྣམས་ནམས་ཀྱི་རོ་རུས་ཁྱེས་རྣམས་མི་
འདྲ་མང་པོ་ཡོང་བའི་ཚུལ་《བཤད་རྒྱུད་》ལས་^②

སྤྲན་གྱི་རུས་པ་རོ་རུས་རོ་པོ་གཉིས། །

སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཅེས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན། །

དང་པོ་རུས་སྟོབས་ཡོན་ཏན་གསུམ་རྒྱ་བཤད། །

རུས་པ་ཕྱི་རྒྱལ་བསེལ་དང་རྒྱལ་བ་དང་། །

ཡང་རྒྱབ་ཆ་དང་རྣ་བ་ནམ་པ་བརྒྱད། །

དང་པོ་བཞི་པོས་རྒྱང་དང་མཁྱིས་པ་སེལ། །

འོག་མ་བཞི་ཡིས་བད་ཀན་སེལ་བར་བྱེད། །

① འོག་རོས་65པའི་བྲིང་17པར། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྤྲན་ཁང་། 2000ལོར།

② འོག་རོས་29པའི་བྲིང་4པར། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྤྲན་ཁང་། 2000ལོར།

ཡང་རྒྱལ་བསེལ་བ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱང་ཅིང་། །
 ཆ་ཚོ་སྐུམ་བ་གསུམ་གྱིས་མགྲིས་པ་སྦྱང་། །
 ཟླ་སྐུམ་བསེལ་རྒྱལ་བཞི་ཡིས་བད་ཀན་སྦྱང་། །
 ཡོན་ཏན་མ་ལུས་སྟོང་པོར་གྱུར་པ་དང་། །
 རུས་པའི་བྱད་པར་ལུན་པས་མཐུ་ཞེས་བརྗོད་། །
 གངས་ཅན་འབྲིགས་བྱེད་ཉི་ལྔའི་སྟོབས་ཅན་ལས། །
 ཆ་བསེལ་སུལ་དུ་བྱུང་བས་སྟོབས་ཞེས་བྲ། །
 དེ་ལ་ཆ་བས་གང་བའི་ནད་རྣམས་སེལ། །
 བསེལ་བས་ཆ་བའི་ནད་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད།།

ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྲུལ་གྱི་རོ་རུས་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཤད་པའི་
 སྐབས་སུ་《བཤད་རྒྱུད་》ལས^①

རོ་ནི་མངར་སྐྱར་ལན་ཚུ་ཁ་ཆ་བསྐྱ། །
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཆོ་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་ཡིན། །
 རོ་བོ་ལྷེ་ལ་གསལ་བྱིར་རོ་ཞེས་བྲ། །
 ཞེས་རོ་རོས་འཛིན་པ་དང་། །
 ས་རྒྱ་མེ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱ་དང་རྒྱང་། །
 མི་རྒྱུད་ས་རྒྱུད་གཉིས་གྱིས་རོ་རྒྱག་སྦྱང་། །

ཅེས་རོ་རྒྱག་སྦྱང་བྱེད་གྱི་འབྱུང་བའི་བའི་རྣམས་གང་གང་ཡོད་པ་བསྐྱན་པ་དང་།
 འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་དག །རང་རང་གི་རོ་བོའི་ཐོག་ན་གནས་པའི་ཤིན་དུ་སྤྲ་བའི་
 འབྱུང་རྣམས་སམ་འབྱུང་བའི་རུས་པ། མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གནས་ཡོད་པའི་སྐྱོར་
 《བཤད་རྒྱུད་》ལས^②

རུས་པ་ལྷེ་སྐུམ་བསེལ་དང་བརྒྱལ་བ་དང་། །
 ཡང་རྒྱལ་ཆ་དང་ཚོ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །

① ཤོག་རོས་63པའི་ཐོང་2པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2000ལོར།

② ཤོག་རོས་65པའི་ཐོང་412པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2000ལོར།

ཅེས་དང་། ལུས་པའི་རིགས་དེ་དག་ལ་དབྱེ་ན་བྱང་གཞི་དང་བྱང་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་
 ཏུ་གནས་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟུ་བརྟུན་ཡོད་པ་ནི་《བཤད་རྒྱུད་》ལས་།

ཡོན་ཏན་འཇམ་དང་སྒྲི་དྲོ་སྒྲུམ་དང་བརྟན། །

གྲང་དང་རྩལ་བ་བསིལ་མཉེན་སྒྲི་དང་སྒྲུམ། །

སྒྲི་དང་ཚ་བ་ཡང་དང་ཚོ་རྩལ་གཡོ། །

བརྟུ་དང་བརྟུན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུ་འཛོམས། །

དེ་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཞེས་སུ་བཤད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་དག་གི་དོན་ནི། ལུས་འདི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་
 ཉེས་པ་གསུམ་མཐ་བཞི་ཡིས་གྲུབ་པ། གསེ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུན་རྣམས་རྣམས་བྱང་འབྱུང་
 བ་བཞིའི་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་རོ་རྩལ་དང་། ལུས་པ་བརྟུད། ཡོན་ཏན་
 བརྟུ་བརྟུན་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བྱུང་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲིན་བཅས་ཞིབ་པ་གསལ་
 བཤད་ཡོད་འདུག །

དེའང་གཞུང་ལས། ལུས་བ་སྒྲི་སྒྲུམ་བསིལ་དང་རྩལ་བ་དང་། །ཡང་རྩལ་ཚ་
 དང་ཚོ་བ་རྣམ་པ་བརྟུད། ཅེས་པ་དེ་དག་ནི་དེང་རུས་ཚན་རིག་གི་རྩལ་རྣམས་
 རིག་པ་དང་མཐུན་པ། འབྱུང་བཞིའི་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་གྲུབ་ཆ་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་བའི་རྣམས་
 ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཡོན་འདུག་པས། འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་གི་
 སྒྲུན་རྣམས་རིག་པའི་བསམ་སྒྲིའི་ནང་ཏུ། གནའ་བོའི་རུས་ནས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་
 དང་། ལུས་པ་ལ་ཆ་རྒྱས་གང་འཚོམས་རེ་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན། བཤད་རྒྱུད་ལས།
 ལན་ཚུ་བསྐྱ་མངར་རྣམ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྒྲི། །དེ་བཞིན་ལན་ཚུ་སྐྱར་མངར་
 ལྷུམ་པ་ཡིན། །བསྐྱ་ཁ་མངར་བསིལ་ཁ་བསྐྱ་མངར་བ་རྩལ། །སྐྱར་ཚ་ཁ་བ་རྣམ་
 གསུམ་ཡང་ལ་རྩལ། །ཚ་སྐྱར་ལན་ཚུ་རྣམ་གསུམ་ཚ་ལ་རྒྱ། ཞེས་པའི་རྣམས་ཀྱི་
 ལུས་པའི་གོ་རིམ་འདི་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་དེང་རབས་རྣམས་འབྱུར་གྱི་ལུས་པའི་
 རེབ་མིག་དང་ཏ་ཅང་མཚུངས་པོ་བྱུང་ཡོད། །

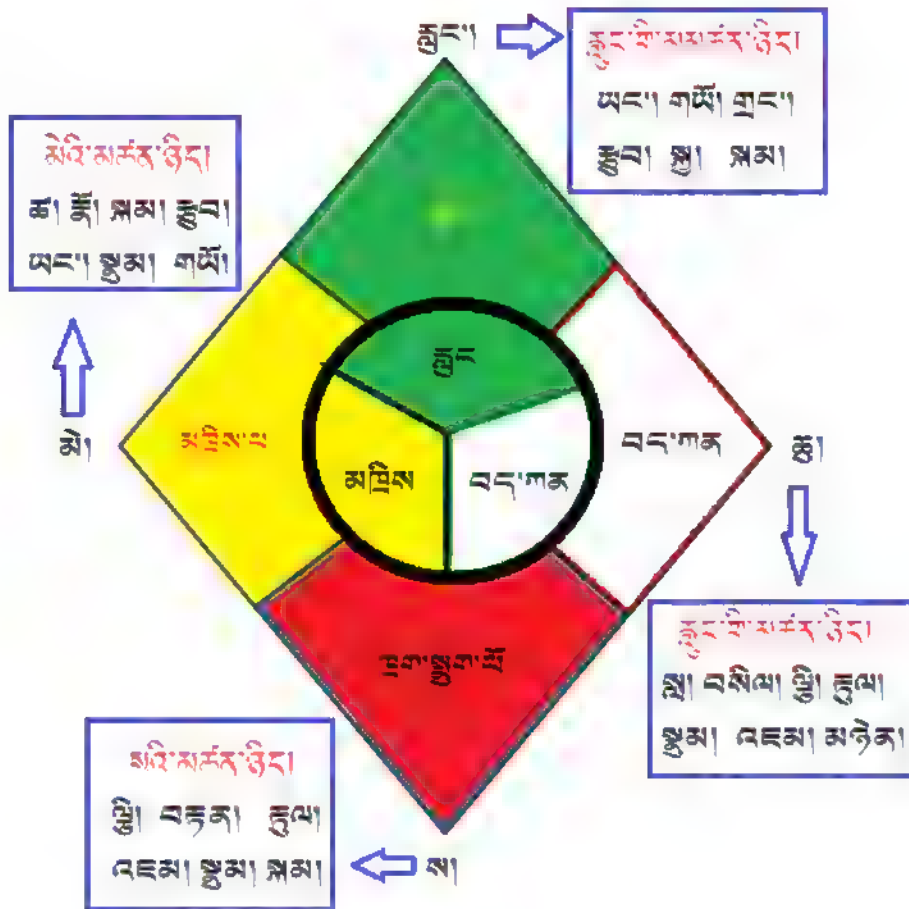
① ཤོག་ངོས་66པའི་ཐིང་1པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2000ལོར།

ནད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུ་འཛིན་མིག

རྒྱུད་།	རྩུམ	ཡང	གང	སྒ	སྒ	གཡོ	
མཁྱིམ་པ	རྩུམ	ཚྭ	མ	ཡང	དྲི་མནམ	ལུ	གཤེར་བ
བད་ཀན	རྩུམ	བའིལ	མེ	རྩུལ	འཇམ	བརྟན	འབྱུར་བག

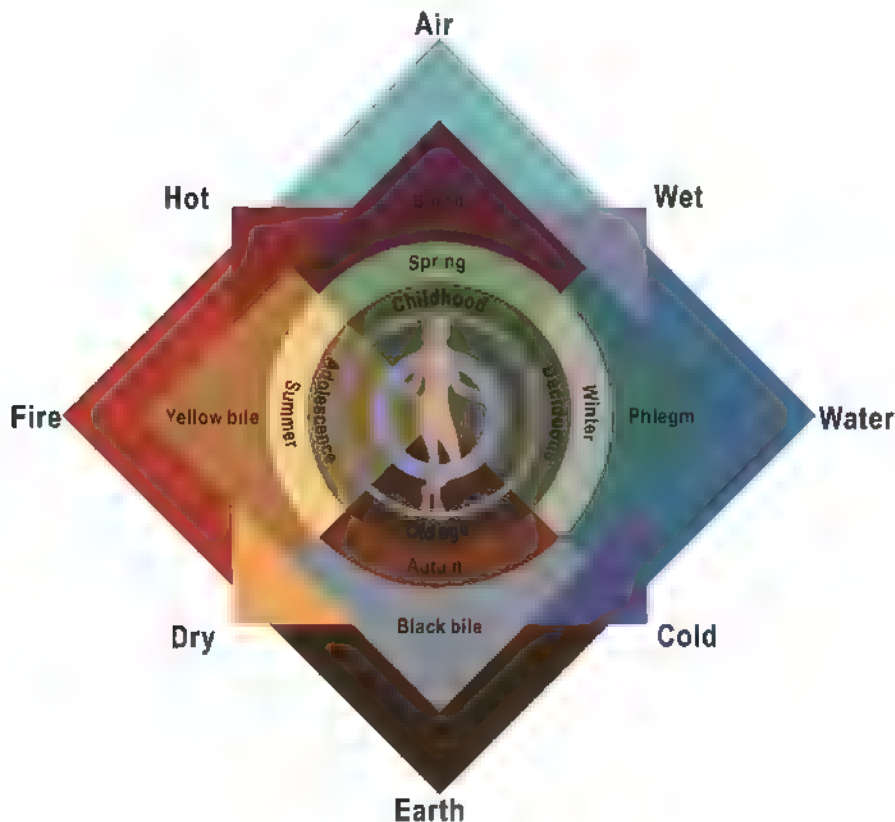
སྒྲན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བདུན་གྱིས་ནད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུ་འཛིན་སྒྲུལ་གྱི་རེའི་མིག

རྒྱུད་ནད།	རྩུམ	ཡང	གང	སྒ	སྒ	གཡོ	
རྒྱུད་སྒྲན	འཇམ	མེ	རྩུ	རྩུམ	རྩུམ	བརྟན	
མཁྱིམ་ནད	རྩུམ	ཚྭ	མ	ཡང	དྲི་མནམ	ལུ	གཤེར
མཁྱིམ་སྒྲན	རྩུ	རྩུལ	བའིལ	མེ	སྒ	སྒམ	སྒམ
བད་ཀན་ནད	རྩུམ	བའིལ	མེ	རྩུལ	བརྟན	འཇམ	འབྱུར་
བད་སྒྲན	རྩུ	མ	ཡང	ཚྭ	གཡོ	རྩུམ	རྩུམ

2 གནའ་བོའི་གླི་རིག་སྒྲུབ་པ་ཉི་ལོ་ཁྱི་ར་མི་སེའི་Hippocrates འབྱུང་བཞིའི་གསེར་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་བཤད། ཁོང་གིས་འདུས་ཕུང་གི་ཆེ་སྟོག་དེ་ཁྲག་དང་། བད་ཀན། མཁྱིས་ཁྲ་སེར་པོ། མཁྱིས་ཁྲ་ནག་པོ་བཅས་གསེར་རྩལ་ཁག་བཞིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། གདོད་མའི་འབྱུང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ནི་གསེར་རྩལ་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་མང་གཞི་ཡིན། གསེར་རྩལ་སོ་སོའི་ནད་

དུ་“མི་གཤིས་ཀྱི་རྩ་མཐུག་” རེས་ཅན་རེ་དང་འདྲེས་ཡོད། མི་སོ་སོའི་རང་གཤིས་
བཟང་ངན་དེ། ཁོ་ཚོའི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་གཤེར་རྩ་མཐུག་ཆེད་ལ་རག་ལས་ཡོད་
པ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། རྒྱུ་དེ་ཀྱི་ཁྲག་གི་ཆུང་གཞི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཀྱི་སྒྲིང་ལས་
བྱུང་བ་དང་། གལ་སྲིད་ཁྲག་གི་བཟང་ཆ་མང་ན། དེ་ཀྱི་རིགས་འདུས་ཁྲག་
གཤིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་རེད། གཤེར་རྩ་མཐུག་བཞི་པོ་ཆ་མཉམ་ན། ལུས་
ཁམས་བདེ་ཐང་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་ན་ནད་ཅན་ཡིན། ཁོང་གིས་བཞིད་པ་ལ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆོ་སྤྲོ་བ་རྟན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་ཉེས་པ་རྣམས་བཞི་སྟེ། ཁྲག་དང་།
བད་ཀན། མཁྲིས་ཁྲ་སེར་པོ། མཁྲིས་ཁྲ་ནག་པོ་བཅས་སོ། །

གཉིས། སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དོར་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་འདྲ་བའི་ཆ།

སྤྱི་རིག་སྤྱོད་པ་ཉི་ཤོ་ཁྱིའི་ར་ཐའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུས། ཉི་ཤོ་ཁྱིའི་ར་ཉི་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་ཁོང་གི་462ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་ཁོང་གི་377ལོ་བར་གྱི་མི་ཞིག་རེད། ཉི་ཤོ་ཁྱིའི་ར་ཉི་ཁྱི་ རུབ་སྤྱོད་པས་གསོ་རིག་གི་མེས་པོ་ངོས་འཛིན་པའི་གནའ་བོའི་སྤྱི་རིག་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་གྲགས་ཅན་ཞིག་རེད། ཡོ་རོབ་སྤྱི་རྒྱུ་ལོ་ཁོང་གི་ལོ་377ལོར་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་བཅུགས་མཁན་དང་། གནའ་བོའི་སྤྱི་རིག་གི་ལྷ་རྩེ་དང་། རུབ་སྤྱོད་པའི་གསོ་རིག་གི་ཆ་དང་གཞི་འཛུགས་མཁན་རེད། ཁོང་གིས་ཉེས་པའི་ཆུང་བཤད་ཅེས་པ་དེ་བཏོན་ཞིང་། ཁོང་གི་གསོ་རིག་ལྷ་བ་དེས་རྩེས་སུ་རུབ་སྤྱོད་པ་གྱི་གསོ་རིག་ལ་ཤུགས་ཆེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ཁོང་གི་377ལོར་སྤྱོད་པ་ཞེས། སྤྱོད་པ་དེར་དགྲུང་ལོ་གྱུ་གསུམ་ལ་ཐེབས་ཡོད།

1 སྤྱི་རིག་སྤྱོད་པ་ཉི་ཤོ་ཁྱིའི་ར་ཐའི་དམ་བཅའི་བཞུགས་པའི་ཆུང་མོ་

To consider dear to me, as my parents, him who taught me this art; to live in common with him and, if necessary, to share my goods with him; To look upon his children as my own brothers, to teach them this art.

【ཁོང་གི་དམ་བཅའི་ཆུང་མོ་】

ངས་གསོ་རིག་བསྟན་པ་མཁན་གང་དེ་ལ་ཕ་མའི་འདིང་ཐང་བཞག་རྒྱུ་དང་། ཁོང་དང་ཐུན་མོང་དུ་འཆོ་ཞིང་། དགོས་གཤམ་བྱུང་ཆོ་དངོས་པོ་གང་ཡོད་ཁོང་དང་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་རྒྱུ། ཁོང་གི་སྤྱོད་པ་རང་གི་སྤྱོད་པ་མཆོད་གྱི་འདིང་ཐང་འཛིན་ནས་ལག་རྩལ་འདི་བསྟན་རྒྱུ།

I will prescribe regimens for the good of my patients according to my ability and my judgment and never do harm to anyone.

I will not give a lethal drug to anyone if I am asked, nor will I advise such a plan; and similarly, I will not give a woman a pessary to cause an abortion.

But I will preserve the purity of my life and my arts.

ང་རང་གིས་ངོས་ཟིན་དང་རུས་པས་གང་རུས་གྱི་ནད་པ་ལ་ཕན་ཅི་ཐོག་གིས་

སྒྲུབ་སྟེར་རྒྱ། བས་ཡང་མི་སྲུ་ལའང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་རྒྱ།

ངས་མི་སྲུ་ལའང་དུག་རྒྱས་མི་སྟེར་ཞིང་། གལ་སྲིད་འདྲི་མཁན་བྱང་ན། ངས་
དེ་འདྲའི་སློ་སྟོན་གཏན་ནས་མི་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ངས་བྱད་མེད་སྒྱུ་པའི་
མངལ་སྒྱུ་འདྲེད་པའི་བྱ་བའང་མི་བྱེད་ཅིང་། ངས་རང་གི་མི་ཆོ་དང་ལག་རྩལ་
གཙང་མ་ཞིག་བྱ་རྒྱ་ཡིན།

I will not cut for stone, even for patients in whom the disease is manifest; I
will leave this operation to be performed by practitioners, specialists in this art.
In every house where I come I will enter only for the good of my patients,
keeping myself far from all intentional ill-doing and all seduction and
especially from the pleasures of love with women or with men, be they free or
slaves.

ནད་པ་གང་གི་ནད་གཞི་གསལ་པོར་ཤེས་ནའང་། ངས་རང་སློ་སྟེར་གཙོད་མི་
བྱེད་པ། ལག་ལེན་སྐབས་སྲུ་ལག་རྩལ་མཁས་པའི་ཆེད་རམས་པའི་འོས་འགན་
འཛིན་རྒྱ་ཡིན།

མི་ཆོང་སྲུའི་ནང་ལའང་ནད་པ་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མི་འགྲོ།
སྒྲུག་པར་དུ་བྱན་གཡོག་དང་། རང་མོས་གང་འདྲ་ཡིན་ཡང་ཕོ་མོའི་འདྲོད་ཡོན་
ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཞེན་འདྲོད་དང་། མ་དག་པའི་བྱ་སྟོན་དག་ལས་རིང་དུ་གཡོལ་བ་
བྱ་རྒྱ་ཡིན།

All that may come to my knowledge in the exercise of my profession or in
daily commerce with men, which ought not to be spread abroad, I will keep
secret and will never reveal.

If I keep this oath faithfully, may I enjoy my life and practice my art,
respected by all men and in all times; but if I swerve from it or violate it, may
the reverse be my lot.

ངའི་ཆེད་ལས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བྱ་སྟོན་སྲུ་གུར་མི་རུང་བའི་མི་སྟེར་

གྱི་གསང་བྱ་དང་། རྒྱལ་ལས་གྱི་ཆོང་དོན་རྒྱུ་ལས། ངས་ཕྱིར་གྱུར་མི་ཤོར་བ་གསང་བྱ་དམ་པོ་བྱ་ངེས་ཡིན།

གལ་སྲིད་ངས་དམ་བཅའ་འདི་སྤང་ཐུབ་ན། ངའི་མི་ཆོ་དང་ལག་རྩལ་ལེགས་ལམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། རྟག་དུ་ཀུན་གྱིས་གུས་ཞབས་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །གལ་སྲིད་དམ་བཅའ་འདི་ལས་འགལ་གྱུར་ན། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་གྱུར་ཅིག །ཅིས་དམ་བཅའ་དང་སློན་ལམ་བྱས་འདུག །

2 བོད་ཀྱི་གསེང་བ་པོ་སྤྲོན་པ་ལ་ཆང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཅ་པའི་དོན་ཆོན་དུག་ནི། བཤད་རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟར་གསེང་བར་བྱེད་པའི་གསེང་བ་པོ། །བྱ་བ་བྱེད་པ་སྤྲོན་པའི་གནས་བསྟན་པ། །རྒྱ་དང་རོ་བོ་ངེས་ཆོག་དབྱེ་བ་དང་། །ལས་དང་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་དུག་གིས་བསྟན། །སྤྲོན་པའི་ལས་ལ་ལྟ་བ་དང་། །སྤྲོན་པ་སྤྲོན་པའི་ལས་ལ་ལྟ་བ་དང་། །སྤྲོན་པ་གསུམ་ཡང་དག་པ་སྤྲོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ལས་ལྟ་ཡང་དག་པ་ནི་ནད་པ་གསེང་བའི་སྐབས་སུ། དམན་ལྟག་ལོག་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ་ལ་ཟེར་རྟེ། 《འབྲེལ་པ་འབྲམ་རྒྱུ་གསལ་སྤྲོན་》ལས^①། འདིར་ཡང་དམན་ལྟག་ལོག་པའི་མཐའ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་སྤྲོད་ཡང་དག་པའི་དབྱ་མར་བལྟའོ། །དེ་ཡང་ནད་བརྟག་པའི་དུས་ན་ནད་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱུང་བར་རྟོགས་པ་ནི་དམན་པ། རྒྱུང་བ་ལ་ཆེན་པོར་རྟོགས་པ་ནི་ལྟག་པ། ཆེ་རྒྱུང་གང་དུ་ཡང་མ་རྟོགས་པ་ནི་ལོག་པའོ། །དེ་གསུམ་ག་དང་བྲལ་རྟེ་ཡང་དག་པར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་དབྱ་མའི་ལྟ་བའོ། །ནད་གསེང་བའི་དུས་སུ་ནད་མ་ཆོམས་པ་ནི་དམན་པ། ནད་དེ་ཟད་ནས་ནད་གཞན་སྤྲོད་བ་ནི་ལྟག་པ། ཆ་བ་ལ་རྟོད་གྱིས་བཅོས། གྲང་བ་ལ་བསེལ་གྱིས་བཅོས་པ་ལྟ་བུ་ལོག་པའོ། །མཐའ་དེ་གསུམ་དང་བྲལ་ནས་ཡང་དག་པའི་གསེང་བ་ཤེས་པ་ནི་དབྱ་མའི་ལྟ་བའོ། །

སྤྲོན་པ་ནི། སྤྲོན་པ་ཆང་མེད་བཞི་ཡི་ངང་དུ་གནས། ལོག་པའི་གོལ་ས་བཞི་རུ་མ་ཤོར་གཅེས། ཞེས་པར། ཆང་མེད་བཞི་ནི། བསམ་པ་དཀར་བའི་

① ཤོག་ངོས་301 བྱང་19པར། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་། 1997ལོར་པར།

སྐབས་སུ་བཤད་པས་གོ་སླ་སྟེ། ལས་དང་བྱ་བ་སྦྱོད་ལམ་ནམ་བཞི་ཅི་བྱེད་ཀྱང་
ཚད་མེད་བཞི་ལས་མ་གཡེལ་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །

ལྷག་པའི་གོལ་ས་བཞི་ནི། བླ་པ་གསེར་རྒྱ་མང་པོ་བྱང་ན་དགའ་བ་ནི་དགའ་
བ་ལྷག་པ། བླ་པ་རྩལ་སུ་མི་དྲག་ཅིང་ན་བ་ཡུན་རིང་ན་བཟས་ནོར་དབུལ་ལོ་
སྟམ་ན་སྟིང་རྗེ་ལས་ལྷག་པ། བླ་པ་ལ་བཅེ་བ་མེད་པའི་དབྱེད་རྩལ་མོ་བྱས་པ་
དང་། བླ་པ་ན་རུང་གི་རུང་ང་རང་གི་གྲགས་པ་ཅི་ཐོན་དང་། ལྷག་ཐོབ་ཅི་
མང་བྱ་སྟམ་ན་བྱམས་པ་ལྷག་པ། བླ་པ་བཟང་པོ་གསོན་པ་ནམས་མི་གསོ་སྟམ་
ན་བཏང་སྟམས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་དེ་ནམས་ཀྱི་སྟིང་རྩལ་སོར་བར་གཡེལ་
ཆེད། །

སྦྱོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། སྤང་ཞིང་དོར་པའི་སྦྱོད་པ་ནི། སྦྱོད་པ་སྤང་
དོར་གཉིས་ལས་མི་དགེ་སྤང་། །སྦྱོ་འཆལ་ཐོ་ཅོ་རིག་པ་ངན་སྦྱོད་དོར། ཞེས་པར།
མི་དགེ་ནི་བརྩ་སྟེ། བླ་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྒྲིག་མི་གཅད་ཅིང་།
བཙོན་འགྲུས་བྱས་ན་སོས་ངེས་པའི་བླ་པ་ལ་ལེ་ལོས་ཤི་མི་གཞུག། བླ་པའི་
བྱིས་ནས་ནོར་རྩལ་མི་རྒྱ་ཞིང་ཐབས་ཀྱིས་མི་དབུལ། བླ་པ་འམ་བླ་པའི་རྒྱང་
མ་ལ་སོགས་མི་གཡེལ། རང་གསོ་སྟིང་མི་འདོད་པའི་བླ་པ་ལ་དེ་ཤོལ་དུ་རེ་
བའི་རྩལ་མི་བྱ་ཞིང་། འདོད་པའི་དབང་གིས་མི་དགོས་བཞིན་གྱིས་སྦྱོན་དབྱེད་
འཆོལ་དུ་མི་གཞུག། བླ་པ་གཡོག་སོགས་ལ་སྦྱོད་བཏགས་པའི་སྤང་མ་མི་སྤྱོད་
སོས་དུས་མི་འོང་ཞེས་པའམ། འཆི་བར་འདུག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་གསོད་
པའི་ངག་འབྲུལ་མི་སྤྱོད། བླ་པ་ལ་ཆོལ་བ་དང་ཁྱོད་པའི་ཆོག་རྩལ་མི་སྤྱོད། བླ་
པའི་ནོར་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་བརྟེན་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་དབུལ། བླ་པ་ལ་
གནོད་སེམས་ཀྱིས་དབྱེད་ཁམས་ཅན་སོགས་མི་བྱ། བླ་པ་འདི་གི་ན་དགའ་སྟེ་
བསམ་པའི་ལྷག་ལྟ་མི་བྱ། །

སྦྱོ་སྦྱོད་གསུམ་དོར་བ་ནི། ཕྱི་མའི་ནམ་སྦྱོན་འཁུར་ན་སྦྱོན་པ་སྦྱོ། །མཁས་ལ་
སྦྱོན་དུ་རེ་ན་སྦྱོན་པ་སྦྱོ། །རང་བཅོས་གྲོགས་ངོ་འདོན་ན་སྦྱོན་པ་སྦྱོ། །ཞེས་པ།
ཕྱི་མ་རྒྱང་དུ་བཞག་ནས་ཆོ་འདི་ལ་གྲགས་པ་ཅི་ཐོན་དང་ནོར་རྩལ་ཅི་ཐོབ་བྱེད་

པ་དེ་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་འདི་བས་ཕྱི་མས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲན་པ་གཉིས་བར་དུ་བརྟུག་པའི་དུས་སུ་རང་བས་མཁས་པ་ཅིག་བྱང་ན་དེའི་
འོག་དུ་མི་འཇུག་བར་ཚུལ་འཆོས་དང་། དྲིགས་པ་བསྐྱེད་དེ་སྒྲན་པ་རེ་ན་ཡང་སྒྲིབ་
པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་ཞེ་བྲིལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྲན་པ་མཉམ་པོ་གཉིས་བར་
དུ་བརྟུག་པ་ལ། བྱང་པ་གསོ་བའི་དཀའ་བ་རང་གིས་སྤྱད་ནས་བྱང་ཆོས་དང་
ཚོར་ཁོ་ལ་ཤོར་ན་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོས་བྱིད་པས་དོན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཆལ་སྒྲིབ་གསུམ་དོར་བ་ནི། སྒྲིབ་དུ་འབྱུལ་བྱེད་ན་སྒྲན་པ་འཆལ། །ཁས་
སྤངས་དོན་ཐོག་མི་རྒྱལ་སྒྲན་པ་འཆལ། །ལེ་ལོ་ཆང་དབང་ཆེན་སྒྲན་པ་འཆལ།
ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་དམ་རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་དེའུ་འདོན་པའམ། མི་འབྱེད་
པའམ། སྒྲན་འདོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བས་ཚོར་སྤྱད་པའི་ཐབས་སྤྱོད་ལ་ཡན་ནས།
གཙོང་སྟེ་བཞི་སོགས་དཀའ་བའི་བྱང་མི་འཆོས་ན་ཡང་འཆལ་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་
ཕྱིས་མི་དྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་སྤངས་པའི་དོན་ཐོག་དུ་མི་རྒྱལ་ན་ཁ་མི་རྟག་པ་
འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་བསྐྱུགས་པར་མི་བཟླ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལེ་ལོ་དང་ཆང་
དབང་ཆས་ནས་བྱང་བཟླ་བ་ལས་གཡེལ་ན་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་པ་ཤོར་ན་
མིས་འབྱུལ་རང་འཁྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིབ་ཆོའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དོར་བ་ནི། བསྐྱུག་ཤེས་མེད་པའི་དྲིགས་པ་སྒྲིབ་ཆོ་ཡིན། །
ཚོར་རྣམ་མེད་པའི་འཆོར་འདོད་སྒྲིབ་ཆོ་ཡིན། །མཉམ་འགྲོགས་བྱང་གསོད་བྱེད་ན་
སྒྲིབ་ཆོ་ཡིན། ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་
ན་སྒྲིབ་ཆོ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཁ་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལ་ཚོར་རྣམ་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་དང་ཕྱི་མཆོད་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་སྒྲིབ་ཆོ་ཡིན་ཏེ། སྤང་དཀར་
ལ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲན་པ་མགོ་སྒྲན་ནམས་ལ་བྱང་གསོད་བྱེད་ན་སྒྲིབ་
ཆོ་ཡིན་ཏེ། རང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དིག་སྒྲིབ་གསུམ་དོར་བ་ནི། དུས་ལ་རང་དོན་མེད་ན་དིག་པ་ཡིན། །བྱང་ལ་
ཁུ་འབྲིག་མེད་ན་དིག་པ་ཡིན། །རོ་ལ་སྒྲན་དབྱང་བྱེད་ན་དིག་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་
སྟེ། བྱང་གསོ་བ་ལ་དཀའ་བྱུག་ཆེར་བྱས་ཏེ་རང་གི་འདོད་དོན་བསྐྱུབ་མི་ཤེས་ན་

དིག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་འཆལ་བར་ཤོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནད་ངོས་འཛིན་པ་འཕ་
ནད་གཉའ་གཅོག་པའི་རུས་སུ་འདི་ཡིན་ནམ། འདིར་འགོ་འཕ་སྒྲུལ་པའི་ཁྱ་
འབྲིག་མེད་པར་སྒྲིགས་གཅིག་ལ་ཞེན་ན་དིག་པ་ཡིན་ཏེ། ནད་ཚོ་མི་ལོན་ཞིང་
འོག་འདྲིས་སམ་མི་ཆོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་ངེས་པའི་རོ་ལྟ་བུའི་ནད་པ་ལ་སྒྲན་
དབྱང་བྱེད་ན་དིག་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་ལ་ཆབས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རན་སྒྱུད་གསུམ་དོར་བ་ནི། བཅའ་གཉིས་གོང་དུ་ཤོར་ན་སྒྲན་པ་རན། སྒྲན་
དང་ཆ་བྱང་གཡོར་ན་སྒྲན་པ་རན། །ནད་པ་དཔེ་ཡིས་འཆོས་ན་སྒྲན་པ་རན། །
ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲན་པ་མཉམ་པོ་ལ་ཅིག་ཤོས་གོང་དུ་ཤོར་ན་རན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
མགོ་མ་ཐོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲན་པ་རང་གི་སྒྲོད་ན་མེད་པར་སྒྲན་དང་ཆ་བྱང་
གཞན་ལ་གཡར་བསྒྱུ་དགོས་ན་ཡང་རང་རན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་རག་ལུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ནད་པ་དཔེ་ཡིས་འཆོས་ན་ཡང་རང་རན་པ་ཡིན་ཏེ། མན་རག་
ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྱུད་པ་རན་པ་ལྟ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་དེ་དོར་
ཅིང་མེད་པར་བྱའོ། །

སྒྱུད་པར་བྱ་བའི་སྒྱུད་པ་ནི། སྒྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་
སྒྱུད། ཅས་པ་སྟེ། སྒྲན་ལ་སེར་སྒྲ་མེད་པ་སྟེར་བ་ཟང་ཟིང་གི་སྒྱིན་པ། རག་གིས་
ནད་པའི་སེམས་གསོ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱིན་པ། གཅེས་པའི་སྒྲིག་སྟེར་བ་མི་འཛིགས་པ་
སྒྲབས་ཀྱི་སྒྱིན་པའོ། །གཡོ་སྒྱུ་དང་ཚུལ་འཆོས་ཀྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་ནད་པའི་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་ལ་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་
པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ། བརྟག་དབྱང་དང་བཙོན་ལ་ལེ་ལོ་མེད་པ་ནི་བཙོན་
འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ། ནད་པ་ལ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱེལ་
པ་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ། ལྟ་བ་མཐའ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཤེས་
རབ་ལ་རག་ལས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཅས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་དུག་
ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། ཞེས་སྒྲན་པ་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀའི་སྐབས་སུ་བསམ་སྒྱུད་
གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས། ནད་ལ་ཕན་པ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་བ་ནན་པོར་གཏན་
འབབས་བྱས་ཡོད་འདུག །སྒྲན་པའི་བྱ་སྒྱུད་སྐོར་འདི་དག་ཙུ་བའི་ཆ་ནས་ཆེས་

གནའ་བོའི་དུས་བྱུང་ཡོད་པ་སྟོན་མ་དགོས་ཀྱང་། བྱིས་ནས་རིམ་བཞིན་སྦྱོང་ལམ་
སྟོར་ཁམ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་ཡང་སྤང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་
དུ་བྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་སྦྱོང་གི་སྟོར་འདི་དག་རྗེས་སུ་གཡུ་ཐོག་པ་སོགས་སྟོན་པ་
ཁྱི་མ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ཁ་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན་ངེས་པར་ཡང་སྤང་ངོ་། །

ས་བཅད་གསུམ་ལ། མཆན་ཉིད་རིག་པའི་བསམ་སྟོང་གསེང་རིག་

གནའ་བོའི་ཁང་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྟོང་མང་
གཞི་ནི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་བསམ་སྟོང་གཙོ་བོར་བྱས་
པ་ཞིག་རེད། ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ཉེས་པ་བཞི་
སོགས་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་ནི་གནའ་བོའི་སྐྱེ་རིག་གི་གསེང་རིག་པའི་
བསམ་སྟོང་དང་གཅིག་མཚུངས་བྱུང་ཡོད། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་མ་འབྱུང་བ་
བཞི་དང་། ཉེས་པ་བཞི་པོ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན། མཆན་ཉིད་
བཅས་གཏན་འབེབ་བྱས་ཤིང་། མཆན་ཉིད་དེ་ལྟར་གྱི་འབྱུང་བའི་རྣམས་རིགས་
རྒྱལ་ས་ཆ་སྟོན་པ་པོར་གནས་ན་ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་ཅན་དང་། འབྱུང་བའི་རྣམས་
རིགས་རྒྱལ་ས་ལ། འཕེལ་ཟུང་འཁྱུག་གསུམ་གྱི་སྟོན་བྱུང་ཆོ་ལུས་ཁམས་ལ་ནད་
བྱུང་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག །

གཅིག་ ཉེས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྱེད་ལས་ངོས་འཛིན།

དེ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་བསྟན་པའི་མིའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་གི་མཆན་
ཉིད། མཁྱིམ་པ་སྟེ་མེ་དྲོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། བད་ཀན་ཞེས་པ་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཁམས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་བཅས་རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་མ་གཏན་འབེབ་བྱས་པ་དང་། དེ་དག་སོ་
སོའི་མཆན་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་ནད་ཉེས་ཡིན་རྗེས་དཔག་གིས་གཏན་འབེབ་
བྱས་པ་དང་། རྒྱ་དང་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་མཐུན་
པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་། ལུས་ཀྱི་གནས་གང་ལ་ནད་བྱུང་ན་
འབྱུང་ཁམས་གང་ཞིག་འཁྱུགས་པའི་རྒྱ་ཆེན། རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་མ་ནད་འཛིན་
བྱེད་ཐབས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་འདི་ནི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་བསམ་སྟོང་ལས་བྱུང་

བའི་གསེང་རིག་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་རྒྱང་མཁྲིས་བད་གསུམ་པོའི་
རོ་བོ་དང་། གནས་དང་། མཚན་ཉིད། རྒྱ་ལམ། བྱེད་ལས་བཅས་བཤད་རྒྱུ་དུ་
བསྟན་པའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ན།

༡ རྒྱང་བཤད་པ། རྒྱང་ཞེས་པ་གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ་མིའི་ལུས་རྟེན་གྱི་པ་
ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཤས་ཞིག་སྟེ། དབུགས་འབྱེན་རྩལ་དང་། ལུས་འགྲུལ་
བསྐྱོད། རྒྱགས་འབྱེན་པ། ཁམས་སྒྲིན་པ། དབང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་སྟུན་
མོང་གི་རྣམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱང་སྒྱུར་ནས་ལས་སུ་རུང་བ་བྱུང་ན་སྟུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ལུས་ལ་བདེ་དྲོད་འབར་བ་དང་། སེམས་ལ་ཉམས་རྟོག་སྟེ་བ།
འཆི་མེད་ཆེའི་གོ་འཕང་བརྟེས་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་མང་པོ་
ཞིག་ཐོབ་སྟུབ་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱང་ལ་དབྱེན་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་
རིགས་མི་འདྲ་བ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱང་དང་། ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་དབང་པོ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེན་སྟོག་འཛིན། བྱེན་རྒྱ། བྲལ་བྱེད། མེ་མཉམ། རྒྱར་སེལ་དང་རྣམ་པ་ལྟ་
ཡོད་པ་དེ་དག་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་འོག་དུ་འཆད་དོ།

༢ མཁྲིས་པ་བཤད་པ། འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་དོན་སྟོན་གྱི་ཡ་གྲུལ་མཁྲིས་པ་དང་མིང་
གཅིག་གྱུང་དོན་ཏེ་ཅང་ཐ་དད་པ་སྟེ། འདིར་མཁྲིས་པ་ཞེས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་
ཅད་ལ་གནས་པའི་མེ་དྲོད་ཀྱི་མིང་ཡིན། མེ་དྲོད་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེ་ཤོས་
ཞིག་སྟེ། མདོར་བསྟུས་ན་མེ་དྲོད་ནི་མིའི་ཆོ་སྟོག་གི་རྟེན་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་
ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། གཟི་མདངས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་།
ལུས་རྒྱས་པའི་དུས་སུ། ལུས་དྲོད་ཉམས་ཤིང་གཟི་མདངས་ཟད་འགྲོ་ཞིང་ཡོད་པ་
རེད། མེ་དྲོད་དེའི་རྟེན་གཙོ་བོ་སོ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལུས་གཟུངས་བདུན་པོ་སོ་
སོ་དང་། བྱེད་པར་བྲག་ལ་བརྟེན་ནས་དྲངས་སྟོགས་འབྱེད་ཅིང་། གཟི་མདངས་
འཕེལ་བ་དང་ཆོ་སྟོག་བརྟན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཉིད་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེན་འཇུག་བྱེད་དང་། མདངས་བསྐྱར། རྒྱབ་བྱེད། མཐོང་བྱེད། མདོག་གསལ་
ཏེ་ལྟ་ཡོད་པ་རེད།

༡ བད་ཀན་བཤད་པ། བད་ཀན་ཞེས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་བརྒྱན་གཤེར་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མིང་སྟེ། དེ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྟེན་བྱེད་དང་། ཟུགས་བྱེད། རྒྱུང་བྱེད། ཚིམ་བྱེད། འབྱོར་བྱེད་བཅས་དབྱེ་བ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། འདི་དག་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་དང་རྒྱས་པ་འོག་རྒྱ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྐབས་སྤྱི་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པ་གཞན་རྒྱ་མ་གྱུར་པར་རང་བཞིན་རྒྱ་གནས་ན་ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གང་ཞིག་གིས་དེ་དག་འཕེལ་བཟང་འབྱུགས་གསུམ་གྱི། རྣམ་པར་གྱུར་ན་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་ཞེས་པ་ནད་ཀྱི་ངོ་པོ་ཡིན་ནོ།

རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་སོ་སོ་ལུས་སྤྱི་ནང་ཀྱན་ལ་རྒྱ་བའི་ལམ་ནི། དང་པོ་རྒྱུང་རྒྱ་བའི་ལམ་ནི། རྒྱུང་ལུས་བྱངས་བརྒྱན་གྱི་ནང་ནས་རྒྱས་པ་ལ་རྒྱ་བ། རྒྱུང་དབང་པོ་ལྟའི་ནང་ནས་རྒྱ་བ་ལ་རྒྱ་བ། རྒྱུང་པགས་པའི་རིག་བྱའི་དབང་པོ་ལ་རྒྱ་བ། རྒྱུང་དོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱི་ལྟོག་ལ་རྒྱ་བ། རྒྱུང་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལོང་ལ་རྒྱ་བ་དང་ལྟོ།

གཉིས་པ་མཁྲིས་པ་རྒྱ་ལམ་ནི། མཁྲིས་པ་ལུས་བྱངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྲག་ལ་རྒྱ་བ། མཁྲིས་པ་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་ལ་རྒྱ་བ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མིག་ལ་རྒྱ་བ། དོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆིན་པ་ལ་རྒྱ་བ། སྟོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཁྲིས་པ་ལ་རྒྱ་བ་དང་ལྟོ།

གསུམ་པ་བད་ཀན་རྒྱ་བའི་ལམ་ནི། བད་ཀན་ལུས་བྱངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དྲངས་མ། ཤ། ཚིམ། ཀླང་། ལྷ་བ་བཅས་ལ་རྒྱ་བ། བད་ཀན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བཤད་གཅིག་ལ་རྒྱ་བ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷེ་ལ་རྒྱ་བ། དོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོ་མཆེར་མཁལ་མ་ལ་རྒྱ་བ། སྟོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སོ་བ་དང་སྒྲང་པ་ལ་རྒྱ་བ་བཅས་སོ།

རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ལྷང་བའི་རྒྱས་ནི། དང་པོ་ན་ཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་ནས་བརྟག་ཐབས་གསུམ་ནི། ཀྲས་པ་རྒྱུང་མི་རྒྱུང་ནད་དང་འབྲུད་ཆོ་ན་སོས་ཉེན་པ། དར་མ་མཁྲིས་པའི་མི་མཁྲིས་ཆོད་དང་འབྲུད་

ཆོ་ན་སོས་ཉེན་པ། བྱིས་པ་བད་ཀན་མི་ལ་བད་ཀན་གྲང་ནད་དང་འབྲུང་ཆོ་ན་
སོས་ཉེན་པ།།

གཉིས་པ་ལུ་ལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་ནས་བརྟག་ཐབས་གསུམ་ནི།
དད་ཅན་གྲང་བ་རྒྱུད་གིས་ཉེན་པ། སྐམ་ས་ཆོ་གདུང་ཆེ་བ་མཁྱིས་པས་ཉེན་པ།
རྒྱུད་ཅན་སྐམ་པ་བད་ཀན་ཉེན་པ་དང་གསུམ་མོ།།

གསུམ་པ་རུས་དང་འབྲེལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་ནས་བརྟག་ཐབས་གསུམ་ནི།
རྒྱུད་ནད་དབྱར་རུས་དགོང་དང་ཐོ་རངས་ལྡང་བ། མཁྱིས་པ་སྟོན་རུས་ཉེན་གྲང་
མཆོན་གྲང་ལྡང་བ། བད་ཀན་དབྱིད་རུས་སྟོན་དང་སྟོན་ལྡང་བ་དང་གསུམ་
མོ། །མདོར་བསྟུས་ན། རྒྱུད་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱིད་ལས་སྟོར་
ལ་《བཤད་རྒྱུད་》ལས་①།

ཉེ་རྒྱུ་རྒྱུད་དང་མཁྱིས་པ་བད་ཀན་གསུམ། །
རྒྱུ་པར་མ་གྱུར་ནད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། །
རྒྱུ་འགྱུར་མ་སྟོམས་ནད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན། །
ལུས་དང་སྟོག་ལ་གནོད་ཅིང་གདུང་བས་སོ། །
མཁྱིས་པ་འབྲུགས་པས་ལུས་རྒྱུད་སྟོག་པར་བྱེད། །
འདི་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཆོ་བས་ན། །
སྟོན་ན་གནས་གྲང་སྟོན་རུ་འབར་བར་བྱེད། །
ཆོ་བའི་ནད་ཀྱན་འདི་ལས་མ་སྐྱེས་མེད། །
བད་ཀན་འབྲུགས་པས་ལུས་ཀྱི་མེ་རྒྱུད་འཛོམས། །
འདི་ནི་ས་རྒྱུ་རང་བཞིན་ལྷི་ལ་བསིལ། །
སྟོན་ན་གནས་གྲང་སྟོན་རུ་རྒྱུད་བར་བྱེད། །
གྲང་བའི་ནད་ཀྱན་འདི་ལས་མ་སྐྱེས་མེད། །
རྒྱུད་ནི་ཆོ་གྲང་གཉིས་ཀའི་ཁྱབ་བྱེད་དེ། །

① ལེའུ་བརྒྱུད་པ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་བརྟག་པ། ཤོག་ངོས་35པའི་བྲིང་2པར། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༠ལོར། བོད་རྫོངས་མི་
དམངས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་གིས་པར།

ཉི་མར་ལྷན་ན་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོགས་བྱེད་ཅིང་། །

ཟླ་བར་ལྷན་ན་བསེལ་བའི་སྐྱོགས་བྱེད་ལ། །

སྟོང་སྟངས་སྤྱི་ནང་མ་ལུས་བྱུང་པར་རྒྱ། །

ཆ་གྲང་གཉིས་ཀ་འབྲུག་ཅིང་སྟོང་བར་བྱེད། །

དེ་བས་རྒྱུང་ནི་ནད་ཀྱན་མ་ལུས་རྒྱ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་མཁྲིས་
པ་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་སྟབས། རུས་པ་གྱེན་དུ་འབར་ཏེ་ལུས་ལ་ཆ་དྲོད་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་དང་། བད་ཀན་ནི་ས་རྒྱུ་རང་བཞིན་ཡིན་སྟབས། རུས་པ་མཐུར་
དུ་འབབ་སྟེ་མེ་དྲོད་ཉམས་ཤིང་ལུས་ཁམས་གྲང་བའི་ནད་དང་། ལུས་ལ་རྒྱ་
ཁམས་འཕེལ་བས་རྒྱུང་པའི་ནད་རིགས་སོགས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུང་ནི་དོ་བོ་
ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་སྟབས། ཆ་གྲང་གཉིས་ཀའི་རྩིས་སྲུ་འགོ་
བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་སོགས་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྟོན་ནས་ནད་ཀྱི་དོ་བོ་
དང་། གནས་ལྷལ། རྒྱ་ལམ། ནད་རྟགས་སོགས་གཏན་ལ་ཕབས་ཡོད། །དེ་ཡང་
རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ། རང་རང་གི་དོ་བོ་དང་བསྐྱེད་པའི་
རྩིས་རིགས་སམ་རུས་པ་གང་ཡོད་གཏན་འབེབ་བྱས་ཡོད་པ་ནི། 《བཤད་རྒྱུད་》
ལས་^①

ཉེས་པའི་མཆན་ཉིད་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ། །

རྒྱུང་གི་མཆན་ཉིད་རྒྱུ་བའི་ཡང་བ་དང་། །

གྲང་ཞིང་སྤུ་ལ་སྤུ་ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན། །

མཁྲིས་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱུ་མ་བཅས་ཚེ་ཞིང་ཆ། །

ཡང་ཞིང་དྲི་མན་མ་འབྲུ་ཞིང་གཤེར་བ་ཡིན། །

བད་ཀན་མཆན་ཉིད་སྐྱུ་མ་ཞིང་བསེལ་བ་དང་། །

སྤྱི་རྒྱལ་འངས་བརྟན་འབྱར་བག་ཅན་དུ་གནས། །

① ལེའུ་ལུ་པ་ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྐྱེད་པ། ཤོག་ངོས་29པའི་ཐིང་4པར། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༠ལོར། བོད་
སྐད་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་གིས་པར།

ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱང་ལ་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་
ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བྱག་ཡོད་པ་དང་། མཁྱིས་པ་ལ་སྐྱམ་པ་དང་། རྩོ་
བ་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བདུན་དང་ལྔ་ན་པ། བད་ཀན་ལ་སྐྱམ་པ་དང་།
བསེལ་བ་ལ་སོགས་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བདུན་དང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་
བྱས་པ་ནི་གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་འབེབ་བྱས་པ་ཡིན་རེད། །

སྐྱམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བདུ་བདུན་གྱིས་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུ་འཛོམས་ཚུལ་གྱི་རེའི་མིག

རྒྱང་ནད།	རྒྱལ	ཡང	གང	བྲ	སྒ	གཡོ	
རྒྱང་སྐྱེ།	འངམ	ཕྱི	དྲོ	རྒྱམ	རྒྱམ	བརྟན	
མཁྱིས་ནད།	རྒྱམ	རྩོ	ཚ	ཡང	དྲི་མནམ	འབྲ	གཤེར
མཁྱིས་སྐྱེ།	རྒྱ	རྒྱལ	བསེལ	ཕྱི	སྒ	སྐམ	སྐམ
བད་ནད།	རྒྱམ	བསེལ	ཕྱི	རྒྱལ	བརྟན	འངམ	འབྱར་བག
བད་སྐྱེ།	རྒྱ	ཚ	ཡང	རྩོ	གཡོ	རྒྱལ	རྒྱལ

གཉིས། ཏགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་ཐབས།

པོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དུ་ནད་གཞི་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་ཐབས་ལ་
མིག་གིས་བཟླ་བ་ཕྱི་དང་ཚུ་བ་བརྟག་པ། སོར་མོས་རིག་པ་ཚུ་ལ་བརྟག་པ། དག་
གིས་དྲི་བ་དང་པོ་རྒྱ་གང་གིས་སྤོང་བྱེད་བྱས་པ། ད་ལྟ་ན་ལུགས་གང་ལྟར་བྱེད།
ཟས་སྦྱོད་གང་གིས་པན་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་སོགས་འདྲི་བ་ནི་མཚན་ཉིད་
རིག་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཐོའི་ཐོག་ནས། རྩིས་དཔག་རིག་པས་ནད་གཞི་གང་ཡིན་གཏན་
འབེབ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཞིག་རེད། (1) ཚུ་བརྟགས་ཐབས་ལ་མཚོན་ན་《ཕྱི་མ་
རྒྱང་》ལས། ①:

ནད་ངོས་བཟུང་བ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །

① མོག་ངོས་563པའི་བྲང་10པར། པོད་སྤྱིངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། 2000ལོར།

སྤྱི་ཚེ་དྲུག་གིས་ཚ་གྲང་ལ་ཤན་དབྱེ། །

དྲུག་རྒྱས་འདྲིལ་མཚོགས་གི་མས་མཁྲང་ཚ་བའི་ཚ། །

གྲང་ཚ་ཞན་བྱིང་གུད་བུལ་ལྟོད་སྟོད་དྲུག་།

སྤྱི་ཚེ་དྲུག་གིས་ཚ་གྲང་ལ་ཤན་དབྱེ། ཞེས་པར། དྲུག་རྒྱས་འདྲིལ་མཚོགས་གི་མས་མཁྲང་དྲུག་པོ་ཚ་བའི་ཚ་དང་། ཞན་བྱིང་གུད་བུལ་ལྟོད་སྟོད་དྲུག་པོ་གྲང་བའི་ཚ་དུ་སྤྱིར་དོས་འཛིན་དགོས། དེ་ལ་འང་ཚ་གྲང་གཉིས་ཀྱི་ཚ་ལ་ཡང་ཚའི་རང་བཞིན་དོ་བོའི་གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། འཕར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རེ་ཡོད་པར་ཤེས་དགོས།

དེ་ཡང་ཚ་བའི་ཚའི་དོ་བོ་ལ། རྒྱས་ཞེས་པ་ཤའི་ཁར་ཡར་དོན་པ། གི་མས་ཞེས་པ་གཞུ་རྒྱད་ལྟར་བྱིང་དེར་གནས་པ། མཁྲང་ཞེས་པ་གོང་བའི་དོན་སྟེ་མནན་ན་སྟོང་སོབ་མི་བྱེད་པ་བཅས་སོ། །

ཚ་བའི་ཚའི་འཕར་ཚུལ་ནི། དྲུག་ཅེས་པ་འཕར་ཤེད་ཆེ་བ། འདྲིལ་ཞེས་པ་ཤའི་ནང་དུ་འབྱར་འབྱར་གྱིལ་གྱིལ་དུ་འཕར་བ། མཚོགས་ནི་ལྷུང་དུ་འཕར་བ་བཅས་སོ། །

གྲང་བའི་ཚའི་དོ་བོ་ལ། བྱིང་ཞེས་པ་ཤའི་གཏིང་དུ་མར་བྱིང་བ། ལྟོད་ཅེས་པ་རེག་ན་བལ་སྤྱད་ལྟར་སྟོད་པ། སྟོང་ཞེས་པ་མནན་ན་སྟོང་སྟེ་མི་མཛོན་པར་ཆགས་པ་བཅས་སོ། །

གྲང་བའི་ཚའི་འཕར་ཚུལ་ནི། ཞན་ཞེས་པ་འཕར་ཤེད་རྒྱུད་པ། གུད་ཅེས་པ་ཤའི་ནང་དུ་ཁྱུག་གེར་མི་མཛོན་པ་འཕར་ཚུལ་གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བུལ་ཞེས་པ་འཕར་ཚུལ་དལ་བ་བཅས་སོ། །

ཆ་གང་སྐྱོ་སྐྱོ་ཆུ་རྒྱུ་གི་རེའུ་མིག་

དྲག་ཚྱུགས།			ལྡོག་ཚྱུགས།		
དྲག་	Strong	强脉	ཞན།	Weak	弱脉
རྒྱལ་	Floating	浮脉	བྱིངས།	Sinking	沉脉
འདྲིལ།	Flood	洪脉	གུད།	Minute	微脉
མགྲོགས།	Rapid	数脉	བྲལ།	Slow	迟脉
གྲིམས།	Tight	紧脉	ལྡོང།	Loose	松脉
མཁྲུང་།	Full	实脉	སྟོང་།	Empty	虚脉

ཆ་གང་གི་ཚད་ངོ་པོ་དང་འཕར་ཚུལ་གྱི་རེའུ་མིག་

ཆ་བའི་ཆ།		གང་བའི་ཆ།	
ཚད་ངོ་པོ།	རྒྱལ་	ཚད་ངོ་པོ།	བྱིང་།
	གྲིམས།		ལྡོང་།
	མཁྲུང་།		སྟོང་།
འཕར་ཚུལ།	དྲག་	འཕར་ཚུལ།	ཞན།
	འདྲིལ།		གུད།
	མགྲོགས།		བྲལ།

དེ་ལྟར་ལུས་ཁམས་ཀྱི་ཚད་ཤིང་ཤུགས་དང་། འཕར་ཚུལ་ལ་འབྱུར་བ་ཡོང་པའི་
རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། མིའི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་བྱིང་གི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་
མཐའ་ས་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་རྒྱལ། མེ་རྒྱལ། རྒྱ་སྟེ་ཚད་འབྱུང་རྒྱལ་བཞི་དང་། དེ་
དག་པན་ཚུན་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་པའི་འབྱུང་རྒྱས་བརྒྱ་དང་དྲག་ཅམ་ཡོད་པ་
ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ངོ་པོའི་ཆ་ནས་དབྱེ་ན་རིགས་གཉིས་སུ་
འདུས་པ་སྟེ། ཆ་གང་རིག་གཉིས་སོ། །ལུས་ཁམས་ལ་འབྱུང་བ་ས་རྒྱུའི་ཁམས་
མང་རྒྱ་འཕེལ་བ་དང་མེ་རྒྱ་གི་ཁམས་འགྲིབ་ཅིང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱི་རྒྱ་ཉགས་ལུས་ལ་
གང་ཞིང་ཉོབ་པ་དང་། ཆ་འཕར་ཤུགས་ཞན་ཞིང་འཕར་གངས་ཀྱང་ཉུང་རྒྱ་
འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་གོང་རྒྱ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གལ་སྲིད་ལུས་ཁམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་མེ་རྒྱ་གི་ཁམས་འཕེལ་ཞིང་ས་རྒྱུའི་ཁམས་

འགྲིལ་པའི་ཆོ་ཕྱི་རྟགས་ལྟས་ལ་ཆ་བ་རྒྱས་ཤིང་། ཚ་འཕར་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་འཕར་
 གྲངས་མང་དུ་འགྲོ་བའི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ལག་པའི་
 མཁྲིག་མའི་འཕར་ཚ་ལ་བརྟག་པའི་དོན་དངོས་ནི་ལྟས་ཁམས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་རྣམ་
 རིགས་གང་ཞིག་འཕེལ་འགྲིལ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་རིགས་སོ་སོ་དང་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལྟས་ཕྱི་ཤ་
 པགས། བར་རུས་རྒྱུ་། བར་དོན་སྟོད་སོགས་ལ་འབྱུང་བ་ཆ་མི་སྟོམས་པར་
 བྱུང་བ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་ནད་རིགས་གང་ཡིན་རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་ནས་
 བརྟག་ཐབས་ཤིག་རེད། (2) རྩ་ལ་བརྟག་ཐབས 《ཕྱི་མ་རྒྱུད་》 ལས་^①

གྱུར་ཚུལ་ཟས་སྟོམ་པོ་བར་དངས་སྟྱགས་ཕྱེ།

སྟྱགས་མ་རྒྱུ་མའི་ནད་ཚུད་སྐྱ་སྐྱ་ཕྱེ།

སྐྱ་བ་རྒྱུ་ཤོག་ཚ་ནས་སྒྲང་པར་འདྲིལ།

དངས་མ་མཆིན་པའི་གནས་བརྒྱད་ཁྲག་ཏུ་གྱུར།

ཁྲག་གི་སྟྱགས་མ་མཁྲིས་པའི་གནས་སུ་གསོག།

མཁྲིས་པའི་དངས་མ་ལྟས་ཀྱི་རྒྱ་ལེར་འགྱུར།

མཁྲིས་པའི་སྟྱགས་མ་རྒྱ་ཡི་ཀྱ་ཡར་གྱུར།

ཚ་མིག་འགྲིམས་ནས་སྒྲང་པའི་དུ་དུ་གསོག།

དེ་ཕྱིར་རྒྱ་ཡི་ཁ་དོག་ཟས་ཀྱིས་སྒྱུར།

ཀྱ་ཡ་ཁྲག་མཁྲིས་གནས་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྟས་ལ་ཆ་གྲང་གང་ཡོད་རྒྱ་ལ་གསལ།

དཔེར་ན་ཆོང་པས་ཆོང་དུས་གཏམ་བརྗོད་བཞིན།

གཅིན་འགྱུར་ཚུལ། ཟས་སྟོམ་གང་ཞིག་ཟོས་པ་དེ་དག་སྐྱུ་པོ་བའི་ནད་བད་
 ཀན་ལྷག་བྱེད་ཀྱིས་ལྷག། མཁྲིས་པ་འཇུ་བྱེད་ཀྱིས་བལྟས། རྒྱང་མེ་མཉམ་ཀྱིས་
 དྲངས་སྟྱགས་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ། སྟྱགས་མ་དེ་དག་རྒྱུ་མའི་ནད་དུ་སྐྱ་ཡང་སྐྱ་སྐྱ་

① ཤོག་ངོས་561པའི་ཐེང་། ཡུལ་ བོད་སྐད་མཛུགས་པ་དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2000ལོར།

གཉིས་སུ་སྤྱེ་ཞིང་། སྤྱི་བ་དེ་དྲི་རྒྱར་འབྱུར་ནས་རྒྱ་གོགས་ཙུ་བརྒྱད་དེ་སྤང་པའི་
 བྱང་དུ་འབབས་སོ། །ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲངས་མ་དེ་མཆིན་པའི་གནས་སུ་བརྒྱད་དེ་ཁྲག་
 དུ་འབྱུར་ལ། ཁྲག་དེ་དག་གི་སྒྲིགས་པ་མཁྲིས་པའི་བྱང་དུ་གསོག་ཅིང་མཁྲིས་
 ལྟར་འབྱུར་རོ། །མཁྲིས་པ་དྲངས་སྒྲིགས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་དྲངས་མ་དེ་ལྟས་ཀྱི་རྒྱ་
 སེར་འབྱུར་ལ། མཁྲིས་པའི་སྒྲིགས་མ་ནི་རྒྱའི་ཀྲ་ཡ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་
 མཁྲིས་པའི་སྒྲིགས་མ་དེ་ཉིད་ལྟས་ཀྱི་རྒྱ་མིག་རྣམས་འགྲེམ་ནས་སྤང་པའི་བྱང་དུ་
 དྲི་རྒྱ་དང་ལྷན་གཅིག་དུ་གསོག་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཆིན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཟས་
 རིགས་མི་འདྲ་བས་རྒྱའི་ཁ་དོག་བརྒྱར་ཞིང་ཡོད་པ་དང་། ཀྲ་ཡ་ནི་ཁྲག་མཁྲིས་
 ཀྱི་གནས་ནས་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྟས་ལ་ཆ་བ་དང་ཁྲག་མཁྲིས་ཀྱི་ཁམས་འབྲེལ་
 བའི་ཆོ་ཀྲ་ཡ་ཡང་མང་ལ། ཆ་བ་དང་ཁྲག་མཁྲིས་ཀྱི་ཁམས་ཟད་པའི་ཆོ་ཀྲ་ཡ་
 རྒྱང་བའི་ཕྱིར་ལྟས་ལ་ཆ་གང་གི་ཆད་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་ཀྲ་ཡ་ལ་བརྟག་ན་ཤེས་སོ། །
 ཞེས་རྒྱན་གྱི་ཟས་སྒྲོམ་དང་། ལྟས་ཀྱི་འབྱུར་ཁམས་འབྲེལ་བ་ཀྱབ་རྒྱུ་དང་།
 ཟས་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲིགས་མ་ཕྱིར་ཐོན་པའི་དྲི་རྒྱ་ལས། བྱང་ལྟས་ཀྱི་ཆ་གང་གི་ཁམས་རི་
 ལྟར་ཆགས་ཡོད་པ་བརྟག་པ་འདི་ནི། མཆིན་ཉིད་རིག་པའི་འབྲས་ཆགས་ཡང་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟག་ཐབས་ཤིག་རེད། (3) བྱང་གསོ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་གྱི་
 རྒྱས་པ་ངོས་འཛིན་ཐབས། བྱང་གྱི་གཉེན་པོ་གང་དགོས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་
 གཏན་ལ་ཐབ་པ་ནི། 《བཤད་རྒྱུད་》ལས་①།

ས་རྒྱ་མེ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱ་དང་རྒྱང་། །

མེ་རྒྱང་ས་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་རོ་བྱག་སྦྱེད། །

ས་སྤྱན་སྤྱི་བརྟན་རྒྱལ་འཇམ་རྒྱལ་ལ་སྤྲུམ། །

མཁྲུང་ཞིང་རྟེན་དང་རྒྱུད་བྱེད་རྒྱང་བྱང་སེལ། །

རྒྱ་སྤྱན་སྤྱི་བསེལ་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱུམ་ལ་མཉེན། །

བརྟན་ཞིང་འཇམ་ལ་རྒྱུད་བྱེད་མཁྲིས་བྱང་སེལ། །

2 ལེའུ་བརྒྱ་དགུ་པ་རོ་དང་ལྷ་རྩེས་བརྟན་པ། ཤོག་ངོས་61པའི་ཕྱིང་11པར། སྤྱི་ལོ་2000ལོར། བོད་
 སྤྱིངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་པར།

མེ་སྒྲན་ཆ་རྣམས་རྒྱལ་ཡང་རྒྱལ་གཡོ། །
 རྒྱུད་སྒྱུད་སྒྲིན་ཅིང་མདོག་བྱེད་བད་ཀན་སེལ། །
 རྒྱུད་སྒྲན་ཡང་གཡོ་གང་རྒྱལ་སྒྱུ་ལ་སྒྲུལ། །
 སྒྲ་ཁིང་སྒྱུད་དང་བྱབ་བྱེད་བད་མཁྲིས་སེལ། །
 བཅ་མཁའ་འབྱུང་གཞིའི་སྒྲན་ལ་སྒྱིར་བྱབ་སྒྲེ། །
 ཁོང་སྟོང་ཡངས་པའི་གོ་འབྱེད་འདུས་ནད་སེལ། །
 དེ་བས་དངོས་དང་སྒྱུར་བའི་དབང་གུར་ལས། །
 ས་སྟེང་སྒྲན་མིན་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
 གྱུན་འདྲེན་སྒྲན་ནི་མེ་དང་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། །
 བྱུར་འགྲོ་ས་དང་རྒྱལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། །
 བཟུ་སྒྲན་པ་ལ་ཆེར་དང་པོའི་རོ་ལས་འབྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འབྱུང་བའི་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་སྟེ།
 འབྱུང་བ་བཞིའི་རྣམས་རིགས་སོ་སོའི་རྣམས་པ་མཆོན་བྱེད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་བདུན་ཡོད་
 པ་དེ་དག་གིས་ནད་གྱི་རོ་པོ་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་
 རི་ལྟར་འཛོམས་པའི་རིག་པ་འདིའང་། གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་
 སའ་པ་ཞིག་རེད། འདི་དག་ནི་གནའ་པོའི་ཁང་ཐོད་གྱི་གསེང་བ་རིག་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ནང་གི་མཆོན་ཉིད་རིག་པའི་བསམ་སྒྲུབ་དཔེར་མཆོན་ཅམ་བཞོད་པ་ལས།
 ད་ཅུང་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་སྒྲན་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་བས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། བྱངས་
 མང་བའི་གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ལས་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དཔེར་
 བ། རོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་བསྐྱེད་པ། རྩ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྒྲན་གྱི་སྒྲན་
 སྒྱུར་རྣམས་གྱི་རིག་པའི་ཁྱད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ནའང་རིགས་ལམ་འདིའི་སྒྲོ་
 བས་སྒྲན་སྒྱུར་གསར་པ། གང་ལ་རི་འདོད་བྱ་ཆོག་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་གདམས་
 དག་རིན་ཐང་བྲལ་བ་བརྒྱན་ཡོད་པ་རེད། །

གསུམ། མོ་སྤུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་བརྟག་ཚུལ།

ལེགས་ཉེས་བརྟག་པ་ལ་མོ་འདེབས་པ་ནི། གནའ་པོའི་རྣམས་སུ་ཆོན་རིག་གི་

བསམ་སྒོ་ཡར་རྒྱས་མ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་
པོ་ཞིག་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམས་རང་གི་རིག་
སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་འུ་ཐུག་ཅིང་ཐབས་ཟད་པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་ལ་
རེ་བཙལ་བྱ་བའི་ཚུངས་དད་ཀྱི་བསམ་སྒོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། འབྱུང་འཁྱུར་གྱི་ལེགས་
ཉེས་བརྟག་པའི་ཐབས་ལ་མོ་ཕུ་ཟེར་བ་འདི་བཟོས་པ་རེད། གནའ་པོའི་རུས་སུ་
རང་བྱུང་གི་ཁམས་ཀྱིས་རྒྱུན་པའི་དཀའ་ངལ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་སྐབས། རང་གི་རུས་
སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་མི་རུས་པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་འདྲེ་ལ་རེ་བ་བཙལ་བའི་བསམ་སྒོ་
འདི་འཇམ་སྤིང་གི་མི་རིགས་ཆང་མའི་ནང་དུ་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། བོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཆོགས་ནང་དུ། འབྱུང་འཁྱུར་གྱི་ལེགས་ཉེས་བརྟག་པ་ལ་མོ་ཕུ་ཟེར་བ་ནི་རྒྱུན་
ལྷན་གྱི་ལས་ཀ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་དེའི་སྤྱན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་ནད་ངོས་མི་འབྱེད་པ་ཐབས་ཟད་པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་ལ་རེ་བ་བཙལ་ནས་
བརྟག་བྱའི་ནད་གཞི་དེ་ཉིད་མོ་ཕུའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཐབས་སུ་ཅ་སྟེ་དང་། ཅུ་སྟེ་
བཟོས་ཡོད་པ་རེད།

འདིར་ཕུ་ཞེས་པ་གནའ་རབས་བོན་ཆོས་ནང་གི་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། མོ་དང་ཕ་
སོགས་སྟོག་ཁྱུར་བརྟག་ཐབས་དང་། གཡང་འགྲུག་པའི་ཆོ་ག་བཅས་ལ་འཇུག་
ཅིང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་དཔེར་ན། མོ་འདེབས་པའི་སྐབས་སུ་དག་སྟེ་དང་།
གོགས་སྟེ། གདོན་སྟེ་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འོར་འཕེལ་བའི་ཆོ་
གའི་སྐབས་སུ་སྟེ་གཡང་འགྲུག་པ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
ཡིན་པ་གོ་སྟེ།

ཕུའི་སྒོ་ནས་ཅ་སྟེ་བརྟགས་པའི་ཐབས་འདི་ནི་གནའ་པོའི་བོན་ཆོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སྟེ་ལ་ཞིག་སྟེ། གནའ་པོའི་བོན་གྱི་འབྱུང་ཅིས་རིག་པ་དང་
གསེང་རིག་པ་གཉིས་པུན་ཚུན་བྱུང་སྤེལ་ནས་གང་ཟག་སོ་སོའི་ནད་དང་གདོན་
གྱི་འབྱུང་ཁུངས་བརྟགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་དང་རང་གི་བྱིམ་ཆང་གི་མི་
རྒྱུད་དང་། འོར་རྒྱས་སོགས་ལ་བདེ་སྤྱག་དང་གོང་སྟོངས་ཇི་ཡོང་མ་འོང་ལུང་
བསྟན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་རེད། །

ཅ་ལྷ་བརྟག་ཐབས་ཐབས། 《ཕྱི་མ་རྒྱུད་》ལས་^①

དོ་མཆོར་ཅ་བརྟན་བྱིས་ལྷ་འགྲོན་ལྷ་དང་།

དག་ལྷ་གྲོགས་ལྷ་གདོན་ལྷ་བརྟན་པ་དང་།

མེ་རྒྱ་གོ་ལྷ་གྲོགས་ལྷ་བརྟན་པ་ལོ།

ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་ན། ཅ་ལ་བརྟག་ནས་མོ་འདེབས་རྒྱལ་འདི་ལ་བརྟག་གཞི་བྱིས་ལྷ་དང་། འགྲོན་ལྷ། དག་ལྷ། གྲོགས་ལྷ། གདོན་ལྷ། མེ་རྒྱ་གོ་ལྷ་གྲོགས་ལྷ། ལྷ་རྒྱུ་ལྷ་བཅས་རིགས་བརྟན་བཅོས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་སྤྲོན་པ་ནམས་ལ་རྒྱན་མཁའ་མོ་ལྷ་ནི། ལྷ་པ་གདོན་ལྷ་བརྟག་པ་འདི་རེད། འདི་ནི་ནད་དོས་གསལ་པོར་མ་ཤེས་སྟབས་སྤྲོན་གང་ཅམ་བཏང་ཡང་ནད་ལ་དྲག་སྤྱོད་མེད་སྟབས། སྤྲོན་པ་ལྷ་བྱུག་ནས་ནད་དེ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་གདོན་རིགས་ཞིག་ཡོད་པར་དོས་འཛིན་ནས་གདོན་བཅོས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱས་བཏོན་ཞིང་ཡོད་པ་རེད། གདོན་དོས་འཛིན་རྒྱལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཉེ་ལ་བརྟག་པ་དང་། འབྱུང་ཅིས་གྱི་མ་ལྷ་དག་གྲོགས་གང་འཕྲད་བརྟག་པའི་ལྷགས་གཉིས་སྟེན་ཡོད།

【ལ་ཉེ་བརྟག་པ】 ནད་མེད་པའི་མི་ལ་གདོན་གྱི་གནོད་པ་གང་ཡོད་བརྟག་པར། ༡ རྒྱས་ནམ་ཡིན་ཡང་ཤིང་ཁམས་མཆིན་རྩ་དེ་རྩ་གཞན་ལས་དྲག་ན་གཉན་དང་། རྒྱལ་པོས་གནོད་པའི་དོ་ ༢ མེ་ཁམས་སྤྱིང་རྩ་དྲག་ན་བཅོན་དང་། བརྟན་གྱིས་གནོད་པའི་དོ་ ༣ ལྷགས་ཁམས་སྤྱོ་རྩ་དྲག་ན་རྒྱལ་འགོང་དང་། དགོར་བདག་གིས་གནོད་པའི་དོ་ ༤ ས་ཁམས་མཆིར་རྩ་དྲག་ན་ས་བདག་དང་། མ་མོས་གནོད་པའི་དོ་ ༥ རྒྱུ་ཁམས་མཁལ་རྩ་དྲག་ན་གྲུ་སྤྱིན་དང་། དམ་སྤྱིས་གནོད་པའི་དོ་

【མ་ལྷ་དག་གྲོགས་བརྟག་པ】 མ་ཡི་རྩ་ལ་པ་མའི་ཆགས་འདྲེར་བཟུང་། །ལྷ་ཡི་རྩ་ལ་ལྷ་ཆའི་ཞང་འདྲེར་བཟུང་། །དག་ཡི་རྩ་ལ་དག་པོས་ཅད་འདྲེར་བཟུང་། །གྲོགས་གྱི་རྩ་ལ་ནོར་གྱི་ཕྱི་འདྲེར་བཟུང་། །རང་གི་རྩ་ལ་གྲོགས་གྱི་འགོས་འདྲེར་

① ཤོག་དོས་561པའི་ཤིང་11པར། ཐོད་སྤྱོད་མི་དམངས་དཔེ་སྤྲུལ་ཁང་། 2000ལོར།

བཟུང་། ཅེས་པའི་དོན་ནི།

【ཚུ་ཕུ】 ཚུ་ཕུ་ཞེས་པ་ནི། བད་གང་ཞིག སྤྲོན་དང་དཔུང་གིས་ཕན་ཚོགས་
མི་འབྱུང་བའི་ཆོ་ནད་དེ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་གདོན་ཞིག་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཅིང་། དེ་
ཡང་གདོན་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་པ་ནད་པའི་ཚུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟེ་
བརྟག་པའི། གནའ་བོའི་བོན་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་རྩིས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གནས་
རྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། གསེང་རིག་གི་ཡིག་ཆ་དང་《སྤྲོན་འབྱུང་དཀར་པོ་》ལས་།

དང་པོ་ཚུ་དེ་སྤྲོད་ཏུ་བྱུག་ཏུས་བཏང་སྟོགས་དེ། །

སྤྲོ་ཏུ་བཟུང་ལ་ཐིག་བཏབ་ལིང་ཅེ་དག། །

ཚུ་དེ་འབྱུང་བའི་ཏུས་སྤྲལ་གན་རྒྱལ་གནས། །

མགོ་བོ་སྤྲོ་ཡིན་འཇུག་མ་བྱང་ཡིན་གཡས་པ་ཤར། །

གཡོན་པ་རུབ་བརྟན་གནས་ལ་དགུ་ཕྱེ་སྟེ། །

སྤྲོ་མི་གདོན་གསུམ་གཡས་པ་གསུམ་ལ་བརྟེ། །

ལག་པ་རྩེབ་ལོག་རྒྱང་པ་གཡས་པ་སྟེ། །

སྤྲོ་ཤར་ཤར་སྟོགས་བྱང་ཤར་གསུམ་ཏུ་བརྟག། །

ཏུར་ས་ཁང་ས་ཞིང་གི་ས་དང་གསུམ། །

ལག་པ་གཞིག་གཡོན་རྒྱང་པ་གཡོན་དང་གསུམ། །

སྤྲོ་རུབ་རུབ་དང་བྱང་རུབ་གསུམ་ཏུ་བརྟག། །

པ་མེས་ས་དང་རང་དང་བྱ་ཆ་གསུམ། །

མགོ་དང་དབུས་དང་འཇུག་མ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །

སྤྲོ་དང་པོ་བྱང་བྱང་དང་གསུམ་ལ་བརྟག། །

ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དང་པོ་ནད་པ་དེས་དཀར་པོ་ལ་དང་ལྷགས་དཀར་
སོགས་སྤྲོད་ཀྱི་ནད་ཏུ་གཅིན་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་གཏོང་སྟོགས་དེར་རྟགས་ཞིག་
བཞག་ནས་དེ་སྟོན་པའི་སྤྲོ་སྟོགས་ཡིན་པ་དང་། སྤྲོ་དེ་སྟོན་པའི་ཏུས་སྤྲལ་གན་

① ཤོག་ངོས་34པའི་ཐོང་2པར། མི་རིགས་དཔེ་སྤྲོན་ཁང་། 2005ལོར།

ཀླུ་དུ་གནས་པར་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཞིང་། ལྷོད་དེའི་ཁར་ཐུར་
མ་བཞིས་ཐིག་གྲུ་བཞི་ཞིག་བཏབ་པས་ཡིང་ཆོ་དགུར་ཐུང་བ་དེ་ལ། དང་པོ་རུས་
སྤུལ་གྱི་ལག་གཡས་མཚོན་པའི་གཡས་སྟོགས་གྱི་ཡིང་ཆོ་རྒྱུས་ལས་དང་པོ་དེ་ལྟ་
ས་དང་། གཡས་གྱི་ཕྱི་བ་ལོགས་མཚོན་པའི་ཡིང་ཆོ་གཉིས་པ་དེ་མི་ས། ཀླང་
གཡས་མཚོན་པའི་ཡིང་ཆོ་གསུམ་པ་དེ་གདོན་ས་ངོས་འཛིན་དགོས། །དེ་བཞིན་
དུ་རུས་སྤུལ་གྱི་ལག་གཡོན་མཚོན་པའི་ གཡོན་སྟོགས་གྱི་ཡིང་ཆོ་དང་པོ་དེ་རུར་
ས་དང་། གཡོན་གྱི་ཕྱི་བ་ལོགས་མཚོན་པའི་ཡིང་ཆོ་གཉིས་པ་དེ་ཁང་ས། ཀླང་
གཡོན་མཚོན་པའི་ཡིང་ཆོ་གསུམ་པ་དེ་ཞིང་སར་ངོས་འཛིན་དགོས། །རུས་པའི་
མགོ་པོ་མཚོན་པའི་དབུས་སྟོགས་གྱི་ཡིང་ཆོ་དང་པོ་དེ་པ་མེས་གྱིས་ས་དང་། ལྷོ་
བ་མཚོན་པའི་ཡིང་ཆོ་དབུས་མ་དེ་རང་ས། མཐུག་མ་མཚོན་པའི་ཡིང་ཆོ་གསུམ་
པ་དེ་བྱ་ཆའི་ས་བཅས་ལ་ངོས་འཛིན། དེ་ནས་ཚུ་ལྷོད་དེ་ཉིད་གཡོ་འགུལ་མེད་
པར་བརྟན་པོར་བྱ་བཞག་སྟེ། ཡིང་ཆོ་དགུ་པོ་གང་གི་སྟོགས་ནས་རྟགས་མི་འདྲ་
བ་གང་ཞིག་ཤར་ཡོང་བར་བལྟ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་གཞི་དེ་ལ་རྒྱབ་
རྟེན་གྱི་གདོན་རིགས་གང་འདྲ་ཡོད་པ་བརྟག་པའི་ལྷགས་སྟེལ་ཞིག་རེད། མདོར་
བསྟུན་ན། འདི་ནི་སྤྲུལ་པ་རང་གི་རིག་སྟོབས་གྱིས་མ་འདང་པས་ནད་ངོས་མ་
ཟིན་པའི་རྟེན་གྱིས། དེས་གཏོང་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་པན་སྦྱེད་མེད་པ་དང་། ནད་དེ་
ལ་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་གདོན་ཞིག་ཡོད་པ། ངོས་འཛིན་ནས་ཅ་ཅ་གཉིས་གྱི་སྟོན་ས་མོ་
འདེབས་ཤིང་། རང་གིས་ནད་ངོས་མི་ཟིན་པའི་མཚང་འགེབས་པའི་ཐབས་སུ་
ནད་པ་ལ་གདོན་བཅོས་བྱེད་བརྟག་པའི་སྒོར་ས་དད་གྱི་མཐུབ་སྟོན་ཞིག་རེད། །

ས་བཅད་བཞི་པ། ཉམས་སྦྱོང་གི་གསེང་རིག་

གཅིག །མས་པའི་མ་རིགས་སྤྱི་ལའད་པ།

མདའ་རྩོ་གྱི་མདུང་རྩ་ཤིང་མཆེ་བ་མི།

ལུས་ལ་གནད་པས་སྟོ་བྱར་རྟེན་མར་འགྱུར།

འཇག་པ་དྲི་ང་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐལ་བཅས།

གཉིས། གྲེ་བྲག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་མཚེས་ཐབས།

༡ ཡན་ལག་ལྔ་ལ་གཅེས་པ་མགོ་བོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་མགོ་འོ་གནས་ལྷགས་
བསྟན་པ་ལ། མགོ་འོ་རིགས་དང་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཤེའི་གནད་དང་།
རུས་པའི་རིགས་དང་གནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་པའི་རིགས་དང་
དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་དང་། མགོ་ལ་ཅའི་གནད་གང་ཡོད་པ་སོགས་དམིགས་བསལ་
རྟེན་མགོ་འོ་ཤ་རུས་ཅ་གནད་སོགས་ལ་ཞིབ་རྟེན་དཔྱད་དང་། ལྷག་པར་རྟེན་གྲེ་བྲག་པ་
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་སོགས་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོག་བྱུང་ཡོད། །

༢ རྟེན་མི་ཡར་གྱི་མགོ་ལ་མི་གཏོགས་ཏེ། མར་ལ་བྱང་ཁོག་སྤྲད་ལ་འདི་མི་
གཏོགས། ཡན་ལག་རྣམས་པ་བཞི་ལ་འང་གཏོགས་མ་ཡིན། ཞེས་སྟེའི་གནས་
ལྷགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བསྟོན་མཚེས་ནི། རྟེན་མི་རུས་གནད་མགོ་དང་འདྲ་
བ་གཉན་པ་དང་། ཅ་གནད་བྱང་ཁོག་གི་ཅ་གནད་ལྟར་གཉན་པ། ཤ་གནད་
དང་རྩ་རྒྱུས་རྣམས་ཡན་ལག་གི་གནད་རྣམས་དང་། འདྲ་བའི་གཉན་པ་ཡིན་པ་
དང་། དེ་འང་རྟེན་ལ་རུས་གནད་དང་། ཤ་གནད་ཅ་དང་རྩ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་གང་
དང་གང་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། །

༣ འགྲོ་བ་མི་ལུས་བྱང་ཁོག་སྤྲད་སྤྲད་ལ། ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་སྤྲད་ཀྱི་མ་རིགས་
འབྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ལུས་སྤྱི་ཁོག་བརྟེན་
པ་རུས་པའི་གནས་ལྷགས་ལ་རུས་རིགས་གང་ཡོད་དང་། སོ་སོའི་བྱེད་ལས་བསྟན་
ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་གཡོག་བྱེད་ཤ་ཡི་གནས་ལྷགས་ལ་ཤ་
གནད་ཀྱི་རིགས་དང་། གངས་ཀ་འདྲེན་པ་དང་། །གསུམ་པ་ནང་དོན་སྤྲོད་ཀྱི་
གནས་ལྷགས་ལ་དོན་སྤྲོད་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་དང་། ལུས་པ། གཉན་པའི་གནད་
ཆོད་སོགས་བཤད་ཡོད་པ་དང་། །བཞི་པ་ལུས་སྤྱི་ནང་གི་ལུས་གནད་སོ་སོའི་
གནས་ལྷགས་བཤད་སྟེ་ལྷག་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ལ། ལུས་སྤྱི་བྱང་ཁོག་གི་ལུས་ལ་སོར་དང་
ཆོན་གྱིས་ཆོད་གཞལ་ནས་ནང་དོན་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ལ་པོ་བསྟན་ཡོད་པ་
དང་། །ལྔ་པ་འབྲེལ་པ་ཅའི་གནས་ལྷགས་ལ། འབྲེལ་བ་ཅ་ཡི་གནས་ལྷགས་སྤྱི་
ནང་གཉིས། ཞེས་པ་ལུས་སྤྱི་ནང་གཉིས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ཅ་དཀར་པོ་དེ་ཅ་

དཀར་དང་། སྲོག་ཙུ་ནག་པོ་སྤེལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེའང་སྤྱི་ཤ་
 ལྷགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚའི་རིགས་དེ་དག་གནས་གང་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་
 གཉན་པའི་ཚད་རི་ལྟར་བསྟན་པ། བྱང་དོན་སྟོང་དང་རི་ལྟར་འབྲེལ་བ་དང་།
 ཙུ་དེ་དག་ལ་ཆས་སྟོན་བྱུང་ན་གཉན་པའི་ཚད་དང་། གནོད་པའི་ནད་རིགས་
 གང་འབྱུང་སོགས་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། སྤྱག་པ་རྒྱ་སྐར་ལྟ་བུའི་གསང་སའི་
 གནས་ལྷགས་བསྟན་པ་ནི། ལྷས་སྤྱི་རུ་མདའ་མཆོན་པོག་པའི་ཆོ་ན་ནང་དོན་
 སྟོང་གི་གནད་ལ་སྟོན་ཡོད་མེད་བརྟག་ཐབས་ཞིག་སྟེ། སྤྱིའི་གསང་གནད་འགའ་
 ཞིག་ལ་མདའ་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་ཕྱག་ནུང་ནང་དུ་དོན་སྟོང་སོགས་གཉན་པའི་
 གནད་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟོང་པའི་གསང་ཡིན་སྟབས་ཆོ་སྲོག་ལ་སྟོན་མི་འབྱུང་བ་
 དང་། སྐབས་འགར་ལྷས་ཀྱི་སྟོང་སྟངས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 འབྱུར་ནས་སྟོང་པ་ཆགས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཚུལ། གསང་ལ་རང་གསང་མདའ་
 གསང་པོག་གསང་དང་། །དབྱེ་བའི་གསང་དང་རྣམ་པ་བཞི་རུ་འདོད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །

༤ ཡན་ལག་གི་ཆ་བཅས་ཐབས་སྟོར། གཙོ་བོ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཤ་གནད་དང་།
 ཙུ་གནད། ལྷས་གནད། རུས་གནད་བཅས་གནས་གང་ཞིག་ལ་མདའ་མཆོན་
 སོགས་པོག་ན། ཉེན་ཁ་ཆེ་ཆུང་གང་ཞིག་འབྱུང་བའི་སྟོར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་
 པ་འདི་དག་ནི་ངལ་ཚུལ་དང་། དམག་འབྲུག་སོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཉམས་སྦྱང་
 རྣམས་སྦྱགས་བསྐྱམས་བྱས་ཏེ་གྲུབ་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་རེད། འགོ་
 བ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དབང་རྒྱར་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་གྲུབ་པ་ནས་བཟུང་། དུལ་
 གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་དག་ཆག་དང་། དམག་འབྲུག་དང་། འཐབ་འཇིང་སོགས་རྒྱན་
 མི་ཆད་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་འཇམ་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རེད། དེ་
 བཞིན་རུ་བོད་ཀྱི་དུལ་འདྲིར་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་རུས་རབས་མང་པོ་ཞིག་གི་གོང་ནས་
 དག་ཆག་དང་། དམག་འབྲུག་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་རུས་རབས་དེ་
 དག་གི་དབང་རྒྱར་མཁན་གྱི་མིང་ལ་བཞིན་ནས་རྗེས་དཔག་བྱ་རུས་ཏེ། དཔེར་
 བ། བདུད་ཀྱི་རུས་རབས། བཅན་གྱི་རུས་རབས། སྤོན་པོའི་རུས་རབས་ལ་སོགས་

པའི་མིང་འདི་དག་ནི་དྲག་ཤྱགས་དང་། གདུག་རྩུབ་མཚོན་པའི་མིང་ཡིན་པའི་
 ཟུར། ལྷག་པར་དུ་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་མ་བྱུང་པའི་གོང་གི་
 རྒྱལ་ཕྱན་སེལ་མ་བཞི་བཅུ་ཉེ་སྐབས་སུ་དག་ཅག་དམག་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཞིག་བྱུང་
 པའི་སྐོར། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས་^①

རྒྱལ་ཕྱན་དེ་ནམས་འཐབ་ཚོད་གསོད་གཅོད་དགའ། །
 ལེགས་ཉེས་མི་ཅི་བཀྲོན་འབེབས་བཅོན་རར་འཇུད། །
 མཐའ་བཞི་ཉེ་རྒྱལ་པོས་རྟག་དུ་མནར་ཞིང་གཅོ། །
 རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ལ་སྐུལ་ལྟར་འཁྲི། །
 རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ལྷག་ལ་སྐུང་ལྟར་འཇབ། །
 ལྷག་གཟིག་རྒྱལ་པོ་བྲ་བྲུར་བྲ་ལྟར་རྒྱག། །
 གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ལ་སྐུ་ལྟར་འཆབ། །
 ཅེས་སྐད་དོ། །

འཐབ་དུ་མི་ཐུབ་བོད་ལ་དམག་གངས་ལུང་། །
 ཡུལ་གཞན་འགོ་དུ་རྒྱལ་ཕྱན་གྱིས་མི་སྟེར། །
 ཐང་ལ་མི་ཆགས་བྲག་རི་བཅན་པོ་འཛིན། །
 བཟའ་བདུང་མི་རྟེན་བཀེས་སྐོམ་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ། །
 བོད་ཡུལ་མི་ནམས་རབ་དུ་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ། །
 འཕགས་པའི་ཐུགས་རྗེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིས། །
 གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་བོད་ཡུལ་རྗེར་གཤེགས་ནས། །
 བོད་འབངས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །

ཞིས་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། སྐབས་དེར་བོད་ཡུལ་འདིར་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུག་
 ཚོད་མང་པོ་ཞིག་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱུང་ཡོད་པ། དེ་དག་འགོག་པའི་སྲུང་དུ་བྱན་
 མོང་གི་སྟོབས་ཤྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་བཞིན་རྫོང་དང་། རུས་པ། ཟངས། ལྷགས་

① ཤོག་ངོས་84པའི་ཐང་28པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོར།

བཅས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དང་། མཚོན་ཆ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མགོ་
 བཅམས་ཏེ། མདའ་གཞུང་དང་། ལྷ་རེ། མདུང་། རྒྱུགས། རྩ་གྲི། ཞགས་པ།
 ལུང་རྩོ། རྩོད་རལ། སྤུབ་སོགས་དམག་འབྲུག་གི་མཚོན་ཆ་དང་ཡོ་བྱད་མང་པོ་
 བཟོས་ཡོད་པ་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ཅུ་མ་ཡིན་པར། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་
 བར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམས་སུ་རྟེན་དང་རྟེན་ལུས་ཀྱི་གནའ་རྩམས་རྟེན་པ་རྣམས་
 ལས་གསལ། དེ་ལྟར་ཚོད་ལྷན་སྟེགས་མ་ལུ་བདོ་བའི་རུས་སུ་བྱུང་བའི་མངའ་
 མཛད་གྱི་དཔོན་པོ་དེ་དག་ལ་མི་སྟོན་དང་། ཉན་སྟོན། དམག་མི། བྱན་
 གཡོག་སོགས་ཀྱི་གྲལ་རིམ་གྱི་རྣམ་པ་བྱུང་བ་དང་། ས་ཁིང་། ཝེར་ཡུགས་སོགས་
 སོངས་སྟོད་རྒྱ་ཆེན་པོར་བསགས་པའི་ཆེད་རུ་འབངས་མི་རྣམས་ལ་སྟོང་རྩེ་མེད་
 པར་ཡང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མང་པོ་སྟུང་རུ་འཇུག་པ་དང་། རུས་རྟག་རུ་དག་
 རག་དམག་འབྲུག་གི་ལས་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་ཕྱན་གཞན་གྱི་འབངས་དང་དམག་
 རྣམས་ལག་རྩལ་ཕྱི་རྒྱུ་ཆོ་བྱན་གཡོག་བྱེད་རུ་འཇུག །དེ་ལྟར་བྱན་གཡོག་གི་མི་འཕོར་
 ཆེས་ཆེར་སོང་བ་དང་། རྩེ་པོ་དང་རྒྱལ་ཕྱན་དག་གིས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་དང་
 བསྐྱན་པའི་བྱན་རུ་བཀོལ་བ་དང་། འབངས་མི་རྣམས་བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་བྱན་རུ་
 བཀོལ་བ་ལ་བཀའ་ལས་འདའ་སྟེ་གྱེན་སྟེག་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན་སྟོག་ཆད་གཙོད་
 པ་སོགས་འབངས་མི་རྣམས་ལ་རང་དབང་ཏིལ་འབྱུ་ཅུ་ཡང་མེད་པའི་འཆོ་བ་
 སྟོད་པའི་རུས་དེར། མཐའ་འཁོར་གྱི་རྒྱུགས་བཞི་ན་ཤར་རུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ། ལྷོར་
 རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ། ལུབ་རུ་སྤྱག་གཟིག་ཝེར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དེང་སང་པར་མིག་གྱི་ཡུལ་
 འདི་དང་། བྱང་རུ་ཁྲིམ་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དེང་སང་ལི་ཡུལ་གྱི་ཡུ་གུར་
 རིགས་ཀྱི་ཡུང་པ་འདི་དག་ནས་རྒྱལ་ཕྱན་སིལ་བུར་འཕོར་བའི་སྐབས་དང་བསྐྱན་
 བས་རང་གི་ས་མཚམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་དག་གིས་རྟག་པར་བཅོན་འཇུལ་བྱས་ཏེ་
 འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ནའང་། རང་ལ་དམག་གངས་ཤིན་རུ་ཁྱུང་ཁིང་ཉེ་འཁོར་གྱི་
 རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་དང་པན་ཚུན་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་སྐབས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་འཐབ་རུ་
 མི་ཐུབ་པ་དང་། འོག་གི་འབངས་མི་རྣམས་ས་གནས་གཞན་རུ་ཕྱོས་བྱོལ་བྱེད་
 ལྷམ་ན་ཡང་རང་གི་དཔོན་གྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་དག་གིས་བདག་རུ་བཟུང་ནས་འགོ་རུ་

མི་སྟེར། ཞིང་འཕྲོག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་ཅིང་ཡུལ་དུ་བསྐྱེད་ན་རྟག་པར་སྤྱི་ཡི་དག་
 རག་གིས་གཞོན་པས་བཅོས་ཏེ་རི་བྲག་དང་། རྟགས་ཚལ་སོགས་སུ་བཅན་ས་
 བཟུང་ནས་སྟོད་དགོས་པ་བྱུང་སྟབས། བཟུང་བཟུང་གི་རིགས་ཆད་དེ་བཀྲེས་
 སྟོམ་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་ཆད་མེད་པ་ཞིག་སྟེང་དགོས་པ་བྱུང་བའི་སྐབས་དེར། བོད་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་བ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་བྱོན་ནས་དེ་དག་པལ་ཆེར་གཅིག་གྱུར་བྱས་
 ཚུལ་བཤད་ཡོད་པ་འདིས་ནི་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་གོང་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་
 དང་། འབངས་མིའི་འཆོ་བའི་གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ཅིམ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ། །

དེ་ལྟར་དག་རྟག་དམག་འབྲུག་གི་ནང་དུ་མི་རྣམས་ལ་རྒྱན་ལྷན་གྱིས་ཤི་ཆས་
 མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་སྟོས་མ་དགོས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་གཞུང་དུ་
 རྒྱ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱ་རིགས་བཅོས་ཐབས་སྟོར་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་
 ཡིས་གནའ་པོའི་ཞབ་མོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཆེས་སྤྱི་བའི་དུས་ནས་མཆོན་གྱིས་རྒས་པའི་
 བད་པ་རྣམས་ལ་རྒས་བཅོས་བྱས་པའི་ཉམས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ།
 གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞི་ལས། རྒྱ་བཅོས་སྟོར་གྱི་ལེན་ལྷ་ཡོད་པ་འདི་དག་གི་ནང་
 དོན་ལ་སྤྱི་རྒྱ་ཡི་རིགས་བཤད་པ། ཁྱེ་བྲག་མགོ་དང་ཡན་ལག །ལུས་ཀྱི་སྟོད་
 སྟོད་བཅས་ཀྱི་རྒྱའི་རིགས་དང་། ཉེན་ཁ་ཆེ་ཆུང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་གསང་སོགས་ཏ་
 ཅང་གི་ཞིབ་སྤྱོད་བསྟན་ཡོད་འདུག །

ཡེ་ཤུ་གསུམ་པ།

སྤྱི་ཆུལ་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་

ས་བཅད་དང་པོ། སྤྱི་ཆུལ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་ཁྱད་ལྡན་ཆུལ་

གཅིག །སྤྱི་ཆུལ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་ཆུལ་

སྤྱི་ཆུལ་པ་ཡི་ཤེས་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་བསྟན་བཅིས་ལྟར་ན། སྤྱི་ཡོའི་སྒོན་གྱི་༡༧
 པའི་ཤིང་གྱི་ཡོར་འབྲུངས་པའི་སྤྱི་ཆུལ་གཉའ་བྱི་བཅན་པོ་འབྲུངས། སལ་ཆེར་སྤྱི་
 ཡོའི་སྒོན་གྱི་༡༦ལ་ཅམ་ན་གཉའ་བྱི་བཅན་པོས་བོད་ཡུལ་དབང་རྒྱར་བྱས་པས་
 བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཐོག་མར་གྱུར། སྐབས་དེར་ཁང་ཁུང་ཡུལ་ནས་སྤྱི་གཤེན་གདན་
 དངས་ནས་ཆུལ་པོའི་སྤྱི་ཁམས་བདེ་ཐང་ལ་གྱུར་སྤྱོད་ཁྱོལ་ཆགས། རུས་དེ་ཅམ་
 ན་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་ཤེས་རིག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་སྤེལ་ཆོན་བཅུ་
 གཉིས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ཕན་ཤེས་སྤྲོན་དབྱུང་ཅེས་པའི་སྤེལ་ཆོན་དེ་ནི་ནད་
 པ་ལ་སྤྲོན་བཅོས་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤེལ་ཆོན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱི་
 ཆུལ་རིམ་བྱོན་ལ་སྤྱི་གཤེན་ཏེ། དེར་རུས་ཁ་སྐད་ལྟར་ན་སྤྲོན་པ་རེ་འཛོགས་སྤྱོལ་
 ཡོད་འདུག །གཉའ་བྱི་བཅན་པོ་བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོར་བྱོན་ཚུལ་སྤྱོར་ལ་ཡིག་ཆང་
 རྒྱས་སྤྱི་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས། 《ཡེ་ཤུ་ཆོས་འབྱུང་》
 ལས་①། “རུས་སྐབས་དེ་ཅམ་ན་བོད་ཁམས་པ་དག་ལ་ཆུལ་སྤྲོན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྱི་མ་ཐེག་སྤྱི། འདུན་མ་བསྟུན་ནས་མཆིད་བསྟོས་པས། འོ་སྤྱོལ་ལ་རྩེ་བདེན་པ་
 མཐུ་དང་རྩེ་འབྲུལ་ཅན་གཅིག་བཅོལ་དགོས་ན་ག་ན་ཡོད་ཅེས་བསྟོས་པས། བར་
 རྒྱང་ནས་ལྟོ་སྤྱི་བསྟུགས་པ། ཀ་ཡི། བོད་འབངས་མགོ་ནག་གི་རྩེ་འདོད་ན། ཆུ་
 ཡུལ་ངམ་འབྲང་ལྟང་འབྲང་བྱ་བ་ན། གནམ་རིམ་པ་བདུན་གྱི་སྤྱིང་། གསེར་
 མཁར་གཡུལ་བད་ཅན་གྱི་ནང་ན་ལྟོ་གདུང་རྒྱུ་ཆོས་ལྟོ་རྩེ་གཉའ་བྱི་བཅན་པོ་བྱ་

① དཔེ་རྒྱུ་ལག་གིས་མ། ཤོག་ཞེས་131 རྩུབ་དོས།

བ་བཞུགས་ཀྱི་མགོ་ནག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དྲུག་ཤིག་ཀྱང་བཤེས་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་།།དེ་ནས་སྐྱོན་
དྲུག་དོ་བྱས་པ་ལ། ཡང་ན་མ་མཐའ་ནས་སྐྱུང་པ། ཀ་ཡེ། བོད་འབངས་མ་དག་
གཞན་སྐྱུང་གྱུར་སྐྱོན་མི་འདྲིང་སྟེ། ས་ལྟ་མགོན་པོའི་སྐུ་ཚིགས་ཀྱི་ལྟ་སྐར་མ་
ཡོལ་ལྟེ་ལ་ཁྱུས་དང་ཟེར་ནས། དེ་ལ་ཁྱུས་པས། ཚིགས་ཀྱི་ལྟ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྟེས་རྒྱུ་
གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ལ་ཁྱུས་པ། གྱེ་རྒྱུ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ལགས། ཡུལ་ལ་ག་སྤྱིང་
དུག་དོག་ས་མ་གི་ན་བོད་འབངས་མ་དག་ལ་ཡུལ་ན་ནི་རྒྱུ་མི་བཞུགས། ཁ་ཐོགས་
ཀྱན་ནི་རྒྱུ་གན་ལ་གཡག་མ་མཆིས་ཀྱི་རིང་ཀྱན་གྱུང་གཡག། འདྲིང་ལ་ཆབ་མ་
མཆིས། སྐར་དང་ལོང་དེ་ལོང་། ཏ་ལ་རྒྱུ་མ་མཆིས་ངམ་གྲོག་ཆོད་དེ་ཆོད། མི་རྒྱུ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུ་གསེགས། གཡག་བདག་མེད་ཀྱི་བདག་དུ་གསེགས། རྒྱུ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་
རྒྱུ་དུ་གསེགས་ཁྱུས་པས། རྒྱུ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་ཞལ་ནས། ས་མ་གི་ན་རྒྱུ་སྐྱོ་
ཆོགས་ཡོད། རྒྱུ་ཡོད། དུག་ཡོད། སྐར་ཡོད། དག་ཡོད། གདོན་ཡོད། རྒྱུ་ཡོད། སྐྱོ་
ཡོད། ཅན་ཡོད། རྒྱུ་ལྟེ་མས་ཡོད། གཡོ་ཡོད། ང་མི་འགྲོ་གསུངས་ནས་མ་གནང་
ངོ་། ཡང་བསྐྱར་ཏེ་ཁྱུས་པ། རྒྱུ་ལ་ལན་མཆིས། སྐར་ལ་བྱམས་མཆིས། དུག་ལ་སྐྱོན་
མཆིས། དག་ལ་ཟིན་མཆིས། གདོན་ལ་ལྟ་མཆིས། རྒྱུ་ལ་བདེན་མཆིས། སྐྱོ་དང་
ཅན་ལ་གནན་ཐབས་མཆིས། རྒྱུ་ལྟེ་མས་ལ་བསྐྱལ་ཐབས་མཆིས། གཡོ་ལ་དྲང་
མཆིས། གཡག་ལ་ནི་མཆོན་མཆིས། འོ་སྐྱོལ་གཉིས་གྱུང་མེུ་ཉེ། ཤིང་སེ་བ་བཞེན།
ཤ་རུས་ཐོགས་ཞིམ། ཐོས་གཡང་བལ་དྲོ། མི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་གཡག་བདག་མེད་
ཀྱི་བདག་དུ་ཅིས་གྱུང་གསེགས་འཆོལ་ཁྱུས་པས། གནང་ནས་ཡབ་ཀྱི་དགོར་བྱིན་
ཀལ། རྒྱུ་ལ་རི་སྐྱོ་མགོན་བྱ། ལྟ་སྐྱུ་གཡག་གསེར་གྱི་ལྟ་སྐུས་དང་བཅས་པ། རྒྱུ་
སྐྱུང་སྐྱོལ་རིན་ཆེན་བདུན། རྒྱུ་སྐྱུང་རྒྱ་དཀར་དང་བཅས་པ་གནང་ངོ་།། ཞེས་པ་
གསང་བ་བོན་ལྷགས་ལྟར་ན་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་འདྲིང་ཁམས་ལྟ་ལས་ཆད་ཚུལ་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དུག་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྐྱོར་སྤྱིང་བ་འདིའང་། སྐབས་དེའི་
རྒྱུང་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ལ་གནོད་པ་གང་བྱུང་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་རང་ས་ན་
ཡོད་པའི་སྐྱོར་བསྐྱུན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་སྤྱི་ཆུལ་བརྒྱུ་པ་ཨེ་ཤོ་ལེགས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དར་ཆུས་བྱུང་
ཆུལ་སྒྲིབ་ལ་གཤེན་སྟོན་ཡེ་ཤེས་སློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《ཆ་བཅོས་འཆི་སོས་ལ་
ཆུའི་ཞལ་གདམས་》ལས་^①

དེ་ལྟའི་མན་ངག་སྟུན་མཆོག་ནམས། །
དྲང་སྟོང་མཁས་པ་མང་བརྒྱད་ནས། །
ཆུལ་སྤྱི་ཨེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་དུས། །
ལྷ་བུ་མགོ་དཀར་ཕྱག་རྒྱ་བབས། །
དེ་དུས་དྲང་སྟོང་ཆེ་ནམས་ཀྱིས། །
ཆ་སྟོན་འབྲལ་ཞིང་རྒྱས་སྟོན་བཅད། །
རལ་པ་དུབས་ཤིང་ཆག་པ་བཅིངས། །
བཅད་འབྱོར་སྟུན་ནམས་ཆ་ཁར་བཏབ། །
ལྷ་རྒྱ་ཆག་འབྱོར་བཅད་པས་སོ། །
སྐངས་གཞིལ་ནག་ཁྲག་ཆུ་མེར་སྐྱེ། །
གཅིགས་ཆེར་མན་ངག་སྟུན་མཆོག་མཛད། །
གུད་རྒྱ་སྤྱི་ཤིང་རྒྱ་ཡིས་གདབ། །

ཅས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་སྟོན་རྒྱུ་ཅམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་སྤྱིའི་ཤ་ལྷགས་
རྒྱས་གསུམ་ལ་ཆས་སྟོན་བཅོས་པའི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་དུས་རབས་དེ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་ཅམ་ན་ཞང་ཞུང་ཡུལ་གྱི་བྱིས་འཆོམ་གྱི་
ཡུལ་གྱ་ནམས་སུའང་། མིའི་ལུས་ལ་བཤག་བཅོས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཀའི་ཐད་ལ་
ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོར་བྱུང་ཡོད་པར། འཛམ་གླིང་གི་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ལས་^②། ལྷ་

① དབྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་བཞིགས་ཤོག་ངོས་84 པར། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོར།

② ཤོག་ངོས་125པའི་བྲིང་དང་པོ་ནས། རྒྱ་ཡིག་པར་གཞི། 北京医科大学医史教研室翻译，商务
印刷馆，1986 年。

རིག་གི་ལྷ་རྩེ་བཤག་བཅོས་མཁས་པ་ཏེ་རོ་མི་ལུ་སི་ (Herophilus) བོ། ཏ་ལམ་སྤྱི་
 ལོའི་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༠ ཅམ་ན་གལ་སྤྱི་ཐན་ཟེར་ས་ཆ་དེར་འབྱུངས་པ་རེད། དེར་སང་
 ཟུར་ཁེའི་རྒྱལ་ཁོངས་དབྱིང་སི་ཐོན་པོ་ཟེར་བའི་ས་ཁུལ་དེར་ཡིན། ཨ་ལེགས་ཀི་
 སན་ཏེར་དུས་སྐབས་སྤྱ། མིའི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་ཆོན་རིག་ཅམ་མ་ཟད་སྤྱི་དངོས་
 ཆོན་རིག་ཀྱང་ཤེས་ཆོད་གསར་པ་ཞིག་ལ་སྤྱི་བས་ཡོད་པ་རེད། ཏེ་རོ་མི་ལུ་སིས་
 ཨ་ལེགས་ཀི་སན་ཏེར་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པ་དེ། ཁོང་ནི་བཤག་བཅོས་ཆེད་རམས་པ་
 ཐེངས་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་ར་སྤྱོད་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཐེངས་དང་པོའི་བཤག་
 བཅོས་དམར་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡིན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་
 བྱུང་བའི་གནའ་བོའི་རོ་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་རམས་པ་གེ་ལིན་གྱིས་བཤག་བཅོས་
 རིག་པ་དེ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་ནའང་། ཁོང་གིས་དུད་འགྲོའི་ལུས་
 ལས་ཐོབ་པའི་བཤག་བཅོས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དེ་དག་མིའི་ལུས་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བས་
 ཁོར་འབྲུལ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། དཔེར་ན། ཁོང་གིས་བསམ་པ་ལ་མིའི་མཆིན་པ་
 དེ་བྱིའི་མཆིན་པ་ལྟར་འདབ་མ་ལྟ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མཆིན་པ་ནི་སྤྱོད་ཅའི་ཅ་
 བ་ཡིན་པ། སྤྱིང་ཁོག་ནང་གི་བར་ཆོད་ལ་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་ཁྱད་བྱ་མང་པོ་ཡོད་
 སྐབས་ཁྲག་རྒྱུ་ལས་པན་རྒྱན་ཅི་བདེར་འགྲོ་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་བསམ་རྒྱུ་ཡོད་པ་
 རེད། གེ་ལིན་གྱི་བཤག་བཅོས་དཔེ་ཆ་དེ། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མཆོད་པའི་
 རྟེན་ལྟ་བུའི་གསུང་རབས་ཤིག་ཆགས་པ་རེད། དུས་རབས་བར་མའི་སྐབས་སྤྱི་
 ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་མི་རོ་བཤག་ལས་བྱ་རྒྱལ་བཀག་སྡོམ་དམ་དྲག་བྱས་སྐབས། མི་
 རྒྱུས་ལ་ཁོར་འབྲུལ་དག་བཅོས་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་པ་རེད། ཁྲིའི་གསུང་
 ཡོད་པ་འདི་དག་གིས་གནའ་བོའི་ཁང་བོད་གསེང་རིག་དང་། དེའི་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་
 རིག་དང་། ཨ་ལེགས་སན་ཏེར་སོགས་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་བསམ་སློབ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་
 པོ་ཡོད་པ་དང་། བཤག་བཅོས་ལག་ལེན་དང་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁོར་འབྲུག་རྒྱུས་
 ཀྱང་ཏེ་ཅང་ཆ་འདྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། །

གཉིས། བོད་དང་ཏ་ཟིག་བར་གྱི་སྤྱི་ཚེ་རི་ཚོང་འབྲེལ་སྒོར།

འབྲེལ་རམས་པ་སྒྲོལ་མ་ཆེ་རིང་གི་འབྲེལ་རམས་པའི་དབྱུང་ཚུལ་ལས། གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་རིགས་གཞན་པའི་སྐད་དུ་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་སྒོར་གྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལ་དབྱུང་ཆོ། གསོ་བ་རིག་པའི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་ཤིགས་ཆེར་བྱས་པའི་ཁ་ཆེ་གྱར་གུམ་དང་། ཏ་ཟིག་གི་གཤེན་ཆོས་ལུགས་(祇教)དང་གསོ་དབྱུང་གི་ནང་དུ་དགའ་བསུ་ཆེས་ཆེར་ཐོབ་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚེ་རི་ཚོང་ལོ་རྒྱུས་རབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་ཏ་ཟིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་རླུང་དང་བསུང་རླུང་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་རོལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་པ་དག་གིས་བཞེད་པ་གཅིག་མཐུན་དུ་བྱུང་ཡོད། སྒོས་སུ་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་སྤྱི་དངོས་སྤྱན་རླུང་ནང་དུ་གྱར་གུམ་ཞེས་པའི་སྤྱན་རླུང་འདི་ནི་རང་ལུལ་གྱི་སྤྱི་དངོས་སྤྱན་རླུང་ཤིག་ཟིན་ཏེ། ཀ་ཤི་མིར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཁ་ཆེ་རི་ལུལ་གྱི་ཁག་ལས་ནང་འདྲེན་བྱས་པས་ན་མིང་ཡང་ཁ་ཆེ་གྱར་གུམ་ཞེས་བཏགས་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རུས། སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཏ་ཟིག་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚེ་རི་ཚོང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ཚེ་རི་ཚོང་ཏ་ཟིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཆོང་ར་ནང་དུ་ཏ་ཅང་དགའ་བསུ་ཆེན་པོར་ཐོབ་པར་མ་ཆད། ཐ་ན་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་རླུང་གི་ནང་དུ་དུག་སེལ་རོ་ཅ་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་ཐད་ལ་བཀོལ་ཡོད་པར་གསལ། གཞན་ཡང་དབྱིན་རིའི་ཏ་ཟིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ཆེད་མཁས་རོབ་ནེ་ཐེ་ཡིས་སྤྱི་ཚེ་རི་ཚོང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒོས་རླུང་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཨ་རབ་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་གཞུང་ནང་དུ་གོ་བསྐར་བྱས་ནས་དབྱུང་རུས། མི་རིགས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཆོང་ལས་ཀྱི་བྱར་ལ་སྤྱི་ཚེ་རི་ཚོང་ལོ་རྒྱུས་པའི་བསམ་སྒྲིལ་ཐད་ཀྱང་བརྗེ་ལེན་བྱས་ཡོད་པར་རྟོགས་རུས། ① ཞེས་བཤད་པར་གཞིགས་ན། མི་རིགས་འདི་གཉིས་སྤྱི་ཚེ་རི་ཚོང་ལས་བརྒྱུད་ནས་

¹ Anna Akasoy and Ronit Yoelti-Tlalim, 'along the musk routes: Transmissions between Tibet and the Islamic World', *Asian Medicine: Tradition and Modernity*, 3 (2007): pp. 217-40.

གསེང་དབྱུང་རིག་པ་དང་གཞན་པའི་རིག་པའི་དཔལ་ཡོན་བརྩེ་སྤེལ་བྱེད་པའི་
འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་བྱུང་ཡོད་པའང་མངོན་སུམ་དུ་གྱུབ།

འོ་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚི་དེ་ཉན་ཉན་དུས་རབས་ག་དུས་ཙམ་ལ་ཉ་ཟིག་ནང་དུ་བྱས་
གདལ་བྱིན་ཡོད་ཅེ་ན། དུས་རབས་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱན་པའི་བར་དུ་དབྱི་ལང་
གིས་འཛད་སྟོང་བྱས་པའི་སྤྱི་ཚི་ནི་ཀྱང་གོ་དང་དབྱི་ལང་ངམ་ཉ་ཟིག་བར་གྱི་
ཆོང་དོན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཤིག་རྟེ། དབྱི་ལང་གི་ས་ཆ་སྤྱི་དང་ཕ་མེར་ས་མཐོའི་
ཡུལ་ལུང་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་ཚིའི་ཐོན་ཁུངས་གང་ཡང་མེད་སྟབས། དེས་པར་དུ་
ཀྱང་གོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ལས། ཤར་དབྱིལ་གྱི་མི་རིགས་དག་དང་དེའི་
སློར་གྱི་ཆོང་འབྲེལ་བྱུང་བ་མིན། སྤྱི་ཚི་ནི་ཀྱང་གོ་ནས་ཐོན་ཞིང་། མ་མཐར་ཡང་
སྤར་རྒྱལ་ནས་ལི་ཡུལ་དང་སུའུ་ལེ་ ① བརྒྱད་དེ་ཐོན་ཞེས་འབྱུང་། ② དེར་བརྟེན་
ཉ་ཟིག་གི་གཤེན་ཆོས་ལུགས་ནང་དུ་སྤྱི་ཚི་གཙང་མཆོད་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་
ཚི་བཀོལ་སྟོང་བྱེད་པའི་སྟོལ་བྱུང་འདུག སྟོལ་དེའི་ཁུངས་འདི་ད་ནས་དབྱུང་ན་
དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་གི་མུའུ་ནེ་ཆོས་ལུགས་ལ་ཐུག་འདུག་ཅིས་དང་། ③
ཅུབ་སྟོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་དུ་ཐོག་མར་སྤྱི་ཚིའི་སློར་གསལ་ས་ནི་གནའ་བོའི་རྩ་
ཤར་པའི་ཤུ་པ་ཁོ་སི་ལྷ་ཡིང་ཉི་ཁུ་ཕོ་ལད་སི་ཐེས་ ④ སྤྱི་ལོ་༥༥༥ལོར་བྱས་པའི་དཔེ་
ཆ་དེ་ཡིན། ⑤ རྟེན་དབང་གིས་སྤྱི་ཚིའི་སློར་འབྲི་མཁན་ནི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་
དུས་འགོ་ཙམ་ལ་བྱུང་བའི་ཨ་རབ་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཆེད་མཁས་སྟན་ངག་པ་ཡི་ཙོ་
ལེའུ་ཀའ་སི་ཞེས་པ་དེ་རེད། འདིར་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དུས་རབས་

① རྒྱ་ཡིག་གི་ནང་དུ་ 疏勒 ཞེས་པ་ནི་དེང་སང་ཤིང་ཅང་རང་སྟོང་ཆོངས་ཁ་ཅི་གོང་བྱེད་སུའུ་ལེ་གོང་
བརྒྱལ་ལ་གོ་དགོས།
② གོང་དང་མཆོངས། ཤོག་གངས་༥༩༥ཐོག་མཆན་ནང་དུ་གསལ།
③ རྒྱ་ཡིག་གི་ནང་དུ་ 摩尼教 ཞེས་པའི་སྤྱི་བརྒྱུར་ཡིན།
④ རྒྱ་ཡིག་གི་ནང་དུ་ 拜占庭 ཞེས་པ་དང་དབྱིན་ཇིའི་ནང་དུ་ Byzantium ཞེས་པ་གནའ་བོའི་རྩ་ཤར་
པའི་སྤྱི་དབང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།
⑤ ཨ་ལི་ལྷ་ཇ་ཉ་རིས་བཅུ་མས། ཀན་ཅིན་གྱིས་བརྒྱུར། དར་ལམ་——ཀྱང་གོ་དང་ཉ་ཟིག་བར་གྱི་རིག་གནས་
བརྩེ་རེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གོ་བོད་རིག་པའི་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། ༡༩༧༩ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༥༩༥།

རྒྱལ་པའི་སྐབས་སུ་ཏ་ཟིག་གི་ལོ་བྱང་ནང་གི་ཆུལ་པོ་དང་སྤྱི་བཅར་དག་གིས་
 བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚིལ་རྒྱས་མངའ་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་ནི་གསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཅེར་དག་གིས་
 ར་སྒྲིབ་བྱ་དེས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༠ནས་༡༨༧༠བར་དུ་བྱུང་བའི་ཏ་ཟིག་གི་སྤྱི་རྒྱུ་
 རབས་ ① གྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་དང་སྤྱི་བཅར་ ② ཞེས་པའི་དེ་བཅེར་དུ། ཆུལ་
 རབས་གོང་མ་གཉིས་པ་ཁྲུ་སི་ལོ་ཞེ་སི་དང་སྤྱི་བཅར་ཏོ་སྤྱི་ཞེ་གྲག་ཁེ་བར་གྱི་
 གཏམ་སྒྲིབ་ཁྲིད་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚིལ་སྒྲིབ་གསལ་བ་འདི་ལྟར། ཁྲུ་སི་ལོ་ཞེ་སི་ཡིས་
 གང་ནི་ཆེས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་དྲི་ཞིམ་སྒྲིབ་རྒྱས་རེད་ཅེས་པ་ལ། སྤྱི་བཅར་ཏོ་སྤྱི་
 གྲག་ཁེ་ཤ་མོང་མངར་མོ་དང་སྒྲིབ་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་སི་དང་། སྒྲིབ་རྒྱས་
 འབྲུག་མཆིལ་གྱིས་བརྒྱལ་པའི་ལུ་མེན་མེ་ཏོག་ཁྲུ་སི་ལོ་ཞེ་སི་བརྒྱལ་པའི་གྲུ་མུད་དང་ག་
 སུར་གྱིས་བསྐོས་པའི་དྲི་ཞིམ་རྒྱ་སྒྲིབ་རེད་ཅེས་ལན་སྤུལ། མཆོམས་འདིར་བོད་ཀྱི་
 སྤྱི་ཚིལ་ཞེས་གསལ་ཁ་མ་ཐོན་དུང་དེ་བཅེར་དེའི་རྒྱུ་མི་རིང་བའི་མཆོམས་སུ་སྤྱི་པའི་
 གོང་མ་གཉིས་པ་ཁྲུ་སི་ལོ་ཞེ་སི་ཡིས་ལུ་མུད་དེ་འདྲི་རྒྱུར། ལུ་མ་མཁའི་དྲི་བསྐྱུང་
 བྱི་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། སྤྱི་བཅར་ཏོ་སྤྱི་ཞེ་གྲག་ཁེ་དེ་ནི་ཁྲུ་སི་ལོ་ཞེ་སིའི་བརྒྱུད་
 ཚིང་དང་། ཏ་ཟིག་གི་རྒྱ་སྒྲིབ་མེ་ཏོག་ཁྲུ་སི་ལོ་ཞེ་སི་ཏན་ ③ གྱི་རྒྱལ་སི། ཐ་སྤུལ་སེ་
 ཐན་ ④ གྱི་ཆོ་ལུ་མ། སད་ཁའོ་མཱ་ཡི་གུར་གུམ། ཤི་ཞེ་མན་གྱི་གྲུ་མུད། རྒྱ་གར་གྱི་
 སྒྲིབ་རྒྱས་འབྲུག་མཆིལ་ནས་ཆོར་ལུ་མ་མེ་ཏོག་སྐོག་སྒྲིབ་རྒྱས་བསྐྱུང་མ། སུར་
 ཆུལ་གྱི་སྤྱི་ཚིལ་དང་ཞེས་ཤི་ཞེ་སྒྲིབ་ཤེལ། འདི་ནི་བདེ་བ་ཅན་པ་དག་གིས་བར་
 རྒྱུད་ནས་བསྐྱམས་པའི་དྲི་ཞིམ་རེད་ཅེས་ལན་སྤུལ་པའི་ནང་དུ། སུར་ཆུལ་ལམ་
 བོད་ལུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྤྱི་ཚིལ་དེ་སྒྲིབ་རྒྱས་ཆེ་གྲུའི་གསལ་སུ་བཞག་པར་མ་ཆད།

① རྒྱ་སྒྲིབ་དུ་ 萨珊王朝 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

② ཨ་ལི་ལྷ་ཇ་ཏ་རིས་བཅུ་མས། ཀན་འིན་གྱིས་བསྐྱུར། དར་ལམ་——གྲུང་གོ་དང་ཏ་ཟིག་བར་གྱི་རིག་གནས་
 བརྒྱུ་རིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། གྲུང་གོ་བོད་རིག་པའི་དཔེ་སྤྲུལ་ཁང་། ༢༠༡༤ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོ། ཤོག་ངོས་༥༩༥།

③ རྒྱ་ཡིག་ནང་དུ་ 撒马尔罕 ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་གོ་དགོས། ཨེ་ཤི་ཡའི་ཆེས་གནའ་བོའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་ཏེ།
 དེ་ནི་དར་ལམ་རྒྱུད་གྱི་ཕྱི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གྲུང་ཡིན་ལ། དེས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱ་ནག་དང་། ཏ་ཟིག་རྒྱ་གར་
 བཅས་མངའ་མང་ཆེ་བའི་ཆུལ་ཁབ་གསུམ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་ནས་ཡོད།

④ རྒྱ་ཡིག་ནང་དུ་ 塔布拉斯坦 ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་གོ་དགོས།

ཡུལ་གྱི་གཞན་དག་གི་སྤྱི་ཅི་མ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཅི་ཞེས་དམིགས་སྤྱི་བཀར་
ནས་བཟོད་པར་གཞིགས་ན། རུས་རབས་རྒྱུ་པའི་ནང་དུ་ཏ་ཟིག་གི་སྤྱི་ཅི་རྒྱུ་
རབས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་དག་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཅི་ལ་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པ་དཔོག་ཅུས།

ཅིག་ཤོས་ཨ་རབ་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དག་གི་ནང་དུ་འདྲ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཅི་འབྱུང་སའི་
ཡུལ་དང་ཉར་ཆགས་བྱེད་སྤྲངས། ཡུལ་གཞན་གྱི་སྤྱི་ཅི་བར་གྱི་བྱུང་པ་བཅས་ནང་
དུ་འདུས་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པའི་གནས་ཤིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་བོད་ཀྱི་
གནའ་བོའི་ཡིག་རྒྱུ་ནང་དུ་སྤྱི་ཅིའི་སྒྲིལ་གསལ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་མ་ཟད།
སྤྱི་ཅིའི་ཆོང་ལམ་བྱིན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་མཆིས་པའང་ང་ཆོའི་བསམ་ཡུལ་ལས་
འདས་པའི་དོན་དག་ཅིག་རེད། ཨ་རབ་ཀྱི་ཚྭ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་ལྷ་ས་ཏི་ཡིས་
ཚྭ་པ་འབྲི་བྱས་པའི་གསེར་གྱི་རྩ་ཐང་ (སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་བཙུམས་) ཞེས་པའི་དེབ་
ལས། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཅི་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པ་ནི་ཚོད་མེད་ཀྱི་གནད་ཅིག་
རེད་ཅེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཅི་བས་ཤིང་
སྤྱི་ཅི་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་ཅི་དངོས་དག་ཟས་ཤིང་། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ཅི་བས་སྤྱི་ཅི་
བ་ནང་བཞིན་ཤིང་སྤྱི་ཅི་རིགས་དག་མི་བཟའ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་
སྤྱི་ཅི་ལྱུང་གི་མི་དག་གིས་སྤྱི་ཅིའི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་
ཅིའི་རང་བྱུང་གི་རྒྱུ་པ་སོར་ཉར་ཅི་བྱེད་བྱས་ལ། རྒྱ་རིགས་དག་གིས་རྒྱ་
བཅུགས་ནས་སྤྱི་ཅི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་སྤྱི་ཅི་
དེར་ཁྲག་བསྐྱེད་པའམ་རྒྱས་གཞན་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱས།
འདྲིར་གསལ་བཤད་ཁྱེད་ཤོས་པ་ཞིག་ནི། རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཅི་ནི་རྒྱ་མཆོ་བརྒྱུད་དེ་
ཨ་ཤི་ཡའི་ཡུལ་གྱི་ཁག་དུ་སྤྱི་ཅི་འདྲེན་བྱས་པས། རྒྱ་མཆོའི་བརྒྱུད་བཤེར་དང་
གནམ་གཤིས་འཁྱར་ལྷོག་དབང་གིས་དེའི་སྤྱི་ཅི་ལ་འདྲེན་དེས་ཅན་ཞིག་
ཐེབས་སྤྱིད། གལ་སྤྱིད་རྒྱ་རིགས་དག་གིས་སྤྱི་ཅིར་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་ངན་སྤྱིད་དོར་
ཏེ། སྤྱི་ཅི་ཁ་དམ་པོར་བཀག་པའི་དམ་བུ་སོགས་སྤྱི་ཅི་ནས་ཏ་ཟིག་དང་དབྱི་
རག་སོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ལ་ཁག་དུ་འདྲེན་ན། དེའི་སྤྱི་ཅི་ཆོད་ཀྱང་སྤྱི་ཅི་ལྱུང་གི་

སྤྱི་ཅི་དང་འདྲ་ངེས་ཞེས་འབྱུང་། ① རུམ་མཆོམས་འདི་བརྒྱད་དེ་དང་ཆོས་གང་
 ཤེས་སྟབ་ཅེ་ན། བོད་པས་སྤྱི་ཅི་ཉར་ཆོགས་བྱེད་པའི་ལག་རྩལ་ཆོད་ངེས་ཅན་
 ཞིག་སྟེབས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ཅི་ནི་དང་དུ་ཁག་སོགས་བསྐྱད་མ་བསྟེས་པས་ཁ་
 ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ཁག་དུ་གདེང་འཛིན་ཆེན་པོར་སྟོབ་ཡོད་པའང་རྟོགས་རུས། དེ་ཡང་
 ཤེལ་གོང་ཤེལ་སྟངས་ལས་ཀྱང་། འདི་ཡང་དྲིའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དྲི་མ་ཡལ་
 བར་པར་བྱར་བརྟག་ལ་ཁ་སྤྲོ་ཆོལ་གྱིས་བཀག་ནས་ཉར་ཆོགས་དགོས་པར་
 བཤད་ཅེས་སྤྱི་ཅི་ཉར་ཆོགས་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་བསྟན་ཡོད། ② འགྲེལ་བཞུགས་
 འདིར་གཞིགས་ཆོ། སྤྱི་ཅི་ཉར་ཆོགས་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་འདི་ནི་དེའུ་དམར་གྱི་
 སྤྱི་རོལ་ནས་ཡོད་པའི་ཆོལ་འདུག་སྟེ། སལ་ཆེར་འདི་ནི་ཡང་མེས་གོང་མ་དག་
 གིས་རྒྱད་ནས་རྒྱད་དུ་དར་བའི་མན་ངག་ཅིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག །དེ་དང་
 ཆབས་ཅིག་དུ་བོད་ཀྱི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གིས་སྤྱི་བའི་
 གཟན་པ་ཤིང་སྟོས་སོགས་བཟས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱི་ཅི་དྲི་བསྐྱར་ཡང་སྤྱི་
 གཞན་པ་ལས་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་འདུག །གང་སྟར་བོད་བཅན་
 པོའི་ཆུལ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤྱི་ཅི་དེ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ཁག་དུ་ཆོད་འདྲེན་བྱས་
 རས་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོར་སོང་བར་མ་ཟད། བོད་པ་རང་ཉིད་མ་ཟད་ཁ་ཆེ་བས་ཀྱང་
 བོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཅི་ཉར་ཆོགས་བྱེད་སྐྱེད་སྤངས་དང་། སྤྱི་བའི་གཟན་པ་གང་ཡིན། དེ་
 མཆོངས་སུ་ཡུལ་གྱི་གཞན་གྱི་སྤྱི་ཅི་དང་བསྐྱར་ན་བྱེད་ཆོས་གང་དག་ཡོད་པ་
 སོགས་གསལ་པོ་ཤེས་གྱི་འདུག།

① ལྷ་སའུ་ཏིས་བཙམས། ཀན་འིན་གྱིས་བསྒྲུར། གསེར་གྱི་རྩ་མང་། རྟོད་ཆ། མཆོ་སྟོན་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་
 ཁང་། ༢༠༡༣་ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པ། ཤོག་ངོས་༡༧༠། གཞན་ཡང་། རུས་རབས་དགྲུ་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་
 རུས་རབས་བརྒྱ་པའི་རུས་འགོ་ཙམ་དུ་ཨ་རབ་ཀྱི་ཡི་མིང་གིས་ཚོམ་འཁྲི་བྱས་ཤིང་། ར་པན་གྱི་ཐན་པན་ལང་
 རིས་བསྒྲུར་ཞིང་མཆན་བཏབ། ཉང་ཀའོ་ཡིས་རྒྱ་ཡིག་དུ་བསྒྲུར། ཀྱང་གོ་རྒྱུ་གར་གྱི་མཐོང་སྟོན་ཟིན་གྱིས། དེ་བ་
 གཉིས་པ། ཀྱང་རྩ་དཔེ་ཆ་རུས། ༡༩༥༣་ལོ། ཤོག་གངས་༥༥་ཡི་ཐོག་དུ་ཡང་དེ་དང་མཆོངས་པའི་སངས་ལྷ་ཞེ་
 ཉན་གྱི་ཆོད་པ་ཞིག་གི་འགྲེལ་བཞུགས་ཅིག་འཁོད་འདུག།

② དེའུ་དམར་བསྟན་འཛིན་བྱ་མོང་ཆོགས། ཤེལ་གོང་ཤེལ་སྟངས་། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། ༢༠༡༣་ལོའི་ཟླ་བ་
 གསུམ་པ། པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་༡༥༤།

སྤྱི་ཅི་འདི་བཟང་དཔེ་དང་གཞུགས་དབྱིབས་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལའང་འགྲེལ་བཞིན་
 ཞིབ་ཆགས་བྱེད་ཡོད་ཅུང་། སྤྱི་བའི་མཆེ་བ་ཐད་ལ་གོ་འཛིན་ཕྱིན་ཡོད་པའི་
 ཆའང་གདའ་སྟེ། གསེར་གྱི་ཚུ་ཐང་ཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་དང་དུ་སྤྱི་ཅི་དྲི་བསྟང་
 བཟང་ཤོས་དང་སྤྱི་ལ་གོ་ཤོས་ནི་སྤྱི་བ་ན་སོན་པའི་སྤྱི་ཅི་དེའོ། ཞེས་འབྱུང་།
 དེ་བཞིན་དུ་འདིར་སྤྱི་བ་ནི་གཞུགས་དབྱིབས་དང་རྣམ་པ། ཁ་དོག་དང་རྩ་ཅོ་
 གང་ཅིའི་ཐད་ལ་ཤ་བ་དང་ཁྱད་པ་ཆེན་པོར་མེད་ཅུང་། ཁྱད་པ་ཆེ་ཤོས་ནི་མཆེ་
 བའི་ཐོག་དུ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བའི་མཆེ་བ་ནི་སྤྱི་བ་ཆེན་དང་མཆུངས་ལ། སྤྱི་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཡ་མཆུ་ལ་རིང་ཐུང་མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་མཆེ་བ་དཀར་པོ་གཉིས་རེ་སྟེས་
 བྱས་ཕྱིར་བརྒྱུད་ཏེ་ཡོད་ཅེས་པར་ལྟར། ① འདིར་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ཅི་བཟང་ཤོས་དེ་
 བ་སོན་པའི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ཅི་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་བའི་སྤྱི་ཅི་གཞུགས་དབྱིབས་དང་རྣམ་
 པའི་ཐད་ལ་སྟོན་ཆགས་གཞན་ལས་འབྱུར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་ནི་ཕྱིར་བསྟོང་པའི་
 མཆེ་བ་དཀར་པོ་ཆ་གཅིག་དེ་རེད་ཅེས་བཞིན་མོད། ཡིན་ནའང་ཚོམ་པ་པོ་སོ་
 རང་གིས་དངོས་སུ་རི་དྲགས་སྤྱི་བ་མོ་མཐོང་ཐུང་མེད་པ་དང་། ཡང་ན་ཏཱ་ཟིག་
 སོགས་སུ་ཕྱིར་འཛོང་བྱས་པའི་སྤྱི་ཅི་ནི་ཕོ་སྤྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་སྟབས། བོད་གི་ཆོག་
 བ་དུ་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡ་མཆུ་ལ་རིང་ཐུང་མཐོ་གང་ཅམ་ཡོད་པའི་མཆེ་བ་
 དཀར་པོ་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅེས་པའི་ནོར་འབྱུལ་ཤོར་ཞིང་། སྤྱི་བ་ཕོ་མོ་གཉིས་ལས།
 ཕོ་སྤྱི་རྒྱུད་པ་ལས་ཕོ་སྤྱི་ལ་ནི་ཕྱིར་བརྒྱུད་པའི་མཆེ་བ་དཀར་པོ་ ② དེ་གཉིས་
 མེད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། ཤ་ཡུ་མོར་རྩ་ཅོ་མ་དར་རེད། དེ་དར་ན་ནོར་
 ཐུའི་རིགས་ཅན་ཡིན། སྤྱི་ཕོ་སྤྱི་མཆེ་མ་དར་རེད། དེ་དར་ན་ནོར་ཐུ་རིགས་
 ཅན་ཡིན་ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ལུས་སོ། གཞན་ཡང་བཙམས་ཆོས་དེ་ཉིད་ལས།
 བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་དྲགས་བཞོན་ཐབས་དང་སྤྱི་བའི་ཉེ་བ་ནས་སྤྱི་ཅི་ལེན་

① ལྷ་ས་ཏཱ་ཟིག་བཙམས། གན་ཅིན་གྱིས་བརྒྱུད། གསེར་གྱི་ཚུ་ཐང་། སྟོང་ཆ། མཆོ་སྟོན་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་
 ཁང་། ༡༩༧༩་ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱན་པ། ཤོག་ངོས་ ༡༡།
 ② མཆེ་བ་དཀར་པོ་དེ་གཉིས་ལ་ཡུལ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་མཆེ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ལས་ཡུལ་གྱི་ཡ་ཕྱི་རྒྱན་མོ་
 དག་གིས་སྟེ་ལ་སྤྱི་མཆེ་རེ་བཏགས་ཏེ། བཟུང་ཐུག་ཆོར་རྟེན་སྤྱི་མཆེ་ཅི་ཚོ་མོ་དེ་སོ་ཐུར་གྱི་ཆབ་དུ་བཀོལ་
 སྟོང་བྱས་པའམ་ཤིང་འབྲས་སྤྱི་བ་གསེགས་བཞོན་བྱེད་བྱེད་པ་མང་པོར་མཐོང་ཐུང་།

སྤྱི་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་འདྲ་ཞིབ་ཕྱི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཚུལ་དུ་མི་ཚམས་ཀྱིས་སྒོ་མོག་དང་དོང་རྒྱུ། ཡང་ན་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྱད་དེ་སྤྱི་ཚུལ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་མདའ་འཕངས་ནས་བསད་འཕྲུལ། རྟེན་པའི་ཁྲག་མ་སྐམ་ཆེ་སྤྱི་ཚུལ་འཛིན་པ་ནས་སྤྱི་ཚུལ་བཅས་དེ་སྤྱི་ཚུལ། གཤམ་སྤྱི་ཚུལ་བ་ན་མ་སོན་པ་དང་སྤྱི་ཚུལ་མ་སྤྱི་ཚུལ་པ་ཡིན་གཤིས། ཆེ་སྒོགས་བཟུང་དེ་སྤྱི་ཚུལ་མི་བཟོད་ལ་སྤྱི་ཚུལ་པའི་དྲི་རན་ཞིག་ཁ་ངེས་ཞིས་འབྱུང་། ① འདྲི་རན་སྤྱི་ཚུལ་མི་སྤྱི་ཚུལ་དང་མ་སྤྱི་ཚུལ་སྤྱི་ཚུལ་མི་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པར་སྒོ་མོག་དང་། དོང་རྒྱུ། མདའ་སོགས་བཟུང་སྤྱད་པ་འདྲ་ཞིབ་འགྲེལ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བསྟུན་ན་མི་རིགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་སྤྱི་ཚུལ་ཆོང་འབྲེལ་བྱས་པའི་དུས་ཡུན་རིང་ཞིང་དེའི་སྤྱི་ཚུལ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡང་ཏ་ཟིག་མཆོན་པའི་ཨ་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁག་དུ་བྱས་གང་ལ་སྤྱི་ཚུལ་ཡོད་པར་རྟོགས་རུས།

དོན་དུ་ཏ་ཟིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཨ་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁག་ནང་དུ་འཛིན་སྤྱོད་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་ཚུལ་དུས་རབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཙམ་དུ་ཨ་རབ་ཀྱི་ཆོང་ར་ནང་དུ་འབྲེལ་ཡོད་པ་ནི་གོང་གི་གྲང་གོ་དང་ཏ་ཟིག་གི་རིག་གནས་བརྗོད་སྤྱོད་པའི་ཞིབ་འཇུག་པ་དག་གིས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་འདུག །དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་ཉར་ཆོགས་རི་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་བཟུང་རན་ཤན་འབྲེལ་རི་ལྟར་བྱེད་པ། དེ་དང་སྤྱི་ཚུལ་སྤྱོད་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་ལ་ཡུལ་ལྱང་གཞན་པའི་སྤྱི་ཚུལ་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་བྱུང་ཆོས་གང་དག་ཡོད་པ་དང་། གསོ་དབྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་རྣམས་སྤྱོད་བཞག་ལ་སྤྱི་ཚུལ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་ནང་དུ་བཟུང་སྤྱད་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ཆོ། སྤྱི་ཚུལ་དང་སྤྱི་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཤེས་བྱ་འདི་དག་ནི་བོད་དང་ཏ་ཟིག་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་དུ་སྤྱི་ཚུལ་མཐར། བོད་ནས་ཏ་ཟིག་དང་ཨ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་བྱས་གང་ལ་སྤྱི་ཚུལ་པ་རེད་ཅེས་སྤྱི་ཚུལ་བཞག་པ་གོ་དོན་མི་འགྲིག་པ་ཆེར་མེད་པ་སྤྱོད་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྤྱི་ཚུལ་གསོ་བ་རིག་པའི་ནང་དུ་སྤྱི་ཚུལ་བཞག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཏ་ཅང་རིང་པོ་ཡོད་དེ། དུན་དོར་ནས་ཐོན་པའི་

① 王·丹·波斯、和田和中国的麝香「J」，北京人学（哲学社会科学版）学报，1993年第2期，81页

སྐྱེན་དབྱུང་ཤོག་དྲིལ་ལས་སྤྱི་ཅི་དང་དོམ་མཁྲིས་བཅས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྐྱེན་
 ལྷ་༡༥བཀོད་པ་ལས། དོམ་མཁྲིས་ཆ་ཁར་བཏབ་ན་ཁྲག་གཅོད་པ་དང་། སྤྱི་ཅིས་
 གཉན་ཆོད་གཅོག་པ་བསྐྱེད་ཡོད་དེ། སྐྱེན་དབྱུང་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཤོག་དྲིལ་རིང་པོ་
 S.t.756་ཡིག་ཐེང་༡༠ནས་༡༡པ་ལས། ཉོ། ཆ་ཁ་སྐྱམས་ཤིང་སྤངས་ན་ཆ་ཁར་འཇུག་
 སྤང་སྤྲུགས་སམ་ཕགས་སྤྱོད་གྱིས་གཡོག་ཅིང་གནན། ཅིས་གནན། སྤྱི་ཅི་དང་དོམ་
 མཁྲིས་ཁོང་དུ་གཐང་། ① ཞེས་དང་། P.t.704་ཡིག་ཐེང་704ནས་704པ་ལས།
 གཅིག་ཁ་འཆོས་ཤིག། ངར་ཐུག་བགྱིས་པའི། ཉང་དུ་སྤྱི་ཅི། སྤང་གཅིག་མད་②།
 ཅིས་པ་དང་། གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞི་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་ཅི་མཁྲིས་པར་སྤྱིར་པ་བ་ཤ་
 ཁ།③ སྤྱི་ཅིས་དུག་སྤྱོད་མཁལ་མཆིན་གཉན་ནད་སེལ།④ གདོན་དང་གཉེན་ལ་
 སྤྱི་ཅི་བྱ་བུ་མ་ནག །⑤ སྤྱི་ཅི་བྱི་ཏང་ཀའི་བྱེ་མ་བསྐྱེད།⑥ མཁལ་བྱེར་སྤྱི་ཅི་ལྷུ་
 པ་སྤྲུག་སྤྱི་ལ་མནན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཅིས་ནད་གཞི་གང་དག་ལ་ཕན་
 པར་བསྐྱེད་པ་དང་།⑦ ཕྱིས་སུ་རྒྱུད་བཞི་དང་རྒྱུད་བཞིའི་འབྲུམ་པ་མཐའ་དག་གི་
 ཉང་དུ་འང་སྤྱི་ཅིའི་རྒྱས་པ་བཤད་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞི་ནི་བོན་
 ཀྱི་འཆོ་བྱེད་འཛིན་པ་དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱིས་བགྱིས་པར་འདོད་མཁན་ཡང་མང་
 པོ་ཡོད་དེ། མ་མཐར་ཡང་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་རབས་དུ་མའི་སྤྱི་རོལ་དུ་བཅུ་མས་
 པར་གྲགས་ཀྱང་། ཞིབ་འཇུག་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྐྱེན་གཞུང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་
 འབྲུམ་བཞི་དང་རྒྱུད་བཞི་གསུམ་གོ་བསྐྱར་ནས་དབྱུང་དུས། འབྲུམ་བཞི་དང་
 རྒྱུད་བཞི་གཉིས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ཕྱིས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་ཆབས་

① ལུའོ་པིང་ལྷན་གྱིས་གཅོ་སྤྲིག་བྱས། དུན་ཙམ་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ཡིག་ཆ་གཅེས་བསྐྱུས། མི་
 རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། ༢༠༠༤་ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་792།
 ② བོད་དང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་793།
 ③ དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱིས་བཅུ་མས། གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞི། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། ༢༠༠༥་ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་པ།
 ཤོག་ངོས་794།
 ④ བོད་དང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་795།
 ⑤ བོད་དང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་876།
 ⑥ བོད་དང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་877།
 ⑦ བོད་དང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་878།

ཅིག་ཏུ་སྒྲིན་དཔུང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས་དྲུངས་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་ལྷང་ཁྱུངས་
 དེ་དག་འབྱམ་བཞིའི་ནང་ཏུ་འབྱུང་ལ། ཅ་བའི་ཆ་ནས་ནོར་བ་ཡང་གཅིག་
 མཚུངས་སུ་གདའ་བས། ཆེད་མངགས་དེའི་སྒྲོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་དང་གནང་
 བཞིན་པའི་སྒྲིབ་རེད། འབྱུང་འགྱུར་གནད་དོན་འདིའི་རིགས་ལ་སྒྲོ་ཡིད་ཆོས་པའི་
 ལྷང་རིག་གིས་ཁྱུངས་བསྐྱེལ་ནས་གསེད་བཀོལ་ཡོང་བྱུང་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ན། སྤྱི་མོ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཅི་གསོ་བྱེད་
 སྒྲིབ་ཀྱི་ནང་ཏུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པ་ཐེ་ཆོས་མེད། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཅི་དང་སྤྱི་ཅི་
 ལས་འཕྲོས་པའི་གསོ་དཔུང་ཀྱི་ཤེས་བྱ་འདི་དག་ནི་བོད་ནས་ཏ་ཟིག་དང་ཨ་རབ་
 ཀྱི་ཡུལ་གྱ་ཁག་ཏུ་བྱུང་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དཔོག་ཅུས། དེ་དང་སྤྱོགས་
 མཚུངས་སུ་བོད་དང་ཏ་ཟིག་བར་ལ་སྤྱི་ཅི་ཆོང་ལམ་བྱིན་པོ་ཞིག་མངའ་བ་ནི་ལོ་
 རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དག་ལས་གསལ་ཞིང་དོན་ལའང་གནས་ཤིག་རེད།

གོང་གི་བརྗོད་དོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཚང་དག་ལ་ཐོག་མའི་སྤྱོགས་སྒྲིབ་
 ཞིག་བྱེད་ན་འདི་ལྟར། གཅིག་ཏུ་ཏ་ཟིག་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེ་དོན་དངོས་ཐོག་ཨ་རྒྱ་
 ཏན་ཀྱི་བྱང་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་དང་ཐ་ཅི་ཁེ་སི་ཐན་(Ta-dzhikistan) ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱང་
 འདུས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཏ་ཟིག་ཅེས་པའི་ས་ཁམས་ཁྱབ་ཁོངས་ནང་ཏུ་ཨ་
 པ་སིའི་རྒྱལ་རབས་ཕྱི་ལ་པོར་འདུས་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ནང་ཏུ་ཏ་ཟིག་
 ཅེས་པ་ནི་ཁོ་ཆོ་དང་ཁད་ཉེ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཤེས་
 དགོས། གཉིས་སུ་སྤྱི་རིག་གི་གསོ་དཔུང་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་སྒྲིབ་བཅོས་ཀྱི་ལག་
 ལེན་ཁྲོད་ཏུ་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་ཆ་དང་ཁྱུངས་སྤེལ་ཅི་རིགས་ཤིག་མཆིས་ཏེ།
 གནའ་པོའི་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ཏུ་བསྐྱན་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ཅུས་པ་
 བརྒྱད། ཡོན་ཏན་བརྩ་བརྩན་ཡོད་པ་དེ་དག་དག་དང་། སྤྱི་རིག་གསོ་བ་རིག་པའི་
 གཞུང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་ནང་ཏུ་ཉེས་པ་བཞི་
 བཤད་པ་དང་། སྤྱི་རིག་གི་གསོ་དཔུང་ཀྱི་གཞུང་ཏུ་འང་དེ་དང་འདྲ་པོ་ཞིག་
 བཤད་ཡོད། གསུམ་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏ་ཟིག་དང་སྤྱི་ཆུལ་བར་གྱི་གསོ་དཔུང་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དག་ལས་སྒྲོང་བཅན་གྱི་སྤྱི་རིག་ཏུ་

ཡིན་པར་བཞེད་ཀྱང་། རོན་ཏུ་བོད་དང་ཏ་ཟིག་བར་ལ་སྤྱི་ཅིས་མཆོན་པའི་སྒྲན་
 རྒྱུ་གི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བཅན་གྱི་གོང་ཚོལ་ཏུ་ལོ་རྒྱུ་བརྒྱ་ཡས་མས་སུ་
 ཡིན་པར་མི་རིགས་གཞན་པའི་ཡིག་ཆ་དང་གིས་ཁྱུངས་བསྐྱེལ་ལུས་པ་ཞིག་རེད།
 ཁྱུང་པར་ཏུ་སྤྱི་ཅི་གསོ་དབྱེད་ཏུ་བཀོལ་སྤྱངས་དང་། ཉར་ཆགས་བྱེད་ཚུལ། དེ་
 བཞིན་ཏུ་སྤྱི་ཅི་དང་འབྲེལ་བའི་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ནས་ཏ་
 ཟིག་མཆོན་པའི་ཨ་རབ་ཀྱི་ས་ཆ་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་ཡོད་པའང་དཔོག་ལུས།

གསུམ། སྤྱི་ཚུལ་སྐབས་སུ་གསོ་རིག་ལ་ཉམས་གུང་།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ཡིག་ཆ་དང་དག་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆུ་
 ལ་མེའུ་བརྒྱད་དང་། ཆོགས་ལ་བཅན་ལུ་སོགས་ཀྱི་རུས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་
 བོར་མེད་པ་འདི་ནི་པལ་ཆེར་རུས་རབས་དེར། ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་
 བན་ལམས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས། ལོ་རྒྱུ་བརྒྱུག་མང་པོར་རྒྱལ་ཁམས་ཉམས་
 གུང་ཕྱིན། སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་ལུ་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ཅམ་ན་གོང་གསལ་ཡུལ་གྱི་དེ་
 དག་གཞི་ནས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་ཉམས་
 གུང་དང་། སྤྱི་གསོ་བྱུང་བའི་རུས་སྐབས་ཀྱང་དེ་དག་དང་གཅིག་མཚུངས་བྱུང་
 འདུག་པས་པལ་ཆེར་བན་ལམས་དང་། དམག་འབྲུག་གིས་བོད་ཁམས་ཉམས་
 རྒྱུད་ཕྱིན་ཡོད་པར་ངས། ང་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིག་ཏུ་བརྟགས་ན། བན་བོན་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་མམས་ཅད་ནང་ཏུ་གནའ་བོའི་ཞབ་བོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་མང་པོ་ཞིག་ཁ་གསལ་པོར་འཁོར་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན།
 བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་གཉེན་ཁྱི་བཅན་པོ་མ་བྱོན་པའི་གོང་ཏུ་བསྐལ་པའི་རུས་
 རབས་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རུས་རབས་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་རིག་
 གནས་ཀྱི་ཁ་སྐབས་རིམ་འགྱུར་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
 སྐྱོན་》ལས^①། “ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་སོགས་ལས།

① རྟོག་རྩིས་82པའི་ཐོང་20པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོར།

དང་པོར་གནོད་སྐྱོན་ནག་པོས་དབང་བྱས་ཏེ།
 ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་བཟང་ཡུལ་རྒྱན་མེད་ཟེར།
 མཚོན་ཆ་མདའ་གཞུ་དེ་ཡི་རུས་སུ་བྱུང་།
 དེ་ནས་རེ་སྟེ་མགོ་གཡག་བརྟུང་གིས་བྱས།
 མིང་ཡང་བརྟུང་ཡུལ་ཁ་རག་རོང་དགུར་བཏགས།
 ལྷ་རེ་དག་ལྷ་དེ་ཡི་རུས་སུ་བྱུང་།
 དེ་ནས་སྤྱི་པོ་གཉའ་རེངས་ཁྲག་མིག་བྱས།
 ཡུལ་མིང་སྤྱི་པོ་ནག་པོ་དགུ་ཡུལ་ཟེར།
 སྤྱི་པོ་རྒྱུ་དང་རྒྱུགས་གཉིས་ལག་ཆར་བྱུང་།
 བཞི་པ་དམར་འཇམ་ལྷ་ཡིས་དབང་བྱས་ཏེ།
 ལྷ་ཡུལ་གྱི་ཐང་ལག་ཆར་རྒྱ་གྱི་བྱུང་།
 ལྷ་པར་རྒྱ་རྒྱལ་ཁོ་རྩེ་ཞེས་བྱས་བཟུང་།
 ད་འཕྲང་ཅང་འཕྲང་ལག་ཆར་ཞགས་པ་འཕེན།
 རྒྱག་པར་གྲོག་གྲོག་འདྲེ་ཡིས་དབང་བྱས་ཏེ།
 ལང་ཏང་ལིང་ཏང་བེར་ཁ་ཁུར་རྩོམ་འཕེན།
 བརྟུན་པ་མ་སངས་རུས་དགུས་དབང་བྱས་ཏེ།
 ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་བོད་ཁ་ཉ་རྒྱག་ཟེར།
 ལག་ཆར་དོང་རལ་གོ་ཆ་ཕུབ་རྒྱུང་བྱུང་།
 བརྒྱད་པ་རྒྱས་བཟུང་བོད་ཁམས་སྤྱིང་དགུ་བཏགས།
 དགུ་པ་རྒྱལ་པོས་དབང་བྱས་ངམ་པོ་ཅེ།
 བརྒྱ་པོ་འགོང་པོ་དཔུན་དགུས་དབང་བྱས་ཏེ།
 ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་སྟོང་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་ཟེར།

ཞེས་གྲག་གོ་། སྤྱི་ལོ་ལོང་གི་ལོ་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་
 འཕོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ། རྩང་སྟོང་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས།
 ཀོང་ཅེ་འཕུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཆོས་པ་དང་། སྤྱན་པ་དང་། ཅིས་པ་མང་པོ་བྱུང་

པའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་བོད་རྒྱལ་གཞུང་གི་
 བཅའ་པོ་ནས་གནས་ཁྲི་བདུན་དང་། རྟོན་གྱི་མེད་གཉིས། སའི་ལེགས་བླ་ག་
 རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། བྱི་བྲག་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། བར་མཆོམས་སུ་རྒྱ་ལ་
 རྩེ་བརྒྱད་དང་། ཆོགས་ལ་བཅའ་ལྟ་བུར་བའི་རྒྱལ་རབས་དེ་དག་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 བརྒྱ་བྲག་ལྟ་བུ་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་མཐོང་རྒྱ་མེད་
 པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་འདུག །འདི་ནི་འཛམ་གླིང་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཁོད་པའི་
 གནའ་བོའི་རོ་མ་བཅའ་རྒྱལ་དང་། བོད་ཡུལ་དང་ཉེ་སའི་ཏ་ཟེག་གི་ཡུལ་གྱི་
 རྣམས་སུ་དུས་རབས་འདིར་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱ་བྲག་ཁ་ཤས་ལ་ནད་ཡམས་ཀྱི་འཛིག་པས་
 གྲོང་དང་གྲོང་ཆོ་མང་པོའི་མི་གངས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ལ་ཉེ་བ་འདས་གྲོངས་སོང་
 བས་ཡུལ་སྤེ་སྟོང་གྲུབས་བྱུང་ཡོད་འདུག་པ་ར་ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་ནས་དབྱུང་
 བ་བོད་ཡུལ་འདི་འང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ནད་ཡམས་ཀྱི་འཛིག་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་
 དེས་སྟམ། དཔེར་ན། གནའ་བོའི་ལོ་རོ་བ་གསོ་རིག་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་
 བོར། 1 རོ་མ་བཅའ་རྒྱལ་ལ་ཕྱི་དགས་བཅའ་འཁུལ་བྱས་པ་དང་། ལུ་སི་ཐིན་
 རེ་མིའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་(Christianity)ལུགས་རྒྱུན། 2 བྱི་དུག་གི་རིམས་ནད་བྱུང་པ།
 3 རྒྱ་ལོ་ལོར་ལའི་སུ་ལའི་(维苏维) མེ་རི་འབར་འགས་སྐབས་བྱུང་བའི་ནད་
 ཡམས། 4 རྒྱ་ལོ་125ལོར་འབྲུ་ཆ་ག་པའི་གནོད་འཚོར་རྗེས་སུ་ནད་ཡམས། 5
 རྒྱ་ལོ་164 ལོ་ནས་180ལོར་ཨན་ཏོང་ནི་ཡ་(Antoninus) ནད་ཡམས། 6 རྒྱ་ལོ་
 251ལོར་ལྷ་འབྲུམ་ནད་ཡམས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་འཛམ་གླིང་གསོ་
 རིག་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

བཞི། འཕྲོང་གཞན་ལྷུ་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་ལག་ལེན།

རྒྱ་ལོ་516 པ་མེ་རྒྱལ་ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། རྒྱ་གཞོན་པའི་དུས་སུ་སུམ་
 པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་སྐབས་བོན་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུང་མ་རྒྱ་མོ་ཆ་ལུམ་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་
 བྱུང་ནས་སུས་སུམ་རི་རིང་པོ་ཞིས་པ་ཞིག་འབྲུངས་ཀྱང་རོས་མ་སྤངས། རྗེས་སུ་

ཆུལ་པོར་མཛོད་ནད་པོག་པ་དང་། བཅུན་མོར་ཡང་སྤྱི་ཆུལ་པོར་ཞིག་འབྱུངས།
 དེ་ཅུང་ཟད་ཆེར་ཡོངས་པ་ན་ཡབ་ཀྱིས། “ཁྱོད་ཀྱིས་འཁྱེད་པུལ་ནས་སྤྱོད་པ་པོས་
 ཏེ་མིག་སྤྱོད་ལ་ཆུལ་ས་བྱུངས། གཤམ་ཏེ་མིག་འབྱེད་མ་ཐུབ་ན་སྤྱོད་པའི་པུལ་དུ་
 བོན་པོའི་ཆུང་མ་རྒྱ་མོ་ཆ་ལྷམ་བྱ་བ་ལ་ངའི་བུ་སྤྱོད་རི་རིང་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་དེ་
 པོས་ནས་ཁྱོད་རང་གཤེགས་རྩུ་ཀྱིས་ལ་ཁོ་ཆུལ་སར་རྒྱག་ཅེས་དང་། ཡབ་པུམ་
 གཉིས་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་མཐའ་པ་ཡར་རྗེ་དང་བཅས་པ་གཏུང་རྒྱད་ལ་འགོས་ནད་མི་
 པོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་རྒྱུང་ཞང་མདར་བང་སོ་བཅིགས་ནས་གསོན་པོར་རུར་རུ་
 བཞུགས་པར་གྲགས་ཤིང་། བང་སོའི་མིང་ལ་ཡང་གསོན་མཆད་ལྷམ་པོ་ཞེས་
 ཟེར། །དེ་ནས་འཁྱེད་པུལ་ནས་སྤྱོད་པ་པོས་ཏེ་མིག་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་མོ་རི་ལ་རི་
 དུགས་གཉན་འགོ་བ་གཅིགས་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་མཆན་ལ་སྤྱོད་རི་གཉན་གཅིགས་
 སྤྱོད་གསོལ་བར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་556ལོའི་ཤིང་པག་ལོར་བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོར་གྱུར་པའི་
 སྒྲོམ་པ་《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས་གསུངས། དེ་རྗེས་ཁྱིམ་ས་མེད་ཆུལ་པོ་
 གསུམ་ཅམ་བྱོན། ཆུལ་ཁྱིམ་ས་ཆོས་ཁྱིམ་ས་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཡིས། སྤྱོད་ཀྱིས་ཟིན་
 དང་དཔུས་ཡོང་དག་ཀྱང་བྱུང་། །དེ་ལ་བར་གྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཟེར་བ་ཡིན། སྐད་པ་
 ཆུལ་ཁྱིམ་ས་མ་ཆོས་པའི་ཆུལ་པོ་གསུམ་གྱི་བྱོན་ལུགས་སྟོན་ཏེ། ཁྱིམ་གཉན་གཟུང་
 བཅོན་དང་། འགོ་བཟང་རུར་ཡང་བཞེད་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས། འགོ་སྤྱོད་ལྟེ་ཅུ་དེས་དྲུངས་
 པོའི་མཆིམས་བཟའ་སྤྱི་ཆུལ་མཆོ་མོ་རྩོམ་སྤངས་པས། ཆོ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་མེད་
 བས་སྤྱོད་པའི་པུལ་དུ་བྱོན་ཏེ། སྤྱོད་པའི་བོན་པོ་གཅིག་གི་ཆུང་མ་རྒྱ་མོ་ཆ་ལྷམ་བྱ་
 བ་དང་གོགས་པས། སྤྱོད་པའི་རི་རིང་པོ་སྤྱི་འབྱུངས། འབྱུངས་ཀྱང་རོ་མ་སྤངས་
 པར་ཡོད་ཅི་ན་རྩོམ་དུགས་མོས་སྤྱོད་རོ་གསོལ་བས། སྤྱོད་པ་བཟའ་བའི་རྒྱ་མཆན་
 དུགས་པོ་སྤྱོད་ཟིན་གྱི་པུལ་ནས་ཡོངས་པ་སྤྱོད་པའི་འདྲེ་བྱུང་ནས། མས་སྤྱོད་རོ་
 བཅོས་བཅོས་པ་སྤྱོད་མ་གང་བྱ་མོ་ལ་བསྤྱོད་བས། དེ་བཟའ་བ་ཆུལ་པོས་ཆོར་པས་
 ཆུལ་པོ་རྟོག་པ་སྤྱོད་པས་ཆུལ་པོ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཟིན། སྤྱོད་གཅིག་བྱུང་བ་དཔུས་ཡོང་
 རུ་བྱུང་ནས། འགོ་སྤྱོད་ལྟེ་ཅུ་གསོན་རུར་རུ་བང་སོར་གཤེགས་ཁར། སྤྱོད་དཔུས་
 ཡོང་དགོན་པ་དག་ལ་ཞལ་ཆེམས་བཞག་པ། མི་ཆོས་རྟོག་པས་བྱུང་གིས་རྟོག་པ་

སྤངས། །བཟང་པོའི་གྲོས་ནི་བདུད་ཅི་ཡིན་གྱི་ཉོན། །ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་དང་
འདྲ་ཡི་གསོས། །ཁྱོད་ལན་གཅིག་རྒྱུད་ཆད་ཉེན་ཡོད་པས། རྒྱུད་འཆད་པར་འདུག་
ན་སྤུམ་པའི་ཡུལ་ན་ངའི་བུ་སྤུམ་རི་རིང་པོ་བྱ་བ་རྒྱ་མོ་ཆ་ལྷམ་ལ་རྒྱལ་སར་རྒྱག་
ཅིག །ཅིས་གསུངས་ནས་སྟོན་པོ་སྟགས་ཐང་ང་ཡང་རྗེ་དང་སྤྱབས་བྲི་ཐོག་རྗེ་
གཟུང་བཅན་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་ཞག་མདར་གསོན་རུར་རུ་གཤེགས་སོ། །དེའི་
ཤུལ་རུ་སྤང་དམུས་ལོང་དེ་འཁའི་སྒྲན་པས་སྤྱང་ང་སྟག་ཅེར་མིག་སྤྱེ་པས། དོན་
མཁར་གྱི་རྩ་ལ་གཉན་འགྲོ་བ་མཐོང་བས་སྟག་གྲུ་གཉན་གཟིགས་སུ་བཏགས་སོ། །
དེའི་སྐྱེ་དྲིན་ལ་འཁྱེར་དང་། ཟིངས་པོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་རུ་
མ་འདུས་པ་རྣམས་བདུལ། མེས་གྱི་ཡི་དམ་སྤངས་པ་དང་། རྩོ་མོའི་ཟས་ལ་རྟོག་
པ་སྤྱེས་ནས་ཡབ་སྐུན་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། སྤུམ་སྐུན་མ་དབྱེ་བའི་བར་རུ་ལོ་ཉི་ཤུ་
རྩ་གཅིག་རྒྱལ་ས་ཤོར་ཏེ། དེ་ལ་བར་གྱི་སྤྱིང་གཉིས་ཟེར་རོ། །

ས་བཅད་གཉིས་ལ། ཞབ་བོད་གསེང་རིག་མི་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

གཅིག །བོན་གྱི་སྟོན་གཤེན་རབ།

སྟོན་པ་གཤེན་རབ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་དེ་རུས་རབས་གང་
ལ་ཡུལ་གང་རུ་འཁྱུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བོན་གྱི་དཔེ་རྒྱུད་དག་ལས་གསལ་བ་ལྟར་
ན། སྤྱིར་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ལས་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འཁྱུངས་པའི་
ཡུལ་ནི་ཞབ་ཁུང་འོལ་མོ་ལྷང་རིང་དང་། རུས་ནི་ཤིང་གྱི་ཡིན་པ་གཅིག་མཐུན་རུ་
བཞེད་དེ། གཤེན་རབ་གྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་《མདོ་གཟེར་མིག་》ལས་། “དེ་ནས་
འོད་དཀར་མོ་མདའ་གང་བ་ཞིག་རུ་སྤྱལ་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རུབ་སྟོགས་
གྱི་སྤྱིང་། རྒྱ་པོ་བཞི་འདུས་གྱི་འགོ། རྩོ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་དམིག་ །འོལ་མོ་ལྷང་
རིངས། མཁར་བར་པོ་སོ་བརྒྱད་གྱི་ནང་ན། ཡབ་རྒྱལ་བོན་ཐོད་དཀར་གཟིམས་
པའི་སྤྱི་བོའི་གཙུག་རུ་བབས། ཞེས་དང་། འོད་ལས་ཟེར་འཕྲོས་པས། ཟེར་དམར་
པོ་འཕང་ཅམ་གཅིག་ཡུམ་ཡོ་སྤྱི་རྒྱལ་བཞེད་མའི་སྤྱི་བོར་བབས་སོ།” ཞེས་དང་།

① ཤོག་ངོས་38པའི་སྤྱིང་16པར། གྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐུན་ཁང་། 1991ལོར།

《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》ལས་། “ལོ་ཡི་ཚུལ་པོ་ཤིང་པོ་བྱི་བའི་ལོ། ཟླ་བའི་དང་པོ་དཔྱིད་ར་བ་མེ་སྟག་གི་ཟླ་བ། ཞག་གི་སྟིང་པོ་ཆོས་བཙེ་ལཱ། རུས་ཆོད་ཀྱི་དང་པོ་ནམ་ལངས་པ། སྐར་མའི་དམ་པ་རྒལ་གྱི་རུ་གོང་ལ་སྐྱབ་བལྟམས།” ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་བོན་གྱི་ལོ་མོ་རྟིང་པའི་བསྟན་ཅིས་ཤིག་ལས། “ཤིང་བྱི་གཅིག་དཀར་སྟག་ཟླ་བའི། ལྷ་ར་ཆོས་བཙེ་ལཱ་རུས་བཟང་ཉིན། གཟུགས་སྐྱའི་མཚན་དཔེ་བཞད་ནས་ལོ།” ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། མཁས་དབང་ནམ་མཁའ་ལོ་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་《ཁང་བོད་ལོ་རྒྱུས་ཏི་སའི་འོད་སྤང་》ལས་། གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་དེ། ཁང་ཁུང་གི་ཡུལ་དབུས་འོ་ལ་མོ་ལུང་རིང་རུ་སྐྱབ་བལྟམས་ཤིང་གཡུང་རྒྱུད་གི་བོན་བསྟན་པའི་རུས་སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་། ད་ལྟ་ལྷགས་མོ་ལུག་གི་ལོ་ (1991) འདྲིའི་བར་རུ་ལོ་གྲངས་སྟུམ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི་གཤེན་རབས་མཛོད་མདོ་གཟེར་མིག་ལས། གཤེགས་པའི་རུས་ཆོད་ཀྱང་འདྲི་ལགས་སོ། ལོ་ཡི་མགོ་བོ་བྱི་བའི་ལོ་ལ་དགོངས་ནས་གཤེགས་པ་ནི་ནན་ཏན་གྱིས་སེམས་ཅན་འདུལ་ཞིང་། ཞིབ་ཏིག་གིས་བསྟན་པ་སྟེལ་བ་ལགས་སོ། ཟླ་བའི་མགོ་བོ་དཔྱིད་ར་བ་ལ་དགོངས་ནས་གཤེགས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་མཛོད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐིམ་པས། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མགོ་དཔྱིད་ར་བ་སྟག་ཟླ་ལ་དགོངས་ནས་ཁྱོན་པ་ལགས་སོ། ཞག་གི་སྟིང་པོ་ཆོས་བཙེ་ལཱ་ལ་དགོངས་ནས་གཤེགས་པ་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་རྣམས་གཤེགས་པའི་རུས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྗེས་དང་། ཟླ་གསང་ཐིག་ལའི་དངོས་གྲུབ་ལོ་དང་པས་གཤེགས་སོ། སྐར་མའི་དམ་པ་རྒལ་གྱི་རུ་གོང་རུ་གཤེགས་པ་ནི་བདུད་ལྷ་དབང་རུ་བསྐྱུས་ཏི་རྒལ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། རུས་ཆོད་ཀྱི་དང་པོ་ནམས་ལ་དགོངས་ནས་གཤེགས་པ་ནི། ནམ་ལངས་རྟིང་ལ་ཉི་མ་ཤར་འོང་བ་འདྲ་སྟེ། བདག་གཤེགས་པའི་རྟིང་ལ་སྐྱུ་ལས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འབྱུང་ལྷག་མང་པོ་ཕྱུངས་ནས། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། དེ་

① ཤོག་ངོས་48པའི་ཤིང་8པར། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1987ལོར།

② ཤོག་ངོས་79པའི་ཤིང་18པར། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2015ལོར།

ལྟར་ཁོང་གིས་བཞེད་པ་གཤེན་རབ་འབྱུངས་ཡུལ་དང་། འབྱུངས་རྒྱུ་རྒྱུ་
 རབས་ནི། སྤྱི་ལོ་སྟོན་ ༡༡༧ ལོ་ཤིང་བྱི་ལོ་གཅིག་དཀར་ལ་འབྱུངས་པར་བཞེད།
 འབྱུངས་པའི་ཡུལ་ནི་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་མགོ། གངས་ཏི་མེད་མཛུགས། མཚོ་མ་
 སམ་གྱི་འགྲམ། ཞང་ཞུང་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཞེས་པ། དེར་རྒྱུ་སྟོན་མངའ་རིས་གྱི་
 ཡུལ་རྒྱུ་ཡལ་རྒྱུ་པོ་ཐོད་དཀར་དང་། ཡུལ་རྒྱུ་བཞེད་མ་གཉིས་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་
 འབྱུངས་ཡོད་པར་གསལ། མཛེད་རྒྱུ་གཙོ་བོར་ཞང་བོད་གཉིས་གྱི་རྒྱུ་ཕྱན་
 ཁག་དང་འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཤིང་། ཆོས་དང་རིག་གནས་གྱིས་ཐམས་ཅད་དབང་
 རྒྱུ་བྱས། གཤུངས་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་བོན་དང་རིག་གནས་བསྐྱབས་ཤིང་རིག་གཞུང་སོ་
 སོའི་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱར། ལྷག་པར་རྒྱུ་གཤུངས་སྤྱི་དབང་བྱི་ཤིས་ལ་
 གསེང་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་འཛིན་དགོས་པའི་བཀའ་གཏང་། གསེང་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་
 གངས་སྟོངས་སྤྱི་སྤྱི་བར་མཛེད་དོ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་པོ་ཆེས་རྒྱུ་ཕྱན་
 གཞན་རྒྱུ་དང་མཐུན་སྤྱི་གནང་ཞིང་། བོན་དང་རིག་གནས་དར་བྱུང་ཆེན་
 པོ་གནང་ཡོད་པས་གཤུངས་རྒྱུ་བོན་གྱི་སྤྱི་ལོ་འབྲེད་གྱི་སྤྱི་བ་དཔོན་ཆེན་པོར་བྱས།
 དེ་ནས་སྟོན་བཞི་མཛེད་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བོན་ཆོས་གྱི་རིག་གཞུང་མང་པོ་བཅུ་མས་
 གནང་བ་མ་ཟད། བཟོ་དང་། གསེང་རིག་ གཏོ་མདོས་སོགས་རིག་གནས་མང་
 པོ་དར་སྤྱི་གནང་ཞིང་། དེ་དག་གི་གདམས་ངག་གི་རྒྱུ་འཛིན་པའི་ཆེད་རྒྱུ་
 སྤྱི་རྒྱུ་ལ་རང་རང་གི་འོས་འགན་རིག་གནས་སྟེ་རི་སྤྱི་དགོས་པའི་བཀའ་
 སྤྱི་བ་གནང་བ་དཔེར་ན། ཀོང་བཟའ་ཤི་ལྷ་མ་གྱི་སྤྱི་གཤུངས་རྒྱུ་དབང་ལྷན་ལ་
 དཔུ་གཤེན་གྱི་གཤུངས་རྒྱུ་འཛིན་མཁན་དང་། གཏོ་སྤྱི་འབྲེལ་སངས་ལ་གཏོ་
 མདོས་སོགས་ཆོ་གཉི་རྒྱུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ཐང་པོ་ལ་སྤྱི་མཁར་དང་།
 སྤྱི་བཅུན་སོགས་བཟོ་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་རྒྱུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་བཟའ་འབྲུལ་རྒྱུ་
 གྱི་སྤྱི་ཟེའུ་ཀོང་འབྲུལ་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་དང་། འབྲུང་རྒྱུ་རིག་པའི་རྒྱུ་འཛིན་
 པ་དང་། ཏོས་བཟའ་རྒྱུ་མེད་སྤྱི་དབང་བྱི་ཤིས་ལ་གསེང་བ་རིག་པའི་རྒྱུ་
 འཛིན་པ་བསྐྱོས་ནས་མཚན་ལའང་དུང་སྟོན་དབང་བྱི་ཤིས་ཞེས་གསལ། །

གཉིས། དྲང་སྔོང་དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས།

མཛད་རྒྱུ་གཙོ་བོར་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་མར་བྱས་པ། རྩལ་རབས།
 སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་རྩལ་རབས་བརྒྱ་དགུ་པ། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་འཁོད་པ་
 ལྟར་ན། དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ནི་བོན་གྱི་སྔོན་པ་གཤེན་རབ་དང་ཉོས་བཟའ་རྒྱལ་མེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༡༥་ལ་ཤིང་སྤེལ་ལོར་འབྱུངས། རྟོན་པ་གཤེན་
 རབ་མི་བོས་རང་གི་གཏུང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སོ་སོའི་ལོས་ཐོབ་དང་བསྟུན་པའི་རིག་
 གནས་དང་། ལག་ཆལ་གྱི་རྒྱན་འཛིན་པ་བསྐྱོས་པ་དག་ལས། ཉོས་བཟའ་རྒྱལ་
 མེའི་སྤྱི་ལོ་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱན་འཛིན་བསྐྱོས་བཞག་གནང་ནས་མཚན་
 ལའང་དྲང་སྔོང་དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ཞེས་གསོ་ལ། དེས་ཡབ་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་།
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཉམས་ཚུང་། ཉེ་སྔོན་རྒྱལ་སྤྱན་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་དར་བའི་
 རྩ་སྤྱོད་དང་། ཤིང་སྤེལ། རྩོམ་སྤྱོད་སོགས་སྤྱན་རྫས་རོས་འཛིན་པ་དང་། སྤྱི་
 དབྱུང་ལ་བསྟུ་མཉེ་དང་། ཞང་པོ་ཉོས་ཀྱི་དབྱུང་ཉོར་གྱི་མེ་བཅའ། རྩལ་
 དབྱུང་བ། གཏར་ཁ་དང་། རྩགས་དང་། ལུམས་དང་། བྱག་པ་བཅས་ཀྱི་ལག་
 ཆལ་རྒྱུས་སྤྱོད་གཅིག་དུ་བསྟུས་པའི། གསོ་རིག་གཞུང་ལུགས་གསར་བསྐྱེགས་
 གནང་། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་
 བསྟུན་བཅོས་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རྩལ་དང་། གདོན་དང་། ཟས་དང་།
 སྤྱོད་ལམ་བཅས་རྒྱུན་བཞི། གསོ་བཟུང་ལ་སྤྱོད་ལམ་དང་། ཟས་སྐྱོམ་དང་། སྤྱོད་
 དང་། དབྱུང་བཞི་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་《མན་ངག་ཉམས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུང་》
 ཞེས་པ་བཅུམས་པའི་དཔེ་རྒྱུང་དེ་ཀྱང་གོ་བོད་རིག་པའི་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་གིས་པར་
 བསྐྱེད་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། གཞན་ཡང་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་གསུངས་དང་།
 སྐབས་དེའི་གསོ་རིག་གི་ཉམས་ཚུང་རྒྱུས་ཟིན་གྱིས་སྤྱི་བཏབ་པ་སྤྱིས་གསོ་རིག་
 འབྲུམ་བཞི་ཀྱབ་པའི་ཆང་གཞིའང་ཡིན་པར་ངས། ད་དུང་དེའུ་དམར་བ་སོགས་
 བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་མཁས་པ་མང་པོས་དྲང་སྔོང་དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི།
 རྩལ་བཅོས་གཡུ་རྒྱུང་འབྲེལ་པ་ཞེས་པའི་ལུང་ཡང་ཡང་དངས་ཡོད་པ་ཞིག་
 འདུག་པ་སོགས་ལ་བརྟུས་ན། ཁོང་གིས་བྱིས་པའི་གསོ་རིག་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་

ཞིག་ཡོད་པར་འདྲ། །

གསུམ། ཀོང་ཅེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ།

མཛད་རྗེས་གཙོ་བོ། འབྲུང་ཁམས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་བསམ་སྒྲོ། རུས་ཚོད། སྤྱི་
ལོའི་སྔོན་གྱི་རུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པ། སྤེ་སྤྱི་དང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་
བེ་དཀར་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༡༥༥༧པའི་ཤིང་གྱི་ལོར་རྒྱ་གོང་ཅེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་
པོ་ཞེས་པ། གངས་ཏི་སའི་རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཚོད་རྗེ་གོང་ཅེ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ་རུ་འབྱུངས་
ཞེས་པ་དེར་རུས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ། ཅ་མདའ་རྩོད་ཁོངས་སུ་འབྱུངས་ཡོད་པར་
ངེས། ཁོང་གིས་འབྲུང་བ་བཞིའི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོར་ཡུག་དང་མིའི་ལྷས་
ཁམས་བར་འབྲུང་བའི་ཁམས་ཆ་སྟོམས་པར་བྱེད་ཅིང་མི་ན་བ་རིང་རུ་གནས་པ་
དང་། ན་བ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མང་པོ་གསར་གཏོད་གནང་ཡོད་པ་རེད།
འབྲུང་ཕྱིས་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོ། མདོས། ཡས། སྤྱད་བཅས་གྱི་ཆོག་མང་པོ་
བཟོས་པ་དེར་རུས་ཡང་ཐོད་མིའི་འཆོ་བའི་ནང་རུ་ལྷས་སེམས་བདེ་ཐང་གི་ཆེད་
རུ་དར་སྒོལ་ཆེ། སྐབས་དེར་ཐོད་ཡུལ་འདྲིར་རྒྱལ་ཕྱན་སིལ་མ་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་
སྐབས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གོང་ཅེ་འཕྲུལ་རྒྱལ་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་སིལ་མ་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་ཡ་
ཀྲལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གཙུག་ལག་ཕྱིས་གྱི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
གཏོ་དབྱེད་སྟམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་གསུངས་ཤིང་ཡི་གེར་བཀོད་པ་དེ་དག་དེར་གྱི་རུས་
སྤྱང་ཐོད་གྱི་བྱབ་མཐའ་སོ་སོའི་ནང་རུ་གོང་ཅེའི་གཏོ་ཆོག་ཅེས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་
ཅིང་ཡོད་པ་རེད། །

འོ་ན་གོང་ཅེ་འཕྲུལ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་གཏོ་ཆོག་དེ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་
རུས་དཔེ་མཛོད་དང་དགོན་པ་རྣམས་སུ་གཏོ་མདོས་དཔེ་ཆ་དེ་དག་ཐོར་བྱ་ཉར་
ཆགས་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། 《བེ་དཀར་》ལ་སོགས་ཕྱིས་གཏོ་རྣམས་སུ་གཏོ་རྒྱད་
སྟམ་བརྒྱ་དྲུག་གི་དཀར་ཆག་གྱང་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། ཡིག་ཆ་འདི་དག་འགའ་
ཞིག་ཕྱིས་གྱི་དཔེ་ཆོགས་དང་། འགའ་ཞིག་བོན་དཔེ་རྣམས་ལས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་
པ་དེ་དག་རྒྱད་ཅེས་མིང་ཆེ་བ་ཅིམ་ལས། སལ་ཆེར་ཤོག་ལྷེབ་ཁ་ཤས་ཅིམ་ཡོད་
པར་ཤ་རྟག་རུ་མཐོང་། དཔེར་ན། པོ་རྒྱ་ལའི་དཔེ་མཛོད་རུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིས་

གཏོང་ཡིག་ཆ། བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་གྱིས་མཛད་པའི། 《ཚངས་པ་སྣ་ཡི་
ཡོ་བཙུང་སྟོན་པ་དང་། 《མཁའ་སྟོང་གསང་བའི་མདོས་ཆེན་》ཞེས་པ་དེ་དག་
ལུས་ཀྱི་ལོ་ཤོག་ལྟེན་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་དང་། གཏོ་ཆོག་མི་འདྲ་བ་ཆོས་ཆེན་བཞི་
བརྒྱའི་སྒྲིབ་ཅམ་རེ་ཡོད་འདུག །

བཞི། གཏུའ་བྲི་བཙན་པོ།

མཛད་རྗེས་གཙུག་པོ། རིག་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་མཛད་པའི་གསོ་རིག་མི་སྣ་བོད་
ཁམས་ཡོངས་ལ་བྱལ་བར་བྱས་པ། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་རུས་རབས་བཞི་པ། ཆུལ་པོ་
གཏུའ་བྲི་བཙན་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཐོག་མ་ཡིན། མདོ་དབུས་མཐོ་སྐང་གི་ཡུལ་
འདྲིར་ཆུལ་ཕྱན་སེལ་མ་བཞི་བརྒྱ་ཆགས་ཡོད་པ། དེ་དག་ཁོང་གིས་གཅིག་གཅིག་
བསྒྲིལ་གྱིས་དབང་རུ་བསྟུས་ཏེ། མཐར་བོད་དང་ཁང་ཁྱང་ཞེས་པའི་ཆུལ་ཁམས་
གཉིས་ཆགས་པ་རེད། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༡པའི་ཤིང་བྱི་ལོར་འབྱུངས།
ཕལ་ཆེར། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༥པའི་ཅམ་ན་གཏུའ་བྲི་བཙན་པོ་བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཐོག་
མར་གྱུར། སྐབས་དེར་ཁང་ཁྱང་ཡུལ་ནས་བོན་པོ་མཆོ་མི་སྤྱི་ཆུལ་དང་། ཅོ་མི་
ལྷག་གར་གཉིས་སྤྱི་གཤེན་རུ་གདན་དྲངས་ནས། ཆུལ་པོའི་སྤྱི་ཁམས་བདེ་ཐང་ལ་
སྤྱང་སྟོབ་བྱ་སྟོལ་ཆགས། རུས་དེར་བོན་གྱི་ཤེས་པ་ཅན་བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་པ་ཤེས་
རིག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་མཛད་པའི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གཉིས་བྱང་ཡོད་པ་དེ་དག་
མདོར་བསྟུས་ན། རིག་པའི་གནས་བརྒྱ་གཉིས་ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག་པ་སྤྱང་།
རིག་པའི་གནས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་“ཕན་ཤེས་སྒྲན་དབྱུང་” ཅེས་པའི་སྟོན་
ཆེན་དེ་ནི་ནད་པ་ལ་སྒྲན་བཙུང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བོད་ཆུལ་གཏུའ་བྲི་
བཙན་པོའི་སྐབས་སྤྱི་ཁང་ཁྱང་ཡུལ་ནས་གསོ་རིག་བོད་ཡུལ་དབུས་སྤྱི་དར་སྟེལ་
བྱང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་གོང་གི་ཆུལ་པོ་ལ་སྤྱི་སྒྲན་སྤྱི་གཤེན་
དང་། འོག་གི་འབངས་མི་ལ་ཕན་ཤེས་སྒྲན་དབྱུང་གྱི་སྟོན་པས་ནད་བཙུང་སྟོན་
སྒྲན་དབྱུང་བྱེད་མཁན་གྱི་གོང་གི་སྒྲན་པ་བྱང་ཡོད་པ་གསལ། ཆུལ་པོ་གཏུའ་བྲི་
བཙན་པོའི་སྐབས་སྤྱི་སྒྲན་པ་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་དམིགས་བསལ་རུ་སྒྲན་གཞུང་
དང་ལག་ལེན་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྤྱང་ཡང་། ཆུལ་པོའི་མཛད་སྤྱིན་

ལ་བརྟེན་ནས་ཞབ་བོད་གསེང་རིག་སྒྲུབ་ལས་དར་བྱུང་ཆེ་བ་དང་། བོད་ཁམས་
ཡོངས་ལ་ཕན་ཤེས་སྒྲུབ་དབྱུང་ཅེས་པས་སྡེ་འབངས་ཀྱི་ལ། སྒྲུབ་བཅོས་བྱ་རྒྱུ་
གོ་སྐབས་གསར་དུ་བསྐྱུན་ཡོད།

ལ། ལྷ་བྱ་མགོ་དཀར།

མཛད་རྒྱུས་གཙོ་བོ། ལུས་སྤྱི་བཅོས་ཀ་ལས། མས་བཅོས་ཀྱི་ལག་ལེན་རྣམས་
གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་རྒྱུང་འབྲེལ་དར་སྤེལ་གཏོང་བ། སྤྱི་ལོ་རྩ་རབས་
དང་པོའི་ནང་ཅུ། སྐབས་དེར་མ་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་འཕེལ་རྒྱས་
བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡོངས་ནི། གནའ་བོའི་རྩ་སྤྱི་ཞབ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་ས་
མཆོམས་འབྲེལ་བའི་རྟེན་རིག་དང་། གནའ་བོའི་ཡ་ལི་རྩ་ཏ་རྒྱལ་ཁབ་སྐོག་སྤྱི་
དགྲ་ཆག་དང་། དམག་འཁྲུག་དང་། འཐབ་འཛིང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བྱུང་བའི་
སྐབས་སྤྱི་མས་སྒྱུར་ཕོག་པའི་མས་མ་རྣམས་ལ། མས་བཅོས་བྱས་པའི་ཉམས་སྦྱང་
རྣམས་གནའ་བོའི་རྟེན་རིག་གི་གསེང་རིག་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་འདིར་
སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཀྱི་རྩ་རབས་བཅུ་པ་ཡས་མས་ནས། རྒྱལ་སྤྱན་སིལ་མ་བཞི་བཅུ་འི་
སྐབས་སྤྱི་དགྲ་ཆག་དམག་འཁྲུག་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་ཞིག་བྱུང་པའི་སྐོར། དཔའ་བོ་
གཙུག་ལག་སྤེང་བའི་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ནང་གསལ་མདོར་
བརྟེན་ནས་བཤད་ན། རྩ་དེར་བོད་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ན་གནས་པའི་ཏ་ཟིག་དང་།
ཁོམ་སྐོག་གིས་རྟག་པར་བཅོན་ཤུགས་གིས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ནའང་། བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་སྤྱན་སིལ་མ་བཞི་བཅུ་པོ་དེ་དག་གཅིག་གྱུར་མེད་པས་རང་ལ་དམག་གཏངས་
ཤིན་ཏུ་ཁྱུང་ཞིང་ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་དང་འཐབ་མི་ཐུབ་ཅིང་། མངའ་
འོག་གི་འབངས་མི་རྣམས་ཆོ་སྤྱོད་གི་ཉེན་ཁ་ལས་གཡོལ་སྤྱིར་ས་གནས་གཞན་དུ་
སྤོས་གྲུབས་བྱས་ནའང་རང་རང་གི་དཔོན་པོ་དེ་དག་གིས་བདག་དུ་བརྒྱུང་ནས་
འགྲོ་མི་བཅུག་པ་དང་། ཞིང་འཕྲོག་གི་ལས་ཀ་བྱས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་ཆོ་རྟག་
པར་སྤྱི་ཡི་དགྲ་ཆག་གིས་བཅོས་ཏེ་འདུག་ཐབས་མེད་པར། དགྲ་འགོགས་དང་
རང་སྤྱང་སྐབས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ། རི་མགོ་དང་། ཐག་ཁོང་། བྱགས་སྤྱང་སྐོག་ས་
སྤྱི་བཅོན་ས་བརྒྱུང་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། རྩ་རྟག་པར་བཟུང་།

བརྟུང་གི་རིགས་ཆད་ཅིང་བཀའ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐལ་ཆད་མེད་ཞིག་སྤྱང་དགོས་
 བྱུང་བའི་སྐབས་དེར། བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོའི་སྤྱི་བ་གཞུང་གི་བཅན་པོས་ཆུལ་པོ་དེ་
 དག་པལ་ཆེར་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཏེ། བོད་མི་དམངས་ལ་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་མདུན་ལམ་
 ཞིག་སྟོན་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་རུས་ཏྲག་པར་དབྱ་རྒྱ་
 དམག་འབྲུག་གི་ནང་དུ་མི་རྒྱུས་ལ་རྒྱུན་ལྡན་གྱིས་ཤི་ཆས་མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་
 པ་སྒྲིབ་མ་དགོས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གཞུང་དུ་གི་མདུང་ལ་སོགས་མཆོན་ཆ་
 དང་། རྫོང་བྱུགས་སོགས་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཏྲག་
 ཐབས་དང་། རྒྱ་བཅོས་བྱེད་ཐབས་སོགས་ཆས་བཅོས་བྱས་པའི་ཉམས་སྦྱང་གི་
 ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཆུལ་བརྒྱ་པ་ཞེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་རུས་སུ་མཛེངས་
 སྟོན་ལྟ་བུ་མགོ་དཀར་གྱིས། དེ་ལྟར་རུས་རབས་མང་པོ་བརྒྱད་ནས་བྱུང་བའི་
 ཆས་བཅོས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱང་ཟིན་བྱིས་བཏབ་པ་རྒྱུས་སྤྱོད་གཅིག་བསྐྱུས་ནས་ཕྱི་
 ཤ་ལྷགས་ཀྱི་ཆས་བཅོས་བྱེད་ཐབས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་དང་ལག་ལེན་གཅིག་
 གྱུར་དང་དར་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། གཤེན་སྟོན་ཡེ་ཤེས་སློ་སྤྱོད་གྱིས་མཛེང་
 པའི་《རྒྱ་བཅོས་འཆི་སོས་ལ་ཆུའི་ཞལ་གདམས་》ལས་། དེ་ལྟའི་མན་ངག་སྟོན་
 མཆོག་རྒྱུས། །དྲང་སྤྱོད་མཁས་པ་མང་བརྒྱད་ནས། །ཆུལ་སྤྱོད་ཞེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་
 རུས། །ལྟ་བུ་མགོ་དཀར་ཕྱག་དུ་བབས། །ཞེས་པ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྒྱུས་ཀྱིས་རྒྱ་
 བཅོས་བྱས་པའི་ཉམས་སྦྱང་གི་ལག་ལེན་དེ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་མགོ་དཀར་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བསྐྱུས་བྱས་པའི་སྒྲིབ་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། དེ་རུས་ཆུལ་པོའི་སྤྱི་གཤེན་སྟོན་
 ར་ཤིབས་ཤང་གཅོས་པའི་དྲང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྒྱུས་ཀྱིས་རྒྱ་སྟོན་འདྲལ་བ། རུས་
 སྟོན་བཅད་པ། །པགས་པ་རལ་པ་རུབས་པ། རུས་པ་ཆག་པ་རྒྱུས་བཅེངས་པ་
 བཅས་རྒྱ་རིགས་བཅོས་པའི་ལག་ལེན་གྱི་གདམས་ངག་རྒྱུས་མཛེངས་སྟོན་ལྟ་བུ་
 མགོ་དཀར་སོགས་སྟོན་མ་རྒྱུས་ལ་འཆད་སྤེལ་གནང་བ་དང་། རྒྱ་རིགས་བཅད་
 འབྱོར་གྱི་སྟོན་སྟོར་སྟོན་ཆོགས་བྱས་པ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་ཆག་པ་

ནམས་འབྱོར་པ་དང་། ཤ་དང་པགས་པ་བཅད་པ་སོས་པ། སྒྲངས་པ་གཞིལ་ལ།
མ་ལ་ནག་དང་། བྲག་དང་། རྒྱ་སེར་གསོགས་པ་ནམས་སྒྲིམ་བྱུང་པ་བཅས་ཀྱི་
སྒྲན་སྒྱུར་སོ་སོའི་རྒྱས་པ་ལྟར་དུ་ཐོན་བྱུང་པར་བྱུང་བས། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་
སྒྲན་སྒྱུར་གྱི་གསང་བའི་མན་ངག་དེ་ནམས་ཏུ་ཅང་གཅིགས་ཆེ་བའི་སྒྲན་མཆོག་
ཅིག་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་། མན་ངག་སྒྲན་སྒྱུར་དེ་དག་ཡོངས་ལ་མ་སྒྲེལ་པ་
གཏུ་དུ་སྒྲས་ཤིང་སྒྲོབ་མ་ནམས་ལ་ཞལ་རྒྱུ་དུ། གསང་བ་བླ་མ་མོས་རྒྱས་བཏབ་
སྟེ་མི་རབས་མང་པོ་ཆིག་བརྒྱད་དུ་སྒྲེལ་ནས་བྱུང་ཡོད་པའི་སྒྲོར་གསུངས་འདུག །
དུག །དྲང་སྲོང་ཐོན་པོ་མ་རུང་།

མཛེད་རྒྱུ་གཙོ་བོ། ཡམས་ནད་དང་རིམ་ནད་ལ་བརྟག་དབྱེད་དང་སྟོན་
འགོག་གི་ལག་ལེན་སྟེལ། དུས་རབས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དུག་པ། སྤྱི་ལོ་516
ལོར་འབྲོང་གཉན་སྤུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། རྒྱུ་སྒྱུ་རྒྱལ་པོ་ལ་མཛེ་ནད་པོ་ག་
པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་གཤེན་དྲང་སྲོང་ཐོན་པོ་མ་རུང་གིས་རྒྱལ་པོའི་གཏུང་རྒྱུད་
དང་། སྤྱི་ལོར་ནམས་ལ་མཛེ་ནད་མི་འགོས་པའི་ཐབས་སྤྱི་རྒྱལ་འབངས་སོ་
སོར་སྒྲིམ་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྟོན་པོ་ཐང་པ་ཡར་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡར་ལྷུང་
ཞང་མདར་བང་སོ་བཅིགས་ནས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཞུགས། ཉིན་ལྟར་སྤྱི་
ལོར་ནམས་ཀྱིས་བཟའ་བཏུང་དུས་ཐོག་དང་། སྟོན་པོས་ནམ་དགོས་དུས་ཐོག་
དུ་སྒྲེལ་ཞིང་སྤུ་ཁུང་ཁར་བཞག་ཅིང་སྤྱིར་ཐོན། སྒྲེལ་མཁན་སྤྱིར་ལོག་པ་དང་
ནད་པས་ནང་ནས་བཟའ་བཏུང་ལེན་ཞིང་གསོལ་ཞིང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཉིན་
རྟག་པར་མ་ཤི་བར་དུ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་མར་བྱས། འཆི་བའི་དུས་སྤྱི་བཞུགས་གནས་
ཁང་པ་དེ་སྤྱི་ཁུང་གི་ཐོག་དུ་སྒྲོག་ཅིང་དེའི་ཐོག་དུ་སྤྱི་སྒྲུངས་ནས་དུར་སྤྱི་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ནི་འགོས་ནད་ཅན་གྱི་ནད་པ་ཁེར་རྒྱུ་ལྷུང་དུ་བཞག་བྱས་ཏེ་ནད་
ཡམས་སྟོན་འགོག་(传染病隔离预防治疗) གྱུ་བའི་སྒྲན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོལ་ཐོག་མ་འདི་
ནས་དར། བོད་ཡུལ་འདིར་མཛེ་ནད་གཞན་ལ་འགོ་བ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ།
མཛེ་ནད་པོ་ག་པའི་ནད་པར་སྟོན་གནས་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་འགྲམ་མམ་ཡང་ན་རི་སྟོང་
དུ་ཁང་པ་བཅིགས་ཏེ་སྟོན་དུ་བཞུགས། །དེ་ལ་ཉིན་ལྟར་འཆི་བའི་ཉེར་སྤྱི་སྤུ་

ཁུང་བརྒྱད་དེ་སྔོན་པའི་སྔོན་དེ་སྤྱི་ལོ་1980ལས་མས་བར་དུ་གནས་ཡོད། །

བརྒྱུད། འ་ཞའི་སྒྲན་པ།

མཛད་རྗེས་གཙོ། ལུས་ཕྱི་བཅོས་ཀ་ལས། མིག་ནད་བཤགས་བཅོས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྒྲུལ་བ། སྤྱི་ཆུལ་སོ་གཅིག་པ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ནི། ཡབ་འབྲོང་གཉན་ཞིའུ་དང་། ལུས་མཆིམས་བཟའ་སྤྱི་ཆུལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལུངས། འདི་ཉིད་རྒྱུང་དུ་འུ་སྤྱི་དུས་སྤྱི་དུས་ལོང་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡབ་ཆུལ་པོར་མཛོ་ནད་བཞེས་པའི་སྐབས་སྤྱི་ཆུལ་པོར་ཞལ་ནས། སྤྱི་གཞོན་པའི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་སྐབས་བོན་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུང་མ་ཆུལ་མོ་ཆ་ལྷམ་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་ནས་སྤྱི་སྤྱི་པ་རི་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་འཁྱུངས་ཀྱང་དོ་མ་སྤྱངས། བྱོན་ཀྱིས་འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་སྤྱི་པ་པོས་ཏེ་མིག་སྤྱི་པ་ཆུལ་ས་བྱུངས། གལ་ཏེ་མིག་འབྱེད་མ་ཐུབ་ན་སྤྱི་པའི་ཡུལ་དུ་བོན་པོར་རྒྱུང་མ་ཆུལ་མོ་ཆ་ལྷམ་བྱ་བ་ལ་ངའི་བྱ་སྤྱི་པ་རི་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པས་དེ་པོས་ནས་བྱོན་རང་གཤེགས་རྒྱ་ཀྱིས་ལ་ཁོ་ཆུལ་སར་རྒྱུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཆུལ་པོ་རིམས་ནད་སྔོན་འགོག་གི་ཆེད་དུ། དུར་བྱོན་དུ་བཞུགས་མཁར་བཅིགས་ཏེ་ཁེར་རྒྱུང་གི་བཅད་རྒྱ་བཞུགས། །

དེ་ནས་སྤྱི་གཤེན་ར་སངས་ཀྱི་མེ་ཁོད་ཀྱིས་འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་སྤྱི་པ་པོས་ཏེ་ཆུལ་སྤྱི་སྤྱི་བཤགས་བཅོས་ཀྱི་ལས་གཞི་བཅུམས། འ་ཞའི་སྤྱི་པ་ཆུལ་པོར་པོ་བྱང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མིག་ནད་བཤགས་བཅོས་བྱས་ཏེ་མིག་སྤྱི་པས་སྟག་མོ་རི་ལ་རི་དྲགས་གཉན་འགོ་བ་གཟིགས་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་མཆོན་ལའང་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་སྤྱི་གསོལ་བར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་556པའི་ཤིང་པག་ལོར་བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོར་གྱུར། སྐབས་དེར་ཆུལ་པོ་གོང་མ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྤྱི་བཀའ་ཡི་མངའ་ཁོངས་ལས་འདས་པའི་ཆུལ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུས་སྤྱི་ཡང་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱ་བའི་འགོ་བཅུམས། སྤྱི་ལོ་608པའི་ས་འབྲུག་ལོར་སྤྱི་གཤེགས། །

ཡེ་ལྷ་བཞི་པ།

བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གསེང་རིག་དང་རྒྱུས་སྟོང་།

བཅན་པོའི་དབྱར་གིས་བོད་ཁམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ།
སྐམ་པོའི་བྱགས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་རིག་གཞུང་སྟེལ།
དཀར་ནག་རྒྱ་དང་ཏ་ཐིག་ལྟ་རྩེའི་ནམས།
ཐོག་མར་འདྲན་མཛད་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོ་རྩེ།

གངས་སྟོངས་གསེང་རིག་བརྟུང་ཅིའི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ།
ལྷགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་མི་འདིགས་མཆོན་ཆས་བརྒྱན།
རྒྱལ་འངར་སྟེགས་ཆོངས་བོད་ཀྱི་ལྟ་རྩེ་བཞིས།
དབུལ་ཕྱག་དབྱེ་མེད་ནད་པའི་རིགས་ཀྱན་གསོས།

ཨག་ཆོམས་རྒྱས་སུ་བྱ་དབྱང་འཆོ་མདོ་ཞིས།
རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་སྟེན་གྱི་གཞུང་དག་དང་།
རོ་བཀྲ་གསོན་ཐིག་བྱང་ཁོག་ཁོམ་མདོ་སོགས།
ད་ལྟར་གང་བཞུགས་ཞིབ་རྒྱས་སྟོན་ཐིག་གྱ།

རྒྱ་ཕྱག་གར་མཁན་བྱང་པོ་ལྟོག་ལ་སོགས།
བོད་ཀྱི་མཁས་པས་སོ་མ་རྣེ་ཇ་བཅམས།
ལྟ་དད་ཅན་གྱིས་འངམ་དབྱངས་སྒྲ་སྒྲུབ་སོགས།
ཆོམ་པོའི་རྒྱན་བྱངས་དཀར་ནག་རྒྱ་ལ་གཏུགས།

ཞང་སྟོང་བྱང་གསུམ་དམག་གི་ཆ་བཅས་མཁས།
བཅན་པོའི་བཀའ་འཕྲིན་མཐའ་ཡི་ཏུ་སྐར་མེབས།

རུ་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ལོ་བྲང་བཅུད་རུ་དྲངས། །
སྙེ་ཡིས་རྗེར་བཀྱར་སྒྲ་ཡི་སྒྲུབ་པ་གྲགས། །

ལོ་རྒྱུས་དོན་དངོས་ཡིག་ཆར་མལ་རུ་སྒྱུར། །
རང་གི་གང་དུན་སྙེ་ཡི་ལྷང་རུ་བསྒྲགས། །
རྒྱུ་གྱི་འཁོར་ལོ་གཞོན་ཅུའི་སྡེ་ལ་བསྟོར། །
དེར་གི་རུས་སུ་བོད་སྒྲུབ་ལོ་རྒྱུས་མཛར། །

ལ་བཅད་དང་པོ། རྟོང་བཅན་སྐམ་པོ་སྐབས་ཀྱི་གསེར་མཁ་
གཅིག །རྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས།

[[རྟོང་བཅན་སྐམ་པོ་སྐུ་ལོ་617པའི་མེ་སྐང་ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ལོ་629པའི་ས་སྐང་ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་
བཟུང་། སྐུ་ལོ་650པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལོར་སྐུ་གཤེགས།]]

སྐུ་རྒྱལ་ལོ་གསུམ་པ་སྟེ་ཆོས་ལུན་རྒྱལ་རབས་དང་པོ་ཆོས་རྒྱལ་རྟོང་བཅན་
སྐམ་པོ་ནི། ཡབ་གནམ་རི་རྟོང་བཅན་དང་། ཡུམ་འབྲི་བཟའ་ཐོད་དཀར་གཉིས་
ཀྱི་སྐས་སུ། སྐུ་ལོ་617པའི་མེ་སྐང་ལོར་མལ་གྱི་རྒྱ་མ་ནང་གི་ལོ་བྲང་བྱམས་པ་མི་
འབྱུར་སྤྱིར་རུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་པའི་སྐུ་ལོ་629པའི་ས་སྐང་
ལོར་ཡབ་གཤེགས་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་འཁོད། སྙེ་རྗེས་སུ་མི་ཉག་རུ་ཡོང་བཟའ་
དང་། ཞང་ཞུང་བཟའ་ལི་ཐིག་སྒྲུབ། མོང་བཟའ་ཁྱི་ལུ་བཅས་བོད་ཀྱི་སྐས་མོ་
གསུམ་ཁབ་རུ་བཞེས། སྐུ་གཤེན་ཞང་ཞུང་ར་རིང་གིས་མཛད། ལྷང་མང་པོ་
རྗེ་ཞང་སྤྱང་དང་། ལྷང་པོ་སྤྱང་སད་བྱ་ཅེ། དབའ་དབྱི་ཆབ། མགར་སྤྱང་
བཅན་སོགས་ཀྱིས་སྒོན་པོ་མཛད། སྐུ་ལོ་632པའི་ཆུ་འབྲུག་ལོར་བལ་བཟའ་ཁྱི་
བཅན་བོད་རུ་བཅན་མོར་བསུས་ཤིང་རྩོ་པོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་སྤུན་དྲངས། སྐུ་ལོ་
633པའི་ཆུ་སྐལ་ལོར། ལུ་མི་སམ་སྟོ་ར་ལ་སོགས་པ་གཞོན་ཅུ་རིག་པ་ཅན་ཁག་
གཅིག་རྒྱ་གར་རུ་སྟོབ་སྟོབ་ལ་མངགས། སྐུ་ལོ་634པ་ཤིང་རྩ་ལོར་རྒྱ་བོད་རྗེས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ཐོག་མར་བརྒྱད་ནས་བྱང་བའི་དམག་འབྲུག་གི་འགོ་གཟིགས་སུ་ཕེབས་

ཏེ་དམག་དཔོན་གནང་ཞིང་། རྒྱལ་སྤྱི་གཙུང་ཁྱུང་རི་ཁྱུང་བཅན་ལ་སྐྱོང་དུ་
བཅུག །སྤྱི་ལོ་638པའི་ས་བྱི་ལོར་སྐར་ཡང་རྒྱལ་པོའི་བྱི་ལ་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་641
པའི་ལྷགས་སྤང་ལོར། སྐོན་པོ་མགར་སྐྱོང་བཅན་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོ་
བོད་དུ་བསུས། སྤྱི་ལོ་644པ་ཤིང་འབྲུག་ལོར་རྒྱལ་པོ་ཡིག་སྟ་ཤུབ་བརྒྱགས་ཏེ་
ཞང་ཞུང་ཐམས་ཅད་འབངས་སུ་བཀུག །སྤྱི་ལོ་650པ་ལྷགས་བྱི་ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
བང་སོ་ད་ལྷའང་འཕྱང་རྒྱས་བཅན་པོའི་བང་སོའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད། །

གཉིས། སྐྱོང་བཅན་སྐམ་པོ་སྐབས་ཀྱི་གསེང་གི་དར་སྤེལ་སྐོར།

རྒྱལ་པོ་སྐྱོང་བཅན་སྐམ་པོས་རྒྱལ་སྤྱི་བརྒྱུངས་ཤིང་རིམ་བཞིན་བོད་དང་ཞང་
ཞུང་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་ཞེ་ཤིང་ཡའི་
སྤྱིང་འདྲིར་སྐྱོབས་ཆལ་སུས་ཀྱང་འགན་ལྷེ་མེད་པ་ཞིག་ཟུར། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་།
བལ་པོ། ཡི་ཡུལ་སོགས་མཐའ་བཞི་དང་འབྲེལ་བ་གནང་ཞིང་རིག་གནས་ནང་
འདྲིན་མཛད། ཆོས་དང་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ཚྭ་གསལ་གང་ཐད་ནས་དར་སྤེལ་
མཛད་པའི་སྐབས་སུ། སྐར་ཡོད་བོད་ཀྱི་གསེང་གི་གོ་བོ་ཁྱེད་དུ་རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་
ནག །ཏ་ཟིག་གསུམ་གྱི་སྐོན་པ་གདན་དྲངས་ནས་གསེང་གི་གཞུང་དང་ཉམས་
སྦྱང་བརྩེ་ལེན་བྱས་ཤིང་ལྷགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལྷགས་ཞེས་པའི་སྐོལ་ཆགས་
པའི་སྐོར་ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱབ་ལས^①། སྐྱོང་བཅན་དུས་སུ་ལྷགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་
གཞུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐྱ་རིང་ལ་ལྷགས་ཆེན་གསུམ་
གྱི་སྐོན་པ་ནི། རྒྱ་གར་ནས་ལྷ་ར་རྩ་མོ། རྒྱ་ནག་ནས་རྩུ་མང་དྲང་། ཏ་ཟིག་ནས་
ག་ལེ་རུས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐོན་པ་གསུམ་སྐོན་དྲངས། རྒྱ་གར་གྱི་སྐོན་གཞུང་འབྲུ་ཤག་
མ་བྱ་ཆེ་ཆུང་། རྒྱ་ནག་གི་སྐོན་གཞུང་རྒྱ་དབྱུང་ཐོར་བྱ། ཏ་ཟིག་གི་སྐོན་གཞུང་
མགོ་སྐོན་བསྐྱུས་པ་རྣམས་དང་། དེ་སོ། མ་བྱ། བེ་ཙོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་དབྱུང་
རྣམས་དོན་འགྱུར་བྱས་ཤིང་དབྱུང་གཞི་གཟུང་ནས། 《ལྷགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་

① ཤོག་ངོས་22པའི་ཐོང་13པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2002ལོར།

གཞུང་མི་འཇིགས་པའི་མཆོན་ཆ་» ཞེས་པའི་བོད་སྐད་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་བཅུམས་པ་
གསུངས་ཀྱང་དེར་དུས་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར། །

འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་《གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་དབུབ་
ཀུན་གྱི་བྱ་ཡིག་སྒྲོ་བ་རྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་》ལས་། “དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
སྲོང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་སྐབས་སུ། རྒྱ་བཟའ་ལྷན་ཤིང་ཀོང་ངོས་ཁྱེར་བའི་སྐད་
དབྱེད་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་ཤར་མ་རྩ་དེ་སྐད་དང་། རྩམ་གོ་ཤར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་
ཏེ་བོད་ཡིག་དུ་ཕབ། དེ་རྗེས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བཀས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་པ་རྩ་ར་རྩ་རོ་
དང་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་པ་ཏན་མེན་ཏང་ཏེ་སྟོད་ཚྭ་གས་ཏེ་ཟིག་གི་སྐད་པ་ག་ལེ་ནོས་
ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྐྱེན་དངས་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་པས་འབྲུ་ཤག་མ་བྱ་ཆེ་ཆུང་
དང་སྒྲུར་བ་མར་གསར། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་པས་རྒྱ་དབྱེད་ཐོར་བྱ་ཆེ་ཆུང་། ཏེ་ཟིག་
གི་སྐད་པས་མགོ་སྟོན་བསྐྱུས་པ་དང་། དེ་ཕོ་མ་བྱ་ནི་ཙོ་གསུམ་གྱིས་དབྱེད་ནམས་
དོན་འབྱུར་བྱས་ནས། གསུམ་ག་བསྟོས་ཏེ་བསྟོམས་ནས་《མི་འཇིགས་པའི་མཆོན་
ཆ་》ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་སོ་བདུན་ཡོད་པ་བཅུམས་ནས་སུལ། དེ་ལས། ལྷགས་ཆེན་
གསུམ་པོའི་ཚུལ་དག་མ་རྟོགས་ན། སྐད་པ་ཆེན་པོའི་གངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། བདག་
དང་གཞན་ལ་ཕན་པར་མི་རུས་པས། བར་སྐྱང་མཁའ་ལ་རི་ལྟར་མཐོ་བསྐྱབ་
བཞིན། །རྩ་ར་རྩ་རྩ་དང་སྲོང་ཆེན་པོ་དང་། །ག་ལེ་ནོས་ནི་རྒྱལ་ཆབ་སྲུ་བོ་དང་། །
ཏན་མེན་ཏང་ཏེ་ས་བདག་དབང་བསྐྱར་བ། །འཕྲུལ་ཆེན་གསུམ་པོ་བདུད་རྩི་
བུམ་པར་བསྐྱུགས། ཞེས་གསོ་དབྱེད་ཐམས་ཅད་ལྷགས་སྟེ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་
འཆད་དོ། དེ་ནས་གཞན་གཉིས་ནི་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་བཞུད་ཅིང་། ག་ལེ་ནོས་ཀྱིས་སྐད་
སྐད་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཁབ་བཞེས་པ་ལས། རུས་མིང་བསྐྱར་ནས་མངོ་འོར་ཞེས་བྱ་
བར་གྲགས་པར་སྐྱང་། དེས་རིགས་ངན་པ་རྩྭ། །འཇང་། རྩྭ་གས། རྩྭ་མེད་ཞེས་པ་
བཞི་སྐད་དབྱེད་སྟོབ་དུ་བསྐྱུག་ནས། རིགས་བཟང་ངན་མེད་པར་འཆོས་ཤིག་ཅེས་
བསྟོས་ནས་འཆོ་བྱེད་སྐད་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས། བྱ་དགའ་ལ་གཅིགས་ཆེན་པོ་

① ཤོག་ངོས་127པའི་ཁྲིང་15པར། བོད་ཚྭ་ངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་། 2013ལོར།

དགྲ་དང་གཅིགས་སྒྲུབ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་གནང་ཞེས་བཤད་དོ།” ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་སོ། །མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་གི་སྒྲིབ་
བའི་《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》དང་། ཟུར་མཁར་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་
《ཤེས་བྱ་སྒྱིའི་ཁོག་འབྲུབས་》དང་། སྟེ་སྟོན་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་
《གསེང་རྒྱུ་ཁོག་འབྲུབས་》དང་། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་
《གསེང་རྒྱུ་ཁོག་འབྲུབ་ཀུན་གྱི་བྱ་ཡིག་སྟོ་བརྒྱུད་པའི་སྟེ་མིག་》ཅེས་
པ་སོགས་གསེང་རྒྱུ་ཁོག་འབྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགིན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་དོན། ཆོས་
རྒྱལ་སྤྱི་བཅོམ་སྐབས་པོའི་བཀའ་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱན་པ་རྩ་རྩ་ཆོད་དང་། རྒྱ་ནག་
གི་སྤྱན་པ་རྩ་རྩ་ཆོད་དང་། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་པ་གཡེ་ལོ་ལྔ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུམ་སྟེ་དངས་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱན་པས་《འབྲུ་ཤག་མ་བྱ་ཆེ་ཆུང་》དང་《སྤྱི་
བ་མར་གསར་》རྒྱ་ནག་གི་སྤྱན་པས་《རྒྱ་དབྱེད་ཐོར་བྱ་ཆེ་ཆུང་》ཉི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་
པས་《མགོ་སྟོན་བསྡུས་པ་》དང་། 《དེ་ལོ་མ་བྱ་ལོ་ཙཱ་གསུམ་གྱི་དབྱེད་》ནམས་
དོན་འགྱུར་བྱས་ནས། གསུམ་ག་བཤོས་ཏེ་བསྟོན་ནས་《མི་འཛིགས་པའི་མཚོན་
ཆ་》ཞེས་བྱ་བ། བཅ་པོ་སོ་བདུན་ཡོད་པ་བཅུ་མས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་
དང་། རྟེན་འཛིན་སྤྱན་པ་གསེང་གི་ལས་ཀའི་ཐད་ལའང་སྤར་ན་མེད་པའི་
ལས་གཞི་གསར་པ་ཞིག་སྤྲུལ་ཡོད་པ་ནི། གཡེ་ལོ་ལྔ་པ་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བྱིས་ཆོང་པ་ལ་
པའི་བྱ་སྤྱུག་གསེང་རྒྱུ་ཁོག་པ་སྤྱིར་མཁན་གྱི་སྟོན་མ་གསེང་བསྐྱུངས་བྱས་ཡོད་པ་ནི།
འབེ་ལོ་ལྔ་པ་གསེང་རྒྱུ་ཁོག་འབྲུབ་ལས། “རིགས་ངན་པ་རྩ་ག་དང་། འཇང་།
སྟེགས། ཆོངས། ཞེས་པ་བཞི་སྤྱན་སྤྱད་བསྐྱུངས་ནས། རིགས་བཟང་ངན་མེད་
པར་འཆོས་ཤིག་ཅེས་བསྟོན་ནས་འཆོ་བྱེད་སྤྱན་པའི་མིང་བཏགས། བྱ་དགའ་ལ་
གཅིགས་ཆེན་པོ་དགྲ་དང་གཅིགས་སྒྲུབ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་གནང་ཞེས་བཤད་དོ།”

དེ་ནི་སྐབས་དེར་རྟེན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་བྱུང་ན་སྤྱན་བཅོས་བྱེད་ཐུབ་
པའི་ཁོར་ལྷག་ཅིག་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད་པ་རེད། མཛད་རྗེ་འདི་དག་ནི་སྐབས་
དེའི་གསེང་རྒྱུ་ཁོག་འབྲུབ་རྒྱལ་པོ་ལྟར་གྱི་མཛད་རྗེས་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད། ཉི་ཤེས་
གི་སྤྱན་པ་གཡེ་ལོ་ལྔ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱན་པ་བོད་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྤྱན་བརྒྱུད་ལ་འཛོ་རོ་

ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་སྒྲན་པའི་རིགས་བརྒྱད་བྱང་ཞེས་གསུངས། འདིའི་བརྒྱད་པ་ལས་
སྒྲན་པ་བི་རི་བྱང་བར་བཤད་པ་ནི། རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་ཞེས་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་
བྱེད་ཀྱི་《གསེ་རིག་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསུངས།

ས་བཅད་གཞིས་ལ། མེས་ཨག་ཆོམས་སྐབས་ཀྱི་གསེ་རིག་

གཅིག །གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུ་ལྷོ་བཤད་པ།

མེས་ཨག་ཆོམས་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་ལ་
འབེལ་རྒྱས་བྱང་ཚུལ་ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་《ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱེད་》ལས་།

ཨག་ཆོམས་རིང་ལ་རྒྱ་བཟའི་ལྷགས་རྣམས་དང་།

རྒྱ་ཤར་བི་རི་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱར་བཅུམས་མང་།

མཁས་མང་བསྐོས་པའི་སོ་མ་རྩ་ཇ་བྱང་།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་《གསེ་
བ་རིག་པའི་སོག་དབུབ་ཀུན་གྱི་བྱ་ཡིག་སྒྲོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྷོ་མིག་》ལས་། “དེ་
ནས་མེས་ཨག་ཆོམས་ཀྱི་རྒྱས་སྐབས་སུ་སྐུ་ལྔ་ཆ་ལྟ་དཔོན་གྱི་རོ་མོ་ལ་རྒྱ་ནག་
ནས་གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་སྤངས་པ་དེས་ཅིས་དང་སྒྲན་དབུད་བྱེད་བ་རྒྱ་ཤར་མ་རྩ་
ཀུན་ད་དང་། རྒྱ་སྐྱུག་གར་མཁན། བྱང་པོ་ཅི་ཅི། བྱང་པོ་དམ་ཚུགས། ཅོག་ལ་སྒྲོན་
འབར་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱར་ཞིང་དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲན་པ་དེ་དག་གིས་སྤར་
ནས་བརྒྱར་བ་དང་། གསར་རྒྱ་བརྒྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྒྱིང་པོ་སྤངས་ནས་གསེ་
དབུད་སོ་མ་རྩ་ཇ་ལྷོ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་པ་བཅུམས་པར་
སྤང་སྟེ། འདི་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་གར་ནས་བརྒྱར་བར་འདོད་པ་དང་། འཇམ་
དབུངས་ཀྱིས་གསུངས་པ། རྒྱ་ནག་ནས་བརྒྱར་བར་འདོད་པ་དག་སྤང་ཡང་དོན་
བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་བོད་བཅུམས་སུ་དེས་སོ། །ཡང་དེའི་ཆོ་ཁྲིམ་གྱི་ཡུལ་ནས།
དེའི་སྤང་རྒྱ་རྒྱུབ་ཡིག་ལ་བི་ཆེ་ཞེས་བྱུར་ཆགས་པ་བི་རི་ཞེས་བཟུངས་པ་བི་རི་ཅན་

① ཤོག་ངོས་22་པའི་ཤིང་14པར། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 2013ལོར།

② ཤོག་ངོས་128པའི་ཤིང་16པར། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 2013ལོར།

པ་ཤི་ལ་ཏ་བྱ་བ་སྐྱེས་དཔོན་སྤྱོད་མང་པོ་བོས་ནས། རྒྱལ་པོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་
 ཉམས་སད་པའི་སྤྱད་ཏུ་སྤྱད་རྒྱུ་བཏབ་སྟེ། སོ་བྱང་མང་མང་ཀ་མེད་ཀྱི་ནང་ཏུ་
 བཞུགས། སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤོར་བཞག་སྟེ། བྱིད་རྣམས་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་ཤིང་
 གྲགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པས། ཚ་ལག་པ་ལ་བལྟ་བ་དོ་མཆོར་མི་ཆེ་བས་ཐིག་
 གི་ལས་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་བསྟོན་ནས། བྱིས་བྱ་དང་བྱི་ལ་དང་རང་ཐག་དང་རྒྱལ་
 པོའི་ཕྱག་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་བཏགས་ནས་རྟོགས་སུ་བཅུག་པས་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་
 མིངས་ནས་ཁ་དམར་གསལ་བས་རྒྱལ་པོ་དོ་མཆོར་སྐྱེ་ཞིང་དབྱེས་ནས། ང་ནི་མགོ་
 རག་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྩེ་ཏུ་འཁུར་བས་ལྷ་རྩེར་ཐོགས། ཞེས་སྐྱེས་
 གྲགས་པར་འདུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྷ་རྩེ་དེ་ཙམ་ལྷ་འགྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ་དེ་མིན་ལྷ་འཁུར་
 མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནས་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་བཀྱར་ཏེ་ཆེས་ཀྱི་ཡི་
 གོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གནང་། དེས་བྱང་ཁོག་སྤྱོད་ཀྱི་དམར་བྱང་གསལ་བའི་སྤྱོད་མེ་
 ལེའུ་ཞེ་གཉིས། སྤྱད་ཀྱི་དམར་བྱང་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་མིག་ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ། ཡན་ལག་གི་
 བཅོས་ལེའུ་ཞེ་གཉིས་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསང་ཤིག་གསུམ། མ་སྤྱོད་གི་དྲ་
 བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། སུ་འགྲེལ་དམར་ནག་གཉིས་ཏེ་སྤྱད་པ་སུ་བཞི། ཤིག་ཆུང་།
 དྲ་ཆུང་། སྤྱོད་མ་ཞི་ཆུང་སྟེ་སྤྱོད་ཏིག་བསུས་པའི་སུ་ཡིག། མདེའུ་རྣག་བཅོས། མེ་
 བཅོས། ཐིག་འཛིན། ཚ་བཅོས། འབྲས་བཅོས་ཏེ། གཅེས་པའི་སུ་དྲུག་སྟེ་བསྟོན་པས་
 པས་མ་གསུམ་དང་སུ་བཅུ་བདུན། དེའི་སྤྱོད་ཏུ་གོགས་སེལ་གནང་གི་སྤྱོད་མེ།
 རྣག་རྣགས་ཐག་ཆོད་བཞིན། སྤྱོད་སྤྱོད་རིན་ཆེན་གཞིར་བཞག། རྣག་སྤྱོད་པས་འང་མ་
 འདྲན་བདུད་ཅི་སྟེ་སྤྱོད་མོང་མིན་པའི་གསང་བའི་སུ་བཞི་སྟེ་དེ་རྣམས་རྒྱས་པའི་
 སྤོར་དང་། འབྲིང་ཏུ་བེ་སུམ་སྤྱོད་པོ། ཏི་ཀ་ཡང་ཏིག་གཉིས། བསུས་པ་ཡི་གོ་
 དམར་ཆུང་ཚ་འགྲེལ་ཏིག་གསུམ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་དྲང་སྤོར་གིས་མཛད་བེར་པའི་
 རིན་ཆེན་དབྱིག་ལེའུ་བདུན་བཅུ་པ་དང་། མོ་དབྱིག་ལེའུ་བདུན་པ་དྲིལ་བས་བམ་
 པོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་པ། སྤྱལ་པའི་བྱེའུས་མཛད་པའི་བདུད་ཅི་དར་ཡ་ཀན་ལྷུང་བཟེད་
 ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར། དེའི་འགྲེལ་པ་སྤྱ་ཤང་གིན་དས་མཛད་པ། མདོ་བྱང་ཆེ་ཆུང་སུ་
 བ་དང་། ཉེས་དམིགས་སུམ་རྒྱ་ཙམ་པ། རོ་བཀྱ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་ལེའུ་ཉེར་དྲུག་

པ། རོ་བཀྲ་ཐག་གྲུ་དགུ་སྟོར། གསེན་ཐིག་རོ་ཐག་གི་རྣམ་བཞག་དྲང་སྟོང་མིའི་
 ཁོག་པ་ལེའུ་བརྩུ་པ། བྱང་ཁོག་ཁོམ་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ། ཡན་ལག་ལ་དྲང་སྟོང་གི་
 ཀའ་རུས་ཆེ་ཆུང་། ལེའུ་བརྩུ་གསུམ་པ། ཆོགས་ཀྱི་སྟོམ་གྱི་ལེའུ། རིན་ཆེན་མཛོད་
 སན་པ་སྟུན་གྱི་མདོ་ལེའུ་བརྩུ་པ། སྟུན་པ་ལ་རབ་རྩ་གཅིས་པའི་མདོ་ལེའུ་བཞི་པ།
 རིན་སྟོང་བ་ལེའུ་ལྷ་བརྩུ་པ། རིན་པོ་ཆེའི་དབྱིག་ལེའུ་བདུན་རྩ་པ་རྣམས་བསྟར་
 རས་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུལ། གཞན་ཡང་དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལྟར་བཅོས་པའི་
 སྟུན་རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཁོག་སྟོད་ཀྱི་ལེའུ་སོ་གཉིས་དང་། སྟུང་གྱི་
 བཅོ་བརྒྱད་སྟོམས་པས་ལེའུ་ལྷ་བརྩུ་པ་དང་། བྱང་ཁོག་གི་རྒྱུད་ལྱང་མན་དག་
 གསུམ་ག་དྲིལ་བ་ལ་བརྩད་ཅི་མེ་ལོང་གི་སྟོར་ལེའུ་ཆེ་བ་བརྒྱད་དང་ཆུང་བ་བརྩུ་
 གསུམ་རྟེ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཅིག་པ། རྩ་སྟོར་གསུམ་སྟུན་པ་ཐིག་ལེ་གསལ་བའི་མདོ་
 མགོ་བྱང་ཁོག་འགྲེལ་མར་བཅོས་པ། དོན་སྟོང་རྣམ་པ་ལྟའི་དབྱངས་ཐག །ཕྱག་ན་
 རོ་རྩེས་མཛོད་ཟེར་བའི་མགོ་བོའི་ཙོད་བསྟོག་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཞིང་། སྟོས་དེ་
 རྣམས་སྟོགས་གཅིག་རྩ་བ་བསྟོམས་པ་འོག་གི་སྟོམ་བྱར་བཞུགས་པ་ལ་སྤྱད་དབྱང་
 གྱི་གཞུང་འཆོ་བའི་མདོ་ཞེས་གསལ་ཟེར་རོ། །ཡང་དེའི་ཆོ་ན་རྩ་ཤང་མ་རྩ་དེ་བ་
 དང་ལྷུང་པོ་ཅི་ཅི་སོགས་ཀྱིས་སྟུན་དབྱང་རྩ་མ་བསྟར་ཅིས་བཤད། ཅན་པ་ཤི་ལ་
 ཏ་ནི་བོད་རྩ་བཞུགས་ཏེ་སྟོད་བསྟར་པ་ལས་བྱ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་བེ་རི་ཞེས་པ་དེ་
 བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཏ་ཐིག་གི་སྟུན་པ་ག་ལེ་ཞོས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུད་ལ་བེ་རི་བྱང་བར་བཤད་
 པ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། ཏ་ཐིག་ནི་དེ་ཡི་སྟོར་རྩ་ཏ་ཐིག་ཏེ་སྤྱ་སྟོའི་ཡུལ་དེང་སང་སྟོད་
 རོར་གསལ་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་པས་རུབ་སྟོགས་དང་སྟོད་སྟོགས་པ་ཞེས་བཤད་
 དེ། ཁ་ཆེའི་སྟོད་བྱང་སྟོགས་དང་བོད་ཀྱི་རུབ་རྩ་ཡོད་ཅིང་། ཁོམ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་
 སྟོགས་སོག་པོའི་ཡུལ་ཏེ་སྟུན་དབྱང་ཀྱང་རྒྱས་བྱང་བས་རྒྱ་ནག་པའི་ལུགས་སུ་
 གཏོགས་པའི་སྟོར་རོ། །ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏའི་སྟོབ་རྒྱུད་ལས་ཞང་དང་སྟོང་དང་བྱང་
 ཏེ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་པ་མང་རྩ་བྱང་། དེ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སོ་ཁ་ལོ་བཞི་
 བསྟར་པའི་བྱ་དགའ་ལ་རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། རྩ་བཅོས་མ་བྱ་བརྩུ་
 བདུན་སོགས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟར་གསུམ་ཡི་གེ་དམར་ཆུང་དང་བཅས་པ་གནང་།

ནས་རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱ་སྒྲུབ་དུ། དབང་བསྐྱར་ཞིང་དམག་ནས་ཀྱང་བཏོན་ཅིས་
གྲགས། ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱོད་གཞིར་མེས་པོ་ལ་མགོ་དཔུང། བྱང་ཏི་རྒྱལ་ཉེ་ཁར་བྱ་ལ་
བྱང་ཁོག་། ཁང་ལྷ་མོ་གཟེ་ལ་ཡན་ལག་གི་བཙུག་གནང་ཞེས་ཀྱང་བེད་རོ།” །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས། མེས་ཨག་ཚེས་སྐབས་ཀྱི་གསེང་རིག་བརྟན་བཙུག་

མྱ་དཔུང་རྒྱུས་པ་གཞུང་འཛུ་བའི་མདོ། ཚུམ་པ་པོ། བི་ཅི་ཅན་པ་ཤི་ལའི་སློབ་ཚོགས་རྣམས།

དཔེ་མིང་གྱི།	དཔེ་ཆ་མོ་སྤྱི་མིང་།	ལེའུའི་གྲངས།
མྱ་དཔུང་རྒྱུས་པ། མ་གསུམ།	བྱང་ཁོག་སྤྱོད་ཀྱི་དམར་བྱང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ།	ཞེ་གཉིས།
	སྤྱོད་ཀྱི་དམར་བྱང་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་མིག་	ཉེར་ལྔ་པ།
	ཡན་ལག་གི་བཙུག་	ཞེ་གཉིས།
བྱ་བརྩ་བརྩན་ལས་འགྲེལ་ པ་གསུམ།	བྱང་ཁོག་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ།	
	བྱང་ཁོག་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ།	
	ཡན་ལག་གི་བཙུག་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ།	
བྱ་བརྩ་བརྩན་ལས་སྤྱོད་ དཔུང་མ་བྱ་བཞི།	མ་སྤྱོད་གི་དྲ་བ་ཆེ་བ།	
	སྤྱོད་གི་དྲ་བ་ཆུང་བ།	
	བྱ་འགྲེལ་དམར་པོ།	
	བྱ་འགྲེལ་ནག་པོ།	
བྱ་བརྩ་བརྩན་ལས་སྤྱོད་ ཏིག་བརྩས་པའི་བྱ་བཞི།	དེ།ཆུང་།	
	དྲ་ཆུང་།	
	སྒྲོན་མ།	
	ཞེ་ཆུང་།	

ཁྱེད་ཕྱད་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་པའི་མདོ།

བྱ་བཅུ་བརྒྱུ་ལས་གཅིས་ པའི་བྱ་བུག	མདེའུ།	
	རྒྱ་བཅོས།	
	མེ་བཅོས།	
	ཐིག་བཅོས།	
	ཅ་བཅོས།	
	འབྲས་བཅོས།	
ཐུན་མོང་མིན་པའི་གསང་ པའི་བྱ་བུ།	གཤམ་མེལ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ།	
	རྒྱ་བཅོས་ཐབས་ཚུན་བཞི་པ།	
	སྐྱེས་སྐྱེད་རིན་ཆེན་གཞིར་བཞག	
	རྒྱ་སྐྱེས་འཇམ་འདྲེན་བརྒྱད་ཅི།	

ཚུམ་པ་པོ། དེ་ལྟར་པ་ཤི་ལ་སྒྲོབ་ཚུགས་རྣམས།

གཞུང་མིང་།	དཔེ་མིང་།	ལེའུ་ཁྱེད་སྒྲོལ།
ཁྱེད་ཕྱད་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་པོ།	བེ་བུམ་སྐྱེད་པོ།	
	ཏི་ཀ་ཡང་ཏིག	
ཁྱེད་ཕྱད་བརྒྱུས་པ།	ཡི་གེ་དམར་རྒྱུད་།	ཅ་འགྲེལ་ཏིག་གསུམ།

མཁས་མང་བཞེས་པའི་སོ་མ་རྩ་ཇ།

ཚུམ་པ་པོའི་མཚན།	དཔེ་མིང་།	ལེའུ་ཁྱེད་སྒྲོལ།
ཁྱེད་པོ་ཅེ་ཅེ། ཁྱེད་པོ་དམ་ཚུགས། རྒྱ་ ཕྱག་གར་མཁན། རྒྱ་ལ་སྒྲོན་འབར།	ཁྱེད་པོ་རྒྱལ་པོ། སོ་མ་རྩ་ཇ།	ལེའུ་བརྒྱ་བཅོ་ལྷ།

ཚུམ་པ་པོའི་མཁའ་དབྱེད། 1 རྒྱ་སྐྱེད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་གསེང་རིག་ཁོག་འབྲུགས་ལས། གྱིམ་
ཤིང་ཀོང་ཚོས་སྐྱེད་མང་དུ་འབྱེད་པ་ཏུ་ཤང་མ་དུ་གྱིན་དེ་དང་། རྒྱ་ཕྱག་གར་མཁན། ཁྱེད་པོ་ཅེ་
ཅེ། ཁྱེད་པོ་དམ་ཚུགས། རྒྱ་ལ་སྒྲོན་འབར་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེད་པོའི་རྒྱལ་པོའི་སོ་མ་རྩ་ཇ། ལེའུ་
བརྒྱ་བཅོ་ལྷ་པས་གཅི་བྱས་མང་དུ་བསྐྱེད། ཞེས་གསུངས།

2 《སྒྲོན་པོ་བཀའ་ཐང་》ལས། རྒྱ་སྐྱེད་མཛད་པའི་སོ་མ་རྩ་ཇ་དང་། ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱེད་
ཀྱིས་མཛད་པར་བཞེད། དེང་དུས་ཤིང་སྐར་ལའང་རྒྱ་ནག་ནས་བསྐྱེད་པའི་མཛད་བྱང་ཅན་
ཞིག་དང་། རྒྱ་གར་ནས་བསྐྱེད་པའི་མཛད་བྱང་ཅན་གཉིས་འདུག །

3 འབེ་ལོ་ཚོ་དབང་ཀུན་ཁྱེད་ཀྱིས། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཕྱག་གར་མཁན་དང་། ཁྱེད་པོ་ཅེ་ཅེ། ཁྱེད་

པོ་དམ་ཚུགས། མེད་ལ་སྒྲིན་འབར་སྐྱེན་པ་དེ་དག་གིས་སྐྱེད་པ་དང་གསར་
དུ་བསྐྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་སྐྱོར་པོ་བྱངས་ནས་གསོ་དཔྱད་སོ་མ་རྩ་རྩེ་རྩེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལེའུ་བརྒྱ་བཙུ་བཙུ་ལ་བཙུ་ལ་པར་སྐྱེད་ཞེས་གསུངས། །

དཔེ་ཚུགས་དཀར་ཆག

དཔེ་མིང་།	གསལ་བཤད།
བྱང་ཁོག་གི་མན་རག་བདུད་ཅི་མེ་ལོང་།	ལེའུ་ཆེ་བ་བརྒྱད། རྒྱུ་བ་བརྒྱ་གསུམ།
མ་སྐྱོར་གསུམ་སྒྲིན་པ་ཐིག་ལེ་གསལ་བའི་མདོ།	མགོ་བྱང་ཁོག་འབྲེལ་མར་བཙུ་པ།
དོན་སྐྱོར་རྣམ་པ་ལྟའི་དཔྱད་ཐག	
རིན་ཆེན་དབྱིག	ལེའུ་བདུན་བརྒྱུ་པ།
མོ་དབྱིག	ལེའུ་བདུན། བམ་པོ་ཉིར་ལུ་པ།
བདུད་ཅི་དར་ཡ་ཀན་རྒྱུང་བཟེད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར།	སྐུ་ལ་པའི་ཁྱེའུ་མཛེད་པའི་
མདོ་བྱང་ཆེ་ཆུང་།	དུ་ཤང་གིན་དས་མཛེད།
ཞེས་དམིགས་སྐུ་རྩེ་རྩེ་ལ།	
རོ་བཀ་འབྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་།	ལེའུ་ཉིར་རྒྱུ་པ།
རོ་བཀ་ཐག་ལྷ་དཔྱད་སྐྱོར།	
གསོན་ཐིག་རོ་ཐག་གི་རྣམ་པ་ཞག་དྲར་སྐྱོར་མའི་ཁོག་པ།	ལེའུ་བརྒྱུ་པ།
བྱང་ཁོག་ཁོམ་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་	
ཡན་ལག་ལ་དྲར་སྐྱོར་གི་ཀོང་རུས་ཆེ་ཆུང་།	ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ།
ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོམ་གྱི་ལེའུ།	
རིན་ཆེན་མཛེད་ཐག་པ་སྐྱེན་གྱི་མདོ།	ལེའུ་བརྒྱུ་པ།
སྐྱེན་པ་ལ་རབ་དུ་གཅིས་པའི་མདོ།	ལེའུ་བཞི་པ།
རིན་ཐོང་བ།	
ལེའུ་ལྷ་བརྒྱུ་པ།	
རིན་པོ་ཆའི་དབྱིག་	ལེའུ་བདུན་རྒྱུ་པ་
སྐྱེན་རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་།	བྱང་ཁོག་སྐྱོད་ཀྱི་ལེའུ་32དང་། སྐྱོད་ཀྱི་ 18་སྐྱེས་པས་ལེའུ་ལྷ་བརྒྱུ་པ།
བདུད་ཅི་མེ་ལོང་།	ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་པ།
ཐིག་ལེ་གསལ་བའི་མདོ་	མ་སྐྱོར་གསུམ་སྒྲིན་པ་
དོན་སྐྱོར་རྣམ་པ་ལྟའི་དཔྱད་ཐག	
མགོ་པའི་ཚུང་བརྒྱུག	

4 ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས། མཁས་མང་བསྟོས་པའི་
སོ་མ་རྩ་ཇ་བྱང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་འགྲེལ་པ་ལས། ཏུ་ཤང་དང་ཁྱུང་པོ་སོགས་
མཁས་པ་མང་པོ་བསྟོས་ནས་གསོ་དབྱུང་གསར་འགྱུར་རྒྱུ་ལྡན་པོར་སྤངས་
པ་སོ་མ་རྩ་ཇ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་ཆེན་བརྩམས། ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བོད་ཀྱི་
མཁས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་བརྩམས་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་བཞེད། མདོར་བསྟུས་ན།
ཤེ་སྤྱིད་པས་རྒྱ་ནག་ནས་བརྒྱུར་བར་བཞེད། བཀའ་ཐང་ལས། རྒྱ་གར་ནས་
བརྒྱུར་བར་བཤད། ཟུར་མཁར་དང་། འབེ་ལོ་དང་། ཀོང་སྤུལ་རྒྱལ་སྤྱི་བོད་
ཀྱིས་བརྩམས་པར་བཞེད་དོ། །ཁྲོམ་གྱི་ཡུལ་ནས་སྤྲོན་པ་བི་ཇི་ཙན་པ་ཤི་ལ་ཏུ་ཟེར་
བ་གདན་བྱངས། དེས་གསེང་རིག་གི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་མཛད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་གཅིག་
ཏུ་བསྟུས་པ་ཟེ་འོག་གི་སྒྲོམ་བྱུར་བཞུགས་པ་ལ་ «སྤྱད་བྱུང་གི་གཞུང་འཆོ་བའི་
མདོ་» ཞེས་བརྩམས། དཔེ་ཆ་འདྲིའི་མིང་གཞན་བྱང་ཁོག་དམར་བྱང་གསང་བའི་
སྒྲོན་མེ་ཟེར། སྐབས་དེར་བྱང་བའི་གསེང་རིག་གི་དཔེ་ཆ་བརྩམས་མང་པོ་ཞིག་
བྱང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ད་ལྟ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་འདྲི་སོ་ནམོ། །བི་ཇི་ཞེས་པ་
ཁྲོམ་གྱི་སྐད་ཏུ་བྱང་ཡིག་ལ་བི་ཤེས་ཆེ་ཟེར་བ་བོད་སྐད་ཏུ་ཟུར་ཆགས་ནས་བི་ཇི་
ཟེར་ཞེས་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་གསེང་རིག་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས། །

མེས་ཞག་ཆོམ་གྱི་རུས་སྤྲོན་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱལ་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ལྷ་རྩེ་ཁྱུང་པོ་
ཙི་ཙི་དང་། ཁྱུང་པོ་དོ་ཚུགས། རྒྱ་སྤྱུག་གར་མཁན། ཙིག་ལ་སྤྲོན་འབར་ལ་སོགས་
པ་རྒྱལ་སྤྱི་དང་། ཏུ་ཤང་མ་རྩ་གྱིན་འདེད་དང་། ཁྲོམ་གྱི་སྤྲོན་པ་བི་ཇི་ཙན་པ་ཤི་
ལ་ཏུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲོན་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་བརྩམས་པ་དང་མཛད་པའི་གསེང་རིག་དཔེ་ཐོ་
རྒྱལ་སྤྱི་ཀོང་གསལ་རིུ་མིག་ལྟར་རོ། །ཀོང་གསལ་གྱི་དཔེ་ཆོགས་རྒྱལ་སྤྱི་གཅིག་
ཏུ་ཟེ་འོག་གི་སྒྲོམ་བྱུར་བཞུགས་པ་ལ་ «སྤྱད་བྱུང་གི་གཞུང་འཆོ་བའི་མདོ་»
ཞེས་གསུངས་ཟེར་རོ། ཞེས་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ། མེས་ཞག་ཆོམས་སྐབས་ཀྱི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་དབྱུང་།

འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས། བཙན་པ་ཤི་ལ་ཏུ་ནི་བོད་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་སྤྱིད་
བསྤྱངས་པ་ལས་བྱ་རྒྱུད་ལ་བི་ཇི་ཞེས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཏུ་ཟེག་གི་སྤྲོན་

པ་ག་ལེ་ནོས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུད་ལ་བེ་ཇི་བྱང་བར་བཤད་པ་ནི་ནོར་བ་རྟེ། ༡་ཟིག་ནི་དེ་
 ཡི་སྐད་རུ་༡་སིག་ཏེ་སྐྱ་སྐྱོའི་དེང་སང་སྟོད་ཏོར་གྲགས་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་པས་
 རུབ་སྟོགས་དང་སྟོད་སྟོགས་པ་ཞེས་བཤད་དེ། ཁ་ཆེའི་སྟོད་བྱང་སྟོགས་དང་བོད་
 ཀྱི་རུབ་རུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། མཁས་དབང་ནམ་མཁའི་ནོར་བུས་༡་ཟིག་ཅེས་པ་
 དེང་རུས་ཐ་ལྷེ་ཁི་སི་ཐན་ (Tajikistan) ཟེར་བ་འདི་ཡིན་གསུངས་པ་དོན་རུ་
 གཅིག་པར་སྤང་། འབེ་ལོས། ཁྲོམ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་སྟོགས་སོག་པོའི་ཡུལ་ཏེ་སྐྱ་
 དབྱང་ཁྱང་རྒྱ་ནས་བྱང་བས་རྒྱ་ནག་པའི་ཡུགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་ནི་དེང་རུས་ཞིན་ཅང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རའོ་ཆོམ་ (若 羌)
 ཞེས་པའི་གྲོང་འདི་ཡིན་ཞིང་། གནའ་བོའི་རུས་སུ་ཡུལ་འདིར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
 དང་འབྲེལ་བའི་རྗེས་ཤུལ་མང་པོ་ད་ལྟང་འང་ཡོད་པ་བཤད། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏའི་
 སྟོབ་རྒྱུད་འཕེལ་ཚུལ། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏའི་སྟོབ་རྒྱུད་མང་རུ་བྱང་བ་ལས་མཐའ་
 མཆོམས་ཀྱི་སོ་ཁ་སྤང་བའི་དམག་གི་སྐྱོན་པ་ཁང་དང་། སྟོང་དང་བྲང་ཏི་གསུམ་
 བྱང་། དེ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སོ་ཁ་ལོ་བཞི་བསྐྱངས་པའི་བྱ་དགའ་ལ་རྒྱལ་
 པོས་《རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》 《ཆ་བཅོས་མ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱན་》སོགས་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱས་གསུམ་ཡི་གེ་དམར་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་གནང་ནས། རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་
 སྐྱོན་རུ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་དམག་ནས་ཁྱང་བཏོན་ཅེས་གྲགས། སྟོང་གཞིར་མེས་
 པོ་ལ་མགོ་དབྱུང་། བྲང་ཏི་རྒྱལ་ཉེ་ཁར་བུ་ལ་བྱང་ཁོག་ །ཞང་ལྷ་མོ་གཟི་ལ་ཡན་
 ལག་གི་བཅོས་གནང་ཞེས་ཁྱང་ཟེར་རོ། །མདོར་ན་མེས་ཡག་ཆོམ་སྐབས་སུ་བྲང་
 ཏི་དང་། སྟོང་གཞིར། ཞང་ལྷ་མོ་གཟི་གསུམ་ནི་དམག་གི་སྐྱོན་པ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་
 གཟེངས་བསྟོད་རུ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་སྐྱོན་བསྐྱོས་པ་ཡིན་འདུག །བེ་ཇི་ཅན་པ་ཤི་ལ་
 ཏའི་སྟོབ་བརྒྱུད། བེ་ཇི་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏའི་སྟོབ་རྒྱུད་ལས་ཁང་དང་སྟོང་དང་བྲང་
 ཏི་གསུམ་གྱིས་གཅོས་པ་མང་རུ་བྱང་། དེ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སོ་ཁ་ལོ་བཞི་
 བསྐྱངས་པའི་བྱ་དགའ་ལ་རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཆ་བཅོས་མ་བུ་བརྒྱ་
 བརྒྱན་སོགས། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཡི་གེ་དམར་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་གནང་
 བས། རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོན་རུ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་དམག་ནས་ཁྱང་བཏོན་ཅེས་

གྲགས། ཁ་ཅིག་གིས། རྟོང་གཞིར་མེས་པོ་ལ་མགོ་དཔུང་། བྱང་ཏི་རྒྱལ་ཉེ་ཁར་བུ་
ལ་བྱང་ཁོག་། ཞང་ལྷ་མོ་གཟི་ལ་ཡན་ལག་གི་བཅས་གནང་ཞེས་བྱང་ཟེར་རོ། །

ང་ཚོས་ཞིབ་དུ་དཔུང་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཞོང་གསལ་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐམ་
པོའི་སྐབས་སུ་བྱང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱན་པས་《འབྲུ་ཤག་མ་བུ་ཆེ་ཆུང་》དང་《སྦྱོར་
བ་མར་གསར་》རྒྱ་ནག་གི་སྤྱན་པས་《རྒྱ་དཔུང་ཐོར་བུ་ཆེ་ཆུང་》 ཏ་ཟིག་གི་སྤྱན་
པས་《མགོ་སྤྱན་བསྐྱས་པ་》དང་། 《དེ་མོ་མ་བུ་ནི་ཅོ་གསལ་གྱི་དཔུང་》ནམས་
དོན་འབྱུར་བྱས་ནས། གསལ་ག་བཞོས་ཏེ་བསྐྱམས་ནས་《མི་འཇིགས་པའི་མཚོན་
ཆ་》ཞེས་བྱ་བའི་བསྤྱན་བཅས་དེ་དག་དང་། སྐབས་དེར་མཁས་པ་མང་པོས་
བརྒྱར་བ་དང་། བཅམས་བསྐྱེགས་བྱས་པའི་《སྤྱ་དཔུང་གྱི་གཞུང་འཛོལ་པའི་མདོ་》
ཞེས་པ་གསོ་རིག་གཞུང་དེ་དག་ད་ལྟ་གང་དུ་ཡོད་པ། གང་ཟག་སྤྱི་མཐོང་སྤྱང་
བ་ང་ཚོས་བཅད་གཅོད་འོས་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་《རོ་བཀ་འབྲུལ་
གྱི་མེ་ལོང་》《རོ་བཀ་ཐག་གུ་དག་སྦྱོར་》《གསོན་ཐིག་རོ་ཐག་གི་རྣམ་བཞག་》
《བྱང་ཁོག་ཁོམ་གྱི་མདོ་》 ཞེས་པ་འདི་དག་མིའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་།
བཤག་བཅས་རིག་པའི་སྒྲོར་ཤ་སྤྱག་ཡིན་དགོས་སྟེ། རོ་བཀ་ཞེས་པ་མིའི་ལུས་
ཁམས་ཆགས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་རིས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པའི་སྟེ། དེས་ན་སྐབས་དེའི་རོ་
བཀ་འི་དཔེ་རིས་འདི་དག་ད་ལྟ་དཔེ་རྒྱུང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་། ཡང་ན་འདི་
དག་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་གི་བྱབ་པ་ལུས་ཀྱི་ལེའུ་རྣམས་དང་། རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ལེའུ་འདི་
དག་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གལ་སྲིད་རོ་བཀ་འི་གཞུང་ལུགས་
འདི་དག་སྐབས་དེ། ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་གསར་དུ་བརྒྱར་བའི་གཞུང་ཡིན་ན་རྒྱ་དཀར་
ནག་གཞིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མིན་པ་ནི། ཟུར་བཞུས་ལེབ་མཐོང་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟའི་
ཁོ་ཚོའི་སྤྱན་གཞུང་ནང་དུ། དེ་ལྟ་བུའི་མིའི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་རོ་བཀ་འི་རྣམ་བཤད་
སྒྲོར་འདི་དག་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་འདིས་རྟོགས་ཐུབ། དེས་ན་ཏ་ཟིག་གི་ལུས་ནས་
བྱང་བའི་གནང་པོའི་སྟེ་གི་གསོ་རིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོས་མ་
དགོས་པ་རེད།

ལ་བཅད་གསུམ་ལ། ཁྱི་སྒོང་ལྗེ་བཅད་སྐབས་ཀྱི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས།

ལྷགས་གསུམ་ཀྱན་འདུས་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ཡི།
དཀར་ཆག་བརྟག་ན་བོད་ལྷགས་ཁོ་ནར་མཐོང་།
བི་ཇིའི་གདམས་པ་བེ་བུམ་སྒྲ་ཡིག་སྟགས།
ཞིབ་རྒྱ་དབྱེད་ན་ལྷགས་གང་མ་ངེས་སོ།

ཕྱི་ལྟར་དམངས་བཅོས་ནང་ལྟར་སྒོན་བཅོས་དང་།
གསང་བ་རྒྱལ་པོ་བཅོས་པའི་དམར་བྲིད་རྣམས།
རྒྱད་བཞིའི་གཞུང་དུ་ཐིམས་སམ་བྱར་དུ་བཞུགས།
གངས་རིའི་ལྷ་རྩེ་རྣམས་ལ་དབྱེད་གཞི་སྤྲུལ།

དཀར་ནག་རྒྱ་དང་ཁྲོམ་གྱི་སྒྲན་པ་དང་།
གངས་ཅན་རྒྱལ་ཁབས་ལྷ་ཡི་མཁས་རྒྱལ།
བོན་གྱི་སྒྲན་ཅིས་ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་བསྐྱར་ནས།
གདམས་ངག་སྟེལ་བའི་སྟོབ་དཔོན་བེ་རོ་རྩེ།

གཅིག ཁྱི་སྒོང་སྐབས་སུ་གསེང་རིག་དར་རྒྱས་བྱུང་རྒྱུ་ལ།

རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྗེ་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲ་སྒྲན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་
ཉེ་སྒོར་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབས་རྣམས་ནས་སྒྲན་པ་མཁས་པ་གདན་དྲངས་ནས་
གསེང་རིག་སྒོར་ལ་བཀོ་སློང་བྱས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྲུལ་གསུམ་དང་བཀོས་ནས་
བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་བརྟན་བཅོས་གསར་བཅུམས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒོར་《ཤེས་
བྱ་ཀྱན་བྱབ་》ལས་། ཁྱི་སྒོང་དུས་ན་སྤྱལ་པའི་སྤྲུལ་གསུམ་གཞུང་། །ལྷ་སྤྱི་ཁ་མེར་

① ཤོག་ངོས་22པའི་སྤྱིང་14པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2002ལོར།

ཀྱལ་སྒོན་དམངས་གསུམ་དང་། ཀྱུ་ཁར་རྟོར་བོད་འཁའི་མཁས་གཞུང་བཅུགས། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཀྱང་གྱིས་མཛད་པའི་
 《གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་དབུལ་ཀུན་གྱི་བྱ་ཡིག་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་ལས་^① །
 “དེ་ནས་ཀྱལ་པོ་བྱི་སྒྲོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་ཀྱལ་སྲིད་ཐོག་མར་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་
 ཀྱུ་གར་ནས་སྒྲན་པ་རྩམ་རྒྱུ་ཡོད་དང་། ཀྱུ་ནག་ནས་མ་རྩ་གྱིན་ད་བྱུང་སྟེ་ཅན་པ་ཤི་
 ལ་ཏ་དང་གསུམ་ལ་སྒྲུལ་པའི་སྐུས་གསུམ་དུ་གྲགས་ཏེ། དེ་གསུམ་བཞོས་ནས་
 ཀྱལ་ཁམས་གསུམ་པོའི་ལྷགས་དང་བསྐྱུན་པའི་སྒྲན་དབུང་གི་བསྐྱུན་བཅོས་རིན་
 ཆེན་སྲུངས་པའི་སྒྲོར་ཞེས་བྱ་བ་བཅུམས་ནས་ཀྱལ་པོ་ལ་སྤུལ། པོ་ཏི་དེའི་ནང་ལ་
 གསོ་བ་རིག་པའི་ཆ་བ་ཅིས་ཉི་ཟླའི་འཁོར་ལོ་ལ་ལེའུ་བརྟན། ལུས་གནས་ནད་
 བཅས་གཞི་གསུམ་གསོ་བཅས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་རྟགས་གསེར་གྱི་མེ་
 ལོང་། གདམས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་དབུལ་གྱི་མེ་ལོང་། སྒོ་གཏུན་ལྷགས་གྱི་གཟེར།
 ཆ་དབུང་རྒྱའི་སྒྲ་མཆུ། ཁ་དམར་རྒྱས་ས་གསེར་གྱི་གཏུན་ལྷིས། བཟུས་པ་ལྷགས་གྱི་
 སྒྲ་རེ། རིན་པོ་ཆེ་བརྟུང་ཆེ་གསང་བའི་ལུང་། སྒྲན་རུས་སྒོན་མ་གསེར་གཟོང་།
 བཅུད་ལེན་རིན་ཆེན་ཤེལ་བྱེད་། སྒྲན་འབྲུ་ཤགས་བཅས་ཀྱི་བུམ་པ། འདྲ་ཡིག་
 ཏུང་གི་མིག །འབྲུགས་སྟེལ་གཡུའི་དྲ་བ། རོ་སྒྲོར་ལྷགས་གྱི་བྱེད་བ། ཞི་བྱེད་ལུ་
 ཏིག་བྱེད་བ། རྩ་བཤལ་ཏུང་གི་ཆགས་ཤིང་། སྒྲགས་རིན་ཆེན་ལྷགས་ཀྱི་ བཤལ་
 དབུལ་གྱི་བུམ་པ། འཇམ་ཆེ་ཉི་མའི་གཟེར་བྱ། བེ་རུ་ཏ་ལྷགས་གྱི་སྐར་བྱ། སྒོ་སྒྲན་
 བགས་སུ་འཇུག་པ་གཡུའི་དྲ་བ། ལུམས་ཉི་ཟླའི་མིགས་པ། བྱུགས་པ་མེ་རྒྱའི་
 གཟེར། གཏར་ག་ལྷགས་གྱི་པར། མེ་བཅའ་བརྟུང་ཆེའི་མིགས་པ། སྐར་དབུང་
 མཆོན་ཆའི་འཁོར་ལོ། དལུ་རྒྱ་རྒྱ་མཆོ་འདྲེན་སྟེམས། སྒྲན་གནས་མདོར་བཟུས་
 རྣམས་ཏི་ཁོང་ནད་གྱི་སྒྲོར་འགྲེལ་རྒྱུང་ཉེར་བརྟན། འཁོར་དབུང་ལ་སྒྱིར་མ་
 གཙོང་གཉིས་དང་བྱེ་བྲག་དུ་ཉི་ཤུ་ཆ་གསུམ། མགོ་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་དང་བཅས་
 པའི་བཅོས་རྣམས་སོ། །

① ཐོག་ངོས་131པའི་བྱེད་མཐའ་མར། བོད་སྐད་སྐད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

གཞན་ཡང་དེ་སྐབས་མི་ཉུ་མི་དབང་ཅན་དང་། ལུ་གང་དེ་བ་པོ་རྟེན་གྱི་ཁྱེད་
 བྱུང་ཁྱེད་། དེ་དག་གི་འཁྱུར་ཡིན་ཡང་ཟེར་བའི། སྤང་པོ་ལྷ་ཡི་ནད་གསོ་བ། སྤང་
 སྤང་གིས་མཛད་ཟེར་བ། བདུད་ཅི་སྤྲོད་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་རིག་སྤྲོད་མ་ཞེས་བྱ་
 བ། རིན་པོ་ཆེའི་མདོའི་ཆ་བ་ལྟ་བུ་ལེུ་བཅུ་བདུན། མདོ་རིན་པོ་ཆེ་གསང་བའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལེུ་དོན་དུག་པ། འདུ་བ་རྣམ་བཞིའི་ཉི་ཀ་ལེུ་ཉེར་ལྷ། དོན་སྤྲོད་ཉི་
 ཀ་ལེུ་བཅུ་དུག། སྤྲོད་བྱ་གསེར་གྱི་ཉི་ཀ་ལེུ་སོ་བདུན། མགོ་བོའི་དེ་ཀ་ལེུ་
 ཉེར་གཅིག། བྱང་ཁོག་གི་ཉི་ཀ་འཕྲུལ་ལྷེ་ནག་པོ་ལེུ་ཞེ་བདུན། ཡན་ལག་རྣམ་
 བཞིའི་ཉི་ཀ་ལེུ་བཞི་བཅུ་སྟེ་དྲིལ་བས་ལེུ་ཉེས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཆ་དགའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་དྲང་སྤྱོད་ཉི་མའི་དངོས་ལྷ་བ་དང་དཀའ་ཐུབ་
 གཞན་ལྟ་ལ་གསུངས་ཟེར་བའི། གསོ་དཔུང་འཕྲུལ་གྱི་མཛོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲོད་མ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཨ་རུ་ར་རིགས་བདུན་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་ནད་གཞིའི་གནས། དེའི་
 རྟགས། སོ་སོར་བཅོས་པ། དཔུང་གིས་བཅོས་པ། དེའི་རྩ་ལོག་འཛོར་དཔུང་ཉེན་
 འགྲེལ་གྱི་སྤྲོད་ནས་བཅོས་པ་བདུན། རྣམ་རྒྱལ་རོ་དུག་ལྷན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གསར་
 པ་བཅོན་བབས། རྒྱས་པ་ཐོག་བབས། བཅོས་ཉེས་ཡོངས་བསྐྱོག། ཁྲ་གཉན་རྩ་
 ལོག། ཁ་འཛོར་གདམས་པ། མཁུད་དཔུང་རྩུ་འཕྲུལ་བཅོས་དང་དུག། རྒྱས་པ་
 བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་ལྟ། ལྷ་རྩེས་གསུམ་ལྷན་བཞིན་དུ་
 རྟགས་བཅོས་ཐབས་རྩེས་གཙོད་གསུམ་དུ་སྤྲོད་པ་རྣམས་སྤྲོམས་པས་པོ་ཉི་གཅིག་
 དང་། སྤྲོད་རྩེས་གསུངས་ཟེར་བའི་ཡན་ལག་ཆ་བའི་རྒྱུད་ལེུ་བཞི་བཅུ་ཆ་
 བཞི་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཆ་བའི་དྲང་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་སྤྲོད་བྱ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་
 བྱས་ཟེར་བ་ལེུ་ཉེར་བཞི་པ། བཅོས་ཐབས་ཉེར་གཉིས་པ། ཆོག་རྒྱུད་བརྒྱད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་བྱང་བར་གྲགས། དེ་ནས་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་རང་ཡུལ་དུ་འཁོན་
 ཁར་རང་གི་སྤྲོད་ལ་གདམས་པ་བེ་བྱམ་ནག་པོའི་སྤྲོད་འཇལ་ཆད་དང་བཅས་པ་
 དང་། ཅ་ར་གས་མཛོད་ཟེར་བའི་དྲང་སྤྱོད་རྒྱུད་མགོ་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་གི་
 སྤྲོད་སྤྲོད་གསུམ་དང་། མགོ་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་འཛོར་བྱ་དང་བཅས་པའི་
 བཅོས་ཐབས་བེ་རིའི་པོ་ཉི་ཁ་ལེར་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤུལ་བས། སྤྲོ་མ་

ལ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲ་ཡིག་འོད་འབར་དུ་གྲགས། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་འདི་བྲི་སྤྱོད་གི་སྐབས་
 ལུ་ཡིན་པ་ཐང་ཡིག་དུ་འང་ཡོད་དོ། གཞན་ཡང་རྩ་ཤང་སེ་ན་ཅེ་ཏེ། རྒྱལ་སྤོན་
 དམངས་གསུམ་ལ་གདམས་པ་ཙ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་སྐོར་ལྟ་སྟེ། བཤོ་བྱང་
 ཁོག་ ཁོང་ནད། ཡན་ལག་ འཛོར་བྱ་ལྟ་བཤོ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལ་གས་དང་
 རྒྱལ་བཅོས་ཀྱི་སྐོར་ཤོག་དྲིལ་བཅུ་བདུན། བྱང་ཁོག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལ་དཀར་
 འཛོས་དམར་འཛོས། དཀར་བཤལ་དམར་བཤལ་སོགས་ཤོག་དྲིལ་བཞི་བཅུ་ཙ་
 ལྟ། ཁོང་ནད་ལ་བཤལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ཤིང་། དུག་བཅོས་རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་
 པ། ཤ་དུག་ཉི་ཟེར་རྒྱན་བལ། བཅན་དུག་སྟོག་སྟོབས་གོ་ཆ། ཆོད་པ་གསལ་བྱེད་
 མེ་ལོང་། གྲང་བ་རིན་ཆེན་ཤ་སྟོར་སོགས་དང་། ཡན་ལག་ལ་མཛོད་ཆེ་བ་ལེའུ་སོ་
 དུག ཁའིང་རིན་པོ་ཆེ་འབར་བའི་མཛོད་ཙ་འགྲེལ། སྤྱི་དོན་འགྲེལ་པ་དང་
 གནས་སྐབས་གཤམ་སེལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་འགྲེལ་པ་ལའང་། སྤྱི་ལྟར་དམངས་ལ་
 གདམས་པ་ བྱང་ལྟར་སྤོན་ལ་གདམ་པ། སྤྱི་དམངས་ལུགས་ལ་ཙ་བ་འཕུལ་སྟེ་ཞེ་
 གཉིས་དང་། བན་ངག་འཕུལ་སྟེ་ཆེ་རྒྱུད་། བྱང་སྤོན་ལུགས་ལ་ཙ་བ་འགྲེལ་པ།
 གནད་ཡིག་ ཁྱེད་རྒྱུད་དང་བཞི། ཙ་བ་སྐོར་གཅིག་ འགྲེལ་སྐོར་བདུན། གནད་
 ཡིག་བཅུ། དཔེ་རྒྱུད་ཉེར་བདུན་ནོ། གསང་བ་རྒྱལ་པོ་བཅོས་ལུགས་ལ། ཆེ་ཆོ་
 ལྟར་བཅོས་པ། རྒྱུད་ཆོ་ལྟར་བཅོས་པ། དམར་བྲིད་ལྟར་བཅོས་པ་གསུམ། ཆེ་ཆོ་
 ལ་གཏུ་སྟིང་འདྲ་དང་སྟིང་ཅེ་གཉིས། སྟིང་འདྲ་ལ་སྐོར་ལྟ། སྟིང་ཅེ་ལ་བཅུ་སྟེ་བཅོ་
 ལྟ། རྒྱུད་ཆོ་ལ་ལྟན་ཐབས། སྟིང་ཁོག་ ཁའེར་བྱ། ལོག་ལོན་བཞི། ལྟན་ཐབས་ལ་
 བརྒྱད། སྟིང་ཁོག་ལ་བཞི། ཁའེར་བྱ་ལ་དུག་ ལོག་ལོན་ལ་གསུམ། དམར་བྲིད་ལ་
 ལྟེ་མིག་དང་ཡང་ཉོག་གཉིས། དེའི་འགྲེལ་པ་གནས་སྐབས་གཤམ་སེལ་ཙ་བའི་
 དཀར་འགྲེལ་སྤོན་མ་ལྟ་བུ་གཅུ་གཉིས། རྒྱུད་བ་ལ་གབ་པའི་བང་མཛོད་དང་།
 འཛོར་བྱ་རིན་ཆེན་མཛོད་ལ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད། བྱང་ཁོག་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་
 མིག་སོགས་ཡིག་སྒྲ་མ་བྱ་ཆོང་བ་འགྱུར་ཅིས་བཤད། ཅིས་གསུངས། བོད་གི་
 འབེ་ལོའི་གསུངས་རྣམས་དོན་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་
 བཅན་གྱིས་རྒྱལ་སྤོན་ཤོག་མར་འཛོན་པའི་སྐབས་ལུ་བོད་ཀྱི་གསེར་གྲི་ལོ་དང་རྒྱལ་སྐོར་

«སྒྲ་བཤལ་དུང་གི་ཆགས་ཤིང་»
 «སྒྲུགས་རིན་ཆེན་ལྷགས་ཀྱུ»
 «བཤལ་དདུལ་གྱི་བུམ་པ»
 «འཇམ་ཅི་ཉི་མའི་གཟེར་བུ»
 «ནི་རུ་ཏ་ལྷགས་ཀྱི་སྤར་བུ»
 «སྒྲི་སྒྲན་ནགས་སུ་འཇུག་པ་གཡུའི་དྲ་བ»
 «ལུམས་ཉི་ལྷའི་ཐིགས་པ»
 «བུགས་པ་མེ་ཆུའི་གཟེར»
 «གཏར་ག་ལྷགས་ཀྱི་པར»
 «མེ་བཅའ་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ»
 «སྤར་དབྱེད་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ»
 «དུ་ཆུ་ཆུ་མཚོ་འདྲེན་སྐམས»
 «སྒྲན་གནས་མདོར་བསྐྱས་»

ཞེས་པ་རྣམས་ཏེ་ཁོང་ནད་ཀྱི་སྟོར་འགྲེལ་ཆུང་ཉེར་བདུན། འཁོར་དབྱེད་ལ་
 སྤྱིར་ཆ་གཙང་གཉིས་དང་བྱེ་བྲག་དུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ། མགོ་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་
 དང་བཅས་པའི་བཅོས་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་མཐའ་དབྱེད་ཆུང་བཟང་སྟོན། གཞན་
 ཡང་དེ་སྐབས་དེར་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་བ། «བདུད་ཅིའི་སྒྲན་རིན་པོ་ཆེའི་
 གསང་རིག་སྟོན་མ་» ཞེས་བྱ་བ་སོགས་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་དྲང་སྟོང་ཉི་མའི་
 དངོས་ཀྱབ་དང་དགའ་སྤྱོད་གཞིན་རུ་ལ་གསུངས་ཟེར་བའི། «གསེར་དབྱེད་འཕྲུལ་
 གྱི་མཛོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མ་» ཞེས་བྱ་བ་སོགས་མང་པོ་དང་། སྤྱག་དོར་གྱིས་
 གསུངས་ཟེར་བའི་ «ཡན་ལག་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞི» ཅན་སོགས་
 མང་པོ་བྱང་ཡོད་པའི་སྟོར་ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ན་འབེ་ལོའི་ཁོག་འབྲུགས་སོགས་
 ལ་གཟིགས་ཤིག །དེ་ནས་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་རང་ཡུལ་དུ་འབྱོན་ཁར་རང་གི་སྤྱི་ལ་
 གདམས་པ་ «བེ་བུམ་ནག་པོའི་» སྟོར་འཇལ་ཆོད་དང་བཅས་པ་དང་། ཅན་པ་གས་
 མཛད་ཟེར་བའི་ «དྲང་སྟོང་སྤྱིར་རྒྱུད་མགོ་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་གི་སྒྲུ་ཁྲིད་སྟོར་

གསུམ་» དང་། མགོ་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་འཁོར་བྱ་དང་བཅས་པའི་བཅོས་ཐབས་
 «བི་ཇི་འི་པོ་ཏི་ཁ་མེར་» ཏུ་གྲགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུལ། «བི་ཇི་འི་པོ་ཏི་ཁ་
 མེར་» ལ་མིང་གཞན་ «རྒྱལ་པོའི་སྤྲ་ཡིག་འོད་འབར་» ཏུ་གྲགས། ཅན་པ་གི་ལ་ཏ་
 འདི་བྲི་སྲོང་གི་སྐབས་སུ་ཡིན་པ་ཐང་ཡིག་ཏུ་འང་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབེལ་ཆོ་
 དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་གསུངས།

གཞན་ཡང་ལྷ་རྩེ་མེན་ཅོ་ཏུ། རྒྱལ་སློན་དམངས་གསུམ་ལ་གདམས་པ་ཕྱི་ལྷར་
 དམངས་ལ་གདམས་པ་རྩ་བ་འཕྱལ་ལྷེ་ཞེ་གཉིས་སོགས་ཡིག་ཆང་མང་པོ་དང་། །
 ནང་ལྷར་སློན་ལ་གདམས་པ་རྩ་བ་འགྲེལ་པ། གནད་ཡིག་སོགས་མང་པོ་དང་།
 གསང་བ་རྒྱལ་པོ་བཅོས་ལུགས་ལ། ཆེ་ཆོ་ལྷར་བཅོས་པ། རྒྱུང་ཆོ་ལྷར་བཅོས་པ།
 དམར་བྲིད་ལྷར་བཅོས་པ་བཅས་གསུམ་སོགས་གསེང་རིག་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་
 ཡོད་པར་གསལ་ཡང་། དཔེ་ཆ་འདི་དག་དེར་ཏུས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆང་ནང་ཏུ་ཡོད་
 དམ། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་བྲི་སྲོང་སྐབས་སུ་བྱུང་ཡོད་པའི་གསེབ་
 རིག་པའི་དཔེ་ཆའི་མིང་མང་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་འདི་དག་དེར་ཏུས་
 བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྩེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བོང་ཅལ་འདྲོགས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མི་འགོ་བར།
 སློ་རྣལ་ཏུ་ཕབ་ནས་དཔེ་ཆོགས་འདི་དག་ད་ལྷ་བཞུགས་ཡོད་མེད་བཅད་གཅད་
 གནང་ནས་ཡོད་ན་གང་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། མེད་ན་མེད་སྐད་མེ་ལྷར་ཡིན་པ་
 གསལ་པོ་ཞིབ་འཇུག་གནང་འོས་པ་ཞིག་རེད། །

གཞན་ཡང་བྱུར་མཁར་སློ་གོས་རྒྱལ་པོས། བྲི་སྲོང་ལྷུ་བཅན་གྱིས་གོང་
 གསལ་གྱི་མཛད་མིན་འདི་དག་གྲུབ་རྩེས་སུ་སྤར་ཡང་བྲི་སྲོང་ལྷེ་བཅན་གྱི་ཐུགས་
 དགོངས་ལ་ཡབ་མེས་རྣམས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསེང་རིག་གི་བཀའ་སྲོལ་
 ལེགས་པར་བཏོད་པས་དར་རྒྱས་བྱུང་མོད་ཀྱི། ད་ཏུང་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྲོན་པ་མང་ཏུ་
 བསགས་ལ་སྤོན་ཆད་མ་བསྐྱར་པའི་གཞུང་གི་བྱད་པར་གསལ་བར་བྱའོ་དགོངས་
 ནས་གསེར་ལ་སོགས་པའི་བྱ་དགའ་མང་ཏུ་བསྐྱལ་ཏེ། སོ་ཉ་བ་མང་པོ་མངགས་
 པ་ལས། རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག་དང་། ཏ་ཟིག་དང་། བྱ་གྲ། འོ་ལ་པོ། བལ་པོ་
 བཅས་ནས་སྤོན་པ་རྣམས་གདན་དྲངས་ནས་དེ་དག་སོ་སོས་བསྐྱར་བའི་ཡིག་ཆ་

ཡོད་པ་གསུངས་པ་ལ་འབེ་ལོས་དགག་པ་གནང་ཡོད་འདུག །ཡིགས་པར་དབྱང་
ན་བལ་པོའི་སྒྲན་པ་དང་། རོལ་པོའི་སྒྲན་པ་སོགས་ནི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ལོད་པར་
སེམས་དེ་སྐབས་དེར་བལ་པོ་ནི་བོད་དང་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། རོལ་
པོ་ནི་བོད་རང་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ལོ་ཤིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས། ཁྱིའོ་རྒྱལ་ལྷ་མཁས་པ་མི་དག་ཟེར་བ་ལ་དགག་པ།

རྩོམ་གྱི་གསལ་རྟེན་ལོ་རྒྱུས་ཆམས་སྤྱི་ཁྱོང་མེའུ་བཙན་སྐབས་སྤྱི་བོད་ཀྱི་མཐའ་
 བཞིའི་ས་ཁུལ་ཁག་ལྔ་ནས་སྒྲན་པ་མཁས་པ་ཡོད་དགུ་གདན་དྲངས་བ་ཟེར་བའི་
 དགུ་དེ་གྲངས་ཀྱི་དགུ་དང་མོར་བ་ཡིན་པའི་གསལ་བཤད་འདི་ལྟར་གསུངས་པར།
 【སྒྲུ་ཆོལ་གྱི་འདོད་པ།】 འཕེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱམ་གྱིས་མཛད་པའི་《གསལ་བ་
 རྟེན་པའི་ཁོག་དབུབ་ཀུན་གྱི་བྱ་ཡིག་སྒྲོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་》ལས། དེ་ནས་
 མངའ་བདག་ཁྱི་ཁྱོང་མེའུ་བཙན་གྱིས་སྒྲུ་ཆོའི་སྐང་ལ། རྒྱལ་པོའི་སྒྲུ་ཆོ་མཁས་
 དགུ་ཞིས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྒྲུ་ཆོ་རབས་པའི་ཁོག་འབུབས་ཆམས་སྤྱི་ ར་ཡི་
 བོད་འབངས་ཆོས་དར་ཡང་འཆི་བདག་ལས་ཀྱང་མ་ཐར། འདྲ་བ་འབྲུགས་པའི་
 བད་ཀྱང་མི་སེལ། འབྲལ་སྒྲུ་ཆོ་ལྟར་ཡེ་འཕྲོག་ཀྱང་སེལ་མི་སྟུབ་པ་འདྲག་པས་
 འདི་ལ་ཐབས་ཅི་ཡོད་མོགས་གྱིས། རྩོམ་བཀའ་འཕྲོས་ནས་སྒྲན་པ་ཆམས་སྤྱི་ན་
 དྲངས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་ནས་སྤྱི་གཟུ། ཁ་ཆེ་ནས་གྱ་བླ། རྒྱ་
 བཀ་ནས་སྟོང་གསུམ་གང་བ། ཏུ་ཤར་པ་ལ། ཏ་ཏི་པ་དང་གསུམ། སྟོང་སྟོགས་ཏ་
 ཟིག་ནས་ཏ་ལ་སྤྱི། བྱ་བྱ་ནས་སེང་མདོ་འོད་ཆེན། འོ་ལ་པོ་ནས་སྟོལ་མ་ཏ་ཅི།
 བལ་པོ་ནས་རྩ་མ་ཤི་ལ་ཆམས་བྱུང་བ་པོ་བྱང་ཏུ་སྟེ་ལེན་གྱ་ལོམ་པ་བྱས། སོ་སོ་
 སྐད་ལ་བྱང་བའི་སོ་སོ་བ་བཞག །དེ་དག་གིས་སྒྲན་དབུང་སྤལ་བས་རྒྱལ་པོ་སྐྱང་
 བཞི་ལས་དྲངས་སྒྲན་དབུང་གྱི་གཞུང་བརྒྱར་ཏུ་བཅུག་ཟེར་བ་ནི། (1) སྤྱི་
 གཟུས་བསེ་སྟོམ་སྟུག་པོའི་རྒྱད། ཤོ་ལོ་ག་ལྟེ་བཞི། བདུད་ཅི་ལྟང་བཟེད་ཆེ་ཆུང་།
 བདུད་ཅི་ཏུ་མ་སྟེང་། དཔུང་པ་ལྟེ་ལྟ། མདོ་ལྟ་ཆམས་དང་། (2) རྒྱ་བཀ་གི་སྒྲན་

① ཤོག་རིམ་135པའི་ཁྲིའ་6པར། བོད་རྒྱུང་མ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

པ་གསུམ་གྱིས་སྒྱུར་བའི་ཐེངས་ལ། བྱང་ཁོག་དོན་ཁྲིམས་འཕུལ་གྱི་རྒྱ་ལོང་། ཡན་ལག་ཕྱག་གི་བཅའ་ལས་བྱང་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལ། ར་ལོག་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པ། མེ་ཆུ་གོ་བོ་སྒྲོག་ཏུ་ག་དཔུང་མེ་ཆུ་འཁོར་ལོ། འཁོར་བུའི་ནད་གྱི་སྒྲོས་བཅོས། ཆུ་དཔུང་མཁུང་དཔུང་། མེ་བཅའི་ལག་ལེན་སྒྲོན་མེ་རྣམས་དང་། (3) ཁ་ཆེའི་སྒྲོན་པས་དཔུང་འཕྲང་སེལ་བར་བྱེད་པ་མུན་པའི་སྒྲོན་མེ། དཔུང་མགོ་དགུ་པ། མན་རག་གནད་གྱི་ཕྱ་ཡིག་རྣམས་དང་། (4) ཏ་ཟིག་གི་སྒྲོན་པས་མགོ་བཅོས་མུ་སྒྲིགས་སྒྲོར་དཔུང་པ་ཅ་འགྲེལ། ཅ་བཅོས་མན་རག་སྒྲོན་ཤིང་ཆེ་ཆུང་། འདུས་པ་བཅོས་ཐབས་རིན་ཆེན་སྒྲོག་གི་འཁོར་ལོ། སོག་པོ་ཤ་སྒྲུག་ཅན་གྱི་རྒྱུད། ཏུག་གསོ་བ་གར་ལོག་རྒྱལ་པོའི་ཤི་སོས་རྣམས་དང་། (5) བྱ་བུའི་སྒྲོན་པས་ནག་པོའི་རྒྱུད་རྣམས། དེའི་མདོ་བྱང་ཆེ་ཆུང་། འདྲ་ཡིག་ཏུང་གི་མིག་ནགས་སུ་འཇུག་པ་གཟུའི་དྲ་བ། བྱ་ཏ་ཤ་ཏི། ཏའི་དཔུང་མེ་ལོང་སྒྲོར་གསུམ་དང་། (6) བལ་པོའི་སྒྲོན་པས་འགམ་པ་ཏི། སྒྱུར་བ་བརྒྱ་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་གྱི་འབྲངས་དཔེ། ཐུར་དཔུང་དང་ལྷོག་པའི་གསོ་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས། (7) དོལ་པོ་སྒྲོན་པས་མི་འཇིགས་པ་བྱུང་གྱི་མཚོན་ཆ། གབ་པ་གསལ་བྱེད། འཚོ་འཆི་རྟགས་གྱི་ལེའུ། ཟའི་ལ་ཉ། གཏར་ཁའི་དཔུང་རྣམས་ཏི། དེ་རྩར་མཐའ་བཞི་ནས་ཤོན་པའི་སྒྲོན་པ་མཁས་དགུས་གཞུང་དེ་དང་དེ་དག་བསྒྱུར་བ་དང་བཅུམས་པ་ཅི་རིག་པར་བྱས་སོ་ཞེས་བོད་སྒྲོན་དག་ཟེར་རོ།

[[མཁས་དགུ་དང་མཁས་རྒྱ་གོ་ནོར་གྱིས་འགྲེལ་པ་ལ་དགག་པ]]
 འབེ་ལོའི་《གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་དབུབ》ལས་ཀྱི། “དེ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་སྒྲོན་དགུ་ཞེས་གྲགས་ཏི། བོད་ཏུ་བཞུགས་པར་གསོལ་གྱང་མ་གསན་པར་བྱ་དགའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་ཏི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཏུ་ཐེགས་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཟོའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོ་ནར་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་གི་སྤྱོད་ལྡེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ངེས་པའི་ན་དཔུང་མེ་ལོང་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ལྷན་དོན་ལས། རྒྱལ་པོའི་ཆིབས་པ་ཤིན་ཏུ་

① འོག་ངོས་136པའི་ཐེངས་14པར། བོད་ཆོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2013ལོར།
 ② མོང་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་རྒྱལ་ཁམས་བཏུན་གྱི་སྒྲོན་པ་དེ་རྣམས།

ཐུགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ནད་ཀྱིས་ཟིན་ཏེ་སྤྲི་ཆིབས་ཀྱི་དབྱེད་ལ་མཁས་རྒྱ་ཆོལ་
 ལ་སྤྲི་སྒྱུན་སྤར་བྲིད་ཤོག་གསུངས་ནས། རྒྱ་ཡི་གྲུ་གྲུ་བེ་མོ། ཞང་ཞུང་གི་ཁྱུ་ལོད་
 ཡུ་ཁན། ཉོར་གྱི་གྲུ་ཡན་བྲི་གཟིགས། བོད་ཀྱི་ཅོག་རོ་མང་པོ་མེ། འ་ཞེའི་ཐ་ན་ཆུ་
 རྒྱུས་དེ་ལྷ་སྒྱུན་དངས་ཏེ་རྟའི་ནད་རྒྱུན་སོགས་དོས་བབུང་རེ་མཛད། བྱད་པར་
 ཏུ་འ་ཞེའི་ཐ་ན་ཆུ་རྒྱུས་ཞེས་བྱ་བ་དེ། སྤྲི་དངོས་གྲུ་བ་ཐོབ་ནས་མདོན་ཤེས་ལྷན་
 པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྟ་འདིས་རྒྱེ་བ་སྤུ་མ་ལ་ལྷའི་བྱ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེ་བ་སྒོ་གསུམ་གྱིས་
 སྒོམ་བྲིམས་ནོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་དེ་ཅད་པོ་སྒོ་བ་དཔོན་ཡིན་ལ། སྒོ་བ་མར་གྱུར་
 པ་དེའི་མགོ་ལ་བསྒྱུན་པས་རེ་ཞིག་འབྱེལ་བ་ཅམ་བྱུང་ཀྱང་མི་དགའ་བ་ཅུང་ཟད་
 ཅམ་མ་བྱུང་ཞིང་ལས་དེས་བཅད་པོའི་ཆིབས་ཀྱི་ལུས་སྤངས་པ་ཡིན་ཆུལ་དང་།
 དེའི་རྒྱེ་བ་སྤུ་མའི་ཤོམ་སྒོ་བས་ཀྱིས་རྟའི་དུང་དུ་བྱེ་ཆང་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་བྱོལ་བས་
 བཅན་པོ་རྟ་ལས་སྤྱང་པས། བཅད་པོས་རྟ་ལ་ཆིབས་སྒྲགས་མང་པོ་བསྒྱུན་པས་
 སེམས་མ་དགའ་སྟེ་རྟ་ཁྲིས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱིང་རྒྱང་ན་བ་ཡིན་ཆུལ་དང་། སྤུ་སྒྱུན་
 ཀྱིས་སོས་པར་འགྱུར་ཆུལ་སོགས་གསུངས་པ་ལྷར་རྟའི་ནད་དེ་ལྷུར་དུ་སོས་པས།
 བཅད་པོའི་ཞལ་ནས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་རྟ་དབྱེད་མཁན། རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་
 བས་མཁས་རྒྱ་ཆོལ་ཡིན་པས། འགྲོ་བ་མི་ལ་ཕན་གདམས་པའི་ཕྱིར། ཏུད་འགྲོ་
 རྟོག་ཆགས་ཆིག་ཁྲུམ་ཏུད་འགྲོ་མ་རུང་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཏུ། སྤུན་དབྱེད་གིམ་པ་
 གཅིག་ཅོམ་ཤེས་པར་བཀའ་སྤྱུལ་བས། མཁས་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་སྤུན་གྱི་མདོ་རྒྱུད་
 ཀྱན་ནས་བཏུས་ཏེ། རྒྱལ་ཁམས་ལྷའི་མཁས་པའི་མན་ངག་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་
 སྤྱིགས་བམ་ཆེན་པོར་བྲིས་ཏེ་རྩེ་ལ་སུལ། རྩེའི་ཞལ་ནས་ཏུད་འགྲོ་འཆི་བ་སྤྱིང་
 བྱེད་འདི་ཀྱན་གྱི་སྤྱུད་ཡུལ་ཡིན་པས། སྤྱོ་རྩོམ་པ་རིག་པ་ཆེ་བ། སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱང་
 སེམས་ཆེ་བ་ལ་སྤུན་དབྱེད་འདི། རིམ་པ་ནས་རིམ་པར་གཏོད་ཅིག་ཞེས་གསུངས་
 སོ། ཞེས་དང་། ཡང་། རྒྱ་གྲུ་གྲུ་སེ་ཏེས་གི་མེ་བཅས་བཅོས། ཉོར་གྱི་ལྷ་གན་བྲི་
 གཟིགས་ཀྱིས་ནི་གཏར་ཁས་བཅོས། ཞང་ཞུང་ཁྱུ་ལོད་ལྷ་ཡན་དང་། བོད་ཀྱི་ཅོག་
 རོ་མང་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། སྤུན་དང་གཏར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་བཅོས། འ་ཞེའི་ཐ་ན་ཆུ་
 རྒྱུས་ནི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་བྱད་པར་མེ་བཅས་བཅས་སོ། ཞེས་འབུང་བ་དག་

ལས། རྒྱལ་ཁབ་ས་ལྔ་ནས་མཁའ་སྐྱོང་ཆོག་པ་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་མང་ཆོག་གི་
 དགུ་ལ་སྤྱི་ཉི་ལ་ཅན་འགས། གྲངས་ཀྱི་དགུར་འབྱུག་ཉེར་ནས་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་
 དབུས་གཙང་ན་མཁའ་ས་མི་དགུ་བྱུང་བ་ན་ལམ་དུ་སྐོག་ཏེ་སྐབས་དེར་མཁའ་
 པ་མི་དགུའི་ཐ་སྟོན་རྒྱུ་ཆོག་པལ་ཀ་བསྐྱེད་པས་པར་ཁོ་ནར་སྤྱང་ཞིང་། ཉ་
 དབྱུང་མེ་ལོང་སྒྲོར་གསུམ་སོགས། མཁའ་ས་པ་དེ་ལྟས་མཛད་ངེས་པའི་སྤྱན་གཞུང་
 ཀྱང་འགའ་ཞིག་སྤྱང་ལ། སལ་ཆེར་ནི་མཁའ་ས་པ་མི་དགུས་མཛད་པར་བཏགས་
 པའི་བརྟུས་མ་ཁོ་ནར་སྤྱང་ཞིང་། སྒྲོར་བ་བརྒྱ་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་ངེས་དུས་
 ཕྱིས་ཐར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛོན་ནོ།” ཞེས་མཁའ་ས་དགུ་ཞེས་པ་
 གྲངས་ཀྱི་དགུ་མ་ཡིན་གསུངས།

[[དུས་རབས་ལོག་བཅོས་བྱས་པའི་མཁའ་ས་དགུ་ལ་དགག་པ]]

གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་ཐར་རྒྱུ་མའི་ནང་དུ་བརྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ཀྱི་བོད་
 སྤྱན་མཁའ་ས་པ་མི་དགུ་བྱུང་བ། དེ་དག་གི་སྤྱིར་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་བཅོས་ནས་བྱིས་
 པ་དེ། སྤེ་སྤེད་ཀྱིས་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ལུང་དྲངས་པ་ལ། དགག་པ་གནང་
 བར། འབེ་ལོའི་ 《གསེང་རིག་པའི་ཁོག་དབུབ་》ལས་། “སྐབས་འདིར་མི་དབང་
 སངས་རྒྱུ་རྒྱ་མཚོས་སྤྱ་རབས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། བོད་འབངས་ཀྱི་བྱིས་པ་
 སྤོ་ཚོ་བ་དགུ་ལ་གསེང་རིག་པ་སྤོབ་དུ་བརྟག་པས་སྤོད་ན་ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ། འུག་
 པ་ཆོས་བཟང་། བི་རི་ལེགས་མགོན་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ། མི་ཉག་
 རོང་རྗེ། བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་གསུམ། སྤྱང་ན་གཉའ་པ་ཆོས་བཟང་། མཐའ་བཞི་
 དར་པོ། སྤྱིང་པ་གགས་རྒྱལ་ཏེ་བོད་སྤྱན་མཁའ་ས་པ་མི་དགུར་གགས་པ་བྱུང་། ཞེས་
 བཤད་པ་ནི་སྤྱིགས་ཞེན་གྱི་མཁའ་ས་པའི་གཏམ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ།
 མིང་དེ་སྤྱད་དུ་གགས་པ་སལ་ཆེ་བ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱད་
 པར་ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་སྤོབ་རྒྱུད་དང་། བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་
 སོགས་ནི། གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པའི་སྤོབ་རྒྱུད་དུ་འོག་ནས་འཆད་

① རྒྱལ་རྒྱུ་ཐོག་140པའི་ཕྱིང་16པར། བོད་སྤྱིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2013ལོར།

འབྱུར་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ།

གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ནི་དུས་མིས་གསར་རྟོང་གཉིས་ཡོད་ཟེར་རྟོང་མའི་ནམ་
 ཐར་ཟོལ་མ་ཞིག་སྤང་བས་འབྲུལ་པ་ལ་ནི་ཐུགས་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྟོང་མའི་
 ནམ་ཐར་དེ། བྱད་གཞི་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་རྩལ་བསྐྱེགས་ལ་རིག་པས་དབྱད་
 བཟོད་པའི་ཆོག་དོན་ག་ལ་ཡོད་ཅིང་། བྱིད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དབྱད་པའི་ཆོ་ནམ་
 ཐར་ལོ་རྒྱས་དེ་གསུང་རབས་སྤྱི་དང་མི་མཐུན། ཅ་རྒྱད་དང་འགལ། བོན་པོའི་
 ཟེར་སྒྲོས། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་བརྟེན་དུ་བྱང་བ་དཀའ་ནའང་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡིད་མ་ཆེས་བཞིན་དུ་བཤད་ཁྱད་ས་ཀྱི་རྒྱལ་བརྟེན་དུ་འཆའ་བ་ནི་
 ནམ་ཡང་མི་རིགས་སྐྱམ་སྟེ། དེ་ཙམ་པའི་གང་ཟག་ནི། བལ་པོ་སེའུ་མ་ཟོས་ཀྱང་།
 ཁ་དོག་ཉིད་ལས་སྒོ་བ་ཤེས། ཞེས་པ་ལྟར་དབྱད་པས་ཤེས་སྟེ། ཟུར་མཁར་སྒོ་གོས་
 རྒྱལ་པོས་སྒྲོགས་སྒྲོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནམས་ལ་དྲི་ཡིག་མང་དུ་བྱས་སྟེ། ཉོད་ལྱང་གི་
 ཞེམ་ཆེ་ཀུན་ལེགས་ཟེར་བ་མིས་སུ། པ་ནམས་འཆོ་བྱེད་དུ་འབོད་པ་ལའང་དྲི་བ་
 བྱས་པའི་དྲིས་ལན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྒྲ་སྒྲན་དགུ་ནི་ཉོད་ན་ཆེ་རྒྱེ་
 རྒྱལ་པ་བི་རི་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་བྱང་ཏི་མི་ཉག་གསུམ། སྤང་ན་གཉའ་པ་
 མཐའ་བཞི་ཉོད་པ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཅུ་འདོད་པ་དང་། རྒྱད་བཞི་བཀའ་གཏེར་ཡིན་
 པའི་རྒྱལ་བྱེད་བཀོད་པ་སོགས་བྱང་བར། ཟུར་མཁར་བས་སྤར་ཡང་དྲིས་ལན་
 ལེགས་བཤད་རྒྱགས་པ། ཟླ་ཐིགས་ཉིན་བྱེད་འོད་མཆོ། དབྱར་སྐྱེས་རྩ་གསང་
 ནམས་བྱས་སྟེ། འདྲེ་རྒྱུ་གར་བརྩ་གོང་ཡན་ལ་གཡུ་ཐོག་ཅེས་ཐ་སྤྱད་མེད་ཚུལ།
 ཆོས་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་བར་ལ་མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་སྤྱི་ཡོད་
 ཚུལ། རྒྱད་བཞི་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་གོང་ཡན་སུ་ལའང་མ་གཤགས་པའི་ཚུལ་
 སོགས་ལྱང་རིགས། རྩོམ་རིམ་ཟེགས་མས་ཆར་བཅད་དེ་སྤྱི་རྒྱ་མེད་པར་བྱས་པ་ན།
 སྤྱི་རྒྱེས་རང་གི་བྱུན་ཆོག་གི་ལོ་རྒྱས་རྒྱལ་བྱེད་དུ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་རྟོང་མ་ཞེས་
 ཡོད་ཚུལ་ནམ་ཐར་དེ་ཁོ་པས་སྟོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་མཁས་བྱུན་སུ་
 ལའང་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡབ་སྐུ་གསར་རྟོང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྲོས་གཏན་ནས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

མོང་གི་འབེ་ལོའི་གསུངས་ལ་གསལ་བཤད་གནད་བསྟུན། མངའ་བདག་གི་
སྲོང་ལྷུ་བཅན་གྱིས་སྐྱོ་ཆེའི་སྐད་ལ། རྒྱལ་པོའི་སྐྱོ་སྐྱོན་དགུ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བེར་
བ་དེ་ནི་ལོར་འབྱུང་ཡིན་སྟབས། མོང་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་ནག་དང་། ཁ་ཆེ་དང་།
ཤུ་ཤུ་དང་། བལ་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་པ་བེར་བ་དེ་དག་ལོར་བ་ཡིན། ལོར་བའི་རྒྱ་
མཆན་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་གི་སྲོང་ལྷུ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལྷའི་སྐྱོན་པ་
མཁས་སྟུན་དངས་ཏེ་རྩེ་ནད་རྒྱུ་སོགས་ངོས་བཟུང་རེ་མཛད། རྒྱ་ཤུ་ཤུ་སེ་
ཏེས་གི་མེ་བཅས་བཅས། ཏོར་གྱི་ལུ་གན་གི་གཟིགས་ཀྱིས་ནི་གཏར་ཁས་བཅས།
ཁང་ཁུང་ཁུ་ལོད་ལུ་ཡན་དང་། བོད་ཀྱི་ཅོག་རོ་མང་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། སྐྱོན་དང་
གཏར་བསྟེགས་ཀྱིས་བཅས། འ་ཁའི་ཐ་ན་རྒྱུས་ནི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་བྱུང་
པར་མེ་བཅས་བཅས་སོ། ཞེས་འབྱུང་བ་དག་ལས། རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་ནས་མཁས་རྒྱ་
ཆོགས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་མང་ཆོག་གི་དགུ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ཅན་འགས་བྱངས་ཀྱི་
དགུར་འབྱུ་གཉེར་ནས། སྤྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་དབྱུས་གཅོད་ན་མཁས་པ་མི་དགུ་
བྱུང་བ་ན་ལམ་དུ་སོགས་ཏེ་སྐབས་དེར་མཁས་པ་མི་དགུའི་ཐ་སྟོད་རྒྱུ་ཆོག་ཆོད་
བསྐྱེགས་བྱས་པར་ཁོ་ནར་སྤྱང་ཞིང་། རྩ་དབྱུང་མེ་ལོང་སྐོར་གསུམ་སོགས་མཁས་
པ་དེ་ལྷས་མཛད་ངོས་པའི་སྐྱོན་གཞུང་ཀྱང་འགའ་ཞིག་སྤྱང་། ཞེས་གསུངས།

རྒྱ་མཆན་གཉིས་པ་ནི། མི་དབང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་
རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ལུང་དངས་པའི། སྐྱོ་སྐྱོན་མཁས་པ་མི་དགུ་བེར་བ་དེ་དག་
ལས། མཁས་པ་མི་དགུ་བེར་བའི་མིང་ཅན་དག་པལ་ཆེར་བསྟན་པ་སྤྱི་དར་སྐབས་
སུ་བྱུང་བ་སྟག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཆེ་རྩེ་ཞིག་པོ་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟོབ་
རྒྱུད་དང་། བྱང་ཏེ་རྒྱལ་བཟང་ནི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྟོབ་རྒྱུད་ཡིན་
པས་སོ། །

རྒྱ་མཆན་གསུམ་པ། རྩ་དབྱུང་མེ་ལོང་སྐོར་གསུམ་སོགས་མཁས་པ་དེ་ལྷས་
མཛད་ངོས་པའི་སྐྱོན་གཞུང་ཀྱང་འགའ་ཞིག་སྤྱང་ལ། པལ་ཆེར་ནི་མཁས་པ་མི་
དགུས་མཛད་པར་བཏགས་པའི་བརྒྱས་མ་ཁོ་ནར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། སྐྱོར་བ་
བརྒྱ་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས་མཛད་ངོས། དུས་ཤིས་ཐར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཡིན་པ་སོགས་

ཀྱིས་མཆོན་ནོ། །

འདིའི་དོན་མདོར་བསྟུས་ན། བྱི་སྒྲོང་ལྷེའུ་བཅན་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ས་ལྷའི་
སྤྲུག་པ་མ་གཏོགས་སྤྲུག་པ་མཁས་པ་མི་དགུ་བེར་བ་བྱུང་མེད། མཁས་པ་མི་དགུ་
བེར་བ་བསྟན་པ་ཁྱི་དར་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་དབུས་གཙང་མཁས་པ་མི་དགུའི་ལོ་
རྒྱུས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རྒྱལ་ཁབ་ས་ལྷའི་མཁས་པ་ཞེས་པ་ལ་ཁོ་བོས་དབྱེད་པ། འདིར་རྒྱལ་ཁབ་ས་ལྷའི་
མཁས་པ་ཞེས་པ་ནི་བོད་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་པ་ཁོ་ན་ངེས་ཏེ། རྒྱ་
ཡི་གུ་གུ་བེ་མོ་བེར་བ་དེ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ནས་ཡིན་པའི་འབྲུལ་
རྟོགས་ཤིག་བྱུང་འདུག །གནའ་བོའི་བོན་དང་ཁང་ཁུང་གི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་རྒྱ་
བེར་བ་ནི་གངས་ཏི་མའི་ཉེ་སྒྲོང་དུ་གནས་པའི་ཆོ་པའམ་རྒྱལ་སྤན་ཞིག་གི་རུས་
མིང་ཡིན་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། གངས་ཏི་མའི་རུབ་ཚྭ་གསུམ་སུ་རྒྱ་ལག་འོད་མའི་གླིང་
དུ་རྒྱ་ཀོང་ཙེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བེར་བའི་རྒྱལ་སྤན་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་སྐབས་
བོད་མིའུ་གདུང་དུག་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ། སྤྱིད་པའི་རྒྱལ་བུ་མིང་
གི་བེར་བས་རྒྱ་བོད་རྟོར་གསུམ་འདུས་པ་ལས། བོད་མི་བྱི་དོ་ཆེན་པོའི་བུ་དུག་
ཅས་པའི་རྒྱ་དང་། རྟོར་བེར་བའང་དེང་དུས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་ཆོ་པ་སོ་སོའི་
རུས་མིང་ཡིན་པ་གསལ་བ་དང་། བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་བཅུན་མོ་རྣམས་
ལས་རྒྱ་བཟའ་དང་། རྟོས་བཟའ་དང་། ཀོང་བཟའ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྒྱལ་སྤན་
དེ་དག་གི་སྤྲུག་མོ་ཡིན་པར་གསལ་བོར་བཤད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

བོད་ཀྱི་སྤྲུག་པ་ཅོག་རོ་མང་པོ་ཇེ་ཞེས་པའང་སྐབས་འདིར་བོད་ཅས་པ་ཁྱི་
མིང་གིས་བྱེ་བྲག་མཆོན་པ་ཞིག་ཏེ། ཡུལ་ཡར་སྲུངས་ནས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་པ་ལ་
བོད་ཀྱི་སྤྲུག་པ་ཞེས་འབོད་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། དཀར་མཛེས་རང་སྒྲོང་ཁུལ་གྱི་
རྫོང་སོ་སོ་ནས་ཡོང་བའི་སྤྲུག་པ་ལྟ་ལྟ་དུ་འཛོམས་པ་ན། སྤྱི་དེ་དག་ཆང་མ་
དཀར་མཛེས་ཁུལ་གྱི་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཡང་། བྱེ་བྲག་ས་ཁུལ་རེ་རེ་བཞིན་སྒྲོས་ཆོ་
འདབ་པའི་སྤྲུག་པ། ཉག་ཆུའི་ཁའི་སྤྲུག་པ། བྲག་འགོའི་སྤྲུག་པ། ཉག་རོང་གི་སྤྲུག་
པ། དཀར་མཛེས་ཀྱི་སྤྲུག་པ་ཞེས་འབོད་པ་དང་སྤྱགས་ཀྱན་ནས་མཆུངས་སོ། །

གསུམ། སྐབས་དེའི་དཔེ་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་དོགས་དབྱེད།

འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་ «གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་དབྱེད་ཀུན་གྱི་བྱ་ཡིག་སྒྲོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་» ལས། གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་ཐུག་རྒྱུ་དང་ཐུག་ཐུག་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེད་ལན་དུ་མཛད་པ་གསལ་པའི་ «གཟུང་རྒྱུད་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་» ལེའུ་བཞི་བརྒྱ་ཆ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན། བརྒྱ་ཉ་རིན་ཆེན་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བེ་རོ་སྤྱོད་པའི་ལྡེ་མིག་ལས། ཡང་ཐུག་ཐུག་གིས་མཛད་ཟེར་བའི་ «དུག་བཅོས་དཔལ་པོ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་» དང་ «འཇའ་འོད་འབྱུག་པའི་རྒྱུད་» ཟླ་བརྒྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་གི་འབྱུར། དྲང་སྤྱོད་ཉི་མའི་སེང་གེས་བྱས་པའི་ «དུག་དབྱེད་ཤ་མོ་ལས་དཔུས་» ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཆ་ལྡེ་པ། «རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེ་རགས་འཆིང་འགྲོལ་» ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ། «ཁྲུ་གསང་འཁོར་ལོ་མཆོན་ཆ་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་» ལེའུ་བརྒྱ་པ། དེའི་འགྲོལ་པ་ «ཤ་མོ་ལས་དཔུས་ཆེ་བ་» ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་གཞུགས་སངས་རྒྱུས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འབྱུར། གཞུགས་རང་གིས་མཛད་བྱང་སྒྲོས་པ་ «བསྐྱར་བ་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཀྱི་གདམས་པ་» «བརྟག་པ་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གསོ་བ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་» དང་གསུམ། དྲང་སྤྱོད་མེ་བྱེད་ཀྱི་འབྱུར་དུ་གསལ་པའི་ «གཟུང་བཅོས་སྤྱིང་ཐིག་གསལ་སྒྲོན་རྒྱ་ནག་མ་» གསལ་པ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འཛོག་པོ་དང་ཐུག་ཐུག་གི་ཁྱེད་ལན་དུ་མཛད་ཟེར་བའི་ཆེ་བ་ «ལེའུ་སྤྱི་ཆ་རྒྱ་ཆ་བཞི་པ་» འབྲིང་པོ་ «མེ་ལོང་རབ་གསལ་» རྒྱུད་བ་ «མཛོན་རྟོགས་ཐོགས་གཅིག་པ་» «དོན་གསལ་སྒྲོན་མ་» «གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མ་» «གསལ་བྱེད་འཕྱལ་གྱི་མེ་ལོང་» «ཀུན་མཁྱེན་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་» རོ་ལངས་མཁའ་འགོ་མས་གསུངས་ཟེར་བའི་ «མཛོད་བརྟག་ཐིག་ཡིག་བརྒྱ་དུག་པ་» རྣམས་དང་། སྤྱི་ལོ་གསུམ་ལོ་འབྱུར་དུ་གསལ་པའི་འཇམ་དཔལ་གྱིས་དྲང་སྤྱོད་ཉི་མའི་དངོས་ཐུབ་དང་། དཀར་ཐུབ་གཞོན་ལྷ་ལ་གསུངས་ཟེར་བའི་ «རིན་ཆེན་སྒྲོན་མའི་མཛོད་» སྒྲོལ་མས་མཛད་ཟེར་བའི་ «མཁྱེན་རིམས་དུག་ཐབས་ཞི་བྱེད་» དང་། གཞན་ཡང་ཐུག་ཐུག་གིས་མཛད་ཟེར་བའི་ «སྒྲོན་དབྱེད་རིན་པོ་ཆེ་འདུས་པ་» བམ་པོ་བདུན་དང་ལེའུ་ཉེར་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན། ཀེ་དུ་ཐུགས་མཛད་པའི་ «མཁོ་བོའི་དབྱེད་བདུད་ཆེ་ཐིགས་པ་»

སྐབས་བརྟན་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྷ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུག་པ། སྐབས་པ་བེ་རུ་རས་བྱས་པའི་
གཞུང་《བརྟན་ཅི་མེ་ལོང་》ལེའུ་བརྟན་པ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་བའི་《གསོ་
དབྱུང་ཡན་ལག་བཞི་པ་སྒྲིལ་མ་ལྷ་སྒྲོར་》འཇམ་དཔལ་སྤུལ་པ་ནི་ཅོས་བྱས་ཟེར་
བའི་《རུག་དབྱུང་མེ་མེ་འཁོར་ལོ་》ལེའུ་བརྟན་པ་འདི་རྣམས་གཞུབས་འགྱུར་ཡིན་
ཟེར། འཇམ་དཔལ་དང་དྲང་སྟོང་བཞིས་ཁུས་ལན་རུ་མཛད་ཟེར་བའི་《སྒྲིལ་སྒྲོར་
བརྟན་ཅི་འཆི་མེད་གསང་བ་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་》དེའི་འགྲེལ་པ་སྤྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་
མཛད་ཟེར་བ་རྩ་ཤང་མ་རྩ་ཀྱིན་དས་བྱས་པའི་《སྒྲིལ་སྒྲོར་ལེའུ་བརྟན་གཉིས་པ་བེ་
བུམ་སྐྱབ་པོར་》གྲགས་པ། དེའི་འགྲེལ་པ་《གསང་བའི་ཡང་རིག་》དྲང་སྟོང་ཙ་
ར་གས་མཛད་ཟེར་བའི་ཆེད་རིག་བྱེད་ཀྱི་《རྒྱད་རྒྱས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་མཛད་འོད་
ལྷན་》དེ་ལས་བསྐྱུས་པ་ལེའུ་བརྟན་ཅུ་པ། 《བརྟན་ལེན་ཤ་སྒྲོར་ཙ་བའི་རྒྱུད་
བརྟན་ཅི་སྒྲིལ་ཤིང་》ལེའུ་བརྟན་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱུ་སྐྱབ་དབྱུས་བསྐྱུར་བའི་
གསོ་དབྱུང་གི་གཞུང་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་རུ་སེང་ལྷོང་གི་སྟོགས་ཤིང་རུ་བཞུགས་
པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱུ་དབྱུང་པོ་ཏི་སྐྱབ་པོ་ཞེས་གྲགས། དེ་ལྟར་བདེན་པའི་དབང་རུ་
བྱས་ནས་པོ་ཏི་བཞི་ལྷ་ཙམ་ཡོངས་པར་འདུག་ཤོ། ཞེས་གསུངས།

གོང་གི་དབྱུང་པ་རུམ་བུ་འདིའི་དོན་མདོར་བསྐྱུས་ན། སྤྱི་རབས་པའི་ཁོག་
དབུབ་ནང་རུ་འཁོད་པའི་《གཟའ་རྒྱུད་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་》《རུག་བཅོས་དཔལ་
པོ་སྐྱབ་པའི་རྒྱུད་》《རུག་དབྱུང་ཤ་མོ་ལས་དཀྱུས་》《མཁྱིས་རིམས་རུག་
ཐབས་ཞི་བྱེད་》《བེ་བུམ་སྐྱབ་པོར་གྲགས་པ་》《བེ་བུམ་སྐྱབ་པོར་གྲགས་པ་》
《བརྟན་ལེན་ཤ་སྒྲོར་ཙ་བའི་རྒྱུད་བརྟན་ཅི་སྒྲིལ་ཤིང་》ལ་སོགས་པ་པོ་ཏི་རུམ་ཅུ་
ཙམ་གྱི་མཆན་དང་། སྐྱུར་བ་པོ་པརྟེ་ཏ་རིན་ཆེན་དོ་རྟེ་དང་བེ་རོས་བསྐྱུར་ཟེར་
བ་དང་། སྤྱི་བཛྲ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབང་སྐྱབ་གི་འགྱུར་ཟེར་བ། གཞུབས་སངས་
རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར་ཟེར་བ་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་རུ་བསྒྲིལ་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱུ་
དབྱུང་པོ་ཏི་སྐྱབ་པོ་ཞེས་གྲགས། གལ་ཏེ་དཔེ་ཆ་དེ་རྣམས་དངོས་སུ་ཡོད་པ་
བདེན་ན་མ་མཐའ་ཡང་པོ་ཏི་བཞི་ལྷ་ཙམ་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཅས་དབྱུང་
བཛྲ་གནང་ཡོད་པ་འདི་ལ་བརྟགས་ན། འབེ་ལོས་ཀྱང་གོང་གསལ་དཔེ་ཆ་འདི་

རྒྱལ་མཐོང་མྱོང་མེད་པར་རྟོགས་ཐུབ། །

བཞི། བེ་རོ་ཙུ་ནས་གསེར་རིག་བསྟན་པ་སྒྲེལ་ཚུལ།

རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་མྱོང་ལེའུ་བཅན་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་བེ་རོ་ཙུ་ནས་བོན་གྱི་སྒྲན་ཅིས་གཞུང་རྒྱལ་མཐོང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པར་བསྐྱར་ནས། རྒྱལ་པོའི་སྒྲ་སྒྲན་རྒྱལ་མཐོང་ལ་གདམས་ཚུལ་གྱི་སྟོར་《ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་》ལས་། “བེ་རོ་ཙུ་ནས་སྒྲན་བསྐྱར་སོགས་གཏེར་མའི་སྒྲོས། །འདྲོ་རོ་བི་རི་མཐའ་བཞི་སྒྲ་སྒྲན་བསྐྱར། །ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཙུ་ནས་ཆོས་བོན་ཅིས་སྒྲན་འདྲེས་མར་བསྐྱར་རོ་ཞེས་སོགས་གཏེར་མ་ཁ་ཅིག་གི་ཆོགས་སྒྲོས་ལ་བྱུངས་བཅོལ་ནས། བརྟག་པར་སྒྲ་བའི་བོད་གཞུང་མང་པོ་བེ་རོ་ཙུ་ནས་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་གཞུང་ཏུ་བཟུང་བ་སོགས་ནི་དཔྱད་ལྡན་མཁས་པ་རྒྱལ་མཐོང་གིས་བཀག་ཟིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བོད་སྒྲན་མཁས་པ་མི་དགུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བར་འཆད་པའང་། ཤིན་ཏུ་ནོར་ཉེ་དེ་དག་སལ་ཆེར་བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། བོད་སྒྲོས་འདྲོ་རོ་བི་རི་མཐའ་བཞི་གསུམ་པོ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲ་སྒྲན་ཡིན་ལ་དེ་དག་བསྐྱར་པ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསུངས། འདིར་གནད་དོན་གསུམ་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་དེ།

[༡] བེ་རོ་ཙུ་ནས་བོན་གྱི་ཅིས་སྒྲན་གྱི་གཞུང་རྒྱལ་མཐོང་ཆོས་བོན་འདྲེས་མའི་རྒྱལ་པར་བསྐྱར་བ་དེ། ཁ་ཅིག་གིས་བེ་རོ་ཙུ་ནས་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་གཞུང་ཡིན་པ་སྒྲོགས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྒྱལ་མཐོང་གིས་བཀག་ཟིན། ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འདི་སུས་བོན་གཞུང་རྒྱ་གཞུང་ཏུ་བརྟུག་པ་དང་དེ་ལ་སུས་དགག་པ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་དེས་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཞིབ་པར་གསུང་མི་འདུག་པས་ང་ཆོས་རིམ་བཞིན་བཅད་གཅོད་འོས། ཅུ་བ་བོན་ལ་ཐུག་པའི་འབྱུང་ཅིས་དང་། གསེ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁག་གཅིག །ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱ་དཀར་ནག་སོ་སོའི་གི་ཡུལ་ལ་མེད་པའི་རིག་གནས་ཡིན་ཡང་། མཐུག་བྱུང་ཏུ་རྒྱ་དཀར་ནག་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་འདི་དག་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་རྟོག་པོ་མགོ་ལ་གཡག་གི་རུ་

① ཤོག་ངོས་295པའི་ཐོང་8པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོར།

བཅུགས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །

[༡] རྟེན་འཇུག་གི་ཁོག་འབྲུགས་སུ་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མའི་
 ལུང་དྲངས་ནས། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱོད་ལྟུང་བཅུག་གི་སྐབས་སུ་བོད་སྐད་མཁས་པ་
 མི་དགུ་བྱུང་ཟེར་བ་ནི་ནོར་འབྲུལ་རེད། ཅེས་གསུངས། དེའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་
 འབེ་ལོའི་གསེང་རིག་ཁོག་དབྲུགས་ལས་^① “སྐབས་འདིར་མི་དབང་སངས་རྒྱལ་
 རྒྱ་མཚོས་སྤྱ་རབས་པའི་རྩེས་སུ་འབྱུངས་ཏེ། བོད་འབངས་ཀྱི་བྱིས་པ་སློབ་པ་དགུ་
 ལ་གསེང་བ་རིག་པ་སློབ་བཅུག་པས་སྟོང་ན་ཆེར་རྩེ་ཞིག་པོ། ལྷག་པ་ཆོས་བཟང་།
 བེ་རི་ལེགས་མགོན་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ། མི་ཉག་རོང་རྩེ། བྱང་ཏི་
 རྒྱལ་བཟང་གསུམ། སྤང་ན་གཉའ་པ་ཆོས་བཟང་། མཐའ་བཞི་དར་པོ། སྟོང་པ་
 གྲགས་རྒྱལ་ཏེ་བོད་སྐད་མཁས་པ་མི་དགུར་གྲགས་པ་བྱུང་། ཞེས་བཤད་པ་ནི་
 སྟོགས་ཞིན་གྱི་མཁས་པའི་གཏམ་ཁྱད་ཏུ་གསོད་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། མིང་དེ་སྤྱད་
 ཏུ་གྲགས་པ་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱད་པར་ཆེར་རྩེ་
 ཞིག་པོ་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་སློབ་རྒྱུད་དང་། བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་སོགས་ནི་
 གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པའི་སློབ་རྒྱུད་ཏུ་འོག་ནས་འཆད་འལྱར་ལྟར་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ནི་རུས་སྤྱིས་གསར་
 རྟིང་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བ་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་ཟོལ་མ་ཞིག་སྤང་བས་འབྲུལ་པ་ལ་ནི་
 སྟགས་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཁྱད་གཞི་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་
 རྒྱུན་བསྐྱེགས་ལ་རིག་པས་དབྱད་བཅོད་པའི་ཆོག་དོན་ག་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་ཉིད་
 ཀྱིས་ཀྱང་དབྱད་པའི་ཆོ་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་དེ་གསུང་རབས་སྤྱི་དང་མི་མཐུན། ཅ་
 རྒྱུད་དང་འགལ། ཐོན་པོའི་ཟེར་སྟོན། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་
 བརྟེན་ཏུ་རུང་བ་དཀའ་ནའང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡིད་མ་ཆེས་བཞིན་ཏུ་བཤད་
 ལུངས་ཀྱི་རྒྱལ་བཞེན་ཏུ་འཆའ་བ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རིགས་སྟམ་སྟེ། དེ་ཙམ་པའི་
 གང་ཟག་ནི། བལ་པོ་སེུ་མ་ཟོས་ཀྱང་། ཁ་དོག་ཉིད་ལས་བྱོ་བ་ཤེས། ཞེས་པ་ལྟར་

① རྟེན་འཇུག་140པའི་ཁྲིང་16པར། བོད་སྐད་ཆིང་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2013ལོར།

དབྱུང་པས་ཤེས་སྟེ།” ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

[༡] བེ་རོས་བོན་གྱི་ཅིས་སྒྲན་གྱི་གཞུང་ཆམས་ཚོས་བོན་འདྲེས་མའི་ཆམ་པར་བསྐྱར་བ་དེ་དག་ཀྱལ་པོའི་བླ་སྒྲན་འཛོལ་རྟེན་དང་། བི་ཇི། མཐའ་བཞི་ཆམས་ལ་བརྒྱད་དེ་སྟེལ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། གོང་གི་གསལ་བཤད་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་ཅིས་སྒྲན་གྱི་གཞུང་ཆམས། ཅ་བ་བོན་གྱི་མཁས་པ་ཆམས་ཀྱི་མཛད་རྒྱུས་ཡིན་པར་གསལ་སྟེ། 《པརྒྱ་བཀའ་མང་》ལས་། བེ་རོ་ལྷ་ནས་ཅིས་སྒྲན་འདྲེས་མར་བསྐྱར། །བེ་རོ་ལྷ་ནས་བོན་ཚོས་འདྲེས་མར་བསྐྱར། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན། གནའ་བོའི་བོན་གྱི་རིག་གཞུང་ཆམས་ནང་པའི་ཆམ་པར་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། བོན་ཚོས་ཞང་བོད་ཀྱི་སྐད་རུ་བྱིས་པ་དེ་ཡང་བསྐྱར་བོད་སྐད་རུ་བསྐྱར་མི་དགོས་པ་ནི་སྟུན་ཀྱང་ཤེས་སྟེ། དེས་ན་བེ་རོ་ལྷ་ནས་ཅིས་སྒྲན་གྱི་གཞུང་ཆམས། སྐབས་དེའི་ཁོར་ཡུག་དང་བསྐྱེད་ནས་བོན་ཡུགས་ཀྱི་ཆམ་པ་གང་ཡོད་དེ། རྒྱ་གར་གྱི་ཚོས་ཡུགས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་བཅས་གནང་ཞིང་། འཛོལ་རྟེན་དང་། བི་ཇི། མཐའ་བཞི་སོགས་ཀྱལ་པོའི་བླ་སྒྲན་ཆམས་ལ་གདམས་ངག་གི་བརྒྱད་པ་སྟེལ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་རོ། །

སྤྱིར་སྐབས་འདིར་བོད་ཡུལ་སྟོང་སྟངས་དང་གསུམ་གྱི་བོད་སྒྲན་མཁས་པ་ཆམས་དབུས་སུ་འདུས་པ་དང་། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་། ཁྲིམ་སོགས་ནས་ཀྱང་སྒྲན་པ་མང་པོ་ཐེབས་པ་ཆམས་ལ། སྟོབ་དཔོན་བེ་རོ་ལྷ་ནས་བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལག་ལེན་འཆད་སྟེལ་བ་གྲོ་སྟེང་གནང་ཞིང་། ཕན་ཚུན་རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས་གནང་བ་བཅས་བོད་རུ་གསེ་བ་རིག་པའི་བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་རུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པ་གསལ། །འཛོལ་རྟེན་རྒྱད་པ་དང་། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉའི་རྒྱད་པ་བི་ཇི། མཐའ་བཞི་བཅས་པའི་བླ་སྒྲན་ཆམས་ལ་བརྒྱད་དེ་སྟེལ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། བླ་སྒྲན་གསར་པ་ཆམས་ལ་བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་གི་གདམས་ངག་གི་རྒྱད་པ་ཆམས་གནང་བ་ཡིན་པ་ལས། ཀྱལ་པོའི་བླ་སྒྲན་དེ་གསུམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་དོན་མིན་ཏེ། ཁྲི་སྟོང་གི་

① ལེའུ་གྲུ་བཞི་པ་ཤོག་རྩིས་402པའི་བྲང་12པར། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། 2006ལོར།

ཡབ་ཀྱི་ལོ་མེས་ཨག་ཚེ་ཅན་གྱི་སྐབས་ནས་ཞུར་ལྟ་མོ་གཟི་དང་། རྟོང་གཞིར་
མེས་པོ། བྱང་ཏི་རྒྱ་ཉེ་ཁ་བྱ་གསུམ་ཆེས་མཐོ་བའི་སྤྲ་སྒྲན་གྱི་ཐོབ་ཐང་གནང་ཡོད་
པ་ཤོད་གསལ་ལྟར་རོ། །འབེ་ལོའི་《ཁོག་དབུབ་》ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྒྱལ་རབས་
གསུམ་ལ་སྤྲི་སྒྲན་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་
རྟོང་སྒྲགས་གྱི་སྒྲན་པ་ག་ལེ་ནོས་གྱི་རྒྱུད་པ་འཛོལ་དང་། མེས་ཨག་ཚེ་ཅན་གྱི་དུས་
ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉེ་རྒྱུད་པ་བེ་རི་དང་། བྱི་སྟོང་ཕྱེུ་བཅན་གྱི་དུས་རྟོང་གསུམ་
གང་བའི་རྒྱུད་པ་མཐའ་བཞི་གསུམ་ནི་རྒྱལ་པོས་སྤྲ་སྒྲན་གནང་བའི་རིགས་རྒྱུད་
གྱི་སྒྲན་པ་དངོས་ཡིན་ལ། བྱང་ཏི་དང་རྟོང་དང་ཞུར་ལྟ་མོ་གཟི་ལོ་མེས་ཀྱི་
བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །

རྒྱལ་མཐའ་བཞི་རྟོང་གསུམ་གང་བ་ཞེས་པ་ནི་ཞུར་ལྟ་མོ་ཡུལ་གྱི་དུས་རྒྱལ་སྤྱི་
བའི་སྒྲན་པ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། བྱི་སྟོང་ཕྱེུ་བཅན་
གྱི་སྐྱེ་ཆའི་སྤྱད་དུ་སྒྲན་གྱིས་བཏབ་པ་ལ་སྤྲ་ཡང་མཐའ་བཞི་ཀའི་སྒྲན་པ་རྣམས་
སྒྲན་འདྲན་པའི་པོ་ཉ་བཏང་ཡང་གཞན་རྣམས་མ་བྱོན་ལ། རྒྱ་ཀོང་ཅའི་ཡུལ་ནས་
རྟོང་གསུམ་གང་བ་བྱོན་ཏེ་ལམ་དུ་《གསོ་བ་དཀར་པོ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་》ཞེས་བྱ་
བའི་བཏགས་བཅོས་མཛད་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲེས་སུ་སྤྲུལ། གསོ་དབུད་བྱས་པས་ན་
སྒྲན་དངས་པ་ན་མཐའ་བཞི་ཀའི་སྒྲན་པ་རྣམས་གྱི་མོ་ཆོད་པར་འདུག་གསུངས་
ནས་མཐའ་བཞི་རྟོང་གསུམ་གང་བ་ཞེས་པར་གྲགས། དེའི་བྱ་དགའ་ལ་གཡོར་
རྟོང་དུ་ས་ཆ་གནང་ནས་ཁབ་བཞེས་པ་ལས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱུད་པ་རྣམས་བྱུང་ངོ་
ཞེས་བེར་རོ། །

རྒྱལ་ཁམས་ལྗེའི་མཁས་རྒྱ་བེར་བའི་དོན་ཡང་། བྱི་སྟོང་ཕྱེ་བཅན་གྱི་སྐབས་
སུ་བྱུང་ངེས་པའི་རྟ་དབུད་མེ་ལོང་སྟོར་གསུམ་གྱི་སྤྱད་དོན་ལས། རྒྱལ་པོའི་ཆིབས་
པ་ཤིན་དུ་ཐུགས་ཆིས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནད་གིས་བེན་ཏེ་སྤྲི་ཆིབས་གྱི་དབུད་
ལ་མཁས་རྒྱ་ཚོ་ལ་སྤྲི་སྒྲན་སྤར་བའི་ཤོག་གསུངས་ནས། རྒྱ་ཡི་བྱ་བྱ་བེ་མོ་ཞུར་
ཞུང་གི་སྤྲ་ལོང་ཡུ་ཁན། ཏོར་གྱི་བྱ་ཡན་བྱི་གཟིགས། བོད་ཀྱི་ཅོག་རོ་མང་པོ་རྒྱེ།
འ་ཞའི་ཐ་ན་རྒྱ་སྤྲེས་ཏེ། དེ་ལྟ་སྒྲན་དངས་ཏེ་རྟོང་ནད་རྒྱུན་སྐྱོད་པོས་བཟུང་རེ་

མཛད། ཅེས་དང་། ཡང་། རྒྱ་གྲུ་གུ་མེ་ཏེས་གི་མེ་བཅས་བཅས། ཏྲོར་གྱི་མུ་གན་
 ཁྱི་གཟིགས་ཀྱིས་ནི་གཏར་ཁས་བཅས། ཞང་ཁུང་ཁུ་ལོད་མུ་ཡན་དང་། བོད་གྱི་
 ཅོག་རོ་མང་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། སྤུན་དང་གཏར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་བཅས། འ་ཞའི་ཐ་
 བ་རྒྱ་སྤུན་ནི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་ཁུང་པར་མེ་བཅས་བཅས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་
 བ་དག་ལས། སྤུས་ཀྱི་གསོག་རིག་ཁོག་དབུབ་དག་ལས། རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་ནས་
 མཁས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་མང་ཆོག་གི་དགུ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ཅན་འགས་
 གངས་ཀྱི་དགུར་འབྱུ་གཉེར་ནས། སྤྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་དབུས་གཙང་ན་མཁས་པ་
 མི་དགུ་བྱང་བ་ན་ལམ་དུ་ཐོས་ཏེ། སྐབས་དེར་མཁས་པ་མི་དགུའི་ཐ་སྤྱད་རྒྱན་
 ཆོག་བཅན་བསྐྱེགས་བྱས་པར་ཁོ་ནར་སྤང་ཞིང་། སལ་ཆེར་ནི་མཁས་པ་མི་དགུས་
 མཛད་པར་བཏགས་པའི་བརྒྱུ་མ་ཁོ་ནར་སྤང་། ཞེས་འབེ་ལོའི་གསོ་རིག་ཆོས་
 འབྱུང་ན་གསུངས་སོ། །

ལ། བོན་གྱི་གསོ་རིག་འབྱུང་བཞི་བྱུང་དུས་ལ་དབྱེད་པ།

བོན་གྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་འབྱུང་བཞིའི་ཡ་གུལ་ཐུགས་འབྱུང་མཁའ་
 སྤོན་གྱི་མཚུག་བྱང་ལས། “བདུད་ཅི་སྤུན་གྱི་མདོ་དགུའི་བརྒྱུད་རིམ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་དབྱེད་བྱ་བྱི་ཤེས་ལ་གསུངས། དེས་དཔྱ་ཙ་ཏེ་ལ་
 བཤད། དེས་གསེར་ཐོག་ལྷེ་འབྱུངས་ལ་བཤད། དེས་སྤྱོད་རྒྱུད་མཐུ་ཆེན་ལ་
 བཤད། དེས་གྱི་མ་ཆ་མ་རྒྱུད་ལ་བརྒྱུད། དེས་བན་རྩེ་མི་བདུན་གྱིས་ཆོས་སུ་
 བསྐྱར་སྐབས། དཔེ་ཆ་མེ་ལ་བསྐྱེགས་པའི་གལ་བྱས་དུས། བོན་པོ་མི་བདུན་གྱིས་
 ཁྱིར་ནས་གཙང་སྤོད་བྱེ་མ་གཡུང་དུང་གསང་ཐུག་དུ་སྤྱོད། སྤུས་དུས་ལ་བབ་
 ཅོམ་ན། གཙང་གི་གཤེན་པོ་བྱ་འཆོ་སྤྱིད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པས་གཏེར་ཞལ་བྱས་
 ནས། ཆེན་མཁས་པ་དཔལ་ཆེན་ལ་སྤེལ་བའོ། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་
 འདེགས་ཁམ་ཡུལ་རྒྱལ་གྱི་བཅུན་པ་དུང་མུ་ཉི་མེར་གྱི་བགྱིས་པ་སྤྲོད་པ་ལྟོ།” །

གོང་གསལ་གྱི་མཚུག་བྱང་འདིའི་དོན་ལ་ཞིབ་དུ་དབྱེད་ན། གསོ་རིག་འབྱུང་

① ཤོག་ངོས་17པའི་ཐོང་9པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2005ལོར།

བཞི་ཟེར་བ་འདི་ཙམ་བའི་མང་གཞི། སྤང་སྤྱོད་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ནས་རིམ་བཞིན་
 ཏུས་རབས་སོ་སོའི་སྒྲན་པ་རྣམས་བརྒྱད་ནས། སྤང་བའི་གསེང་རིག་གི་ཡིག་ཆ་དེ་
 དག་ཏུས་རབས་བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པའི་ནང་ཙམ་ཞིག་ན་བོན་གྱི་ཡིག་ཆ་
 རྣམས་ལ་ཉེན་ཁ་འབྱུང་སྐབས། བོན་པོའི་སྒྲན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོགས་བསྐྱེགས་
 བྱས་པ་ལ་གསེང་རིག་འབྱུང་བཞི་ཞེས་མཚན་གསལ་ཡོད་པར་སྒྲུལ།

དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་པོ། སྤང་གསལ་སྤང་སྤྱོད་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་
 རྣམས་ཀྱི་མ་ཆ་ཆ་རྒྱུད་བར་ཏུ་བརྒྱད་ཚུལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བན་བོན་འབྱུགས་
 པའི་སྐབས་སུ། བན་དེ་ཆོས་བོན་གྱི་གསེང་རིག་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་རྒྱ་གར་བའི་ནང་
 ཆོས་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བོན་གྱི་མ་ཡིག་མེར་བསྟེག་གྲབས་
 རྱེད་ཏུས། བོན་པོ་ཆོས་སྒྲན་ཡིག་མ་དཔེ་དེ་སྒྲས་བསྐྱར་བྱས་པ་གསལ་བ་འདི་
 ཡིས་བྱིསྤོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྒྲ་ཆེ་སྟོང་ལ་བན་བོན་འབྱུགས་པ་དང་། སྒྲ་ཆེ་སྟོང་
 ལ་བན་པོ་མཐ་པས་བོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་མེར་བསྟེག་པའི་སྤྱོད་དཔུང་པོ་གཙུག་
 ལག་ཕྱིར་བའི་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས་། “ཇི་ལྟར་སྤྱོད་རིམ་དང་
 བར་ཆད་སེལ་བ་ལ་འདྲེ་སྟོན་ལ་ཏུས་བོན་རེ་བྱེད་ན་ཆེ་མི་དང་ཁྱེད་གཉིས་
 མ་གཏོགས། གཞན་དཀྱིད་ཏུ་མི་གནང་བར་བཅང་སྟེ་བོན་གྱི་དཔེ་ཀྱན་རྒྱ་ལ་
 བསྐྱར་ལྷག་མ་ཕྱིས་མཚན་ཉེན་ནག་པོར་མནན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ། བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་ཡིག་
 ཆ་ཐོར་བྱ་རྣམས། སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་པའི་ལུས་སྟོལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པར།
 དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་དང་ལུགས་
 ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་རྣམས་སྟོགས་བསྐྱེགས་བྱས་པ་ལ་《མི་འཇིགས་པའི་མཚན་
 ཆ་》ཞེས་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་མེས་ཨག་ཆོམས་ཀྱི་ཏུས་ཏུ་གསེང་རིག་གི་
 ཡིག་ཆ་ཐོར་བྱ་མང་པོ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་པ་ལ་《སྤྱོད་དཔུང་གྱི་གཞུང་འཆོ་
 བའི་མདོ་》ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱིསྤོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་

① ཤོག་ངོས་176པའི་ཕྱིང་9པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོར།

གསེར་མེ་གི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་སྟོགས་བསྐྱེགས་བྱས་པ་ལ། 《རྒྱལ་པོའི་བླ་ཡིག་འོད་འབར་》 ཞེས་གྲགས་པ་སོགས་བྱང་ཡོད་པ་འདི་དག་ལ་བརྟགས་ན་སྐབས་དེར་གསེར་མེ་གི་དཔེ་ཆ་ཐོར་བྱ་རྣམས་བརྩམ་ཏེ། སྟོགས་བསྐྱེགས་བྱེད་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པར་མཐོང་། །

ཤོང་དུ་གསེར་མེ་སྟགས་འབྲུམ་མཁའ་སྟོན་གྱི་མཛུགས་བྱང་དུ། དེས་བན་རྩི་མི་བདུན་གྱིས་ཆོས་སུ་བསྐྱར་སྐབས། དཔེ་ཆ་མི་ལ་བསྟེགས་པའི་གྲབ་བྱས་དུས། བོན་པོ་མི་བདུན་གྱིས་བྱིར་ནས་གཙང་སྟོད་བྱེ་མ་གཡུང་རྩུང་གསང་སྟག་དུ་སྤྱས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་དབྱད་ན། བྱི་སྟོང་ཕྱེད་བཅན་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ཙམ་ན་བོན་གྱི་སྟོན་པ་ཆོས་སྐར་ཡོད་པའི་གསེར་མེ་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སྟོགས་བསྐྱེགས་མཛད་ནས་འབྲུམ་བཞི་བཟོས་པ་དེ། བན་དེ་རྣམས་གྱིས་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་བསམ་ཡས་སུ་རེ་ཞིག་སྤྱས་ཏེ། བོན་གྱི་འབྲུམ་བཞིའི་མ་ཡིག་ཙམ་མཛད་བྱེད་ཆེད་མ་དཔེ་མི་ལ་བསྟེགས་གྲབས་བྱེད་དུས་བོན་པོ་རྣམས་གྱིས་གཙང་སྟོད་བྱེ་མ་གཡུང་རྩུང་དུ་སྤྱས་བསྐྱར་བྱས། བོད་སེལ་བྱར་འཁོར་རྗེས་བྱ་འཆོ་སྟོད་པའི་རྒྱལ་པོས་སྟོག་དུ་བོན་གྱི་སྟོན་པ་རྣམས་ལ། བརྒྱད་དེ་མངོན་ཆུང་གི་སྟོན་པ་བཅུ་སྟོད་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཙམ་ན་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་རྒྱུད་བཞི་ལ་གསེར་མཆན་འདེབས་པའི་སྐབས་འབྲུམ་བཞི་འདི་ཡང་གཟིགས་སྟོང་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟུམ་ཏེ་དབྱད་པར་བྱ།

སྟོན་འབྲུམ་དཀར་པོའི་མཛུགས་བྱང་དུ^①། “རི་གཡུང་རྩུང་དགུ་བཅེགས་ཀྱི་རྩ་བ་ལ། དབྱད་བྱ་ལ་སོགས་འཆོ་བྱེད་གཞིན་ཏུ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་གཏན་ལ་ཐབས་པའོ། རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པའི་དུས་སུ་བསམ་ཡས་རྩེ་ནས། བན་རྩི་མི་གསུམ་གྱིས་བཏོན་པའོ། དེ་ནས་ལྷ་རྩེ་གཡུ་ཐོག་པས་ཁུས་སོ།” ཞེས་གསལ་བ་ལ་བརྟགས་ན་འབྲུམ་བཞི་ལ་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་མིང་བསྐྱར་པ་དེ་བསམ་ཡས་ནས་གཏེར་བཏོན་པ་དང་། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་དེ་གཉིས་གོ་བསྐྱར་བྱས་པའི་གཏམ་དུ་

① རྟོག་ངོས་145པའི་ཁྲིང་2པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2005ལོར།

སྤང་། བོན་གྱི་གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་མཐུག་བྱང་འདི་ལ་བརྟགས་ན་བན་དེ་
འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་བཞི་བསམ་ཡས་ནས། གཏེར་སྒྲངས་པའི་བཤད་སྟེལ་འདི་
ཡང་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིག་རེད། །གཏེར་མར་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
རི་ལྷོ་བྱང་བ་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་རྒྱུད་བཞིའི་བྱང་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་
པར་བྱའོ།

དུག །འབྲུམ་བཞིའི་སློང་གཞི་ལ་དབྱུང་པ།

གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་སློང་གཞི་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་ན་ཚུམ་ཡིག་འདི་ནི་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆེས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་
ཞིག་རེད། ཐོག་མར་འབྲུམ་བཞི་གསུང་པའི་གནས་《གསེང་རིག་ཐུགས་འབྲུམ་
མཁའ་སྟོན་》ལས་^① “མི་མཛེད་པའི་འཛིག་ཆེན་གྱི་ཁམས་སྟོ་འཛམ་བུ་སློང་གི་
མིག །གནས་མཚན་དམ་པ་འོལ་མོ་སློང་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ། དབལ་སོ་གངས་ཀྱི་ར་
བའི་ནང་ཏུ་ཆགས་ཏེ།” ཞེས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་ཡིན་པ་གཏན་འབེབ་
བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བྱེ་བྲག་གི་གནས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། “མཐའ་
སྟོར་ཏུ་འཁོར་མོ་སློང་མཚོ་བྱ་བ་འབྲིལ་བ། འོག་བཞི་ལ་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་
པ། དེའི་ཐོགས་མཚམས་བརྒྱུད་ཏུ་རྒྱལ་ས་སོ་བྱང་སློང་བརྒྱུད་དང་། དེའི་ཕྱི་
རིམ་ཏུ་ནང་གི་སློང་ཆེན་བརྩུ་གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་ཏུ་བར་གྱི་སློང་ཐུན་བརྩུ་
གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་ཏུ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་ཆེན་བརྩུ་དུག་སོགས་ཀྱན་གྱིས་བསྟོར་བའི་
ཚུལ་ཏུ་ཆགས་ཏེ།” ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ཞེས་པ་དེར་རྩལ་མངའ་རིས་བསྟོར་གསུམ་
གྱི་ཡུལ་འདིར་ཡིན་པ་བསྟན་ཡོད།

དེ་ནས་རྒྱལ་ས་སོ་བྱང་སློང་བརྒྱུད་དང་། སློང་ཆེན་བརྩུ་གཉིས། སློང་ཐུན་བརྩུ་
གཉིས། ཡུལ་ཆེན་བརྩུ་དུག་རྣམས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། བར་གྱི་སློང་ཆེན་བརྩུ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་ལས། “དེའི་ཕྱི་རིམ་ཏུ་བར་གྱི་སློང་ཐུན་བརྩུ་གཉིས་ནི།
ཤར་ཏུ་རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་ས་འཛིན་པའི་སློང་། རྩ་བོ་ན་ར་འཛའ་ར་འབབ་པའོ།

① ཐོག་ངོས་དང་པོའི་ཤིང་8པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2005ལོར།

དེའི་གཡས་སུ་གསེར་སྒྲིང་རྒྱད་སྒྲིང་། གཡོན་དུ་ཟངས་སྒྲིང་བཟ་ཤིས་སྒྲིང་། བྱང་
ན་མངས་རིགས་རྫོལ་པའི་སྒྲིང་། རྒྱ་བོ་པག་ཤུ་འབབ་པའོ། དེའི་གཡས་ན་སྟོབས་
ཆེན་གྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་། གཡོན་ན་གཙུག་རྩེ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིང་། ལུབ་ན་བྲམ་ཟེ་གཙང་
མའི་སྒྲིང་། རྒྱ་བོ་གྱིམ་ཤང་འབབ་པའོ། དེའི་གཡས་ན་བྲམ་ཟེར་ཉོས་མོ་སྒྲིང་།
གཡོན་ན་འབྲི་མིག་དགུ་སྟོར་སྒྲིང་། རྩོ་རུ་རྩེ་རིགས་བཀོད་པའི་སྒྲིང་། རྒྱ་བོ་
སིལ་འབབ་པའོ། དེའི་གཡས་ན་དྲང་སྟོང་འགོ་འདུལ་སྒྲིང་། གཡོན་ན་མུ་ཉིག་
དུར་བུའི་སྒྲིང་རོ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལེ་གཤེན་སུམ་བརྒྱ་དུག་
བཅུའི་གསས་མཁར་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་བོན་གྱི་འཁོར་ལེ་བསྟོར་བའི་ཞིང་ཁམས་
སོ། དེ་རྒྱབ་འཁོར་མོ་སྒྲིང་གི་མཆོ་ཞེས་པས་བསྟོར་བའོ། ཞེས་ཁ་འབབ་ཀྱི་རྒྱ་བོ་
ཆེན་པོ་བཞིའི་དབུས་སུ། གནས་ཁང་ཁྱུང་ཁྱུང་ལུང་དདུལ་མཁར་གྱི་གནས་དང་
རྩམ་པ་གསལ་པོ་བསྟན་ཡོད། འདི་ནི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཆུག་གམ་དགུ་
པའི་འགོ་ཙམ་ན་བོན་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡིག་ཆ་རྩམས་སྟོགས་བསྐྱེགས་མཛད་
པའི་སྐབས་སུ། དུས་རབས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་དང་བསྟན་ནས་གསུང་པ་པོ་སྟོན་པ་
གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་དང་། གསུང་པའི་གནས་མཆོག་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཞེས་པ་
ཁང་ཁྱུང་གི་ཡུལ་དང་དེའི་ཁོར་ཡུག་གིས་ཡུལ་བཀོད་བྱས་ནས་བྲིས་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་སྟབས། ཡུལ་བཀོད་འདིའི་ནང་གི་སྟོགས་བཞི་མཆོམས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་ཆེན་
དང་། སྒྲིང་སྤན་དང་། ཡུལ་ཆེན་རྩམས་ཀྱི་ས་མིང་འདི་དག་དེང་དུས་ཞིབ་
འཆུག་ལེགས་པར་བྱས་ན་སལ་ཆེར་མངའ་རིས་བསྟོར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཁམས་འདི་
དག་ལ་ཡོད་སྒྲིང་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་
དེ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙུག་བའི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཁ་གསལ་ཞིག་
བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། གསོ་རིག་འབྲམ་བཞིའི་སྒྲིང་གཞི་དང་འགྲེལ་ནས་མངའ་
རིས་བསྟོར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གྱུ་སོ་སོའི་ས་མིང་ལ་ཞིབ་འཆུག་བྱ་རྒྱ་དེ་ཁ་ཆ་དགོས་
གཏུགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཞིག་མཐོང་།

འབྲམ་བཞི་ལས་རྒྱད་བཞི་ཞེས་པའི་མིང་བསྟུར་པའི་གོ་རིམ་ཡང་། ཐོག་མར་
སྒྲིང་གཞི་འདི་ཉིད་ཁ་བསྟུར་ནས། གནས་མཆོག་དམ་པ་འོལ་མོ་སྒྲིང་ཆེན་ཞེས་

བྱ་བ། དབལ་སོ་གངས་ཀྱི་ར་བའི་ནང་དུ་ཆགས་ཏེ། ཞེས་པ་འདི་ཉིད། དྲང་
 སྤྱང་གི་གནས། སྤྱན་གྱི་གྲོང་བྱེད་ལྟ་ན་སྤྲུག་ཅེས་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་ལས་བྱུང་
 པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡོད་དེ། ཁང་པ་དེའི་རྒྱན་ནི་སྤྱན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་
 པ་སྤྱོད་ཆོགས་པས་བརྒྱན་པ་རྟེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་
 གང་ཡང་མེད་པའི་ལྟ་སྤྱང་ཞིག་དུ་བསྐྱར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་གསེང་རིག་
 རྒྱུད་བཞིའི་ནང་གི་སྤྱང་གཞི་འདི་ནི་ལྟ་སྤྱང་ཅམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་འབྲེལ་
 པའི་དབྱུང་གཞིའི་རིན་ཐང་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ལས་སྤྲུག་ཏེ་གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་སྤྱང་གཞི་འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་དང་།
 མི་རིགས་རིག་པ་དང་། གནའ་ཤུལ་རིག་པ་སོགས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་
 ཀལ་རིན་ཐང་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་རེད་སྟེ། དེས་ན་
 གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱུང་གཞིའི་ཆེད་དུ་གཤམ་ལ་གསེང་རིག་
 ཐུགས་མཁའ་སྟོན་གྱི་སྤྱང་གཞི་ཆ་ཚང་བཞེད་པར།

【འབྲུམ་བཞིའི་སྤྱང་གཞི】

གསེང་རིག་ཐུགས་མཁའ་སྟོན་གྱི་ཐོག་མ་སྤྱང་གཞིའི་ལེའུ་ལས་། “འདི་
 སྤྱང་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན། སྤྱང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
 གངས་མང་པའི་ནང་ནས། མི་མཛེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་
 གི་མིག་། གནས་མཆོག་དམ་པ་འོལ་མོ་སྤྱིང་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ། དབལ་སོ་གངས་ཀྱི་
 ར་བའི་ནང་དུ་ཆགས་ཏེ། དེ་ཡང་མཆོ་ལུ་བྱུང་བདལ་བའི་འཁོར་མོ་འཁོར་བྱུང་
 གྱི་སྤྱིང་ན། ཡངས་ལ་ཁོད་སྟོམས་ཤིང་བདལ་བ། རོ་མཚར་གྱི་ལྷས་མོ་སུན་སུམ་
 ཆོགས་པ། རི་བོ་དང་། རི་བྱན་དང་། རྒྱ་མཚོ་དང་། རེའུ་ཐང་དང་། རྒྱ་བོ་དང་།
 རྒྱ་བྱན་དང་། ལུ་མ་དང་། ལྷིང་ཀ་དང་། དཔག་བསམ་དང་། བགས་ཚལ་དང་།
 མེ་རྟོག་དང་། སྤྱན་དང་། གྲོང་དང་། གྲོང་བྱེད་དང་། གྲོང་བརྒལ་དང་། རི་
 དུགས་དང་། གཅན་གཟན་དང་། འདབ་ཆགས་དང་། རྒྱ་གནས་དང་། གཡུང་

① ཐོག་ངོས་དང་པོའི་སྤྱང་དང་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2005ལོར།

དུགས་དང་། མི་ཁོར་དང་། ཡུལ་མཁར་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ་
 རུ་མངའ་ལོ། ད་དེ་ཡང་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་སངས་རྒྱུ་གི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་མོའི་
 དེའི་དབུས་སུ། རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་ས་འཛིན་པའི་སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བ་དཔྱ་རིགས་འབྲུལ་
 གི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་གི་གདན་ས་སྟེ། དབུས་སུ་རི་གཡུང་རྒྱང་དུ་བཅུགས་ཞེས་བྱ་
 བ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་ལས་བྱུང་པ། དཔག་ཚད་ལྡ་བརྩ་ཙ་གཅིག་གི་འཁོར་བ།
 བང་རིམ་ཐེག་རིམ་དཔྱ་མཚོན་པ། ཐེག་དཔྱ་སྤྱོད་པ་སའི་བྱུང་གནས་ཕུན་སུམ་
 ཚྭ་གས་པ། ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་མེ་ཏྲོག་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ། སྤྲུན་དྲི་བཟང་གི་
 ཚལ་དང་། མཚོ་མོ་དང་སྤྲུན་རྩ་འབབ་པ། ཅི་ལ་ཤེལ་གི་རྩོ་རིང་གཡུང་རྒྱང་
 དཔྱ་བཅུགས་གི་རྒྱལ་རུ་ཆགས་པ། ཡས་མར་གི་དབངས་ལ་དཔག་ཚད་བརྩ་
 གསུམ་འདུག་པ། མཐའ་སྒྲོར་རུ་འཁོར་མོ་སྤྱིང་མཚོ་བྱ་བ་འབྱེལ་བ། ལོག་བཞི་ལ་
 རྩ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ། དེའི་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་རུ་རྒྱལ་ས་པོ་བྱང་སྤྱིང་
 བརྒྱད་དང་། དེའི་ཕྱི་རིམ་རུ་ནང་གི་སྤྱིང་ཆེན་བརྩ་གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་རུ་བར་
 གི་སྤྱིང་ཐུན་བརྩ་གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་རུ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་ཆེན་བརྩ་རྩ་གསོགས་ཀྱན་
 གིས་བསྒྲོར་བའི་རྒྱལ་རུ་ཆགས་ཏེ། དེ་ཡང་དབུས་གི་རྒྱལ་ས་པོ་བྱང་སྤྱིང་བརྒྱད་
 བ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཤམ་པོ་ལྷ་ཆེན། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཁོ་ན་མེ་ལྷ་ཆུང་། རུབ་ཕྱོགས་སུ་
 བེ་ལྷ་ཆུང་ལེན། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བར་པོ་སོ་བརྒྱད། ཤར་བྱང་རུ་གཤེན་རབ་སྤྱོ་
 ཚད་། བྱང་རུབ་རུ་ནམ་དག་དཀར་པོ། རུབ་ལྷོ་རུ་ཐེའུ་རང་འབྱུང་། ལྷོ་ཤར་རུ་
 བདེ་བ་རང་བྱུང་དང་ཕྱོགས་བརྒྱད་ལ་རུས་གསུམ་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གི་སྤྱོ་
 འབྱུངས་པ་དང་། བཟུན་པ་སྟེལ་བ་དང་། བོན་འཁོར་བསྒྲོར་བ་དང་། ལྷ་དན་
 ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་པོ་ལྷའི་པོ་
 བྱང་གི་བཞོད་པའོ། །དེའི་ཕྱི་རིམ་རུ་འཁོར་ཡུག་ར་བ་རིམ་བརྩན་ནི་རིན་ཆེན་རྩ་
 སྤྱོ་དང་། ཅི་ཤིང་མེ་ཏྲོག་གི་ར་བ་དང་བརྩན་གིས་བསྒྲོར་བའོ། །

དེའི་ཕྱི་རིམ་རུ་ནང་གི་སྤྱིང་ཆེན་བརྩ་གཉིས་ནི། ཤར་རུ་གཡུང་རྒྱང་བཞོད་
 པའི་སྤྱིང་། དེའི་གཡས་ན་དགའ་ལྷན་ལྷའི་སྤྱིང་། གཡོན་ན་འདུལ་བ་བྲིམས་གི་
 སྤྱིང་། བྱང་ན་གཞོད་སྤྱོན་ལོར་གི་སྤྱིང་། དེའི་གཡས་སུ་གསེར་དབུལ་རིན་ཆེན་

སྤྱིར་། གཡོན་རུ་གང་འདོད་བཀྲ་ཤིས་སྤྱིར་། རུབ་རུ་མི་གཡོ་བསམ་གཏན་
 སྤྱིར་། དེའི་གཡམས་ན་དག་རྒྱས་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་། གཡོན་ན་ཚད་མེད་བྱམས་པའི་
 སྤྱིར་། དེའི་གཡམས་སྟོ་རུ་ཚད་མེད་བྱང་རྒྱལ་སྤྱིར་། དེའི་གཡམས་ན་བདུད་འདུལ་
 རྒྱགས་ཀྱི་སྤྱིར་དང་། གཡོན་ན་སྤྱིན་པ་མཐའ་རྒྱས་སྤྱིར་། དེ་བཅུ་གཉིས་ནི་སྟོན་
 པས་བོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། འཁོར་སྟེ་བཞི་ཡ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲིམས་བསྐྱུང་
 བ་དང་། དཀའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱོམ་བསྐྱབ་བྱེད་པའི་གནས་སོ། དེ་རྒྱབ་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་མཆོ་དང་། འཇའ་ཆོན་འོད་འབར་གྱི་ཤིང་དང་། ལྷ་ར་
 མཛེས་པའི་རྩི་ཤིང་གིས་བསྐྱོར་བའོ། །

དེའི་སྤྱི་རིམ་རུ་བར་གྱི་སྤྱིར་ཕན་བཅུ་གཉིས་ནི། ཤར་རུ་རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་ས་
 འཛིན་པའི་སྤྱིར་། རྒྱ་བོ་ན་ར་འཛའ་ར་འབབ་པའོ། དེའི་གཡམས་སུ་གསེར་སྤྱིར་
 རྒྱད་སྤྱིར་། གཡོན་རུ་བྱངས་སྤྱིར་བཀྲ་ཤིས་སྤྱིར་། བྱང་ན་རྒྱངས་རིགས་རྟོལ་
 པའི་སྤྱིར་། རྒྱ་བོ་པག་ཤུ་འབབ་པའོ། དེའི་གཡམས་ན་སྟོ་བས་ཆེན་གྱུད་ཀྱི་སྤྱིར་།
 གཡོན་ན་གཙུག་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིར་། རུབ་ན་བྲམ་ཟེ་གཙང་མའི་སྤྱིར་། རྒྱ་བོ་ཁྲིམ་
 ཤར་འབབ་པའོ། དེའི་གཡམས་ན་བྲམ་ཟེར་ཉོས་མོ་སྤྱིར་། གཡོན་ན་འབྲི་མིག་
 དགྲ་སྐྱོར་སྤྱིར་། རྟོ་རུ་རྗེ་རིགས་བཀོད་པའི་སྤྱིར་། རྒྱ་བོ་སྤྱི་འབབ་པའོ། །
 དེའི་གཡམས་ན་བྱང་སྟོང་འགོ་འདུལ་སྤྱིར་། གཡོན་ན་ལྷ་ཏིག་རུར་བུའི་སྤྱིར་རོ། །
 དེ་ལྷ་ར་བཅུ་གཉིས་ལ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་གཤེན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྒྱུའི་གསས་མཁར་
 སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྒྱུའི་བོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཁིང་ཁམས་སོ། དེ་རྒྱབ་འཁོར་
 མོ་སྤྱིར་གི་མཆོ་ཞེས་པས་བསྐྱོར་བའོ། །

དེའི་སྤྱི་རིམ་ན་ཡུལ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཤར་རུ་དམུ་ཨ་པ་ད་རིའི་
 ཡུལ་དང་། དེའི་གཡམས་གཡོན་རུ། བྲག་སང་གི་རྒྱབ་བསྐྱོལ་དང་། ལྷ་རི་སྟོན་
 མཐོན་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕུག་དགྲུ་བརྒྱད་དང་། འགོ་བ་འདུལ་བ་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤྱིར་
 ལ་སོགས་སོ། ཤར་བྱང་ན་ཀ་ར་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕུག་གོ། བྱང་རུ་ཡུལ་འོད་མ་བྱམས་
 རྒྱ། དེའི་གཡམས་གཡོན་རུ། ཏ་རུ་མ་རྟའི་སྤྱིར་དང་། ལྷ་ར་བསྐྱར་རྒྱ་མའི་སྤྱིར་
 རོ། བྱང་རུབ་ན་ཀ་ར་ཤ་ཀའི་ཡུལ་ལོ། རུབ་ན་ཆོད་རྗེ་ཀོང་རྩི་རྒྱ་ཡི་ཡུལ།

དེའི་གཡས་གཡོན་ན། རྒྱལ་མོ་སྟོན་གྱི་སྒྲིང་དང་། རྩོམ་མི་ཀུན་གྱི་སྒྲིང་དོ། །ཀླུ་བ་
སྟོན་གཙུག་རུམ་འབར་བའི་རྒྱལ་གནས། སྟོན་ཡུལ་གྱི་དང་འངས་པ། དེའི་
གཡས་གཡོན་ན། སྤྲེའི་ཤོང་རུན་གྱི་སྒྲིང་དང་། སྤུ་མོ་སྒྲིང་རྒྱག་གི་ཡུལ་ལོ། །སྟོ་
ཤར་ན་གསལ་རྩེ་ཉོན་གྱི་ཡུལ་ཡོད་དོ། །དེ་རྒྱལ་ལྷུང་བདལ་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་།
ཟངས་རི་ལ་མེ་འབར་བ་དང་། ལྷགས་རི་ལ་ཆུ་འབྲུབ་པའི་འཁོར་ཡུག་དང་།
གངས་དབལ་ལོ་མདུང་ཆེའི་ར་བས་བསྐྱར་བའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ལྷ་རི་སྟོ་མཐོན་ལ་སོགས་རི་
དབང་ལྷམ་བརྒྱ་རྒྱག་བརྒྱ། ལུ་ལེ་སྟོང་ལྷན་ལ་སོགས་མཚོ་སྤྲོན་ལྷམ་བརྒྱ་རྒྱག་ཏུ།
གཡུང་རྒྱུད་སྟོན་ཤིང་ལ་སོགས་དཔག་བསམ་སྟོན་ཤིང་མི་འདྲ་བ་ལྷམ་བརྒྱ་རྒྱག་
ཏུ་སྤྲེའི་ཤིང་། འབྲིག་བྱེད་ཞེས་པ་གདགས་རི་ཡི་སྟོགས་རྣམས་སུ་ཉི་མའི་སྟོབས་
དང་ལྷན་པའི་གང་བ་སེལ་བའི་སྤྲོན་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་དང་། གངས་ཅན་
ཞེས་པ་ནི་སྤྲོན་རིའི་སྟོགས་རྣམས་སུ་ཁྲ་བའི་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཆ་བ་སེལ་བའི་
སྤྲོན་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་དང་། སྟོ་ལུ་མ་སྤྲེའི་ཤིང་དུ་བསྐྱེད་གི་སྟོགས་སུ་ནད་
གདོན་མ་ལུས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་རྩོད་ཐམས་ཅད་ལ་ཅོང་ཞི་དང་
མཚལ་ལ་སོགས་རྩོད་སྤྲོན་བརྒྱ་རྒྱག་ཏུ། ས་ཐམས་ཅད་ལ་བྲག་ཁྲོན་ལ་སོགས་
ས་སྤྲོན་ལྷམ་བརྒྱ་རྒྱག་ཏུ། ཆུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོན་ཆུ་རིགས་ལྡང་དང་། ཆུ་ཆོན་
རིགས་ལྡང་དང་། ཆུ་སྤྲོན་རིགས་ཐང་དག་དང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་སོགས་མི་
བཟུ་བའི་ཁམས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཆོགས་དང་། གསེར་དུལ་ལ་སོགས་བཟུ་བའི་
ཁམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྟོ་ཆོགས། སྤང་པོ་དང་། སྤང་བ་ལ་སོགས་འདབ་ཆགས་དང་།
རི་དྲགས་གཡུང་དྲགས་གཅན་གཟན་རྒྱ་གནས་སོགས་སྟོག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་
ཤ་བྲག་རུས་ལྷགས་བུལ་རིལ་སྤྲོན་རུ་ལྷུར་བ་ཐང་དག་དང་། ཆོ་སྤྲོ་རིགས་ཀྱི་སྤྲོན་
ཐམས་ཅད་ས་རྒྱ་རྩོད་ཤིང་ཀུན་ནས་བྱུང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་དགུ་ཡི་བྲག་རི་
དང་། རི་ཡི་ཁ་དོག་གིས་བསྐྱར་བའི་མཚོ་དང་། མཚོ་ཡི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་
བའི་བྱེ་མ་དང་། བྱེ་མ་བདལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཐང་ལ་སོགས་རྩོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་
མོ་ཆ་གསུམ་ལྟ་ལས་ཀྱང་། དགུ་འཁྱུར་རུ་ཆེ་བ་ཉིན་དང་མཚན་མོའི་སྤང་བ་མེད་

པ། ཅིར་ཡང་སྤྱལ་སྤྱི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སམ། ལྷག་གཟིག་ཤམ་རྩ་ལའམ།
 མཚན་ཡོངས་སུ་གཤམ་པ་གནས་མཚོག་དམ་པ་འོལ་མོ་སྤྱིར་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་
 དབྱས་གྱི་རི་གཡུང་རྒྱུད་དགུ་བཅེགས་གྱི་གསེས། བདུད་ཅི་སྤྱན་གྱི་ནགས་ཚལ་གྱི་
 དཀྱིལ་དུ། རིན་པོ་ཆེ་རྩ་དགུ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུན་སྤྱི་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་
 ལྷགས་རི་དཔག་ཚད་རྒྱུད་གཤམ་སུ་བྱུང་བ་དེའི་དུས་སུ་གདན་འཁོར་ལོ་ཅིབ་ལ་
 དགུ་དང་སྟོས་གྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་བརྩེལ་གྱི་བྲི་ལ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་པོ་ཉིད།
 སྤྱི་མདོག་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་མདོག་ལྷ་བྱུ་འོད་ཟེར་སྟོགས་བརྒྱར་ལྷག་པ་དབྱེ་ལ་
 རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཟེ་སྟོག་གསེལ་བ། ལྷག་གཡས་ན་མཐིང་གི་ཆགས་ཤིང་གསེར་གྱི་
 གཡུང་རྒྱུད་རིས་ཅན་དང་། གཡོན་པས་མཉམ་བཞག་གི་སྟེང་དུ་སྤྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 ལ་རྒྱ་ར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟོང་པོ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་འཛིན་པ། ལྷགས་ལ་
 འོད་ཟེར་གྱི་སྟོ་བརྩུ་མཛད་ཅིང་བདུད་ཅི་སྤྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཞགས་པའི་
 མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱན་གྱི་ལྷ་སྤྱུ་ཅུ་ཙུ་གསུམ། གསལ་ལ་རང་བཞིན་མེད་
 པ། ལྷང་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་མདོན་སྤྱུ་རྒྱ་གསལ་བ། དེ་ལ་འཁོར་ནང་
 འཁོར་དང་། བར་འཁོར། སྤྱི་འཁོར་གསུམ་སྟེ། ནང་འཁོར་ནི་གཤེན་རབ་
 གཡུང་རྒྱུད་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྩ་ལོ་དང་། གཡུ་ལོ་དང་། གཏོ་
 བྱ་འབྲུམ་སངས་དང་། དབྱུད་བྱ་བྲི་ཤེས་དང་། ལྷ་ཡི་དྲང་སྟོང་མདོན་པར་ཤེས་
 པ་དང་། བདེན་པར་སྤྱོད་དང་། རིག་པར་སྤྱོད་དང་། དེས་པར་སྤྱོད་དང་།
 ཡིད་ལས་སྤྱོད་པ་དང་། ཡིད་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ཡིད་
 ལས་བྱུང་བ་ལ་མོགས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། སྤྱན་གྱི་ལྷ་མོ་བཅུ་དྲུག་
 དང་། བར་འཁོར་དུ། དྲང་སྟོང་དང་། གཙང་གཙུག་དང་། དགོ་བསྟེན་དང་།
 བསྟེན་གནས་གྱི་འཁོར་འབྲུམ་སྤྱག་བཞི་དང་། གཞན་གཤེན་རབ་གཡུང་རྒྱུད་
 སེམས་དཔའ་བྲི་དྲུག་སྟོང་དང་། ཡེ་གཤེན་སྤྱུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་། སྤྱི་འཁོར་དུ་
 ལྷ་ཆེན་ཆེན་བརྒྱད་དང་། ལྷ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། སྟོགས་
 སྟོང་བ་བཅུ་དང་། གཟའ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་སྤྱི་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་དང་།
 གཞོད་སྤྱན་གྱི་སྤྱི་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། སྤྱི་ཤེས་དོན་གོ་བའི་ལྷ་མའི་རིགས་

ཕྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དང་། ཡང་འཁོར་ཁམས་སུ་མཁས་ཅན་གྲངས་མེད་དག་གི།
 ལྷོན་པའི་གསུང་རྒྱུ་མ་རང་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པར་སོ་སོ་རུ་གོ་ནས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཤོལ་ལོ། ། ཞེས་འབུམ་བཞི་གཤེན་རབ་ཀྱིས་གསུང་པའི་སྐད་
 གཞི་གིས་ཡོད་པ་རེད། སྐད་གཞི་འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་དང་། གནའ་བྱལ་རིག་
 པ། ས་གཤིས་རིག་པ། མིའི་རིགས་ཀྱི་རིག་པ་སོགས་རིག་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་དང་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་དབྱུང་གཞིའི་རིན་མང་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
 ཞིག་རེད་འདུག་སྟེ། །

བདུན། བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་རྩེ་གྲགས་ཆེན།

༡ སྐྱུ་གཤེན་ཁང་ཁྱུང་ར་མིང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐྱམ་པོའི་སྐྱུ་གཤེན་ཡིན།
 མཛེད་རྗེས་གཙོ་བོ། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐྱུ་པ་དང་གསོ་རིག་བསྐྱེད་ཚོགས་
 པའི་སྤྱི་ལ་གཏོང་པ། སྐྱུ་གཤེན་ཁང་ཁྱུང་ར་མིང་ནི་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐྱམ་
 པོའི་སྐྱུ་ལྷ་སྐྱུ་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་ཁམས་བདེ་ཐང་དང་སྐྱུ་ཚའི་བར་
 ཆད་ནམས་བསལ་བའི་འོས་འགན་དེ་ཁོང་གི་སྤྲུག་བབས་ཡོད་པ་རེད། སྤྱོད་
 བཅན་སྐྱམ་པོས་བོད་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་དབང་དུ་བཟུམ། སྐྱུ་
 ལོ་༦༠༧པའི་ལྷགས་སྤང་ལོར་བོད་ཁམས་ནི་བདེ་དང་སྤྱ་བརྟན་གྱི་སྐོ་ནས་དབང་
 བཟུང་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱལ་གྱི་མས་དོན་ཚན་སོ་དུག་གཏན་འབེབས་གནང་ཞིང་།
 མཐའི་རྒྱལ་ཁག་ནམས་དང་མཐུན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་
 སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱང་གཞི་བཞེས་པ་དང་། སྐྱུ་གཤེན་ཁང་ཁྱུང་ར་མིང་གིས་
 ཁང་བོད་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་གི་ལག་ལེན་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱང་གསོས་བྱས་པ་
 མ་ཟད། ཚོས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱུ་པ་རྩ་ར་རྩ་ཆ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་
 སྐྱུ་པ་ཉན་མིན་ཉང་། རྫོང་སྤྱོགས་ཏ་ཟིག་གི་སྐྱུ་པ་ག་ལེ་ཞོས་ཞེས་བྱ་བ་
 གསུམ་སྐྱུ་དངས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱང་བཅོས་བྱས། རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱུ་པས་《འབྲུ་ཤག་མ་
 བུ་ཆེ་ཆུང་》དང་《སྤྱོར་བ་མར་གསར་》 རྒྱ་ནག་གི་སྐྱུ་པས་《རྒྱ་དབྱུང་ཐོར་བུ་
 ཆེ་ཆུང་》 ཏ་ཟིག་གི་སྐྱུ་པས་《མགོ་སྤྱོན་བཟུས་པ་》དང་། 《དེ་སོ་རྒྱ་བུ་ཆེ་ཙོ་
 གསུམ་གྱི་དབྱུང་》 རྒྱམས་དོན་འགྱུར་བྱས་ནས། གསུམ་ག་བསྐོས་ཏེ་བསྐོམས་ནས་

《མི་འཇིགས་པའི་མཆོད་ཆ་》 ཞེས་བྱ་བ་བཅས་པོ་སོ་བདུན་ཡོད་པ་བཙམས་ནས་
 རྒྱལ་པོ་ལ་ཐུལ། དེ་ལས། རྟུགས་ཆེན་གསུམ་པོའི་ཚུལ་དག་མ་རྟོགས་ན། སྤྲོན་པ་
 ཆེན་པོའི་གྲངས་སྟེ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཞེས་གསེང་དབྱེད་ཐམས་ཅད་ལྟགས་སྟེ་གསུམ་རྒྱུ་
 བསྟུས་ནས་འཆད་པའི་སྟོལ་གཏོད། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་སྤྲོན་པ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོས་
 བྱ་དགའ་ཐུལ་ཏེ་རང་རང་གི་ཡུལ་རྒྱུ་བཞུད། ག་ལེ་ལོས་བོད་རྒྱུ་བཞུགས་ཏེ་ཁབ་
 བཞེས། རྒྱལ་པོའི་སྤྲོན་པ་མཛད་ཅིང་སྟེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས། ཞེས་པ་འདི་ཐམས་ཀྱང་ཁང་
 ཁྱེད་ར་རིང་གིས་གཙོ་འགན་བཞེས་ནས་བསྟུབས་པའི་མཛད་མིན་ཤ་སྟག་ཡིན་
 དགོས་པ་སྟོས་མ་དགོས་པ་རེད།

༡ སྤྲོན་པ་ལེ་ལོས། མཛད་རྒྱུས་གཙོ་བོ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲོན་པ་མཛད་པ་མ་ཟད་
 བོད་འབངས་པལ་པ་རྣམས་ལ་སྤྲོན་བཅས་བྱེད་མཁན་གྱི་དམངས་རིགས་ཀྱི་སྤྲོན་
 པ་གསེང་སྟོང་གནད། རྟུགས་རབས། སྤྲོན་པོ་རྟུགས་རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་སྤྲོད་
 ཅུམ། ག་ལེ་ལོས་ནི་ཏ་ཟིག་གི་སྤྲོན་པ་ཡིན་ཞིང་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅོན་སྐམ་
 པོའི་སྤྲོན་པ་ཞིག་གསེང་པའི་ཆེད་རྒྱུ་གདན་དྲངས། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་སྤྲོན་པ་རྣམས་
 དང་སྤྲོན་པ་བོད་ཀྱི་གསེང་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལྟགས་དང་ལག་ལེན་སྟོར་བཞོ་སྟོང་
 གི་ནད་རྒྱུགས་ཏེ་གསེང་རིག་གི་བསྟུན་བཅས་གསར་ཚུལ་གནད། དེ་ནས་རྒྱ་
 དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོན་པ་གཉིས་པོ་རང་རང་གི་ཡུལ་རྒྱུ་ལོག་པ་དང་། ག་ལེ་
 ལོས་བོད་རྒྱུ་བཞུགས་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲོན་པ་མཛད། ག་ལེ་ལོས་ལ་ཐུལ་སྟེ་སྤྲོན་
 འཛོ་རོ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། པལ་ཆེར་ལྷ་སར་གཏན་ཆགས་བཞུགས་ཤིང་བསྟུན་
 བཅས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བཙམས་པར་གྲགས། ཡུམ་ཁབ་རྒྱུ་བཞེས་པར་སྟེ་གསུམ་
 བྱེད། ཁོང་གིས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲོན་པ་མཛད་པའི་སྟེ་ཐམས་ཀྱི་ནད་པ་
 རྣམས་ལ་སྤྲོན་པ་དགོན་པས་རྟུགས་ཐོག་རྒྱུ་བཅས་བྱ་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་
 ཞིག་མཐོང་ནས། རང་གི་སྟེ་རྣམས་ལ་གསེང་རིག་བསྟུབས་ཏེ་སྟེ་འབངས་དཔྱུས་
 མའི་སྤྲོན་པ་བྱེད་བཅུག དེ་ལས་སྟེ་ཆེ་བ་གཙོ་བོ་རྟུགས་རྟུགས་ཀྱི་ལོག་པ་
 སྤྲོན་པའི་བརྒྱུད་པ་དང་། འཁྱིལ་པོ་གཡོར་པོར་བརྒྱུད་པས་སྟོ་རོང་གི་སྤྲོན་པ་
 རྣམས་འཁེལ། རྒྱུ་བ་ཡལ་གྱི་སྤྲོན་བཅས་པར་སོག་པོ་སྤྲོན་པ་ཞེས་དམག་གི་སྤྲོན་

པ་བྱས་པར་གྲགས། སྐབས་དེར་བོད་ཁམས་ཡོངས་ན་སྤྲོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་
གོང་དུ་བཀྱར་བའི་ཕྱིར་ན་ལྷ་རྩེ་ཞེས་ཅིས་མཐོང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་སྟབས།
བོད་ཀྱི་རིགས་བཟང་ཆེ་རྒྱུ་བརྒྱད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསེར་རིག་སྟོབ་པར་འདོད་
ཀྱང་མ་གནང་སྟེ། དམིགས་བསལ་དུ་སྟེ་འབངས་མི་སེར་མཉམ་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་
སྤྲོན་བཅོས་བྱེད་མཁན་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རིགས་ངན་འབངས་མིའི་བརྒྱད་པ་རྒྱག་
དང་། ལྡང་། རྩིགས། མོངས་ཞེས་པ་ན་གཞོན་ཕྱ་གུ་བཞི་ལ་སྤྲོན་དཔུང་
སྟོབ་དུ་བཅུག། མིང་ལ་འཆོ་བྱེད་སྤྲོན་པ་ཞེས་བཏགས། རིགས་བཟང་ངན་དང་
ཐོབ་མཐོ་དམན་མེད་པ་མི་ཆང་མ་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱིས་སྤྲོན་བཅོས་བྱ་དགོས་པའི་
བཀའ་བསྟོན། བྱ་དགའ་ལ་གཅིགས་ཆེན་དགུ་དང་གཅིགས་ཆུང་གསུམ་སྟེ་བཅུ་
གཉིས་གནང་། གཅིགས་ཆེན་དགུ་ཞེས་པ། སྤྲོན་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ནས་
བཟུང་། གདུངས་བཅུན་པ། སྟོ་རིག་དང་ལྡན་པ། དམ་ཆོག་ལ་གནས་པ་བཅས་
རང་གཤིས་སྟོན་མེད་ཆེ་བ་གསུམ། གསེར་རིག་གི་གཞུང་དོན་བཤད་མཁས་པ། མན་
ངག་གནད་ཐོག་དུ་རྟེན་མཁས་པ། ལག་ལེན་ལ་གོམས་ཤིང་གདིང་ཐོབ་པ་སྟེ་
ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་མེད་ཆེ་བ་གསུམ། །བཙོན་འགྲུས་ཆེ་བ། འདོད་ལོག་སྤངས་པ།
ཤེས་རྒྱུད་དུ་ལ་བ་བཅས་སྟོད་པའི་སྟོན་མེད་ཆེ་བ་གསུམ་བཅས་དགུའོ། །གཅིགས་
ཆུང་གསུམ་ནི། འབྲལ་པ་མེད་པའི་སྟོ་གཟེག་ཅན། སྟོགས་རིས་མེད་པའི་བྱམས་
སེམས་ཅན། གཡེངས་བ་མེད་པའི་གཞན་དོན་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ཆོས་དང་ལྡན་
པའི་སྤྲོན་པ་དེ་ནི་འགོ་བཙན་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐུ་བས་དང་། རིག་འཛིན་དྲང་
སྟོང་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་རྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་སྲས་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

༩ སྐྱ་གཤེན་རྩེ་ཤོད་ཁམ། སྐྱ་གཤེན་རྩེ་ཤོད་ཁམ་ནི་རྒྱལ་པོ་མེས་ཨག་ཆོམ་གྱི་སྤྱ་
སྤྲོན་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྲོན་པ་རྒྱ་སྤྱོད་གར་མཁན་དང་། བྱང་པོ་ཅི་ཅི།
བྱང་པོ་དམ་ཆུགས། ཅོག་ལ་སྟོན་འབར་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོན་པ་ཀྱེད་གཞུང་
རྣམས་དང་། རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག །ཏ་ཟིག་བཅས་ཀྱི་སྤྲོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་
བའི་ཡིག་ཆ་དག་ལ་དཔུང་གཞི་བཟུང་ནས། གསེར་དཔུང་གྱི་གཞུང་སོ་མ་རྩ་ཇ་སྟེ་
ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་པ་བཙམས། །རྒྱ་བཟའ་གྱིས་ཤིང་གོང་

རྩོམ་སྒྲུབ་ཏུ་བྲིད་པའི་སྐུ་ཤར་མ་སྐུ་གྱིན་དེ་དང་རྒྱ་སྐད་གར་མཁན། ལྷུང་པོ་ཙི་
ཙི། ཙིག་ལ་སྒྲོན་ལམ་འཤར་ནམས་གྱིས་རྒྱ་ནག་ལྷགས་ཀྱི་གསོལ་ཡི་དཔེ་ཆ་
འགའ་ཞིག་བསྐྱར་བར་བྱས་ས། །

« བི་རི་ཙན་པ་ཤི་ལ་ཏ། དེའི་ཆོ་སྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་ཤོད་ཁམ་གྱིས་ཁོམ་གྱི་ཡུལ་ནས་
 བི་རི་ཙན་པ་ཤི་ལ་ཏ་བྱ་བ་དཔོན་སྒྲོལ་མང་པོ་པོས་ནས། རྒྱལ་པོས་དེའི་ནང་ནས་
 ལྷ་སྒྲུབ་ལོས་པ་ཡོད་མེད་ཉམས་སད་པའི་སྤྱད་ཏུ་སྤྱད་རྒྱུ་བཏབ་སྟེ་སོ་བྱང་མང་
 མང་ཀ་མེད་གྱི་ནང་ཏུ་བཞུགས། རྒྱལ་པོའི་ཙ་ཁུ་ལ་བརྟག་བརྟག་པས་རྒྱལ་པོའི་
 སྒྲུབ་ཁམས་གྱི་གནས་རྒྱལ་རྣམས་ཁ་དམར་གསལ་པོ་བཏབ་པས་རྒྱལ་པོ་ངོ་མཆར་
 རྒྱ་ཞིང་དཔྱེས་ནས། ང་ནི་མགོ་ནག་ཡོངས་གྱི་ལྷ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྩེ་ཏུ་འཁྱུར་
 བས་ལྷ་རྩེར་ཐོགས། ཞེས་གསུངས། བོད་འདྲིར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྷ་རྩེ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་
 བས་ཐོགས་པར་གྲགས། དེ་ནས་ཙན་པ་ཤི་ལ་ཏ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱ་སྒྲུབ་པར་བཀུར་
 ཏེ་རྩིས་གྱི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གནང་། །བི་རི་ཙན་པ་ཤི་ལ་ཏ་ས་རྒྱས་དེར་གསོ་
 རིག་གི་ཡིག་ཆ་རང་གིས་མཛོད་པ་དང་། སྤར་ཡོད་བོད་གྱི་གསོ་རིག་གི་ཡིག་ཆ་
 མང་པོའི་སྤྱིང་པོ་རྣམས་སྤྱགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ཟེ་འོག་གི་སྒྲོམ་བྱར་བཞུགས་
 པ་ལ་ «སྤྱ་དཔྱད་གྱི་གཞུང་འཆོ་བའི་མདོ་» ཞེས་གྲགས། སྤྱ་དཔྱད་གྱི་གཞུང་
 ལའང་སྤྱ་དཔྱད་རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ་ཞེས་པ་ལས། སྤྱ་དཔྱད་རྒྱས་པ་ལ། མ་
 གསུམ། བྱ་བརྟུ་བརྟུན། ཐུན་མོང་མིན་པའི་གསང་བའི་བྱ་བཞི་བཅས་ལ་ཟེར། །སྤ་
 དཔྱད་འབྱིང་པོ་ནི། «བེ་བུམ་སྒྲུག་པོ་» «ཏི་ཀ་ཡང་ཏིག་» གཉིས་ལ་ཟེར། «ཡི་
 གི་དམར་རྩུང་» ཙ་འགྲེལ་ཏིག་གསུམ་ལ་ཟེར། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ལྱབ་གྱིས་
 མཛོད་པའི་གསོ་རིག་ཆོས་འབྱུང་ལས། ཙན་པ་ཤི་ལ་ཏ་བོད་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་སྤྱས་
 རྒྱུད་བྱང་པ་ལ་བི་རི་ཙན་པའི་སྤྱ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུད་རྣམས་བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཏ་ཟིག་གི་
 སྤྱ་སྒྲུབ་པ་ག་ལེ་ནོས་གྱི་བྱ་རྒྱུད་ལ་བི་རི་ཙན་པར་བཤད་པ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། ཏ་ཟིག་ནི་
 དེ་ཡི་སྤྱད་ཏུ་ཏ་ལིག་ཏེ་སྤྱ་སྒྲོའི་དེང་སང་སྤྱད་ནོར་གྲགས་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་
 པས་རྒྱབ་སྤྱགས་དང་སྤྱད་སྤྱགས་པ་ཞེས་བཤད་དེ། ཁ་ཆེའི་སྤྱད་བྱང་སྤྱགས་དང་
 བོད་གྱི་རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། མཁས་དབང་ནམ་མཁའི་ནོར་བུས་ཏ་ཟིག་

ཅེས་པ་དེར་རུས་ཐ་མེ་ཁི་སི་ཐན་(Tajikistan) ཟེར་བ་འདི་ཡིན་གསུངས་པ་དོན་
 རུ་གཅིག་པར་སྤང་། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀྱན་ཁྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་ཁོག་
 དབུ་བ་ལས་^①། “ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་ནི་བོད་རུ་བཞུགས་ཏེ་སྲིད་བསྐྱུངས་པ་ལས་བྱ་
 རྒྱུད་ལ་བི་རི་ཞེས་པ་ནམས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཉ་ཟིག་སྒྲན་པ་ག་ལེ་ལོ་སྒྲན་གྱིས་བྱ་
 རྒྱུད་ལ་བི་རི་བྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུད་ལ་ཉ་ཟིག་ནི་དེ་ཡི་སྐད་རུ་ཉ་སྲིག་ཏེ་
 ལྷ་སྒོའི་ཡུལ་ཏེ་དེར་སང་། རྟོད་ཉོར་གྲགས་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་པས་རྒྱ་བོ་སྒྲགས་
 དང་རྟོད་སྒྲགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ། ཁ་ཆེའི་རྟོད་བྱང་སྒྲགས་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱ་བོ་
 རུ་ཡོད་ཅིང་། ཁོམ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་སྒྲགས་སོག་པོའི་ཡུལ་ཏེ་སྒྲན་དབུད་ཀྱང་རྒྱ་
 བས་བྱུང་བས་རྒྱ་ནག་པའི་ལུགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་
 འདི་ནི་དེར་རུས་ཞིན་ཅང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རའོ་ཆོམ་ (若羌) ཞེས་པའི་
 གྲོང་འདི་ཡིན་ཞིང་གནའ་པོའི་རུས་སུ་ཡུལ་འདིར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་
 བའི་རྗེས་ལྷུ་མང་པོ་ཡོད་པ་ད་ལྟར་འད་གནས་ཡོད་པ་བཤད། །

༥ བོད་དམག་གི་སྒྲན་པ་ནམས་གསུམ། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་ནི་སློབ་རྒྱུད་མང་པོ་བྱུང་
 བ་ལས་ཞང་ལྷ་མོ་གཟི་དང་། རྟོད་གཞེར་མེས་པོ། བྱང་ཏི་རྒྱ་ཉེ་ཁ་བྱ་གསུམ་ནི་
 མདོ་ཁམས་ཀྱི་སོ་ཁ་སྐྱུང་མཁན་གྱི་དམག་གི་སྒྲན་པ་ལོ་བཞི་བྱས། མདོ་ཁམས་ཀྱི་
 སྐྱུང་དམག་ནམས་ལ་སྒྲན་བཅོས་ཀྱི་མཛད་ཕྱིན་ཆེན་པོར་བྱུང་པའི་བྱ་དགའ་ལ་
 དམག་ནས་བཏོན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲན་རུ་དབང་བསྐྱུར། རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་
 མེ་ལོང་། མ་བཅོས་མ་བུ་བཅུ་བརྒྱན། ལག་ལེན་ཡི་གེ་དམར་རྒྱུད་བཅས་གནང་
 ཏེ་རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲན་རུ་དབང་བསྐྱུར་གྲགས། ལྷག་པར་རུ་རྟོད་གཞེར་
 མེས་པོ་ལ་མགོ་དབྱུང་། བྱང་ཏི་རྒྱལ་ཉེ་ཁར་བྱུང་ཁོག་ །ཞང་ལྷ་མོ་གཟི་ལ་
 ཡན་ལག་གི་བཅོས་ཐབས་ནམས་གནང་། །

༦ ཉང་བཅའ་ཤི་ལ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྷེའུ་བཅའ་ཀྱི་སྒྲན་པ་གཙོ་པོ་ཞིག་ཡིན།
 ཁྱི་སྒྲོང་ལྷེའུ་བཅའ་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་ཐོག་མར་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲན་པ་ཉང་

① ཤོག་ངོས་131པའི་ཐོང་6པར། བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

བཅན་ཤི་ལ་དང་། བི་ཇི་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་ཅམ་གཉིས་ལ་བཀའ་བསྐྱོན་ཏི་རྒྱ་གར་
ནས་སྒྲན་པ་རྣམས་རྒྱ་ཇི་དང་གཉིས་གདན་དྲངས། སྒྲན་
དཔུང་སྐྱོར་ལ་བཤོ་སྒྲིང་མཛད། དེ་ནས་སྒྲིབ་སྒྲན་པ་དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་གསོ་
རིག་ཡིག་ཆ་མོར་བྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བཞིགས་མཛད་དེ་སྒྲན་དཔུང་ཀྱི་བསྐྱོན་བཅོས་
《རིན་ཆེན་སྤྱངས་པའི་སྐྱོར་》ཞེས་མཆོད་གསོལ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐུལ། རྒྱ་དཀར་
ནག་དང་། ཁྱིམ་གྱི་སྒྲན་པ་བཅས་གསུམ་པོ་ལ་སྐུལ་པའི་སྤྱལ་གསུམ་ཞེས་མཆོད་
གསོལ། །དེ་ནས་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་སྒྲན་བགྱིས་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཕྱལ་དུ་འཁྱོན་
ཁར་རང་གི་སྤྱལ་བི་ཇི་ལ་གདམས་པ་《བེ་བུམ་ནག་པོའི་》སྐྱོར་འཇལ་ཆོད་དང་
བཅས་པ་དང་། ཅ་ར་གས་མཛད་ཟེར་བའི་《དྲང་སྤྱོད་སྤྱིང་རྒྱུད་མགོ་བྱང་ཁོག་
ཡན་ལག་གི་སྤྱིང་སྐྱོར་གསུམ་》དང་། མགོ་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་འཛོར་བྱ་དང་
བཅས་པའི་བཅོས་ཐབས་《བི་ཇིའི་པོ་ཏི་ཁ་སེར་》དུ་གྲགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་
ཐུལ། 《བི་ཇིའི་པོ་ཏི་ཁ་སེར་》ལ་མིང་གཞན་《རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ཡིག་འོད་འབར་》དུ་
གྲགས། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་འདི་བྱི་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་ཡིན་པ་ཐང་ཡིག་དུ་འང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་འཕེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱལ་གྱིས་གསུངས། །

ལ རྒྱལ་ཁམས་ལཱའི་སྒྲུབ་པ་ལམས་ལ། རྒྱ་ཁྱུ་ལུ་སེ་རྟོ། ཉོར་ལུ་གན་ཁྱི་གཟིགས།
ཞང་ཞང་ཁུ་ལོང་ལུ་ཡན། བོད་ཅོག་རོ་མང་རྩེ། འ་ཞའི་ཐ་ན་ཆུ་སྐྱེས་བཅས་
ལཱོ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་རྒྱལ་ཁམས་ལཱའི་ཡུལ་ལྷ་དག་ནས་
སྒྲུབ་པ་ལམས་པ་མི་ལཱ་བོས་རྟེ། ཡུལ་སོ་སོའི་གསོ་བ་རིག་པའི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བྱང་ཆོས་རྣམས་སྟོགས་བསྟོམས་གནང་། རྒྱ་ཁྱུ་ལུ་སེ་རྟོས་མེ་བཅས་བཅས་།
ཉོར་ལུ་ལུ་གན་ཁྱི་གཟིགས་གྱིས་ནི་གཏར་ཁས་བཅས་། ཞང་ཞང་ཁུ་ལོང་ལུ་ཡན་
དང་། བོད་ཀྱི་ཅོག་རོ་མང་རྩེ་གཉིས་གྱིས་ནི། སྒྲུབ་དང་གཏར་བསྟོགས་གྱིས་
བཅས་། འ་ཞའི་ཐ་ན་ཆུ་སྐྱེས་ནི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་པར་མེ་བཅས་བཅས་
སོ། །སྐབས་དེར་འགྲོ་བ་མའི་ཡུས་སྟོག་འཆོ་ཐབས་ཅམ་མ་བྱད་སྟོ་ལྷགས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་རྣམས་བཅས་པའི་གསོ་རིག་ཀྱང་གསར་གཏོད་གནང་སྟེ། རྒྱལ་ཁམས་
ལཱའི་ལམས་པ་ཆོས་རྟ་དབྱེད་མེ་ལོང་སྟོར་གསུམ་སོགས་། སྟོ་ལྷགས་བཅས་ཐབས་

ཀྱི་སྒྲིན་གཞུང་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བརྩམས་ཡོད་པར་སྤང་། །དེ་དག་ལས་རྒྱ་གུ་གུ་མི་
 ཏི་དང་། རྟོར་ལུ་གན་བྱི་གཟིགས། ཞང་ཞུང་ཁུ་ཡོད་ལུ་ཡན་གསུམ་ནི་དེར་
 མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ནས་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཅན་རོ་མང་རྗེ་ནི་སྟོ་ཁ་ཡར་སྤྱངས་དང་།
 འ་ཞའི་ཐ་ན་རྒྱ་སྤྱོད་དེར་མཆོ་སྤོན་མོའི་ཉེ་འགམས་ནས་ཡིན། །

༥ ལྟ་རྒྱུ་མི་ན་ཅོ་ཏ། ལྷ་སྒྲིན་འདི་ཡིས་མཛད་སྤོན་སྒོར་ལ་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀྱན་
 ཁུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསེར་རིག་ཁོག་དབུབ་ལས་། རྒྱལ་སྤོན་དམངས་གསུམ་ལ་
 གདམས་པ་རྩ་བ་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་སྒོར་ལྟ་སྟེ། མགོ་བྱང་ཁོག་ ཁོང་ནད། ཡན་
 ལག །འཛོར་བུ་ལྟ་མགོ་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་ལ་གས་དང་རྒྱུ་བཅོས་ཀྱི་སྒོར་ཤོག་
 དྲིལ་བཅུ་བདུན། བྱང་ཁོག་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་ལ་དཀར་འཆོས་དམར་འཆོས།
 དཀར་བཤལ་དམར་བཤལ་སོགས་ཤོག་དྲིལ་བཞི་བཅུ་ཙམ། ཁོང་ནད་ལ་བཤལ་
 རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་ཤིང་། རུག་བཅོས་རིན་པོ་ཆའི་བུམ་པ། ཤ་རུག་ཉི་ཟེར་རྒྱན་
 སུལ། བཅན་རུག་སྒྲིག་སྒྲིབས་གོ་ཆ། ཆོད་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་། བྱང་བ་རིན་
 ཆོན་ཤ་སྒྲོར་སོགས་དང་། ཡན་ལག་ལ་མཛོད་ཆེ་བ་ལེའུ་སོ་རུག འབྲིང་རིན་པོ་
 ཆེ་འབར་བའི་མཛོད་རྩ་འགྲེལ། སྤྱི་དོན་འགྲེལ་པ་དང་གནས་སྐབས་གོགས་སེལ་
 གཉིས། སྤྱི་དོན་འགྲེལ་པ་ལའང་། སྤྱི་ལྟར་དམངས་ལ་གདམས་པ། བྱང་ལྟར་སྤོན་
 ལ་གདམ་པ། སྤྱི་དམངས་ལུགས་ལ་རྩ་བ་འཕུལ་ལྟེ་ཁེ་གཉིས་དང་། མན་ངག་
 འཕུལ་ལྟེ་ཆུང་། བྱང་སྤོན་ལུགས་ལ་རྩ་བ་འགྲེལ་པ། གནད་ཡིག་དཔེ་ཆུང་
 དང་བཞི། རྩ་བ་སྒོར་གཅིག འགྲེལ་སྒོར་བདུན། གནད་ཡིག་བཅུ་དཔེ་ཆུང་ཉེར་
 བདུན་ནོ། གསང་བ་རྒྱལ་པོ་བཅོས་ལུགས་ལ། ཆེ་ཆོ་ལྟར་བཅོས་པ། ཆུང་ཆོ་ལྟར་
 བཅོས་པ། དམར་བྲིད་ལྟར་བཅོས་པ་གསུམ། ཆེ་ཆོ་ལ་གཟུ་སྤྱིང་འདྲ་དང་སྤྱིང་ཆེ་
 གཉིས། སྤྱིང་འདྲ་ལ་སྒོར་ལྟ། སྤྱིང་ཆེ་ལ་བཅུ་དྲེ་བཅོ་ལྟ། ཆུང་ཆོ་ལ་ལྟན་ཐབས།
 སྤྱིང་ཁོག གཟེར་བུ། ལོག་ནོན་བཞི། ལྟན་ཐབས་ལ་བརྒྱད། སྤྱིང་ཁོག་ལ་བཞི།
 གཟེར་བུ་ལ་རུག ལོག་ནོན་ལ་གསུམ། དམར་བྲིད་ལ་ལྟེ་མིག་དང་ཡང་ཏོག་

① ཤོག་ངོས་134པའི་ཁྲིང་5པར། བོད་སྤྱིངས་དཔེ་སྤྱིང་དཔེ་སྤོན་ཁང་། 2013ལོར།

གཉིས། དེའི་འགྲེལ་པ་གནས་སྐབས་གཤམ་སེལ་ཙུང་བའི་དཀའ་འགྲེལ་སྒྲོན་མ་ལྟ་
བུ་གཙུག་གཉིས། རྒྱུ་བ་ལ་གབ་པའི་བང་མཛོད་དང་། འཛོར་བུ་རིན་ཆེན་མཛོད་
ལ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཙུང་བརྒྱད། བྱང་ཁོག་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷེ་མིག་གི་སོགས་ཡིག་སྒྲུ་མ་
བུ་ཚང་བ་འགྱུར་ཅིས་བཤད། ཅིས་སོགས་གསེང་རིག་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་མཛོད་
བསྐྱར་གནང་ཡོད་པར་གསལ་ཡང་། དཔེ་ཆ་འདི་དག་དང་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཡིག་
ཚང་ནང་རྒྱ་ཡོད་དམ་ཅིད་གསལ་ཁ་མ་མཆིས།

༡ བེ་རོ་ཙན། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཙན་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥པའི་ཤིང་རྩ་ལོར། གཙང་གི་
སྤེལ་ཕྱེ་ཐང་རྒྱ་ཡབ་བཤོར་དང་། ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྲུ་འབྱུངས། རྣམས་རྣམས་
མིང་ལ་གན་རྟག་ཐང་ཏྲ་གསལ། སྤྱི་ལོ་༡༥༦༦ལོར་བསམ་ཡས་སྤྱོད་བསྐྱར་གླིང་
བཙུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐངས་དང་པོའི་སྒྲོབ་མ་ཡིན། ལེགས་སྐྱར་གྱི་མཆོན་ལ་བེ་
རོ་ཙན་གསལ། དེའི་རྗེས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་ཤིང་ལྷེ་ཕེན་གྱིས་བོད་རྒྱ་སྐད་མི་མི་
བརྒྱན་རབ་རྒྱ་བྱང་བཙུག་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན། རབ་རྒྱ་བྱང་བའི་མཆོན་ལ་བན་
དེ་ཡི་ཤེས་སྡེ་ཞེས་མཆོན་གསལ། དེ་ནས་ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་མདོ་དང་སྐུགས་
ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྐད་བསྐྱར། བོན་གྱི་རིག་གཞུང་མང་པོ་རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་
ནང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་དར་སྤེལ་གཏོང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་
བསྐྱར་བའི་མཆུག་བྱང་རྒྱ་བན་དེ་ཡི་ཤེས་སྡེ་ཞེས་པའི་སྐྱར་བ་པོའི་མཆོན་དང་།
སྐུགས་ཀྱི་གཞུང་བསྐྱར་པའི་མཆུག་བྱང་རྒྱ་བེ་རོ་ཙན་ཞེས་དང་། བོན་གཞུང་
ནང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བའི་མཆུག་བྱང་ལ་གན་རྟག་ཐང་ཏྲ་ཞེས་བྱིས་ཡོད་པ་
ཐང་ཡིག་ལས་གསལ། ལྷག་པར་རྒྱ་བོན་གྱི་སྤྲན་ཅིས་སྒྲོར་གྱི་ཡིག་ཆ་དབུ་ཞབས་
ཀྱི་དོན་རྣམས་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་དེ་འཆད་ཉན་དང་དར་སྤེལ་གནང་།
རྒྱ་ཁྱུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་དང་། མིང་དོན་བརྟུན་སྤྱོད་རྣམས་ལྟ་གཉིས་གསར་ཙུང་
མཛོད། རྒྱ་ལོ་ཤིང་ལྷེ་ཕེན་གྱི་དབུ་ཡི་མཆོད་གནས་དང་། སྤྱི་སྤྲན་པ་
གཅིག་ལྟོག་རྒྱ་གྱུར། སྒྲོབ་དཔོན་བེ་རོ་ཙན་པོན་གྱི་སྤྲན་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་
རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་ལོ་ཤིང་སྤྲན་རྣམས་

ལ་གདམས་ཚུལ་གྱི་སྐོར་《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཀྱང་》ལས་^①། “འབྲེལ་ཅིས་སྒྲན་བསྐྱར་
སོགས་གཏེར་མའི་སྒྲོན། །འདྲི་རྩི་འཕེལ་བཞི་སྒྲན་བསྐྱར། །ཅེས་ལོ་ཆེན་བེ་
རོ་ཅ་ནས་ཆོས་བོན་ཅིས་སྒྲན་འདྲེས་མར་བསྐྱར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་གཏེར་མ་ཁ་
ཅིག་གི་ཆོགས་སྒྲོན་ལ་ཁུངས་བཅོལ་ནས། བརྟག་པར་སྤྲོ་བའི་བོད་གཞུང་མང་པོ་
བེ་རོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་གཞུང་དུ་བཟུང་བ་སོགས་ནི་དཔྱད་ལྟ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བཀག་ཟིན།” ཞེས་བེ་རོས་ཅོ་ནས་སྒྲན་ཅིས་བསྐྱར་ཞེས་པ་དེ་ནི་བོན་གྱི་སྒྲན་
ཅིས་རྣམས་འགོ་བརྒྱུད་དང་མཚུགས་བྱང་རྣམས་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བ་
ཅུ་ལས་རྒྱ་གཞུང་བོད་དུ་བསྐྱར་བའི་དོན་མིན་པ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ཅེས་གསུངས། བེ་རོས་བོན་གྱི་ཅིས་སྒྲན་གྱི་གཞུང་རྣམས་
བན་བོན་འདྲེས་མའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བ་དེ་དག་གི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་རྣམས་
རྒྱལ་པོའི་སྒྲན་དུ་བསྐྱོས་པའི་ག་ལོ་ཞོན་གྱི་རྒྱུད་པ་སྒྲན་པ་འདྲི་རྩི་དང་། ཁྲོམ་
གྱི་སྒྲན་རྒྱུད་བོད་དུ་བཞུགས་པའི་སྒྲན་བེ་རི་དང་། རྒྱ་གོང་ཅའི་ཡུལ་ནས་
ཐེབས་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲན་གྱི་རྒྱུད་པ་མཐའ་བཞི་སྟོང་གསུམ་གང་བ་རྣམས་ལ་
ཞང་བོད་གསེར་གྱི་གཞུང་དང་། གདམས་ངག་ །ལག་ལེན་རྣམས་འཆད་སྤེལ་
མཛད། སྤྱིར་སྐབས་འདྲིར་བོད་ཡུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་བོད་སྒྲན་མཁས་པ་
རྣམས་དབུས་སུ་འདུས་པ་དང་། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་། ཁྲོམ་སོགས་ནས་ཀྱང་སྒྲན་
པ་མང་པོ་ཐེབས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་དཔོན་བེ་རོ་ཅོ་ནས་བོད་ཀྱི་གསེར་བ་རིག་པའི་
གཞུང་ལག་ལེན་འཆད་སྤེལ་བཀོ་སྐྱོང་གནང་ཞིང་། བན་ཚུན་རིག་གཞུང་བརྩེ་
རེས་གནང་བ་བཅས་དུས་དེར་གསེར་གྱི་བསྐྱར་བ་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་དུས་སྐབས་
ཤིག་ཡིན་པ་གསལ།

༡° མཐའ་བཞི་སྟོང་གསུམ་གང་བ། མཐའ་བཞི་སྟོང་གསུམ་གང་བ་ནི། རྒྱལ་
ཁམས་ལཱི་སྒྲན་པ་རྣམས་ལས་རྒྱ་བྱ་བུ་སེ་ཐོའི་སྐུ་བསྐྱར་ཡིན། འབེ་ལཱི་
གསེར་གྱི་ཁོག་དབུབ་ལས་^②། “ཁྲོམ་སྟོང་ལེའུ་བཅན་གྱི་སྐུ་ཆའི་མཚུགས་དུ་སྒྲན་གྱིས་

① འོག་རྩིས་295པའི་ཐུང་8པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2002ལོར།

② འོག་རྩིས་140པའི་ཐུང་4པར། བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

བཏང་བ་ལས་སྤྲོད་པར་། མཐའ་བཞི་ཀའི་སྤྲོད་པ་རྣམས་སྤྲོད་པའི་ཕོ་ཏུ་
 བཏང་པར་གཞན་རྣམས་མ་བྱོན་ལ། རྒྱ་ནག་ནས་སྤོང་གསུམ་གང་བ་བྱོན་ཏེ་ལམ་
 ཏུ་《གསོ་བ་དཀར་པོ་ལམ་གྱི་སྤོན་མ་》ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་ནས་རྒྱལ་
 པོ་ལ་སྤྲོས་སུ་བྱུང་། གསོ་བའི་དབྱེད་བྱས་པས་སྤྲོད་དངས་པ་ན་མཐའ་བཞི་ཀའི་
 སྤྲོད་པ་རྣམས་གྱི་གོ་ཚད་པར་འདུག་གསུངས་ནས། མཐའ་བཞི་སྤོང་གསུམ་གང་
 བ་ཞེས་མཆོན་གསོལ་བར་གྲགས། བྱ་དགའ་ལ་གཡོར་སྤོང་ཏུ་ས་ཆ་གནང་ནས་
 ཁབ་བཞེས་པ་ལས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱུད་པ་རྣམས་བྱུང་ངོ་།” ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
 འོན་ཏུ་ཁྱི་སྤོང་སྐབས་སུ་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་སྤོང་གསུམ་གང་བ་བཅོན་པའི་
 སྤྲོད་བཅོས་མེད་སྟེ། དེ་ནས་ཁབ་བཞེས་ཏེ་གཡོར་སྤོང་ཏུ་གཏན་བཞགས་གནང་
 ཡོད་འདུག རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་གསོ་རིག་ཁོག་འབྲུབ་ལས། བྱ་དགའ་
 ལ་གཞུང་དང་དོལ་གཉིས་ཡུལ་གཞིས་སུ་བསྐྱུལ། ཁབ་བཞེས་སྲིད་བསྐྱུངས་པས་
 མཐའ་བཞིའི་བརྒྱུད་པ་རྣམས་འཕེལ། ཞེས་གསུངས་འདུག །

བརྒྱད། བོད་དང་རྒྱ་གར་བར་གྱི་སྤྲོད་ཆས་ཚོང་ལམ།

འབྲུམ་རམས་པ་སྤྱོད་མ་ཆེ་རིང་གི་མཐའ་དབྱེད་ལས། གནའ་བོའི་བོད་དང་
 རྒྱ་གར་བར་ལ་སྤྲོད་ཆས་ཀྱི་ཚོང་འབྲེལ་དེས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་
 དང་ཆོས་འབྱུང་། དེ་བཞིན་གྱི་རྣམ་ཐར་རྟེན་པ་དེ་དག་ལས་ཤེས་ཅུས། ཁྱད་པར་
 ཏུ་བོད་ཀྱི་སྤྲོད་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་མཁས་དབང་དེ་དག་ནི་རྒྱ་གར་ཏུ་ནང་པའི་
 ཆོས་སྤྱོད་གཉེར་བྱེད་པར་ཕྱིན་པ་ལ་གསེར་བསྐྱབས་ནས་ཕྱིན་དགོས་པ། རྒྱ་གར་
 ཀྱི་པ་རྟེན་ཏུ་རྣམས་ལ་གསེར་ཕུལ་ནས་ཆོས་ཁྱབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་སྤྱོད་ཕྱི་ཅང་
 མང་ལ། གསོ་བ་རིག་པའི་ནང་ཏུ་འང་རྒྱ་གར་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསོ་
 དབྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཆས་གང་འཆོམ་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དཔེར་ན་རྒྱ་གར་
 བཟང་དུག་ཅེས་དེར་ཏུས་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཏུ་ཅན་དན་
 མཆོན་པའི་ཆེ་ཤིང་རིགས་ཀྱི་སྤྲོད་ཆས་ཁ་ཤས་ནི་རྒྱ་གར་ནས་མ་གཏོགས་ཐོན་
 ཁྱད་སྤྱོད་སྤྲོད་ཆས་རྒྱ་གར་ནས་བལ་པོ་བརྒྱུད་དེ་བོད་ཏུ་སྤྱིལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།
 བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐོན་ཁྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤྲོད་ཆས་ཀྱི་རིགས་སམ་རིན་

པོ་ཆེའི་རིགས་གསེར་གྱིས་མཆོན་པའི་གསེང་དབྱེད་སྒྲན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་གར་དུ་འདྲིན་
ཡོད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིག་དུ་འཁུམས་ཏེ། བྱད་པར་དུ་ལོ་
ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་སློབ་དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་
པའི་སྒྲིང་པོ་བཟུས་པའི་གཞུང་བོད་ཡིག་དུ་ལོ་ཚུ་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་གར་གྱི་
གསེང་དབྱེད་ཀྱི་ཆོ་རྒྱལ་སྤྱི་གོ་བོད་དང་བཅས་པའི་ཉི་མ་ལའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་ཡུང་
ཀུན་དུ་བྱུང་ཡོད་ཆོད་འདུག །དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲན་རྣམས་ཀྱང་
བོད་ཀྱི་འཆོ་བྱེད་འཛིན་པ་དག་གིས་གདེང་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད་པར་རྟོགས་
ཅུས། གཤམ་དུ་ཡིག་ཆང་དག་ལས་བྱུངས་བསྐྱེལ་ནས་གསེང་པ་རིག་པ་དང་རྒྱ་གར་
ཀྱི་སྒྲན་རྣམས་ཀྱི་ཆོང་ལམ་ལ་རྒྱས་ལོན་ཞིག་བྱེད་ན་འདི་ལྟར།

ཐོག་མར་བོད་དང་རྒྱ་གར་བར་གྱི་སྒྲན་རྣམས་ཀྱི་བརྗེ་ལམ་འཆད་པ་ལ། བོད་
དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོང་ལམ་དེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆང་དག་ལས་བཞེན་ནས་རྒྱས་
ལོན་བྱེད་གལ་ཤིན་དུ་ཆེ། སྤྱི་ལོ་༡༡༥་ལོར་འབྲུངས་པའི་མུང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་
མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་ལས། དེ་ནས་ཐོན་མི་
བསམ་བུ་ཞེས་སློ་གསལ་ལ་ཡིད་གཞུངས་པས་མི་རྒྱུད་སམ་སྟོ་ཏེ་ཞེས་པ་ལོ་བཅུ་
གཅིག་ལོན་པ་ལ་ས་མ་ལ་རྣམས་མང་པོ་བྱིན་ནས་རྒྱལ་པོས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ་སམ་སྟོ་
ཏེ་ལ་གསེར་སྤྱོད་གང་བྱིན་ནས་འཁོར་ངོ་ཆོ་ཤེས་ཤིང་བྲིལ་ཡོད་པ་བཅུ་དྲུག་མི་
རེ་ལ་རྟ་རེ། དེའུ་རེ། གསེར་སྤྱང་བཅུ་དྲུག་། གསེར་ལིངས་པ་སྤྱང་བརྒྱ་ཐམ་པ་
བསྐྱར། དཔལ་ལྷ་ལན་དུའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བརྒྱུངས་བཏང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་། ①
འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནང་དུ་གསལ་བའི་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་
པར་བརྒྱུངས་པ་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཡོད་ལ། སྤྱོད་གསེན་ཞིག་བཤད་ན་སྐབས་
དེའི་དུས་ནི་སྤྱང་རྒྱལ་བཅན་པོ་དང་ཡང་མེས་ཁོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་དང་རྒྱ་
གར་བར་གྱི་ཆོང་ལམ་མམ་ཤེས་རིག་གི་བརྗེ་ལམ་དེར་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པ་དཔོག་
ཅུས། བྱད་པར་དུ་སམ་སྟོ་ཏེ་གཙོས་པའི་ན་གཞིན་བཅུ་དྲུག་ལ་སློབ་གཉེར་གྱི་

① མུང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། [M] བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་
སྤྱད་ཁང་། ༡༩༩༥་ལོའི་ཟླ་༥་པར། ཤོག་ངོས་༡༧༡།

ཡོན་རྒྱ་གསེར་སྤྲེལ་དང་གསེར་ཡིངས་ཞེས་གསེར་དང་འབྲེལ་བའི་རིན་པོ་ཆའི་
 རིགས་དང་བཅས་པ་བརྒྱུད་ཡོད་པའང་གསལ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲོ་བ་ཡོད་
 པའི་བརྒྱུད་དོན་གཞན་ཞིག་ནི་རྒྱུ་མཁར་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་གསོ་
 རིག་ཤེས་བྱའི་ཁོག་འབྲུགས་ལས་གཞན་ལྷགས་བཀོད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ནས་
 གཏུང་རབས་ལྷ་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་བྱོན་ཏེ་དེས་
 སྤྱང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པས་གསོ་བ་ལ་སྤྱན་པ་མེད་པས་རྗེ་སྤྱན་རྒྱལ་པོ་གཤམ་
 བཤོས་ནས་ཐོན་མི་སམ་རྩོུ་དང་རྒྱུངས་ཁམས་པ་མོ་ཆ་གཉིས་ལ་གསེར་གྱི་པ་
 ཏ་བཏུན་དང་གསེར་སྤྲེལ་བོ་དོ་བསྐྱར་ནས་སྤྲེལ་གྱི་སྤྱན་པ་སྤྱན་འདྲེན་རྒྱ་བཏང་
 བས། རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ནག་ནས་ཏ་ཤང་མ་རྒྱ་ཀིན་རྒྱ། རྩོམ་ནས་མི་
 རྗེ་ཐོ་ཁོ་ཁྱི་སྤྱུ་བཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་ཀ་གསུམ་སྤྱན་རྒྱུངས་པ་ར་ས་འབྲུལ་སྤྱང་རྒྱ་
 བཞུགས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱན་དབྱུང་བྱས་པས་སྤྱང་རྒྱུངས། ① ཞེས་གསལ།
 ཐོན་མི་སམ་རྩོུ་དང་རྒྱ་གར་རྒྱ་སྤྱན་པ་གདན་རྒྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱུངས་སྤྲེལ་
 བཀོད་འདུག་ཅོང་། རྒྱུ་མཁར་བའི་གཞན་ལྷགས་བཀོད་པ་ལས་སྤྱོད་བཅན་
 སྐབས་སུ་བྱུང་བར་གྲགས་པའི་འཆོ་བྱེད་འཛིན་པ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ནི་མེས་ཨག་
 ཆོམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་བཅན་གསུམ་རྒྱ་གསུམ་པའི་མཆོན་ཡིན་པ་
 ཤེས་དགོས། རྒྱུ་མཁར་བའི་གཞན་ལྷགས་བཀོད་པ་ལས་སམ་རྩོུ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་
 གར་སྤྲེལ་སྤྱུ་འཆོ་བྱེད་འཛིན་པ་གདན་རྒྱུངས་སྤྱིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱུང་
 གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་རྒྱ་འབྲུགས་ཏེ། གལ་སྤྱིད་ལྱང་ལྱངས་འདྲིར་འཐད་ལྷན་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན་ན་བརྗེ་ལམ་འདྲི་ནི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྗེ་ལམ་རེད་
 ཅེས་བཞག་ནའང་མི་འགྲིག་པ་ཆེར་མེད་སྟུང་། གང་ལྟར་ཡང་བོད་དང་རྒྱ་གར་
 བར་གྱི་སྤྱན་རྒྱས་ཆོང་ལམ་ཞིག་སྤྱན་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་ལ། སམ་རྩོུ་དང་སྤྲེལ་
 བལ་བཟའ་ཁབ་རྒྱ་མ་བཞིས་ཤོང་རྒྱ་བརྗེ་ལམ་དེ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་གར་རྒྱ་སྤྱན་ཡོད་
 པའང་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལགས་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་གི་དབྱུང་གཞི་

① རྒྱུ་མཁར་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཁར་བའི་ཤེས་བྱའི་ཁོག་འབྲུགས་[M]མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་།
 ༢༠༠༩ལོའི་ཟླ་༩པར། ཤོག་ངོས་༢༠༧ནས་༢༠༩།

གལ་ཆེན་ཞིག་ལགས་པས་སྤང་མིད་ཏུ་སྤྱར་མི་ཏུང་སྒྲམ།

གཞན་ཡང་སྤྱར་རྒྱལ་དང་རྒྱ་གར་བར་གྱི་བརྗེ་ལམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཕྱགས་ཆེན་
 ཆེས་ཆེ་བ་ནི་བལ་པོ་བཟའ་བྲི་བཅུན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་དེས་གཞུང་འབྲེལ་དང་
 ཤེས་དཔལ་བརྗེ་དེས་བྱིད་པའི་བརྒྱད་ལམ་དེ་ལུ་མཐུད་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་སྒྲན་
 གྲགས་རྗེ་ཆེར་བྱིན་ཡོད་པའང་དཔོག་རུས། དེར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་གྲགས་
 ཅན་དག་ཏུ་བལ་བཟའ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྲུངས་འཆོལ་ར་སྟོད་ཅིག་
 བྱིད་ན། ཆོས་འབྱུང་སྤེལ་སྤྱང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་མེ་
 ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཆེད་བཅུད་ལས་གསལ་བའི་བལ་བཟའ་བྲི་བཅུན་ཁབ་ཏུ་
 བཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཏུང་རྒྱས་ཅམ་བཞུགས་ཀྱང་། འདིར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་འཁོད་
 བ་འདི་ལྟར། དེའི་མཆོད་གནས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་གིས་རབ་གནས་མཛད་
 པའི་རོ་པོ་མི་བསྐྱེད་རྩོམ་རྩོམ་དང་། བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རང་བྱུང་ཅན་དན་
 གྱི་རྩོ་པོ་སྟོལ་མ་གསུམ་གནད་དོ། ། རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་ཁ་སྐྱེ་ནས་སྤང་པོ་
 ཆེའི་རྒྱབ་ཁལ་བདུན་རྩོངས་སུ་གནད་དོ། ། སྤང་པོ་ཆེ་གཅིག་སྟོད་ཏུ་ལྟ་གཅིག་བྲི་
 བཅུན་ཆེབས་ནས་ཅན་དན་གྱི་སྤྱུ་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱམས། རྟོད་ཏུ་རོ་པོ་མི་བསྐྱེད་རྩོམ་
 དང་། བྱམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞུགས་ནས། སྤང་པོ་བདུན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
 བཀལ་ཏེ་མང་ཡུལ་གྱི་ཤིང་སྤེལ་ཆོགས་སྟེ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་ནས་དེར་སྤང་
 པོ་ཆེ་བརྒྱད་པོ་བྱིར་ལོག་གོ། ། རིན་པོ་ཆེའི་ཁལ་རྣམས་རྟ་མང་པོ་ལ་བཀལ་ནས་
 ཡི་དམ་རྣམས་དང་། ལྟ་གཅིག་བྲི་བཅུན་དང་། མིའི་ཁོར་ལ་དགའ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་
 རྒྱ་དེ་བ་དང་། ཏྲག་ཤ་རྒྱ་དེ་བ་དང་བེ་རྒྱུའི་ལྷང་བཟེད་གསུམ་གྱིས་གཙོ་
 བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེང་སྟེད་བྱས་ནས་སྤྱུ་གསུམ་གྱི་བྲག་དང་རྒྱ་འཐབ་ཀྱི་འཐང་
 ལ་ཞབས་གྱིས་བྱོན། མང་ཡུལ་ནས་མཛོད་དང་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྤྱན་དྲངས། རོ་མོ་
 ཁྱོད་གཉེན་ཅན་གྱི་མཆོན་ནས་བཛོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བྱོན་པས། ལྟ་
 གཅིག་བྲི་བཅུན་རྟེན་དཀར་པོ་ཞིག་ལ་ཆེབས་ནས་ལྟ་སའི་མཐིལ་ལ་ཕྱག་ཐེབས་

པའི་ཚོ། རྒྱལ་པོ་དགའ་སྟོན་གྱི་གདན་སར་སྤྱོད་དུ་བཅུང་།^① ཞེས་འབྱུང་། དེ་བཞིན་
བཀའ་ཆེན་མཆོད་ཀྱི་ཁོ་ལ་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་བྲག་དང་རྒྱ་འཐབ་པ་ཞིག་ལ་ལྟ་ཅིག་
ཞབས་ཐང་གིས་བྱོན། མང་ཡུལ་ནས་ལྟ་ཅིག་དེའུ་དཀར་མོ་ལ་ཞོན། སྤྱོད་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རྟོན་རྣམས་མཛོ་ཆེན་པོ་བདུན་ལ་བཀའ་ལ། རིན་པོ་ཆེ་སྤང་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་
ཁལ་བདུན་རྩ་ལྔ་བརྒྱལ་བཀའ་ནས་འོངས་པས། ཕོ་བྲང་དམར་པོ་རིའི་ནང་དུ་
ལྟ་ཅིག་ཁྱི་བཅུན་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤང་བཅུན་སྐམ་པོ་དང་གཉིས་ཞལ་
མཇལ།^② ཞེས་འབྱུང་། ལྷང་ལྷངས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤན་
ལུགས་པ་རྣམས་དེ་ཞིག་བཞག་སྟེ་གནད་དོན་ཁ་ཤས་ལ་དོ་སྤང་བྱེད་གལ་ཤིན་
དུ་ཆེ་བས། ལྷང་པར་དུ་བོད་དང་རྒྱ་གར་བར་གྱི་ཆོང་ལམ་མམ་ཤེས་རིག་གི་བརྗེ་
སྟེལ་གྱི་ཐད་ལ་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་གྱི་ཆའང་གདའ་སྟེ། གཅིག་དུ་བོད་དང་
རྒྱ་གར་གྱི་བརྗེ་ལམ་ཁོད་ཀྱི་མང་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་དེ་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་སུ་བལ་ཡུལ་ནས་མང་ཡུལ་ཤིང་སྤྱོད་ཆོགས་སྟེ་བའི་ཡུལ་བར་དུ་སྤང་ཆེན་
གྱིས་བསྐྱལ་བ་གཞིགས་ཆོ། མང་ཡུལ་ཤིང་སྤྱོད་ཆོགས་སྟེ་བའི་ཡུལ་ནས་བལ་ཡུལ་
བར་གྱི་བརྗེ་ལམ་ཐོག་དུ་སྤང་ཆེན་གྱི་བསྐྱལ་འདྲེན་རྒྱས་པའམ་ལམ་འགག་རྒྱ་
ཆེར་ཡོད་པ་ལུགས་གྱིས་རྟོགས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན། གསུམ་དུ་མང་ཡུལ་ཤིང་སྤྱོད་
ཆོགས་སྟེ་བའི་ཡུལ་ནས་མང་ཡུལ་དུ་རྩ་དང་སྟོན་པོ་འབྲང་སྟེད་ཀྱི་བྲག་དང་རྒྱ་
འཐབ་ཀྱི་འཕྲང་ལ་ཞབས་གྱིས་བྱོན་ཞེས་བསྟན་པ་ལས། འགྲེལ་བཞེད་འདིར་
བལྟས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ན་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་མང་པོ་ལ་བཀའ་ཞེས་པ་དང་ཕྱོགས་
གཅིག་ན་སྟོན་པོ་འབྲང་སྟེད་ཀྱི་བྲག་དང་རྒྱ་འཐབ་ཀྱི་འཕྲང་ལ་ཞབས་གྱིས་བྱོན་
(བཀའ་ཆེན་མཆོད་ཀྱི་ཁོ་ལ་མ་ལས་ཀྱི་དུ་བྲག་དང་རྒྱ་འཐབ་པ་ཞིག་ལ་ལྟ་ཅིག་ཞབས་ཐང་གིས་བྱོན) ཞེས་
པ་དང་རྒྱང་འགལ་ཟླ་སྤང་སྟེ། ཆོག་སྤྱོད་གཉིས་ལ་འགྲེལ་བཞེད་བྱེད་པའི་ཚུལ་

① ཉལ་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟེང་པོ་སྤང་ཆེའི་བཅུད། [M]བོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་དམངས་
དཔེ་སྟར་ཁང་། ༡༩༩༥ལོའི་ཟླ་༩པར། ཤོག་ངོས་༢༠༥ནས་༢༠༧།

② ཨ་རྟི་ཤས་གཏོན་ནས་བཏོན། བཀའ་ཆེན་མཆོད་ཀྱི་ཁོ་ལ་མ། [M]ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། ༡༩༩༥་
ལོའི་ཟླ་༩པར། ཤོག་ངོས་༡༩༥།

ལ་དོགས་སྒོར་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཤིག་རེད། བཞི་རུ་དེ་ནས་མང་ཡུལ་ནས་
 མཛོ་དང་དྲེའུ་གསུམ་གྱིས་སྒྱུན་དྲངས་ཞེས་པ་ལ་མཛོ་དང་དྲེའུ་གཉིས་ལས་མེད་
 པས། དངོས་གནས་བྱས་ན་མང་ཡུལ་ནས་ན་མཛོ་དྲེའུ་གསུམ་གྱིས་སྒྱུན་དྲངས་
 ཞེས་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་འདུག་སྟེ་མུ་མཐུད་དེ་ཡིག་ཚང་ཁྲུངས་འཚོལ་ར་སྒྲོད་
 བྱེད་གལ་ཆེ། ལཱ་རུ་ཡུང་ཁྲུངས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་ཆེན་བརྒྱད་མང་ཡུལ་ནས་བྱིར་ལོག་
 པ་དང་སྒྲུང་ཆེན་ལཱ་བརྒྱ་ལྟ་སར་འཁྱོར་བ་གཉིས། དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པར་ཡུང་ཁྲུངས་
 ལཱ་མའི་འགྲེལ་བཙོན་དེ་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
 བཤད་ཚུལ་དང་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་ཤུན་ཞུགས་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་
 ཆོས་འབྱུང་འདིའི་ནང་རུ་གསལ་བའི་སྒོར་བཅན་སྐམ་པོ་སྟིད་བརྒྱུངས་པའི་
 སྐབས་ཏེ་སྟེ་ལོ་༤༣༩་ལོར་བལ་བཟའ་ཁབ་རུ་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་འབྱུང་
 འདིའི་བྱེད་པོ་ནི་སྒོར་བཅན་སྐམ་པོས་སྟིད་བརྒྱུངས་པའི་རུས་རབས་བར་ལ་
 ཡང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཡས་མས་ཀྱི་ཏེ་བག་ཅམ་མ་གཏོགས་མེད་པས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་
 ཡིད་ཚོན་རུང་བ་ཞིག་རུ་འཁུམས་ལ། བོད་དང་རྒྱ་གར་བར་གྱི་སྒྲན་རྒྱས་ཀྱི་ཚོང་
 ལམ་མམ་ཤེས་དཔལ་གྱི་བརྒྱད་ལམ་སྒོར་གྱི་དབྱུང་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ངེས།

ཡེ་ཤུ་ལྟ་ལ།

བོད་མིའ་ཤུའི་སྐབས་ཀྱི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་མོར།

ས་བཅད་དང་མོ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བོད་ཀྱི་དར་རྒྱལ།

ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་《ཤེས་བྱ་སྤྱིའི་ཁོག་དབུ་བས་བྱང་སྟོང་
 ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱུས་གར་》ལས་། “སྤྱིར་སྤྱང་དར་མས་བསྟན་པ་བསྟུ་བས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པའི་དངོས་གཞི་སོ་སོ་ཐར་པའི་འདུལ་བྱིམས་མེད་པས་
 བསྟན་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟོང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཅམ་བྱང་ནའང་། གསང་སྔགས་
 རྟོང་མ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་སྟུབ་ལ་འཕེལ་འགྱུར་ཀྱང་མ་བྱང་བར་འདོད་པས་
 བ། སྟན་དབྱེད་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། སྤྱང་དར་མས་སྟན་དབྱེད་ནི་
 རང་ཉིད་ལ་དགོས་པར་བསམས་ནས་མ་བསྟུ་བས་སོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པའི་སྤྱིར་
 དེས་ནས་གསེང་རིག་ལ་སྤྱི་འགྱུར་སོགས་རྟོང་མ་དང་སྤྱི་འགྱུར་སོགས་གསར་མ་
 ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་ཅམ་བྱང་གི་སྤྱི་དར་སྤྱི་དར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཐོབ་
 རྟེ། སྟོང་བཅན་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉམས་མ་སྟོང་པའི་
 སྤྱིར་། “ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཅིག་ ཁྲོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལས་བརྒྱད་ཙུལ།

ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་《ཤེས་བྱ་སྤྱིའི་ཁོག་དབུ་བས་བྱང་
 སྟོང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱུས་གར་》ལས་། ལྷ་གེའི་བཅད་པོ་ལྟ་སྟེ་མ་བྱང་རྒྱལ་
 འོད་ཀྱི་སྤྱི་རིང་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱོད། པརྟེ་ཏ་ཛ་ན་ར་
 རྟ་ན་ལས་སྤྱིའི་གསན་སྟོང་མཛད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མང་དུ་བསྟུར་ཞིང་

① ཤོག་ངོས་246པའི་ཐོང་12པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོར།
 ② ཤོག་ངོས་216པའི་ཐོང་དང་པོར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོར།

སྒྲིལ་ན་བཞུགས། སྒྲིལ་ན་བོད་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་གདུལ་བྱ་དང་སྒྲིལ་སོང་ཆེ་
 བར་གསལ་ན་ནས་གསལ་སྒྲིལ་བ་ལ་བྱོན། ལོ་རྒྱུ་བས་བྱེད་ཆོས་གང་ལ་མཁས་བྱས་
 པས། སྒྲིལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིལ་འཆད་པ་ཡིན། བྱེད་པར་དུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
 པའི་སྒྲིལ་པོ་བསྐྱེད་ལ་མཁས་གསུངས་པས། ལོ་རྒྱུ་བས་བརྒྱད་པའི་རྩ་འགྲེལ་དུ་
 གྲགས་པ་ཞིག་སྒྲུབ་ཡང་བཞུགས་ཏེ་ཕན་མི་ཆེ་བས། སྒྲིལ་པོ་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་གར་ན་
 བརྒྱན་བཅོས་ལེགས་པའི་ཕྱལ་དུ་བྱེད་པས་བསྐྱེད་བར་བྱ་ཞུས་པས། བསྐྱེད་ཡོན་
 གསལ་སྒྲིལ་བརྒྱུ་འབྱུང་དགོས་གསུངས། འབྱུང་བར་ཁས་བྱས་ནས་ཁ་ཆེར་རྒྱ་
 དཔེ་ལེན་དུ་བཏང་། ལྷ་སྒྲུ་མ་བྱང་རྒྱལ་འོད་ཀྱི་གསལ་སྒྲིལ་ལྷ་བརྒྱུ་ བྱང་འདས་
 སེང་གེ་སྒྲིལ། ཤལ་བྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ཞོང་སྒྲན་ཨ་ལེ། མང་ལོ་སྒྲན་བཅུན་
 ཏེ་མངའ་རིས་ཀྱི་སྒྲན་པ་མི་བཞིས་གསལ་སྒྲིལ་ལྷ་བརྒྱུ་ཕྱལ་ཏེ། དེ་ལྷར་བརྒྱུ་ཕྱལ་
 བས་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ། དཔེ་བོའི་དངོས་སྒྲོམ་ཁ་ཆེ་ལྷ་དགས་མཛད་
 པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཆོག་དོན་ལྷ་ཟེར་དང་། མེས་པོ་ཆངས་པའི་གསོ་དབྱེད་
 འབྱུང་ཏིག སྒྲིལ་བདག་པོའི་གསོ་དབྱེད་འབྱུང་གི་མེ་ལོང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་
 པ་ལ་ཁ་ཆེ་དཀར་པོའི་ཡིག་རྩ་དང་ཤོག་བྲ་ལག་ལེན་ཏེ་ཐིག་དང་། ལྷ་ཐིག ཡན་
 ལག་བརྒྱད་པ་ནག་པོའི་རྒྱུད་གསུམ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ནས་དར་བར་མཛད།
 ཅས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལོ་ཆེན་དེ་ལ་གསོ་རྟེན་གི་བརྒྱད་པ་འཛིན་པའི་
 སྒྲོམ་མ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དུ་རངས་ཀྱི་སྒྲན་པ་མི་བཞི་
 ཟེར་ཏེ། མངའ་འདས་སེང་གེ་སྒྲིལ། ཤལ་བྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ཞོང་སྒྲན་ཨ་ལེ།
 མང་ལོ་སྒྲན་བཅུན་རྒྱུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མང་ལོ་སྒྲན་བཅུན་
 མཁས་ཤིང་ཐིན་ལས་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དབྱུས་གཙང་གི་སྒྲན་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་
 མཛལ་ཞིང་། སྒྲོས་སུ་ཆེ་རྒྱུ་ཏེ་པང་ལ་གཞུང་ལྷ་ཟེར་དང་བཅས་པ་རྒྱུགས་པར་
 གནང་། ཏི་པང་གིས་རང་གི་སྒྲིལ་བྱང་རྒྱལ། ལྷ་ཡང་བྲག་ཤིས་མཁར། དྲག་
 ལས་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ལ་གསུངས། དེའི་ནང་ནས་ལྷ་ཡང་ནི་གཞུང་འགྲེལ་ལག་
 ལེན་ཀྱན་ལ་མཁས་པས་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུའི་སྒྱལ་པར་གྲགས། དེས་གཅེན་ཀྱི་
 སྒྲིལ་དཔོན་རྒྱུ་བྲག། དཔོན་གཡུང་རྒྱུང་། དཔོན་རྒྱུ་བཅུན་དང་གསུམ། རང་གི་

སྤྲུལ་ཆེ་རྒྱ་བ་དང་། ཆེ་རྒྱུ་པོ་གཉིས། གཙུང་གི་སྤྲུལ་ཆེ་རྒྱུ་ལོང་ཆ་
 དང་རྒྱལ་ལ་གསུངས། དེ་རྒྱལ་གསུང་རང་གི་སྤྲུལ་ཆ་རྟག་རྟོག་རྒྱལ། འཕན་
 རྒྱལ། རྩོམ་གསུམ་ལ་བཤད། དེ་གསུམ་ལས་གྲགས་པ་ནི་རྟག་རྟོག་རྒྱལ་ཆེ།
 རྩོམ་ཕྱི་ལུང་རྒྱུ་ལ་འདྲིས། གཞུང་གདམས་ལག་ལེན་རྒྱུ་འཛིན་པ་དེ་རྩོམ་
 བྱ་ཡིན་ཟེར། དེ་གསུམ་ག་ལ་ཆེ་རྒྱུ་ཞུ་ཞིག་པོས་ཞུས་ཏེ་མཐར་ཐུན་
 པར་གྱུར་ནས། ཤེས་བྱ་རྒྱུ་ལོང་ཆ་དབུབ་པ་ལ་རྒྱལ་མཆན་ཆེ་འབར། ས་བཅད་
 རྟོན་ཁྱིམ་ལ་འབྱེད་པའི་ལྷོ་མིག། དཀའ་ཆོམས་གཤམ་སེལ་གནས་ལྷགས་
 འཁོར་ལོ། ཆོག་རྟོན་ཞིབ་རྒྱུས་ལྷོ་ལ་པ་ལྷ་ཏིག་གི་སྤོང་བ་རྒྱུས་བསྐྱུས་
 གཉིས། ལག་ལེན་དམར་བྲིད་ཀྱི་མཆན་ལོ་མཆོམ་ཆོགས་ཀྱི་ཆུ་ལ་རྒྱུ་འཆད་པ་བཟུང་
 རྒྱུ་ལོང་ཆེས་པ་རྒྱུས་བསྐྱུས་། གཞུང་ལ་ནག་མཆན་ཤིན་རྒྱུ་གསལ་བར་
 བཟུང། དེ་ལ་སྤོང་མ་བཤེ་བ་དཔལ་ལོན་ཏན་རྒྱུ་མཆོ། གཅང་སྤོང་དར་མ་
 མཁོན་པོ་མགས་མང་རྒྱུ་བྱུང་བའི། དར་མཁོན་གྱིས་ཀྱང་མཁས་པར་གྱུར་ནས་
 སྤོང་མའི་རྟོན་རྒྱུ་ཟེན་ཏིག་དང་། ལུང་རྟོན་རྒྱུ་ཡང་ཏིག་ཅེས་པའི་མན་ངག་
 བཅམས་ཤིང་དར་བར་བྱས་པས། བརྒྱུད་འཛིན་ནི་པོ་དོང་རིལ་ཆོལ་སྤོང་ན་
 མང་ངོ་། །

༥ ཡང་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་སྤོང་མ་ཞུང་ལ་ཤེས་རབ་འོད་གྱིས་རྒྱ་སྤོང་
 པ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་གསུངས། དེས་གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་རྩོམ་ལ་བཤད། དེས་
 ས་བཅད་ཡི་གེར་བཤོད། དཀའ་སྤང་དཔེ་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱུངས། རྟོན་མཁོ་སྤོང་ལུན་རྒྱུ་
 རྩོམས། འབྲུགས་འབྱེད་དང་ལག་ལེན་རྒྱུས་ལོང་རྒྱུ་བྱུངས་ཏེ་རྟོགས་སྤོང་བར་
 བཅོས། དེས་གཡུ་ཐོག་བཞིན་པོ། དེས་གཡུ་ཐོག་ཞུང་པོ། དེས་གཡུ་ཐོག་མཁོན་
 པོ་ལ་གནང་ནས་བརྒྱུད།

༦ ཡང་རྒྱ་གར་རྩོམ་པ་རྒྱུ་ལ་ལོ་རྒྱུ་ལོང་དང་། འབྲུམ་སྤྲུལ་གསུམ་པ་ལ་
 ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ཆེ་འབྱེད་གསལ་ནས་གཡུ་ཐོག་ཞུང་པོ་ལ་གནང་། དེས་གཡུ་
 ཐོག་མཁོན་པོ་གནང་ངོ་། ཞེས་གསུངས། །

གཉིས། ཞང་སྟོན་དང་སྟོན་སྟོན་གཉིས་ལས་བརྒྱད་ཚུལ།

《ཤེས་བྱ་སྤྱི་འོག་དབུ་བས་དྲང་སྟོང་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་སྒྲོས་གར་》ལ། ཡང་
 ཞང་ཆེན་པོ་གཟི་བརླིང་འབར་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་ཡར་སྤངས་སུ་རུས་ཞང་། སྟོས་
 མཆན་རུ་ཡོང་བྱ་བའི་མི་རིགས་ལས་འབྱུངས་པ་ཐོག་མར་དགེ་བཤེས་སྟག་སྟིང་
 པོ་རྒྱལ་མཆན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བྱམས་པའི་ཆོས་ལྡན་གསན། ལྷུ་མ་རར་རི་བོང་
 བྱུང་བ་ལ་རྟོག་བརྒྱབ་པས་རི་བོང་གི་རྒྱང་པ་ཆག་པ་ལ་སྟོགས་བསྐྱར་བས་སོས་པ་
 ལས་རི་བོང་སྟུན་པར་བཏགས། དེར་ངས་སྟེ་འགམ་གྱི་ཟེར་ནས་ཆོས་ཉན་འཕྲོ་
 ལ་སྟུན་བསྐྱབས། རུས་དེ་ཙམ་དབུས་གཙང་ན་མཁས་པ་མི་དགུ་བྱ་བ་ཡོད་པ་
 ལས། ཀྱན་བསྟེན་ནས་རྣམ་རྟོག་མ་ཆོམས་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོབ་
 དཔོན་བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱད་བསྟན་པར་དམ་བཅས་ནས། ཐོག་མར་སྤྱད་གྱི་མཁས་པ་
 གཡོ་རུའི་གཡའ་ཁྱོང་པོ། སྟོན་ལྷང་གི་ལྷ་རྩེ་སུམ་སྟུན། དབུ་རུའི་མཐའ་བཞི་
 དང་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བསྟེན་པས་རྣམ་རྟོག་ཆོམས་པ་མ་བྱུང་ནས་ཡིག་སྟེ་
 རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་ཁྱེ་སྟེ་གཙང་ཏུ་སྟེན་ནས། བར་གྱི་མཁས་པ་གསུམ་སྟེ་
 རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་རྟོག་ལ་ཡན་ལག་གིང་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ། མི་
 ཉག་ཁྱེ་གཡས་ལ་སྟོ་སྟོར་ཆེན་མོ་དང་། རུག་གསོ་ཐབས་དཔའ་པོ་ཆེན་མོ་དང་།
 རྟོ་རྟོག་ཙན། བྱང་ཏི་རྒྱལ་པོ་ལ་མགོ་བྱང་ཏིའི་ལྷ་བཙོས་ཁྱེས། དེས་ཀྱང་རྟོག་པ་
 མ་ཆོམས་ནས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་བི་རི་ལུན་ན། རུག་པ་ཆོས་སེང་། ཆེ་རྩེ་རྟག་ལ་
 དགའ་དང་གསུམ་རིམ་བཞིན་གཏུགས་པས་ཆ་ལག་མང་བར་འདུག་སྟེ་གདམས་
 ངག་གིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་མཐོང་ནས། འདི་ལ་ཐུག་ན་དབུས་རང་ཏུ་བསྐྱད་ན་དགའ་
 འདུག་སྟུམ་པ་ལ། མཁས་པ་མི་དགུས་རྟོག་པ་མ་ཆོམས་རྟིང་ལ་རྒྱ་གར་རང་ཏུ་
 འཕྲོ་དགོངས་ནས་གསེར་མང་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཕྱོན་པས། རྟོག་སྟོ་ལུན་ཤེས་རབ་
 དང་ལམ་ཏུ་མཇལ་ཏེ་སྤྱོད་མཐར་སྟེན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་རྒྱ་ལེན་ཕྱོན། དེར་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྟུན་པ་སུས་མཁས་རྟིས་པས། དྲང་སྟོང་ཙན་ཏུ་ལི་བྱ་བ་མཁས་ཟེར།

① ཤོས་ངོས་149པའི་ཁྲིང་19པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོར།

གང་ན་བཞུགས་དྲིས་པས། སྐོར་བྱེད་གི་འཇག་སྒྱུལ་ན་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་
 ལ། འཇག་སྒྱུལ་སྐོར་ཞག་བརྟན་གྱི་བར་དུ་བཞུགས་པས། དྲུང་སྐོར་གིས་དེ་ཅུ་
 གྱིས་དོན་དུ་ཅི་གཉེར་ཟེར། སྐུན་དབྱུང་ཤེས་པར་འཛུལ་ལོ་ཞུས་པས། ཞལ་མ་
 མཇལ་པར་ཐུགས་སློག་རང་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ཆར་གཅིག་གསན་པས་དེ་
 རང་གིས་མཐུ་ནས་འགྲོ་བར་བརྩམས་པ་ན། དེས་མི་ཁྲོལ་པས་ད་དུང་ཤོག་ཅིག་
 གསུང་པ་བཞིན་སྐར་བོད་ནས་གསེར་བསྐྱབས་ཏེ་སྒྲིན་པས། དཔེ་སློག་ནས་གཞུང་
 ཆར་གཅིག་ཁོག་དབྱུང། མན་ངག་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་གནང་
 བས་ཡིག་སྐྱ་རྩལ་པ་ལ་ཕན་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་གསུང་པ་ལྟར། བོད་དུ་བྱོན་ནས་
 སློབ་མ་བསྐྱུངས་ཏེ་གཞུང་དྲི་མེད་གཟི་བརྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པ། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་
 བའི་འོད་ཟེར། ས་མ་འགྲེལ་དཔེ་དོན་གྲངས་ཀྱི་སྤྱིང་བ་དང་གསུམ་བརྩམས། དེ་
 བས་གདམས་པ་སུམ་རུ་པ་ཅ་བ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ། སྤྱོད་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐར་
 ཁབ་གསེར་སྤྱིང་དང་། སྤྱོད་འགྲེལ་རྒྱལ་པོའི་བར་མཛོད་རྩམས་བརྩམས་འཕྲོ་
 ལ་དགེ་བཤེས་སྒྲགས་ཀྱིས་ངན་སྐྱུས་བྱས་པས་བཞག་སྟེ། སྤྱིས་དགེ་བཤེས་སུམ་
 སྤྱོན་རྒྱ་གར་རྒྱ་རྩལ་འཕྲོ་བརྩམས་པས་རུང་ཟད་ཞན་པར་བྱེད། ཞང་དེ་ལ་སློབ་
 མ་རྒྱུང་གསུམ་རོག་དང་བཞི། ཉེ་གནས་སྒྲིག་དང་ལྷ་བྱ་བ་ཡོད་པ་ལས། ལྷ་
 སའི་བལ་རྒྱུང་ལ་སྤྱི་སྐོར་མ་དུག་དུ་བཤད་པས་ཚོད་པ་དང་བལ། བར་སྐོར་བྱ་
 དུག་དུ་བཤད་པས་གནད་དུ་ཕོག། ཁོལ་ཁའི་རྒྱང་རྒྱང་ལ་གདམས་པ་སུམ་རུ་པ་
 སྤྱོད་པོ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་གནང་། བསྐྱལ་གྱི་རོག་རྒྱང་ལ་
 《གདམས་པ་སུམ་རུ་པའི་རྩ་འགྲེལ།》 ཉེ་གནས་སྒྲིགས་ཤེས་རབ་བྲི་ལ་དྲི་མེད་
 གཟི་བརྒྱུད་མ་བྱ་གནང་སྟེ། ཆེ་བ་རྟག་བརྟན་ལག་ལེན་མན་ངག་དུ་འདྲིམས་པ་
 ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟར་ཞང་གི་སློབ་མ་བཞི་དང་། སྤྱོད་སྐུན་སྒྲིག་རྒྱུང་གི་སློབ་མ་
 མཁས་པ་དར་སྐུན་དང་། ལྷ་ལ་དོལ་པ་རིག་མོས་ཞུས་ནས་གདམས་པ་སུམ་རུ་
 ཞལ་བཞེས། ཆོད་སྤང་བརྟུ་གསུམ། གདམས་སྐུན་གཞན་དག་གྱུང་མང་དུ་
 མཛད། དྲི་མེད་གཟི་བརྒྱུད་ལ་ས་མ་འགྲེལ་འབྲུ་འགྲེལ་སྤྱོད་བྱུང་དང་བཅས་
 པའང་བརྩམས། གཞན་ཡང་། ཆོད་པ་གལ་འགག་གི་གཟེར་ཆེན། ལྱུང་རྒྱལ་

ཆེན་མོ། རྒྱལ་པོ་འཆི་བདག་སྒྲོམ་འབྱེན་སྟགས་དང་། མི་ཉལ་མི་བསྐྱོད་རྟོག་རྟེན་
 ཀྱང་ཁོག་དབུབ་ས་ལེ་ཏི་ག་སྒྲེལ་བ་ལུ་ཏིག་སྤོང་བ། གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་
 ལག་གསུམ། ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤོང་བཅུ་གསུམ། དོན་གནད་ཏུ་བསྐྱེན་
 པའི་སྟོང་ཐུན་བཅུ་གཉིས། དོན་བསྐྱེས་སྟོང་ཐུན་པ་མོ་བཞི། རོ་མཆོར་ཆེ་བའི་
 དབྱུང་དགུ། བད་འདྲ་མིན་གྱི་སྤང་བཅོ་ལྔ། མདོན་བརྗོད་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲ་སྒྲུར།
 འབྲུ་འགྲེལ་པར་ཁབ་གསེར་སྤོང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་བཅུ་མས་སོ། །

【མོད་གསལ་ཞང་གཟི་བརྗོད་འབར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་མདོར་བསྐྱེས་ན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་
 བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཡར་སྤངས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ཞང་སྟོན་གཟི་བརྗོད་འབར་ཞེས་བྱ་བ་དེ།
 རྒྱལ་སྤྱིར་སྤོ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཏེ་བྱམས་ཆོས་གསལ། ལུས་རབ་རི་བོང་བྱུང་བ་ལ་
 རྟོ་བརྒྱབ་པས་རྒྱང་པ་ཆག །རྒྱུགས་བསྐྱར་བའམ་ཆག་དཀྱིས་བརྒྱབ་པས་སོས་པ་ལ་རི་བོང་
 རྒྱན་པར་བཀྲས། རྒྱན་དེས་ཆོས་ཉན་འཕྲོ་ལ་རྒྱན་བསྐྱབ་པར་དགོངས། དུས་དེ་ཙམ་ན་དབུས་
 གཙང་ན་མཁས་པ་མི་དགུ་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཀུན་བཞེན་ནས་རྒྱན་པ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱ་རྒྱུའི་
 དམ་བཅས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པས་གདུགས་པས་ཆ་ལག་མང་ལ་གདམས་རག་རྒྱང་
 བ། ཡིད་ཆོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་ཤི། གསེར་བསྐྱབས་ནས་རྒྱ་གར་ཏུ་བྱོན།
 ལམ་ཏུ་རྟོག་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ་(1059-1109) དང་མཇལ་ཏེ་རྒྱ་བསྐྱབ་ནས་རྒྱ་ལྟར་ཐེབས། རྒྱ་
 གར་ན་རྒྱན་པ་མཁས་ཤོས་སུ་ཡོད་དུས་པས། དྲང་སྟོང་ཅན་ཏུ་ཡི་ཐེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཐོས། དེ་
 གང་བཞུགས་ཅད་བཅད་ནས་དེའི་མཐུན་ཏུ་བཅར། དེ་ལས་སྟོབ་སྟོང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་
 ཏེ་བོད་ཏུ་ཐེབས་ནས་བསྐྱེན་བཅོས་བཅུ་མས་ཤིང་སྟོབ་མ་བསྐྱུངས་པ་རྣམས་ལས། གསལ་ཆེ་བ་
 སྟོབ་མ་བཞི་ནི། ལྷ་སའི་བལ་རྒྱུང་ལ་《སྤྱི་སྟོར་མ་དུག་དང་ནང་སྟོར་བྱ་དུག》 འོལ་བའི་
 རྒྱང་རྒྱུང་ལ་《དུམ་བཤོད་རྣམ་པ་གསུམ་ཤོང་སྟོང་དང་འདྲ་བ།》 བསྐྱེལ་གྱི་རོག་རྒྱུང་ལ་
 《གདམས་པ་སུམ་རུ་པའི་རྩ་འགྲེལ།》 ཉེ་གནས་སྤྱིགས་ཤེས་རབ་ལ་《དྲི་མེད་གཟི་བརྗོད་མ་བུ་》
 རྣམས་ཏེ་སོ་སོར་གནང་། ཞང་གི་སྟོབ་མ་བཞི་དང་སྟོང་རྒྱན་རྟག་རྒྱུང་གི་སྟོབ་མ་དར་རྒྱན་ལ་
 ལ་དོལ་པ་རིང་མོས་ཞུས་ནས། 《གདམས་པ་སུམ་རུ་པའི་ཞལ་ཤེས།》 《ཆོད་འབྱང་བཅུ་གསུམ་》
 གདམས་ཐུན་གཞན་དག་གྱང་མང་ཏུ་མཇོད་པ་རྣམས་ནི་གདམས་རག་གི་བརྒྱུད་པ་ཡིན།】

༥ ཡང་ཆ་ལྟར་པ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན། རྟིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པར་གྲགས་པའི། ཤེན་པ་སྤྱི་མ་དང་མཇལ་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་

རྫོགས་པར་གསན་ནས་སྤར་བོད་ཏུ་ཕེབས། གཞུང་དབུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅད་
བསུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཅམས་ཤིང་གཞུང་ལ་མཆན་བྱ་བ་ཏུ་བ་
ནས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ལ་གནང་ངོ་། །དེ་ལྟར་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ལ་བཤད་
སྟེ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀའ་བབས་ཤིང་། ལྷན་པར་དུ་རྒྱ་གར་ལ་ལན་
དུག་བྱོན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དཔལ་ལྷན་འཕེང་བ་ལ་དངོས་སུ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་གསན་ནས་མཐར་དབྱུང་སྟེ། བརྒྱད་པའི་ཡན་ལག་བསུས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མདོ་གནས་ལེུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པ་མཐོང་བ་མེ་ལོང་ལ་
སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། གཞུང་ལ་དམར་མཆན་བཏབ་སྟེ་
སྟོབ་མ་བསྐྱངས་པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཀྱང་། མ་ར་སྟོམ་ཆེན་གྱིས་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་
གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་། གཡུ་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྱིས་ལོ་གངས་ཀྱི་བསུས་དོན།
འཕེལ་ཟད། རོ་སྦྱར། བློ་རྒྱལ་ལས་རིམ། མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པའི་ཤོག་
ཁྲ། གཡུ་ཐོག་རྒྱལ་ཆས་མཛད་པའི་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ། ལྷན་གངས་ཉི་མའི་སྐྱོང་པོ་
ཡང་གཡུ་ཐོག་འབུམ་སེང་གི་སྟོབ་མ་འབལ་སྦྲན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་གཅེས་བསུས་
ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་བཅམས་ནས་གཡུ་ཐོག་འཇམ་དཔལ་ལ་བཤད། དེས་བྲང་ཏི་
འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་བཤད། དེས་ལེུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པ་ཟུ་ཏིག་གསལ་
བ་མཛད། དེས་བྲང་ཏི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ལ། དེས་དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད་ལ་
བཤད། དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད་གྱིས་བརྒྱད་པའི་ཁོག་དབུབ་གཅེས་བསུས། མདོ་
གནས་ལེུ་སྟམ་རྩའི་ས་མ་འགྲེལ་རྣམས་བཅམས་ནས། བྲང་ཏི་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་
མཆན། དཔལ་ལྷན་སྟོ་གྲོས། ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཆན། རོ་
རྩེ་དཔལ་བཟང་། ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས། ཀུན་དགའ་དོན་འགྲུབ་རྣམས་ལ་རིམ་
པར་བརྒྱད་དེ་ལྷན་བཤད་ཀྱི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནས་པ་ལ་བདག་
གིས་ཀྱང་རྫོགས་པར་ཁྱུས་སོ། །

༥ གཞན་ཡང་ཆེ་རྒྱུ་དཔལ་གྱིས་ལེུ་དང་པོའི་རྒྱུ་རྒྱ་ཟེར་མེ་ཏིག །བྱ་མོ་
ལྷན་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས་རྒྱུ་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་དོན་གསལ་ཉི་མའི་སྐྱོང་པོ་དང་།
མཐར་བཞི་སྟེ་ལ་སམ་རྩ་ལས་ཁོག་དབུབས་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་རྒྱ། མི་ཉག་རོ་རྩེ་

འབྲུམ་གྱིས་ཟབ་འགྲེལ། དེའི་ས་བཅད། རྩ་རྩོ་བྱུངས་གྱིས་སྤྱི་ཁོག་གསལ་བ།
 ཤག་རམ་པ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཁྲི་རྒྱ་བཤད་འབྲུམ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། དགེ་བཤེས་
 རིག་ལྟོན་གྱིས་ཚིག་དོན་གསལ་བྱེད་འབྲུམ་ཉིག །འཁོན་དཔལ་ཆེན་འོད་པོས་
 བརྒྱད་ཚུར་ཉི་མའི་འཁོར་ལོ། ས་སྤྱི་པར་ཆེན་གྱིས་བརྒྱད་པའི་དོན་བརྟུས།
 བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱིས་གསོ་དབྱུང་རྒྱན་གྱི་མེ་ཉོག །སྤྱི་པ་ཤེར་རིན་པས་
 ཁོག་དབྱུབས་དང་ལག་ལེན་གཅིས་བརྟུས། རྩོད་སྤྲོན་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་བརྒྱད་
 པའི་སྤྱིང་པོའི་བརྟུས་པ། པར་ཆེན་འབྲུམ་སྤག་གསུམ་པས་མཆན་སྟེ། རྩོ་ར་ལྷང་
 པ་དོན་ཡོད་དཔལ་བས་མཆན་སྟེ། བཀོད་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། འདི་ལ་
 མོན་ལྷལ་དུ་པར་བཞེངས་ནས་ཕྱིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་ཆ་ལག་ཏུ་གཤམ་པ་ཁ་ཆེ་ཟླ་དགས་མཛད་པའི་སྒྲན་མིང་སྒྲ་སྒྲིབ་དེས་པ་
 བོ་ཐའ་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཀྱང་། གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་མ་
 དག་པའི་སྤང་པོར་སོང་སྤང་བས་ཁོ་བོས་ཅུང་ཟད་དག་པར་བྱས་མོད་ཀྱི་ད་ཏུང་
 རྒྱ་དཔེ་བཅའ་ཉི་ཤིན་ཏུ་དག་པར་བྱས་ནས། སྒྲན་པལ་ཆེར་འབྱུལ་པ་སེལ་རྒྱས་
 པར་འདུག་གོ། །ཡང་རྗེ་བཙུན་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསོ་དབྱེད་རྒྱལ་པོའི་
 དཀོར་མཛོད་དང་། ས་སྒྲ་སྒྲན་གྲོང་པའི་གསེར་བྱི་དང་དབྱལ་བྱིལ་སོགས་ཀྱང་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལ་བརྟེན་པར་སེམས་སོ། །

ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་གསོལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྟོང་པོ་བརྩམ་པ་བོད་རྒྱ་
བརྒྱུད་ཚུལ་དང་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་དེའི་སྤྲོ་ལས་ཀྱི་རྒྱན་རི་རྩུབ་སྟེལ་
བའི་ཚུལ་རྣམས་རྩུབ་མཁར་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་པོས་གསུང་པ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན། །
གཞན་ཡང་དེའི་སྟོར་ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་《ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་》ལས་
ཞེས་སྟོན་སྟོང་སྟོན་གཉིས་ཀྱང་འཕགས་ཡུལ་ཕྱིན། །བརྒྱད་པ་ལ་མཁས་གཞུང་
བརྩམས་སྤྲོ་ལས་རྒྱས། །ཡར་རྒྱུད་གི་ཞེས་སྟོན་གཟི་བརྗིད་འབར་དང་། ཚ་ལྷུང་
པ་སྟོང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་གཉིས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་རྒྱན་པ་ལ་མ་མགུ་ནས་རྒྱ་

① རྒྱ་རྒྱལ་296པའི་མེད་2པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2002ལོར།

གར་དུ་སྤྱོད། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ལྟར་དུང་སྤྲེལ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་དང་། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཅན་ཅན་
 མཁུན་པ་སྤྲེལ་པ་མཛུགས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་མཁུན་པ་ར་བསྐྱབས་ནས། ཞང་གིས་
 གཞུང་དྲི་མེད་གཟི་བཞིན་འགྲེལ་པ་སྤྲེལ་བའི་འོད་ཟེར་སོགས་བཅུ་མས། སྤྲེལ་པ་སྤྲེལ་
 ལས་མཁུན་རྒྱུ་མ་ཆད་པར་བྱུང་། སྤྲེལ་སྤྲེལ་གྱིས་སྤྲེལ་བཟུང་བཟུང་དོན་རིན་པོ་
 ཆེའི་སྤྲེལ་བ་དང་གཞུང་མཆན་བཅས་མཛུགས་ནས་གཡུ་སྤྲེལ་མཁུན་པོ་ལ་གནང་
 སྤྲེལ་སྤྲེལ་ལས་རྒྱུ་སོ། ཞེས་ཞང་སྤྲེལ་དང་སྤྲེལ་སྤྲེལ་གཉིས་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་
 པ་བརྒྱད་ཚུལ་མདོར་བཟུང་ཞིག་གསུངས་ཡོད་འདུག །

གསུམ། སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བའི་སྤྲེལ་

སྤྲེལ་འོད་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་
 གསེང་གི་སྤྲེལ་ལེན་གནང་ཞིང་གསེང་དུང་གི་གཞུང་རྒྱལ་པོའི་དགོར་མཛུགས་ཅེས་
 པ་བཅུ་མས། གསེང་གི་སྤྲེལ་ལས་མཆན་པའི་ཡུལ་འདིར་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཞེས་
 པར་ཆགས། དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པ་དང་། བརྒྱ་བཞི་པ་ནས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་
 སྤྲེལ་སྤྲེལ་གི་སྤྲེལ་ལས་པ་ནས་སྤྲེལ་གི་སྤྲེལ་། དེའུ་དམར་བསྐྱར་འདྲིན་སྤྲེལ་ཆོགས་
 གྱིས་བཅུ་མས་པའི་གསེང་གི་ཆོས་འབྱུང་དུང་སྤྲེལ་དུང་སྤྲེལ་པའི་འཇུག་ཟེར་ལས་^① །
 བྱང་ཏི་པ་འདི་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྷ་གཙུག་བཅན་མེས་ཨག་ཆོས་ཅན་གྱི་
 སྤྲེལ་པོ་དང་། སྤྲེལ་སྤྲེལ་དུ་མཛུགས་པ་བྱང་ཏི་རྒྱལ་མཆན་མཁུན་ལས་སྤྲེལ་ནས་
 བཟུང་བྱང་ཏི་དར་མ་སྤྲེལ་པོ། བྱང་ཏི་གསུམ་པ་འབྱུང་། བྱང་ཏི་ཆོ་བཅུན།
 བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འབྱུང་སོགས། གནང་རིགས་རྗེས་སྤྲེལ་གི་སྤྲེལ་པ་བར་མ་
 ཆད་པར་བྱུང་ཞིང་། བདུད་ཅི་ཡུར་འདྲེན་ལ་སོགས་པ་མན་ངག་ཆོག་བརྒྱད་
 ཟབ་མོ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡི་གེར་བཅུ་པ་ལ། བྱང་ཏི་པོད་ཁྱ་པོད་དམར་དུ་
 གསུམ། དེ་ནས་བྱང་ཏི་བསོད་ནམས་འབྱུང་། དེའི་སྤྲེལ་འཇུག་དཔལ་བཟང་པོ་
 ནི། གཞོན་ཅུ་ནས་ཤེས་རབ་དང་མཐུ་སྤྲེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གྲུབ་པའི་སྤྲེལ་མཆོག་
 གཞུགས་པའི་ཀྱང་། བྱང་ཏི་སེམས་དཔལ་འགྲོ་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛུགས་པ་ཞིག་

① ཤོག་ངོས་716པའི་པའི་5པར། མཆོ་སྤྲེལ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྲེལ་ཁང་། 1994ལོར།

འོངས་ཞེས་ལུང་བསྟན་། ཡབ་ལ་བསྟན་བཅས་བརྒྱད་པ་ཅ་འགྲེལ་སྒྲུར་བྱང་མ་
 ལུ། ཇུ་ཅུ་འི་གསེང་དབྱུང་སྒྲིག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་སྒྲིག་མན་ངག་ཕྱག་
 ལེན་གསན། སྒྲིག་པའི་ཐང་རུ་གཡུ་ཐོག་འཇམ་དཔལ་དང་མཇལ། རྒྱུད་བཞི་ཆ་
 ལག་དང་བཅས་པ་དང་། གཡུ་ཐོག་པའི་ཕྱག་ལེན་མན་ངག་རྣམས་ཞུས་ཤིང་
 སྐྱགས་སུ་རྒྱུད། །ཅིས་ཕུ་བྱ་མོ་ཁྱག་རུ་ལྷང་སྒྲུན་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཡུན་རིང་རུ་
 བསྟན་ནས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པ་སོགས་བོད་རུ་གྲགས་
 པའི་གསེང་དབྱུང་པལ་མོ་ཆེ་ལ་དབང་འབྱོར། སྒྲུ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གདན་
 ལས་སྦྱོར་བྱངས། བརྒྱད་པའི་འཆད་ཉན་བཅུགས། བརྒྱ་ཆོ་བྱེད་ཀྱི་གསེང་དང་སྒྲུ་
 སྒྲུན་གྱི་མཐིལ་མཛད། རུས་ཆོས་ལ་རྒྱུད་དང་བརྒྱད་པ་ལག་ལེན་པོ་ཏི་རྣམས་མ་
 ཆག་པར་གསུང་པ་སོགས་གཞན་དོན་ཁོ་ནས་རུས་འདས། རྩེ་ཆོན་ལྷ་འགྲེལ་
 ལམ་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་ཆོད་ཡོད་པ། ལག་ལེན་པོད་རྒྱུད་རུ་གྲགས་པ་ཆོད་ལྟན་
 སྒྲིག་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱུངས་སུ་བྱེད། པལ་ཆེ་བ་གཡུ་ཐོག་ལག་ལེན་པོད་རྒྱུད་དངོས་
 དང་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་པ། བྱ་འདྲེའི་བཅས་རྣམས་མཛད།།

དེའི་སྐུས་བགྲེས་པ་བྱང་ཏི་ཤིང་རྒྱང་ངམ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་རང་གི་ཡབ་དང་
 བེ་ཇི་དཔལ་མགོན་སོགས་ལ་བསྟན་ནས། གཞུང་མན་ངག་ཕྱག་ལེན་རྣམས་
 སྐྱགས་སུ་རྒྱུད། གཡུ་ཐོག་འཆོ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་སྒྲུར་བྱོན་ནས་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་དང་
 བཅས་པ་དང་། ལག་ལེན་པོད་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་གདན་ལས་པ་རུ་མ་གསན། སྒྲི་
 བཞི་རེ་ཐང་རུ་བཤད་གསར་ལ་ཕྱིན་པར། གཞན་རྣམས་ཁྱི་རྒྱུང་ལོགས་སུ་ཡོད་
 པའི་སྤྱིང་ནས་བཤད་པ་བྱ་དགོས་ཀྱང་། དཔོན་འཆོ་བས་བྱིད་གནང་རིགས་ཀྱི་
 སྒྲུན་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བས་གཡུ་ཐོག་པ་རང་གི་ཆོས་ཁྱི་ནས་གསུངས།
 ཡབ་ཀྱི་གདན་ས་དང་། གུང་རྒྱུད་ཁྱུ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲུན་སྒྲུར་ལྟར་
 བསྦྱངས། སྒྲིད་སྒྲུན་གྱིས་སྒྲོབ་མ་རུ་མ་ལ་གཞུང་མན་ངག་ཕྱག་ལེན་རྣམས་
 ལོགས་པར་གནང་བ་སོགས་འགྲོ་པར་རྒྱབས་ཆེ། །

དེའི་གུང་གཞོན་རུ་ནས་རབ་རུ་བྱང་བས་དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད་རུ་གྲགས།
 དེས་གཅིན་དང་པག་སྒྲིན་ཤྱུ་མགོན་པོ་ཡུན་རིང་རུ་བསྟན་ནས། རྒྱུད་བཞི་ཆ་

ལག་འགྲེལ་ཏིག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པའི་ཚིག་དོན་རྟོགས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ལོ་
དང་མོས་ལོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལན་རྩ་མར་བསྐྱར་བས་ཕྱགས་སུ་ལེགས་པར་རྒྱུད་།
བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་པ་ལ་གཡུ་མོག་པའི་དེ་ལྟ། བྱ་མོ་ཁྱུད་པའི་འགྲེལ་པ། ཡབ་
དང་ཆེ་ཆེ་མེ་ཉག་གསུམ་གྱི་བཤད་སྟོན། མཁས་པ་ཕྱི་སྡོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་
གནས་དུག་པ་སློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི། མཆན་བྱ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
ནས་འཆད་ཉན་ལོ་རྩ་མར་བསྐྱར་ས། ཁོག་འབྲུགས་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། ཅ་རྒྱུད་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱུད་དོན་རབ་གསལ། ཕྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་རྒྱུད་གསུམ་སྤྱང་བ། ཅ་
མདོའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། བརྒྱད་པའི་ཁོག་འབྲུགས། དྲང་སྤྱོད་གི་
རྟོགས་བརྟེན། མ་ལ་ཡའི་དགའ་འགྲེལ། ཕྱི་རྒྱུད་སྟན་སྟོར་དཔེ་རིས། ཅའི་ལྷ་
མོའི་སྐབ་ཐབས། ཅ་མདོའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་གསལ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ།
ཐང་ཕྱེའི་འགྲེལ་པ། བྱང་ཁོག་གི་ཐིག་འགྲེམས་གསལ་སྟོན། གཅེས་བསྟུས། མདོ་
གནས་ལེའུ་སུམ་རུ་པའི་མ་འགྲེལ་སོགས། བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་
མཛད་དེ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱུང་། །

བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འཛོེས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཚ་བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཅ་
རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པ་དང་། ཡབ་མེས་གོང་མ་ནས་རིམ་གྱིས་དགོངས་གཞི་
དང་ཁྱུད་པར་དཔོན་འཛོེས་བྱེད་དགོངས་པ་དང་རང་ཉིད་ལ་ཡི་དམ་འཕགས་པ་
འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལྷང་བསྟན་པ་ལྟར་དགའ་པོ་དུག་སྟོར་སོགས་སྟན་སྟོར་རྣམས་
སྟོགས་གཅིག་རྩ་བུ་རྣམ་རྒྱལ་བཟང་པོའི་དོན་རྩ་བསྟུས་ཏེ། མན་ངག་གསེར་བྱེར་
གྲགས་པ་བཞེབས། གདུང་རབས་མཐར་ཆགས་སུ་བཞོད་པའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་
རུང་། གསེར་བྱེ་རྒྱུད་བའི་དམ་ཆུའི་གདམས་པའི་བརྒྱད་པ་ལྟར་ན། དཔལ་ལྷན་
རྒྱལ་མཆན་ནས་བྱང་ཏི་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོ། དེ་ནས་བྱང་ཏི་སྟག་ལ་དཔལ་
དེ་ནས་བྱང་ཏི་རྩོ་རྩོ་དཔལ་བཟང་། འདིས་བཤད་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
མཛད། དེའི་བྱང་ཏི་དཔལ་འབྱོར་དོན་འབྱུང་ལ་གཞུང་གདམས་མན་ངག་དང་
བཅས་པ་གནང་། གསེར་བྱེ་ཆེ་བ་ལས་བསྟུས་པའི་རྒྱུད་པ་མཛད་དེ་སྟུག་ལ་
གནང་། དེས་མན་ངག་དཔུལ་བྱེར་གྲགས་པ་སྟེལ་བ་གསེར་བྱེ་རྣམས་ལས་རྒྱུང་

ས་སྐྱ་སྐྱོན་གྱི་དུ་ཡལ་མེས་ཀྱི་སྐྱོལ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་དབྱེད་ཀྱི་བསྐྱོན་པ་བསྐྱུངས།
 བྱང་ཉིའི་ཞལ་དོ་དཔལ་མགོན་རྗེ་རྩེ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་པ་བྱང་
 འདུག་པ་དེ་གོང་གི་སྐུས་ཀྱི་མཆོན་ཡིན་ནམ་མེ་ཆོམ་དུ་གྱུར། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
 ལ་བསྐྱོན་པ་ཤས་ཆེ་བ་མ་ར་སྒྲོམ་ཆེན་གྱིས་དེ་ཀྱང་གསལ་བྱེད་མེ་ཡོང་། བྱན་
 ཐོག་བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྱིས་ལེ་གྲངས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན། འཕེལ་བཟང་རོ་སྦྱར། བེ་ཅུ
 ཉའི་ལས་རིམ། མཆོན་ཉིད་ཉི་ཤུ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤོག་ཁ། གཡུ་ཐོག་རྒྱལ་ཆོས་
 ཉོང་སྐྱོན་ཆེན་མོ། ལྷང་གྲངས་ཉི་མའི་སྒྱིང་པོ། ཡང་གཡུ་ཐོག་འབྱུང་སེང་གི་སྐྱོབ་
 མ་འབལ་སྐྱོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། གཅེས་བསྐྱུས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བཅུ་མས་ནས་
 གཡུ་ཐོག་འཇམ་དཔལ་ལ་བཤད། དེས་བྱང་ཉི་དཔལ་སྐྱོན་བཟང་པོ་ལ་གནང་།
 དེ་ནས་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་། དཔལ་སྐྱོན་འཆོ་བྱེད་ལ་རིམ་པར་བརྒྱུད་ཅིང་།
 དཔལ་སྐྱོན་འཆོ་བྱེད་གྱིས། དཔལ་སྐྱོན་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གནང་བའི་ལྷང་བཤད་ཀྱི་
 རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་མཆིས། གཞན་ཡང་ཆེར་རྗེ་ཤུག་དཔལ་སྐྱོན་གྱིས་ལེའུ་དང་
 པོའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་བེར་མེ་རྟོག །བྱ་མོ་ཁུད་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས་དོན་གསལ་ཉི་
 མའི་སྒྱིང་པོ། མཐའ་བཞི་ཤི་ལ་སྐྱུས་ཁོག་འབྱུགས་བདུད་ཅིའི་ཚུ་རྒྱུ། མི་ཉག་
 རྗེ་རྗེ་འབྱུང་གྱིས་བཟང་འགྲེལ་ས་བཅད། རྗེ་རྗེ་བྱུང་གིས་སྤྱི་ཁོག་གསལ་བ། ཤུག་
 རམས་པ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་བེར། དགེ་བཤེས་རོག་སྐྱོན་
 གྱིས་ཆོག་དོན་གསལ་བྱེད། དཔལ་ཆེན་འོད་པོས་རྒྱུད་རྒྱུད་ཉི་མའི་འཁོར་ལོ།
 རྗེ་བཅུན་ས་པའ་གྱིས་བརྒྱུད་པའི་དོན་བསྐྱུས། བཅོམ་སྐྱོན་རིག་པའི་རལ་གྱིས་
 གསོ་དབྱེད་རྒྱུན་གྱི་མེ་རྟོག །རྟག་ལོས་ཁོག་འབྱུགས་དང་ལག་ལེན་གཅེས་བསྐྱུས།
 ཉོང་སྐྱོན་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུས་བརྒྱུད་པའི་སྒྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ། དདུལ་ཚུ་གྲུབ་པའི་
 བསྐྱོན་བཅོས། རྗེ་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གསོ་དབྱེད་རྒྱལ་པོའི་དཀོར་
 མཛོད། སྐྱོན་གྱིང་པས་གསེར་བྱེད་དང་། དདུལ་བྱེ་སོགས་མདོར་ན་བོད་སྐྱོན་
 མཐམས་པས་སྐྱེ་མཛོད་པའི་བསྐྱོན་བཅོས་མང་པོ་ཡོད་པ་གསུངས། ཞེས་པ་
 འདི་ནི་གཙོ་བོ་བྱང་ཉིའི་སྐྱོན་གྱི་བརྒྱུད་སྐྱོལ་ནམས་སོ། །

བསྟན་མི་དགོས་པར་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་བཞིན་པ་ནམས་མཛད། །

གོང་སྟན་དགོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱིས་དྲང་སྟོང་རྒྱད་པའི་གསེལ་འདེབས་
 རྒྱུ་ལྟ་མ། སྟན་གྱི་བྱིན་འབེབས། རབ་གནས་གྱི་ཆོག་། སྟན་གྱི་ལྷ་མོའི་
 སྟབ་སྒྲོམ། དུལ་ཆུ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཙུག་། སྟན་ནག་ཆེན་མོའི་སྒྲོམ་བ་རྒྱས་
 འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་དཀར་ཆག་། ཆུ་རྒྱད་གྱི་འགྲེལ་པ་མེ་ལོང་མཐོང་གསལ།
 མན་ངག་གི་སྒྲོམ་ལ་གསེང་རིག་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 མན་ངག་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོམ་ལ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་པོད་གསུམ་དུ་
 ལོངས་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལས་བསྟུས་པ་དགོངས་དོན་འདུས་པ། དེ་ལས་བསྟུས་
 པ་ཀུན་བསྟུས། དེ་དག་གི་དགོངས་དོན་སྟོང་པོར་དྲིལ་བ་ཕན་བདེ་བརྒྱ་ཆའམ་
 ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་ཆར་གྲགས་པ་ནམས་མཛད། གོང་སྟན་དགོན་མཆོག་འཕན་
 དར་ལ་སྟོབ་མ་ག་བཞི་གཏུང་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ལས། ཀ་བ་ལྷ་བྱ་བཞི་ནི། སྟོད་
 དུ་མཁས་པ་མངའ་རིས་པ་བདེ་ཆེན། སྟོད་དུ་མཁས་པ་གོང་དཀར་གསེར་ཉིག་
 པ། བར་དུ་མཁས་པ་བྱུར་ཆེའི་དྲང་སྟོང་ལྷ་ཤག་པ། སྟན་པ་དང་ལྷན་པ་ཆ་
 རོང་ཆོས་རྩེ་དང་བཞི། གཏུང་བརྒྱད་ནི། མང་མཁར་བདེ་སྒྲིང་པ་ཉི་མ་གྲགས།
 བསྟན་འཛིན་དཔལ་བཟང་། མང་རིངས་པ་ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས། དཔོན་པོ་
 ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། མངའ་རིས་ཤག་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ། དཔལ་ལྷན་ལེགས་པ།
 རྒྱ་གྲོས་འཕགས་པ། བསམ་འབྲུག་བཟང་པོ་ནམས་སོ། །

དེའི་ནང་ནས་ཆུ་རོང་ཆོས་རྩེ་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གསེང་རིག་གི་སྒྱིད་དོན་
 བཤད་པའི་སྟོལ་འབྲེད་ལུན་སེལ་སྟོན་མེ་ལ་སོགས་པ་ཆུ་རོང་པའི་སྟན་བརྒྱད་པེ་
 ལུམ་དུ་གྲགས་པ་དང་། དེའི་དཔོན་པོ་ནམ་མཁའ་བདེ་ལེགས་གྱིས་རྒྱད་བཞིའི་སྒྱི་
 དོན་ལེགས་བཤད་སྟངས་པ། ཆ་མདོའི་ས་བཅད་བསྟུས་དོན། སྟོད་རྒྱུད་གྱི་ནད་
 དང་གཉེན་པོ་གསེང་བས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བསྟུ། མན་ངག་ཐོར་བྱ་སྟོན་ཆོགས་པའི་
 སྒྲོམ་བདུད་ཆེའི་ཕྱིང་བ། གཙོང་སྟེ་བཞི་ཡི་རོས་འཛིན་མཚུབ་ཚུགས་མ་དང་།
 དེའི་བཙུགས་ཐབས་རྩི་རྩེ་པ་ལམ་སོགས་མཛད། །

དེའི་སྟེན་དྲང་སྟོང་ཆོ་དབང་རིག་འཛིན་གྱི་སྐབས་སྟེ་པ་ལྷན་པོ་ཆེ་པས་སྟོར་

ཁ་བ་སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྟོབ་པ་དང་། ལྷ་མོར་པ་ཆོ་དབང་རིག་འཛིན་
 བྱར་པོ་པར་ཆེན་སར། སྟོང་ལྷགས་སྟོབ་པར་བརྒྱུད་ནས་སྟོང་ལྷགས་སྟུ་བྱར།
 འདིས་གསོ་དབྱུང་ལ། ཟུར་མཁར་པའི་ཆོས་འབྱུང་རི་ལྟ་བའི་སྟོང་སྟོང་དུ་བསྐྱེན་
 ཁ་བ་སྟོང་དང་བཅས། བསྐྱེད་བཟང་བཤོད་པའི་ལྷ་མོར་ལམ་མཛད་ནས་ཚུམ་པ་པོ་
 རང་གི་བརྒྱུད་པ་ཆོ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བར། ལྷ་མོར་དང་གཙང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་
 སྟོན་གྱི་རྒྱུན་བཟུང་སྟེ་སྟོབ་ལྷ་མོར་བསྐྱུངས། བསྐྱེན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་
 མཆོན་དོན་བཞིན་རྒྱགས་པར་མཛད་ནས། ཉེ་གནས་སྟོབ་ལྷ་རྣམས་ཆད་ནའང་།
 གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་དུས་ནས་སྟོབ་ལྷ་མོར་མཐུད་ཀྱི་བདག་སྟེན་དང་། རྗེས་སྟུ་
 དེ་ཡི་བྱ་ཆོ་བརྟན་དོ་རྗེས། རྒྱུད་ལྷ་མོར་མའི་ཆོགས་རྒྱགས་སུ་ལ་ཞིང་བཅའ་ཡིག་
 བཀའ་ཚུམ་དང་བཅས་པའི་བདག་སྟེན་རིམ་མོར་གནང་། གཞན་ཡང་གོང་སྟོན་
 པའི་ལྷགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐར་པ་དཔལ་མགོན་ལྷ་མོར་གྱུ་བ་ཀྱིས་གསོ་རིག་སྟེ་
 དོན་ལེགས་བཤད་ཐེང་བ། དུས་བཞིའི་དོན་འཛིན་ལ་འབྱུལ་པ་སྟོང་ས་ཐབས།
 དྲུང་འཆོ་དབང་ལྷ་མོར་པས་ཉེ་ཁྱེད་གཟུང་འཛིན། ཉེ་མ་སྟོན་མཉམ་སྟགས་རྩ་ལ་
 ཐེགས་རྩལ་སྟུ་བ་དྲི་བ་ལེགས་བཤད་འཆོལ་བའི་པོ་ཉ་རིག་པའི་ལྷགས་སྟུ། ལྷག་
 རྩོད་མགོན་པོ་མི་ཡི་ཉེ་མའི་གཙེ་བསྟུས་ལས། མིང་ཡང་རི་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རིན་
 ཆེན་ཐེང་བ་དང་། སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བཅད་བཅས་མཛད། སྟེ་པ་རོང་ཆོ་པས་ལྷ་ན་
 ལྷག་གི་དོན་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟགས་ལ་དྲིས་པའི་ལན་རིག་པའི་འཁོར་
 ལོ། མན་ངག་ཟབ་བསྟུས་བདུད་རྩིའི་ཐེགས་ཐེང་སྟགས་མང་དུ་མཛད། འབྲུག་
 པ་སྟུལ་སྟུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་པར་དཀར་པོ་ཀྱན་མཁྱེན་ངག་དབང་ནོར་བུས་
 རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གཞན་ལ་པན་པའི་གཏེར་དང་། དུག་བཙས་ལེ་ཆོན་
 མཛད། ལྷ་དམར་ཅོད་པར་འཛིན་པ་དུག་པས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཙས་
 འཆི་བ་མེད་པའི་བདུད་རྩི། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བས་སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་
 དང་འབམ་བཙས། སྟག་སྟོན་པས་རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་སྟུབ་དེས་དོན་སྟོང་པོ་ལ་
 སྟགས་ཉེ་མདོར་ན་སྟེར་གྱགས་ཆེ་བ་སྟོང་ལྷགས་སྟོང་ལྷགས་གཉིས་ལས། སྟོང་
 ལྷགས་ལ་བྱང་པ་དང་། སྟོགས་མཆོངས་གོང་སྟོན་པ་དང་། སྟོ་ལྷགས་སྟགས་

དང་། སྒྲིབ་པ་ལ་བྱུར་མཁའ་ཁུངས་ཀྱི་དཔེ་བཅས་། དེ་དང་སྒྲིབ་པ་མཁའ་ཁུངས་བྱུར་པོ་པའ་
 ཆེན་དང་སྒྲིབ་པ་པོ་གསལ་ཐ་དད་རྩ་བྱུར་པའི། གངས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་འདིར་གསལ་
 དབྱུང་གི་ལུགས་འཛིན་དང་། ཡིག་ཆའང་ཇི་སྒྲིབ་ཅིག་མཆིས་པ་བཟོད་གྱིས་མི་
 ལང་ངོ་། ། ཁྱེད་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ན་དེར་རྩ་བྱུར་ལུགས་དང་བྱུར་
 ལུགས་ཁྱེད་པའི་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་དབྱེ་བ་འདིའང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་ལུགས་དང་
 སྒྲིབ་ལུགས། སྒྲིབ་ལུགས་དང་བྱུར་ལུགས་སྒྲིབ་པ་འབོད་སྒྲིབ་པ་འབོད་པོ་ཁྱེད་
 བརྟེན་པའི་མཐར་བྱུར་ལུགས་དང་བྱུར་ལུགས་ཁྱེད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འབོད་
 སྒྲིབ་པ་འདི་བྱུར་ཡོད་པར་མཛོད། དེ་ཡང་བྱུར་བྱུར་ཁྱེད་པའི་ལུགས་འདི་གཉིས་
 མ་དར་པའི་གོང་རྩ་ལོ་ཆེན་རིན་པུང་པོ་ལས་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་ལུགས་ཀྱི་ལུགས་
 དང་། བོད་ཀྱི་མཁའ་པ་མི་དགུ་སོ་སོའི་ལུགས་དང་། ས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་
 སྒྲིབ་པ་གཙང་ལུགས་དང་། གོང་སྒྲིབ་ལུགས། རྩ་གསལ་པོའི་ལུགས་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་
 མང་པོ་ཁྱེད་བྱུར་ཡོད་འདུག །

ལྷ། སྒྲིབ་པ་གྲགས་ཆེན་དོན་གཅིག་གི་མཆོད་པོ།

བྱུར་མཁའ་པའི་གསལ་རྟེན་ཁོག་དབྱུང་ལས ① ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་གསུམ་རྩ་
 བོད་གངས་ཅན་འདིར་གསལ་དབྱུང་དར་བར་མཛོད་པའི་སྒྲིབ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉིན་དཔག་རྩ་མེད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་གྲགས་པའི་སྒྲིབ་
 པ་ཆེན་པོ་རྩ་བུ་ཅུ་ཅུ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་དང་།
 འགའ་ཁྱེད་གི་ལུགས་ལ་བརྟེན་དང་བཞི་ཁྱེད་བཤད་སྒྲིབ་པ་ལས། དེ་ལ་པའི་ཏ་
 ལྟར་མཁའ་པ་གཅིག ། བཅས་མཁའ་ལྟར་བྱུར་པ་གཅིག ། ཉི་ལྷ་ལྟར་གྲགས་པ་
 གཉིས། མངའ་བདག་གི་སྒྲིབ་པ་རྩ་བུ་པོ་དགུ། སྒྲིབ་པ་འབོད་དོན་མཛོད་
 པ་བརྟེན། སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆེ་བ་རྩ་བུ། ཡོངས་གྲགས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་
 བརྟེན། སྒྲིབ་པ་ལས་འབོད་པ་དགུ། དབྱུང་མགོ་སོ་སོར་སྒྲིབ་པ་བརྟེན།
 གྲགས་པ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་བརྟེན། གྲགས་པ་ལོར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྷ། དབྱུང་ལ་ནང་བྱན་

① ཤོག་ངོས་217ཐོང་12པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་། 2006ལོར།

ཚུད་པ་གཉིས་ཅུ་མས་ཡོད་པ་ལས།

[[དང་པོ]] པརྟེ་ཏ་ལྟར་མཁས་པ་གཅིག་ནི། ལ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཡིན། །
 [[གཉིས་པ]] ཅུ་མ་མཁའ་ལྟར་བྱལ་པ་གཅིག་གྱུས་བྱ་མེ་ལྟ་ཡིན། [[གསུམ་པ]] ཉི་ཟླ་
 ལྟར་གྲགས་པ་གཉིས། 1 ཟུང་སྒྲན་ལོ་སྟོ 2 རྟོད་སྒྲན་རྟག་ཆུང་། [[བཞི་པ]] མངའ་
 བདག་གི་སྒྲན་རུ་བསྐོས་པ་དག། 1 རྟོད་ན་བི་ཇི། 2 ཆེ་ཇེ། 3 རུག་པ་གསུམ།
 བར་ན། 4 གཡུ་ཐོག་ 5 བྱང་རྟི། 6 མི་ཉག་གསུམ། སྒྲན་ན། 7 གཉལ། 8 རྟོད་།
 9 མཐའ་བཞི་གསུམ། [[ལྔ་པ]] སྒྲལ་པས་འགོ་དོན་མཛད་པ་བཅུ། 1 སྒྲུང་ལུང་སྒྲུ་
 ལའི་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་རྒྱན་པ། 2 བྱང་ན་སྒྲོན་བུའི་འདར་རྟོན་དགེ་འདུན། 3 འགོས་
 གྱི་ལུ་ལུང་གོ་ཆེན་སྒྲན་བཅུན། 4 རོང་གི་གཡུང་ལུའི་རོང་རྟོན་ཆོས་བཟང་།
 5 རྟག་ལུང་ཁྲ་དགའི་ཁྲ་ཆང་འབྲུག་ལ། 6 དབུ་རུ་རྟོད་གྱི་སྒྲུམ་སྒྲན་རྩོད་པའོད།
 7 གཡོར་པོ་གྲ་མདའི་གྲ་པ་མདོན་ཤེས། 8 གཡོར་སྒྲུང་ཡར་མདའི་ཁང་རྟོན་
 གཟི་བཟིན་འབར། 9 དཔལ་གྱི་སྒྲུང་གྱི་དགེ་བཤེས་སྒྲུར་རྟོན། 10 ཁམས་གྱི་བེ་
 རོ་འོད་ཆེན་སྒྲལ་སྒྲུ་དང་བཅུ། [[དྲུག་པ]] སྒྲུངས་རྟོབས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆེ་བ་
 རུག་ནི། 1 མང་མཁར་ཆ་ལུང་འཆོ་བྱེད་དཀོན་མཆོག་སྒྲུབས། 2 ཉང་རྟོད་གྱི་མ་
 རྟོགས་བརྒྱ་ཆ་ལྟ་རྟོད། 3 གཡས་རུ་རུ་མཆོམས་རྩོན་རྩོད་བཟུངས། 4 ཁ་རག་
 ཤར་རྟོགས་གཙང་སྒྲན་རྩོད་ཇེ། 5 ཉང་རྟོད་སྒྲོ་ཡལ་སྒྲོ་སྒྲན་བྱ་དཔེ། 6 འཇད་གྱི་
 རྟོད་ཁྱོད་རྟོད་སྒྲན་མེད་གྲགས་དང་རུག་གོ། [[བདུན་པ]] ཡོངས་གྲགས་སྒྲན་སྒྲུ་
 ལུ་བཅུ། 1 ལུ་ལེ་རེ་མང་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ། 2 གཡོར་རྟོད་མ་མའི་མཐའ་བཞི་
 ཤུག་དར། 3 རྒྱང་མཁར་ས་ལུག་མི་ཉག་ས་རྟོད་། 4 འཇད་རྟོད་ཆིབས་མདའི་
 འཇད་སྒྲན་ལེབ་སེ། 5 ཉང་རྟོད་རྟག་མཁར་དགེ་བཤེས་རོག་ཆུང་། 6 གཡས་
 རུ་ཤར་གྱི་སྒྲན་སྒྲན་ལྟ་ཇེ། 7 ལང་གོ་སྒྲ་གོར་ཇེ་སྒྲན་ཁ་ལྷ། 8 ཉང་རྟོད་དཀར་
 མཆོའི་ལྷ་སྒྲན་རྩོད་དར། 9 བྱང་མང་སྒྲན་ལུང་ཆེ་ཇེ་བྲི་འོད། 10 རྒྱུད་ཤོད་ལྟ་
 སའི་ལྟ་ཇེ་དགེ་འདུམ་དང་བཅུའོ། [[བརྒྱད་པ]] རྟོན་སྒྲུངས་ལས་འཕྲོ་སད་པ་དག།
 1 ལ་རྟོད་མང་ཡལ་རྩོད་མོ་སྒྲུང་མོ། 2 ལ་རྟོད་བྱང་གི་རྟོགས་ན་རྩོག་ཉི་ལྟ།
 3 རྟོད་མང་སྒྲོན་མའི་རྟེན་གལ་མེ་འབར། 4 དམ་ཤོད་བསམ་ཡས་ལྷན་གྲུབ་ལོ་

གྲོགས། 5 མོན་སྟོང་བྱམ་ཐང་འཆོ་བྱེད་གྱི་ན། 6 ལྷ་བྲག་པ་དྲེ་སྐྱགས་ཆེལ་མགོ་
 ལུམས། 7 ཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་རག་ཤ་གཏེར་སྟོན། 8 གཡོན་རྩ་ཁ་འབྲུག་མགོན་
 སྟོན་རྒྱལ་བ། 9 གའི་སྟེ་མདོ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་དང་དབྱེ། [[དབྱེ་པ]] དབྱེ་
 མགོ་སོ་སོར་ཐོན་པ་བརྒྱ་ནི། 1 ལུ་རངས་གཟེ་སྟོན་ནག་པོ། 2 ལ་སྟོང་འོད་ཟེར་
 བན་དར། 3 རྒྱང་མཁར་རྟོག་སྟོན་གྱིང་པོ། 4 ཉང་སྟོང་ལྷེ་སྟོན་ཤེར་ཤག 5 བན་
 ཡུལ་རྩ་སྟོན་རྩྭ་དོལ། 6 འཕོམ་སྟོང་གྱོག་སྟོན་བཀྲ་ཤིས། 7 དབྱར་སྟོང་སྐྱགས་
 མཆོམས་དར་བཤོད། 8 དབྱལ་སྟོང་དཔལ་གྱི་སེང་གོ། 9 ཡར་སྟང་མགོ་སྟོན་
 སེང་གོ། 10 ཁང་རོ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་བརྒྱེ། [[བརྒྱེ་པ]] གྲགས་པ་སྟོ་བྱར་
 ཐོན་པ་དུག 1 ཉང་རོ་སྟོང་གསུམ་གྲགས་པ་རྩོ་རྩེ། 2 སྟོང་ལུང་གཉན་གྱི་བཀྲ་
 ཤིས་རྩོ་རྩེ། 3 ཡར་སྟོང་དགེ་པོའི་ཆོག་སྟོན་དགའ་བ། 4 སྟོང་ཁམ་གྱི་གུམ་གུམ་
 པ་ཆེ་སེང་། 5 གཡོན་པོ་དབྱལ་གྱི་དབྱལ་སྟོན་བཀྲ་ཤིས། 6 ཡར་སྟང་སྟོན་གྱི་
 དགེ་བཤེས་མར་པ་དུག་གོ། [[བརྒྱ་གཅིག]] གྲགས་པ་ནོར་གྱི་སྟོན་པ་ལྷ། 1 གཡས་
 རྩ་ཤངས་ནས་ཤངས་སྟོན་དཀར་པོ། 2 ཤངས་སྟོན་ནག་པོ། 3 སྟེ་མོ་ཤག་རམས་
 འབལ་སྟོན་ཉི་མ་དཔལ། 4 ཡར་སྟང་ལྷ་རྩེ་མགོན་ཐང་པའི། 5 བྱེ་རོ་རྩོ་འབྲས་
 ལོ་སྟོན་ཡོན་ཏན། [[བརྒྱ་གཉིས]] དབྱེད་ལ་ནང་བྱན་རྩྭ་དཔ་གཉིས་ནི། 1 བྱང་
 ཁོག་དབྱེད་ལ་ནང་བྱན་རྩྭ་དཔ་པོའི་ཕྱིར། །ལོག་ཀྱང་ནད་པ་འཆོ་བ་བཙོན་སེང་
 ཡིན། 2 ཐུར་མའི་དབྱེད་ལ་ནང་བྱན་རྩྭ་དཔ་པོའི་ཕྱིར། །ཐུར་དབྱེད་ལོག་ཀྱང་ནད་
 པ་མི་འཆོ་བ། སྐྱོགས་མེད་འབྲམས་པ་སྤྲ་རད་ལྷ་རྩེ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། བརྒྱན་
 བརྒྱ་ཅ་གཅིག་གོ། ཁ་ཅིག་གིས་དེའི་སྟེང་རྒྱ། རྒྱལ་པོ་ལྷར་གྲགས་པ་བྱང་ཏི་རྒྱལ་
 གཉེར་མཁར་ཕྱག་དང་། དར་སྤྱངས་བཤེས་སྟོན་ཡེ་ཤེས་སྟོ་གྲོས་སོགས་སྟོག་ཤིང་
 ལྷ་བྱའི་སྟོན་པ་དབྱེ་ཞེས་སོགས་ཅི་རིགས་བསྟན་ནས་བརྒྱ་དང་བཞི། གཞན་
 ཡང་ལོ་རྩེ་བ་ཞུ་སེར་ཅན་ལ་སོགས་པ། དར་བྱེད་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་སྟོན་པ་ལྷ་
 བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དེ། དེ་ནམས་ཀྱིས་གསོ་རིག་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ཞེས་
 ཐུར་མཁར་བའི་གསོ་རིག་ཁོག་འབྲུབས། དང་སྟོང་ཀུན་རྩྭ་དགའ་བའི་རྫོས་གར་
 ལས་གསུངས་སོ། །

ཟུར་མཁའ་པའི་《གསེང་རིག་ཁོག་དབུབ་》ལས①
 བདུན་པ་བོད་ཀྱི་མཁའ་པའི་ལྷགས།
 དེ་ལ་གཙོ་བོ་མཁའ་པ་དག།
 རྟོང་དང་གཉའ་དང་མཐའ་བཞི་གསུམ།②
 མི་ཉག་བྱང་ཉི་གཡུ་ཐོག་གསུམ།③
 བི་ཇི་ཆེ་རྩལ་པའོ།④
 དེ་ལ་དང་པོ་རྟོང་སྒྲན་ནི།
 ལོ་ལྷ་རྒྱ་ན་མི་ཉི་ཡིས།
 དབུས་མཐའི་དོན་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས།
 རྒྱལ་པོ་ལས་རིག་པ་འབུམ།
 ཀྱན་དགའ་དབང་ལྷག་ཅ་ཅུ་ཡི།
 རྟོང་བྱན་འབྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་བཅུ་མས།
 རྒྱལ་མཆན་འབྱུང་གནས་ཆ་བ་ཡིས།
 རྟོང་བྱན་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་རྒྱ་བཞོད།
 རྒྱ་ན་རྒྱ་ར་ཞེས་བྱ་བས།
 དཔྱ་རྒྱའི་འབྲུལ་ཆ་གས་མན་དག་བསྟན།
 འཆོ་བྱེད་བྱུང་པས་འབྲས་བཙས་དང་།
 ལྷག་ཐོས་བྱང་ཁོག་ཐིག་ཁྱེས་བྱས།
 ཡི་ཤེས་བྱང་རྒྱུ་གཞ་ལྷོག་གི།
 བཙས་སྒྲོར་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་སོགས།
 དཔལ་མགོན་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བས།

① ཤོག་ངོས་224ཡིང་3པར། མཆོ་རྒྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོར།

② དབུས་ཀྱི་མཁའ་པ་གསུམ།

③ གཙོང་གི་མཁའ་པ་གསུམ།

④ རྟོང་གི་མཁའ་པ་གསུམ།

མོ་ནད་བཙས་སྒྲོར་བལྟས་ཚག་བཙམས། །
 མགོན་པོ་རྩོམ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི།
 བརྟག་པ་སྤྲུམ་ཅུ་པ་ཞེས་བྱས། །
 མཚོག་བྱུང་གཞག་གཟེར་བཙས་ཐབས་དང་། །
 ཀུན་ཤེས་མིག་གི་མན་ངག་བསྟན། །
 བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱིས་བདེ་བཙས་སོགས། །
 བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་དབྱང་དབྱང་ནི། །
 རྒྱ་ཡི་འཕྲུལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ། །
 འོད་ཟེར་མགོན་པོས་བརྟུན་ལེན་དང་། །
 སློང་ལ་སྟག་རྒྱུང་ཞེས་བྱ་བས། །
 ཚ་བཤད་ཕྱི་གསུམ་འབྲེལ་པ་དང་། །
 མན་ངག་རྒྱུད་ལ་དཀའ་མཆན་སོགས། །
 ཀུན་དགའ་སློང་པོས་བརྟུན་ལེན་རིགས། །
 དཔལ་ཤེས་བརྟུན་པའི་བསྟུས་དོན་སྦྱར། །
 དོན་གྲུབ་མགོན་གྱིས་རིམས་བཙས་དང་། །
 ལེགས་ལྷན་མགོན་པོས་དུག་བཙས་སྒྲོར། །
 འཇམ་དབྱངས་ཐོར་དབྱང་ལྷ་ཚོགས་བསྟུས། །
 ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་སློང་བཙས་གྱི། །
 དོན་འབྲེལ་གསང་བ་ཅེས་བྱ་བཙམས། །
 ལོ་ལྔ་རྒྱ་ན་ལྷག་སྤྱི་ཡིས། །
 དབུས་མཐའི་འབྲེལ་པ་རྣམ་འབྲེད་སོགས། །
 གཞོན་རྒྱ་དབང་སྟག་ཅེས་བྱ་བས། །
 སི་མ་ར་ཇའི་བསྟུས་དོན་བཙམས། །
 འཚོ་བྱེད་གྲུབ་པས་མིག་དང་ནི། །
 དེའུའི་སྒོས་བཙས་མདེ་ཐུང་སྦྱར། །

དགོན་མཚན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བས། །
 བརྒྱད་པའི་ལེ་དང་འགྲེལ་པ་བཅས་ས། །
 འཚོ་བྱེད་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། །
 ཚ་བཤད་ཐུ་གསུམ་འགྲེལ་པ་དང་། །
 བརྒྱད་པའི་དོན་བསྟུས་ལ་སོགས་མཛད། །
 གཉའ་པ་ནམས་ཀྱིས་བཅས་ཚུ་ནི། །
 ལྷིང་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་ཡང་དག་གསལ། །
 ར་ལོག་དོན་ཁྲེམས་མྱེ་དྲུག་བཅས་ས། །
 བྱང་རྒྱལ་ཤེས་རབ་ཚད་རྒྱུ་དང་། །
 བཙུན་མེད་དབྱུས་མཐའི་དོན་བསྟུས་སོ། །
 མཐའ་བཞི་རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བས། །
 རྒྱ་བཤད་འཛིངས་པའི་དོན་བསྟུས་སོགས། །

སྤྱད་ཀྱི་མཁས་པ་འཕམ་དབྱུས་ཀྱི་མཁས་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་གསལ་རྟོག་བསྟན་པ་ཅོས།

སྤྱོད་རྒྱུན་སྟོན། འབེ་ལོའི་སོག་དབྱུང་ལས། སྤྱོད་ལྷུང་གི་ལྷ་རྩེ་ལྷུམ་སྤྱན་ཞེས་ཟེར།		
ཨང	སྤྱན་པའི་མཚན།	དཔེ་ཆའི་མིང་།
1	སྤྱོད་རྒྱུན་རྒྱ་ན་རྒྱ་ར།	དབྱུས་མཐའི་དོན་རྒྱལ།
2	རྒྱམ་པ་ལ།	རིག་པ་འབྱམ།
3	ཀྱན་དགའ་དབང་ལྷག	ཚ་རྒྱའི་སྤྱོད་རྒྱུན་འབྱུལ་གྱི་མེ་ལོང་།
4	རྒྱལ་མཚན་འབྱུང་གནས།	ཆ་བའི་སྤྱོད་རྒྱུན་བདུད་ཚིའི་རྒྱ་རྒྱན།
5	རྒྱ་ན་རྒྱ་ར།	དཔྱ་རྒྱའི་འབྱུལ་ཆོགས་མན་ངག
6	འཚོ་བྱེད་གྲུབ་པ།	འབྲས་བཙུན།
7	ཤུག་ལྷོ།	བྱང་ལོག་ཐིག་ཁྲེམས།
8	ཡེ་ཤེས་བྱང་རྒྱལ།	གསལ་རྟོག་བཙུན་སྟོར་བདུད་ཚིའི་ཐིགས་པ།
9	དཔལ་མགོན་ཤེས་རབ།	མོ་ནད་བཙུན་ཐབས་བསྟུས་ཆོག
10	མགོན་པོ་རྩེ་རྩེ།	རྩེན་འགྲེལ་བརྟག་ཐབས་སྤུམ་རུ་པ།
11	མཚན་གྲུབ།	གསལ་གཟེར་བཙུན་ཐབས་
12	ཀྱན་ཤེས།	ཐིག་གི་མན་ངག
12	བྱང་རྒྱལ་དཔལ།	བདེ་བཙུན།

o

13	བསམ་གཏན་ཤེས་རབ།	དབྱང་དབྱང་ཚུ་ཡི་འཕྲུལ་འཁོར།
14	འོད་ཟེར་མགོན་པོ།	བརྒྱུད་ལེན།
15	སྤྱང་ལ་སྤྱུག་ཆུང་།	ཙུ་བཤད་མྱི་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ། མན་རྒྱུད་དཀའ་མཆན།
16	ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ།	བརྒྱུད་ལེན་སྒྲོར།
17	དཔལ་ཤེས།	བརྒྱུད་པའི་བསྐྱུས་དོན།
18	དོན་གྲུབ་མགོན་པོ།	རིམས་བཅས།
19	འཇམ་དབྱངས།	མོར་དབྱང་ལྷ་ཚོགས་བསྐྱུས་པ།
20	ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།	སྤྱིང་བཅས་དོན་འགྲེལ་གསང་བ།
21	ལོ་ལྷ་རྒྱ་ན་ལྷ་སྤྱི།	དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་འབྱེད།
22	གཞིན་ཅུ་དབང་ལྷག	སོ་མ་ར་ཇའི་བསྐྱུས་དོན།
23	འཚོ་བྱེད་གྲུབ་པ།	མིག་དང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲོས་བཅས་མདེ་བྱུང་།
24	དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན།	བརྒྱུད་པའི་ལེན་འགྲེལ་བཤད།
25	འཚོ་བྱེད་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན།	ཙུ་བཤད་མྱི་གསུམ་འགྲེལ་པ། བརྒྱུད་པའི་བསྐྱུས་འགྲེལ།

1

གཉའ་པ་ཚོས་བཟང་གི་སྒྲོར། འབེ་ལོའི་ཁོག་དབྱུབ་ལས། གཡོ་ཅུའི་གཡའ་ཚྱང་པོ་ཞེས་ཟེར།		
1	གཉའ་པ་རྣམ།	སྤྱིང་རྒྱུད་འགྲེལ་པ། ར་ལོག་དོན་ཁེམས་ཕྱི་རྒྱག
2	བྱང་རྒྱུབ་ཤེས་རབ།	ཚོད་རྒྱོག
3	བཙོན་མེད་།	དབྱུས་མཐའི་དོན་བསྐྱུས།
མཐའ་བཞི་རིན་ཆེན། འབེ་ལོའི་ཁོག་དབྱུབ་ལས། དབྱ་ཅུའི་མཐའ་བཞི་ཟེར།		
	མཐའ་བཞི་རིན་ཆེན།	སྤྱི་ཤད་འཇིངས་པའི་དོན་རྒྱས།

མི་ཉག་རོང་རྩེ་དགའ་དགའ་ཡིས། །
 རི་པོ་བཙེགས་པའི་འགྲེལ་པ་སོགས། །
 བྱང་ཏི་སྤྱུས་ཁོག་དབྱུབ་སོགས། །
 དྲིག་རྒྱས་ཚད་པའི་སྐབས་རྒྱག་དང་། །
 རྒྱལ་མཉེས་བདུད་ཚིག་གསང་མཛོད་སོགས། །
 གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཞེས་བྱ་བས། །
 རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱུད་སོགས་ལས། །

[illegible]

མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས། མི་ཉག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལས།		
ཨང	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	དཔེ་ཆ་ལོ་མཆན།
1	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།		
1	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
2	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
3	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།		
1	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
2	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
3	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
4	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
5	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
6	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།
7	ལྟ་བུ་ལོ་མཆན།	མི་ཉག་རྩེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས།

བེ་རི་ལགས་སློ་ཞེས་བྱ་བས། །
 རིག་བྱེད་དོན་བསྐྱུས་ལ་སོགས་བཅུ་མས། །
 དཔལ་ཆེན་ཅ་བ་དོན་སྐྱོར་གསུམ། །
 ལྷན་ནེས་མགོ་དབྱུང་རྒྱ་མཚོའི་བྱེད་། །
 མར་སློས་མ་བྱ་ནི་ཅོའི་སྐྱོར། །
 ཤེས་རབ་སློ་གྲོས་ཁྱུ་བཅས་དང་། །
 མན་ངག་དོན་བསྐྱུས་ལ་སོགས་བྱས། །
 ཆེ་རྒྱལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། །
 རིག་བྱེད་དོན་བསྐྱུས་ལ་སོགས་བཅུ་མས། །
 ལྷ་སོས་བདུད་ཅི་བཅུད་བསྐྱུས་དང་། །
 མགོན་པོ་བྱེད་ཁོག་ཡིག་ཆུང་སྤྱར། །
 ལྷག་ལ་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིས། །
 བརྒྱད་པའི་ལྷེ་མིག་དོན་བྲིགས་སོགས། །
 ཉི་མར་བརྒྱད་པའི་དོན་བསྐྱུས་དང་། །
 དབྱ་ལང་ཁོག་དབྱུང་ལ་སོགས་བཅུ་མས། །
 ཞིག་པོས་དོན་བྲིགས་བཞི་སྐྱོར་སོགས། །
 ལྷག་པ་ཆོས་པོར་ཞེས་བྱ་བས། །
 དབྱིག་ཤེལ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སོགས། །
 དབང་ཕྱག་དྲགས་རྒྱའི་ཉི་ཀ་དང་། །
 རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོས་སྐྱོར་ཆོས་སྐྱོར་བཤད། །
 ཆོས་པོས་ཁ་ཐོར་རིན་ཆེན་སྤྱངས། །
 དེ་རྣམས་མཁས་པ་མི་དགུས་བཤད། །

ཁེ་ཆེ་འོ་སྟོར།		
ཡང	མཁན་པའི་མཆན།	དཔེ་ཆའི་མིང་།
1	པེ་ཆེ་ལེགས་ལོ།	རིག་བྱེད་དོན་བརྟུན།
2	པེ་ཆེ་དཔལ་ཆེན།	ཅ་བ་དོན་སྟོར་ནས་གསུམ།
3	པེ་ཆེ་རྒྱན་ཞེ།	མཐོ་དབྱེད་ཀྱི་མཆོའི་བྱེད་བ།
4	ཅར་ལོ།	མ་བྱ་ཞེ་ཅོའི་སྟོར།
5	ཤེས་རབ་ལོ་ཤོས།	ལྷ་བཅས་དང་། མན་རག་དོན་བརྟུན་སྟོར།
ཆེ་ཆེ་འོ་སྟོར།		
1	ཆེ་ཆེ་རྒྱལ་བ།	རིག་བྱེད་དོན་བརྟུན།
2	ལྷ་མེ།	བདུད་ཅི་བཅུད་བརྟུ།
3	མཐོན་མིང་།	བྱང་ལོག་ཡིག་ཆུང་།
4	རྒྱག་ལ་དགའ།	ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ལྷེ་མིག་དོན་གྲིགས།
5	རྟི་མང་།	བརྒྱད་པའི་དོན་བརྟུན།
6	དབྱ་ལང་།	བརྒྱད་པའི་ལོག་དབྱའ།
7	ཞིག་པོ་	དོན་གྲིགས་བཞི་སྟོར།

	འུག་པའི་སྒྲིབ།	
1	འུག་པ་ཚོས་མེད་།	དཀྱིག་ཤེལ་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ།
2	དབང་ཕྱུག	དུགས་རྒྱུའི་ཉི་ཀ།
3	རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ།	སྒྲིབ་ཚོས་པ།
4	ཆོས་མེ།	ཁ་མོར་རིན་ཆེན་ལྷའས་པ།

གཞན་ཡང་མཁས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས།
 ལེགས་བཤད་སྣ་ཚོགས་འདི་ལྟ་སྟེ།
 མཁས་པ་ཡིད་འདས་ལེགས་པ་ཡིས།
 བརྟད་ཅི་ལེ་བརྟད་ཅེས་པ་བརྟམས།
 གཟི་བཞིན་འབར་གྱིས་སྟོན་གསལ་རྒྱལ།

ཁང་སྟོན་ཞིག་པོས་བདུད་ཅི་ཐིགས། །
 བན་ནིས་དྲི་མེད་གཟི་བརྒྱུད་དང་། །
 གྲགས་པ་རྩོམ་པ་མན་གསལ་དུག །
 བཀྲ་ཤིས་རྩོམ་པ་རིན་ཆེན་ཐུང་། །
 ཆོག་སྒྲུབ་དགའ་པོས་སྟོན་སྟུང་། །
 བུམས་པ་བཙུན་མིང་དཔུལ་ཕྱི་སྟུང་། །
 བཀྲས་དར་ཚད་པའི་རྟེན་ཆུང་དང་། །
 དགེ་བཤེས་དམར་པོས་འབྲུམ་ཆུང་ནི། །
 མེ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་བྱས། །
 རྩོམ་པ་འབྲུམ་གྱིས་ཆད་པའི་སྟུང་། །
 རྒྱལ་འབྲུམ་གྱིས་ནི་མགོ་བོའི་བཙུན། །
 དགའ་བདེ་མན་དག་རིག་པའི་སྟུང་། །
 རྒྱལ་སྟོན་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་ནི། །
 ཐོར་དབྱེད་སྟོང་གི་དོན་བསྟུས་སྟུང་། །
 སྟོན་ལམ་རྒྱལ་མཆོན་སྟེ་མའི་སྟུང་། །
 ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་མེ་བཙུན་དང་། །
 སྒལ་སྒྲུབ་དགའ་ནག་སྟེ་མའི་བཙུན། །
 ཡེ་ཤེས་སྟོན་སྟུང་དུག་བཙུན་དང་། །
 ཟླ་འོད་གཞོན་ཅུ་ཞེས་བྱ་བས། །
 བཙུན་པའི་དོན་བསྟུས་རབ་དུ་བཤད། །
 རྒྱུད་ཀྱི་བསྟུས་དོན་གྲུབ་པ་སོགས། །
 ཆོ་གུང་གི་ནི་སྟོང་ཐུན་བྱས། །
 རྩོམ་པ་འབྲུམ་སྟུང་སྟུང་དང་། །
 རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆ་ལག་སོགས། །
 དཔོན་ལེབ་མན་དག་སྟེ་ཆོགས་བསྟུས། །

ཞེས་ཟུར་མཁར་རྩོ་གྲོས་ཀྱང་པོས་སྤྱི་པོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ནས། བཅུ་གཉིས་པ། བཅུ་གསུམ་པ་ཡན་གྱི་པོད་ཀྱི་རྒྱན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅུ་མས་པའི་གསེ་རིག་གི་ཡིག་རྣམས་ཀྱི་དཀར་ཆས་རག་པ་ཞིག་གིས་གནང་ཡོད་འདུག་པ་འདི་ནི་

གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཞུམ་ཞུམ་བོད་སྐད་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱི་དབྱེད་གཞི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་སྟབས་འདྲི་ཆ་ཆང་བཞོད་ཡོད། །

གཞན་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅུ་མཁས་པའི་གསེང་རིག་བརྒྱན་པ་ཚོས།

ཨང	སྒྲན་པའི་མཚན།	དཔེ་ཆའི་མིང་།
1	ཡིད་འོང་ལེགས་པ།	བདུད་རྩི་ལེ་བརྒྱད།
2	ཞང་སྟོན་ཞིག་པོ།	བདུད་རྩི་ཞིགས་པ།
3	ཕན་ན།	དྲི་མེད་གཟི་བརྒྱུད།
4	གཤམ་པ་རྩོམ་ཞེ།	ཕན་གསལ་ཏུག་པ།
5	བཀ་ཤེས་རྩོམ་ཞེ།	རིན་ཆེན་ཡེང་པ།
6	ཆིག་སྒྲན་དགའ་པོ།	སྒྲོ་སྒྲོ་ཆེན་མོ།
7	བྱམས་པ་བཙུན་མེད་པ།	དཔལ་རྒྱུ་ཆུང་པ།
8	བཀ་དར།	ཆོད་པའི་དྲིལ་རྒྱུད།
9	དགེ་བཤེས་དམར་པོ།	འབྲམ་རྒྱུད་མེ་ཡི་འཁོར་པོ།
10	རྩོམ་འབྲམ།	ཆོད་པའི་སྟོར།
11	རྒྱལ་འབྲམ།	མགོ་བོའི་བཙུན་ཐབས།
12	དགའ་བདེ།	མན་དག་རིག་པའི་སྟེ།
13	སྒྲན་སྟོན་མཛོན་ཤེས།	ཐོར་དབྱེད་སྟེང་གི་དོན་བརྒྱུས།
14	སྟོན་ལམ་རྒྱལ་མཚན།	སྟེ་མའི་བཙུན་ཐབས་སྟོར།
15	ཉི་མ་དཔལ།	མེ་བཙུན་སྟོར།
16	སྒྲན་སྟེང་དཀར་ནག	སྟེ་མའི་བཙུན་ཐབས།
17	ཡི་ཤེས་སྟོན་སྟེ།	དུག་བཙུན་སྟོར།
18	ཟླ་འོད་གཞིན་རྒྱ།	བརྒྱད་པའི་དོན་བརྒྱུས་རབ་བཤད། རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུས་དོན་གྲུབ་པ། ཆོ་གུང་སྟོན་ལུན།
19	རྩོག་རྒྱུད་པ།	ལོ་རྒྱུས་སྟེ་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེད་བ་ཆ་ལག
20	དཔོན་ལེབ།	མན་དག་སྟེ་ཆོགས་བརྒྱུས་པ།
21	ཨ་ཆོ།	མགོ་བཙུན་ཟླ་བཙུན།
22	རོག་རྒྱུད།	དཔལ་རྒྱུ་ཆོག་སྟེ་མཁས།
23	གཏེར་སྟོན་རྒྱལ་ཁོམ་པ།	ཟབ་གཏེར་བརྒྱུད་ཀྱི་དོན་བརྒྱུས།

o

24	རག་ཤག་གཏིར་སྟོན།	པར་ལྟར་འཆང་བརྟུན་པ།
25	ལྟར་གྱི།	ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་ལ།
26	ལྟ་འབར།	གཏིར་ཡིག་དོན་འབྲེལ་གཏིར་ནས་བཏོན།
27	སྟེ་མོ་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཐུག	དོན་བཞི་གསལ་སྟོན།
28	དམ་པ།	རྟེན་འབྲེལ་བརྟན་ཅུ་པ།
29	བ་རི།	རིག་པ་འབྲུམ་ཆུང་།
30	རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།	གསེང་དབྱེད་རྒྱལ་པོའི་དགོར་མཛོད།
31	དཔལ་པོ་ཆེ།	རྒྱད་ཆུང་ཉི་མའི་འཁོར་ལོ།
32	ས་སྐྱ་པར་ཆེན།	ཡན་ལག་བརྟན་པའི་དོན་བརྟུན།
33	ལྷ་རྒྱུན་པ།	སྟོན་ནག་ཆེན་མོ།
34	བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི།	གསེང་དབྱེད་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག
35	ལྷོ་ལྷོས་མཚུངས་མེད།	ཡན་ལག་བརྟན་པའི་མཚན་འབྲེལ།

གོང་སྐད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་《ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱབ་》ལས་⁹¹། མཁས་པ་མི་དགུར་གྲགས་པའང་དེ་ལ་བརྟེན། །བོད་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་ཡིག་ཆ་མཐའ་ཡས་སོ། །

དུས་དེ་ཙམ་དབྱུས་གཙང་དུ་མཁས་པ་མི་དགུར་གྲགས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤང་གི་མཁས་པ་གཡོ་རུ་གཡའ་གྱིང་པོ། སྟོད་ལུང་གི་ལྷ་རྗེ་ལུམ་སྟན། དབུ་ཅའི་མཐའ་བཞི། བར་གྱི་མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་རྩོ་རྗེ། མི་ཉག་ལྷ་གྲགས། བྱང་ཉི་རྒྱལ་པོ། སྟོད་གྱི་མཁས་པ་བི་རི་ལྷན་ནེ། འོག་པ་ཚོས་སེང་། ཆེར་རྗེ་སྟག་ལ་དགའ་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་ཀྱང་ལོ་ཆེན་གྱི་བཤད་རྒྱན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་དང་གཞན་དག་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་ཡིག་ཆ་སྤྱིར་བཏུང་བ་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །ཞེས་སྐབས་དེའི་དབྱུས་གཙང་གི་གསེང་རིག་མཁས་པ་མི་དགུ་གཙོས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་མང་པོ་བཅུམས་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་དཀར་ཆག་བཀོད་མི་འདུག །

བརྒྱུ། བོད་ཀྱི་བླ་མ་བཙུན་པ་མཁས་པ་འདི་ཆེད་རམས་པ།

སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་སྐྱེན་པ་མཁས་པ་འདི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་ནད་རིགས་གང་ཞིག་ལ། ཆེད་དུ་མཁས་པ་འདི་སྐྱེན་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་འདི་ནམས་ནི་དེར་དུས་ཀྱི་ཆེད་རམས་པ་འཕམ་ཆེད་མཁས་པ་ཟེར། དེར་དུས་ལྷགས་ལ་ཁྱུ་སྐད་དུ། ཀློན་ཅ་ 专家 ཟེར་བ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་འདུག །དེའི་སྐོར་ལ་དེའུ་དམར་བསྐྱེན་འཛིན་སྐྱེན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི། གསེང་གི་ཆོས་འབྱུང་དྲང་སྟོང་དགེས་པའི་འཇུག་ཟེར་ལས། བཙུན་པ་ལྷགས་ལ་ཅུ་ཅ་ལྟ་དར་བ་ཡང་། ཟུར་མཁར་བའི་《གསེང་གི་ཁོག་དབུབ་》ལས།

ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་བརྒྱད་པའི་བཤད་སྟོལ་དར། །

སྐྱེས་བུ་མི་ལྷན་ལག་ལེན་རྒྱས་རྒྱས་བཤད་དར། །

བྱ་རང་ཉང་སྐྱེན་བྱར་མ་ཆད་མེད་དར། །

སྟོང་སྐྱེན་སྟག་རྒྱུང་ཆོད་པའི་སྐོས་བཙུན་དར། །

འུག་པ་ཆོས་སེང་ཡན་ལག་རྒྱུགས་བཙུན་དར། །

བི་རི་གཡོར་པས་རྩ་ལོག་བཙུན་ཆུལ་དར། །

ཆེ་རྩེ་ན་གྲས་མོ་ནད་སྐོས་བཙུན་དར། །

བྱང་ཉི་སྐྱེས་རྒྱུང་བྱང་ཁོག་གསལ་འབྱེད་དར། །

མི་ཉག་ཟླ་གྲགས་སྟོང་བྱེན་རྒྱས་བཤད་དར། །

མཐའ་བཞིའི་ཤུག་དར་དེ་ནད་གཅིས་མཐོང་དར། །

གཉེན་ནག་དགོན་སྟོན་ཅ་ཆོག་སྐོས་བཙུན་དར། །

སུམ་སྐྱེན་བཀྲ་ཤིས་ཁོང་ནད་སྐོས་བཙུན་དར། །

ཆེ་རྩེ་གྲགས་བསོད་མདེའུ་དམར་འབྱེན་དར། །

སྟོང་དཀར་རྒྱལ་རིན་མིག་གི་བྱར་འབྱེད་དར། །

གྱིས་ལྷང་མགོ་དཀར་འབྲས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་དར། །

① ཁོག་ངོས་220ཐེང་1པར། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 2006ལོར།

རྩོམ་སྒྲུ་མཆོས་མཛད་ཀྱི་ལྷ་མ་བཅོས་དར། །
 འདར་སྟོན་དག་འདུན་ཆ་གང་གནད་འགྲེལ་དར། །
 ལྷ་མ་ཆེན་མོ་རྒྱན་དབྱལ་ཆུས་སྦྱོར་བ་དར། །
 རྩོམ་སྟོན་ཆོས་བཟང་ལག་ལེན་སྒྲུ་རྒྱུ་དེལ་དར། །
 སྒྲུ་སྟོན་བཅུན་དབང་ཡན་ལག་རྒྱས་བཅོས་དར། །
 རྩོམ་སྟོན་ཤེས་དབང་སྦྱོར་ཆེན་མོ་དར། །
 དག་བཤེས་རྩོག་རྒྱུ་རྒྱུ་བཅོས་ཆེ་རྒྱུ་དར། །
 ལེ་སྟོན་སྤྱི་འདྲིན་མགོ་ལོ་རྒྱས་བཅོས་དར། །
 སྟོན་རྩོམ་སྟོན་ལ་ཉེ་བརྟག་པ་དར། །
 སྒྲུ་ཆོངས་འབྲུག་སྒྲུ་སྟོན་འབྲེལ་ནད་གདོན་དར། །
 ལྷ་པ་མཛོན་ཤེས་སྒྲུ་རྟགས་གཅེར་མཐོང་དར། །
 རྩོམ་སྟོན་གཟི་བརྒྱུད་གཙོ་བོར་བཤད་པ་དར། །
 དག་བཤེས་སྒྲུ་སྟོན་ལག་ལེན་དཔེ་བྱུང་དར། །
 ལྷ་རངས་ཟེ་སྟོན་མགོ་བོའི་ལྷ་མ་བཅོས་དར། །
 ལྷ་སྟོན་རྩོམ་སྟོན་ལྷ་མ་མཐུན་དབྱུང་དར། །
 ཟེ་སྟོན་རྩོམ་སྟོན་ལག་ལེན་མ་བཅོས་དར། །
 སྒྲུ་སྟོན་རྩོམ་སྟོན་ལྷ་མ་མཐུན་དབྱུང་དར། །
 སྟོན་སྟོན་རྩོམ་སྟོན་ལྷ་མ་མཐུན་དབྱུང་དར། །
 རྩོམ་སྟོན་བྱ་ཤེས་མགོ་དང་མིག་དབྱུང་དར། །
 ལྷ་སྟོན་མཆོས་དར་བསྟོན་བྱུང་ཁོག་འཕུལ་བཅོས་དར། །
 རྩོམ་སྟོན་བསམ་གཏན་གཤམ་སྟོན་སྟོན་བཅོས་དར། །
 ཟེ་ནག་མེ་འབར་མེ་རྒྱུ་ལོ་སྟོན་དར། །
 རྩོམ་སྟོན་སྟོན་སྟོན་མན་ངག་མེ་ལྷ་དར། །
 ལྷ་སྟོན་པ་མགོ་གཏུམ་མན་ངག་མཛད་ཀྱི་ལྷ་དར། །
 ལྷ་སྟོན་སྟོན་སྟོན་མན་ངག་མཛད་ཀྱི་ལྷ་དར། །

རག་ཤག་གཏེར་སྟོན་མོར་བྱ་སྟོན་བཅས་དར། །
སྤྲ་སྟོན་ཆེན་མོས་རྒྱ་གཞི་འདྲེན་སྟེན་དར། །
རྩེ་སྟོན་ཞུ་ལུས་བྱང་ཁོག་ཆེངས་ཁྲིམས་དར། །
སྟོང་སྟོན་སིང་གྲགས་རྩེ་སྟོར་བཤད་སྟོལ་དར། །
ཆིག་སྟོན་དགའ་བོས་མན་ངག་སྟོན་ཆིག་དར། །
བྱུང་སྟོན་རྩེ་བསོད་དུག་གི་སྤྱི་བཅས་དར། །
ཁ་རག་གཅང་སྟོན་བསྟན་བཅས་རྒྱས་བཤད་དར། །
ཆེ་རྩེ་བྱི་འོད་བརྒྱད་པའི་བཀའ་འགྲེལ་དར། །
ལྷ་རྩེ་དགེ་འདུམ་སྟོན་ཆོས་བྱང་འགྲེལ་དར། །

གོང་གསལ་སྟོན་པ་འདི་དག་ནི་ནད་རིགས་གང་ཞིག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་
ཆེད་དུ་མཁས་པའི་བཅོས་ཐབས་ཤེས་པའི་སྟོན་པ་ཆེད་སྟོང་ལ་མཁས་པ་རྣམས་
ཡིན་འདུག །སྤྱིར་ནད་རིགས་ཀྱི་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་
དེའི་བཅོས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་དང་རབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསེབ་རིག་པ་ཆེད་སྟོང་
གི་ལུགས་སྟོལ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་ནི་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྟོན་པ་
ཆེད་དུ་མཁས་པ་ཞིག་འཇུར་སྤྱོད་པ་ཞིག་རེད། གནའ་བོའི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ལུ་
དུའང་ནད་རིགས་ཀྱི་བྲག་པ་རེ་ལ་ཆེད་དུ་སྟོང་ཞིང་མཁས་པ་བྱ་བའི་ལུགས་སྟོལ་
ཡོད་པ་དེ་གཞུང་ལུགས་དང་། ལོ་རྒྱུས་གཉིས་ཀ་ན་གསལ་ཏེ། དཔེར་ན། གསེ་
རིག་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དུ་ལུས་དང་བྱིས་པ་མོ་ནད་གདོན། སོགས་ཡན་ལག་བརྒྱད་
དང་། སྤུངས་བཅོ་ལྔ། གནས་བརྒྱ་གཅིག་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱིས་ཡོད་པ་མ་ཟད།
གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུའང་། དེ་བཞིན་དུ་ནད་ཀྱི་བྲག་པ་གང་ཞིག་
ལ་དམིགས་བསལ་དུ་བཅོས་ཐབས་མཁས་པ་བྱུང་ཡོད་ཚུལ། གོང་དུ་བསྟན་པའི་
ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། འོན་ཀྱང་དེང་དུས་བོད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་
ལ་ཆེད་སྟོང་མཁས་པ་མེད་ཅིང་། ལུས་སྤྱི་ནད་ཐམས་ཅད་དང་། དོན་ལྡན་སྟོང་
དུག །དབང་པོ་རྣམ་ལྔ་ཐམས་ཅད་བཅོས་ཤིང་ཡོད་པ་འདི་ནི། བོད་ལ་སྟོན་པ་
མཁས་པ་མེད་པའི་རྟགས་མཆན་ཞིག་རེད། །

ནད་རིགས་དམིགས་བསལ་ལ་སྟོན་བཅས་མཁས་པའི་ཆོད་རམས་པ།

ཚུགས་པའི་ལུང་ལ།	ལོག་པའི་ལུང་ལ། བཅུ་པའི་ལུང་ལ།	ཚུགས་པའི་ལུང་ལ།	ལོག་པའི་ལུང་ལ། བཅུ་པའི་ལུང་ལ།
མི་ཆེན་རིན་པ་ཟུང་།	བཤད་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་ལ།	ལྷ་པ་མངོན་ཤིང་།	ལྷ་རྒྱུ་གཅིར་ མཛོད་།
སྒྲིལ་བུ་མི་ལྷ།	ལག་ལེན་རྒྱུ་བཤད་།	ཞད་སྟོན་གཟི་ བརྒྱན་།	བཤད་པ་གཙོ་བོ་དཔུ།
ཕུ་རངས་ཉེང་སྒྲིལ།	ཐུར་མ་ཆད་མེད་།	དགེ་བཤེས་སྒྲིལ་ སྟོན་།	ལག་ལེན་དཔེ་བྱེད་།
སྟོད་སྒྲིལ་སྟོན་རྒྱུ་ལ།	ཆོད་པའི་སྟོན་བཅས་།	ཕུ་རངས་ཟེ་སྒྲིལ།	མགོ་བོའི་སྟོན་བཅས་།
འུག་པ་ཆོས་མེད་།	ལན་ལག་རྒྱུ་གསལ་བཅས་།	སྒྲིལ་སྒྲིལ་རྒྱ་བཅོད་།	རྒྱ་གསལ་མཛུང་དཔུད་།
པི་རི་གཤོར་པ།	ར་ལོག་བཅས་རྒྱུ་ལ།	ཆེ་སྒྲིལ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ།	ལན་ལག་རྒྱ་བཅས་།
ཆེ་རྒྱུ་ལྷ།	མོ་ནད་སྟོན་བཅས་།	ལྷ་སྒྲིལ་རྒྱ་ལྷ།	ཆོད་པའི་སྟོན་རྒྱུ་ལ།
བྱང་ཉི་ལྷ་རྒྱུ་ལ།	བྱང་ལོག་གསལ་བཅོད་།	སྟོན་དཔེ་རྒྱུ་སྟོན་ རིན་།	བཅུད་པའི་ལག་ལེན་།
མི་ཉལ་ལྷ་གསལ་།	སྟོད་སྒྲིལ་རྒྱུ་བཤད་།	འཕྲོམ་སྒྲིལ་བཤད་ ཤིང་།	མགོ་དང་མིག་དཔུད་།
མཁའ་བཞི་ཤུག་དཔུ།	རྒྱུ་དང་གཅིས་མཛོད་།	སྒྲིལ་མཛོས་དཔུ་ བཅོད་།	བྱང་ལོག་འཕྲུལ་བཅས་།
གཉེན་ནག་དཔེ་ན་ སྟོན་།	ཅ་ཆོག་སྟོན་བཅས་།	རྒྱུ་སྒྲིལ་བསམ་ གཏན་།	གསལ་སྟོན་སྟོན་བཅས་།
སྒྲིལ་སྒྲིལ་བཤད་ཤིང་།	ལོག་ནད་སྟོན་བཅས་།	སྟོན་ནག་མི་འབར་།	མི་རྒྱུ་རྒྱུ་སྟོན་བཅས་།
ཆེ་རྒྱུ་གསལ་བཅོད་།	མདེུ་དཔུར་འབྱེད་།	ཞད་བྱང་སྟོན་སྟོན་།	མན་དག་མི་སྒྲིལ་།
ཆོད་དཀར་རྒྱུ་རིན་།	མིག་གི་སྒྲིལ་འབྱེད་།	སྒྲིལ་པ་མགོ་ གཏུ་ལ།	མན་དག་མདེུ་བྱང་།
ལྷ་ལྷ་མགོ་དཀར་།	འབས་ལྷ་རྒྱ་བཤེད་།	རྒྱུ་པོ་ལྷ་ལྷ་།	རྒྱུ་བཅས་ཆེན་མོ།
རྒྱ་ལྷ་ལྷ་ལོ།	མདེུ་སྒྲིལ་བཅས་།	རྒྱུ་ཤེད་གཏེར་ སྟོན་།	ཆོད་པའི་སྟོན་བཅས་།
འདར་སྟོན་དཔེ་འདུན་།	ཆོད་པའི་གཏེར་འབྱེད་།	ལྷ་སྒྲིལ་ཆེན་མོ།	རྒྱུ་ལྷ་འདེན་སྟོན་ལ།
ལྷ་ཆེན་སྒྲིལ་།	དཔུར་རྒྱུ་སྟོན་པ།	རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།	བྱང་ལོག་ཆེད་ས་ ཤིང་ལ།

རྟོག་ཆོས་བཟང་།	ལག་ལེན་སྟངས་ཀྱིས།	རྟོག་ཆོས་ལོང་གསལ།	རྟོག་ཆོས་བཟང་ལྟོས་དང་།
སྟོན་ཆོས་བཟང་།	ལག་ལེན་སྟངས་བཟོས།	ཆོས་ཆོས་དགའ་ལོ།	ཆོས་དག་ཆོས་ཆོས།
རྟོག་ཆོས་བཟང་།	རྟོག་ཆོས་ཆོས་ལོ།	ལྟོས་ཆོས་རྟོག་དང་།	ལྟོས་ཆོས་བཟོས།
དགེ་བཟོས་རྟོག་ཆོས་ཀྱིས།	ལྟོས་བཟོས་ཆོས་ཀྱིས།	ལྟོས་ཆོས་བཟོས་ཆོས།	བཟོས་བཟོས་ཆོས་བཟང་།
ལྟོས་ཆོས་བཟོས།	ཆོས་ཆོས་བཟོས།	ཆོས་ཆོས་ཆོས།	བཟོས་ཆོས་དགའ་ལྟོས།
ལྟོས་ཆོས་བཟོས།	ལྟོས་བཟོས་ཆོས་ཀྱིས།	ཆོས་ཆོས་དགའ་ལྟོས།	ཆོས་ཆོས་ཆོས་ཆོས་ཆོས།
ལྟོས་ཆོས་བཟོས།	ཆོས་ཆོས་བཟོས།	ཆོས་ཆོས་དགའ་ལྟོས།	ཆོས་ཆོས་ཆོས་ཆོས་ཆོས།

ས་བཅད་གཉིས་པ། གཤེ་རིག་རྒྱད་བཞི་བྱང་ཏུས་

དང་ཐུང་ཕྱི་མ་མ་དབྱང་པ།

གཅིག་། གསོ་རིག་རྒྱ་བཞི་རྒྱ་དུས་ལ་དབྱེད་པ།

རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པའི་མིང་འདི་ནི་བསྟན་པ་གྱི་དར་གྱི་སྐབས་ཁུ་ནང་ཚས་གྱི་
 དཔེ་ཆའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་བོན་གྱི་གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་མིང་བཙས་ནས་བྱང་
 བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཟུར་བལྟས་ལེག་མཐོང་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་
 བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པའི་ནང་ཚམ་ན། བོད་རྒྱ་སྤར་ཡོད་བོད་གྱི་གསོ་རིག་གི་ཡིག་
 ཚང་སྟོགས་བསྟུགས་བྱས་པ་ནི་《གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞི་》ཀྱུ་པ་པ་དང་། དེ་རྗེས་
 བོན་གྱི་ཚས་དང་རིག་གཞུང་ལ་རྒྱུད་རིག་ཐེབས་པའི་སྐབས་ཁུ། བན་དེ་ནམས་
 གྱིས་གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞི་དེ་ནང་ཚས་གྱི་དཔེ་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱ་བསྐྱར་ཅིང་། འབྲུམ་
 བཞིའི་མ་དཔེ་མིང་མེད་གཏོང་ཆེད་མ་དཔེ་མེ་ལ་བསྟེན་གས་བྲལ་བའི་བྱེད་རུས་བོན་
 པོ་མི་བརྟན་གྱིས་ཁྱིམ་ནས་གཙང་སྟོད་བྱེ་མ་གཤུང་རྒྱུད་རྒྱས་པའི་སྐོར་འབྲུམ་
 བཞིའི་མཚུག་བྱང་རྒྱ་གསལ་བར་ལྟར་རོ། །ཟུར་མཁར་ལོ་ཤོས་རྒྱལ་པོས་བོད་

བརྟེན་ནས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པ་སོགས་སྒྲིམ་
 རུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་། གཏེར་བདག་ཤིང་བྱ་ཅན་ལ་གཏད་ནས་གནོད་
 གྱིན་གྱི་ལུང་སྟོན་པ་དང་། ཚེས་བདག་སྟག་ཞོན་དང་ཁང་སྟོན་ལ་བྱེད་པ་དང་།
 དབུ་ཅེའི་བར་ཁང་ན་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་
 འགལ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་གཏེར་སྟོན་གཉིས་སུ་ཡོད་ན་སོ་སོར་དབྱེ་
 རུས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ན་གཡུ་ཐོག་པ་ཡན་ལ་རུང་ཟད་གྲགས་དགོས་པ་
 ལ་མིང་ཅམ་ཡང་མི་སྤང་བ་དང་། ཐང་ཡིག་ཆེན་མོར། རྒྱ་ནག་སྤོང་པ་ཏ་ཤང་
 མ་ན་དང་། བོད་ཀྱི་སྤོང་པ་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏས། བདུད་ཅི་སློང་པོ་གསང་བ་མན་
 དག་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱ་དང་ལུ་བརྒྱ་དུག་པ་བརྒྱར། ཞེས་པས་རྒྱ་ནག་འཕྱར་རུ་
 འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཟབ་པའི་སྤྱིར་གཏེར་རུ་སློང་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
 རུས་གྱི་གདུལ་བྱ་དང་། ཕྱི་མའི་གདུལ་བྱ་ལ་སློང་རྗེའི་སྟོན་ནས་ཉེ་རིང་འབྱེད་མི་
 རིག་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྟོ་སྟོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལོ་རྒྱུས་འདི་རྣམས་
 སྟོན་བྱའི་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིན་རུ་རྟོགས་པར་སྟོལ། །

བེ་ཇི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོའི་སླ་སྤོང་དགུ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ཀྱང་བབ་
 ཅོལ་རུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། བེ་ཇི་མཐའ་བཞི་བྱང་ཏི་དང་བཅས་པ་འགའ་ཞིག་དེའི་
 སྐབས་སུ་ཡོད་རུ་རྒྱུག་ཀྱང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་ནི་རུས་ཕྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་
 ལ། བྱུང་པར་གཡུ་ཐོག་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གར་བརྒྱའམ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རུས་སུ་
 བྱུང་བའི་གཏམ་མཁས་སྒྲོངས་ཀྱན་ལ་གྲགས་ཡིན། འདི་དགུ་གས་ཐོས་བསམ་
 མཐར་བསྐྱལ་ནས་སླ་སྤོང་རུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱིར་གསུམ་གང་
 བ་སོགས་ཐོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། སྤྱིར་གསུམ་གང་བས་དོལ་དང་
 གཞུང་རུ་ཁབ་བཞེས་ཤིང་སླ་སྤོང་དགུའི་ཡབ་ཡིན་ན་གོང་རུ་སླ་སྤོང་དགུས་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྤྱད་ཉམས་ཤིང་། ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་རུ་སླ་སྤོང་དགུའི་ཡབ་ཡིན་ཟེར་བ་
 ནི་རྣམ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་རུ་སློང་པོ་བཟུས་པའི་རང་འགྲེལ་རུ་གྲགས་
 པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་རང་གི་འཕྱར་བྱང་ན། ལྷ་སླ་མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱི་
 བཀའ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། གཅེས་པ་གྲུབ་པ་

མཛད་པ་པོ་འདྲ་ཉི་མའི་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་མོགས་ཀྱི་རྟ་མཁན་བསོད་དཀའ་
 སྤང་གི་བྱ་ཉི་མས་སྤངས་ཞེས་བྱ་བས་རང་གི་ཕུ་བོ་ལྷ་སྐྱབས་སྐྱུ་བྱ་བ་ཀྱི་ནད་ཀྱིས་
 བཏབ་པ་གསལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་ཞེས་སྒྲོས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་
 བཟང་པོས། རྟེན་པོ་བསྐྱུས་པའི་ཙུ་འབྲེལ་བསྐྱར་བའི་མཚུག་དུ་མེས་པོ་ཆངས་
 པས་བྱས་པའི་གསལ་དབྱེད་འབྲུམ་ཏིག་དང་། རྟེན་དབྱེད་བདག་པོས་འཕྲུལ་གྱི་མེ་
 ལོང་སོགས་བསྐྱར་རོ། ཞེས་པ་འདི་ནི། གཞན་སྤྱི་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་མཐོང་
 ཞིང་། མ་ཐོས་པ་ཐོས་ལ། མི་སྤྱོད་བ་རྣམས་འདྲོམ་བག་མེད་པར་སྤྱོད་བར་སྤང་བས།
 དབང་པོ་ཐམས་ཅད་གདོན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བརྒྱམས་པར་ཟད་དེ། རྒྱ་མཚན་
 དེའི་སྤྱིར་མདོར་ན་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྱན་པ་རྣམས་ཅིས་བཟུང་བའི་
 ཆོག་རིས་རྣམས་དང་། མཐའ་བཞི་ནས་བསྐྱར་བར་གྲགས་པའི་གསལ་དབྱེད་
 རྣམས་ཀྱི་མིང་དོན་དང་། རྒྱར་བྱེད་ལོ་པའ་དང་། ལོངས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱན་པ་
 གྲངས་ལ་བཏབ་པ་དང་། གང་གི་རིང་ལ་བཅོས་ལྷགས་གང་དར་བའི་རྒྱལ་དང་།
 དེ་དང་དེས་བསྟན་བཅོས་མཛད་རྒྱལ་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་འགལ་བ་དང་། རྒྱུས་
 པ་དང་། མ་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་སྤྱིན་ཅི་ལྟག་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་
 མ་དག་པའི་ཆ་འབའ་ཞིག་དུ་འདུག་པ་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་འཕོངས་ཀྱང་འཁོར་
 དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཐོ་རེ་ལོང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཁེངས་ཤིང་། འདོད་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ཡིད་གཏུངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཟུ་ལུམ་དུ་བཀོད་པ་སྤང་བས། དེ་དག་རེ་རེ་
 ནས་དགག་པའི་སྒྲོས་པ་ནི་ཡི་གས་འདིགས་པས་དབྱེད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་
 རྒྱན་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །

མཁས་པའི་གདེང་ཆད་གདོང་པ་བཞི་དང་མི་ལྷན་ཡང་། །

ལུ་ཙོར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཞགས་རིང་པོ་བརྒྱད་པའི་ཆོ། །

རིགས་ལམ་ཟབ་མོའི་སོར་རྟོ་ལན་གཅིག་འཕངས་ཅམ་གྱིས། །

རྒྱན་ཆོག་ཁེངས་པའི་མཆེ་བ་དང་བཅས་བཅོམ་པར་གྱུར། །

ཞེས་པ་བྱུར་མཁར་སྒྲོ་གོས་རྒྱལ་པོས་སྤྱན་གྱི་གསལ་རྒྱུས་ལ་འཁྱོག་བཤད་
 བྱས་པ་རྣམས་ལ་དགགས་པ་གནང་ཞིང་། རྒྱད་བཞི་བཀའ་གཏེར་གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་པ་ལྟར་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུད་བཞི་བྱུང་བའི་
 རྩལ་ཆོད་ཀྱང་རགས་པ་ཅམ་བསྟན་ཡོད་དེ། གོང་རྩལ་བསྟན་པ་ལྟར། རྒྱུད་བཞིའི་
 བཀའ་གཏེར་སྒོལ་གཉིས་སྤྱོད་ན་སོ་སོར་དབྱེ་རྩལ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ན་
 གཤམ་ཐོག་པ་ཡན་ལ་རྒྱུད་ཟད་གྲགས་དགོས་པ་ལ་མིང་ཅམ་ཡང་མི་སྤྲང་བ་དང་།
 ཐང་ཡིག་ཆེན་མོར། རྒྱ་ནག་སྤྲན་པ་ཏ་ཤང་མ་ན་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྲན་པ་ཅན་པ་
 ཤེལ་ཏམ། བདུད་ཅི་སྤྲན་པ་གསང་བ་མན་ངག་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་
 རྩལ་པ་བསྐྱར། ཞེས་པས་རྒྱ་ནག་འཕྱར་རྩལ་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཟབ་པའི་
 རྩལ་གཏེར་རྩལ་ཐེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རྩལ་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དང་སྤྱི་མའི་གདུལ་བྱ་
 ལ་སྤྲིང་རྒྱུ་སྒྲོ་ནས་ཉེ་རིང་འབྱེད་མི་རིག་པའི་སྤྲིང་། དེས་ན་སྤྱི་གོས་དང་ལྷན་པ་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱུ་རྩལ་བཞིན་རྩལ་ཏྲུགས་པར་སྤྲོའོ།
 ཞེས་གཤམ་ཐོག་པ་ཡན་ལ་རྒྱུད་བཞིའི་མིང་ཅམ་ཡང་མི་སྤྲང་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་
 འདི་ནི་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡོངས་གྲགས་སྤྱོད་བའི་རྩལ་རགས་པ་ནི་སྤྱི་
 མའི་རྩལ་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་ཅམ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་རེད།

གཉིས། གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་མཆོན་བྱུང་རྩལ་ལ་དབྱེད་པ།

རྒྱུད་ཅེས་པའི་དཔེ་མིང་དེ་ནི་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་ཡིག་ཆོད་བོད་སྐད་རྩལ་བསྐྱར་བའི་
 སྐབས་སྤྱོད་ཆེས་པ་དེ་དོན་བསྐྱར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། བསྟན་པ་སྤྲང་ར་
 སྐབས་སྤྱོད་བསྐྱར་བའི་དཀར་ཆག་ལྷན་དཀར་མ་དང་། འཕང་ཐང་མའི་ནང་རྩལ་
 མདོ་སྤྲང་དང་། འདུལ་བ་དང་། གཟུངས་སྤྲུགས་ཞེས་པ་མང་པོ་ཡོད་འདུག་ལ།
 རྒྱུད་ཅེས་བསྐྱར་བ་རྒྱལ་པ་སྤྲང་མཛད་མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་རྒྱུད། རྒྱུད་ཀྱན་
 ལས་བདུས་པ་ཞེས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལས་མི་སྤྲང་། བོན་གྱི་གསེང་རིག་འབྲུམ་
 བཞིའི་མཆོན་བྱུང་ལ། «བདུད་ཅི་སྤྲན་གྱི་མདོ་དགུ་ལས་གསེང་རིག་ཙ་བ་ཐུགས་
 འབྲུམ་མཁའ་སྒོན་» ཞེས་དང་། «སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་གསོ་བྱེད་སྤྲན་འབྲུམ་དཀར་
 པོ་» «སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་གསོ་བྱེད་དབྱེད་འབྲུམ་ཁྲ་པོ་» «སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་
 གསོ་བྱེད་ནད་འབྲུམ་ནག་པོ་» ཞེས་བྲིས་འདུག །བསྟན་འཕྱར་གྱི་ནང་རྩལ་ཡོད་
 པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གསེང་རིག་བོད་ཡིག་རྩལ་བསྐྱར་བའི་ཁ་བྱང་ལ། «ཡན་ལག་བརྒྱུད་

ལྷག་པར་དུ། བད་འབྲུམ་ནག་པོའི་རྫོང་ཚུལ་རྣམས་ཚོགས་བཅད་དང་ཚོགས་ལྷག་གང་ཡིན་དེ་བྱེད་ཀྱི་ལ་། གནའ་བོའི་ཡིག་རྒྱུ་གི་བྱང་ཚོས་མང་བ་སོགས་《དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི》ལས་སྤྲོ་བའི་རྣམས་མཆོན་མང་བ་དང་། 《དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི》ནི་ཚོགས་རྒྱུ་སྟོན་པ་དང་། ཚོགས་གི་སྤེལ་སྒྱུར་སྟོན་པ། བད་དག་དོན་གསལ་བ་སོགས་《འབྲུམ་བཞི》ལས་བྱུང་བྱི་བ་དང་ཡར་རྒྱས་ཆེ་བའི་བྱང་ཚོས་མང་བ་ཞིག་རེད། ཡང་། འབྲུམ་བཞིའི་ནང་གི་གདོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལ་བོད་ལྷགས་འབྲུལ་མེད་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ནང་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་གདོན་རིགས་ཀྱི་མིང་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་། འབྲུམ་བཞིའི་ནང་གི་གདོན་རྒྱུད་གི་སྤྲུགས་ཡིག་རྣམས་བོན་ལྷགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཡིག་དེ་དག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ནང་ཚོས་ཀྱི་གཟུངས་སྤྲུགས་རྣམས་བཅོས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡང་། གསེང་གི་འབྲུམ་བཞིའི་ནང་དུ། བོད་ཀྱི་རྩ་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་མིང་བོད་རང་གི་འབྲི་ཚུལ་ཡིན་འདུག་ལ། རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མིང་འབྲི་སྤངས་སྤྱད་འདུག ། དཔེར་ན། མེ་རྟོག་ཟུ་དཔལ་ཞེས་བོད་རང་གི་འབྲི་ཚུལ་ཞིག་གིས་འདུག་ལ། རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མེ་རྟོག་ཟུ་ལ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཡར་ནས་གིས་ཡོད་འདུག ། ཡང་། འབྲུམ་བཞིའི་ནང་དུ། དང་པོ་རྩ་བ་བྱུག་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུད་དང་མཁྱིས་པ་བད་ཀན་རྒྱུད་པ་གསུམ། །བརྟེན་འདུད་ཁྲག་ནད་སྤྲུག་པོ་དེ་དང་བཞི། ཞེས་རྩ་བའི་ཉེས་པ་བཞི་དེ་བྱེད་བ་གནའ་བོའི་རྩི་རིག་གི་གསེང་གི་དང་ལྷ་བ་གཅིག་པ་དང་། རྒྱུད་བཞི་ལས། ཉེས་པས་དེ་བྱེད་ན་རྒྱུད་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ། ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་གསེང་གི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་ཤན་ཞུགས་ཡོད་པར་མཐོང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཞིབ་པ། ཁོ་བོས་གིས་པའི་གསེང་གི་འབྲུམ་བཞིའི་འགོ་བརྫོད་ལས་རྣམས་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་འབྲུམ་བཞི་ལས་རྒྱུད་བཞི་བྱུང་བའི་རྗེས་ཤུལ་གསལ་པོར་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱུད་མཁྱིས་བས་གསེང་གི་ཁོག་དབུབ་ལས། གཡུ་ཐོག་པའི་གོང་ལ་རྒྱུད་བཞི་ཟེར་བའི་མིང་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དུགས་པོའི་《འཐོར་འབྲུམ་》ནང་དུ་རྒྱུད་བཞི་ཟེར་བའི་ལུང་ཚོགས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དུ་བོད་ལྷགས་ཉེས་པ་བཞི་ལ་

ཉེས་གསུམ་ཞེས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ཤན་ཁྱུགས་ཚུལ་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་ན་
ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་པོས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲིང་པོ་འཆད་ཉན་དར་སྤེལ་གྱི་
སྤྱན་ལས་རྒྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པའི་མིང་འདི་བྱང་ཡོད་པར་ངས།

རྒྱུད་བཞི་དང་འབྲུམ་བཞི་ཞེས་པའི་མཆོན་གྱི་བྱང་ཁྱུངས་ལའང་དབྱེད་ན།
འབྲུམ་ཞེས་པ་བོད་ལྷགས་གངས་གནས་ཤིག་སྟེ། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུམ་
ཞེས་གངས་རྒྱུག་པའི་མིང་ཡིན། དེ་ནི་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་
ཆོས་ཤིག་ཡིན། རྒྱ་གར་ལྷགས་ལ་སྟོང་སྟག་བཅུ་པ་དང་། སྟོང་སྟག་བརྒྱ་ཞེས་
བཅི་བ་ལས་བོད་ལྷགས་ཀྱི་གངས་གནས་འབྲུམ་ཟེར་བའདི་བཟངས་སྟོལ་མེད་པ་
ནི། བཀའ་འཁྱུར་ནང་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་སྤྱན་པ་སྟོང་སྟག་བརྒྱ་པ་ཞེས་ཐད་
བསྐྱར་ཡོད་པ་འདི་ཡིས་ཤེས་བྱ་བ། ཤེར་སྤྱན་སྟོང་སྟག་བརྒྱ་པ་བྱུར་དུ་བཏོན་པ་
ལ་བོད་རང་ལྷགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱར་བྱས་པའི་མིང་དུ་འབྲུམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།
རྒྱུད་ཅེས་པ་ནི། ནང་ཆོས་ལྷགས་ལ་ཐེགས་ཆེན་གསང་སྟགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ལྷན་
པའི་རྒྱུ་ཐབས་དང་། ཉམས་ལེན་སྟོན་པའི་གཞུང་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་གི་དོན་
ཡིན། དེས་ན་རྒྱུད་བཞིའི་མིང་ལ་《བདུད་ཅི་སྒྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་
བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ》བདུད་ཅི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་པ་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ་སྤྱན་
གྱི་མིང་ཡིན། བོན་གྱི་བདུད་ཅི་སྤྱན་གྱི་མདོ་དགུ་ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག །ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་མིང་དེ་གཡར་བ་དང་།
གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ཅེས་པ་ནི། གསང་སྟགས་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆེ་བ་དང་
ལྷན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཆང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ།
བོད་ལྷགས་ཀྱི་གསེར་རིག་ལ་རྒྱ་གར་རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ལྷན་པའི་དཔེ་ཆའི་ཁ་
བྱང་ཞིག་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་ཞིག་དུ་མཐོང་། །དེས་ན་གསེར་རིག་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་
པའི་མིང་འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱང་བའི་དུས་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱན་ལས་
དར་བའི་རྗེས་དང་། གཡུ་ཐོག་པའི་སྟོན་ཅམ་བྱང་ཡོད་པ་ནི་ཡུང་རིགས་གཉིས་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། མཆོན་གྱི་བྱང་ཁྱུངས་ནི་གོང་བཤད་ལྟར་བོད་ལྷགས་རྒྱ་
གར་ལྷགས་སུ་བསྐྱར་བའི་མིང་ཞིག་ཡིན་པར་བདག་སེམས་སོ། །

ཡེ་ཤུག་པ།
གསེང་ལོ་རྒྱུས་བཞིའི་ཡིན་ལས་སྒྲོམ།

ས་བཅད་དང་མོ། རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྟན་གང་ཡིན་བཞིན་སྒྲུལ།

སྒྲེ་དགའི་ཤིང་པར་གྱི་གསེང་ལོ་རྒྱུས་བཞིའི་མཁུག་བྱང་རུ། “དེ་ལ་འདིར་ཤེས་
བྱ་རིག་པའི་གནས་ལུང་ནང་ཚན་ལས། གཞན་རྗེས་སུ་འདྲིན་པ་ལ་སྤྱིའི་རིག་
གནས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་གསེང་ལོ་རིག་པ་འདི་ལ་འཕགས་བོད་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་རུ་དྲང་སྤྱོད་དང་། བརྗེ་ཏ་ལ་སོགས་པས་བཅུ་མས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མང་རུ་བྱུང་བ་ལས། རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་པ་ཉིད་དང་ཉེ་བར་འཚམ་པའི་གསེང་
ལོ་གི་གཞུང་བྱང་པར་རུ་འཕགས་པ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ཁེས་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པ་འདི་ཉིད། ཚེས་རྗེ་རང་བྱུང་བ་དང་། བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དང་། ལྷག་ཚང་ལོ་ཙྰ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། རུས་ཕྱིས་ཟུར་མཁར་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་
སོགས། གཡུ་ཐོག་པ་ཉིད་གྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཞུང་
དང་། སོ་མ་རྩ་ཇ་སོགས་རྒྱ་ནས་བསྐྱར་པའི་གཞུང་དང་། འཁོར་ལོ་རྒྱལ་པོའི་བེ་
བུམ་སོགས་ཁང་ཁྱུང་ནས་བསྐྱར་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤངས་ནས་
བཅུ་མས་པར་བཞེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟོན་རྒྱལ་
གྱི་སྐྱར་བཞེངས་ནས། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དངོས་སུ་བཞེད་པ་དང་།
འགའ་ཞིག་གིས། བཀའ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། སྟོན་སྟོབ་དཔོན་པ་རྣམས་བསམ་ཡས་
དབྱ་ཅིར་གཏོར་རུ་སྤྱོད་པ། ལྷ་མདོན་དབང་ལྷག་འབར་གྱིས་ལྷུང་བའི་གཏོར་
ནར་བཞེད་པ་སོགས་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པ་དོན་ལ་ངེ་སྟར་ཡང་། རྟིགས་མའི་རུས་ཀྱི་
མི་བཟད་པའི་བྱུག་རྒྱ་དྲག་པོ་རུས་མིན་རུ་རྣམ་པར་ལྟང་བའི་གཉེན་བོར་གྱུར་
པས། རྒྲེ་དགའི་ཡུལ་སེམས་ལ་སྟོན་བདེའི་བརྒྱུད་ལེན་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་

① མོག་དོས་667པའི་མེང་10པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1982ལོར།

དོན་གྱི་ཆ། ཆེས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར། མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པ་མཐུན་པ་
 ལྟར། གངས་ཅན་གྱི་སྒྲོངས་འདིར་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁུར་འཛིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 བསྟན་བྱ་གཅིག་སྤུར་སྤུར་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བར་སྐབས་དུས་དབང་གིས་
 སྤྲོན་པ་རྣམས་ཁོ་ནར་མ་བྱད། རིག་གནས་གང་ལའང་ཚུལ་བཞིན་སློབ་པ་མི་
 འབྱུང་ཁིང་། བསྐྱབ་ཀྱང་ཤེས་པ་ཉུང་བས། གཞུང་འདིའང་འཆད་ཉན་གྱི་སློལ་
 རི་ལྟ་བ་རུབ་པ་ལ་སྟོགས་པའི་ཆོ། ཟུར་མཁར་བ་མཉན་ཉིད་དོ་རྗེའི་རིགས་ཆོས་
 གྱི་དཔོན་པོ་མཁས་དབང་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་འགྲེལ་བཤད་དང་། བླ་ཆེན་གྱིས་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན། ནང་སོ་ཡར་རྒྱབ་པས་པར་དུ་བརྒྱུས་པ་དང་། དེ་
 ལའང་དབྱུང་པས་མ་ཁུབ་པའི་ནོར་ལུས་གྱི་རྩྭ་མ་ཐུན་བྱ་བྱུང་བ་རྣམས། མི་
 དབང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་དཔྱད་གྱི་ཀེ་ཏ་ཀས་བཟུངས་པའི། ལྟ་ལྟན་པོ་
 ཏ་ལའི་པར་མ་འདི་ཉིད། ཀྱན་གྱིས་ཡིད་རྟོན་པའི་གནས་སུ་རུང་བར་འདུག་པ་
 ལྟར། དེ་ཉིད་ལས་འབྱུ་ལེན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཁྱས་ཏེ། སྡེ་དགེ་བསྟན་པ་ཆོ་རིང་གིས་ལྷག་
 བསམ་རྣམ་པར་དཀར་བས་སྟེ་དགུ་རྣམས་གྱི་ཕན་བདེ་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་
 བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱ་ཆེར་སྡེལ་བའི་སྤྱད་དུ། རབ་ཉིའི་རྒྱ་སྤང་ལོར་ལྷན་
 གྲུབ་སྟེང་གི་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོར་པར་དུ་བསྐྱབས་པ་འདིའི་དགེ་བས། ལུས་ཅན་
 ཀྱན་གྱི་འཁོར་བའི་རྒྱ། དུག་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་།
 འབྲས་བུ་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེལ་སྦྱིད་པའི་རྣམ་འགྱུར་འཕེལ་ཤད་འབྲུགས་པའི་རང་
 བཞིན་གྱི་གདུང་བ་མཐའ་དག་ཟུར་དུ་ཁི་ནས། སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་པོའི་གོ་འཕང་ལ་
 གནས་པར་ལྷུར་ཅིག་། ཆེས་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་ནི་སྐབས་དེར་གསེ་རིག་རྒྱུད་
 བཞི་འདི་ལ་བཀའ་བསྟན་གང་ཡིན་པའི་སློར་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་རི་ལྟར་ཡོད་
 པ་རྣམས་རགས་རིམ་ཅམ་བསྟན་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་དབྱུང་གཞིར་བཞུགས་
 བ་དབྱུང་པ་ལ།

གཅིག རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་དགམ་སྒྲུབ།

བསྟན་པ་སྟེ་དར་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཁུངས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་གར་ལ་
 གདུགས་རྒྱུད་བྱ་རྒྱུའི་དེལ་བསྐྱགས་ཤུགས་ཆེན་བྱས་སྐབས་གསེ་རིག་《རྒྱུད་བཞི》

ཡང་མི་ཕལ་ཆེར་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་མི་ཤེས་
 པའི་མགོ་ཚུངས་ཀྱི་གནས་སུ་ལྟུང་ཡོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཅུག་པ་ནས་
 དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་བར་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་གི་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
 རྣམས་གྱིས་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཏུ་བཞེད། འགའ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་
 སུ་བཞེད་པ་ནི་གང་ཟག་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས། དུས་ཚྭ་གསུམ་
 དང་གྲུབ་མཐས་འཛིན་པའི་བཞེད་སྟེན་མི་འདྲ་བ་བྱུང་མེད། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་
 པ་ནས་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པ་དེ་བྱང་ལུགས་དང་བྱུང་ལུགས་གཉིས་སུ་གྱུས་ནས་
 འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་པར་དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞི་ཡང་གཙོ་
 བོར་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ལུགས་
 གཉིས་སུ་བྱུང་།

【1】 རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པ། བྱུར་མཁར་བའི་གསེང་རིག་ཁོག་
 དབུབ་ལས་། ༡ དེས་མཚོན་ནས་གཞུང་འདི་ཉིད་བཀའ་ཡིན་པར་ཐོག་མར་
 ཁས་ལེན་པོ་ནི་གསང་སྤྲུལ་རྟེན་མ་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུབ་པ་བཀའ་
 བརྒྱད་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཁོ་ནར་གྱུ་རྩ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་
 གིས་བཤད་སྤང་ཞིང་། ད་ལྟ་རྟེན་མའི་རྒྱུད་འབྲུམ་ཏུ་བཞུགས་པ་ཡིན་པས་
 བཀའ་ཡིན་པར་བཤད་པ་རྣམས་གྱིས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་སྤྲུལ་ནི་འདི་ལ་བརྟེན་པར་
 སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ནའང་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲུར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་ངལ་བ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་སྤྱར་སྤངས་ཏེ། བཀའ་སྒྲུབ་བྱས་པའང་འགའ་ཞིག་
 སྤང་། ཞེས་སོགས་སོ། །

ཡང་། ཁོག་དབུབ་ལས། རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པར་དགག་པ།
 བྱུར་མཁར་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་པོས། བཀའ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི་ «ཤེས་བྱ་སྤྱིའི་ཁོག་
 འབྲུབས་དྲང་སྟོང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྣོས་གར་» ②ལས། སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ན་རེ།
 བཀའ་ལའང་ཞལ་ནས་གསུངས་པ། རྗེས་སུ་གནང་བ། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་

① ཤོག་ངོས་254པའི་ཐོང་21པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

② ཤོག་ངོས་142ཐོང་10པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་ཐུབ་པས། གནས་མཉན་ཡོད་དུ། སྟོན་དང་བས་སྟོན་གྱི་གནད་བཀག་དང་། གསེ་གཞིར་འཆོ་བྱེད་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནམས་གསུངས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་པའི་ཏའི་ཆོལ་དུ། གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་བདེ་སྦྱིད་ཅེས་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་པརྟའི་དཔལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དབྱར་གནས་ལ་སྟུན་དངས་པའི་ཆོ། ཤ་རིའི་བྱ་དང་། འོད་མཛོས་དང་། སེར་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ནམས་ལ་གཅེར་མཐོང་རིག་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་སུམ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ། གསེ་དབྱུང་འབྱུང་པར་གྲགས་པའི་སྟོན་སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་གནོད་སྟུན་ལག་ན་དོ་རྗེའི་གནས་སུ་འཁོར་ལོ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆོ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ལ་སོགས་པ། བདུད་གྱི་ཆོགས་ལྷགས་ཏེ་སྟོགས་ནག་པོ་མགོ་དགུ་པ་འཕངས་པ་ན། རྩ་ཀྱ་ལ་དང་རྩ་རྩ་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་བཀའ་པས་རྩ་ཀྱ་ལ་ཆོའི་དུས་བྱས། རྩ་རྩ་ལའི་ལུས་ཟུག་རྩར་རྩར་པ་དེའི་ཆོ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱི་མཛོད་སྟུ་ལས་འོད་ཟེར་བདུད་ཅི་ལྟ་ལྟན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ་རྩ་རྩ་ལའི་ཟུག་རྩ་ཞི་བར་མཛོད་པ་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གནད་བའི་བཀའ་ནི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་ལ་ནད་སོས་ཅིག་ཅེས་པའི་བཀའ་གནད་བ་ལྟ་བུ། ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་དག་རེད།

༢ «ཁོག་དབྱུང་ཁྱུང་ཆེན་སྟོང་པ་» ལས་^①། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དུས་སུ་འདུལ་བ་སྟུན་གྱི་ལུང་བཀའ་བསྟུལ། གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཀུན་དགའ་པོ་ལ་གཅེར་མཐོང་རིག་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་ལྔ་བརྒྱ་པ་བཀའ་བསྟུལ་རྟོ། །གསུམ་པའི་དུས་སུ་མདོ་གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། རིགས་གྱི་ལྟ་མོ་བྱུང་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྟུང་པ་ལ་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་རྒྱུ་འབེབས་གྱི་ནད་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱས་པའི་ལེའུ་བཀའ་བསྟུལ་རྟོ། །དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་སྟུན་གྱི་སྒྲ་ཏ་སྟུ་སྟུལ་ནས། གསེ་བ་རིག་པ་བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་བཀའ་བསྟུལ་རྟོ། །འི་

① ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། སྟོན་ཆ། ཤོག་ངོས་10ཐོང་12པར། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

1999ལོར།

ཤུ་ཀམས་སྐུལ་ནས་བཅོ་རིག་པ་རྣམས་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 བྱུང་པར་གསེང་བ་རིག་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སོ་སོར་ངོས་གཟུང་བ་
 གི་འདིའི་བཀའ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། འདུལ་བ་སྐྱུ་སྐྱུ་གྱི་གཞུང་ལུང་དང་། མདོ་
 གསེར་འོད་དམ་པ་གཅེར་མཐོང་རིག་པའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ། ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་གི་རྒྱུད་
 རྣམས་ནི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལོ། །བདུད་ཅི་སློང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་
 པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་འདི་དང་། གསེང་དབྱུང་འབྲུམ་ཕྱེ་ནི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ལོ། །དེ་ཡང་བྱིན་གྱིས་རི་ལྷོར་བརྒྱབ་ཅེན། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
 སྐྱུ་གྱི་སྤྱ་བུ་རྒྱུ་འོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ། བད་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྐྱུ་
 གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་
 པ་ལ། སྐུལ་པའི་སྟོན་པ་དྲུང་སྤྱང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དྲུང་སྤྱང་ཡིད་ལས་
 སྐྱེས་གཉིས་གྱིས་ཞུ་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ལས་
 སྐུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་གྱི་བཀའ་རུ་ཡང་འགོ་གསུང་ངོ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་ཁོག་དབུབ་ལས། བདུད་ཅི་སློང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་གསང་བ་མན་ངག་
 གི་རྒྱུད་འདི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ཞིང་། བཀའ་ཡིན་པས། བཀའ་ལའང་། བཀའི་
 རྒྱུད་། བཀའི་ལུང་། བཀའི་མན་ངག་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། བཀའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུད་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཡིས་བཤད། བཀའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་ཡིད་
 ཆེས་བདུན་གྱིས་བཤད། བཀའི་མན་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མན་ངག་གི་ཆེ་བ་དགུ་
 ཡིས་བཤད། ཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་ཆ་ང་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་
 བཞི་སངས་རྒྱུ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་ནས་བསྐྱར་བའི་གཞུང་
 ཡིན་པ་སོགས་བཤད་ཡམས་མང་པོ་ཞིག་ཡི་གེར་བྱང་ཡོད་པ་རེད།

༡ ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གསེང་རིག་ 《རྒྱུད་བཞི》 འདི་བཀའ་འབྱུར་གྱི་ནང་དུ་
 མེད་ནའང་། འཆད་པ་སོ་དྲུང་སྤྱང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུལ་པ་ཡིན་
 པས་རྒྱུད་འདི་བཀའ་ཡིན་པ་བཤད་པ་དང་། ཡང་། འགའ་ཞིག་གིས། གསུང་རབ་
 དང་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་ཀྱང་། རྟོན་བྱུང་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ཉོན་མོངས་

པ་སེལ་རྒྱས་པ། ཞི་བ་མུང་འདས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ཡིན་ཏེ། དེས་སེལ་མཉམས་ཅན་སྟག་བསྟེན་ལས་ཐར་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གསེ་རིག་《རྒྱུད་བཞི》འདིས་སེལ་མཉམས་ཅན་མང་པོའི་ལྷན་སེལ་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་བཅོམ་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་བསྟུན་པས་ཡོད་པ་རེད། བཀའ་མ་
ཡིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། 《རྒྱུད་བཞི》འདི་བཀའ་ཡིན་ན་བཀའ་འགྱུར་
ནང་དུ་ཡོད་དགོས་པས་དེར་མེད་པ་མ་ཟད། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བཅའ་
དང་། མངའ་བདག་གི་རལ་ཡབ་སྲས་སྐྱབས་སུ་བསྐྱོགས་པའི་དཀར་ཆག་《ལྷན་
དཀར་མ་》དང་། 《འཕང་ཐང་མ་》སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མེད་པས་བཀའ་མ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བྱང་ལུགས་པས་སྟེ་མཐུད་ནས་བཀའ་རྒྱབ་བྱས་པ།

༤ བྱང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་《རྒྱུད་བཞི》སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་པར་སྟེ་མཐུད་
ནས་བསྟུན་པས་ཡོད་པ་རེད། བྱང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་གིས། 《རྒྱུད་བཞི་
བཀའ་རྒྱབ་》ལས་①། “གསེ་རིག་རྒྱུད་དེ་བའི་རྩ་མཐུག་བསྟུར། རྒྱལ་པོ་གྱི་སྤྱི་
ལྷན་བཅའ་ལྟར་དུ་བྱུང་། དེ་ཡི་རྩིས་སུ་མཁན་པོ་བསྟུན་ཀྱང་། ཆོས་རྒྱལ་
སྲས་ལ་རང་འགྱུར་མཛད་ནས་གསུངས། བའི་རྩིས་འདིའི་ཕྱིར་དཀའ་བ་ཆེར་
སྟུང་པས། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་མི་མཁུན་ལྟར་བྱས་ནས། རྒྱལ་བའི་སྲས་ལ་འང་
སྟོག་དུ་གཤམ་པར་བསྟན། ཡབ་ཀྱིས་ཤིན་དུ་གསང་བར་གདམ་པ་ན། ལྟ་
སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་མ་སྟེལ་བས། འཕང་ཐང་མ་དང་བཀའ་ཁོལ་མ་ཞེས་
པའི། བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་དུ། མི་འབྱུང་པ་ཡི་
རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན། ” ཞེས་སོགས་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་
ཞིག་གསུངས་ནས་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་བཀའ་ཡིན་པར་བསྟུན་པས་ཡོད་འདུག།

༥ རྩོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྱང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་
དོན་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་བསྟུན་པ་རྣམས་ལ་སྲུང་ཡང་སྟོངས་
གཏམ་གྱིས་དབྱུང་བོལ་འགའ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་ནི། སོག་སྟོག་པའི་《རྒྱུད་བཞི་

① ཤོག་རྩིས་93པར། སྤྱི་ལོ་18པར། 1986 ལོར། སོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་།

བཀའ་བསྐྱབ་ངེས་དོན་རྒྱུ་པོ་ལས་ ① ། དང་པོ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་བོ་དོང་པའ་
ཆེན་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁོ་ལ་དུ་བཀོད་པར།

བོ་དོང་པའ་ཆེན་སྟོན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། །

ཙ་བ་བཤད་པ་མན་ངག་ཕྱི་མའི་རྒྱད། །

འདི་དག་སྤང་སྤང་ཆེན་པོའི་བཀའ་མ་ཡིན། །

འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་པ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་དང་། །

རྩ་སྟོན་སྟེ་མོ་རོ་གཟུང་ལ་སོགས་གྱི། །

ཡང་དག་བཀའ་ལ་མོས་པའི་ཆེད་དུ་མཛད། །

འགྲོ་ལ་པན་པའི་གསོ་དབྱུང་མིན་ནོ་ཞེས། །

འདི་ལ་སོ་བོ་བསྐྱར་པ་ཅང་མི་འདེབས། །

ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྟོན་ལྟ་མང་པོས། རྒྱད་བཞི་ནས་
བྱང་བའི་སྟོན་དང་ཟས་གྱི་བྱད་པར་དང་ཡོ་བྱད་པལ་ཆེ་བ་བོད་སོ་ན་ལ་གྲགས་
པ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་ན་མེད་པ་མང་བས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡང་ཙ་ཆུ་ཉག་པའི་སྐབས་སུ། ཤིང་མེ་ས་ལྷགས་རྒྱ་ལ་མ་བུ་བསྐྱོར། ཁེ་རྒྱ་ས་
ཤིང་ལྷགས་ལུ་དག་གོགས་བསྐྱོར། ཞེས་དང་། རྒྱ་དེ་སྤྱི་དཔའི་རུས་སྤལ་གན་རྒྱལ་
འདྲ། ཞེས་སོགས་ནག་ཅིས་ལྷགས་ཡིན་པས། རྒྱ་གར་ན་ནག་ཅིས་མེད་དོ། ཡང་།
དཀར་ཡོལ་ལྷགས་དཀར་མཁར་གཞིང་སྟོན་དུ་བལྟ་ ② ། ཞེས་པ་དང་། ར་དང་
དར་བ་ཆང་དང་སིང་པོ་སོགས། རྒྱ་མདོ་ག་འགྱུར་བྱིར་ཏ་ཅང་མང་བ་སྤང་།
ཞེས་པའི་དཀར་ཡོལ་དང་། ར་རྒྱ་གར་ན་མེད་པས་དང་། རོས་ཅིན་བོན་དང་

① ཤོག་ལྟེ་བ་དང་པོའི་མདུན་དོས། སྤང་4པར། ཤིང་པར་རྒྱུང་པ། བོ་དོང་པའ་ཆེན་ལ་དགག་པ།

② ཞེས་སོགས་མཁོ་ལ་གྱི་ལྟ་བ་བཛྲོད་པ་འདི་ནི་མིང་མ་སྟོས་པ་ཅམ་ལས་དོན་དུ་བྱུར་མཁར་སྟོ་གོས་
རྒྱལ་པོས་རྒྱད་བཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་དགག་པའི་རྒྱད་བཞི་བཀའ་བསྐྱབ་དབྱེ་བ་
སྟན་ལེལ་སྟོན་མའི་ནང་དུ་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་བཀོད་ཡོད་འདུག རྒྱར་མཁར་བས་དེབ་འདི་ཙོམ་པའི་
རུས་ནི་སྟེ་ལོ་1574པའི་ཤིང་གྱི་ལོར་ཡིན། དེས་ན་རྒྱད་བཞི་བཀའ་བསྐྱབ་ཟེར་བ་འདི་ཡང་རྒྱར་མཁར་
བ་སྐྱ་གཤེགས་པའི་རྩེས་སུ་བཅུ་མས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་བྱུང་།

གདོན་ལ་བསྐྱད་པ་དང་། ཞེས་པ་ལ། བོན་རྒྱ་གར་དུ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྔོ་སྒྲོན་གྱི་སྐབས་སུ།

ཞི་བྱེད་མེ་ཚོན་རིན་ཆེན་སྦྱར་བ་ནམས། །
གསེ་བྱ་ནད་ལ་མི་སེལ་འགའ་མེད་ཀྱང་། །
ནམ་ཞིག་ལྷ་བརྒྱའི་དུས་སུ་སླེབ་ཅ་ན། །
དབུལ་པོའི་ནད་པ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱེ་མི་ཁྲག །
མཐའ་འཁོབ་ཡུལ་དུ་བཅའ་བས་རྟེན་པ་དགལ། །
ཐག་རིང་ཡུལ་དུ་བཅའ་བས་ནད་པ་འཛོར། །
དེ་ཕྱིར་ས་ལ་སྐྱེ་བའི་སྔོ་ནམས་ཀྱན། །
སྐྱེས་ཚད་མཐོང་ཚད་སྒྲོན་དུ་སྦྱར་ཐབས་ལྟ། །

ཞེས་ཞུས་ནས། དེའི་དོན་ཡང་མཐའ་འཁོབ་པོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཅའ་བས་རྟེན་
པ་དགལ། ཐག་རིང་རྒྱ་གར་དང་། བལ་པོ་སོགས་སུ་ཆོལ་དུ་ཕྱིན་ན་དེ་བར་ལ་
ནད་པ་འཛོར། ཞེས་པ་ལོ། །དེའི་སྔོ་སྦྱར་ཟླ་བེལ་སྦྱར་བ་ལ་རྒྱལ་སྒོན་དམངས་
གསུམ་ཡོད་པའི། གཙོ་བོ་ཟླ་བེལ་ཞེས་པ་གཡའ་ཀྱི་མ་ཡིན་ལ། འདི་དང་རེ་སྟོན།
སྟོང་བེལ། གང་ག་རྒྱུད་། པར་པ་ཏ། སྔོ་ལ་ལོ། སྤང་ཆེ་དོ་བོ་ལ་སོགས་དང་།
གཞན་ཡང་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི། གོ་སྟོན། ཁུར་མངས། ལྷ་མཁྱིམ། བྱ་ཆོད་སྟོས།
རྒྱ་སྟོས། སྤང་ཏྲིག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྒྱ་གར་ན་མེད་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་བཟླན་
བཅོས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། སྒྲོན་དབྱུད་འཛོ་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དག་དུ་
སྔོ་དེ་དག་གི་མིང་ཅམ་ཡང་མ་གྲགས། ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོ་སྦྱར་འདིའི་ཁྲོད་ན་རྒྱ་
གར་དུ་ཡོད་པ། ཏྲིག་ཏ། ཏྲོང་ལེན། སྤི་ཡང་ཀྱ་གསུམ་ཡིན། གཞུན་ཐམས་ཅད་
པོད་ཀྱི་སྔོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོ་བོ་ལྷ་ཅིག་དེ་ཉིད་སྒྲོན་དབྱུད་ལ་ཤེན་དུ་མཁས་པ་
ཡིན་པས། པོད་ལ་སྒྲོན་མི་འདུག་གསུངས། དེ་རུབ་སྔོ་ལ་མ་ཕྱོན་ནས་ནད་པར་
སྒྲོན་བཟླན་གྱི་གསུངས། སང་ནད་པར་སྔོ་ལ་མའི་སྐུལ་པ་ཞེ་ཙྰ་གཅིག་བྱུང་ནས།
སྒྲོན་བཟླན་གྱི་རི་ལ་གཤེགས་པར་ཁྱ་བེར། རི་ལ་ཕྱོན་སྒྲོན་ཤིན་དུ་མང་པ་
གཟིགས་པས། རྫོ་བོའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་གར་བས་པོད་སྒྲོན་མང་། རུས་པ་ཡང་པོད་

སྒྲུབ་ཆེ་བར་འདུག་གསུངས། དེའི་ཡིག་ཆ་མཛད་པ། གཡུ་ཐོག་གི་བརྒྱུད་པ་ལ་
 བབས་པས་སྒྲུབ་པ་གཞན་ལས་གཡུ་ཐོག་བརྒྱུད་པ་ཁས་གྲགས་ཆེ་བ་ཡང་ངོ་བོའི་
 འིན་ཡིན་ཞེས་ནམ་ཐར་ཆེན་མོ་ནས་འབྱུང་། ཡང་མཆོག་བརྒྱུད་ཅུའི་སྐབས་སུ།
 ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ལས། ལུང་པ་ལུ་མ་གརྩ་ག་རི་མཆོག་ཞེས་པ་ལ། རྒྱུད་འདིར།
 སྟོ་ལ་ཨ་གྲོང་གརྩ་ག་རི་མཆོག་ཅེས་འབྱུང་སྟེ། ཨ་གྲོང་རྒྱ་གར་ན་མེད་པས་སོ། །
 དེར་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་སྒྲུབ་རྒྱ་གར་ན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་མང་ངོ་། །ཡང་། ཟས་ཀྱི་
 མཆོག་ཏུ་ནས་རྟིང་ཅུམ་པ་མཆོག་ཅེས་འབྱུང་བས། འདི་ནི་ངེས་པར་ཏུ་བོད་
 ཉམས་བྱུང་སྟེ། མོན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་དང་། སྤེང་ཅུ་ཁ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་
 ཡང་། བས་དང་འབྲས་ལ་སོགས་པ་འབྱུའི་རིགས་ལོ་ཏུ་བཞག་ན་འབྱུ་ཐམས་
 ཅད་སྟོག་ཆགས་སུ་སོང་ནས་གྲུལ་མི་བདུབ། རྒྱ་གར་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེན་ཆེ་
 བས། བས་རྟིང་པ་མི་སྤྱིད་དོ། །ཞེས་སོགས་ནི་གཞན་སྟོགས་པས་བཟོད་པའི་
 སྟོགས་སྒྲུ་མའོ། །འདི་དག་ལ་རྒྱུད་བཞི་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པ་དག་གིས་ལན་རེ་
 མཛད་འདུག་ཀྱང་། ལན་ཐེབས་པོ་གཅིག་ཏུ་མ་གོ་ཞིང་། ལན་འདེབས་པའང་
 ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །ཡང་ན་བདག་རང་ཤེས་རབ་རྒྱུད་བས་ལན་ནམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་
 མཁས་པ་དག་གི་མདུན་སར་གིམས་ཤིག་དང་། གས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུ་ཆོལ་
 མཁས་པའི་གསུང་གི་བཟོད་དོན་མ་རྟོགས་བཞིན་ཏུ་དམའ་འཕེབ་དང་། ལུན་
 འབྱིན་བྱས་ཏེ། རང་སྤང་གང་ཤར་གྱི་སྒྲུབ་གཏམ་གཏན་ཆོགས་ལྟ་སྤང་བ་འགའ་
 ཞིག་བཀོད་ཅིང་དགག་པ་བྱེད་མཐར། ཁོ་རང་གིས་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྐྱབ་གྱི་
 རྣམ་བཤད་ནི་འདི་ལྟར་ཏེ། «རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྐྱབ་ངེས་དོན་རྟིང་པོ» ལས་①།
 ད་ནི་བཀའ་ཅུ་སྐབ་པ་ལ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་སྐབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་
 ཏུ་གསང་སྟགས་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་སྐས་རྒྱུད་ཏུ་སྐབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱིར་སྒྲུབ་
 དབྱུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་འགྱུབ་སྟེ། ཆོ་རིང་ཆོས་ནོར་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་
 དང་། ཞེས་དང་། སྤྱ་སྐབ་གྱིས། བྱམས་པའི་སེམས་གྱི་གཞན་ལ་ཕན་བདགས་

① ཤོག་ལྗེ་བ་12པའི་རྒྱུ་རྩིས། ཐེང་4པར། ཤིང་པར་རྟིང་པ།

ན། རྣམ་སྒྲིབ་ངན་པར་མི་འགྱུར་བདག་ལ་ཕན། ཞེས་པས་གོ་སློལ། །དེ་འདྲིར།
སྒྲིབ་རྗེ་བྱམས་དང་དགའ་བ་བཏང་སྒྲིམས་བཞི། ཞེས་པས་ཚད་མེད་བཞི་བཞུན།
སྒྲིབ་པ་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཞེས་པས་སྒྲིབ་པ་སེམས་བསྐྱེད་
བཞུན། འཇུག་པ་ལགས་པར་ལྟ་ཞིང་མཁོན་འཛིན་མེད། ཅེས་སོགས་དང་།
ནད་པའི་དོན་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་དང་བཙོན་འཇུག་སྦྱོད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་
ཁྱུ་སྒྲིབ། །ཡང་དག་དབྱ་མར་ལྟ་བུ་བའི་མཆོག་སྒྲིམ་པ་ཚད་མེད་བཞི་ཡི་
ངང་ལ་གནས། སྦྱོད་པ་སྒྲུང་དོར་གིས་ལས་མི་དགེ་སྤངས། ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་
མེད་སངས་རྒྱས་ས་ལ་བསྐྱོད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལྟ་སྒྲིམ་སྦྱོད་འབྲས་
བཞུན་ཏེ། པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི། གསང་འདུས་རྒྱུད་སྒྲིམ་ལས།
རང་བཞིན་གནས་པ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །གཞི་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་མི་
འཕྲོག་འབྲ་བུ་ཡིན། །གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱུད་
ཅེས་པ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་གསེགས་སྒྲིབ་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
གནས་པས་རྒྱུ་རྒྱུད། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་ཀྱི་གསངས་སྤྲུགས་སངས་
རྒྱས་པ་རྣམས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་ཏུ་གྱུར་
པ་འབྲས་བུ་རྒྱུད་དང་། གསུམ་ལས། འདྲིར་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ལས་
འདྲིར་བཞི་ཀ་ཚང་བར་དོན་གྱི་ཐོབ་སྟེ། རྒྱས་དང་གཙང་སྒྲིབ་སྒྲིམ་སྒྲིབ་སྒྲ་
མདོ་ལྷགས་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་མདོ་ཅམ་གསུངས་པས་བྱ་རྒྱུད། དེ་ལ་ལྟ་སྦྱོད་གཉིས་
ལྟར་ཏུ་ཡོད་པས་སྦྱོད་རྒྱུད། བསྐྱེད་རྒྱུས་ཡ་མི་འབྲལ་བས་ཡོག་སྒྲིབ་གྲོལ་གྱིས་
ལམ་རྒྱུས་པར་སྒྲིབ་པས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དོ། །

དེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྩམས་ན་རྒྱུད་དངོས་སུ་འབྱུང་པར་ནི་གསང་སྤྲུགས་
གསང་སྒྲིབ་ཀྱན་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་བརྩམ་ནི། སྤྲུགས་རྒྱུད་ལས། ལྟ་
སྦྱོད་ཏིང་འཛིན་དབང་དང་ནི། སྤྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །སྒྲིབ་
ལས་ཉམས་རྟགས་ས་ལམ་རིམ། ཞེས་འབྱུང་ལ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྩམ་

ནི། རི་སྐད་རུ་པའ་ཆེན་བེ་མ་ལ་མི་ཉམ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱོད་པ་དང་། དགྱིལ་
ལམ་ར་དང་། དབང་དང་། དམ་ཚིག་དང་། སྦྱབ་པ་དང་། སྤྱོད་ལས་དང་།
སྒྲགས་དང་། སྒྲག་ཀྱང་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས།

1 ལྟ་བུ་ཡང་། བད་གདོན་ལྷན་སེམས་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །བདག་མེད་
སྦྱོང་པའི་དོན་ལ་རྒྱུན་རྒྱུ་བཟླ། ཞེས་དང་།

2 སྦྱོད་པ་ནི། དམ་ཚིག་ལྟན་པས་སྒྲ་མ་གཙུག་རྒྱུ་བཟླ། །ཞོར་དང་སྒྲིག་ལ་
འཕངས་མེད་གཏོང་མོད་ལྷན། །ཤེས་རབ་ཆེ་བས་ཚིག་དོན་འགལ་འབྲེལ་
ཕྱིས། །བྱང་སེམས་བཅེ་བས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་ལེན། །ཆོས་ལ་བྱང་གཏད་གཡོ་
རྒྱ་ཚོལ་ཚོག་མེད། ཅེས་པས་བཟླ། །

3 དགྱིལ་ལམ་ནི། བེ་རོ་ཙ་ན་ལོ། །བརྒྱ་ས་ཏུ་རྩེ་སྒྲགས་ཀྱི་རིགས་ལྟ་དང་།
སྒྲ་སྦྱབ་ལ་སྒྲགས་པའི་མན་ངག་ནམས་སུ་སྦྱན་སྒྲ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་
ལམ་ར་དང་། ཆེད་དགྱིལ་ལམ་ར་སྒྲགས་པ་ཡོད་དོ། །

4 དབང་ནི། འབྲུ་ལྷན་དབང་བསྐྱར་ཞེས་སྒྲགས་དང་། དབང་ཚིག་བདེ་ཆེན་
སྦྱོངས་ཡངས་ཆེ་དབང་འཆི་བདག་བདུད་འཛོམས་ལ་སྒྲགས་པ་རུ་མ་ཡོད་དོ། །

5 དམ་ཚིག་ཡང་། དང་པོ་སྦྱོབ་དཔོན་གསུང་དང་གསོ་དབྱུང་དང་། །མཆེད་
དང་ནད་པ་ནག་ཁྲག་ནམ་རྒྱལ་། །སངས་རྒྱལ་དྲང་སྦྱོང་བཀའ་དང་བཀའ་རྒྱུད་
དང་། །སྦྱོན་སྒྲགས་བྱ་ཆ་བྱི་པག་ལྟ་བུ་ཡི། །སྦྱོ་བཞག་པ་ཡི་དམ་ཚིག་རྒྱལ་བསྐྱང་
བྱ། ཞེས་འབྱུང་།

6 སྦྱབ་པ་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྒྱུན་སྒྲའི་གཟུང་སྦྱབ་དང་། སྒྲ་རྒྱུད་རྒྱུན་སྒྲ་ཕྱི་
ནང་གསང་གསུམ་དང་། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རིགས་ལྟ་མཁས་འགྲོ་རྒྱུར་མཁྱེགས།
དྲང་སྦྱོང་མེར་རྒྱུད་དང་། སྦྱན་པ་སྦྱབ་ཐབས་ལ་སྒྲགས་པ་འབྱུང་དོ། །

7 སྤྱོད་ལས་ནི། སྦྱན་སྒྲ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མཆོད་ཆོག་ །ལས་གཞུང་
དངོས་ཀྱི་བཀའ་འབྱུང་། དམ་ཅན་སྡེ་དགའི་བསྐྱང་གསོལ་སྒྲགས་པ་ལས་རྒྱལ་
མཆོག་དང་། སྦྱན་སྒྲ་གསང་སྦྱབ་ཀྱི་དབང་ལ་སྒྲགས་པ་དགྱིལ་ལམ་ར་རྒྱལ་
མཆོག་ །ཐང་ཕྱི་སྦྱན་མར་ལ་སྒྲགས་པ་ཞི་བྱེད། བཤལ་སྦྱགས་ནི་རུ་ཏ་ལ་སྒྲགས་

པ་ལས་ལྷ་རྒྱན་སྦྱོང་། རུས་སྦྱོང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་རྣམས་སོ། །

8 རྒྱལ་པ་ནི། རྩི་ཡུ་ལ་སོགས་འི་སྒྲན་ཁྲའི་གཟུངས་དང་། བརྒྱད་ལེན་ཆོ་
སྦྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་པ་དང་། སྒྲན་ཁྲ་སྦྱིན་དང་གསུང་གསུམ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། རིགས་ལྷ།
མཁའ་འཁོ་དང་། དྲང་སྤྱོད་དང་། སྒྲན་གྱི་ལྷ་མོ། སྒྲན་སྦྱོང་བསྐྱུངས་མ་སོ་སོའི་
རྒྱལ་པ་དང་། མོག་གི་རྒྱལ་པ་དང་། རུག་རྒྱལ་པ་དང་། རིམས་ནད་བསྐྱུང་བའི་
རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་དག་སོ། །

9 རྒྱལ་པ་ནི། གཏར་བསྐྱེག་དང་། སུར་མ་དང་། ཐིག་འགྲེམས་དང་། དེབ་
དང་། ཆིངས་དང་། དབང་གཏུས་སྤྱུ་འཆིངས་པའི་རྒྱལ་པ་རྣམས་དང་། འབྲུལ་
འཁོར་ཉི་ཤུ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

10 ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། རང་ཉིད་བེད་རྩུ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བསམ། ཞེས་སྒྲན་ཁྲ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། དང་པོ་རང་ཉིད་མཐུ་སྟོབས་བདག་པོར་བསྐྱེད། སོགས་དང་།
ཁྲ་སྦྱབ་རུ། ཁྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོར་རྣམས་དང་། རྩི་གས་
རིམ་སྤྱུ་གསུམ་རང་ཤར་རུ་གསུངས་པའི་བྱིད་བཀའ་དང་། འོག་རྒྱུད་སྦྱོང་ལ་བར་
རྒྱུད་དྲག་རུ་རྒྱལ། ཅིས་ནད་གདོན་གྱི་རྒྱུད་ཆོལ་དང་། རྒྱ་ལུས། མི་ལམ། བར་དོ།
འོད་གསལ། གཏུམ་མོ། སྤྱོད་འཇུག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་དག་གྱུར་དོ། །དེ་ལྟར་
རྒྱུད་གྱི་དངོས་པོར་བརྒྱ་ཆིང་བས་ན། རྒྱུད་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་རུ་གྱུབ་མོད།
ཡང་སངས་རྒྱས་སྒྲན་ཁྲ་དངོས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་
དེ་ཉིད་དྲང་སྤྱོད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁྱུ་ལན་གྱི་
ཆོལ་རུ། སྟོན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པས་འཁོར་བཞི་ལ་བཤད་པས་
རྩིས་སྤྱུ་གནད་བའི་བཀའ། དེ་ཉིད་གཏུལ་བྱ་བོད་ལ་དགོངས་ནས་སྟོན་པས་བྱིན་
བརྒྱབས་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་གི་རྒྱལ་པ་ལས་རང་ཤར་གྱི་ཐོན་པས་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ཀྱི་བཀའ། །དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡང་དག་པར་ཉིད་རུ་བརྒྱབས་ཟིན་
ཏོ། །ཞེས་བོ་དོང་པའ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་བྱིན་གྱི་མཁས་དབང་རུ་མས་རྒྱུད་
བཞི་བོད་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་རིགས་རྩི་རྩེའི་བྲག་རི་ལྷ་བྱ་
རྣམས་སྤྱོད་ཆོལ་རུ་བཀོད་ཅིང་། དེ་ལ་ཆོལ་བྱེད་རུ་ཆོངས་དད་པས་པའི་ལྷ་ད་སྤྱོད་

ལས་ཐོན་པའི་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་རྒྱུད་བཞི་འདིར་རྒྱུད་ཀྱི་
དངོས་པོ་བརྩམས་ཡོད་པའི་སྐོར་བཤད་པ་འདི་ནི། སྐབས་དོན་དང་མི་མཚུངས་
པའི་སྒྲིན་པ་དང་བཟེ་པའི་འཆལ་གཏམ་ཅམ་མོ། །

【2】རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པར་དགག་པ། ༡ ཟུར་མཁར་སྒོ་གྲོས་
རྒྱལ་པོས་བཀའ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི་《ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཁོག་འབྲུགས་དྲུང་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་
དགའ་བའི་སྒྲོས་གར》ལས་①། ཟུར་མཁར་བས། “ཆོས་འཁོར་དང་པོའི་ཁོངས་
སྤྱ་གཏོགས་པའི་སྒྲན་དཔུང་ནི། འདུལ་བ་ལུང་དུ་སྒྲན་གྱི་སྤང་སྤང་དང་འཆོ་བྱེད་
གཞོན་ཅུའི་གཏམ་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ་བསམ་པར་སྤང་ཡང་། དེ་ཅམ་
གྱིས་སྒྲན་དཔུང་གསུངས་པར་མི་འགོ་སྟེ། དེར་དགེ་སྤྱོད་པ་མས་བསྟན་པར་བྱང་
མི་བྱང་གི་སྒྲན་དང་། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་གཞིར་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུའི་
ལོ་རྒྱུས་ཞིག་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། སྒྲན་པ་རྣམས་གྱིས་ཉམས་སྤྱོད་བྱར་བྱུར་
པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འགའ་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའང་གསོ་སྤྱོད་དང་
དབྱར་གནས་ཀྱི་གཞི་ལ་སོགས་པ། གཞི་བརྩམས་བརྩམས་དུ་གསུངས་པའི་གཞི་ལྟ་པ་
སྒྲན་གྱི་གཞི་དང་། དུག་པ་གོས་ཀྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་ཡིན་གྱི། བད་གཞི་སྒྲན་གྱི་སྐབས་
དང་། གསོ་བའི་གཞི་ཟེར་བའི་ཐ་སྤྱད་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །འདིས་ནི་སྒྲན་གྱི་ལུང་
དང་གསེར་འདྲ་དམ་པ་དང་ཞེས་པའི་སྒྲན་ལུང་ཞེས་པ་འདུལ་བ་ལུང་ཡིན་པར་
འདོད་པ་དག་གྱུར་ཞིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཆོས་འཁོར་གཉིས་པའི་སྐབས་སྤྱ་གསོ་དཔུང་འབྲུག་པ་གསུངས་ཟེར་བ་
དེའང་གང་ལས་འབྲུལ་ན། རིན་ཆེན་སྤངས་པར། རྒྱུ་བྱེད་པས་མི་མཐེད་
འཇིག་རྟེན་འདིར། ཞེས་སོགས་ཡིད་ཆེས་དང་བྲལ་བའི་ལུང་ལ་ཆད་མར་གཟུང་
བས་འབྲུལ་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དུག་ལྟའི་ནད་སེལ་སྒྲན་གཞུང་ཆེན་མོ་བཅམས། ཟེར་
བ་སྤང་བས། དུག་ལྟ་ནི་འདོད་ཁོ་གཏི་ལྷག་དང་། ང་རྒྱལ། སྤག་དོག་ལྟ་ཡིན་།
དེ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲན་གཞུང་ནི། དེས་པ་དོན་གྱི་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་ལས་འོས་

① ཤོག་ངོས་142ཡིང་10པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

མ་མཆིས་པས་ཆངས་པས་དྲན་རྟུ་ག་ལ་རུང་། རུང་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་མི་དགོས་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ། །དེ་གསེར་བྱབ་གྱིས་
གསུངས་པ་སྤྲོས་ཆངས་པས་དྲན་པར། རུས་སོགས་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མི་འཐད་
པ་ལོང་རྟུ་སྒྲོས་ཟིན་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་ཤུག་བྱབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་འདོད་པའི་
ལྷགས་ལྟར་ནའང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ནས་
ཡིན་ལ། ཆངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་ནས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཅིང་། མདོར་ན་
ཆངས་པས་དྲན་ཞེས་པ་དེ་ནི། རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སྒྲིག་རྒྱ་རུང་
བའི་སྐབས་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

ཆོས་འཁོར་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་གསུངས་ཟེར་བ་དེའང་བཀའ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་རུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཤུག་བྱབ་པ་ཉིད་གནས་བྱ་ཆོད་སྤང་པོའི་རིའི་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་ཉེ་བ་
ན་བཞུགས་ཏེ་ཞེས་སྤང་གཞི་དང་བཅས་ནས་ལུ་ལྟ་བུ་པ་ཞིག་སྤང་ཡང་བྱང་
ཉིའི་བྱང་ཁོག་དམར་བྱང་དང་། ཐེམ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་ཆོས་སུ་བོད་རྟུ་བཅམས་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བདུད་ཅི་ལྟར་བཟེད།
རིན་ཆེན་སྒྲོམ་བྱ་སོགས་ནས། བདུད་ཅི་དར་ཡ་ཀན་ལ་སོགས་པ་མཛད་ཅེས་
གྲགས་ཞེས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བགྲངས་ནས། དེ་དག་དཔེ་མང་སྤང་མོད་ཀྱི་དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཆུན་པོས་བྱས་པ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་རིགས་
གསུམ་མགོན་པོས་མཛད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ན་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་རུང་
བ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིན་ན་
སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་རུས་སུ། གསེ་རིག་གི་གཞུང་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་
བ་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ལས་བཅམས་ནས་སྟོན་ཅིག་ཅེས། རྗེས་སུ་གནང་དགོས་ཏེ།
དཔེར་ན། ཀུན་དགའ་པོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་འདས་ནས་མདོ་སྤེ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་
འདི་སྐད་བདག་ཐོས་དང་། མཐུག་རྒྱ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། བར་བར་རྟུ་
མཆོམས་སྒྲུར་གྱི་ཆོག་རྒྱུག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའམ། འཇམ་དབྱངས་གྲགས་

པ་ལ་དུས་འཁོར་བཟུས་རྒྱུད་ཚུམས་ཤིག་ཅིས་པའི་ལུང་བསྟན། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་
ན་རིགས་གསུམ་མགོན་པོས་གསུངས་སུ་བྱིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་མི་
རུང་སྟེ། ལེམས་འགེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་འདོད་པ་གསོ་དཔུང་འབུམ་པའི་ཚུལ་
ནི་གོང་དུ་བཀག་བྱིན་ལ། རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་མིན་ལ་དཔུང་པའི་གཏམ་མཐའ་
ཡས་པ་ཞིག་སྤང་ཞིང་མང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་བུལ་མོད། བཀའ་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལའང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་མི་རུང་སྟེ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུད་གསུང་པ་པོ་དྲུང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རིགས་བཞི་པོ་དེ་སངས་
རྒྱུས་དངོས་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ནི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་རིག་ལ།
མིན་ན་ནི་སྤྲོན་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱལ་པ་ཡིན་པར་འགལ། དེ་ལྟ་བུས་
ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་འགལ་བའི་ཁྱུང་ཆེན་པོ་ཞིག་འགེལ་པ་ནི་མཆོར་ཆེ་
ཞིང་། འོན་ཀྱང་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དགོས་པ་ཁྱེད་ཅག་རྣམས་འོ་བརྒྱལ་བ་
བདེན་ལགས་སོ། །དེས་ན་སྤྲོན་དཔུང་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ།
རྗེས་སུ་གནང་བ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་ཡོད་པར་འདོད་པ་འདི་
དག་བོད་སྤྲོན་རྒྱུན་རབས་ཚོངས་པས་སྤྲད་པའི་གཏམ་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་མི་
སྤང་ངོ་། ། ཞེས་བྱུང་མཁར་སྟོ་གོས་རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་བཞི་ལྟ་ཅི། གསོ་བ་རིག་པ་ལ་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་ཡོད་པ་བཀག་ཡོད་པ་འདི་རེད། །

ཡང་དེ་ཉིད་^①ལས། ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ནང་གི་《ཁོག་དབུབ་ཁྱུང་ཆེན་སྤིང་པ་》
དང་། 《སྟོང་ཐུན་མཛེས་པའི་འཇའ་རིས་》གཉིས་དང་། ཆེ་རྗེ་ཞིག་པོས་མཛད་
པའི་《གསལ་བྱེད་སྟོན་མ་》ཕག་སྟོན་ཤུག་མགོན་པོས་མཛད་པའི་《དོན་གསལ་
ཉི་མའི་འོད་སྤང་》སྤྲོན་སྟོན་གཞོན་ཅུ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་《སྟོང་ཐུན་ཆེན་
མོ་》བྲང་ཉི་དཔལ་ལྡན་འཆོ་བྱེད་གྱིས་མཛད་པའི་《ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་》གོ་པ་
ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་《བེཊུཊུའི་རྒྱ་རྒྱུན་》ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་གིས་

① གསོ་རིག་ཁོག་དབུབ་ཤོག་ངོས་207ཐིང་2པར། མི་རིགས་དཔེ་སྤྲོན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

མཛད་པའི་《དོན་བཞི་གསལ་སྟོན་》 སྟེ་མདོ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་གྱིས་མཛད་
 པའི་《ལོ་རྒྱུས་བྱང་ཚུལ་》 དཔལ་མཁའ་སྟོན་དབང་པོས་མཛད་པའི་《ཁྱད་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཡིག་རྒྱུད་》 ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྟོགས་ལ། མཐའ་སྤྱི་ལ་སམ་རྩ་མས་མཛད་པའི་
 《བདུད་རྩི་རྩེ་རྒྱུན་》 གཡུག་པོ་རྒྱལ་ཚས་མཛད་པའི་《ཁོག་དབུབ་》 ཆེ་ཆེ་ཞང་
 སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི་《རྒྱལ་མཚན་ཅེ་འབར་》 མི་ཉག་མི་བསྟོན་རྩི་རྩེས་མཛད་
 པའི་《ཁོག་དབུབ་རྒྱུད་ཕྱིར་སྟོར་བྱུང་》 གཞན་ཡང་《གདམས་པ་སྤྱུ་རྩེ་པའི་ཁོག་
 དབུབ་》《བདུད་རྩི་སྟོང་པོའི་ཁོག་དབུབ་》སོགས་ཕྱིས་འབྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོག་
 གི་རྒྱས་བསྟུས་ཅམ་མ་གཏོགས་བརྗོད་བྱ་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་སྤང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། དེ་དག་གི་ནང་དོན་ལ་དབུད་བརྗོད་གནང་བར། 《ཤེས་བྱ་སྤྱིའི་ཁོག་དབུབས་
 གྲུང་སྟོང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱུས་གར་》 ལས①། ཐོག་མར་འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞི་
 བྱང་ཚུལ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། མ་རྟོགས་པ་ལ་འཁོར་བ་བྱང་ཚུལ་དེ་
 བས་སྤྱོད་ལས་བཞིའི་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་ནི། དེར་སང་ཡོངས་
 ལ་གྲགས་པའི་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་ཆོས་སྐད་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་
 གྱུར་པ། ཐོན་པོའི་ཤན་རྟིང་མ་པ་ལ་ཕོག་པའི་བརྒྱ་དང་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་ཏུ་
 འདུག་པ་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པའི་རྒྱས་པ་བདག་གིས་མི་དགོས་ཤིང་། ཞེས་དང་།
 ཡང་། 《ཤེས་བྱ་སྤྱིའི་ཁོག་དབུབས་གྲུང་སྟོང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱུས་གར་》 ལས②།
 “མདོར་ན་འདིའི་ཁྱད་སྤྱོད་ནི་སྤྱང་དར་མའི་རྩེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱས་མེད་ཅིང་གསེ་རིག་
 གི་བསྟན་པ་ལ་དབང་ཟེ་བའི་གང་ཟག། རྟིང་མའི་སྟོགས་ལ་མོས་པ་འབའ་ཞིག་
 གིས་བཅམས་པར་སྤང་ཞིང་། རྒྱང་ཆེན་ཕྱིར་པ་དང་། མཛེས་པའི་འཇའ་རིས་
 གཉིས་ཀྱང་གཡུ་ཐོག་པས་མཛད་པར་སྤྱང་མོད་ཀྱིས། འདི་ནི་སྤྱན་དབུད་ཀྱི་ཆ་
 ལག་འགའ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཐོན་པོ་ཞིག་གིས་ཆོས་ལྷགས་ཐམས་ཅད་བསྟེས་ཤིང་
 རང་བཟོ་བསྟན་ཏེ་བྱས་པ་ཡིན་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ལ་མཚམས་མེད་པའི་བསྟན་
 པ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསེ་རིག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཁྱད་སྤྱོད་དང་རྒྱུ་མཚན་

① ཐོག་ངོས་227ཕྱིང་12པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

② ཐོག་ངོས་229ཕྱིང་13པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

ལུང་རིགས་ན་དག་གི་བརྗོད་པ་འགའ་ཅམ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ནི་ས་པོན་ངན་པ་
འདི་ནམས་ལས་འཕེལ་བ་ཤ་སྟག་དུ་སྤང་བས་སེང་གའི་ཁོག་པ་སྤྲོད་བྱས་ཟ་བ་
སྤང་སྤྲོད་པར་བརྟུན་པའི་བདུན་ཆེན་པོས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
མིང་གི་སྟག་མ་ཅམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱན་
ངོས་མ་ཟིན་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཀྱིས་དབྱེད་མ་རྒྱས་པས་རི་བོང་ཅལ་
བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་སྤྲོད་པ་ནམས་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པས་ཐོག་
དྲུངས་ནས་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་དབྱེད་བརྗོད་
གནང་ཡོད་པ་རེད། །

༩ སྤྱིང་སྤྲོད་བཟུང་འབྱུངས་ཀྱིས་དགག་པ། སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞལ་
སློབ་སྤྱིང་སྤྲོད་བཟུང་འབྱུངས་པས། རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་
པ་ལ་དགག་པ། 《རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྱེལ་》ལས་། དང་པོ་འབྱུང་ཁུངས་ལོ་རྒྱུས་
ཁུང་ཟད་སློབ་པ་ནི། ཆ་བ་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་གཞིའི་ལེའུའི་དོན་ལ། བཀའ་
གཏེར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། འཆད་པའི་སྟོན་པ། གསུངས་པའི་གནས། ལྷ་བའི་འཁོར་
སོགས་ལ་མང་བར་བཤད་ཀྱང་དོན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པར་བཀའ་མར་བཞེད་
པས་སངས་རྒྱུས་སྤྲོད་ལྟའི་གསུངས་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲོད་སྤྱི་ལོངས་སྟོན་རྒྱུ་སྟོན་སྟོ་
ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟུལ་སྟུལ་གསུངས་མ་གཏོགས་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པ་
དང་། སྤྱུ་སྟུབ་པ་སྤྲོད་སྤྱི་སྤྱིར་བཞེངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ།
བཀའ་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་སོགས་པ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གང་གསུངས་ཀྱང་སྟུ་གསེར་
བཙོ་མའི་མདོག་ལས། མདོ་རྒྱུད་གང་གསུངས་དེའི་ཕྱག་མཆོན་གཞལ་ཡས་ཁང་
སོགས་སུ་བསྐྱར་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི་མདོ་རྒྱུད་གང་ལའང་མི་འདུག་པས། རྒྱུད་
བཞི་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟུ་མདོག་བསྐྱར་དགོས་པ་མི་འདུག །ལྟ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་
མས་སངས་རྒྱུས་ལ་ཨ་རུ་ར་ཐུལ་བའི་ལུང་དྲུངས་ཀྱང་། ཐུག་ས་གནོན་མཉམ་
བཞག་མ་གཏོགས་སྟུབ་པ་ཨ་རུ་ར་འཛིན་པ་ནི་མ་མཐོང་། གཞན་ལུངས་ཀར་

① མོག་ངོས་3པའི་ཐོང་16པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2007ལོར།

སོགས་བཀྲ་ཤིས་རྣམས་བརྒྱུད་སྤུལ་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རྣམས་མ་
གཏོགས་ཕྱག་རྒྱ་བརྒྱུམས་པ་ནི་མ་མཐོང་། དངོས་པོ་གང་སྤུལ་རྣམས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྒྱུམས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དམ། མེད་ན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཞེས་སོགས་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པར་དགག་ཡོད་པ་རེད། །

གཉིས། རྒྱུད་བཞི་གཏེར་མར་འདོད་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ།

[[1]] 《རྒྱུད་བཞི》གཏེར་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་བརྗོད་པ། ༡ ཟུར་མཁར་བས་
རྒྱུད་བཞི་གཏེར་མ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྤྲོ་ཆོལ་རྒྱ་བཀོད་པར། 《ཁོག་
དབུབ》ལས་^① ཁ་ཆེ་ལྷ་དགའ་དང་བེ་རོ་ཕྱོག་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་
ལག་བརྒྱུད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད། ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་བསྐྱར་
ཞིང་ཁུས་ཏེ་རྩེ་འུག་རྒྱ་སྤུལ་བས་ཤིན་རྒྱུ་མཉེས་ཏེ། སྤྲོན་པ་རྣམས་དབུའི་མཆོད་
གནས་སུ་བསྐྱར་བའི་ཆེད་རྒྱ་དེལ་ཆེན་པོ་བསྐྱགས་ཏེ། ལམོར་འབངས་རྒྱ་མ་
ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་བྱི་མཐོན་པོ་ལ། སྤྱོགས་ཀྱི་སྤྲོན་པ་རྣམས་བཞག་ནས་འབུལ་
ནོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་དབུ་རྒྱུད་ལན་མང་རྒྱ་མཐོང་དེ་བཀའ་བསྐྱལ་པ།
ཞེས་གསུངས། ཡང་། ཟུར་མཁར་བའི་《ཁོག་དབུབ》ལས་^② ཕྱག་དཔེ་རྣམས་
སེང་ལྡོང་གི་སྤྱིགས་ཤིང་བཀའ་སྟེ། སོ་བྱང་གི་ཡང་ཅེར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལ་
རྩེ་འུག་དབུ་པོ་ཏི་སྤྱོག་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བཞི་ནི་ཟབ་པས་མ་འོངས་པ་
ན་པན་པའི་ཆེད་རྒྱ། བསམ་ཡས་དབུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་གྱི་བར་ཁང་གི་ཀ་བ་བུམ་
པ་ཅན་རྒྱ། དཀོར་བདག་པེ་ཏར་ཤིང་བྱ་ཅན་ལ་གདམས་ཏེ་གཏེར་རྒྱ་བཞུགས།
གཞན་པལ་ཆེར་གྱི། རྒྱལ་པོའི་སྤྲོ་སྤྲོན་མི་དགུ་ལ་གནང་སྟེ་གསེ་རིག་གི་སྤྲོལ་ཆེན་
པོ་བཏོད། ཞེས་སོགས་སྤྲོ་ཆོལ་བཀོད་ཡོད་འདུག །

༢ 《གཏེར་སྤྲོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས་^③

རིང་དང་རྒྱ་རྣམས་ཤོག་མའི་ཆོང་བཤིག་འདྲ། །

① འོག་ངོས་212པའི་བྲིང་22པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

② འོག་ངོས་214པའི་བྲིང་14པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

③ འོག་ངོས་65པའི་བྲིང་21པར། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2007ལོར།

རྩོམ་སྤྱིང་གསུམ་སྤྱུལ་པའི་གཏེར་ཁ་འདི། །
 མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བཟུན་ནས་འབྱུང་། །
 གཏེར་སྟོན་གྲ་པ་མངོན་ཤེས་ཞེས་བྱ་འབྱུང་། །
 ས་སྟེང་གནས་གཞི་བརྒྱ་དང་ཆ་བརྒྱད་འགྲངས། །
 ག་མདའ་འདི་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་འབྱུང་། །
 རྒྱལ་པོས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བདག་པོ་བྱེད། །

ཅེས་པའི་གཏེར་སྟོན་གྲ་པ་མངོན་ཤེས་ནི། །ཤུད་བྱ་དཔལ་མེད་གི་རྒྱུ་བར་
 གྲགས་ཤིང་བེ་རོའི་རྣམ་འཕུལ་རུའང་བགྱང་། །གང་ལྟར་ཡང་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
 རྒྱ་ལོ་བྱེད་པའི་ལོ། རྒྱ་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོ་ལ་གཡོ་རུ་གཤི་རྒྱུད་རུ་ཞེས་པར་མཆིམས་རྩོ་རྩེ་
 རྒྱུ་རྒྱུད་གི་གཏུང་བརྒྱད་རུ་འབྱུངས་། ། རྒྱ་གཞོན་རུ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 རིགས་སད་པས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་གྲུ་ཕོན། རྒྱ་མེས་ཀྱི་ཁམ་བུ་ཡམ་ཤུད་རྒྱལ་
 བ་འོད་ལས་རབ་རུ་བྱུང་། །ཡུལ་གྲ་ཡིན་པས་གྲ་པ། མངོན་པ་ལས་མཁྱེན་པ་
 རྒྱས་པས་མངོན་ཤེས། རབ་རུ་བྱུང་བའི་མཆོན་དབང་ལྷག་འབར་རུ་གྲགས།
 དབུ་ཅེའི་སྟོ་སྟེང་ནས་ཇོ་མ་དམར་གསང་རྒྱབ་དང་གནོད་རྒྱུན་རྩོ་རྩེ་བཏུད་
 འདུལ་གྱི་རྒྱུད་རྒྱབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་རྒྱན་བྱངས། རྒྱད་པར་ཁང་སྟོན་གྱི་ལྷང་
 བཟུན་ལྟར་བསམ་ཡས་དབུ་ཅེའི་བར་ཁང་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་ནས་ལོ་ཆེན་བེ་རོས་
 བརྒྱར་བའི་གསོ་བ་རིག་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་སྒྲ་དཔེ་དེ་ཉིད་ས་པོ་སྟག་
 ལོའི་སྟོན་རྒྱ་ར་བའི་ཆོས་བཙུ་ལའི་ནམ་མཁུད། རྒྱ་ཆོད་གསུམ་སོང་བའི་རུས་སུ་
 རྒྱན་བྱངས་ཤིང་དཔེ་བཤུས་པས་ཕྱི་མོ་རང་གནས་སུ་བཞུགས། སུ་དཔེ་ལོ་སྟོར་
 གཅིག་གསང་། སྤྱིས་ཡར་ལྷང་གི་དགེ་བཤེས་ཁྱུ་སྟོན་དར་མ་གྲགས་ལ་གནང་བ་
 གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་
 བཀའ་བབས་ཏེ་སྤྱིན་ལས་བརྒྱུངས་པ། འདི་གཅིག་སྤྱིའི་ལས་དང་རོ་མཆོར་ཡང་
 བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། ཞེས་གསུངས། །

① དེ་བ་ཐེར་སྟོན་པོ་ལས། རབ་བྱུང་དང་པོ་ཚུགས་ཁ་མའི་རྒྱ་ལོ་ 1012 ལོར་འབྱུངས་པར་བཤད།
 ② རྒྱ་ལོ་ ༡༠༡༤ ལོར།

【2】 རྒྱུད་བཞི་བཀའ་གཏེར་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན། ༡ ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་བཅུ་མས་པའི་《གསེ་རིག་ཁོག་དབུབ་》^①ལས། ཡང་དེའི་ཆོ་ཁ་ཆེ་ཟླ་དགའ་དང་བེ་རོ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཞིའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་ཅིང་ཁུས་ཏེ་རྗེའི་ཕྱག་རྒྱ་ལུ་ལུ་ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རྒྱུད་བཞི་པོ་ཁ་ཆེ་ཟླ་དགའ་དང་བེ་རོས་བསྐྱར་ནས་བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་ལ་གཏད་པ་དེས། གཏེར་རྒྱ་སྐས་པ་མི་ལོ་སྟེང་དང་ཉིས་བརྒྱ་ན་གྲུ་པས་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་གཅིག་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨས་སྐས་ལུ་ཏིག་བཅན་པོ་ལ་གསུངས་ནས། ཆིག་རྒྱུད་རྒྱ་འཕེལ་བ་བཀའ་མའི་རིགས་གཉིས་སུ་འདོད་པ་དག་ཀྱང་སྤང་མོད། འདིའང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལྷ་རན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་གྲུ་སྐབ་བྱོན་ཞིང་། དེས་ལོ་རྒྱལ་བརྒྱ་བཞུགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་བྱང་བ་ཡིན་མོད། ཁ་ཆེ་ཟླ་དགའ་དེའི་དངོས་སློབ་ཡིན་ན་ལོ་བརྒྱ་ན་བརྒྱའི་ཁོངས་སུ་འདུ་ལ། སངས་རྒྱས་ལྷ་རན་ལས་འདས་ནས། བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་བར་རྒྱ་ལོ་སྐྱམ་སྟོང་ལྷག་པ་སོང་བས་རྒྱས་མཚུངས་པའི་སྐབས་མེད་པ་སོགས། གནོད་བྱེད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་། བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་འདས་ནས། གྲུ་པ་འབྲུངས་པའི་བར་ལའང་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ན་རྒྱ་ལྷག་ཡོད་ལ། གྲུ་པའི་ལོ་རྒྱས་ན། སྐྱ་གཞོན་ཅུའི་རྒྱས་ན་རང་གི་ཁྱ་པོ་ཁང་སྟོན་ཆོས་འབར་ལ་སྒྲན་དབྱེད་དང་། གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྐོར་སོགས་ཆོས་མང་རྒྱ་གསན། གནོད་སྦྱིན་བསྐྱབས་པས་དངོས་སུ་འབྱུང་ནས་དེའི་ལྷང་བརྟན་བཞིན་རྒྱ་ལྷག་སྟུགས་ལ་བྱོན། གསེ་དབྱེད་གྱི་སྤྱོད་ལས་ཤིན་རྒྱ་ཆེ་བས་སྐྱ་བསོད་རྒྱས་ཏེ་གཡོར་སྟུགས་སུ་ལྷ་ཁང་མང་རྒྱ་བཞེངས། ཕྱིས་ཁ་ཆེ་ཟླ་མགོན་དང་མངལ་ནས་རྒྱས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་སྒྲན་དབྱེད་གསན། སྐྱ་ཆེའི་མཇུག་རྒྱ་ལྷ་མང་བཏབ་ཅིང་སྤྱོད་ལས་བསྐྱངས། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་གྱི། གནོད་སྦྱིན་གྱི་ལྷང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པ་སོགས་སྟོས་རྒྱུང་བྱེད་ཅན་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་། གཏེར་བདག་ཤིང་བྱ་ཅན་ལ་གཏད་ནས་གནོད་སྦྱིན་གྱི་ལྷང་

1. ཤོག་ངོས་232ཐོང་22པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2006ལོར་དཔར།

སློན་པ་དང་། ཚོས་བདག་སྟག་ཞོན་དང་ཞང་སློན་ལ་བྱེད་པ་དང་། དབུ་ཅེའི་
བར་ཁང་ན་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་རྣམས་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་
ལ། རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་གཏེར་སྟོལ་གཉིས་སུ་ཡོད་ན་སོ་སོར་དབྱེ་རྒྱས་དགོས་པ་
དང་། དེ་ལྟར་ན་གཡུ་ཐོག་པ་ཡན་ལ་རུང་ཟད་གྲགས་དགོས་པ་ལ་མིང་ཅམ་ཡང་
མི་སྤང་བ་དང་། ཐང་ཡིག་ཆེན་མོར། རྒྱ་ནག་སྤྲོན་པ་ཏ་ཤང་མ་ན་དང་། བོད་
ཀྱི་སྤྲོན་པ་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏེ། བདུད་ཅི་སློང་པོ་གསང་བ་མན་ངག་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱ་
དང་ལུ་བརྒྱ་རྒྱལ་པ་བསྐྱར། ཞེས་པས་རྒྱ་ནག་འབྱུར་རུ་འདྲིན་པ་དང་། གཞན་
ཡང་ཟབ་པའི་སྤྲོར་གཏེར་རུ་སྤྲོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དང་སྤྲོ་
མའི་གདུལ་བྱ་ལ་སློང་ཇེའི་སྤྲོ་ནས་ཉེ་རིང་འབྱེད་མི་རིག་པའི་སྤྲོར། དེས་ན་སྤྲོ་
གྲོས་དང་སྤྲོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལོ་རྒྱུས་འདི་རྣམས་སྤྲོན་བྱའི་རྒྱུ་རྒྱལ་བཞིན་རུ་
རྟོགས་པར་སྤྲོའོ།

༩ སྤྲོང་སྤྲོན་བཀའ་འབུམ་གྱིས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་མ་ལ་དགག་པ་《རྒྱུད་བཞི་དཀའ་
འགེལ་》ལས་། གཏེར་མར་བཞེད་པས་ཀྱུ་པ་མདོན་ཤེས་ཀྱི་གཏེར་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་གཏེར་སྤྲོས་པའི་གཏེར་རྟགས་དང་། འདོན་པའི་རྒྱས་
ཚོད་སོགས་ལ། ཀྱུ་མདོན་གྱི་གཏེར་ཁར་གསེང་གི་ཡོད་པར་མ་གསུངས་པ་དང་།
རྒྱུད་བཞི་འདི་ལ། གཏེར་ཚོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མཁའ་འགྲོ་བར་ཡིག་སོགས་མི་
འབྱུང་བས་དེ་ནི་ངག་འབྲུལ་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ།

གསུམ། རྒྱུད་བཞི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བཞེད་སྟོལ།

《རྒྱུད་བཞི་》མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་བཞེད་མཁན་གཙོ་བོར་ཀམ་པ་
རང་བྱུང་དོ་ཇེ། རྟག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། བོ་དོང་སྟོགས་ལས་
རྣམས་རྒྱལ། རྒྱུར་མཁར་སྤྲོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་སྤོང་བ། སྤྲོང་
སྤྲོན་བཀའ་འབུམ་པ། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་དབང་
རྣམས་ཡིན།

1. ཤོག་ངོས་4པའི་བྲིང་12པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2007ལོར།

༡ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་བས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་བརྩམས་པར་བཞེད་ཚུལ་①། “འདི་ཉིད་ (གཡུ་ཐོག་གསར་མ) མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་དངོས་ཡིན་ཞིང་ཁོང་རང་གི་བཞུགས་གནས་དེའི། ཤར་ན་སྤང་རི་སྒོ་སྒྲན་མང་པོ་སྒྲེ་བ་སྒྲོས་ངད་ལྷན་དང་འདྲ་བ་དང་། རྩོ་ན་སྒོ་སྒྲན་ཆ་བ་སྒྲེ་བ། བྱང་ན་གངས་རི་དང་བསེལ་སྒྲན་སྒྲེ་བ། ལུབ་ན་ནགས་ཆལ་སོགས་ཆ་མཐུན་ཡོད་པས་ཁོང་རང་གི་བཞུགས་གནས་དེ་སྒྲན་གྱི་སྒོང་བྱིར་ལྷ་ན་ཐུག་དང་། ཐུགས་ཆས་གྱི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་སྒྲན་གྱི་སྤང་དང་། ཀྱན་རྟོགས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་རྩམས་འཁོར་ཕྱེ་བཞི་དང་། ཚྱུ་འདོད་གྱི་རྟོག་པ་དྲང་སྤྱོད་ཡོད་ལས་སྒྲེས་དང་། རིག་པའི་རོ་བོ་དྲང་སྤྱོད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མཛད་ནས་རྒྱུད་བཞི་བཤད་དོ་ཞེས་རྗེ་ཕྱིན་ལས་ཞབས་གསུངས་ལ། ཐུན་མོང་གི་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤང་བ་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་རོར། སྤང་གཞིར་རི་ལྷར་བཤད་པ་ལྷར་སྤང་ཡང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བདག་སེམས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༢ རྒྱུ་མཁར་བའི་《རྒྱུད་བཞི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྩམ་པར་དབྱེ་བ་ཐུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་》ལས་②། “འོ་ན་རྒྱུད་བཞི་ཚྱུ་མཁར་བོད་གྱི་གང་ཟག་རི་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་རྒྱུ་མཁར་པ་མི་དགུ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ཕྱེ་བཅོན་གྱི་སྤྱོད་སྒྲན་མི་དགུ། ཞང་རི་བོ་གཟི་བརྗེད་འབར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱུར་པའི་མཁར་པ་མི་དགུ། ཇུ་ཅ་ར་ཐུག་རུམ་གྱི་སྒྲོབ་མར་གྱུར་པའི་མཁར་པ་མི་དགུའི་ནང་ནས་གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་བརྩ་གྱི་བྱ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།” ཞེས་རྒྱུད་བཞི་ཚྱུ་མཁར་པ་པོ་གང་གང་ཡིན་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྩམས་བཀོད་ཡོད་ལ། རྒྱུ་མཁར་བ་རང་གིས་བཞེད་པ་ནི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་བརྩམས་པ་ཡིན་འདུག་སྟེ། 《རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྟན་རྩམ་དབྱེ་》ལས་③། “འོ་ན་རྒྱུད་བཞིས་བཞུགས་ཚུལ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་འདུག་པས་སྒྲོན་

① མཁར་པའི་དགའ་སྟོན་སྤྱད་ཆ། ཤོག་ངོས་༡༥༢༩ མེད་ ༥ པ། བེ་ཅིན་པར།

② ཤོག་ངོས་༡༥༢ པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2003ལོར།

③ ཤོག་ངོས་༡༥༢འི་མེད་19པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2003ལོར།

མི་ཡོང་བ་ཞི་ཡིན་ཟེར་ན། བཤད་པར་བྱ་དྲི། དེ་ཡང་བཀའ་ཡིན་པ་ལྟར་མ་
བྱས་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་སྐྱེན་བར་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་བ་
ཡིན་ཞིང་། འོན་ལ་མི་དཔྱད་ཆོག་ལ་ཉོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་བཀའ་ཡིན་པ་ལྟར་
མ་བྱས་ན་མ་མཐུས་པ་ཡིན། གཞན་དུ་ན་ང་དང་དཀར་ཡོལ་དང་། ཅ་ཅུ་
བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་ནག་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལུ་བྱུག་གི་སྐད་འདོན་ཞེས་པ་
སོགས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། དེ་ཡང་བཀའ་ལྟར་
བཀོད་པ་ལ་འཆད་ལུགས་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་
ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་སློ་ནས་བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་བཀའ་ལྟར་མཛད་པའི་
དགོངས་གཞི་ནི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འབྲུངས་པའི་གནས་དེ་ཆ་བསིལ་
ཀྱི་རྩས་པ་སུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཁྲི་ལྟོ་སྟོབས་ཅན་དང་། རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ན་
བཀོད་འདུག་པ་བཞིན་དུ། སྤྲ་མ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས། །བདག་རང་ཡིད་
ལས་སྐྱེས་སམ་སྟུམ། །ཞེས་པ་བཞིན་དུ། གཡུ་ཐོག་པ་རང་ནི་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས། ལུ་མ་སྟོན་ཡེས་ཤེས་གཞུངས་ནི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་པ་བྱས་ནས་བཀོད་པ་
ཡིན་ཞིང་། དགོས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་སྟེ་པོ་མཁུ་དཀའ་བ་རྣམས་ཁ་
དྲང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་གོང་བྱིར་ལྟ་ན་སྟུག་དང་།
གངས་ཅན་འབྲིགས་བྱེད་སོགས་ཀྱི། རི་རྣམས་ནི་དེ་དང་དེ་དངོས་མ་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་རྩས་པ་ཡོན་ཏན་ཆ་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས། ” ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །ཡང་། ཟུར་མཁར་བའི་གསེང་གི་ཁོག་དབུབ་ལས་①། ཡང་བོད་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ཁོ་ནར་སྤྲ་བ་དག་ཀྱང་མང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤར་ནི་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་
གནས་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་ནས་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིབ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་
དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་མང་གང་མེད་བཞིན་དུ་རང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་སྤྲས་
སུ་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །དུས་ཕྱིས་ནི་དཔལ་ལྷོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་

པར་རྒྱལ་བའི་ལྟ་འཛིན་ལས་སྐོར་གྱི་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བློ་གྲུབ་ཐོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་
 གསུང་ཡིན་པ་ལྟར་མཛད་ནས། གཤམ་མགོན་པོ་ཁོ་ནས་བརྒྱལ་བར་བཞེད་
 ལ། དེའང་སྤྱིར་གཞི་སྤྱིར་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་དོན་རྣམས་ལ་དགོངས་གཞི་
 དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས། འཆད་ཅིང་བྱིན་དག་གི་
 དག་སྦྱོར་དང་བཅས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མ་ཞིག་མཛད་པར་སྤྱང་ལ། དེ་དག་གྱུང་
 གཤམ་མགོན་སྤྱིར་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་བྱེད་ཅེས་པ་ལས། རྣམ་པ་གཉིས་
 སུ་ན་དངོས་སུ་བརྒྱལ་གཉིས་ལུས་ཐོག་འདིར་ཐོབ། ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་
 རྣམས་དུ་གནང་བ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གསང་སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་བྱིན་
 རྒྱབས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་གསོ་དབྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་
 བཞི་བརྒྱལ་ཆོས་པས་རྣམས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལ་བརྟེན་པར་སྤྱང་
 རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ནི། གྲུ་པ་མདོན་ཤེས། དབུས་པ་དར་གྲགས། རྟོན་ཆེན་དགོན་
 མཆོག་སྐབས་གསུམ་བཤེས་ནས་བྱེ་རེ་ཆོས་བསྐྱར་བྱས་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་
 བློ་གྲུབ་ཀྱི་རྟོན་ཆེན་དགོན་མཆོག་སྐབས་དང་། གཤམ་མགོན་པ་མཉམ་དུ་མཛད་པར་སྤྱོད་
 ཞིང་། ཁ་ཅིག་ནི་བེ་ར་ཅ་ན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་དོ་ཞེས་བེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 དཔལ་འཛིགས་མེད་གྲགས་པས། ཚ་རྒྱུ་སྒྲོ་ནས་ནད་དོས་འཛིན་པ་ནི། རྒྱ་གར་
 མཁས་པའི་ལུགས་ལ་བཤད་པ་མེད། །བོད་ཀྱི་སྤྱན་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་
 མཛད། ཅེས་དང་། སྤྱག་ཆོང་ལོ་ལྟ་བུས། བོད་སྤྱན་མཁས་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་
 བཞི་བསྐྱབས། ཞེས་སོགས་དང་། པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྟར་དང་། རྩ་དགོན་
 རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་གྱུང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

༩ སྤྱིར་སྤྱན་བཀའ་འབུམ་པས་གཤམ་མགོན་པོ་ཉན་མགོན་པོས་བརྒྱལ་བར་
 བཞེད་ཚུལ། 《རྒྱུད་བཞི་དཀའ་འབྱེལ་》ལས་^༡ དོན་དམ་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་
 བཞེད་པ་ནི། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་པཎ་གང་གིས་གྱུང་འགྲན་ཟླ་དང་བཟུང་ཞིང་རྒྱ་དཀར་

① ཤོག་དོན་5པའི་ཐེང་7པར། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱད་ཁང་། 2007ལོར།

ནག་གང་ལ་གང་འཆམས་པའི་ཤེས་བྱ་མངའ་བའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་
 སི་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་སྒྲ་མཁུ་ཀྱི་རའི་གསུངས་ལས་སློབ་དཔོན་སྒྲ་སྒྲུབ་
 གྱི་སློབ་མ་ཞུ་དེ་ལས་རྩེས་སྒྲ་བཟུང་བའི་རིག་བྱེད་གྱི་བརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་
 དཔོན་དཔའ་བོས། རྟོངས་པ་བཟོད་གསེལ་གྱི་རྒྱུད་སྒྲེ་མང་དུ་བཅམས་པའི་ནང་
 བས་གསེང་གི་རྒྱུད་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ། དེའི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་སྒྲ་
 བ་མངོན་དགའ་ཡིས་མཛད་པའི། འགྲེལ་པ་སྒྲ་བེར་འདི་གསེང་གི་ཐམས་ཅད་གྱི་
 འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་ཆོད་པ་ཆེ་བའི་ཡུལ་ཁུངས་གྱི་ཆོས་དང་
 བརྟེ་ཏ་ཆེན་གསུངས་པ་དཔེར་ན། བས་ཐམས་ཅད་ལ་ར་ཤ་མཆོག་དུ་ཕན་དང་།
 རྒྱུད་བཞི་འདི། རྩེ་གཡུ་ཐོག་པས་བོད་ཡུལ་བསེལ་བའི་ཡུལ་ཆོས་དང་བརྟེ་ཏ་ཆེན་
 གསུངས་པ་སྒྲེ། ཞེས་སོགས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

༤ ཀོང་སྒྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས། ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱུང་ལས། བརྒྱུད་སློབ་ཀྱན་
 འདུས་གཡུ་ཐོག་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲར། །དཔལ་ལྷན་སྤང་བས་གསང་མཛོད་དངོས་སྒྲ་
 སྒྲུལ། །ཡུལ་ཀྱན་གདམས་པའི་བརྟེ་ཏ་ཆེན་སྒྲུང་ཆེ་རྒྱུད་། །ལུན་མོང་བྱེད་པར་
 ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལས། །

ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་བཤད་རྒྱུན་གྱི་སློབ་ཀྱི་ཡོངས་སྒྲ་རྩོགས་པ་གཡུ་ཐོག་པ་
 ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་འདུས་ཤིང་བབས། དེའང་སྤྱི་ལྟར་ན་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་
 མཁས་པའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ། བས་ལྟར་འཕགས་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པའི་དོ་རྩེ་
 འཛིན་པ་ཆེན་པོ། གསང་བ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་བཅམ་
 ལུན་འདས་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲ་མ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་གཞུགས་སྒྲུལ་པ་ཡིན་ལ། ལྷང་ཚུལ་
 ཅམ་དུ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ཀྱན་དུ་རྩེ་འཕུལ་གྱིས་ཐེབ། བྱེད་པར་འཕགས་ཡུལ་དུ་
 ལན་དུག་ཕྱིན། ཨོ་རྒྱུན་ནས་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་དཔལ་ལྷན་གྱིང་བས་ཡན་ལག་
 བརྒྱུད་པ་དང་། ལྷང་ལོ་ནག་པོའི་རྒྱུད་སོགས་གདམས་པའི་གསང་མཛོད་གཏད།
 གཞན་ཡང་ལྷ་དང་མའི་དྲང་སྤྱིང་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཞུམ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོན་པོ་ནས་གསེང་གི་

① ཤོག་དོས་296པའི་སྤྱིང་21པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2002ལོར།

དབྱུང་གི་གདམས་པ་སྟུལ། རྩམ་སྒྲིང་དང་སིང་ལ་སོགས་སྒྲིང་ཕྱན་དང་བཅས་
 པའི་ཡུལ་ཀུན་གྱི་མན་ངག་དང་མཁས་བྱུང་ནམས་གྱི་གདམས་པའི་བརྒྱུད་སྐྱེས་
 བས། སྤྱི་ཆེའི་སྟོང་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྒྲིང་པོ་བཟུས་པ་ལེའུ་དང་པའི་འགྲེལ་
 པ་སོགས་མཛད། སྤྱི་ཆེའི་སྒྲིང་ལ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་
 དང་བཅས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལས། གཞུང་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བཟུས་
 བརྒྱུད་ཅི་སྒྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་གསར་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ཆེན་བཞི། རྒྱུད་
 རྒྱུད་བརྒྱུད་ཅི་བུམ་པ། ཆ་ལག་འགའ་ཞིག་བཅས་མཛད། རྩན་མོང་གསེ་དབྱུང་
 དང་། བྱུང་པར་སྐལ་བ་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོབ་མ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཞུངས་
 ལ་གསར་བ་སྒྲིང་ཐིག་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཏེ་རྒྱུད་བཞི་སྒྲིང་ཏིག་དང་བཅས་པ་
 ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བཀའ་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྟུལ། མཐར་སྤྱུལ་སུམ་སྟོན་པར་སྤྱན་
 པའི་རྒྱལ་པོའི་ཁིང་རུ་གཤེགས་སོ། །ཞེས་གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞི་ཚུལ་པ་པོ་གཡུ་ཐོག་
 ཡོན་ཏན་མཁོན་པོས་གསུང་པར་བཞེད་ཡོད་རེད།

གཡུ་ཐོག་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱུད་ཚུལ་པ་པོའི་སྐྱོར་ལའང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
 ཡོད་པ། ཟུར་མཁར་པའི་གསེ་རིག་ཐོག་དབྱུང་ལས་^① རྒྱུད་བཞིའི་འཆད་ཐབས་
 སུ་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱུད་མཛད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་སྤྱང་ཡང་། ཐོག་དབྱུང་
 རྒྱུད་ཆེན་ལྷིང་པ་དང་། སྟོང་ཕྱན་མཛེས་པའི་འཇའ་རིས་གཉིས་ནི་མོང་རུ་སྟོས་
 པ་ལྟར། ཆོས་ཉམས་མེད་པའི་སྒྲིང་མ་པའི་པོན་པོའི་སྤྱན་པ་ཞིག་གིས་བཙུངས་
 པར་སྤྱང་ལ། རྒྱུ་ཕྱན་སེལ་སྟོན་མེད་དང་། ཚེད་བསྐྱོག་གིགས་སེལ་འཁོར་ལོ་
 གཉིས། སྟོང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྤྱབས་གྱིས་བྱས་ཟེར་བ་ཁ་ཅིག་སྤྱང་ཡང་དེ་ལྟར་
 ཡོན་པའི་སྤྱབས་མེད་ཅིང་། མིང་དོན་བརྟུན་ཀྱང་བེ་རོ་ཅ་ནས་མཛད་ཟེར་བ་
 ནི་མ་འཚམས་པའི་ལས་བསགས་པ་སྟེ། དེས་ན་དེ་གསུམ་དང་འབྲུམ་རྒྱུད་
 གསལ་སྟོན། རྩག་མོའི་རྩམ་སྤྱབས་ནམས་རྩ་ཡེ་ཤེས་གཞུངས་དང་། ཤག་རི་ཉི་མ་
 དཔལ་དང་། འབལ་སྤྱན་ཉི་མ་དཔལ་དང་། སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཞུངས་ནམས་

① ཐོག་ངོས་263ཐེང་15པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོར་པར།

གྱིས་ཅི་རིགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གཡུ་ཐོག་པ་ཉིད་གྱིས་མཛད་ངེས་པ་ནི།
 སྐྱོར་ཚུལ་ལྟར་གཅིག་འཛིན་ཆེན་གཏེར་སྤྲུངས། དམར་ཁྱིམ་ཡིག་རྒྱུད་། གཡུ་པ་
 བཅོ་བརྒྱད། མེད་ཐབས་མེད་པ་རྣམས་གསུམ། ལ་འཛོམས་རིན་ཆེན་སྤྲུངས་པ། བྱུང་
 པར་ཟབ་པ་རྣམས་གསུམ། རོ་མཚར་བཞི་སྟུགས། བརྒྱད་ཅི་སྟེང་པོ། ལྷ་ཏིག་སྤོང་
 བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་སྤྱོད་འབྲུམ་ཆེན་མོ། མན་ངག་གི་སྟེང་པོ་དྲིལ་བ་ལ་
 འབྲུམ་ཁྱུ་རྒྱུད། ཐོར་བྱ་མི་ལོན། དེ་བཅེངས་སྟོགས་སོགས་ཀྱི་དཔེ་བྱ་རིམ། བྱང་
 སོག་གི་རྩ་བ། རྒྱ་པའི་འཁོར་ལོ། གསེང་གི་བསྐྱེད་རྒྱུས་ལྷན་ཁྱེད་པ་ལ་
 ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་གནད་སྟུན་སྟུན་གསང་སྟུབ་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་ཆང་བ་སོགས་
 མཛད་དེ། བོད་ལྷན་པའི་སྤྱི་དབང་སྤྱི་ལོ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ལྷན་
 མཁར་བའི་གསེང་གི་སོག་འབྲུམ་དྲུང་སྤྱི་དབང་ཀྱི་དབང་བའི་རྒྱུས་གར་ལས་
 གསུངས་སོ། །

བཞི། རང་ལྷགས་རྒྱུད་བཞིའི་བྱང་ཕྱི་དངོས་བཤད་པ།

བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་གནའ་བོའི་གསེང་གི་ཀྱུ། །
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གསེང་གི་འབྲུམ་བཞིར་གྲགས། །
 བོད་ཁམས་འཛོམས་རྩིས་བན་དེ་མི་བརྒྱན་གྱིས། །
 འབྲུམ་བཞིའི་མཚན་ལ་གསེང་གི་རྒྱུད་བཞིར་གསོལ། །

ཤུ་མའོན་ཏུས་སུ་རྒྱུད་བཞི་ཡངས་ལ་གྲགས། །
 གཡུ་ཐོག་མཐོན་པོས་རྒྱུད་བཞིའི་ཕྱིན་ལས་སྟེལ། །
 སྟུན་པའི་ཁྱིམ་ན་བཀའ་གཏེར་བསྟན་བཅོས་གང་། །
 བཞེད་སྟེལ་མི་འདྲའི་ཚོད་པ་སྟུན་ལྷན་འབྲེགས། །

བོན་ལ་སྤང་ཡང་བོན་གྱི་པ་ཆོས་བྲིན། །
 ཆོས་ལ་དད་ཀྱང་ཆོ་ག་བོན་ལས་སྤངས། །

ཆོས་ཐོན་འདྲེས་མའི་ཆབ་སྲིད་དབྱེངས་སུ་ཡལ།

ཐོན་གྱི་རིག་གཞུང་སྒྲར་ཡང་རང་ཞལ་མངོན།

རང་ལུགས་དངོས། 《རྒྱུད་བཞི》 བྱང་ཚུལ་དངོས་ནི། ཐོན་གྱི་གསེ་རིག་
ཡིག་ཆ་འབྲུམ་བཞིའི་སྒྲིང་གཞི་དང་། མཆུག་ཚོམ་རྟིང་པ་དོར་ཁིང་གསར་པ་ཞིག་
བརྟེན། དཔེ་ཆའི་མིང་ལ་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་བཅོས་པ་ནི། རྒྱ་གར་ནས་བསྐྱར་བའི་
དཔེ་ཆའི་མིང་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། འབྲུམ་བཞི་
ནི་གནའ་པོའི་ཐོད་གྱི་མེས་པོའི་རྣམས་ཀྱིས། ལོ་གངས་སྤྱོད་སྤྱག་མང་པོ་བརྒྱུད་
ནས་བྱང་བའི་ནད་བཅོས་བྱས་པའི་ཉམས་ཚུང་རྣམས་ཐོན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཤེན་རབ་
གྱི་གཏུང་སྒྲས་དབྱེད་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཟིན་བྱིས་བཏུབ་པ་དེ་གསེ་རིག་གི་
ཡིག་ཆ་ཅུང་སྤྱོད་ཤོས་དེ་བྱུང་། དེའི་ཆུང་གཞིའི་ཐོག་དུ་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་
ལྟ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བསམས་པའི་ཉམས་ཚུང་དང་། གནའ་པོའི་རྟི་རིག་
སོགས་ཉེ་སྤྱོད་གྱི་གསེ་རིག་ལ་བརྟེན་ནས། རིག་པ་གསར་པ་བྱང་བ་རྣམས་རིམ་
བཞིན་ཡི་གེར་བཏུབ་པ་རྣམས་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཐོན་རྒྱལ་བཞིའི་དུས་དང་།
དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅོན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་། ༡་ཟིག་གི་
སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞོ་སྒྲིང་བྱས་པ་དང་། མེས་ཨག་ཚོམས་སྐབས་སུ་ཁོམ་གྱི་
སྤྱོད་པའི་སྤྱག་ལེན་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅོན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་
བའི་གསེ་རིག་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སྤྱགས་གཅིག་དུ་བསྒྲིགས་པ་ནི་ཐོན་གྱི་གསེ་རིག་
འབྲུམ་བཞི་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་། དེ་ཡང་གསེ་རིག་འབྲུམ་བཞི་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ནི་
པལ་ཆེར་ཁྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅོན་གྱི་སྤྱོད་ཚུང་ཅུང་དང་། ཡང་ན་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་སྤྱོད་
དུས་ཅུང་ན་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། གསེ་རིག་སྤྱགས་འབྲུམ་མཁའ་སྤྱོད་གྱི་མཆུག་བྱང་
དུ། བན་དེ་མི་བདུན་གྱི་ཆོས་སུ་བསྐྱར་སྐབས། དཔེ་ཆ་མེ་ལ་བསྟེན་པའི་གྲུབ་
བྱས་དུས། ཐོན་པོ་མི་བདུན་གྱིས་བྱིར་ནས་གཙང་སྤྱོད་བྱེ་མ་གཡུང་དུང་གསང་
སྤྱག་དུ་སྒྲས། བྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅ་ན། གཙང་གི་གཤེན་པོ་བྱེ་འཕྲོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་
པོ་ཞེས་པས་གཏེར་ཞལ་བྱིས་ནས། མེ་ལ་མཁས་པ་དཔལ་ཆེན་ལ་གདམས་པའོ།

ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་ནི་རྒྱུད་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཁྱི་སྤྱོད་

ཡལ་སྐུ་རྒྱུས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ཆོས་རྒྱུས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་པ་དང་དུས་
མཚུངས་སུ་བོན་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོ། རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པར་བསྒྱུར་ཡོད་པའི་སྐོར།
པར་བཀའ་ཐང་ལས་^① བེ་རོ་ལྷ་ནས་བོན་ཆོས་འདྲེས་མར་བསྒྱུར། བེ་རོ་ལྷ་ནས་
ཅིས་སྒྲན་འདྲེས་མར་བསྒྱུར། བེ་རོ་ལྷ་ནས་མདོ་སྐད་མར་བསྒྱུར། ཞེས་
སོགས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། འདྲེས་ན་བོན་པོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གསེང་
ལོ་ཡིག་ཆ་རྒྱུས་སྤྱོད་པ་བསྒྲིགས་བྱས་ཏེ་ཉར་ཆོགས་བྱས་ཡོད་པ་དེ། ལ་ཆེན་
རིན་ཆེན་བཟང་པོས། རྒྱ་གར་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་ཚེས་པོ་བསྐྱུས་པ་དང་།
དེའི་འབྲེལ་བཤད་སྐོར་རྒྱུས་པོ་བོད་ཀྱི་ཏུ་བསྒྱུར་ཅིང་གསེང་ལོ་ཡིག་པོ་བསྐྱུས་
པ་སྤེལ་བའི་སྐབས་སུ། བན་དེ་རྒྱུས་ཀྱིས་འབྲུམ་བཞིའི་མིང་དེ་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་
པར་བསྒྱུར་ཅིང་འབྲུམ་བཞིའི་མ་ཡིག་མེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ། བོན་པོ་ཆོས་
མདོན་རྒྱུད་སྐོར་ནས་འབྲུམ་བཞི་སྐྱེས་བསྐྱུང་བྱས། དེའང་རྒྱུད་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་སྟེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབས་ལ་བརྟགས་ན་པལ་ཆེར་གྱི་མདོན་དབང་ལྷག་འབར་
དང་། དེའི་སྐོར་ཆོགས་རྒྱུས་ཀྱིས་བོན་གྱི་འབྲུམ་བཞིའི་མིང་ལ་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་
བསྒྱུར་ཏེ། གྲུ་མདོན་གྱིས་གཏེར་སྒྲངས་པར་བསྒྲགས་ནས་འཆད་སྤེལ་བྱས་ཡོད་
པར་སྤངས་སྟེ། ཟུར་མཁར་བས་མཛད་པའི་《རྒྱུད་བཞི་བཀའ་དང་བསྐྱུར་བཅོས་
རྒྱལ་པར་དབྱེ་བ་ལུན་སེལ་སྟོན་མེ》ལས་^② “ཁ་ཅིག་གྱི་པ་མདོན་ཤེས། དབྱས་
པ་དར་གྲགས། སྟོན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་སྐུ་བས་གསུམ་གྱིས་སྤྱིད་སྤྱད་ཆར་པ་སྤྱི་
རི་དགོང་ཏུ་བྱས་པར་འདོད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཨོ་རྒྱུན་པར་དང་བེ་རོ་ཅ་
ནས་བསྒྱུར་ནས་དེ་འབྲུལ་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཀ་བ་བྱམ་པ་ཅན་ཏུ་གཏེར་ལ་སྤྱོད་པར་
བྱིསྟོང་ལྟེ་བཅོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་མངའ་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུས་ཀྱི་བར་བརྒྱུད་
པ་ཡིན་ཟེར།” ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟགས་ན་འབྲུམ་བཞིའི་མིང་ལ་རྒྱུད་
བཞི་གསེལ་ནས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་གཏོང་མཁན་དེ། རོན་དངོས་ན་གྲུ་མདོན་
དང་། དབྱས་པ་དར་གྲགས། སྟོན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་སྐུ་བས་གསུམ་ཡིན་ངེས་པར་

① རོག་དོས་402པའི་ཁྱེང་12པར། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་། 2006ལོར།

② རོག་དོས་6ཁྱེང་11པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་། 2003ལོར།

བདག་སེམས་སོ། །སྤྱུལ་སྟོན་གྱིས་ 《བརྒྱུད་པའི་ནམ་ཐར་མེད་ཐབས་མེད་པ་》
ལས་^①།

དེ་ལ་བེ་རོ་ཅ་ནས་ཁྱུས། །
བྱི་སྟོང་ལྡེ་བཅན་ཁོང་ལ་གཏད། །
མངའ་བདག་བྱི་སྟོང་ལྡེ་བཅན་དེས། །
བསམ་ཡས་དབུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་གྱི། །
བར་ཁང་ཀ་བའི་ནང་རྩ་སྤྲུལ། །
དེ་ནས་འདོད་ལྷའི་ཞག་གསུམ་ནས། །
ཟླ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་བཏོན། །
འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་བདག་པོར་གྱུར། །
དེ་ལ་དབུས་པ་དར་གྲགས་གྱིས། །
གསེར་གཡུ་རྩ་ཁབ་ཡོན་གྱིས་བསྐྱུས། །
དེ་ལ་འཚོ་བྱེད་དཀོན་སྐྱབས་གྱིས། །
རྒྱལ་དམར་དཀར་ཆེན་ནམ་མཁའ་གསལ། །
བསེལ་ཁལ་སྟོང་དང་བསྟོས་ནས་སུལ། །
དེ་ལ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡིས། །
སྐྱ་སྤྲུལ་བཅས་པའི་རྩ་པོ་དང་། །
རྒྱས་པ་འབྱུང་གཉིས་སུལ་ནས་ཁྱུས། །
དྲང་སྟོང་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་དེས། །
དོན་གྱི་ཁོག་དབུབ་སྟོང་ཐུན་མཛད། །
བསྐྱུས་དོན་གཞུང་ལ་ས་མཚམས་སྟེ། །
དཀའ་འཕྲེང་འབྲུ་འགྲེལ་ཡིག་རྒྱུད་བཏོན། །
མ་ཚང་གཤམ་འབྲུགས་གསལ་བར་བསྟེནས། །

① ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱུད་སྤྲིད་ཆ། ཐོག་ངོས་691ཕྱིང་3པར། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། གྱི་ལོ་
1999ལོར།

གཞན་ལ་མ་སྤེལ་ཡི་དམ་མཛད་།
 འཛམ་བུ་སྤྱིར་དུ་གྲགས་པ་ཐོབ་།
 ཁོ་བོ་ཅུ་མཚམས་སུ་མ་པའི་བུ།
 རྒྱ་ནག་རྒྱ་ར་བདག་འདྲ་ཡིས།
 དཔོན་ཁོང་གི་རྒྱན་པ་རྒྱུད་ནས་ཐོས།
 མཚན་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་མོས་པ་སྤྱིས།
 ལམ་དཀར་བ་སྤྱད་ནས་སྤྱན་སྤར་ཕྱིན།
 ཞལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་ཐོག།
 ལོངས་སྤྱད་འབྲལ་ནོར་མི་ཆེ་ཡང་།
 པ་ཞིང་རྟ་ཅུ་བཙོང་ནས་སུལ།
 ལུས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་མ་འབྲུབ་ཀྱང་།
 སྤྲེལ་ཅི་གསུངས་བཀའ་མ་བཅག།
 ཆོག་དོན་སྤྱད་ཁམ་མི་ཆེ་ཡང་།
 གཡེལ་འབྲུལ་མེད་པར་ལོ་གསུམ་བསྐྱབས།
 རྒྱ་སྤྱད་སྤྱན་གྲོང་སྤྱད་དུས་སུ།
 གདམས་པའི་རྩ་བ་མ་ཆོད་ཀྱང་།
 ལན་གཅིག་སྤྱོན་ལམ་ཐུགས་རྩེ་ཡིས།
 གསེ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་འདི་གནད་།
 ཟབ་སྤྱད་མེད་པའི་དབུ་དབྱུང་བཞེས།
 དྲང་སྤྱང་བརྒྱུད་པའི་བྱིན་རྒྱབས་མཛད།
 ཆོག་བརྒྱུད་རྒྱན་མི་གཅད་པའི་སྤྱིར།
 ད་རེས་ཁྱོད་ལ་གཏད་པ་ཡིན།
 ད་ཡང་མི་སྤེལ་གཏེར་དུ་སྤྱིད།
 མཆེད་གྲོགས་གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་པར།
 ཕག་དུ་ཡིག་རྒྱུད་བེན་བེས་ཐོབ།

ལོ་སྒྲོར་གཅིག་རྒྱ་གསར་ཐུབ་ཀྱིས། །
 དེ་ཡིས་དངོས་ཀྱི་བཟོ་བོ་གསུངས། །
 གསུང་པ་བཞིན་རྒྱ་ལག་ལེན་བྱས། །
 རེས་འགར་རི་པོའི་ཆེ་ལ་བྱིས། །
 རེས་འགར་ཤོག་རོང་ཐུགས་སུ་བྱིས། །
 རེས་འགར་ཤིང་གསེབ་ཆེག་པག་བྱིས། །
 དེ་ནས་ལོ་གངས་བཅུ་གསུམ་ན། །
 གནམ་ལོ་རྒྱལ་པོ་རྟ་ལོ་ལ། །
 གཡས་རྒྱ་དཔལ་སྒྲོར་ལྟ་ཁང་རྒྱ། །
 སྤྱི་མོ་ཐིན་བྱིས་དཔེ་ལབ་བྱས། །
 སྒོན་ཆད་སོས་ཆོར་མཐོང་བ་མེད། །
 ད་ནི་མཁའ་ལ་ཉི་ཤར་བཞིན། །
 འགོ་བའི་དཔལ་རྒྱ་ཤར་བར་ཤོག། །
 མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་དེ། །
 རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས་པ་འདྲ། །
 རེད་རང་ཡིད་ལས་སྒྲེས་སམ་སྒྲུམ། །
 ཆོ་རབས་སླ་མ་ཡིན་པར་ངེས། །
 བསམས་ཀྱིན་སྒྲིབ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། །
 མི་བརྗེད་རུས་གསུམ་གཙུག་རྒྱ་ཁྲ། །
 རྒྱན་ཆད་མེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བས། །

ཞེས་པ་གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞི་ལྷ་མདོན་ནས་སུམ་སྒོན་རང་གི་བར་ཇི་ལྟར་བརྒྱུད་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་ནི། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་པས་སུས་
 ཀྱང་བསྒྲོན་དགའ། ལྷ་མདོན་དབང་ཐུག་འབར་བྱོན་པའི་རུས་དང་རྒྱུད་བཞི་
 གཏེར་བཞེས་པའི་རུས་ནི། ཀོང་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་གཏེར་སྒོན་བརྒྱ་
 རྩའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་པོ་བྱི་བའི་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༠༡༧ལོ་ལ་གཡོ་

ཅུ་གྲི་སྤྱི་དུ་ཅུ་ཞེས་པར། མཆིམས་རྩོམ་རྩི་ཅུ་ཆུང་གི་གཏུང་བརྒྱད་ཅུ་འབྲུངས།
 སྤྱི་གཞིན་ཅུ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིགས་སད་པས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་གྲུ་ཕྱོན།
 ལྷ་མེས་ཀྱི་ཁམ་བུ་ཡམ་ཤུད་རྒྱལ་བ་འོད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། །ཡུལ་གྲ་ཡིན་པས་གྲ་
 པ། མངོན་པ་ལས་མཁྱེན་པ་རྒྱས་པས་མངོན་ཤེས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཆོན་
 དབང་ལྷག་འབར་ཏུ་གྲགས། དབུ་ཅེ་འོ་སྒོ་སྤྱོད་ནས་ཇམ་དམར་གསང་སྦྱབ་དང་
 གནོད་སྦྱོན་རྩོམ་རྩི་བཏུང་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུད་སྦྱབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་སྦྱོན་དངས། བྱང་
 པར་ཞང་སྒོན་གྱི་ལུང་བསྟན་ལྟར། བསམ་ཡས་དབུ་ཅེ་འོ་བར་ཁང་ཀ་བ་བུམ་པ་
 ཅན་ནས་ལོ་ཆེན་བེ་རོས་བསྐྱར་བའི། གསོ་བ་རིག་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་འོ་སྤྱོད་
 དཔེ་ས་པོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༠༧༥འོ་འོ་སྟོན་ལྷ་ར་བའི་ཆོས་བཅོ་ལའི་ནམ་ཐུང་ཆུ་ཆོད་
 གསུམ་སོང་བའི་དུས་སྤྱི་སྦྱོན་དངས་ཤིང་། དཔེ་བཤུས་པས་སྤྱི་མོ་རང་གནས་སྤྱི་
 བཞུགས། བྱ་དཔེ་ལོ་སྟོན་གཅིག་གསང་། སྤྱིས་ཡར་ལུང་གི་དཔེ་བཤེས་ཁྱ་སྟོན་
 དར་མ་གྲགས་ལ་གནང་བ། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྦྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་གཡུ་
 ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བཀའ་བབས་ཏེ། སྤྱིན་ལས་བསྐྱུངས་པ་འདི་གཅིག་
 སྤྱི་ལས་དང་ངོ་མཆོར་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་གྲུ་
 མངོན་གྱིས་འབུམ་བཞི་འོ་ཁྱ་བྱང་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་བཅས་ནས། འཆད་ཉན་གནང་
 བའི་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་འགའ་ཞིག་གི་རྩེས་ན། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་རོག་
 སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྦྱབས་ལས་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པར་གསལ་བ་འདི་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 རོག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། །

དེས་ན་དོན་དངོས་པོན་གྱི་གསོ་རིག་འབུམ་བཞི་འོ་ཁྱ་བྱང་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་
 བསྐྱར་ཅིང་། རྒྱུད་བཞི་འཆད་ཉན་ཐོག་མར་སྤེལ་མཁན་ནི་གྲུ་མངོན་དབང་ལྷག་
 འབར་ཡིན་པར་རེས་ཏེ། རྒྱུད་བཞི་འོ་ཁྱ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱགས་ཐོག་མ་གང་ནས་བྱུང་
 ཡོད་པ་ཁ་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད་པ་ནི། སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ཀྱིས་བཅུམས་
 པའི་བརྒྱུད་པའི་ནམ་ཐར་མེད་ཐབས་མེད་པ་བེར་བ་དེ་རེད། དེའི་ནང་ཏུ་རྒྱུད་
 བཞི་ཐོག་མར་གྲུ་མངོན་གྱིས་གཏེར་བཞེས། དེ་ལ་དབུས་པ་དར་གྲགས་ཀྱིས་ཞུས།
 དེ་ལས་འཆོ་བྱེད་དཀོན་མཆོག་སྦྱབས་ཀྱིས་ཞུས། གཡུ་ཐོག་པ་ལས་སུམ་སྟོན་ཁོང་

རང་ལ་ཐོབ་ཚུལ་གསལ་པོར་གྱིས་ཡོད་པ་འདི་ནི་རྣམ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་
ཀ་དོན་དང་ཉེ་ཤོས་དེ་རེད། དེ་ལས་གཞན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཞི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུང་ཡིན་མིན་ལ་ཚུད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
མིན་ལ་ཚུད་པ། གཡུ་ཐོག་པའི་གསུང་ཡིན་མིན་ལ་ཚུད་པ་སོགས་སྟུགས་ཞེན་
དང་འཐེན་བྱིར་གྱི་ཚུད་པ་ཁོ་ན་ལས་རྒྱུད་བཞི་ཐོག་མར་གང་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོར་
ཁ་གསལ་བཤད་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་།

[[གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་རྒྱུད་བཞི་སྐུམ་སྟོན་ལ་གནང་བའི་སྒྲོར]]

《བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་མེད་ཐབས་མེད་པ་》ལས①།

དཔོན་ཁོང་ལ་བྱ་སྟོབ་གངས་མང་ཡང་། །

སྐྱ་ཆེའི་སྟོད་རུ་གྲགས་པ་དེ། །

ཅིས་མདའི་བྱང་སྒྲན་དཔལ་ལེ་ཡིན། །

ཆེ་འགྲན་དཔོན་ལ་བྱེད་བྱེད་ནས། །

གདམས་པ་འདི་ཡི་རྩད་མ་ཆོད། །

དེང་སང་གྲགས་པ་ཅི་ལ་བྱེད། །

སྐྱ་ཆེའི་བར་རུ་གྲགས་པ་དེ། །

ཁམ་གྱི་སྟོན་པ་ཨ་ཆོས་ཡིན། །

བརྒྱུད་པའི་རྩ་འགྲེལ་བསྐྱིགས་བསྐྱིགས་ནས། །

གདམས་པ་འདི་ཡི་རྩད་མ་ཆོད། །

དེང་སང་གཞུང་བཤད་གང་ལ་བྱེད། །

སྐྱ་ཆེའི་སྟོད་ལ་གྲགས་པ་དེ། །

རུབ་གྱི་དགེ་བཤེས་རོག་རྒྱུང་ཡིན། །

རིགས་རྒྱུད་ཆེ་ས་འདྲིན་འདྲིན་ནས། །

གདམས་པ་འདི་ཡི་རྩད་མ་ཆོད། །

① ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་སྔ་ཆ། ཤོག་ངོས་692ཐེང་20པར། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། གྱི་ལོ་
1999ལོར།

དེར་སང་འཁོར་སློབ་ཅི་ཡིས་བསྐྱུངས། །
ཐོག་མཉམས་རྒྱུ་མེད་བསྐྱེལ་བ་ཡི། །
སྤྱི་པོ་གཉིས་དང་མག་པ་གཉིས། །
དཔོན་སློབ་པོ་འདྲིས་བྱེར་བྱེར་ནས། །
གདམས་པ་འདི་ཡི་ཅུད་མ་ཆོད། །
དེར་སང་བྱ་སློབ་ཅི་ཡིས་བསྐྱུངས། །
སྤྱི་གས་ནས་བྱོན་པའི་བྱ་སློབ་རྒྱུས། །
ལ་ལ་སྤྱི་ག་ཐོག་སྤྱི་རེ་སློབ། །

ཞེས་སོགས་དང་།

གདམས་པ་འདི་ཡི་ཅུད་མ་ཆོད། །
ཁོར་དེར་སང་ནད་པ་ཅི་ཡིས་གསོ། །
མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡི། །
གདམས་པ་ཐོབ་པ་ཨ་པོ་ཅམ། །
གཡུ་ཐོག་བཀའ་བབས་བདག་ལ་བབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་པོ་ལྟོན་འདི་སྤྱིར་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་ཅམ་མཁུན་ཅིང་
གཡུ་ཐོག་པའི་ཞབས་སྤྱི། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སྤྱི་མཛད་པས་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་དང་
བཅས་པ་གནང་། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱས་བཏབ། རིག་ཕུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་
དང་གཤམ་སེལ་ཚོད་བསྒྲོག་འཁོར་ལོ་མཛད། ཁ་གཅིག་གིས་འདི་གཉིས་སྟོད་
སྟོན་དཀོན་རྒྱུབས་ཀྱིས་མཛད་ཟེར། འགྲེལ་པ་འབྱམ་ནག གཡུ་ཐོག་པའི་གསང་
བའི་རྒྱུ་ཐར་དང་། སྤྱི་བསྐྱུབ་སྒྲོར་གྱི་བཀའི་བསྐྱུ་བ་པོ་མཛད་པ་སོགས་རྒྱལ་
ཆོབ་གྱི་ས་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་འབེལ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་གྱིས་གསེང་རིག་ཁོག་
དབུབ་ལས་གསལ། །

གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པའི་མིང་འདི་དུགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ཅུའི་《དུགས་
པོའི་འཁོར་འབྱམ་》བཅུ་མས་ཟིན་པའི་རྗེས་སྤྱི་བྱུང་ཡོད་པར་ངེས་ཏེ། དུགས་པོའི་
འཁོར་འབྱམ་ནང་དུ་རྒྱུད་བཞིའི་མིང་དང་། ལུང་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་འདི་

ཡིས་སྐབས་དེར་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པའི་མིང་དེ་བཅས་མེད་པར་ངས། འོན་ཀྱང་
འབུམ་བཞི་བོན་གྱི་བརྟན་བཅས་ཡིན་སྟབས། ཁོང་གིས་དབྱུད་གཞིར་མ་བྱས་པ་
ནི་རྒྱུར་བལྟས་ལེག་མཐོང་རེད། །

རྒྱུད་བཞི་འདི་རྒྱས་རབས་མང་པོའི་ཡིག་ཆ་སྟེགས་བརྒྱུགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་
པར་ངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། 《རྒྱུད་
བཞི》 པོ་སོ་སོའི་ནང་དོན་ལ་བརྟགས་ན། ཚུམ་པའི་རྒྱས་རབས་ཏ་ཅང་ཐ་དད་
པ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། དཔེར་ན། མིའི་སྦྱོད་ལམ་སྤངས་བཤད་པའི་
སྐབས་སུ། ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟོང་དང་། རྒྱས་གསུམ་དབྱེ་སྟོང་།
རྒྱས་རྒྱལ་དབྱེ་སྟོང་བཅས་བྱུང་ཡོད་པ་འདི་དག་ལས། ཆེས་ཐོག་མའི་རྒྱས་སུ་མི་
རྒྱལ་གྱིས་ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱས་ཆིགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟོང་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རྒྱས་
ཡུན་རིང་པོར་འགོར་རྗེས་རྟོག་འཕྲོག་གི་ས་གཤིས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལུས་གྲ་
འགའ་ཞིག་ན་ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱས་ཆིགས་གསུམ་བྱེས་ཡོད་པ་དང་། ལུས་འགའ་
ཞིག་ན་རྒྱས་ཆིགས་རྒྱལ་དབྱེ་བའི་སྟོང་ཡང་བྱུང་ཡོད། ཏ་ལམ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་
དཔོན་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཅམ་ན་ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱས་ཆིགས་དབྱར། དགུན།
སྟོན། དབྱེད་བཞིར་དབྱེ་བའི་འཇམ་སྤིང་སྦྱི་སྟོང་དང་གཅིག་གྱུར་འདི་བྱུང་ཡོད།
འོན་ཀྱང་ས་མཐོའི་འབྲོག་ཁུལ་ཁ་ཤས་ན། དེར་རྒྱས་ཀྱང་དབྱེད་དབྱར་གཉིས་ཀྱི་
བར་ལ། སོས་ཀ་ཞེས་པའི་རྒྱས་ཆིགས་གཅིག་བཅི་སྟོང་རང་སོར་གནས་ཡོད་པ་
རེད། 《བཤད་རྒྱུད་》ནང་རྒྱ་རྒྱས་ཆིགས་གཉིས་དང་། རྒྱས་ཆིགས་གསུམ། རྒྱས་
ཆིགས་རྒྱལ་བཅས་བྱེས་ཡོད་པ་ལས། རྒྱས་ཆིགས་བཞིའི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད།
འོན་ཀྱང་《ཕྱི་མ་རྒྱུད་》ཀྱི་ནང་རྒྱ་རྒྱས་ཆིགས་བཞི་ཏག་ཏག་བྱེས་འདུག །དེས་ན་
རིག་པས་རག་དབྱུད་ཅམ་བྱས་ན་《བཤད་རྒྱུད་》དང་། 《ཕྱི་མ་རྒྱུད་》གཉིས་
ཀྱི་བར་ལའང་ལོ་རྒྱུང་ཐུང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཉེ་བལ་ཡོད་པར་ཤེས་དགོས། དོན་
ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་ཆ་ཤས་སོ་སོའི་བྱེད་
ལས། ནད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་རྒྱལ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ། སྟོན་ཀྱི་རོ་རྒྱས་དང་། སྦྱར་

ཚད་སྟགས་འདི་ལྟ་བུའི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ཕྱན་སྲུང་ཚོགས་པོ་ཡོད་པའི་བསྟན་
 བཅོས་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་སྐབས་དེ་དུས། མི་ཆོ་གཅིག་གི་སྒྲོབ་སྒྲོང་ཅམ་ལ་བཞུན་
 བས་འབྱུང་ཐབས་མེད་པ་ནི་སྲུང་གྲང་ཤེས་སྒྲ། དེས་ན་གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞི་ནི་
 དུས་རབས་མང་པོའི་ནང་དུ། མི་རབས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཉམས་སྤྱོད་རྣམས་སྟོགས་
 བསྟོམས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ཡིན་པ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། |

ས་བཅད་གཉིས་ལ། རྒྱུད་བཞིའི་ཐིན་ལས་ནི་ལྟར་སྟོན་པ།

གཅིག |གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་གནད་བསྟུས།

ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཤེས་བྱ་གྲུབ་བྱས་ལས་། བརྒྱུད་སྟོལ་གྲུབ་འདུས་
 གཡུ་ཐོག་སྟན་གྱི་སྒྲར། |དཔལ་ལྷན་སྤོང་བས་གསང་མཛོད་དངོས་སུ་སྟོན་པ། |ཡུལ་
 གྲུབ་གདམས་པའི་བཅུད་སྒྲངས་རྒྱུད་ཆེ་རྒྱུད་། |ཐུན་མོང་བྱུང་པར་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱར་བ་ལས། |ཞེས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ནི་བོད་འདིར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་
 པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་དང་། མཁས་པ་མི་དགུ་ལས་བརྒྱུད་པའི་
 བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་བརྒྱུད་པ་དང་། ལྷ་མཛོན་ལས་བརྒྱུད་པའི་གསེང་རིག་རྒྱུད་
 བཞི་སྟགས་ཀྱི་གསེང་བ་རིག་པའི་ལུང་བྲིད་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་སྟོལ་
 ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཡོ་རྒྱུན་ནས་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་དཔལ་
 ལྷན་སྤོང་བས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་དང་ལྷང་ལོ་ནག་པོའི་རྒྱུད་སྟགས་ཀྱི་གདམས་
 པའི་གསང་མཛོད་གཏད་པའི་སྟན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་གནད་བསྟུས་ནི། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་གཡུ་
 ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཟེར། གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་རྣམས་ལས་འབྱུངས་ལོ་གང་
 ཡིན་མ་གསལ། དགུང་ལོ་རི་ཅམ་བཞུགས་པའི་སྟོར། སྲུང་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་
 ཀྱིས་མཛོད་པའི་《གཡུ་ཐོག་སྟོང་ཐིག་གི་ལོ་རྒྱུས་》ལས་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙུ་
 ཅུག་པ་ལ། འཇའ་འོད་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ། ལྷའི་རོལ་མོ་ལ་སྟགས་ལྷས་རོ་

① ཤོག་ངོས་296པའི་སྤྱིང་21པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོར།
 ② བོད་དཔེ་ཤོག་ལྷེ་ཉེར་གསུམ་པའི་རྒྱུ་སྤྱིང་4པར། རྫོང་གསང་དགོན་གྱི་སྟོན་སྒྲུང་འབྲུལ་དེབ།

མཚར་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱན་འབྲེན་དང་བཅས། སྤྱུ་ལུས་དེ་ཉིད་མ་སྤངས་
 པར། ལ་ལས་སེར་གོ། ལ་ལས་བྱུ་མཚོག། ལ་ལས་བྱུང་ལ་ཆིབས་པར་མཐོང་སྟེ་བྱ་
 རྒྱུ་གནས་འཕང་གཙོད་པ་ལྟར་ཇི་མཐོ་ཇི་མཐོར་མཁའ་སྤྱོད་ཏུ་གསེགས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས།། ཟླ་སྤྱིད་སངས་རྒྱུ་རྒྱ་མཚོའི་《གསེ་རིག་ཁོག་འབྲུབས་》ལས་^①། ཞེས་
 པ་ལྟར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་རྒྱལ་གི་རིང་ལ། འགྲོ་དོན་ལེགས་པར་མཛད་དེ་
 སྤྱུ་ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་གསེགས་པའི་ཚུལ་ཡང་། ད་ལྟ་
 བཞུགས་དང་སྤྱད་ཀྱི་འཕྱོན། །བྱ་དང་སྒྲོབ་མས་དེ་ལྟར་དཔོངས། །རེ་ཞིག་ཞིང་
 འདྲིའི་གདུལ་བྱ་རྫོགས། །ད་ནི་མཁའ་སྤྱོད་གནས་སུ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས། འཕེ་
 ལོའི་《གསེ་རིག་ཁོག་འབྲུབ་》ལས་^②། དགུང་ལོ་རྒྱལ་ཅུ་ཙ་རྒྱལ་གི་ཐོག་ཏུ་སྤྱུ་ལུས་
 མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་ཏུ་གསེགས་པ་ཞིག་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡིག་ཅོར་
 ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། སུམ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི་གཡུ་ཐོག་སྟོང་ཐིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས།
 དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་རྒྱལ་ཅེས་པ་དང་། ཟླ་སྤྱིད་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལུང་དྲངས་
 ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ན། འཕེ་ལོའི་ཁོག་འབྲུབ་ཏུ་རྒྱལ་ཅུ་ཙ་རྒྱལ་ཅེས་པ་ཡིག་ཅོར་
 ཡིན་ངེས་སྟེ། དེང་རུས་ཚཱ་ཡིག་འགའ་ཞིག་ལས་གསར་བཅོ་བྱས་པའི་གཡུ་
 ཐོག་པའི་འབྲུངས་ལོ་ནི། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཆ་སྟེ་ལོ་༡༡༥༦ལོ་འབྲུངས་པར་
 བཤད་ཀྱང་ལུང་ལུང་གང་ཡང་མི་འདུག་ལ་སུམ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི་གཡུ་ཐོག་
 རྒྱུ་ཐར་དང་ཡང་འགལ། །གཡུ་ཐོག་པའི་འདས་ལོ་ནི། སུམ་སྟོན་གྱིས་མཛད་
 པའི་སྟོང་ཐིག་ལོ་རྒྱུས་ལས་^③། “གནམ་ལོ་རྒྱལ་པོ་རྟའི་ལོ་སྟེ་བའི་ཆོས་བཅུ་
 ལ་གསང་པའི་བཀའ་རྒྱུས་གནང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གདམས་པ་རྒྱུས་ལྷག་མ་
 མ་ལུས་པར་ཉམས་བྲིད་ཏུ་རྫོགས་པར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སྦྱོང་ལུལ་
 ཏུ་བྱུང་བ་སྟེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ནས་ཁོ་པོ་རྩྭ་ན་རྩྭ་རི་ཡང་བཅོན་ས་ཟིན་
 རོ།” ཞེས་སྤྱུ་གསེགས་པའི་རུས་ནི་རྩྭ་ལོ་ཡིན་པར་གསུངས། རྟའི་ལོ་ལ་དགུང་ལོ་

① ཐོག་ངོས་284པའི་ཐིང་8པར། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1982ལོར།

② ཐོག་ངོས་153པའི་ཐིང་2པར། བོད་ཚྭ་ངས་དཔེ་རྒྱུད་ཁང་། 2013ལོར།

③ བོད་དཔེ་ཐོག་ལྗེ་བ་32པའི་རྒྱུ་ཐིང་3པར། རྫོང་གསར་དཔོན་པའི་ཐོག་ཁྲུང་འབྲུལ་པར།

དོན་རྒྱལ་ཡིན་ན་འབྲུངས་ལོ་ཡོས་ལོ་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་རེད། འོ་ན་ཡོས་ལོ་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ལྷ་འོད་གཞོན་ཅུ་སྟུ་གཤེགས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཡོས་ལོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངས་དྲི། 《གཡུ་ཐོག་སྙིང་ཐིག་གི་ལོ་རྒྱུས་》 ལས་¹། “ལྷ་པོ་རུ་རྒྱ་གར་རུ་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་འུ་གསོམ། གུ་རུ་པ་རྒྱ། དཔལ་པོ། དམ་པ། བེར་མ་པ། སྟེན་པུ་མེ་ལྷ། བོད་རུ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་པོ་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་གུ་བ་ཆེན་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་ཁོ་པོ་ཆོགས་པ་དང་རུས་མཐུ་རྒྱ་འབྲུལ་མཉམ་པས། ཞིང་ཁམས་འདིའི་གཏུལ་བྱ་རྒྱ་ལྷོགས་པའི་མཐར་ལུས་ཀྱི་ལྷ་པོ་འདི་མ་སྤངས་པར་སྟེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཞིང་ཁམས་སུ་འགྲོ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟགས་ན་གཡུ་ཐོག་པས་ཁོང་རང་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་འབྲུལ་ཡིན་པ་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད་ལྟ་བུས། རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྟུ་གཤེགས་ཟིན་རྗེས་སུ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་འབྲུངས་ཡོད་པ་སྟོན་མ་དགོས་པ་ཡིན་དྲི། བོད་འདིར་སྤྱ་མ་གང་ཞིག་ཞལ་བཞུགས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ང་དེ་དང་དེའི་རྒྱལ་འབྲུལ་ཡིན་ཟེར་སྟོན་མེད་པ་ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་རེད། རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཡོངས་གཤམ་ནི་ས་ལྷག་ལོ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་དོན་ལཱ་འི་རྒྱ་བྱ་ལོར་འདས། ཁོང་ནི་སྟེ་ལོ་1079-1153ལོའི་བར་ཡིན། རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་སྟུ་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡོས་ལོ་དེ་ཡིན་ན་ས་ཡོས་ལོ་སྟེ་1159ལོར་ཡིན། དེའི་ལོ་བསྐྱར་བྱི་མའི་ཡོས་ལོ་ནི་ལྷགས་ཡོས་ལོ་སྟེ། སྟེ་ལོ་1171ལོ་ཡིན། དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་འབྲུངས་ལོ་ནི་ལོ་འདི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་སྟང་དང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་སྟོད་སྟོར་ཞིག་ན་ཡིན་དགོས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་གོ་བསྟར་བ་ལས་གསལ། དཔེར་ན། ཞང་སྟོན་གཟི་བརྗེད་འབར་རྒྱ་གར་རུ་ཕེབས་རུས་ལམ་རུ་རྒྱ་ལྷོགས་ལོ་སྟོན་ཤེས་དང་འབྲུང་ཅིང་དེ་ལས་སྟུ་བསྐྱབས་པར་བཤད། དེས་ནས་རྒྱ་ལོ་ལྷ་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་བོད་རུ་ཕེབས་པའི་ལོ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལོ་སྟེ་ལོ་1092 ལོ་ཡིན་ཞིང་། ཞང་སྟོན་གྱི་སྟོན་མའི་གཙོ་པོ་ལྷ་ལས་སྟོད་སྟོན་སྟག་རྒྱུང་གི་སྟོན་མ་དོལ་པ་རིང་

① བོད་དཔེ་ཤོག་ལྗེ་བ་6 པའི་རྒྱུ་མེད་4པར། རྒྱང་གསར་དགོན་པའི་སྟོན་ལྷ་འབྲུལ་པར།

མོ་ཡིན་ཞིང་། དེས་《གདམས་པ་སྤྲུལ་རྩུ་པའི་ཞལ་ཤེས་》ཞེས་པ་བཅུ་མས་ཡོད་པ་
 དེ་གཡུ་ཐོག་པས་ཁོང་ལས་བསྐྱབས་གཉེར་གནང་ཞིང་། སྤྲུལ་སྟོན་ལ་བརྒྱུད་ཡོད་
 པར་གསལ། དེས་ན་གཡུ་ཐོག་པའི་འབྲུངས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་ནི་ལོ་སྟེ་ལོ་དང་སྟུར་ན།
 སྟེ་ལོ་1171-1246 བར་ཅམ་དང་། ཡང་ན་དེ་ལས་ལོ་བསྐོར་གཅིག་འཕྱི་བ་ཅམ་
 ཡིན་དགོས། །

འབྲུངས་ལྷལ་གཙང་ཉང་སྟོད་སྟོ་བཞི་རེ་ཐང་རུ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་
 ཉིང་རུ། གསེ་རིག་ལ་བྱགས་གཞི་ལ་ཉེ་གསན་བསམ་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར།
 དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་གཉིས་ཐོག་། མང་མཁར་ཆ་ལྷང་བ་རོག་སྟོན་དགོན་མཚོག་སྐྱབས་
 སྟོ་བཞི་རེ་ཐང་རུ་ཕེབས་སྐབས། ཉ་སྐྱ་སྐབ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡོན་རུ་སྤུལ་ནས་
 དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་རྩེ་གས་པར་བྱས། དགྲུང་ལོ་བཙེ་བརྒྱུད་པ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་
 རིམ་བཞིན་ཐངས་རྒྱལ་ཕེབས་ཉེ་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་དཔལ་ལྷན་ཐིང་བ་དང་།
 དྲང་སྟོང་ཅ་ར་ཀ་སྟགས་བསྟོན་ནས་དབྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་ཐམས་ཅད་བྱགས་སུ་
 རྒྱུད་པར་གསན་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པས་སྟོགས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པར་གྱུར། རྩོ་རྩེ་
 གདན་རུ་པའ་ཆེན་བརྒྱ་ཕྱག་རུ་མའི་ཚོགས་དཔོན་མཛད། སྐར་བོད་རུ་ཕེབས་
 བས་ལུས་ཅན་རུ་མ་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལས་སྐྱབ་པར་མཛད་ཅིང་། ཁོང་གིས་
 མཛད་པའི་གསེ་རིག་བསྟན་བཙས་སྐོར། 《འཕེ་ལོའི་གསེ་རིག་ཁོག་དབུབ་》ལས་།
 “སྟེ་ཚོ་སྟོད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་བསྐྱས་པ་དང་། མདོ་གནས་ལེའུ་དང་པོའི་
 འགྲེལ་པ། བད་བརྟག་པ་ལ་རྩ་དབྱུད་རིག་པ་རང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཚན་ལུ་
 པ་ལ་སྟགས་པ་བཅུ་མས་པ། དེ་ནས་ལྗོངས་འདིར་གྲགས་པའི་གསེ་དབྱུད་རྣམས་
 དང་། རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་མཁྱེན་པའི་གསེ་རིག་མཐའ་དག་སྟེགས་བམ་གཅིག་རུ་བསྐྱ་
 བར་དགོངས་ཉེ། བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་
 རྒྱུད་རྩ་བཤད་མན་ངག་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་རྒྱུད་བཞི་ལེའུ་བརྒྱ་ལུ་བརྒྱ་རྩ་རྒྱལ་
 པ་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་རྒྱུད་འབྲིང་པོ། བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་

① ཤོག་ངོས་158པའི་ཐིང་6པར། བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2013ལོར།

གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུ་ལེན་སྲུང་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པ་དག། བྱང་སྤྱོད་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་དྲི་བ་དང་དྲི་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཅུ་མས། དེའི་
རྒྱུ་རྒྱུད་རྒྱུད་བདུད་ཅི་སྤྱི་ཚེས་པོ་མཛད། མཛད་བྱང་ཁ་ཆེ་ཟླ་དགའ་བཀོད།
རྒྱུད་བཞི་ལ་གསེར་མཆན་དང་ཐོང་མཆན་ཡང་བཏབ། དེ་དག་གི་མན་ངག་དུ་
ཤོག་དྲིལ་སྒྲོར་གསུམ། ཞལ་གདམས་ལྷེ་མིག་རྒྱག་སྒྲོར་རྣམས་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་
ཆ་ལག་དུ་སྒྲོར་ཆོམས་བཅུ་གཅིག་པ། ལག་ལེན་རིན་ཆེན་གཏོར་སྤྱངས། དམར་
བྱིད་ཡིག་རྒྱུད་། གཤམ་པ་བཅོ་བརྒྱད། མེད་ཐབས་མེད་པ་རྣམ་གསུམ། ཁ་འཁོར་
རིན་ཆེན་སྤྱངས་པ། བྱང་པར་ཟབ་པ་རྣམ་གསུམ། རོ་མཆོར་བཞི་སྟུག། ལྷ་དྲིག་
ཐོང་བ་རྣམས་མཛད། སྒྲོལ་མས་གསུངས་པའི་སྤྱི་ཡི་འབྲུངས་དཔེ་ཡང་གཤམ་ཐོག་
པའི་གསུངས་ཟིན་གྱིས་བྱས་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲུངས་དཔེ་སོགས་ཀྱང་དེ་
རིགས་སུ་ངེས་ཞིང་། གཞན་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་མཛད་པར་གྲགས་སོ། །ཐུན་
མོང་མིན་པ་བྱིན་ཐབས་ཟླ་སྟུབ་སྤྱི་ཚེས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚྭ་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་འདི་རྣམས་
སོ། །རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ལག་དུ་བཤང་ཚུལ་ཡང་། དཀར་ཆག་འབྲུགས་མེད་དམ་པར་
གྲགས་པ་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་འབྲུབ་པ་ལ། ཁོག་འབྲུབ་ཉི་འོད་རབ་གསལ་
ཡོད་ཞེས་སོགས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གསུམ་བཤད་ཀྱང་ཡིག་ཆ་དངོས་མ་མཐོང་ཞིང་།
ད་ལྟའི་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་འདི་ལས། ཐོང་བཤད་སྒྲོར་ཆོམ་བཅུ་གཅིག་སོགས་
གཤམ་ཐོག་པའི་གསུངས་དངོས་ཡིན་ཞིང་། ས་བཅད། རི་ཀ། རྩོད་རྒྱུག་འབྲུམ་
རྒྱུད་བཞི་པོ་སྲུང་སྟོན་གྱི་གསུངས་ཡིན་ཞིང་། ཁོག་འབྲུབ་བྱུང་ཞིང་། སྟོང་ཐུན་
འཇའ་རིས། མིང་དོན་བཅའ་སྟོང་། སྟགས་འབྲུམ་བཞི་ནི་རས་སྟན་མཁོན་པོ་
ཞེས་དཀར་ཆག་མེ་ལོང་ཐོང་བ་མཛད་མཁན་དེ་མཛད་པར་འདོད་མཁན་ཡོད་
ཀྱང་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། འདི་རྣམས་གཞུང་ལུགས་དང་མཐུན་མིན་གྱི་དགག་སྟུབ་
མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་དུ་འབྱུང་ངེས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱང་མང་
བས་ཆོག་དོན་གཞན་དག་གཞུང་ལུགས་དང་ཅུང་ཟད་མ་འབྲུས་ཀྱང་དགག་སྟུབ་
བྱེད་མི་དགོས་ཏེ་གཙོ་བོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། འཇམ་མཁོན་སི་
དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་འདི་རྣམས་དོན་ལ་སྟོན་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།”

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་མན་ངག་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པའི་
 ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས། སྐལ་ལྷན་གྱི་ཐུགས་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་
 གཞུངས་ལ་གདམས། རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་བྱ་སྒྲོབ་གྲངས་ལས་འདས་པ་
 བྱུང་བའི་གཙོ་པོ་ནི། ལུ་མ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཞུངས་ཀྱིས་དབུ་མཛད་པའི་ལྷ་སྐྱོན་
 ལེབ་སེ་དང་། འབལ་སྐྱོན་ཉི་མ། སྟོན་པ་ཨ་ཆོས། ཤ་རམས་པ་ཉི་མ་དཔལ། གཡུ་
 རོག་བསོད་ནམས། སེང་ག། དག་བཤེས་རོག་རྒྱུད་སོགས་ཕལས་པ་མིང་དོན་
 མཆུངས་པ་ལུ་མ་བརྒྱུད་ཉེ་བ་བྱུང་། འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་ནི། ལྷ་སྐྱོན་གྱི་
 དངོས་སྒྲོབ་མ་སྟོན་ཡེས་ཤེས་གཞུངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ 《གཡུ་རོག་སྒྱིང་ཐིག་གི་
 ལོ་རྒྱུས་རིས་ཤེས་འདྲིན་བྱེད་》 ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་དབྱུད་ན། མོང་རུ་བཤད་པ་
 ལྷ་ས་ཕལ་ཆེར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལུགས་ཡོས་ལོར་འབྲུངས། དེ་ནས་དབྱུང་ལོ་
 དོན་རྒྱལ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་རྩ་ལོ་འདི་ཅམ་འདས་ལོ་ཡིན་དགོས་པ་སེམས།
 གཉིས། གཡུ་རོག་རྣམ་ཐར་གྱི་དབྱུད་གཞི་གནད་བསྟུས།

[[༡ ཡིག་ཚང་།]] ལུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་《གསེ་རིག་ཁོག་
 འབུབས་》 ལས་། “རྒྱུད་བཞི་འཛིན་ལས་ཀྱི་སྐོ་འབྲེད་པ་པོ་ནི་གཡུ་རོག་མགོན་
 པོ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ཅམ་ནས་དར་རྒྱས་རི་ལྟར་གྱུར་པའི་ཚུལ་བཟོད་པར་བྱ་
 བར། དེའང་གཡུ་རོག་མགོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། ལྷ་ས་སྟོན་འདྲེ་དང་ལྷ་ས་གིས་
 འཛིན། ཞེས་པའི་འདྲེ་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་བཅད་པོ། འདྲེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སློ་
 གྲོས་དང་ཤེས་རབ་འབར་ལ་སོགས་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱུད་མར་བྱུང་སྟེ་
 ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་དབང་འཕྱོར་པ་དེ་ལས། བར་སྐབས་སུ་འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་
 ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རུ་མ་བསྟེན་པས་རིག་པའི་གནས་སྟེ་
 དང་། ལྷ་ས་པར་རུ་གསེ་བ་རིག་པ་ལ་ཕལས་པར་གྱུར་ཏེ། བམ་ཞིག་ན་རྒྱ་རགས་
 ཀ་བ་འཕྲང་ན་གནས་པའི་གཞི་བདག་གི་སྐྱོན་པ་མཛད་པས། བྱ་དགའ་ལ་བྱུང་
 མེད་གཡུ་ཤིན་རུ་འཕྱོར་པའི་རོ་རྒྱས་བྱུར་བ་དང་སྤྱད་དེ། དེའི་གཡུ་རྒྱན་རྣམས་

① ཤོག་ངོས་257པའི་ཁྲིང་9པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོར།

ཁང་ཐོག་ཏུ་སྐྱམ་པ་ལས་ཡུལ་མིས་བཏགས་པའི་མིང་གཡུ་ཐོགས་པ་ཞེས་གྲགས་
 པ་བྱུང་། དེས་དྲང་སྟོང་དུག་ཏུ་བསྐྱབ་པས་དུག་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་བྱོང་སོན་
 བྱིན་ཚྭ་བམ་རྒྱུད་པ་བྱིན་ཚྭ་ཟེར་བ་ལ། རྒྱུད་པ་དང་བཅས་པར་བྱིན་གྱིས་
 ཚྭ་པར་ཞུས་པའི་སྐྱུ་བཞིན་པོ། གྲགས་སེང་། བྱུང་པོ་གསུམ་ལས་བཞེས་པས་
 རྒྱུད་ཁུད་དང་གཡུ་ཐོག་རང་བཟུངས། འབྲིང་པོས་ལུང་དམར། གཞོན་པས་སྒོ་
 བཞིའི་རེ་ཐང་བཟུང་ནས་སོ་སོར་སྐྱོན་གྱི་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས། བཞེས་པ་
 བཞིན་པོ་ལ་སྐྱས་འབུམ་སེང་མཆེད་གཉིས་བྱུང་། གྲགས་སེང་ལ་སྐྱས་མ་བྱུང་།
 བྱུང་པོའི་སྐྱས་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། རྗེ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡབ་སྐྱས་ལྟ་བུར་བའི་
 བར་བ་ཉི་མ་ལུང་དམར་དུ་བྱོན་པ་ལ་སྐྱས་ཆ་བསོད་སེང་། དགའ་དགལ། བཟ་
 ཤིས་མགོན། དགོ་བཤེས་མགོན་རིན་ཆམས་རིམ་བཞིན་བྱུང་། གཡུ་ཐོག་འབུམ་
 སེང་ལ་སྐྱས་འཇམ་དཔལ་འབྱུངས། འདི་བྲང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོའི་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཡིན། བསོད་སེང་སྐྱོན་གཉིས་གྱིས། གཡུ་ཐོག་པའི་ཆ་མོ་ཞིག་མག་པ་དང་
 བཅས་སྟེ་སྒོ་བཞིའི་རེ་ཐང་བཟུང་བཅོལ་བས། སྐྱས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ནས་རེ་ཐང་
 ཤར་རུབ་དུ་གྱུས། དེ་ལས་ཀྱང་གྱིས་པའི་མི་རབས་ད་ལྟའི་བར་ཡོད། དེ་རྣམས་
 གྱི་ནང་ནས། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་
 གཅིག་ཏུ་བཟུས་པའི་བདག་ཉིད། སྐྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་གྱིས་གངས་ཅན་པ་
 རྣམས་གྱི་དབང་པོ་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ཉལ་དང་། ཡུལ་དུས་གནས་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པའི། རྒྱེ་བ་བཞེས་ནས་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ།
 དགྲང་ལོ་བརྒྱད་ནས་ཤེས་བྱ་རིག་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲུལ་པ་དང་
 སྒལ་བའི་མཁུན་པ་རྒྱས་ཤིང་། མཁུན་བཞིན་དུ་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་གཞན་གྱི་དོན་
 ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་དངོས་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོན་ནས་འཇམ་བྱ་སྤྱིང་གི་
 ཡུལ་གྱི་མཐའ་དག་ཉལ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་མ་དཔལ་ལྷན་སྤེང་བ་སོགས་
 བཞེན་པར་འོས་པ་རྣམས་ལ་གསན་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། གང་དག་གཏུག་པའི་
 སེམས་དང་ལྷན་པ་དུག་པོའི་སྟོན་ནས་ཆོར་གཅོད་པ་དང་། ལས་དང་སྐལ་པ་ལྷན་
 པ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སོགས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་པ་

དང་། རྒྱ་དེས་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ནམས་ཀྱི་བྱའི་སྒྲན་པར་བཞུགས་ཏེ་
མཁས་དང་གྲུབ་པ་དང་བཟང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲན་གྲགས་ཀྱིས་ས་འོག་ས་སྟོང་
ས་སྒྲར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙུང་རྒྱལ་ལ་སྐུ་
ལྷས་མ་སྤངས་པར་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ་ཞིག་གོ།” ཞེས་སོ། །

ཡང་བྱར་མཁར་བའི་《གསེ་རིག་ཁོག་དབུབ་》ལས་། “སྐུ་ཚེ་སྟོང་རུ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིན་ལས་བསྐྱངས་ནས། དེམ་གྱིས་གངས་ཅན་སྤྲོངས་སུ་
གྲགས་སོ་ཙོག་གི་སྒྲན་དབུད་ནམས་བསྐྱབས་པར་བཞེད་ནས། ཐོག་མ་ཉིད་རུ་ནད་
བརྟག་པ་ལ་ཙུང་དབུད་རིག་པ་རང་གསལ། ཞེས་པ་དང་སྡེ་ཚན་ལྟ་བུ་བཅམས།
དེའི་རྗེས་སུ་《ལག་ལེན་པོད་རྒྱུད་》བྱ་བ་དང་། 《རྒྱུད་རྒྱུད་བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་》
ཁ་ཆེ་ཟླ་དགས་མཛད་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་བཅམས། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལས་རྒྱས་པ་
《བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་》 ཅེས་བྱ་བ་སྟེང་གཞི་ཙུང་རྒྱུད་ཆ་
འདྲ་ཡོད་པའི་ལེའུ་སྐུ་ཙུང་གསུམ་པ་ཞིག་གསུལ་བྱ་ནམས་མོས་པ་བསྐྱེད་པའི་
སྒྲན་རུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་བཅམས། དེ་ནམས་ཀྱི་
མན་ངག་ལག་རུ་སྤངས་བདེ་བ་ལ་《ཤོག་བྱིལ་སྒྲོར་གསུམ་》དང་། དེའི་ཞལ་
གདམས་《གསེར་གྱི་ལྗེ་མིག་སྒྲོར་རྒྱལ་》བཅམས། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་བཞི་ལ་བྱའི་
དོན་རུ་གསེར་མཆན་དང་། སྟོབ་མའི་དོན་རུ་ཟངས་མཆན་ཞེས་པའི་མང་ཉུང་
གཉིས་བཀོད་དོ། རྒྱུད་བཞིའི་འཆད་ཐབས་སུ་《ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་》མཛད་ཅེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་སྤང་ཡང་། 《ཁོག་དབུབ་ཁྱུང་ཆེན་ལྗེད་པ་》དང་། 《སྟོང་
ཐུན་མཛེས་པའི་འཇའ་རིས་》 གཉིས་ནི་གོང་རུ་སྟོས་པ་ལྟར་ཚོས་ཉམས་མེད་
པའི་རྟིང་མ་པའི་པོན་པོའི་སྒྲན་པ་ཞིག་གིས་བཅམས་པར་སྤང་ལ། 《ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
སེལ་སྟོན་མེ་》 དང་། 《ཚོད་བརྒྱུད་གཤམས་སེལ་འཁོར་ལོ་》 གཉིས་སྟོང་སྟོན་
དཀོན་མཆོག་སྐབས་ཀྱིས་བྱས་ཟེར་བ་ཁ་ཅིག་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྐབས་
མེད་ཅིང་། 《མིང་དོན་བརྟན་སྟོང་》 ཀྱང་བེ་རོ་ཙུ་ནས་མཛད་ཟེར་བ་ནི་མ་

① ཤོག་ངོས་263པའི་ཁྲིང་4པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

འཆོམས་པའི་ལས་བསགས་པ་སྟེ། དེས་ན་དེ་གསུམ་དང་《འབྲུམ་ཆུང་གསལ་སྟོན་》《སྒྲག་མོའི་རྩམ་སྟབས་》ནམས་རྩལ་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་དང་། ཤག་རི་ཉི་མ་དཔལ་དང་། འབལ་སྒྲན་ཉི་མ་དཔལ་དང་། ལུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ནམས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གཡུ་ཐོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་དེས་པ་ནི། 《སྟོར་ཆོམས་བཅུ་གཅིག་》《རིན་ཆེན་གཏེར་སྤངས་》《དམར་བྲིད་ཡིག་ཆུང་》《གཤམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་》《མེད་ཐབས་མེད་པ་ནམ་གསུམ་》《ཁ་འཐོར་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་》《བྱད་པར་ཟབ་པ་ནམ་གསུམ་》《ངོ་མཆར་བཞི་སྟུགས་》《རྒྱད་ཆུང་བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་》《མུ་ཏིག་མེད་པ་》ནམས་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་《སྟོ་འབྲུམ་ཆེན་མོ་》མན་ངག་གི་སྟོང་པོ་དེལ་བ་ལ་《འབྲུམ་ཁྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་》《ཐོར་བྱ་མེ་ལེན་》《དེབ་བཅིངས་སྟོགས་》སོགས་ཀྱི་དཔེ་བྱ་རིག་ལ། 《བྱང་ཁོག་གི་རྩ་བུ་》《རྒྱ་བྲའི་འཁོར་ལོ་》གསེང་རིག་གི་བསྐྱེད་ཚོགས་བྱུང་བུ་སྟོན་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་གནད། སྒྲན་བྲལ་གསང་སྟབས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་ཆོང་བ་སོགས་མཛད་དེ། བོད་ལུན་པའི་སྤྱིར་བུ་སྒྲིན་བར་གྱི་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་ནོ། །

དེའི་སྐྱེ་ཆེའི་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་བུ་གྲགས་པའི་སྟོབ་མ་ཀྱན་བསྐྱེད་མ་གནས་ཀྱི་སྟོར་མ་དང་། སའི་དྲིག་པའི་དཔེ་སྟོར་བྱུང་བ་ལས། ཡོངས་ལ་གྲགས་པ་ནི་ལྡང་སྒྲན་ལེབ་སྟེ། བྱང་སྒྲན་དཔལ་ལ། འབལ་སྒྲན་ཉི་མ་དཔལ་ལ། སྟོན་པ་ཨ་ཆོས། གཡུ་ཐོག་བསོད་སེང་། རྩལ་ཡེ་ཤེས་གཟུང་། ཤག་རམ་པ་ཉི་མ་དཔལ་ལ། གཡུ་ཐོག་འབྲུམ་སེང་། དག་བཤེས་རོག་ཆུང་། གཡུ་ཐོག་བྲག་ཤེས་མགོན། ལུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ནི་ཡལ་བུ་མཆོམས་སྟེ་མོའི་མདར། ལུམ་པའི་སྤྱུ་སྤྱུ་འབྲུངས་ཏེ་རིག་གནས་གཞན་ནམས་ལའང་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་མ་ཆོམས་ནས། གཞོད་གཡུ་ཐོག་པ་དང་མཛལ་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་བུ་རིམ་གྱི་པ་གསུམ་པ་བྱས་ནས། གསོ་དབྱེད་དར་བྱས་སུ་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

[༡ ཡིག་ཆང་།] འདིར་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀྱན་བྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསེང་རིག་

ཁོག་དབུལ་ལས་། “རྒྱ་དཀར་ནག་ཀྱན་ཏུ་དངོས་ཀྱིས་ཐེབས་ཏེ་གསན་བསམ་རྒྱ་
 ཆེན་གནང་། འཕགས་ལྷལ་ཏུ་ལན་རྒྱལ་ཐེབས། བཀའ་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཏུ་མ་བཞེན་
 བས་མདོ་སྒྲགས་དང་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ལྷ་སྒྲིགས་ཀྱི་ཚོལ་
 བ་མཐའ་དག་རིག་པ་དང་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ཆར་བཅད། ལྷ་རྒྱུན་ཏུ་ཐེབས་མཁའ་
 འགྲོའི་གཙུག་མོའི་དཔལ་ལྷན་སྤོང་བ་སོགས་དང་མཇུག། ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོ་ཞལ་
 གཟིགས་དབང་དང་གདམས་པ་མང་པོ་ཞལ། རང་པའི་པཎ་ཆེན་མང་པོའི་
 ཆོགས་དཔོན་དང་འབྲེན་པ་མཇུག། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་གནས་སུ་
 གྱུར། འབྲུང་པོ་མ་རྩངས་པ་རྣམས་ཆར་བཅད། ཆོས་སྦྱོང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོ་
 རྣམས་བཅས་ཏུ་བསྐྱེལ། སྐལ་ལྷན་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྱད་པར་ཏུ་བྱང་
 སྤྱོད་ཅ་ར་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་རིག་འཛིན་པའི་བྱང་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དང་དངོས་
 སུ་མཇུག་ནས། ཆོ་རིག་གི་གཞུང་དང་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་གསན་ཅིང་སྤྱོད་ཏུ་
 གྱུར། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐེབས་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཤེ་ཤེ་སོགས་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་ཆོ་རིག་
 འཛིན་པ་དེ་དག་དང་འཇུག། རྒྱ་གར་ཏུ་མེད་པའི་རྩ་རྒྱུ་བརྟག་པ་སོགས་ཀྱང་
 རྒྱ་ནག་གི་སྤྱན་གཞུང་རྣམས་གསན་པ་སོགས། ད་ལྟ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ཏུ་
 གསལ་བའི་དུས་འཁོར་རྣམས་ལྷོ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་རྒྱུད་དང་། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་སྤྱན་
 དབུད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ཀྱན་གྱིས་གསལ།” ཞེས་གསུངས།
 [༡ ཡིག་ཆང་།] འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀྱན་བྱེད་ཀྱིས་གསེ་རིག་ཁོག་དབུལ་ཏུ་ལྷང་
 བྱངས་པའི་《གཡུ་ཐོག་ཐོག་དྲིལ་སྒྲོར་གསུམ་》ཀྱི་གཤམ་བྱང་ཞེས་པ་ལས་།

ཁོ་པོ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡིས།

ལོ་བརྒྱད་ལོན་ནས་སྤྱན་དབུད་བསྐྱངས།

སྟིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས།

གསེ་དབུད་རིན་ཆེན་གཏེར་ལྷུང་སྟེ།

ཕྱི་རབས་རྗེས་འཇུག་གསེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

① ཐོག་ངོས་152པའི་བྲང་7པར། བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་སྤྱད་ཁང་། 2013ལོར།

② ཐོག་ངོས་153པའི་བྲང་3པར། བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་སྤྱད་ཁང་། 2013ལོར།

སྒོན་ཆད་བདག་གི་གསོ་དབྱེད་རྒྱུད་ཐོབ་པ། །
 ཀུན་ལི་སྒྲིང་རྩ་ལྷུང་ལོ་ནག་པོའི་རྒྱུད་༑། །
 སྐར་ཁ་སྒྲིང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་༒དང་། ཞེས་དང་།
 སེད་ལི་སྒྲིང་རྩ་ལྷུང་ལོ་ནག་པོའི་རྒྱུད་༓དང་། ཞེས་དང་།
 རྒྱལ་པོའི་ཁབ་རྩ་བཅུན་བཅོས་བརྒྱད་པ་༔དང་། ཅེས་དང་།
 གསེར་སྒྲིང་ཁབ་རྩ་ལྷུང་པོའི་རྒྱུད་བཞི་༕ཐོབ། ཞེས་སོགས་དང་།
 ཀ་ལའི་ཆལ་རྩ་ལྷུང་མོ་ཉིད་དང་མཇལ། །
 ཞུས་ལན་སྒྲིང་གསུམ་གདམས་ངག་ཁ་འཐོར་དང་། །
 མ་ཅའི་གདམས་པ་འཆི་མེད་བཅུད་སྒྲིང་ཐོབ། །
 བེ་ཏའི་སྒྲིང་རྩ་ལྷུང་མོས་དངོས་གྲུབ་གནང་༒། །
 ཐང་ལ་སྒྲིང་གིས་༗ཞིང་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། །
 རོ་བོའི་གསོ་དབྱེད་སྒོན་མ་སྒྲིང་གསུམ་གསུངས། །
 ཉི་ཤུ་གཉིས་ལ་དཀར་པོའི་ཡུལ་ནས་འོང་། །
 ཉི་ཤུ་གསུམ་ལ་བོད་ཡུལ་དབུས་སུ་སླེབས། །
 རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་རྩ་གསུམ་སྒྲིང་ཆེན་དང་། །
 ལྷག་གཟིག་དོམ་དྲེད་མེ་ཆུ་ཆོམ་རྒྱན་ལས། །
 སྐད་ཅིག་མ་ཉེས་ལྷུང་མོས་རྒྱུ་བཟུངས། །
 གསོ་དབྱེད་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་དོན་སྒྲིན་དངས་ནས། །
 གདན་ས་ཆེན་པོ་ཤངས་ཀྱི་དཔལ་སྒྲིང་སླེབས། །

① ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་དྲེད་སྒྲིང་མེ་བཞིན་འཇུག་ལ།

② ཅ་ར་ལ་ལ།

③ དྲེད་སྒྲིང་མེ་བཞིན་དང་ཐང་ལ་སྒྲིང་ལ།

④ བཟུ་ཏ་ཨ་ནུ་སྒྲིང་པོ་ལ།

⑤ དྲེད་སྒྲིང་མཆོག་གི་རྒྱུ་ཅན་ལ།

⑥ དཔལ་འཕྲིང་།

⑦ བོད་རྩ་ལྷུང་ཁར།

བྱ་དང་སྒྲོབ་མ་འདྲ་བའི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ། ཅེས་དང་།
 ཁོ་བོ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཞེས་བྱ་བས། །
 ལུ་རྒྱལ་བཞི་ལ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་སྤྱོན། །
 མཁས་གྲུབ་རྣམས་དང་མཇལ་ཞིང་གསུངས་ཐོས་ནས། །
 མཁའ་འགྲོའི་གཙུག་མོ་དཔལ་འབྱེང་དཔྱད་དང་མཇལ། །
 ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྷ་ལོ་ནག་པོའི་རྒྱུད། །
 བསེལ་བེར་གནད་དང་རྒྱུད་རིགས་རྒྱལ་ལུ་གཉིས། །
 དེ་ལ་སོགས་ཏེ་བཅས་གནད་གདམས་པ་རྣམས། །
 མ་ཞོར་སོ་སོར་བདག་གིས་ཀུན་ཐོབ་ཏེ། །
 རིག་འཛིན་མཁའ་འགྲོ་མཁའ་སྒྲིབ་གནས་སུ་གཤེགས། །
 བར་ཆད་མི་འབྱུང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིས། །
 བྱ་སྒྲོབ་སེམས་ཅན་འདྲེན་པའི་ལུང་བསྟན་གསུངས། །
 ལུས་སེམས་གདུངས་པས་ལྷ་མོའི་གསུང་སྒྲོས་རྣམས། །
 དད་དང་གུས་པས་ཡི་གེ་རིས་སུ་བྲིས། །
 ཕྱི་རབས་སྤྱི་བོའི་གསོ་སྦྱར་ཆ་ལག་ཏུ། །
 ཞེན་ཅམ་ཆ་གཅིག་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་བཞག །
 བཀའ་རྒྱ་བཏབ་པས་ལུང་བསྟན་གཅིག་གིས་རྟེན། །
 དེ་ནས་དྲང་སྤྱོད་ཅ་ར་ཀ་ལ་སོགས། །
 ཀུན་དང་མཇལ་ནས་གདམས་པ་སྤྲོ་ཚོགས་ཐོབ། །
 ལྷ་མ་བསྟེན་དང་གསོ་དབྱུད་བསྐྱུངས་པ་ཡི། །
 མི་ལོ་མང་དུ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་བསྟན། །
 ཀུན་གྱིས་ཚོད་མེད་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོར་གྲགས། །
 བྱ་སྒྲོབ་དོན་དུ་ཤོག་རྒྱུ་སྒྲོར་གསུམ་བཞོད། །
 ད་ནི་ཞིང་གཞན་འཕོ་ཡང་འགྱུར་པ་མེད། ཅེས་དང་།
 གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་གཡུ་ཐོག་མགོན། །

འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོས་རྗེས་བབྱང་བས། །
 ནང་དང་གཏན་ཚིག་སྒྲ་རིག་པ། །
 བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་ཡི། །
 ཚིག་དོན་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་གྱུར། །
 རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ལན་དུག་སྒྲིན། །
 མ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་མཚོ་དགནས་བྱས། །
 ལྷ་སྒྲིགས་སྒྲིན་པ་གྲགས་པ་ཅན། །
 དཔོན་སློབ་ལྷ་བརྒྱ་རིག་པས་བཅམ། །
 རྒྱལ་བའི་བཟློན་ལ་བྱ་བ་བྱས། །
 རོ་རྗེ་གདན་དུ་སླེབ་པའི་ཚོ། །
 པའ་ཆེན་མང་པོའི་ཚོགས་དཔོན་མཛད། །
 མཁས་པ་ཚོགས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཡིན། །
 རང་འདོད་མི་ཤེས་དྲང་གཏམ་ལགས། ཞེས་དང་།
 གནས་ལྷ་ཀྱན་ལ་མ་ཚོངས་མཁས་གྱུར་གྱང་། །
 ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་གསོ་རིག་གཙོར་འདོན་པ། །
 བྱམས་དང་སློང་རྗེ་ཆེ་བའི་ལག་རྗེས་ཡིན། །
 ང་ཡི་བྱ་རྒྱུས་མཐོ་འདོད་གྲགས་འདོད་སློངས། །
 སློང་རྗེ་ཆེན་གང་བྱས་ཚོས་སུ་འགྲོ། །
 སློང་རྗེའི་རོ་བོ་གདོད་ནས་སློང་པ་ཉིད། །
 ཟུང་འཇུག་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱི། །
 རང་ནས་ཐོག་མེད་ཅ་མའི་སེམས་ཅན་ལ། །
 དྲིན་ལན་སྤྱི་དལ་མི་བཞག་སྤལ་ལ་འཛོལ། །
 དགེ་བ་ཅི་བྱས་དམིགས་མེད་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོ། །
 ང་ནི་མཁའ་སློང་དག་པའི་ཞིང་དུ་འགྲོ། ཞེས་དང་།
 ཀ་ཡི་གསོན་དང་འདིར་ཚོགས་ཀྱན། །

ལེགས་པར་གསོན་དང་འཇིག་རྟེན་མི།
 ལྷག་པར་འདིར་ཚོགས་ལྷ་མི་ནམས།
 བྱིད་སྟོན་ཆད་མ་ཉན་དགུ་ཉན་ཡང་།
 འབྲུལ་ཚོག་ཅལ་ཅལ་ལུང་མ་བསྟན།
 དེ་རིང་ཉན་པ་དོན་ཆེན་ཡིན།
 སྟོན་ཆད་མ་བསྟན་དགུ་བསྟན་ཀྱང་།
 འབྲུལ་སྤང་རྩལ་གྱི་རི་མོ་ཡིན།
 དེ་རིང་སྟོན་དང་སྤྱི་བ་གཉིས་དག།
 མི་ང་དོ་བྱིད་ནམས་ཤེས་མ་ཤེས།
 ང་དོ་བྱིད་ཀྱིས་མ་ཤེས་ན།
 ང་བདེར་གཤེགས་ཀུན་གྱི་ཕོ་ཉ་ཡིན།
 ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱབས་མགོན་ཡིན།
 བརྟན་གཡོ་ཤེས་བྱར་གར་བྱབ་པར།
 ང་ཡི་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་བྱབ།
 ལྷ་ལུས་གཞུགས་གྱི་ཕུང་པོ་འདི།
 ཡི་དམ་ལྷ་ཚོགས་དོ་བོར་བྱབ།
 རྟིག་རྩེ་གདོད་བཅས་རང་སར་དག།
 འང་འཚོན་ལྷ་བྱར་དོས་བཟུང་མེད།
 རྩ་ལྷའི་གར་བཞིན་བཅིར་སྤང་འཆར།
 ངག་གྲགས་སྟོང་བྲག་ཅའི་སྤྱ་དབུངས་ལས།
 བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཚོས་སྒྲ་སྟོན་གས།
 གང་ལ་གང་འདུལ་ཚོས་ཆར་འབབས།
 སེམས་ཅན་སྤྱིན་གྲོལ་ལམ་ལ་འགོད།
 སེམས་གསལ་སྟོང་སྟོས་བྲལ་གཏུག་མའི་ངང་།
 བདེ་ཆེན་བྱབ་བདལ་རྒྱན་ཆད་མེད།

ཉེད་ཉིད་སྟེང་རྩེ་དབྱེར་མེད་ལས། །
 རྩོས་མཚན་རང་སར་ཐིམ་ནས་གདལ། །
 ར་སྐད་གཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་བྱེད། །
 རྐད་གཅིག་གཅིག་གིས་རྩོགས་སངས་རྒྱས། །
 ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་ལ་རྩས་གཅིག་བཤོད། །
 སངས་རྒྱས་བརྒྱ་དང་རྩས་གཅིག་མཇལ། །
 རྒྱལ་པ་བརྒྱ་ཡང་རྩས་གཅིག་འབྱེད། །
 སེམས་ཅན་བརྒྱ་ནི་རྩས་གཅིག་འདྲེན། །
 ཟད་པར་བེལ་གཞོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། །
 ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མོས་གུས་གྱིས། །
 སོམ་ཉི་མེད་པར་གསོལ་བ་ཐོབ། །
 རང་སྤང་མ་དག་རབ་རིབ་གྱིས། །
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་ཡང་། །
 ཀུན་གྱིས་མཐུན་སྤང་གྲུབ་པ་ལ། །
 བྱང་རྩག་གསུམ་རྣམ་རྟོག་སེམས་ཀྱི་ནད། །
 སྤྱུང་མཁུམས་བད་ཀན་ལུས་ཀྱི་ནད། །
 ཐབས་མཁས་སྤྲུགས་རྩེའི་སྤྲུན་གྱིས་སེལ། །
 སྤྲུན་པ་བེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 ཆོས་བཀའ་འཕྱུར་བསྟན་འཕྱུར་གློ་ནས་འཆད། །
 ལུ་སྟེགས་ཆོལ་ངན་རིག་པས་བཅོམ། །
 སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཅུག །
 མཁས་པ་བེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 རྩོད་པལ་གྱི་རི་ལ་སྤྱན་པའི་ཆོ། །
 མི་ཆོད་ཆག་པས་བར་རྩ་གཅོད། །
 ལུ་སྤངས་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་རིངས། །

གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 རྒྱུ་ཕྱོགས་ལྷ་རྒྱན་ཕྱིན་པའི་ཚོ། །
 ཤ་བ་མཁའ་འགྲོས་གནས་ལྷགས་པའ། །
 རྟིག་མཚུབ་གཏད་པས་མཁའ་འགྲོ་འགྲེལ། །
 གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 སེང་གླའི་གླིང་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་ཚོ། །
 གྲུ་གཟིངས་རྒྱ་པོའི་དབྱས་སུ་ཞིག །
 རྒྱ་བཞིན་འཕྱར་ནས་གྲོགས་རྣམས་བསྐྱལ། །
 གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 ཀ་ལའི་ཚལ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས། །
 ལ་རྒྱར་སྐལ་བའི་ཕུན་ཕྱར་གཏིབ། །
 རྟིང་རྟེ་བསྐྱེམ་པས་ཕྱར་རྒྱ་ཞི། །
 གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 ཏ་ཟིག་ལྷལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་ཚོ། །
 སོག་པོའི་དམག་དང་འཕྲད་པའི་རུས། །
 རྒྱག་རི་པར་ཐལ་ཚུར་ཐལ་ཕྱག །
 གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 བལ་ལྷལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀྱན་རྒྱ། །
 བོན་དང་རྩ་འཕྱལ་འགྲན་པའི་ཚོ། །
 ཉིན་ཕྱིད་བར་རྒྱ་ནམ་མཁར་བསྐྱད། །
 གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 རྩོ་རྩོ་གདན་ནས་གངས་ཅན་བར། །
 ཉིན་ལམ་གཅིག་གིས་བཅད་དེ་འོངས། །
 གནས་དེའི་མེ་ཏོག་སྒྲིས་སུ་བྱིར། །
 གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །

གཙང་གི་ཚོང་རྩལ་འཁྱར་མོ་ཅུ། །
 ཉ་བརྟན་རྒྱལ་པོ་བཙོན་རྩ་བཟུང་། །
 སྒྲན་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཆར་རྩ་པལ། །
 གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ན་ང་ལ་གྱིས། །
 ལར་དེ་འདྲ་བཟོད་པས་ཟད་མཐའ་མེད། །
 སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་མིས། །
 ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ལྷ་འདྲེ་སོགས། །
 བརྟན་གཡོའི་དག་ཡིས་བརྩི་མི་རྩས། །
 ང་མཁའ་ལ་འཁྱར་ན་བྱ་བས་མགྲོགས། །
 རྒྱལ་འཁྱུལ་ན་ཉ་ལྷར་འཁྱུལ། །
 རི་པོ་འབྲིགས་ནས་གནམ་ལྷགས་ཐོག །
 མི་དཔུང་དབྱས་ན་མི་ལྷ་བཞིན། །
 རྩལ་སྒྲིགས་མའི་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱུང་། །
 ང་མཐོང་ང་མིང་ཐོས་པ་ཉུང་། །
 མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་དད་པ་ལ། །
 བྱང་རྒྱལ་ཁྲ་མེད་ལྷ་གྲུ་བསྐྱུན། །
 བསྐྱལ་པར་བསགས་པའི་སྒྲིག་པ་བྱང། །
 ཚོ་འདྲིའི་མི་མཐུན་བར་ཆད་བསྒྲོག །
 རང་འཚོངས་གཞན་འཚོངས་གཉིས་ཀ་འཚོངས། །
 དེ་ཡི་རྩེས་སུ་སློབ་ཆད་འཚོངས། །
 ང་ལ་ལོག་ལྷའི་སེམས་ཅན་ཡང་། །
 གནོད་བྱས་བདེ་བར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །
 བདེ་ནས་བདེ་བར་འདྲེན་པར་འཁྱུར། །
 འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་རེ་ཀན། །
 ལར་ང་ལ་སློ་སྒྲིང་གཏད་རྩལ་ན། །

གསེལ་བ་ཕུར་ཚུགས་འདེབས་ཅུས་ན། །
 ཐེ་ཚོམ་ཡིད་གཉིས་སྤང་ཅུས་ན། །
 ཚེ་གཅིག་སྐབས་གནས་རེ་བ་ན། །
 དེ་མ་ཐག་རྩ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤབ། །
 དངོས་ཉམས་མི་ལམ་ང་དང་འཕྲད། །
 གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་ལམ་མཚོག་སྟོན། །
 ད་ལྟ་བཞུགས་དང་སྤང་གི་འཕྱོན། །
 བྱ་དང་སྒྲོབ་མས་དེ་ལྟར་དགོངས། །
 རེ་ཞིག་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་ཚོགས། །
 ད་ནི་མཁའ་སྒྱུད་གནས་སུ་འགྲོ། ཞེས་དང་།
 བདག་འདྲ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡིས། །
 མི་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་བྱུག་རུ། །
 རིན་ཆེན་གསེ་དབྱེད་སྟོག་བཞིན་བསྐྱུངས། །
 དེ་ནི་བྱ་སྒྲོབ་དོན་ཆེད་རུ། །

ཞེས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་རང་གི་ཞལ་གསུང་རྣམ་ཐར་འདི་ནི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་
 མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་
 དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་རེད།

[༤ ཡིག་ཚང་།] གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་ཞལ་སྒྲོབ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཞུངས་
 གྱིས་མཛད་པ་《གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་ཐིག་གི་ལོ་རྒྱུས་》 ལས་^①། “ཁོ་བོ་ཕྱི་ལྟར་ན་རིག་
 པའི་གནས་ལྟ་ལ་སྐྱུངས་པའི་མཁས་པ་འགྲན་ཆེ་མེད་པ་སྟེ། རྒྱ་གར་རྩ་མུ་སྟེགས་
 དེ་ཙམ་བདུལ་ནས་ནང་པ་ལ་བཅུག། ཁོད་དབུས་གཙང་རྩ་ཡང་ད་ལྟ་འཆད་
 ཚོད་ཚོམ་པའི་ཚུལ་ཁོ་བོ་ལ་འགྲན་པར་སུས་སྒྲོབས། བར་ལྟར་ན་གྲུབ་པ་ཐོབ་
 ཚུལ་ཡང་། ཀླང་མགྲོགས་ལ་སོགས་སུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་ཐོབ་པ་ནི།

① ཁོད་དེབ་ཤོག་ལྟེབ་6པའི་ཉིན་ངོས་ཤིང་མཐའ་མར། ཚོང་གསར་དགོན་པའི་འབྲུལ་དེབ་པར་མ།

དེར་སང་གངས་ཅན་པ་སྤྱང་བ་མ་དག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་དོར་གསལ་བ་འདི་
 ག་ཡིན་ལ། གསང་བ་སྤྱང་ན་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་མེད་
 པའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། རྒྱུད་པར་ཅུང་ཟད་ཅམ་
 ཡང་མེད་པས། མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་བམ་མ་ཐོབ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་བྱེད་དམ།
 རྒྱུད་པར་རྒྱ་གར་དུ་འཆོ་བྱེད་གཞིན་ཅུ། བྱ་རུ་པ་སྤྱང་། དཔལ་པོ། ས་དམ་པ།
 བེར་ལ་པ། རྒྱུས་བྱ་མེ་ལྷ། བོད་དུ་སྤྱིང་བཅན་སྤྱམ་པོ། དུགས་པོ་ལྷ་རྩེ་རྒྱམས་
 ཁོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་བྱུང་ཆེན་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་ཁོ་བོའི་རྟོགས་པ་
 རུས་མཐུ་རྒྱ་འབྲུལ་མཉམ་པ་ཡིན་ལ། ཞིང་ཁམས་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྩོགས་པའི་
 མཐར། ལུས་ཀྱི་བྱུང་པོ་འདི་མ་སྤངས་པར་སྤྱན་གྱི་བྲ་མི་བསྐྱོད་རྒྱལ་པོའི་ཞིང་
 ཁམས་སུ་འགོ་བ་ཁྱོད་གྱིས་ད་རུང་མ་རིག་གམ་གསུངས། ཞེས་སོགས་སུ་མ་སྤྱན་
 ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ལ། གསུངས་པའི་ཞལ་སྒྲོབ་འདི་དག་ལ་བརྟག་ན་གཡུ་ཐོག་
 མགོན་པོ་འབྲུངས་པའི་རུས་ནི། དུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་གཤེགས་པའི་རྩེས་སུ་
 འབྲུངས་ཡོད་པ་སྒྲོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། །

གསུམ། བརྒྱུད་སྒྲོལ་ཐམས་ཅད་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་བབས་རྒྱལ།

བོད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བརྟན་པ་བསྐྱར་དར་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་གསེང་
 རིག་པའི་གཞུང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་པོའི་སྤྱན་ལས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བྱུང་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་》ལས^①།

ཕྱི་དར་རྒྱ་གཞུང་སྤྱི་རྩེས་བསྐྱར་མང་ཡང་།།

རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བརྒྱད་པ་སྤེལ་བ་ལས།།

ཕུ་ཤོང་②སྤྱན་པ་མི་བཞི་ལས་བརྒྱད་དེ།།

ཞང་ཞིག་དར་མགོན་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་སོགས།།

① ཤོག་ངོས་295པའི་ཁྲིང་15པར། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2002ལོར།

② སྤེ་སྤྱིད་ཁོག་འབྲུགས་ལས། སྤྱི་རངས་སྤྱན་པ་མི་བཞི། འཕེ་ལོའི་ཁོག་དབུབ་ལས། ཕུ་རང་སྤྱན་པ་མི་
 བཞི། རྒྱར་མཁར་བས་མང་འ་རིས་སྤྱན་པ་མི་བཞི། ཀོག་སྤུལ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས། ཕུ་ཤོང་སྤྱན་པ་
 མི་བཞི་ཞེས་མི་འདྲ་བ་ཤིས་འདུག།

པོད་ཀྱི་གཞན་པ་ཅན་ནམས་ཐོག་མར་གྱུས། །

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ལྷ་ལྷ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོ་སྟོད་ལ་སྟེ་པོར་ལོ་ཚུ་བ་དབྱིག་གི་རིན་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྟོང་པོ་བསྟུས་པ་དང་རང་འགྲེལ། གཅིས་བྱུ་བ་བསྟུར་བ་སོགས་རྒྱ་གཞུང་སྤྱི་རྒྱུ་བསྟུར་སྟེལ་མཛད་པ་མང་ཡང་། གཙོ་པོར། སྟེས་མཆོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ཇོ་ནུ་ན་ལ་གསེར་སྒྲུང་བརྒྱུ་ཕུལ་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྟུས། གཞུང་དེ་དང་ལྷ་ཟེར་ཏ་དབྱུད་ཤུ་ལི་ཏ་ཏ་སོགས་བསྟུར་བཤད་ཀྱིས་སྟེལ་བའི་སྟོབ་མ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་པོ། ཟུང་འདས་སེང་གེ་སྟེ། ཤག་ཁྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ཞོང་སྟུན་ཨ་ལེ། མང་ཁོ་སྟུན་བཅུན་ཏི་ཕུ་རྩོད་སྟུན་པ་མི་བཞི་གྲགས་ནི། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མང་ལོ་མཁས་ཤིང་སྤྱི་ལས་ཆེ་བས་དབྱུས་གཙང་གི་སྟུན་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་གཏུགས། བྱུང་པར་ཆེར་རྩི་ཏི་པ་ལ་གཞུང་འགྲེལ་རྫོགས་པར་གནང་། སྟེས་བརྒྱུད་བཞི་པ་ཆེར་རྩི་ཞང་སྟོན་ཞིག་པོས་ཁོག་དབྱུབ་ས་བཅད་བཀའ་ཆོམས་འགྲེལ་པ་ལག་ལེན་སོགས་མཛད། སྟོབ་མའི་ནང་ནས་གཙང་སྟོད་དར་མ་མགོན་པོས་ཟིན་ཏིག་དང་ཡང་ཏིག་མཛད་དེ་པོ་དོང་སྟུགས་སུ་རྒྱན་འཕེལ།

ཡང་ལོ་ཆེན་སྟོབ་མ་ཞང་ཞུང་པ་ཤེས་རབ་འོད་ཀྱིས་རྒྱ་སྟོན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། དེས་གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་ལ་བཤད། དེས་ཀྱང་ཡིག་ཆ་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་གཡུ་ཐོག་བརྩིད་པོ་དང་ཞུང་པོ་ནས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བརྒྱད། ཡང་ཞང་ཞུང་པས་རྫོག་བྱང་སྟུན། གཡུང་རྒྱུང་འོད། གཡུ་ཐོག་གྲགས་སེ། དེས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ་མདོར་ན་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་བཀའ་རྒྱན་ལས་པོད་ཀྱི་སྟུན་པ་གཞན་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་གྱུས་སོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་ཆོ་ཡུང་པ་སྟོད་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྟུབས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན། སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས་པའི་ཤུ་རྩི་པ་ཕྱི་མ་དང་མཛལ། «ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་» རྫོགས་པར་ཞུས་ནས་པོད་དུ་ཕེབས། གཞུང་དབྱུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅད་«བསྟུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་དུ་བ་» ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་མས་ཤིང་། གཞུང་ལ་མཆན་བྱ་བཏབ་ནས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ལ་གནང་ངོ་། །

རྩེ་སྐམ་པོ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་གསེང་གི་རྒྱུད་པ་ནི། རྩེ་སྐམ་པོ་པ། ཞང་
སྐྱ་ནག ཞང་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན། གཙང་པ་དོན་འབྲུག་སེང་ག། ལྷ་ས་པ་འཕོངས་
བཅུན་མེ་རྟོག རྒྱ་ལག་དར་མ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ལས་བརྒྱད་པ་དང་། ཡང་
སྐམ་པོ་པ། ཞང་སྐྱ་ནག གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་སོགས་ནས་རིམ་པར་
བརྒྱད་པའོ། བེས་དེལ་དམར་བའི་གསེང་གི་ཆོས་འབྲུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ལུ་སྟོན་གྱིས་《བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་མེད་ཐབས་མེད་པ་》ལས་①། དེལ་བེ་རོ་
ཙ་ནས་ཞུས། བྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཙན་ཁོང་ལ་གཏད། མངའ་བདག་བྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཙན་
དེས། བསམ་ཡས་དབུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་གྱི། བར་ཁང་ཀ་བའི་ནང་དུ་སྐྱས། དེ་
ནས་འདོད་ལྟའི་ཞག་གསུམ་ནས། གྲུ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་བརྟོན། འཛམ་བུ་
སྤྱིང་གི་བདག་པོར་གྱུར། དེལ་དབུས་པ་དར་གྲགས་གྱིས། གསེར་གཡུ་རྟ་བྱེད་
ཡོན་གྱིས་བསྐྱས། དེལ་འཆོ་བྱེད་དཀོན་རྒྱབས་གྱིས། དུག་དམར་དཀར་ཆེན་
ནམ་མཁའ་གསལ། བསེལ་ཁལ་སྤྱོད་དང་བསྐྱོས་ནས་སྤུལ། དེལ་གཡུ་ཐོག་
མགོན་པོ་ཡིས། སྐུ་སྤྱབ་བཙས་པའི་རྟ་པོ་དང་། རྒྱས་པ་འབུམ་གཉིས་སྤུལ་ནས་
ཞུས། བེས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་རྒྱུད་བཞིའི་གདམས་ངག་གཡུ་ཐོག་མགོན་
པོལ་བརྒྱད་པའི་སྟོར་ཡིན་ནོ། །

རྩེ་སྐམ་པོ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་གསེང་གི་རྒྱུད་པ་ནི། རྩེ་སྐམ་པོ་པ། ཞང་
སྐྱ་ནག ཞང་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན། གཙང་པ་དོན་འབྲུག་སེང་ག། ལྷ་ས་པ་འཕོངས་
བཅུན་མེ་རྟོག རྒྱ་ལག་དར་མ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ལས་བརྒྱད་པ་དང་། སྐམ་པོ་
པ། ཞང་སྐྱ་ནག གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་སོགས་ནས་རིམ་པར་བརྒྱད་
པའོ། བེས་དེལ་དམར་བའི་གསེང་གི་ཆོས་འབྲུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་
གསེང་གི་རྒྱུད་བཞིའི་བརྒྱད་ཚུལ་ཞིག་ནི། དེའུ་དམར་གསེང་གི་ཆོས་འབྲུང་ལས་②།
སྤུལ་པའི་གཉེར་སྟོན་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས། དབུས་པ་དར་གྲགས། རིགས་སྟོན་དཀོན་

① ཆ་ལག་བཙུ་བརྒྱད་སྤྱང་ཆ། ཤོག་ངོས་691ཐེང་3པར། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱ་ཁང་། ཕྱི་ལོ་
1999ལོར།

② ཤོག་ངོས་731པའི་ཐེང་21པར། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱ་ཁང་། 1994ལོར།

མཆོག་རྒྱལ་པ། བན་ངེ་སྒྲུན་གཞོན། རྟགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ཅུ། འང་སྒྲུན་ནག་
པ། གཡུ་ཐོག་མགོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བརྒྱུད་པར་གསུངས།

ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་དབུས་གཙང་ཚྭ་གས་ལ་བརྒྱུད་ཚུལ།

མང་ལོ་སྒྲུན་བཅུན་

ཆེ་ཆེ་ཏི་བང་།

ཐམ་བརྒྱུད། ཐུང་ཐུང་ཐུང་པོ། བཟ་ཤིས་མཐར། དག་ལས་རྒྱལ།

ཐམ་བརྒྱུད། གཞོན་ཐམ་དཔོན་རྒྱ་པོ། གཡུང་ཐུང་། རྒྱ་པོ་ཅན།	རང་ཐུང་ཆེ་ཆེ་རྒྱ་པོ། ཆེ་ཆེ་ཐུང་པོ། གཡུང་ཐམ་ཆེ་ཆེ་པོ་ཅན།
--	--

ཐམ་དང་ཆེ་པོ། ཐུག་ཏོག་རྒྱལ། རྒྱ་པོ་ཅན། རྒྱ་པོ་གཡུང་པོ་པོ།

ཆེ་ཆེ་འང་ཐོན་ཞིག་པོ།

ཐོབ་མ་པ་དེ་པ་དཔལ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། གཙང་ཐོང་དཔལ་མ་ཐོན་པོ།

པོ་དོང་ཚྭ་གས་ལ་བརྒྱུད།

རྟགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ཅུ་ལས་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་བརྒྱུད་ཚུལ།

རྟགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ཅུ།

འང་སྒྲུན་ནག་པ།

གཡུ་ཐོག་པོན་ཏན་མགོན་པོ།

བཟུད་ཤིང་ཀྱན་འཁུམ་གཏུ་ཐོག་ལྷན་ཡི་ཟ།

ལུ་སྐྱེ་།	ཞུ་ལྷན་།	དུ་གསལ་པོ་།	དུ་གསལ་གསལ་།	ལྷན་ལྷན་།
ལྷན་པོ་།	ལྷན་པོ་།	ལྷན་པོ་།	ལྷན་པོ་།	དུ་གསལ་ལྷན་པོ་།
ལྷན་པོ་།	ལྷན་པོ་།	ལྷན་པོ་།	ལྷན་པོ་།	ལྷན་པོ་།

གཏུ་ཐོག་ལྷན་ལྷན་པོ་།

མ་བཅད་གསུམ་པ། བོད་སྐད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲན་པ།

ཐུགས་ཆེན་འགྲུབ་ཞིག

གཅིག་ །ལོ་ཆེན་རྒྱ་བཟང་པོ།

ལོ་ལྔ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་
ལ་ན། རྒྱུ་ལོ་༡༥༥ལོར་མངའ་རིས་སྟོང་གི་གུ་གེ་རྒྱུ་ལང་རེད་ནིས་སྤྱ་ལྟུང་ས།
དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་སློབ་སྦྱང་ལ་བཅོན་ལྟུང་ཆེ་བས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱན་
པའི་ལོར་ལྷ་བླ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་བཅས་པའི་མི་ཉི་ཤུ་ཙ་
བརྒྱན་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གསྐྱེར་དུ་མངགས་པ་ལྟར་བྱོན་ཏེ། པརྟེ་ཏ་མཁས་པ་མང་པོ་
བརྟེན་ནས་རྒྱ་རིག་པ་དང་། ཚད་མ། གསོ་བ་རིག་པ། མདོ་དང་། རྟགས་
སྟགས་ལ་རྒྱུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་པོད་དུ་བྱོན། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་
གྱིས་ཡུལ་བྱ་ཆུང་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་སྟུང་བ་དེ་རེ་རེར་གཙུག་ལག་ཁང་རེ་བཞེངས།
སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དཔག་དུ་མེད་པ་བཞུགས་སྤྱ་གསོལ་ཏེ་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་མཛད། སྤར་ཁ་ཆེར་བྱོན་ནས་པརྟེ་ཏ་མང་པོ་རྒྱན་དངས་ཏེ་སྤྲེལ་བྱས་མ་
དང་རྒྱུད་ལྟེ་བཞི་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་མང་དུ་བསྐྱར། །དེ་ནས་ཁ་ཆེའི་
པརྟེ་ཏ་འོ་ན་རྒྱ་ན་ལ་གསེར་སྤར་བརྒྱ་སྟུང་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པ་ཁོལ་གྱིས་
མཛད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྟིང་པོ་བསྐྱས་པ། ལེའུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་བདག་ཉིད་
ཅན་དང་། དེའི་ཆོག་དོན་རྒྱས་པར་འབྲེལ་པ་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེ་ལྷ་
དགའ་ཡིས་མཛད་པ་དག་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཞིང་གཏན་ལ་ཕབ། གཞན་ཡང་
དྲང་སྟོང་འབྲས་ཀྱི་སྒྲིན་སྟེག་པས་མཛད་པའི། རྟའི་དབྱེད་ཤུ་ལེ་ཉོ་ཏར་གྲགས་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བསྐྱར་བར་མཛད་དོ། །

མེ་ཆེན་རིན་པོ་ལ་གསེར་གྱི་རྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་
 གུང་། ཡོངས་སུ་གཤམ་ཆེ་བ་ནི་ཤུ་རེ་གི་སྒྲུབ་པ་མི་བཞི་བེད་ཏེ། ལྷུང་འདས་
 སེང་གི་སྒྲུ། ཤག་གི་ཡི་ཤེས་འཕྱུང་གནས། ཡོང་སྒྲུབ་ཨ་ཀེ། མང་ལོ་སྒྲུབ་བཅུན་
 རྒྱལ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མང་ལོ་སྒྲུབ་བཅུན་མཁས་ཤིང་སྤྱིན་ལས་ཆེ་བ་

ཡིན་པས་དབུས་གཙང་གི་སྒྲན་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་མངལ་ཞིང་། སྒོས་སུ་ཆེ་རྒྱུ་
 པང་ལ་གཞུང་ཟླ་བེར་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་པར་གནང་། ཆོས་རྒྱུ་ཆེ་རྒྱུ་
 རང་གི་སྐས་བྱང་རྒྱལ་ལང་དང་། བཀྲ་ཤིས་མཁར་སོགས་ལ་བརྒྱུད་ནས་རིམ་
 བཞིན་གཙང་སྟོང་དར་མ་མགོན་པོ་ལ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་རེད། །

ཐོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་རུས་སུ་བྱང་བའི་གསང་སྐད་གསར་
 མ་བརྒྱུར་མཁན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆོན་སྟན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་
 གསང་སྐད་གསར་མ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲན་གཞུང་མང་པོ་ཐོད་སྐད་རྒྱ་བརྒྱུར་
 གནང་མཛད་པ། དེ་དག་ཐོད་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱིས་ཆད་མར་འཛིན་པ་
 ཞིག་ཡིན། དཔྱང་ལོ་དཔྱ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལྷག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༠༥༥ལོར་སྤྱོད་གསལ་གས།

གཉིས། ཞང་སྟོན་གཟི་བཞིན་འབར།

ཞང་གཟི་བཞིན་འབར་ནི། ལུ་ལ་ཡར་སྤངས་གད་པ་སྟེང་རུ་ཡབ་དགེ་བཤེས་
 བསོད་ནམས་དབང་ལྷག་དང་། ལུ་མ་མེར་བཟའ་འབུམ་སྤྱིད་གཉིས་གྱི་སྐས་སུ་
 འབྱུངས། འབྱུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། གཉགས་སྟེང་པོ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་
 རབ་རྒྱུ་བྱུང་། བྱམས་ཆོས་ལྷ་ལ་སོགས་པར་མཁས་པར་སྤངས། ལུ་མ་རུར་རི་ཐོང་
 བྱུང་བ་ལ་རྫོང་བརྒྱལ་པས་རྒྱང་པ་ཆག། རྒྱང་པ་ལ་ཆག་དཀྱིས་བརྒྱལ་ནས་
 གསོས་པས་རི་ཐོང་སྒྲན་པར་གྲགས། དེས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྒྲན་དབྱུང་སྟོབ་པའི་སྟོ་
 སྤྱིས། མིང་དོན་མཚུངས་པའི་སྟོབ་དཔོན་མ་རྟེན་པས། རུས་དེ་ཙེ་ན་དབུས་གཙང་
 བ་མཁས་པ་མི་དགུ་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཀུན་བསྟེན་པར་དམ་བཅས་ནས། ཐོག་མར་
 སྤྱིད་གྱི་མཁས་པ་གཡོ་རུའི་གཡའ་ཁྱོང་པོ། སྟོང་ལུང་གི་ལྷ་རྒྱུ་སྐུ་སྤྱིས། དབུ་
 རུའི་མཐའ་བཞི་དང་གསུམ། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་བསྟེན་པས་རྣམ་རྟོགས་ཆོས་པ་
 མ་བྱུང་ནས་ཡིག་སྐད་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཁྱུས་ཏེ་གཙང་རྒྱུ་བྱ། བར་གྱི་མཁས་པ་
 གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ། གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་རྫོང་ལ་ཡན་ལག་ཤིང་ཆེན་གྱི་འཁོར་
 ལོ། མི་ཉག་ཟླ་གྲགས་ལ་སྟོ་སྟོར་ཆེན་མོ་དང་རུག་གསོ་དཔའ་པོ་ཐུབ་པ་དང་རྩ་
 རྩོག་ཅན། བྱང་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་མགོ་བྱང་ཏེ་འཛིན་ལག་བཅས་ཁྱུས། དེས་བྱང་རྟོག་པ་མ་

ཆོས་ནས་སྟོང་དུ་སོང་སྟེ། སྟོང་གི་མཁས་པ་བའི་རི་ལྷན་ནོ། འུག་པ་ཆོས་སེང་། ཆེ་
 རྒྱལ་ལྷ་དགའ་གསུམ་ལ་རིམ་པས་གདུགས་པས་ཆ་ལག་མང་ལ་གདམས་ངག་
 རྒྱུང་བར་མཐོང་སྟེ། དེ་ནས་གསེར་བསྐྱབས་ནས་ཀྱ་གར་དུ་བྱོན། ལམ་དུ་རྟོག་སྟོ་
 ལྷན་ཤེས་རབ་དང་མཇལ་ཏེ་སྐྱ་བསྐྱབ་ནས་རྒྱ་ལྷན་པེའམ། དེར་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྐྱོན་སུས་མཁས་དྲིས་པས། དྲང་སྟོང་ཅུ་པ་བྱ་བ་མཁས་ཟེར། དེའི་བཞུགས་
 ས་འཇག་སྟེལ་གྱི་སྟོ་སྟུང་དུ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱད་པས། དེ་ཅམ་གྱིས་དོན་
 ཅི་གཉེར་ཟེར། ལྷན་དབྱུང་ཤེས་པར་འཆོལ་ལོ་ཞུས་པས། ཞལ་མ་མཇལ་བར་
 ཐུགས་ཐོག་རང་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཆར་གཅིག་གསུངས་པས་མགྱ་ནས་འགྲོ་
 བར་ཚོམ་པ་ན། དྲང་སྟོང་ཅུ་པའི་ཞལ་ནས། གདམས་ངག་དེས་མི་འཁྲོལ་བས་
 ད་དྲང་ཐེངས་གཅིག་ཕྱིར་ཤོག་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱར་བོད་ནས་གསེར་བསྐྱབས་
 ཏེ་ཕྱིར་ཀྱ་གར་དུ་བྱོན་པས། དཔེ་ཐོག་ནས་གཞུང་ཆར་གཅིག་། ཁོག་འབུབ། མན་
 ངག་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་གནང་ནས་ཡིག་སྐྱ་ཚོམ་ལ་པན་སེམས་
 སྟེང་ཅིག་། གསུངས་པ་ལྟར་བོད་དུ་བྱོན་ནས་སྟོབ་མ་བསྐྱངས་ཏེ། གཞུང་དྲི་མེད་
 གཟི་བརྟེན་ལེའུ་བཞི་པ་དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར། ས་མ་འགྲེལ་དཔེ་ཐོན་
 གངས་གྱི་སྟངས་བ་དང་གསུམ་བཅམས། དེ་ནས་གདམས་པ་སུམ་ཅུ་པ་རྩ་བ་སྟོན་
 མ་གསལ་བ། སྟོང་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐར་ཁབ། སྟོང་འགྲེལ་རྒྱལ་པོའི་བང་
 མཛོད་རྣམས་ཚོམ་འཕྲོ་ལ། དགེ་བཤེས་སྟེགས་གྱིས་ངན་སྐྱས་བྱས་པས་བཞག་སྟེ།
 སྟེས་དགེ་བཤེས་སྟུག་སྟོན་ཀྱ་གར་རྒྱ་ཆས་འཕྲོ་བཅམས་པས། ཅུང་ཞན་པ་བྱས་
 ཡོད་པར་བཤད། །

ཞང་དེ་ལ་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་བཞི། དང་པོ་ལྷ་སའི་བལ་རྒྱུང་ལ་སྟེ་སྟོར་མ་དུག་
 དང་ནང་སྟོར་བྱ་དུག་གནང་། གཉིས་པ་འོལ་བའི་རྒྱང་རྒྱུང་ལ་དུག་བཞོད་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཁོང་སྟེང་དང་འདྲ་བ་དེ་གནང་། གསུམ་པ་བསྐྱལ་གྱི་རྟོག་རྒྱུང་ལ་
 གདམས་པ་སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་འགྲེལ་གནང་། བཞི་པ་ཉེ་གནས་སྟེགས་ཤེས་རབ་ལ་

① སྟེ་ལོ་1059-1109བར་ཡིན།

གསུམ། དཔལ་པོ་རྒྱ་འོད་གཞིན་ཅུ།

དུགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ཅུ། གསར་གཏོད། བཅོམ་པ་དུགས་ལྷོར། དུགས་པོ་
 རྒྱན་ནག་ཀྱང་ཟེར། རྒྱལ་ཆེན་མི་ལ་རས་པའི་ཐུགས་སྒྲུབ་དུགས་པོ་བསོད་ནམས་
 རིན་ཆེན་ནམ། དུགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ཅུ་ནི། བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་
 ལས་དབུས་ཀྱི་ལྷོ་འོད་ཆར་གཏོགས་པ་གཉལ་གྱི་ཡུལ། གནའ་རབས་ཀྱི་རུས་སུ་བོན་
 རྟེན་དབུས་དཀྱིལ་གྱི་དཀར་པོ་ཞེས་གསལ་ཀྱང་། ཐིས་སུ་ཡུལ་རྒྱུད་དུ་སྒྲིལ་གྱི་དཀར་
 ཞེས་པའི་གྱིང་ཆོ་རུ། ཡབ་རྟེན་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ། ཡུམ་ཤོ་མོ་བཟའ་ལྷན་གཉིས་
 ཀྱི་སྒྲུབ་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་མོ་ཡུག་སྒྱིལ་༡༠༧༩ ལོ་ལ་འབྱུངས། ཡབ་ཡུམ་
 གཉིས་ལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཆེད་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཁོང་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་
 མཆེད་གཞན་ལས་རིག་པ་གསལ་ཞིང་ཡར་སྐྱེས་མཚུགས་པས། མཆོན་དར་མ་
 གཤམ་ཞེས་གསོ་ལ། ཁོང་གི་རུས་རྟེན་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། རྟོང་ཐུན་ལོ་རྒྱུས་
 ཆེན་པོ་གསེར་གྱི་ཐུམ་སྒྲུབ། ཆེ་དགེ་ཡིག་ཆར་དབུལ་སྤྲིག་ཅན་སྤྲིགས་གནའ་
 རབས་ཀྱི་ཡིག་རྟེན་ནམས་སུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན། གནའ་སྤྱི་མོར་བོད་ལ་རྒྱལ་པོ་
 མ་བྱུང་གོང་། གངས་ཅན་རྫོངས་འདིར་སྤྱུ་གཏུག་པ་ཅན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བས།
 སྤྱུ་ནད་གྱིས་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ཉམ་ཐག་པར་བྱས་པའི་ཆོ། སྤུལ་པའི་ལྷ་བྱང་
 སེམས་རྩོ་རྩེ་བྱ་བ་དེ་ཉིད། སྤུ་འདུལ་བའི་རུས་ལ་བབས་པར་མཁུན་ནས་མི་ཡུལ་
 དུ་བབས། རི་རབ་རྒྱན་པོའི་བྱང་སྤྲིགས་ན་བྱ་བྱང་མང་པོ་ཡོད་པ། རྩ་འཁུལ་
 གྱིས་རྒྱ་རྟེན་བཅུགས་ནས་བབྱང་སྤྱི། སྤུ་རྣམས་འདུལ་བཅུག་པས། ཀྱན་གྱིས་རྟེན་
 བ་ཞེས་བོས་ཤིང་རྩོ་བོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་བབྱང་རྩོ་རྟེན་བ་བཅད་པོའམ།
 རྒྱ་རྩོ་བཅད་པོ་ཞེས་གསལ་པར་བཤད། རྩོས་ནས་རྩོ་དེའི་རིགས་རྒྱད་རྣམས་ལ་

རྟེན་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཁོང་གི་ཡབ་གསོ་རིག་ལ་མཁས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་
 ཞིག་ཡིན་པས། ཁོང་དགྲའ་ལོ་ལྷ་པར་ཐེབས་པ་ན། ཡབ་ཀྱིས་སློག་བསྐྱབས།
 དུན་མི་རིང་བར་སློག་ཐོགས་མེད་ཏུ་གྱུར། དགྲའ་ལོ་བརྟན་པར་གསོ་བ་རིག་
 པ་རྒྱུད་བའི་དབུ་བརྟགས། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲན་པ་མཁས་པ་སྟེ་མེད་མཁུན་ཏུ་དོན་
 སྟོན་གྱི་ནད་བཅོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྲན་དབུད་རྒྱུད་ཞིང་། མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ་
 དང་སྟོབ་དཔོན་པདྨའི་མན་ངག་སོགས་ཞུས། གཙང་པ་ལྷ་རྩེ་དབུ་གསེལ་ལ་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སོགས་སྤྲན་གཞུང་གི་འགྲེལ་བཤད་ཆོང་མ་གསན། བལ་པོའི་
 སྤྲན་པ་བི་རི་སྤྲན་གཞོན་ལ་རྩའི་གནས་ཚུལ་ལ་དབུད་པའི་ལག་ལེན་སོགས་ལག་
 ལེན་གྱི་སྟོར་རྣམས་སྦྱངས། སྟོབ་དཔོན་དེ་གསུམ་ལོ་ཕྱེད་བརྒྱད་བར་བརྟན།
 གཞན་ཡང་རྒྱ་བྱི་ཐན་གྱི་སྤྲན་པ་གཙུག་ཕུད་ཅན་སོགས་སྤྲན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་བརྟུ་
 གསུམ་ཅམ་བཞེན་ནས་ལོ་བརྟུ་གསུམ་རིང་གསོ་རིག་སྦྱངས། བོད་གྱི་གསོ་བ་
 རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་མཐར་མོན། གསང་སྐགས་རྟིང་མའི་རྒྱ་བ་འབར་རེ་བཞེན་
 རས་རྟིང་མའི་ཚོས་གསན། ཟངས་དཀར་ལོ་རྒྱ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་བཞེན་
 བཀྱར་མཛད་ཅིང་། དཔལ་བསམ་ཡས་དང་། ལྷ་སའི་བར་ཕྱག་ཕྱིར་བགྱིས་ཏེ་
 རྒྱལ་འཕྱོར་སྟོར་དང་། བདེ་མཆོག་གི་དབང་ལུང་ཞུས། དགེ་བཤེས་ཤར་པ་བ་
 ཡོན་ཏན་གྲགས་ལ་བཀའ་གདམས་གྱི་ལམ་རིམ་གསན། དགྲའ་ལོ་བརྟུ་བྱག་ལ་
 ཐེབས་པའི་དུས་སྐབས་ཏུ་གྱུར་བར་བཞིན་ནས་ཡབ་ལྷམ་ལ་ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་
 བར། མཆིམས་འོ་སྤྲན་དར་མ་འོད་གྱི་བུ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྤྲན་དབུད་དང་།
 གསང་སྐགས་གསར་རྟིང་གི་གྲོང་ཆོག་འདོན་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱིམ་གཞིས་རྒྱུད་བར་
 མཛད། སྤྲན་གཅིག་དང་སྤྲན་མོ་ཞིག་ཀྱང་སྟེས། ཁོང་བྱིམ་མི་རྣམས་པན་ཚུན་
 བཅེ་གདུང་ཏེ་ཅང་ཟབ་ཅིང་བདེ་བའི་ངང་ནས་འཆོ་ཞིང་གནས་སོ། །དགྲའ་ལོ་
 ཉེར་ལྷ་བཞེས་པའི་ཆོ། དུལ་དེར་འབྱུང་ནག་གི་ནད་ཀྱིས་བྱབ། སྤྲན་ལོ་བརྒྱད་
 ལོན་པ་དང་། སྤྲན་མོ་ལོ་གསུམ་ལོན་པ། ལྷམ་མོ་དང་བཅས་འབྱུང་ནད་ཀྱིས་
 མནར། རྒྱུ་རལ་ཆོད་མེད་ངང་ནས་ཞིང་མོ་བར་ཐེབས། འབྲིང་ལྷག་ཕྱག་ལ་
 འཁོར་བས་བྱིན་བྱས་རྟིང་རྩེ་ལྷག་པར་སྟེས་ནས། མོ་སྤང་ཡན་ཏུ་བརྟུག་ཕྱག་

ལྷམ་ས་ལ་བརྒྱབས་ནས། ད་ནས་བརྒྱུད་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་འདི་འདྲ་ལ་ནམ་ཡང་མི་
 འཇུག་སྟུང་། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར། སྤྲུལ་མོ་ལོ་གསུམ་ལོན་པ་དེ་གི།
 རུར་ཁྲིད་རུ་རོ་བསྐྱལ་ནས་ཚུར་བྱོན་ཅ་ན། སྤྲུལ་མོ་ལོ་དགུ་ལོན་པ་དེ་འདྲ་གྲོངས།
 ཡང་དེའི་རོ་རུར་ཁྲིད་རུ་བསྐྱལ་བར་བྱོན། ཚུར་ཕེབས་པ་ན་ཁོང་གི་སྤྲུལ་མ་ནད་
 རྒྱག་པོས་ཡུན་རིང་མནར་བའི་ཐོག་རྒྱ། སྤྲུལ་མིང་སྤྱིང་གཉིས་གཅིག་རྗེས་གཅིག་
 འདས་པའི་དབང་གིས། ལྷས་བྱུངས་ཟད་ཅིང་དབྱགས་ཆད་ལ་ཁད་རུ་གྱུར།
 མོས་མིག་མཆི་མས་གང་སྟེ་ཁོང་གི་ཞལ་ལ་ཅེ་རེར་བལྟས། ཁོང་གིས་ཀྱང་མའི་
 བཞིན་རས་ལ་གཟིགས་ཤིང་། སྤྲུལ་ཆབ་མང་རུ་བསིལ། ད་ནས་བརྒྱུད་ངས་
 ཁོར་རྗེས་ཀྱན་སྦྱོན་པ་བཏང་ནས། རབ་རུ་བྱུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་
 གསེར་གྱི་སྟོགས་བམ་དབྱེ་ཐོག་རུ་བཞག་ནས་དམ་བཅའ་མཛད། མོས་ཀྱང་
 འདོད་པ་མཐུན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མགོ་བོ་སྦྱར་ཅམ་བྱས་ཏེ་འདས་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་
 ཁོར་རྗེས་ཀྱན་དཔོངས་རྗེས་སུ་བཏང་། རོ་མའི་གརྱང་བཞུགས་མཆོད་རྟེན་
 ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆད་མེད་གྱིས་མནར་བས་འཁོར་བ་
 མཐའ་དག་ལ་སྤྱིང་པོ་མེད་པར་གཟིགས་ནས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་རྒྱག་པར་བཀའ་
 གདམས་པའི་བཅུན་པ་འགོང་སྟོན་དཔལ་བསོད་བྱ་བ་ཞིག་ལ། སྟོགས་བཅོལ་ཏེ་
 རྒྱགས་པོ་རོང་དགར་བྱོན། ཟངས་དཀར་བའི་སྟོབ་མ་མར་ཡུལ་བ་དགེ་བཤེས་
 རྫོ་ལྷན་ཤེས་རབ་མཐུན་བསྟེན་རྗེས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་མཐོས། མཆོན་
 དགེ་སྟོང་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་རུ་གསོལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཐུན་རུ་གསང་
 སྤྱགས་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་མང་པོ་ཞུས། ཆོས་སྟོགས་འགོང་སྟོན་གྱི་བསྐྱལ་བར་བརྟེན།
 རྗེ་མི་ལའི་སྟོབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐུན་ནས། མི་ལའི་གདམས་ངག་
 བྲིད་དང་བཅས་པ་ཞུས། དེའུ་དམར་བསྟན་ཕུན་ཆོགས་གྱིས་མཛད་པའི་《གསོ་
 བ་རིག་པའི་ཆོས་འབྱུང་དྲང་སྟོང་དབྱེས་པའི་འཇུག་ཟེར་》ལས་①། མཆོན་གྱི་ནམ་
 གངས་ཡང་། མེ་རྟོག་ལྷ་མཛོལ། ལྷ་འོད་གཞོན་ལྷ། ལྷ་ལ་འཕྱོར་པ་སུ་ར། བསོད་

① ཤོག་ངོས་709ཐེང་11པར། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1994ལོར།

ནམས་རིན་ཆེན། དབུས་པ་སྟོན་པ། དགེ་སློང་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཆོན། སྟེ་སྟེ་སྟོན་པ།
 དགེ་སློང་འཆོ་བྱེད། རྣམས་པོ་ལྷ་རྩེ། འཛམ་གླིང་གྲགས་པ། དགེ་སློང་རྩི་རྩེ་འཛིན་
 པ། རྩེ་སྐམ་པོ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྩ་མ་དང་ལྷན་པ་དེས་སྐྱ་
 ཆོ་སྟོད་རྩ་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལ། ཤིན་རྩ་མཁས་པར་སྐྱབས་ཤིང་འགྲོ་དོན་
 མཛད། རང་གི་ཡབ་མེས་གཙོས་པའི་གསེང་གི་སྟོབ་དཔོན་སྐམ་ཅུ་ཅམ་ལ་
 གཏུགས། དེའི་ནང་ནས་དབུས་པ་དར་གྲགས་དང་། རིག་སྟོན་དཀོན་མཆོག་
 སྐབས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མཁས་པ་བརྩ་གསུམ་བཞེན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་
 བྱུང་པར་རྩ་གྱུར་པ། རིགས་གསུམ་སྐུལ་པའི་སྟོན་པ་གསུམ་ལ་རེ་རེའི་རྩུང་རྩ་ཟླ་
 བ་སྐམ་ཅུ་རེ་བཞུགས་ནས། གསལ་སྐྱབས་མཛད་པས་སྟོབ་དཔོན་གསུམ་གྱི་
 གདམས་ངག་བྱམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་རྩ་བྱགས་ལ་མངའ། དེ་ཡང་《ཡུང་བཞུན་
 སྟོན་ལམ་》ལས་^①

བྱུང་པར་ལྷ་རྩེ་རྣམ་གསུམ་ལས། །
 སྟོན་རྒྱུད་གཞུང་ལྷགས་བཅས་པ་ཞུས། །
 ཁོང་མཉེས་པ་ཅམ་གྱི་འབྲུལ་བ་བྱས། །
 བཞུད་ཀ་ཡུང་གི་གདམས་ངག་ཞུས། །
 སྟོན་སོང་གི་འབྲུལ་བ་མ་གཏོགས་པའི། །
 ཁ་ཤོར་མཁོགས་པའི་རྩ་པོར་བསྟེན། །
 ས་ཡི་སྒྲིང་པོའི་གཡུ་འོད་ལུལ། །
 འཛམ་ལ་མཐུག་པའི་དར་བེར་གསོལ། །
 ཁོང་ཤིན་རྩ་དགེས་ཏེ་ཡུང་ཡང་གནང་། །ཞེས་དང་།
 ང་དགེ་སློང་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། །
 མ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །
 སྒྲིང་ནས་ཐག་ཆོད་མ་གོ་བར། །

① འདི་ཡང་དེུ་དམར་བའི་གསེང་གི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཡུང་རྒྱངས་པ་ཡིན། ཤོག་ངོས་709ཡོད།

འགྲོ་དོན་རིག་པའི་སྒྲུན་འདི་བསྐྱབས། །
 རྒྱུད་ཕྱིན་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྒྲུ་མར་བསྟེན། །
 རི་རབ་ལྷ་བྱའི་དབྱ་བའི་ལ། །
 རྒྱུད་གཤེར་ལྷ་བྱའི་བསྟེན་བཀུར་བྱས། །ཞེས་དང་།
 གཙང་པ་ལྷ་རྩེ་དབྱ་བའི་ལ། །
 འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་སྐྱལ་པ་ཡིན། །
 རྒྱུ་གར་ལྷ་རྩེ་སྐྱེ་མེད་དེ། །
 རྒྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཡིན། །
 གཙང་གི་བི་རི་སྒྲུན་པ་དེ། །
 རྒྱལ་ན་རྩེ་རྩེའི་སྐྱལ་པ་ཡིན། །
 དུགས་སྒྲུན་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་དང་། །
 རིགས་གསུམ་སྐྱལ་པའི་དངོས་སྟོབ་ཡིན། །
 རྒྱུད་ལྷན་ཞང་གི་སྒྲུན་ནག་ཁྱོད། །
 ད་ཟླ་འོད་གཞོན་རྒྱུའི་སྐྱལ་སྐྱེས་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 ཡང་《ཞུས་ལན་ཆེན་མོ་》ལས།
 རྒྱལ་ཐོབ་རྒྱལ་པོ་དབྱལ་བའི་ལ་དང་། །
 ལྷ་བ་ཉོགས་པའི་སྐྱེ་མེད་གཉིས། །
 རིགས་རྒྱུད་ལྷན་པའི་བི་རི་གསུམ། །
 ཟླ་བ་སུམ་རྩ་རི་རི་བསྟེན། །
 རྒྱུད་ལྷང་གདནས་དག་ལག་ལེན་གནད། །
 དར་གསུམ་ཡབ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི། །
 དབྱུས་གཙང་གི་མཁས་པ་བརྩ་དང་འབྲེལ། །
 ལར་འབྲེལ་ཐོག་གི་སྟོབ་དཔོན་སུམ་རྩར་གཏུགས། །

① དེའི་དམར་གསེ་རིག་ཆོས་འབྱུང་རྩ་བྱངས་པའི་ལྷང་།

རིག་པའི་མན་ངག་ཐོར་བྱ་བཅུ་ལྟ་སྟེ།
 རྣམ་པའི་ཐོབ་པའི་ཞེ་གདེང་ཡིན།
 བརྒྱད་པ་བཟང་པོའི་དོམས་སོ་ཡིན།
 གཞན་དོན་གྱི་དག་བར་འགོའི་སྒྲུལ།
 ཁོ་པོ་དུགས་པོ་རྣམས་འཁྱོར་དེ།
 སྤྱི་འདུལ་བ་གསེར་གྱི་ཕུང་པོ་ལ།
 བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲི་རགས་བཅིང་།
 རྣམ་གསལ་སྒྲུགས་བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་དེ།
 དམ་ཚིག་རིན་ཆེན་བུམ་པར་བྱུགས།
 རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་མགུལ་དུ་བྱུངས།
 ད་འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་འདུལ་མི་བྱེད་སྒྲུལ།
 སྤྱི་ཐེད་འོད་གསལ་ཆེན་པོ་དེ།
 བདེ་ཆེན་བྱུགས་གྱི་དགྱིལ་དུ་བྱུངས།
 དོན་སྒྲུ་མ་ཆོས་སྒྲུ་ལྷག་པར་བཞག།
 ད་སངས་རྒྱུས་གྱི་དགོངས་པ་ཡོད་དོ་སྒྲུལ།
 བུ་སྒྲན་ནག་ཁྱོད་ལ་པལ་བསྒྲན་པ།
 བ་ལས་བྱ་ཡིས་ཨེ་བཞི་ལྟོས།
 ངས་ནི་པ་ལས་བྱ་ཡིས་བྱས།
 བ་ལས་བྱ་ཡིས་བཞིས་པ་ནི།
 ང་བཞིན་གྱིས་དང་ང་འདྲ་འོང་།
 བུ་སྒྲན་ནག་ཁྱོད་ལ་ཀྱ་རེ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དང་། ཡང་། བྱུག་ན་དོ་རྩེའི་སྒྲུལ་པ་གྲགས་པའི་
 གཙང་པ་བི་རི་སྒྲན་གཞོན་གྱིས་རྩེས་གྱི་གཏང་རག་གི་མཛུལ་སྐབས་སུ། རྩེ་སྐམ་

པོ་པ་ལ་བསྟོད་པ་།

གནས་བཀྲ་ཤིས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་དེ། །
 རྒྱལ་ལ་སྐམ་པོ་མ་ལགས་སམ། །
 ཡང་དམོན་སྐུལ་པའི་པོ་བྱང་དེར། །
 རྩེ་བྱིན་ལྷགས་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ། །
 རྒྱལ་པོ་ལྟ་རྩེ་མི་བེར་རམ། །
 ཁྱོད་མཉམ་ཉིད་མི་ཡི་སེང་གེ་དེ། །
 སྐྱན་བདུད་ཅི་གསུང་གི་སྒྲ་སྒྲོགས་པས། །
 བད་འདུ་བ་ནམ་བཞི་འཛིན་མཆོགས་དེར། །
 རྒྱལ་རྒྱས་གསུང་བའི་སེམས་ཅན་ནམས། །
 ཞི་བ་རིན་ཆེན་སྤྱིང་དང་འཕྲད། །
 སྐྱ་སྐྱན་པ་ཅན་གྱི་རྩེ་བཅུན་གྱིས། །
 བོད་ཁམས་དཀར་པོར་བསྐྱར་ལགས་ཤིང་། །
 མ་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་མཁོན་བྱེད་ཅིང་། །
 བཀའ་གདམས་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ན། །
 གསང་སྐྱགས་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ་སྐྱགས། །
 རང་རིག་ཐུས་གྱི་མེ་ལོང་ལ། །
 སྐྱེ་མེད་འོད་གསལ་ཡི་གེ་བྲིས། །
 གྲོ་རིག་པ་ཡི་ཤེས་བར་མཛོད་ལ། །
 སྐྱན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སྐྱས། །
 རྒྱས་གསུམ་སྐྱེ་རབས་དོན་ཆེད་རུ། །
 གཉིས་མེད་ཉམས་སུ་སྒྲོགས་པས་མཛར། །
 གཞན་དོན་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ལ། །

① དེའུ་དམར་གསེ་རིག་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་རྒྱུངས་པའི་ལུང་། ཤོག་ངོས་711པའི་སྤྱིང་8པར།

རང་དོན་ཕྱན་ཕྱུང་ཆོགས་པ་འབྱུང་། །
 སྐྱུ་སྐྱུ་པ་ཅན་གྱི་རྩེ་ལ་བསྟོད། །
 རྩེ་མཁུན་བཙེ་ལྟན་པའི་ལྷ་རྩེ་ལ། །
 བདག་དད་པས་བསྟོད་དོ་ཕྱག་ཀྱང་འཆོལ། །
 བྱོད་བཙོན་པས་ཟླ་བ་སྐྱུ་ཅུ་ལྟག །
 བེ་རིར་བསྐྱུལ་ཞིང་བསྟོན་པའི་དོན། །
 རང་གི་གང་ཤེས་གདམས་པ་ཀྱན། །
 མ་སྤྱིས་མ་ལྟག་རྫོགས་པ་སྟེ། །
 ཁོང་པའི་ནང་ནས་སྟིང་བཏོན་ཅིང་། །
 སྟིང་གི་དཀྱིལ་ནས་ཁྲག་ཕྱུང་སྟེ། །
 རྩེ་འགོ་བའི་མགོན་ལ་རྫོགས་པར་སྐུལ། །
 དཔེ་མཁུང་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་ཅུ་མ། །
 བྱས་ན་བདག་གིས་རྒྱལ་བ་བསྐྱུལ། །
 ད་རང་བཞིན་དོན་གཉིས་འབྱུང་པར་ཤོག །
 དྲགས་སྐྱུ་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་མཆིད། །
 ར་སྐྱུ་གཞོན་སྒོ་ལེམས་བདེ་སྟེ་མཆིས། །
 རྒྱུད་ཕྱི་རབས་བསོད་ནམས་བསགས་ཏེ་མཆིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཁས་པ་གསུམ་གྱི་
 གདམས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད། དེའི་གོང་དུ་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟོན་
 ཀྱང་བྱགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་མ་ཆིམ་སྟེ། བྱས་ལན་ཆེན་མོ་ལས་
 དཔེ་བསྟོན་སྐུ་པའི་རང་ལྷགས་ནི། །
 ར་བོད་ཀྱི་བཀའ་གདམས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །
 གཞན་དོན་རིག་པའི་སྐྱུ་བསྐྱབས་ཏེ། །

① དེའི་དམར་བའི་གསེང་རིག་ཆོས་འབྱུང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་། ཤོག་ངོས་711པར།

ལྟ་རྒྱུ་དབྱ་བ་སེལ་མ་བསྟེན་ཆོ། །
 སྒྲན་ཅ་ལག་གཞུང་བཞིན་འབྲེལ་མ་བྱུང་། །
 མཁས་པ་སྦྱེ་མེད་མ་བསྟེན་ཆོ། །
 ནང་དོན་སྒྲན་པའི་བཟོ་མ་ཤེས། །
 བི་རི་སྒྲན་གཞོན་མ་བསྟེན་ཆོ། །
 ཅ་མིག་མང་གནད་ཀྱི་བཟོ་མ་གོ། །
 འདི་གསུམ་རིག་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལགས། །
 མཇལ་བར་དཀའ་སྟེ་དོམས་པ་ཡིན། །
 མི་བདག་ལ་བཀའ་དྲིན་མི་ཆེ་ཨང་།

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེལ་དམར་བསྟེན་འཛིན་སྒྲན་ཆོགས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
 པའི་ཆོས་འབྱུང་དྲང་སྟོང་དབྱེས་པའི་འཇུག་ཤེང་ལས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་
 དུགས་པའི་འཛོར་འབྲུམ་སོགས། གསེ་རིག་སྒྲོར་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་བཅུ་མས་ཡོད་
 པ་ནི། དེའུ་དམར་བའི་གསེ་རིག་ཆོས་འབྱུང་དུ། སྦྱིར་གདམས་པའི་མཛོད་འདི་
 ལ་ཅ་བ་མའི་ཡིག་སྒྲ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག །གསལ་བྱེད་བྱའི་ཡིག་སྒྲ་སྒྲུམ་རུ་ཅ་
 བརྒྱད། གབ་སྤྱོད་གསལ་བྱེད་འཁོར་ལོ་དགྲ་དང་། ཁྱོན་བཞེས་པས་ཡིག་སྒྲ་མ་
 བྱའི་ཆོན་པ་བརྒྱ་དང་དུག་རུ་ཅ་བརྒྱད་བཞུགས་པ་དངོས་མཇལ་དང་། གཞན་
 ཡང་གསེ་རིག་བསྟེན་བཅོས་ཁ་ཤས་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་མ་མཇལ། གསོ་བ་རིག་
 པའི་བསྟེན་བཅོས་བཀའ་འབྲུམ་རིན་པོ་ཆེར་པོད་ཀ་གསུམ་ཅམ་བཞུགས་པའོ། །
 ཞེས་སྤངས་སོ། །

ཡང་དེའུ་དམར་པའི་གསེ་རིག་ཆོས་འབྱུང་ལས་^① ། གསེ་རིག་གི་རྒྱུད་པའི་
 ལུགས་ཀྱན་ལ་རྩེ་སྒྲུམ་པོ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ནི་རྒྱུད་པ་ཀྱན་གྱི་སྟོང་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲང་
 ཡང་། བརྒྱད་ཚུལ་དུ་མ་ནས་ཐབས་མི་ཆག་སྦྱིར་སྦྱོགས་ལྟར་ཅན་ནམས་ཀྱིས་དོར་
 བ་མང་བར་སྒྲང་། ཉིད་ཀྱི་བསྟེན་བཅོས་འདིའི་བརྒྱད་ཚུལ་རྩེ་སྒྲུམ་པོ་པ། ཞང་

① ཤོག་ངོས་715པའི་ཤེང་24པར། མཚོ་ལྗོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1994ལོར།

སྒྲུབ་ནས། ཁང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན། གཙང་པ་དོན་འབྲུག་སེང་གོ། ལྷ་ས་པ་འཕོངས་
བཅུན་མེ་ཏོག རྒྱལ་ག་དར་མ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ལས་བརྒྱད་པ་དང་། ཡང་
སྒྲུབ་པོ་པ། ཁང་སྒྲུབ་ནས། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་སོགས་ནས་རིམ་པར་
བརྒྱད་པའོ། དེ་ལྟར་བརྒྱན་འགྲོའི་དོན་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པར་གྱུར་ནས་དགུང་ལོ་
དོན་ལྷ་པར་རྒྱ་མོ་བྲལ། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་བཙུང་ལྷ་པོ་ཆེས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།
ཞེས་གསུངས་སོ། གཤེགས་པའི་ལོ་དེ་སྟེ་ལོ་ ༡༡༥༣ ལོ། བོད་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་
བཙུང་ལྷ་པོ་སྟོན་ཏེ་མ་ཤར་བ་དང་མཉམ་ཏུ་སྐྱེ་གཤེགས་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།

གཡུ་ཐོག་པའི་རིགས་རུས་ནི། འབེ་ལོའི་གསེང་གི་ཆེས་འབྱུང་ལས་^① “ཉང་སྟོང་
འདྲེ་དང་བྱང་གིས་འཛིན། ཞེས་པའི་འདྲེའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་བཙན་པོ། འདྲེ་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སྒོ་གོས་དང་། ཤེས་རབ་འབར་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་རྒྱུད་མར་བྱང་སྟེ་ཡུགས་གཉིས་ཀ་ལ་དབང་འཕྱོར་པ་དེ་ལས། བར་སྐབས་
སུ་འདྲེ་རྩེ་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་སྟེ་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཏུ་མར་
བསྟེན་པས་རིག་པའི་གནས་སྟེ་དང་། བྱང་པར་ཏུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་
གྱུར་ཏེ། བཅ་ཞིག་ན་རྒྱ་རགས་ཀ་བ་འབྲང་ན་གནས་པའི་གཞི་བདག་གི་སྒྲུབ་པ་
མཛད་པས། བྱ་དགའ་ལ་བྱུང་མེད་གཡུ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་འཕྱོར་པའི་རོ་རྒྱས་བྱིར་བ་
དང་སྤྱད་དེ། དེའི་གཡུ་རྒྱུ་ནམས་ཁང་ཐོག་ཏུ་སྐྱམ་པ་ལས་ཡུལ་མིས་བཏགས་
པའི་མིང་གཡུ་ཐོགས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་། དེས་སྒྲུབ་གྱི་དྲང་སྟོང་བསྐྱབ་པས་
དངོས་སུ་བྱོན་ནས་བྱོང་ཁོ་ན་བྱིན་རྒྱབས་བཅ་རྒྱུད་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཟེར་བས། རྒྱུད་
པ་དང་བཅས་བྱིན་རྒྱབས་པར་ཞུས་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེའི་སྤྱི་བཞེད་པོ། གྲགས་
སེང་། བྱང་པོ་གསུམ་ལས་བགྱེས་པས་སྦྱིད་ཁུང་དང་གཡུ་ཐོག་རང་བཟུངས།
འབྲིང་པོས་ལུང་དམར། གཞོན་པས་སྒོ་བཞིའི་རེ་ཐང་བཟུངས་ནས་སོ་སོར་སྒྲུབ་
གྱི་བྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས། བགྱེས་པ་བཞེད་པོ་ལ་སྤྱི་བཞེད་འབྲུམ་སེང་མཆེད་

① ཤོག་ངོས་151པའི་ཐེང་4པར། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2013ལོར།

གཉིས་དང་། གྲགས་སེང་ལ་སྤྲུལ་མི་མང་ལ། རྒྱུ་པོ་འཛིན་ལས་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།
ཞེས་གསུངས།

གཡུ་ཐོག་པའི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོག་ནི། དེར་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༥༥ ལོའི་མེ་རྩ་
ལོར་འབྲུངས་ཟེར་བ་ཞིག་འབྱི་སྤྱོད་ཡོད་པ་འདི་ནི་དེར་རབས་མི་ཡིས་ཆོད་བཟོ་
བྱས་པ་ཞིག་ལས་ཡིག་ཆོད་གི་འབྲུངས་ལྷུང་གང་ཡང་མི་འདུག །ཁོང་གི་འབྲུངས་
ལོ་དངོས་ནི་གོང་རྒྱ་བསྟན་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ལྷོ་འོད་གཞོན་ཅུ་སྟུ་གཤེགས་རྩེས་ལོ་
གངས་གང་འཆོམས་ཞིག་འདས་རྩེས་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཡུ་ཐོག་སྤྱིར་ཐིག་གི་ལོ་
རྒྱུས་ལས། ཁོང་རང་ཉིད་རྒྱ་གར་རྒྱུ་ཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་འཛིན་གསེས། བྱ་ཅུ་པ་བླ།
དཔའ་པོ། དམ་པ། བེར་མ་པ། རྩེས་བུ་མེ་ལྷ། བོད་རྒྱ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ། རྒྱལ་
པོ་ལྷ་རྩེ་རྩམས་ཁོ་བོ་ཡིན། ཞེས་གཡུ་ཐོག་པས་ཁོང་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་
ཆའི་རྩམ་འབྲུལ་ཡིན་པ་ཞུས་བཞིས་གསལ་པོར་གནང་ཡོད་སྟབས། རྒྱལ་པོའི་
རྩམ་འབྲུལ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྟུ་གཤེགས་ཟིན་རྩེས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་
འབྲུངས་ཡོད་པ་སྟོས་མ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་རིན་ཆའི་འབྲུངས་འདས་
ལོ་ཆོགས་ཡོངས་གྲགས་ནི་ས་ལྷག་ལོ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་དོན་ལྡེ་རྒྱ་ལོར་
འདས། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་ 1079-1153 ལོའི་བར་ཡིན། གཡུ་ཐོག་པའི་འདས་ལོ་ནི།
དགུང་ལོ་དོན་རྒྱལ་པ་གནམ་ལོ་རྒྱལ་པོ་རྩེ་ལོ་སྤྱི་ལོ་བའི་ཆོས་བཅུ་ལ་ཡིན་པ་
གཡུ་ཐོག་རྩམ་ཐར་ལས་གསལ། རྩེ་ལོར་དགུང་ལོ་དོན་རྒྱལ་ཡིན་ན་དེ་ནས་ཡར་
བསྐྱངས་པའི་དོན་རྒྱལ་པ་ནི་ཡོས་ལོ་ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས་པ་རེད། རྒྱལ་པོ་
རིན་པོ་སྟུ་འདས་རྩེས་ཀྱི་ཡོས་ལོ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་ས་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ་ 1159 ལོ་
ཡིན། དེའི་ཕྱི་མའི་ལྷགས་ཡོད་ཡིན་ན་སྤྱི་ལོ་ 1171 ལོ་དེ་ཡིན། དེས་ན་གཡུ་ཐོག་
ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འབྲུངས་ལོ་ཡང་པལ་ཆེར་ལྷགས་ཡོས་ལོ་འདིར་ཡིན་དགོས་
ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆོད་རྩིང་པ་རྩམས་སུ་གཡུ་ཐོག་པ་དེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་སྤྱད་
ཅམ་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་ཏེ། དཔེར་ན། ཞང་སྟོན་གཟི་བརྩིད་འབར་རྒྱ་གར་རྒྱ་
ཐེབས་རྒྱལ་ལམ་རྒྱ་རྩེ་གསལ་ལོ་སྟོན་ལྷན་ཤེས་དང་འབྲུད་ཅིང་དེ་ལས་སྤྱོད་བསྟན་
པར་བཤད། དེས་ནས་རྩོག་ལོ་ཙུ་རྒྱ་གར་ཕྱིར་བོད་རྒྱ་ཐེབས་པའི་ལོ་རབ་བྱུང་

གཉིས་པའི་ཆུ་སྤེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1092 ལོ་ཡིན་ཞིང་། ཁང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་མའི་གཙུག་པོ་ལྷ་
 ལས་སྟོན་སྟོན་སྟག་ཆུང་གི་སྟོབ་མ་དོལ་པ་རིང་མོ་ཡིན་ཞིང་། དོལ་པ་རིང་མོས་
 《གདམས་པ་སྟུམ་རུ་པའི་ཞལ་ཤེས་》 ཞེས་པ་བཅུ་མས་ཡོད་པ་དེ་གཡུ་ཐོག་པས་
 ཁོང་ལས་བསྐྱབས་གཉེར་གནང་ཞིང་སྟུམ་སྟོན་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསལ། དེས་
 བ་གཡུ་ཐོག་པའི་འབྲུངས་གྱི་ལོ་ཚོགས་ནི་ལོ་སྤྱི་ལོ་དང་སྟུར་ན། སྤྱི་ལོ་1171-1246
 བར་ཅམ་དང་། ཡང་ན་དེ་ལས་ལོ་བསྐྱར་གཅིག་འབྲེ་བ་ཅམ་ཡིན་དགོས། །རྣམ་
 ཐར་རྒྱས་པ་ནི་གོང་དུ་རྒྱད་བཞིའི་ཕྱིན་ལས་རི་ལྟར་སྤེལ་བའི་སྐོར་བཤད་པའི་
 སྐབས་བསྟན་ཟིན།

ལ། སྟུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས།

སྟུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ནི། རྟེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་གསེ་
 རིག་ཁོག་དབུབ་ལས་^① ། ཡུལ་རུ་མཚམས་སྟེ་མོའི་མདར་སྟུམ་པའི་སྟུམ་སྟུ་
 བལྟམས། རིག་གནས་གཞན་རྣམས་ལའང་སྟུངས་པ་མཐར་སྟོན་པར་མཛད། དེ་
 བས་རྗེ་གཡུ་ཐོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསན་པས་སྟགས་འཕྲོགས། གསེ་
 དབུད་ཀྱི་གདམས་པ་དོན་རུ་གཉེར་བར་དགོངས་ཏེ། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་རིམ་
 གོ་བ་མཛད། རྒྱད་རྒལ་བདུད་ཚི་སློང་པོ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱད་བཞི་ནི་ཕྱིན་
 རུ་ཟབ་པའི་དབང་གིས། ཡེ་ཤེས་གཟུངས་མ་གཏོགས་རེ་ཞིག་སྟུ་ལ་ཡང་མ་སྤེལ་
 པས་སྟགས་ཀྱི་སྟུམ་མཚོག་དམ་པར་གྱུར་ཏེ། སྟག་བསྐལ་ལུན་སེལ་སྟགས་རྗེའི་ཉི་
 འོད་ལས། སྟགས་རུས་རྒལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟུ་གསུང་སྟགས་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་
 ཐམས་ཅད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་མཚན་བརྗོད་པར་
 དཀའ་བ་གཡུ་ཐོག་ཞབས་ཀྱི་སྟོན་སྟར། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟགས་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་
 འཚོ་བ་རུ་མཚམས་སུ་སྟེས་པའི་སྟུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་བདག་གིས་སྟོ་གསུམ་
 གུས་པའི་སྟོ་ནས་ལོ་གངས་རུ་མར་ཞབས་ལ་གདུགས་ཤིང་མཉེས་པ་རྣམ་གསུམ་
 གྱིས་དབྱེས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཞུང་དང་གདམས་པའི་ཟབ་བརྒྱད་

① ཤོག་ངོས་285པའི་ཐོང་6པར། ཀན་སྟུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1982ལོར།

བཀའ་ལྟར་ཕྱག་ལེན་ལྷག་མ་མེད་པར། རུམ་པ་གང་བྱོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་པ་ཕོགས་སུ་
 ཕོགས། འཕྱགས་གོལ་མེད་པའི་ཟབ་གནད་མཐའ་དག་ནི་བརྟན། ཉམས་འབྲིད་
 ཟབ་མོའི་རྒྱ་བར་ནས་བཏོན། ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་དམ་པར་ནི་དབང་བསྐྱར། མཚུངས་
 པ་མེད་པའི་རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་དམ་པ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དངོས་
 སུ་ཁ་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཐག་ཆོད་ཅིང་། དེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་
 བདག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྟེང་རྗེ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་ལྷགས་སུ་མོང་མ་ཡིན་
 པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལྷ་བ་ཟབ་ཅིང་སྤྲུལ་ཡང་། རི་ལྷ་བ་བཞིན་བདེ་སྤྱད་རྒྱ་
 རྟོགས་པས། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེགས། བྱུང་པར་དུ་ཡང་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་
 ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་
 བཀའ་གཏད་ནི་ཁོ་པོ་གཅིག་སུ་ལས་གཞན་དུ་མ་གནང་ཞིང་། ཁོ་པོ་ལ་བརྒྱུད་པ་
 གང་སྤྱབ་ཆོད་ནི་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ། འགྲོ་དོན་བཅན་ས་ཟིན་ནས་
 གཞན་དོན་གསེ་བ་རིག་པས། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་བརྗོད་
 ཀྱིས་མི་ལང་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། །

སུམ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི་རང་རྣམ་《སྐུ་ལྷ་ལྷན་གྲུབ་》མ་ལས་།

ཁོ་པོ་རུ་འཆོམ་སུམ་པའི་བྱ། །

རྣམ་རྟུ་ར་བདག་འདྲ་ཡིས། །ཞེས་དང་།

ལན་གཅིག་སྟོན་ལམ་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །

གསེ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་འདི་གནང་། །

ཟབ་ལྷག་མེད་པའི་དབྱ་བསྐྱར་བཞེས། །

དྲང་སྟོང་རྒྱུད་པའི་བྱིན་རྒྱབས་མཛད། །

ཆོག་བརྒྱུད་རྒྱུད་མི་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ད་རེས་བྱིད་ལ་གཏད་པ་ཡིན། །

① རྟོག་རྟོག་690པའི་བྲིང་དང་པོར། གཡུ་ཐོག་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།
 1999ལོར།

ད་ཡང་མི་སྤེལ་གཏེར་རུ་སྤྱོད། །
 མཆེད་གྲོགས་གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བར། །
 བག་རུ་ཡིག་རྒྱུད་ཟིན་རིས་ཐོབ། །
 ལོ་སྒྲོར་གཅིག་རུ་གསང་བྱུང་གིས། །
 དེ་ཡིས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པོ་གསུངས། །

ཞེས་སོགས་དང་།

དཔོན་ཁོང་ལ་བྱ་སྤྱོད་གངས་མང་ཡང་། །
 སྐྱ་ཆེའི་སྤྱོད་རུ་གྲགས་པ་དེ། །
 ཅིས་མདའི་བྱང་སྒྲན་དཔལ་ལེ་ཡིན། །
 ཆེ་འགན་དཔོན་ལ་བྱེད་བྱེད་ནས། །
 གདམས་པ་འདི་ཡི་རྩད་མ་ཆོད། །
 དེང་སང་གྲགས་པ་ཅི་ལ་བྱེད། །
 སྐྱ་ཆེའི་བར་རུ་གྲགས་པ་དེ། །
 ཁམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཨ་ཆོས་ཡིན། །
 བརྒྱད་པའི་རྩ་འགྲེལ་བསྐྱིགས་བསྐྱིགས་ནས། །
 གདམས་པ་འདི་ཡི་རྩད་མ་ཆོད། །
 དེང་སང་གཞུང་བཤད་གང་ལ་བྱེད། །
 སྐྱ་ཆེའི་སྤྱོད་ལ་གྲགས་པ་དེ། །
 རུབ་གྱི་དགེ་བཤེས་རྒྱུད་ཡིན། །
 རིགས་རྒྱུད་ཆེ་ས་འདྲིན་འདྲིན་ནས། །
 གདམས་པ་འདི་ཡི་རྩད་མ་ཆོད། །
 དེང་སང་འཁོར་སྤོབ་ཅི་ཡིས་བསྐྱུངས། །
 ཐོག་མཉམས་རུས་མེད་བསྐྱིལ་བ་ཡི། །
 སྤྱི་པོ་གཉིས་དང་མག་པ་གཉིས། །
 དཔོན་སྤོབ་གོ་འདྲིས་ཁྱེར་ཁྱེར་ནས། །

གདམས་པ་འདི་ཡི་ཆད་མ་ཆོད།
 དེང་སང་སུ་སློབ་ཅི་ཡིས་བསྐྱེད་ས།
 སྒྲིགས་ནས་བྱོན་པའི་སུ་སློབ་ནམས།
 ལ་ལ་སྤྲིག་ཐོག་སྒྲ་རེ་སློབ།

ཞེས་སོགས་དང་།

གདམས་པ་འདི་ཡི་ཆད་མ་ཆོད།
 ཁོང་དེང་སང་ནད་པ་ཅི་ཡིས་གསོ།
 མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡི།
 གདམས་པ་ཐོབ་པ་ཨ་པོ་ཅམ།
 གཡུ་ཐོག་བཀའ་བབས་བདག་ལ་བབས།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་ལས་སྒྲོན་འདི་ཕྱིར་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་ཅམ་མཁྱེན་ཅིང་གཡུ་
 ཐོག་པའི་ཞབས་བྱི་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་མཛད་པས་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་
 གནང་། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱས་བཏབ། རིག་ཕུན་སེལ་སློན་མེ་དང་གོགས་
 སེལ་ཚོད་བསྐྱོག་འཁོར་ལོ་མཛད། འགྲེལ་པ་འབྲུམ་ནག །གཡུ་ཐོག་པའི་གསང་
 བའི་རྣམ་ཐར་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་སྒྲོལ་གྱི་བཀའི་བསྐྱེད་པོ་མཛད་པ་སོགས་རྒྱལ་ཆབ་
 ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའོ། །དེས་གྱི་མ་སྒྲིགས་པ་གཞོན་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནང་ནས་སྤྱི་
 སློན་ལ་བཀའ་རྒྱ་དགོལ་བར་ཞུས་ཏེ་གཡུ་ཐོག་འབྲུམ་སང་ཁུ་དཔོན་ལ། འབྲུམ་
 སང་ནས་བརྒྱུད་པ་གཞན་རྒྱ་གྱིས་པའང་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་ཁྲིའི་ལྷ་རྒྱུན་པ།

མཆོན་དངོས་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞེས་གྲགས། ཁོང་གིས་གསར་གཏོད་གྱི་མཛད་
 རྒྱུས་གཙོ་བོ་དེའུ་ལ་རྒྱ་བཙོ་བཟུ་ཆེན་མོ་དང་། ལྷགས་བརྒྱད་ཁམས་བརྒྱད་གྱི་ཐལ་
 བ་བཙོ་པའི་ལག་རྩལ་ཡིན། འདིའི་གདུང་ནི་མདོ་སྤྱད་དབྱར་མོ་ཐང་ཏུ་རྒྱས་བྱང་
 རྒྱུ་གཞོན་རྒྱ་བཞིག་བྱང་བ་དེ་སློབ་དཔོན་པདྨའི་དངོས་སློབ་དང་། རྒྱལ་པོ་
 བློ་སྤྱོད་ལེའུ་བཙན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་བྱང་ཡོད་པ་དེའི་གདུང་རྒྱུད་
 ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་མི་རབས་དགུ་པ་དེ་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པ་ཡིན། རབ་བྱང་

བཞི་པའི་ལྷ་གསེང་རྒྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༣༠ ལོར་འབྲུངས། མཚན་སང་གི་དཔལ་གསེལ།
 གཞོན་རུས་ཡབ་ཀྱིས་ཆུང་མ་ལེན་གྲབས་བྱས་པ་མ་བཞེས་ཤིང་རབ་རུ་བྱུང་། ལོ་
 བརྟན་ནས་བརྟུ་རྒྱ་གི་བར་རུ་མ་ཐུར། བདེ་དགེས། ཐུག་དོར། ཡོ་ག་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ། རྒྱལ་ཐབས་ཐུག་ལེན་དང་བཅས་པ་གསལ་ཞིང་མཁས་
 པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བརྟུ་རྒྱ་པར་བོ་དོང་བྱོན། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེ་མོ་ལས་
 མངོན་པ་གོང་འོག་ཁོད་མ་རྣམ་ངེས། ཤེར་ཕྱིན་སོགས་གསལ། དེ་ནས་འཆད་
 རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཆོད་ཆང་
 པ་དང་མཇལ་བས་དད་པ་ཐོབ། དེའི་མཛུགས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྤྱང་ཕྱོམ་ཁྱུས།
 ཆོས་རྗེས་ཀ་ར་སྟིམ་པ་ཐུར་བྱ་གང་གནང་བ་ཐམས་ཅད་གསེལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་
 འགྲིག་སོང་། ད་ཁྱོད་ལན་གཅིག་ངའི་རྩེ་འོང་དགོས། ངས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 བརྟན་པས་གྲོལ་བ་ལ་ཆོགས་མེད་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བོ་དོང་རིན་
 ཆེན་ཆེས་མཁན་པོ་དང་། ཞང་བསམ་སྤྱིང་པས་སྟོབ་དཔོན། སྟོབ་དཔོན་
 བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་ཅིག་ཅར་བསྟེན་པར་རྫོགས།
 མཚན་རིན་ཆེན་དཔལ་གསེལ། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་བརྟུ་གཉིས་པར་སྟན་གཅིག་
 པའི་རྒྱལ་ཁྱེད་བཟུང་ཞིང་ཤ་ཡང་མི་གསེལ། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་ཆེ་ལ་རུས་
 འཁོར་འཁོར་ལྷགས་དང་། གོ་ལུང་པ་ལས་རུས་འཁོར་ཆགས་ལྷགས་ལེགས་པར་
 བསྐྱབས། ཅིས་ལ་སྤྱངས་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་རུ་
 ཆོས་རྗེ་ཆོད་ཆང་པའི་མཛུགས་རུ་བྱོན། དགོན་དེར་ཐེབས་པ་ཅམ་གྱིས་རོ་གཅིག་
 གི་རྟོགས་པ་འབྲུངས། ཆོས་རྗེའི་རྩུང་རུ་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་གདམས་ངག་མཐའ་
 དག་གསལ་ཞིང་རི་ལྷར་བཞིན་ཐུགས་ལ་འབྲུངས། དེ་ནས་སོང་གིས་བདག་
 ཤུལ་ལར་རུས་འཁོར་གྱི་དཀའ་གནད་མ་བདེ་བ་རྣམས་གཙོད་པ་ལ་འགྲོ་བསམ་
 པ་ཡོད་ཁྱེད་པས། སྤྱོད་ཤུལ་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མེད། ལས་
 འབྲེལ་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་ལ་ཡོད་པས་དེར་སོང་གསུངས། ཡང་སྤྱོད་མ་བདེ་
 བ་ཅི་འདྲ་བ་ཡོད་གསུང་པ་ལ། འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅིས་དཀའ་གནད་རྣམས་
 ཁྱེད་པས། སྤྱོད་མ་བདེ་གི་ལན་རི་ལྷར་བ་གསུངས། དེར་སོང་ཏེ་ལས་ཏེ།

ཚེས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱས་ལའོར་ནི་མ་གསལ། འདི་འདྲ་མཁས་པ་འོང་དོན་གང་
 ལགས་ཞུས་པར། ལྷ་མས། ང་ལྷའི་རིར་བཞུགས་རྒྱུ་མེད་དམར་མོ་ཅིག་གིས་
 པོ་ཏི་ཅིག་བྱི། དེ་མེད་པའི་སྤང་བ་བྱུང་པས། དེ་ནས་པོད་རྒྱ་འགྱུར་བའི་
 ཚེས་ལ་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་གསུངས། འོ་ན་བདག་ལ་རྒྱས་ལའོར་གྱི་
 དབང་ཞིག་གནང་བར་ཞུ་ཞུས་པས། ལྷ་མས། ལྷོ་བ་དཔོན་རྩོད་བཅུན་རང་གསོལ་
 བ་ཐོབ་ལ་མི་ལམ་གཟུང་ཅིག་གསུང་། གསོལ་བ་བཏབ་པས་མི་ལམ་རྒྱ་ཚེས་ཇེ་
 རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྒྱས་ལའོར་བ་སངས་རྒྱས་རྩོད་ཇེ་ཆེ་བྱུང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་རྒྱས་རྒྱས་ལའོར་
 དབང་རྒྱས་པ་ཞིག་གནང་བུན་བ་མིས། ལྷུ་ཉིན་སྤུན་སྤར་ལྷུ་པས། ལྷ་མས་
 ལྷོ་བ་དཔོན་རྩོད་བཅུན་སྤུགས་ཚིམ་མམ་གསུང་། ཤིན་རྒྱ་ཚིམ་ལགས། དེ་འདྲ་
 བའི་སྤུག་ལེན་མཁས་པ་སྤུ་ལས་བསྐྱབས་ཞུས་པས། མཁའ་འགྲོ་མས་བསྐྱབས་པ་
 ཡིན་གསུང་། དེ་རིང་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་རྒྱ་འགྲོ་བ་ཞུས་ནས། དང་པོ་བྱུང་མི་མེད་གྱི་
 རི་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱས། སྤུགས་དམ་ཤིན་རྒྱ་འཕེལ་བས་སྤར་གྱི་ཚེས་བཟེད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཡང་རྒྱ་དུན་པ་སོས། དེ་ནས་གངས་ཏི་མེར་བྱོན་ཏི་རུང་ཟད་བཞུགས། དེ་
 ནས་ལམ་གྲོགས་སྤྲ་དང་བཅས་ཏི་མར་ཡུལ་དང་། མཚོ་མོ་དང་ར་སོགས་བརྒྱད་
 ནས་ལམ་ཐོན་ཏི་རྩོད་ལྷོ་ར་བར་བྱོན། དེ་ནས་ལམ་གྲོགས་གཞན་རྣམས་སྤར་
 སྤུག །དཔལ་ཡེ་དང་འགྲོགས་ནས་བྱོན་པས། ལམ་འཕྲང་གི་གནོད་པ་མང་པོ་
 བཟུལ། བྱུང་པར་རྒྱ་སོག་པོའི་རྒྱ་པས་མཁུལ་སྒྲོམ་ཐག་རྒྱ་བཅུག་ནས་བསྐྱམས།
 སྤུ་ཡུས་ལ་རྩོག་པས་བསྐྱུན་ནས་བརྒྱུད་པར་ས་ལ་འཁྱེལ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་
 བཞིངས་ཏི་འོ་དོད་ཆེན་པོ་པོས་ཤིང་ཞབས་གྲོ་མང་པོ་མཚོད་པས་སོག་པོ་རྣམས་
 བེད་ཅིང་འཐོམ། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་མི་དང་གཟུགས་མེད་ལྟ་འདྲའི་གནོད་པ་
 ཐམས་ཅད་བརྒྱལ་ཞུགས་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་མཛན་ཏི། ལྷ་རྒྱན་རྒྱ་མ་ཐ་ལའི་གྲོང་རྒྱ་
 སྤེལས། དེར་རྩོད་ཇེ་རྣལ་འབྱོར་མ་སྤྲད་འཚོང་མའི་བྱ་མའི་གཟུགས་སྤུ་བྱས་པ་
 ཅིག་གིས་ཚོད་མ་མོར་གང་བྱིན་ཞིང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ལས་སྤྱི་བ་ལྷག་མ་
 ཐམས་ཅད་ཟད། རྩོད་ཇེ་གསུམ་གྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤུགས་ལ་འབྱུངས། རྩོད་ཇེ་
 རྣལ་འབྱོར་མ་ཉིད་གྱི་སྤྲར་བསྐྱུན་ནས་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་ཡང་གནང་། དེ་རྒྱལ་

རྒྱ་བཙུང་བཀྲ་ཤིས་ལོ་ལྔ་པ་ལྟར་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་བརྒྱད་དེ་
 སྤྱིར་བོད་དུ་ཐེབས་པའི་ལམ་པར། ཁ་ཆེ་རྒྱལ་པོས་གསོད་མི་སྤྲུལ་ཅུ་ཙམ་ཞིག་
 མངགས་པ་དང་ལམ་དུ་འཕྲད་ཀྱང་སྟགས་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཅི་ཡང་མ་ཉེས་པར་
 ཐར། བོད་དུ་ཐེབས་པ་དང་ཆོས་རྗེ་ཆོད་ཆང་པ་གཤེགས་ཟིན་ཞིང་། རྟེན་ལ་
 སྟགས་པ་མི་བཞེངས་པའི་བཀའ་ཐེབས་གནང་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་དེའི་ཁོངས་སུ་
 མེད་གསུངས་ནས་རྟེན་བཞེངས་ཡང་འགའ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་སོ་
 གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་བྱ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༢༤༡ ལོར་རྒྱ་གར་རྩོམ་གདན་དུ་
 ཕྱོན། གནས་གཟིགས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པ་ལྷགས་
 ལ་འབྱུངས། རྒྱར་ཆོད་ཆང་པའི་ཞལ་ནས། ད་སྟེ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ན་བྱིད་ལ་
 དག་སྦྱོར་བཤའ་མ་ཅིག་སྟེ་གསུང་བ་འདི་ཡིན་པ་འདྲག་དགོངས་པ་བྱུང་། ཏུར་
 ཁྱིད་བསིལ་བའི་ཆལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་གཞི་བདག་གིས་སྟོག་པ་བཏང་བྱུང་
 བ་སྟོག་པ་གིས་བཅད་དེ་བོར། འབྲུལ་འཁོར་མཛད་པས་ཆ་ཁ་དེ་མ་ཐག་དུ་སྟོས་
 ཐུབ་པར་བྱུང་། རྩོམ་གདན་དུ་མགོན་པོ་ཆོགས་བདག་གིས་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་
 བཏུན་ཡང་མ་ཚུགས་པ་ཡོན་བདག་དུ་ཁས་སྲུངས། དེ་ནས་བཟུང་སྟོང་ཉིད་དང་
 རྟེན་རྗེ་ཡ་མ་བརྒྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་སེང་གེ་ལྷ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་གྱུར།
 རྒྱན་གྱིས་གཟིགས་ཅིམ་དང་། དབྱུགས་པས་བསྟུན་ཅིམ་གྱིས་ནད་གདོན་མཐའ་
 དག་སོས། ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་ཟིལ་གྱིས་མཐུན་ཐུབ་པར་བྱུང་། དེ་ནས་ཆུར་བོད་
 དུ་ཐེབས་ནས་དབུ་གཡོར་གཉིས་དང་། གཉལ་ལོ་རོ། མཆོ་སྤྱོ་སྟགས་ལ་ཐེབས།
 དགྲུང་ལོ་ང་དགྲུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༢༥༥ལོར་ཀམ་པ་ཁྱིའི་ཡང་སྟེད་
 དུ་རང་བྱུང་རྩོམ་རྩོམ་འཛིན་གནང་། འདིར་བོད་དུ་སྤྲོ་མའི་ཡང་སྟེད་རོས་
 འཛིན་གནང་སྟོལ་སྟོག་མར་ཡིན། དགྲུང་ལོ་དེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་
 འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༢༥༥ལོར་རྒྱལ་པོ་གོ་བོ་ལིས་སྟུན་དངས་ཏེ་ཉོར་ཡུལ་དུ་ཕྱོན། རྒྱ་རིན་
 པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་ཆོན་བཀོད་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་
 དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་མཁྱོགས་པོར་བོད་དུ་འབྱོན་ཅིས་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་
 པོས་བཞོལ་བཏབ་ཀྱང་། ཐུབ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། ང་སྤྱོ་བོ་དོང་རིན་ཆེན་ཆེ་ལ་

བཅད། གསེལ་བ་ཚོད་ཆང་པ་ལ་འདེབས། ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་མཛུགས་ཏུ་
བྱུང་ཡང་། མོད་པ་བཀའ་ནས་སྤྱད་པ་ལྷག་སྒྲུལ་པ་མིན་པ་མེད་ཅེས་པའི་གསུང་
གིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་ཆབ་མང་ཏུ་བྱུང་། རྒྱ་ཡུལ་ནས་དངོས་
པོའི་བཟུང་བ་ཁབ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ཕྱིར་བོད་ཏུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་
རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༩༠༧ལོར་སྐྱེ་གཤེགས། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་
འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སློམ་སྒྲན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གམ་
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གསེར་ཕྱོད་ནང་གི་སློམ་བརྒྱུད་གཙོ་བོ་གཅིག་ཡིན།

བདུན། གམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།

རང་བྱུང་དོ་རྩེ་ནི། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༩༤༧ལོར་ལ་སྟོད་མང་
ཡུལ་གྱི་མང་གི་ཆ་སྤྱོད་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་ཆེ་ཕྱིང་པ་
ནག་པོས་ལྷ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཟོ་དགོས་གསུངས་པ། དེ་བཞིན་བཟོས་པའི་ལྷ་ནག་
ཞིག་བཅུ་བས། རྩི་ཁྲི་སྟོང་ཏུ་བཞུགས་ནས་གོང་གི་བྱིས་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཆོས་
གསུང་ཚུལ་གྱིས་ཅིང་མོ་མཛད་པ་གང་སྐྱེ་གསུམ་རོ་སྟོད་ཀྱི་ཆོག་ཅི་རིགས་གསུང་
པར་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་ལོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་རྩ་མ་བཅོང་
ཞོར་ཏུ་མཚུར་སྐྱུར་འབྱོར། གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་བྱིས་པ་རོ་མཚར་ཅན་དེ་ལ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བསྟུ་བ་དང་། བྱི་ཐོག་ཏུ་གདན་དྲངས་པས་ཤད་བྱིས་བྱོན་ནས་
བཞུགས། བྱོད་སྐྱེ་ཡིན་དྲིས་པས། ང་གམ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་སོགས་སྐར་སློ་
མའི་ལུང་དང་། བྱིས་པའི་རོ་མཚར་གྱི་རྟགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཞུ་
རྒྱན་པས་བྱིས་པ་དེ། རང་གི་སློམ་མའི་ཡང་སྟིད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཅིང་མཚན་
རང་བྱུང་དོ་རྩེ་ཞེས་གསེལ། འདི་བོད་ཏུ་རང་གི་སློམ་མའི་ཡང་སྟིད་ངོས་འཛིན་
བྱུང་པའི་སྟེལ་ཐོག་མར་ཡིན། འདི་ལྷ་སྐྱོང་མ་སློམ་མ་གམ་པ་ཤི་ཡིན། གམ་པ་ཤིས་
ཏུས་གསུམ་མཐུན་པའི་བཞུགས་གནས་མཚུར་སྐྱེ་དགོན་པ་ལ་བདག་སྟོང་གནས་
ནས་བཞུགས་སྐབས། རང་བྱུང་དོ་རྩེ་པ་ཤིའི་ཡང་སྟིད་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་།
པ་ཤི་ཏུས་གསུམ་མཐུན་པའི་ཡང་སྟིད་ངོས་འཛིན་ཏེ། མཐར་རང་བྱུང་དོ་རྩེ་གམ་
པ་སྐྱེ་ཕྱིང་གསུམ་པ་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་གམ་པ་སྐྱེ་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་

ཡང་སྤྱི་དུང་ལོ་འཛིན་བྱེད་སྒོའ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་ཁྱུན་པའི་མདུན་
ནས་བསྐྱབས་གཉེར་གཙོ་བོར་གནང་བར་གཞིར་བཅས། སྤྱི་མ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་
མཆོན། དགེ་བཤེས་རྒྱལ་བ་པ། གཉན་རས་དགེ་འདུན་འབྲུམ། སྒོ་བ་དཔོན་
དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། གསང་ཕུ་སྤྱི་དུང་གི་གདན་ས་པ་ཤུག་གཞོན་ཅུ་སྟགས་
ལས་བདེ་དབྱེས་ལ་སྟགས་སྟགས་གསར་མའི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་
རྒྱུབ་ཐབས་དང་བཅས་པ། མདོ་ཡུགས་ཀྱི་དབུ་ཕར་ལ་སྟགས་གཞུང་ག་པོད་ལྟ་
ལ་མཁས་པར་སྤྱངས་པས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་མཁས་པའི་
མཆོན་སྟན་རྒྱས། ལྷག་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་ལ་མཛད་རྗེས་སྤྱི་ལྷག་
དུ་ཆེ་སྟེ། གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ལ་ཞུ་བྱུང་སྤྱི་མ་ཐ་ལའི་ཡུལ་ནས་རྗེ་བཙུན་རྟོ་རྗེའི་ཆོག་
རྒྱུད་ཀྱི་ཞེས་པ་མཁས་པ་འགྲོའི་གདམས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་བྱ་ལི་
པས་མཛད་པའི་དདུལ་རྒྱུབ་པའི་བསྟན་བཙུན་སྟགས་དདུལ་རྒྱུད་བཙུན་བྱུ་ཆེན་
མོའི་གཞུང་དང་། ལག་ལེན་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་རང་བྱུང་རྟོ་རྗེ་ལ་ཆོག་
བརྒྱུད་དུ་གནང་། རང་བྱུང་རྟོ་རྗེས་སྟན་བརྒྱུད་རྟོ་རྗེའི་ཆོག་རྒྱུད་གི་གསང་གནད་
རྣམས་ལ་འབྲེལ་པ་དང་། ལག་ལེན་གྱི་གསལ་ཁ་མཛད་ནས་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ལ་
སྟེལ་ཞིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི། སྒྲེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་དདུལ་རྒྱུད་བཙུན་མོའི་སྟགས་
ལེན་བསྐྱབས། གསོ་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་བསྟན་བཙུན། 《ཅོང་ཞི་འབྲུལ་ཐལ་གྱི་
གདམས་པ་》 མཛད་པ་བྱེད་རིང་ནང་བཞུགས་པ་དང་། སྟན་ཅུས་དོས་འཛིན་
སྟགས་ཞིབ་ཕྱར་འཁོད་པའི་སྒོ་འབྲུམ་རྒྱས་པ་《སྟན་མིང་རྒྱ་མཆོ》 《དཀར་པོ་
དུག་སྒྲོར་》ལ་སྟགས་པ་སྟན་སྒྲོར་བྱུང་འཕགས་ཅན་མང་པོ་མཛད། དེ་བཞིན་
ཅིས་ཀྱི་བསྟན་བཙུན་《ཅིས་ཀུན་ལས་བདུས་པ་》 ཞེས་པ་སྟགས་ཀྱང་མཛད་
དོ། །རབ་བྱུང་དུག་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ལོར་ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྟོ་རྗེས་བོད་
ཀྱི་བྱུང་སྟགས་སྟགས་རྒྱུ་ཁར་ལྷགས་ཟམ་བཙུགས། དུས་དེར་འཛམ་སྤྱི་བསང་
ཞེས་པའི་བསང་ཡིག་འདི་བཙུགས། རབ་བྱུང་དུག་པའི་རྒྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ལོར་
ཉོར་རྒྱལ་ཐོ་གན་ཐེར་ལུས་གདན་ཞུས་ཉོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས། བོད་དང་རྒྱ་
ཡུལ་གྱི་ལམ་བར་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་གནང་། ཤིང་གི་ལོར་སྤྱི་བོད་དུ་ཐེབས།

མེ་བྱི་ལོ་སྤྲར་ཡང་ཉོར་ཡུལ་ཐངས་གཉིས་པར་ཐེབས། རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ས་
ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༥ལོར་དབྱང་ལོ་ང་རྒྱལ་པ་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་དཀོང་པོ་རུ་འབྱུང་བ་ལྟང་
བསྟན་ཞིང་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་རུ་སྤྱུ་གཤེགས། །

བརྒྱད། རྒྱལ་ཐོབ་སྟོང་རྒྱལ་པོ།

ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། གསར་གཏོང། རྒྱལ་ཐོབ་རིལ་དཀར་སོགས་རྒྱན་སྟོང་གི་
རིམས་འགོག་རྒྱན་སྟོང་ཁ་ཤས་ཡོད། རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༡
ལོར་གཙང་སྟོང་ངམ་རིང་རྫོང་གི་འོལ་དཀར་རྩ་ཅེར། ཡབ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་
དང་། ཡུམ་རྒྱ་ཐར་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱུ་རྒྱལ་ནས་བྱང་སྤྱིངས་
སྤྱུ་ཆོས་སྟོང་དཔལ་བའི་རྒྱུང་ནས་སྟོག་འདོན་བསྐྱབས། མི་རིང་བར་མཁས་པར་
གྱུར། བྱང་སྤྱིངས་དགོན་རུ་ཉི་མ་སངས་པའི་རྒྱུང་རུ་རབ་རུ་བྱུང་། མདོ་སྟོང་
རྒྱ་རའི་དགོན་རུ། བཀའ་ལྷ་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུང་ནས་བསྟེན་རྫོགས་
ཞུས། མཆོན་བཙུན་བསྟུས་བཟང་པོར་གསོལ། ངམ་རིང་ཆོས་སྟེ་རུ་མཁས་པ་སྟོ་
གོས་དོ་རྩེ་དང་། དགོན་མཆོག་དར་ལས་གཞུང་ལྷགས་མང་པོ་སྤྱུངས། དེ་ནས་
བསྐྱབས་པས་རྒྱལ་པ་ཐོབ་སྟེ་ཤངས་ཆོས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ཆེན་ཐང་
སྟོང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་མས་དངོས་སུ་ཞལ་བསྟན་ཏེ་གསུངས་པའི་
ཉི་བརྒྱད་རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི།

དང་པོ། གཙང་གི་རི་པོ་ཆེར་ནི་ལྷ་མ་དངོས་སུ་བྱོན་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་དང་། རྒྱལ་
ཆེན། ལམ་ཁྱེར། འཆི་མེད། ལྷ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་
ཁྱིད་གནང་། །

གཉིས་པ། མདོ་སྟོང་སྤྱི་དཀོང་ལྷགས་སྟོང་གི་རྩ་བར་གོང་གསལ་ཆོས་རྒྱལ་
དང་། རྒྱལ་ཆེན། ལམ་ཁྱེར། འཆི་མེད། ལྷ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་རྣམས་ཀྱི་སོ་
སོའི་དབང་ཐོབ། །

གསུམ་པ། མཁའ་སྟོང་གི་གདམས་པ་ཡི་གེ་མེད་པའི་བརྩ་ཐབས་སུ་བྱུང་བ་
བཅས་བཀའ་བབས་སྤྱི་བར་གསུམ་རུ་བྱུང་བ་དེའི་ཆོས་རྒྱན་ད་ལྟའི་བར་བྱུང་
བ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉི་བརྒྱད་གདམས་ངག་ཅེས་ཟེར། དེ་

ནས་ཀྱང་ཀར་ནག་དང་། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་བྱོན། འཇུགས་སྐྱོན་སྒྲོར་
 ལ་རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་མེ་སྐྱུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༦ལོར་བཞེངས་པའི་སྡེ་དགེ་ཐང་རྒྱལ་
 ལྷ་ཁང་སོགས་དང་། ལྷ་སའི་ལྷགས་ཟམ་སོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ན་
 ལྷགས་ཟམ་ལྷ་བརྒྱུད་བརྒྱད། གྲུ་ཆེ་ཆུང་བརྒྱད་དང་བཙོ་བརྒྱད། ཤིང་ཟམ་དུག་ཅུ་
 ཐམ་པ་བཅས་བཅུགས། རྒྱུ་མ་གར་གྱི་སྒྲོར་ལ་ལྷ་མོ་འབྲུག་སྒྲོན་སྒྲོལ་འབྱེད་པ་
 དང་། གསེང་གི་སྒྲོར་ལ་གྲུ་བ་ཐོབ་རིལ་དཀར་དང་། དམར་ཆེན་རིལ་བྱ་སོགས་
 ཞི་བྱེད་དང་། རྒྱུང་བྱེད་གྱི་སྐྱོན་རྒྱུར་གསར་གཏོད་གནང་བ་སོགས་མདོར་ན་
 བོད་འབངས་ཕལ་པའི་འཆོ་བ་ལ་ཕན་པའི་མཛད་སྤྱོན་མང་པོ་སྤེལ་ནས་མཐར་
 དབྱུང་ལོ་བརྒྱད་དང་ཉེར་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ལོར་སྤྱི་
 གཤེགས། །

ལེའུ་བདུན་པ།

མཁུན་དབྱང་དང་གཏེར་མཛན་སྒྲོམ་

ས་བཅད་དང་མོ། མཁུན་དབྱང་གདམས་ངག་གི་སྒྲོམ་།

གཅིག །ས་དམ་པའི་མཁུན་དབྱང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་།

ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་《ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱབ་》ལས་།

མཁུན་དབྱང་དབྱལ་ཚུའི་སྒྲོམ་བ་གཉན་བཅས་སོགས། །

བཀའ་གཏེར་གདམས་པ་ཕྱིས་བྱང་ཚད་ལྟན་མང་། །

ཞེས་གསུངས། མཁུན་དབྱང་ཅེས་པ་ནི། ལྷགས་དང་། རྣམ་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་པའི་
བཅོས་ཐབས་གང་ཞིག །སྤྱབས་བདེ་ཞིང་ཐབས་ཟབ་མོ། གཞན་ལ་མི་སྤེལ་བའི་
གསང་བའི་སྒྲོན་ས་རང་ཉིད་དམ། རང་གི་དམིགས་བསལ་གསང་བའི་སྒྲོབ་མ་
རྒྱང་ཤས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ལ་མི་སྤེལ་བས་ན་མཁུན་དབྱང་ཟེར། མཁུན་ཅེས་
པ་སྤྱི་པ་དང་། དབྱང་ཅེས་པ་བཅོས་ཐབས་ལ་ཟེར། གཞན་ཡང་གསོ་དབྱང་
ཀྱི་སྒྲོགས་སུ་གཏོགས་པ་ས་དམ་པའི་མཁུན་དབྱང་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ། ཁྱི་སྤུ་ལོ་
སྤུ་ལོ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་ནད་སེལ་གྱི་གདམས་པ། བལ་པོ་དེ་བ་ཅི་རྒྱའི་སྒྲོན་
བརྒྱད་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ། བྱུ་ཆེན་ཨོ་རྒྱལ་པའི་དབྱལ་ཚུའི་སྒྲོམ་བའི་གཞུང་
སྒྲོམ་གསུམ་སོགས། ཞེས་མཁུན་དབྱང་གདམས་ངག་སྒྲོམ་མདོར་བསྡུས་ནས་
བསྟན་ཡོད། འབེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀྱན་བྱབ་ཀྱི་《གསོ་རིག་སོག་དབུབ་》ལས་། “ཡང་
ལོ་པའ་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འཕགས་ཡུལ་ནས་བསྐྱར་བའི་གསོ་དབྱང་ལ། ས་དམ་པ་
སངས་རྒྱལ་གྱིས་མཁུན་དབྱང་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་སོགས། ཁྱི་སྤུ་ལོ་སྤུ་ལོ་ཤེས་

① ཤོག་ངོས་296པའི་ཐིང་8པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2002ལོར།

② ཤོག་ངོས་149པའི་ཐིང་8པར། བོད་སྐད་སྐད་ལྟེན་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

ཀྱི་མཁའ་འགྲོའི་ནད་སེལ་གདམས་པ། བལ་པོ་དེ་བཙུན་སྒྲིབ་བརྒྱུད་
བརྒྱུད་ཅིའི་ཐིགས་པ། ཐར་ལོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ། རྒྱ་
དགས་མཛད་པའི་སྒྲུབ་མིང་སྒྲ་སྦྱོར་རེས་པ། བྱ་བ་ཐོབ་ཞོ་རྒྱུན་པའི་དབུལ་ཆུའི་
སྦྱོར་བའི་གཞུང་སྒྲོར་གསུམ། ཟླ་རོ་ཕྱག་སྒྲུམ་ཡང་བོད་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་འགྲོ་དོན་
མཛད་ཀྱང་། སྒྲུབ་དབུད་མཛད་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་བོད་སྒྲུབ་ཀྱིས་བྱས་པ་
ལས་མ་འདས་སོ།” ཞེས་གསུངས། མཐུད་དབུད་ཀྱི་ལག་ལེན་ནི་གཙུག་པོ་ཞེས་
རྒྱུན་དང་། གཏེར་མ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་འདུག །

འདིར་མཐུད་དབུད་ཅེས་པ་གང་ཡིན་རོ་སྟོན་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་དཔེར་བཅོམ་འགའ་
ཞིག་བཀོད་པར། འཇུ་མི་པམ་ཀྱི་མཐུད་དབུད་སྟོགས་བསྐྱེགས་ནང་ཏུ་མན་ངག་
༡༥༦ཡོད་པ་ལས། འདིར་དཔེར་མཚོན་ཅམ་འགའ་ཞིག་བཀོད་པ། ཡང་། ༡༥ བྱིམ་
ཏུ་འདྲེ་ཆགས་པ་སྟོན་ན། བྱ་དག་ནག་པོ། བྱ་བུལ། བྱི་ནག་གི་ལུད་བཅས་གསུམ་
བསྟེས་པ་ལ་ཏ་རི་ནི་ས་བཟླས་ཏེ་བརྒྱག་ནས་མཁའ་འགྲོའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བྱས་ན་
འདྲེ་གདོན་ཐམས་ཅད་འབྲོས་རེས་སོ། །ཡང་། ༢༢ རང་གི་བྱད་མེད་ལ་སྟེས་པ་
གཞན་ཀྱིས་མི་སྦྱོད་པར་འདོད་ན། བྱི་ཡི་ལྷེ་སྐམ་པོར་ཏ་རི་ནི་ས་བཟླས་ཤིང་རྒྱ་
དང་སྦྱར་ནས་རང་དང་། བྱད་མེད་གཉིས་ཀས་མཉམ་ཏུ་འཁྱུང་རེས་བྱས་ན་
དེའི་པར་རྒྱ་ནམ་ཡང་མི་འབྲུགས་ལ་སྟེས་པ་གཞན་དང་ནམ་ཏུ་ཡང་འགྲོགས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་། ༢༩ ཆགས་པ་ཆེ་བར་འདོད་ན་སྒྲར་བུ། སྟོན་དབང་
ལག །ཅོང་ཞི་རྣམས་འོ་མར་བཏབ་པར་ཏ་རི་ནི་ས་བཟླས་ཏེ་འཁྱུང་ན་ཆགས་པ་
རྒྱར་ཏུ་འཕེལ་ལོ། །ཡང་། ༣༦ བྱད་མེད་ཀྱི་ཡིད་མི་འགྱུར་བར་དབང་ཏུ་བྱེད་ན།
བྱི་དཀར་པོའི་ཕོ་མཚན་སྐམ་པོ། ཞིབ་པར་བཏགས་པའི་ཕྱེ་མ་སྤང་ཅི་དང་སྦྱར་
ནས་ཏ་རི་ནི་ས་བཟླས་ཏེ་སྦྱོར་བ་བྱེད་ཏུས། ཉགས་ལ་བྱུགས་ན་བྱད་མེད་གང་དེ་
བདེ་བས་ནམ་ཡང་འབྲལ་མི་ཕོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་། ༤༡ གོ་སྟོན་མར་ནག་
དང་བསྟེས་ལ་ཏ་རི་ནི་ས་བཟླས་ནས་མིག་གི་མཐའ་དང་ཉེ་ཁུང་ལ་བྱུགས་ན་མིག་
ཁ་བས་མི་བྱེད་དོ། །ཡང་། ༤༥ བྱ་རིགས་མི་གཅིག་པ་དགའི་སྟོང་། མ་རྟེན་ན་
རྒྱུ་མར་ཡང་བྱུང་། བྱ་རྟོན་རྒྱུ་མར་དང་སྤྱད་པ་དང་བྱས་པ། དོམ་མཁྲིས།

དེད་མོང་གི་ཆོལ་བུ། མ་རྟེན་ན་མཆེ་བ་ཅན་གང་ཅུང་གི་ཆོལ་བུ་ནམས་སྒྱུར་བའི་
 རིལ་བུ་ཁོང་དུ་བཏང་། ལུས་ལའང་བྱུག་དེ་ཁྱེ་ཅམ་ན་རྒྱང་བཟུང་ཞིང་འགྲོ་དུས་
 ཏ་རི་ནི་ས་བཟླས་ཏེ་མཐེ་བོང་གིས་སྒྲིན་ལག་ཙུ་བ་མནན་ཏེ། ལུ་རྩུར་བཅིངས་
 བས་ཐུན་ན་རྒྱང་པ་ས་ལ་མ་རེག་ཅམ་དུ་འགྲོ་དུས། ཡང་། ༡༡༥ འོམ་བུ། བྱ་
 རྟོད་སྟོས། ལུ་མ་བུ་རེ་རལ། བོང་ང་དཀར་ནག་གཉིས། སེ་བའི་མེ་ཏོག་དང་བར་
 རྒྱ། རྒྱུར་པའི་བར་རྒྱ། རྩེ་ཆའི་མེ་ཏོག། སྤང་ཙུ་དོ་བོ། བྱི་ཆར། ལུར་མོང་
 དང་རྩས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཆ་མཉམ་ཙུ་བཞིན་བཏག་པ། རང་གི་དྲི་མ་དང་དྲི་རྒྱ་
 རྒྱང་རྟོད་གྱིས་རིལ་བུ་ག་རིལ་ཅམ་དུ་དྲིལ། དེ་ཡང་སྐར་མ་རྒྱལ་དང་། ས་རི་
 དང་། རྒྱ་རྒྱང་དང་། ལུ་མས་རྟོད་བཞི་ལ་སྒྱུར། སྐར་མ་བཞི་ལས་གང་ཅུང་འཆར་
 དུས་སུ། གང་ལ་བྱིན་ཀྱང་དེ་དག་རབ་དུ་བྱས་ཤིང་རང་གི་བྱི་ལ་འབྱངས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་དག་ནི་མཐུང་དབྱང་གི་མན་ངག་ནམས་ལས་དཔེར་
 མཆོན་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ན། པ་དམ་པའི་མཐུང་
 དབྱང་དང་། གཏིར་མའི་སྒྲོལ་དང་། མི་པམ་གྱི་མཐུང་དབྱང་སྟོགས་བསྟེགས་
 རྒྱམས་ལ་ལྟོས་ཤིག །

གཉིས། དདུལ་རྒྱ་བཙོ་བཤུའི་གདམས་ངག་སྒྲོལ།

དདུལ་རྒྱ་བཙོ་བཤུའི་ལག་ལེན་གསར་དུ་སྟོལ་བྱས་པ། དདུལ་རྒྱ་བཙོ་བཤུ་ཆེན་
 མོའི་ལག་ལེན་འདི་ནི། བོད་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་
 ཤིག་ཡིན་ལ། རྒྱུར་དདུལ་རྒྱ་སྒྲུབ་དུ་བཀོལ་སྟོད་བྱེད་ཆོག་རྒྱུ་གསོ་རིག་རྒྱུད་
 བཞི་དང་། བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཁྲོད་དུ་ཐར་ཐོར་བཞུགས་ཀྱང་ལག་ལེན་དངོས་སུ་
 བསྟར་པའི་མན་ངག་ནི་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་གསར་དུ་སྟོལ་བྱས། དེ་ཡང་རྟེ་
 དགའི་རྒྱང་ཡིག་གྱུ་རུ་འཕེལ་གྱི་དདུལ་རྒྱ་བཙོ་བཤུའི་ལག་ལེན་བྱིན་བྱིས་《ཟླ་བ་
 བདུད་ཙུའི་ཐིག་ལེ》ལས་^① “བོད་འདིར་དཀའ་ཆོགས་རྒྱང་དུས་རིན་ཆེན་གྲུབ་
 པ་འདིའི་རྒྱན་ནི་མཁས་གྲུབ་ཨོ་རྒྱན་པ་ཡིན་གྱི། ཨོ་རྒྱན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྟེ་བ་དུ་

① རྟེ་དགའི་ཤིང་སྐར་ཤོག་ལྟེ་བ་4པའི་ཉིན་བྱིང་དང་པོར།

མར་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་བསགས་པའི་སྟོབས་ངེས་ཤིང་། འདིར་ཡང་ལྷ་མིའི་
 མཆོད་སྟོང་དུ་གྱུར་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་རེ་བ་སྐྱོང་བྱིར་བོད་སྟོངས་རྒྱ་དཀར་ནག་
 མ་ལུས་པར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། གྲུབ་ཆེན་ཀམ་པའི་སྟོགས་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོས་
 རྩེས་སུ་བབྱང་བའི་མཆོན་ཐོས་བརྗོད་དུ་དཀའ་བ་དེ་ཉིད། ཤམ་སྒྲ་ལ་ཀླ་པ་ལའི་
 སྟོབས་དུ། རིགས་ལྷན་དམ་པར་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བརྒྱད་གསན་པར་འབྱོན་
 དགོངས་ཅ་ན། རྒྱལ་བ་ཆོད་ཆང་པས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱོད་རང་གསོལ་བ་
 ཐོབ་དང་དུས་འཁོར་དབང་བདག་གིས་བཟྱི་གསུངས་པས། ཨོ་རྒྱན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྒྲ་མས་གསུངས་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། གཟིམ་ཐུན་གཅིག་གི་དུས་ལ་དབང་
 བརྒྱད་མ་ལུས་པར་གནང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་འཕགས་ལུལ་གྱི་སྟོན་ལ་ཨོ་རྒྱན་
 ལུལ་དུ་འབྱོན་དགོངས་ནས་སྒྲ་མར་གནང་བ་ལུས་ཏེ་ཐེབས་པས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་
 མཆོག་མང་པོ་དང་མངལ། བྱད་པར་ཡི་དམ་རྩི་རྩེ་ཕག་མོ་མངལ་ནས་དངོས་
 གྲུབ་ཐོབ་ཅིང་དདུལ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལེན་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་ཏེ། དེ་ནས་རིམ་པར་འབྲི་བྱང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ།
 དཀོན་མཆོག་འགྲོ་ཕན་དབང་པོ། འབྲོམ་རིགས་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡེ་
 ཤེས། འཆོ་བྱེད་ཀམ་བསྟན་འཕེལ། དེ་ནས་རྒྱལ་ཀྱན་འདུས་ཞལ་སི་དུ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཏེ། གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་བོད་དུ་མ་བཞེངས་བར་ལ་
 གངས་ཅན་སྟོངས་འདིར་དདུལ་རྒྱའི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཅས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་དདུལ་རྒྱ་
 བཅོ་བཀྲའི་མཐོང་བརྒྱད་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་ཕྱག་ལེན་དེ་ཉིད་དུས་རབས་
 རིམ་བྱུང་གི་མཁའ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྟེལ་གནང་ཞིང་། བྱད་
 པར་དུ་དུས་སྟེས་སུ་ཕྱག་ལེན་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་བྱུབ་པའི་ཕྱིན་
 ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མདོ་ཁམས་སྟེ་དགའི་ལུལ་དུ་བསྐྱུངས་སྟེ་པར་བྱུང་ཏེ། ཐོག་
 མར་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་དདུལ་རྒྱ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་བོད་སྐད་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དདུལ་རྒྱ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོགས་བཅམས་ཏེ་
 དདུལ་རྒྱ་བཅོ་བཀྲ་བྱེད་པའི་ཕྱག་ལེན་གནང་། གདམས་ངག་དེའི་བརྒྱད་པ་ཆ་

ཆང་བ་ཀྲམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ་ལ་གནང་། དེས་བྱུར་མཁར་པའི་མེས་པོ་སྟོབ་
 དཔོན་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ལ་གནང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་དེ་བྱུར་མཁར་མཉམ་
 ཉིད་དོ་རྩེ་ལ་གནང་ཞིང་དེས་དབུལ་ཚུ་བཙོ་བཀྱའི་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་ཆེར་གནང་ནས་
 སྟོབ་མའི་ཆོགས་མང་པོར་སྟེལ། གཞུང་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པའི་
 སུལ་དུ་བྱིན་པའི་སྟོབ་མ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྟེམ་པ་ཆོ་འབྲུམ་དོ་རྩེས་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་
 ཆེར་གནང་། དེ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། དཀོན་
 མཆོག་འགྲོ་མན་དབང་པོ། འབྲོམ་རིགས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡེ་ཤེས།
 དཔོན་ཆང་ཡེ་ཤེས། འཆོ་བྱེད་ཀྲམ་བསྟན་འཕེལ། སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་
 སོགས་ལས་བརྒྱུད་དེ་ཁམས་སྟོགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱིན་པ་དང་། བྱུར་མཁར་པ་
 ལས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱུན་དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ་ཞེས་པས་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་
 སྐབས་སུ་དབུས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱུག་སྟེང་ཆོལ་དུ་དབུལ་ཚུ་བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་
 ཆེར་གནང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བཏབ་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྩེས་སུ་
 ལག་ལེན་དང་དར་སྟེལ་གནང་བའི་སྟོབ་བརྒྱུད་མ་འཕེལ། ཞེས་དང་དུས་མདོ་
 སྤྲུགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཡང་ཆེར་སོན་པ་ཁོ་དུ་མཁན་པོ་ཆོ་
 རྣམ་མཆོག་གིས་ཞལ་གསུང་ལས་ཐོས། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། གཏིང་སྒྲན་གྱི་སྒྲོང་།

གཅིག་ སྦྱིར་གཏིང་སྒྲན་མདོར་བསྟན་པ།

གཏིང་སྒྲན་ཞེས་པ་སྤང་དུ་ག་མོང་བདོལ་བ་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཐོག་
 མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གནའ་པོའི་ཞང་པོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ་མན་ངག་ཞལ་
 རྒྱུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། བར་དུ་བྱུང་བའི་ལྷགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་མི་
 འཛིགས་པའི་མཆོན་ཆ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྟོང་པོ་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་
 ལྷགས་གསོ་རིག་པོད་ཡིག་བརྒྱར་པའི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ་དང་། གཞན་ཡང་གཞུང་
 དང་གདམས་ངག་གི་ཁུངས་ཁུང་ཆེར་མེད་ཀྱང་། དུས་རབས་རིམ་བུར་གི་སྒྲན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ཉམས་ཚུང་ཅག་ཅིག་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་དང་། ཐ་ན་ནད་པ་

ཀླུ་ལྷ་སྐྱོན་པ་གྱུར་པའི་ཉམས་སྦྱོང་གི་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྩལ་གཙོག་ཐབས་ཀྱི་ལག་
ལེན་འགའ་ཞིག་ཚད་ལྡན་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཁྱད་སྤངས་ལྱང་མེད་སྟབས་རྒྱུས་སྐབས་དེར་
མཁས་པའི་མདུན་ན་སྤེལ་ཐབས་མེད་སྟེན་གྱིས། སྟོན་ཕྱོན་གྱི་གུ་རུ་པ་སྒྲ་འབྱུང་
གནས་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མ་དམ་པ་ག་གེ་ཞིག་གིས་མ་འོངས་པའི་ནད་པ་རྣམས་ལ་
དགོངས་ནས་གཏེར་རུ་སྤྲོས་པ་དང་། ད་ལྟར་རྒྱུས་ཐབས་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་ག་གེ་
མོས་གཏེར་བཏོན་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་བཟོ་ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས་
ཀྱང་། འདི་དག་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་སྦྱང་བའི་དོན་དངོས་ཞིག་ཡིན་སྟབས་བོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གཡོ་ཐབས་མེད་པའི་འཆད་བྱ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་
པ་རེད། དེས་ན་གཏེར་སྟོན་གྱི་གསེང་རིག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་བྱུང་ཁྱབ་སྤངས་
འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཞུང་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གཞུང་ལུགས་དང་། བསྐྱར་ཡིག་
གི་གསེང་རིག་ནི་གཏེར་སྟོན་རུ་གྲགས་པའི་གསེང་རིག་གི་ཆུང་གཞི་ཞིག་རེད། །ལྟག་
པར་རུ་རྩོམ་འབྲུམ་ཆོས་གྲགས་ལ་སོགས་གཏེར་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་གཏེར་རུ་བཞེས་
པའི་གདོན་སྤྱང་དང་། རིམས་སྤྱང་གི་སྤྲལ་དང་སྟོན་རྣམས་འདི་དག་ནི། དོན་
དངོས་ནི་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུ་ཉེར་རྒྱག་པའི་མཐུག་དོན་བསྐྱུས་པའི་ནད་རུ་བསྟན་
ཡོད་པའི་གདོན་སྤྱང་དང་། རིམས་སྤྱང་གི་སྟོན་སྤྲལ་དེ་དག་གང་འཆོམས་གྱིས་
བཅད་བཅོས་རེ་བྱས་ཏེ་གཏེར་སྟོན་རང་རང་གིས་གཏེར་བཞེས་ཡིན་ཟེལ་རུ་དྲིལ་
བསྐྱགས་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་འདུག་པས་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་དྲག་ན་
རང་གཞན་སྤྱང་པའི་རྒྱལ།

ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་《ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱབ་》ལས་། གཏེར་
མའི་སྟོགས་ཤིན་རུ་མང་ཡང་ཅུང་ཟད་བསྟོམས་ནས་བཤད་ན།

རྩོམ་འབྲུམ་ཆོས་གྲགས་ཐོན་པོ་དྲག་ཆུང་གི།

བདུད་ཅི་བུམ་ཆེན་ལ་སྟོད་དམར་པོ་དང་།

རྒྱ་བན་རྩོམ་འོད་བདུད་ཅིའི་བཅུད་ལེན་སྟོར།

① ཤོག་རྩོམ་296པའི་ཐོང་12པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 2002ལོར།

ཀྱ་ས་སྒྲན་པ་ཐོན་པོ་ལྟ་འབྱམ་དང་།
 ར་མོ་ཤེལ་སྒྲན་སྒྲན་རྣམས་སྤང་བའི་རིགས།
 སྒྲན་མ་སོག་སྒྲན་གཡུ་གཞིར་དུག་སྒྲོལ།
 གཞུབས་སྒྲོན་ཞང་སྒྲོལ་བྱ་འདྲེ་བྱི་སྒྲོན་བཅས།
 ཉུང་རལ་ལྟ་གསུམ་ལས་ཆོགས་གསོ་དབུང་དང་།
 ཆོས་དབང་དྲང་སྒྲོང་སྒྲོང་མིག་སྒྲན་སྤྱབ་སྒྲོལ།
 ཆོད་ལྡེམ་པད་སྒྲིང་བདུད་ཅི་བུམ་ཆུང་དང་།
 གསང་སྒྲིང་མིག་སྒྲན་རིན་སྒྲིང་དབུལ་ཆུའི་སྒྲོལ།
 ར་བྱའི་གཏིར་བུམ་བྱང་ཆོད་བདུད་ཅི་བུམ།
 རྩོམ་སྒྲིང་ཆོས་འབར་པ་སྒྲན་གཅིས་ཐེང་དང་།
 ཐང་སྒྲོང་ཆུལ་པོའི་རིལ་བྱ་དཀར་དམར་དང་།
 ཐང་སྒྲན་བདུད་ཅི་འཆི་གསོས་ལས་འཕྲོ་སྒྲིང་།
 བདུད་ཅི་ཆོ་བུམ་གནམ་ཆོས་སྒྲན་མང་།

དེས་ན་བཀའ་གཏིར་གྱི་གདམས་པ་ཕྱིས་བྱང་ཆོད་ལྟ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་འདིར་
 མཐའ་དག་སྒྲོས་སུ་མི་ལང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། གཏིར་སྒྲན་གྱི་སྒྲོལ། འབོ་ལོ་ཆོ་
 དབང་ཀྱན་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་» གསོ་དབུང་གྱི་ཁོག་དབུབ་ཀྱན་གྱི་བྱ་ཡིག་སྒྲོ་
 བཟུ་འབྱེད་པའི་ལྟ་མིག་«ལས་^① ། «གསོ་དབུང་གཏིར་མའི་སྒྲོལ་ལ། ཐོན་པོ་དུག་
 ཆུལ་གྱིས་བུམ་ཐང་ནས་དྲངས་པའི་སྒྲན་དབུང་བདུད་ཅི་བུམ་པའི་སྒྲོར་རྒྱས་པ།
 གཏིར་སྒྲོན་ཀྱ་ས་སྒྲན་པ། ཨ་ཡ་ཐོན་པོ་ལྟ་འབྱམ། ར་མོ་ཤེལ་སྒྲན་རྣམས་གྱིས་
 བཏོན་པའི་སྒྲན་རྣམས་བསྤང་བའི་སྒྲོར་དང་། རིག་འཛིན་ཆོད་ལྡེམས་ཅན་གྱིས་
 བདུད་ཅི་བུམ་ཆུང་། རྩོམ་འབྱམ་ཆོས་གྱི་གསུམ་པས་བདུད་ཅི་བུམ་པ་ཆེན་པོའི་
 སྒྲོལ། གཏིར་སྒྲོན་དམར་པོས་དྲངས་པའི་བདུད་ཅི་བཟུད་ལེན་གྱི་སྒྲོལ། མངའ་
 བདག་ཉུང་རལ་གྱིས་དཔའ་པོ་ལྟ་གསུམ་གྱི་ལས་ཆོགས་སུ་གསོ་དབུང་སྤང་བའི་

① ཤོག་ངོས་149པའི་ཐེང་15པར། ཐོད་ལྡེམས་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། 2013ལོར།

སྒྲོམ། གུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་དྲང་སྲོང་སྒྱིང་ཐེག་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་མཛོད་
 བདུད་ཅི་བུམ་པ་དང་བདུད་ཅི་སྒྲན་སྒྱུབ་ཀྱི་སྒྲོམ། རྒྱ་བན་དོ་རྩེ་འོད་ཀྱིས་ཉག་
 དུའི་བཅུད་ལེན། ཐང་སྒྲན་དྲང་སྲོང་དོན་འབྱུང་གིས་བདུད་ཅི་གསེས་རྟ་རི་མ།
 རྩ་སྒྱིང་པས་སྒྲན་སྒྱུབ་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས། གུ་ས་སྒྲན་པས་རིན་ཆེན་སྤངས་
 པ། དཔོན་གསལ་ཁྱུང་ཆོད་ཀྱིས་བདུད་ཅི་བུམ་པ་འཁྱིང་པོ། སངས་རྒྱུས་སྒྱིང་
 པས་མིག་སྒྲན། རིན་ཆེན་སྒྱིང་པས་དབུལ་ཁུ་བཅུད་ལེན། གཙང་སྟོན་ཆོས་
 འབར་གྱིས་པརྩ་གཅིས་སྤྱང་། སྐུ་སྒྲན་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སྒྲེ་བཙུག་། ས་སྒྲན་ཐམ་པས་
 དུག་བཙུག་ཤ་མོ་ལས་དཀྱུས། རྩེ་གཡུ་བཞེར་གྱིས་ཡན་ལག་གཏེར་སྒྲོམ་སྒྱུག་པོ།
 བྱ་འདྲེའི་བཙུག་པ་གཞུངས་སྟོན་གྱིས་བཏོན་པ་སོགས་ཟབ་གཏེར་གྱི་སྒྲན་དབྱེད་
 གྱུང་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་དོ། །དགེ་བཤེས་ཀྱ་པ་མཛོད་ཤེས་ནི་སྒྲན་དབྱེད་ལ་
 མཁས་པ་ཡིན་གྱུང་སྒྲན་དབྱེད་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་ནི་མ་བཤད་དེ། ཟུར་མཁར་
 བས། གུ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ན། སྒྱ་གཞོན་པའི་དུས་ནས་རང་གི་ཁྱ་པོ་ཞང་སྟོན་ཆོས་
 འབར་ལ་སྒྲན་དབྱེད་དང་གཞོད་སྒྱིན་གྱི་སྒྲོམ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན། གཞོད་
 སྒྱིན་བསྒྱུབ་པས་དངོས་སུ་འབྱུང་ནས་དེའི་ཡུང་བསྟན་བཞིན་དུ་སྟོ་བྲག་སྟོགས་
 ལ་ཕྱོད། གསོ་དཔྱད་ཀྱི་ཐིན་ལས་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་སྒྱ་བསོད་སྒྲིས་ཏེ་གཡོར་སྟོགས་
 སུ་སྟེ་ཁང་མང་དུ་བཞེངས། སྒྲིས་ཁ་ཆེ་ལྷ་མགོན་དང་མངལ་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་དང་སྒྲན་དབྱེད་གསན། སྒྱ་ཆེའི་མཆུག་དུ་ག་ཐང་བཏབ་ཅིང་ཐིན་ལས་
 བསྐྱུངས་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱི། གཞོད་སྒྱིན་གྱིས་ཡུང་བསྟན་ལ་བརྟེན་
 ནས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པ་སོགས་འཕྲོས་ཅུང་ཟད་
 ཅམ་ཡང་མི་སྒྲིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས། བྱེ་བྲག་གཏེར་སྟོན་དང་གཏེར་སྒྲན་གྱི་སྒྲོམ།

འདིར་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་གསོ་རིག་ཆོས་འབྱུང་ལས། གསོ་རིག་གི་
 གཏེར་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི། གཏེར་སྟོན་ཁག་གཅིག་དང་དེ་དག་གིས་གཏེར་ནས་
 བཏོན་པའི་ཡིག་ཆ་གང་ཡོད། རོ་སྒྲོད་གནང་བ་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་གཏེར་སྟོན་
 བརྒྱ་ཅིའི་རྣམ་ཐར་ལས། སྒྲན་གཏེར་ལེན་མཁན་གྱི་གཏེར་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་

རོ་སྒྲོད་ལྷ་བར། འོན་ཀྱང་འབེ་ལོས་གསུངས་པའི་གཏིར་སྒྲོན་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
ཐར་གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་རུ་མི་སྤང་བ་དཔེར་ན། ཐར་སྒྲུབ་དྲང་སྤྱོད་
དོན་འགྲུབ་ཀྱིས་《བདུད་ཅི་གསོ་མ་རྟ་རི་མ》སོག་སྒྲུབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་《སྤྱི་བཙུང་སྤྱོད་
ལྷེ་གཡུ་བཞེར་ཀྱིས་《ཡན་ལག་གཏིར་སྒྲོམ་སྒྲུག་པོ》《བྱ་འདྲེའི་བཙུང་སྤྱོད་》གཞུགས་
སྒྲོན་ཀྱིས་བཏོན་པ་གསུངས་པའི་གཏིར་སྒྲོན་འདི་དག་གི་རྣམ་ཐར་མ་རྟེན། །

༡ གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་དང་པོ། གཏིར་སྒྲོན་རྒྱ་ལོ་ལྷ་ནི། གཏིར་སྒྲོན་འབེ་
ལོའི་གསོ་རིག་ཆོས་འབྱུང་ལས། གཏིར་སྒྲུབ་ཡིན་པ་མ་གསུངས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་
ལས་གཏིར་བྱོན་གྱི་སྒྲུབ་ཡིག་ཡོད་པ་གསུངས་འདུས་པས་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན།
《གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས་།

བལ་བོད་མཆོམས་ནགས་མེ་ཤོར་མི་མང་ཆོག །

བྱུར་ཆ་རྩ་རིར་སྤྱོད་པའི་གཏིར་ཁ་འདི། །

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་། །

གཏིར་སྒྲོན་རྒྱ་ལོ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་གཏིར་སྒྲོན་རྒྱ་ལོ་ལྷ་ནི། སངས་རྒྱུ་བླ་མའི་ཡང་སྤྱོད་དེ་མ་ཐག་
པ་བལ་བོད་མཆོམས་ཀྱི་འཇུག་ལང་རུ་རྒྱུའི་རིགས་སུ་འབྱུངས། འཕྲལ་རུ་སྤྱོད་
མཁུན་པས་ལོ་ལྷ་རྩ་ཐོགས། །མཆོན་དངོས་རྩོ་རྩེ་བཟང་པོ་ཡིན། རྟེན་སྒྲུགས་
བཅུན། རྩེ་མར་པ་དང་རུས་མཆོངས་༽ བྱུར་ཆ་རྩ་རི་སོགས་ནས་བླ་མ་བསྟན་
གཉིས་བསྐྱོར་གསུམ་སོགས་བཀའ་འདུས་སྤྱིར་པོའི་སྒྲོལ། མན་ངག་ལམ་རིམ།
སྤྱིར་རུམ། 《ཅ་གནས་རབ་དབྱེ》《རྒྱ་དབུང་པར་གཅིས་སྤྱོད་》ལ་སོགས་པའི་
གཏིར་མང་པོ་བཏོན་པར་བཤད། འོན་ཀྱང་ཐེབས་པའི་རུས་ཆོད་སྤྱོད་པས་ད་ལྟ་
དཔེ་ལུང་གི་རྒྱུ་སོགས་མི་སྤང་ནའང་། མོང་རུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་བཀའ་བབས་བདུན་
ལྟར་པར་འོད་གསལ་མདོ་སྒྲུགས་སྤྱིར་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོས་གཏིར་དཔེ་
དངོས་སུ་སྤྱོད་བ་ལྟར། བླ་མ་བསྟན་གཉིས་སྒྲོལ་གསུམ་ཟབ་ཏིག་མཐོང་བར་

① དཔལ་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱོད། ཤོག་ལྷེ་བ་37པའི་ཉིན་སྤྱོད་5པར།

② མར་པ་ལོ་ལྷ་བ། 1012-1099 བར།

རང་གྲོལ་གྱི་གཞུང་། ལེན་བརྒྱད་པ་ངོ་མཆར་ཅན་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་བདག་ཅག་
ལའང་སྒྲིན་གྲོལ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེལ་བ་ལྟར། གཏེར་མཛོད་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས།
དེ་ནས་ཟང་ཡིག་ཆེན་མོའི་ལུང་བསྟན། གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་མི་སྤང་ཡང་
གཞུང་སོར་བཞག་ལྟར་རིམ་པར་བཛོད་ན།

༡ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་གཉིས་པ། ལྷ་ནམ་པ་ནི། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་
གྱིས་གཏེར་སྟོན་འདི་ཡིས་ 《དུག་བཅོས་ཤ་མོ་ལས་དུལ་སྒྲུས་》 ཞེས་པ་གཏེར་ནས་
བཞེས་པ་གསུངས། །《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས་།

ཁམས་ཀྱི་ཆེ་མདོར་བྱ་བྱི་ལྟ་ཁང་འབྲུགས། །

སྟོང་ཐང་སྟོན་མར་སྤྲས་པའི་གཏེར་ཁ་འདི། །

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་། །

གཏེར་སྟོན་སྤྲ་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་གཏེར་སྟོན་སྤྲ་ནམ་པ་ནི། བེ་རོའི་རྣམ་འབྲུལ། མདོ་ཁམས་དགེ་
རྒྱལ་བྱང་རོང་གི་མཆོམས་སུ་ཞུང་སྤྲ་ནམ་པའི་རིགས་སུ་འབྱུངས། མཆོན་གཞན་
འགྲོག་པ་སྤྲ་ནམ་བྱུང་པ་རྒྱལ་པོར་ཡང་གྲགས། རྟེན་སྤྲུགས་དཀར་དུལ་སྒྲུས་མ།
སྟོང་ཐང་སྟོན་མར་ཕེབས། དེའི་ཀ་ཁུ་ནས་ཆོས་དང་སྤྲན་དབྱེད་ཅིས་སོགས་ཕན་
བྱེད་མང་པོ་གཏེར་དུ་བཞེས་ཀྱང་། དེང་སང་གཏོ་བཅོས་བརྒྱ་ཅའི་འཁོར་ལོ་ལས་
གཞན་མི་སྤང་། ཕྱིས་འདིར་རྗེ་སྒྲ་མ་པ་རྣམས་འདོ་སྤྲུགས་གླིང་པ་ལ་ཡེ་
ཤེས་མཁའ་འགྲོས་གཏེར་དཔེ་གཏད་ཅིང་ཨོ་རྒྱལ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་གསལ་
སྤང་ལ་བརྟེན། འདིའི་ཡང་སྤྲིད་སྟེ་ཨོ་ཁུ་ཡས་ཀྱི་རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྲ་གསུམ་ཉི་
ལྷེ་འབར་བའི་གཞུང་དང་། རྒྱལ་པོ་མདོ་བརྒྱའི་གདམས་པ་སོགས་བཀའ་བབས་
པར་སྤང་། །

༢ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་ལྷ་པ། གཏེར་སྟོན་པོན་པོ་བྲག་རྩལ། འབེ་ལོ་ཆོ་
དབང་ཀུན་ཁྱབ་གྱིས། པོན་པོ་དྲག་རྩལ་གྱིས་བུམ་ཐང་ནས་དྲངས་པའི་《སྤྲན་

① དཔལ་སྤངས་སྤར་མ་ཤོག་ལྟེན་37པའི་སྤྲིབ་ཐིང་5པར།

དཔྱད་བརྒྱུན་ཅི་བུམ་པའི་སྒྲིབ་རྒྱུ་པ། ཞེས་གསུངས། 《གཏིར་སྒྲན་བརྒྱ་ཅི་
རྒྱུ་ཐར་》ལས་།

སྒྲ་མོ་གནམ་ཐང་དཀར་པོ་སྐྱ་དམག་འཛོམས། ।

ལས་སྒྲ་མི་འབྲུག་བྱེད་ཅིང་ལྷགས་ཆ་ཁྱོན། ।

བུམ་ཐང་ཅིས་ལྷང་སྒྲས་པའི་གཏིར་ཁ་འདི། ।

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་བྱང་། ।

གཏིར་སྒྲན་པོན་པོ་བྲག་ཆང་ཞེས་བྱ་འབྱུང་། ।

ཞེས་གཏིར་སྒྲན་འདི་གཅང་རོང་ཟེར་གྱི་སྒྲགས་སྒྲ་འབྱུངས་༽ རུས་པོན་པོ་
ཡིན་པས་དེར་གྲགས། བེ་རོ་དཔལ་སེང་བྱང་རུ་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་འབྱུངས། རྟེན་
སྒྲགས་འཆང་། སྒྲ་གཞུགས་ཆེ་སྟོབས་ལྡན་པ་ལ་སྒྲ་རྟགས་མཆོན་དྲག་ཅལ་དང་།
གསང་མཆོན་རྟོ་རྟེ་འབར་རུ་གྲགས། བུམ་ཐང་ཅིས་ལྷང་ནི། རུས་གསུམ་
སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲ་ཡི་མ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ། མོན་པ་རྒྱམས་གྱིས་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཁང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། གཏིར་གནས་དེ་ནས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རུ་
བཞི་པ། གྱུ་རུ་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས་གྱིས་མཆོན་ཤི་སིང་ཏའི་རྫོགས་རིམ་སྒྲ་མ་དམར་
བྱིད་ཟེར་བའི་ཤུའི་གདན་དྲངས། འདི་ཡི་ནང་ན། སྒྲ་མ་མཐོང་དང་བལ་མ་
མཐོང་། མི་སྒྲ་མ་དོན་དང་མི་འབྲལ་བ། ཟེར་བའི་མན་ངག་དེ་ཡོད་གསུངས།
འདི་བུམ་གཏིར་ཀ་དག་གི་སྒྲ་ལང་འབྱུང་། གཞན་ཡང་སྒྲ་པ་ལ་སྐྱགས་
པའི་ཆོས་སྒྲིབ་དང་། ཤངས་གྱི་སྒྲིབ་ཀ་ཟེར་ཤིང་བྲག་ནས་བཏོན་པའི་རྒྱ་རུ་མ་ཤི་
ས་བསྟན་པ་རུས་སྒྲ་ལ་ནག་པོའི་སེང་རྒྱང་བཅས་ཆོག་མ་ཟབ་པའི་བཀའ་རྒྱ་སྒྲིག་
གི་རྒྱ་ཅན་མའི་སྒྲིབ་སྐྱགས་ཆོས་མང་རུ་ཡོད་པ་ལས་རྒྱ་རུ་ལ་ཤིས་བསྟན་པ་ཅམ་
གྱི་ལྷང་ད་ལྟའང་སྤང་། ཤིས་པརྒྱ་འོད་གསལ་མདོ་སྒྲགས་སྤིང་པ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་
ཉི་བརྒྱད་ཟབ་མོའི་བཀའ་བབས་པའི། ཆོ་གྱུར་སྒྲགས་མའི་གདམས་ཟབ་གཏིར་
རྟེང་དང་མཐུན་པའི་རོ་མཆོར་ཅན་བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྲོད་ཤིང་ལྟེན་ལྟེན་40པའི་ཉིན་ཤིང་3པར།

② སྒྲིབ་པའི་རུས་རབས་བརྒྱ་པའི་ནང་ཡིན་པེས།

༤ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་པ། གཏེར་སྟོན་ཀྱ་ས་སྟོན་པ། འཕེ་ལོ་ཆོ་དབང་
 ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་གཏེར་སྟོན་འདི་ཡིས་སྟོན་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་སྟོར་གཏེར་ནས་བཞེས་
 གསུངས། 《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་རྣམ་ཐར་》ལས་།

ལ་སྟོན་བཅའ་ཡུལ་མཆོན་ལ་སོ་ནམ་བྱེད། །

འཇམ་སྒྲིང་རྒྱལ་པོའི་དཔོན་རྒྱུད་འབངས་ཀྱིས་ནོན། །

སྟོ་གཏེར་གཏེར་ཕུན་འགའ་ཞིག་སྟེས་པ་འདི། །

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་བྱུང་། །

གཏེར་སྟོན་ཀྱ་ས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་གཏེར་སྟོན་ཀྱ་ས་སྟོན་པ་ནི། བེ་རོའི་རྒྱུ་མཐའ་སྟོ་བྲག་གི་སྟོགས་སུ་
 འབྱུངས། རྟེན་སྟོན་སྟགས་དཀྱུས་མ། དབེན་གནས་རྣམས་སུ་རྒྱབ་པ་མཛད་པས་
 ཀུན་སྐྱེད་སྒྲོ་འོད་དང་སྟོན་པ་པརྒྱ་རྒྱབས་སུ་བྲགས། ཀྱ་ས་ནི་ས་མིང་དང་སྟོན་
 པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཅི་རིགས་པ་མཁུན་པའི་སྟེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་སྟོ་ཅལ་གྱི་བྲག་རྟེན་འཛིངས་པ་འདྲ་བ་ནས། གཏེར་ཞལ་བྱེས་པ་
 ལས། གཏེར་སྟོ་འདྲིལ་བའི་དབྱིབས་སྟགས་བཞེ་བྱུང་བའི་དྲིལ་བུ་ལས་ཆོས།
 བཤང་ལས་པོན། གཅག་ཆའི་སྟོ་མ་བྱུ་ལས་སྟོན། གབ་ཆེ་ལས་ཆེས་གྱི་སྟོར་རྒྱ་
 ཆེར་སོན་པར་བྲགས་ནའང་དེང་སང་དབང་ལག་གི་བཅུད་ལེན་དཔེ་ལུང་གཉིས་
 ཀའི་རྒྱན་བཞུགས་པ་ཅམ་ལས་གཞན་མ་འཇལ། པོན་སྟེའི་གས་བྲུ་ཆའི་ཕུར་
 རྟག་འགར་སྟོན་ལ་བཀའ་བབས་པ། ད་ལྟའི་བར་དབང་ལུང་བསྟེན་རྒྱབ་གྱི་རྒྱན་
 སྟགས་དར་ཅིང་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བར་བྲགས། བྲ་རྟོགས་སྟགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
 ཡང་ཟབ་དཀོན་མཆོག་སྟེ་འདུས་ལ་གཏེར་ཁ་སྟེ་བར་གྱི་གསུམ་བྱུང་བའི་སྟེ་མ་རྩ་
 གསུམ་རིགས་བསྐྱེད་སྟེ་སྐྱེད་སྟེ་ཆེན་མོ་གཏེར་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་དྲངས་པའི་
 ཆོས་སྟོར་རྒྱ་ཆེར་བཞུགས་པ་ལས། སྒྲིང་པོ་ཅམ་ཞིག་རྟེ་བྲ་མ་པརྒྱ་འོད་གསལ་
 མདོ་སྟགས་སྒྲིང་པ་ལ་ཡང་གཏེར་གྱི་རྒྱལ་དུ་བཀའ་བབས། མར་པ་འཇའ་ཆོན་

① དཔལ་སྐྱེད་ཤིང་སྟེ། རྟོག་ལྟེ་བ་42པའི་ཉིན་མེང་6 པར།

ལས་འཕྲོ་སྒྲིང་པའི། དཀོན་མཆོག་གི་འདུས་ཞེས་ཅ་གསུམ་གནས་བརྒྱུར་གྱི་སྒྲོར་
 རིང་བརྒྱད་དང་ཉེ་བརྒྱད་ལས་གསན་ཅིང་། བྱི་མ་ཅ་གསུམ་གཙོ་བཙུས་ཀྱི་
 འདུས་སྒྲིང་ཐིག་གནས་ཆེན་པ་ལྷ་ཤེལ་རི་ནས། ཤོག་མེར་དངོས་སུ་བྱོན་པ་བདག་
 གིས་ཀྱང་། ཅ་བའི་དབང་ལུང་མཛོས་པ་ལུགས་འདིར་བརྒྱད་པ་གསུམ་འདུས་སུ་
 བཤང་བྱང་དོ། །འདི་ཉིད་ཆོས་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུ་ཆེའི་སྟོན་གཡུ་ཐོག་པ་དང་
 རུས་མཉམ་དུ་བྱོན་པར་གསལ་བས་བོན་གྱི་གཏིར་འབྱུང་འགའ་ཏིར་མ་གཡུ་ཐོག་
 པ་དང་གཅིག་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གཅིག་པའི་གནས་མེད་དོ། །

༥ གཏིར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་བཅུ་པ། གཏིར་སྟོན་བོན་པོ་ལྷ་འབྲུམ། འབེ་ལ་ཆོ་
 དབང་ཀྱན་བྱེད་གིས། གཏིར་སྟོན་འདི་ཡིས་སྒྲན་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་སྒྲོར་གཏིར་
 བས་བཞེས་གསུངས། 《གཏིར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས།

བྱང་གི་བྱི་ཤོང་རུ་བ་འཆུབ་མས་བྱིར། །

བོད་འདིར་དམ་ཆོས་བསྟན་པ་གསུམ་དུ་གྱེས། །

བཀའ་གཏིར་གཉིས་གྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སྦྱོང་། །

གཙང་གི་རུ་མཆོམས་སྤྲས་པའི་གཏིར་ཁ་འདི། །

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་། །

ཨ་ཡ་བོན་པོ་ལྷ་འབྲུམ་ཞེས་བྱ་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་གཏིར་སྟོན་བོན་པོ་ལྷ་འབྲུམ་ནི། བེ་རོ་ཅ་ན་དང་དུན་པ་ནམ་མཁའ་
 ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་འབྲུལ་གཙང་རྟ་ནག་གི་ཚྭ་གསུམ་སུ་འཕྱོམ་སྟོན་པ་②སོགས་
 དང་རུས་མཉམ་དུ་འབྱུངས། རྟེན་བོན་རྣམས། མཆོན་ལྷ་འབྲུམ་མམ་བོན་གྱི་
 ཚྭ་གསུམ་སུ་གུ་རྩ་རྩོན་ཅེར་གྱགས། འདིས་གཙང་གི་རུ་མཆོམས་དང་ཉེ་བའི་རྟ་
 བྱ་དུང་མོར་བྲག་ནས། ཆོས་བོན་སྒྲན་ཅིས་གྱི་སྒྲོར་རྒྱ་ཆེའི་གཏིར་ཞལ་ཕྱེས་པར་
 གྱགས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་མདོས་སྤན་ཅམ་གྱི་ལུང་རྒྱན་ལས་གཞན་མི་བཞགས།
 བོན་ཚྭ་གསུམ་སུ། མ་རྒྱུད་གསང་མཆོག་ཐུགས་རྩེ་ཉི་མའི་བསྐྱེད་རྣམས་གྱི་སྒྲོར་རྒྱ་

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྲ། ཤོག་ལྗེ་བ་43པའི་ཉིན་སྤང་4པར།

② འཕྱོམ་སྟོན་པའི་རུས་སྒྱི་ལོ། 1005-1064

ཆེན་པོའི་དབང་ལྷང་བྲིད་གསུམ། ད་ལྟའི་བར་དར་རྒྱས་དང་ཐུགས་གཅིགས་ཆེ་
བར་སྤང་། མྱིས་འདྲིར་རྗེས་མར་བདེ་མཆོག་སྤྱིང་པོའི་སྒྲོལ་གྱི་སྒྲོལ་གསུམ་
གསུམ་ཡང་གཏེར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀའ་བབས་པ་འང་བཞུགས།

༤ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་བཞི་པ། གཏེར་སྟོན་གྲ་པ་མངོན་ཤེས། འབེ་ལོ་
ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྲབ་ཀྱིས་དགེ་བཤེས་གྲ་པ་མངོན་ཤེས་ནི་སྟོན་དབྱེད་ལ་མཁས་པ་
ཡིན་ཀྱང་སྟོན་དབྱེད་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་ནི་མ་བཤད། ཞེས་གསུངས། 《གཏེར་
སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་རྣམ་ཐར་》ལས་།

རིང་དང་རྒྱ་རྣམས་ཤོག་མའི་ཚང་བཤིག་འདྲ། །

རྩོ་མོ་སྤྱིང་གསུམ་སྤྱིས་པའི་གཏེར་ཁ་འདི། །

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བརྟན་ནས་འབྱུང་། །

གཏེར་སྟོན་གྲ་པ་མངོན་ཤེས་ཞེས་བྱ་འབྱུང་། །

ས་སྤྱིང་གནས་གཞི་བརྒྱ་དང་ཆ་བརྒྱད་འགྲངས། །

གྲ་མདའ་འདི་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་འབྱུང་། །

རྒྱལ་པོས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བདག་པོ་བྱེད། །

ཅེས་པའི་གཏེར་སྟོན་གྲ་པ་མངོན་ཤེས་ནི། །ཤུད་བྱ་དཔལ་ལེན་གི་སྦྱེ་བར་
གྲགས་ཤིང་བེ་རོའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་འང་བགྱང་། །གང་ལྟར་ཡང་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
ཆུ་པོ་བྱི་བའི་ལོ་སྦྱི་ལོ་ ༡༠༧༡ ལོ་ལ་གཡོ་རུ་གྱའི་སྤྱིད་རུ་ཞེས་པར་མཆིམས་རྩོ་རྗེ་
སྤྱི་ཆུང་གི་གདུང་བརྒྱད་རུ་འབྱུངས། སྦྱ་གཞོན་རུ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིགས་
སད་པས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་གྲར་བྱོན། སྦྱ་མེས་ཀྱི་ཁམ་བྱ་ཡམ་ཤུད་རྒྱལ་བ་འོད་
ལས་རབ་རུ་བྱུང་། །ཡུལ་གྱ་ཡིན་པས་གྲ་པ། མངོན་པ་ལས་མཐུན་པ་རྒྱས་པས་
མངོན་ཤེས། རབ་རུ་བྱུང་བའི་མཆོན་དབང་སྤྱག་འབར་རུ་གྲགས། དབུ་ཆའི་
སྟོ་སྤྱིང་ནས་རྩོ་དམར་གསང་སྦྱབ་དང་། གནོད་སྦྱིན་རྩོ་རྩོ་བརྒྱད་འདུལ་གྱི་རྒྱད་
སྦྱབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་སྦྱན་དངས། །ཤུད་པར་ཞང་སྟོན་གྱི་ཡུང་བརྟན་ལྟར་

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྱར། ཤོག་ལྗོངས་45པའི་སྤྱི་བ་ཐོང་6པར།

བསམ་ཡས་དབུ་ཆེའི་བར་ཁང་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་ནས་ལོ་ཆེན་བེ་རོས་བསྐྱར་བའི་གསོ་བ་རིག་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་སྒྲ་དཔེ་ས་པོ་སྟག་ལོ་སྒྲི་ལོ་༡༠༧ལོའི་སྟོན་རྒྱ་ར་བའི་ཆོས་བཅོ་ལཱའི་ནམ་མཁུང་། རྩ་ཆོད་གསུམ་སོང་བའི་རྒྱ་སྒྲན་དྲངས་ཤིང་དཔེ་བཤུས་པས་སྒྲི་མོ་རང་གནས་སྒྲ་བཞུགས། བྱ་དཔེ་ལོ་སྟོར་གཅིག་གསང་། སྤྱིས་ཡར་ལུང་གི་དགོ་བཤེས་སྒྲ་སྟོན་དར་མ་གྲགས་ལ་གནང་བ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བཀའ་བབས་ཏེ་སྤྱན་ལས་བསྐྱངས་པ། འདི་གཅིག་ཤུའི་ལས་དང་ངོ་མཆོར་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། རྩ་སྒྲ་ལ་བསྐྱབས་པས་དངོས་བྱལ་གསེར་གྱི་བདོག་པ་བསྐྱལ་བ་ལ་གཞི་མཛད་དེ། གྲ་ནང་གི་མདར་དཔལ་གྲ་ཐང་གི་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་བཏབ་པས་མཆོན་གནས་གཞི་མང་རྒྱ་བཞེངས། དེ་རྣམས་དང་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲའི་བདག་པོའང་མཛད་པས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་སྤྲང་། མོང་གི་གནོད་སྒྲིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་ལུང་གི་རྒྱན་ཅི་རིགས་པ་དང་། གསོ་དབུང་རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་ལུང་གི་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་རྒྱ་བྱང་བ་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བོས་ཤིང་། བྱག་རྩོར་དམར་པོའི་སྒྲ་བསྐྱར་གཞུང་ཁུང་རྒྱ་བྱང་ལྟེ་ལ་ཅན་ཞིག་རྩེ་སྒྲ་མར་བཀའ་བབས་པའང་བཞུགས།

【གསལ་བཤད།】 ཀོང་སྒྲ་ལོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་བཞེད་པ་ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱལ་རྒྱ་གསལ་བར། མོང་རྒྱ་བེ་རོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱུད་བཞི་གསུངས་པ་ནི། བཀའ་ཐང་རྒྱ་བེ་རོ་ཙྰ་ནས་བོན་ཆོས་འདྲེ་མར་བསྐྱར། ཞེས་གསུངས་པ་བོན་དཔེ་ཆོས་དཔེའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བའི་བོན་གྱི་གསོ་རིག་གི་དཔེ་ཆ་ལ་བཞེད་པ་སྟོས་མ་དགོས། །

འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀྱན་བྱལ་གྱིས་གསོ་རིག་ཆོས་འབྱུང་ལས། “དགོ་བཤེས་སྒྲ་བ་མདོན་ཤེས་ནི་སྒྲན་དབུང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲན་དབུང་གཏིར་ནས་བཏོན་པ་ནི་མ་བཤད་དེ། ཟུར་མཁར་བས། སྒྲ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ན། སྒྲ་གཞོན་པའི་རྒྱས་ནས་རང་གི་སྒྲ་བོ་ཁང་སྟོན་ཆོས་འབར་ལ་སྒྲན་དབུང་དང་གནོད་སྒྲིན་གྱི་སྟོར་སྟགས་ཆོས་མང་རྒྱ་གསན། གནོད་སྒྲིན་བསྐྱབ་པས་དངོས་སྒྲ་འབྱལ་ནས་དེའི་ལུང་བསྟན་བཞིན་རྒྱ་སྒྲ་བྲག་སྟགས་ལ་བྱོན། གསོ་དབུང་གི་སྤྱན་ལས་ཤིན་རྒྱ་ཆེ་བས་

སྐྱེ་བའོད་སྐྱེས་ཏེ་གཡོར་སྐྱེས་སྐྱེ་ལྟ་ཁང་མང་དུ་བཞེངས། སྐྱེས་ཁ་ཆེ་ཟླ་མགོན་
དང་མངལ་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་སྐྱོན་དཔུང་གསན། སྐྱེ་ཆེའི་མཇུག་དུ་ག་
ཐང་བཏབ་ཅིང་སྐྱོན་ལས་བསྐྱངས་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱི། གནོད་སྐྱོན་
གིས་ལུང་བསྟན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་
པ་སོགས་འཕྲོས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་སྤང་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་ག་མངོན་
གིས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་བཏོན་ཟེར་བ་ཁྱུངས་མེད་དུ་གསུངས།

ལྷ་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་བཙུ་ལྷ་ར་ཤག་ཆོས་འབར། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་
ཁྱབ་གིས་གཙང་སྟོན་ཆོས་འབར་གིས་《བསྐྱེད་གཅིས་སྤེང་》 གཏེར་ནས་བཞེས་པ་
གསུངས། 《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས་།

ལོ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་གཉལ་སྤྱད་ལྷ་རྩེར་སྤྱུལ། །

དུགས་སྐྱོམ་སྤྱིང་པོའི་དོན་སྐྱོམ་ཁྱུ་གཅིག་འབྱུང་། །

མཆིམས་སུ་མཁོ་མཐིང་སྤྱས་པའི་གཏེར་ཁ་འདི། །

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་། །

ར་ཤག་གཏེར་སྟོན་མདོས་ལ་མཁས་པ་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་སྤྱུལ་སྐྱེ་ར་ཤག་ཆོན་པོ་ནི། བོ་རོ་དང་འཕྲོག་མི་དཔལ་ཡེ་བྱུང་དུ་
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་འབྱུལ་པ་སྟེ། ཡུལ་ཡར་འཕྲོག་སྤང་དུ་གཉན་གྱི་རིགས་ལས་
འབྱུངས། མཆོན་ར་ཤག་ཆོས་འབར་དང་བསོད་ནམས་རྩི་རྩེར་གྲགས། རྒྱུད་ཏུ་
ནས་མདོས་དང་གསེང་གི་ལོ་རྒྱུས་པས། མཁས་པར་མཐུན་པ་མ་ཟད་འཆི་མེད་
གྱི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པའི་སྤྱུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆོན་པོར་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་ཅལ་
གྱི་བྲག་ནས་མ་མོ་སྤང་ཤར་གྱི་རྒྱུད་དང་མན་ངག་སྤྱིད་པ་མ་མོའི་ཆོས་སྤང་རྒྱུ་
རྟགས་པར་སྤྱོད་ཅུས་པའི་ཟབ་ཆོས་གིས་མ་མོ་སྤྱིད་པའི་བེམ་ཆོན་མོ། མ་མོ་སྤྱིང་
བཞེའི་མདོས་ཆོན། གཞན་ཡང་བོན་གཏེར་སྤྱིད་པའི་འབྲུམ་དགུ་མདོས་དང་སྐྱོན་
དཔུང་འཛིག་རྟེན་དྲེགས་པའི་སྤྱུལ་ཐབས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་པ་ལས། དེང་

① དཔལ་སྤྱངས་ཤིང་སྤྱར། ཤོག་ལྗོངས་46པའི་སྤྱིང་སྤེང་5པར།

སང་གསང་བ་མདོས་བརྩའི་སྒྲོལ་ཡོངས་གྲགས་དང་། མ་མོ་སྒྲང་ཤར་ཆེན་མོའི་
 རྒྱན་ཤིན་རུ་དགོན་པ། འབད་པས་བཅའ་ཏེ་དབང་ལུང་གཉིས་ཀ་ཉི་བརྒྱད་དང་
 རིང་བརྒྱད་བར་མ་ཆད་པ། བདག་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཐོབ་པར་ཚུགས་འདིར་
 སྐལ་བཟང་རུ་མཆོན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྩེ་བཅུན་མི་ལ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཆོ་རིང་
 མཆེད་ལཱི་གདམས་ངག་གི་ཙ་བའང་། སྐལ་སྐྱེ་ར་ཤག་ཆེན་པོས་གཏིར་དཔེ་ཁོང་
 ལ་དངོས་སུ་གནང་བ་གཏིར་འབྱུང་ཁུངས་མ་རྣམས་ནས་བཤད།
 ༡ གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་བརྩུག་པ། ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། འཕེ་ལོ་ཆོ་དབང་
 ཀྱན་བྱུང་གིས་མངའ་བདག་ཉང་རལ་གིས་དཔའ་བོ་སྣ་གསུམ་གྱི་ལས་ཆོགས་སུ་
 གསོ་དབྱང་སྤྱང་བའི་སྒྲོལ། 《གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས་^①

ཡུལ་ཆེ་ས་ཡང་འབྲུགས་པའི་བསྐལ་པ་འབྱུང་། །

སྒྲགས་པས་མཐུ་སྐྱབ་སྐྱེ་པོས་རྒླག་པ་སྒྲོབ། །

མི་བསད་སྒྲོང་ལ་སྐྱེ་དང་གསུང་རབ་འཇལ། །

གྲོང་སྒྲོད་གྲོང་སྒྲོད་འགྲོ་ལ་སྐྱེལ་མ་འཁྲིད། །

སྒྲིན་མོ་སྐར་རྩེས་མཁོ་མཐིང་གཏིར་ཁ་འདི། །

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བརྟན་ནས་འབྱུང་། །

མངའ་བདག་སྐལ་པ་ཉང་རལ་ཞེས་བྱ་འབྱུང་། །

ཅེས་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས། གཏིར་སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལ་བཟན་བརྒྱས་བསྒྲོལ།
 ཞེས་ལུང་བརྟན་པའི་གཏིར་སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་དང་། མཆོག་གི་སྐལ་སྐྱེ་རྣམ་གསུམ་
 ཞེས་གྲགས་པའི། དང་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཆངས་པ་ལྷའི་མེ་རྟོག་ཉིད་བསམ་བཞིན་སྒྲིད་
 པ་ཉི་བར་བརྒྱད་བ་ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ནི། ལྷ་བྲག་གཏམ་ཤུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་
 འཛོད་ས་ཁེར་དགོན་ཅེས་པར་ཡབ་ཉང་སྒྲོན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ཡུམ་པརྩ་
 བདེ་བ་ཙལ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་པོ་འབྲུག །སྤྱི་ལོ་༡༡༢༩
 ལོར་སྐྱེ་བཞུགས། སྐྱེ་རྒྱུད་རུ་རུས་ནས་ཡ་མཆོན་པའི་རྟགས་མཐའ་ཡས། དགུང་

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྲུལ། ཤོག་ལྗོངས་47པའི་ཉིན་མེང་6པར།

ལོ་བརྒྱད་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུ་གཉིད་དབང་པོ། ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ། གུ་རུ་
རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཛུལ་བའི་དག་སྒྲུང་མང་པོ་ཤར་ཅིང་། ཟླ་བ་གཅིག་ཏུ་ཉམས་
ཏུང་། བྱད་པར་རུབ་གཅིག་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་རྟ་དཀར་ལ་ཆིབས་ཤིང་མཁའ་འགྲོ་
སྒྲེ་བཞིའི་ཆིབས་ཀྱི་ཞབས་བཏེགས་པ་ཞིག་མཛུལ་ཏེ་བུམ་པའི་བརྟུང་ཆིས་དབང་
བཞི་བརྒྱར་བས། གནམ་རལ་བའམ། ས་གཡོ་བའམ། རི་འགྲུལ་བ་ལྟ་བུའི་
ཉམས་གསུམ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན། སྟོང་པ་སྒྲ་ཚོགས་མཛུང་པས་མི་ཀུན་གྱིས་སྟོན་
པར་འཛིན་པར་བྱང་། ཡབ་ལས་རྟ་མགིན་གྱི་དབང་གསན་ཅིང་འཛིན་སྲུ་གངས་
རར་བརྒྱབས་པས་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས། ཟངས་ཀྱི་ལུར་པས་རྟ་སྒྲུང་འཛོར། བྲག་
ལ་ལྷག་ཞབས་ཀྱི་རྩིས་བཞག །མཁའ་འགྲོས་ལྱང་བརྟན་པ་ལྟར་སྒྲ་པོ་ཅོག་གི་བྲག་
རྩར་ཐེབས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོས་མཆོན་ཉི་མ་འོད་ཟེར་དུ་གསོལ་བ་ལྟར་
ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་གྲགས། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་ནལ་འཕྱོར་པ་དབང་ལྷག་རྩོམ་རྩེ་བྱ་
བར་སྒྱལ་ནས་ཁ་བྱང་། ཡང་བྱང་། གནད་ཡིག་རྣམས་གནང་ཞིང་བསྐབ་བྱ་
མཛུང་པ་དང་། ག་པ་མཛོན་ཤེས་དང་། ར་ཤག་གཏེར་སྟོན་གྱི་ཁ་བྱང་ཡང་
བྱང་ལྷག་ཏུ་སོན་པ་ལྟར། གཏེར་གནས་བྲག་སྟོན་མོ་སྒྲར་རྩིས་ཀྱི་རྩ་བར་ཐེབས།
དེར་ཞག་བཞུགས་མཛུང་པའི་ཕྱིར་ཉིན། མཚོ་རྒྱལ་གྱི་སྒྱལ་པ་བྱད་ཐེད་ཅིག་གིས་
དེའུ་དཀར་པོ་ལ་རྒྱའི་སྟོན་གཉིས་བཀལ་ནས་བྱང་བའི་ནང་ནས་སྟག་སྟོན་གཅིག་
བཏོན་ཏེ་སྒྲལ། གཏེར་སྟོ་ཡང་རྟེན་ནས་ཟངས་སྟོན། རྩ་བུམ། སྒྲ་རྟེན། དམ་
རྩ། ཁོར་སྒྲ་སོགས་མང་དུ་སྒྱན་དངས་པའི་ཟངས་སྟོན་ལས་ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་
དང་གུ་རུ་ཞི་དྲག །རྩ་བུམ་ལས་མཁོན་པོ་དང་རན་སྟགས་ཀྱི་སྟོར། ལྷག་སྟོན་
ལས་མཁའ་འགྲོའི་ཆོས་སྟོར་མང་པོ་བྱོན། དེ་རྩིས་ཆོང་པ་ཞིག་གི་ལག་ནས་ལྟའི་
མཛུབ་མོ་ཆག་པ་ཞིག་ལྷག་ཏུ་སོན་པའི་ནང་ནས་ཁ་བྱང་བྱང་བ་ལྟར་མཁོ་མཐིང་
རྣམ་སྒྲུང་གི་སྒྲ་རྒྱབ་ནས། གཏེར་སྟོན་སྒྲུག་པོ་དང་སྒྲ་པོ་གཉིས་བཏོན་པའི་སྟོན་
སྒྲུག་ནང་ནས་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གསེགས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྱང་མན་རག་རྣམས་
དང་། སྟོན་རྒྱའི་ནང་ནས་བཏོན་པའི་རྟ་མགིན་གྱི་སྒྲ་གསུང་ལྷགས་རྟེན། དམ་
རྩས་སོགས་མང་པོ་བྱོན། གཞན་ཡང་བསམ་ལས་མཆིམས་སྤ། གནམ་སྒྲས་

ཅན་གྱི་སྒྲིན་བྱ་བྱག། །དབེན་གནས་བྱག་རི་ལྟ་ཁང་ལ་སོགས་པ་ནས་ཀྱང་གཏིར་
 ཁ་མང་པོ་སྒྲུན་དངས། ཡབ་ཉང་སྒྲོན་ཆེན་པོ། རྒྱ་སྒྲོན་པ་དོན་ལྡན། ཞིག་པོ་
 ཉི་མ་སེང་གི། མལ་ཀ་བ་ཅན་པ། སྒྲོན་པ་ཁ་ཆེ་སོགས་སྒྲུ་མ་མང་དུ་བརྟེན་ནས་
 སྒྲགས་དང་མཆོན་ཉིད་གྱི་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྒྲུ་མ་སྒྲུ་གསུམ་འདུས་པའི་
 སྒྲུབ་པ་ལོ་གསུམ་མཛད་པས་སྒྲོབ་དཔོན་པ་རྒྱ་དང་དངོས་སུ་མཛལ་ཞིང་གསུང་
 གི་གནང་བ་མང་པོ་ཐོབ། ལུ་ཏིག་ཤེལ་གྱི་སྒྲུ་མོང་དུ་སྒྲུ་མའི་བྱགས་སྒྲུབ་ཉམས་
 བཞེས་མཛད་སྐབས་མཆོ་རྒྱལ། དངོས་སུ་བྱོན་ནས་མཁའ་འགྲོའི་ཁྱུས་ལན་བརྒྱ་
 ཅའི་དཔེ་གནང་། དུར་ཁྱོད་བསིལ་བའི་ཆོལ་དུ་བྱིད་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་
 བཀའ་བབས་རིག་འཛིན་བརྒྱད་དང་བཅས་པས་བཀའ་བརྒྱད་སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་
 དབང་སོ་སོར་བསྐྱར་ཞིང་རྒྱུད་དང་མན་ངག་རྫོགས་པར་མཛད། མཆོ་རྒྱལ་གྱི་
 རྒྱུ་མ་འབྲུལ་ཇོ་འབུམ་མ་ཁབ་དུ་བཞེས་པ་ལ། སྐས་འགྲོ་མགོན་ནམ་མཁའ་འོད་
 ཟེར་དང་། སྒྲུན་རས་གཟིགས་གྱི་རྒྱུ་མ་འབྲུལ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་གཉིས་
 འབྲུངས། གྲུབ་ཐོབ་དངོས་གྲུབ་ཐེབ་པ་ལ་བཀའ་བརྒྱད་གྱི་གཏིར་ཁ་ཡོད་ཚུལ་
 ཁྱུས་པས། ཁོང་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྫོང་འཕྲང་བཀའ་མ་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་
 པས། དེའང་གསན་ནས་བཀའ་གཏིར་རྒྱ་པོ་གཅིག་འདྲེས་མཛད། གྲུབ་ཐོབ་
 པས་ལྟ་ས་ནས་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲོར་ཤོག་དྲིལ་ལྟ་བུ་དོན་པའང་བདག་པོ་
 བྱིད་རང་ཡིན་གསུངས་ནས་གནང་། སྒྲན་སྒྲུབ་མཛད་སྐབས་སྒྲན་གྱི་ལྟ་མོས་ཨ་
 རུ་ར་རྫོན་པ་ལོ་མ་དང་བཅས་པ་དངོས་སུ་སྐུལ། སྒྲིལ་དུང་མ་ཞིག་པར་ནམ་
 མཁའ་བྱོན་པ་དང་། ཞབས་ས་ལ་མི་རིག་པ་སོགས་རྒྱ་འབྲུལ་མཐའ་ཡས་པ་
 བསྟན། སྒྲོམ་སྒྲུབ་དང་འཆད་སྒྲེལ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བས་སྐྱ་ཆོ་འཁྱོངས་པར་
 མཛད། སྒྲིས་སྒྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་ཡོང་བས་བསྟན་པ་ལ་ཐུག་
 རྩེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་རྒྱ་པོ་བྱི་བའི་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༥ལོ་ལ་ངོ་
 མཆོར་བའི་ལྟས་མཆོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་པར་བྱགས་ཀ་ནས་རྩི་ཡིག་དཀར་
 པོ་ཞིག་བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས་པར་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་བོད་པ་བསྐྱས། སྐར་སྐར་
 གསུངས་བྱགས་གྱི་སྒྲུལ་པ་གསུམ་གཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན། ཆགས་ལོ་

སྤྱི་བཙུན་གདུང་བཟུམ་པས་མི་སྤྱར་མ་རུས། སྤྱར་བྱུགས་རང་འབར་དུ་ཡུར་ཏེ་
གདུང་ཁང་ན་ཁྱེུ་གཞོན་རུ། མཁའ་འགྲོའི་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཏ་རི་ནི་སའི་
སྤྱ་སྤྱོགས་པ་སོགས། ཀུན་གྱིས་མཐོང་བའི་རྟགས་མཚན་མང་པོ་དང་རྟེན་དང་
རིང་བསྐལ་ཁྱད་པར་ཅན་མང་དུ་བྱོན། སྤྱ་འདས་ཀྱི་དགོངས་རྒྱུ་གསུང་དངོས་
གཞིར་པའ་ཆེན་ཤུག་སྤྱི་འཁོར་བཅས་གདན་དྲངས། གསེར་གྱི་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་
པོས་ཐུགས་མཉེས་པར་མཛད། སྤྱས་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་བ་པར་མཛད་པར་བྱས་
པས་བྱིད་རང་སྤྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོར་འདུག་པས་ཁོ་བོས་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་གདུང་རྒྱུད་གཙོད་མི་རུས། རྟེན་འདི་ཀས་འགྲོ་དོན་ཆེ་གསུངས་
ནས་མ་གནང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀར་བསྐྱེད་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་
སྤྱལ་བས། རྟོན་ནས་སྤྱོད་བྱལ་ཆད་བྱལ་གྱི་གཏེར་རྟོན་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པར་མ་ཟད། གསེར་མའི་སྤྱོགས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་གི་དྲི་མ་སངས་ཏེ་
གངས་ཅན་ན་ཉི་ཁྱེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་ཡུར་ཏོ། །སྤྱོད་མའི་གཙོ་བོ་སྤྱས་
འགྲོ་མགོན་རྣམ་མཁའ་དཔལ་བ་སྤྱིན་གྲོལ་ཡོངས་རྒྱུ་གསུང་གྱི་བཀའ་བབས་གཏད་
པའི་བརྟན་པའི་བདག་པོ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་སྤྱས་འཇམ་དཔལ་སྤྱལ་བ་སྤྱོད་ལྟ་
ཤེས་རབ། དེ་སྤྱས་སྤྱུག་རྒྱུ་པ་བདུད་འདུལ་ཏེ་ཡུང་ནས་བསྐྱེད་པའི་
རིགས་གསུམ་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་ནས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་སྤྱས་བརྒྱུད་དང་། གཉོས་
གྲགས་རྒྱལ། ཞིག་པོ་བདུད་ཅི། སྤྱན་ཡུང་བ་མི་བརྒྱུད་རྩོད་རྩོད་སོགས་བཀའ་བབས་
ཀྱི་བྱ་ལྟ་གཙོ་བོར་ཡུར་བའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་གྱིས། བོད་ཡུལ་མཐའ་དབུས་ཀུན་ཏུ་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱིན་ལས་ད་ལྟའི་བར་བྱལ་བརྒྱལ་དུ་འཕེལ་ལོ། །

འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་མངའ་བདག་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་སྤྱེས་རབས་རྣམ་
ཐར་གཏེར་འབྱུང་སོགས། རྒྱ་ཆེན་བཟུམས་ཤིང་སྤྱ་འབྱུར་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་དཀར་
ཆག་ལེུ་ཆོན་དག་ཏུ་གསལ་བས། འདིར་ཡི་གེས་འཛིགས་ཏེ་མདོར་བསྐྱེད་ཅུ་
བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ཟབ་གཏེར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་དེང་སང་རྒྱན་བཟུམས་པ།
རྣམ་ཐར་ཟངས་སྤྱིང་མ། སྤྱ་མ་ཞི་དྲག་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་འདུལ་དང་རྒྱལ་
པོ་ཡུགས། རྒྱལ་རྒྱལ་ལྟ་བུ། བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས། མཁའ་འགྲོ་ཆེན་མོ་དང་

ཁྱོས་ནག །གཏིར་མགོན་ཕྱག་བཞི་པ་གཡུལ་མདོས་བཅས། བསྟན་སྲུང་རྒྱུ་ཁྱོད་
མ་མོ་སོགས་ཁོ་བོས་ཀྱང་། འབད་པས་བཅའ་ཏེ་དབང་ལྱང་རྒྱས་པར་ཐོས་ཤིང་།
བཀའ་བརྒྱད་གཞུང་པོད་དཔྱུ་སོགས་གསར་བཞིངས། བསྟན་པ་དང་སྒྲུབ་ཆེན་
ལན་མང་གིས་མཆོན་སྲི་ཁྱུ་ཅུང་ཟད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ གཏིར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་བཅུ་བདུན་པ། དཔོན་གསས་ཁྱང་ཐོག འབེ་ལོ་ཆེ་
དབང་ཀྱན་བྱེད་ཀྱིས་“དཔོན་གསས་ཁྱང་ཆོད་ཀྱིས་བདུད་ཅི་བུམ་པ་འབྲིང་པོ།”
གཏིར་ནས་བཞེས་པ་གསུངས། 《གཏིར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་ནམ་ཐར་》ལས་།

སུ་རོང་རྒྱལ་པོས་དབུས་ལ་གསེར་འདོད་འབྱུང་ཅེ་

སྟེ་པ་བྱེད་ཤིང་གནས་བཞི་ཐོབ་ཤིང་ཕྱེད་ཅེ་

གྲོམ་པ་རྒྱུང་ལ་སྤྲུམ་པའི་གཏིར་ཁ་འདི་ཅེ་

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་ཅེ་

གཏིར་སྟོན་དཔོན་གསས་ཁྱང་ཐོག་ཅེས་བྱ་འབྱུང་ཅེ་

ཞེས་པའི་གཏིར་སྟོན་དཔོན་གསས་ཁྱང་ཐོག་ནི། འདིའི་རྒྱུ་རྟགས་ལྟ་བུ་ན་
བྱང་རྒྱལ་འོད་ཀྱིས། ཐོད་བཅུན་རྣམས་ལ་ཤམ་ཐབས་མགོ་བྲལ་གྱི་གསེར་བསྟུས་
ནས་རྩོ་བོ་རྩེ་སྟུན་དྲངས་པའི་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པར་འདོད། འབྱུངས་ལྷུལ་གཏིར་
འབྱུང་སྤུ་མ་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་སྤུ་མ་གྱི་ཡིག་རྟིང་ཐོར་བྱ་འདྲ་དང་བསྟུན་ན།
ལ་སྟོད་སྟོ་ཅི་དང་། ཉེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་དཔོན་གསས་ཞེས་བོན་གྱི་བྲེ་བརྒྱད་ཞིག་རྒྱ་
འབྱུངས། མཆོན་ཁྱང་ཐོག་རྩལ། རྟེན་བོན་གྱི་སྤྲུམ་འཆང་། བེ་རོའི་བྱེན་རྒྱབས་
ལ་བརྟེན་རྒྱ་ལག་གྲོམ་པ་རྒྱུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཆོས་དང་། ཐོན་དང་།
སྒྲན་ཅིས་དང་། དྲག་སྤྲུམ་བཅས་ཀྱི་ཟབ་གཏིར་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་པར་གྲགས་ཀྱང་
གཏིར་ཐོག་སྤུ་མ་པས། དེང་སང་ཆོས་ཐོན་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་དཔེ་ལྱང་གི་རྒྱན་
བཞུགས་པ་མ་མཇུག། སྤྱིས་འདིར་ཀྱན་བཟང་འཆི་མེད་ཐུགས་ཐིག་གི་ཆ་ཤས་
ཅུམ་ཞིག །པར་འོད་གསལ་མདོ་སྤྲུམ་སྤིང་པར་ཡང་གཏིར་གྱིས་རྒྱལ་རྒྱ་བཀའ་

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤུ་མ་ ཐོག་ལྗོངས་50པའི་ཉིན་མེད་6པར།

བཅས་པར་སྤང་། གང་ལྟར་ཡང་སྤང་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འགྲོ་དོན་ཡུན་
 རིང་དུ་བསྐྱུངས་ནའང་། གྲོང་སྡགས་དགུས་མའི་ཚུལ་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་
 ཆེར་མ་བྱུང་པར་མངོན། སྤང་ཆོ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་མཐར་གཟུགས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་སྤང་དོར་སྤང་འོད་ཀྱི་ཕྱང་བོ་ཨ་ཡིག་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་མཁའ་ལ་ཐིམ་
 པར་གསལ། དེ་ལྟར་ན་ཐང་ཡིག་གི་ཕྱང་བསྟན་དོན་ནི་འདི་ཁོ་ནར་ངེས། གཞན་
 དུ་བོན་རྣམས་ཀྱིས། རིག་འཛིན་ཆོད་ལྷུ་ལ་དབོན་གསལ་ཁྱུང་ཆོད་ཅེས་མཆོན་
 འདོགས་ཤིང་། བྱང་ལྷགས་མཛོད་སོགས་ནས་བྱུང་པའི་ཆོ་དབང་རྒྱ་གར་མ་དང་
 དུན་པ་ཆོ་སྤྱོད་སོགས། དེང་སང་ཡང་བོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དར་རྒྱས་སུ་སྤྱོད་སྟོལ་
 སྤང་། ཕྱིས་རིག་འཛིན་ཆོས་རྗེ་སྤྱིང་པའི་དུས་སྟག་མོ་གཏེར་སྟོན་དབོན་གསལ་
 ཁྱུང་ཐོག་ཅེས་པ་ཞིག་ལ་སྟོད་དུ་བྱུང་། དེའི་ཁ་བྱང་ཕྱང་བསྟན་སོགས་སུལ་བ་
 བདག་གིར་བཞེས་ནས། གཏེར་སྟོན་ཆོད་མར་བཞེད་པར་སྤང་ནའང་འགྲོ་དོན་
 ཕྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་མ་བྱུང་པར་མངོན་ཅིང་། དེའི་རྣམ་ཐར་ཅུང་ཟད་འོག་དུ་བྱུང་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༡༠ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་བཙོ་བརྒྱད་པ། གཏེར་སྟོན་ར་མོ་ཤེལ་སྟན། འཕེ་
 ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་གྱིས་གཏེར་སྟོན་འདི་ཡིས་ “ སྟན་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་སྟོར་ ”
 གཏེར་ནས་བཞེས་གསུངས། 《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་རྣམ་ཐར་》ལས་།

- རྒྱ་གར་མ་ཕྱིན་ཀུན་ཀྱང་ལོ་ལྷ་ཞེས་ཅེ།
- བོད་ཀྱི་མཁས་བཙུན་ཐམས་ཅད་ས་མཐར་འབྱེར་ཅེ།
- རྟོར་དང་ཡོན་མཆོད་བྱིམས་གསར་སྟེལ་བ་འོང་ཅེ།
- ནང་གནག་ཕྱི་དཀར་དུང་དཀར་སྟེ་མ་བཞེན་ཅེ།
- བོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་མར་མར་གྱི་བའི་དུས་ཅེ།
- པརྒྱ་ཤེལ་སྟག་སྤང་པའི་གཏེར་ཁ་འདི་ཅེ།
- མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་ཅེ།

① དཔལ་སྐྱུངས་ཤིང་སྤང་། ཤོག་ལྷེ་བ་51པའི་ཉིན་མེད་4པར།

གཏེར་སྒྲན་ར་མོ་ཤེལ་སྒྲན་ཞེས་བྱ་འབྱུང་ཅེས་

ཞེས་པའི་གཏེར་སྒྲན་ར་མོ་ཤེལ་སྒྲན་ནི། གཉགས་རྒྱ་ནག་གུ་མ་རའི་ནམ་འབྲུལ་
 ཏེ་ཡར་རྒྱུང་ལུ་སྒྲོད་ཀྱི་ར་མོ་སྒྲན་ཆུ་ཁར་འབྱུང་སྟེ། རྟེན་སྒྲུགས་སྒྲན་དཀྲུགས་
 མའི་ཚུལ། ལྷ་དྲུགས་མཚན་ར་མོ་ཤེལ་སྒྲན་དང་། མཚན་དངོས་ཡོ་ཤེས་བཟང་
 སྟོན་གྲགས། འདིས་ཡར་ལུང་ཤེལ་བྲག་གི་བྲག་པར་བཅེགས་པ་བཞེད་སྟེ། ཨོ་
 རྒྱན་སྤྱིང་པའི་གཏེར་གནས། དེ་ག་རང་ནས་ལྷ་ཚོགས་སྒྲུགས་གསུམ་དང་རྩི་
 བདུད་ཅི་སྒྲུགས་ཚོས་དང་། སྒྲན་ཆུ་འོད་གསལ་ཚོང་ནས་སྒྲན་གྱི་སྒྲོལ་སྒྲུགས་
 ཟབ་གཏེར་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་ཀྱང་། རྒྱན་མོང་སྤྱང་དོར་སྒྲན་དཔུང་གཙོར་བཏོན་
 པས་དངོས་སྒྲུ་ཚོས་གྱི་སྤྱན་ལས་རྒྱ་ཆེར་མ་བྱུང་བར་མདོན། བརྒྱད་ནས་སེམས་
 ཅན་འབྲུམ་སྒྲག་ཐར་ལམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། སྒྲན་ཁ་ལ་རེག་ཆད་སྐྱེ་བ་བདུན་
 བས་ཀྱོལ་བའི་ཚུལ་ལུང་བྱུང་དུ་གསལ་བས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་སྒྲུ་
 མཐོང་། བདུད་ཅི་སྒྲན་རྒྱབ་མཐོང་པའི་སར་ཆབ་ཚན་བཞོལ་བ་ནད་གདོན་
 ཀྱན་སེལ་ད་ལྟ་འང་ཡོད་ཅིང་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། སྒྲན་སྒྲོ་བྲག་ལ་ཐིམ་པའི་
 ས་དེར་མཚོད་རྟེན་ཞིག་བཅེགས་པ་དེ་ལ་བསྒྲོལ་བས་ཀྱང་ནད་ལས་ཀྱོལ། དེང་
 སང་ས་མུང་ཞིག་ཡོད་པར་འདུག །དཀྲུག་ཀ་ཞིག་ལ་ཡར་སྒྲོད་གཟིམ་ཁང་དུ་
 སྒྲན་རྒྱབ་མཐོང་པས་སྒྲན་གྱི་ལྟ་དང་། མཁུང་འགྲོ་དངོས་སྒྲུ་འདུ་བ་བྱུང་ཞིང་
 རྒྱབ་ཇས་གྱི་ཕྱོམ་ཉེ་སྒྲོལ་བྲག་རྒྱུབས་སྒྲུ་སྒྲས་པ་ལས། སྒྲན་ཤིང་དོ་མཚར་ཅན་
 རྒྱུས་ཏེ་སྒྲན་རྒྱབ་མཐོང་པའི་ཚོད་གྱི་དཀྲུག་དུས་སྒྲུ་མེ་ཏོག་འཆར་བ་ལས་དུས་
 ཚོད་གྱི་ཕྱ་རྟགས་སྒྲན་པའི་དོ་མཚར་ཅན་གྱི་མའི་བར་དུ་ཡོད། གཏེར་ཚོས་གྱི་
 རྒྱན་དམུ་ཆུའི་བཅོས་ཐབས་གྱི་གསང་སྒྲན་དོས་འཛིན་བཅས་ད་ལྟའི་བར་ཕྱག་
 ལེན་མ་འབྲུལ་བར་བཞུགས་པས་འགྲོ་མན་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དངོས་སྒྲུ་
 མཐོང་། འབམ་ལབ་བཅོང་གི་བཅོས་ཀྱང་འདིའི་གཏེར་ཁ་ལས་བྱུང་བར་བཞེད།
 དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་དཔེ་ལུང་གི་རྒྱན་སྒྲུ་མོ་ནས་མ་བྱུང་བས་ད་ལྟར་མི་མདོན་
 པར་བྱུར་བ་ན། རྩི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་པར་མདོ་སྒྲུགས་སྤྱིང་པར་མཁུང་འགྲོས་རྒྱ་
 དཔེ་དངོས་སྒྲུ་ལུལ་བ་ལས། བརྒྱར་བའི་རྩི་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་གཞུང་སྒྲོལ་གསུམ་

ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་མཆར་ཅིང་བྱོན་རྒྱལ་གྱི་གཟི་བྱོན་མ་ཉམས་པ་ཡང་
 གཏེར་གྱི་ཚུལ་རྒྱ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་བདག་ཅག་ལ་སྒྲིན་གྲོལ་བཀའ་དྲིན་རྒྱ་སྒྲུལ་
 པ་ལྟར་ཁོ་བོས་ཀྱང་བསྟེན་སྦྱབ་དང་། ཡིག་ཆས་བསྟེན་བཀའ་སྟེལ་བ་སོགས་
 སྦྱགས་འདིར་བྱ་བ་རུང་ཟད་ཀྱབ་པ་ཡིན།

༡༡ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་བརྒྱ་དགུ་པ། བྱ་རྩ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག །འབེ་ལོ་ཆོ་
 དབང་ཀྱན་བྱུང་གིས། བྱ་རྩ་ཆོས་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་གིས་དྲང་སྟོང་སྟོང་ཐེག་རིན་
 བོ་ཆེའི་བྱི་མཛོད་བརྒྱད་ཅི་བྱམ་པ་དང་བརྒྱད་ཅི་སྟོན་སྦྱབ་གྱི་སྟོར། གཏེར་ནས་
 བཞེས་པ་གསུངས། 《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས་༩།

སྟོན་ཐག་སས་བྱས་ཏེར་དམག་བོད་རྒྱ་འོང་།
 ངན་སོང་ཟེར་ཡང་དེ་འདྲའི་སྟུག་བསྟུལ་མེད་།
 མི་ལ་སྟོན་བཅད་སྟོན་སྦྱང་མང་རྒྱ་ཡོད་།
 སེམས་ཅན་ས་འོག་ནོན་པའི་རྒྱས་ཅ་ན་།
 གནམ་སྐས་མཁར་རྒྱང་སྐས་པའི་གཏེར་ཁ་འདི་།
 མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་།
 གཏེར་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅས་བྱ་འབྱུང་།

ཞེས་པའི་གཏེར་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་དང་མཆོག་གི་སྦྱུལ་སྦྱ་གསུམ་རྒྱ་གསུམ་པ་ལས་
 གཉིས་པ་བྱ་རྩ་རིན་བོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ནི། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་
 ཉིད་མངའ་བདག་ཉང་རིན་བོ་ཆེ་ནས། འབྲས་བུའི་མཐར་སོན་ཏེ་མ་ཆགས་པ་སྒྲ་
 ཅན་རྒྱ་སངས་རྒྱས་པའི་གསུང་གི་རྣམ་འབྱུལ་རྒྱ་བསྟན་པ་སྟེ། རྟོ་བྲག་རྒྱ་ཆོས་
 རྒྱལ་བྱི་སྟོང་གི་རྒྱས་ནས་རྒྱས་པ་ཅན་བར་མ་ཆད་རྒྱ་བྱོན་པའི་གདུང་རིགས་ཡབ་
 སྦྱང་སྟོན་གྱུ་བ་པའི་སྟོང་པོ་དང་། ཡུམ་མཁའ་འགོའི་བརྒྱུད་པ་དཀར་བཟའ་
 མགོན་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སྦྱ་སྦྱེལ་ལོ་དབྱིད་ཟླ་ར་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉི་ཤར་②ལ་
 ངོ་མཆར་བའི་ཆོ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱ་བལྟམས། སྐབས་དེར་མཆོན་

① དཔལ་སྦྱངས་ཤིང་སྟུར། ཤོག་ལྟེན་52པའི་ཉིན་ཟེང་4པར།

② རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་སྦྱེལ་སྦྱི་ལོ་1212 ལོ།

བརྗོད་གསུང་གི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཡོད་པའི་ཆོག་མཆོམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟར་མཆོན་ཆོས་
 ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱ་གསོལ། འབྲི་གུང་སྒྲོབ་པ་དང་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གྲུབ་ཆེན་
 མང་སོས་སྤྱོད་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན་སྟོན་ནས། ཡབ་ལ་གནང་
 བར་འདུག། དགུངས་ལོ་བཞི་པ་ནས་འབྲི་སྒྲོག་གི་དབུ་བཅུ་མ་རིག་པའི་གནས་
 མཐའ་དག། བོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་དང་མདོས་གཞུང་ཆེན་མོ་ཡན་ཆད་ཐོས་པ་
 དཔག་རྒྱ་མེད་པ་མཛད། ཡབ་དང་མངའ་བདག་འགྲོ་མགོན་མཆུར་སྟོན་ཡབ་
 སྤྱོད་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གསར་རྟེན་གྱི་སྒྲུ་མ་མང་པོ་བརྟེན་ནས་མདོ་དང་གསང་
 སྤྱོད་གསར་རྟེན་། བཀའ་གཏིར་གྱི་སྒྲིན་གྲོལ་དང་བཤད་རྒྱུ། བི་བྱེད་གཙོ་
 ལུ། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་མཐའ་ལས་པ་གསན།
 བར་བར་གྱི་རུས་སུ་སོ་སོའི་བསྟེན་སྒྲུབ་སོགས་ཉམས་བཞེས་བརྒྱད་མར་གནང་།
 དགུངས་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པར། ཉམས་སྒྲུང་ལ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མས་ཤེལ་དཀར་ཞིག་
 གི་ཅེར་བྱིད་པས་རྗོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་མཇལ། དེར་མཁའ་འགྲོ་མ་གདོང་པ་
 བཞི་པ་ཞིག་འདུག་པའི་ཞལ་བཞི་ནས། བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་གདུལ་དཀར་འདུལ་
 བའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ། དགུངས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ས་སྒྱུ་པའ་ཆེན་ལས་སེམས་
 བརྒྱུད་དང་ཆོས་འབྲེལ་གསན་པའི་སྐབས། མནལ་ལམ་རྒྱ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྟར་
 འཇམ་དཔལ་དང་མཇལ་ནས། གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་གསུངས་པས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ངེས་ཤེས་རྟེན། སྤྱི་པ་མདོན་ཤེས་གྱི་གཏིར་མ་ཁ་བྱང་ཞིག་
 རིམ་པར་བརྒྱད་ནས་ཕྱག་རྒྱ་འཕྱོར་པ་ལ་བརྟེན། དགུངས་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་
 ལ་ཡག་ཉིན་གྱི་ལུང་པ་གནམ་སྐས་ཅན་ནས་ཡང་བྱང་སྤངས། གཏིར་སྒྲུང་སྒྲུ་
 བདུད་མགོ་དགུ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་ལུམ་གྱི་ཆ་བྱང་ཅན་གཉིས་གྱི་ལྷེའུ་
 མིག་གཏད། ཀེའུ་ཆོང་གི་སྒྲོ་ཕྱིས་པས་གཏིར་བརྒྱུད་བྱ་མོད་བྱུང་ཅམ་པ་ཞིག་
 བྱང་བ་ལ་ཞོན་ནས་གནམ་རིམ་པ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་སྟོང་རྒྱ་འཇའ་འོད་འབྱེལ་བའི་
 གྱུར་ཁང་རུ། སངས་རྒྱལ་རྗོ་རྗེས་སེམས་དཔའི་ཞལ་མཇལ་ཏེ་རིག་པ་རྩལ་གྱི་
 དབང་ཐོབ། བདུད་ཅིའི་བུམ་པ་གནང་། སྤྱིར་གཏིར་བྱང་ལྟར་སྒྲོ་ཕྱིས་པས་ཁོ་
 རྒྱའི་སྒྲུ་བདུད་མགོ་དགུའི་གཟུགས་ཁྲི་གང་པ་དང་། ཟངས་གྱི་གཏུ་གཉིས་སྒྲན་

དྲངས་པའི་སྤྱོད་གཞུགས་ཀྱི་ནང་ནས་གདམས་ངག་སྒྲོར་བཞི། ལུ་འཁྱེད་ནང་ནས་
 མན་ངག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལྟོ། ཡབ་ཀྱང་ཆོས་གཏེར་འབྲུལ་མེད་ལ་ཐུགས་ཆེས་
 ཉན་སྤྱོད་ཐུགས་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་མཐར་སྦྱོར་དགོས་པ་དང་ལས་ཆོགས་
 རིགས་ཁྱབ་བརྒྱལ་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་ཞལ་གདམས་གནང་། མངའ་བདག་འགྲོ་
 མགོན་ནས་ཀྱང་ལེགས་སོ་སྤྱུལ། འདིས་ཐོག་དྲངས་པའི་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཅོ་
 བརྒྱད་ཐུགས་གཏེར་དང་བཅུ་དགུ་བཞིས་པའི་སྒྲུལ་ནི།

- གནམ་སྐྱེས་ཅན་དང་བྲག་དམར་རྟ་མགིན་ཞབས། །
- མོན་ཁ་སྤྱོད་དང་རྟ་མགིན་དཔེན་ཅའི་སྒྲོ། །
- མཁོ་ཡི་གཤིན་དམར་རྟ་མགིན་སྒྲོམ་ཆོས་ལ། །
- སྤྱུང་མཁར་སྤྱོད་པ་ཐུག་རིང་ཐུག་མཐེབ་མ། །
- བསམ་ཡས་སྤྱོད་ཐུགས་སྤར་མོན་བུམ་ཐང་། །
- ཆིས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་རོང་བྲག་ཏུ་བོ་གངས། །
- དང་གིས་དོན་ཀྱི་གཏེར་དང་བཅས་པ་སྤྱོ། །
- ལས་འཕྲོའི་དབང་གིས་ཆོས་དབང་བདག་དང་མཇལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མན་ལ་ལམ་རྟ་དཀར་མོ་དང་ལྷ་ནག་མོ་སོགས་
 ལས་གསལ་བ་ལྟར་སྤྱོད་དག་པའི་སྤྱོད་བར་རྩ་ཡབ་པརྒྱ་འོད་དུ་ཐེབས་ནས་ཨོ་
 རྒྱུན་རིག་འཛིན་འདུས་པའི་ལྷ་ཆོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆེན་མཇེད་
 ཅིང་དབང་དང་གདམས་ངག་ལྱང་བསྟན་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱུལ། སྤྱོད་
 བཀོད་པ་བྲུག་གཅིག་ཆར་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཉམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་པ་དང་།
 རྩོལ་ཐུག་ཞབས་ཀྱི་རྩེས་གངས་མེད་པ་འཛིན་པ་སོགས་རྩོལ་ཐུག་ཀྱི་བཀོད་པ་དུ་
 མ་བསྟན་པས་རྟེང་མ་ཅམ་དུ་མ་བྱད། ཀྱན་མཁྱེན་འཕགས་འོད་ཆོས་སྟོན་རིན་
 པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཀྱུ་རྩ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ནི་འགྲན་ཟླ་དང་བུལ་བའི་
 ཀྱུ་ཐོབ་ཆེན་པོའི་ཞེས་བསྐྱགས་པར་མཇེད། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་མ་ལྟའི་བུ་
 འོད་མཐའ་ཡས་ནས་མངའ་བདག་ཉར་རལ་པ་ཅན་ཀྱི་སྤྱོད་བཅུ་གསུམ་མ་ལེར་
 དན། བརྒྱ་ལྷན་དང་སྤྱོད་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་བསྟོད་སྤྱུལ། བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲ་མར་བཀུར་ཞིང་སྒྲན་གྲགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གཡོས། ཆོང་
 ཏུས་འགྱུར་མོ་དང་བསམ་འགྲུབ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་བཞེངས། ལྷ་
 སའི་རྩོ་ཤུག་དང་མཚུངས་པའི། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྒྲུང་བརྟན་འཕགས་པ་སྒྲ་
 སྒྲུབ་ཀྱིས་རི་བོར་བཟུང་ནས་སྒྲན་བྲངས་པ། བྱ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཏེ་པོའི་གངས་
 ལ་སྐྱས་པ་དེ། གཏིར་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲན་བྲངས་ཏེ་ལ་ཡག་བྱ་ཏུ་ལྷ་ཁང་ཏུ་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་གདན་སའི་གཙོ་བོ་མཛད། དེ་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་
 དུལ་སྒྲ་ཆེན་མི་ཆེན་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་ཞབས་ལ་གདུགས། ལང་གྲོའི་རྣམ་
 འཕྲུལ་པ་བླ་དབང་ཆེན་དང་། གཉལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་སྐྱགས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱས་
 བརྟུང་བར་མ་ཆད་པ་བྱོན་ཅིང་། བྱད་པར་སློབ་བརྟུང་གི་གཙོ་བོ་སྒྲན་ལུང་པ་
 མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩེ་ཞེས་སྒྲ་འགྱུར་བཀའ་གཏིར་ཀུན་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དེ་
 དང་། བལ་པོ་ལྷ་རོ་གཙུག་འཛིན་དང་། རྩོད་ལྷན་གྱི་བྱ་དགུ། ཀམ་ཐོག་པ་མ་ཁི་
 རིན་ཆེན་ཞེས་སྒྲ་ལུས་མ་སྤངས་པར་དག་པའི་ཞིང་ཏུ་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱགས་
 གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་སློབ་བརྟུང་། རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་
 བལ་དང་བོད་ཁམས་མཐའ་དབུས་ཀུན་ཏུ་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྤོན་ལས་གཙོ་བོར་
 གྱུར་བའི་ཟབ་ཚིག་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་རྒྱན་དུ་ལྷ་འི་བར་ཟམ་མ་ཆད་པར་བཞུགས་
 ཤིང་དེ་ལྷ་བུའི་མདུན་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་མཐར་སྤོན་ནས་དགུང་ས་ལོ་ང་
 དགུ་པ་ ① ལ་ལྷས་དང་ཆོ་འཕྲུལ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་བརྟན་དེ་བརྟུང་འོད་གྱི་ཕོ་
 བྲང་ཆེན་པོར་གཤེགས་སོ། །

༡༥ གཏིར་སྟོན་བརྟུང་ཚའི་སྐོར་གཉིས་པ། རིན་ཆེན་སྤྱིང་པ། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་
 བྱབ་ཀྱིས་ “རིན་ཆེན་སྤྱིང་པས་དབུལ་ཚུ་བརྟུང་ལེན།” གཏིར་ནས་བཞེས་པ་
 གསུངས། 《གཏིར་སྟོན་བརྟུང་ཚའི་རྣམ་ཐར་》ལས་།

དབུས་པའི་འདུན་མ་གཅིག་འདིལ་ས་ཏོར་སྒྲག་།

སྤྱིག་སྟོན་བརྟུང་སྒྲུལ་བརྟན་པ་རྒྱས་ལུན་རིང་།

① རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ལྷགས་ན་སྤྱི་ལོ་1270 ལོར།

② དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྐར། ཤོག་ལྷོ་བ་63པའི་སྤྱི་བ་སྤང་དང་པོར།

འབྲིན་ཐང་གོ་རྟོ་བྲག་གི་གཏེར་ཁ་འདི།

མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བསྟན་ནས་འབྱུང་།

གཏེར་སྟོན་རིན་ཆེན་སྒྲིང་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་།

ཞེས་པའི་གཏེར་སྟོན་མེ་བན་རིན་ཆེན་སྒྲིང་པ་ནི། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཤེས་རབ་
འབྱུང་གནས་དང་ལོ་ཆེན་པོ་རྩེ་རུ་འཇུག་པའི་རྣམ་འབྲུལ། ལོ་རྟོ་དཀར་པོའི་
ཆོ་ཁྲོ་ཁར་ཡབ་རྩོལ་རྩོལ་རྩོལ་རྩོལ་འབྱུང་དང་། ཡུལ་བལ་མོ་གཡང་འབྲུམ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུ་
སྤྲུང་གི་ལོར་^①འབྱུངས། གྲིས་པའི་རུས་སྤྲུ་ཆེད་མཛད་པས་མ་ཐ་བ་ལ་སྤྲུ་རྩེས་
གསལ་བར་བྱུང་། ཆོས་སྒྲོར་ཁྱེད་པས་མཛན་ནི་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བཟང་
པོར་བཏགས། རྟེན་པ་ལོ་རྩེ་བའི་གདན་ས་དབྱལ་སྤྲུང་འེ་རོའི་ཆོས་གྲར་མཛན་
ཉིད་སྤྲུགས་ལ་གསན་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ལོ་རྟོ་དཀར་པོ་དགོན་པར་སྤྲུ་མ་ཞིག་
ལས་རས་རྒྱུད་བའི་གདན་ས་པ་གསན་ནས་སྤྲུབ་པ་མཛད་པས་རྟགས་སྤྲུང་དཔག་
མེད་ཤར། དེ་ནས་ལྷ་སར་གནས་སྒྲོར་བྱོན་པའི་རུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་རུ་མི་
དཀར་པོ་ཞིག་གིས་ནངས་པར་དོན་གྲུབ་པ་ཡོད་ཟེར་བའི་སང་ཞོག་དེར། ལ་སྟོན་
དིང་རི་ནས་ཡིན་ཟེར་བའི་རྣམ་འབྱོར་པ་འཁྲུང་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱན་དགའ་ཟེར་བ་
དང་མཛུལ། དེས་དྲི་བ་རྒྱས་པར་བྱས་མཐར་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་སྤྲུག་རུ་གཏད་པ་
ལྟར། འབྲིན་ཐང་གོ་རྟོ་བྲག་གི་སྤྲུབ་སྤྲུག་ནས་བསེ་སྟོན་སྤྲུག་པོ་གདན་དྲངས་
པའི་ནང་རུ་རལ་མིག་ལྟ་ཡོད་པའི་ཤར་ནས་བྱུང་པར་སྤྲུ་ལྟན་དང་། ལྟོ་ནས་སྤྲུབ་
ཐབས་ནོར་བུ་སྟོར་ལྟ། རུབ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ནོར་བུ་སྟོར་ལྟ། བྱང་ནས་དྲག་སྤྲུགས་
ནོར་བུ་སྟོར་ལྟ། དབྱུས་ནས་ཁ་བྱང་ལྟང་བསྟན་སྟོར་ལྟ་བཅས་ཆོས་དང་དམ་རྩེས་
གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དང་། གནས་དེའི་བྲག་ཆོས་འབྱུང་འདྲ་བ་ནས་འཇམ་དཔལ་ན་
ག་རྒྱའི་སྟོར་སྤྲུན་དྲངས། སྤྲུབ་པ་ཆེ་གཅིག་མཛད་པས་ཉམས་ཉེགས་འཕེལ་
ཞིང་དག་པའི་སྤྲུང་བ་དཔག་མེད་ཤར། བྱུང་པར་བྱངས་མདོག་དཔལ་རིར་བྱོན་
ནས་ལོ་རྩེ་ཆེན་པོས་རྩེས་སྤྲུ་བཟུང་བའི་རྒྱལ་པོ་མཛན་པ་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་

① རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྱི་ལོ་1289 ལོ།

པར་རྒྱ་གར་པ་མང་ནག་པོ་ནས་རྫོགས་ཆེན་ཆེག་ཆོད་ཀྱན་གྱིས། ཁི་ཁོ་བདེ་ཆེན་
 ཀྱན་རྫོགས། ཤ་ཁྱུག་ལྟག་སྒྲོལ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལུ་འདྲ་བའི་བྲག་ནས་བཀའ་རྒྱ་མ་རྣམས་
 གསུམ་ལེས་སྐྱབ་ཐབས་བཀའ་རྒྱ་མ་རྩ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཡི་གེ་ལག་ལེན་དང་
 བཅས་པ། རྫོགས་རིམ་བཀའ་རྒྱ་མ་རིམ་གཅིག་ཅན། གཉིས་མེད་གྱི་བྲིད་ཡིག་
 ཞལ་གདམས་དང་བཅས། ལུང་བསྟན་བཀའ་རྒྱ་མ་སྤྱི་བྲེ་བྲག་ཁུང་པར་གྱི་ལུང་
 བསྟན་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་དྲངས་ཤིང་། སྤེ་མ་སྤེ་མའི་གཏིར་ཆོབ་རུ་སྤེ་མ་སྤེ་མའི་
 ཤོག་མེར་རྣམས་བཅུག་དགོས་པ་ལུང་གསལ་ལྟར་མཛད། གཞན་ཡང་ཚུ་རི་དང་
 ཀོང་པོ་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་ཟབ་གཏིར་བཞེས་པ། སྐྱབ་པ་མཛད་པ། བརྒྱ་ལས་
 འབྲེལ་ཅལ་གྱི་ཟབ་ཆོས་གྱི་བདག་པོ་གནང་བ། གཞན་དོན་སྤྱོད་ལས་སྦྱོང་བ་
 སོགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་①བཞུགས་པ་སོགས་སྐྱ་
 ཆོ་སྤྱོད་ལས་མཐར་ཕྱིན། དེའི་རྣམ་འབྲུལ་རིམ་པར་སྐྱལ་སྐྱ་གཞོན་ཅུ་ལྟན་གྲུབ་
 སྤོན་གྱི་དཔོན་བརྒྱད་རུ་འབྱུངས་ཤིང་ཟབ་གཏིར་གྲུང་གཞེས་མོད། གཞོན་ཅུ་
 རས་སྐྱ་གཤེགས། དེའི་སྐྱལ་སྐྱ་རྒྱན་མཆོན་དཔལ་བཟང་། དེའི་སྐྱལ་སྐྱ་ཆོས་
 དབང་ལྟན་གྲུབ་གྱི་བར་གཙོ་པོར་རྒྱུང་མ་མཛད། དེའི་སྐྱལ་སྐྱ་སྐྱེས་ཆེན་གཙུག་
 ལག་སྤང་བ་ནས་བཟུང་། ད་ལྟ་མཆོག་གི་སྐྱལ་སྐྱ་དགུ་བ་གཙུག་ལག་ཉི་མའི་བར་
 སྐྱབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཀྱམ་ཀྱམ་ཆོང་གི་བསྟན་འཛིན་འགྲན་རྒྱ་དང་བལ་བར་གྱུར་རོ། །
 འདིའི་ཟབ་གཏིར་སྒྲོལ་སྤྱར་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་བར་གསལ་ནའང་ད་ལྟ་ནི་རྒྱ་
 གར་ཀུའི་སྒྲོལ་གྱི་དབང་ལུང་ལག་ལེན་བཅས་བཞུགས་པ་དང་། ཆོ་སྐྱབ་འོད་གྱི་
 བུམ་པ་དང་ཆས་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོའི་མདའ་འཕེལ་མ་གཉིས་ཆོག་དོན་
 རྒྱ་དག་ལེར་བ་མ་ཟད་རས་ཆེན་བས་སྐྱལ་སྐྱ་རྒྱན་མཆོན་དཔལ་བཟང་ལ་རིན་
 ཆེན་སྤྱིང་པའི་གཏིར་ཁ་རྣམས་གསན་པས་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་པོ་གཉིས་འདྲེས་སུ་གྱུར་
 པ་དངོས་སུ་ཐོབ་ནས་རིང་ཞིག་འདས་པ་ན། རྫོགས་ཆེན་གཅིག་ཆོད་ཀྱན་གྱིས།
 གྱི་ལུང་བསྟན་ལས་ཤིན་རུ་གསལ་བ་ལྟར་རྩེ་སྤྱོད་མ་མདོ་སྐགས་སྤྱིང་པའི་ཐུག་རུ་

① རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་1368ལོ།

དཔེ་རྒྱུད་ལེགས། གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོས་སྒྲིན་གྲོལ་སྒྲུལ་ཞིང་སྒྲུབ་ཐབས་སྟོར་ལཱི་
 སྒྲུབ་དང་། སྒྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོའང་ཡང་གཏེར་གྱི་ཚུལ་དུ་གཏན་ལ་ཐབས་སྟོར་
 བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༩ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་ཞེ་གཅིག་པ། སངས་རྒྱུས་སྤྱིང་པ། འཕེ་ལོ་ཆོ་དབང་
 ཀྲུ་བྱུང་གིས་ “སངས་རྒྱུས་སྤྱིང་པས་མིག་སྒྲིན།” གཏེར་ནས་བཞེས་པ་གསུངས།
 《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས་^①

གཙང་གི་དབྱེར་ཕུ་རོ་མ་གཉིས་སུ་འཐབ།
 ཏུ་ལག་ཚུད་སུར་ཐག་པའི་བྱ་ཞིག་འབྱུང་།
 ཀོང་པོ་མཆིམས་ཡུལ་སྤྲས་པའི་གཏེར་ཁ་འདི།
 མི་ཁ་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་དེ་བརྟན་ནས་འབྱུང་།
 ཨོ་རྒྱུན་རིན་ཆེན་སྤྱིང་པ་ཞེས་བྱ་འབྱུང་།

ཞེས་པའི་གཏེར་སྟོན་རིན་ཆེན་སྤྱིང་པ་ཕྱི་མ་འདི་ནི་གཏེར་གནས་ལུང་བརྟན་
 གསལ་བར་མ་ཟད། རྣམ་ཐར་ཆེན་པོར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱུས་སྤྱིང་
 པ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ། དེའང་ལྷ་སྤྲས་དམ་འཛིན་རོལ་པ་ཡེ་ཤེས་ཅལ་གྱི་རྣམ་འབྲེལ་
 ལས་ཀོང་པོའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག །ཉང་པོའི་སའི་ཆ་ཨོ་རྒྱུན་གྱི་སྒྲུབ་གནས་གྱི་ཕུ་གཡུ་
 ལུང་གི་མདའ་གད་པ་སྟེང་དུ། ཡབ་རྟ་མགྱིན་གྱི་སྒྲུལ་པ་ཁམས་ཞིག་སྟག་ལུང་
 སྟོན་པ་དང་། ཡུམ་རྩོ་རྩེ་ཐག་མོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཆོན་ལྷན་ཨོ་རྟོ་རྒྱུན་
 གྱི་སྤྲས་སུ་ལྷགས་སོ་འབྲུག་^②གི་ལོར་བྲག་གསུམ་རྩོ་རྩེ་བྲག་ཏུ་རོ་མཆོར་བའི་ལྷས་
 དང་བཅས་སྒྲུ་འབྲུངས། མཆོན་རིག་འཛིན་དུ་གསོལ། དགྲངས་ལོ་ལྷ་པར་མཁན་
 པོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་ལས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་གསན། སྒྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་དག་
 སྤང་ཤར། ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་བརྒྱུད་བརྟན་པ་ཅམ་གྱིས་མཁྱེན་པས་ཤིན་ཏུ་མཁས་
 ཀྱང་ཡབ་གྲོངས། ཡུམ་གྱིས་པ་ཡར་གཞན་བསྟེན་པ་དེས་སྤང་པོ་བྱས་པས་འོ་
 བརྒྱལ་བར་བཞུགས་སྐབས་བྱད་མེད་དམར་པོ་ཞིག་གིས་ལུང་བརྟན་པ་ལྟར་ལང་

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྲ། ཤོག་ལྟེན་82པའི་ཉིན་སྤྱིང་དང་པོར།

② རབ་བྱུང་བྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་གྱི་ལོ་1340ལོ།

པོ་སྒྲོང་གསར་མདར་རྒྱལ་དབང་རྣམ་པའི་རྩི་རྩེའི་མདུན་ཏུ་བྱོན། ལྷ་རིའི་ཉི་
 འབངས་དགོན་པ་བྱང་རྒྱལ་སྤྱིར་དུ། མཁན་པོ་བྱང་རྒྱལ་རྩི་རྩེ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་
 རྒྱུ་ཡི་ཤེས་ལས་རབ་ཏུ་བྱང་པའི་མཚན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོར་གསོལ་བ་ལས་
 སྤྱིས་ཟབ་གཏིར་བཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་སྤྱིར་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། མཁན་
 སྒྲོབ་དེ་གཉིས་ལས་བཀའ་ཚན་མང་ཏུ་གསན། རྩི་རྩེའི་པའི་རྩི་རྩེ་དབྱུག་ནས་
 སྤྱིར་ཕེབ་དུས། སྤྱི་མ་བྱང་རྒྱལ་རྩི་རྩེ་ལ་བྱིད་གྱི་དཔོན་པོ་འདི་ར་ལ་སྤུལ་གསུངས་
 པ་ལྟར་སྤུལ་བས། ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཤིང་འགྲོ་བ་མང་པོའི་འདྲེན་པར་ལྷུང་བསྟན།
 ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ལྷག་པར་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་
 ཞལ་མཇལ་བ་ནས་བཟུང། ཡང་ཡང་མཇལ་ཞིང་ལོ་གསུམ་རྒྱལ་པའི་དམ་བཅའ་
 མཛད། སྤྱི་མ་བྱང་རྩི་རྩེ་གཤེགས་ནས་ལྷ་རི་རབ་ལོ་བ་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་མ་ཚན་
 གྱི་སྒྲོ་གོས་ཅར་བྱོན་ནས་སྤྱགས་སྤྱོད་ལྷུང་སྐབས་སྤྱི་མ་དབྱུག་སུ་ཕེབས་པའི་ཤུལ་
 ལྷན་གྲུབ་སྤྱིར་གི་སྤྱར། བཅད་རྒྱར་བཞུགས་པའི་རུབ་གཅིག་གཏིར་སྤྱང་བཅན་
 མོད་ཆེན་པོས་ཤོག་དྲིལ་གསུམ་དངོས་སུ་སྤུལ་བ་གཏིར་གྱི་ཁ་བྱང་ལྷུང་བསྟན་པ་
 དང་། གཏིར་རྒྱལ་བྱ་རྩི་ཞལ་གདམས་ནམས་བྱང་བ་ལྟར་སྤྱི་མས་བྱང་མཐུན་
 རྒྱུ་སྤུལ་ཅིང་གཏིར་རྒྱལ་རྩི་བཞིན་ཏུ་གནང་བས་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་
 དང་བཅས་པས་དབང་བསྐྱར་ལྷུང་བསྟན་རྩིས་སུ་གནང་བ་མཛད་པ་ལྟར། ཤིང་
 ཡོས་ལོ་ ༡ ལྷན་ལྷ་ར་པའི་ཉི་ཤུ་ལ་སྤྱི་རི་སྤྱག་མོ་ཆེ་ནས་བོད་ལུལ་ས་འོག་ཀྱན་
 གྱི་གཏིར་གཅིག་བཀའ་འདུས་བར། མ་སྤྱི་མ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་གཞུང་དང་
 མན་ངག་། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲོར་བཅས་གདན་དྲངས། སྤྱི་མ་ལ་གཟིགས་
 སྤུལ་བས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་གསན་ཅིང་སྤྱགས་ཉམས་བཞེས་པས་ཆོས་བདག་གི་
 ཤོག་མར་གྱུར། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལོ་དེ་ཉིད་ནས་བཟུང། དཀར་ཟླ་འཕྲང་།
 རྩི་པོ་རྩི་པོ་། ཅེ་ཆེན་བྲག་ཁོད་པོ་བྱང་སྤེའུམ་པ། ལང་པོ་ཀ་མདའ་འཕྲང་།
 རྒྱུ་གྱི་དཀར་སྤྱིང་འཕྲང་སོགས་ནས། སྤྱི་མ་རྒྱལ་སྤྱགས་གྱི་ཉིང་ཁྱ། གཏད་ཁྱམ་

ཏུ་སྐུལ་ནས་པོ། རྩ་མགིན་ནས་པོ་སོགས་དང་། སྐྱུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡང་གསང་
 གྲུ་མེད། རྩས་གཏེར་དམ་རྩས་རིལ་བུ། ཞོ་རྒྱན་གྱི་འདྲ་འབག །ཟངས་སྐྱུ་གསེར་
 གྱིས་བཀའ་བ། སྐྱུགས་ཕུར། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འཕེལ་གདུང་ཉེར་གཅིག་
 སོགས་སྒྱུན་དངས། ཀོང་པོ་མཆིམས་ཡུལ་གྱི་གཏེར་བཞེས་དུས། གཏེར་སྟོན་
 དྲི་མེད་རྒྱན་པོ་འང་མཁའ་འགྲོའི་ཡུང་བསྐྱུན་གྱིས་བསྐུལ་བ་ལྟར་དེར་ཐེབས་ནས་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱུག་དོར་གོས་སྟོན་ཅན་དང་། ངན་སྐྱུགས་མོན་པ་དགུ་རྒྱལ་ཞོ་རྒྱན་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་སོགས་བཞེས། སྐུ་རི་རིན་ཆེན་འབར་པ་ནས་འཕགས་པ་
 སྒྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་དང་། བྱ་ཆོད་གཤོང་ནས་སྐྱུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 སྟོར་དང་། བརྒྱད་ལེན་སྟོར། དབང་སྐྱུག་རྒྱང་ཞགས་སོགས་བཏོན། བྱང་རྒྱལ་
 སྒྲིང་པ་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཡུང་བསྐྱུན་ཀྱང་གཏེར་ཁ་འདི་ནས་བྱང་སྟེ་ལ་
 སྟོད་ཏུ་མངགས་པར་གཏེར་སྟོན་དང་མངལ་བས་ཡིད་ཆེས་བརྟེས། གཞན་ཡང་
 ལྷ་རི་ནས་སྐུ་རྒྱལ་མགིན་བཟང་རྒྱལ་ཐབས་དང་། དཔྱེར་བྱེ་མ་དཀར་པོ་ནས་ཆོ་
 སྐྱུལ་ཉི་ཟླ་ཁ་སྟོར་སོགས་བཏོན། རྒྱལ་གཤིན་རྩེའི་བ་དོང་ནས་གཏེར་སྟོན་དྲི་
 མེད་རྒྱན་མོ་དང་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གཤིན་རྩེ་ཆོ་བདག་སྐྱུན་སོག་འབྱེལ། ཞོ་རྒྱན་གྱི་
 ལས་སྐུར་གདེངས་ཆོག་སོགས་སྒྱུན་དངས། གཞན་ཡང་ཞོ་རྒྱན་སྐྱུལ་སྐྱུག་ནས་
 རྩེགས་ཆེན་སྒྲིང་པོ་བསྐུས་པ་དང་། ཀོང་པོ་དམ་དུལ་ནས་དཤོངས་འདུས་རྩ་
 བའི་རྒྱུད་དུག །བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་ནས་སྐུ་རྒྱན་སྐྱེ་ཆོབས་བྱང་འཕགས་དང་།
 འོར་ཤད་རྒྱང་སྟོམ་ནས་ཅོར་བུ་སྐྱུག་ཤ་དེ་བ་དང་། མཁའ་འགྲོའི་སྐུ་རྒྱན་སོགས་
 གདན་དངས་ཏེ། དགྲང་ལོ་ཉེར་སྐུ་ནས་སུམ་བརྒྱ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་གཏེར་
 ཁ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་བཞེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྐུན་ཆོགས་ཀྱི་གཏེར་ནི་གྲངས་
 གྱིས་མི་ཆོད་པ་ཞིག་བཞེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོས་ཀྱི་མི་ལོང་ངོ་། མེ་རོག་གི་ཆར་
 དང་། འཇའ་ཆོན་གྱི་གུར་བྱིམ་དང་། རོལ་མོའི་སྐྱུ་དང་། མཁའ་འགྲོས་
 གཟུགས་སྟོན་པ་སོགས་བྱིང་ཆགས་སུ་བྱུང་། རྩེ་རྩེ་ཕག་མོ་མཁའ་འགྲོ་བརྒྱ་གསུམ་
 དང་བཅས་པས་ཡུང་བསྐྱུན་ལྟར། དཤོངས་འདུས་པོ་ནི་བརྒྱ་གསུམ་ངེས་པ་ཅན་
 ཅི་གས་དམར་པོ་མཛད་པ་ལྟར་ད་ལྟའི་བར་མཛད་སྟོལ་སྟངས་། ཡུང་བསྐྱུན་ལས།

བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་བྱེ་བ་འབྱུང་། །མངོན་སུམ་གྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཐོན་
 འབྱུང་ཕྱག་བརྟུང་། །ཟག་མེད་སྐྱུ་ལུས་གྲོལ་བ་བྲི་ཕྱག་དགྲ། །དངོས་གྱུ་བ་སྐྱ་
 རེ་ཐོབ་པ་དུང་ལྷུང་བརྟ། །ཐར་བའི་ས་པོན་ཐེབས་པ་ཆིས་ལས་འདས། །དུས་
 གཅིག་མ་ཡིན་བརྟུང་མར་རིམ་བཞིན་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཞིབ་པར་གསུངས་
 པ་ལྟར་དགོངས་འདུས་ཁོ་ན་ལའང་གཙོ་བོར་བཀའ་བབས་བརྟུང་པའི་ཆུ་པོ་ཆེན་
 པོ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པར་གྲགས། གཏིར་ཆོས་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་བདག་ཆིས་
 ལས་འདས་པ་བཞུགས་ཤིང་། ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ནག་ཙེད་
 པའ་འཛིན་པ་བཞི་པ་ཀམ་རོལ་པའི་རྩི་རྩེ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་ལྷ་དམར་པ་མཁའ་
 སྐྱོད་དབང་པོ། རྩེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ། ས་སྐྱ་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་མཆོན། གཡག་སྡེ་པའ་ཆེན། རྩི་རྩེ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།
 འབྲི་གུང་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་མི་ཆེན་དང་སྤྲ་ཆེན་ཆེ་དགྲ་བསྐྱང་བ་ལས་འདས་
 ཤིང་། བྱད་པར་དུ་རྒྱ་ནག་རྩ་མིང་རྒྱལ་པོས། ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 གདན་དྲངས་པའི་ཆེ་ལྷ་ཡིག་རྩ། ཨོ་རྒྱན་གྱི་གྱུ་བ་ཐོབ་པ་པདྨ་འབྱུང་གནས་གྱི་
 གཏིར་ཆོས་དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་གདན་དྲངས་ཤོག་ཞུས་པ་བཞིན། ཆོས་རྩེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ཟབ་ཆོས་དགོངས་པ་འདུས་པ་དང་། རོ་མཆར་མཐིང་གི་བུམ་པ།
 དམ་ཆོག་གསེར་གྱི་རྩི་རྩེ་ནམས་བསྐྱམས་ནས་བྱོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་བས་རྒྱལ་
 པོ་ཐུགས་ཤིན་རྩ་དབྱེས་ནས་ཤེལ་གྱི་ཐུག་དམ་དང་། བ་བཟའ་བྱད་པར་ཅན་
 སོགས་ཕུལ་བར་གྲགས། བྱད་པར་སྐྱའི་སྐུ་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་དང་། ཆོས་བདག་
 སྤོབ་མའི་གཙོ་བོ་བྱ་བྱང་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་མིང་གི་གཉིས་ལས་སྐུ་བརྟུང་
 དང་སྤོབ་བརྟུང་མཁས་གྱུ་བ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དང་། ཆེ་ལེ་གོང་འོག་ཁ་དོ་ཁམས་
 ཏ་སྤྲ་སྤྲ་གྱི་སོགས་ལས་བརྟུང་དེ། དགོངས་འདུས་གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་གཏིར་ནམས་
 གངས་ཅན་ལྷོངས་སྤྲ་བྱུ་བ་ཅམ་གྱི། དར་སྤོལ་ཤིན་རྩ་ཆེ་བས་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་
 སྤྱིན་ལས་རྒྱས་པར་སྤོལ་བའི་སྤྱིར་སྤྱུལ་པའི་གཏིར་སྤྱོན་འགྲན་ལྷ་དང་སྤལ་བར་
 མངོན། །སྤྱིམ་ཕུ་བདེ་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གདན་སའི་
 མཐིལ་དེར་མཛད། བདུད་ཅི་སྤྱན་གྱི་སྐུ་བ་པ་མཛད་པས་གཞན་ལས་བྱད་པར་

འཕགས་པའི་རྟགས་དང་། ཆོ་འབྲུལ་མདོན་རྩ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དེར་སང་ཡང་ཕབ་
རྒྱན་བཞུགས་པར་སྒྲུང་། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་ནས་
དགུངས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བརྒྱན་པ་མེ་མོ་བྱི་བའི་ལོ་ ① ཟླ་གསུམ་པའི་གནམ་གང་གི་
ཉིན་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་དགོན་རྩ་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། །

སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་པ་ཞེས་པ་སྤྱི་ལུང་ཡབ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་སྤྱི་འབྲུངས་
ཀྱང་གཞིན་རྩ་ནས་གཤེགས། སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་པ་ལོང་པོ་བྱིང་རྩ་སྤྱི་འབྲུངས་པ་རྒྱལ་
སྤྱི་སངས་རྒྱལ་དཔལ་ལྷན་གདན་སར་ཡང་ཕབས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་
གནང་བར་གྲགས། དེ་མན་སྤྱི་བརྒྱད་དམིགས་བསལ་མ་བྱུང་ཞིང་གདུང་བརྒྱད་
ད་ལྟའི་བར་རྩ་ཡོད་པར་སྒྲུང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པའི་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོའི་གཏེར་
ཆོས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལས། བདག་གིས་ཀྱང་སྤྱི་རིའི་བཀའ་ཐང་། ཟླ་མ་དགོངས་
འདུས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལོར་བྱ་སྟོར་གསུམ། ཅེ་ཆེན་ལུར་པ། འཇམ་དཔལ་
དཀར་དམར་ནག་གསུམ། བྱང་པར་གསང་བ་ཡང་ཁོལ། དྲི་མེད་བཤགས་རྒྱད་།
ཆོ་སྤྱི་ཉི་ཟླ་ལ་སྟོར་སོགས། དེར་སང་རྒྱན་གང་བཞུགས་རྣམས་པར་ནོས་ཤིང་།
ཟླ་མ་དགོངས་པ་འདུས་བའི་བསྟོན་རྒྱབ་དང་རྒྱབ་པ་ཆེན་པོ་ལན་གངས། གཞན་
བསྐལ་དང་རང་རྩལ་ལ་བརྟེན་དགོངས་འདུས་འདོན་ཆ་ཆང་བའི་སྤྱི་དང་ཉིར་
མཁོའི་ཡིག་ཆའི་ཞབས་འདེགས། དགོངས་འདུས་བཀའ་སྤྱང་བཅས་པའི་ཞལ་
ཐང་ག་ཆར་བཅོ་ལྔ་པ། བརྒྱ་གཅིག་པ། དགུ་པ་ཅན་ཆ་གསུམ། སྤྱིགས་བཅ་
ཡོངས་རྣམས། དངོས་གཙང་བ་སོགས་སྟོགས་འདིར་བཟང་པོའི་ལས་འབྲེལ་རྒྱ་
ཆེར་བཞག་པས། རང་གཞན་འབྲེལ་ཆོད་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་བར་ལོ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེས་
རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་བྱིན་རྒྱབས་ཐོབ་པར་སྟོན་པ་ལགས། །

༡༥ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་ལྟ་བུ། གཏེར་སྟོན་རྩ་འབྲུམ་ཆོས་གྲགས། འབེ་ལོ་
ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་ “རྩ་འབྲུམ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བརྒྱད་ཅི་བཅུ་པ་ཆེན་
པོའི་སྟོར།” གཏེར་ནས་བཞེས་པ་གསུངས། འདིའི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་རྩམ་ཆོད་མ་

① རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་1396 ལོ།

གསལ། 《གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》ལས།^① གཏིར་སྒྲོན་རྒྱུ་འབྲུམ་ཆོས་
གྲགས་ནི། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་རུས་སུ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཨོ་རྒྱན་སྒྲིང་པོའི་རྣམ་འབྲུལ་རྒྱུ་འབྲུམ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། ཡུལ་མངའ་
རིས་སུ་འབྱུངས། ཡལ་ཡུམ་འབྱོར་པ་དང་ལྷན་པས་གསེར་གྱི་རྩྭ་རྩྭ་གཙོད་པ་
དང་རྒྱས་པ་འབྲུམ་བཞེངས་པའི་རུས་སུ་འབྱུངས་པས། མཆོན་རྩྭ་རྩྭ་འབྲུམ་རུ་
བཏགས། རབ་རུ་བྱུང་བའི་མཆོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། གཏིར་ལུང་ལས་འོད་
ཀོར་ཆ་བྱའི་མདྲོངས་མཐའ་ཅན་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དཔལ་བར་ཐིག་ལེ་ཆ་བྱའི་
མདྲོངས་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གྲགས། འདིས་བྱང་མཐའ་འདུལ་པ་རུན་ཅེའི་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩ་མགིན་དེགས་པ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་གསོ་དཔྱད་
བདུད་ཅི་བུམ་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་རྩ་བ་དང་། བུམ་སྒྲིན་རྩྭ་འོག་ནས་ཁ་སྒྲོང་
ཟུར་བཀོལ་འགའ་ཞིག་དང་། གུར་རྒྱང་མགོན་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་བདུད་ཅི་
བུམ་རྒྱང་གི་སྒྲོར་རྩ་མས། སྒྲིན་དྲངས་པའི་དབང་ལུང་ཐུག་བཞེས་ཀྱི་རྒྱན་མ་
ཉམས་པ་དེར་སང་བར་བཞུགས་པས་གངས་ཅན་ཕན་བདེའི་རྩ་ལག་སྒྲུབ་མེད་
པ་ཁྱབ་པོ།

༡༥ གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་བདུན་ཅུ་པ། སྐུལ་སྐུལ་སྒྲོད་དམར་པོ། འབེ་ལོ་ཆོ་
དབང་ཀྱན་བྱུང་གིས་གཏིར་སྒྲོན་དམར་པོས་དྲངས་པའི་བདུད་ཅི་བཅུད་ལེན་གྱི་
སྒྲོར། ཞེས་གསུངས། འབྱུངས་འདས་ཀྱི་རུས་མ་རྟེན། 《གཏིར་སྒྲོན་བརྒྱ་ཅའི་
རྣམ་ཐར་》ལས། སྐུལ་སྐུལ་སྒྲོད་དམར་པོ་འཕམ་དམ་པ་དམར་པོ་ཞེས་པས་སྐྱ་གོ་
བཅུལ་གྱི་བྲག་སང་གའི་ཁོག་པ་འདྲ་བའི་པ་ཐོང་སྤྲིགས་རུ་ཅན་ཞེས་པའི་གནས་
དེ་ནས་བདུད་ཅི་ཆེན་པོའི་བཅུད་ལེན་གྱི་སྒྲོར་དང་། བསམ་ཡས་མཆོད་རྟེན་
ནག་པོ་ནས་ལྷ་ཙུ་ཉེ་མ་ནག་པོའི་རན་སྤྲིགས་རི་མ་ལ་ཡའི་རུབ་དབང་ཐུག་གི་
ལྷེར་བཟོ་ནས་ལྷ་ཙུ་སྐུ་ལ་རིང་མོས་རྟེན་དེ། སྐྱོབ་དཔོན་བརྒྱ་ལ་ཐུལ་བ་བསམ་
ཡས་མཆོད་རྟེན་ནག་པོའི་འོག་རུ་སྤྲས་པས་མཆོད་རྟེན་འདིའི་ས་ཡིས་གཞན་ལ་

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྲ། ཤོག་ལྟོ་97པའི་སྤྲིབ་ཤིང་4པར།

② དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྲ། ཤོག་ལྟོ་108པའི་ཉིན་ཤིང་5པར།

གནོད་པ་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། འདིའི་དོན་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ་འཛིག་
 རྟེན་སྤང་བྱེད་ནས་པོ་གི་ཐལ་མར་གྲགས་པའི་ཕུ་སྟེགས་ཀྱི་རན་སྟགས་ཟབ་མོའི་
 སྟོར་ནམས་དང་ཡེར་པ་བྱུར་བ་ནས་ཡེར་བའི་དཀར་ཆག །ལྷ་གཅིག་གོང་ཚོའི་
 ཕྱག་བྱིས་མ་དང་། མང་མཁར་ཕུ་གུ་ལྟར་ནས་རྩལ་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་བགྱིགས་
 འཛོམས་པ་སྤྱོད་བའི་བྲག་ཀྱང་འགས་རྩས་པ་སོགས། གཏེར་ཁ་ཟབ་བྱུང་ཅན་མང་
 ཏུ་སྦྱོར་བྱངས་པ་ལས། འདིའི་བདུད་ཅི་བཅུད་ལེན་གྱི་སྟོར་ནམས་ཀྱབ་ཆེན་ཐང་
 སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བྲགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས། དངོས་ཀྱབ་བརྟེན་པས་གསལ་
 ཡང་འདིའི་དཔེ་རྒྱུན་མ་མཇུག། །

༡༦ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་གུ་བདུན་པ། རིག་འཛིན་མོད་ལྟུང་། འབེ་ལོ་ཆོ་
 དབང་ཀྱན་བྱུང་གིས་ “རིག་འཛིན་མོད་ལྟུངས་ཅན་གྱིས་བདུད་ཅི་བྱུང་ཆུང་།”
 གཏེར་ནས་བཞེས་པ་གསུངས། 《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་ནམ་ཐང་》ལས་། ལྷ་ནམ་
 རྟོ་རྩེ་བདུད་འཛོམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་མཚན་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ནམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གུལ་གཏེར་
 སྟོན་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དངོས་ཀྱབ་རྒྱལ་མཚན་ནི། རི་བོ་བྲག་བཟང་གི་ཤར་
 མདུན་བྱང་ཕྱགས་ཐོ་ཡོར་ནག་པོའི་ཡུལ་བརྒྱད། ལྷ་མོ་ཡུང་གི་གཟིམས་ཁང་དུ།
 རྟོར་གྱར་སང་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ལས། སུར་བའི་གྱབ་ཐོབ་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་
 སྟོབ་དཔོན་བདུད་འདུལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱུ། མེ་མོ་སྤང་ལོ་ལྷ་བའི་ཆོས་བཅུ་ལ་མཚན་
 ཏགས་བྱུང་པར་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱོད་བཟུངས། ཡུང་དོན་ལྷར་དགྱངས་ལོ་བཅུ་
 གཞིས་པའི་དུས་སུ་དབུ་གཙུག་ཏུ་མོད་སྟོ་གསུམ་དང་ཉེར་བཞི་པའི་དུས་མོད་སྟོ་
 ལྷ་སྟེན་པས་རིག་འཛིན་མོད་ལྟུངས་ཅན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། སྤྱོད་གཞོན་རྩ་
 བས་ཡབ་ཆོས་རྟོང་མའི་ཆོས་སྟོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་བ་མཐར་ཕྱིན་
 ཏུ་མཛད། མང་ལམ་བཟང་པོ་གྲགས་པས་རྒྱང་ཡོན་པོ་ཡུང་ནས་བཏོན་པའི་སྟོང་
 བྱང་མན་ངག་གནད་ཀྱི་དོན་བདུན་མ་སོགས་ཆོས་ཆེན་བརྒྱད་ལྷ་བྲག་གི་གཏེར་
 འདོན་པའི་ཆ་ལག་ཏུ་དགོས་པར་མཐུན་ནས། སྟོན་པ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱག་

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤྱུང་། ཤོག་ལྟེན་121པའི་སྤྱི་ལོ་ལྟེན་4པར།

② སྤྱི་ལོ་1337ལོར།

ལ་བསྐྱར་ནས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ་ཡུལ་བའི་དོན་བཞིན། མེ་ན་སྤུལ་ཟླའི་ཡར་
 འོའི་ཆོས་བརྒྱད་^① ཉིན་ལ་རི་བོ་བཀ་བཟང་གི་ཅེ་མོ་ནས་འཛོལ་བྲག་དཀར་པོའི་
 རྩོལ་གསུམ་ལ་གཏིར་ཆེན་གསུམ་དང་། གཏིར་སྤུལ་བརྒྱ་ཅའི་ཕྱི་ལོ་མིག་ཡོད་པ་
 སྤུལ་དྲངས་ནས་ཏིར་ཆོས་སྤྲུལ། གཏིར་ཤུལ་རང་མལ་བཞག་པ་དེར་སང་རྒྱང་
 གསེར་རུ་གྲགས་ཤིང་། ལོ་ཕྱི་མའི་ལོ་གསར་སྐབས་ཕྱ་གུ་གསར་རུ་སྤྱེས་པའི་རྒྱན་
 དེར་སང་ཡོད་སྟེ། ལོ་དེའི་ཡུག་ཟླའི་ཆོས་བཞིའི་སྟོན་ལ་བྲག་རི་རུ་གསྤུལ་དྲངས་
 འདྲའི་རྟེན་པ་སྟེ་བཟང་བཟང་ལྟ་བུ་གི་སྤྲུལ་པ་ནས། གཏིར་སྤྱེས་སྤོན་པོ་ལྟ་བུ་བཞི་
 བར་ཆོད་སོ་སོར་ཡོད་པ་ནས། མཛོད་ལྟ་འདུས་པའི་བཟང་གཏིར་ཆེན་པོ་སྤུལ་
 དྲངས་པ་སྟེ། དེའང་དབྱས་སྟོང་མཛོད་སྤྲུལ་པོ་ནས་ཤོག་དྲིལ་གསུམ་དང་ཕྱར་པ་
 གསུམ་རྒྱ་དང་སྤྲུལ་པོ་གཅིག་གིས་དྲིལ་བ། ཤར་རུང་མཛོད་དཀར་པོ་ནས་ལས་རྒྱ་
 འབྲས་ལ་སྒྲོ་བའི་ཆོས་དཔོངས་པ་ནས་ཁམས་དང་མཉམ་པ། སྟོ་གསེར་མཛོད་
 སེར་པོ་ནས་བསྟེན་སྤྱབ་ནས་པ་བཞིའི་ཆོས་སྟོན་པ་ཉི་ཟླ་ལྟར་གསལ་བ། ལུབ་
 ཟངས་མཛོད་དམར་པོ་ནས། རྟེན་འབྲེལ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོང་པོ་
 ལྟ་བུ། བྱང་ལྷགས་མཛོད་ནག་པོ་ནས་དག་བཞེགས་ཐལ་བར་སྒྲོག་པའི་ཆོས་
 རུག་གི་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་ཀུན་བཟང་དཔོངས་པ་བཟང་ཐལ་གྱིས་སྒྲོག་
 དྲངས་པའི་ཆོས་དང་དམ་ཇས་བཟང་བ་ལས་འདས་པ་བྱོན། མཛོད་ལྟ་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་ཆོས་ཆོན་བརྒྱ་ཅ་རེ་བཞེགས་པས་ཡོངས་དྲིལ་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་དང་བཅས་
 ཤོག་སེར་གཏན་ལ་པལ་ནས་སྟོན་ལྟར་ནས་ལ་སྟེལ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་པས་བོད་
 ཡུལ་ཐམས་ཅད་བྱུང་སྟེ། སྤུལ་བརྒྱད། ཡུལ་བརྒྱད། སྟོན་བརྒྱད་གསུམ་ལས་
 བྱོན་པའི་ཆོས་རྒྱན་དེར་སང་བར་མ་ལུབ་པར་གནས། ཟབ་གཏིར་ཐམས་ཅད་
 བོད་ཁམས་ལ་འདི་ཕྱི་བདེ་སྦྱིད་སྟེལ་ཐབས་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། བྱད་
 པར་བྱང་གཏིར་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་སྟེལ་བ། མཐའ་དམག་སྒྲོག་པ། རིམས་ནད་
 གཙོད་པ། བར་འཁྲུགས་ཞི་བ། འཁོར་བོ་ཞར་ལ་གཏད་པ། སྟེ་པའི་མངའ་

① སྟེ་ལོ་1366ལོ།

ཐང་གསེང་། ས་ནད་དང་གཉན་ནད་འདུལ་བ་སོགས་གང་ལ་གང་དགོས་མ་
 ཚང་བ་མེད་ཅིང་། རྟོད་བྱུང་ལུང་དཔུལ་མཁར་ནས་སྤྲད་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིང་ཐང་
 རྟོལ་མ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བོད་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བདེ་ཐབས་སྤྲོ་ཚོགས་དང་། སྤྲུལ་
 ཆེན་པོ་བདུན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་ལུལ་མང་པོའི་གཏེར་གྱི་ཐེམས་བྱང་ལྟུ་
 མིག་སོགས་བཞུགས་པས་བོད་ཁམས་སྤྱི་ལ་ཕན་པ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུའི་གཏོར་གཅིག་
 ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། “འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱབ་ཀྱིས་གསེང་གི་ཚོས་འབྱུང་ལས།
 རིག་འཛིན་ཆོད་ལྟེམ་གྱིས་གསེང་གི་བདུན་ཅི་བྱམ་ཆུང་། གཏེར་ནས་བཞེས་པར་
 གསུངས།” རྟོ་ཆོའི་སྤྲད་ལ་འབྲས་མོ་གཤོངས་སུ་ཐེབས་ནས་གནས་སྤོ་བྱེས། གུང་
 ཐང་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གྱུབ་ལྟེས་གྱང་། སྤྲ་མར་བཀྱར་བས་བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་ལ་ཕན་
 པར་བྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་མཐར་ཐིན་ནས་དགུངས་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གཉིས་
 པར་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༤པའི་མེ་བྱི་ལོར་ངོ་མཚར་བའི་ལྷན་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་དགོངས་
 པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་མོ། འདྲི་ཚོས་བརྒྱུད་ལས་འཇའ་ལུས་སུ་གཤེགས་པ་
 དང་གྱུབ་ཐོབ་མང་དུ་བྱོན་ཅིང་། སྤྲ་མ་ཁི་དྲག་ཁྱུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འགོ་འདུལ།
 རྟོ་ཆོས་ཆེན་དགོངས་པ་ཟང་ཐལ། བཀའ་བརྒྱུད་རང་ཤར། རྟོན་འབྲེལ་ཚོས་ཕལ་
 ཆེར། བཏྲན་སྤྲད་གི་སྟོར་སོགས་དེང་སང་རྒྱན་བཞུགས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་བདག་གིས་
 གྲང་ལེགས་པར་ཐོབ་པོ།

༡༧ གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་གོ་གསུམ་པ། གཏེར་ཆེན་རྩ་སྤྱིང་པ། འབེ་ལོ་ཆོ་
 དབང་ཀུན་བྱབ་ཀྱིས་ “རྩ་སྤྱིང་པས་སྤྲན་སྤྲུབ་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས།” གཏེར་
 ནས་བཞེས་པ་གསུངས། 《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་ནམ་ཐར་》ལས་། ལང་གོ་
 དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཡང་སྤྱིད་སྤྱུལ་པའི་གཏེར་ཆེན་རྩ་སྤྱིང་པ་ནི། རྟོ་
 བྲག་གྱུ་ཤུལ་དུ་ཡབ་སྤྱུག་པོ་མདོ་སྤེ་དར་ཞེས་པ་དང་ཡུམ་སྤེ་ཐར་སྤྲན་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྲུལ་སྤྱུ་རྩུ་ལུག་② རྟོན་ལྷ་ར་བའི་ཚོས་བཙོ་ལུར་སྤྱུ་འབྱུངས། འབྲི་སྟོག་ཚོགས་
 མེད་དུ་མཐེན་ཞིང་། དགུངས་ལོ་བཅུ་ཙམ་ནས་དག་པའི་སྤྱང་བ་འགའ་ཞིག་ཤར།

① དཔལ་སྤངས་ཤིང་སྤར། ཤོག་ལྟེབ་127པའི་ཉིན་བྱིང་3པར།

② རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྩུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་1403ལོ།

བཀོད་ལོས་ཀྱང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གཏིར་འབྱུང་ཆེན་མོ་དང་དག་སྒྲུང་མཛོད་ཁང་
 མའི་ལུང་རྒྱན་བཅས་ད་ལྟའི་བར་བཞུགས་ཤིང་། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཡར་འབྲོག་
 པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་། ཉུང་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀོད་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱ། མཆོག་གཏིར་ཆེན་པོ་འདིའི་ཙ་གསུམ། སྤྱག་ཆེན། སྤྱ་མ་ཞི་དྲག །
 ཟབ་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་པ་སྟོར་བཞི། རྗེ་གསུང་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་གསལ།
 ཆོ་རྒྱལ་དོར་བྱེད་། སུར་པ་ཡང་གསང་སྤྱ་མེད། མ་ཞིང་སོགས་ཆོས་སྟོང་གི་སྟོར།
 གཏིར་སྒྲན་སྟོར་འགའ་ཞིག །བཀའ་འབྲུམ་པོད་བཅས་མདོར་ན་ཁམས་སྤྱགས་
 འདིར་རྒྱན་གང་བཞུགས་རྗེ་གསུང་པར་ལོས་ཤིང་ཆོ་སུར་སོགས་ལ་བསྟེན་རྒྱལ་ཀྱང་
 རྒྱས་པར་བཞུགས་པ་དང་། ལང་གྲོའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་ལུང་གིས་ཟིན་པ་དཔོན་རྒྱལ་
 སྤྱགས་རྗེའི་གཏིར་ཆེན་དང་བསྟོན་ཏེ་དཔལ་སྤྱངས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་སྤྱགས་གསང་གི་བུམ་རྒྱལ་དང་། སུར་ཁང་དུ་རྒྱལ་ཆེན་རྒྱན་འདུག་
 བཅས་སྤྱག་ལེན་གཙང་དག་དང་། དེ་དག་གི་ལག་ལེན་ཡིག་ཆ་གསར་སྤེལ་
 སོགས་ཀྱིས་སྤྱགས་འདིར་གཡར་དམ་དུ་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བྱང་ལུགས་གསེ་རིག་གི་རྒྱུད།

ས་བཅད་དང་པོ། བྱང་ལུགས་བྱང་བ་སྤྱིར་བརྗོད་པ།

གཅིག །བྱང་ལུགས་གསེ་རིག་ཐོག་མར་བྱང་ཚུལ།

བྱང་ལུགས་ནི། བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གི་སློབ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་ཟེར་
ཞིང་། དེའང་བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱུན་པའི་ཤིང་མག་སྤྱི་
ལོ་ 1395 ལོར་གཙང་ངམ་རིང་དུ་བྱང་པ་སྤེལ་པའི་དཔོན་ཚང་གི་ནང་དུ་འབྱུངས།
རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་བས་མཁས་པ་ཆགས། གསེ་བ་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པས་གསེ་རིག་གི་བརྟན་བཙས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བརྟུས་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅ་རྒྱུད་
དང་བཤད་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། སྤེམ་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་འགྲེལ། འཆོ་བྱེད་
རྣམས་ལ་སྤྱིང་ནས་བརྩེ་བའི་འཕྲུལ་གྱི་ཡིག་རྒྱུད་སོགས་མང་པོ་བཅུམས། རྒྱུད་
འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ལ་སྤྲས་མིའི་ཉི་མ་དང་། ལྷ་བཅུན་བཀའ་ཤིས་དཔལ་བཟང་།
བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་བྱང་བ་དེ་དག་གིས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་།
ཁོག་དབུབ། ལྷན་ཐབས་སོགས་གསེ་རིག་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བཅུམས་ནས་བྱང་
ལུགས་ཞེས་པའི་སློབ་གཏོད། དགུང་གངས་བྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་
ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་1475ལོར་སྤྲུག་གཤེགས། དེའི་རྒྱུར་གོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པའི་《ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱབ་》ལས^①།

བརྒྱུད་སློབ་ཀུན་འདུས་གཡུ་ཐོག་སྤྲན་གྱི་སྤྲ། །

དཔལ་ལྷན་ཐོང་བས་གསང་མཛོད་དངོས་སུ་སྤྲུལ། །

① རྒྱལ་རྒྱུ་296པའི་ཐོང་21པར། མི་རིགས་དཔེ་སྤྲན་ཁང་། 2002ལོར།

ཡུལ་ཀུན་གདམས་པའི་བརྒྱུད་སྐྱེས་རྒྱུད་ཆེ་ཆུང་།།

ཐུན་མོང་བྱུང་པར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལས།

སྤྱན་པའི་ཆང་བདོལ་བརྒྱུད་འཛིན་ཆང་མེད་ཀྱང་།།

བྱང་པ་ཡབ་སྐུ་རྒྱུ་མཁའ་ཁུ་དཔོན་སྟོན།

ཕྱིས་ནས་གཤམ་ཆེ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་འབྱུང་གིས།།

དེ་བརྟན་གསལ་བས་བོད་ཁམས་ཉེར་འཛོར་མཛད།།

གཡུ་ཐོག་པ་ལ་སྤྱི་ཆེའི་སྟོང་སྤྱང་བར་གསུམ་རྒྱ་སྟོབ་མ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་དང་
སའི་དྲིགས་པ་ལྟར་བྱུང་བས། སྤྱན་པའི་ཆང་བདོལ་ཏེ་བརྒྱུད་འཛིན་གྲངས་དང་
ཆང་མེད་ཀྱང་གཅོ་བོ་རྩ་སྤྱན་ལེབ་པོ། བྱང་སྤྱན་དཔལ་ལེ་སོགས་གཤམ་ཆེ་བ་
སྟོབ་མ་བརྒྱ་གཅིག་གི་ནང་ནས་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྱན་སྟོན་ཡེ་ཤེས་
གཟུངས་ལ་རྒྱུད་བཞི་སྟོང་ཐོག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་བཀའ་བབས། གཡུ་ཐོག་
འབྱུང་མེད་། དེ་འཛིན་ལགས་ལྟན་མགོན་པོ། བྱང་ཏི་དཔལ་ལྟན་མཆོ་བྱེད་སོགས་སྤྱི་
ཕྱིར་རྒྱུད་ལ་འགྲེལ་བ་བྱེད་པ་རྒྱ་མ་བྱུང་། བྱུང་པར་ཕྱིས་སུ་བྱང་པ་ཡབ་རིགས་
ལྟན་ཆེན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གཤམ་བཟང་། སྐུ་མའི་ཉི་མ། ལྟ་བུའི་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་
བཟང་། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུད་འགྲེལ་ཁོག་དབུབ་
ལྟན་ཐབས་རྒྱ་མ་མཛད་དེ་བྱང་ལུགས་ཞེས་པའི་སྟོན་གཏོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་ལུགས་གསེང་གི་འཛིན་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེའུ་དམར་བརྟན་འཛིན་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ «གསེང་གི་ཆོས་འབྱུང་དྲུང་སྟོང་དཔེས་པའི་འཛུམ་ཕྱེད་»
①ལས། ཕྱིས་སུ་གསེང་གི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དཔལ་ལྟན་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་གནད་
མཐུད་པ་བསྟོན་ཏེ། རིག་གནས་ཆེ་མོ་འདྲིའི་བརྟན་པའི་བདག་པོ་ལྟ་བུ་མཁས་
པ་བྱང་རྒྱུར་གཉིས་ཞེས་གཤམ་ཆེ་བ་བྱུང་པའི་བྱང་པ་ནི། ཕུན་ཆོགས་བསོད་
ནམས་ཀྱི་དཔལ་ལས་བྱུབ་པའི། རྒྱ་ནག་གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐམ་
ཀ་དང་སི་རྒྱའི་ལས་ཀ་གནད་བས་མངོན་པར་མཐོ་བ། བྱའི་བྱང་ཆོས་གཤམ་

① ཤོག་ངོས་722ཕྱེད་20པར། མཆོ་ཐོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། སྤྱི་ལོ་1994ལོར།

དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་སི་རུ་ཆོས་རིན་པའི་སྤྲུལ་མོ་འབྱུང་སྐྱེད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྲུལ་སྤྲུ་རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཤིང་པག་ ① ལ་དཔལ་ངམ་རིངས་ཀྱི་རྒྱལ་སྡེ་ཆེན་པོ་
 བྱང་སྤྱགས་ཤམ་རྩ་ལའི་འདུན་ས། ཉེ་བར་འཕོས་པའི་བསྟི་གནས་དེར་འབྱུངས།
 རྒྱུ་རུའི་རུས་ནས། རྩོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཀྲན་སྐྱོད་ཀྱིས་
 རུས་འདལ། མཁས་གྲུབ་ལོ་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་ཅེ་མོ་དང་། རང་རིགས་གདུང་གི་
 ཐེག་ལེ་འཛིན་པ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། མཁན་ཆེན་ལྷ་མགོན་ཤེས་རབ་པ་
 རྣམས་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན། བརྒྱད་ཅིའི་སྐྱེས་ལན་གཅིག་མིན་པར་
 བཞེས། དགུང་ལོ་བཞི་ལྗེའི་རུས་ལྟོ་སྤྱགས་བསྐྱེད་མའི་པོ་བྱང་རུ་བཞུགས། ཡི་
 གེ་འབྲི་སྟོག་བརྒྱ་དག་གིས་མཆོན་ཐམས་ཅད་ཆོགས་མེད་རུ་མཁྱེན། སྤྲུང་ཡང་
 དཔལ་ངམ་རིངས་རུ་ཐེབས་ནས་རྟེན་ཆགས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་པའི་རུས་མནལ་
 ལམ་རུ་དག་པའི་རྩྱུང་བར་ལོ་རྒྱུན་པར་འབྱུང་གནས་དང་། བཅོམ་ལྷན་སྟུབ་པའི་
 དབང་པོ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་དང་། ལྷ་བ་བཟང་པོ། ཐོགས་མེད་སྐྱ་
 མཆེད། རྩེ་བཅུན་མི་ལ་རས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྲུལ་རུ་མའི་ཞལ་གཟིགས་
 ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། བཀའ་ལྷ་པ་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་
 དཔལ་བཟང་། མེད་གེ་རྒྱལ་མཆོན་པ། རྒྱ་གར་རྩོམ་གདན་གྱི་མཁན་པོ་ཤུ་རིའི་
 སུ་ཏ། པཌ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན། བོ་དོང་སྤྱགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
 མཆོན་ལྷན་ཡོངས་འཛིན་རུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྱགས་ཤེས་བྱ་རིག་གནས་ཐམས་
 ཅད་དབྱིས་ཐོན་པར་སྐྱུངས། ཏྲུང་ཀ་བཞི་པ་མེད་གེ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་དགེ་བསྟེན་
 ཀྱི་སྟོམ་པ་ཞུས་པས་མཆོན་ཆོས་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་རུ་གསོལ་ཞིང་། དེའི་
 གོང་གི་མཆོན་རྒྱ་རུག་དར་མ་རིག་འཛིན་ཡིན་པར་གྲགས། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པ་
 ཀྲན་དགའ་བཀྲ་ཤེས་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ལྷ་མིང་གིས་གདན་དྲངས། ཐེག་ཆེན་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ལུང་ལས་སྟུལ་བ་སོགས་བཀྲར་རྟེན་སུམ་ཆོགས་པ་མཛད་པའི་
 བདག་རྟེན་ལས། རིགས་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་ལའང་དདུལ་གྱི་ཐམ་ཀ་

① སྤྱི་ལོ་1395ལོར།

རྒྱུ་ལེ་རྒྱུ་ལེ་ལས་ཀ་བསྐྱེལ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་གི་ཁར་སེང་གི་ཆེ་པའི་སྐུ་མོ་
 བཅུ་མཁའ་དཔལ་འབྱུང་ཁབ་རྒྱ་བཞེས། རིམ་གྱིས་སྐུ་མོ་སྐྱེད་ནམས་
 འབྱུངས། མཁའ་པའི་སྐྱེད་གཤམ་གྱིས་ས་སྤྱིང་བྱུང་པས་དུན་དབང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་
 མཆོན། མི་ཉག་ཆོས་གཤམ་བཟང་པོ། ཆེས་དང་པ་སངས་རྒྱུ་ལྷན་གྱུ་པ་སོགས་
 རྒྱ་མ་ཁེངས་པའི་རི་བོ་བསྐྱེལ་ཏེ་ཞབས་ཀྱི་པ་སྐྱོར་གདུགས། པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་
 སྤྱིང་པས་ཀྱང་བསྐྱེལ་བཞེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཛོམས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་
 གྱུ་པ་དང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་མཛད་ཅིང་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་བ་བཟང་པོའི་ཡང་སྤྱིང་རྒྱ་
 རོས་བཟུང་། དགུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་པ་ནས་རིམ་པར་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྤེལ་བ་
 འབྱུངས་རྒྱ་མཆོའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ། རྒྱུ་ལོར་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སྐུ་
 རྩོགས་པའི་སྐྱོས་བསྐྱེད་བཞེད་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་རྒྱ་གསེར་དབྱལ་ཤས་
 ཆེ་བ་ལས་གྱུ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་སྐྱེས་པ། བྱམས་ཆེན་དང་རྒྱུ་ལོར་གྱི་
 སྐུ་བཀའ་འགྱུར་བྱང་བཅེགས་མ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་རྒྱ་བཞེངས།
 མངའ་ཞབས་སྐུ་མོ་བརྒྱན་བརྒྱས་ཏེ། བྱམས་སྐུ་གི་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྤེ་
 བརྒྱགས། རྩོ་བརྒྱན་ས་སྐུ་པའི་ཏ་དབྱའི་གཙུགས་ནས་ཐམས་པས་དཔལ་ལྷན་ས་
 སྐུའི་དགོངས་པའི་ཟབ་གནད་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ལ་ཤར་བ་སོགས། རྟོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་འདས། བཀའ་བཅུ་མས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གདུང་རབས། བསྟོད་པ་བཀའ་བསྟན་རྒྱ་མའི་དོན་བརྒྱས་སོགས། བསྟན་པ་སྐྱི་ཡི་
 གནས་ལས་བསྐྱེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐུ་མ་རྩ་ཆ་ལ། དཔལ་རྒྱུ་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 སྤེ་ནང་གཞན་གསུམ་ལས་ཆེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། བྱིས་པ་བདེ་སྐྱེད་རྒྱ་འཇུག་པ་
 སོགས་རྒྱུད་ཐོག་མའི་ལེའུ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་འགྲེལ་གྱི་དབང་རྒྱ་མཛད་པའི་བསྟན་
 བཅོས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཉིས། དབང་ཆོག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་རྒྱན་སོགས་དབང་
 ལེའུའི་དོན་འགྲེལ་རྒྱ་མཛད་པ་ལྷ་བརྒྱ་རྩ་བཞི། ལྷས་དཀྱིལ་རྩོགས་རིམ་ལམ་རྒྱུ་
 སོགས་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་དོན་འགྲེལ་བརྒྱ་གཉིས། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། མདོར་བརྒྱས་
 དང་པོའི་རྣམ་བཤད་སོགས་སྐྱི་བསྐྱེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་དུག །སྐྱེ་རིག་པའི་ཉིང་ཁུ་
 ཀ་ལྷ་པའི་མདོ་རྒྱ། བཟོ་རིག་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུགས་ཀྱི་ཆ་

ཆོད། ཆོད་མ་ལ་བསྟན་བཅོས་མ་མཛད་ཀྱང་རིག་པ་སྤྲོ་བ་དུ་མའི་ཁྱོད་དུ་ཐལ་
 འཕྱར་འཕེན་པ་སོགས། རྒྱལ་པོ་པཱི་ཏ་ཞེས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་
 འདུལ། བྱང་པར་གསེང་རིག་པ་ལུལ་དུ་ཕྱིན་པས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་བསྟུས་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་
 ལེའུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱུད་དོན་གསལ་བྱེད་
 སྟོན་མེ། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་བདུད་ཅི་རྒྱ་རྒྱན་དང་འེག་རྒྱུད་དོན་
 གསལ། ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ། ཡོངས་གཏད་ཀྱི་
 འགྲེལ་པ་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་གསལ་བ། སྟན་གཞུང་རིན་ཆེན་སྟོན་བུ། ཚོམ་པ་
 རྒྱུད་པ་རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་འཕྲང་ལུན་སེལ། གསེང་ཐབས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་དོས་
 འདོན། ཅ་བཤད་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། སྟོག་གཅོད་ནད་དགའི་དབྱེ་བ། འཆོ་
 བྱེད་རྣམས་ལ་སྒྲིང་ནས་བཅེ་བའི་འཕྲུལ་གྱི་ཡིག་རྒྱུད། སེང་གེ་ཅེའི་འཆོ་བྱེད་
 ཀྱིས་དྲིས་ལན་སོགས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་གསེང་རིག་པའི་བསྟན་
 པའི་སྟོག་འཕྲད་པ་ལྟ་བུར་བྱུར། སོ་བུར་དུ་གནམ་ལྷགས་བབས་པས་ཉི་སྟོར་གྱི་
 མི་རྣམས་པལ་ཆེར་བརྒྱལ་བ་དང་། དངངས་པ་སོགས་བྱུག་རྩ་མི་བཟོད་པ་
 བྱང་རུང་སྤྲུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཟླ་བར་མ་རུས་པ་དང་། གདོན་དུག་པོས་བཏབ་
 པའི་ནད་པར་ལུར་གདབ་གྱིས་གཟིགས་སྤངས་བཅོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོལ་བ་སོགས་
 གྲུབ་མཆོན་ཀྱང་མང་། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་གི་བར་བསྟན་
 འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས། སྤྲུང་ཡང་ས་ལ་སྟོད་པའི་འོག་མིན་ལྷན་གྲུབ་
 སྤངས་སུ་ཁྲ་བ་གཅིག་ཅམ་ཅུང་ཟད་བསྟན་པའི་རྩལ་བསྟན་པའི་སྤྲུལ་ཉིན་རེ་
 བཞིན་ཡང་འཆི་བ་མེད་པའི་ལག་པད་ཀྱིས་གཏོར་བ། མཆོ་ར་བའི་ཆར་རྒྱན་མ་
 ཆོད་པར་བབས་པའི་ངང་ནས། ཤེང་ལུག་① སྟོན་ལྷའི་གྲལ་ཆོས་དུག་གི་ཉིན་
 སྤྲུལ་སྤྲུ་རགས་པའི་ཟ་མ་ཏོག་ལས་ལོངས་སྤྲུ་ཡེ་ཤེས་སྤྲུ་མའི་སྤྲུ་བྱང་འཇུག་དུས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་ཀར་བསྟུས། འཇུང་འོད་དང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་དྲི་བཟང་པོའི་

① ལྷ་མོ་1475ལོར།

ངད་འབྲུལ་བ་སོགས་དཔག་གིས་མི་ལང་པ་བྱུང་། རྗེ་གྲོལ་མཆོག་གིས། ཐེག་
པའི་མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས། །སྤྲོད་དཔྱད་མོ་ཅིས་བར་གྱི་རིག་གནས་
ལ། །འདུལ་བྱ་རང་རང་བསམ་པ་བཞིན་བྱངས་ཏེ། །ཀྱང་ཀྱང་མཁས་དང་གྲུབ་
པའི་ས་ལ་བཞག། །ཅིས་པ་ལྟར་ཞལ་སྒྲོབ་བགྱང་བར་མི་དཔོག་པ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་
བོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྦྱང་གིས་དབུ་མཛེད་མཁན་སྒྲོབ། རྗེ་
ནང་གདན་ས་པ་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་ཆོས་སྦྱང་། བྱམས་པ་གསེར་མཆོག་
འོད་གསལ། ཆ་སྒྲ་བ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ། ཤངས་སྟོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ་ལྷན་
སོགས་རྒྱུད་མེད་སྒྲོལ་འཛིན་དུ་མ་ཡོད།

དེའི་ནང་ནས་གསེང་རིག་གི་སྒྲོབ་མ་དང་སྤྲོད་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་མིའི་ཉི་མ་
མཐོང་བ་དོན་ལྷན་ནམ་བུམས་པ་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ནི་རྒྱལ་བ་ཐུག་ན་པར་
མི་རྗེའི་ཚུལ་འཛིན་གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འགྲོ་བ་མགོ་ནག་མིའི་རྗེ་ཏུ་བྱོན་
པ་འབྲུལ་གྱི་ལྷ་བཅན་མེས་དཔོན་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ། བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
གདུང་དྲི་མ་མེད་པ་བསོད་ནམས་རྗེ་རྗེས་བྱ་བའི་སྐུ་སྲུ་བལྟམས། རྒྱུ་རྒྱ་
ནས་མཆོག་གསུམ་སྤྲུལ་མར་འཛིན་ཅིང་དད་བཙོན་ཆེ་བ། དམན་རྣམས་སྤྱིང་རྗེས་
སྦྱང་བ་སོགས་ལ་ཕལ་པའི་སྦྱོད་ཚུལ་ལས་འདས། ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སོགས་ཆོགས་
མེད་པར་མཁྱེན། སྤྲོད་སོན་ནས་འཕལས་ཡུལ་གྱི་པའ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་
ཆེན། ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། བྱང་པ་བདག་པོ་རིག་ལྷན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་
བཟང་། བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་མཆོན་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་
མ་བཟློན་ཏེ། མེ་སྟོན་གསུམ་དང་རྒྱུད་མེ་བཞི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བཟློན་བཅོས་
དང་བཅས་པས་གཞི་བཟུང་། རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གསེང་རིག་ལ་ཐུལ་དུ་
ཕྱིན་པས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི། བརྒྱད་པ་ཙ་འབྲེལ། ལྷན་བརྒྱད་འབྲེལ་ཆེན།
ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་ཆེན། རྒྱས་བཏབ་ཉེར་ལྷ་རྣམས་མཐའ་དུག་ཚུལ་
བཞིའི་སྟོན་སྟོན་ཅིང་། གཏེར་རྒྱུད་ལ་ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱད་སོགས་བཤད་སྒྲོལ་
མ་ཉམས་པ་དང་། ཁྱད་པར་རིགས་ལྷན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་ལས་སོ་མ་རྒྱ་
ངོ། ཟླ་བེད། བདུད་ཅི་བུམ་པ། སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ། མདོ་ལྷ་པ་སོགས་སྤྲོད་དཔྱད་

ཕལ་ཆེ་བ་དང་། ཡབ་བསོད་ནམས་རྩོམ་ལས་བཀའ་གཏད་ཀྱི་དབང་། རྩོམ་
 ལྟ་མོའི་རྒྱབ་སྐྱོར། རྩོན་བརྒྱད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཆང་བ། བྱང་ཏི་ལས་རྩོམ་ལྟ་
 དང་དྲུང་སྟོང་རྒྱབ་སྐྱོར་སོགས་གསན། མདོར་ན་བོད་གངས་ཅན་ན་དར་རོ་ཙག་
 གི་གསོ་དབྱུང་མཐའ་དག་ལ། མཁུན་པའི་རྩོན་རས་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པའི་རྩོན་
 གསལ་གྱི་བ་དན་སྟོགས་བཅུར་གཡོ་བས། རྩོམ་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་
 རྩོགས་འཕྲོག་སྟེ། རིགས་ཕྱས་ཆོ་འབྲང་མིང་སོགས་ལ་བརྩད་ནས་དོན་དབྱས་
 སྟོགས་སྟེ་ཐེབས་སྟབ་མིན་དང་། རྩོམ་འདྲ་ལེགས་བཤད་ལྷ་བར་གཏོང་བཞིན་
 ཀྱི་དྲི་བ་ལྷས་པའི་ལན་ལ།

སྤྱི་སྤྱི། དཔལ་ལྷན་རྩོམ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཉི་མའི་གཉེན་མཆོག་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་སྤྱུ་ལ། །

གྱི་ཏམ་སྟབ་དབང་ལྟ་ཡི་ལྟ་ལ་སོགས། །

བགང་ཡས་མཆོན་མངའ་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་ལ། །

ཁུས་པས་བརྟུང་ནས་བདག་གི་མིང་བཤད་དོ། །

ལྟ་རིགས་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་དུ་བལྟམས་པ་ཡིན། །

ལེགས་སྦྱངས་གསེང་རིག་དྲུང་སྟོང་བརྒྱད་མར་བྱོན། །

གཞན་ཡང་རིག་གནས་མཁས་པའི་རྒྱུ་པར་སྦྱོས། །

མིང་ལ་ལྟ་བུའི་རྩོམ་སྟེ་སྤྱུ་བ་ཡིན། །

ལེགས་བྱས་དཔལ་གྱིས་མི་དམན་དལ་འབྱོར་ཐོབ། །

དད་བཙོན་བཙེ་བར་ལྟ་པས་བརྩན་ལ་དགལ། །

རྩོན་པར་མི་བྱེད་དད་པའི་རྩོམ་ལོ་ལོ་ལོ། །

ཁོ་བོའི་མིང་ལ་དཔལ་ལྷན་རྩོམ་ལོ་ལོ་ལོ། །

འགྲོ་ཀྱན་སྦྱོང་བའི་ཡིད་སྦྱོན་ཅི་ཡང་སྦྱོས། །

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྟབས་མི་འཆོལ། །

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་ཆེན་ཅིང་པའ་འཛིན། །

མིང་ལ་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ཟེར། །

རྒྱ་ཆེ་མོས་པའི་དགྲིལ་ལོས་ཡོངས་གང་ཞིང་། །
 རིས་མེད་བཅེ་བའི་བདུད་ཅིས་ཀུན་ནས་གང་། །
 ཚོད་དུས་མཚན་མོའི་ཀུན་ད་སྦྱིད་བྱེད་པ། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་ཟེར། །
 གསེང་རིག་གཞུང་ལུགས་པད་ཆལ་ལེགས་པར་འབྱེད། །
 ཤེས་འདོད་རྣམས་ཀྱི་སློ་མིག་དོན་ལྡན་བྱེད། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་མི་ཡི་ཉི་མ་ཟེར། །
 ལྷ་ཆོགས་རིག་པའི་ཁ་དོག་ཅི་ཡང་གསལ། །
 ཤེས་བྱའི་ཆུ་ཁྱུང་འབྲུམ་སྤྱད་དོན་མེད་འཁྱུང་། །
 དུན་དང་ཤེས་བཞིན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་བརྟན། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་འཆོ་བྱེད་རྒྱ་མཚོ་ཟེར། །
 ལས་ནད་ཆེ་ལ་ཆོགས་གསོག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བརྟན། །
 གདོན་དུ་ཡུར་ལ་སྒྲིབ་ཤིང་ཡས་སུ་ཆེ། །
 འཆི་དེས་རྣམས་ལ་ཆོས་བཤད་འཕུལ་བྱས་གཅོག། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཟེར། །
 རང་སྦྱོན་བརྟན་ནས་ཅི་རུས་སྲོང་པས་དྲང་། །
 གཞན་སྦྱོན་བརྟན་ནས་ཅི་རུས་འཆོས་པས་སྲོང་། །
 དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་རིགས། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་རྒྱུད་འཛིན་བྱ་བ་ཡིན། །
 བརྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་སྲོག་ལས་གཅེས་པར་འཛིན། །
 ཤིག་ལྡན་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་ནས་བདེ་ལ་འགོད། །
 རང་ལ་གནོད་བྱེད་ལ་ཡང་ཅི་ཕན་བྱེད། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཟེར། །
 གཞན་གྱིས་བཏང་བའི་ཡི་ཆད་ནད་པ་གསོ། །
 དབུལ་ཕོངས་སྐྱབས་མེད་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱམས། །

མ་འདྲིས་སྒྲིབ་པར་མཁོན་ལ་ཐེགས་པར་སྒྲིབ། །
 མིང་ལ་འཆོ་བྱེད་སྒྲིབ་དགའི་དཔལ་ཞེས་བྲེད། །
 ཆེན་པོས་བཀུར་ཡང་ཁེངས་པ་རྣམས་པར་སྤངས། །
 གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་སྤྲུག་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མེད། །
 བསྐྱེན་བཀུར་བསྐྱེད་པའི་ལན་ལ་རེ་བ་དོར། །
 མིང་ལ་དྲང་སྤྲོད་མི་ཡི་དཔག་བསམ་བྲེད། །
 ད་ལྟའི་མི་རྣམས་འབྲས་བུའི་ནད་ལས་སྒྲིབ། །
 སྤང་ནས་འགོ་ཀྱན་ཏུག་གསུམ་འདོན་པར་སྒྲིབ། །
 ཏུག་ཏུ་ཀྱན་ལ་ཕན་འདོགས་བསམ་སྒྲིབ་ཅན། །
 མིང་ལ་དྲང་སྤྲོད་གཞན་ཕན་མཐའ་ཡས་བྲེད། །
 གསེར་གྱི་མདོ་དང་རྒྱུད་སྤེལ་འགྱུར་བ་དང་། །
 ལུགས་སྤེལ་བཞི་ཡི་བསྐྱེན་བཅོས་ཏུ་མ་དང་། །
 གངས་རི་ཁྲོད་གྱི་གསེར་དབུད་པལ་ཆེར་གོ། །
 མིང་ལ་དྲང་སྤྲོད་གསེར་གྱི་རབ་འབྱམས་བྲེད། །
 རྟེན་དགའི་སྒྲིབ་རྣམས་འབད་ཚོལ་ཆོགས་ཀྱིས་སྒྲིབ། །
 སྒྲིབ་སྤེལ་སྒྲིབ་རྣམས་ལེ་ལོ་སྤངས་ནས་བསགས། །
 གསེར་བྱ་ཀྱན་གྱི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་སྒྲིབ། །
 མིང་ལ་དྲང་སྤྲོད་སྒྲིབ་བྱིན་བྱ་བ་ཡིན། །
 སྤྲུགས་རིས་མངའ་ཐང་བདག་ཏུ་བཟུང་པ་མེད། །
 བྱམས་སྤང་མཐོ་དམའ་འགྱོར་རྒྱུད་མཉམ་པར་བཟུང་། །
 འོར་ཆེ་ཅམ་ཡང་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་མེད། །
 མིང་ལ་དགེ་བསྐྱེན་འཆོ་བྱེད་བྱ་བ་ཡིན། །
 འཆོ་བྱེད་མཁས་རྣམས་བཀུར་སྤྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྐྱེད། །
 གཞན་པ་རྣམས་ལ་མ་བརྟན་སྒྲིབ་པ་བསྐྱེད། །
 རང་དང་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྲག་དོག་སྤངས། །

མིང་ལ་དྲང་སྲོང་སེམས་དཔའ་ལེགས་སེམས་ཟེར། །
 འཆི་བདག་ཞགས་པའི་དྲ་བ་རུམ་སུར་གཙོད། །
 ཟུག་གཟེར་རུག་མདའ་དྲག་པོ་གཙུར་གྱིས་འདོན། །
 ཟུངས་ཟད་སྒོ་སུར་ཆས་པ་དར་མར་བསྐྱར། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་མི་འཇིགས་སྒོག་སྒྱུན་ཟེར། །
 བད་པའི་ཆོགས་རྣམས་གསོས་པར་བྱས་པ་ཡིས། །
 དེ་ཡི་གཉེན་དང་མཛའ་བཤེས་འཁོར་རྣམས་ཀྱན། །
 འབྲལ་བར་མི་མོད་དེ་ལ་དགའ་སྟོན་བྱེད། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་ཐུང་ན་མེད་ཅིས་ཟེར། །
 གསོ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཟས་སྦྱོད་སྦྱན་གྱིས་གསོ། །
 དེ་ལས་ལོག་རྣམས་ང་ལོག་མཁུང་དབྱེད་བསྐྱགས། །
 གཉིས་ག་མིན་ལ་འབྲུལ་འཁོར་སྐྱགས་དམིགས་བསྟན། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་ཐབས་ཚུལ་དཔག་མེད་ཟེར། །
 སྦྱན་ཁྲའི་དགོངས་པ་གསལ་བྱེད་ཚུལ་པ་དང་། །
 རྗེས་འཇུག་སྒོ་མིག་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་དང་། །
 ལོག་ཚོག་ཚོད་པ་གཙོད་པའི་རལ་གྱི་འཛིན། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་གསེང་གི་བསྟན་འཛིན་ཟེར། །
 བད་མེད་སྦྱང་དང་ཐབས་གྱིས་བཙུད་ལེན་འཆོལ། །
 བད་ལྟན་འདུ་བ་འབྲུགས་པ་བདེ་བར་འཆོ། །
 དགེ་སྤྱི་ཁྱེད་དོར་བསྟན་ནས་སྦྱི་མ་འཆོ། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་ནག་ཏུ་འཆོ་བྱེད་ཟེར། །
 ལྷ་རིགས་མི་ཡི་རྒལ་པོས་བསྐྱགས་ཤིང་བཀུར། །
 བསྟན་ལ་རབ་དགའི་འཆི་མེད་རུ་མས་བསྟོད། །
 མཁས་པ་རུ་མས་ཡི་རངས་ལེགས་སོ་བྱིན། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་ལྷ་ཡི་རྗེ་བོ་ཟེར། །

གང་ནའང་སྤྲོ་ཞིག་ཉམ་ཐག་དེ་ཡི་སྤྲུབས།
 མ་འདྲིས་ཀྱན་ལ་ཡིད་གཙུགས་པ་མ་བཞིན།
 སྒོ་གསུམ་སྤྱོད་པ་གཞན་པན་ཉག་གཅིག་སྤྲུབ།
 མིང་ལ་དྲང་སྤྱང་འཁྲོ་བའི་པ་མ་ཟེར།
 ཉིན་མཚན་ཟུན་པའི་སྤྱིང་དུ་འཐོམས་པ་ནམས།
 གསེར་གྱི་བྱར་མས་རྩ་བྱར་མིག་སྤྲུམ་ནས།
 སྤྲོ་ཆོགས་གཞུགས་ཀྱན་འཕྲུལ་དུ་མཐོང་བྱེད་པ།
 མིང་ལ་དྲང་སྤྱང་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ་ཟེར།
 མཐོང་ཐོས་དྲན་དང་རིག་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱན།
 འགལ་རྒྱུན་ཀྱན་བྲལ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ལུས་འཛོམས།
 དྲང་སྤྱང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་སྒྲོན།
 མིང་ལ་དྲང་སྤྱང་སྒྲོན་ལམ་མཐས་ཡས་ཟེར།
 རྣམ་ཐྲག་རྩ་རྩ་ལ་སོགས་གྱི་པག་བཞིན།
 བྱད་པའི་བྱ་བ་ཀྱན་ལ་བྲན་གཡོག་བཞིན།
 གསེ་བྱེད་གཉེན་པོ་ཀྱན་ལ་འདོད་འཛོ་བཞིན།
 མིང་ལ་དྲང་སྤྱང་འཁྲོ་བའི་ཁོལ་པོ་ཟེར།
 དོན་དམ་གནས་ལུགས་སྒྲོས་དང་བྲལ་བར་རིག།
 ཀྱན་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲེལ་མི་ལམ་སྤྱ་བྱར་ཤེས།
 ཐབས་ཤེས་རྒྱང་འཇུག་བཤོད་གཅིག་ལམ་དུ་མཐོང་།
 མིང་ལ་དྲང་སྤྱང་རྒྱལ་སྤྲུམ་གཞོན་ཅུ་ཟེར།
 ཉེས་བརྒྱའི་རྩ་བ་ཆང་གི་བདུང་བ་དོར།
 སྤྱིང་རྒྱའི་འགལ་རྒྱ་ཤ་ཤ་ཐྲག་བཟའ་བདུང་སྤངས།
 དགེ་ལེགས་རྩ་བ་ཀྱན་ད་བྱང་སེམས་བརྒྱང་།
 མིང་ལ་དྲང་སྤྱང་དྲི་མེད་བརྒྱལ་ཁྲགས་ཟེར།
 སྤྱོད་བརྒྱད་དག་པའི་འཁོར་ལོར་ཡིད་ཆེས་རྟེན།

དབང་དང་དམ་ཚིག་ཐོབ་དང་བསྐྱེད་བྱ་རིགས། །
 རིམ་གཉིས་རྩོམ་ཐོབ་པའི་སྒྲིག་ཚུར་མཐོང་། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་འཆི་མེད་སྐྱོང་པོ་ཟེར། །
 སྐྱབས་གནས་འདུས་པ་སྤྲུལ་གཅིག་པོར་མཐོང་། །
 མཆོད་འོས་འདུས་པ་རྩོམ་པོ་མེས་པོ་མཐོང་། །
 ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་འཁོར་འདས་མཉམ་པར་གྱོ། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་གསང་བའི་མཆོད་འཛིན་ཟེར། །
 ཆོ་རབས་དུ་མར་གསེར་དཔྱད་གཞུང་ལུགས་བསྐྱབས། །
 འཕགས་ལྷུང་གངས་རིའི་ཁྲིད་དུ་འགྲོ་ཕན་བྱས། །
 ཚུལ་འདིས་འགྲོ་བ་འདྲེན་པར་ཡིད་དམ་བཅས། །
 མིང་ལ་དྲང་སྲོང་དེ་དང་དེ་སྐད་ཟེར། །
 གསེར་གྱི་མེས་འདོད་ཀྱན་ལ་སྒྲོ་བས་སྒྲོབ། །
 གངས་ཅན་ནད་པའི་ཆོགས་ཀྱན་འབད་པས་གསོ། །
 གཞན་ཕན་གང་དུ་ཆེ་སར་ཁོ་བོ་གནས། །
 མིང་ལ་རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་རྩེ་ཟེར་བ་ཡིན། །
 ལ་ཀྱང་བདག་ལ་དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་ནི། །
 ཉེ་རིང་སྐྱེ་བོ་དབང་གུར་ག་ལ་ཞིག། །
 ཕྱིན་ཆད་རང་ཡང་དེ་འདྲར་སྒྲོན་ཕྱིར་དང་། །
 རྩེས་འཇུག་ནམས་ལའང་བསྐྱལ་བའི་སྤྲད་དུ་ཡིན། །
 ཐག་རིང་ལྷུང་ནས་ཤིན་དུ་ཉེ་བའི་ཐུགས། །
 རྒྱུང་བ་བདག་ལ་ཆེན་པོར་རེ་བ་བྱེད། །
 མིང་མེད་བདག་ལ་མིང་གི་དྲི་བ་མཛད། །
 སོམ་ཉི་མེད་པར་ཐེ་ཆོམ་གྲོལ་བར་མཛོད། །
 ཡིད་ལ་སྒྲོན་པ་རྩེས་མཐུན་རང་གི་མིང་། །
 མཁས་པ་མཁྱེན་ཕྱིར་ཡི་གར་བྲིས་འདི་ཡིས། །

མ་འོངས་དུས་སུ་མི་རིང་འགྲོ་བ་ཀྱན། །

དྲང་སྤྱང་ཆེན་པོས་ལྷང་བསྟན་མིང་ཐོབ་ཤོག།

ཅེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཙམ་སུལ་བ་བཞིན་རིགས་རུས་དང་
ཡོན་ཏན་མངའ་ཞིང་། ཐུགས་ལས་འབྱུངས་པའི་ལེགས་བཤད་བྱང་གསེ་དབྱང་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིར་འགྲེལ་བ་
བཀོད་པ་རྒྱན་མཆོག་རྣམ་བཞི་ཞེས་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གསེལ་
འདེབས། རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་ངེས་སམ་བཀའ་སྒྲུབ་མ་ལ་ཡའི་དཀའ་འགྲེལ་འདོད་
འདོམ་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱི་འཕགས་སྤྱི་སྟན་དང་། རོ་མཚར་སྤྱི་སྟན། རིམས་བཅོས་མི་ལ་
སྟོག་སྤྱིན། བཤད་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་བ་གནས་ལུགས་རབ་གསལ། ཙུ་
མདོའི་འགྲེལ་བ་སྟན་རྒྱུད་རྟོ་རྟེན་ཆོག་རྒྱུད་། གཅེས་བསྟན་རིན་ཆེན་སྤྱང་བ་ལ་
སོགས་པ་མངོན་དེ། གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་དང་།
བྱང་པར་རིགས་ལྷན་རྒྱ་བ་བཟང་པོའི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ། ཐམས་ཅན་མཁྱེན་པ་དག་
འདུན་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་དམ་པ་དུ་མས་རྒྱལ་པོ་པརྟེ་ཏའི་བརྒྱལ་ལུགས་འཆང་བ་
རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གི་བཞེད་སྟོལ་དར་རྒྱས་སུ་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་སྤྱི་ལྟ་བུ་བཅུན་བཀའ་ཤིས་དཔལ་བཟང་ནི། སྤྱི་རྒྱུད་དུའི་དུས་མེས་པོ་
བསོད་ནམས་རྟོ་རྟེན་གཅེས་པར་བསྐྱུངས་ཤིང་། ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་གིས་མཆོན་པའི་
ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མངོན། ཕྱིས་མེས་དང་ཡབ་གཉིས་ཀར་གསེ་བ་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོ་མཐའ་དག་དང་། ལྷག་པར་རྒྱུད་བཀའ་
གཏད་རྒྱུའི་དབང་། རྒྱུའི་ལྷ་མོའི་སྟན་བརྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ།
རྒྱས་བཏབ་ཉེར་ལཱའི་བཤད་སྟོལ་དང་བཅས་པ་གསན་ཅིང་། སྤྱལ་པ་དང་ལྷན་
པའི་རྟེན་འཇུག་རྣམས་གསོ་དབྱང་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། པརྟེ་ཏ་
ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་
ཅུ་རྒྱལ་མཆོག །སྤྱི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན། གྲུབ་དབང་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་
པོ། མཁས་གྲུབ་དོན་ཡོད་དཔལ་བ་དང་། ལེགས་བཤད་བཟང་པོ་དང་། ཆག་
ལོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ཡོངས་འདོན་དམ་པ་དུ་མའི་

ཞབས་པད་བསྟེན་ཏེ། མདོ་སྡུག་སྤྱི་ལོ་ནས་ཀྱི་བདུད་ཅི་དོམས་མེད་ཏུ་བཞེས།
ལམ་ར་བ་ལ་ངེས་པར་ཡིད་ལྷུང་སྟེ། བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་ཤུག་མཆོག་ལྷན་ལས་བསྟེན་
པར་རྫོགས་ཏེ། དགེ་སློང་གི་དངོས་སྤོར་བསྐྱབས་ནས་འགྲོ་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་
ཡོན་གནས་སུ་གྱུར། གནས་སྐབས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་སྤྱི་ལོ་ །
མཁུང་དུ་བྱུང་ཆ་ལོག་ལ་སོགས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་མཁོའི་སྒོ་ནས་པན་པ་རྒྱབས་ཆེ།
བཀའ་ཚུལ་ཀྱང་བཤད་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་ལགས་བཤད་ནོར་བུ། སྤྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་
དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་བསྐྱགས་པས་ཀྱུན་ཤེས། ལོག་
དབུལ་འཇུག་དཀར་བཞེད་པའི་ཉི་མ་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་ངེས་དཔག་བསམ་
སྟེན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མཛོད། རིམ་གཉིས་བྱེད་མཁོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཐུགས་གཞོལ་
བའི་ངང་ནས་ང་ནི་བདེ་བ་ཅན་ཏུ་འགྲོ། ཞེས་སོགས་ཞུས་གདམས་ཏུ་མ་དང་
བཅས་སྐྱུང་ན་ལས་འདས། མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས། འཇའི་གུར་ལུབ། བར་སྒྲུང་
ནས་རོལ་མཁོའི་སྐྱ་གཤམ་པ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་ལྷན་ཏུ་མ་བྱུང་། རྗེ་བཙུན་མ་
སྒྲོལ་མས་མ་འོངས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱུན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བར་
སངས་རྒྱུ་ལོ། ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་སོགས་རྣམ་ཐར་འགངས་ཆེ་བ་མང་པོ་ཡོད། །

དེའི་སྐྱེ་ཆེའི་སྟོང་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་བྱུང་སྤྱི་བྱུང་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
མཆོན་པས་ཡབ་ཀྱི་ཞབས་པད་ལུན་ཏུ་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་སྦྱངས། གཞུང་
དང་མན་ངག་སྦྱི་དང་། ལྷུང་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་གཏེར་རྒྱ་བོ་
གཉིས་འདྲེས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཞུས་ཤེས། བཀའ་གཏེར་རྒྱུ་དཔལ་། རྒྱ་ལྷ་དང་
བྱུང་སྟོང་གི་སྦྱབ་སྟོར། ལྷན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུག་ལེན། འགྲེལ་བཤད་སོགས་བུམ་པ་
གང་ལྟོའི་ཚུལ་ཏུ་བཞེས། བྱུང་རོང་ཏུས་འབྲུགས་བྱུང་བའི་སྤྱབས་ཀྱིས་ཕྱིས་རིན་
སྦྱངས་པའི་སྒྲ་སྒྲན་ཏུ་གྱུར། གཙང་རོང་རལ་ལྷར་གསོ་རིག་ལོག་དབུལ་པད་
དཀར་རྒྱས་པའི་ཉིད་བྱེད་མཛོད། འཇའ་ཐང་ཏུ་སྦྱའི་བཀོད་པ་བསྐྱས། །

རིགས་ལྷན་རྣམ་རྒྱལ་གཤམ་བཟང་གི་གསོ་རིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་ཆེན་
གཅིག་ནི། གནང་རིགས་རྗེས་སྦྱངས་ཀྱི་སྒྲན་པ་ལུན་སྤྱིངས་པ་ལགས་གྲུབ་དཔལ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐོག་མའི་རིགས་ཏུས་སོགས་ཏུང་བྱེད་སྒྲས་ན། སྟོན་མདོ་ཁམས་

བྱང་སྟོགས། གེ་སར་གྱི་ཡུལ་གྱུར་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བ་འཛིན་ཞེས་
བྱ་བ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡངས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་
གཅིག་པའི་ས་ལྟར་གཉེན་ཅིང་བྱམས་པས་ཀྱན་གྱི་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར་ནས།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པར་འདི་ནི་ཀྱན་གྱིས་མཉམ་བར་འཁུར་རིགས་སོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ལས་གཉམ་བར་གྲགས། དེའི་སྐྱུ་ལྡེ་ཆེ་བ་གཉམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་
སྟེ་མཆོད་དུངས་ཤིང་དད་པ་དང་ཤེས་རབ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་གྲགས་དང་ལྡན་པ། ལྟ་
བཅན་པོ་མངའ་བདག་གི་སྒྲིབ་ལྟེ་བཅན་གྱིས་གསན་ཏེ་མདོ་ཁམས་ནས་དབྱུས་
སྤྱ་འགྲགས་པར་མཛད། དེ་ནས་གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་མང་པོ་དང་སྟོགས་ཏུ་མར་བཅས་
ཏེ་རྒྱ་གར་ཏུ་རིག་པ་སློབ་པ་དང་ལོ་པའ་སྒྲུབ་འབྲིན་པར་བཏང་། དེས་ཀྱང་
འཕགས་ཡུལ་ཏུ་ལོ་མང་བཞུགས་ཤིང་རིག་པའི་གནས་སལ་ཆེར་སྦྱངས། མཁས་
པར་གྱུར་ནས་བོད་ཏུ་ཕྱོད། རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་སྤྱ་མཆོད་དང་ལྟ་རྟེན་བྱུང་
ཏུ་དབང་བསྐྱར། ཨོ་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ལས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་
པའི་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་གདམས་པ་ཏུ་མ་གསན། བོད་སྒྲུབ་མཁས་རྒྱུ་གཙུག་རྒྱུ་ཏུ་
གྱུར་ནས་མི་རབས་འགའ་ཞིག་གི་མཐར། གཉམ་བ་ནམ་མཁའ་གཞིན་ཅུ་གཡས་
ཏུ་བྱང་གི་སྟོགས་སྤྱོད། བྱང་བདག་ཏུ་དབེན་ནམ་བཟན་པས་ཡང་རོང་དང་
གཙང་ལོ་ལྱང་གི་མི་སྟེ་དང་། རི་ཕུག་གི་དགོན་པ་སོགས་སྦྱར་འཇག་གནང་།

དེ་སྐུ་གཉམ་བ་རྡོ་རྗེ་འབྱུང་གྱིས་བྱང་པ་བདག་པོའི་སྤྱ་སྒྲུབ་དང་ཕྱག་གཡོག་
ནང་མ་བྱས། དེའི་སྐུ་ལྡེ་རྒྱལ་མཆོན་མདོ་སྟགས་ཀྱི་མཁུན་པ་རྒྱས་པས་དཔལ་
ངམ་རིངས་ཀྱི་མཁན་པོར་འཁོར་ཅིང་། གྲགས་གཞིན་པས་སྒྲུབ་དང་སྤྱིད་བསྐྱངས།
དེའི་སྐུ་དགོན་མཆོག་གཞིན་ཅུ་ནི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་སྟགས་རྟེན་མ་ལ་མཁས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟགས་བཙེ་བས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔར་གྲགས། ཐེགས་
ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྒྱུ་མར་ཕྱོད་པའི་སྤྱ་སྒྲུབ་བཞིས་ཏེ་རྒྱུ་ལྱང་དང་འཇའ་ས་ལོན།
དེའི་སྐུ་ལེགས་གྱུ་དཔལ་ནི་རིག་གནས་སལ་ཆེར་དང་ཁྱད་པར་གསོ་རིག་ལ་
མཁས། རྗེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མའི་བསྟེན་པ་སོགས་ཡི་དམ་བསྟེན་སྦྱབ་སོང་ཞིང་།
གཏེར་སྟོན་དངོས་གྱུ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུག །ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་

ཆོས་རྒྱུ་མ་ཞོས་པ་ལས། གུ་རུ་མཐིང་གར་རྩལ་རྒྱ་ཐོན་པས་གཏོར་མ་དངོས་སུ་
ཕྱིན་ཏེ་དག་པོ་ཚར་གཅོད་སོགས་བྱུང་། རིགས་ལྡན་ནམ་རྒྱལ་གཤམ་བཟང་ལས་
གསོ་རིག་གི་གཞུང་སོགས་གདམས་པ་མང་རྒྱ་གསལ་ཅིང་བྱ་ཆེན་མངའ་གསོལ།

དེའི་སྐུས་ཤེས་རབ་གསལ་ལྡན་ནི། འབྲུངས་རྟགས་ཡ་མཚན་པ་སོགས་བྱུང་
བས་རིགས་ལྡན་ནམ་རྒྱལ་གཤམ་བཟང་ལ། མིང་ཁྱེས་པར་འཆོ་བྱེད་པ་སྒྲ་སྤྱི་ཐར་
རྒྱ་བཏགས། སྤྱི་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་ཡུལ་རྒྱ་ལན་གསུམ་ཕྱོན་པའི་མི་
མའི་སྐབས་ཡར་ལམ་མཇུག། ཤེས་སྤྱིང་རྒྱ་སྤྱིང་མའི་ལུང་དང་དཔལ་རྒྱས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་དབང་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱུགས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ལ་གྲུབ་
དབང་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུང་རྒྱ་ཕྱོན། མཇུག་པའི་མོད་ལ་ཕྱིན་རྒྱབས་བྱེད་པར་
ཅན་ཁྱགས། ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་བར་སྐབས་དངོས་ཀྱི་ཉེ་གནས་མཛད། གདམས་པ་
མཐའ་ཡས་པ་གསལ་མཛད་ཅིང་། ཉམས་སུ་བཞེས་པས་ཐུགས་སྐྱེས་དམ་པར་
གྱུར། གྲུབ་དབང་ཉིད་ཞིང་འཕྲོས་ནས་ལོ་སྐུམ་རུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་གསང་ཁོག་
ནས་སྐྱེ་ཆབ་མཛད་དེ། དངོས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་འགྲོ་དོན་དཔག་མེད་བྱུང་།
མཁས་གྲུབ་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྡན། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་གི་མཁུན་རྒྱ་མ་ཕྱོན་གོང་
གི་སྐུས་ལྡན་སྤྱིངས་དགེ་མས་གསོ་རིག་གི་བཤད་སྟོལ་བསྐྱེདས། གཡས་རྒྱ་བྱུང་
པའི་བླ་སྤྱན་རྒྱ་གྱུར། དེའི་སྐུས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་རྒྱུང་རྒྱ་ནས་བཟང་པོའི་ལས་
སད་པས་དད་བཙུན་སྤྱིང་རྒྱུ་ཤེས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན། འཛིན་ཤེས་ཡངས་པས་གོས་
ཆགས་བྱེད་རིང་ལ་མདའ་ཚད་མའི་ཤོག་ལོགས་རེ་སྒྲོར་བྱེད། བྱུང་པའི་བདག་
པོར་རྒྱུད་བཞི་འགྲེལ་པ་བཅས་དང་སྤྱིང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱགས་སུལ། །

དེ་རྒྱུས་བྱུང་སྤྱན་རྒྱ་བཅུན་བཟླ་ཤེས་དཔལ་བཟང་གི་སྐུས་དྲུང་སྟོང་བསོད་
ནམས་རྒྱལ་མཚན་འཇའ་ཐང་རྒྱ་རིན་སྐྱེདས་པའི་སྤྱིང་ལ་སྐྱེ་ཆེའི་འཕེན་པ་བཏང་
བས། བྱུང་པའི་དཔོན་གཞི་དང་གདམས་པའི་རྒྱ་བོ་རྒྱབ་ན་འཕངས་པར་དགོངས།
བྱུང་པར་མི་ཆེད་གཏོང་གིས་བརྒྱུདས་ཏེ། བདག་གི་རིགས་ཆོས་གཉིས་ཀའི་བྱ་
དེ་ནི་ལྷ་ལམ་རྒྱ་སོང་། ཆེག་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་འདི་བྱུང་པ་རང་གི་བླ་སྤྱན་
ཐུགས་སྐྱེས་འཁེལ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་འབྲུལ་བས་རྒྱུང་བར་མཛོད་ཁྱེས་

པ་བཞིན། སྒྲན་པ་བཏྲན་པ་དར་རྒྱས་སྒྲ་སྒྲན་གྱི་རྒྱུད་དང་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་བཅས་
 ལ་དགོངས་ནས་གཏོང་བར་མཛད་པས་ཞབས་པད་ལུན་ཏུ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྒྲགས་
 རིག་གནས་སྦྱིད་དང་། བྱད་པར་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་མན་ངག་དྲུང་སྤྱང་ཡིད་
 ལས་སྦྱིས་ནས་བཟུང་། ཡི་གེར་འབྱིར་མ་བརྟུབ་པའི་སྒྲན་བརྒྱུད་ཞལ་ཤེས་དང་
 བཅས་པ་བུམ་པ་གང་འདྲོར་བསྐྱུལ། གཉའ་རིགས་གོང་མ་རྣམས་རིགས་ལྷན་
 སོགས་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པའི་མཁས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ལུགས་
 བཀའ་གཏེར་ཆིག་བརྒྱུད་གྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡན་ལ་མ་བྱུང་བར་གྲགས།
 བཏྲན་དར་པའི་སྒྲས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྒྲན་བརྒྱུད་ཞལ་ཤེས་མན་ངག་གི་
 བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་། རོ་མཆར་ཙུ་བརྟན་ལ་ནང་བྱ་རྒྱུད་པས་ཁ་དམར་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཛོན་ཤེས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་། །དེའི་སྒྲས་བརྟུང་ཚི་འགྱུར་མེད་
 གསོ་བ་རིག་པར་མཆོག་ཏུ་མཁས་པས་རོ་ནང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་ཀྱན་དགའ་སྦྱིང་པོའི་
 སྒྲ་སྒྲན་དང་། རྒྱུད་བཞི་པར་ཏུ་ཤོ་བའི་དོ་དམ་དང་ཞུས་ཆེན་མཛད། གསོ་
 དབྱུང་གྱི་ལག་ལེན་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་བཙམས། དེའི་སྒྲས་རྣམ་རྒྱལ་དོ་རྩེ་
 ཞེས་ཤེས་བྱ་སྦྱི་དང་བྱད་པར་འཆི་གསོས་གྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བཞི་སྟོར་བྱང་།
 འགེལ་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད། རང་རིགས་བརྟུང་ཚི་འགྱུར་
 མེད་སོགས་མཁས་ནས་མཁས་པར་བརྒྱུད་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་གྱི་ཆིག་བརྒྱུད་
 གདམས་པའི་རིམ་པ་ཉམས་སྒྲ་སྒྲངས། བ་ཆོད་རྒྱག་ཅུར་ལོན་པར་ཉེ་བའི་བར་
 ཉིན་ལྷུར་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་སྟོར་འདྲིན་དང་། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་སོགས་ལ་ཐོགས་
 པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་ལས། མཁས་པ་རྩད་ཅིང་མ་
 དྲིས་པ། །དེ་ཡི་བར་ཏུ་གཏིང་མི་དཔོག་ །རྩ་ལ་དབྱུག་གུས་མ་བསྐྱུན་པར། །དེ་
 སྤྱིད་གཞན་དང་བྱད་ཅི་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟར་དོ་རིང་ལ་ཡི་གེ་སྒྱུར་བ་སོགས་མཛད་
 བས་རྩེ་སྒྲ་མ་ལུ་པ་ཆེན་པོས། སྒྲ་ཆེའི་སྒྲུང་ཏུ་སྒྲན་སྒྲར་ཐོགས་ཏེ་འབྲུ་འདྲིན་
 སོགས་བསྐྱུལ། ལུལ་ཐིག་སྤྱོད་འགྲེམས་གཏུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ལ་འང་འབྲིད་
 ཏུ་འབྲུག་པའི་དགོངས་པ་ཅམ། བཏྲངས་མཆོམས་སྒྲ་ལུས་ཤིང་། སྤེ་སྤྱིད་སངས་
 རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་ཉམས་སད་བྱ་སྤྱིར་རྣམ་སྤྱིང་པའི་ཆེན་དང་བྱམས་སྤྱིང་ཏུ་དྲི་བ་ཁ་

ལས་ཀྱི། “དེ་ལྟར་བྱང་ལུགས་ལ་བཀའ་མ་དང་། གཏེར་མའི་བརྒྱད་པ་གཉིས་སུ་
སྒྲུབ་པ། 【གཏེར་བརྒྱད་ནི།】 ལྷོན་པ་སྒྲན་ཟླ། གསུང་སྒྲུལ་ཡིད་ལས་སྒྲིམ། འཕགས་
པ་ཀུན་དགའ་པོ། འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ། ཨོ་རྒྱན་པ་ཟླ། བཤམ་མཆོག་སྒྲུབ་པ།
སློབ་དཔོན་དཔའ་པོ། ཁ་ཆེ་ཟླ་དགའ། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅན། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྒྲོང་
ལྷེའུ་བཅན། སྒྲུལ་པའི་གཏེར་སྒྲོན་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས། དབུས་པ་དར་གྲགས། རོག་
སྒྲོན་དཀོན་ཅོག་སྒྲུབས། བེ་བྱེ་སྒྲན་གཞོན། ཟླ་འོད་གཞོན་ཅུ། ཁང་སྒྲན་ནག་
རིགས་འདུས་སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། དེས་བེ་རི་སོགས་
མ་བརྒྱད་པར་རོག་སྒྲོན་དཀོན་ཅོག་སྒྲུབས་ཁོ་ནར་གསན་པའི་ལུགས་གཅིག་ཀྱང་
མཆིས། གཡུ་ཐོག་པར་སྒྲས་བརྒྱད་དང་། སློབ་བརྒྱད་གཉིས་ཟུར་མཁར་བས་མི་
གཅིག་པར་མཛད་འདུག་ཏེ་སྤྱི་མ་རྒྱལ་སུམ་སྒྲོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། སུམ་སྒྲོན་ཡེ་
ཤེས་ཀུན་དགའ། སུམ་སྒྲོན་འབུམ་མེ། ལུང་དམར་མགོན་པོ་རིན་ཆེན། རྟག་མེ་
བ་ཕག་སྒྲོན་ཤུག་མགོན་པོ། རྟག་མེ་སྒྲུག་མ་བ། གཡུ་ཐོག་པའི་སྒྲས་བརྒྱད་ལ་
འབུམ་མེད་། འཇམ་དཔལ། བྱང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ། དེ་སྒྲས་བྱང་
ཏི་རྒྱལ་བཟང་། གཙུང་བྱང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཆོ་བྱེད། བྱང་སྒྲན་སངས་རྒྱས་
རིན་ཆེན། ལྷའི་སྒྲན་པ་བསོད་ནམས་རྟོ་རྟེ། བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་
ནམ་མའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་ནམས་སོ། །

【བཀའ་མའི་བརྒྱད་པ་ནི།】 ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་དང་།
སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལ་གསན། དེས་ལྷ་སྒྲས་ལུ་མེ་བཅན་པོ་ལ་རང་འགྱུར་དུ་གསུངས།
དེ་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ཁྲི་ལྷེ་སྒྲོང་བཅན། རལ་པ་ཅན་གཅོང་མ། རྒྱལ་པོ་རྟོ་རྟེ། ལྷ་
རྟེ་ལྷན་གྲུབ། རལ་པ་ཅན། ལྷ་ལུང་ནམ་གཉིས། འོད་སྒྲུངས། དཔལ་ལྡོར་
བཅན། སྒྲིད་ལྷེ་ཉི་མགོན། བཀྲ་ཤིས་བཅེགས་པའི་དཔལ། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷེ། ལྷེ་
གཙུག་ལྷེ། ཡེས་ཤེས་འོད། ཅེ་ལྷེ། ཟླ་འོད། ཉི་འོད། གྲགས་ལྡན། བསོད་ནམས་
རྟོ་རྟེ། ཆོས་རྒྱལ་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་། མའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། བཀྲ་

① ཤོག་ངོས་486པའི་བྲེང་15པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས། སྤྱི་ལོ་2011ལོར་པར།

ཤིས་དཔལ་བཟང་པོ། འདི་ནས་བཀའ་གཏེར་གྱི་བརྒྱུད་པ་རྒྱ་བོ་གཉིས་འབྲེས་སུ་
སོང་བར་བཞུགས། ཞེས་གསུངས། བྱང་པའི་རྒྱུད་བཞི་ཁྲིད་རྒྱུན་འདི་ལ་བཀའ་
མ་དང་། གཏེར་མའི་བརྒྱུད་པ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་རེབ་མིག་འོག་ཏུ་གསལ་བ་
ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེར་དུས་བྱང་པའི་བརྒྱུད་པ་བཅུགས་ཡོད་མེད་མ་ངེས་ཏེ།
འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་《གསེང་ལོ་ཁོག་དབུབ་》ལས་། ཁོ་
བོ་ནི་བྱང་པ་རིག་ལྟ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་
ལུང་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་བསམ་ཞིང་། རྩོམ་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལུང་
རྒྱུན་ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་ཡོད་ཅིང་། དེ་བྱང་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟག་ན་སྐབས་དེ་དུས་བྱང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་
སྟེབས་པར་སྤང་རོ། །

བྱང་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིད་རྒྱུན་དང་ལུང་རྒྱུན་ནམས་ནི་རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གསན་ཡིག་ལས་
གཤམ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་
པའི་བརྒྱུད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་ཁྲིད་རྒྱུན་གསལ་པོར་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་
ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསན་ཡིག་ལས་ཀྱང་། གཤམ་ཐོག་པ་ནས་ཀོང་སྤུལ་
རང་ཉིད་བར་གྱི་སྟོན་པ་བརྒྱུད་པའི་ཁྲིད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། བྱང་
ལུགས་གསེང་ལོ་གི་ཁྲིད་རྒྱུན་དང་ལུང་རྒྱུན་ནི་ཕལ་ཆེར་སྤེལ་སྟོན་ཆད་པ་ལྟ་བུ་
སྤང་སྟེ། ལྷ་པའི་གསན་ཡིག་ཤེས་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོན་ཐང་དང་། གསེང་ལོ་རྒྱུས། འབེ་
ལོའི་གསེང་ལོ་རྒྱུས། ཀོང་སྤུལ་གྱི་གསན་ཡིག་སོགས་ཡིག་ཆ་ཁྲུངས་བཅན་
ནམས་སུ་གཏན་ནས་མི་གསལ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེར་དུས་བྱང་ལུགས་གསེང་
ལོ་གི་རྒྱུན་འདིན་པ་གཤམ་པ་ནམས་ནི། ཁྲིད་རྒྱུན་དངོས་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་ལས་གཞིའི་ཆེད་དུ་རྒྱུན་འདིན་པའི་མཆན་གསེབ་པ་ཡིན་ནོ། །

① ཤོག་ངོས་174པའི་བྲིང་དང་པོར། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

བྱང་ལུགས་རྒྱུད་བཞི་གཉིས་མའི་བརྒྱད་སྟོལ།

ལང་	ལྷ་བརྒྱུད་གྱི་མཚན།	ལང་	ལྷ་བརྒྱུད་གྱི་མཚན།
༡	སངས་རྒྱལ་ལྷན་ལ།		གཡུ་ཚོག་ སྟོབ་མ་ལས་བརྒྱད་པ། ^①
༢	གསུང་ལྷན་ཡིད་ལས་སྟེན།	༡	སྟེན་སྟོན་ཡི་ཤེས་གསུངས།
༣	ཀུན་དགའ་པོ།	༢	སྟེན་སྟོན་འབྲམ་མེ།
༤	འཚོ་བྱེད་གཞོན་ན།	༣	ལྱང་དམར་མགོན་པོ་རིན་ཆེན།
༥	ཨོ་རྒྱན་པ་ལྷ།	༤	སྟེན་སྟོན་ལྷ་པོ་ལྷ་མགོན་པོ།
༦	ལྷ་སྟེན།		
༧	སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ།		གཡུ་ཚོག་ ལྷ་མ་ལས་བརྒྱད་པ། ^②
༨	ཁ་ཆེ་ལྷ་དགའ།	༡	འབྲམ་མེད།
༩	བེ་རོ་ཅན།	༢	འཇམ་དཔལ།
༡༠	རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྷུ་བཅན།	༣	བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ།
༡༡	གཉིས་སྟོན་གྲུ་པ་མཐོན་ཤེས།	༤	བྱང་ཏི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ།
༡༢	དབྱུང་པ་དར་གྲགས།	༥	བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འཚོ་བྱེད།
༡༣	རོགས་སྟོན་དགོན་མཚོག་སྟེན།	༦	བྱང་སྟེན་སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན།
༡༤	བི་བྱི་ལྷན་གཞོན།	༧	ལྷ་སྟེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་རྒྱ།
༡༥	དུགས་པོ་ལྷ་འོད་གཞོན་ན།	༨	མི་ཡི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན།
༡༦	ཞང་སྟེན་ནག	༩	བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་།
༡༧	གཡུ་ཚོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།		

① གཡུ་ཚོག་པའི་བརྒྱད་པ་ལ་སྟེན་བརྒྱད་དང་སྟོབ་བརྒྱུད་གཉིས་ལས་སྟོབ་བརྒྱད།

② གཡུ་ཚོག་པའི་སྟེན་ལས་བརྒྱད་པའི་བྱེད་རྒྱུན།

ས་བཅད་གཉིས་པ། བྱང་ལུགས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན།

གཅིག །བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་།

བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་ནི་ཡབ་ཚས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་དང་། ལུམ་འབུམ་
སྒྲིང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་པའི་ཤིང་ཕག་སྟེ་སྟེ་ལོ་1395 ལོར་
གཙང་སྟོང་ངམ་རིང་གི་རྒྱལ་སྡེ་ཆེན་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། རིགས་རུས་དང་། ཚེ་
འབངས་ནི་ཁམས་མི་ཉག་སེའུ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱང་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་
གིས་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ་དང་། བོ་དོང་སྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། པཌ་ཆེན་ནགས་
ཀྱི་རིན་ཆེན་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མའི་དྲུང་ནས། མདོ་སྐགས་ཀྱི་མཆོན་ཤེས་བྱ་
རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱངས། སེང་གི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་
བསྟེན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཞུས། མཆོན་ལ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་དུ་གསོལ། ཕྱིས་སུ་ཀུན་
དགའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། པཌ་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་པ། རྒྱལ་བ་དགེ་
འདུན་གྲུབ་པ་བཅས་ལ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་མཛད་པ་ལས་ཁོང་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོ་ལོ་ཐོབ་པ་མ་ཟད་ཚས་རྒྱལ་ལྷ་བ་བཟང་པོའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད།
རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཏཱ་མིང་གིས་ཏཱ་འི་སི་ཏཱ་འི་ཤོ་ས་གནང་། དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་གི་
སྐབས་སེང་གི་ཅེ་པའི་སྲས་མོ་རྣམ་མཁའ་དཔལ་འབུམ་ཁབ་དུ་བཞེས་ནས་སྲས་
ལུམ་སྤྱིང་རྣམས་འཁྲུངས། གསེང་རིག་པ་ལ་ལྷག་པར་དུ་མཁས་ཤིང་། ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་བརྩམས་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། ཞེས་བྱ་
བ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་དང་། ཚ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱུད་
དོན་གསལ་བྱེད་སྟོན་མ། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བརྒྱད་ཅི་རྩ་རྒྱུན་དང་། འཕྲི་
རྒྱུད་དོན་གསལ། ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་འགྲེལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ། ཡོངས་
གཏད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་གསལ་བ། སྟན་གཞུང་རིན་ཆེན་སྟོན་བྱ།
ཚྭ་པ་རྒྱུད་བ་རྒྱུད་བཞིའི་དགའ་འཕྲང་ཐུན་སེལ། གསེང་ཐམས་སུམ་བརྒྱ་དུག་
ཅུའི་ངོས་འཛིན། ཚ་བཤད་གསལ་བའི་སྟོན་མ། སྟོག་གཙང་ནད་དགྲུའི་དབྱེ་བ།
འཆོ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྒྲིང་ནས་བཅེ་བའི་མན་ངག་འཕྲུལ་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད། སེང་གི་

ཆེའི་འཆོ་བྱེད་ཀྱི་དྲིས་ལན་སོགས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཅེ་ཐང་
པ་སངས་རྒྱལ་ལྷན་གྲུབ། རིན་པོ་ཆེ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན། རོ་ནང་པ་འཇམ་དབྱངས་
ནམ་མཁའ་ཆོས་སློང་། མི་ཉག་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་སོགས་དུ་མ་དང་། གསོ་བ་
རིག་པར་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ནི་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། བྱང་པ་
བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་སོགས་མང་དུ་བྱུང་བའོ། །

གཉིས། མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།

མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ནི་མཁས་མཆོག་བསོད་ནམས་དོ་རྩེའི་སྤྲུལ་སྲུ་
འབྱུངས། འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་པལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་
བཙོ་ལྷ་པའི་འགོ་ཙམ་ན་ཡིན་ངེས་ཏེ། བྱང་པ་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གི་སློབ་མ་
ཡིན་པའི་ཐུར། མཆོན་གཞན་ལ་བྱམས་པ་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ཟེར། བྱང་པའི་
གསོ་རིག་གི་སློབ་མ་དང་། སྤྲ་སྤྲན་བྱུང་འདུ་འབྲེལ་ཡིན། བྱང་པ་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་
བཟང་དང་། པརྟེ་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན། བྱང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཆོ་བྱེད། ལོ་ཆེན་
བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མཁས་པ་དུ་མ་སློབ་དཔོན་དུ་བཞུགས་ནས། གསོ་བ་
རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་གནང་བས་མཁས་
པའི་སྒྲན་གྲགས་རྒྱས། མཁར་མཉམ་ཉིད་དོ་རྩེས་རིགས་དུས་ཆོ་འབྱང་དང་མིང་
སོགས་ལ་བསྟུང་ནས་དོན་དབྱས་སྤྲུགས་སུ་ཐེབས་སུ་བ་མིན་དང་། བྱ་སློབ་འདྲ་
ལེགས་བཤད་ཞུ་བར་གཏོང་བཞིན་ཀྱི་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་ལ།

འགོ་ཀྱན་སློང་བའི་ཡིད་སྟོན་ཅི་ཡང་སྟེས། །

དགོན་མཆོག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་མི་འཆོལ། །

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་ཆེན་ཅོད་པར་འཛིན། །

མིང་ལ་བྱམས་པ་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ཟེར། །

རྒྱ་ཆེ་ཐོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་གང་ཞིང་། །

རིས་མེད་བཅེ་བའི་བདུད་ཅིས་ཀྱན་ནས་གང་། །

ཅོད་དུས་མཆོན་མོའི་ཀྱན་ད་སྟེད་བྱེད་པ། །

མིང་ལ་དྲང་སྟོང་སྒྲ་བའི་འོད་ཟེར་ཟེར། །

ཞེས་པ་ལ་སོགས་ལན་ལུ། བཤད་རྒྱུ་ལེའུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་གནས་ལུགས་
རབ་གསལ། ཅ་མདོའི་འགྲེལ་པ་སྟན་བརྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་ཆོག་སྐང་། མ་ལ་ཡ་ཡི་དཀའ་
འགྲེལ་འདོད་འདོ་ཆེ་རྒྱུ་། རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་བཀོད་པ་རྣམ་བཞི། རྒྱུན་རྣམ་
པ་བཞི། བྱད་འཕགས་སྤྱི་སྟན། རོ་མཆར་སྤྱི་སྟན། རིམས་བཅོས་མི་ལ་སྟོག་སྤྱི་
མདོན་པར་རྟོགས་པའི་གསོལ་འདེབས། གཅེས་བདུས་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་སོགས་
མཛད་ནས་བྱང་པའི་བཞིད་སྟོལ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ། ལྷ་བཙུན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་།

ལྷ་བཙུན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་ནི། བྱང་པ་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་
སྒྲས་སུ་འབྱུངས། མེས་པོ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེས་སུ་བབྱུང་ཤིང་། རིག་པའི་གནས་
ཀྱན་ལ་མཁས་པར་མཛད། ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ནས་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་མཐའ་དག་དང་། ལྷག་པར་རྒྱུད་བཀའ་གཏད་རྒྱུའི་དབང་དང་། རྒྱུའི་ལྷ་མོ།
སྟན་བརྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ནང་གསང་གསུམ། རྒྱས་བཏབ་ཉི་མའི་བཤད་སྟོལ་
སོགས་གསན་ཅིང་། བྱད་པར་བྱ་དཔལ་ལྡན་བྱང་པའི་ཞལ་བཞེས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་
ཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་དྲི་མ་མེད་པ་མཐའ་དག་ཞུས། པརྟེན་ནགས་ཀྱི་རིན་
ཆེན། ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་
མཆོག་ཁྱུས་ཆེན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན། གྲུབ་དབང་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། མཁས་
གྲུབ་དོན་ཡོད་དཔའ་བ། ལེགས་བཤད་བཟང་པོ། ཆག་ལོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སོགས་མཁས་མཆོག་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས། མདོ་སྟགས་དང་རིག་
གནས་མཐའ་དག་ལ་སྟོབ་གཉེར་དཔྱིས་སྤྱིན་པར་མཛད། སྤྱི་ཆེའི་སྟོད་དུ་ཁབ་
བཞེས་ནས་སྒྲས་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་འབྱུངས། སྤྱིས་སུ་འཁོར་བ་
ངེས་པར་ཡིད་ལྗེས་སྟེ་པའ་ཆེན་ཤྱུ་མཆོག་ལྡན་ལས་བསྟེན་པར་རྟོགས་ཏེ་དགོ་
སྟོང་བསྐྱབས། བཤད་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་ནོར་བུ་དང་། སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དམ་བསྟགས་པས་ཀྱན་
ཤེས། ཁོག་དབྱགས་འཇུག་དཀར་བཞད་པའི་ཉི་མ། རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་ངེས་དཔག་
བསམ་ལྟོན་ཤིང་སོགས་མཛད། རང་གི་སྒྲས་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་

དང་། གཉེན་རིགས་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་སོགས་སློབ་མ་མཁས་པ་མང་པོ་གསེ་སྤྱོད་
མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནི། ལྷ་བཅུན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་གི་སྲས་
སུ་འབྱུངས། ཡབ་ལས་གསེང་གི་སློབ་གཉེར་གནང་ཚུལ་དང་། བྱང་རྩེ་དུས་
འབྲུགས་བྱང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཕྱིས་རིན་སྲུངས་པའི་སླ་སྟན་དུ་གྱུར། གཙང་རྩེ་
རལ་ལྷར་གསེང་རིག་ཁོག་དབུབ་པད་དཀར་རྒྱས་པའི་ཉིད་བྱེད་མཛད། འཇའ་
ཐང་དུ་སྤྱི་བཀོད་པ་བཟུས་ཚུལ་སོགས། ཞིབ་པ་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་།
ཁོང་གིས་མཛད་པའི་《འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་ཀྱན་གསལ་》 གི་མཚུག་བྱང་ལས་^①

གསེང་རིག་མཐའ་དག་གསལ་བྱེད་བཤད་པའི་རྒྱུད།

ཆོག་དོན་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་པ་བཀའ་གཉེར་གྱི།

རྒྱ་བོ་གཉིས་འདུས་བཤད་པའི་སྟོལ་འབྱེད་པ།

འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་ཀྱན་གསལ་ཞེས་བྱ་འདི།

བདག་འདྲ་ཚོད་དུས་སྟན་པར་ཁས་འཆེ་བ།

མིང་དོན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས།

ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྷ་ཡི་སྟོན་ས་བཤད།

བྱང་པར་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞི་ཡོངས་སུ་བཀོལ།

བཀའ་མ་རྟོགས་བྱེད་ཕྱི་ནང་གསང་འགྲེལ་དང་།

གཉེར་མ་རྟོགས་བྱེད་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་སོགས།

སྟན་བརྒྱད་འགྲེལ་ལུགས་ཀྱན་འདུས་སྟོལ་ཆེན་འདི།

རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་རིན་ཆེན་སྲུངས་པའི་མདུན།

① དཔལ་ལྷན་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཀྲ་ཤིས་པས་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱབ་པའམ་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་
ཀྱན་གསལ། སྤྱད་ཆ། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད། སེ་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། སྤྱི་
ལོ་2002ལོའི་ཟླ་7པར། ཤོག་ངོས་298ནས་299བར་གསལ།

ཡར་གསུམ་འདུས་པ་མཁའ་རུ་སྡིངས་གྱི་ས། །
 ཡོངས་འདུའི་སྡིང་ཚལ་དབེན་ཁིང་ཉམས་དགའི་གནས། །
 མེ་རྟོག་སྒྲ་ཚོགས་འབྲས་ལྡན་ཕྱོན་པས་སྒྲིབ། །
 རུས་ལྡན་སྒྲན་གྱི་དྲི་བསུང་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །
 ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཚུ་སྡུང་ཀུན་ནས་འདུ། །
 དགེ་མཚན་རུ་མས་སྤྲས་པའི་ཕོ་བྲང་དེར། །
 ཟིལ་སྒྲོན་ཞེས་པ་མེ་ཕོ་རྟ་ཡི་ལོ། །
 མེ་རྟོག་ཅན་ཞེས་གོ་བཞིན་ཟླ་བ་ཡི། །
 ཡར་ངོའི་དགའ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཟང་ལ། །
 ཉི་མ་མེ་བཞིའི་བྲི་ལ་རབ་གནས་པའི། །
 འབྲུབ་པའི་སྒྲོར་བའི་སྡིང་རུ་བྱུབ་པར་སྒྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཁོང་གིས་བཤད་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་འདི་ཙམ་པའི་རུས་སྡི་
 ལོ་1546ལོར་ཡིན་པར་གསལ་ཁིང་། སྐབས་དེར་རིན་སྲངས་རྫོང་དཔོན་གྱིས་
 གཙང་ཁུལ་ཕལ་ཆེར་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཅིང་། ཕག་བྱའི་གཞུང་གིས་གཙང་ཁུལ་ལ་
 ཐེར་གཏོགས་བྱེད་མི་སྤྱབ་པའི་རུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྒྲ་
 གཤེགས་པར་ངེས།

ཟ། ལྷན་སྡིངས་ལེགས་བྱུང་དཔལ།

ལྷན་སྡིངས་པ་ལེགས་བྱུང་དཔལ་ནི་ལྷན་སྡིངས་དཀོན་མཆོག་གཞིན་ཅུའི་སྤྲས་
 སུ་འབྲུངས། ཡབ་གྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་རིག་གནས་ཕལ་ཆེར་དང་བྱད་པར་གསོ་
 རིག་ལ་ཤིན་རུ་མཁས་པར་བྱུར། གཏེར་སྒྲོན་དངོས་བྱུང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་
 གཏུགས་ནས་གསང་སྤགས་གྱི་ཚོས་སྒྲོར་ཟབ་པ་མང་པོ་ཞུས། སུ་རུ་མཐིང་གར་
 ཚལ་རུ་ཐོན་པས་དྲག་སྤགས་གྱི་རུས་པས་དག་པོ་ཆར་གཙོད་པ་སོགས་གྱི་གཏམ་
 རྒྱུད་མང་པོ་ཡོད་འདུག །བྱད་པར་བྱང་པ་རིགས་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་
 ལས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་ཞུས་ཤིང་རྗེས་
 སུ་འཛིན་པས་བྱང་པ་རིགས་ལྡན་ཆེན་པོའི་བྱ་ཆེན་གཙོ་བོར་ཞིག་བྱུར། ལྷན་

སྤྱིངས་པའི་གདུང་རིགས་ཐོག་མར་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁམས་སྤྱིགས་ནས་
དབུས་སུ་ཕྱིན། དེ་ནས་མངའ་བདག་གི་སྤྱིང་ལྟེ་བཅན་གྱི་དབུ་ཡི་སྤྱི་སྤྱོན་པ་
ནམས་ལས་མཆོག་རུ་གྱུར་པ། དེའི་གདུང་རིགས་ཟམ་མ་ཆད་པ་ལས་བྱུང་བའི་
རིགས་རྒྱུད་ཡིན་པའི་སྤྱིང་གོང་རུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

དུག། ལྷན་སྤྱིངས་ཤེས་རབ་གསལ་ལྟན།

ལྷན་སྤྱིངས་ཤེས་རབ་གསལ་ལྟན་ནི་ཡབ་ལྷན་སྤྱིངས་ལེགས་གྲུབ་དཔལ་གྱི་སྲས་
སུ་འབྱུངས། འབྱུངས་ཏུགས་ཡ་མཆོན་པ་སོགས་བྱུང་བས་རིགས་ལྷན་ནམ་རྒལ་
གྲགས་བཟང་ལ་མིང་ཞུས་པར་འཆོ་བྱེད་པ་རྒྱ་སྤྱི་ཐར་རུ་བཏགས། པརྟེ་ཏ་ནགས་
གྱི་རིན་ཆེན་བོད་ཡུལ་རུ་ལན་གསུམ་བྱོན་པའི་ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་ཡར་ལམ་མཇལ།
རྒྱ་གཞུང་གི་ཤེར་སྤྱིང་གི་ལུང་དང་། དཔལ་རུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཡོངས་སུ་
ཆོགས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དུག་པ་ལ་གྲུབ་དབང་ཐང་སྤྱིང་རྒྱལ་པོའི་དུང་
རུ་བྱོན། མཇལ་བའི་མོད་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞུགས། ལོ་བརྒྱ་དུག་གི་
བར་སྐྱ་དངོས་གྱི་ཉེ་གནས་མཛད། གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་མཛད་
ཅིང་། ཉམས་སུ་བཞེས་པས་ཐུགས་སྲས་དམ་པར་གྱུར། ཐང་སྤྱིང་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་
གཤེགས་རྗེས་ལོ་སུམ་རུ་ཙ་གཉིས་གྱི་རིང་ལ་གསང་ཁོག་ནས་སྐྱ་ཆབ་མཛད་དེ་
བཏུན་པ་སྤྱིང་བས་མཛད་ཟིན་ཐང་སྤྱིང་རྒྱལ་པོ་དངོས་དང་དབྱེར་མེད་པ་མེད་
བྱུང་། གཡས་རུ་བྱུང་བའི་སྤྱི་སྤྱོན་རུ་གྱུར། དེའི་སྲས་བཏུན་པ་དར་རྒྱས་རྒྱུད་རུ་
ནས་བཟང་པོའི་ལས་སད་པས་དད་བཙོན་སྤྱིང་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ། སྤྱི་
འཛིན་ཤེས་རབ་ཡངས་པས་གོས་ཆགས་བྱེད་རིང་ལ་མདའ་ཆད་མའི་ཤོག་ལྷགས་
རེ་སྤྱིང་ཟིན། བྱུང་བདག་པོར་རྒྱུད་བཞི་འབྲེལ་པ་བཅས་དང་སྤྱིང་པོ་བཏུས་པའི་
རྒྱགས་སུལ་བ་སོགས་གོང་རུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

བདུན། ལྷན་སྤྱིངས་བདུད་ཅི་འབྱུང་མེད།

ལྷན་སྤྱིངས་བདུད་ཅི་འབྱུང་མེད་ནི། ལྷན་སྤྱིངས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་
སྲས་སུ་འབྱུངས། འབྱུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་གསར་པོར་མ་ངེས། འོན་ཀྱང་རྗེ་

འདི་རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐའམ་མཆན་གཞན་ཀྱན་དགའ་སྒྲིང་པོ་ཞེས་པའི་བླ་སྒྲན་པ་
 མཛད་པ་གསལ་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ཤིང་ཕག་སྟེ་སྟེ་ལོ་
 1575ལོར་འབྲུངས་པ་རྩོ་ནང་ཆོས་འབྲུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ལྷན་
 སྒྲིངས་བརྒྱད་ཚི་འགྱུར་མེད་ཀྱིས། མཛད་པའི་གསེ་རིག་རྒྱུད་དོན་དགོས་འདོད་
 ཀྱན་འབྲུང་གི་མཆུག་བྱང་རུ། མིང་གཞན་བརྒྱད་ཚི་འགྱུར་མེད་ཅེས་བྱ་བས། །
 དགའ་བ་ཞེས་པ་རྒྱ་པོ་འབྲུག་གི་ལོ། །གསེ་རིག་བསྟན་པ་སྤྱིགས་དུས་རྒྱས་པ་
 དང་། །འགོ་ལ་ཕན་པའི་སྟག་བསམ་ཁོ་ནས་སྒྱུར། །ཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་
 འབྲུག་ལོ་ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས། དེས་ན་རྩོ་ནང་སྟུལ་པའི་སྟེ་ཀྱན་དགའ་སྒྲིང་
 པོའི་བླ་སྒྲན་དང་། རྒྱུད་བཞི་པར་རུ་རྩོ་བའི་དོ་དམ་དང་ལྷས་ཆེན་མཛད། གསེ་
 དབྱུང་གི་ལག་ལེན་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྲུང་བཙུམས། ཞེས་པ་རྣམས་རྒྱ་ར་རྒྱ་
 ཐའི་སྐབས་སུ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་སྟངས་། རྒྱུད་བཞིའི་པར་ཤིང་འདི་ནི་སྟེས་སུ་
 རྟག་བརྟན་པར་མར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། གདུངས་སྟེས་རྣམ་རྒྱལ་དོ་རྩེ་ཡང་གསེ་
 རིག་གི་རྒྱུད་འརྩོན་པར་ཆགས་པ་མ་ཟད། གཞུང་དང་ལག་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཁས་པས་སྟེ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞུང་བྲིད་དང་ལག་ལེན་
 འགའ་ཞིག་ལྷས་པ་གོང་གསལ་ལྟར་རོ། །

ཟུར་ཡུགས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཙོ་བོ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་ཡུལ་སྡོད་དུགས་
 ཀོང་ཁུལ་གྱི་ས་ཁོང་ཡུག་གི་ཆ་རྒྱུན་དང་བརྟུན་པའི་འཆོ་བའི་གོམས་གཤིས་དང་།
 ཡུལ་མིའི་ཡུས་ཁམས་དང་། རྒྱན་སྦྱོང་ཟས་སྦོམ་གྱི་རང་བཞིན། གནམ་གཤིས་རྩོ་
 གང་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་དང་འཆོམས་པར་སྒྲུན་དབྱང་ལག་ལེན་བྱ་ཐབས་དང་།
 རྒྱན་ངོས་འཛིན། རྒྱན་ཇས་སྦྱོར་བཞེབས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྦྱོང་བྱང་འཛོག་པའི་
 ས་ཁུལ་གྱི་རྒྱན་པ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བ་རང་གི་ཉམས་སྦྱོང་དེ་དག་གཞུང་ཡུགས་
 གུ་བཀོད་པའི་བྱང་ཚུལ་དང་། རུས་དེར་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་འདི་བོད་རང་གིས་
 བརྩམས་ཚུལ་ཡིན་པ་དང་དེའང་ཚུལ་པ་པོ་གཡུ་ཚོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡིན་པ་
 བཞེད་མཁན་དང་། ཁ་གཅིག་གིས་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་བཞི་ག་མངོན་གྱིས་གཏེར་མ་ཡིན་པ་
 འདོད་མཁན་བཅས་བཤད་སྟེ་ལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བྱང་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་།
 དེའི་ནང་ནས་ཟུར་མཁར་བའི་སྟོབ་ཚོགས་ཇེས་འབྱངས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་
 རྒྱུད་བཞི། བོད་རང་གི་བརྩམས་ཚུལ་ཡིན་པ་འདོད་པའི་བྱང་ཚུལ་རྣམས་ཟུར་
 ཡུགས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་ཡིན། །

གཞན་ཡང་འབྲུང་བ་གཉིས་གཉིས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲུབ་ཇུས་ནམས་ཀྱི་རོ་རྒྱས་ཡོན་
 ཏན་གང་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་རེའུ་མིག་ཞེས་པ་གསར་གཏོད་གནང་། ཁོང་ལ་སློབ་
 མ་མང་པོ་བྱུང་བ་ལས་མཐར་ཕྱིན་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་ཞེས་པ། མན་ངག་མཐར་ཕྱིན་
 མི་འབྲུང་ཆེ་བརྟན་དང་། སྒྲིབ་ལས་མཐར་ཕྱིན་གྲག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་
 ཤིས། ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་ཆེ་འབྲུམ་རྡོ་རྗེ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་ལི་རྒྱུད་པ་
 རྒྱལ་མ་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་བྱིན་རྒྱལ་མ་ཞུགས་པའི་སློབ་མ་བརྒྱུད། ཤེས་རབ་
 ཅན་ཀྱི་སློབ་མ་བརྒྱ་དུག །གྲགས་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་ཉི་ཤུ་སྟགས་བྱུང་བ་དེ་དག་
 སྒྲུབ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལས་སྒྲིབ་པ་པོ་གཙོ་བོར་ཆགས། དགུང་
 ལོ་སོ་དགུ་པའི་རྒྱ་ཡོམ་སྤྱི་ལོ་1483ལོར་སྤྱ་གཤེགས། མཐར་ཕྱིན་ཀྱི་སློབ་མ་བཞིའི་
 རྒྱུན་ལས། ཀོང་སྤྱད་རྒྱེན་པ་སྤྱ་རྩ་ཆེ་དབང་། མཚོ་སྤྱད་མཐན་ཆེན། བྱར་པོ་
 པའ་ཆེན་སྟགས་མཐས་པ་མང་པོས་ཡིག་ཆ་སྒྲིལ། དེའི་རྒྱུན་འཛིན་པ་ནམས་ལ་

ཟུར་ལུགས་གསེང་རིག་པ་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད། །

དེའི་རང་ལུགས་འཛིན་པ་གཙོ་བོར། ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོའི་སྐབས་དེར་
བོད་ཏུ་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་མིན་སྐོར་ལ་ཚོད་པ་བྱུང་དང་འབྱུང་
བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་འཁེལ་བས། ཁོང་གིས་མཐར་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་བཞི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བཅུ་མས་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་པ། དེ་ལས་ཀྱང་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་མཛད་ཕྱིན་ཡིན་པ་ལྟར་
རིགས་ཏུ་མའི་སྐོར་ནས་བསྐྱབས། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས་
བཅུ་མས་པའི་དྲི་ཆོག་གི་ཡི་གེ་ལྷ་སའི་རྡོ་རིང་རོས་ལ་ལན་གསུམ་སྒྱུར་བས་ཚུགས་
མཐར་ཀྱན་བྱུང་ཀྱང་ལན་མ་བྱུང་བས་ནང་སོ་དོན་ཡོད་པ་སོགས་སློབ་མ་འགས་
འགྲེལ་པ་དགོས་ཚུལ་ཁྲུས་པ་ལྟར་ «རང་འགྲེལ་གསེར་གྱི་སྤྱུ་ཆོམ་» མཛད་ཀྱང་
ཕལ་ཆེར་གྱིས་མ་གོ་བར་མཛོན་ཞིང་། ཏུས་ཐོག་དེར་གསེང་རིག་འཛིན་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་ལན་ཁ་ཤས་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་ཐུགས་མ་རངས་པར་«རང་ལན་ཀན་པོའི་
ཁ་ཆེམས་མཚན་མོ་ཐུན་ནག་གི་སློག་འོད་»ཅེས་པ་མཛད། ལྟོད་ལྟར་སྒྲན་པ་ཀྱན་
ལེགས་དང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་འགའ་ཞིག་བྱས་མཐར། ཀྱན་ལེགས་ཀྱིས་ཟུར་མཁར་
པའི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་ཟིལ་མ་བཟོད། ཟུར་མཁར་བ་སྐྱ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ལྟར་
ལྟར་རྒྱན་མ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་«རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་» ཟེར་བ་དེ་བཅུ་མས་
ནས་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་ཡིན་པ་དང་། བེ་རོ་ཚུ་ནས་རྒྱ་གར་ནས་
བྱིར་ཡོང་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱན་མ་བཟོས་པས་ཡིད་ཆེས་ཞིང་རྗེས་སུ་འབྲངས་མཁན་
སྒྲན་པོ་འགའ་ཞིག་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་1571ལོ་ཙམ་ན་བྱུང་པའི་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་རྒྱུ་མ་གྱི་
«དགག་ལན་དཀར་པོ་ཆོག་ཐུབ་»བཅུ་མས་ནས་བོད་ཁམས་ཡོངས་འགྲེམས་སྟེལ་
གང་ཅུས་མཛད། །དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པའི་སྤྱི་ལོ་1572ལོར་རྒྱུད་བཀའ་བསྟན་དབྱེ་
པའི་ཐུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་བཅུ་མས།

རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་མོས་ཟུར་ལུགས་ཀྱི་བྲིད་རྒྱན་དང་ལྟར་རྒྱན་ཐུག་ལེན་རྣམས་
ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་དང་། ལྟར་བདག་སློ་མཚོག་རྗེ་རྗེ་སོགས་ལས་ཁྲུས་
ཤིང་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྒྱན་སྟེལ། ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་རྩ་བཤད་

གྱི་འགྲེལ་པ་མེས་པོའི་ཞལ་ལྷང་དང་། མྱི་རྒྱུད་རྒྱ་མདོ་ཡན་གྱི་འགྲེལ་པ་བཅས་
དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ་སློ་བཟང་ཚོས་གྲགས་དང་། རྣམ་སྤྱིང་པའ་ཆེན་དཀོན་
མཆོག་ཚོས་གྲགས་རྣམ་གཉིས་ལ་ཁྱེད་གྱི་འགན་གནང་ཞིང་ཤིང་སྤར་བཞོས།
དུས་དེར་འབྲས་སྤངས་སོ་བྲང་རྒྱལ་མར་གསེ་རིག་སློབ་གྲྭ་འགྲོ་པན་སྤྱིང་ཞེས་པ་
དང་། གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་ཆེར་གསེ་རིག་སློབ་གྲྭ་དྲང་སྤྱང་འདུས་པའི་སྤྱིང་
ཞེས་པ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་ཟུར་ལུགས་གསེ་རིག་གི་རྒྱན་རྣམས་སྤེལ། །
སྤེ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་ཟུར་ལུགས་བཤད་བྲིད་གྱི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་ཞུས།
ལྷ་སར་ལུགས་རི་འགྲོ་པན་རིག་བྱེད་སྤྱིང་ཞེས་པའི་གསེ་རིག་སློབ་གྲྭ་བཅུགས་ཏེ་
སློབ་མ་གསེ་བསྐྱུངས་གནང་བ་དང་། སྒྲིགས་སོ་སོ་ནས་བོད་སྒྲན་མཁས་པ་མང་
པོ་གདན་དྲངས་ནས་ཟུར་མཁར་བའི། མེས་པོའི་ཞལ་ལྷང་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་
རྒྱུད་བཞེད་འགྲེལ་པ་བེ་ཏུ་སྒྲོན་པོ་གསར་བསྐྱིགས་གནང་སྟེ་བྲིད་རྒྱན་སྤེལ་བར་
ད་ལྟའི་བར་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞེད་ནང་
དོན་ལྡར་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་། གནས་བཅུ་གཅིག་། སྐབས་བཅོ་ལྔ། མདོ་བཞི་
བཅས་གྱི་སྤྱིང་པོ་གནད་དུ་དྲིལ་ནས་གསེ་རིག་གི་དཔེ་རིས་ཞལ་ཐང་བརྒྱུད་བཅུ་
བཞེངས་ཏེ་ཟུར་ལུགས་གསེ་རིག་གི་སྤྱིན་ལས་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་དེ་ནི་
ཟུར་ལུགས་གསེ་བ་རིག་པའི་སྤྱིན་ལས་སོག་རི་ལྟར་དར་ཞིང་བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་
བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་བསྟུས་པ་ཞིག་ཡིན། །

ཟུར་ལུགས་གྱི་བརྒྱུད་པ་ཁ་གསལ་འབེ་ལོ་ཚོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་
《གསེ་དབྱུད་གྱི་ཁོག་དབྱུབ་ཀུན་གྱི་བྱ་ཡིག་སློ་བརྒྱུ་འབྱེད་པའི་སྟེ་མིག་》 ལས་①།
“ཟུར་ལུགས་སུ་གྲགས་པ་ནི། གཡུ་སོག་མགོན་པོས་རྒྱུད་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དུ་
འཆོམས་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ལ་གནང་། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་མགོན་པོ། གཙང་སྟོན་
སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། རིན་ཆེན་རྩོ་རྩེ། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན། བྲང་ཏི་དཀོན་
མཆོག་རྒྱལ། བྲང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད། བསོད་ནམས་དབང་ལྷག །རི་བྲོད་

① འབེ་ལོའི་གསུང་ཚོམ་སྒྲིགས་བསྐྱིགས། ཤོག་ངོས་163ཐེང་16པར། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་
དཔེ་སྒྲན་ཁང་། 2013ལོར།

ཞིག་པོ། དགོན་ཅག ། ཉམ་སྤྱོད་མེད། །

རྒྱུད་བཞི་བཤད་པ་ཡུང་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་པ་ནི། གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ། ཡེ་
ཤེས་གཟུངས། གྱིམ་སྤྱོད་པ་གཞོན་ཅུ་ཡེ་ཤེས། གཡུ་ཐོག་དཔོན་འབྲུམ་སེང་།
རྒྱུ་མཁར་བ་སྤྱོད་དཔོན་རིག་འཛིན་ཕུན་ཚོགས། ཚོས་རྩེ་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་རྩེ་
བར་དུ་ལོ། ། དེ་ཡང་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་རྩེ་ནི། ཤར་དུགས་པོ་ལ་ཐོག་རྒྱུ་མཁར་དུ་
སྤྱོད་རིགས་ལས་བྱུང་བ། འཚོ་བྱེད་རིགས་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྱུངས།
ལོ་བདུན་བཞིས་དུས་ལ་ཡུམ་གཉན་ཁ་མེད་བསྐྱུང་པ་བཅས། དགུང་ལོ་བཅུ་
གཉིས་བཞིས་དུས་རྩེ་གཡུ་ཐོག་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དངོས་སྤྱོད་ཞལ་བསྟན།
དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་སློང་ཐིག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཚོག་དོན་མ་ལུས་པ་སྤྱུལ་
ང་ཡི་རྒྱུད་བཞི་ལ། དག་ཐེར་དང་སློང་ཐིག་གི་ཆ་ལག་དགའ་རེ་ཚོམ་ཞིག་ཞེས་
པའི་གནང་བ་ཐོབ། དུས་དེ་ནས་བཟུང་གཡུ་ཐོག་པ་དང་དངོས་མི་ལམ་དུ་ཡང་
ཡང་མཇལ་ཞིང་། དབང་དང་གདམས་པ་སོགས་ཡང་ཡང་སྤྱུལ། དོན་དམ་པའི་
གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཁྱབ་ཐོབ་ཆེན་པོར་གྱུར། རང་གི་ཡབ་དང་ཞུ་དམར་
སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཤར་རབ་འབྱམས་པ། སྤྱོད་སྤྱོད་དབང་ཕྱག་བཟང་པོ་སོགས་དམ་པ་
མང་པོ་བསྟན། གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་མཁས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྟོར་ལ་
སློང་ཐིག་གི་ཁ་བསྐྱུངས་ཞལ་ཤེས་ལྷན་ཐབས། གེགས་སེལ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་།
《བྱེ་བ་རིང་བསྐུལ་》དུ་གྲགས་པ་ནི་སྤྱོད་གཞུང་འདི་གཉན་ཁ་མེད་ཀྱི་བཅོས་ནས་
བཟུངས་སྤྱོད་ཁྱབ་ཀྱི་རིམ་པར་བཀོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱོད་ནད་བཅོས་གོ་
རིམ་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་དག་ཐེར་དང་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་གནད་དེ་ཚོག་དུལ་དཀར་
མེ་ལོང་། ལེགས་བཤད་ཉི་ཟེར། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་ལྷན་ལྷན་
མཛད། གཞན་ཡང་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི། བསྐྱུང་བྱ། བསྟོད་ཚོགས། ཉམས་
འབྱུར། ཕྱག་ཆེན་དང་རྩོགས་ཆེན་གྱི་བྲིད་ཡུལ་གྱི་བྲིད་སྟོར། དུས་འཁོར་གྱི་འགྲེལ་
པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད། སྤྱོད་ཀྱི་དོས་འཛིན་རོ་རྒྱས་ཁྱེས་རོ་བོ་
དེས་ཚོག་བྱེད་ལས་སོགས་གཉལ་ལོ་བྱར་གསུམ་དང་། ཞེ་བྱང་ཀོང་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་

པ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པར་མཛད་པ་སོགས་རིག་གཞུང་གྱི་དང་། གསོ་དབྱེད་གྱི་
བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲིལ་བཞིན་དུ་དབྱེད་ལོ་སོ་དགུ་པར་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་
སོགས་རྣམ་ཐར་ཤིན་དུ་མང་མོད། འདིར་ས་པོན་ཅམ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ།།

སློབ་མ་ཡང་མན་ངག་གི་མཐར་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཆོ་བརྟན། ཕྱིན་ལས་མཐར་
ཕྱིན་སྐྱེད་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས། ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་ཆོ་འབྲུལ་རྟོ་རྒྱུ།
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་མི་རྒྱུད་པ་རྣམས་དང་བཞི་ནི་མཐར་ཕྱིན་བཞི་ཞེས་གྲགས།
གཞན་ཡང་ཕྱིན་རྒྱལ་ཞུགས་པའི་སློབ་མ་བརྒྱུད། ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སློབ་མ་བཙུ་
དུག །གྲགས་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་ཉི་ཤུ། ལྷ་དུགས་ཅན་གྱི་སློབ་མ་བཙུ་དུག་
སོགས་དུ་མ་བྱུང་བར་གྲགས་སོ། །སྐྱེད་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སློབ་མ་
སྐྱེན་ལྷ་རྟ་བ་མི་དར་བཀྲ་ཤིས། དེའི་སློབ་མ་སྐྱེན་ལྷ་རྟ་བ་ཆོ་དབང་ནི་ལྷ་དམར་
དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གི་ཁྱ་པོ་ཡིན། དེས་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟོང་པོ་སྟུང་བ།
བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆོག་དོན་ཉི་མ། མན་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བདེ་བའི་འདོད་
འདོ། ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལག་ལེན་གསལ་བྱེད་དང་། ལག་ལེན་ཆོ་དབང་བརྒྱ་
ཙ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཁོག་འབྲུབ་དྲིས་ལན་སོགས་མཛད། ཡང་། རྟོད་ལུང་གྲང་གྲང་
དུ་འཁྱུངས་པའི་མཆོ་སྟེང་མཁན་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་དཔོན་ལ་བརྟུག །ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་བཀའ་གནད་གསལ་སྟོན་དང་། རིགས་ལྷའི་གསལ་བྱེད་མེ་ཉོག་ཕྱིང་
བ། དམར་བྱིད་སྟོང་པོ་བསྟུས་པ། ཁོག་དབྲུབ་དབྱེད་དཀར་མེ་ལོང་སོགས་
མཛད། དེའི་སློབ་མ་སྤང་བུ་ཆོས་རྒྱུ་སོགས་དང་། ཡང་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་
མཆོའི་ལྷ་སྟན་པ་པར་དཀར་པོའི་རིགས་སྐས་པར་རྒྱ་ལྷ་ནི། ཆོ་འབྲུལ་རྟོ་
རྒྱུའི་སློབ་མ་རྩུར་ལུགས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པས་བྱར་པོ་པར་ཆེན་ཞེས་གྲགས། ཀམ་
པས་སྟན་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་བཀའ་དང་། དེས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་
པ་དང་། ཁོག་དབྲུབ་གསེར་གྱི་སྟེ་མ། བྱེ་རིང་གི་དཀར་ཆག་སོགས་མཛད། འདི་
སྐབས་གོང་སྟན་དཀོན་མཆོག་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུད་བཞིའི་མཆན་འགྲེལ་མན་ངག་
གི་པོད་དམར་ནག་ཁྱ་གསུམ། ཕྱི་རྒྱུད་དཀར་འགྲེལ་རྣམས་མཛད། དེ་ལྟར་གཡུ་
ཐོག་པའི་སློབ་འཛིན་མང་དུ་བྱོན་ཀྱང་རྩུར་མཁར་ཆོས་རྒྱུ་ཐོག་པ་རང་

དང་ཁྱད་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་དཔོན་རྒྱུད་ཏུ་འཁྲུངས་པའི་བྱམ་མཐར་
སློ་སྤྱོད་རྒྱུ་པོ་ནི། ལ་པོ་ཚོས་རྗེས་ལྷ་དམར་སྤྱན་ཐར་ཁོ་པོ་སླེ་བ་ཕྱི་མར་ཉིད་
དང་དཔོན་སློབ་ཡོད་མིན་ཁྱུས་པར། བདག་མ་འོངས་པ་ན་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་ཞེས་
བྱ་བར་སྤྱུལ་བའི་ཆོ། བྱིད་རང་སློ་སྤྱོད་རྒྱུ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ་དཔོན་སློབ་
ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་དམར་ནག་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་སློ་སྤྱོད་
རྒྱུ་པོ་རྩམ་སྤྱི་མིས་སྤྱུལ་པར་ལུང་བསྟན་འདུག །སྤྱན་སྤྱི་ཚོས་གྲགས་དང་མི་
བསྐྱོད་ཞབས་རུས་མཉམས་ཡིན་མོད་སྤྱུལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་པ་ལ་ཐ་མལ་པའི་
སླེ་བའི་རིགས་འགྲེ་མི་བྱ་སྟེ། འདི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

འདི་པ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་དང་གསོ་དབྱེད་ལ་སྤྱངས། ཀམ་ཕྱིན་ལས་
པ་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱགས། སྤྱག་ལ་ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་ཏུ་བཅུ་སྟག་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་ལ་བྱང་བར་མཛད། རྗེ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་རུས་འཁོར་སོགས་རྒྱུད་
སྟེའི་དབང་བྱིད་རྣམས་དང་། མདོ་སྟོགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་རྣམས་གནང་མིང་ཀམ་
ལེགས་བཤད་འཆོལ་བྱ་བཏག །གསོ་རིག་ལ་རང་དབང་སོབ་པར་གྱིས་གསུང་པ་
ལྟར། སྤང་བུ་ཚོས་རྗེ་ལས་གཡུ་ཐོག་སྒྲིབ་ཐིག་གི་དབང་བྱིད། རྒྱུད་བཞི། བྱེ་རིང་།
པརྒྱ་གཅིས་ཐིང་། བརྟུང་ཅི་བུམ་པ་རྣམས་ཁྱུས། དེ་ནས་རིམ་པས་གཙང་སྟོད་ལ་
སྟོད་སྟོ་བྱང་བལ་པོ་མདོས་ཁ་མངའ་རིས། སྤྱ་རང་མན་གྱི་སྤྱན་པ་དང་ཡིག་ཆ་
ཀྱང་གཙང་བཅད། བྱང་པར་ཏུ་བྱང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་སྤྱུ་མཆེད། དཔོན་
ཚང་པན་དར་བ་དཔོན་སློབ། ས་སྤྱ་སྤྱན་གྲོང་བ་ཡབ་སྟེ། མངའ་རིས་ཐུག་སྤྱན་
རིན་རྒྱལ་གྱི་དཔོན་པོ་གྲག་ཤེས་ན་བ་ཆེ་རིང་། བི་རི་དཔོན་པོ་ལྷག་པའི་ཆ་པོ།
བྱང་སྟག་ཅིའི་སྤྱན་པ་མཁས་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་བརྟུག་ནས་གསོ་རིག་ལ་དྲི་
བཤད་སྤྱར་བ་མཛད་ཀྱང་། ཐུགས་མ་རངས་ནས་གཡུ་ཐོག་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་
བཙལ་བས་སྒྲིད་ཁྱད་དང་། ལུང་དམར་སྟོགས་ནས་ཐུག་དཔེ་ཐུག་དྲིག་མ་དང་
གསེར་མཆན་བཙས་རྟེད། ཉང་སྤང་པ་ནམ་སྟེ་པ་སངས་རྒྱས་དབང་གྲགས་པས་

① ལྟ་ས་གྲོང་བྱིང་རྒྱ་ལྟུང་རྒྱུ་ཐོག་དུ་ཡོད། ཀམ་ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་ཡང་ཟེར།

མོ་བཞིའི་བར་སྒྲིན་བདག་ཁྱེས་ཏེ། ཅ་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མེས་པོའི་ཞལ་ལྷང་།
 ཕྱི་རྒྱུད་ཅ་ཆུའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་མཛད། བྱལ་མཐའི་ཟིན་བྲིས། སྒྲན་ངག་གི་སྒྲི་
 རྟོན་སོགས་མཛད། ཚལ་པ་དང་འཆོ་པོ་པ་སོགས་ལ་བཤད་པ་གནང་། དེ་ནས་
 བྱང་ཏིའི་ཞལ་རོ་ཡབ་སྐུ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། དེའི་རང་འགྲེལ། འགྲེལ་
 པ་རྒྱ་བེད། རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ལག་དང་། མན་ངག་གསེར་གྱི་དདུལ་གྱི་རྣམས་ཀྱི་ལྷང་
 ཁྱེས། སྐུ་པོ་བཤེས་པ་ལ་གཡུ་ཐོག་སྒྲིང་ཐིག་གི་དབང་ལུལ། དེ་ནས་དབུས་སུ་
 ཕྱོན་ཏེ་ཟུར་སྐར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཞབས་པད་བསྟེན། ཡར་རྒྱབ་སྟེ་པ་ལ་སྒྲིན་
 བདག་ཁྱེས་ཏེ་རྒྱུད་བཞི་ཁྱེད་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་པར་དུ་བཞེངས། ལྷ་སའི་
 རོ་རིང་ལ་སྒྲན་དཔྱད་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས་བཅམས་པའི་དྲི་ཆོག་ལན་
 གསུམ་སྒྱུར། སལ་ཆེར་གྱིས་དྲི་ཆོག་མ་གོ་བར་བརྟེན་ནང་སོ་དོན་ཡོད་པ་སོགས་
 ཀྱིས་བསྐུལ་བས་དྲི་ཆོག་གི་འགྲེལ་པ་བཀོད། དྲིས་ལན་འདེབས་མཁན་ཉང་ཁང་
 འཆོ་བྱེད། རོལ་ཁང་འཆོ་བྱེད། ལྷ་ས་རྫོང་པ་བྱང་པའི་བདག་པོ་དང་། དཔོན་
 ཆེན། ཉན་སོ་དོན་ཡོད། སྤྱ་རྟ་ཆེ་དབང་། བ་པོ་སྒོ་གྲོས་བསྟན་པ། སྐར་པ་གད་
 ལ་བ་སོགས་བྱང་ནའང་། དོན་བསམ་ཐོག་དུ་མ་ཁེལ་བས་རང་ལན་གན་པོའི་ཁ་
 ཆེམས་མཆོན་མོ་ཐུན་ནག་གི་སྒྲོག་འོད་ཁེས་པ་མཛད། གཞན་ཡང་དྲང་སྲོང་
 མཉམ་ཉིད་རོ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་འགོག་པ་མེད་པ་ཡི་གེའི་གཏམ་ཆེན་པོ། རྣམ་ཐར་
 གསོལ་འདེབས་དད་པའི་རོལ་མཆོ་གསར་པ། གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་དང་རྣམ་སྐ་མི་
 རྣམ་གཉིས་ལ་ཐུགས་རྗེ་བསྐུལ་བ་ཐུང་ན་གདུང་སེལ། བྱེ་བ་རིང་བསེལ་གྱི་དཀར་
 ཆག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག། དེའི་ལྷན་ཐབས་དད་ལྷན་སྒྲིམ་པའི་མེ་རྟོག། བྱང་
 བའི་བཀའ་རྒྱབ་ཀྱི་ལན་དཀར་པོ་ཆོག་སྐབ་བམ་དབང་པོའི་ལག་ཉལ། རྒྱུད་བཞི་
 བཀའ་བསྟན་ཀྱི་འགལ་སྲོང་གྱི་ལྷར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ། ཉན་ལྷར་པརྟེ་ཏའི་
 བསྟན་བཅོས། གསང་བ་ལྷར་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་གསུང་དུ་བཞེད་པ། གཡུ་ཐོག་
 སོགས་སྤྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིང་བ། རོ་རུས་ཁྱེད་ཀྱི་
 རེའུ་མིག། སྒྲན་མིང་གསལ་བྱེད། ལག་ལེན་ཟབ་མོ་སྤྲང་བ། སྒྲན་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་
 གོང་སྒྲན་དགོན་མཆོག་ཕན་དར་ལ་དྲི་བ་རྩུ་ཏིའི་འཁྲི་ཤིང་། འཆོ་བྱེད་ཀུན་

ལེགས་པར་དྲི་བ་སློབ་གསལ་འདུག་རོགས། སྐར་དེ་ལ་དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་
 གྱུགས་པ། ཟླ་ཐིགས་ཉིན་བྱེད་འོད་མཚོ། དབྱར་སྐྱེས་རྩ་གསང་། ག་སྤར་གྱུར་
 གུམ་ཨ་གར་ཅན་དན་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་སེལ། རྒྱུད་བཞི་པར་བཀོད་མཛུགས་སེལ་གྱི་
 སྒྲིན་སེལ། རྒྱ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་བཤད། འཕམ་ཡུལ་གྱི་སྒྲིན་པའི་དྲིས་ལན་དབྱར་ཉིའི་
 རྒྱུན་ཐིགས། མ་རུའི་དྲིས་ལན། ལུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་རིག་གནས་གཞན་
 ལའང་ཚུམ་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། དེ་ལྟར་བྱར་མཁར་སློབ་སྒྲིན་རྒྱལ་པོའི་ལེགས་
 བཤད་འཚོལ་ནི། ལུང་རིགས་ལ་འདྲིས་པའི་སྤར་བས་པས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་
 ཐམས་ཅད་བཀག་ཅིང་། རྒྱུད་བཞིའི་སྒྲི་དོན་དང་བྱད་པར་ཚ་བཤད་ཀྱི་དོན་མ་
 རོར་བར། གཏན་ལ་པལ་པའི་རྒྱས་འགྲེལ་བཙམས་པ་རྒྱུད་བཞི་ལ་སྒྲིན་པོས་རང་
 བཟོའི་འཁྲལ་པ་རྣམས་བསལ་ཏེ། པར་དུ་བཞེངས་པས་མཚོད་སྒྲིན་གྱི་སྒྲི་འཕར་
 ཡངས་པོར་ཐོག་མར་འབྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གསེང་དབྱེད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་
 ཏུ་ཆེད།

ཡང་གོང་སྒྲིན་དཀོན་མཆོག་པན་དར་གྱིས་ཚ་རྒྱུད་འགྲེལ་བ། མན་ངག་གི་
 སྒྲིར་རྣམས་བསྐྱུས་པ་པོད་གསུམ་ཡོངས་པ་བཙམས། རྩེ་འབྲུག་པ་པར་དཀར་
 པོས་རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་བཞག་དང་དུག་བཅས་ལེ་ཆོན་མཛད། རྩེ་ལྷ་དམར་པ་དུག་
 པས་གསེང་གི་བུ་རྒྱན་བཅས་འཆི་བ་མེད་པའི་བདུད་རྩི་དང་ལག་ལེན་གཅིས་
 བསྐྱུས་སོགས་མཛད། བ་པོ་སློབ་སྒྲིན་བསྐྱུས་པས་ཕྱི་བརྒྱུད་ཀྱི་དཀར་འགྲེལ་
 བཙམས། བྱར་མཁར་སློབ་སྒྲིན་རྒྱལ་པོའི་སློབ་མ་ཆོ་རོང་པ་ཆོ་དབང་རིག་འཛིན་
 ཀྱིས་བྱར་མཁར་ཆོས་འབྱུང་གི་རྒྱབ་ཆོས་བསྐྱལ་བཟང་བཤོད་པའི་ཤིང་རྟའི་ལྷར་
 ལམ་སོགས་བཙམས་ཞིང་། རང་གི་རྒྱུད་པ་ཆོ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བར་ལྷན་ཅེ་
 དང་གཙང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲིན་གྱི་རྒྱན་བཟུང་སྟེ་སློབ་གྲྲུའང་དར་བ་བྱུང་། དེའི་
 ཏུ་ཆོ་བཞེན་རྩོམ་གོང་ས་ལྷ་བ་ཆོན་པོ་ལ་གྲུ་ཐང་གི་རྒྱུད་བཞི་ཆོག་རྒྱགས་ལུལ་
 བས་བཅའ་ཡིག་བཀའ་རྩིས་དང་བཅས་པ་གནང་སྟེ་བདག་མཛད།

ཡང་བྱར་མཁར་པའི་སློབ་མ་སངས་རྒྱལ་ཀྱན་དཀར་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་རྒྱུད་
 བཞིའི་སྒྲི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཙམས་ཏེ་སློབ་སྒྲིན་རྒྱལ་པོའི་བཞེད་པ་བསྐྱུངས།

འབྲི་གུང་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། ཟུར་མཁར་བའི་སློབ་རྒྱུད་ལས་སྒྲན་དཔུང་
 འོད་དེ་སྒྲན་གྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱུད་བཞི་ལ་མཆན་འགྲེལ་གསལ་
 སོར་བཏབ་པ་དང་། མན་ངག་སྒྲིགས་སྒྲིབས་ཀྱི་ལག་ལེན་སོད་རྒྱུང་སོགས་མང་
 ཏུ་བཅམས། རྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱུ་གྱིས་སྒྲན་ངག་དབང་གིས་
 མེས་སོའི་ཞལ་ལུང་གི་འཕྲོ་འཁྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆོང་བར་བཅམས། དར་
 མོ་སྒྲན་རམ་དང་། རྣམ་སྒྲིང་པའ་ཆེན་ཐུན་མོང་གིས་བཅམས་པའི་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 འགྲེལ་བ། མན་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན། དར་མོ་པས་ལག་ལེན་སྤྲོ་ཆོགས་བསྟུས་པའི་
 བེ་བུམ་སོགས་བཅམས། དེའི་སློབ་མ་ཆེ་ཆུང་ཀམ་བསྟན་འཕེལ་གྱི་ལག་ལེན་དང་
 བད་སྟོག་གྱུར་ངོས་ལ་མཁས་པར་གྲགས། འདི་ཡན་གྱ་ཐང་གི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་བཞི་
 པར་ཏུ་འཁོད་པའང་མང་ཏུ་བྱུང་སྟེ། རྫོན་ང་རྟག་བསྟན། སོ་དོང་། སྒྲམ་སྟེ། རྟོ་
 འབྲུག་གི་པར་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ། །

གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་སོ་ནས་གྱ་ཐང་གི་རྒྱུད་བཞི་དང་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། འགྲེལ་
 པ་མེས་སོའི་ཞལ་ལུང་བཅས་སོ་ཏ་ལར་པར་ཏུ་བསྟུབས་པ་གནང་སྟེ་སྒྲན་དཔུང་
 ཀྱི་སྤྱིན་ལས་རྒྱས་པར་མཛད། གོང་སའི་བཀའ་རྒྱལ་གྱིས་ཨ་ཅ་ར་ཞིག་དང་འདར་
 ལོ་དང་། དར་མོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་དཔུང་གྱི་བསྟན་བཅོས་མདོར་བསྟུས་ཤིག་དང་
 ཕན་བྱེད་སྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མང་ཏུ་བསྟུར། མི་དབང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་རྒྱུད་
 བཞི་ལ་བསྟན་བཅོས་སྟན་བུ་མཛད་དེ་དོ་དམ་སོས་པར་ཏུ་བཞེངས། ཅ་བཤད་
 གཞིས་སོ་མེས་སོའི་ཞལ་ལུང་དང་ཏ་ལམ་མཐུན་པའི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
 བཱེུར་སྟོན་སོ་དང་། བྱང་ཟུར་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་བསྟུས་ཏེ་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལྟན་ཐབས། གསང་སྟན་ཟུར་བཀོལ་སོགས་འཁོར་དཔུང་སྤྲོ་ཆོགས། སོག་འབྲུབ་
 བཱེུར་འི་མེ་ལོང་རྣམས་བཅམས་སྟེ་པར་ཏུ་བསྟུབས། ལྟགས་རིར་བཱེུར་ཏུ་གསོ་
 རིག་འཆད་ཉན་ལག་ལེན་གྱི་སྟེ་བཅུགས། སི་ཏུ་རིན་སོ་ཆེན་ས་ཀྱང་བསྟུགས་
 བརྗོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ལག་ལེན་ལྟན་ཐབས་འབྲལ་སྦྱངས་མཛད་དོ། །དེང་སང་
 གི་བར་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད། འབྲུག་པ་སོད་མཁས་པས་
 སྒྲན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱང་སེལ། དུལ་ཐིག །དྲིས་ལན་སོགས་མཛད། འབྲི་གུང་ཆོས་

གྲགས་ཀྱི་སློབ་མ་ཆོ་དབང་བཞེན་པའམ། དཀོན་ཅིག་འགྲོ་པའ་དབང་པོས་ལག་
ལེན་གཅིས་བརྟམ་སྒྲོར་རྣམས་དང་། དཔོན་ཆང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཅིས་བརྟམས།
འབྲུག་པ་དེལ་དམར་བས་ཤེལ་སྒྲོང་སྒྲིང་དང་། སྒྲུན་དང་བཅད་ཐར་བཅོ་ཐབས་
ལྷགས་རིའི་ཕྱོད་གྲུབ། ཀོང་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྲས་སྤྲངས་པས་གཅིས་བརྟམ་སོགས་
མཛད་དེ་སྤྱིར་བཏང་བའི་འདི་རིགས་རྣམས་ནི་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་། །

གཡུ་ཐོག་རྟེན་མ་ཟེར་བའི་རྣམ་ཐར་དེ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོའི་དྲི་བ་དང་དྲིས་ལན་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཨེམ་ཆི་ཀུན་ལེགས་པའི་མཆང་ལ་ཕོག་ནས་དེས་བྱས་པ་ལས་
མ་འདས་ཀྱང་དར་མོ་བས་དབང་ཡོད་ཀྱིས་རྗེ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུས་ནས་པར་དུ་
གནང་བ་དང་། རྗེ་སྤྱིད་ནས་ཀྱང་ཐུགས་མ་ཆེས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་རྒྱབ་
ལ་པན་འདུག་དགོངས་ནས་སྤྱི་དོན་ཁོག་དབུབ་སོགས་དེ་དང་བསྟན་པ་ནི་སྒྲུན་
དབུད་ཀྱི་ཆག་སྒྲོ་ཆེན་པོ་རྟེ། དེའི་ཐོག་མར་སྤྱིར་རྣམ་ཐར་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པ་ཡིན།
ང་གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་ཡང་དེ་དང་འདྲ། ཞེས་རྣམ་ཐར་ཐམས་ཅད་རྒྱན་དུ་འཕང་
བའི་རྒྱབ་སྒྲོར་རྒྱན་ལུང་དང་། མདོར་ན་ཆོག་དོན་ཐམས་ཅད་བཀའ་བསྟན་སྤྱི་
དང་འགལ་བ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱན་དང་འགལ་བ། ལུལ་དང་དུས་དང་འགལ་བ་སོགས་
དཔྱོད་ལྟན་དག་གིས་ལན་གཅིག་མཐོང་བས་ན་རྒྱན་དུ་རྟོགས་ཤིན་དུ་སྤྱི་བ་ཞིག་
འདུག་པོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྟན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་བྱར་མཁར་བ་
ཕྱི་མས་མཛད་པ་ཉིད་ལེགས་བཤད་ཆེ་བས་འདིར་མ་སྒྲོས་སོ། །འཇམ་མགོན་སི་
དུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་བྱང་བྱར་གཉིས་བྱང་མེད་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས། སྤང་
རིགས་ཀྱན་མཁྱེན་པས། རྒྱ་ཡི་སྒྲུན་པ་རྣམས་ལས་ཙ་ཙ་སྒྲུན་སྤྱིར་སོགས་འགའ་
ཞིག་གསན་ནས་ད་ལྟའི་གོང་མ་འདིས་གནང་བའི་སྒྲུན་དབུད་《ཐང་བྱ་ཆེན་མོ་》
ལས་སྒྲུན་སྤྱིར་འགའ་ཞིག་དང་། ཙ་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་བོད་སྤང་དུ་
བསྒྱུར། རྒྱ་བལ་གྱི་སྒྲུན་པ་རྣམས་ལ་དྲིས་ནས་རྒྱ་བལ་དུ་སྤྱེས་པའི་སྒྲུན་ངོ་རྣམས་
དང་། རྒྱ་ནག་དང་འཛུང་ལི་སུ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུན་རིགས་རྣམས་ཙ་བཅད། སློ་མོན་
རོང་འཆོམས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དག་ཐེར་གནང་། བོད་སྒྲུན་རྣམས་ཀྱང་
སྤྱི་བྱང་སོ་སོའི་ལུགས་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་དྲིས་ནས་གཏན་ལ་

ཡལ་པ་ཡིན་ཅིང་། འབྲུམ་བཅས་ཆུ་བཅས་སོགས་སྒྲུབ་ཡིག་འགའ་ཤེས་མཛད་།
 གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཟིན་ཆུང་དང་། དུལ་ཆུ་བཅོ་བཤུ་དང་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་སོགས་གྱི་
 ཟུག་ལེན་གནང་སྐབས་གྱི་ཟིན་བྱིས་དང་། རྒྱ་ཡི་ཙུ་མདོའི་ཟིན་ཆུང་བདག་གིས་
 བཀོད་པ་འདི་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། གསེ་རིག་གི་སྒྲོབ་མའི་ཆོགས་ཀྱང་ཤོད་ཁམས་
 འཇང་རྒྱལ་རོང་སོགས་སྒྲུགས་ཀྱན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་དོ། །སྡེ་དགེ་ས་དབང་
 བཟུན་པ་ཆེ་རིང་གི་རྒྱུད་བཞི་དང་། བེའུར་སྡོན་པོ་ལྟན་ཐབས་གཤམ་སོག་བྲ་རྒྱུ་
 སྒྲོར། དེལ་དམར་བའི་ཤེལ་ཤོང་སྡེང་དང་དར་མོ་བའི་བཀའ་རྒྱ་མ་རྣམས་པར་ཏུ་
 བཞེངས་པ་མཛད་དོ། གྱེ་རིང་ཐེམ་ཐེད་བཅས་དང་། རྩེ་དཔོན་ཀུམ་ས་བསྐྱིགས་
 པའི་སྒྲུབ་བརྒྱས་འདི་གཉིས་གྱི་ཆོག་དོན་རྣམས། རྩེ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁྲིས་
 དག་གནང་སྟེ་པར་ཏུ་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟེན་ཏུང་བར་ཡོད་དོ། །

གཞིས། ལྷུ་གུ་མ་གསོ་རིག་གི་ཁྲིད་ལྟུན་སྒྲིབ།

འཕེལ་ཆོ་དབང་གུན་ཁུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསེར་མེག་ཁོག་དབུབ་ལས། རྒྱུད་
བཞིའི་བསྟག་ཡུང་གི་བརྒྱུད་པ་ནི། ཟུར་ལྷགས་ལས་གཞན་བདག་གིས་མ་ཆོབ་
ཞིང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཟུར་ལྷགས་ནས་
བརྒྱུད་པ་སྤངས་ཤི། ཟུར་མཁར་གྱི་སྟོན་པ་ཆོ་འབུམ། ཟུར་པོ་པར་ཆེན། ཟླ་བའི་
དབང་པོ། བ་པོ་སྟོ་བརྟན། ཟུར་ངོས་བརྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ། དེའི་གསེར་གཞན་པན་
དབང་པོ། རྗེ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ། རྗེ་མིང་། རྒྱུ་ལྷོས། རྩམ་སྤྲི་མི། རྒྱུར་རིག་བཀྲ་ཤིས་
དབང་ལྷག་ བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། རྩན་ལས་ངོན་པོད། རྩེང་ཕུ་བ་རིགས་
འཛིན་རྩེང་པོ། རྩེང་བྱིས་པོ་རྗེ། རྩན་ལས་ལྷན་གྲུབ། འཕྱུར་མེད་ངོ་རྗེ།
འཕྱུ་ལྷོ་པོ། ཁོ་བོས་ནི། རྗེ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། དར་མོ་སྟོན་རམ་པ་ལ་ཆོ་སྟོ་ཀླ་
བརྟན་འཕེལ་གྱིས་ཞུས། དེ་ལ་བདག་གི་སྤྱོད་པ་དབང་འཇམ་དབྱངས་གིས་
ཞུས་པ་ལས་ནོད་པ་དང་། ཡང་། རྩམ་སྤྲི་མི། སྤྲུལ་དཔོན། དཀོག་མཚོག་དཔལ་
བཟང་། བྱམས་པའི་མཚན་ཅན། པར་ཆེན་མཁོན་དཔལ་གྱི་འཕྱོད་པོ་ལེགས་པ།
སྟོན་ལྷ་ངོན་གྲུབ། སྟོན་པོ་བ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག། འབྲི་ཡུང་ཆོས་གཤམ་
ཆོ་དབང་བརྟན་པ། དཔོན་ཆང་ཡེ་ཤེས། སྤྲུལ་མཛོད་སྟོས་མཚོག། ཁི་ཏུ་རིན་པོ་

ཆེ། དེ་ལས་ཀྱང་ནོད་པའོ། །

ལག་ལེན་གྱིས་རྒྱན་ནི། འབྲི་གྱང་ཆོས་གྲགས། གར་དབང་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྒྲན་
པ་སྒྲན་མོ་ཆེ་བ་འདིས་གཅིས་བརྒྱས་སོགས་མང་དུ་མཛད། དེས་མཁུན་ཅི།

གསལ་བྱེད། ཨ་ལོ་ཆོས་དབང་། སི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡང་། མཚུར་སྤྲ་སྒྲན་
པ་སོགས་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཞེས་ཆེ། སི་དུ་རིན་པོ་ཆེ། དེ་ལས་བདག་གིས་ཐོས་སོ། །

ཁོ་པོ་ནི་བྱང་པ་རིག་ལུན་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལས་བརྒྱད་
པའི་ལུང་ཐོབ་ན་ཅི་མ་བྱང་བསམ་ཞིང་། རོ་ནང་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་ནས་བརྒྱད་པའི་

ལུང་རྒྱན་གྱང་ད་ལྟའི་བར་ཡོད་ཅིང་། དེ་བྱང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ།
དེ་ལྟ་བུར་གསེང་གི་ལོ་རྒྱུས་འབྱུང་འདི་ནི་ལྟ་ལས་སྤྲུག་གི་འགྲེལ་པ། ལྟ་ལི་

ཉོ་ཏ། ཟླ་བེར་སོགས་བོད་འདིར་སྤར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་གཞུང་ལུང་མ་རྒྱལ་ས་དང་།
ན་དབྱངས་གྱིས་མཛད་པའི། ཕྱིས་དར་གྱི་སྤྱོད་པའི་སྒྲན་དག་གི་རྒྱ་འགྲེལ་བསྟན་

འབྱུར་དུ་མ་རྒྱད་པ་དེ་དང་། མདོན་བཟོད་སྒྲ་ཆོགས་གསལ་བའི་མཛད་བྱང་དུ་
བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྒྱ་ནག་དུ་སྒྲན་གྱི་དབྱུང་ཚུལ་གསར་འབྱུར་རྒྱལ་ས་དང་།

བྱར་མཁའ་བ་བྱི་མའི་གསུངས་རྒྱལ་ས་དབང་པོར་བྱས། ཁོག་དབུབ་སྤེལ་རྒྱལ་ས་
ལ་ཁུ་དག་བྱས་སྟེ་ལེགས་བཤད་དུ་སྤང་བ་འདིར་ས་བཅད་ཅམ་ལས་སྒྱུར་སྒྲིལ་སྤྱོད་

མ་བཀོད། གསེང་དབྱུང་གི་ཡིག་ཆ་སྤེལ་བྱང་བའི་མིང་རྒྱལ་ས་ཀྱང་། ཁོག་དབུབ་
དུ་འཁོད་རིགས་པལ་ཆེར། འདིར་མ་བྱིས་པའི་གསེང་དབྱུང་གི་ཁོག་དབུབ་ཀྱན་གྱི་

བྱ་ཡིག་སྟོན་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ཁྱེ་མིག་འདི་ནི། ལུ་འཛི་ར་པ་ཆོ་དབང་དཔལ་འབར་
ལ་ཡིག་ཆ་རྒྱལ་ས་སྤྱད་ནས་བྱི་བཀོད་བཅོལ་སྟེ། སྤར་ཡང་ཆོག་དོན་ལ་བསྟོན་

འབྲི་ཁུ་དག་སོགས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི། ཆོ་དབང་ཀྱན་ལྷན་སྟེ་འདིས་གྱང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུའི་ནད་རིགས་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་

ཅིག་། ཅིས་གསུངས་སོ། །

ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསན་ཡིག་《དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་ནོར་བུའི་

བར་མཛོད་ལས་ཀྱི། “རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་བྲིད་ཀྱི་རྒྱུན། ཟུར་མཁར་ཁུ་དཔོན་དང་
སྒྲུན་རྒྱལ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཞལ་ལུང་རི་ལྟར་བ། རྟེན་འགྲེམས་ནས་བཅམ་
ས་བཅད་དང་སྒྱུར་བའི་བཤད་པ། ལེགས་པར་མོས་པའི་རིང་བརྒྱུད་ནི། བཅོམ་
ལྡན་འདས་སྒྲུན་གྱི་སྒྲ་མ། དྲང་སྤྱོད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། དྲང་སྤྱོད་ཡིད་ལས་སྒྲིས།
འཚོ་བྱེད་གཞོན་ལུ། མགོན་པོ་སྒྲ་སྒྱུབ། དཔལ་ལྡན་དཔལ་པོ། པཎ་ཆེན་ཟླ་བ་
མཛོད་དགལ། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅན། རྩེ་བྲི་སྤྱོད་ལེའུ་བཙུ་བཅན། གཏིར་སྤྱོན་གྲུ་པ་
མཛོད་ཤེས། དགེ་བཤེས་དབུས་པ་དར་གྲགས། རོག་སྤྱོན་དཀོན་མཆོག་སྒྲུབས།
གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། སུམ་སྤྱོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ལུ་ཡེ་
ཤེས། མཁས་པ་འབྲམ་སང་། གཙང་སྤྱོན་སངས་རིན། མཁས་པ་དོན་གྲུབ་རིན་
ཆེན། བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན། བྲང་ཏི་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན།
བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད། ཟུལ་ལུ་སྒྲུན་མོ་ཆེ་པ། སྒྲུན་སྤྱོན་དབང་ལྷག་བཟང་
པོ། རྩེ་ཟུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་ཆེ། སྤྱག་དཔོན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་།
བྱམས་པའི་མཆོན་ཅན། པཎ་ཆེན་མགོན་པོ་དཔལ་བ། སྤྱུ་དོན་གྲུབ་ལེགས་པ།
སྒྲུན་སྒྲ་དོན་གྲུབ། སྒྲུ་པོ་བ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག། འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པ། མཚུར་ལུ་སྒྲ་སྒྲུན་པ་སྒྲུན་མོ་ཆེ། མཁྱེན་བཅེ་གསལ་བྱེད། ལ་ལོ་ཆོས་དབང་།
ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས། ཡང་ན། མཚུར་ལུ་སྒྲ་སྒྲུན་པ། སྤྱགས་གྲུ་བསྟན་
འཕེལ། རྒྱམ་ཀར་ནི་རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་བྲིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་འདིས་
ནི་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་བརྟན་པ་སྒྲུན་དབྱེད་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཁས་པ་མཐའ་དག་
ལས་གསན་པས་སྤྱིགས་དུས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱི་སྒྲ་མའི་ཕོ་འཕང་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ནས་གསེ་རིག་མཐར་ཕྱིན་བཀྲ་ཤིས་འབྲམ་པ། འཚོ་བྱེད་གྲུ་རྩ་ཆོད་བང་། རྒྱུད་
དང་ལག་ལེན་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི། འཚོ་བྱེད་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀམ་ཆོ་
དཔལ། ཀམ་ཆོ་དབང་རབ་བརྟན་བྱུང་ལས་བདག་གི་བསྐྱབ་པའོ།” ཞེས་རྒྱུད་
བཞིའི་བྲིད་རྒྱུན་གྱི་སྒྲ་བརྒྱུད་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། །

① ཤོག་རྩིས་18པའི་བྲེད་9པར། མི་རིག་དཔེ་སྟན་ཁང་གིས། གྱི་ལོ་2009ལོར་པར།

ཡང་། ཤོག་ངོས་དེའི་འདབ་སྐྱེད་ལས། “རྒྱུད་བཞིའི་བསྐྱེད་ལས་ལུང་གི་བརྒྱུད་
 ཚུལ་ལ། བཀའ་མའི་ལུགས་དང་། གཏེར་མའི་ལུགས། ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ཉེ་
 གསུམ་མོ། དང་པོ་ནི། 【བཀའ་མའི་བརྒྱུད་པ།】 སངས་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་མ།
 ཐུབ་པའི་དབང་པོ། འཇམ་དབྱངས། བཅའ་ཆེན་པོ་སྤྱི་མ་ཏུ། བྱིསྐྱོང་ལྟུང་བཅན།
 ལུ་ནེ་བཅན་པོ། སང་ན་ལེགས། བྱི་རལ་པ། ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྩོམ་ཆེ། མངའ་
 བདག་འོད་སྤང་། དཔལ་འཁོར་བཅན། སྤྱིད་ལྟེ་ཉི་མ་མགོན། བཀྲ་ཤིས་ལྟེ་ཡེ་
 ཤེས་འོད། མངའ་བདག་ཅེ་ལྟེ། ལྷ་ར་བྱང་ཚུལ། ལྷ་ར་ཤེར་གྲགས། ཟར་པ་དྲར་
 མ་རྒྱལ་མཆན། བྱོ་མོ་ཆེ་བ། སངས་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས། བསོད་
 ནམས་གྲགས་པ། རྒྱལ་སྐྱེས་ཆོས་རྒྱུད་པ། མང་མཁར་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་དཔལ་གཞོན་
 རྒྱུ་རྒྱལ་མཆོག། འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ། ལྷ་སྒྲོན་དཔལ་བཟང་། བྱང་སེམས་
 ཀུན་མཆོག། ལྟེ་གྲོལ་མཆོག། ལྷག་ལུང་པ་ལུ་དཔོན། ལྷ་ར་རྣ་མ། དེན་ཆེན་རྒྱ་
 མཆོ། ཀུན་དགའ་ཆོས་བསམ། ཀུན་དགའ་མཐའ་ཡས། ཀུན་བཟང་དབང་པོ།
 ཆོ་དབང་ལོ་རྒྱུ། སྤྱན་ལས་ཤིང་ཏུ། སྤྱན་ལས་ཡར་འཕེལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ།
 འཛི་སྐར་མཆོག་རྒྱལ་དེན་པོ་ཆེ་སྤྱན་ལས་ལྷན་གྲུབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཆན་ལས།
 བདག་སློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ལྷས་པའོ། བྱིས་སོ། །

“གཉིས་པ། 【གཏེར་མའི་བརྒྱུད་པ།】 བདེ་གཤེགས་སྒྲུབ་སྒྲ། དུག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་མཆེད་ལྟེ། བྱང་སྐྱོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས། འཆོ་བྱེད་གཞོན་རྒྱ། འཕགས་པ་རྒྱ་
 རྒྱལ། དཔལ་ལྷན་དབང་པོ། ཁ་ཆེ་ལྷ་དགའ། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅན། བྱིསྐྱོང་ལྟུང་
 བཅན། གཏེར་སྒྲོན་གྲུ་པ་མཛོན་ཤེས། དབྱུས་པ་དྲར་གྲགས། རོགས་སྒྲོན་དཀོན་
 མཆོག་རྒྱབས། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། ལྷ་སྒྲོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། པཎ་
 ཆེན་གཞོན་རྒྱ་ཡེ་ཤེས། གཙང་སྒྲོན་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས། བཅའ་པ་དེན་ཆེན་རྩོམ་
 སྒྲ་མ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆན། བྱང་ཉི་དཀོན་མཆོག་རྒྱབས། དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད།
 འཆོ་བྱེད་དེན་ཆེན། རྣལ་འབྱོར་བསོད་དབང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། དེ་བྱིསྐྱོང་ལྟུང་
 པོ། བྱ་བྱང་དཀོན་མཆོག་ལྷན་གྲུབ། ལྷ་ར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་ཆེ། ཀུན་པ་ཆོ་
 འབུམ། བྱར་པོ་པཎ་ཆེན། ལྷ་བའི་དབང་པོ། པོ་པོ་སློ་ལྷན། བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱལ་

པོ། དེ་སྤྱི་མཉམ་པ་ལ་དབང་པོ། ཀྱན་མཁྱེན་པ། མཁས་དབང་བུ་རྩ་ནས།
ཡོངས་འཛིན་ཀྱན་དགལ་ཚོས་ཀྱི་དབང་ལྷན། དག་ལེགས་བཞད་པ། ཀྱན་དགལ་
བསྟན་འཛིན། ཚོས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། བཀའ་བརྒྱད་ཤིན་ལས་ནམ་རྒྱལ། ཚོས་ཀྱི་སྤང་
བ། འཛི་སྤང་རྩེའོ། །

“གསུམ་པ། **【ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ལུགས།】** སངས་རྒྱལ་སྤྱན་གྱི་སྤྱུ་མ། མཁའ་
འགྲོ་མ་དཔལ་ལྷན་བྱེད་པ། རྩེ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལས་རིམ་པ་བརྒྱད་པའོ།
ཞེས་ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསལ་ཡིག་ལས། གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་བྲིད་
རྒྱུན་དང་ལུང་རྒྱུན་གཉིས་ཀའི་བརྒྱད་ཚུལ་འདི་ལྟར་བཀོད་འདུག །
ཕྱི་ཁྱིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་《གསེ་རིག་སྤྱན་གྱི་ཐོག་དབུབ་》ལས①།
“ཟུར་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་སྟོན་པ་སྤྱན་གྱི་སྤྱུ་ གསུང་པ་པོ་དྲུང་སྤྱང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས། རྒྱད་པ་པོ་དྲུང་སྤྱང་ཡིད་ལས་སྤྱེས། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ། དཔལ་མགོན་སྤྱུ་
སྤྱུ། དཔལ་ལྷན་དཔལ་པོ། ཁ་ཆེའི་པ་ཆ་ཆེན་ཟླ་བ་མངོན་པ་དགའ་བ། ཡོ་ཆེན་
བེ་རོ་ཅན། མངའ་བདག་ཁྱི་སྤྱང་ལེའུ་བཙུ་བཙུན། གཉེར་སྟོན་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས།
དབུས་པ་དར་གྲགས། རོག་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྤྱུབས། རིགས་འདུས་སྤྱན་པའི་
རྒྱལ་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། ལུ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། འཚོ་བྱེད་
གཞོན་ནུ་ཡེ་ཤེས། གཡུ་ཐོག་མཁས་པ་འབྱུང་མེད། གཙང་སྟོན་སངས་རྒྱལ་རིན་
ཆེན། མཁས་པ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན། བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན།
བྱང་ཉི་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། བྱང་ཉི་དཔལ་ལྷན་འཚོ་བྱེད་དེ་འདི་ཡན་
བྱེད་ལུགས་གཉེར་མ་དང་། ཀྱན་དགལ་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་པ་རྩ་སྤྱོདས་འདྲེན་
ཚུལ་རྒྱལ་བསྟན་ལས་འདྲ་ཞིང་དེ་ནས་དག་སྟོང་ཆལ་པ་དབང་གྲགས། མཁས་
མཆོག་སྤྱན་ཚོགས་བཟང་པོ། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩེ་རྩེ། སྤྱེམ་པ་ཆེ་འབྱུང་།
བྱར་པོ་པ་ཆ་ཆེན། དེའི་དངོས་སྟོབ་ཀྱི་བྱུབ་མོ་ཟླ་བའི་དབང་པོ། རྒྱ་ལྷ་སྟོ་སྟོས་
བརྟན་པའམ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། དྲུང་སྤྱང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ། སྤྱིང་སྟོང་

① ཤོག་ངོས་504པའི་བྲིང་8 པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011 ལོར་པར།

ཆོས་རྒྱུ་བཟང་ཆུ་མཆོ།” ཞེས་སྐད་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་གསེང་རིག་རྒྱུ་བཞིའི་བླ་
བརྒྱུད་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད། །

དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱུ་ཆུ་མཆོས་སྤྱི་ལོ་1790ལོ་སྐར་ནས་བཞེངས་པའི་
གསེང་རིག་རྒྱུ་བཞིའི་རྣམ་བཤད་ཞལ་ཐང་བརྒྱུད་ཅུ་ལས། བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐང་ཀ་
སོ་སོའི་མཆོན་བྱང་ལྟར་བཀོད་པར། དང་པོར་སྡེ་སྲིད་རང་གི་ཆ་བའི་བླ་མའི་སྤྱུ།
1 རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ། དེ་ནས་སྤྱན་བླ་མཆེད་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུ། 2 བདེ་གཤེགས་
མཆོན་ལེགས་ཡོངས་གཤེགས་དཔལ། 3 བདེ་གཤེགས་རིན་ཆེན་ལྷ་བ་རྒྱལ། 4 གསེར་
བཟང་དྲི་མ་མེད་པའི་དཔལ། 5 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ངན་མེད། 6 ཆོས་ཀྱི་
གཤེགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་དབྱངས། 7 དུས་གསུམ་མཛོན་མཁུན་རྒྱལ་པོའི་ཞབས།
8 འདྲན་མཆོག་ཀྱན་མཁུན་སྤྱུའི་ཏྲིག་ 9 བེའུ་ཅུ་འོད་སྤྱན་ཀྱི་བླ། སངས་རྒྱུ་
སྤྱན་བླའི་ཕྱིན་ལས་ལ། 10 སྤྱུ་སྤྱུ་ལྷ་དྲུང་སྤྱང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། 11 སྤྱུ་སྤྱུ་ལྷ་
དྲུང་སྤྱང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། 12 ཡོན་སྤྱུ་ལྷ་དྲུང་སྤྱང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། 13 ཕྱིན་
ལས་སྤྱུ་ལྷ་པ་དྲུང་སྤྱང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། 14 ལྷ་བྱེད་གསུང་སྤྱུ་ལྷ་ཡིད་ལས་སྤྱུས།
གསེང་རིག་གསུང་པའི་འཁོར་ཆོགས་ལས་ལྷའི་འཁོར། 15 ལྷ་འཁོར་སྤྱུ་རྒྱུའི་བདག་
པོ་ཆེ། 16 ལྷ་འཁོར་སྤྱན་པ་ཐ་སྐར་བྱ། 17 ལྷ་འཁོར་བརྒྱ་ཕྱིན་མིག་སྤྱང་ཅན།
18 ལྷ་འཁོར་བདུད་ཅི་ཡིད་འཕྲོག་མ། དེ་ནས་དྲུང་སྤྱང་གི་འཁོར་རྣམས་ལས།
19 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་རྒྱུན་ཤེས་བྱ། 20 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་མེ་བཞིན་འཇུག་
21 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་ལྷ་འཇུག་འཛིན། 22 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་འགོ་སྤྱང་བྱ།
23 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་གཤོལ་འགོ་སྤྱུས། 24 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་དཀར་གཉིས་
སྤྱང། 25 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་ཐང་ལྷ་འབར། 26 དྲུང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་ནབས་སོ་
སྤྱུས། 27 སྐད་སྐད་ཁོངས་དྲུང་སྤྱང་ལུས་ནག་པ། 28 སྐད་སྐད་ཁོང་དྲུང་སྤྱང་རྒྱ་
སྤྱུས་སྤྱུ། 29 སྐད་སྐད་ཁོང་དྲུང་སྤྱང་མདའ་ཡི་མཆོག་ 30 སྐད་སྐད་ཁོང་དྲུང་སྤྱང་
ལྷུའི་ལག། དེ་ནས་སྤྱི་ཡི་འཁོར་ལས། 31 སྤྱི་འཁོར་མེས་པོ་གསེར་མངལ་ཅན།
32 སྤྱི་འཁོར་མ་རྒྱ་དེ་བའི་མཆོན། 33 སྤྱི་འཁོར་གཅེར་སྤྱན་བྱུང་འཇུག་ཆེ། 34 སྤྱི་
འཁོར་གཞོན་ལྷ་གདོང་དུག་པ། 35 སྐད་སྐད་ཁོངས་སྤྱི་འཁོར་ཆོགས་ཀྱི་བདག །

36 སོགས་ཁོངས་ཕྱི་ལའོར་རྒྱ་མ་ཆ། དེ་ནས་ནང་པའི་ལའོར་རྒྱམས་ལས། 37ནང་
ལའོར་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རུར་གྱུར། 38 ནང་ལའོར་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་
རྒྱལ། 39 ནང་ལའོར་གཏུམ་པོ་ཕྱག་ན་དོར། 40 ནང་ལའོར་ཁྱིམས་ལྷན་ཀྱན་
དགའ་པོ། 41 ནང་ལའོར་འཆོ་བྱེད་གཞོན་རུའི་ཞབས། 42 སོགས་ཁོངས་ནང་
ལའོར་འོད་སྤངས་པ། 43 སོགས་ཁོངས་ནང་ལའོར་ཉེ་བར་ལའོར། 44 དཔལ་
མགོན་རྒྱ་གར་རུའི་ཞབས། 45 གནས་ལྷ་པཎ་ཆེན་མ་ཁོལ་ཞབས། 46 ཁ་ཆེའི་
མཁས་ལྷ་བ་མངོན། 47 བཀའ་དྲིན་ལའོར་མེད་པརྩ་འབྱུང་། 48 ལོ་ཆེན་བེ་རོ་
རྩ་རུའི་མཆན། 49 མངའ་བདག་ཆངས་པ་ལྷའི་མེ་རྟོག 50 ཆངས་སྤྱུ་ཕྱ་ཞེ་
སྤྱལ་པའི་རྩེ། 51 གཏེར་སྟོན་གྲུ་མངོན་དབང་ཕྱག་འབར། 52 འཆི་སོས་དར་མ་
གྲགས་པའི་མཆན། 53 འགྲོ་བའི་སྟོག་སྤྱབས་དགོན་མཆོག་སྤྱབས། 54 སྟོགས་
རུས་སྤྱན་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་མགོན། 55 སུམ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། 56 གཞོན་
རུ་ཡེ་ཤེས་མཁྱེན་དཔྱོད་ལྷན། 57 གཡུ་ཐོག་འབུམ་སང་མཁས་པའི་དབང་།
58 ལྷག་པའི་ཕྱགས་ལྷན་སངས་རིན། 59 མཁས་དབང་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་
དཔལ། 60 རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་བཅེ་བའི་བདག 61 དགོན་མཆོག་རྒྱལ་
མཆན་འཆི་གསོས་ཆེ། 62 དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད་མཁས་པའི་དབང་། 63 ཟུར་
ལུགས་ཐོག་མར་དབང་ཕྱག་གྲགས། 64 རིགས་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་བཟང་པོའི་
མཆན། 65 མཉམ་ཉིད་དོ་རྩེ་གསེ་རིག་མིག 66 འགྲོ་བའི་སྟོག་འཛིན་ཆོ་འབུམ་
ཞབས། 67 ཟུར་པོ་པཎ་ཆེན་གསེ་རིག་བདག 68 མང་ཐོས་ལྷ་བའི་དབང་པོའི་
ཞབས། 69 འཆི་གསོས་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས། 70 ཟུར་སྟོང་བསྟན་འཛིན་
རྒྱལ་པོའི་མཆན། 71 སྤྱིང་སྟོང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། 72 སྤྱན་སྟོན་གར་དབང་
སྟོན་ཆེན་པ། 73 བྱབ་བདག་སྟོ་མཆོག་དོ་རྩེའི་ཞབས། 74 གཏན་གྱི་སྤྱབས་
གནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། འདི་ཡན་རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གསན་ཡིག་ལྷར་ལྷ་བཀོད་
བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཐང་ཀའི་ངོས་སུ་བྲིན་བྲིས་བཏབ་འདུག །

གསེང་གུ་ལོ་རྒྱུས་ཁང་བོད་ཉིང་མོར་གསེང་གུ་ལོ་རྒྱུས་ཁང་བོད་ཉིང་མོར།

ཨང་	ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན།	ཨང་	ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན།
1	སངས་རྒྱུ་མཚན་ལ།	27	གཞིན་ཅུ་ཡེ་ཤེས།
2	འཇམ་དཔལ་དབྱངས།	28	གཡུ་མོག་འབྲམ་ཤེང་།
3	ནང་འཁོར་ལྷན་རམ་གཞིགས།	29	གཙང་ལྷན་སངས་རྒྱུ་མཚན་ལ།
4	ནང་འཁོར་ལྷན་ན་རྩོ་རྩོ།	30	རྩོ་ལྷན་མཚན་ལ།
5	ནང་འཁོར་ལྷན་དགའ་པོ།	31	རྩོ་ལྷན་ལྷན་མཚན་ལ།
6	ནང་འཁོར་འཆོ་བྱེད་གཞིན་ཅུ།	32	བྱེད་ཀྱི་དགོན་མཚན་ལྷན་མཚན་ལ།
7	ནང་འཁོར་འོད་ལྷན་ལ།	33	བྱེད་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད།
8	ནང་འཁོར་ཉི་ཤ་འཁོར།	34	དབང་ལྷན་གྲགས།
9	ལྷ་ལྷན།	35	རིག་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་བཟང་པོ།
10	དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ།	36	ལྷན་མཁའ་མཁའ་ཉིད་རྩོ་རྩོ།
11	ཁ་ཆེ་ལྷན་དགའ།	37	ཆེ་འབྲམ་ལ།
12	པར་འབྲམ་གནས།	38	བྱེད་པོ་པར་ཆེན།
13	བེ་རོ་ཅན།	39	མང་མོས་ལྷན་བེ་རོ་དབང་པོ།
14	ལྷན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྷན་བཅན།	40	འཆོ་གསེས་ལྷན་བཟང་ལྷན་མཚན།
15	ལྷན་སྐུ་ལྷན་པོ་བཅན་པོ།	41	དྲང་སྒྲིང་བཅན་འཛིན་ལྷན་པོ།
16	གཏེར་ལྷན་ལྷན་པོ་མཚན་ཤེས།	42	ལྷན་ལྷན་ལྷན་བཟང་ལྷན་མཚན།
17	དབྱངས་པ་དར་གྲགས།	43	ལྷན་ལྷན་གར་དབང་ལྷན་ཆེ།
18	རོགས་ལྷན་དགོན་མཚན་ལྷན་པོ།	44	ལྷན་བདག་ལྷན་མཚན་རྩོ་རྩོ།
19	གཡུ་མོག་ལྷན་དཔལ་ལྷན་པོ།	45	ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ཆེན་པོ།
20	ལྷན་ལྷན་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ།		འདི་ལྷན་གསེང་གུ་ལོ་རྒྱུས་ཁང་བོད་ཉིང་མོར།

གཡུ་ཐོག་ཁྲ་བརྒྱད་ལྟར་བཀོད་པའི་རྒྱལ་བ་ལྟ་འི་གསན་ཡིག།

ཨང	ཁྲ་བརྒྱད་མཚན།	ཨང	ཁྲ་བརྒྱད་གྱི་མཚན།	ཨང	ཁྲ་བརྒྱད་གྱི་མཚན།
༡	སངས་རྒྱས་སྤྲོན་ཁྲ།	༡༡	དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད།	༢༡	ཆོས་རྒྱལ་བཟ་ཤིས་ སྤྲོབས་རྒྱལ།
༢	གུ་རུ་པརྒྱ་འབྱུང་ གནས།	༡༢	རྒྱལ་ལུ་སྤྲོན་ཆེན་རིན།	༢༢	རིག་འཛིན་ངག་གི་ དབང་པོ།
༣	མཁའ་འགྲོ་མ་ དཔལ་ལྷན་ཕྱིར་བ།	༡༣	བསོད་ནམས་དབང་ པོ།	༢༣	བྱུང་བདག་ཆོས་ དབྱིངས་རང་གྲོལ།
༤	གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་ མཁོན་པོ།	༡༤	རྒྱལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ དམ་པའི་མཚན།	༢༤	རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོ།
༥	སུམ་སྤྲོན་ཡེ་ཤེས་ གཟུངས།	༡༥	དབེན་གནས་བསྟེན་ པ་ཞིག་པོ་པ།	༢༥	རིག་འཛིན་གཏིར་ བདག་སྤྱིང་པ།
༦	འཆི་གསོས་གཞོན་ རྒྱ་ཡེ་ཤེས།	༡༦	དུན་དབང་དཀོན་ མཆོག་ཆོས་རྗེ།		
༧	གཅང་སྤྲོན་སངས་ རྒྱས་རིན་ཆེ།	༡༧	ཟུར་མཁར་མཉམ་ ཉིད་རྣམས་རྗེ།		
༨	རིན་ཆེན་རྣམས་རྗེ།	༡༨	དཀོན་མཆོག་དཔལ་ བཟང་།		
༩	དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ མཚན།	༡༩	ཀོང་ཆེན་ནམ་མཁའ་ དཔལ་བ།		
༡༠	གང་གི་དཔལ་ལྷན་ འཆོ་བྱེད།	༢༠	བདུད་འཛོམ་རྣམས་རྗེ།		

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཟུར་ལྷགས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན།

གཅིག ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྣམས་རྗེ།

ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྣམས་རྗེ། མཚན་གཞན་རྣམས་སྤྲོན་པའི་དང་ཨ་པོ་ཆོས་རྗེ་ཡང་ལྷ།
འབྱུངས་ལོ་ཡིག་ཆང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཡིག་ཆང་དང་པོ། ཟུར་
མཁར་རྣམས་ཐར་ཐར་པའི་ལམ་སྤྲོན་ལས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་གྲང་། ལྷོ་ལོ་

༡༩༥༥ལོར་སྐུ་འཁུངས་པར་བཤད་པའི་སློང་། 《དཔལ་ལྷན་བྱུང་མཁར་བའི་རྣམ་
ཐར་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་》ལས་། དཔལ་ལྷན་བྱུང་མཁར་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཤིང་
མོ་སྤང་གི་ལོ་ལ་ཐོག་བྱུང་མཁར་ཏུ་སྐུ་འཁུངས། མཆོན་ནི་དཔལ་བཟང་། སྐུ་
རྒྱུང་རྒྱུ་ནས་ཚོག་པུར་དང་སྤྱིལ་རྒྱུང་ལུས་གནད་ཁོ་ན་ལ་བཞུགས་ཤིང་བྱིས་པ་
རྒྱུ་ལ་ཆོས་གསུང་། ཐུགས་དམ་མཉམ་གཞག་བཙོན་པས་ཨ་པོ་འདི་ངེས་པར་
ཆོས་རྩེ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ལུ་ལ་རྒྱུ་ཏུ་སྤྱིང་སྟེ་མཆོན་ལ་ཨ་པོ་ཆོས་རྩེར་གྲགས། རབ་
བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་དང་། དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་སྤྲིམས་ལྷན་པའི་ངང་ནས་ཁུ་པོ་
སློབ་དཔོན་པུན་ཆོགས་པ་ལ་སྤྲོད་དུང་དང་། སྤྱིང་མ། བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་ཆོས་
མང་ཏུ་གསན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པའི་ཐོག་ཏུ་གཟིགས་སྤང་མང་ཏུ་བྱུང་།
ཐུགས་དམ་འོད་གསལ་ཉིན་ཞག་འབྲེལ་མར་འབྱམས་ནས། བྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་པོ་
རྣམས་གྱི་རོར་དུན་མེད་ཏུ་སོང་ནས་བཞད་གད་ཆལ་ཆོལ་ཏུ་གསུང་པ་བྱུང་བས་
བར་ཆད་འདྲ་ཞིག་འདུག་ཟེར་ནས་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་རྒྱལ་པ་མཛད་པས།
སྤྱིན་ལས་དང་གཞན་པར་གྱི་སྟོ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཡོད། སྐྱེ་བ་མང་པོ་རྩིས་སྤྱི་
བཟུང་པའི་སྤྲ་མ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡིན། དེ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་རང་གཞན་
གྱི་དོན་གཉིས་འབྲུབ་ཟེར་བའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བས་འབྲུག་པ་སྤྲ་མ་མི་བསྐྱེད་དོ་
རྩེ་ལ་སྤྲ་རྒྱལ་ཞུས་ནས་སྐྱབ་པ་མཛད། ཐོ་རངས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་
མདོག་དཀར་ལ་དམར་པའི་མདངས་ཅན། དར་དཀར་པོའི་ན་བཟའ་ལ་དར་
མཆིན་ཁའི་སྐྱ་རག་ དུ་སྐྱ་ལྷང་ལོ་སེལ་བ། ཐུག་གཡས་ཨ་རུ་ར་གསེར་མདོག་
ཆོན་པ་ལོ་འབྲས་མེ་ཉོག་དང་བཅས་པ། གཡོན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པ་གྲུར་གྲུམ་གྱི་
ཁ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་བསྐྱམས་པ། སྤྲོན་གྱི་ལྷ་མོ་བཞིས་འདོད་ཡོན་མཆོད་པའི་
འོད་ཟེར་གྱི་དྲ་བ་རྒྱན་ནས་འབྲིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས། དབང་བསྐྱར་
བ་དང་། ཨ་རུ་གསེར་མདོག་སྟེམ་པ་ཁ་རྒྱུར་ཅམ་ཞིག་གནད་བ་གསོལ་བེན་ལ་
ཁད་མནལ་སད་པ་དང་། སྤྲར་གྱི་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ལྷ་མོ་བཞི་དང་བཅས་པ་

① བྱི་བ་རིང་བསྐྱེལ་ཐོག་རོས་671པའི་བྱིང་14པར། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1993ལོར།

དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས། རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་ལུང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དེ་ཉིད་རྩ་
གནང་བས། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་ཆོག་དོན་ངི་ལྟ་བུ་ཐུགས་ལ་གསལ་བ་དང་།
སྐུ་ལུས་བདེ་དྲོད་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུངས། ཐུགས་ཆོས་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའི་དང་ནས། དག་པ་རབ་འབྱམས་ཤིང་ཁམས་མང་པོ་གཟིགས་པ་ལ་
སོགས་པ་བྱུང་ཞིང་། རྗེས་སུ་གསེལ་བ་ནམ་བུ་བ་པའི་ཆོ་དངོས་དང་། ཉམས་
སྤང་། སྐྱལ་པ། མནལ་ལམ་ཅི་རིགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཅིང་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་
ཡིན་གསུངས་ཏེ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མགུར་ལས། རུས་དབྱིད་འཁྱིལ་དཀར་བའི་སྒོ་
རངས་རུས། །སེམས་འབྲུལ་སྤང་གཡུ་ཐོག་རྗེ་དང་མཇུག། །དཔལ་རྒྱུད་བཞིའི་
དབང་བསྐྱར་བྱིན་བརྒྱབས་པས། །ཆོག་དོན་བཅས་སྒྲོ་འདོགས་ཅིག་ཅར་
ཆོད། །ལུས་བདེ་དྲོད་འབར་ཞིང་སེམས་ཉིད་ནི། །གཞི་ཆོས་སྐྱ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
གོ། །གནས་གསུམ་སྐྱེ་དགའི་འབྲུལ་ལུགས་དང་། །ཞིང་དག་པའི་གསལ་སྤང་
མང་རུ་མཐོང་། །ཞེས་སོ། །ཡང་། ཟུལ་སུ་སྒྲན་མོ་ཆེད་དངོས་སྒྲོ་བ་ཐུ་དབང་ཐུག་
བཟང་པོ་ལས་རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་ལུང་ཡང་གསན། དགུང་ལོ་བཙུ་དགུ་པ་ལ་བྱེ་
བ་རིང་བསྐལ་གྱི་མ་ཡིག་དཀར་ཆག་རུ་སྐབས་པ་ནམས་མཛད། དཔལ་ལྷན་གྱི་
སྐུ་བཙུགས་ཏེ་གཏུལ་བྱ་དཔག་རུ་མེད་པ་ནམས་ལ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིན་
སྒོལ་ལ་བཀོད། ནད་པ་མཐའ་དག་ལ་བྱ་གཅིག་པའི་མ་ལྟར་བསྐྱུངས་ཏེ། གནས་
མལ་དང་། ཟས་གོས་སྒྲན་ལ་སོགས་གང་ལ་གང་དགོས་སྤྱིན་པས་བདེ་བར་
བཀོད་པར་མཛད། ཀོང་པོ་སྤྲེལ་བྱ་བྱུང་བ་ལ་རུས་འཁོར་དང་། དགོངས་
འདུས་གསན་པའི་ཆོ། རུབ་གཅིག་དཔོན་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཀ་མནལ་ལམ་གཅིག་པར་
ཤེས་ལའི་རིགས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས། ཆོས་རྗེ་ལ་རུས་འཁོར་གྱི་
དབང་བསྐྱར་ནས་རུས་འཁོར་ཤེས་ཟིན་པས། དཔལ་ལྷན་མི་དགོས་ལུང་ནོད་པས་
ཆོག་གིས་གསུངས་པ་བྱུང་། སང་ནས་མདོན་དཀྱིལ་ས་རིས་སྒྲོར་རྒྱ་རྒྱུད་འབྲེལ་
ཐམས་ཅད་ལུང་སྤངས་པས་མཁྱེན་པ་དང་། མཉམ་མེད་ཤར་བ་ལྷག་པར་ལོ་
གསུམ་ཟུར་མཁར་རུ་གདན་དྲངས་ནས། དཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་མཐའ་དག་
ཉམས་བྲིད་རུ་གསན། ཁྱད་པར་གཏུམ་མོ། ལས་རྒྱ། འོད་གསལ། སྐུ་ལུས་

རྒྱལ་ལ་རྟགས་ཐོན་པ་མཛད། མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་ལྷ་དམར་ཅོད་པན་འཛིན་
 པ་བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོའི་བྱང་རྩ་གསུང་ཆོས་མང་རྩ་
 གསན་པའི་ཆོ་དཔོན་སྟོབ་རྩ་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་དྲན་གསལ་པོ་བྱང་བས་དེའི་སྤྱིས་
 རབས་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་གྲུ་དམ་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུ་ཆེའི་སྟོད་རྩ་རྟགས་པོ་དང་། སྤྱང་ལ་ཀོང་པོ་སྟོད་སྤྱང་རྩ་སྤྱིར་ཤེས་
 བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ། སྟོས་གསེབ་རིག་པ་དང་གསང་སྟགས་རྩི་རྩི་ཐོག་པའི་སྟོ་
 བས་གཏུལ་བྱ་དཔག་རྩ་མཛད་པའི་དོན་མཛད་པ་ལས་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱིན་པའི་སྟོབ་བྱ་
 བྱང་པར་ཅན་གང་ཟག་གསལ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱང་། བདག་གི་སྤྱུ་མོར་གཏུགས་
 པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩི་གཞུང་མིན་ལས་པ་དང་། འབྲུག་པ་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྩི། གྲུབ་
 ཆེན་གཙང་སྟོན་པ། གྲུབ་ཆེན་ལྷན་རྒྱུད་བ། ཡབ་པ་ཆོས་རྩི། རྟགས་པོ་བྱང་
 རྒྱུ་མེས་དཔལ། ཀོང་པོ་གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱལ་དཔལ་བ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་
 བཞིའི་བཤད་སྟོལ་འཛིན་པ་ལ། སྤྱིགས་རྩས་ཀྱི་སྤྱན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཀོང་སྟོད་མཁས་
 པའི་དབང་པོ་འབྲུག་དཔོན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་དང་། སྤྱན་པ་ཆོ་འབྲུམ།
 རྟགས་པོ་པད་སྤྱུབས་ལ་སོགས་པ་ལག་ལེན་གྱིས་འགྲོ་བའི་བྱག་རྩ་སེལ་ཞིང་རྩས་
 མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་རྩབ་པར་བྱེད་པ་དཔག་གིས་མི་ལང་པ་མདོར་ན་མཁས་པའི་
 ཆ་ནས། ལ་ཐོག་བྱར་མཁར་རྩ་བཤད་ཉན་མཛད་རྩས། ཉི་མ་རེ་ལ་ཡོན་ཏན་
 རིགས་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་རེ་སྟོབ་པ་ཡོད་ལ། དེ་དག་རྒྱལ་ལ་དབང་།
 བཤད་པ། བྲིད། འབྲུལ་འཁོར། གར་དབྱངས། སྤྱིས་སྤྱིག་བཅོ་རིགས་མི་འདྲ་
 བ་གང་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་སྤྱུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཐུག་ལེན་ཐེབས་
 པས། ཡོན་ཏན་གང་སྟོབ་བྱང་མཁས་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བ་དང་། མདོར་ན་ཐུག་
 སྤྱིས་ཡིག་སྟུ་གཅིག་པོ་རང་གི་ལེགས་མཚོགས་ལའང་བསམ་ལས་འདས་པ་དང་།
 གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མང་རྩ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་ཆ་རྒྱུད་ལས་སྤྱུང་བ་
 དང་། གསང་རྩིར་སྤྱུབས་སྤྱུ་རྩབ་པ་དང་། གསང་གནས་ནས་འོ་མ་ཤངས་སྤྱུ་
 འཛིན་པ་དང་། འབྲུལ་འཁོར་གྱི་གནད་ལྟ་བ་རྒྱལ་པར་དག་པ་ཐུགས་ལ་
 འབྱུངས་པ་དང་། དངོས་འཛིན་གྱི་གནད་ལྟ་བ་རྒྱལ་པ་དག་པ་ཐུགས་ལ་འབྱུངས་

པ་དང་། དངོས་འདྲིན་གྱི་གཉིས་སྒྲིབ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྲུལ་བྱུང་གཟུང་བར་མི་
 ལུས་པ་དང་། གཡང་དང་མཚོན་གྱིས་ལུས་པས་མི་གནོད་ཅིང་། རྩ་ལ་མི་བྱིང་
 བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་སྤྲུག་སྤྱིར་བཙུང་བ་རྣམས་
 གྱིས་མཐོང་བ་ཡིད་གསུང་། ཀོང་སྟོང་སྟངས་ཏུ་སྒྲུབ་སྟེད་དང་སྤྲུགས་སྟེད་ཀྱི་ཕྱིན་
 ལས་ལྟན་ཏུ་བསྐྱུངས་རྗེས། ཀོང་པོ་གྲུ་སྟངས་འདྲིར་མཛོལ་པོ་ཕྱིན་ཏུ་མང་བར་འདུག་
 པས། ཕྱིན་ཆད་དེ་རྒྱན་ཆད་པ་ཞིག་བྱེད་གསུངས། དེའི་ཆེ་མཚོ་ལ་གནས་པའི་
 སྤྲུལ་གསེར་ཀ་ལྷ་ལ་གང་སྤུལ་བ་ལེན་པ་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་། མཚོ་ཡི་སྟངས་
 བ་མ་ཐུབ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་གཙུག་ལུ་རུས་པའི་རྒྱན་ཅན་ཏུ་སྤྲུག་། དེ་ནས་དེའི་
 སྤུ་ན་གསང་སྤྲུག་ཅེས་པའི་སྤྲུག་པ་ཞིག་ན་བཞུགས་ཤིང་། དགུང་ལོ་སྤྲུལ་རྩ་སོ་
 དགུ་པ་ལ་སྤྱུ་རྩ་རན་ལས་འདས། སྤྲུལ་གྲུ་སྟངས་ཀྱི་མཛོལ་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ཞེས་
 ལུལ་དེར་གྲགས་ཆེ་བ་ཡིན་འདུག །གཏུང་ཞུགས་ལ་མ་སྤུལ། དུགས་པོར་སྤྲུན་
 ཏུངས་ནས་གཏུང་ཁང་ཆེན་པོ་བཙུགས་པ་དེ་རང་ན་བཞུགས་སོ། དེ་ལྟར་དཔལ་
 ལྷན་ལ་ཐོག་ཟུར་མཁར་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོ་ཅམ་བཤད་པ་འདི་ནི། རྗེ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཞབས་འབྲིང་མཛོད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
 འབྲས་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་ལས་ཐོས་པ་རྣམས།
 མ་འོངས་པའི་གཏུལ་བྱ་སྤུལ་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་གྱིས་ཐོས་ན། སློ་སྤྲོས་ཀྱི་སྟངས་
 བ་བསྐྱེད་པ་དང་། དད་པའི་ས་གཞི་ལ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆར་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ། དག་
 བའི་འབྲས་བྱ་སྤྲིན་པའི་སྟངས་ཏུ། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྟུང་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཆུང་སྟོམ་ལས་འདྲིན་པ། ལྷ་རྗེ་དག་འབྲུལ་གྱིས་དཔལ་རིན་པོ་ཆེའི་
 སྟེང་ཏུ་བྱིས་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡིག་ཆ་དག་གིས་པར། 《དང་སྒྲོང་ཆེན་པོ་མཉམ་ཉིད་དོ་རྗེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འཕྱོག་པ་མཉམ་པའི་ཡི་གེའི་གཏམ་ཆེན་པོ་》 ལས¹⁾། དེ་ལྟར་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་སྟོན་པ་གིང་མ་གླང་ལ་འཁྱུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ནས་ལོ་

① ལྷན་མཁར་གྲོ་ཤོས་རྒྱལ་པོའི་གསུང་ཚིག་གཅིག་པུས། ཤོག་ངོས་96པའི་ཐོང་4པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2003ལོར།

དུག་ཅུ་སྒོར་སོ་དགུ་དང་། ལོ་རྒྱུད་ལྷ་འདས་པ་དོན་གྱུ་བ་ཅེས་པ་ས་མོ་ལུག་གི་ལོ་
 དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ས་ག་ཟླ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་དྲོ་སྐྱབ་བཏུམས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལས་
 ཡབ་ནི་ཤོང་སྒོས་སྤྲུམ་མ་རིག་འཛིན་སུན་ཆོགས་དང་། ཡུམ་ནི་ཀུན་མཁྱིན་བཀྲ་
 ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་མ་མོ་སྟེ། འདི་ཡང་བུད་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་པལ་ཆེར་དང་ལྷན་
 ཞིང་། དད་པ་དང་གཏོང་བ་ལ་དགའ་བ་ཞིག་གོ། སྐྱས་དེ་ཉིད་འབྲུངས་འཕྲལ་
 རས་བབྱང་རྒྱལ་བའི་བཏུན་པ་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ལྷག་པར་རིངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྐྱབ་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། དགུང་ལོ་གཉིས་བཞིས་པའི་ཆོ་རྩ་མོ་མ་རྩ་གྲུ་ཧ་
 ཡ། ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་བརྟགས་པས། དཔལ་མགོན་
 གཡུ་ཐོག་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་གོ་སྟེ། འདི་ནི་སྐྱས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་
 དགའ་བ་ཞིག་སྤང་བས་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་པ་དམ་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་
 སྤྲུམ་པ་ལས་རིམ་གྱིས་དགུང་ལོ་བཞི་པའི་ཐོག་དུ་སྟེབ། དེའི་ཆོ་ཡུམ་གཉན་ཁ་
 མེད་ཅེས་པའི་ནད་ཀྱིས་ཆེར་སྤང་བ་ལ་ཡབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གསོ་དབྱུང་འཛིན་
 པར་ཁས་འཆེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྤོན་དབྱུང་ཞི་དྲག་གི་སྦྱར་བ་རི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་
 བན་པ་མ་རྟེན་ནས་སྤྱོད་འདུག་བྱེད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་ན། གཞོན་ནུ་དེས་ཡུམ་
 ཀྱི་བཞིན་རས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གཟིགས་ནས། མཐར་སྤོན་འདི་དང་འདི་རྣམས་ཀྱི་
 སྦྱར་བ་བྱས་ན་པན་དེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས། ཡུམ་ན་རེ། ཨ་ཡེ་བདག་འཆེ་
 བར་ཉེ་བ་འདིས་ཀྱང་ཤེས་པར་གོར་མ་ཆགས་སྟེ། དེ་བས་འདི་ནི་ངོ་མཆར་བས་
 བན་པའང་སྟིད་པས་རི་ལྷར་སྐྱབ་བ་བཞིན་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཡབ་ལ་ཁྱེས་པས།
 ཡབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པས་བྱག་རུ་གཞི་མེད་དུ་གྱུར་པས་མི་ཀུན་ལ་
 མཆོན་ཞིང་འདི་ནི་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་སྐུའི་སྐྱེ་བའམ་ཡང་ན་སྤྱལ་པ་ཡིན་པར་
 ཐག་ཆོད་དེ། ཆུང་དུ་ནས་གཞན་པན་ཞིག་གི་དངོས་པོར་སྤོན་གྱིས་གྱུ་བ་པས་
 མཆོན་ཡང་། ཨ་པོ་ཆོས་རྗེ་ཞེས་བོས་ཤིག་བྱས་པས་སྤྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གྲགས།
 ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཟུར་མཁར་མཉམ་རྩོམ་རྩོམ་ཐར་འདིའི་མཛད་བྱ་དུ། ཅེས་དཔལ་ལྷན་ཟུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་རྩོམ་པར་ཐར་པ་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡི་གེའི་གཏམ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སུ་སྟེལ་བ་འདི་ནི། རྩོམ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རིང་ལུགས་པ་དཔལ་དོན་གྱི་བ་རྣམས་རྒྱལ་དབང་པོའི་སྟེ། འཛིགས་པ་མེད་པ་སྟོགས་ཀྱི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བས་རང་གི་མོས་པའི་རྟེན་དུ་སྟག་བྱིས་སུ་བབྱིས་པ་འདིས་དད་པ་དངས་པ་བྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །དེ་ལྟར་བཀོད་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་ཞབས་དྲུང་ཀླུ་ལྷན་ལས་པའི་གསུང་ལན་མང་དུ་སྟོས་པ་དང་རྩོམ་རྩོམ་གི་བཀའ་འབུམ་འགའ་ཞིག་ལས་ཟུར་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་པས་འགའི་རག་སྟོས་ཁྲུངས་བཅུན་པ་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་དུ། ཆོས་རྩོམ་ཉིད་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ནས་ལོ་རེ་བཞི་འདས་པ་ས་མོ་ཕག་ ① གི་ལོའི་སྟོན་དུག་ཅན་གྱི་དཀར་པོའི་སྟོགས་ལ། དཔལ་ལྷན་ས་སྟེའི་ཆོས་སྟེ་གཏུག་ཅེས་བྱ་བར་བསྐྱེདས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །

དེས་ན་ཟུར་མཁར་བའི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ནི། ཡིག་ཆ་དང་པོ་རྣམས་ཐར་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་ན་ཤིང་སྤང་ལོ། སྟེ་ལོ་1445ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པའི་ཆུ་ལོས་སྟེ་ལོ་1483ལོར་སྟག་ཤེགས། ཞེས་གསལ། ཡིག་ཆ་དང་གཉིས་པ་དྲུང་སྟོང་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་ཐར་ལས། ས་མོ་ལུག་གི་ལོ། སྟེ་ལོ་1439ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པའི་ཤིང་ལུག་ལོ་སྟེ་ལོ་1475ལོར་འདས་ཞེས་གསལ། ཐར་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་ན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པའི་ཆུ་ལུག་སྟེ་ལོ་1474ལོར་བྱེ་བ་རིང་བསྟེལ་བཅུམས་ཡོད་འདུག །དྲུང་སྟོང་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་ཐར་ལྟར་ན་ཕལ་ཆེར་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཅུ་མ་ན་བྱེ་བ་རིང་བསྟེལ་བཅུམས་པར་བཤད། །

གསུང་རྩོམ་སྟོར་ལ། མན་ངག་བྱེ་བ་རིང་བསྟེལ་གཙོ་བྱས་པའི་གཞན་ཡང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན་པོ་དུ་ཤལ་ཁྲ་མོ། རྒྱུད་ཀྱི་དཀར་གནད་རྣམས་ལ་དྲི་ཆོག་དཔུལ་དཀར་མེ་ལོང་སོགས་མང་དུ་མཛད། ཤར་སྟོགས་མདོན་དགའ་

① ཤོག་རྩོམ་131པའི་ཐོང་11པར། ལུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2003ལོར།

② སྟེ་ལོ་1539ལོར་བྱིས།

ཞེས་བྱུང་གཏུལ་ལོར་བྱུང་གསུམ་^①། ཨི་ཉང་ཀོང་^②གསུམ་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཐམས་
 ཅད་བཟུས་ཏེ་རིན་ཆེན་ལས་བྱུང་ས་དཔེའམ་སྒྲུབ་ངོ་གསལ་བྱེད། རོ་སྒྲོར་ལྷགས་ཀྱི་
 སྤང་བ། བདུད་ཅིའི་གཏེར་མཛོད་སོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་རོ་དང་། ལུས་པ། ལྷ་རྒྱུས། རོ་བོ།
 དེས་ཆོག །བྱེད་ལས་བཅས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྒྲུབ་བཅོས་བཙུམས།

སྒྲོབ་མ་གངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་བ་ལས་གསེབ་རིག་པའི་སྤྱན་ལས་པ་གཙོ་
 བོར་མཐར་སྤྱན་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་བཞི་པ། མན་ངག་མཐར་སྤྱན་མི་འགྱུར་ཆོ་བརྟན།
 སྤྱན་ལས་མཐར་སྤྱན་སྤྱག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས། ལག་ལེན་མཐར་སྤྱན་
 སྤྱེམ་པ་ཆོ་འབྲུམ་དོ་རྒྱུ། བཤད་པ་མཐར་སྤྱན་ལི་རྒྱུད་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་བཅས་ཡིན།
 གཞན་ཡང་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱུ་ལས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་བརྟན་དང་། ཤེས་རབ་ཅན་ཀྱི་སྒྲོབ་
 མ་བརྟན་དུག གྲགས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོབ་མ་ཉི་ཤུ། སྤྱུ་རྒྱལ་ཅན་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་བཅོ་
 བརྟན་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་དོ།

རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུ་ཆོའི་སྤྱོད་རུ་རྒྱལ་ས་པོ་དང་། སྤྱུ་ལ་ཀོང་པོ་སྤྱོད་སྤྱུ་རུ་
 སྤྱུར་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ། སྒྲོས་གསེབ་རིག་པ་དང་གསང་སྤྱུ་གསེབ་དོ་རྒྱུ་
 ཐེག་པའི་སྤྱོད་ས་གཏུལ་བྱ་དཔག་རུ་མེད་པའི་དོན་མཛོད། ལུར་མཁར་སྤྱོ་སྤྱོས་
 རྒྱལ་པོས་མཛོད་པའི་ལུར་མཁར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བསྤོད་པ་དང་པའི་རོལ་མཆོ་ལས།
 ལུས་བརྟན་བརྟན་ཀྱི་ལོ་ལ་ཆོ་འདིའི་ཆོས། །མཐའ་དག་རྟག་པར་འཛིན་ནམས་
 བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། །གཟུགས་སྤྱུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུ་མཛོད་པ། །སྤྱོ་འདས་སྤྱུ་
 མའི་སྤྱུ་ལ་གྲས་སྤྱུ་འཆོལ། ཞེས་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་ཞིག་གསུངས་པ་འདིའང་
 དབྱེད་གཞི་ཅུ་མ་བཀོད་པའོ།

གཉིས། སྤྱུ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས།

སྤྱུ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟུས་ནི། མཆོ་སྤྱུ་

① གཏུལ་ལོར་བྱུང་གསུམ་ཞེས་པ། དེང་རུས་བོད་སྐད་སྤྱོད་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་ལྷན་ཅེ་ཆོང་གི་གཏུལ་དང་།

སྤྱུར་པ། བྱ་ལུལ་གསུམ་ཡིན།

② ཨི་ཉང་ཀོང་གསུམ། ཨི་སྤྱོ་ཁ་རྒྱུ་གསུམ་ཆོང་ཨི་སྤྱོ་རྒྱལ་པོ། ཉང་ནི་ཉང་པོ་སྤྱོ་ཀོང་སྤྱོད། ཀོང་པོ་
 བོ་ཉིང་གི་སྤྱུ་ལ།

མཁན་གྱིས་གྱིས་མཛད་པའི་《སོག་འབྲུགས་ལེགས་བཤད་དངུལ་དཀར་མེ་ལོང་》
མཛུགས་ཏུ་འཁོད་གསལ།

དེ་ཡི་ཐུགས་སྒྲུབ་དམ་པ་ཕྱག་དཔོན་པས། །
ཕྱི་རྒྱུད་པར་བཞེངས་བཤད་ཉན་རྒྱུན་གྱིས་ནི། །
གངས་ཅན་གནས་འདིར་གསེ་རིག་བསྟན་པ་ཡི། །
རྒྱལ་མཆན་བཟུང་ཞིང་འགྲོ་བ་ནད་པའི་ཆོགས། །
དུས་མིན་འཆི་བདག་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། །
ནམ་དག་བསྐབ་པའི་ཁྲིམས་ལས་མི་གཡེལ་བའི། །
ཆོས་སྦྱོང་བཙུ་དང་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོ་ཡིས། །
ཉན་མཆན་གཡེལ་བ་མེད་པར་དོན་ལྡན་མཛད།།

ཅེས་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་དོ་རྗེའི་སྒྲོབ་མ་མཐར་
ཕྱིན་བཞིའི་ནང་ཆོན། ཕྱིན་ལས་མཐར་ཕྱིན་ཕྱག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་
ཞེས་པས་《ཕྱི་རྒྱུད་》པར་དུ་གསར་བཞེངས་པ་དང་། བཤད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་སྒྲིལ་
ཏེ་གངས་ཅན་ཡུལ་དུ། གསེ་རིག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་བཟུང་བས་འགྲོ་བ་ནད་
པ་མཐའ་དག་གི་ཉེར་འཆོ་དམ་པར་སྒྲ་ཆོ་དོན་ལྡན་དུ་བཞུགས་པར་གདའ་ལོ།”
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ། ཆོ་སྒྲུང་མཁན་ཆེན་སྐ་བ་ཤུག་དབང་ཕུག།

མཆོ་སྒྲུང་མཁན་ཆེན་སྐ་བ་ཤུག་དབང་ཕུག་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབ་བཙེ་ལུ་
པའི་དུས་སྒྲུང་ཅམ་དུ་སྟོད་ལུང་སྤང་གོང་དུ་སྦྱ་འབྲུངས། རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་
གཞུང་དང་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱང་པ་མཛད། སྐ་བ་ཤུག་དབང་ཕུག་ཅེས་
མཆན་གསོལ་བ་ནི་རྫོ་བོའི་དུས། སྐ་བ་ཤུག་དབང་ཕུག་དང་དུས་གཅིག་པ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གིས་རང་ལ་སྐ་བ་ཤུག་དབང་ཕུག་ཅེས་བཏགས་པའི་

① གངས་ལྗོངས་གསེ་རིག་བསྟན་པའི་ཉན་བྱེད་རིམ་ཁྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་སྒྲིགས་བསྒྲིགས། བྱམས་པ་
ཕྱིན་ལས་གྱིས་བཙུངས། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1990ལོར། ཤོག་ངོས་211པའི་ཕྱིང་4པར།

སྐྱོར་ཕྱི་སྤྱི་ཁོག་འབྲུགས་ནང་དུ་གསལ། ཞེས་བྱ་མས་པ་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གསུངས།
གསེང་རིག་སྐོབ་གཉེར་གནང་བའི་སྐྱོར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་《གསེང་རིག་པའི་
ཁོག་འབྲུགས་ལེགས་བཤད་དབུལ་དཀར་མེ་ལོང་》ལས་^①

གཡུ་ཐོག་མཁོན་ནས་དེང་སང་དུས་དག་ཏུ།
སྐྱོན་པའི་རིགས་རྒྱད་བར་མ་ཆད་པ་ཡི།
རྒྱ་མ་འཚོ་བྱེད་བསམ་གྲུབ་མཆོག་ལྟན་པས།
རྒྱད་པའི་ལག་ལེན་སྐྱོན་གྱི་རྩ་སྤྱོད་སོགས།
རགས་རིམ་པལ་ཆེར་ཆོགས་མེད་བདེ་སྤྱོད་ཤིས།
དཔེ་དང་ཆ་བྱད་དཔག་མེད་ལྷག་པར་གནང་།
བྱང་པའི་འཚོ་བྱེད་དཔལ་འབྱོར་བཀྲ་ཤིས་ལས།
མིག་འབྱེད་མདོ་དོན་དམར་བྱིད་ཟབ་མོ་བསྐྱབས།
པད་མའི་མཆོན་ཅན་དག་ལ་རྒྱད་གསུམ་གྱི།
བཤད་ལུང་བྱེ་བ་རིང་བསྐལ་ཞེས་པ་ཐོབ།
མངའ་རིས་མཁན་པོ་ཆོས་རྒྱུད་རྒྱལ་མཆོན་ལས།
བསྐྱན་བཅོས་ཆེན་མོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་།
འབྲེལ་ཆེན་ཆོག་དོན་ལྷ་ཟེར་ཟེན་ཉིག་དང་།
གསེར་བྱེད་ལུང་དང་ཁུ་རྩེར་འབྲུམ་ལ་སོགས།
མན་ངག་དུ་མའི་བཀའ་དྲིན་མཆོག་ཏུ་ཐོབ།
རྒྱ་མ་འཚོ་བྱེད་དབང་ཕྱག་སྒོ་གྲོས་ལས།
རྒྱད་བཞིའི་ཆ་ལག་བྱེ་བ་རིང་བསྐལ་གྱི།
བཤད་པ་མ་ཆད་མེད་པ་ཞིབ་པར་ཐོབ།
སྐྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་ལས།
རྒྱད་བཞི་བྱེ་བ་རིང་བསྐལ་བཤད་ལུང་དང་།

① གངས་རྒྱུད་གསེང་རིག་བསྐྱན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། བྱ་མས་པ་
ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བརྒྱུ་མས། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1990ལོར། ཤོག་ངོས་222པའི་ཕྱིང་། པར།

ཕྱག་ལེན་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས། །
 བྱད་པར་རིན་ཆེན་སྦྱོར་སྤེམ་གོ་མ་དང་། །
 འབྲས་ཀྱི་དྲ་གཤགས་སྒྲིགས་ཆིངས་སྤེམ་ལ་སོགས། །
 མིག་ཐུར་མེ་འདོན་ལ་སོགས་ལག་ལེན་གྱི། །
 དམར་བྲིད་མ་ལུས་མདོན་སྤེམ་གཏན་ལ་ཕབ། །
 ཀོང་པོ་སྤྲེལ་ཆེན་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལྡན་ལས། །
 སྤྱིང་ཐིག་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་རྫོགས་པར་བྲོབ། །
 དོན་གཉེར་སྒྲོབ་མའི་ཆོགས་ལ་ལུང་རིགས་གྱི། །
 ལམ་ལས་དྲངས་ཏེ་སྦྱོར་འདོགས་ཆོད་པར་བཤད། །
 ཁོག་འབྲུགས་རྩ་བཤད་ཕྱི་གསུམ་འགྲེལ་པ་དུག།
 མན་ངག་བསྐྱུས་པ་འཆོ་བྱེད་ནམ་ཐར་སོགས། །
 རྫོང་འབྲུག་དོན་དུ་ཡི་གེ་གསལ་བར་བཀོད། །
 བད་ལྡན་འགྲོ་བ་བཅེ་བས་སྒྲན་དབྱེད་བཞེན། །
 སྒྲན་དང་ཆ་བྱད་དཔེ་སོགས་མང་དུ་སྤྲེལ།” །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གསུང་རྩིས་ཀྱི་སྐོར་ལ། 《རྩ་
 རྒྱུད་འགྲེལ་དཔག་བསམ་སྒྲོན་ཤིང་》 《ཁོག་འབྲུགས་ལེགས་བཤད་དབྱེད་དཀར་
 མེ་ལོང་》 《ཕྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དཀར་གནད་གསལ་སྒྲོན་》 《རིགས་ལྡེའི་གསལ་
 བྱེད་མེ་ཏོག་ཐེང་བ》 《མན་ངག་ཀྱན་གྱི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ་》སོགས་མང་དུ་
 བཞུགས་སོ། །

བཞི། ཟུར་པོ་པར་ཆེན།

ཟུར་པོ་པར་ཆེན་ནི། ཀམ་ཆོས་གཤགས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྲེལ་པ་འཆོ་བྱེད་པ་སྤྲེལ་
 དཀར་པོའི་སྤྲེལ་སུ་དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པའི་དུས་སྤྲེལ་ཅམ་དུ། གནས་མཆོག་སྤྲེལ་
 ཏའི་རྒྱལ་སྒྲིགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་ལུ་འབྲས་གཤོང་དུ་སྤྲེལ་འབྲུངས། རྒྱུད་དའི་དུས་
 བས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་གསན་བསམ་མཛད། བྱད་པར་དུ་སྤྲུགས་
 སྤྲེལ་མཁར་ཕན་བདེ་སྤྱིང་དུ་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྒྲོབ་གཉེར་

མཐར་ཐྱིན་པར་མཛད་པས་མཁས་པའི་མཆན་སྟན་རྒྱས། མཆན་ལའང་བྱར་པོ་
 པརྟེ་ཏུ་ཞེས་སོགས། རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་བཀའ་ཐེབས་ལྟར་མཆར་སྤྱི་ཚོས་གྲ་སྒྱུག་
 ལ་ལེགས་བཤད་སློང་གི་སྟོབ་དཔོན་མཛད། ཟུར་མཁར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་གསེང་རིག་
 གི་བཤད་རྒྱན་དང་། ལུང་རྒྱན། ལྷག་ལེན་བཅས་སྟེལ་བས་ཟུར་ལྷགས་ཀྱི་སྟོབ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
 རྩེ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་«ཆོག་དོན་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ» ཟུར་བྱང་
 ལས་། “སྟན་སྟོམ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་ནི། དུགས་པོ་གྱི་ལུང་རྒྱ་བྱོན་པའི་སྟན་པ་
 མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོབ་མ་ཁོ་བོའི་ཡང་མེས་དོན་གྱུ་བ་དར་ཞེས་ཨོ་རྒྱན་
 ཀྱི་གཏེར་ལུང་ནས་ཟིན་ཅིང་སྟན་དབྱེད་ཀྱི་གཏེར་ཁ་གདམས་པ་ཡང་སྟན་དངས་
 པ་ཞིག་གོ། དེའི་སྟེན་སྟན་སྟོམ་བསྟན་སྲུང་དཔལ་ཡིན་ལ། རྩེ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་བཞིའི་
 བསྟན་པ་དར་བ་ལ་ལྷ་མེད་རྒྱ་གསལ། དེའི་སྟེན་འཆོ་བྱེད་པརྟེ་དཀར་པོ་ཡིན།
 ཀམ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་སྟན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བསྟོ་འཇའ་བསྟུལ་བས། གནང་
 བ་རིགས་གཞུགས་ཆེ་བའི་སྟན་པར་འགྲོ་ཞིང་། རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ཉན་ཡང་ཤིན་རྒྱ་
 སྟོལ་ཚུགས་སོ། །དེའི་བྱ་ཁོ་བོ་ཡང་ཀམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩེས་སུ་བབྱང་ཞིང་སྟན་
 པའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བསྟོ་འཇའ་བསྟུལ་ཞིང་མེས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་སྟོལ་དང་། ཟུར་
 མཁར་བའི་ལྷགས་གཉིས་ཀར་སྟོ་སྒྱུངས་པའོ། །ཁོང་གི་འདི་རྣམས་སྲུངས་ལུང་གི་
 སྟོ་མའི་མཆན་ཟུར་ཅམ་སྟོན་པ་ཡིན་པ། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་གཞན་རྒྱ་ཤེས་པར་
 ཀྱིས་ཤིག”། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

ཁོང་གིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོར། རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་དང་«ཁོག་
 འབྲུགས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྟེ་མ» «བྱེ་བ་རིང་བསྟེལ་གྱི་དཀར་ཆག་»སོགས་
 འགའ་ཞིག་ཡོད་འདུག །བརྒྱུད་འདིན་གྱི་སྟོབ་མ་ཡང་འཕྲོངས་རྒྱས་འཆོ་བྱེད་
 ཀྱན་དོར་དང་། མང་ཐོས་ལྷ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་སོགས་བྱང་ཡོད་དོ། །

① གངས་ལྗོངས་གསེང་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། བྱམས་པ་
 སྟན་ལས་ཀྱིས་བཅུམས། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1990ལོར། ཤོག་ངོས་215པའི་བྲིང་13པར།

ལ། ཟུར་མཁར་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།

གསར་གཏོང། བོད་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཐེབ་ཀྱི་མང་གཞི་འབྱུང་བ་བཞི་འཇམ་རིགས་
ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་འབྱུང་བཞི་འཇམ་རིགས་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞི་ཁྱི་
རྒྱལ་སྒྲོང་རྒྱལ་བརྒྱུད་བཞི་ཅན་མཛོད།

ཟུར་མཁར་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ནི། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྐུལ་ཏེ་སྟེ་ལོ་༡༥༡༡ལོར་
ཟུར་མཁར་གོང་མའི་རིགས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས། ཐོག་མའི་མཆན་ལ་ཆོ་བརྟན་རྒྱལ་
གསོལ། རྒྱུང་རྒྱུ་རྒྱལ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་ནས་བཅམས་འཆར་ཅན་གྱི་སྟོབ་
གཉེར་གནང་། དེ་ནས་རྗེ་ཀམ་ཕིན་ལས་པས་གཙུག་ལྷན་བཞེས་ཏེ་མཆན་ལ་
དཔལ་ལྷན་དོན་གྲུབ་ནམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། ཞུ་དམར་སྐྱ་སྤེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟུར་མཁར་གོང་མ་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་རྒྱལ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་
མཆན་ལ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྩོམ་རབ་རྒྱ་
བྱུང་བའི་མཆན་ཀམ་ལེགས་བཤད་འཆོལ་ཞེས་གནང་། རྗེ་ཀམ་ཕིན་ལས་པའི་
ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཆོས་སྤྲུལ་ལ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་རྒྱ་རྒྱ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་
པར་སྐྱུངས་པ་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་གནང་། སྒྲིགས་ལོ་ལྔ་བ་ལས་སྟན་ངག་གསན། ཀམ་པ་
མི་བསྐྱོད་རྩོམ་གང་ཉིད་ཟུར་མཁར་བའི་རིགས་རྒྱལ་གཙང་མར་ཡིན་སྟབས་
གསོ་དབྱུང་གྱི་མཛོད་ཕིན་སྟེ་ལ་ན་འགྲོ་ཕན་རྒྱལ་ཆེ་བས་གསོ་དབྱུང་ལ་སྐྱུང་པ་
མཛོད་དཔོན་པའི་བཀའ་ཕེབས་སྟར། སྟེ་སྐྱུ་སྐྱར་མཆོ་སྤྱད་མཁན་ཆེན་གྱི་སྟོབ་
མ་སྤྱང་བྱ་ཆོས་རྗེའི་རྒྱུར་རྒྱ་གཏུགས་ནས་གཡུ་ཐོག་སྟོང་ཐིག་གི་དབང་ལུང་དང་།
དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི། མན་ངག་བྱེ་བ་རིང་བསྟེལ་སྟོགས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་དང་། གདམས་པ་མན་ངག་མང་རྒྱ་ཞུས། གཞན་ཡང་རྒྱུང་གནས་བྱུང་པ་
སྐྱུ་མཆེད། དཔོན་ཆང་འཕན་དར། མངའ་རིས་སྐྱུ་སྟན་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ།
གུ་གེ་བ་ཆོ་རིང་། བི་བྱིའི་དཔོན་པོ། ལྷག་པ་ཆོ་པོ། བྱུང་སྟག་འཆོ་བྱེད་ནམས་
དང་། བྱུང་པར་ས་སྐྱུ་སྟན་གོང་རྒྱ་བྱུང་ཏེ་འཇམ་རོ་ཡབ་སྐུས་སྟོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ། འགྲེལ་པ་རྩ་བེར། ཆ་
ལག་བཅོ་བརྒྱད། གསེར་བྱེ་དབྱལ་བྱེ་ནམས་ཀྱི་ལུང་གསན། སྟོང་ཐིག་གི་ཆོག་

འོན་ལ་ལེགས་པར་དབྱད་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁོ་ན་ཅད་གཙོད་
 དགོས་པར་དགོངས་ནས། ཉུང་སྟོད་སྤྲད་སོགས་གཙང་གི་ཡུལ་དུ་ཡུན་རིང་པོར་
 བཞུགས་ཤིང་གཡུ་ཐོག་པའི་གསུང་ཆོས་གང་ཡོད་ནམས་འཆོལ་སྤྱད་མཛད་པའི་
 མཐར་ཉུང་སྤྲད་སྟོགས་ནས། གཡུ་ཐོག་པའི་ཕྱག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་བཞིའི་གསེར་
 མཆན་རྟེན། དེར་ས་སྟོད་ཆེན་མོ་དབང་རྒྱལ་གཤམ་པས་མཐུན་སྟེན་སྤྱད། ལོ་
 བཞིའི་བར་ཅ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད། སྤེམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཅ་མདོའི་འགྲེལ་པ་བཅས་
 འགྲེལ་པ་《མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་》བཅུ་མས། སྐབས་དེར་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 བཀའ་ཡིན་མིན་སྐོར་ལ་ཚོད་པ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་འཕེལ་བས།
 དབུས་སུ་བྱོན་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས་བཅུ་མས་པའི་དྲི་ཆོག་གི་ཡི་གེ་ལྟ་
 སའི་རྩོམ་པ་ལ་ལན་གསུམ་སྤྱད་བས་སྟོགས་མཐར་ཀུན་ལ་བྱབ་ཀྱང་ལན་མ་བྱུང་
 བས་ནང་སོ་དོན་ཡོད་པ་སོགས། སྟོབ་མ་འགས་དེ་ལ་འགྲེལ་པ་དགོས་ཚུལ་ཁྱེས་
 པ་ལྟར་《རང་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཕ་ཆོམ་》མཛད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གྱིས་མ་གོ་བར་
 མངོན་ཞིང་། དུས་ཐོག་དེར་གསེང་རིག་འཛིན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ལན་ཁ་ཤས་བྱུང་
 བར་སྟགས་མ་རངས་པར་《རང་ལན་ཀུན་པོའི་ཁ་ཆེམས་མཆན་མོ་ཐུན་ནག་གི་
 སྟོག་འོད་》ཅེས་པ་མཛད། དེ་ནས་གསོ་དབྱད་ཀྱི་བཞུན་བཅོས་དང་། 《དྲང་སྟོང་
 མཉམ་ཉིད་རྩོམ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡི་གེའི་གཏམ་ཆེན་མོ་》ཞེས་པ་
 དང་། རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་《དད་པའི་རོལ་མཆོག་གསར་པ་》 དྲང་སྟོང་རྣམ་
 གཉིས་ལ་སྟགས་རྩི་བསྐྱལ་བ་《ཐུ་ངན་གདུང་སེལ་》 བྱེ་བ་རིང་བསྐེལ་གྱི་《དཀར་
 ཆག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་》དང་། དེའི་ལྟན་ཐབས་《དད་ལྟན་སྟེམ་པའི་མེ་
 འོག་》 པ་རྣམ་འཆོ་བྱེད་ཀུན་ལེགས་པར་《དྲི་བ་སློ་གསལ་འཇུག་དོགས་》དང་།
 《དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་སྟུག་པ་》 《ཟླ་ཐིག་འོད་མཆོ་དབྱར་སྟེམ་རྩ་གསང་》
 འཕན་ཡུལ་གྱི་སྟུན་པ་རྒྱུང་ཁམས་ལངས་པའི་《དྲིས་ལན་དབྱར་ཉིའི་ཁུན་ཐིགས་》
 སྟུན་གྱི་རོ་རུས་ཁྱེས་ཀྱི་རེའུ་མིག། བྱུང་པའི་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་སྤྱད་ཀྱི་ལན་
 《དཀར་པོ་ཆོག་སྤྱབ་》བམ་དབང་པོའི་ལག་ཉལ། ཁོང་སྟུན་དཀོན་མཆོག་ཕན་
 དར་ལ་《དྲི་བ་ཅུ་ཉའི་འཁྲི་ཤིང་》 མ་རུའི་དྲིས་ལན། ཚུ་སྟོལ་གྱི་རྣམ་བཤད། ག་

བྱར་དང་གྱར་གྱུ་ཅན་དན་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་སེལ་འགའ་ཞིག བློ་བཞི་བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཐུན་སེལ་སྒྲིན་མེ་» ཞེས་པ་སོགས་ཆེ་ཆུང་
མང་པོ་མཛད། སྟན་ངག་མེ་ལོང་མའི་འགྲེལ་པ་སོགས་རིག་གནས་གཞན་ལ་ཡང་
བསྟན་བཅོས་ཁ་ཡར་ཡོད་པར་གྲགས། གཡུ་ཐོག་ཕྱག་བྲིས་མའི་རྒྱུད་བཞི་གསེར་
མཆན་སོགས་གནའ་རབས་ཀྱི་ཆོད་ལྡན་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཁྲུངས་བཅོལ་ཏེ་རྒྱུད་
བཞི་ལ་ཁྲུས་དག་མཛད་ཅིང་ནང་སོ་ཡར་རྒྱབ་པ་སྒྲིན་བདག་རྩ་བསྐུལ་ནས་པར་
རྩ་བཞོས་པའི་ག་ཐང་པར་མ་ཞེས་རྒྱུད་བཞིའི་པར་སྤྲོ་ཤོས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་བདག་
སྟེན་མཛད་པ་སོགས་སྤྱོད་ཆོ་རྒྱལ་པོར་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་དོན་སོ་ན་མཛད།
མཐར་དགྲུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་གཟུང་གི་བ་ཀྱི་རྒྱུད་བཞིས་གསུངས། དེར་རྩས་ལྟར་
ན་ཁྲག་རྩ་འགག་པའི་ནད་རིགས་ཡིན། རེ་བཞིའི་ཐོག་«རྒྱུད་བཞི་བཀའ་དང་
བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཐུན་སེལ་སྒྲིན་མེ་» ཞེས་པ་དེ་བཅུ་མས། དེ་རྗེས་
རྩས་ཡུན་རིང་བྱང་གང་ཅམ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་གསལ་པོ་མ་ཆེད་ཀྱང་། ལོ་
རྒྱུས་དང་། རྣམ་ཐར་ཁག་ལས་དེའི་རྗེས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་གང་ཡང་མ་མཐོང་སྟབས་
ཕལ་ཆེར་དེ་རྗེས་མི་རིང་བ་ཞིག་ནས་གསལ་བཤད་པར་འདྲ། །

རྩག རྒྱུ་པ་ཆོ་དབང་གི་སྒོར།

རྒྱུ་པ་ཆོ་དབང་ནི། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༡༥ ལོར་གོང་སྟོན་
རྒྱུ་པའི་ཡུལ་གྱི་སྤྱ་རྩ་གོང་རྩ་འབྲུངས། དེར་རྩས་སྤང་རྫོང་གི་སོངས་སུ་ཡོད་
པར་གྲགས། ཆུང་རྩས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་ནས་བཅུ་མས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་བྱང་
པར་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་བཞིའི་འཆད་ཉན་གྱི་
བརྒྱུད་པ་བཤད་པའི་ནང་། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་དོ་རྗེའི་རྩང་ནས་སྤྱག་དཔོན་
བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཁྲུས། དེའི་རྩང་ནས་སྤྱ་རྩ་རྩ་རྗེ་མི་དར་བཀྲ་ཤིས་
ཀྱིས་ཁྲུས། དེའི་མདུན་ནས་རྒྱུ་པ་ཆོ་དབང་རང་གིས་ཁྲུས་པར་གསུངས། དགྲུང་
ལོ་ཉེར་ལྔ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༤༩ ལོར་ «བཤད་རྒྱུད་རྣམ་བཤད་ཆོག་དོན་ཉི་མ་»
བཅུ་མས། རང་ལོང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༩༧ ལོར་«མན་
རྒྱུད་རྣམ་བཤད་བདེ་བའི་འདོད་འཛའི་» བཅུ་མས། དགྲུང་ལོང་བརྒྱུད་པའི་

ལུ་བ་དཀར་པོ་རྟག་ཏུ་འཛིན་མཁས་ཡོན་ཏན་མགོན་ཆེན་གྲགས་པའི་ར་ཆེན་
 ཆེས་ཆེར་བརྟུང་ལ་མཁས། །རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་ཉི་མའི་འོད་མཐར་ཟླ་བ་ཇི་
 བཞིན་རྣམས་ལ་མི་སྒྲུན་གྱི་སྒྲ་མ་མི་ཡི་སྒྲིམ་གར་བསྐྱར། །སློ་གྲོས་དུ་མའི་མཛོད་
 ལས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་རྒྱལ་པོ་བདེ་འབྱུང་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་ཤར། །གང་
 འདུལ་ཐབས་གྱིས་འཁོར་བ་པ་རྣམས་བསྟེ་བས་ཡོངས་འཛིན་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་
 གྱིས་དེར་འདིར་དག་ལེགས་སྟོལ། །ཁྱེས་ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་
 མགོན་པོ་དང་། ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཟུར་མཁར་ཨ་པོ་ཆོས་རྗེ། ཆོག་རྒྱུད་གསུམ་
 པ་ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོའི་མིང་། ཆོག་ཟེན་ཅན་བཞོད་ཡོད་པ་འདི་ཡིས་
 སྐབས་དེར་ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་མཆོན་སྟོན་ཆེ་བར་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།
 དེས་ན་རྗེ་འདི་འབྲུངས་པའི་ལོ་ནི། ཟུར་མཁར་བ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་འབྲུངས་པའི་
 རྗེས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བདུན་པའི་ཤིང་གྱི་སྟེ་ལོ་1515ཡོན་རེས། རྟེན་པ་འབྲུངས་ལོ་རྒྱུ་
 པ་མིག་དམར་གྱིས་བཞེད་པའི་སྟེ་ལོ་1454ལོར་ཡོན་ན་ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩོ་
 རྗེ་དགུངས་ལོ་བཙུ་པའི་སྐབས་སུ་ཡོན་ལ། རྟེན་པས་ཁོང་གིས་རྒྱུད་བཞིའི་ཁྱིད་
 རྒྱུན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩོ་རྗེའི་བྱང་ནས་སྤྲུག་དཔོན་
 བསོད་ནམས་བཟ་ཤིས་གྱིས་ཞུས། དེའི་བྱང་ནས་སྤྲུག་རྩོ་རྗེ་མི་དར་བཟ་ཤིས་
 གྱིས་ཞུས། དེའི་མདུན་ནས་རྟེན་པ་ཆེ་དབང་རང་གིས་ཞུས་པར་གསུངས། ཁོང་
 ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩོ་རྗེའི་རྗེས་གྱི། སྟོན་རབས་བཞི་པ་ཡོན་པ་རྟེན་པ་ཆེ་
 དབང་རང་ཉིད་གྱི་གསུང་ལས་གསལ་བས། དེ་ལྟར་ན་ལོ་རྒྱུ་ཡི་བར་ལ་སྟོན་
 རབས་བཞི་བརྒྱུད་ཐབས་མེད་པ་དང་། ཟུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་མ་འབྲུངས་
 པའི་སྟོན་ལ། མཆོད་བརྗོད་བྱིས་ཡོད་པ་བཅས་འགལ་བའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་
 འདྲ་བ་ནི། དེར་རབས་དཔོན་རིགས་མཁས་དབང་རྣམས་པ་སྤྱིད་དོན་ལ་བྲེལ་བས་
 སྤྲུགས་ཉམས་མ་བཞག་པའི་སྟོན་ལས་མ་འདས་སོ། །

དེས་ན་《བཤད་རྒྱུད་རྣམས་བཤད་ཆོག་དོན་ཉི་མའི་》མཐུག་བྱང་དུ་^① སྤྲུག་རྩོ་

① རྒྱུད་བཞིའི་རྣམས་བཤད། ཤོག་རྩིས་504པའི་ཐོང་1པར། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།
 2000ལོར།

[illegible]

འབྲུག་པ་པར་དཀར་པོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་པག་སྟེ་ལོ་ ༡༥༢༧ ལོའི་མོས་ཀའི་
དུས་མཆིམས་ལུང་དཔོན་གྱི་ཁྱོད་ན་ཡབ་ཇོ་སྐལ་སྟེ་དབང་པོ་དང་། ལུང་ཆོས་

སྤྱི་ཚེས་ལ་མ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ལུང་ལ། དགུང་ལོ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཚེས་རྩ་རང་གི་སྤྱི་ཚེས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཇུག་ལ། དགུང་ལོ་དགུ་པའི་སྤྱི་ཚེས་རྩ་སྤྱི་ཚེས་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སྐྱེ་བཤེས། རིང་པོ་མ་ལོན་པར་མེ་པོ་སྤྱི་ཚེས་ལོ་རྒྱུས་བས་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་དགའ་བ་དང་པོ་ལ་གདན་སེང་གཉི་བྱི་ཆེན་པོར་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཚེས་བར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ཚེས་དཔོན་ཤེས་རབ་ལོ་ཆེ་ལ་ཡི་གེའི་སྤྱི་མོ་འབྲི་སྤྱོད་བཅས་པ་རྒྱལ་བཞིན་རྩ་བསྐྱབས། སྤྱི་ནང་རིག་པའི་གསུང་རྩམ་པོད་བཅུ་བཞི་བཙམས། དེ་དག་བྱར་ལྷགས་ཀྱི་དགོངས་བཞིན་ལྟར་འགྲེལ་པའི། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་ཅན་གྱིས་རྩམ་བཤད་སྟན་ཇམས་རྩམས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་ཡོད་པ་གཞིར་བཅས། བཤད་རྒྱུད་རྩ། ས་རྒྱ་མེ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱ་དང་རྒྱུད་། མེ་རྒྱུད་ས་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རོ་རྒྱག་བསྐྱེད། ཅེས་པའི་རིགས་ལམ་ལ་བཞེན་ནས་རོ་རྒྱག་གི་ཇམས་རིགས་རྩམས་ལ་རྩམ་པ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་ད་བཞི་ལྷུ་འབྲས་རེ་ལྷུ་མིག་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཡོད་པ་ནི། འབྲུག་པ་པར་དཀར་པོའི་རྒྱུད་བཞི་ལྷུ་འབྲེལ་པ་《གཞན་ལ་ཕན་གཏོར་》ལས་ ། གེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་བཅུ་བདུན་ལས་རོ་ལས་བྱེད་པ་རྩམས་ནི་འབྱུང་བ་གཉིས་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རྩམ་པ་ཁྱེལ་ཀྱང་རོ་ལྷེས་སྐྱེ་ལྷུ་འབྱུང་རོ། ཁྱེལ་དང་རྩམ་པས་ལས་བྱེད་པ་རྩམས་ནི་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་ཡོད་པས་རོ་ལྷེས་སྐྱེ་ལྷུ་འབྱུང་རོ། རོ་ལྷེས་སྐྱེ་ལྷུ་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་རྟེན་ཡང་། དང་པོ་མངར་བ་ས་རྒྱ་གཉིས་ལས་བྱུང་བས་ས་ལ་རྩམ་པ་རྒྱག་དང་། རྒྱ་ལ་བདུན་སྟེ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་གཉིས་ཀར་མྱི། རྒྱལ། འཇམ། རྩམ་ཡོད་པའི་མྱི་བ་གཉིས་ནང་མྱོད་པས་གཅིག་རྩ་འདྲིལ་ཏེ། ཤིན་རྩ་མྱི་བར་འབྱུར་པ་བཞིན་ལྷག་མ་གསུམ་ལའང་འདྲ་བས་རྩམ་པ་བརྒྱད་བཞི་སོང་། རྒྱུ་སྤྱོད་བ་དང་སའི་སྤྱུམ་པ་གཉིས་ལོ་ལྷག་པས་འཐབ་པས་སྤྱུམ་པ་འདྲི་སྤྱོད་པས་འདྲི། སྤྱོད་

① ཤོག་ལྟེ་བ་40པའི་ཉིན་སྤེང་2པར། བཀའ་འབྲུག་ཁ་ཤོ། བཀ་ཤིས་སྤྱོད་སྤེང་ཤིང་དཔར།

བའི་རྒྱལ་པ་འཛོལ་འོང་སྟེ། སྤྱི་བ་རྒྱའི་རྒྱལ་པ་བརྟམ་གྱི་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་དང་།
 སྤྱི་པ་སའི་རྒྱལ་པ་དུག་གི་རྒྱང་ཤོས་ཡིན་པས་སོ། །སའི་བརྟམ་པ་དང་རྒྱའི་
 བསེལ་མཉེན་གཉིས་གཅིག་དུ་མི་འབྲས་ལ་འཐབ་ཀྱང་མི་འཐབ། དེ་ལྟར་རྒྱའི་
 རྒྱལ་པ་བརྟམ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་པ་བརྟམ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱི་པ་ལྷི་འཇམ་བརྟམ་
 བཞིས་རྒྱང་སེལ། སྤྱི་བསེལ་རྒྱལ་མཉེན་བཞིས་མཁྲིས་པ་སེལ་བས། མངར་བ་དེ་
 རྒྱང་མཁྲིས་སེལ་བ་ལྟར་པའི་རོ་ཡིན་ཏེ། བརྟམ་ཀས་བད་ཀན་སྒྱེད་པར་བྱེད།
 རྒྱ་རྗེས་མངར་བ་ལྟོལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རབ་བྱུང་བརྟམ་པའི་མེ་སྒྲིལ་སྒྲི་
 ལོ་༡༥༠༥ལོར་སྤྱི་གཤེགས། །

བརྒྱད། འཁྱི་གྲང་ཆོས་ཀྱི་བྲགས་པའི་སྒྲོམ།

[illegible]

① དཔེ་རྒྱུ་ལག་གིས་མ། ཤོག་གླེབ་176པའི་ཉིན་ཟེང་དང་པོར།

སྤྱུལ་^① སྤྱི་ལོ་1641ལོར། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དང་། བྱ་སྤྱི་མཆོད་ཡོན་གྱིས་སྐར་གཙང་མཆོད་ཡོན་གྱི་རྒྱལ་ས་སྤངས་པའི་སྡེ་གཟར་ཤིན་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་། འབྲི་བྱུང་རྩ་བོད་སོག་གི་མི་སྡེ་ཆོན་ཆེ་བ་འབྱོར་དེ། རྫོང་གསར་གྱི་གཟིམ་ཁང་སོགས་བཤེགས། རྗེ་ཉིད་ཆེ་བ་གཞིས་ཀ་སྤོ་དགོས་བྱུང་། རྒྱ་ན་སྤྱི་ལོ་1642ལོ་དང་1643ལོར་དབུས་གཙང་རྩ་སད་གྱི་གཞོན་པ་ཆོད་ལས་འདས་པས། མི་ཕལ་ཆེར་ཕྱ་གས་ཤི། དབུལ་པོ་རྣམས་གྱིས་མིའི་ལྷན་པ་བལྟགས་པ་དང་། བྱང་མེད་ལལས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཤ་བཟ་བ་སོགས། སྐར་མ་གཤགས་པའི་བསྐལ་པ་ངན་པ་བྱུང་བས་ཤིང་སྡེ་ལ་སྤྱི་ལོ་1644ལོ་དང་། 1645ལོར་སད་སྤྱང་གནང་བས་འགོ་ཀྱན་ཕྱ་གཡེ་འཇིགས་པ་ལས་བསྐྱབས། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་གསེར་སྤྱང་གི་ནང་དོན་མདོར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པར། ཡབ་གྱིས་གཙུག་ལྷན་བཞེས་ཏེ་མཆོན་དཀོན་མཆོག་ཕུན་ཆོགས་སུ་བཏགས། སྤྱི་ལོ་གཅིན་པོ་རྗེ་ལྷ་དཔར་རྒྱལ་པ་གར་དབང་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གཤགས་པ་སྤྱན་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། ཡབ་གྱི་རྒྱང་ནས་བཀའ་ལྷན་མན་ངག་དབང་དང་བཅས་པ་མང་རྩ་བཞེས། ཡབ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་གཅིན་ལྷ་དཔར་པ་རྒྱལ་པ་དང་། ཞབས་རྒྱང་ན་རོ་པ། མཁན་ཆོན་རྣམ་འཛོམས་ཕུན་ཆོགས། སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། དྲགས་པོ་སྤྱུལ་སྤྱོད་རྩ་རྒྱན་པ། རིག་འཛིན་འཇའ་ཆོན་སྤྱི་ལོ་བྱ་ཁྲུང་པ་རྒྱལ་དབང་པད་མ་བསྟན་འཛིན་སོགས་ལས་བཀའ་བརྒྱད་རང་ལྷགས་གྱི་བཀའ་ཆོས་རྗེས་པར་གསན། སྤྱི་ཆོད་བཟོ་གསོ་སོགས་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་རྩ་མཁས་པའི་མཆོན་སྟན་རྒྱས། བྱང་པར་རྩ་ལྷ་དཔར་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཀོང་པོ་བ་འཆོ་བྱེད་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྒྱང་ནས་གསོ་བ་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ། མཐར་ཕྱིན་པར་བསྐྱབས། དེར་སྤྱན་པ་རྒྱལ་མཆོན་དོན་གྱལ་བེར་བ་ཞིག་པ་སྟོགས་སྤྱི་མ་བེ་རི་དང་། མ་སྟོགས་འབྱུག་པད་དཀར་གྱི་བརྒྱད་པ་ཞིག་འབྱུག་པར་སྤྱི་བཅད་དེ། མིང་དཀོན་

① དཔེ་རྒྱུང་ལག་བྲིས་པ། ཤོག་ལྗོངས་193པའི་ཉིན་མེད་དང་པོར། དམིགས་བསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ།

མཚོག་རྒྱལ་མཚན་དུ་བཅགས་པ་ནི་ཉིད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་སྒྲིབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ལས། དེ་སྐབས་ནས་ཀོང་སྒྲན་འཚོ་བྱེད་དཀོན་མཚོག་རྒྱལ་
 མཚན་ལས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་
 དགོངས་འབྲེལ་མན་ངག་དང་། ཟུར་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ལ་གསན་བསམ་
 ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལག་ལེན་ཉམས་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བས། ལུག་བཞེས་གནང་སྦྱོང་
 དབྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་ཆེས་ཆེར་མཁས་པའི་བྱེད་ཚུལ་མང་པོ་དགོངས་སྤྱོད་
 དུ་བརྗོལ་བས་གངས་ཅན་གསོ་རིག་མ་དོས་རྒྱུ་མཚོ་ལས་ཐོན་པའི་ལུགས་མཚོག་
 ཁ་བབས་རྣམ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི། འབྲི་ལུགས་གསོ་རིག་ཅེས་པའི་ལུག་
 མིན་གྱི་གཞུང་བཟང་གངས་ཅན་སྦྱོངས་སུ་མངོན་པའི་ཕྱིན་ལས་འདི་གཏོད་པར་
 མཛད་དོ། །

བཟུང་བཅས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་པ་ཤི། གཤམ་ཐོག་སྒྲིང་ཐིག་གི་《བཀའ་སྤྱང་
ཁང་ཐོན་དཀ་པོ་ཐོ་དབྱེ་ཐིན་བཅས་》དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་
བའི་གནད་རྣམས་ལ་མཆན་འགྲེལ་བཀོད་པ་《འབྲི་གུང་དཀའ་མཆན་》 《གསོ་
བྱེད་གཉེན་པོ་སྟོང་དང་ཅ་གཉིས་གུངས་ངེས་ཞལ་པད་དགའ་བྱེད་》 《འབམ་
བཅས་ཆོ་འཛིན་སྲོག་སྦྱོབ་》 《ཆུ་བཅོས་གསང་བ་སྦྱབས་འདྲེན་》 《ཉིར་ལྷ་ཉི་ཤུ་
ཅ་ལྷའི་སྦྱར་བ་རིན་ཆེན་སྲོག་གི་རྒྱབ་ཉེན་》 《མངལ་བཅས་རྡོ་རྗེ་པ་ལམ་》
《རིན་ཆེན་གུང་སྦྱར་རིལ་ནག་གི་སྟོན་བྱུང་སྟེང་གཞི་》 《གུང་སྦྱར་རིལ་ནག་གི་
གུངས་ངེས་བརྟག་པ་ལྷ་ཉིག་འཕྲེང་བ་》 《རིན་ཆེན་གུང་སྦྱར་རིལ་ནག་གི་ཁ་
སྟོང་ལུམ་བུའི་མན་ངག་》 《གུང་སྦྱར་རིལ་ནག་གི་མན་པོན་མས་ལུན་དགའ་
བའི་དབྱར་རྩ་》 《རིན་ཆེན་རིལ་བུའི་ཆ་ལག་སྦྱར་དཀ་གསོ་ཐབས་》 《རིལ་
ནག་རྒྱུང་འབྲིང་གི་ཟིན་གྲིས་འཆི་བ་གསོལ་འདེབས་》 《འཕུམ་བྱེད་རིལ་ནག་གི་
ཟིན་གྲིས་ཡང་བཅུད་བདུད་ཅིའི་བུམ་པ་》 《རིལ་ནག་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་དུའི་སྤྲས་
རོན་གསལ་བྱེད་ནམ་མཁའི་འོར་བུ་》 《རིན་ཆེན་ཆ་སྦྱར་གྱི་ཟིན་གྲིས་གཅོང་ནད་
བདེ་ཉེར་》ཞེས་བྱ་བ་རྩུར་མཁར་བའི་བྱད་ཆོས། 《ཀོང་བུའི་ཞལ་གདམས་འདག་
སྦྱར་རྩུར་མཁར་བའི་མན་ངག་》 《རིན་ཆེན་རིལ་བུ་འཐག་ཐབས་ཀྱི་ཞལ་

[illegible]

དགུ། འབྲི་གུང་དགོན་མཆོག་འབྲི་པན་དབང་པོ།

དགོན་མཆོག་འགོ་ཕན་དབང་པོ་ལ་འགྲོ་གྲང་ཆོ་དབང་བཟན་པ་ནི། ཡུལ་
དབུ་ཅུ་གཞུ་ཉོད་རུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་རྩ་ལྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་སྤུ་
འབྲུངས། འགྲོ་གྲང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རིག་པའི་གནས་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་དཔལ་ལྷན་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་དང་། མན་ངག་ །ལག་
ལེན་བཅས་མཐར་ཐྱིན་པར་བསྐྱབས། རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་གནད་དོགས་སེལ་གྱི་

ཟིན་མེད་མཆོག་གི་མཆོག་པོ་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་ལས་། འདི་ཡང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་པ་རྣམས་ཀྱི་
 རྟེན་འགྲུབ་འབངས་ཀྱི་ཐ་ཤལ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་མིང་དཀོན་མཆོག་འགྲོ་པ་ན་
 དབང་པོ་ཞེས་སམ་གནས་སྐབས་སུ་ཆོ་དབང་བཟུང་པ་ཞེས་འབོད་པས་རང་ལོ་
 ར་བཟུང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་^② ས་ག་ཟླ་བའི་ཡར་འོའ་ཆོས་བཅུ་ནས་
 འགོ་བཟུང་སྟེ། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་
 བསྟན་འཕྲིན་གྱི་དཀར་བའི་གནད་འགྲུབ་ཞིག་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུར་མཁར་བའི་རྒྱུད་
 འགྲུབ་དང་བཅས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དང་གོ་དོན་རྒྱུར་བའི་དོགས་སེལ་བཀྲིས་པའི་
 ཆོ། རྒྱུས་མཆོག་དང་། ལྷག་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་མེད་རགས་རིམ་ཞིག་བཏབ་
 འདུག་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་ཉམས་པ་མང་ཏུ་སྤང་བས། རྒྱུར་ཡང་རང་ཉིས་ཀྱིས་
 བརྒྱུར་བཅོས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་། གཅིས་བཟུས་རྒྱུར་རྒྱན་རྒྱན་ཆུན་
 ཀྱི་བཅོས་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲུབ་ཆེད་གི་མཆོག་པོར་ལས་། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆུན་བཅོས་འཕྲུལ་
 ཀྱི་སྒྲུབ་འཆར་ཞེས་བྱ་བའི་ལག་ལེན་འདི་ཡང་། རྒྱ་ཆུན་གྱི་ནད་རིགས་མང་ཏུ་
 བཅོས་པའི་ཉམས་སྦྱོང་གི་གནད་དང་ལྷན་པའི་སྤྲོད་པ། དཀོན་མཆོག་འགྲོ་པ་ན་
 དབང་པོས་རང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་ཚུལ་ཞེས་པ་ལུགས་པོ་རྟེན་འོའི། རྟོར་ཟླ་ལྷ་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་གྱི་ལྷ་གི་སྤྲོད་མཆོམས་སྟེ། བྱིས་པའི་དགོ་བས་འགྲོ་ཀྱན་དུག་
 གསུམ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཁོང་ནད་ལས་གྲོལ་ཏེ་ལྷ་དུ་སྤྲོད་མཁུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་པ་འདི་ཡིས་ཁོང་གི་འབྲུངས་ལོ་
 ལུགས་རྟ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ།

རྒྱ་ལ་དེ་ཡིས་མཛད་པའི་གསེང་རིག་གི་བརྟན་བཙུག་སྟེ། གསེང་རིག་པའི་མཛད་
པལ་ཀྱན་གྱི་《གཅིས་བརྟན་པལ་བདེའི་སྒྲིང་པོ་》དང་། གསེང་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཆེན་པོ་ 《དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་གནད་དོགས་སེལ་གྱི་བྱིན་གྱིས་》
གཞན་རིམས་མཁྱིམ་པ་ཙཱ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་ནད་བཙོས་ཚུལ་བརྟན་པ་

① འཁྲི་ཡུང་གཅེས་བཞུས། རྩོམ་རིམ་178པའི་ཁྲིང་22པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1999ལོར།

② རང་བྱུང་བརྒྱ་གཞིས་པ་ཞིས་པ་མི་ཡོས་བརྒྱ་གཞིས་པ་ཡིན། ལྷོ་མ་ 1687ལོར།

③ འཕྲི་ལྟར་གཞི་བརྒྱུན། རྩོམ་རིམ་288འཕྲི་ལྟར་ལའང་། མི་རིགས་དཔེ་ལྷན་ཁང་། 1999ལོར་།

《ཞལ་ལྷུང་བདུད་ཅི་ཚུ་རྒྱན་》 《རྒྱུང་ནད་ཅི་སྤྱང་མགོ་ཡི་བཅོས་ཟབ་མོ་》 དཔུ་
 རྒྱུ་བཅོས་ཐབས་《གསང་བ་སྤྱད་པ་འདྲེན་》 གསོ་བ་གདམས་པ་ཀུན་གྱི་ཡང་
 རྒྱུང་《གཅེས་བཅུས་ལས་མགོ་གསང་མིག་གསང་གི་ཟིན་གྱིས་》 གཅེས་བཅུས་
 མན་ངག་བྱུར་རྒྱན་《མགོ་མའི་རྒྱུ་བཅོས་ཟབ་མོ་སྤྱད་བཅུས་ལ་སེལ་བྱེད་》 གཅེས་
 བཅུས་བྱུར་རྒྱན་《རྒྱ་མཁོ་གྱི་བཅོས་འཕྲུལ་གྱི་ཐེམ་འཆང་》ཞེས་བྱ་བའི་ལག་ལེན་
 ཉམས་ཚུང་གི་གནད་ཟབ་མོ་བསྟན་པ། 《འབམ་བཅོས་ཆོ་འདྲིན་སྤྱད་སྤྱོད་པ་》
 གྱི་ལྟན་ཐབས་གསོ་ཚུལ་གསུམ་ལྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཉམས་ཚུང་གི་གནད་བཅུས། མན་
 བདེའི་རྒྱུང་པོའི་ཡན་ལག་འབམ་བཅོས་ 《གཅེས་པའི་གནད་བཅུས་ཆོ་བུམ་》
 《འབམ་བཅོས་རྒྱུང་པོ་བཅུས་པ་》 འབམ་བཅོས་ཟབ་པའི་གདམས་པ་《གབ་པ་
 མཛོན་སྤྱང་མན་ངག་ཆིག་རྒྱུད་》 དཔུལ་ཚུ་བཅོ་བཀྱ་ཆེན་མོའི་ལག་ལེན་ཟིན་
 གྱིས་ 《སྤྱད་དོན་ཀུན་གསལ་》 ཞེས་པ་སོགས་འབྲི་ལུགས་གྱི་གདམས་པའི་གནད་
 ཀུན་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆོད་ལྟན་མང་དུ་མཛོད་པ་སོགས་འབྲི་ལུགས་གསོ་
 འདྲིན་པ་རྣམས་ལས་སྟན་གྲགས་ཆོ་བར་ཆགས་ཡོད། །

བཅུ། འབྲི་བྱང་དཔོན་ཆོད་ཡེ་ཤེས།

དཔོན་ཆོད་ཡེ་ཤེས་ནི། འབྲི་བྱང་ཆོལ་ཀ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྤྱུ་འབྲུངས། མཆོན་
 གཞན་འབྲོམ་རིགས་རྣལ་འབྱོར་ཡེ་ཤེས་ཟེར། ཁོང་ནི་འབྲི་བྱང་ཆོ་དབང་བསྟན་
 པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དབྱང་ལོ་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་
 ཐུགས་མོས་ཆོ་བ་ཞིག་བྱང་། དབྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷོ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་
 ཐུགས་ལ་རྒྱུད་པར་མ་ཟད། འབྲི་བྱང་དཔོན་མཆོག་འགོ་པན་དབང་པོའམ་ཆོ་
 དབང་བཅུན་པའི་དུང་ནས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྤྱངས་པ་མཐར་
 ཐིན་པར་མཛོད། ཁོང་གིས་བྱུར་ལུགས་གསོ་རིག་གི་ཐིན་ལས་གྱི་རྒྱན་འདྲིན་པའི་
 ཚུལ། རྗེ་ཉིད་གྱིས་མཛོད་པའི་《ཞལ་ཤེས་རྒྱུང་གི་ཁུ་བའི་རིམ་པ་ཅན་བདུད་
 ཅིའི་ཐིགས་པ་》ལས་ ། དེ་ཡང་རང་གི་རིགས་གྱི་ལྟ་སངས་རྒྱས་སྟན་གྱི་སྤྱོ་མ་

① འབྲི་བྱང་སྟན་ཅིས་སྤྱོགས་བསྐྱིགས། ཤོག་ངོས་369པའི་བྲང་9པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།

ཆེན་པོའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་ཐུགས་རྗེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་ཞུགས་པས། རྒྱུ་རྩའི་
 རྩམ་ནས་ཀྱང་ཨ་རུ། ལི་ཤི་སོགས་མཐོང་ན་དངོས་པོ་གང་ལས་དགའ་སྤྱོད་ཆེ་བ་
 དང་། ཐལ་བ་དཀར་ནག་སོགས་སྤྲོན་གྱི་མཆོན་བྱེད་རུ་བྱེད་ཅིང་མི་ལ་སྤྱིར་བ་
 སོགས་བྱེད་པ་དང་། སྤྲོན་གྱི་ཆོག་རིས་སོགས་རེ་གཉིས་སྒྲོར་རྒྱུད་པར་མ་ཟད།
 སྤྲོན་དབྱེད་ལ་དོན་གྱིས་བརྟན་ཅིང་། དོན་ཐོག་རུ་འཁེལ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་
 བརྟེན་ནས། གཏེར་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དོན་གྱི་སྤྲོན་པ་འཆོ་བྱེད་གྱི་མིང་
 འདོགས་ཀྱང་གནང་ཞིང་། རྒྱུད་གྱི་གཞུང་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་བ་སོགས་ལ་སྒྲོ་
 རྩམ་གྱིས་ཁྱེད་ལྟུང་ཚོད་མེད་རུ་འཆར་བ་སོགས་བྱུང་བས་རིག་པ་ཆོས་གྱི་སྒྲོར་རུ་
 ཞུགས་པ་དང་། ལྷག་རུ་གཞུང་དོན་གྱི་སྒྲོར་ལ་ལོ་བཅུ་སྟག་ཅུ་མ་གྱི་རིང་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་མཚུངས་མེད་གུ་ཅ་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པ་ཆོ་དབང་བརྟན་པའི་
 ཞབས་སུ་གདམས་ངག་ཞུན་ཐར་བཅད་ཅིང་། གནས་པའི་སྐབས་ནའང་མི་དོ་མི་
 ཤེས་པ་འགས། ཨ་རུ་ར་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གཟེབ་ལྟ་བུའི་ནང་ནས་སྤྲོན་གྱི་
 རིགས་མང་པོ་སྤྱིར་བ་སོགས་ཆིས་ཤིང་སྒྲོབ་མའི་ཆོགས་ཡང་དག་ལས་གཙོ་བོར་
 མཉེས་ཚུལ་མཛད་ཅིང་མན་ངག་སྒྲིང་ཁྲག་སོགས་གནང་བས། རང་གི་སྒྲོབ་བྱ་
 དད་པ་ཅན་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱི་དོན་རུ། རྒྱུན་ཉམས་གྱི་དགོ་གནས་ཡི་གའི་
 ལམ་རུ་སྤེལ་བས་ལྟ་དང་དྲང་སྤྱོད་ལྟ་མོ་ཞང་སྒྲོན་རྣམས་གྱིས་འཁྱུ་ལྟོག་མེད་ཅིང་
 གནང་བ་བསྐུལ་རུ་གསོལ། །ཞེས་རང་རྣམ་མདོར་བསྐུས་པ་དང་། ཡང་ཞལ་
 བཞེས་སྒྲིང་བྱའི་མཆུག་བྱང་རུ། “དེ་ཡང་འདིར་སྤྱོད་པ། བདག་ཅག་གི་སྤྲོན་པ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྲོན་གྱི་སྒྲ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཚུངས་མེད་གུ་ཅ་ཉིད་གྱི་
 ཐུགས་རྗེའི་ཆར་རྒྱུན་ལྡ་བདོའི་ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་བརྟན་པར་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་
 རྩམ་པ། དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་རྣམས་གྱིས་གཞུང་ཆོག་སྒྲོར་

2008ལོར།

① འཕྱི་གུང་སྤྲོན་ཆིས་སྤྱོདས་བསྐྱགས། ཤོག་ངོས་369པའི་ཐེང་9པར། མི་རིགས་དཔེ་སྤྲོན་ཁང་།

2008ལོར།

ཆུད་ངེས་ནས་དགོས་དོན་རྣམས་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཆོ། ཆོས་རྗེ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོས་
 མཛད་པའི་མེས་པོའི་ཞལ་ལྷུང་ཙུ་བཤད་ཀྱི་ཆུད་རིག་པ་ཙུ་དང་། ཆུ་མདོ་ཡན་
 གྱི་འགྲེལ་བཤད། འཆོ་བྱེད་ཆོ་དབང་རྒྱལ་པོའི་ཆུད་འབྲུ་འགྲེལ་དང་། མན་
 དག་ཆུད་ལ་འགྲེལ་པ་འདོད་འཛོམས་བྱ་བ་སྤྲང་ཡང་ལྷུང་བཤད་རེ་གཉིས་ལས་
 མཐོང་མ་ཆུང་བས། ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་ཆུད་ཀྱི་མཆན་བྱ་དཀའ་
 འགྲེལ་གྱི་ཆུལ་དུ་མཛད་པ་འདི་རྣམས་ལ་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་གཏད་སོ་འདི་ལས་
 བཟང་བ་ཅི་དགོས་པས། དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་ལ་ལེགས་པར་དབྱད་པས་ཆུད་ཀྱི་
 དགོངས་དོན་དཔང་དུ་བཞག །མན་དག་ལག་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ། ཟུར་མཁར་
 ཆེན་པོའི་བྱེ་བ་རིང་བསྐྱེལ། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོའི་གཏེར་བྱོན་གཉན་ནག་པོ་རྒྱག་
 འགྲེལ་ལམ། བྱག་པོ་གསུམ་དྲིལ་ལམ། གཉན་པས་ཏའི་བཙོས་རྣམས་དུས་
 དབང་གིས་ཟབ་པར་མདོན། རྗེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དྲག་སྤྱོད་རིལ་ནག་ཆེན་
 མོའི་སྤྱོད་བ། དདུལ་ཆུ་བཙོ་བྱ་ཆེན་མོའི་རིན་ཆེན་བསྐྱེགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལག་
 ཆང་བ་སོགས་དང་། སྤྱོད་དཔོན་ཆོ་དབང་བཟན་པའི་གཅེས་བཟུས་པན་བདེའི་
 སྤྱིང་པོའི་ལེ་ལག་དང་། ཁོ་པོས་བྱས་པའི་གཅེས་བཟུས་པན་བདེའི་ཆར་རྒྱན། མ་
 བྱ་ལེ་ལག་གི་སྤྱིང་པོའི་གཏད་སོ་བྱས་ན། སྤྱི་པོའི་གཙུག་ནས་རྒྱང་མཐིལ་ཡན་ལ་
 མ་ཆང་བ་མེད་པས་སྐབས་གནས་དེ་ལས་བཟང་བ་མེད། ཅེས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་
 གསུང་རྒྱན་ལྟར་ཁོ་པོས་ཀྱང་རང་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ཁ་ཆེམས་ལྟ་བུ་བཞག་པས་དེ་
 བཞིན་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་གཏད་སོ་མཛོད། ད་ནི་ཁོ་པོ་ལོ་ཆོགས་ཀྱི་ཁུར་གྱིས་མནན་
 པས་རིག་པ་སོགས་ཀྱང་ཆེར་ཉམས་ཤིང་འགྲོ་དོན་སོགས་འཇུག་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་
 ཡིན། བ་ཆོད་དར་བབས་ཀྱི་སྐབས་ན་དབུས་གཙང་། བོད་འབྲོག་ །སྤྱོད་མཐོ་
 དམན་སོགས་མཐའ་དག་ལ་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་མི་རྒྱུད་བ་ཙམ་དང་། ལྷག་དུ་
 སྤྱོད་ཆེ་གཉན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ཆས་སོགས་འབད་མེད་ལག་
 སྤྱོད་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་བཅས་ཐུན་མོང་རྒྱུད་བ་རྣམས་ལ་གཞན་པན་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་དེ་
 སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་པན་ཐོགས་དངོས་སུ་བྱས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདི་ནི་རྗེ་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ལ་དབྱད་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་མཐོང་ནས་འདིར་

བཀོད་པ་ཡིན།

གསེ་རིག་གི་སྒྲིར་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། གསེ་བ་རིག་པའི་གདམས་པ་ཀུན་གྱི་
ཡང་སྒྲིང་《གཅིས་བསྟུས་པན་བདེའི་ཆར་རྒྱན་》དང་། གཅིས་བསྟུས་པན་བདེའི་
སྒྲིང་པོའི་ཡང་ཟབ་རྣམས་སྤྲས་ཚུལ་གྱིས་བྱུར་དུ་བཀོད་པ་ 《ཟུག་རྩ་གཞོམ་པའི་
མན་ངག་》པ། 《ཞལ་ཤེས་སྒྲིང་གི་ཁྱ་བ་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་》འམ་གཅིས་བསྟུས་
པན་བདེའི་སྒྲིང་པོའི་གལ་པ་མངོན་དུ་སྤྱང་བའི་ལྷ་མིག་ཅིས་པ། པན་བདེའི་
སྒྲིང་པོའི་ཡན་ལག་དཔུལ་ཚུ་བཅོ་བཀྱ་ཆེན་མོའི་ལག་ལེན་ 《གསང་མཛོད་སྤྲས་
པའི་ལྷ་མིག་》 སོགས་མང་དུ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་འབྲི་ལུགས་ཀྱི་དཔུལ་ཚུ་བཅོ་
བཀྱ་ཆེན་མོ་དང་རིན་ཆེན་རིལ་བུའི་ཕྱག་ལེན་དམར་བྲིད་ཞལ་རྒྱན་སྒྲིར་རྣམས་
དེང་གི་བར་དུ་དར་སྤོལ་བྱུང་། །

བཙུ་གཅིག ། བོད་མཁས་པ་མི་པམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བོད་མཁས་པ་མི་པམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ནི། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ས་ན་སྟེ་
ལོ་༡༩༡༥ལོར་ལར་སྟོད་སྟོར་སྐུ་འབྱུངས། རྩོ་ནང་རྩ་རྒྱ་ཐས་ལོ་རྩ་བ་འབྱུར་
མེད་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པ་ལྟར་བསྟན། འབྲི་སྟོག་དང་། སྐུ་བརྟན་བྲིས་
འབྱུར་སོགས་མ་བསྐབ་པ་རང་བྱུང་དུ་མཁྱེན། རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་འབྱུག་པ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གྲུ་ཞུགས་ནས་རྒྱལ་བ་དཔག་བསམ་དབང་པོ། ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ཕྱག་རྩོར་ལོ་བུ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མར་བཞུན་པ་ལས།
ཁྱུང་པར་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་རྩོ་རྩེར་བཞུན་ནས། མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་དང་
བཅས་པ་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས། སྟན་ངག་བསྐབ་དུས་ཚོམ་རྒྱག་ལན་གསུམ་སྟལ།
ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྩོར་བ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་ཚོམ་རྒྱགས་སྟལ་བའི་སྟན་
ཆོག་འདི་རྣམས་རྟོག་བརྩོད་པག་བསམ་འབྲི་ཤིང་དང་། རིན་སྤངས་ཞབས་བྱུང་
གི་གསུང་ཁོ་ནར་འདྲ་བ་འདུག་གསུངས། སྟན་ཆོག་གི་རིག་པ་ལ་དརྩི་ཞབས་
ཉིད་དང་། རྣམ་དབྱེར་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་བསྟོད་བསྟེན་གནང་བས་བོད་
མཁས་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྟན་ངག་མེ་ལོང་མའི་གཞུང་ལ་སྤར་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ངེ་

བཞིན་མ་རྟོག་ཅིང་ལོག་པར་འགྲེལ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲིག་ཁུངས་རང་ལ་ཁུངས་བཅོལ་
 བྱས་རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་། རྣམ་འགྲུར་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་
 སབས་ཏེ་འགྲེལ་པར་གནང་། སྤྱི་བཏང་གཡེང་བའི་འགྲོ་དོན་དང་། སྒྲིམ་བཅས་
 གྱི་ཐུགས་དམ་སོགས་ཆེར་མི་གནང་བས། ཐུག་བྱིས་མཛད་པའི་ཡི་གེ་རང་ཡང་
 སོ་ཏི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བར་ཡོད་པར་ཐོས། འོན་ཀྱང་བར་སྐབས་སུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་
 དཔོན་གྱི་གོ་སར་བཞུགས་ནས། རུས་རིང་ཅམ་འཆད་ཉན་སྒྲིབ་གནང་ཞིང་།
 སྤྱིས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཞབས་མི་ཡི་དབང་པོས་འགོག་རྒྱ་གདན་
 འདྲེན་ཞུས། ཉན་གྱིས་ཐེབས་པའི་བཀའ་ལན་མ་རྟོགས་པར་དབང་ཆས་མང་པོ་
 འབུལ་དགོས་བྱུང་ཆོ། གདམས་པའི་བྱང་ཁུངས་དང་། བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 སོགས་རེ་རེ་བཞིན། ཆང་ལ་མ་ཞོར་བའི་དབང་ཡུང་ཁྱིད་རྒྱུན་རྣམས་སྤེལ་བས་
 ཀུན་མཁུན་དགེ་ལེགས་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ཞེས། བརྟེན་བསྐྱེད་མཛད་ནས་ཅ་བའི་
 སྒྲ་མ་ཉིད་དུ་བཀྱར། གསོ་བ་རིག་པའི་གསུང་ཆོམ་སྒྲོར། ཐུབ་པ་ལུས་ཀྱི་བྱང་
 ཁོག་གཡུལ་ཐིག་གི་གནས་ལུགས་ཞིབ་གསལ་དུ་བཀོད་པའི་《ལུས་ཐིག་ལྷ་བ་ཞོར་
 བྱ་དང་》དང་། ཟུར་མཁའ་བའི་གསོ་རིག་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སྒྲོར་
 གྱི་དྲི་བ། ཞེས་པ་དེའི་ལན་དུ་《དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱང་བ་
 གསར་པ་》སོགས་གསོ་རིག་གི་བརྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་མཆིས། བྱང་རབ་བྱང་
 བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་སྤྱི་གཤེགས། ད་ལྟ་འཆོལ་སྤྱད་ཐུབ་
 པའི་གསུང་ཆོས་པོད་བཞི་བཞུགས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པའི་
 ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་བཅམས་པའི་སྟན་འགྲེལ་དང་དཔེར་བཞིན་ནི། གངས་
 རྩེངས་སྟན་ངག་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། །

བརྒྱ་གཅིག་། རྒྱལ་བ་ལྷ་ཆེན་པོ།

རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ནི། རབ་བྱང་བརྒྱ་པའི་མེ་སྐུལ་ལོའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ལོར་ལྷ་བ་
 དགུ་པའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཡབ་བཟུང་བུད་འདུལ་རབ་བརྟན་དང་། ལུལ་
 ཁྲ་ལྷམ་ཀུན་དགའ་ལྟ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ། འཕྲོངས་རྒྱས་འཕྱིང་པ་སྟག་ཅེར་
 འབྱུངས། པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཤིང་བཞི་པ་

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྤྱོད་ངོས་འཛིན། དགྲའ་ལོ་དྲུག་པར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་
 སྤངས་སུ་སྤྱན་དྲངས་ནས། ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་ནས་བཅམས་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་བཙུག།
 གསེ་བ་རིག་པའི་མཛད་སྤྱོད་སྒྲོར། 《གངས་ལྗོངས་གསེ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་
 བྱེད་རིམས་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་》ལས་། གསེ་བ་རིག་པ་རྒྱད་རྒྱུད་གསུམ་སྤྱགས་
 འཛིན་དང་། རྒྱད་བཞིའི་ལུང་ཁྲབ་བདག་ཁྱ་ཚང་པ་རྣམས་བཞེས་པ་དང་། ཟབ་
 ལམ་གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་ཐིག བདུད་རྩི་བྱམ་པ་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་དབང་ལུང་
 ཟུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གཉེར་བདག་སྤྱིང་པ་སོགས་
 ལས་བཞེས། བླ་འོ་རྣམས་པ་མཛོད་སྤྱགས་གཉེས་སྒྲོར་ལ་པཎ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་
 ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། གནས་གསར་བ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཚོག་ལྷན་
 འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ། ཟུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ། ཁྱ་ཚང་
 སྒྲོ་མཚོག་རྩོམ་། གཉེར་བདག་སྤྱིང་པ་བཅས་ལས་གསར་ཏེ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་
 གནས་མཐའ་དག་སྤྱགས་གྱི་བྱམ་པར་ཡོངས་སུ་གཏམས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
 པོ་རྒྱལ་ངོམས་པ་མེད་པ་ལྟར་ལྷ་མཁུད་ནས་མཁས་དབང་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་
 ཆོས་མང་བ་བསྟེན་གནང་སྟེ། མཛོད་སྤྱགས་གསར་རྩིང་ཤེས་བྱ་སྤྱི་བྱེད་གྲུག་དང་
 བཅས་པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་བདག་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅས་
 ཆེན་པོ་བཀའ་འབུམ་སྤྱི་མཐུན་སུ་པོད་བཙུན་དང་། བླ་མ་ལ་ཟབ་པ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་གསར་ཡིག་གཞུང་ཆུ་རྒྱུན་པོད་བཞི་སོགས་ཁྱོན་
 པོད་བཅོ་བརྒྱད། ཚད་མར་བཀའ་རྩོམ་གྱི་དགོངས་གཞི་གཏད་ཀྱང་འགྲོ་བའི་
 ལྷ་འོར་སྤྱན་མི་གསལ་བར་བསྟན་པ་སོགས་ནས་རིམ་ལུས་དང་། སྤྱ་ལ་མཛོད་
 གསར་འགྱུར་རྣམས་གྱིས་དབང་པོ་རབ་རྩ་འཐུས་པའི་དགོངས་པ་དང་། གསེ་
 རིག་སྒྲོར། རྒྱད་རྒྱུད་གསུམ་སྤྱགས་འཛིན་ལས་འབྲལ་ལྷ་འོར་རྩ་རྩ་རྩེའི་རིགས་
 ལའང་སྤྱགས་ནང་དག་མིན་ལས་མཁས་ཁྱད་ཆེར་མི་མཛོན་བ་སོགས་མི་དགོངས་
 པའི་རྒྱལ་གྱིས་མ་གནང་བ་ལས་གཞན། མཛོད་སྤྱགས་སྤྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་སྤྱི་

① ཤོག་ངོས་291པའི་ཐོང་9པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1990ལོར།

དང་བྱེ་བྲག་བཅས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱག་རིས་ཆེན་པོ་བསྟུལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་བདག་པོར་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་པའི་ཕྱག་ལས་ཀྱི་མཛེད་སྤྱོད་གནང་བའི་སྐབས་མེད་ནའང་། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་དར་སྤེལ་ལ་མཛེད་སྤྱོད་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་སྟེ། དང་པོ། ལྷན་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་ལས་བརྒྱུད་པའི་ལྷན་ལྷན་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་བཤད། ཉམས་ཁྲིད། ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བདག་སྟོ་མཆོག་རྩོམ་དང་། བྱུང་བདག་ཆོས་དབྱིངས་རང་གོལ། ལྷན་སྤྱོད་གཏེར་བདག་སྤྱིར་པ། ཁྲ་ཆང་སྟེན་པ་སོགས་ལས་བརྒྱུད་དེ་ཁྲུས་ཤིང་། རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྟོབ་མ་རིག་འཛིན་གཏེར་བདག་སྤྱིར་པ། དར་མོ་སྟེན་རམས་པ། རྩོམ་སྤྱོད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བརྒྱུད་ནས་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེལ། གཉིས། ལྷན་ལྷན་གསོ་རིག་གི་དཔེ་རྒྱུན་དར་སྤེལ་གྱི་སྤྱོད་ལས་ལ། གྲ་ཐང་རྒྱུད་བཞིའི་ཤིང་སྤྱར་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྒྱུད་བཞིའི་ཤིང་སྤྱར་གསར་བཞོས་གནང་བ་དང་། ལྷན་མཁར་སྟོ་གོས་རྒྱལ་པོས་མཛེད་པའི་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་ཤིང་སྤྱར་བསྟེན་པ། གསུམ། གསོ་རིག་གི་སྟོབ་གསོ་སྟོར། རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་འབྲས་སྤངས་དགོན་ཏེ་གསོ་རིག་འགྲོ་ཐན་སྤྱིར་བཅུགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་གཞིས་ཀ་ཅེར་དྲུང་སྤྱོད་འདུས་པའི་སྟོབ་སྤྱིར་ཞེས་པའི་གསོ་རིག་སྟོབ་གྲུ་བཅུགས་ཏེ་དཔུས་གཙང་ཡོངས་ལ་གསོ་རིག་གི་འགྲོ་དོན་སྟེལ། །རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་བྱི་སྟེ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱོད་གཤེགས། །

བཅུ་གསུམ། དར་མོ་སྟེན་རམས་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྲགས།

ཡོན་ཀྲང་བྱམས་པ་སྤྱོད་ལས་ཀྱིས་མཛེད་པའི་《གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟེན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམས་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་》ལས་། དར་མོ་སྟེན་རམས་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་འབྲུངས་ལུལ། རྟོ་ཁ་ཡར་སྤངས་ཤར་རྒྱལ་མཐིལ་གསུམ་ལས། ཤར་གྱི་ཆ་ཤམ་པོ་གངས་ཀྱི་ཉེ་ལོགས་གཉན་པ་སའི་གོང་བྱེ་དར་མོ་ཞེས་པར་རྒྱལ་མོ་

① ཤོག་ངོས་304པའི་བྲིང་དང་པོར། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1990ལོར།

གཡུ་སྒྲ་སྒྲིང་པོའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྟལ། གླིལ་༡༦༩༥ལོར་
བཏུམས། ཡབ་ལུམ་གྱི་མཆན་དང་ནམ་ཐར་ཞིབ་པ་མ་རྟེན། དང་པོའི་ཆོ་སྒྲིང་
ཆོལ་སྒྲ་སྒྲིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། རྗེས་སུ་འབྲས་སྒྲིངས་སོ་བྲང་ཅུབ་མར་གསོ་
རིག་འགྲོ་མན་སྒྲིང་གི་སོ་བཅུན་གྱི་གས་སུ་ཚུད་རྗེས་སུ་སྒྲ་སྒྲིང་ཉི་ཐར་སྒྲལ་སྒྲ་སྒྲོ་
བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། རྒྱང་སྒྲོང་བཏུན་འཛིན་དར་རྒྱས་སོགས་སྒྲོབ་དཔོན་བཅུ་
ལྷག་ལྟ་ཅམ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། གསོ་དབྱེད་ལ་སྒྲིངས་བཅོན་མཛད་
པས་སྒྲན་རམས་པའི་མཆན་སྟན་ཐོབ། རྗེས་སུ་སྒྲ་དབང་ཚོག་གམ་ཤར་ཆེན་
ཚོག་ཏུ་སྒྲན་གྱི་སྒྲོབ་སྒྲུའི་སྒྲོབ་དཔོན་གནང་། ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་
པོའི་རང་རྣམ་ 《དུ་ཀྱ་ལའི་གོས་བཟང་》ལས^①། གཅོང་སྒྲོད་དར་མགོན་གྱི་
བརྒྱུད་པ་དགེ་སྒྲོང་གཞན་པན་ལྟན་གྲུབ་ཅེས་པ་གསོ་རིག་གི་སྒྲིངས་སྒྲོབས་དང་།
སོས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་བཏུན་རྒྱན་ལ་བསམས་ནས་དཔོན་ཆོང་བྱང་ངོས་པ་
ལ་སྒྲན་རྒྱ་ཆོ་དབང་། དཔོན་ཆོང་དཀྱིལ་སྟེ་བ། ཆོས་རྗེ་ན་བཟའ་སྒྲིང་པ། རྒྱང་
འཆོ་ལྷག་བསམ། དར་མོ་སྒྲན་རམས་སྒྲོབ་མ་དང་བཅས་སུ་མ་རྩའི་སྒྲོར་ལ།
《ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྒྲིང་པོ་བཟུས་པ་》དང་། 《ཟིན་ཏིག་གཅེས་བཟུས་》
《གསེར་བྲེ》བྱང་པ་རིགས་ལྟན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་《བཤད་
རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་》སོགས་ལུང་དང་མན་ངག་ཏུ་མ་སྟེལ་དུ་བཅུག །གསོ་དབྱེད་
ཀྱི་ལུང་། མན་ངག་འདི་ཆོ་བོད་མཁས་པར་ཡོད་འདྲ་བེར་བ་ཞ་ལུ་མཁན་རིན་པོ་
ཆེས་འདྲི་མེད་གནང་བའི་ལན་དུ་མེད་ཚུལ་དང་། རྗེས་འབྲུག་རྟོགས་ཆོའི་སྟེ་ལ་
ཐེའུ་བྱང་སྐབས་དེ་ལས་ཐར་དུ་རི་བའི་རྒྱན་ཡོད་ལུལ་དང་། རྒྱ་བརྒྱུད་བྱང་གང་
དུན་སྒྲ་ཆོགས་བཀོད། རྟེན་པར་སྤུར་པ་གཟེར་ནས་སྒྲིང་མ་ཡིན་ལུལ་གྱི་སྒྲིབ་
ཤིང་སོགས་རྣམ་འབྲུལ་ཅི་ཡང་སྟོན་གྱིན་ཡོད་འདུག་པ་དུགས་བརྒྱུད་པའི་རང་
ཚུལ་སོན་རུ་ཟད་དོ། ཅེས་བྱང་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཡང་དག་མེད་ཚུལ་གསུངས་
པ་འདི་ནི་མེ་འབྲུག་^② རྒྱ་བ་ལྟ་པའི་ཆོས་བཅུ་དུག་ཉིན་ཐོའི་ནང་གསལ། ཡང་།

① ཤོག་ངོས་19པའི་ཐིང་12པར། ཐོད་སྒྲོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1991ལོར།

② གླིལ་1676ལོ་ཡིན།

མིག་ཆུ་འདོན་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་བ། མཐུག་པོ་སྤྲོ་མ་ཆོ་རྒྱལ་མིག་གཉིས་སྤང་།
 ཞེས་པའི་མིག་རིས་དང་། ལོ་འང་ལུས་ལ་དག་དར་སྤར་ཁ་ལི་ལ་བབས་ཞེས་ལོ་
 དང་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་མིན་པས་མཆོན་འགྲིལ་རང་ཡང་། ཏུས་འདས་རྒྱལ་མོའི་
 མཐུ་ཉམས་དབྱེ་མི་རུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་མི་འདུག་པས། ཆོས་བཙུང་དག་
 བས་བསྐྱེན་མཆོམས་ཀྱི་བཅད་རྒྱར་བསྟན། སྒོན་འགྲོར་གང་དགོས་ཀྱི་རིམ་གྱི་
 སོགས་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན། གཟུང་སྒྲར་འཕྲོད་སྒྱུར་སྒྲུ་རིགས་ལྟན་
 སོགས་གཙུག་ལག་ལྟར་སྤེལ་ཨ་བར་དང་མཆོད་དཔོན་པས་རོགས་བྱས། དར་མོ་
 བས་བདར་བགྱིས་པའི་ཆོ། དབྱེད་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱགས་ངོ་མཆར་བ་ཤར་དོན་
 བཞིན་མིག་གཉིས་ཀ་སྤྱེ་བས་གསལ་བར་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལུས་དྲང་པོར་བསྟངས་
 བའི་ཀུན་སྒྱུད་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་བྱས་པའི་ཞག་གསུམ་སོང་མཆོམས་རྩོ་བོ་
 ལོ་ཀེ་ཤར་གདན་དྲངས། མིག་དགབ་པ་བསལ་ཏེ་བལྟས་པས་འཕགས་པའི་སྒྲུ་
 རྒྱན་ཆས་ཀྱིས་མཆོན་སྤར་གས་ཀུན་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང་། ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་
 རོག་མར་སྒྲུན་གཡོན་པ་མིག་གསལ་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གཡས་ཀྱང་མི་
 གསལ་བས་མཐར་སྒྲུན་འགྲིལ་སྒྲིན་པ་དང་དར་མོ་སྒྲུན་རམས་པས་གཤག་བཅོས་
 གནང་བ་ལེགས་བྱུང་བྱུང་བ་བཤད། །

ཁོང་གི་བཆོམས་ཆོས་སྒྲོར། གངས་སྒྲོངས་གསེ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་
 རིམ་བྱོན་ལས་། “ཕྱི་རྒྱུད་རྒྱུ་མདོ་མན་གྱི་འགྲེལ་པ་《དཀའ་གནད་རྩོ་རྩེའི་མདུད་
 འགྲོས་》 རྣམ་སྤྱིང་པ་ཆ་ཆེན་དང་བྱུང་འབྲེལ་དུ་མཛད་པ་《མན་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་
 ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱན་》 《བཤད་རྒྱུད་སྤོང་འགྲེམས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་
 སྤར་མ་》 དེ་ལས་རྒྱས་པ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་འགྲེམས་དང་རྩ་ཆོག་བྱུང་འབྲེལ་
 ཅན་《རྣམ་བཤད་གསེར་གྱི་གན་མཛོད་》 《མན་རག་བཀའ་རྒྱ་མ་》 《བཙུད་ལེན་
 འཆི་སོས་བདུད་ཅིའི་ཉིང་ཁུ་འདོད་ལྟན་དགའ་བསྐྱེད་མཐོང་བ་འཇུག་ཤོར་ནོར་
 བུའི་བང་མཛོད་》 རིན་ཆེན་གང་སྒྱུར་གྱི་གསལ་བྱེད་《འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་ཉིང་

① ཤོག་ངོས་307པའི་བྲང་4པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1990ལོར།

ལུ་》《ལྷན་ཐབས་ཀྱི་གསང་སྒྲན་ངོས་འཛིན་》《མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འཕྲང་
 ལུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་》《བཤད་རྒྱུད་རྒྱུད་སེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་མེས་པོའི་དགོངས་རྒྱུ་》
 སོགས་སྒྲན་དཔེ་ལུ་བྱུང་མང་དག་མཆིས། ལྷག་པར་གོང་གསལ་རྣམ་བཤུ་
 གསེར་གྱི་གན་མཛོད་》 ཀྱི་ནང་དུ། བཤད་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་སྐབས། རུས་པའི་རུམ་བུ་ལུ་བརྒྱུ་ལུ་ལུ་སྒྲོར་ལ་དབྱེད་པ་གནང་
 ཆེད་སྐྱུ་སྐྱུ་སྤྱིང་ཁའི་ཕོ་མོ་བཞིའི་ལུང་པོར་གཤག་ལས་མཛོད་དེ་རུས་པ་རེ་རེ་
 བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་སོགས་གསོ་དབྱེད་ལ་སྐྱུ་རྒྱུ་ཆེ། །

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་སྤངས་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ལོར། དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ་
 དགའ་ལྷན་ཕོ་བྲང་གི་མི་རྣམས་ལ་རུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐོར། རྒྱལ་བ་ཆོངས་
 དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ལུན་མོང་ཕྱི་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རུ་ཀྱུ་ལའི་འཕྲོ་མཐུད་《རབ་
 གསལ་གསེར་གྱི་སྒྲེ་མ་》ལས་^① “ལྷགས་རི་རིག་བྱེད་སྤྱིང་གི་འདུ་ཁང་རུ་ལུ་ཆོ་
 སྒྲན་འདམ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆེད་བཞི་དང་
 ཡིད་ལས་སྤྱེས། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲོ་བ་
 དཔོན་ཟ་ཉོར་མ། བདག་གི་སྤྲེལ་པ་ཆེན་པོ། གཡུ་ཐོག་པ། བེ་རོ། མཁའ་
 འགོ་དཔལ་ལྷན་ཐེང་བ། འཇམ་དབྱངས་སྤྱེ་སེང་། ཆོངས་པ་ལྷའི་མེ་ཉོག་ཡབ་
 སྤྱེས། ཁང་སྒྲོན། དེད་རང་གི་འདུ་འབག་རྣམས་དང་། སྤེལ་རིལ་རྒྱུ་པོའི་ནང་
 རུ་ཆོ་དཔག་མེད་ལྷག་རྒྱལ་མ། ཐང་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ། ལྷ་དབང་། རྣམ་སྤྱེས་སེར་
 ཆེན། ལྷན་རས་གཟིགས་སེང་གེ་སྤྱེ། རྩོམ་སྤྱེ་ལྷག་རིང་། སྒྲོ་བ་དཀར་ཡིད་བཞིན་
 འཁོར་ལོ། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར། ལྷན་རས་གཟིགས་ལྷག་བཞི་པ། ལྷང་བ་
 མཐའ་ཡས། བདེ་གཤེགས་བརྒྱུད་བཅས་པར་རིང་བསྐལ་རྣམ་པ་བཞིའི་གཟུངས་
 འབྲལ་དང་། དཔེ་སྒྲོང་འཇམ་དབྱངས་གཤགས་པས་རབ་གནས་ཟིན་ཏེ། དེད་
 རང་ངོས་འགྲོའི་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་ཆོག་སྤྲན་ཅམ་བཏང་། ལྷ་
 ཆོང་གི་ལྷ་པ་གྲངས་བཅད་ཀྱིས་སྤྱིང་ནས་བསངས་དང་དལ་ལྷ་དཔངས་བསྟོད།

① རྒྱལ་པོ་སྒྲན་300པའི་ཐེང་20པར། བོད་སྤྱི་ཚེས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་། 1989ལོར།

གཞི་བདག་ཐང་ལྷ་གཙོ་པོར་གྱུར་པའི་གསོལ་ཁ། འདུས་ཚྲིགས་རྣམས་ལ་ཙ་
 རྒྱུད་གྱི་ལུང་བཤད་དང་། དཀར་སྒོ་འབྱེད་བཅས་བསྟེ་ཞིང་། སྤྱི་པས་དཀར་སྒོ་
 སྒོམ་འབུལ་དང་ཚུན་གྲངས། ག་པ་ཚོས་ཁ་བཏགས་དང་བཅས་པ་བསྐབས།
 འདི་ཉིན་བཤད་ལུང་ཉན་པ་བཅས་རྒྱ་དཔོན་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཏུང་འཚོ་བ་
 དར་མོ་པ་སྒོ་བ་ལམས་བཅས་མང་། ཆར་བེམ་སུ་བབས་ཤིང་འཇའ་གུར་སུབ་ཅས་
 ཤིང་། དགེ་སྒོ་བ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་བཟང་དུ་གཞི་ར་ཡང་འདི་ཉིན་
 བཙུགས་། ཉེར་དུག་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་པོ་བྱང་དུ་ཕེབས། ཞེས་སྐགས་གསལ་བ་
 ལྟར་དང་། ཡང་། རྣམ་ཐར་《རབ་གསལ་གསེར་གྱི་སྒྲེ་མ་》ལས་། ཡོངས་
 རྒྱུགས་བསྐྱེད་པའི་མངའ་བདག་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒོ་བཟང་ཡི་ཤེས་
 གྱིས་མཁན་སྒོ་བ་སྤྲུགས་མ། སྒོམ་བཙོན་རིག་པ་འཛིན་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་
 པས་གྱིབ་ཚོད་ལས་གལ་ཁ་སྒྲོང་། ཆོས་རྒྱུ་མཁའ་རིག་པ་བེལ་གཞོན་རྒྱུ་རྒྱུ་ དར་
 མོ་བ་སྒོ་བཟང་ཆོས་གྲགས། སྤྲུགས་པ་སྒོ་བ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ་
 རྣམས་གྱི་དབུས་སུ་རབ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་བཞེས་ཏེ་རྣམ་པར་འགྲོ་
 བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་གནས་སུ་གྱུར། གོང་གི་སུ་འབྱུང་དུ་ཁ་བ་འདྲ་བ་སར་
 ལྟར་རྒྱ་ཆེར་མེད་པ། སྐབས་གསུམ་པ་རྣམས་གྱིས་སྤྱི་ཁུར་བསྐྱེད་པའི་མེ་ཏོག་གི་
 ཆར་ཡོན་ནམ་སྒྲུམ་པ་རྒྱན་རིང་པོའི་བར་བབས་འདུག ཁ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་སྒོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཆོངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་གསོལ། ཞེས་མེ་གྲང་ཡོར་
 རྒྱལ་བ་ཆོངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་བསྐབས་སྒོམ་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དར་མོ་སྒྲུན་
 རམས་པ་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ཞབས་གས་སུ་ཡོད་པར་སྤང་། སྐག་པོ་ད་ལས་
 རྒྱལ་པོ་གཤེགས་པའི་སྒྲོང་ལ། 《རབ་གསལ་གསེར་གྱི་སྒྲེ་མ་》ལས་། “ད་ལས་
 རྒྱལ་པོ་ཆབ་གཞིས་ལྷ་བ་དགུ་པའི་མཚུག་ནས་སྤྱི་ཁུར་བེན་པ། ཏུང་འཚོ་རྒྱན་
 རྒྱུད་སྤྱི་དཔེ་བས་སྤྲུག་ཅར་བསྐྱེད་པའི་གསོ་སྤྱི་རིགས་དང་། དེ་རྒྱུས་དར་

① མེ་གྲང་ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་ཉེར་དུག སྤྱི་ལོ་1697ལོར།
 ② ཤོག་ངོས་332པའི་ཁྲིང་8པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1989ལོར།
 ③ ཤོག་ངོས་756པའི་ཁྲིང་6པར། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1989ལོར།

མོ་ནས་ཀྱི་ར་མོ་ཤེས་ཀྱི་ཚུ་སྤྱོད་སྐད་ནས་རྒྱལ་པོ་རང་དང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀས་
 རྒྱན་འཕྲོད་འཛིག་པ་གནང་བའི་ནད། མ་དག་བྱངས་བཅག་གི་ཞག་འཕུལ་ཉིན་
 འཕུལ་ལས་མི་ཐོན་པའི་བབས་དང་། ཏུང་འཆོ་བ་དར་མོ་ནས་ཀྱི་འང་རྒྱན་འཕུལ་
 ཞུས་ཏེ། ཐུགས་དམ་བཅག་པར་ཀྱང་སྤྱོད་ཆོ་བའི་མཆོན་མ་ཐེབས་པ་སོགས་
 ཀྱང་འགངས་ཆེ་བའི་ཞག་འཕུལ་ཉིན་འཕུལ་ཐུབ་རེས་སྤྱོད་ཏུང་ཐུར་གྱིས་མཆོན་
 རྒྱལ་པོ་རང་གི་སྤྱོད་ཆས་དང་། དེ་ནས་མ་ཐོན་རིགས་གཞུང་བཏང་གི་སྤྱོད་རིམ་རྒྱ་
 མ་འགགས་པ། དེད་ལ་ཡང་རྒྱན་དགོས་ཐེབས་པ་ཐོག་མ་ཏུང་འཆོ་དར་མོ། སྤྱིད་
 དཔེ། ཏུང་ཡིག་གསུམ་གྱི་རེས་པ་ལྟར་འཕུལ་མ་དགོས་པའི་བབས་ཡོལ་རི་སྤྱོད་
 བྱས་ཏུང་དགོས་ཚུལ་ཐེབས་པ་ཚུ་སྤྱོད་འཕྲོ་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་མི་ཐོན་པའི་ཡི་གེ་དཔོན་
 མོ་དང་སྤོན་བཅས་ལ་སྤྱོད་དངས་ནས་ཁ་དབྱེ་རྒྱ་བེར་བ་ཐམ་ག་བརྒྱབ་ནས་
 གཏད། རིག་བྱེད་སྤྱིད་མཐུ་སྤྱོད་བཏང་བའི་ཐུགས་གསེའི་གསེལ་རྒྱན་རྩ་མ་
 འགག་པ་སུལ། རྒྱལ་པོ་རང་ནས་ཀྱང་ལྟ་བཟང་སྐད་ཐོངས་གནང་བ་ལྟར་ལྟ་
 བཟང་ཞུ་ཡིག་སུལ།” ཞེས་སོགས་ཐུགས་འབྱུག་ལོའི་ཁྱབ་བརྒྱ་གཅིག་པར་སོག་
 པོ་དེ་ལས་ཉན་ཐོངས་པའི་སྐབས་སུ་དར་མོ་རྒྱན་རམས་པ་སོག་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་པར་
 བཞུགས་ཡོད་པར་གསལ། །

དར་མོ་རྒྱན་རམས་པ་སྤྱོད་ཆེའི་སྤྱིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། གངས་ལྗོངས་གསེར་རིག་
 རྒྱ་བའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམས་ལས་^①། “མཐའ་དར་མོ་རྒྱན་རམས་པ་སྤྱོད་
 ཆོ་རི་ཅམ་བཞུགས་པ་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་གོང་གསལ། 《བརྒྱད་ལེན་འཆི་སོས་
 བརྒྱད་ཅིའི་ཉིང་ཁུ་འདོད་ལྟར་དགའ་བསྐྱེད་མཐོང་བ་འཇུག་ཤོར་ནོར་བུའི་བང་
 མཛོད་》 ཅེས་པའི་མཇུག་བྱང་ལྟར་དགའ་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་ཞེས་འཁོད་
 པས་པལ་ཆེར་དགའ་ལོ་མཐོན་པོ་བཞུགས་པ་འདྲ། ལོན་ཀྱང་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་
 མཆོ་གྱི་ཐེབས་མཛོད་རྗེས་སྐབས་དེའི་ཟླ་རྒྱན་གྱིས་དར་མོ་རྒྱན་རམས་པ་དང་།
 མི་དབང་སངས་རྒྱུ་རྒྱ་མཆོ་ནམ་གཉིས་དབར་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་བྱང་ཚུལ་

① སྤྱི་ལོ་1700ལོ་ཡིན།
 ② ཤོག་ངོས་308པའི་ཐོང་11པར། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1990ལོར།

ཐད། སྒྲིན་སྤྱིང་ངག་དབང་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་གིས་བཙུམས་པའི་《མན་
ངག་རྒྱུད་ཀྱི་གཅིས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཟུར་རྒྱན་ཕྱི་མ་ལྟེ་མིག་སྤྱོད་དོན་ཀྱན་གསལ་》ཞེས་
པའི་མཛུགས་ཏུ། སྒྲིགས་རྒྱུ་ནད་ཀྱན་གསེ་བྱེད་སྒྲན་གྱི་ཚོགས། །ལ་ལ་①འུར་
རྒྱུང་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྱུངས་པས། །རྒྱུད་ཆེན་ཆོག་ལ་ཞེན་ཏེ་ལག་ལེན་རྒྱགས། །
སྒྲན་དབྱུང་ཆད་ལས་འདས་པས་ནད་པ་②བཀྱམས། །ཞེས་དང་། །ཡང་འཁོད་
པར། རྒྱུངས་སྤྱོདས་བཙོན་འགྲུས་རྒྱུང་ལ་སྒྲོབ་ཡོན་རྣམས་པར་ཞན། །རང་སྒྲོན་
③རི་ཙམ་མི་མཐོང་གཞན་སྒྲོན་④རྒྱུང་རྒྱུང་སྒྲོང་། །བསྐྱན་པའི་ནད་དོ་མི་ཤེས་
མ་བསྐྱན་མདོན་ཤེས་འཆད། །རི་རབ་རྒྱན་བཞེན་སྒྲན་རྒྱུང་འདི་རྣམས་སྤྱིང་རི་
རྒྱུ། །གསུངས་པ་རི་བཞིན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་རྒྱས་སུ། །འདུག་ཕྱིར་འགོ་ལ་ཕན་པའི་
རྣམས་བསམ་གྱིས། །ངག་དབང་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་ཞེས་བྱ་བས། །མི་རྒྱུ་དེ་
ཡི་གསུང་གི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །སྤྱོད་པའི་དོན་ཀྱན་གསེ་བྱེད་འདི་བཀོད་པས། །
འགོ་བའི་ནད་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པར་གཞིགས་ན་འགལ་བ་
ཡོད་ཚུལ་ཏེ་ཅང་གསལ། །ཞེས་གསུངས། །

ཡོན་ཀྱང་བྱམས་པ་སྤྱིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གངས་ལྗོངས་གསེ་རིག་བསྐྱན་
པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས། དར་མོའི་འབྱུངས་ལ། སྤྱི་ལོ་1638པའི་
ས་རྣམས་ལོར་ཡོན་པ་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་ཁྱུངས་ལྡན་ཡོན་ན། སྤྱི་ལོ་1700ལོར་
སོག་པོ་ད་ལས་ཏན་གྱིངས་སྐབས། །ཁོང་གིས་སྒྲན་བཙོན་བྱས་པའི་སྒྲོར་རྒྱལ་བ་
ཆངས་དབྱུངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ་བས། དེས་ན་ཁོང་དབྱུངས་ལོ་རི་
གཉིས་བར་བཞུགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་འདུག།

བཙུ་བཞི། རྒྱུ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

རྒྱུ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་

① དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ་སོགས།

② ཆེ་དགུ་འགལ།

③ དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ།

④ རྒྱུ་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེའི།

ལྷ་ལྷན་བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་གཞིས་ཀར་ཡབ་ཙམ་སྤྱོད་དང་། ཡུམ་
བྱུ་བྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་དང་། དགུང་ལོ་བཞི་ལྷན་ཐོག་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་
སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་དང་། དགུང་ལོ་བཞི་ལྷན་ཐོག་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ལྷ་ལྷན་
སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་བཅས་ནས་གཞུང་དོན་མང་པོ་གསན། འདར་ལོ་ལས་སྤྱོད་ཆེས་
དང་། སྤྱོད་རིག་པ། ལྷ་ལྷན་སྤྱོད་ལྷན་ཐོག་གི་དབང་པོ་ལས་དབྱངས་འཆར། བྱང་
པ་ལྷན་སྤྱོད་པ་ལྷན་སྤྱོད་དོན་ལས་བྱང་ཐོག་ལྷ་ལྷན་ཐོག་དང་། ཅ་སྤྱོད་སྤྱོད་
འབྲེལ་སྤྱོད་གསང་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མན་དག་བཅས་གསོ་བ་རིག་པ་སྤྱོད་
བ་སྤྱོད་མདོར་ན་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་བཞེན་ཏེ་སྤྱོད་
མིན་དང་སྤྱོད་མོང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ལ་དབྱིས་སྤྱོད་པར་མཛད། སྤྱོད་དབང་
ལྷ་ལྷན་ཐོག་ཐོག་ཆོས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་བས་ལོ་ཉེར་དུག་
གི་རིང་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ ཅེ་པོ་བྱང་དམར་པོ་ཉམས་གསོ་དང་སྤྱོད་བསྐྱེད་
གནད་། སྤྱོད་དབང་ལྷ་ལྷན་ཐོག་གསེར་གསུང་འཛམ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་བཞེད་སྤྱོད་ གསོ་
རིག་སྤྱོད་བཞེད་ཞལ་ཐང་བསྤྱོད་ཅུང་སྤྱོད་གསར་བཞེད་དང་། གསུང་ཚུལ་
སྤྱོད་ལ་ལུག་ལུགས་ཆོས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་《བེད་ཅུ་དཀར་པོ་》དང་། 《བེད་ཅུ་
དཀར་པོའི་གཡའ་སེལ་》 《གསེར་གསུང་འཛམ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་གི་དཀར་
ཆག་》 《ཁྱིམ་ཡིག་དྲངས་ཤེལ་མེ་ལོང་》 《གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་འབྱུངས་དྲང་
སྤྱོད་དབྱིས་པའི་དགའ་སྤྱོད་》 དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་བཞེད་འབྲེལ་པ་《བེད་ཅུ་སྤྱོད་
མོ་》 སྤྱོད་ལོ་༡༩༨༥ལོར་《མན་དག་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཐོག་སྤྱོད་ལྷན་ཐོག་འཛིན་གསེར་
གཙོད་པའི་རལ་གྱི་》སྤྱོད་སྤྱོད་ཐོག་པ་དང་། ལེགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
བསྐྱེད་པ་པོད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཅུ་ཙམ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི་སྤྱོད་
༡༩༨༥ལོར་ལུགས་པོ་རིང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཤིང་བྱི་སྤྱོད་ལོ་༡༩༨༥ལོར་སྤྱོད་དམག་གིས་བཀོད་སྤྱོད་།

ལེའུ་བཙུ་པ།

ཟུར་ལྷགས་གསོ་རིག་ཁམས་སྤྱོདས་སུ་དར་རྒྱུ་ལ་སྒྲུབ།

ས་བཙན་དང་པོ། ཁམས་སྤྱོདས་སུ་ཟུར་ལྷགས་གི་རྒྱང་གཞི།

གཅིག །ཁམས་པ་སྒྲར་དུ་གསོ་རིག་གི་སྤྱོད་ལས།

ཟུར་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་པ་སྒྲོལ་གཏོད་པ་པོ་ནི་ཆོས་ལྷགས་བྱུང་མཐའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཚུང་བརྒྱུད་ལས་སྤྱིང་
རས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་པ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཟུར་མཁའ་བ་
མཉམ་ཉིད་རྟོ་རྟེ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ཟུར་ལྷགས་རྒྱུ་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་
སྤྱོད་ལས་པ་གཙོ་བོ་རྣམས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྲུལ་རྣམས་བྱང་ཡོད་པ་རེད།
དཔེར་ན། ཟུར་མཁའ་སྒོ་གྲོས་རྒྱུ་པོ། རྒྱུ་པ་ཆོ་དབང་། བོད་མཁའ་པ་མི་
པམ་དག་རྣམ་རྒྱུ། ཀོང་རོང་སྤན་སྤྲོ་དོན་འབྲུབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཟུར་
མཁའ་ཨ་བོ་ཆོས་རྒྱུང་པའི་གཞུང་བཤད་དང་། མན་ངག །ཕྱག་ལེན་
རྣམས་ཆང་ལ་མ་ལོར་བ་རང་གིས་ཁུས་ཤིང་། སྤྱོདས་མཐའི་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ལ་
འཆད་སྤེལ་མཛད་པ་ནི་ཟུར་ལྷགས་བོད་ཁམས་སུ་བྱུང་པའི་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། །དེ་ལས་ཁམས་སྤྱོདས་སུ་ཟུར་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་
སྤེལ་བ་པོ་གཙོ་བོ་དེ་འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱེད་གསུམ་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་
བཟུན་འཛིན་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་འབྲུག་པ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་སྤྱུག་དང་།
ཡོངས་འཛིན་ཆོས་རྒྱུ་དཔལ་བཟང་། རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡར་འཕེལ་དབང་པོ། ཁྱོ་ཕུ་
ལོ་ཆེན་ངག་དབང་བཟུན་འཛིན་ལ་སོགས་མཁའ་པ་མང་པོའི་མདུན་ནས་མདོ་
སྤྱགས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་དུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་
མཚུག་ཅུ་རུ་ལྟོ་ཁ་བདེ་ཆེན་གསང་སྤྱགས་ཆོས་སྤྱིང་ནས་འབྲུག་པ་པརྒྱ་དཀར་
པོ་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཟུར་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་བཤད་རྒྱུ་དང་། བྱང་རྒྱུ་མཐའ་
དག་གསན་ཞིང་རང་དགོན་ཁམས་པ་སྒྲར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་ཁམས་སྤྱོདས་

ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པའི་གསེང་རིག་སློབ་གཉེན་བ་རྣམས་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་
 རྒྱུན་སྒྲིལ་བས་ཟུར་ཡུགས་ཀྱི་མིན་ལས་ཁམས་སྒྲིགས་སུ་དར་བའི་འགོ་ཚུགས། །
 དེ་ནས་དེུ་བཏུན་འཛིན་ཡུན་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ཁམས་སྒྲིགས་མེད་ཏུ་འགྲིམས་
 ཞིང་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པ་དང་། བྱད་པར་ཏུ་སྒྲན་མུ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བ་
 ལ་སློབ་བརྟུན། ཁམས་པ་སྐར་ཏུ་ཐེབས་ནས་ཁམས་སྒྲུལ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་
 བཏུན་འཛིན་མཐུན་ནས། ཟུར་ཡུགས་གསེང་རིག་གི་ཁྲིད་རྒྱུན་དང་ཡུང་རྒྱུན་ཁྲུམ།
 བོད་ཁམས་ཡོངས་དང་རྒྱ་དཀར་ནག །འཇང་ཡུལ་སོགས་སུ་སྒྲིམ་པའི་མུ་ཤིང་
 སྒོ་ལྷམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། ཚོད་ལྷ་མཛོད་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
 པའི་མེ་ཡུག་ལོ། སྤྱི་ལོ་1727ལོར་རྗེ་ཟུར་མཁར་བ་ལས་བརྒྱུད་པའི་སྒྲན་རྣམས་ངོས་
 འཛིན་ཡུགས་གཞི་བཞག་གི་ཐོག་ཏུ། མདོ་དབྱས་མཐོ་སྐང་གི་ཡུལ་གྱ་རྣམས་སུ་
 སྒྲིམ་པའི་སྒྲན་རྣམས་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས། གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་དགོངས་དོན་
 འབྱུང་བ་བཞིའི་རྣམ་རྒྱུས་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པས་རྟོག་དང་། ལུས་པ་བརྒྱད།
 ཡོན་ཏན་བཅུ་བདུན། རྣམ་གྱི་ངོ་བའི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ང་བཞིའི་རེུ་མིག་
 ལྟར། སྒྲན་རྣམས་སོ་སོའི་རོ་དང་། རེག་བྱ། ངོ་བོ་བཅས་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲན་སྒྲ་
 བདུན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་སྟོར་ཞིག་ངོས་འཛིན་དང་། གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་ལ་
 མུ་སྒྲན་དང་ཤིང་སྒྲན་སྟོར་320ལྟ་ཅམ་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་
 རེ་རེ་བཞིན་རོ་དང་། ལུས་པ། ལྷ་རྣམས། ཡོན་ཏན། སྤྱི་བའི་ཡུལ། འདྲ་བའི་
 དཔེ་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཟུར་ཡུགས་སྒྲན་རྣམས་ངོས་འཛིན་སྟོར་གྱི་བཏུན་
 བཅོས་《ཤེལ་གོང་》དང་། 《ཤེལ་ཐིང་》གཉིས་བརྩམས། སྒྲན་གྱི་རོ་ལུས་ལྷ་
 རྣམས་གསལ་བཤད་གྱི་བཏུན་བཅོས་དེ་ནི། དེང་གི་བར་ཏུ་གངས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་
 སྒྲན་མུ་ངོས་འཛིན་སའི་ཚོད་གཞི་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར། །

གཉིས། ཤར་དཔལ་སྤྱངས་པའི་སྒྲན་གྱ།

སི་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་1744 ལོར་དཔལ་སྤྱངས་ལྷ་རིག་
 སློབ་སྤྱིང་ནང་ཏུ་ཤར་དཔལ་སྤྱངས་པའི་སྒྲན་གྱ་ཞེས་པ་བཅུགས། འཚོ་བྱེད་ཀྱི་མ་
 བཏུན་འཕེལ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་མིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཨ་ལོ་ཚོས་དབང་། རྣགས་

ལུ་བཙུན་འཕེལ་སོགས་ལས་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ལ་བརྒྱད་པའི་ཟུར་ལུགས་
གསེ་བ་རིག་པའི་བྲིད་རྒྱན་དང་ལྷུང་རྒྱན། མན་དག་དང་ཕྱག་ལེན་ཆང་ལ་མ་
ནོར་བ་གནས་འདྲིར་འཆད་ཉན་གྱི་སྤོན་ལས་སྟེལ། སྐབས་དེར་བྱང་བའི་གསེ་
རིག་སྟོབ་མ་སྐད་གྲགས་ཅན་ཀམ་ངེས་ལེགས་བཙུན་འཛིན། སྤྱིང་སྒྲན་བཟ་
འབུམ་པ། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ། སུ་འཇི་ར་པ་ཆོ་དབང་དཔལ་འབར།
ཀམ་ངེས་དོན་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་བྱང་བ་མ་ཟད། བོད་ཁམས་ཐ་གྲ་ཀུན་ནས་
ཡོང་བའི་གསེ་རིག་སྟོབ་གཉེར་བ་མང་པོ་གསེ་སྦྱིང་གནང་བ་ལ། ཤར་དཔལ་
སྤངས་པའི་སྒྲན་གྱ་ཞེས་བོད་ཁམས་ཡོང་ལ་སྒྲན་གྲགས་ཁྱབ། ཟུར་ལུགས་གསེ་བ་
རིག་པའི་སྤོན་ལས་འབྲི་ཆུའི་ཤར་བརྒྱད་རུ་འཕེལ་བའི་དབུ་བརྟེས། །དེའི་རྗེས་
སུ་དཔལ་སྤངས་སྒྲན་གྱར་སྟོབ་གཉེར་ཐེབས་མཁན་རྣམས་ལས། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཚོ། འབྲུ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། སྤྱ་སྒྲན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར། རྟོང་
ནག་བཙུན་འཛིན་རབ་རྒྱས། གནས་གསར་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ། ལ་སོགས་
གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསེ་རིག་མཁས་པ་མང་པོ་བྱང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་
ལས་བརྒྱད་དེ་རྫོང་སར་དང་། ཀ་ཐོག་སོགས་ཉེ་སྒྲོར་དཔོན་ཁག་རྣམས་དང་།
ནང་ཆེན། རྫོ་ཁོག་ཁག་ལོག་རྒྱལ་རོང་། འཇང་ལུལ་སོགས་སུ་ཟུར་ལུགས་གསེ་
རིག་གི་ཕྱག་ལེན་གྱི་སྤོན་ལས་ནགས་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟར། མདོ་ཁམས་རྟོད་
སྐད་ཀུན་རུ་མཆེད་ཡོད་པ་རེད། མཁས་མཆོག་ཐང་སྤྱ་ཆོ་དབང་གི་ཞལ་གསུང་
རྟོར་ན་སྐབས་དེའི་དཔལ་སྤངས་པའི་སྤྱ་རིག་པ་དང་། གསེ་བ་རིག་པའི་བྲིད་
རྒྱན་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཁྱབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་རུ་ཤར་དཔལ་
སྤངས་པའི་སྒྲན་གྱ་ཞེས་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་སྒྲན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་བྱང་བ་རེད་
གསུངས། སྐབས་དེར་དཔལ་སྤངས་སྒྲན་གྱ་ལ་སྒྲན་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་རྣམས་ལྷག་
གཉིས་པ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་ཡོད་པ་ནི། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་གྱིས་རིན་ཆེན་
རིལ་ནག་ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་ཟིན་གྱི་མཆུག་བྱང་^①རུ། དེང་སང་གི་ཐོབ་

① སི་རུའི་བཀའ་འབུམ་ཐ་པ། ཤོག་ངོས་275ཐེང་12པར། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2014ལོར།

རྒྱལ་ཆམས་ཀྱི་ལྟར་འལ་ཆོད་དང་། རིགས་གས་ཀྱིས་ལག་ལེན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
 ཅམ་བྱེད་ཅིང་རིན་ཆེན་རིལ་བུའི་འདྲ་འབག་རྩ་མ་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
 ཡོ་རྒྱུན་པ་རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེའི་ བར་རྩ་ལྷག་ལེན་མུང་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་ལྟར་
 ལྷགས་སྟག་ ② ས་གཤི་ཆོས་བཟང་པོའི་ཉིན་ལྷགས་ར་བསམ་འགྲུབ་ཆེའི་ཕོ་བྲང་
 དང་འབྲེལ་པའི་སྦྱེད་ཆལ་རྩ་མཆོད་ཡོན་གྱི་བཞུགས་སྐར་ཕབས་ཏེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཐར་ཆགས་སུ་ལྷག་ལེན་རྩ་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱན་བུའི་སྒྲོབ་མར་ཡང་གྲུར་པ་སྒྲོ་
 གསལ་བྱང་ཡིག་པ་ཀམ་རབ་བརྟན་ལགས་ལ། དཀའ་བའི་གནས་ལ་འདྲི་མལ་
 ཞིབ་པར་ཞུས་ལ་ཟིན་གྱིས་ཏི་ལྷག་པའི་ལྷགས་སུ་སྒྲོབ་ཤིག །ཅེས་བསྐོས་པ་ལྟར་
 ཟིན་གྱིས་བྱང་རྩ། རྣམ་གསལ་ཡང་དག་རྗེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་འདི་བཞེན་
 གྲུབ་འདུག་པ་ལ་ཁོང་ལ་ཞིབ་དྲིས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབས་ཏེ། བོད་ཀྱན་རྣམས་ཀྱིས་
 མཁས་བྱུང་རྩ། བརྒྱམས་པའི་ཡིག་ཉོག་གི་ཁྱར་རྒྱུང་པ་བསྦྱེད་པའི་རིང་ལྷགས་ལ་
 ལྷག་ལོག་པ་ལྟར། ཁྱེད་རྩ་རྣམ་གསལ་གྱི་ཟིན་གྱིས་རྣམས་དཔེ་ཆོན་གཅིག་རྩ་
 བསྐྱེགས་པ་པོ་ནི་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཀམ་ཆོ་དབང་ཀྱན་བྱུང་ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱན་པའི་
 རྒྱལ་པོའི་གྲོང་བྱིར་ལྟ་ན་སྟག་གཉིས་པ། ཤར་དཔལ་སྤངས་དགོན་གྱི་རང་ཤག་
 ཤལ་ལ་རྩ་གྲུབ་པར་བགྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཇུག་པའི་《ཆ་རྒྱུའི་འགྲེལ་པ་བྱང་སྤྱོད་ཞལ་ལྱང་》
 གི་མཇུག་བྱང་ལས་③། ཤང་ལ་ཡིད་ཆེས་ལྱང་རིག་གིས། ཁྱེ་ཆོམ་བྱ་བ་རབ་
 གསལ་བ། ཁྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་མདོ་དང་པོའི། རྣམ་བཤད་འདི་ནི་གཞན་ལས་
 འཕགས། ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་སྤྱན་གྲུལ་འཛིན་པ་མི་པམ་པས་སྤྱར་བ་དགོལ།

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་སྐབས་དེར་དཔལ་སྤངས་སྤྱན་གྲུལ་མཆོན་སྤྱན་རི་
 ལྟར་ཡོད་པ་རྟོགས་བྱུང།

① རྗེ་ཞེས་པ་མི་རྩ་ཆོས་འབྱུང་ལ་ཟེར།
 ② ལྷི་ལོ་1770ལོ།
 ③ གསེང་རིག་སྐོར་གྱི་རྒྱན་མཁོ་གལ་ཆེ་བ་བདམས་བསྐྱེགས། ཤོག་ངོས་302ཐེང་20པར། མི་རིགས་དཔེ་
 རྒྱུན་ཁང་། 1989ལོར།

འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་གྱི་གསེ་རིག་ཆོས་འབྱུང་ལས་①། “འཇམ་མགོན་
སི་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཟུར་གཉིས་ཁྱད་མེད་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས། སྐད་
རིགས་ཀུན་མཁྱེན་པས། རྒྱ་ཡི་སྒྲན་པ་རྣམས་ལས་ཅ་ཅུ་སྒྲན་སྦྱར་སོགས་འགའ་
ཞིག་གསན་ནས་ད་ལྟའི་ཁོང་མ་འདིས་གནང་བའི་སྒྲན་དབྱེད་ཐང་ཤུ་^② ཆེན་མོ་
ལས་སྒྲན་སྦྱར་འགའ་ཞིག་དང་། ཅ་བརྟག་ཐབས་གྱི་གཞུང་རྣམས་བོད་སྐད་རུ་
བསྒྱུར། རྒྱ་བལ་གྱི་སྒྲན་པ་རྣམས་ལ་དྲིས་ནས་རྒྱ་བལ་རུ་སྦྱོར་པའི་སྒྲན་ངོ་རྣམས་
དང་། རྒྱ་ནག་དང་འཇར་ལི་སུ་རྣམས་གྱི་སྒྲན་རིགས་རྣམས་ཅད་བཅད། སྒོ་མོན་
རོང་འཆམས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དག་ཐེར་གནང་། བོད་སྒྲན་རྣམས་ཀྱང་
སྟོ་བྱང་སོ་སོའི་ལུགས་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ལ། ལེགས་པར་དྲིས་ནས་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་ཡིན་ཅིང་། འབྲུམ་བཙོས་ཅུ་བཙོས་སོགས་སྒྲན་ཡིག་འགའ་རེ་ཡང་མཛད།
ཕྱི་རྒྱུད་གྱི་ཟིན་ཆུང་དང་། དདུལ་ཅུ་བཙོ་བཀྱ་དང་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་སོགས་གྱི་
ཐུག་ལེན་གནང་སྐབས་གྱི་ཟིན་བྲིས་དང་། རྒྱ་ཡི་ཅ་མདོའི་ཟིན་ཆུང་བདག་གིས་
བཀོད་པ་འདི་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། གསེ་རིག་གི་སྒྲོབ་མའི་ཆོགས་ཀྱང་བོད་ཁམས་
འཇར་རྒལ་རོང་སོགས་སྟོགས་ཀུན་རུ་ཤིན་རུ་མང་བ་ཡོད་དོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལས། “སོ་བོས་ནི། རྩེ་ལུ་པ་ཆེན་པོ་དང་། དར་
མོ་སྒྲན་རམ་པ་ལ་ཆོ་ལྷོ་ཀམ་བསྟན་འཕེལ་གྱིས་ཁྱེས། དེ་ལ་བདག་གི་ཁུ་བོ་དག་
དབང་འཇམ་དབྱངས་གིས་ཁྱེས་པ་ལས་ནོད་པ་དང་། ཡང་། རྩམ་སྤྱི་མི། ཐུག་
དཔོན། དཀོག་མཆོག་དཔལ་བཟང་། བྱམས་པའི་མཆོན་ཅན། པཎ་ཆེན་མགོན་
དཔལ་བ། འགྲོ་དོན་ལེགས་པ། སྒྲན་ལྟ་དོན་གྲུབ། སྒྲོམ་པོ་བ་མི་ཕམ་ཆོས་གྱི་
དབང་ཐུག་ འབྲི་གུང་ཆོས་གྲགས། ཆོ་དབང་བསྟན་པ། དཔོན་ཆང་ཡེ་ཤེས།
ཐུག་མཛོད་སྦྱོར་མཆོག །སི་རུ་རིན་པོ་ཆེ། དེ་ལས་ཀྱང་ནོད་པའོ། །

ལག་ལེན་གྱིས་རྒྱན་ནི། འབྲི་གུང་ཆོས་གྲགས། གར་དབང་རུག་པའི་བླ་སྒྲན་པ་

① འབེ་ལོའི་གསུང་ཚམ་སྟོགས་བསྒྲིགས། ཤོག་ངོས་172ཕྱིང་4པར། བོད་ལྗོངས་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྒྲན་
ཁང་། 2013ལོར།

② ཐང་ཤུ་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་ཡིན་པར་འདྲ། ཀྱང་དབྱེའི་དཔེ་ཆའི་མིང་།

སྒྲུབ་མོ་ཆེ་བ་འདིས་གཅིས་བརྟུས་སོགས་མང་དུ་མཛད། དེས་མཁྱེན་ཅི། གསལ་
བྱེད། ལམ་ལོ་ཆོས་དབང་། སི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡང་། མཚུར་སུ་མེ་སྒྲུབ་པ་
སོགས་ནས་སྒྲུགས་ཀྱི་ཞེས་ཆི། སི་དུ་རིན་པོ་ཆེ། དེ་ལས་བདག་གིས་ཐོས་སོ། །

ཁོ་པོ་ནི་བྱང་པ་རིག་ལུན་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་དེ་ལས་བརྒྱད་
པའི་ལུང་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་བསམ་ཞིང་། རྩོམ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་ནས་བརྒྱད་པའི་
ལུང་རྒྱན་ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་ཡོད་ཅིང་། དེ་བྱང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲུམ།
དེ་ལྟ་བུ་གསེང་རིག་གི་ཆོས་འབྱུང་འདི་ནི་ལྟ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་འགྲེལ་པ། ལྷ་ལི་ཉོ་
ཏ། ཟླ་བེར་སོགས་བོད་འདིར་སྤར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་གཞུང་ལུང་མ་རྒྱུས་དང་། ཅ་
དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིས་དར་གྱི་སྒྲོན་པའི་སྒྲུབ་དག་རྒྱ་འགྲེལ་བསྟན་འབྱུར་
དུ་མ་རྒྱད་པ་དེ་དང་། མདོན་བརྗོད་སྒྲ་ཆོགས་གསལ་བའི་མཛད་བྱང་དུ་བྱུང་
བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྒྱ་ནག་དུ་སྒྲུབ་གྱི་དབྱེད་ཚུལ་གསར་འབྱུར་རྒྱུས་དང་། ཟུར་
མཁར་བ་ཕྱི་མའི་གསུངས་རྒྱུས་དཔང་པོར་བྱས། ཁོག་དབུབ་སྤུ་མ་རྒྱུས་ལ་ཞུ་
དག་བྱས་སྟེ་ལེགས་བཤད་དུ་སྤང་བ། འདིར་ས་བཅད་ཅུ་ལས་སྒྲོར་སྒྲོས་སུ་མ་
བཞོད། གསེང་དབྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སྤུ་ཕྱིར་བྱུང་བའི་མིང་རྒྱུས་ཀྱང་། ཁོག་དབུབ་དུ་
འཁོད་རིགས་སལ་ཆེར། འདིར་མ་གྲིས་པའི་གསེང་དབྱེད་ཀྱི་ཁོག་དབུབ་ཀྱན་གྱི་བུ་
ཡིག་སྒྲོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་འདི་ནི་ཕུ་འཛི་ར་པ་ཆེ་དབང་དཔལ་འབར་ལ་
ཡིག་ཆ་རྒྱུས་སྤྲད་ནས་བྲི་བཞོད་བཅོལ་སྟེ། སྤར་ཡང་ཆོག་དོན་ལ་བསྟོན་འཕྲི་
ཞུ་དག་སོགས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་ཆེ་དབང་ཀྱན་ཁྱབ་སྟེ་འདིས་ཀྱང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ནད་རིགས་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་།
ཞེས་ཟུར་ལུགས་གསེང་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་དཔལ་སྤངས་
སྒྲོགས་སུ་བརྒྱད་ཚུལ་གསལ་པོ་ཞེས་གསུངས་འདུག །སྒྲོབ་སྤྱིང་འདིའི་ནད་དུ་བྱུང་
བའི་གསེང་རིག་གི་དག་སྒྲོབ་སྒྲོར་ལ། གསེང་རིག་འཛིན་གྱི་ཐོག་མར་དབུ་བརྟེས་
པའི་སྐབས་སུ་སི་དུ་ཆོས་འབྱུང་དང་། དཔོན་པོ་ཀམ་ངེས་ལེགས། དཔོན་ཀམ་
བསམ་གཏན། འབེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀྱན་ཁྱབ། སྤྱིང་སྒྲུབ་བཀྲ་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
གསེང་རིག་རབ་འབྱུངས་པ་མང་པོས་ཞལ་བྲིད་གནང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་སྤྱིན་

ལས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བའི། གསེ་རིག་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔོན་སྤྱལ་ཀམ་རིན་
ཆེན། ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། འརྱ་མི་པམ། གནས་གསར་བཟླ་འཕེལ། ར་
ཡོག་བསྟན་འཕེལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

ས་བཅས་གཞིས་པ། ཁམས་ཚྱོགས་སུ་དབྱེ་ཆུ་

བཙོ་བཟུའི་ལག་ལེན་སྟོང་།

གཅིག ཁྱིཾ་ཆོགས་རྩིང་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་བྱུང་ཚུལ།

དེ་ནས་དབྱལ་ཆུ་བཙོ་བཟུ་བྱེད་པའི་ཕྱག་ལེན་དམར་བྱིད་ཀྱི་གདམས་ངག་དེ་
རུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ནང་དུ་ཁམས་ཚྱོགས་སུ་རྒྱན་འཛིན་བྱས་ཚུལ་ནི། རབ་
བྱུང་བརྒྱུ་གསུམ་པའི་མེ་པག་ལོ། སྤྱི་ལོ་1767ལོར་སྡེ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་སྟོ་གོས་རྒྱལ་
མཆོན་གྱིས་སྤྱན་བདག་གནང་སྟེ། སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་གྱིས་ཀམ་ཐོག་རུ་
རྩམ་ཐོག་ནོར་བུ་ཆེའི་པོ་བྱང་རུ་ཕྱག་ལེན་མཛད། སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ། རུང་འཆོ་བ་
གུ་རུ་འཕེལ་དང་། འཕེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀུན་བྱལ། སྤིང་སྒྲན་བཟླ་ཤིས་འབུམ་སོགས་
ཡོད། ཁྱུར་ཡང་ལུགས་སྟག་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཟང་པོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1770ལོར། སི་རུ་
ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་དང་། ས་སྟོང་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་མཆོད་རྒྱུང་གིས་མཐུན་རྒྱུན་
སྤྱར་ཞིང་། ལུགས་ར་བསམ་གྲུབ་ཆེའི་པོ་བྱང་དང་འབེལ་བའི་དགའ་ཆལ་གྱི་སྐར་
ཆེན་རུ་དབྱལ་ཆུ་བཙོ་བཟུ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་དང་། རིན་ཆེན་གང་སྟོར་རིལ་
ནག་ཆེན་མོ། རིན་ཆེན་ཡང་ཟབ་རིལ་བུ། རིལ་ཆེན་མང་སྟོར་ཆེན་མོ། གསལ་
བྱེད་ལུགས་རིལ་སོགས། བསྟུ་སྟོར་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཀམ་
རབ་བརྟན་གྱིས་ཟིན་བྲིས་རྒྱས་པ་བཏབས། །

རབ་བྱུང་བརྒྱུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་1795ལོར་སྡེ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེ་དབང་
ལྷ་མོས་སྤྱན་བདག་གནང་སྟེ། ཀམ་རིས་དོན་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ལྷང་ར་ལྷ་ལྷ་འཆི་
མེད་དགའ་ཆལ་རུ་དབྱལ་ཆུ་བཙོ་བཟུ་ཆེན་མོ་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་ཆེན་མཛད། དེའི་ཕྱི་
ལོ་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1796ལོར་སྐར་མའི་འཕྲོ་སྟེ། ས་སྟོང་ཆེ་དབང་ལྷ་མོས་སྤྱན་
བདག་གནང་སྟེ་ལྷང་ར་འཆི་མེད་དགའ་ཆལ་རུ། དཔོན་སྤྱལ་ཀམ་རིན་ཆེན་གྱིས་

དབང་རིལ་ཤེལ་དཀར་མཆོད་རྟེན་དང་། རིན་ཆེན་དབང་རིལ་རྟ་རི་མ། རྩ་
བསམ་འཕེལ། ཟླ་ཤེལ་ཆེན་མོ་སྐུ་མཁུ་བཟུ་སྐྱུར་ཕྱག་ལེན་མཛད། སྐུ་ཕྱད་
ནམས་ས་སྐྱུར་སྐྱེ་བཟའ་ཆོ་དབང་ལྷ་མོ་ལ་ཕྱལ། མི་པམ་སྐུ་འགྲེལ་རྩ་སྐྱུ་
བརྗོད་གནང་བའི་སྐུ་རག་དཔེར་བརྗོད། བཅུད་ཀྱིས་ལོང་པའི་སྐུ་མཆོག་འདི་
ལུ་བས། །ས་སྐྱུར་དབང་མོའི་པརྩ་རྒྱས་ཀྱར་ཅིག །ཅེས་པའི་སྐུ་རག་འདི་
སྐུ་མཁུ་དེ་རྩ་ཕྱད་བའི་བཤད་སྟོལ་ཡོད། །

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྐུ་ལྷ་སྐྱེ་ལོ་1820ལོར་ལྷ་དགོ་རྒྱལ་པོ་ཆོ་དབང་
རྩོ་རྒྱལ་ཡོན་སྐྱུར་གནང་སྟེ་འཇམ་མོག་ཅོར་བུའི་ཅེར་བྱ་འཆོ་བ་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་
ཆོ་དབང་ནས་དུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོ་དང་། རིན་ཆེན་གང་སྐྱུར་རིལ་ནག་
ཆེན་མོ། རྩ་བསམ་འཕེལ། རིན་ཆེན་མང་སྐྱུར་ཆེན་མོ་སྐུ་མཁུ་བཟུ་བཟོ་མཛད།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཁྱི་སྐྱེ་ལོ་1838ལོར། ཀྱམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་
ཐེག་མཆོག་རྩོ་རྒྱལ་ཡོན་སྐྱུར་གནང་ནས། མཁས་དབང་ཀྱམ་ཆོ་དཔལ་གྱིས་ཆབ་
མདོ་ཀྱམ་འི་སྐར་རྩ་དུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོ་དང་། རིན་ཆེན་གང་སྐྱུར་རིལ་
ནག་ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་མཛད། །

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག་སྐྱེ་ལོ་1856ལོར་འཇམ་དབྱངས་མཁུ་བཙེ་
དབང་པོས་ཡོན་སྐྱུར་གནང་སྟེ། བྱུང་འཆོ་བ་ཀྱམ་ཆོ་དབང་རབ་བཟན་གྱིས་
རྩོ་གསར་བཀྱ་ཤིས་ལྷ་ཅེར་དུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོ་དང་། རིན་ཆེན་གང་
སྐྱུར་རིལ་ནག་ཆེན་མོ། རིན་ཆེན་ཡང་ཟབ་རིལ་བུ། རིན་ཆེན་མང་སྐྱུར་ཆེན་མོ།
དབང་རིལ་ཤེལ་དཀར་མཆོད་རྟེན། བསམ་འཕེལ་རིན་ཆེན་བཅས་བཟུ་སྐྱུར་གྱི་
ཕྱག་ལེན་གནང་། །

རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ཆུ་སྐེལ། ལྷ་སྐྱེ་ལོ་1872ལོར་བོད་གཞུང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་
སྐྱོན་འཇིགས་མེད་ཆོ་རིང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ཡོན་སྐྱུར་གནང་སྟེ། ཀོང་སྐུ་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁུ་བཙེ་འི་དབང་པོ་ནམ་གཉིས་གྱིས་གཙོ་
འགན་བཞེས་ཁིང་འཇུ་མི་པམ་སྐུ་མཁུ་མཁས་པ་མང་པོས་མདོ་སྐད་ཉག་ཤོད་རི་
རྒྱལ་དགའ་ལྷན་ཀྱན་ཁུབ་རྩོད་རྩ་དུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོ་དང་། རིན་ཆེན་

མང་སྒྱུར་ཆེན་མོ། མཁུན་བཙེའི་དགོངས་བཅུད་ཟླ་ཤེལ་བདུད་ཅིའི་རིལ་བུ་
སོགས་བསྐྱུར་གྱི་ཕྱག་ལེན་མཛད། སྐབས་དེར་འཇུ་མི་ཕམ་ཡང་ཞབའ་འབྲིང་
པའི་ལས་གཤམ་དུ་བཞུགས།

རབ་བྱུང་བཙེ་ལྔ་པའི་ནང་སྒྲོར་ཞིག་དུ་ཀམ་ཐོག་སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོས་ཡོན་
སྒྱུར་གནང་། འཇུ་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་ཀམ་ཐོག་རྩོམ་གྲུབ་དུ་དབུལ་ཚུ་
བཙེ་བཀྲའི་ཆེན་མོ། རིན་ཆེན་མང་སྒྱུར་ཆེན་མོ་སོགས་ཕྱག་ལེན་གནང་། །ཡང་
རབ་བྱུང་བཙེ་ལྔ་པའི་ནང་སྒྲོར་ཞིག་དུ་དཔལ་སྤྲངས་སི་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཡོན་སྒྱུར་
གནང་། མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་དཔལ་སྤྲངས་སུ་ཕྱག་ལེན་མཛད། །

དེ་རྗེས་སུ་རྩི་གང་ཀམ་དགའ་བའི་དབང་པོས་དཔལ་སྤྲངས་སུ་ཐེངས་གཅིག་
ཕྱག་ལེན་གནང་ཡང་ལེགས་ལམ་དུ་མ་སྤྱོན་པར་དུག་དུ་ཟུར། དེས་རྩིས་མང་
པོ་ཞིག་ཆུས་ཐོས་སུ་སོང་། དེའི་མདུན་ནས་ཀེ་སྤྱི་ལ་ཨ་ཆང་གིས་བསྐྱབས། །

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལ་1933ལོར་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེ་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་དང་། ཀེ་སྤྱི་ལ་ཨ་ཆང་རྣམ་གཉིས་གཙོར་བྱས་པའི་རྟ་རྒྱུང་ཆོ་རིང་ཆོས་
འཕེལ་དང་། བསམ་འགྲུབ་དགོན་པའི་ཕུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས། བལ་ཆོ་ལྷ་རྩེ། སྤྱི་
སེ་ཞབས་ཐང་སྤུལ་སྤྱི་ལ་འཇམ་དབྱངས་སེང་གེ་སོགས། སྐད་གསལ་ཆེ་བའི་ལྷ་རྩེ་
ཆེན་པོ་བཅུ་གསུམ་ཅན་འདུས་ནས་རྩོང་གསར་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་ཅེར་ཕྱག་ལེན་ཡང་
དག་པར་གནང་། རྟ་རྒྱུང་ཆོ་རིང་ཆོས་འཕེལ་ལས་ཁྲོ་རྩ་ཆོ་རྣམ་ལ་བརྒྱད་དེ་
དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས། སྤྱི་ཆོགས་གསར་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་དར་ཚུལ།

ཁྲོ་རྩ་མཁན་པོ་ཆོ་རྣམ་མཆོག་གིས་རིན་ཆེན་དབུལ་ཚུ་བཙེ་བཀྲའི་ཕྱག་ལེན་
བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་བྱུང་པར་སྤེལ་བའི་ཕྱིན་ལས་སྒྲོར། ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བཅུ་
དྲུག་པའི་མེ་སྤུལ་ལོ་སྤྱི་ལ་1977ལོར་སྤེལ་བའི་ཁྲོ་རྩ་ཆོས་གསལ་
དང་ལྷན་དུ་དབུལ་ཚུ་བཙེ་བཀྲའི་ཐོག་མར་བཙོས་པས་ལེགས་བྱུང་བྱུང་། །དེའི་ཕྱི་
ལོ་སྤྱི་ལ་1978ལོར། རྩེ་དགེ་བོད་སྤྱི་ལ་ཁང་གིས་གདན་ཞུས་ལྷན་རྩེ་དགེ་བོད་ཐེངས་
ནས་དབུལ་ཚུ་བཙེ་བཀྲའི་ཕྱག་ལེན་གནང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་རྩེ་དགེ་བོད་ཐོད་

ཆོས་སྤྱིང་དང་། སྒྲིང་ཡུང་མཆོར་ཕུ་རྣམས་ཕེབས་ནས་འབྲུག་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་
 དབང་ཕྱུག །ཡོངས་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་། རྒྱབ་བརྒྱད་ཡར་འཕེལ་
 དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མདུན་ནས། བཀའ་བརྒྱད་པའི་གཞུང་གདམས་རག་སྤྱི་
 དང་། བྱད་པ་འབྲུག་པའི་བྲིད་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་ཙུ་བཟང་ནས་སློབ་གཉེར་
 གནང་བས་མཁས་པའི་མཆོན་སྟན་རྒྱས། དགུང་ལོ་བཙུ་བདུན་ཐོག་སྤྱིར་ཡང་
 རང་དགོན་ཏུ་སྤྱིར་ཕེབས་ཏེ། འཆད་ཉན་སློམ་རྒྱབ་ཀྱིས་བྲིན་ལས་བསྐྱུངས།
 དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱིར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་གནང་སྟེ་བསམ་
 ཡས་མཆིམས་ཕུ་དང་། སྤྱིན་གྲོལ་སྤྱིང་སོགས་སུ་གནས་མངལ་དང་། སྤྱིན་སྤྱིང་
 ལོ་ཆེན་རྒྱུ་སྤྱིང་། ལོ་རྒྱུན་གཏེར་བདག་སྤྱིང་པ་རྣམས་ལས་རྟིང་ཡུགས་གི་
 དབང་ཡུང་དང་གདམས་རག་འགའ་ཞིག་གསན། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཆེན་རག་དབང་
 བཏུན་འཛིན་དབང་པོ་ལས་ཅིས་དང་། སྤྱི་རྒྱན་རག །ཐེབ་སྤྱིར་སོགས་ཐ་སྤྱད་
 རིག་གནས་མང་པོ་གསན། རྟོགས་ལུན་སློ་ལུན་རབ་འཕེལ་ལས་རྟོན་གི་ཆོས་
 སྤྱིར་གསན་པ་སོགས་ཀྱབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཡུགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱངས་
 ཆོད་པར་བསྐྱབས། ཕྱག་ཆེན་འགྲེལ་རིག་ཆེན་མོ་སོགས་གསུང་འབུམ་ཡང་པོད་
 བཙུ་བདུན་ཡོད་པར་གྲགས། འབྲུག་པ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས་བརྒྱད་པའི་རྩུར་
 ཡུགས་གསོ་བ་རིག་པའི་བྲིད་རྒྱན་ཞུས་ཏེ་ཁམས་སྒྲིགས་སུ་སྤེལ་བ་ནི་རྩུར་ཡུགས་
 ཁམས་སྒྲིགས་སུ་དར་བའི་ཐོག་མར་ཡིན་པར་འདྲ། སློབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱབ་ཆེན་
 ལ་མཁར་བདེ་ཆེན་དོ་ཨེ། དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བཏུན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས།
 ཡོངས་འཛིན་འཇམ་དཔལ་དཔལ་པོ། སི་ཏུ་པའ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། ཟུར་
 མང་རོལ་བའི་དོ་ཨེ། ཟུར་མང་ཆེ་ཆང་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མཁས་པའི་
 མཆོན་སྟན་ཅན་མང་པོས་ཞབས་ལ་གདུགས། མཐར་ས་སྤེལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༢༥ལོར་
 དགུང་གྲངས་ཞེ་དགུའི་ཐོག་སྤྱི་གཤེགས། །

གཉིས། དེའུ་དམར་བཏུན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས།

དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་ནི། རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པ་རྒྱ་བྱི་སྤྱི་
 ལོ་1672ལོར་ཡབ་དོ་ཨེ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་དཀར་མོ་བཟའ་སྟ་དགའ་གཉིས་

ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ལམ་སྐྱེ་གོ་འདྲི་གསེར་ཁ་ཅུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ཅམ་ནས་ཡབ་
 དང་ཁྱ་བོ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་ནས་དབུ་བཅམས་ཏེ་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་
 ལ་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་རིག་
 གནས་ཀྱན་ལ་ཐོས་བསམ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་བོད་ཆེན་པོའི་སྡེ་རས་འདྲིར་
 དེའུ་དམར་པའ་ཆེན་ཞེས་པའི་མཆོན་སྟོན་གྱིས་བྱུང་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བརྒྱ་
 བདུན་ཐོག་ཁམས་པ་སྐར་རུ་ཐེབས་ནས་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ཅ་
 བའི་སྤྲ་མར་བཞེན་ནས་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། སྒོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་ཐུན་
 མོང་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་གསན་བསམ་མཛད།
 དེ་ནས་ཁམས་སྤྱལ་ཀྱན་དགའ་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ནས་དབུས་གཙང་སྤྱོད་སྐྱེ་
 སྤྱོད་གཞེར་བྱེད་པར་ཐེབས་དགོས་པའི་སྤྱལ་མ་གནང་བ་ལྟར་དབུས་སྤྱོད་སྐྱེ་
 ཡོ་རྒྱུན་སྒྲིན་སྒོ་ལ་སྤྱིང་གི་གདུང་སྐྱེ་པ་ད་མ་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུང་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་གསང་བ་སྤྱིང་པོ་སོགས་རྒྱུས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐྱོར་རྒྱམས་གསན། སེར་ཐེག་
 ཆེན་སྤྱིང་རུ་ཐེབས་ཏེ། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་
 པ་མཛད་ནས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་ཞེས་པའི་མཆོན་གསོལ།
 དེ་ནས་མཆོར་ཕུར་དགོན་རུ་ཐེབས་ཏེ། དཀར་ནག་རྩིས་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་
 ཀྱན་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། ཁམས་སྤྱོད་སྐྱེ་གོ་འདྲི་ཅུ་དེའུ་
 དམར་ཐབ་རྒྱས་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་ཐུག་བཟུང་། ཐེ་སྟོན་གསུམ་སོགས་ནང་དོན་
 རིག་པའི་སྐྱོར་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་ཐ་སྟོན་རིག་པའི་སྐྱོར་རྒྱམས་སྤྱལ་
 ལྟན་གྱི་སྤྱོད་མ་མང་རུ་བསྦྱངས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ལེགས་པར་རྒྱ་ཆེར་སྤྱེལ། མདོར་ན་
 ཁམས་སྤྱལ་མཁས་དབང་ཀྱན་དགའ་བསྟན་འཛིན། ཀམ་ཐོག་དགེ་རྩེ་རིག་འཛིན་
 ཆེ་དབང་ཅོར་བུ། ཉིད་ཀྱི་ཨ་ཁུ་ནམ་མཁའ་ཤེས་རབ་སོགས་བཤེས་གཞིན་རུ་
 མའི་མདུན་ནས་གསོ་རིག་གིས་མཆོན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་
 པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་སྟན་གསུམ་གྱིས་
 བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་བྱུང། བོད་ཡུལ་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་འབྲོག་ཀྱན་
 རུ་ཐེབས་ཏེ་ཡུལ་ལུང་དེ་དག་སོ་སོའི་སྟན་རྩིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། གསོ་རིག་

མཁས་པ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་རིག་པའི་བསྐྱོར་གནང་བ་དང་། སློབ་མའི་གཙོ་
བོར་ཁམས་སྤྱོད་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རྩོད་ལྷ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་མིས་
སོགས་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། དགེ་སློབ་
གཉིས་ཀར་བྱུར་པ། དཔལ་སྤངས་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཏེ་ཁོང་གིས་སི་རུའི་
མདུན་ནས་གསེ་རིག་སྒྲོར་བསྐྱབས་པ་དང་། སི་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁོང་གི་མདུན་
ནས་སྤྱོད་རིག་པ་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོར་སི་རུའི་རྣམ་ཐར་རུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། ཁོང་གི་
སྤྱོད་གཅིག་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེ་ཤོས་དེ། སྤྱི་ལོ་1727པའི་མེ་ལྷག་ལོར་བཙུམས་པའི་
སྤྱན་རྒྱས་ཀྱི་རོ་རུས་ལྷ་རྗེས་སོགས་གསལ་བཤད་མཛད་པའི་བསྟན་བཅས་《ཤེལ་
སྒྲོང་》དང་། 《ཤེལ་སྒྲོང་》གཉིས་བཙུམས་པ་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་《སྤྱན་གྱི་ལག་
ལེན་གཅིས་བསྐྱས་ཀྱན་གསལ་སྤང་མཛོད་》 《གཏར་གའི་གདམས་པ་ཉིས་
འབྲུགས་རྟོག་མ་རྒྱུངས་འབྱེན་ཀེ་ཏ་ཀ》 《མེ་བཙའི་གདམས་པ་ཤེལ་དཀར་མེ་
ལོང་》དང་། 《རོ་བསྐྱབས་སྒྲོར་བ་དོན་ཚད་ཆོག་བསྐྱས་》 《ཉིར་ལྷ་བརྒྱ་ཅའི་
སྒྲོར་བ་བདུད་ཅི་ཤེལ་དཀར་སྒྲོང་བ》། 《གསེ་བ་རིག་པའི་ཆོས་འབྱུང་རྣམ་ཐར་
རྒྱ་མཚོའི་བསྐྱབས་དྲང་སྤྱོད་དཔྱད་པའི་འཇུག་སྒྲོང་》 སོགས་བསྟན་བཅས་སྤྱོད་
ཆོགས་ཆོན་པ་བརྒྱ་ལྷག་ཅུ་མཛད་ཡོད་དོ། །

གསུམ། སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས།

སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནི། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཉེ་སྤྱི་
ལོ་༡༧༠༠ལོར་ཨ་ལོ་དིང་རིང་སྒྲོང་རུ་ཡབ་ངག་དབང་ཆེ་རིང་དང་། ཡུམ་སྤྱོད་འབྲུ་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱུངས། འབྱུངས་ལོ་དངོས་ས་ལོས་ལྷ་བ་བཙུ་གཅིག་པ་
ཡིན་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་ཀམ་པས་སི་རུ་ལྷགས་འབྲུག་ལོ་པ་ཨ་ལོར་འབྱུངས་ཞེས་པའི་
ལུང་ལྟར་དགྲང་སྤྱོད་ལྷགས་འབྲུག་བཙུ་སྤྱོད་འདི་བྱུང་འདུག །ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
ལ་སྤྱན་སྤྱོད་མཆོད་བཞི་འབྱུངས་པ་སྤྱི། དང་པོ་དཔལ་སྤངས་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་
གནས། གཉིས་པ་དཔོན་ཀམ་བསམ་འཕེལ། གསུམ་པ་དཔོན་ཀམ་ངེས་ལེགས་
བསྟན་འཛིན། བཞི་པ་དཔོན་ཀམ་བསམ་གཏན་བཅས་སོ། དགྲང་ལོ་གསུམ་པར་
རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེས་སི་རུའི་ཡང་སྤྱོད་རུ་དོས་འཛིན་མཛད། ལྷ་དམར་

བརྒྱད་པ། དགོན་མཆོག་ནམ་མཁུལ་གྱིས་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཕྱིན་ལས་ཀྱན་
ཁུབ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མཆོན་གསལ། དགྲུང་ལོ་ལྷ་ནས་ཡབ་ཀྱི་
རྒྱུ་རྒྱུ་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱན་པར་སླ་མ་དཔལ་གྱུབ་ཀྱི་མཛུན་
ནས་སྐར་ཆེས་དང་། སྒྲ། སྒྱན་ངག་སོགས་གསན། ལ་ལོ་སླ་མ་ཀྱན་མཁུན་གྱི་
མཛུན་ནས་ནང་དོན་རིག་པའི་སྒྲོར་གསན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་ཐོག་དབུས་
སུ་ཕེབས། ལྷ་དམར་བ་བརྒྱད་པ་དགོན་མཆོག་ནམ་མཁུལ་གྱི་མཛུན་ནས་དགེ་ཚུལ་
གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། མཆོན་ཀླུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་
ཞེས་གསལ། དེ་ནས་ཀླུ་པ་ལྷ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་པའི་སླ་མ་དམ་པ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱུང་ནས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་སྒྲོར་དང་། དེ་ཉིད་རིན་པོ་ཆའི་མཛུན་
ནས་བཀའ་བརྒྱད་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་རྒྱུང་མའི་ཆོས་སྒྲོར་ཡང་འགའ་ཞིག་
གསན། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལོར་སླར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་དེ་ཀླུ་པ་ལྷ་དམར་
ནག་གཉིས་དང་ལྷན་རྒྱུ་བལ་ཡུལ་རྒྱུ་ཕེབས་དེ། དེར་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་
མཁས་པ་མང་པོར་གཏུགས་དེ་སྤྲོད་དང་། སྒྱན་ངག་ཁང་ན་བརྗོད་སོགས་རིག་
པའི་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་བསྐྱབས། བོད་རྒྱུ་མ་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་གཞུང་མང་པོ་
མངལ་དེ་དོགས་གནད་མང་པོ་སྟོན། དེ་ནས་ཚུར་བོད་རྒྱུ་ཕེབས་དེ་ལྷ་དམར་
བའི་མཛུན་ནས་དགེ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ཞུས། རྒྱ་ལའི་སླ་མ་སྤྱི་ཕྱིར་བརྒྱན་པ་བསྐྱལ་
བཟང་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱུང་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པའི་
ཆོས་སྒྲོར་གསན། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་པ་དང་། སྤེ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་
ཆེ་རིང་གིས་ཞལ་བཀོད་ལྟར་གཉེར་ཆེན་ཆོས་སྒྲོང་བཟང་པོས་ལས་གཞིའི་འགན་
བཞེས་དེ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༢༧ ལོར་སྤེ་དགེ་དཔལ་
སྤངས་དགོན་རྒྱབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གྱིང་ཕྱག་བཏབ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་
ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལོར་དཔལ་སྤངས་ལྷ་རིགས་སྒྲོབ་གྱིང་གསར་འཛུགས་གནང་།
དགོན་དེར་བོད་ཀྱི་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ། ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་
པའི་སྒོལ་བྱེས། ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་སྒྲན་གྱ་ཞེས་གངས་ལྗོངས་ཡོངས་ལ་སྒྲན་
པའི་གྲགས་པས་བྱབ། སྒྲོབ་གྱིང་དེར་སྒྲོབ་གཉེར་གནང་བའི་གསེང་རིག་མཁས་པ་

དཔོན་པོ་ཀམ་ངེས་ལེགས། མྱིང་སྒྲན་བཀྲ་འབྱམ་པ། ཀམ་རིན་ཆེན། ཀོང་སྤུལ་
 ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། གནས་གསར་བཀྲ་ཤིས་ཚོས་འཕེལ། ར་ཡོག་བསྟན་འཕེལ།
 འཇུ་མི་ཕམ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་གསོ་རིག་མཁས་དབང་པོ་བྱང་ཡོད།
 སི་རུ་ཚོས་འབྱུང་ནི་བོད་ཁམས་ཙམ་རུ་མ་ཟད་བལ་ཡུལ་དང་། རྒྱ་གར། འཛར་
 དང་། རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཡུལ་དེ་དག་གི་མཁས་པ་རྣམས་དང་བསྟོ་
 མྱིང་གནང་ཐུབ་པ་མ་ཟད། རྒྱ་དང་རྒྱ་རིག་པའི་སྒྲོར་ལ་མདོ་ཁམས་ཤར་སྤྱོདས་
 རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་རུ་ཐེངས་འགར་ཕེབས་ཏེ། བོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཡིག་གི་འབྱུང་ཁུངས་
 དང་། གནས་བབས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་སི་རུ་འབྲེལ་ཆེན་བཅམས།
 རྒྱ་གར་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་དང་ལ་ཐོག་པ་མི་མངའ་ཞིང་། བོད་རྒྱ་དང་ལའང་
 ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་རོང་བའི་རྒྱ་དང་སོགས་ཡུལ་རྒྱ་དང་མང་པོ་ལ་ཐོགས་
 པ་མེད་པ་སྤྱ་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག །ཁྱད་པར་རུ་ཟུར་མཁར་གྱི་མའི་སྟོབ་
 བརྒྱད་འཛིན་པ་འབྲི་ཁུང་དཔོན་ཚང་ཡེ་ཤེས་དང་ཀམ་བསྟན་འཕེལ་སོགས་སྟོབ་
 དཔོན་རུ་མའི་བྱང་ནས། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་གདམས་མན་ངག་མཐའ་དག་
 གསན་བཞེས་མཛད། འཛར་གི་མཁས་པ་རར་ཆེ་ལེགས་མཛད་ལས་རྒྱ་ལུགས་
 གསོ་རིག་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ས་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་དང་། རར་སྒོ་ལྷ་དབང་དང་།
 མཁས་པ་ཡན་མང་ཡིང་ལས་རྒྱ་རྩིས་གསར་འགྱུར་གྱི་སྒྲོར་དང་། འཕགས་ཡུལ་
 རུབ་སྤྱོདས་ཐེང་གི་སྒྲན་པ་ཨེ་གོ་སེ་དང་། བི་མ་ཐི་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་རུ་
 མའི་བྱང་ནས་ཀྱང་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་དང་། དཀའ་
 གནད་རིགས་འདྲི་མོལ་མཛད། 《འབྱམ་བཙོས་》ལ་སོགས་རྒྱ་ནགས་ལུགས་ཀྱི་
 གསོ་རིག་འགའ་ཞིག་གསར་འགྱུར་མཛད། དེའུ་རྒྱ་བཙོ་བཀྲ་ཆེན་མོའི་སྤྱག་
 ཡེན་དང་ཟེན་གྲིས་གནང་། གསོ་རིག་གི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལས་གྲགས་ཆེ་བའི་སྟོབ་
 མ་དཔོན་ཀམ་ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན་དང་། འཕེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ། མྱིང་
 རྒྱན་བཀྲ་ཤིས་འབྱམ། ཁམས་སྤུལ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་མང་རུ་
 བྱང་། དགུང་ལོ་དོན་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་བཙུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ན་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༤ ལོར་
 ཤར་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་རུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་ཏེ་རྟོ་ཁ་ས་མཚོ་ཁར་སྤྱ་གཤེགས།

འགྲི། རྩོད་གོ་ཆོས་རྒྱལ་བ་ལྟན་པ་ཆེ་རིང་ཡབ་སྲས།

རྩེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནི་ལྷ་རྩེ་མིན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་
 དར་སྤེལ་ལ་མཛོད་རྩེ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་1714-1738ལོའི་བར་རྒྱལ་
 པོ་ཡིན། སྤར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་གསར་བཞེངས།
 ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་གིས། ཀུན་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དཔོངས་
 བཞེད་རྩུར་རབ་ཉི་ཅུ་སྤྱང་ལོ། སྤྱི་ལོ་1744ལོར་གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞི་ཤིང་སྤར་
 བཞེངས། རྩེ་དགེ་རྒྱུད་བཞི་སྤར་མའི་སྤྱས་ཆོད་ཅེས་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་
 འགན་ལྔ་བལ་བ་འདི་བྱུང་། གསེ་རིག་སློབ་གཉེར་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་བཞི་ལྟ་སྟོག་
 གི་གོ་སྐབས་དང་ཁོར་ཕྱག་ལེགས་པོ་ཞིག་བསྟན། དེ་ནས་བརྩུང་བོད་ཁམས་
 ཡོངས་ལ་རྒྱུད་བཞིའི་སྟོན་ལས་སྤྲུལ་དུ་འཕེལ།

དེའི་སྐབས་ཁོ་མེད་ལུན་ཆོག་པ་བརྟན་པ། 1738-1751ལོའི་བར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན།
ཁོང་གིས་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་བཟུང་སྤྱི་བཟུང་ཆེས་ཀྱི་བརྟན་བཅས་བེ་དཀར་དང་།
བེ་དཀར་གཡའ་སེལ། བེ་སྟོན། མན་ངག་ལྟན་ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཤིང་སྤར་རྣམས་
བཞེངས་ཏེ་གསོ་རིག་སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་འབྲེལ་དང་། རྒྱལ་ཡོན་གྱི་དཔེ་
ཆ་དཀོན་པའི་དཀར་པོ་སེལ་བར་མཛད། །

ལྷན་པ་མཆོད་ཀྱི་ཤོས་ཀྱི་མཆོ། 1751-1774ལོའི་བར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་
ཀྲིད་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ། སྤུན་ཡིག་གཡུ་ཐོག་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། དཔལ་སྤྲངས་
པའི་སྤུན་བརྩས་ཨེ་མ། བྱེ་བ་རིང་བསྐལ། དར་མོ་སྤུན་རམ་པའི་བཀའ་རྒྱུ་མ་
ཐོགས་ཤིང་སྤར་བཞེངས་པས་བོད་ཁམས་སྤྱི་དང་བྱང་པར་མདོ་ཁམས་སྤྱོགས་སུ་
གསོ་རིག་གི་དཔེ་ཆ་དཀོན་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོངས་སུ་བསལ་ཤིང་། འཆད་ཉན་
དང་ཐུག་ཡོན་གྱི་སྤྱོད་ལས་ལ་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། །

ལྷ། དཔོན་པོ་གམ་རེས་ལེགས།

མཛད་རྒྱུ་གཙོ་བོར། ལྷན་སྡེར་ཞི་མོ་པོར་གཞིས་བཅུམས། དེའི་ནང་སྣོན་
མཛད་གསར་ཏུ་སྡེར་སྡེར་བྱས་པའི་ལྷན་སྡེར་ཁ་ཤས་དང་། ལྷ་པོའི་རྣམ་བཤད་

དང་དཔེ་རིས་གསར་གཏོད་བྱས།

དཔོན་པོ་ཀམ་ངེས་ལེགས། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱ། གླི་ལོ་༡༧༠༥
ལོར། ཁམས་སྡེ་དགའི་ཨ་ལོ་ཤོང་དུ་སི་རུ་ཆོས་འབྱུང་དང་ཡབ་ལུམ་གཅིག་པའི་
སྐུ་མཆེད་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དཔོན་པོ་ཞེས་པ་སྐུ་མཆེད་རྒྱུད་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག་
ཡིན། རྒྱུད་དུས་ནས་ཨ་ལོ་དཔལ་འབྱོར་དགོན་དུ་གྲུ་པ་བྱས་ཏེ་ཡི་འབྲི་སྒྲིག་
ནས་བཅམས་སློབ་གཉེར་གནང་། ལྷག་པར་དུ་གསེ་བ་རིག་པ་དང་སྐར་ནག་
ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། མོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་མཁས་པའི་
གཤམ་པ་ཐོབ། གསེ་རིག་སྐོར་གྱི་གསུང་ཚུལ་རྒྱུད་བཞིའི་ལྷན་ཐབས་སུ་གྱུར་ཨེ་
པ། «ཕན་བདེའི་བསེལ་ཟེར་སྒྲོ་བའི་ལྷ་བ་གསར་པ»དང་། མེ་པ། «ཕན་བདེའི་
འོར་བུའི་བང་མཛོད་» འབྲི་གུང་གཅིས་བསྐྱུས་ཀྱི་མན་ངག་«སྒྲུ་མའི་ཞལ་རྒྱན་
ཟབ་གནད་བཀོལ་བའི་ཟིན་བྲིས་» «སྐུ་ནག་བདུད་ཅིའི་འཕུལ་འཁོར་གྱི་མན་
ངག་རྒྱས་པར་ཟབ་གནད་བཀོལ་བའི་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མའི་རྩ་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་
«དཀའ་གནད་ཟིན་བྲིས་»དང་། གླི་ལོ་1733ལོར་མཛད་པའི་«ཅིས་གཞུང་ཉེར་
མཁོ་བུམ་བཟང་» གཞན་ཡང་«སྒྲོ་མ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་»སོགས་སོ། གསེ་རིག་
གི་སློབ་མ་གྲུབ་ཐོབ་རྟ་མགིན་མགོན་པོ། འཆོ་བྱེད་རྩལ་བྲིམས་འོད་གསལ་སོགས་
མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཙུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ཏེ་
གླི་ལོ་༡༧༥༠ལོར་སྐྱེ་གཤེགས་སོ། དེའི་ཡང་སྲིད་ཀམ་རིན་ཆེན། ཡོངས་གཤམ་གྱི་
མཆོན་ལ་ཀམ་ངེས་དོན་བསྐྱུ་འཛིན་ཕྱིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཟེར། ཤོང་དུ་ཀམ་
རིན་ཆེན་དང་དོན་གཅིག་འདིའི་སྐུལ་བརྒྱུད་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ། དང་པོ་འབྲས་
ལྗོངས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྐྱེ། སྐྱེ་འབྱུངས་པ་ཕྱིར་དཔལ་སྐྱུངས་དགོན་དུ་མ་གནང་
སྐབས་སི་རུ་པརྩ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོས། འབྲས་ལྗོངས་པོ་དགོན་གྱི་གསེར་བྲི་ལ་
མངའ་གསོལ། དེའི་སྐུལ་བརྒྱུད་རྣམས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་བཞུགས། གཉིས་པ་སྡེ་
དགའི་ཆབ་ཆོས་སྐྱེའི་སྐྱེ་མེད་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་།

འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་ནི། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི་གླི་ལོ་༡༧༡༥ལོར།

ཟླ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་། ཡབ་འབེ་སྒོལ་མ་མགོན་དང་། དུམ་བསོད་ནམས་
སྒོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་ཆེན་པོའི་ས་ཡི་ཆ་མདོ་ཁམས་སྐང་དུག་ལས་མདོ་
ཁམས་ཟལ་མོ་སྐང་དང་། སྐར་ཁམས་ཀའི་སྐང་གི་བར་རུབ་ཟླའི་རྒྱ་ཁྱུང་ཆེན་
པོའི་རོགས་འགུམ་གདན་ས་ཆེན་པོ། འོག་མིན་ཀམ་འི་གཙུགས་ལག་ཁང་དང་ལེ་
བར་བྱེད་ཅན་དང་། བཀྲ་ཤིས་བྱུར་མང་དགོན་དང་ལེ་བར་ཅན་འགྲུང་བའི་
བར་ལག་འབེ་རྩ་ཉིན་དམ་ཐོབ་སྐང་ཞེས་ལྟའི་དགེ་བསྟེན་འབེ་རྒྱལ་ཆབ་ལ་སྒྲོང་
བཀྲམ་གྱིས་བདེ་བར་སྒྲོང་བའི་ཡུལ་དེར་སྐྱེ་འབྱུངས། ཁམས་སྒྱལ་རག་དབང་
ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ནས་མཆོན་ཀམ་དོ་རྩེ་ཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱན་
པར་བྱུར་མང་ཀམ་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱག་གི་དྲུང་དུ་ཡོངས་རྒྱུགས་དགེ་བསྟེན་
ཀྱི་སྒོམ་པ་ཞུས་ཏེ་མཆོན་ཀམ་ཀུན་ཐུབ་དུ་གསོལ། དེ་ནས་བབྱང་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
ནས་བབྱང་བསྐྱབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་དགུ་པར་བཀྲ་ཤིས་བྱུར་མང་དགོན་
དུ་ཆུས་རིན་པོ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྐྱལ་ནས་ཀར་ལུགས་ཀུན་རིག་
གི་སྒྱུབ་དཀྱིལ་སོགས་ཆོ་ག་ཆོས་སྒྲོད་པལ་ཆེར་སྒོ་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ཐོག་དུ་ཁུ་བོ་ནས་དགུ་མཐའི་ས་རིས་ཀྱི་རི་མོ་བསྐྱབ་པར་མཛད་ཅིང་
བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ལྷ་བསྟུས་དང་། ཞལ་ལྷང་གུབ་ཅིས་ཀྱི་རི་མོ་བསྐྱབ་སྟེ་ལི་ལྷ་ཚུམ་
བསྐྱིག་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཟླ་བ་དང་པོར་ཁུ་བོའི་དྲུང་ནས་ཞ་
ལྟའི་བཤད་སྒྱུར་སྟེང་ནས། སྐ་ཀ་ལྷ་པའི་ས་རིས་ཀྱི་རི་མོ་བསྐྱབས་པས་བྱང་ཆུད་
པར་གྱུར། ཞར་བྱུང་དུ་ཕྱེབ་སྒྱུར་རིན་འབྱུང་དང་རོ་མཆོར་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རི་མོ་
བསྐྱབས། དེ་ལོའི་བྱེད་གུབ་ཀྱི་ལི་ལྷ་ཉ་སྟོང་གི་གཟའ་ལྷ་བཅས་གཞུང་ལྷར་བཅོས།
དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་པར་ལྷ་ལྷང་རི་ཁྲོད་དུ་བསྟན་འཛིན་སྒྱལ་སྐྱེ་དང་ཁུ་བོ་བཅས་
པའི་དྲུང་དུ་ཟླ་ཤས་བསྔད། གཞུང་དང་རིག་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་གཉེར་
གནང་། དགུང་ལོ་བཙུང་པའི་རྒྱ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར། བརྒྱད་ཅི་དེལ་དུ་སི་དུ་
ཆོས་འབྱུང་མེགས་པར་ཞལ་དཀྱིལ་ཐོག་མར་མཛལ་ཞིང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དེ་
ནས་དོན་དུ་མེགས་ནས་ཟླ་བ་དུག་བསྔད། སྐར་མཆོམས་ནམས་སུ་སྟགས་
འཆང་སྟེང་པོའི་དྲུང་ནས་ཨ་རྒྱ་གའི་གཏོ་སྟོར་ཀྱི་ལྷང་ནམས་ཞུས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་

དུག་པའི་ཆུ་གླང་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩་ལོར་སི་ཏུ་ཆོས་འབྲུང་ཀམ་ལྷ་སྟོང་དགོན་དུ་ཕེབས་
 པར་མཇུག། ལྷ་སྟོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐོག་མར་འཇམ་དབྱངས་བཀྲན་པའི་
 འཁོར་ལོའི་རྗེས་གནང་ནས་བཟུང་སྐབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་གནང་ནམས་དང་།
 ཀར་ལུགས་བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྷ་དང་ཕག་མོ་ལྷ་ལ། ཀུན་རིག་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
 དབང་ནམས་ཞུས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བརྒྱུན་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧་ལོར། ཟུར་
 མང་དགེ་ལྷན་ངེས་ལེགས་སྤྱིང་གི། བོ་སྤྱུལ་སྟོ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་ལ་ཕར་སྐྱ་ཀ་ལྷ་
 པའི་ས་རིས་གྱི་རི་མོ་བསྐྱབས་ཤིང་། ཆུར་ལ་ཕུག་ལུགས་པའི་སྐར་ཕྱིས་འགའ་རེ་
 བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩་ལོར་ཁུ་བོ་གཞོན་པ་
 འོད་ཟེར་སྐྱ་གཤེགས་པའི་ཕུག་རྣམས་ནམས་དགེ་སྤྱེགས་ལ་འགྲོ་ངེས་བྱས། དེ་ནས་
 དཔལ་སྤྱངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དཔོན་ཀམ་དང་། བསམ་གཏན་སྐྱ་མཆེད་མཇུག་
 ལོ་དེར་དཔལ་སྤྱངས་སུ་བཞུགས་ནས་མགོན་པོ་བེར་གྱི་བསྐྱང་གསོལ་ཆེན་མོ་དེ་
 སྟོ་འཛིན་བྱས། ཀར་ལུགས་གྱི་འདོན་ཆོག་ནམ་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་བསྐྱབས། དགྲུང་
 ལོ་ཉེར་གཅིག་པའི་ས་རྟ་ལོ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩་པའི་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་གྱི་དཔེ་ཆའི་
 བྱང་དེར་འཇམ་མགོན་སྟོ་མ་མཁན་སྟོ་བ་སྐྱགས་མ་དང་། རྗེ་དཔོན་ཀམ་ནས་གྱི་
 གསར་སྟོན་པ་མཇུག་དེ། གངས་ཚང་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱུག་སུ་ཆོག་གསུམ་
 རིམ་ལོན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཐོབ། སྤར་གྱི་མིང་དེའི་སྟུན་ལ་ཆེ་དབང་སྤྱར་
 ཏེ་ཀམ་ཆེ་དབང་ཀུན་བྱབ་ཅེས་མིང་གཞན་ལས་རིང་བ་འདི་གནང་།

དེ་ནས་སི་ཏུ་འི་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཞུ་དམར་སྤྱན་སྟེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་རྒྱང་
 སེམས་གཉིས་མེད་གྱི་བྲིད་དང་། པཱ་ཆེན་གྱི་ཡིག་ཆ་ལྟར་སྟོལ་དཀར་ཆེ་བྲིད་
 དང་། རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་བདེ་ཆེན་ཁིང་སྟོང་གི་བྲིད་ནམས་དང་། སྤྱན་དག་
 མེ་ལོང་མའི་དོགས་གཅོད་ཐར་ཐོར་ཞུས། དེ་ནས་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ཆ་གོར་རྒྱལ་
 པོས་འབོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་རོང་དུ་གདུལ་བྱ་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པའི་ས་
 ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩་ལོར་རྒྱལ་རོང་བསམ་གཏན་དགོན་དང་། བོ་རྒྱ་བྱ་ཉ་དགོན་
 སོགས་སུ་ཕེབས། དགོན་སྡེ་དེ་དག་གི་ཤུ་བརྒྱུན་ནམས་ལ་རབ་བྱང་གི་སྟོམ་པ་
 གནང་ཁིང་། ཀར་ལུགས་པའི་འདོན་ཆོས་ནམས་སྟོ་འཛིན་བྱེད་བཅུག །རྒྱལ་

རོང་དུ་སྡོད་རིང་ནམས་སྤྱི་ཤིངས་བརྗོད་པའི་མི་སྤྱི་མེད་མང་པོ་གདོན་ནད་
གྲོལ་བར་བྱས། གཏུལ་བྱ་པལ་ཆེར་ལ་དབང་ལུང་དང་། ཆོས་བྲིད་གནང་།
སྤར་དཔལ་སྤངས་སྤྱི་ཐེབས་ཏེ་བསྟན་དོན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད།

དཔོན་ཀམ་བསམ་འཕེལ་སྤྱི་གཤེགས་སྐབས་དཔོན་བསམ་གཏན་ལུགས་རར་
བཞུགས་པར་སྤྱི་མདུན་བཅར་ནས་བྱགས་གསོས་རྟ་ཞིག་ལུལ། ལོ་དེའི་དབྱིད་ཀར་
རྗེ་དཔོན་ཀམ་ངེས་ལགས་ཀྱི་བྱང་ནས། ཆགས་མེད་པའི་སྤྱོད་དཀྱིལ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་དབང་དང་། ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒྲིམ་གསུམ་ཀྱི་ལུང་ནམས་ཞུས། དེ་ནས་
སྤར་ཡང་ཇམ་ཐང་དང་། རྒྱལ་རོང་སོགས་སྤྱི་ཐེབས་ཏེ་ལུལ་སོ་སོའི་གཏུལ་བྱ་
ནམས་སྤོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པས་དད་བྱས་ཆོད་མེད་ཐོབ། དུས་དེར་ཆི་
འདུ་རུའི་(成都) འགྲལ་པ་ལུ་ནན་དུ་སོང་བའི་ངག་ལས་སྤྱི་ཞབས་ནམ་གཉིས་
འཇང་ལུལ་དུ་ཐེབས་པའི་(ས་སྤྱག་ ༡༧༥༥ལོར་ཡིན་པར་འདྲ) སྐད་ཆ་གསལ་པོ་
ཐོས། དེ་ནས་སུན་ཆོགས་རྫོང་དུ་ནམ་རྒྱལ་སྤྱོད་གི་ཀར་དཔོན་བཅུ་གས། བཅུན་
ཁལ་བརྒྱ་བལྟས། ཀར་ལུགས་པའི་འདོན་ཆོག་སྤྱི་རྒྱལ་ཉེར་མཁོ་ནམས་དང་།
ཀར་གླིང་ཞི་ཁོ་ཐོས་གྲོལ་གྱི་དབང་ལུང་བྱས། བེར་ནག་ཅན་གྱི་མགོན་ཁང་
བཅུ་གས། ཉེན་གཏོར་ཟངས་མ་བརྟུང་སྤྱི་དཏུལ་གྱི་རྒྱན་སོགས་བཅོས། དེ་དང་
སྤབས་གཅིག་དུ་རྒྱལ་རོང་ཤུ་ལྔ་དཔོན་གྱི་ཉེན་གཏོར་ཡང་བཅོས། དགུང་ལོ་ཞི་
གཅིག་པའི་ས་ཡོས་ལོ། སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ལོར་སྐྱེ་སྤྱི་མདོར་ཐེབས་སྐབས་དཔལ་ཐང་
ནས་འདན་གཞུང་དུ་ཆས་ཏེ། དུན་ཐང་དུ་དཔོན་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་དང་
མཇལ། དེ་ནས་མེ་རེ་དཔོན་གྱི་ཁང་པ་ཞིང་སོགས་ཅིས་སྤངས་ཏེ་ནམ་རྒྱལ་གླིང་
དུ་སྤྱེབས། དུས་དེར་རྗེ་དཔོན་ཀམ་ཞིང་དུ་གཤེགས་པའི་སྐད་ངན་ཐོས། དེ་ནས་
ཆོས་ལ་བརྒྱད་དེ། ཤར་དཔལ་སྤངས་དཔོན་དུ་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་དང་མཇལ།
ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྒྱ་ཅིས་གསར་འགྱུར་སྐོར་གྱི་ཆོ་ཅིས་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་གནང་སྤྱི་
ཅིས་སྐོར་གྱི་དྲི་བཤད་འགའ་རེ་གནང་བུང་། འབྲས་ཅིས་སྐོར་དང་བག་ཅིས་
སྐོར་སོགས་གསར་བརྒྱར་ཞུས། དེ་ནས་རྒྱ་ཡི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རོ་སྤྱི་གསན་
གསེན་གྱིས་བསྐྱོགས་པའི་ས་དབྱུང་དཔེའུ་རིས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་སྤྱི་གཅིག་ཀྱང་

གསར་འགྱུར་ཁྱེས། གཞན་ས་དམིགས་སྒོར་གྱི་ཕུནྱེ་གཅིག་གི་མཚུབ་ཁྱིད་ཀྱང་
གནང་། །འདི་ཡན་ཀུན་ཁྱབ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་རྣམ་ལ་གཞིར་བཟུང་
ནས་བཀོད་པ་ཡིན། །འདི་མན་ཡུལ་མི་དང་དགོན་པའི་སྤྱ་སྤྱུལ་དག་གིས་ངག་
སྟོས་ལྟར་ཅུང་ཟད་སྟོས་པར། སྤྱ་མ་འདི་ནི་རིགས་ལམ་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡིན་
སྟབས། ཏུས་རྒྱན་སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་ལ་ཡང་རིགས་ལམ་གྱིས་ཚོད་པ་སྟོང་གི་ཡོད་
པ། མཆེད་སྟོགས་ཉམས་ལེན་ཅན་རྣམས་ལ་འང་རྟག་པར་ཉམས་སད་པའི་ཆེད་
ཏུ་ངན་སྟོས་དང་། ཁ་བཤད་སྟོགས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་གནད་སྟོན་ཡོད་མེད་བརྟག་
ཅིང་ཡོད་པར་ཟེར། སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་སྤྱ་གཤེགས་པ་དང་སྤྱ་གདུང་མཆོད་རྟེན་
བཞེངས་རྒྱུའི་ལ་ཐུགས་བཙོན་ཆེན་པོར་གནང་། སི་ཏུའི་རང་རྣམ་གྱི་ཚོམ་འཕྲོ་
དེའི་མཚུག་བསྐྱངས། ཁོང་གིས་མཛད་པ་གཙོ་བོར། སྤྱ་ཆོད་གང་པོ་སི་ཏུ་ཆོས་
འབྱུང་གི་ཕྱིན་ལས་པ་གཙོ་བོར་གནང་ཞིང་། ཅིས་དང་། སྤྱ་རིག་པ། རིག་ལམ་
སྟོགས་ལ་ལྟག་པར་མཁས། །

གསུང་ཚོམ་སྒོར་ལ། ཀམ་ཆང་ཆོས་འབྱུང་རབས་འབྱམས་ལོར་བུའི་ཟླ་ཤེལ།
ཀུན་རིག་དང་། མི་འབྲུགས་སྟོགས་ཀྱི་ཆོད་ཀའི་རྣམ་བཤད་སྤྱ་ཆོགས། གྲུབ་མཐའ་
སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག །པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྱིང་མོལ་
བྱས་པའི་ཟིན་བྲིས་སྟོགས། བཛོད་བྱ་ཐུན་མིན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་པའི་གསུང་ཚོམ་
འགའ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད། ཐུག་ལུགས་ཅིས་ཀྱི་བསྟན་བཙོས་བེ་དཀར་ལ་དགག་
པ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས། གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་དབུབ་དང་དེའི་ནང་ཏུ་གཡུ་
ཐོག་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ལ་དགག་པ་བཅས། མཐའ་དབུང་སྒོར་མང་
པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་བོའི་སྤྱ་མའི་གསུང་རྒྱན་ལྟར་ན། སི་ཏུའི་ཡང་སྤྱིད་པ་སྤྱ་ཉིན་
བྱེད་དབང་པོ་སྤྱ་འཁོར་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡག་པོར་མ་ཆགས་པར་དགོན་པ་
ལས་ཟུར་ཏུ་ཐོན་ཏེ་དགོན་པའི་སྟོད་སྟོགས་དེར་རྒྱ་མིག་འགོ་མ་ཟེར་བའི་རྒྱ་འགོ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྤྱ་ཆོད་མཚུག་མ་རྟོགས་བར་སྤྱ་མཆོམས་བཞུགས། ཁོང་དགོང་
མོར་གཟིམ་པའི་སྤྱ་བས་སུ་རི་འགོ་དེ་ནས་མར་དགོན་པའི་རྒྱ་ཁར་མགོ་གཏད་དེ་
གཟིམ་ཞིང་ཡོད་པར། དགོན་པའི་སྤྱ་སྤྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་དགོན་

པ་ལ་མཐུ་གཏོང་ཞིང་ཡོད་པར་དོགས་ནས། ཀུན་བྱལ་ལ་དགོན་པ་འདི་བྱོང་
རང་གི་བླ་མའི་དགོན་པ་ཡིན་སྟབས་མཐུ་བོར་མནན་གཏད་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱ་མི་
རུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱས་པར། ཁོང་གིས་ཁོ་པོ་མི་ཆོ་གཅིག་ལ་ང་རང་གི་ཆ་བའི་
བླ་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་མ་ཚུངས་སུ། དེས་ན་ད་ལྟ་བླ་མའི་སྐུ་གདུང་དགོན་ནང་དུ་
བཞུགས་སྟབས་ངས་མགོ་བོ་དེར་གཏད་དེ་ཉལ་ཞིང་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།
ཅེས་བཤད་སྟེ་ལོ་ཡོད་འདུག །སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་སྐུ་གདུང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་པ་
ཡུལ་རྒྱར་མང་རྫོང་དགོན་དུ་ཡར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་རེད་འདུག །

དེ་ལྟར་སི་རུ་ཆོས་འབྲུང་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྤྱིད་སྐུ་འཁོར་དང་མ་
འཆམ་པ་དང་། ལྷག་པར་པར་ཉིན་བྱིད་དབང་པོ་ལ་སི་རུ་ཆོས་འབྲུང་ལྟ་བུའི་
བྱགས་རིག་གི་རྣམ་དཔྱད་མེད་པ་དགོངས་པའི་བྱགས་མ་དགུས་པར། བྱང་ཚུལ་
ལ་བརྟགས་ན། ཁོང་སི་རུ་ཆོས་འབྲུང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་དུས་ཡུན་རིང་ཅམ་ཞིག་
ཞལ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཅམ་ལས་འདས་ལོ་མ་གསལ། གལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༩༠ པའི་
ནང་ཅམ་ཞིག་ལ་སྐུ་གཤེགས་ཡོད་པར་འདྲ། །

བདུན། སྤྱི་ལོ་སྟོན་བཟླ་འབྲུམ་པ།

སྤྱི་ལོ་སྟོན་བཟླ་འབྲུམ་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ཆ་སྤྱི་ལོ་ 1726
ལོར། ཁམས་མེ་དགའི་ཟླ་ཆུང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ཞེས་པའི་འཕྲོག་མེར་སྐུ་འབྲུངས།
སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བསྐྱབས། བྱང་པར་
དུ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ནས། དཔལ་སྤྲངས་དགོན་དུ་ཐེབས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་
སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཏེ། གསེ་བ་རིག་པས་མཆོན་རིག་
པའི་གནས་ཀུན་གྱི་གཞུང་། གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་སྦྱངས།
སྐུ་ཆོ་གཅིག་ལ་གསེ་བ་རིག་པས་འགོ་དོན་གཙོ་བོར་མཛད་ཡོད་པ་ནི། ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་གི་མཛུགས་བྱང་དུ་^① “ཤར་ཟླའི་
ཆུ་ཁྲུང་དཔལ་ལོ་འབབ་པའི་དོགས། སྤྱིད་པོ་ཞེས་པའི་བཟླ་ཤིས་ཐང་མོ་ཆེར།

① ཤོག་ངོས་527པའི་ཐིང་4པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2007ལོར།

ལྷ་མོ་མཆོད་པ་ཅེས་ཡི་གདན་ས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་གེ་སར་འཁྱུངས་གནས་སྟོན་ཅིག་
 འཛིན་པ། དེ་དང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་བྱང་ཤར་ན། གསོ་རིག་ལ་སོགས་སྐུལ་བསྟན་
 ཁང་བཟང་ཅིང་། སྤྱོད་ས་ལས་རྣམ་པར་སྐུལ་བའི་སྐུལ་མཆོད་ཅན། མི་རྒྱུ་སྤྱིང་
 བའི་ཆེ་མོར་སྤྱོད་ས་རྣམ་པ། དཔལ་ལྷན་སྐུལ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་བཟང་
 སོར། འཇམ་མགོན་སི་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཏུང་། བརྟུ་གཉིས་ལོན་ནས་
 གསོ་རིག་ལ་སྐུངས་པ། སྤྱིང་སྟོན་ཆུན་པོ་བཟུ་ཤིས་པས་སྐུར་རོ། ཁྱིམ་གསུངས་
 པས་སོ། །

བཀྲ་འབྲུམ་རྒྱུད་བཞི་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་བྱུང་ཚུལ་གཙོ་བོར། རྒྱུད་བཞིའི་ནང་གི་
དཀའ་གནད་རྣམས་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲོ་འདྲིགས་མ་ཆོད་པའི་རིགས་རྣམས་
ཀུན་མཁྱེན་ས་གྱི་འབྲུང་གནས་གྱི་ཞལ་རྒྱན་ལྟར་གསལ་བཤད་གནང་ཞིང་། ཀུན་
གྱི་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་ཀྱགས་གྱི་གཞུང་དོན་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བཤད་གྱིས་ངལ་བ་
མ་གནང་པའི་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་《ཙ་རྒྱུད་
གྱི་འགྲེལ་པ་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ》 《བཤད་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགྲེལ་པ་ཉི་ལྔའི་
འཁོར་ལོ》 《མན་ངག་རྒྱུད་གྱི་འགྲེལ་པ་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་》 《ཐི་མ་རྒྱུད་གྱི་
འགྲེལ་པ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་》 བཅས་ཤིན་ཏུ་བྲུངས་དག་པ་ཞིག་མཛད་པ་དེ་
དག་བཅོམས་པའི་མིང་ལ་《སྤྱིར་སྒྲུབ་བཀྲ་འབྲུམ་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་》
ཞེས་ཟེར། རྒྱུད་འགྲེལ་དེ་ནི་དགྲུངས་ལོ་གྲུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1808
ལོར་དབུ་བཙུངས་ཤིང་། དགྲུངས་ལོ་གྲུ་ལྔ་པའི་ལྷགས་ན་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1810ལོར་རྒྱུད་
བཞི་གའི་འགྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའི་སྟོན་རྒྱུད་བཞི་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་
མཐུག་བྱུང་ལས་①། “རྒྱལ་ཀུན་ཐུགས་རྩི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སྤོན་ལས་གྱི་བྱེད་
པོ། ཀམ་པ་བཙུགས་པ་བདུད་འདུལ་དོ་རྩིའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། འཇམ་མགོན་ཐམས་
ཅད་མཐུན་གཟིགས་གྱི་གསོ་རིག་ཞལ་ཞེས་གང་ཡོད་སྤྱོདས་གཅིག་ཏུ་བཀའ་ནན་
གནང་བ་ལྟར་རང་ལོ་གྲུ་གསུམ་པ་ས་འབྲུག་ལོ་ལ་མགོ་བཙུངས་ནས། གྲུ་ལྔ་

① རྒྱ་རྒྱལ་526ཁྲེང་19པར། ཟི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2007ལོར།

ལྷགས་ནི་ལོ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགུངས་ལོ་གྲུ་
ལ་པར་རྒྱད་བཞི་འགྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཡོད་པ། དཀའ་འགྲེལ་གྱི་མཆོག་གྲང་
དུ་གསལ་ཡང་། དེ་ནས་དགུངས་ལོ་གང་ཅམ་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐར་གྱི་ཆེས་
མཐའ་མའི་ནམ་ཐར་ད་པན་མ་རྟེན། །

བརྒྱད། གམ་མེན་ལས་རབ་རྒྱས།

གམ་ངེས་དོན་བསྟན་འཛིན་མིན་ལས་རབ་རྒྱས་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
 ལྷགས་མོ་སྟག་སྟེ་གྱི་ལོ་1770ལོར་མདོ་ཁམས་སུ་སྐུ་འབྱུང་སྟེ། མཆོན་གཞན་གམ་
 པ་རིན་ཆེན་ནམ་གམ་རྩུ་ལྷ། རྒྱལ་དབང་གམ་པ་བདུད་འབྲུལ་དོ་རྗེས་གམ་
 ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན་གྱི་ཡང་གིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ཁོང་ཚུང་དུའི་དུས་
 དཔལ་སྤངས་དཔོན་དུ་གྲུ་པ་བྱས། དཔོན་རྒྱལ་གམ་བསམ་གཏན། འཕེ་ལོ་ཆོ་
 དབང་ཀྱན་བྱལ། མིང་སྟོན་བཀའ་འབྲུམ་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས། མདོ་སྟགས་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་
 པར་བསྟེན། ཁྱད་པར་དུ་སི་དུ་བརྒྱ་ཉིད་བྱེད་དོན་བརྒྱད་གྱི་སྒྲུ་མར་བསྟེན། ཁོང་
 ལྷན་དཔལ་སྤངས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གྱི་དུ་གསོ་རིག་སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་
 ལ་གསོ་དབྱེད་གཞུང་དང་། ལག་ལེན་བསྟེན་ཏེ་གསོ་རིག་མཁས་པ་མང་པོ་
 གསོ་སྦྱང་མཛད། ཤིང་ཡོས་ཏེ་གྱི་ལོ་1795ལོར། སྟེ་དགེའི་རྒྱལ་མོ་སྐུ་རྩེ་བཟའ་ཆོ་
 དབང་ལྷ་མོའི་བཀའ་ལྟར། ལྷང་ར་ལྷ་སྐུ་འཆི་མེད་དགའ་ཆོས་དུ་དབྲུལ་ཆུ་བཙོ་
 བཀྲ་ཆེན་མོ་དང་། རིན་ཆེན་གང་སྦྱར་རིལ་ནག་ཆེན་མོ། རིན་ཆེན་མང་སྦྱར་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཐུག་ལེན་མཛད། དེ་སྐབས་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ། འཆོ་བྱེད་གམ་ཆོ་
 དབང་རབ་བརྟན་སོགས་ཡོད། དེའི་སྤྱིར་ལོར་མེ་འབྱུག་སྟེ་གྱི་ལོ་1796ལོར། སྐར་
 མའི་འཕྲོ་སྟེ། སྟེ་དགེའི་རྒྱལ་སྐས་ཆོ་དབང་དོ་རྗེ་རིག་འཛིན་དང་། རྒྱལ་མོ་ཆོ་
 དབང་ལྷ་མོ་གཉིས་གྱིས་སྦྱིན་བདག་ལྷས་ཏེ། ལྷགས་ར་དཔོན་དུ་རིན་ཆེན་དབང་
 རིལ་ཤེལ་དཀར་མཆོད་ཉིན་དང་། རིན་ཆེན་དབང་རིལ་རྩ་རི་མ། རྩུ་བསམ་
 འཕེལ། རྩུ་ཤེལ་ཆེན་མོ་སོགས་བསྐྱ་སྦྱར་ཐུག་ལེན་མཛད། དེའི་དུས་སུ་སྟོབ་མ་
 གཙོ་བོ། ལྷང་འཆོ་བ་བསོད་ནམས་ཞེས་པ་སོགས་ཡོད། གསོ་རིག་གི་བསྟན་

བཅོས་སྒྲིར། 《དངུལ་ཚུ་བཅོ་བཟུ་ཆེན་མོ་དང་རིན་ཆེན་སྒྲིར་གྱི་ཉེར་མཁོའི་ལག་
ལེན་གཞན་པམ་ཟླ་འོད་གཞོན་ཅུའི་འཁྲི་ཤིང་》 ཞེས་པ་དང་། 《རིན་ཆེན་དབང་
རིལ་རྟ་རི་མའི་སྒྲིར་ལྷེ་གཞན་པམ་ཟླ་འོད་འཕྱུ་པའི་འཁྲི་ཤིང་》 སྒྲན་སྒྲིར་ལག་
ལེན་《འཆི་མེད་ཅོར་བུའི་སྤང་བ་》དང་། དེའི་བུ་ཡིག་གི་ཚུལ་དུ་ལྟན་ཐབས་
《མན་ངག་སྒྲིང་གི་ཅོར་བུ་》 《མན་རྒྱུད་གསལ་བྱེད་པན་བདེའི་སྒྲི་འབྱེད་ལྷེ་
མིག་》 དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྱེལ་ཉུང་དུ་《རྒྱུད་དགོངས་རབ་གསལ་》
སོགས་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་མཛད་ནས་གསེ་བ་རིག་པའི་བསྟན་
པར་མཛད་ཇེས་སྒྲན་ན་མེད་པར་བཞག་ཡོད་དོ། །འདས་ལོ་མ་གསལ། །

དགུ། ལྷེ་དགོ་སྒྲན་སྒྲན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི།

ཁོན་གི་འབྲུངས་ལུལ་དང་། འབྲུངས་དུས། ཡབ་ལུམ་སོགས་གང་ཡིན་ཞིབ་
པར་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན། རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་
བཅེའི་དབང་པོའི་གསུངས་ལས། ཁོ་པོའི་ཡོངས་འཛིན་ཆེན་མོ་རྣམ་གྱི་ཉི། ཞེས་
གསལ་བ་ལ་བཟགས་ན་སྒྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙུ་དགུ་པའི་ནང་ཁྱོན་པའི་ལྷེ་དགོ་
རྒྱལ་པོའི་སྒྲན་སྒྲན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཐུབ། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གསེ་རིག་གི་བསྟན་
བཅོས་དག་ལས་རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་གསེ་རིག་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་གནང་ཡོད་པ་དང་།
ས་སྒྱུ་ངོར་པའི་ཆོས་སྒྲིར་ཞུགས་པའི་རབ་བྱུང་ཞིག་ཡིན་པ། ལྷེ་དགོ་ས་སྒྲིང་ཆེན་
པོའི་སྒྲན་སྒྲན་པ་ཡིན་པ་སོགས་གསལ། གསེ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་《ནད་སྒྲན་
སྒྲིང་པའི་ཉམས་ཡིག་》དང་། 《དངུལ་ཚུ་བཅོ་བཟུ་ཆེན་མོའི་བེན་བྱིས་》དང་།
《ལུགས་ཁམས་ཐལ་བཟོའི་བེན་བྱིས་》 《རིན་ཆེན་རིལ་ནག་ཆེན་མོའི་སྒྲིར་ལྷེ་བ་
བེན་བྱིས་》 《རིན་ཆེན་ཆ་སྒྲིར་གྱི་ལག་ལེན་བེན་བྱིས་》 《བྱིས་བཅོས་གྱི་སྒྲིར་》
《སྒྲན་ཅུས་རིང་འཆོའི་བེན་མངར་》 ཞེས་པ་སོགས་སྒྲན་གྱི་ཕྱག་བཞེས་སྟབས་
བདེའི་སྒྲིར་མང་པོ་ཡོད་འདུག།

བཙུ། ཀོང་སྒྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

བཀའ་གཏོར་ཡུང་བེན་བེ་རོའི་རྣམ་པ་འབྲུལ། །

མཛོད་ཆེན་རྣམས་ལྟེ་ཤིང་རྟེན་ལམ་སྟོན་འབྱེད། །
རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར། །
སློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་པ་ཀམ་དག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་རྒྱ་བྱ་
ལོའི་སློ་བ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་ཉིན་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ལོར་ཡབ་བོན་སྤགས་བསོད་ནམས་
འཕེལ་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྤེད་གེ་རོང་རྒྱབ་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས།
ལུས་རྟེན་སྦྱིད་པའི་ས་ཡབ་དངོས་ནི་བྱུང་པོ་སྤྲ་མ་གཡུང་རྒྱུང་བསྟན་འཛིན་ཁྱེ་བ་
དེ་ཡིན་པར་གསལ། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་གཙང་སྟན་རིའི་མཁན་པོ་བསོད་
ནམས་སློ་གྲོས་ཡུལ་དེར་ཕེབས་པའི་མཁུན་རུ། སྤྱུ་བཅད་ཅིང་མཚན་བསྟན་
འཛིན་གཡུང་རྒྱུང་རུ་བཏགས་པ་དེ་རུས་ཕྱིས་བར་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་མིང་བྱུར། དགུང་
ལོ་ལྔ་ཟླ་བཅུ་པ་དང་ས་ལ་ལས་ཀ་ཁ་བསྐབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སློག་ལ་ཤིན་
ཏུ་མཁས་པར་ཆགས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་པར་བྱིས་བསྐབས་ནས་འདོན་ཆོག་པོ་ཏི་
གསུམ་བཞི་ཅུ་ཟླ་བྱིས། དགུང་ལོ་བཙུན་ལྟེ་སྐབས་སུ་སྤེད་གེའི་ཡུལ་དཔོན་རྣམས་
ཀྱིས་མངའ་རིས་ཡུལ་འབྲོག་རྣམས་ལ་བཙན་གཞོན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་མང་པོ་བྱས་
རྒྱུན་གྱིས། རྫོང་ཁག་རྣམས་ཀྱི་སྤེལ་བངས་མང་པོ་ཡུལ་བྱུང་དགོས་པར་བྱུང་བའི་
སྐབས་དང་ཁེལ། ཡབ་ཀན་བཙོན་རུ་བརྒྱལ། །འལ་ཁུ་ཤིན་ཏུ་སྤེལ་བའི་སྐབས་དེར་
མ་ཡུམ་གྱིས། ཁྱོད་རང་གཞིས་ངན་འདིའི་སྤྱིང་སྤྱོད་དགོས་མེད། དགོན་པ་
ཞིག་རུ་སོང་དང་མོ་རང་ཞལ་རུ་མགོ་ཐོན་འགོ་ཞེས་གསུངས་ཡང་། དེར་འབྲལ་
རུ་སྤོང་གནས་སློལ་བབས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་མ་རྟེན་གསུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་
རྒྱུག་པར་ས་ཀན་འདན་ཆོས་སྤེལ་བྱུང་ཡོད་པ་དེའི་རྩེར་བཏང་། དེར་བྱིས་
དང་སློག་འདོན་བྱས། ཆབ་མདོ་ལྷ་མགར་ཞིག་གི་རྩེར་སྟན་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་རྩ་
དང་། བྱིས་འབྱར་གྱི་སྤྱུ་བརྟན་བསྐབས། དེར་འདན་ཆོས་སྤེལ་པོན་ཁང་སར་ཆོ་
འཕེལ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེས་གཟིགས་སྤྱིང་ཆེན་པོ་གནང་སྟེ་ཁོང་གི་རྒྱུང་ཡིག་གི་
ལས་འགན་སྤྱལ། དེ་ནས་ཞེ་ཆེན་དགོན་རུ་སློབ་སྦྱོང་བཏང་། ཐོག་མར་ནག་
ཅིས་དང་། སྟན་དག་མེ་ལོང་མ། སི་རུའི་སུམ་རྟགས་རྣམས་སློབ་སྦྱོང་དཔེར་

བརྗོད་དང་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་བསྐྱབ། དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་སྤྲུག་གནས་ལོ་གསར་ཆོས་རྩ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་དབང་ལུང་ཁྱུ་ཞིང་། སྤྱིན་སྤྱིང་སྒོམ་གསུམ། སྤྱིང་ཆེན་མཛོད་བདུན་བཅས་གཞུང་ལུགས་མང་པོའི་གོ་བྱིད་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྐྱབས་པ་མ་ཟད། སྤྱིན་སྤྱིང་བདེ་གཤེགས་ཀྱན་འདུས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས་སོགས་ཆོ་ག་མང་པོར་མཁས་པར་བྱས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་ཆུ་འབྲུག་ལོར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྱུང་ཡོངས་རྫོགས་དང་། བསྟན་འབྱུང་པོད་བཙུ་སྟོར་ཞིག་གི་ལུང་ཁྱུ་དེ་ནས་ཞི་ཆེན་རི་བོད་རྩ་ཕྱིན་ནས། རྟིང་མ་རྒྱུད་འབུམ། ངལ་བསོ་སྟོར་གསུམ། རོལ་པོ་པའི་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོ། ཟབ་ལོ་ནང་དོན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། ལྷ་མ་དགོངས་འདུས་པོ་ཉི་བཙུ་གསུམ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཆེམས་པོད་གཉིས། པརྩ་དཀར་ཐང་། ཐང་ཡིག་སྡེ་ལྷ། འཇིགས་སྤྱིང་བཀའ་འབུམ་པོད་དག། སྒོམ་གསུམ་ནམ་ངེས་ཙུ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཁྱུ་ཆུ་སྤྱལ་ལྷ་བ་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ལོར་ཁང་སར་དཔོན་ཆན་དཔལ་སྤངས་དཀོན་རྩ་ཐེབས་པ་དང་ལྷན་རྩ་བྱིད། ཐོག་མར་དཔོན་ཆན་སྤྱལ་སྤྱི་བཞུགས་པ་དང་མཇལ། ལོ་དེའི་ལྷ་བ་བཙུ་པར་སི་རྩ་པརྩ་ཉིན་བྱེད་མདུན་ནས་པུ་ཆེན་སྒོམ་རྒྱུན་གྱི་བསྟེན་རྫོགས་ཁྱུ་མཆོན་ཀམ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་གསོལ། དཔོན་ཆན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀོང་སྤྱལ་ལ་ཐུགས་བཅེ་རེ་འདུན་ཤིན་རྩ་ཆེ་བས་གཞན་ལ་ཤོར་དོགས་ཀྱིས་སི་རྩ་པརྩ་ཉིན་བྱེད་མདུན། འདི་ལ་སྡེ་དགའི་མདུན་ནས་རྩང་ཡིག་འདེད་པ་སོགས་ཐོག་རྒྱུབ་ཅི་འོང་ཆོད་མི་འདུག་པས་རང་ཆོང་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཞིག་གི་མིང་བཏགས་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ཁྱུ་སྐབས། སི་རྩ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཞལ་སྟོབ། ཀོང་པོ་བམ་སྟེང་སྤྱལ་སྤྱི་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་མཆོན་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་ཀོང་སྤྱལ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཡོངས་སུ་གྲགས། སྤྱུབ་བརྒྱུད་ཤིང་ན་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་གང་བཞུགས་བཅུལ་ཞིང་། རིས་མེད་ཀྱི་སྤྲ་མ་ལྷ་བཙུ་ཅམ་བསྟེན་ནས་སྤྱི་ཐ་སྟོད་རིག་པའི་གནས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ། ནང་མདོ་རྒྱུད་གསར་རྟིང་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། གསང་བ་མན་ངག་ཉམས་བྱིད་སྤྲུག་བཞེས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཐོས་པས་མཐའ་རྒྱ་བཅད། བསམ་པས་

གཏན་ལ་ཕབ། སྒོ་མ་པས་ཉམས་སུ་བྱངས་ཏེ་རང་དོན་དུ་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་མངོན་དུ་བྱས། གཞན་དོན་དུ་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་མོས་སྒོ་དང་འཚམས་པར་
སྒྲ་ཁྱེད་ཅན་དབྱངས་གསུམ། ལུས་ཀྱི་གསུམ་དག་གསུམ། གསེང་གི་རྒྱ་བཞི། ཅིས་
དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྒྲིབ་དང་། གཞུང་ཀ་པོད་ལྷ།
སྒྲ་ཐོད་གདན་གསུམ། བྱང་བརྒྱུགས་རྒྱུད་གསུམ། ལྷ་རོ་ཆོས་དུག །སྒྲ་འཕྲུལ་
གསང་སྟོང་དང་། དུས་འཁོར་སྒྲིབ་དུག་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་
བཤད་ལན་གངས་དུ་མར་སྒྲུལ་བས་སྒྲུལ་ལྷན་རྒྱུས་རྒྱུས་སུ་བབྱང་། བྱང་པར་
རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅའི་དབང་པོའི་བཀའ་ལྱང་ལྟར། མངོན་ཆེན་
རྒྱལ་པ་ལྷའི་བཀའ་སྒྲོལ་བྱས་ཏེ། དེའི་གདམས་ངག་གི་དབང་ལྱང་མན་ངག་
བཅས་པའི་རྒྱུན་སྒྲིལ་བས། ལྷ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོལ་དར་སྒྲིལ་ཆེད་དུ་
སྒྲགས་བཅོན་གནང་། མངོན་ཆེན་རྒྱལ་ལྷ་ནི། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅའི་
དབང་པོས་མངོན་ཆེན་རྒྱལ་ལྷ་རྩོད་སྒྲིབ་གནང་པར། ༡ ཤེས་བྱ་མངོན། པོད་
གསུམ། ༢ རྒྱ་ཆེན་བཀའ་མངོན། དེའི་ནང་མར་ལྷགས་རྒྱུད་སྒྲིབ་བཀའ་བརྒྱུད་
སྒྲགས་མངོན་པོད་བཞི། འཁོར་ལྷགས་ལུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྒྲིབ་ལས་བཅས་
པོད་གཅིག་ཡོད་གསུངས། ༣ ཟབ་མོ་གཏེར་གྱི་མངོན། རིན་ཆེན་གཏེར་མངོན་
པོད་རེ་བཞི། ༤ རྒྱལ་བརྒྱུད་ཤིང་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་སྒྲོགས་བསྒྲིགས་པོད་
བརྒྱ་བརྒྱུན། ༥ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མངོན། དེའི་ནང་ཟབ་གཏེར་ཅ་གསུམ་
དགོངས་འདུས། གཏེར་གསར་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིབ། དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་
ནང་བརྒྱུགས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་བརྒྱན་པའི་
འགྲེལ་པ། རྩ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཞེས་མངོན་ཆེན་ལྷ་པོ་ཆང་
མའི་པོད་གངས་དང་ཆོས་ཆོན་རག་པའི་དབྱེ་བ་བཅས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་
འདུག །དེར་དུས་ཐུན་མིན་མངོན་སྟོང་མཁན་ཡང་མི་འདུག །མངོན་ལྷ་པ་ལ་
རྒྱ་ཆེན་བཀའ་མངོན་ཅེས་གོང་སྒྲུལ་བཀའ་འདུམ་པོད་བརྒྱ་གསུམ་པོ་བཞག་སྒྲོལ་
འདུག་ཀྱང་དག་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅའི་དབང་
པོས་ཐུན་མིན་མངོན་ཅེས་པ་གང་ཡིན་རྩོད་གསལ་པོར་གནང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ཆེན་ཆུང་ལུ་སྟོགས་བསྟེན་གས་བྱེད་
 རྒྱུ་འཆར་གཞི་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེས་མཛོད་པའི་ཕྱིར། དེར་དུས་ཀོང་
 རྒྱལ་བཀའ་འབུམ་ལ། མཛོད་ཆེན་ཆུང་ལུ་འུལ་དུ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 ཀོང་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛོད་ཆེན་ཆུང་ལུ་རྩོད་སྐབས་སུ། དེ་དག་གི་རྒྱབ་ཆོས་
 ལྟ་བུར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པ། དཔལ་དགེས་པ་རྩོ་རྩེའི་ཅ་རྒྱུད་
 བཟླས་པ་གཉིས་པའི་རྒྱ་དོན་དང་འབྲུ་འགྲེལ། རྩོ་རང་བྱུང་པའི་ཟབ་མོ་ནང་
 དོན་འགྲེལ་པ། རྒྱལ་ཡེ་འབྱེད་པ་དང་སྒྲིང་པོ་བཟླས་པ་བཅས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་
 དག་གོ་སྒྲ་གཙོར་སྟོན་དུ་དམིགས་ནས་གསར་སྟེལ་བགྱིས། ཞེས་འདི་དག་སྟེན་
 ཀྱི་རྒྱབ་ཆོས་ཞེས་བཞག་གནང་འདུག་ཀྱང་། རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཛོད་རྩོ་
 རྩོད་གནང་སྐབས། མཛོད་ལུ་དེ་དག་གི་སྟོགས་སུ་ཅི་རིགས་པར་གཏོགས་པའི་
 རང་ཚཱ་མོར་བུའི་རིགས་སྟོགས་འདུས་ལ། ཀྱན་མཁུན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་
 དབྱངས་མཁུན་བཅེའི་དབང་པོས་ས་བཅད་བཅོ་ལཱ་ལྷ་བ་ཉ་བའི་གངས་ལྗན་གྱི་
 དཀར་ཆག་མཛོད་པ་ལྟར་བུ་སྟེ་བུན་བཅས་སོ། ཞེས་པ་འདི་ལ་གནས་གསར་
 བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། འདས་རྩེས་རྒྱལ་ཐར་ཁ་སྒྲོང་གནང་སྐབས་སུ་མཛོད་
 ཆེན་ཆུང་ལུ་འུལ་མཚན་གཞི་ཆ་ཆང་མ་རྟེན་སྟབས། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེའི་
 འཆར་གཞི་ཡང་མ་མཐོང་ནས། ཀོང་རྒྱལ་བཀའ་འབུམ་ལ་མཛོད་གཅིག་ངོས་
 འཛོན་འདི་བྱུང་འདུག། དེས་ན་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཛོད་ནི་འཇམ་དབྱངས་
 མཁུན་བཅེའི་དབང་པོས། ཀོང་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཕྱིན་རྒྱལ་ལས་སྟོགས་
 བཟུས་མཛོད་ཅིང་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཛོད། ཅིས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་
 ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་བས་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེའི་གསུང་འདི་ཆང་མ་ཡིན་
 བོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱན་མོན་མཛོད་ནི་ལས་དང་དུས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པས་ཡོངས་
 སུ་རྩོགས་པ་ཞིག་བྱུང་མ་སོང་ཞེས་ཀོང་རྒྱལ་གྱི་རང་རྒྱལ་ལས་གསལ། །

གསེ་བ་རིག་པའི་ཕྱིན་ལས་གཙོ་བོར། ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་སྒྲན་གྱ་རྩ་གཞི་
 བྱེས་གཉིས་ཀྱི་གྲ་རྒྱན་ལས་གསེ་བ་རིག་པ་སྟོབ་གཉེར་གནང་མཁན་རྒྱལ་ལ་རྒྱུད་
 བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་དང་། ལུང་རྒྱན། མན་ངག་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་སྟེལ། གསེ་

རིག་མཁས་པ་འཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་པལ། གནས་གསར་བཟུ་གིས་ཆོས་འཕེལ།
 འཇུ་མི་པམ་ལ་སོགས་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་གནང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོའི་ཆུ་སྟེལ་ལོ་མཛད་
 སྤྱི་ཟུན་རབ་པའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར། ཉག་ཤོད་རི་རྒལ་དགའ་ལྡན་ཀྱན་བྱེད་རྫོང་
 ཏུ་ཕེབས་ནས་དབུལ་ཆུ་བཙོ་བཟུ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་མཛད། ཞལ་སྒྲོབ་ཀྱི་གཙོ་
 བོ་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེའི་དབང་པོ། འཇུ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་རྣམ་
 གཉིས་དང་། རྫོང་སར་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། །

གསུང་ཚཱ་སྒྲིང་ལ་དེར་དུས་མཛོད་ཆེན་ཆུང་ལྟ་བུ་གཤམ་འབྲུམ་དང་བཅས་པ་
 བོད་བརྒྱ་ཐམ་པ། དེའི་སྐོངས་སྤྲུམ་འདུས་པའི་ནང་བརྟགས་རྒྱད་གསུམ་གྱི་
 འགྲེལ་པ། འབྲེད་གཉིས་གྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་སུ་སྟེ་བརྒྱ་ལྟ་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།
 དེ་ལས་གསེ་རིག་གི་བརྟན་བཅོས། བོད་གངས་ཅན་སྒྲིངས་འདིར་སྟོན་བྱོན་གྱི་
 གསེ་རིག་འཛིན་པ་སུས་ཀྱང་མ་རུས་པའི་སྟོན་གྱི་ཕྱིན་ལས། གསེ་རིག་རྒྱད་བཞིའི་
 གདམས་ངག་སྟག་ལེན་དང་བཅས་པའི་སྟེང་པོ་རྣམས། འོ་མའི་ནང་ནས་སྟེང་པོ་
 མར་བྱ་ལྟར་བཏོན་པའི་གདམས་ངག་གོ་སྟེའི་ངག་གིས་སྟོན་པ་ 《འཆོ་བྱེད་ལས་
 དང་པོར་ཉེ་བར་མཐོ་བའི་བྱིན་ཏིག་གཅེས་བརྒྱས་བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་》 དདུལ་
 རྒྱ་བཅོ་བརྟ་ཆེན་པོའི་ལག་ལེན་《འཆོ་བྱེད་མཁས་པའི་སྟེང་བཅུད་》 རྩགས་
 ཁམས་ཐལ་བཟོའི་ལག་ལེན་《འཆོ་མཛོད་མཁས་པའི་བྱུང་ལོར་》 ཤེས་བྱ་ཀྱན་
 བྱུང་ལས། 《གསེ་བ་རིག་པའི་བྱུང་བ་བཛོད་པ་》དང་། 《གསེ་བ་རིག་པའི་སྟེ་
 ཏོན་》 སོགས་རྗེ་ཉིད་གིས་གསུང་ཚཱ་དང་། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དུ། 《བདུད་
 ཅི་བུམ་པ་》ལ་སོགས་གཏེར་སྟོན་སྟོགས་བརྟམས་སྒྲིང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།

ཁོང་གི་ཞལ་སྐྱོབ་ཏུ་གུར་པ་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱིང་བཅོ་ལྔ་པ་མཁའ་ཁྲལ་རྩོ་
རྩོ་དང་། མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར། ལ་སྐྱེའི་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གཏིང་
དབང་པོ། རྟིང་མའི་ཞེ་ཆེན་རབས་འབྱམས། རྩོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། དགེ་
ལྷགས་པའི་བྲག་གཡལ་གདོང་སྐྱལ་རག་དབང་དམ་ཆོས་སོགས་དང་། གཞན་
ཡང་སྐྱེ་བྱིས་གཉིས་ཀར་གུར་པ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེ་དབང་པོ་སོགས་ཤིན་
ཏུ་མང་། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐྱོབ་མ་གཡལ་ཆེ་བའི་གྲས་ལ། གནས་གསར་བཀྲ་ཤིས་

ཆོས་འཕེལ། འཇུ་མི་པམ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། འཆོ་བྱེད་ཀམ་ཆོ་དབང་། ཞོ་རྒྱན་
 ཐེག་མཆོག། ཀའ་སྤྱི་པ་ཨ་ཆང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། མཐར་དགུང་ལོ་གྱ་བདུན་
 པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་པག་ལྷ་བ་བཙུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད། སྤྱི་ལོ་
 1741ལོར་སྤྱ་གཤེགས། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཀམ་དག་དབང་ཡོན་ཏན་
 རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་མཐའ་ཡས། པལྷ་གར་གྱི་དབང་ལྷག་ བཏུན་
 གཉིས་གཡུང་བྱུང་གིང་པ་བཅས་སོ། །

བཙུ་གཅིག། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེའི་དབང་པོ།

འཇམ་དཔལ་བྱིན་རྒྱལ་བུ་བུ་མའི་རྣམ་པ་འཕྱུལ། །

རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆེའི་ཡང་སྤྱི་དབྱུག་སྤྱི་པ། །

བཀའ་བབས་བདུན་ལྔ་པ་ལྷ་མཛོ་སྤྱོད་སྤྱི་པ། །

འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེའི་དབང་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

གཟན་དཀར་མཆོག་སྤྱི་པ་བཏུན་ཉི་མས་མཛད་པའི་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་
 བཙེའི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་མཛོ་བསྤྱོད་ནི། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེའི་
 དབང་པོ་མཆོག་ནི། ཡབ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ལས་དཔལ་འབྱི་བྱུང་བྱུང་རྒྱུ་གིང་
 པའི་དཔོན་བརྒྱུད་ལྷོ་དགའི་བྱུང་ཆེན་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུལ་སོག་བཟའ་
 དགེ་རབ་གཉེར་ཆེན་མགོན་ཆོའི་བུ་མོ་བསོད་ནམས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་རབ་
 བྱུང་བཙུ་བཞི་པའི་ལྷགས་འབྱུག་པོད་ལྷ་བྱུག་པའི་ཆོས་ལྷ་སྤྱི་ལོ་1820ལོར། མཛོ་
 ཁམས་ལྷོ་དགའི་གཏེར་སྤྱི་པ། དེལ་མགོ་གོང་གི་དབྱར་འབྱུང་ཆེན་བྲག་གི་ཉེར་
 འདབས་སུ་སྤྱི་པ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ཞི་ལྔ་ཅམ་ནས་ཡི་གེ་འབྱི་སྤྱོད་གསན། སྤྱི་
 རྒྱུང་བྱེའི་བྱུག་ནས། མཁུན་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུ་པས་འབྱི་སྤྱོད་སོགས་ཆོགས་མེད་
 འབྱུང་མཁུན། དགུང་ལོ་བཙུ་གཉིས་ཐོག་ཐར་ཆེ་མཁུན་ཆེན་བྲམས་པ་ཀུན་དགའ་
 བཏུན་འཛིན་གྱིས། ཞེ་མི་ཐར་པ་ཆེའི་མཁུན་ཆེན་བྲམས་པ་ནམ་མཁའ་འཆི་མེད་
 ཀྱི་ཡང་སྤྱི་དོས་འཛིན། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེའི་དབང་པོ་ཀུན་དགའ་
 བཏུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་
 གཅིག་པར་སྤྱི་པ་མཁུན་ཆེན་རིག་འཛིན་བཟང་པོ་ལས་བཏུན་པར་རྒྱུ་པ།

སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆེན་འགྲུར་མེད་སངས་རྒྱལ་ཀྱན་དགའ་དང་། ཞེ་ཆེན་འགྲུར་མེད་
 མཐུ་སྟོབས་ནམ་རྒྱལ། ས་སྐྱ་པ་དོ་རྩེ་རིན་ཆེན། ཐར་ཅེ་མཁན་ཆེན་སྐྱ་མཆེད་
 སོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ཏུ་བཞུགས་པའི། ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་གྱི་སྒྲ་མ་
 རྒྱུས་ཆེན་དམ་པ་ནམས་དང་། རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་གཙུག་ལག་སྐྱ་
 བའི་དབང་པོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ལྷག་ཡོངས་འདྲིན་ཏུ་བསྟེན། བཟོ་གསོ་སྐྱ་ཆད་
 ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ནམས་དང་། དབུ་པར་འདུལ་
 མཛོད་སོགས་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་གཞུང་བཤད་སྟོར། བདེ་དགུལ་གསང་
 གསུམ། ཏུས་འཁོར། གསང་སྐྱོང་སོགས་འབྲས་བུ་གསང་སྐྱུ་གསུམ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
 རྒྱུད་སྟེའི་ཟབ་ཁྲིད་བཅས་མདོ་སྐྱུ་གསུམ་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་མཐའ་
 དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། མཁན་སྟོབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་བཀའ་དྲིན་
 ལས་བྱུང་ཞིང་མཁས་བྱུ་བྱེ་བའི་ཞལ་ནས་སྟོན་ཏུ་བརྒྱུད་པ་སྐྱ་འགྲུར་རྟེན་མའི་
 བཀའ་གཏེར་དག་སྒྲུང་གི་ཆོས་བཀའ་ནམས་དང་། མཉམ་མེད་རོ་བོ་རྩེ་དཔལ་
 ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་ཅིང་། འཇམ་མགོན་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་
 དཔལ་ལས་ལེགས་པར་སྟེལ་བའི་བཀའ་གདམས་གསར་རྟེན་གྱི་ལྷ་ཆོས། བྱུ་བ་
 ཆེན་བི་རུ་པའི་ཐུགས་བརྒྱུད་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པ་ཡབ་སྐུ་ལས་བྱོན་ཅིང་ས་རོར་
 ཆོར་གསུམ་སོགས་སྐྱ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག །
 མར་མི་དྲགས་གསུམ་ལས་བརྒྱུད་ཅིང་། མཆེད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་ཆུང་
 བརྒྱུད་བཅས་བཀའ་བཞི་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག །མཁས་བྱུ་བྱེ་པོ་ནལ་འབྱོར་
 ལས་བརྒྱུད་པའི། དཔལ་ལྷན་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་ནི་གྱའི་གསེར་ཆོས།
 འཕགས་ལྷལ་རིག་ལྷན་ཆོས་རྒྱལ་ནམས་དང་། ཏུས་ཞབས་པ་སོགས་ལས་འོངས་
 ཤིང་བོད་ཏུ་སྐྱ་སྐྱེ་བར་གསུམ་ལས། ལྷགས་སྟོལ་བཅུ་བདུན་སོགས་གྱི་རྒྱན་མཆེད་
 པ་དང་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ཀྱན་སྤངས་ཐུགས་རྩེ་བཙོན་འགྲུས་སོགས་ལས་
 ལེགས་པར་བརྒྱུད་པའི་དཔལ་ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྩྭ་གསུམ་རིམ་དོ་རྩེ་རྩེ་ནལ་འབྱོར་
 ཆལ་ཏུ་བཏོན་པ་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། བ་ཅིག་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་ལས་
 བརྒྱུད་པའི་བཀའ་སྟོལ་དམ་ཆོས་སྐྱུ་བསྐྱུ་ལེ་བྱེད་དང་། དེ་ལས་རིམ་བཞིན་

མ་གཅིག་ལ་བ་གི་སྒྲིལ་མ་ལས་བརྒྱད་པའི། གཙོད་ལུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་
 ཟབ་ཆོས་རྒྱལ་ལུལ་རྩོ་རྩལ་འབྱོར་མ་དངོས་ཀྱིས་བྱལ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་
 དཔལ་ལ་ཐུགས་གི་ཟུང་བཅུད་བསྐྱལ་ཞིང་། དེ་ལས་རིམ་པར་བརྒྱད་པའི་རྩོ་རྩལ་
 གསུམ་གི་བསྟེན་སྐྱབ་སོགས་གངས་ཅན་གི་སྒྲོངས་སུ་མན་ངག་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་
 སྐྱབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་རུ་གསལ་པ་དེ་དག་གི་བརྒྱད་པ་ཟམ་མ་ཆད་ཅིང་སྟོན་
 གི་ཐུག་སྒྲིལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད། སོ་སོའི་བྱངས་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཡོངས་འཛིན་གཙུག་རུ་བསྟེན་ཏེ་སྟོན་བྱེད་གི་དབང་དང་། སྒྲིལ་བྱེད་གི་ཁྲིད།
 རྒྱལ་རྟེན་གི་ལུང་དང་བཅས་པ་ཆོང་ལ་མ་ཞོར་བ། ཞལ་ནས་སྟོན་རུ་བརྒྱད་དེ་
 ཐུགས་གི་དཔལ་བེར་གཏམས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྟིང་མ་
 རྒྱད་འབུམ། བསྟན་འགྱུར་གི་ཁྲོད་ལས་ལུང་རྒྱན་གང་བཞུགས་སོ་ཙག་གི་གཙོས་
 འཕགས་བོད་རིས་མེད་གི་གསུང་ཆོས་ཡོངས་བསྟོམས། ཐུགས་བམ་བརྟན་བརྒྱ་
 ཅམ་གི་བསྐྱགས་ལུང་ནམས། སྐྱང་ལ་བྱེད་རུ་བསད་དེ་འབད་བཙོན་ཆེན་པོས་
 གསན་བཞེས་མཛད། དེ་ལྟར་སོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་མ་རོལ་རུ་བྱིན་པར་མ་ཟད།
 བསྟོམ་བསྐྱབ་ཆོད་རུ་འབྱོལ་བས། ཉམས་རྟོགས་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཕེལ་
 ཏེ། བྱ་རུ་མཚོ་སྐྱེས་རྩོ་རྩལ་དགོངས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་བཟོའི་དབང་
 བསྐྱར་དབུགས་དབྱུང་བའི་རྟེན་ལས། མདོ་རྒྱད་གསར་རྟིང་བཀའ་གཏེར་སྟོན་
 སྒྲིལ་རྒྱལ་བརྟེན་དང་བཅས་པ་འཆད་སྟེལ་གི་བཀའ་བབས་དང་། གནས་བྲག་
 དམར་མགིན་བཟང་དང་། འདམ་ཤོད་རྟིང་རུང་། གཏེར་སྐྱུང་པརྒྱ་ཤེལ་རི་
 སོགས་ནས་གཏེར་སྟོམ་བྱངས་པ་བཅས་ས་གཏེར་གི་བཀའ་བབས་དང་། བརྟ་
 ཡིག་སྐྱུན་ལམ་རུ་ཤར་བ་དང་དགོངས་སྟོང་རུ་རང་གསལ་བ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་
 ཅིང་། བྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་སྟོན་སོ་སོའི་སྐྱེའི་རྩམ་པས་དབང་ཁྲིད་ཆེག་
 རྩོགས་སུ་བསྐྱལ་བས་ཡང་གཏེར་ཉེ་བརྒྱད་གི་བཀའ་བབས་དང་། རིགས་བདག་
 ཡི་དམ་སོ་སོའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུ་ལས་རྒྱད་དང་
 དབྱེར་མེད་པའི་རྩོ་རྩལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་རུ་བབ་པ། ཟབ་མོ་དགོང་པའི་གཏེར་གི་
 བཀའ་བབས་དང་། སྟོན་གི་གནས་རུས་རྩོམ་སུ་བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྟོར་

གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྗེས་དྲན་ཆོས་བཀའི་བཀའ་བབས་དང་། གཞན་ཡང་དག་
སྒྲུང་གི་བཀའ་བབས་དང་། སྒྲན་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་བབས་བཅས་བྱུང་པར་གྱི་
བཀའ་བབས་ཆེན་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པས། བཀའ་བབས་བདུན་ལྡན་པ་སྒྲུབ་པའི་
གསལ་མདོ་སྤྲུགས་སྤྱིང་པ་ཞེས། མཆོན་སྒྲན་དབྱུང་གི་རྩ་གསར་བོད་གངས་ཅན་
གྱི་སྤྱོད་ས་སྤྱི་བྱུང་པར་གྱུར། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་དང་བཅས་པ་
གང་གསན་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི། མོས་སྐལ་དང་འཆོམས་པར་དབང་
ལུང་བྱིད་གསུམ་གྱི་རྒྱན་བསྐྱུངས་པས། རྒྱུགས་དང་རིས་སྤྱི་མ་ཆད་པའི་བསྐྱན་པ་
ཡོངས་རྫོགས་གཞིར་བཞེངས་སྤྱི་བསྐྱུངས། སྤྱི་འགོ་ནམས་སྤྱི་ཅིང་གོལ་བའི་
ལམ་ལ་བཀོད། །

གསེང་གི་ཕའི་མཛད་རྗེས་སྒྲུང་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༢ལོར་སྤེལ་གཞུང་གི་མདོ་སྤྱི་
ལྷན་རབ་པའི་བཀའ་ལྷན། ཉག་ཤོད་རི་རྒྱལ་དགའ་ལྷན་ཀྱན་བྱུང་རྫོང་དུ་འཇམ་
མགོན་ཀོང་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ནས་དདུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོའི་
སྤྱག་ལེན་གནང་། བསྐྱན་བཙོས་སྒྲུང་ལ། 《རྒྱུད་བཞིའི་བསྐྱུས་དོན་སྤྱི་
པོ་》དང་། 《སྒྲན་དབྱུང་ཉེར་མཐོ་སྤྱི་ཆོགས་》 《སྒྲན་དོ་དོགས་སེལ་བདུད་ཅི་
ཟེགས་མ་》 གྲུབ་ཐོབ་རིལ་དཀར་གྱི་བསྐྱོམ་ལུང་སོགས་བཀའ་འབུམ་ནང་དུ་
བཞུགས་པའི་སྒྲུང་རྒྱུས་སོ། །

རྗེའི་ཞལ་སྤྱོད་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་འཇུ་མི་ཕམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། རྫོང་གྲུབ་ཆེན་
འཇིགས་མེད་བསྐྱན་པའི་ཉི་མ་སོགས། རྗེའི་མའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་རྒྱུས་
དང་། ས་སྤྱིའི་བྱི་ཆེན་བཀྱ་ཤེས་རིན་ཆེན། བ་ལེན་ལེ་གཟིམས་འོག །དོར་གྱི་
མཁན་ཞབས་ཕལ་ཆེར་སོགས་ས་སྤྱིའི་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རྒྱུས་དང་། རྒྱལ་བ་ཀམ་
པ་མཁའ་བྱུང་དོ་རྗེ། གཏེར་སྤྱོད་མཆོག་གྱུར་སྤྱིང་པ། སི་དུ་པ་སྤྱི་ཀྱན་བཟང་།
སྤྱག་ལུང་མ་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀར་གྱུར་པ་ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་
ལ་སོགས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བསྐྱན་འཛིན་རྒྱུས་དང་། དཀོན་མཆོག་བསྐྱན་པ་
རབ་རྒྱས། བྲག་གཡལ་ལོ་མིན་ཏན་ཆེན་པོ། ལི་ཐང་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ལྷན་
ཆོགས་ལ་སོགས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྒྱུས་དང་།

གཞན་ཡང་སློག་པ་སྤོས་བསམ་པ་དང་། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་པ། གཡུང་བྱང་
 བོན་གྱི་བསྟན་པ་འདྲིན་པ་སོགས་བསྟན་འདྲིན་གྱི་སྒྲིམ་བྱ་གྲངས་ལས་འདས་པ་
 ཟུན། དད་ལྡན་སློབ་ཚཱགས་ཀྱིས་སུལ་བའི་ཟང་ཟིང་དངོས་པོ་གང་བྱང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་སྒྲ་རྟེན་གསེར་ཟངས་ལས་བཞིངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་ཉིས་
 སྤྱང་ཅམ་དང་། གསུང་རྟེན་ཤིང་པར་དུ་བཀོད་པ་པོ་ཉི་བཞི་བཙུ་ལ་ཉེ་བ་དང་།
 བྲིས་མ་སོགས་པོ་ཉི་ཉིས་སྤྱང་ཅམ་དང་། ཐུགས་རྟེན་ལྟན་གྱུ་བ་སྤྱང་གི་མཆོད་
 སྤྱང་ཆེན་མོ་གཙོས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་གསེར་ཟངས་ཀྱིས་བསྟན། སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
 རྟེན་དེ་རྣམས་བཞུགས་ལུ་ལ། ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་བཙུ་གསུམ་ཅམ་བཀོད་ལེགས་པར་
 བཞིངས། གནས་དེ་རྣམས་སུ་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེལ་བསྟེན་བཀྱར་ཞུས་ཉི་དུས་དང་
 རྒྱན་གྱི་མཆོད་པ་བཙུགས། དུས་འབྲུག་གི་དབང་གིས་དགོན་པ་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་
 པ་རྣམས་ལ་བབ་དང་བསྟན་པའི་གནང་སྤྱོད་དང་མཆོད་ཐེབས་ཀྱི་ཞལ་འདེབས་
 སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟར། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མི་དཔོན། སྤེལ་དགོངས་རྒྱལ་སློན་རྣམས་ལ་
 མཐུན་སྦྱོར་དང་། ཞལ་ཏ་བསྐྱབ་བསྐྱོ་གནང་བ་སོགས་བསྟན་འགྲོལ་སྟན་པའི་
 བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འགྲན་ཆེ་དང་བྲལ་བར་མཛད། དེ་ལྟར་སྦྱ་དངོས་ཀྱི་
 རྒྱབས་ཆེན་སུལ་དུ་བྱང་བའི་མཛད་པ་རེ་ཞིག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། རབ་བྱང་བཙོ་ལྷ་
 པའི་རྒྱ་འབྲུག་ལོ་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན། སྤྱི་ལོ་1892ལོར་སྦྱ་
 གཤེགས། །

འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེའི་དབང་པོའི་ཐུན་མིན་གྱི་སྦྱའི་ཡོན་ཏན་དང་
 མཛད་པ་ནི། དེ་ཡང་སྦྱའི་ཡོན་ཏན་བཀའ་བབས་བདུན་གྱི་ཆེ་བ་ནི། བཀའ་
 གཏེར་འཆད་སྤེལ་གྱི་བཀའ་བབས་དང་གཅིག །ས་གཏེར་གྱི་བཀའ་བབས་དང་
 གཉིས། ཡང་གཏེར་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་བབས་དང་གསུམ། ཟབ་མོ་དགོངས་
 གཏེར་གྱི་བཀའ་བབས་དང་བཞི། རྗེས་དྲན་ཆོས་བཀའི་བཀའ་བབས་དང་ལྔ།
 དག་སྤྱང་གི་བཀའ་བབས་དང་དྲུག །སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་བབས་དང་བདུན་ཏེ་
 བཀའ་བབས་བདུན་ལྡན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཟེར། །

སྤོན་ལས་ཀྱི་ཆེ་བ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་བཙུ་གསུམ་དང་། ལྷག་

པར་རྩ་ས་སྒྲིའི་གསེར་ཚོས་བརྩ་གསུམ། གཙོ་བོར་བྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་
 གྱི་གསང་སྤྲུགས་གསར་མའི་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་གྱི། དབང་ལྷང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་ཞུས་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྒྲུབས་ཐབས་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་རྩ་བ་སྒྲིགས་པ་པོ་ཏི་
 བརྩ་བཞི་བཞུགས་པ་ལ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱན་འདུས་ནི། གངས་ཅན་སྡེངས་འདིར་
 གསང་སྤྲུགས་གསར་མའི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ཚང་
 ལ་མ་ནོར་བའི་བང་མཛོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། །

བརྩ་གཉིས། འཇུ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ།

འཇུ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བརྩ་བཞི་པའི་མེ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༥༦༥ལོར།
 ཡབ་འཇུ་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་སྤིང་རྒྱུད་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་ཡུལ་མདོ་
 ཁམས་སྡེ་དགེ་རྒྱ་རྒྱ་ཡ་རྒྱའི་དིང་རྒྱུད་ཞེས་པར་སྤྱེ་འབྱུངས། ལྷ་པོ་པརྒྱ་དར་
 རྒྱས་གྱིས་མི་པམ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཚན་གསོལ། རྒྱུད་རྩའི་རྩ་བ་ནས་ཡི་དམ་འཇམ་
 དཔལ་ཞི་དྲག་དང་། ཚོས་སྦྱོང་གི་སར་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་དད་པ་ཞིག་བྱུང་།
 དཔྱད་ལོ་བརྩན་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་ནས་སྤྲོམ་གསུམ་རྣམ་ངེས་དང་། ཅིས་དཀར་ནག་
 གི་སྡོན་འགོ་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དཔྱད་གངས་བརྩ་སྦྱོར་ནས་འབྲི་སྟོག་ལ་
 ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་ལྷགས་ཚོམ་ཀྱང་ཅི་རིགས་གནང་། དཔྱད་ལོ་བརྩ་གཉིས་ལ་
 ཐེབས་པ་མེ་སྤུལ་སྤྱི་ ལོ་༡༥༧༧ ལོར་གསང་སྤྲུགས་ཚོས་སྤིང་དགོན་རྩ་ཐེབས་ཏེ་གྲ་
 བརྩན་གནང་། དཔྱད་གངས་བཙོ་ལྷ་སྦྱོར་ཞིག་ན་དབྱངས་འཆར་གྱི་དཔེ་རྙིང་
 ཞིག་ལ་ཞག་ཤས་གཟིགས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མ་ལུས་པ་
 མཐེན། དཔྱད་གངས་བཙོ་བརྒྱུད་བརྩ་དཔྱད་སྦྱོར་ནས་སྤྱེ་ཞང་འབྱུར་བཟང་
 དང་ལྷན་རྩ་ལྷ་སར་ཐེབས། དེ་ནས་ལྷོ་གནས་རྒྱས་པར་བྱོན་ཞོར་ལྷོ་བྲག་མཁར་
 རྒྱུར་ཐེབས་པའི་ཚེ་ཐ་མལ་གྱི་རྒྱུད་བ་འབྱུར། བདེ་དྲོད་གྱི་ཉམས་འབར་བ་
 སོགས་གནས་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐོབ། ཕྱིར་རང་ཡུལ་ལོག་རྫོང་ལ་བ་སྒྲུབས་མགོན་
 དབང་ཆེན་དཔྱེས་རབ་རྩོ་རྫོང་མཐུན་ནས། མ་ཏི་བྱངས་དཀར་པོའི་རྫོང་གནང་
 དང་། ཚོས་སྦྱོང་གི་སྟོག་གཏད་སོགས་གསན། དཔལ་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྦྱོང་
 འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུ་སོགས་རྒྱུད་ལྷང་མན་ངག་མང་པོ་གསན། འཇམ་དབྱངས་

མཁུན་བཅེ་དབང་པོ་ལས། ཐུན་མོང་གི་གཞུང་ལུགས་ཏུ་མ་དང་། གསང་ཆེན་
 རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྤྱིན་བྱེད་གྱི་དབང་དང་། གྲོལ་བྱེད་གྱི་བྲིད། རྒྱལ་རྒྱུན་གྱི་བཤད་
 པ་སོགས་མན་ངག་ཐུག་བཞེས་དམར་བྲིད་མང་པོ་ཞུས། ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
 མཆོ་ལས། སྤྱོད་རྒྱ་པ་དང་། དཔལ་ཆུ་བཙོ་བཤའི་ལག་ལེན་སོགས་ཐུན་མོང་
 རིག་གནས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཆོ་བདག་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིན་
 གྲོལ་གྱི་རིགས་མཐའ་ལས་པ་གསན། དཔལ་སྤངས་རིག་གནས་སློབ་གྲུ་ཅུ་གསེ་
 བ་རིག་པ་དང་། ཅིས་དཀར་ནག་བཅས་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་གནང་། འཇུ་
 དཔོན་འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ་ལས་མདོ་སྤྱད་པའི་བཤད་པ། འབུམ་གསར་དགེ་
 བཤེས་ངག་དབང་འབྱུང་གནས་ལས་དབུ་མ་འཇུག་པ། འཇམ་དབྱངས་སློ་གཉེར་
 དབང་པོ་ལས་ཆོད་མ་རིགས་གཉེར། སེར་ཤུལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མདུན་
 བས་མཛོད་གྱི་བཤད་ལུང་སོགས། མདོར་ན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་མཁས་གྲུབ་
 ཏུ་མའི་མདུན་ནས། མདོ་སྤྱེད་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མ་མཁུན་
 པ་མེད་པར་བསྐབས། སྤྱོད་ཆོ་སལ་ཆེར་སྤྱོདས་མེད་རིས་མེད་གྱི་དབེན་གནས་
 རྣམས་སུ་སྤྱུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་ཆེ་ཤོད་དཀར་མོ་སྤྱག་ཆོང་ཏུ་འང་
 ལོ་བཙུ་གསུམ་ཏུ་བཞུགས་ནས་བསྟེན་སྤྱུབ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། རི་པོ་དགེ་
 ལྷན་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ། དཔའ་རིས་རབ་གསལ་དང་ཚོད་ཡིག་འགའ་ཞིག་
 བཏང་རིས་བྱས། མདོར་ན་རྗེ་འདི་ཉིད་སྤྱོད་ཆོའི་གང་པོར་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་
 གྱི་མཁས་གྲུབ་ཏུ་མར་བསྟེན་ཞིང་། མདོ་སྤྱེད་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱོད་
 པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱོད་ཆོ་བསྟེན་སྤྱུབ་མཛད་པས་ཡི་དམ་ལྷ་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་ཞལ་མ་གཟིགས་པ་མེད་པ། ཟབ་དོན་མཐའ་དག་དགོངས་པའི་
 སྤྱོད་ནས་རང་བཤོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་གསུང་རབ། བསྟན་བཙོས་པོ་ཏི་སུམ་ཅུ་ལྷག་
 ཅུམ་བཞུགས་པ། །

གསེ་བ་རིག་པའི་མཛད་སྤྱིན་སྟོར། སྤྱི་ལོ་༡༨༧༥ལོར་ཉག་ཤོད་ཏུ་ཀོང་སྤྱལ་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྡོང་མར་མཁུན་བཅེ་རྣམ་གཉིས་དང་ལྷན་ཏུ་དཔལ་བཙོ་
 བཤའི་ཐུག་ལེན་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་དཔལ་སྤངས་འཇུ་མི་པམ་གྱིས་གཙོ་

འགན་བཞེས་དེ་དངུལ་རྒྱ་བརྒྱ་ཆེན་མོའི་སྤྱད་ལེན་སྤངས་གཅིག་གནང་ཡོད།

བསྐྱེད་བཅོས་སྐྱོར་ལ། 《རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་མཆན་གཅིས་པར་བརྟུས་པ་
འདོད་འབྱུང་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་》 《གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་གཅིས་བརྟུས་
དང་ལག་ལེན་དམར་ཁིད་སྐྱོར་པན་བདེའི་བང་མཛོད་》 《ཤོག་རྩིས་སྐྱོར་གསུམ་
ལས་ངོས་འཛིན་མན་ངག་གསེར་གྱི་ཕྱེུ་མིག་》 《གཡུ་ཐོག་ཤོག་རྩིས་སྐྱོར་གསུམ་
གྱི་མ་བུ་དོན་བཟླེབ་ཏུ་བཀོལ་བ་》 《བརྟུད་ཅི་སྟེང་པོའི་རྒྱུད་གྱི་འགྲེལ་པ་དྲང་
སྟོང་ཞལ་ལྷང་ལས་རུམ་བུ་བཞི་ཁྱི་མ་རྒྱུད་གྱི་ཅ་མདོ་རྒྱ་མདོའི་རྟོག་》 མདོ་དབུས་
མཐོ་སྒང་གི་ཡུལ་གྱི་ཁོ་ནར་སྟེས་པའི་སྟོ་ལུམ་རྒྱམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་སྟོར་བྱེད་
ཐབས་《སྟོན་སྟོར་བརྟུད་ཅིའི་ཐིག་ལེ་》 ཡོངས་གྲགས་སུ་མི་པམ་སྟོ་སྟོར་བྱེད་
《ལུས་ལ་ཉེ་མཐོ་སྐབས་བརྒྱུད་》 《བྱང་ཁོག་གཡུ་ཐིག་གི་ལུས་བཟླ་》 བཅས་
བཀའ་འབུམ་ནང་དུ་བཞགས་པ་རྒྱམས་སོ། །

ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱོད་གཙོ་པོར། རྩོམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། གཏེར་སྟོན་བསྟན་ཀླུ།
 རྩོགས་སྤྱལ་ལུ་པ། ཀུ་མོག་སི་རུ་རིན་པོ་ཆེ། ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་ཚབ་སྤྱལ་སྤྱ། ཞེ་ཆེན་
 རབ་འབྱམས། དཔལ་ལྷུ་ལྟ་སྤྱལ། དཔལ་ལྷུ་ཀམ་ཡང་སྤྱལ། དཔལ་སྤྱངས་
 སི་རུ་པརྟ་དབང་མཆོག་ ཁྱིའ་རྩེ་རུང་། ཨ་འཛོམས་འབྲུག་སྤྱལ། རྩོགས་ལྟན་
 རྩུ་མྱི། རོར་དཔོན་སྟོབ། དཔལ་རོང་སྤྱལ་སྤྱ་སོགས་ས་དགེ་བཀའ་རྩིང་གི་མཁས་
 ཆེན་དམ་པ་རྣམས་དང་། ས་སྟོང་སྟེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁྱིའ་ཚང་རྒྱལ་པོ་སོགས་
 པོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་དང་། འཕྲོར་ལྟན་བསྟན་པའི་སྤྱོན་བདག་མང་པོའི་
 ལྷ་མར་གུར། དེ་ནས་དགུང་ལོ་རིམ་རུན་པ་རབ་གྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ཆུ་བྱི། སྤྱི་
 ལོ་༡༧༡༧ལོའི་རྩེ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བརྟུ་གསུམ་ལ་སྤྱུ་མཚམས་གོ་ལ། ཆོས་བཙོ་བརྟུང་
 ཉིན། འབྲུལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གདོན་གདོན་ལྟ་བུའི་སྤྱང་གཞི་བཞེས་པ་དང་།
 ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མཐའ་མའི་ཞལ་ཆེམས་སྤྱག་གིས་མཛོད་ནས། གསང་ཉར་
 མཛོད། ཉེར་ལྟའི་ཉིན་ད་ནི་དེས་མགོ་ཚང་སོགས་ཡོན་བདག་དང་། དེ་སྤྱལ་
 སོགས་སྤྱགས་ཀྱི་མཇལ་མི་ཐམས་ཅད་ཤོག་གསུངས། སྤྱུ་མརུན་རུ་བཅར་ཏེ་སྟོན་
 ལམ་མཛོད། དེ་སྐབས་དེ་སྤྱལ་སོགས་ནས་བཞུགས་ཞུ་སྤུལ་བར་ད་ནི་མི་སྟོན་

ངེས་ཅན་ཡིན། སྒྲིབ་ཡང་མི་ལེན་བྱང་ཤམ་སྟ་ལར་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་བོད་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆོས་པ་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས།

བཙུག་སྐུམ། སྡེ་དགེ་སྒྲ་སྒྲན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར།

སྡེ་དགེ་སྒྲ་སྒྲན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་ནི། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྔ་པའི་རྒྱ་བྱ་སྡེ་སྡེ་ལོ་
1873 ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེའི་ལྷང་ར་པོ་བྱང་གི་ཉེ་འདབས་སྟ་དབང་ཐང་ཞེས་པའི་
གྲོང་སྡེའི་ལྷ་ཆེན་ཆང་རུ་སྐྱ་འབྱུངས། མཆོན་གཞན་ལ་ལྷ་ཆེན་སྟ་རྩེ་ཡང་ཟེར།
དགུང་ལོ་བཙུག་སྐུམ་ཅམ་ནས་འཇམ་མགོན་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས། དཔལ་སྐུངས་
མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁྱིན་བཟེའི་དབང་པོ།
འརྩུ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྐྱེས་རིག་
པའི་གནས་དང་བཅས་པར། གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར།
ལྷག་པར་རུ། གསོ་བ་རིག་གཞུང་ལུགས་ལག་ལེན་བཅས་ལ་མཁས་པར་བསྐྱབས།
དེ་ནས་སྒྲན་དབྱུང་མཁས་པའི་མཆོན་སྟན་རྒྱས་སྟབས་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲ་སྒྲན་
རུ་དབང་བསྐྱར། གསོ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་སྟོར། སྒྲན་སྟོར་གཅིས་བསྐྱས་གཏེར་
མཛོད་དམ་ «མན་ངག་བདུད་རྩིའི་རོལ་མཆོ» ཞེས་པ་ཤིན་རུ་བཅུ་པའི་སྒྲན་
དབྱུང་ལག་ལེན་སྟོར་གྱི་ཉམས་ཡིག་མཆོག་རུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། རབ་བྱུང་བཙེ་
ལྔ་པའི་མེ་བྱི་སྡེ་ལོ་1886ལོར་«ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རབ་དྲུངས་རྒྱ་ཤེལ་མེ་ལོང་»
དང་། «བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་རབ་རུ་སྒྲུང་བའི་ཉིན་བྱེད་» དེ་
དག་གི་«བསྐྱས་དོན་བརྗོད་ངས་ལུན་འཕྲོག་» «སྡེ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལག་ལེན་
གསལ་བྱེད་» རྣམས་མཛོད། གཞན་ཡང་སྒྲན་ངག་གི་དཔེར་བཛོད་དང་། སྐར་
རྩིས་ཀྱི་ལག་ལེན་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་འདུག །སྟོབ་མའི་གཙོ་
བོར། ཀེ་སྤྱི་བ་སྒྲ་མ་ཙམ་སངས་དང་། ཇི་གང་ཀམ་དགའ་བའི་དབང་པོ། གནས་ར་
ཀུན་དགའ་མེད་གི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །མཐར་རབ་བྱུང་བཙུག་པའི་
ལྷགས་རྒྱལ་ཏེ་སྡེ་ལོ་1941ལོར་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

ཁོང་གིས་མཛོད་པའི་ «མན་ངག་བདུད་རྩིའི་རོལ་མཆོ» ཞེས་པ་ཤིན་རུ་བཅུ་
པའི་སྒྲན་དབྱུང་ལག་ལེན་སྟོར་གྱི་ཉམས་ཡིག་དང་། ཀམ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛོད་

པའི་《འཆི་མེད་ལོ་རྒྱུས་》མ་བུ་བཅས་ལྟ་ས་སྤྱོད་ཅིས་ཁང་གིས་གོ་བས་གཡོག་
བཀོན་ཞིང་ལྟ་རྒྱུ་བའི་འགོ་འཆོམས་དེ་ལ་མན་ངག་ཐེམ་སྤང་མ་ཞེས་མིང་
བཏགས་ནས་ཉར་ཆགས་དམ་པོར་གནང་ཞིང་སྤྱོད་དང་། བད་བཅོས་ལག་
ལེན་གྱི་གཞི་འཛིན་གཙོ་བོར་མཛད་ཡོད་པ་མཁན་ཆེན་ཆོ་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཞལ་
ལས་ཐོས། །

བཏུ་བཞི། ཀོང་སྤྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཆོགས།

གསེང་གི་གཞུང་ལ་མཁུན་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཡངས། །
མན་ངག་ཐུག་ལེན་དམ་པའི་ཞལ་ནས་བརྒྱད། །
འཆོ་བྱེད་དབུས་ན་སྤྱོད་པའི་གྲགས་པ་ལྡིང་། །
མདོ་ཁམས་སྤྱོད་པ་འདིར་སྤྱོད་རྒྱལ་གཉིས་པ་བཞིན། །

རྒྱུད་བཞིའི་ཞལ་རྒྱུན་ཉེ་བརྒྱུད་ཀོང་སྤྱལ་བཅན། །
གྲགས་པའི་ཐོབ་ཐང་གཞུང་གི་བཀའ་ཡིག་བརྒྱད། །
ཕན་པའི་མཛད་ཐིན་ཉམ་རྒྱུད་འབངས་ལ་བྱལ། །
སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་འདྲའི་སྤྱོད་པ་དཀོན། །

སྤྱོད་མོང་རིག་གནས་མགིན་པའི་རྒྱུན་རྒྱུ་མཛོད། །
ནང་བརྒྱུད་རྒྱུད་གསུམ་སྤྱོད་པའི་མཛོད་རྒྱུ་གཏམས།
ཟབ་དོན་ཉམས་ལེན་གསང་བ་སྤྱོད་གི་ཁབ། །
ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཆོགས་ཞེས་པ་མིང་དོན་མཚུངས། །

ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཆོགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༦ལོར་ཐེ་དགེ་
ཆེ་ཤོད་རྒྱུ་ཉག་མདའ་ཤོད་རྒྱུ་གོ་རྒྱལ་ཆོང་གི་ནང་རྒྱུ་འབྲུངས། དབྱངས་ལོ་བརྒྱད་
པ་ནས་དཔལ་སྤྱོད་པ་དཀོན་རྒྱུ་སར་ཁྱེད་པའི་ནས་སྤྱོད་གཉིས་གནང་། ཀར་
འཕེལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མདུན་ནས་ཆ་བའི་ཤེས་བྱ་སྤྱོད་ཉག་དག་གསུམ་དང་།

[illegible]

ཁྲིད་ལྷུང་ཕྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་བཞེངས་མཛད། ཡན་པོལ་རྗེས་
སྤྱ་སྐྱར་ཡང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་ལྷུང་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ས་དཔལ་སྤངས་རི་ཁྲིད་
ཁང་དུ་བཞུགས་ཅིང་མཆོམས་བསྟེན་ལྷུང་མཛད་དེ་སྤྱ་ཆེའི་མཐར་ཕྱིན། དགུང་
ལོ་གྲ་དགུ་པའི་ཤིང་ཟླལ་ཟླི་ལོ་༡༠༠༧ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

ང་ཚོ་སྐྱེ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་གསུང་པར། སྐབས་དེར་
 ཀོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཆེ་གཉན་བཅན་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པར་མ་
 འགྱུར་པ། ཉམས་ཐག་དབུལ་སྤངས་ཀྱི་ནད་པ་རྣམས་ལ་བྱམས་དང་སྡིང་རྩིའི་སྒོ་
 རྒྱས་ནད་བཅོས་སྒྲུབ་གྱིས་དང་། ཚོས་དང་དགེ་བ་དེ་ལས་སྐྱེ་པར་གཞན་མེད།
 ཅེས་ཡང་ཡང་བཀའ་ཐེགས་གནང་ཆུང་ཞེས་ང་ཚོ་ལ་གསུང་ཞིང་། ང་ཚོ་དང་
 མཉམ་དུ་ལས་ཀ་གནང་སྐབས། ནད་པ་ཉམས་ཐག་དབུལ་སྤངས་ལ་དམིགས་
 བསལ་ཞི་དལ་ངག་འཇམ་གྱི་སྒོ་རྒྱས་ནད་བརྟག་ཅིང་། འདི་ནི་ངའི་བླ་མའི་
 བཀའ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་དུས་རྒྱུ་དུ་གསུངས། ཁོང་ནི་གསོ་རིག་ཁོ་ན་ལ་མཁས་
 པ་ཅན་མ་ཟད་རྩ་བའི་ཤེས་བྱ་གྲིས་ཡིག་ཆ་དང་། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། སྒྲན་
 ངག་སོགས་སྒྲན་མོང་རིག་གནས་ལ་མཁས་པ་མ་ཟད། མདོ་སྐད་གཉིས་ཀའི་
 གཞུང་ལའང་ཉ་ཅང་མཁས། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་འཆད་ཚིང་ཚིམ་པའི་བྱ་བ་ནི་
 མཐའ་གཅིག་དུ་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་གསུང་ཚུལ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་
 མི་བཞུགས་ཀྱང་། ལག་ལེན་དམར་བྱིད་ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་མོའི་ཟིན་གྲིས་སྒྲར་
 འགའ་ཞིག་ཡོད་པ། དཔེར་ན། འབའ་སམ་སྒྲན་མར་ཞལ་གདམས་སྟག་བཞེས་
 མ། མོ་ནད་བརྟག་བཅོས་སྡིང་བསྟུས། བད་ཀན་གྱི་སོག་ཆུང་བཅོས་ཟིན་གྲིས།
 གཏར་རྩ་དོན་བདུན་མཐོང་རྒྱན་དོ་སྡོད་སོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ། དེ་རྣམས་ནི་
 གྲས་བརྒྱད་དང་། སྟོབ་བརྒྱད་གཉིས་ཀས་སྡིད་ལྷགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉར་ཚགས་
 མ་སྟབ་པ་ནི་སྤངས་པའི་གནས་སོ། །ཁོང་གསལ་དེ་དག་ལས་གཏར་རྩ་དོན་
 བདུན་ལྷག་ལེན་དོ་སྡོད་ཀྱི་ཞལ་རྒྱན་ནི་ཁོ་པོས་གྲིས་པའི་གསོ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་
 བཤད་ནང་དུ་དཔེ་རིས་སོག་དུ་བཀོད་ཡོད་པས་སྟག་ལེན་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ཕྱིན་
 ལས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོན་འདུན་ཡིན། །

ཁོང་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུ། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒྱད་
པའི་གསེ་རིག་རྒྱད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་དང་ལུང་རྒྱན་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་
སྒོལ་བརྒྱད་ནམས་ལ་སྤེལ་མཁན་ཉག་ཅིག་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་གསེ་བ་
རིག་པའི་བརྟན་པ་ལ་མཛད་རྗེས་དམིགས་བསལ་དུ་ཆེ།

རྒྱད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་ནི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་
རྒྱ་མཚོའི་བར་གྱི་གསེ་རིག་རྒྱད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་དང་ལུང་རྒྱན་བརྒྱད་ཚུལ་ཀོང་
སྤུལ་གསན་ཡིག་ལས་གསལ་བར་ལྟར་དང་། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་གནས་
གསར་བཀྲ་ཤིས་ཚོས་འཕེལ་ལ་གནང་། དེས་ང་ཡོག་བརྟན་འཕེལ་ལ་གནང་།
དེས་ཡོན་ཏན་སུན་ཚོགས་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། བདག་གི་
གསེ་རིག་རྒྱད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་ནི། །མཛད་ལཱའི་ཤིང་རྩ་སྒོ་སྒོས་མཐའ་ཡས་
དང་། །གནས་ལྷ་རིག་པའི་དབང་ཕྱག་བཀྲ་འཕེལ་བ། །གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་མ་
ཚོངས་བརྟན་འཕེལ་ལས། །ཚོངས་བརྟན་སྒོམས་ལས་གྲུ་ཁའི་མིང་གིས་ལོས།
ཞེས་གསུངས། །ཁོང་ལ་གསེ་རིག་གཞུང་གི་བྲིད་རྒྱན་དང་། ལུང་རྒྱན་གང་ཞིག་
བཞུགས་ཡོད་མེད་ཁ་གསལ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། དཔལ་སྤངས་
རང་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་སྤུན་བསྐྱེས་ཨེ་ཤི་གཉིས་ཀྱི་བྲིད་ལུང་མེད་པ་དང་། ལུལ་
གཞན་གྱི་སྤུན་གལ་ཆེན་དར་མའི་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་། མན་ངག་ལྟན་ཐབས་
སོགས་ལུང་ཐོབ་པའི་སྒྲོར་ཁ་གསལ་གསུང་བྱུང་པ་ཞིག་རེད། །

བཙེ་ལ། ཁྱོ་རུ་མཁན་པོ་ཆོ་རྒྱལ།

ཁྱོ་རུ་མཁན་པོ་ཆོ་རྒྱལ་ནི། རབ་བྱུང་བཙེ་ལ་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤པོད་ཟླ་
བརྒྱད་པའི་ཆེ་དྲུག་ཉིན། ཡབ་རིན་ཆེན་བསམ་གྲུབ་དང་། ལུམ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་སུ་མདོ་ཁམས་སྟེ་དགའི་མངའ་ཁུལ་གྱི་འབྲོག་ཁྱོ་རུ་དགོན་པའི་
ཉེ་འདབས་སུ་སྤྱུ་འབྲུངས། མཚན་ཆོ་རིང་རྣམ་རྒྱལ་གསེལ། བྱིས་པའི་དུས་ནས་
དཔལ་སྤངས་སི་རུ་པརྒྱ་དབང་མཚོག་མདུན་སྤྱུད་སྤུལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཁུ་
པོ་སྤྱེ་མ་ཨ་ཆོ་དཔལ་ལྟན་གྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སྤྱངས། གཞན་དང་མི་
འདྲ་བའི་རིག་སྟོབས་བྱིས་འབྲི་སྒྲིག་ཆོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ཁྱོ་

ཅུ་དགོན་རུ་སྤྱི་གུར་ཁྱུགས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་ལ་སི་རུ་པར་དབང་མཆོག་མཆོག་
ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་སྒྲོལ་ཁྱུགས། དེ་ནས་སྤྱི་མཆེད་རྟ་མགིན་ནོར་བུའི་མཆོག་
ནས་སྤྱི་ཁྱུགས་དག་གསུམ་དང་། ཅིས་དཀར་ནག་རྒྱུ་སྤྱི་དགུང་ལོ་
བརྒྱ་གཉིས་པར། དགོན་པའི་སྤྱི་ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་མཆོད་ནས་བཞུགས་པའི་
ཞོར་རུ་སྤྱི་མ་གུ་བུའི་མཆོག་ནས། སྤྱི་རྒྱུད་ཅེ་མདོ་རྒྱུ་མདོ་སྤྱི་གསུམ་གསེང་རིག་གི་
མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་སྤྱི་ཁྱུགས་པར་སྤྱི་དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པའི་①སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་
གནས་སྤྱི་ཐེབས། ཐོག་མར་གོང་པོ་བརྒྱུད་འབྲུག་ཡུལ་རུ་ཐེབས། འབྲུག་གོང་
གསུམ་དགོན་རུ་བཀའ་འབྲུག་འདོན་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱུ་ཅེ་མཆོག་བཞུགས། དགོན་དེའི་
མཁན་པོའི་མཆོག་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གསུམ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ།
དབུས་གཙང་བཙས་ལ་གནས་བསྐྱོར་ལོ་གསུམ་ཅེ་མཆོག་དེ་ནས་རང་ཡུལ་རུ་
ཐིམ་ཐེབས་པའི་ལམ་བར་རུ། སྤྱི་ཡུལ་མཁན་པོ་ཨོ་རྒྱུ་རིག་འཛིན་དང་མངའ།
མཁན་པོས་བྱི་རིག་སྤྱི་གསུམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་པས། སྤྱི་ཡུལ་
དགོན་རུ་དཔེ་ཆ་བཟུང་སྟེ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ནན་ཐེབས་པར་བརྟེན། སྤྱི་ཡུལ་
དགོན་རུ་ཐེབས་པའི་སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་གོར་པོ་ཐང་དཀར་སྤྱི་རུ་ཀུ་ཐོག་མཁན་པོ་
ལེགས་བཤད་འབྲུག་ལྟོ་ལྟོ། ཡུལ་མི་རྒྱུ་སྤྱི་ཁྱུགས་ལ་མ་ཁྱོ་རུ་སྤྱི་ཁྱུགས་མཆོད་པ་དང་
མངའ། མཁན་པོས་ཀུ་ཐོག་རུ་དཔེ་ཆ་བཟུང་ནས་བཞུགས་ན་འཆོ་བ་དང་སྤྱི་
སྤྱི་གཉིས་ཀའི་ཆ་རྒྱུ་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་གསུམ་ཀུ་ཐོག་བཞུགས་
ནས་སྤྱི་སྤྱི་གནང་རྒྱུ་ལྟོ་ལྟོ་ཐོག་བཙད་དེ། ཀུ་ཐོག་དགོན་རུ་ཕྱོག་ནས་རྒྱུད་
སྤྱི་སྤྱི་གུ་ལ་ཁྱུགས། བརྒྱ་ཁྱུགས་པར་བུ་བའི་གཞུང་ཉི་ཤུ་ཅེ་མཆོག་སྤྱི་གསུམ་
མདོ་སྤྱི་གསུམ་རིག་གནས་གང་ལ་ཡང་སྤྱི་སྤྱི་བུ་རྒྱུ་མཐའ་མ་འགག་པ་ཡོད་ཅིང་།
མཁན་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཁང་པོ་བཞུགས། སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཁྱུགས་རུ་བཙན། ཁོང་གིས་
སྤྱི་སྤྱི་ལ་རྟ་ཅང་འབད་བཅོན་ཆེན་པོར་གནང་སྟེ། སྤྱི་གསུམ་འགར་མཆོན་མོ་
སྤྱི་མའི་རོགས་སྤྱི་ཡང་དཔེ་ཆ་གཞིགས་རྟོག་མཆོད་པ་སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་གསུམ་བཅོན་ཆེན་

① ལྷགས་འབྲུག་ལོ་རྒྱུས་1940ལོར།

པོ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོ་སྐོར་ནས་ཀ་ཐོག་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་འོད་ཟེར་
 གི་མདུན་ནས་བསྐྱོན་རྫོགས་ཁྲིམ་པའི་མཆོན་ལ། ཀམ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྷན་
 ཞེས་གསོལ། བཤད་གྲུ་ལོ་ལྷ་ཐོན་རྗེས་ཁོ་རྩ་དགོན་ནས་རང་དགོན་དུ་ཕྱིར་
 ཐེབས་ཏེ། དགོན་དེའི་མཁན་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་བསུ་མི་གཏོང་
 ཡང་། ཀམ་ཐོག་དགེ་ཆེ་འགྱུར་མེད་བསྟན་པ་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་
 སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ནས། ཕྱིར་རང་དགོན་དུ་ཐེབས་རྒྱུའི་དགོངས་འཁོལ་མ་
 ཐོབ། དེ་ནས་སྐུ་མཐུད་དེ་བཟོ་གསོ་སྐྱ་ཆོད་ལ་སོགས་སུ་མོང་གི་རིག་གནས་
 དང་། ཐུན་མིན་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གསང་སྤགས་རྒྱུ་མའི་དབང་
 ལུང་བྲིད་གསུམ་བུམ་པ་གང་ཕྱོད་གི་རྒྱུ་དུ་གནང་ཏེ་སྤྲས་གི་སྐུ་པོར་གྱུར། ཀམ་
 ཐོག་རིག་གནས་མཁན་ཆེན་རྩ་རྒྱུང་སྤྱ་མ་ཆེ་རིང་ཆོས་འཕེལ་གི་མདུན་ནས་གསོ་
 རིག་དང་། དུལ་རྒྱ་བཙོ་བཀྲ་ཆེན་མོའི་ལག་ལེན་ཞིབ་པར་བསྐྱབས། བྱང་ཆེན་
 རྒྱལ་པོའི་དབུ་སྤྱ། མཁན་ཆེན་རྣམས་རྒྱལ་བཟང་པོའི་མདུན་ནས་སྐྱ་ཚན་པ་དང་།
 མཁན་པོ་བསོད་ནམས་དང་། འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་མདུན་ནས་
 སྐྱ་ཀ་ལྷ་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་སྐྱ་མདོ་བསྐྱབས། གནམ་སྤྱ་རིན་ཆེན་མདུན་
 ནས་རྫོགས་ཆེན་ཆོས་སྐོར་དང་། དཔལ་སྤངས་རྩོམ་སྟོན་མགོན་པོའི་
 མདུན་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་རང་ལུགས་གི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། གཞན་ཡང་ཀམ་
 ཐོག་མཁན་པོ་ལྷན་ལྷན་དང་། ལེགས་བཤད་འཁྱོར་ལྷན། དཔལ་སྤངས་མཁན་
 པོ་རྩ་སྐྱ་རྒྱུ་བྲིམས་བཟང་པོ་དང་། རྩ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་རིག་
 པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི། སྤྱ་སྤྱལ་མཁན་གསུམ་བརྒྱ་སྤྱལ་མང་པོར་
 བསྐྱོན་ནས་གཞུང་དང་རིག་གནས་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་སྟན་རྒྱས། །
 ཐོག་མར་ཀམ་ཐོག་དགོན་དུ་རྒྱུད་ཐེའི་སྐོར་དཔོན་དང་། དེ་ནས་ཀམ་ཐོག་
 བཤད་གྲུའི་རིག་གནས་མཁན་པོ་གནང་ནས་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་རང་
 དགོན་ཁོ་རྩ་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་མཁན་པོ་མཛད། མི་རིང་བར་ཁམས་པ་སྤར་
 དུ་རིག་གནས་སྟོན་གྲུ་བཅུགས་སྐྱབས་དེར་གདན་ཁྲིམ་ལྷར་ཐེབས་ནས་སྟོན་བྲིད་
 གནང་། སྤྱལ་གཡལ་དུ་དགོན་གྱིས་གདན་ཁྲིམ་ལྷར་སྤྱལ་གཡལ་དུ་ཐེབས་ནས་

བྱམས་མདུན་དགོན་པའི་བླ་མ་ཨ་ཁོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བླ་མ་སྐུ་བླ་མ་བསོད་
ནམས་སོགས་ལ་སྦྲུང་དང་། ཐེབ་སྦྱོར། སྐར་ཅིས་བཅས་ཀྱིད། དེ་ནས་དམངས་
གཙོ་བཙོས་སྐུར་སྐབས་སུ་མཁན་པོའི་ཉེས་མིང་ཐོག་ནས་བཙོན་དུ་བཅུག། སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༣ལོ་ནས་༡༩༥༩ལོའི་བར་ལོ་བཅུ་ལྷག་གཅིག་བཙོན་དུ་བཅུགས། སྐབས་
དེར་བཙོན་རིགས་མང་ཆེ་བ། རྩོགས་མཐའ་དག་ནས་ཐེབས་པའི་བླ་སྦྱལ་ནམས་
ཡིན་སྟབས། བཙོན་དུ་བཅུགས་རིང་རིག་གནས་ལ་མོས་འདུན་ཅན་ནམས་ལ་
ཐུགས་ཐོག་ནས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། གསེང་ལོ་སོགས་སློབ་བྱིད་གནང་།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར། བཙོན་སྡོམ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་དུ་སློབ་མདོར་ཆུ་བོད་སྐད་ཁང་
གསར་འཛུགས་སྐབས་སུ་དེར་ལས་མི་དུ་ཁག་དུ་ཐུག་ལས་བསྐྱོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩
ལོར་སྤྱི་བོ་ཁོག་དུ་བླ་སྦྱལ་ཉིང་འཛིན་ཆོས་གྲགས་དང་ལྷན་དུ་དདུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་
ཐོག་མར་བཅོས་པས་ལེགས་སྐྱབ་བྱུང་། །

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཐེ་དགའི་བོད་སྐད་ཁང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཐེ་དགའ་ཐེབས་
ཉི་དདུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་ཐུག་ལས་ཆ་ཆང་གནང་ཞིང་། ལྷན་འཛིན་སློབ་མ་མང་པོ་
གསེ་སྦྱོར་མཛད། ལོ་དེར་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་མི་རིགས་སྤིང་རྩས་ལག་བརྟར་གྱིས་བོད་
ལྗོངས་སྤྱི་བདེ་ཐིང་གིས། ལྷ་སར་སྤྱི་བདེ་སྦྱོན་ཁང་གསར་འཛུགས་སྐབས་སུ་དེར་
གདན་ཞུས་ལྟར་ཐེབས་ཉི་སྦྱོན་བཙོས་དང་། ཞིབ་འཇུག་གི་ཐུག་ལས་གནང་། སྤྱི་
ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་གྲུང་གོའི་གསེང་ལོ་གྲུན་འདུས་ཚོམ་བསྐྱིགས་ཆོགས་པའི་ནང་དུ་
ཞུགས་ནས་ལོ་ཤས་ཐུག་ལས་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་སྐར་ཡང་ཐེ་དགའི་སྐར་
ཁང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཐེབས་ནས་ཐེ་དགའི་ཡུལ་དུ་རིན་ཆེན་དདུལ་ཆུ་བཙོ་
བཀྱ་ཐོངས་གཉིས་པར་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་བོད་ལྗོངས་སྦྱོན་ཅིས་ཁང་གི་
ཞིབ་འཇུག་སོའོར་ཐེབས་ནས་ཐུག་ལས་གནང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་མདོ་དདུས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་བོད་སྐད་ཁང་ཁག་དུ་གདན་ཞུས་བྱས་ཉི་དདུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོའི་
ལག་ལེན་གནང་ཞིང་སློབ་མ་གསེ་སྦྱོར་བྱས་པ་བཅུ་ལྷག་ཁ་ཤས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩
ལོར། བོད་ལྗོངས་གསེང་ལོ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་བཅུགས་སྐབས་ཐོག་མར་ཡོན་ཀྱང་
གཞོན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཡོན་ཀྱང་ཆུན་པ་གནང་ནས་སྤྱི་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་རྫོགས་

ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོབ་སྒྱི་མཛད། །

གསུང་ཆོས་ཤུལ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་ལས་གསེ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས། དངུལ་
 རྒྱ་བཅོ་བཟུ་ཆེན་མོ་དང་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་ཁག་གི་ཟིན་གྱིས་《ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་》
 གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན་《དང་སྒྲོང་ཞལ་ལུང་》《སྟན་ཅིས་གཉིས་ནམ་
 ཡང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་》ཞེས་པའི་དབྱུང་ཚོམ། 《ལུས་ནད་གཉེན་
 སོ་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟོར་》ཞེས་པའི་དབྱུང་ཚོམ། 《སོད་ལུགས་
 རྟལས་བདེའི་སྟན་བཅོས་བྱ་ཐབས་འགའ་ཞིག་སྟོར་》ཞེས་པའི་དབྱུང་ཚོམ།
 《རྒྱུད་ཁག་འཕེལ་འཁྲུགས་ཀྱི་ངོ་སོ་ངོས་འཛིན་དང་དེའི་བཅོས་ཐབས་སྟོར་》
 《གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོར་ཅམ་བཟོད་པ་》《སྔོ་ཡི་བྱ་མོ་སྟན་བདུན་
 ཀྱི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་》《ཙ་དང་རྒྱུད་གི་རིགས་རགས་ཅམ་བཟོད་པ་》སྟན་
 འཇུ་སྟབ་དང་བདག་ཉར་བྱ་ཐབས་སྟོར་ཀྱི་རྒྱན་ཤེས་《མེས་སོའི་དགའ་སྟོན་》
 བཅས་སྒྱི་རབས་གསུལ་བྱའི་དོན་དུ་བཞག ། ཟུར་ལུགས་གསེ་བ་རིག་པའི་བྲིད་
 རྒྱན་དང་ལུང་རྒྱན། སྤྱག་ལེན་ཀྱི་རྒྱན་རྣམས་དབུས་གཙང་མདོ་ཁམས་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱབ་པ་སྤེལ་ནས་མཐར་སྒྱི་ལོ་༡༠༠༥ལོའི་ཟླ་བ་བརྩུ་པ་སྤྱོད་གཤེགས། །

ཞེས་པ་ཁོང་གི་སྤྱི་ཆ་ལྷ་རྩེ་བསོད་ནམས་འཆི་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་《ངེས་པ་
 དོན་ཀྱི་པརྟེ་ཏ་ཁྲོ་ཅེ་རྣམ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་ཀེ་ཏ་ཀ》 ཞེས་པའི་སྟོང་
 དོན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཀོད་པ་ཡིན། །

ཡེ་ཤུ་བཅུ་གཅིག་པ།

གཞུང་ཐོག་ལྟོང་མའི་ལྷ་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་།

མ་བཅད་དང་པོ། རྒྱལ་ཐང་བཀའ་རྒྱ་མའི་སྐོར།

གཅིག །རྒྱལ་ཐང་རྒྱལ་མཆོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ།

བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་《གསེང་གི་རྒྱུད་བཞི་》འི་ལྷ་རྒྱུད་བ་ལ་བཤད་སྟེ་ལ་གཙོ་བོ་
 གསུམ་རྒྱུད་ཡོད་པ་དེ་བཀའ་མ་དང་། གཏེར་མ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཏེ་གསུམ་
 དེའང་མདོར་བསྟུས་ན་རྒྱུད་བཞི་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུང་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་
 བཤད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་བཞེད་
 པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཆོམ་གཙོ་བོར་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ཆོས་
 ལ་ཞེན་པ་ཆེ་བའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསེང་གི་རྒྱུད་བཞི་བོན་གྱི་གསེང་གི་
 གི་ཡིག་ཆ་དང་སྟེགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་ལས་གཡོལ་བའི་ཆེད་
 ཏུ། རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་དང་། གཏེར་མ་ཡིན་ཡིན་པ་སོགས་
 ཀྱི་བཤད་སྟེལ་དེ་དག་བཅོས་འདུག །འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་མྱི་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། འགོས་ཁྲག་པ་ལྷ་བཅོས། འགོག་མི་ལོ་རྒྱུ་བ། མར་
 པ་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱར་པ་ཀྱན་ལ་གསལ། བོད་བཅོན་པོའི་སྐབས་བསྐྱར་
 བའི་དཀར་ཆག་ལྷན་དཀར་མ་དང་། མཆིམས་སུ་མ། འཕང་ཐང་མ་རྒྱལ་ལ་
 གསེང་གི་གི་ཡིག་ཆ་སྐོར་བསྐྱར་བའི་དཔེ་ཐོ་མེད་སྟབས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་གར་
 ལས་བསྐྱར་བའི་ཁྲུངས་མ་རྟེན་པའི་སྐབས་དེར། ཆོས་ཞེན་པ་ཆོས་བེ་རོ་རྒྱ་ནས་
 བསྐྱར་ཞིང་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཡིན་སྟབས་བསམ་ཡས་དབུ་ཅེར་གཏེར་དུ་སྤྲུལ།
 ལྷིས་ཀྱི་མདོན་དབང་ལྷུག་འབར་གྱིས་གཏེར་ནས་ནས་བཏོན་པ་ཡིན་པའི་བཤད་
 ཡམས་འདི་ཡང་བཅོས་ཡོད་པ་རེད། རོན་དངོས་དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་
 ཡིན་པར་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གཞན་ཞིག་རེད། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱལ་
 དབྱེད་ཅན་རྒྱལ་ཀྱི་སྒོ་གོས་ཀྱི་ཆལ་ལས་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་

པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་བཞིན་མཁན་མང་སྟེ། དཔེར་ན། ཀམ་རང་
བྱང་རྡོ་རྗེ། སྟག་ཚང་ལོ་ལྷ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། བོ་དོང་པའ་ཆེན་སྟོགས་ལས་ནམ་
རྒྱལ། ཀམ་མིན་ལས་པ། དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་མེད་བ། ཟུར་མཁར་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་
པོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ནམས་གསོ་རིག་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་དེ་བོད་ཀྱི་མཁས་
པས་བཅུ་མས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་བཞིན། རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་དུས་
རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མཁུག་ཏུ་དབུས་པ་སྟོ་གསལ་དང་། བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་
སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་བསྐྱར་བའི་ ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་
ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དུག་མཚོག་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ནམས་ཀྱི་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་སོ་སོར་
བྱེས་ཏེ་བཀའ་འགྱུར་དང་། བསྟན་འགྱུར་རིགས་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་ནང་དུ་
《གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་》 ཟེར་བ་ཞིག་བཀའ་བསྟན་གང་གི་སྐོང་ས་སྤྱང་བསྟུས་
མེད་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུད་བཞི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་མིན་བཞིན་སྟོང་མི་འདྲ་བ་
བྱང་བའི་སྟོར། ཟུར་མཁར་བས་མཛད་པའི་ 《རྒྱུད་བཞི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
ནམ་པར་དབྱེ་བ་ལུན་སེལ་སྟོན་མེ་》 ལས་①། “གཞན་གྱི་འདོད་པའི་ལུགས་
བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཨོ་རྒྱན་པར་མཛད་པར་འདོད། ཁ་ཅིག་ཨོ་རྒྱན་པར་
དང་། ཁ་ཆེ་ཟླ་དག་ལ། བེ་རོ་ཅ་ན་གསུམ་གྱིས་བྱས་པར་འདོད། ཁ་ཅིག་གྲུ་པ་
མདོན་ཤེས། དབུས་པ་དར་གྲགས། རྟོན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་སྐུ་བས་གསུམ་གྱིས་
སྦྱིད་སྦྱང་ཆར་པ་སྟེ་རི་གདོང་དུ་བྱས་པར་འདོད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཨོ་
རྒྱན་པར་དང་། བེ་རོ་ཅ་ནས་བསྐྱར་ཞིང་དེ་འབྲལ་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཀ་བ་བུམ་པ་
ཅན་དུ་གཏོར་སྟེས་པར་བྱི་སྟོང་ལྷེ་བཅན་ནས་ད་ལྟའི་བར་མངའ་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ནམས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཟེར། འདི་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་མ་གོ་བ་ཡིན་པའི་
རང་འདོད་གཙོ་བོར་བྱས་པར་བྟན་དོ། །

① ཤོག་ངོས་6ཡིང་9པར། ལུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2003ལོར།

གསང་བ་ལྟར་དུ་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་འཆད་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་དྲང་བ་དང་། དེ་ཉིད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སློང་པོ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ནི།
བོ་དོང་ཚྭ་གས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། བོད་སྟན་མཁས་པས་བྱས་པའི་རྒྱུད་བཞི་
བསྐབས། ཞེས་སོགས་དང་། ལྷག་ཆེད་ལོ་རྒྱུ་བས། ཅ་ཆུའི་སློབ་ནས་ནད་དོས་
འཛིན་པ་ནི། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་བཤད་པ་མེད། །བོད་ཀྱི་སྟན་པ་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔས་མཛད། ཅིས་དང་། པཌ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་
དང་མཐུན་པར་བཤད་པས་བོད་པས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་
རྣམས་གྱིས་གྲུབ་པོ། ཞེས་དང་། ཡང་། འོ་ན་རྒྱུད་བཞི་བཞུགས་ཚུལ་ལ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་འདུག་པས་སྟོན་མི་ཡོང་བ་ཞི་ཡིན་ཟེར་
ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བཀའ་ཡིན་པ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་སྟན་
བར་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཞིང་། འོ་ན་ལ་མི་
དཔྱད་ཆོག་ལ་ཉོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར། བཀའ་ཡིན་པ་ལྟར་མ་བྱས་ན་མ་མཐུས་པ་
ཡིན། གཞན་དུ་ན་ང་དང་དཀར་ཡོལ་དང་། ཅ་ཆུ་བཟླ་ག་པའི་སྐབས་སུ་ནག་ཅིས་
ཀྱི་གཞུང་དང་། ལུ་བྱུག་གི་སྐད་འདོན་ཞེས་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།” །ཞེས་བྱུར་མཁས་པས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་
ལས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པར། ལྟར་རིགས་གཉིས་གྱིས་བསྐབས་ཡོད་པ་
མེད། བྱུར་མཁས་པས་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གསུང་ཡིན་པ་དགག་པ་ལའང་
ཚྱད་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་གིས་ཚྱད་ཡིག་བྲིས་པ་རྣམས་ལྟ་སའི་རྩོམ་
ལ་ཐེངས་གསུམ་སྒྱུར་ནས། ཚྱད་པ་བྱས་མཐར་ལྟར་རིགས་ཀྱི་ཅལ་ལ་འགྲན་ཟླ་
དང་བུལ་བའི་ཆོ། པ་ནམ་སྟན་པ་ཀུན་ལེགས་ཟེར་བ་དང་ཚྱད་པ་དང་། ཚྱད་
ལན་བྱས་མཐར་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་བདེན་
དཔང་མ་རྟེན་ཆོ། བྱུར་མཁས་པ་སྐྱུ་གཤེགས་པའི་རྩོམ་སུ། རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུ་
ཀྱིས་གསུངས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བདེན་དཔང་རྩུན་མ་བཟོས་ཏེ། གཡུ་ཐོག་
རྟེན་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་«རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་»ཟེར་བ་ཞིག་
ཡོད་པ་གནའ་ནས། ད་བར་བཀའ་རྒྱ་བྱས་པ་ཞིག་ཁོ་རང་གི་ལག་དུ་ལོན་ཚུལ་

བཤད་ནས། གཡུ་ཐོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་རྣམ་ཐར་རྩོན་
 མ་འདི་དྲིལ་བསྐྱགས་པ་རེད་འདུག ། གཞན་ཡང་རྩེ་མཁར་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 རྒྱད་བཞི་ལ་ཞིབ་འདུག་བྱས་པ་དང་། དེའི་སྟོན་པོད་ཀྱི་སྟུན་པ་རྣམས་མཐའ་
 དབྱེད་ཀྱི་དྲི་བ་བཏང་སྐབས། སྐབས་དེའི་སྟུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་
 རྣམས་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་མི་ལོན་པ་ལྟ་ཅི། རྩེ་མཁར་བའི་དྲི་བ་རྣམས་ཀྱང་གོ་བ་
 རི་བཞིན་མ་ལོན་པས་ལན་གང་བྱང་སྟུན་པའི་ལབ་རྩོལ་ལྟར་བྱང་བའི་སྟོན་དང་།
 ཁོང་ཡང་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་དམིགས་ནས། ཐུགས་སེམས་སྦྱོ་བྱང་སྟོན་རྣམས་
 《རྩོ་རིང་མཛོལ་བྱེད་ཀྱི་དྲིས་ལན་རྒྱ་པོའི་ཁ་ཆེམས་མཚན་མོ་ལུན་ནག་གི་སྟོག་
 འོད་》ལས ① ། “དེ་ལྟར་བདག་ཤུག་དགེ་སྟོང་སྟོང་བ་པ་ཀམ་ལེགས་བཤད་
 འཆོལ་ཞེས་བྱ་བས་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ནས་སུམ་ཅུ་པར་ས་པོ་བྱི་ལོའི་བར་ཀམ་
 པའི་བཤད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བར། སྒྲ་ཆོད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་
 པའི་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་། རྒྱུང་བ་ལྟ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་སྟོགས་མཐོང་
 ཅམ་བྱང་པའི་སྐབས། སྒྲ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་གཏུག་ལ་པའ་ཆེན་ཁ་ཐུགས་སུ་ཐུག་
 ཐེབས། རང་ཅག་ལ་རིགས་རུས་དང་། ཆོ་འབྱང་བག་ཆགས་བཟང་བ་སོགས་
 གང་ལ་དཔག་གྱང་སྟུན་དབྱེད་རང་མཐར་སྐྱེལ་ན་ལེགས་ཚུལ་ཐེབས་ཤིང་། མདོ་
 ཐུགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་གྲུ་ས་ནི་དགའ་ལྟོན། རེད་རང་ཀམ་པ་ལ་ཡང་འགའ་
 ཤས་ཡོད་པ་དེ་གས་འཐུས་པ་འདུག །ད་ལྟའི་ཡུལ་རུས་གནས་སྐབས་གང་ལ་
 བསམ་གྱང་སྟུན་དབྱེད་མཐར་སྐྱེལ་གསུང་ཐེབས་པར་བསྟེན། སྒྲ་མ་དམ་པའི་
 བཀའ་ལྟར་ཐོད་རུ་བསྟེན་ནས་སྟུན་པའི་སྟོན་དཔོན་རུ་འོས་པ་ཙུང་བཅད་པའི།
 ཀོང་པོ་ཐུག་དཔོན་ཀྱི་སྟོན་མ་འཆོ་སྤྱད་མཁན་ཆེན། དེའི་སྟོན་མ་སྤྱང་ཐུ་ནས་
 ཆོས་རྒྱའི་དྲུང་རང་། སྐབས་སུ་བབ་པར་མཐོང་བས་ཁྱེད་ཀྱི་གསུམ་ཀྱི་བར་བསྐྱེད།
 གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་ཐིག་གི་དབང་ལྟར་དང་། རྒྱུད་བཞི། བྱེ་བ་རིང་བསྐྱེལ། པད་མ་
 གཅིས་ཐིང་། བདུད་ཅི་བུམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟར་དང་འབེལ་གཏན་གྱིས་རུས་འདས།

① ཐོག་ངོས་10པར་ཐིང་3པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2003ལོར།

དེ་ནས་རིམ་པས་གཙང་སྟོང་དང་། ལ་སྟོང་སྟོ་བརྒྱད་བལ་པོ་མདོལ་ཁ་དང་།
 མངའ་རིས་སྤྱ་རང་མན་ལ་སྟོང་བྱང་དང་། གཙང་སྟོང་སྟོང་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་
 པའི་སྟོན་པ་དང་། ཡིག་ཆ་གསར་སྟོང་རྣམས་ཅད་གཙང་ལེགས་པར་བྱས། བྱང་
 པར་བྱང་གནས་བྱང་པ་སྤྱུ་མཆེད་དཔོན་ཆང་པན་དར་བ་དཔོན་སྟོབ། ས་སྤྱུ་
 སྟོན་གྲོང་བ་ཡབ་སྤྱུ་མངའ་རིས་ནས་སྤྱུ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ། བྱ་གེ་ནས་
 འ་པ་ཆེ་རིང་། བི་ཇི་འི་དཔོན་པོ་དང་། ལྷག་པའི་ཆ་པོ། བྱང་ནས་སྤྱུ་ཆེ་འཆོ་
 བྱེད་སོགས། རུས་དེར་མཁས་པར་གྲགས་པ་རྣམས་དང་དངོས་སུ་མངའ་ནས་
 གཞུང་གདམས་ངག་ལག་ལེན་དང་། བཅས་པའི་ནད་དང་གཉེན་པོ་གསོ་ཐབས་
 གསུམ་གའི་སྟོན་པ་ལེགས་པར་དྲིས་ཤིང་། ཅད་བཅད་པས་དྲོད་ཆེ་བ་རྣམས་སྤྱུ་
 ཡང་དབྱར་ཚུ་ཅམ་ལས་མི་འདུག་པའི་སྟོན་བྱས། མེད་ཐབས་མེད་པ་རྣམས་
 གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམས་ཐར་དང་། གཡུ་ཐོག་སྟོང་ཐིག་གི་ཆོག་དོན་ལ་ལེགས་
 པར་བརྟག་རུས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་ཆོག་དོན་རང་ཅད་གཙང་དགོས་
 པར་གོ་ནས། གཡུ་ཐོག་པའི་འབྲུངས་ས་ཉང་སྟོང་སྟོང་རྣམས་སྤྱུ་རེ་ཞིག་བཅད་
 ནས་ཅད་བཅད་པས་སྤྱི་ཁྱུང་དང་ལྷང་དམར་སོགས་ནས། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་
 མགོན་པོའི་སྤྱུ་དཔེ་དྲིག་མའི་རྒྱུད་བཞི་གསེར་མཆན་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་
 རྟེན། སྟོན་དང་ཆ་བྱང་དོ་མཆར་ཆེ་བ་རྣམས་མཐོང་བས་དགའ་ཆོར་དཔག་རྒྱ་
 མེད་པ་བྱུང་སྟེ། ང་རང་གི་རྒྱུད་བཞི་དག་པོར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྤྱུ་དྲིག་མའི་ཆོག་
 དོན་རི་ལྟ་བ་ལྟར་ཆད་མེད་པར་བྱིས། དེ་ནས་ཚུ་པོ་སྤྱུ་གི་ལོ་ལ་ཉང་སྟོང་པ་
 རྣམས་སྤྱུ་ རྟེ་པ་རྒྱལ་དབང་དོ་རྟེ་གྲགས་པ་དཔོན་སྟོབ་གྱིས་ལོ་བཞི་འི་བར་རྒྱ་
 བཏགས། རུས་དེར་ཅ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡང་མཐར་ཐིན་པར་བཅུམས།
 སྟོན་ངག་གི་ལུས་སྟོན་རྒྱན་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དོན། མེ་ལོང་གི་མེ་ལོང་ཡང་བཅུམས་
 ནས་ཆོས་རྟེ་གཉན་པོ་གནས་པ་དང་། མཆོ་བོ་སྤྱུ་ཆེལ་བ་སོགས་མང་པོ་ལ་བཤད།

① སྤྱི་ལོ་1542ལོ།

སྐུལ་ལོའི་①མཇུག་དུ་འབྱུང་ནད་ཀྱིས་མཁར། དེ་དྲག་པ་དང་ས་སྐྱ་སྐྱན་གྱིང་དུ་
བྱང་ཏིའི་ཞལ་ངོ་ཡབ་སྐུ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་དེའི་རང་འགྲེལ། འགྲེལ་
པ་ཟླ་བེར། རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་དཀར་ཆག་གི་ནང་བཞིན། སྐྱན་གྱིང་
པ་རང་གི་གདམས་ངག་གསེར་བྱེད་དང་། དེའུ་བྱེད་ཆུ་མས་ཀྱི་ལུང་ཁྱུ་སྐུ་པོ་
བགྲོས་པ་ལ་གཡུ་ཐོག་གི་དབང་སྐུལ། མེ་རྩ་②ལོ་ལ་སྐར་ཆེན་ཕྱག་སྤྱིར་བྱུར་སྐར་
སྤྱིའལ། སྐར་ལྷ་རྩེ་ཆུ་མས་ལ་དྲིས་ཤིང་ཅད་པའི་དོན་དུ་མ་འཇུག་པ་སྐྱན་དཔྱད་
ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་། སོ་མ་རྒྱ་
ངོ་ལ་སོགས། རྒྱ་དཀར་ནག་ལས་འགྱུར་པའི་སྐྱན་དཔྱད་ཆུ་མས་ལས་ཀྱང་ཆེས་
མཆོག་དུ་བྱུང་པར་འཕགས་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་ཆོག་དོན་ཆུ་མས་ལ་ལེགས་
པར་བརྟག་ཅིང་། པར་དུ་འང་བཞེངས་ཏེ་འདྲིའི་ཆོག་དོན་ཆུ་མས་ལ་ལན་ལན་
གཅིག་ཅུང་དང་། རྩེ་དཔྱད་མ་ཡིན་པའི་ལན་དུ་མར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་
དྲི་བའི་གནད་རྒྱུང་པོར་བསྐྱུས་ཏེ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅུ་ལྷག་ཅུང་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་ཏེ་ལྷ་
སའི་དོ་རིང་ངོས་ལ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྐྱུར་བ་རིམ་པས་སྤྱགས་མཐའ་ཆུ་མས་
སྐྱུ་བྱུང་པ་ལས། མཁས་པར་རྫོམ་ཞིང་ལན་བྱེད་པའི་ཁྱུར་དུ་བྱུངས་པ་ལ། དོལ་
མདའ་ནས་ཐུང་ཁང་འཆོ་བྱེད། འཕྲོང་རྒྱས་ནས་རོལ་ཁང་འཆོ་བྱེད། གཙང་ནས་
ལྷ་ས་རྫོང་པའི་སྤེལ་དང་། ལ་རྫོང་བྱང་ནས་བདག་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ། ཡར་
ཁྱུང་གཅེས་གྱིང་འཆོ་བྱེད་ནང་སོ་དོན་ཡོད། རྒྱུན་ནས་འཆོ་བྱེད་སྤྱི་རྩེ་ཆོ་དབང་།
རྒྱུད་ཤོད་ནས་ན་ལོ་འཆོ་བྱེད་སྤྱི་གྲོས་བསྐྱུན་པ། སྐྱུར་བ་ནས་འཆོ་བྱེད་གད་ལ་
བ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་དང་། སྐྱན་སྐར་དུ་མིང་དོན་མ་འཕྲོད་པའི་ལན་བྱེད་མཁན་
གཉིས་གསུམ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་སའི་ཞིག་གསེས་པ། ལ་རྫོང་བྱང་ནས་དཔོན་
ཆེན་ཞེས་པ་ཆུ་མས་ཀྱིས་ལན་གྱི་ཤོག་དྲིལ་བསྐྱུར་བྱུང་བར།

མཆོན་རྒྱུ་དབང་པོའི་སྤྱགས་གནས་པ། །

མཆོད་སྐྱོན་ཉལ་འགྲོའི་བདག་དགའ་བྱས། །

① ལྷ་ས་1545ལོ།

② ལྷ་ས་1546ལོ།

སློང་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཆོག་སྟོན་གྱིས། །

ནོར་སྒྲིང་དགའ་སྒྲིང་ཁྱོད་འདིར་བསྐྱུགས། །

ཞེས་པའི་སློང་ཆོག་②གིས་འདྲེ་ཤར་ན་ཡོད་པ་ལ་གཏོར་མ་རུབ་ཏུ་གཏོང་བའི་ང་
 རྒྱལ་གྱི་སྐྱུགས་པས་བྱི་རྩམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། མི་ཡི་ལུས་ཅན་སུ་
 ཞིག་དགའ་བར་བྱེད་ཅེས་སོགས་ལན་ཤོ་ལོ་ཀ་ལུ་རྩལ་ཅིག་བསྐྱར་བ་ཁོ་རང་གིས་
 མ་གོ་བར། འབྲས་སྤངས་ནས་རྩལ་ཡིག་པ་ལ་བསྟན་པས་པལ་ཆེར་གོ་འདུག་
 ཟེར། ལན་གྱི་ཤོག་དྲིལ་བྱེད་མཁན་ཀྱང་ཀྱང་འདི་དང་འདྲ་ཞིང་། དྲི་ཆོག་ཉིད་
 གྱི་དོན་མ་གོ་བའི་ལན་བྱེད་པ་རྩམས་ནི་ལྷན་པའི་གནས་སུ་རྩམ་པར་འབྲམས་པ་
 མ་གོ་བར་སྒྲར་དྲི་བ་པོ་ལ་སྒྲོན་འཛིན་པའི་ལུགས་ཁོ་ནས་ང་རྒྱལ་དང་། ཁེངས་
 པ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ཞིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ནང་སོ་དོན་ཡོད་པས་ལན་གྱི་ཤོག་དྲིལ་ཞིག་
 བསྐྱར་བྱུང་བས། སྟོགས་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་འདི་ལྟར་བྱས་པ་ནི་ལེགས་ཤིང་། སྒྲན་
 པ་གཞན་རྩམས་གྱི་མིག་ལྟོས་ལའང་ཕན་པར་འདུག །ཁྱེད་པར་རྩལ་གནས་བྱང་
 པའི་སྟོབ་མ་རྩམས་གྱི་ནང་ནས་རྩལ་ཤོས་མཆོག་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་
 གྱི་ལན་འདི་ལ་ནི་དྲི་ཆོག་གོ་བའི་གཏམ་སྟོགས་ཅམ་ཡང་མི་འདུག་པ་དང་། དྲི་
 བའི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ས་བཅད་ཀྱང་མ་ཆོད་འདུག་པ་དང་། རང་དགར་བབ་
 ཆོལ་རུ་སྒྲུས་པར་ཟད་དོ་བྱས་པས། འོ་ན་དྲི་བ་ལ་འགྲེལ་པ་ཞིག་གིས་ལ་བསྐྱར་
 དང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ལན་བྱེད། ཟེར་བས་རང་འགྲེལ་འདི་
 བརྩམས་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན་མོད། འདི་ལ་འཆོ་བྱེད་ཆོད་བང་ན་རེ། དྲི་བའི་
 འགྲེལ་པ་འདིས་གོ་དགའ་རུ་སོང་འདུག་ཟེར་བ་བཞིན་རུ། འགྲེལ་པ་འདི་ཡང་
 མ་གོ་བར། གསེ་དབྱེད་གྱི་གཞུང་ཆོད་མར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལེགས་པར་བཤད་

① ཤོ་ལོ་ཀ་འདིའི་དོན། མཆོན་རྒྱ་ཞེས་པ་འདྲེ། དབང་པོའི་སྟོགས་ཤར་སྟོགས། མཆོད་སྒྲིན་ནི་
 གཏོར་མ། རྩལ་འགྲོའི་བདག་ནི་རྩ་ལྟེ་རུབ་སྟོགས་གྱི་དོན། སློང་སྟོབས་རྒྱས་པ་ནི་ང་རྒྱལ། སྟོན་
 ནི་སྐྱུགས་པའི་བརྟེན་སྟོང་སྟེ་ཆོག་ཕན་མེད་སྐྱུགས་པའི་དོན། ནོར་སྒྲིང་ནི་བྱི་འི་མིང་། སྐབས་དེའི་
 སྒྲན་པ་རྩམས་ལས་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིའི་དོན་གོ་མཁན་མ་བྱང་བས་བྱར་མཁར་བས་སྒྲེ་སྐྱུགས་བྱུང་འདུག།
 ② སློང་ཆོག་ཅེས་བརྟེན་ཞིང་། ལྷན་འབྲེན་པའི་དོན་ཡིན།

པ་རྒྱ་བའི་ཚུ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱར་བྱང་། འདིའི་དོན་གོ་བའི་ལན་ནི་ལྷ་ཞོག་
 གསོ་དབྱང་གི་གཞུང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གོ་འདུག་པས་སོ། །འདི་
 ལ་བྱང་པར་འཆོ་བྱེད་རྒྱུད་ན་བས་ལན་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་དུས།
 བྱང་སོ་དོན་ཡོད་པའི་དྲིས་ལན་རྒྱས་པ་འདི་ཉིད་བྲིས་པའི་མཁུག་ཏུ། ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ནི་སྟོགས་དུས་གི་སྒྲུན་པ་རྒྱུད་ན་བ་ཞེས་སམ་མིང་གཞན་དུག་པོ་ཚལ་ལམ་
 ཀམ་གཞན་པན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་བགྲིས་པའོ། །ཞེས་པའི་མཛད་བྱང་བཀོད་
 བས། བྱང་སོའི་དོ་རིང་མཛོས་བྱེད་ལ་དྲིས་ལན་རྒྱས་པ་ཞིག་བཀོད་ནས་དགོས་
 ཡགས་ལ་སྤུལ་ཟེར་བ་བྱས་ཡོད་ཟེར་གྱི་ཡོད་འདུག་པ་འདི་འདྲ་ཅི་ཡིན། དྲི་བ་
 པོ་ལ་ནང་སོ་དོན་ཡོད་པའི་དྲིས་ལན་རྒྱས་མེད་བསམ་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་
 འདིས་ལན་ཐེབས་འདུག་བསམ་པ་ཡིན་ནམ། མིན་ན་ནང་སོ་དོན་ཡོད་པའི་
 དྲིས་ལན་ལ། བྱེད་གྱི་མཛད་བྱང་མ་བཀོད་ན་སྤྱི་ཆེ་མཐར་མི་སྤྱོན་པ་འདུག་ཟེར་
 བའི་ལུང་བསྟན་བྱང་བ་ཞི་ཡིན། གཞན་ནི་འདི་འདྲའི་དྲིས་ལན་ཆོངས་པ་མགོ་
 བསྐྱར་དང་གོགས་པོ་དོ་སྐྱར་མ་གཏོགས། དྲི་ཆོག་གི་དོན་གོ་བའི་ལན་ནི་ཡི་གེ་
 བ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག །ལན་བྱེད་མཁན་ནམས་གྱི་ནང་ནས་བྱང་པར་འཆོ་བྱེད་
 དང་། རོལ་ཁང་འཆོ་བྱེད་གཉིས་ལ་ནི་ལན་གྱི་རེ་གོ་ཡང་མེད་ཅིང་སྒྲུན་པའི་
 བབ་ཆོལ་དུ་ཟད། བྱང་ནས་བདག་པོ་དང་། ལྷ་ས་རྫོང་པ་ནི་མཁས་པར་རྫོམ་
 པ་ཅུ་མ་གཏོགས་མཐའ་ཆད་འདུག །ནང་སོ་དོན་ཡོད་དང་ཆོ་དབང་གཉིས་
 ལ་རེ་གོ་ཆེ་བ་ཡོད་ཀྱང་གོ་རེང་ཅིང་། འདི་ལ་བརྟག་པ་བྱས་པས་དྲིས་ལན་
 གཞན་ནམས་གྱི་དོན་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདིར་མདོར་
 རྒྱས་ཅུ་མ་ཞིག་སྒྲུས་ལ། དྲི་ཆོག་ཏུ། གཞུང་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་ཡོངས་གྲགས་
 དང་། །ལུང་རིགས་ལྷར་རྒྱང་འདིར་མི་འཇུག །ཅིས་སྒྲུས་པ། གཞུང་འགྲེལ་
 དངོས་བསྟན་སོགས་ལ་བཙི་བཞག་བྱེད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གོ་འདུག་པ་ལ། དེའི་
 འགྲེལ་པར། དེ་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་རང་སྟོགས་ལ་སྟོས་པའི་གཞུང་ཆེ་རྒྱུད་དང་
 འགྲེལ་པ་སོགས། །ལུངས་དང་བཅས་པ་ནམས་གྱི་དངོས་བསྟན་ཆ་ལམ་པ་དང་
 ཕལ་ཆེར་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཆོག་དོན་ནམས་ནི་དེང་སང་གི་སྒྲུན་པ་ཁོ་པོ་

ཅག་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ངེས་ཤིང་བཅགས་པ་དེ་ཡིན་མོད། དེ་ཉིད་སྐར་
 དངོས་བསྟན་ཆ་ལམ་ཅམ་དངས་པའི་གསལ་འདེབས་ཅི་ཞིག་དགོས། ཞེས་སྐར་
 པ་ཡང་མ་གོ་བར། གཞུང་འགྲེལ་སོགས་དངོས་བསྟན་གྱི་ལུང་ཁོན་དངས་ནས་
 བཤད་འདུག་ལ། འདི་ཅམ་མི་གོ་བསམ་པ་ནི་བྱེད་རང་རྣམས་ཀྱིས་མི་དམངས་
 ཁྱོད་དུ་བག་མེད་ཉག་བསྐྱངས་པའི་ཁེངས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་གཞིགས་པ་མཐོ་
 བས་ཁོ་བོ་ཅག་ཏིལ་འབྱུ་ཅམ་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བ་འདུག་པས། དེ་ཅམ་མ་གོ་
 བའི་དྲི་བ་འདི་ཉམས་བྱེད་པ་ནི་ཅི་ཡིན་པར་འདུག །དོན་འདི་གས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
 དུག་སྒལ་། གྱི་ཐུག་ཚུན་མཐོང་བྱུང་བ་མི་གཅང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་གང་འདུག་
 པས་ལེགས་བཤད་འབྱུང་བའི་སྐབས་གར་ཡོད། དྲི་བའི་གཤམ་དུ། འདི་ལན་
 གདབ་པར་མ་རུས་ན། སྐར་ཡང་དྲི་བ་པོ་ལ་དྲིས། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་མ་གོ་
 བས་བྱེད་རང་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི་ནང་ཆ་སྟོན་པའི་རིགས་སུ་འདུག །དེ་གས་ལན་
 ཐེབས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། སྐར་བདག་ལ་འདྲི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པའི་
 རྣམ་ཐར་དེ་རྣམས་མཐོང་བའི་ཆོ། གྱེ་མ་གྱི་དུད། ད་ནི་གངས་རིའི་ཁྱོད་ཀྱི་གསོ་བ་
 རིག་པའི་བསྟན་པའི་ལྷག་མ་མིང་ཅམ་འདི་ཡང་རུབ་པ་ལ་ཐུག་འདུག་པས་མང་
 དུ་སྐྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན་སློ་ལན་དོན་ལ་དཔྱད་པ་
 གཅིག་གཉིས་འབྱུང་སྲིད་ན། བན་པར་འགྱུར་བསམ་ནས་རུང་བཤད་ཅིག་སྐྱ་བར་
 གྱ། ཞེས་པ་སོགས་ལས་སྐབས་དེར་བྱུར་མཁར་བས་གསོ་རིག་ཞིབ་འདུག་གནང་
 ཚུལ་དང་། རིགས་ལམ་གྱི་ཚོད་པ་གནང་ཚུལ་སོགས་སྟོགས་ཅམ་རྟོགས་རུས་སོ། །
 ཡང་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་སྐར་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་གནས་ཁ་སྐབས་ཏ་ཅང་ཞན་པས་
 གསོ་རིག་གི་གཞུང་དོན་རི་བཞིན་གོ་མཁན་མེད་པ་མ་བཤད། བྱུར་མཁར་བའི་འདྲི་
 ཆོག་རྣམས་ཀྱང་རི་བཞིན་མ་གོ་བས། ཤེས་མདོག་གིས་དྲིས་ལན་གོ་ལོག་གི་སྟོ་
 བས་འདྲི་མཁན་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐུགས་སེམས་སྒྱུ་བའི་སྟོ་ནས་བྱིས་གནང་

① དུག་སྒལ། སེམས་ཅན་གྱི་བྱང་ཁོག་དུ་ཡོད་པའི་སྒལ་ལུ་ཞེས་པ་སྟོ་སྟོད་ཅིག་ཡོད་པ་དེས། །

བའི་སྒྲིམ་ཆོག 《རྩོམ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་དྲིས་ལན་ཤུག་པོའི་ཁ་ཆེམས་མཚན་མོ་
ལུན་ནག་གི་སྒྲོག་འོད་》ལས།

གཡུ་ཐོག་འཛིག་རྟིན་མིག་ནི་མོངས་ཀྱུར་ཅིང་། །
ཚུལ་བཞིན་སྐྱུངས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་གཤེགས། །
རྟིང་ལ་བདུད་ཁྱུགས་བསྟན་བཅོས་སྤྲེལ་ཆོགས་ཀྱིས། །
གསོ་རིག་བསྟན་པ་མིང་ཅམ་འདི་དགྲུགས་སོ། །

ས་སྒྲིང་ཡིན་མིན་བྱེད་པ་ལྷ་ཞོག་གི། །
ཁོ་རང་རྣམས་ཀྱང་གཡོག་པོའི་ངོ་ལ་བལྟ། །
དེ་བྱིར་དཔང་པོ་ཆད་མ་མེད་པས་ན། །
མི་ཤེས་ཤེས་རྒྱན་བྱེད་པས་སྤྱོགས་རྣམས་ཁེངས། །

བསྐྱབས་པའི་བྱི་རྒྱུད་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར། །
མ་བསྐྱབ་རིག་གནས་ཤེས་པ་ལྷ་ཅི་དགོས། །
ཤེས་བྱའི་གཞུང་སོགས་མཁས་པའི་གདེངས་ཆད་བཞི། །
མིང་ཅམ་མི་ཤེས་སྤྲེལ་པ་སྤྱོགས་རྣམས་གང་། །

སྤྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཕན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། །
སྤྲེལ་པ་ངན་པས་སྐྱུར་བའི་སྤྲེལ་རྣམས་ནི། །
དུས་མིན་འཆི་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཞེས། །
མདོ་ལས་གསུངས་པ་ད་ལྷ་མ་ཡིན་ནམ། །

ཀྱི་མ་ཀྱི་རྒྱུད་གངས་ཅན་སྤྲེལ་པ་རྣམས། །

① ཤོག་ངོས་74པའི་བྲང་13པར། ཡུན་ནག་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2003ལོར།

གཤམ་རྒྱུ་ལྟེ་ཞུ་ཐོག་མཛོན་སྒྲུ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། །

ཤེས་ལྟན་སྒྲུ་ཞིག་འདི་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད། །

སྒྲུ་དབྱུང་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་བའི་སྒྲུ་ཡིས་བཟོད། །

ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་ག་གནང་ཡོད་འདུག །མདོར་ན། སྐབས་དེར་བྱུང་མཁའ་སྒོ་
གྲོས་ཀྱལ་པོས་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། ལྷུང་རིག་གཞིས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཀག་པའི་ཆོ་པ་ནམ་སྒྲུ་བ་ཀྱན་ལེགས་ཀྱིས་ལྷུང་རིགས་གཞན་གྱིས་
དགག་ལན་ལ་ཐབས་རྟག་པའི་ཆོ་རྒྱན་དཔང་དུ་གཟུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་ «རྣམ་ཐར་
བཀའ་རྒྱུ་མ་གཟི་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་» ཞེས་པ་འདི་བཅུ་མས་ཡོད་པ་ནི་མཛོན་སྒྲུ་
ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། གལ་སྲིད་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་སྒྲུ་གཟུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་
ཟེར་བའི་སྒྲོན་པོ་དང་། ལོ་ཚུ་བ་གང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་
ཐེར་རྣམས་ལ་འཁོད་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྒྱ་བོད་ཆོས་
འབྱུང་དང་། རྟེན་ཆོས་འབྱུང་། ཉང་རལ་ཆོས་འབྱུང་། མཁས་པའི་དགའ་ལྟོན་།
དེབ་ཐེར་སྒྲོན་པོ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ་སོགས་པའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བརྒྱ་
ཕྱག་ལྟག་ཡོད་པ་དེ་དག་གཅིག་ལས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞིས། གཟུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་པའི་དུས་ཆོད།

རྣམ་ཐར་འདི་བཅུ་མས་པའི་དུས་ཆོད་དང་། དེ་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་བྱུང་པའི་དུས་ཆོད་
ནི། བྱུང་མཁའ་སྒོ་གྲོས་ཀྱལ་པོ་སྐྱ་གཤེགས་ཟིན་པའི་ལོ་ཤས་ཀྱི་རྒྱུང་ཡོད་
པ་ནི་སྒྲོས་མ་དགོས་པ་སྟེ། བྱུང་མཁའ་བ་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐབས་སྒྲུ་བ་ནམ་
སྒྲུ་བ་དང་ཆོད་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི། བྱུང་མཁའ་བའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་
དང་། བྱུང་མཁའ་བའི་ཆོད་ཡིག་རྣམས་ལས་གཟུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་
པོ་དང་དེའི་རྣམ་ཐར་ཟེར་བའི་སྒྲོས་ཅམ་ཡང་མི་གསལ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བྱུང་
མཁའ་བ་སྒོ་གྲོས་ཀྱལ་པོ་དུས་ཆོད་གང་ཅམ་ཞིག་ན་སྐྱ་གཤེགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན།
ཁོང་སྐྱ་གཤེགས་པའི་དུས་ཆོད། གཏན་འཁེལ་བ་རྣམ་ཐར་ལས་མི་གསལ་ཡང་།
ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་ «རྫོ་རིང་མངོས་བྱེད་ཀྱི་དྲིས་ལན་ཆན་པོའི་ཁ་ཆེམས་མཆན་

མོ་མུན་ནག་གི་སྒོག་འོད་» ལས^①། «དྲི་བའི་མཆུག་ཆོག །གནང་རིག་རྗེས་སྐྱུངས་
 འཆོ་བའི་གཉེན། །ཡོད་ན་འདི་ལན་གསལ་པོར་ཐོབ། །མདའ་ལྷའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
 ལ། །ཅུང་ཟད་འདྲི་བར་ག་ལ་རུས། །དེ་སྐད་གསོ་རིག་སྒྲིགས་གཅིག་ཅུ། །མཐོང་
 བས་མ་ངོམས་ལེགས་བཤད་འཆོལ། །དེ་སྐད་ཉི་འོག་ཀུན་རྒྱ་བའི། །རྩར་མཁར་
 སྒོ་གྲོས་པོས་སོ། །ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ། ཉི་འོག་ཀུན་རྒྱ་བ་མི་འཐད་ཟེར་བ། །ས་སྐྱ་
 པརྟེ་ཏས། །ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ། །བ་ལང་མེད་པ་སྒྲིན་མ་ཡིན།
 །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ལ་ཐུགས་བསམ་གནང་བར་བྱ། དྲི་བའི་རང་འགྲེལ་དུ། འདི་
 ལན་གདབ་པར་མ་རུས་ན། །སྒྲར་ཡང་དྲི་བ་པོ་ལ་དྲིས། །ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་པ་
 ལ་དྲི་ལན་བྱེད་མཁན་རྣམས་དང་། །རང་གི་སྒོ་བ་མ་དུག་ཞན་སྲ་གང་གིས་ཀྱང་
 ཆོངས་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་གཏོགས། དྲི་ལན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པར་མ་
 སྒྲས་པས་ད་བར་ལུས། །ད་རེས་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་དང་གཏན་ཆོགས་སྒྲ་ཆོགས་པ་
 ཞིག་གིས་སྒྲིན་བྱས་ནས་འདི་ལྟར་བཅུམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་ཁོ་པོས་
 སྒྲན་དབྱེད་ཀྱི་དྲི་བ། །ལྷ་སའི་རྫོང་མཛེས་བྱེད་གསེར་གྱི་པ་ཏུ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་
 དང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་གོ་བ་ལ། །དེའི་རང་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲ་ཆོམ་ཞེས་པ་
 བཅུམས་པའི་ལན་གཞིས་ཀ་གོང་དཀར་བའི་སྒྲ་སྒྲན་གཅིས་གོང་འཆོ་བྱེད་ནང་སོ་
 དོན་ཡོད་པས། དྲི་ལན་རྒྱས་བརྒྱས་གཉིས་བྱས་བྱང་བ་སོགས་ལན་གྱི་ཤོག་དྲིལ་
 བྱེད་མཁན་བརྒྱ་ཅུ་ཅུང་ལྟར་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁོ་པོ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་
 ཀྱི་ཁར་སྒྲིབས་པའི་དུས་སུ། །ནང་སོ་དོན་ཡོད་པའི་དྲིས་ལན་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་ཆར་
 གཅིག་བྲིས་ནས། །ཁ་ཡིག་ཀྱང་མ་འཇུག་པ་དེའི་མཆུག་དུ། །ཞེས་པ་འདི་ཉིད་
 སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་སྒྲན་པ་རྒྱན་སྒྲང་བ་ཞེས་སམ་མིང་གཞན་དུག་པོའི་རྩལ་ལམ་ཀམ་
 གཞན་པན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་བཀྲིས་པའོ། །ཞེས་པའི་མཛེད་བྱང་བཀོད་
 འདུག་པ་མཐོང་བས་སྒྲིན་བྱས་ནས་དྲིས་ལན་རྣམས་ལ་བརྟག་པའི་ཆོག་རང་གི་

① ཤོག་ངོས་73ཐོང་1པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2003ལོར།

ངོས་ལན་དང་བཅས་པ་འདི་ཉིད། རྩལ་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་^①གནོད་པས་ཉམས་ཐག་
 པའི་སྐབས་སུ། འབྲི་གུང་ཀྱན་སྤངས་པ་དཔོན་པོ་རིན་ཆེན་ཚོས་དབང་ཞེས་བྱ་
 བས་ཡི་གེ་པ་བྱས་ཏེ། མི་རྒྱས་བཞིན་དུ་བྱིས་པ། གཡ་ཏེ་ཁམས་མ་བདེ་བའི་
 གཤེས་ཀྱིས་ནོར་འབྲུལ་དང་འགལ་བ་མཆིས་ན། མཁྱེན་རྒྱུན་ཡངས་པའི་རྩལ་
 སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་གསོལ་ཞིང་། དགེ་བ་གང་མཆིས་པ་རྣམས་འགྲོ་བ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟོན་བས་ཆེ་འདི་དང་གཏན་གྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཐུར་དུ་བསྐྱམས་པའི་རྒྱུར་ཐུར་ཅིག་། །ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་
 བོ་ཁོང་གིས་སྟོན་ཆད་གསོ་རིག་གི་དྲི་བ་རྣམས་ལྟ་སའི་རྩོམ་ལ་རྒྱུར་བའི་དུས་
 གི་དྲིས་ལན་ཁ་ཤས་བྱང་ཡང་། ཚད་ལྡན་མ་བྱུང་བས་སྤྱར་ཡང་རང་གིས་འབྲེལ་
 བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། རང་ལན་རྒྱན་པོའི་ཁ་ཆེམས་འདི་བྱིས་པ་དང་། བྱིས་པའི་
 དུས་ནི་དགུང་ས་ལོ་རེ་གསུམ་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེར་གནའ་བོའི་ལུགས་ལྟར་
 ར་ཁོང་ལ་གཟུང་གི་བྱི་ནད་ཕོག་པ་དང་། དེང་དུས་ལྟར་ན་ཁྲད་པའི་ཁྲག་ཙུ་
 འགག་པའི་སྟོན་ཕོག་པའི་ནད་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉམས་པའི་གཟུགས་ཁམས་
 ཉམས་ཐག་པར་ཐུར་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་འདུག །དེས་ན་ཁོང་གི་གསོ་བ་རིག་
 པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་དང་། རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་འདོད་པ་
 རྣམས་ལ་དགག་པའི་ཡི་གེ་ལྟ་སའི་རྩོམ་ལ་རྒྱུར་བའི་དུས་ནི་དེའི་ཁོང་དུ་ཡིན་
 པར་གསལ། རྒྱུར་མཁར་ལྷོ་གོས་རྒྱལ་པོ་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
 1509ལོར་འབྱུངས། རང་གི་རང་ལན་རྒྱན་པོའི་ཁ་ཆེམས་ལས་གསུང་པར་རང་
 ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ནས་སུམ་ཅུ་པ་ས་ཕོ་ཁྱིའི་ལོ་^② བར་ཀམ་པའི་བཤད་བྲུ་སྒྲུག་^③ ལ་
 ལེགས་བཤད་སྤྱིང་དུ་སྟོབ་སྟོབ་གནད་། དེའི་རྩེས་སུ་དྲགས་ཀོང་དང་། དབུས་
 གཙང་། མངའ་རིས་སྟོགས་སུ་བཞུགས་པའི་གསོ་རིག་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་

① རྩལ་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་གནོད་པ་ཞེས་པ་གཟུང་ནད་ལ་ཟེར། དེང་དུས་ཁྲད་ཁྲག་འགག་ནས་ལུས་
 རྒྱུད་ཞ་འཁུམས་ཀྱི་ནད་ཡིན་པར་ངས། རྒྱ་སྤྱོད་དུ། 半身癱瘓。

② སྤྱི་ལོ་1538ལོ་ཡིན།

③ རྒྱུག་ལ་དང་། རྒྱུག་ལ་གཉིས་ཀ་འབྲི་སྟོལ་ཡོད་འདུག

གཏུགས་ཏེ་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་དང་། ཞིབ་འཇུག་གནང་། ལྷག་པར་དུ་གཡུ་
 ཐོག་པའི་བཞུགས་གནས། རྟོན་སྤྲད་ནམས་སུ་རེ་ཞིག་བཞུགས་པས་ལུང་དམར་
 རྒྱུགས་ནས་གཡུ་ཐོག་པའི་ཕྱག་དཔེ། རྒྱུད་བཞི་ཕྱག་དྲེགས་ཅན་གསེར་མཆན་
 བཏབ་པ་དེ་ཕྱག་དུ་སོན། དེ་ལས་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་དོན་འབྲས་སྐབས་དེའི་
 བོད་ཀྱི་སྤྲན་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་བཞིའི་དོན་རི་བཞིན་མ་རྟོགས་མེད་པ་དང་། རྒྱུད་
 བཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་ཡིན་པའི་གདེང་རྟེན་ནས་རྒྱུགས་ཀྱི་སྤྲན་པ་ནམས་
 ལ་དྲི་བ་བཏང་པ་དང་། ལྷ་སའི་རྩོ་རིང་ལ་དྲི་ཆོག་གི་ཡི་གེ་སྐྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་
 མཛད་པ་འདི་དག་པལ་ཆེར་དགྲུང་ལོ་དུག་ཅུ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཙམ་ན་ཡིན་པ་
 རྗེས་སུ་དཔོགས་ཐུབ། རྩོད་ཡིག་པལ་ཆེར་རྩོ་རིང་མཛོལ་བྱེད་དྲིས་ལན་གན་
 བོའི་ཁམ་ཆེམས་འདིའི་སྤྲན་ལ་བྱང་ཡོད་པ་རྩོ་རིང་མཛོལ་བྱེད་རང་ལས་གསལ་
 བ་དང་། དེའི་གོང་ལ་རྩོད་ཡིག་བྱང་པའི་བཀའ་སྐྱབ་ཀྱི་ལན་《དཀར་པོ་ཆེག་
 ཐུབ་བམ་དབང་པོའི་ལག་ཉལ》གོང་སྤྲན་དཀོན་མཆོག་པན་དར་ལ་《དྲི་བ་ཚུ་
 ཉའི་འཁྲི་ཤིང་》པ་ནམ་འཆོ་བྱེད་ཀྱན་ལེགས་པར་《དྲི་བ་སློ་གསར་འཇུག་དོགས་》
 དང་། 《དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་སྐྱུག་པ》《ཟླ་མིག་ཉིན་བྱེད་འོད་མཆོ》《དབྱར་
 རྩེས་རྩེས་》འཕན་ཡུལ་གྱི་སྤྲན་པ་རྒྱུང་ཁམས་ལངས་པའི་《དྲིས་ལན་དབྱར་ཉིའི་
 རྩེས་ཐེགས་》《མ་རྩའི་དྲིས་ལན་》སོགས་ནི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནམ་ཐར་ལས་
 གསལ། དེ་དག་ལས་པ་ནམ་འཆོ་བྱེད་ཀྱན་ལེགས་དང་རྩོད་པ་དང་། རྩོད་ལན་
 ཐེངས་མང་བྱས་ཡོད་པ་སྤྲང་སྟེ། གོང་གི་《དྲི་བ་སློ་གསར་འཇུག་དོགས་》དང་།
 《དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་སྐྱུག་པ》《ཟླ་མིག་ཉིན་བྱེད་འོད་མཆོ》《དབྱར་རྩེས་
 རྩེས་》ནམས་ནམས་ཁོ་བོས་མ་མཐོང་ཡང་ནམ་ཐར་རང་དུ་བཀོད་པའི་གོ་རིམ་
 ལ་དཔག་ན། པ་ནམ་འཆོ་བྱེད་དང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྤྲང་
 རོ། །དེས་ན་ཁོང་གི་རྩོ་རིང་མཛོལ་བྱེད་རྩོམ་པའི་ལོ་ནི་དགྲུངས་ལོ་རེ་གསུམ་
 པའི་ལྷགས་ལྷག་སྟེ་སྟེ་ལོ་1771ལོར་ཡིན། དེའུ་དམར་བསྟན་འཛིན་སུན་ཆོགས་

ཀྱིས་གསེང་གི་ཆོས་འབྱུང་ལས།^① “ཆུ་པོའི་ཁ་ཆེམས་སུ་ཁོ་བོ་རེ་གསུམ་གྱི་ཁར་
སླེབས་དུས་དང་། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོའི་གནོད་པས་ཉམས་ཐག་པའི་དུས་སུ་བྱིས་
ཚུལ་འདུག་པ། དེ་མིན་ཁུངས་མའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན་ཀྱང་མ་འགྲུངས་པར་སྤྱང་དེ་
ལ་བརྟེན་ནི་བར་གཤེགས་སམ་སྟུམ།” །

ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ལོ་དེ་མ་གཤེགས་པའི་རྟགས་ནི། ཟུར་མཁར་བས་
མཛད་པའི་《རྒྱུད་བཞི་བཀའ་བསྟན་རྣམ་དབྱེ་ལུན་སེལ་སྟོན་མའི་》མཁུག་བྱང་
ལས་^②། “ཅེས་བཤད་སྟབས་སྤྱིར་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་རྩེ་དགེ་བུ་ལྷ་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་
བསྟན་གང་ཡིན་ལ་མ་འཆམས་པས་རྒྱུན་བྱས། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟབས་ལྷགས་
དོན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཟེར་བར་བརྟེན། ཟུར་མཁར་བ་ཀླུ་ལེགས་
བཤད་འཆོལ་གྱིས་རང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་བཞི་པའི་ཡོས་ཀྱི་ཟླ་བའི་ཆོས་བརྩུ་གསུམ་གྱི་
ཉིན་མོ་རྩ་སྟུར་གཅིག་གི་རིང་ལ་བྱིས་པ་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་
པར་གྱུར་ཅིག” །ཅེས་བྱིས་ཡོད་པ་ནི་རྩོམ་པ་མཛོས་བྱེད་ཆུང་པོའི་ཁ་ཆེམས་བྱིས་
པའི་སྤྱི་ལོ་ཆུ་སྟེལ་ལོར་ལུན་སེལ་སྟོན་མེ་བྱིས་ཡོད་སྟབས། ཁོང་གཟུང་གི་བ་ཀྱི་
སྟུན་གཞི་བཞེས་རྩེས་ལུ་མཐུད་ནས་ལོ་ཤས་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པར་སེམས།

པ་ནམ་སྟུན་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས་ཟུར་མཁར་བ་སྟུ་གཤེགས་རྩེས་ལོ་གྲངས་གང་
འཆམས་ཞིག་ཡོལ་མཆམས་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་ཡིན་པར་སྟབས་བྱེད་
ཀྱི་དཔང་རྟགས་གཡུ་ཐོག་རྟེན་མའི་རྣམ་ཐར་《བཀའ་རྒྱ་མ་》ཟེར་བ་དེ་འགྲུབ་
ཡོད་པར་འདྲ་སྟེ། གང་ལྟར་སྟེ་ལོའི་དུས་རབས་བརྩུ་དུག་པའི་སྤྱང་མཁུག་ཅམ་
ན་སྤྱང་ཚོམ་འདི་ཡོངས་སུ་གྱུབ་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། ཟུར་མཁར་བ་དགྲང་ལོ་དུག་
ཅུ་རེ་བརྟན་བརྒྱུད་ཅམ་གྱི། སྟེ་ལོ་1570པའི་ནང་སྟོར་ཞིག་ན་སྟུ་གཤེགས་ཡོད་པ་
དང་། པ་ནམ་སྟུན་པ་ཡང་ཁོང་དང་དུས་རབས་མཉམ་པ་ཡིན་སྟབས། རྣམ་
ཐར་རྒྱུན་བཟོ་གྱུབ་པའི་དུས་ཆོད་ཀྱང་། སྟེ་ལོ་1590པའི་ནང་སྟོར་ཞིག་ན་ཡིན་

① ཤོག་ངོས་745པར་བྲིང་4པར། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1994ལོར།

② ཤོག་ངོས་9པར་བྲིང་2པར། ལུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2003ལོར།

དགོས་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ལའང་མེད་པའི་གཡུ་ཐོག་
རྩིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་གི་མིང་། ཐོག་མར་རྣམ་ཐར་འདིའི་ནང་
ནས་ཐོན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་འདི་ནི་གཡུ་ཐོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་གཞིར་
བཟུང་། དེའི་ཐོག་ཏུ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཨ་ཁུ་བསྟན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་འགའ་
ཞིག་དཔེ་སྤྲངས་ནས། རྩིངས་པ་དགའ་བའི་ལྷ་སྤྱང་དང་། གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་
བཅོས་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་མཛོང་། །

གསུམ། རྣམ་ཐར་གཞན་ལས་འདྲ་བཤུས་བྱས་པའི་སྟོར།

[[༡]] རྣམ་ཐར་གྱི་ཁ་བྱང་འདྲ་བཤུས་བྱས་པ། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་
རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མཐའ་སྤྱོད་ལྟར་གྲུབ་མ། གསང་བའི་རྣམ་ཐར། ཞེས་པ་དེའི་
མཚན་བྱང་ལ་དཔེར་བྱས་ཏེ། གཡུ་ཐོག་རྩིང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་གཟི་
བརྩིད་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་མཛོད། ཅེས་དཔེ་ཆའི་མཚན་བྱང་ཡང་གཤམ་བཤུས་
བྱས་འདུག །

[[༢]] གཏུང་རིགས་ཐད་ལ་དཔེ་བཤུས་བྱས་པ། ཟུར་མཁར་བའི་《གསོ་རིག་
ཁོག་དབུབ་》 ལས^① རྣམ་ཐར་མདོ་ཅམ་བཤད་པར། ཉང་སྟོད་འདྲེ་དང་བྱང་
གིས་འཛིན། ཞེས་པའི་འདྲེའི་རིགས་ལས་བྱང་བའི་བཅད་པོ། འདྲེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་
བའི་སློ་གྲོས་དང་ཤེས་རབ་འབར་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱུད་མར་
བྱང་སྟེ་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་དབང་འཕྱོར་པ་དེ་ལས། བར་སྐབས་སུ་འདྲེ་རྩི་རྒྱ་
གར་རྩི་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྟེན་པས་རིག་པའི་
གནས་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་ཏུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། རྣམ་ཞིག་ན་
རྒྱ་རགས་ཀ་བ་འབྲང་ན་གནས་པའི་གཞི་བདག་གི་སྟེན་པ་མཛོད་པས་བྱ་དགའ་
ལ་བྱད་མེད་གཡུ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་འཕྱོར་པའི་རོ་རྒྱུས་ཁྲིར་བ་དང་སྤྲད་དེ། དེའི་གཡུ་
རྒྱན་རྣམས་ཁང་ཐོག་ཏུ་སྐམ་པ་ལས་ཡུལ་མིས་བཏགས་པའི་མིང་གཡུ་ཐོགས་པ་
ཞེས་གྲགས་པ་བྱང་། དེས་སྟེན་གྱི་དྲང་སྟོང་དུག་ཅུ་བསྐྱབ་པས་དུག་དངོས་སུ་

① ཐོག་ངོས་257པའི་ཐོང་8པར། མི་རིགས་དཔེ་སྤྲུག་ཁང་། 2006ལོར།

ཕྱོད་ནས་ཁྱོད་ཁོ་ན་ཕྱིན་རྒྱལ་པ་ལ་རྒྱུད་པ་ཕྱིན་རྒྱལ་ཟེར་བས། རྒྱུད་པ་དང་
 བཅས་ཕྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པ་ར་ཁྱེས་པའི་སློབ་དཔོན་དེའི་སྤྱི་བཞིན་པོ། གྲགས་
 སེང་། ཁྱུང་པོ་གསུམ་ལས་བགྱིས་པས་སྦྱིད་ཁྱུང་དང་གཡུ་ཐོག་རང་བཟུངས།
 འབྲིང་པོས་ལུང་དམར། གཞོན་པས་སྒྲོ་བཞིའི་རེ་ཐང་བཟུངས་ནས་སོ་སོར་སྒྲུན་
 གྱི་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས། བགྱིས་པ་བཞིན་པོ་ལ་སྤྱི་བཞིན་ལུང་མཆེད་
 གཉིས་དང་། གྲགས་སེང་ལ་སྤྱི་བཞིན་མི་མངའ། ཁྱུང་པོའི་སྤྱི་བཞིན་ཡོན་ཏན་མཁོན་པོ།
 ཞེས་གསུངས།

《གཡུ་ཐོག་སྦྱིང་མའི་རྣམ་ཐར་》 དུ①། “གཡུ་ཐོག་སྦྱིང་མ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་
 མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྲགས་པ། འདྲེ་རྩེ་རྒྱ་གར་བཟོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་
 ཞེས་པའི་མིང་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གཡུ་ཐོག་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆོན། འདྲེའི་རྩེ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཆོན། རྒྱ་གར་བཟོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཡུ་ཐོག་
 ཟེར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་དེ་ཡུལ་སྟོད་ལུང་སྦྱིད་སྤྱི་བཞིན་བྱ་བར་
 བཞུགས་ཏེ། འགྲོ་བ་ནད་པའི་དོན་ལ་དུས་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་གཤེལ་ཞིང་
 ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་གསོག་པའི་ཆོ། དུས་ཉིན་ཅིག་སྤྱི་བཞིན་པའི་
 བྱ་དམ་པ་ཞིག་བསྐྱོར་དུ་བྱོན་པས། སྟོད་ལུང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་བདག་གི་ཡུལ་
 དུ་ཐེབས་པར་བྱ་བེད། མཁས་པ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ། སྒྲུན་བྱ་བྱ་རྒྱུ་ལ་
 འདུད། ཁྱེད་སྤྱི་བཞིན་ཀྱི་བྱ་དམ་པ་མ་བསྐྱོར་ན། སྒྲུན་པའི་དམ་ཆོག་དག་ལས་
 འགལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པར། མོ་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྦྱིད་
 རྒྱ་བ། ཁཆོན་ནི་འབྲེལ་ཆེད་དོན་ལྡན་ཞེས་སུ་གྲགས། ཞེས་སོགས་ཞུས་པས།
 མཁས་པ་འདྲེ་རྩེས་གསུངས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ན་ཡོད་གསུངས་པས། མོ་ན་
 རེ། བདག་གི་ཡུལ་ཡ་གི་ཡིན་ཟེར། བྲག་ནག་པོ་སྤྱི་བཞིན་ལུང་མཆེད་པ་ཞིག་
 འདུག །ཡ་གི་ཐག་ཤིན་དུ་རིང་དོད་ཤོངས་མི་སྤྱི་བཞིན། སང་ཉིན་འགྲོ་གསུངས་
 པས། མོ་ན་རེ། དར་ཡུག་འདིའི་སྦྱིང་ལ་བྱོན་ཟེར། དར་དཀར་ཡུག་གཅིག་

1. ཤོག་ངོས་63པའི་ཁྲིང་11པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2005ལོར།

བརྒྱུངས་བྱུང་བའི་སྤྱིང་དུ་ཞབས་བཞག་མ་ཐག་སྐར་མ་མཐོང་བའི་ཡུལ། མི་མང་
 བོ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་དབུས་སུ་སྤེབས་སོ། །དེ་ནས་མཁར་ཆེན་པོ་ཞིག་བྲག་གཡང་
 ན་སྐྱུ་འཛར་རེ་འདུག །དེ་ལ་གསེར་གཡུ་སོགས་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་ཅིང་། འདོད་
 པའི་ལོངས་སྤྱོད་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་འདུག །དེའི་དབུས་ན་
 རྒྱགས་པ་ནག་པོ་རལ་ཅོག་མི་ཅམ་ཡོད་པ། གཟུགས་མི་གསུམ་ལྟ་བུ་པ་ཅམ་
 གཅིག །ཡུས་ནད་ཀྱི་བཏབ་སྤྱི་འབུན་བྱུང་དང་རྒྱག་སྐད་སྤྱོད་ཆོགས་འདོན་པ་ཞིག་
 འདུག་གོ། དེའི་རྒྱས་མགོ་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱིའི་སྤྱིང་ན་བྱ་འོག་གི་འཕོལ། དེའི་
 སྤྱིང་ན་ཞོར་བུའི་གདན། དེའི་སྤྱིང་ན་གྱི་སྒྱན་གྱི་པགས་པའི་གདན་འདུག་པ་ལ་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་འདྲེ་རྩེ་སྐྱོན་དྲངས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱགས་པ་ན་རེ། མཁས་བཙུན་
 གྲུབ་པ་བརྟེན་ལ་བཟང་པོའི་མཆོག །ཡུས་ཀྱི་བྱག་རྩ་སེལ་བ་སྐྱོན་གྱི་མཆོག །
 ཅེས་སོགས་ཁྲུས་པས། མཁས་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས་། ཁྱོད་ཀྱི་ནད་འདི་རྒྱ་སྐྱོན་
 གང་ལས་བྱུང་གསུངས་པས། རྒྱགས་པ་ན་རེ། བདག་གིས་ཡུལ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ལ་
 ལོ་རྟོག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས། སེར་སྐྱུང་གི་བྱན་པོག་པ་ལགས་ཁྲུས་པས། མཁས་
 པ་འདྲེ་རྩེའི་ཞལ་ནས། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུས་སྐྱོན་ཅིག་གསུངས་པས། ཡུངས་ཀར་
 ལ་ལ་རུས་ལ་ཐིམ། ལ་ལ་གྲ། ལ་ལ་པགས་པ། ལ་ལ་རྩ་ཐིམ་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་
 ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོས། བྱ་བྱུང་ལྟ་དང་དབུལ་ཚུས་ནད་ནས་སུལ། བྱག་པ་
 རྒྱན་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ནས་བྱགས་པས། སྐད་ཅིག་ལ་སྐྱུ་བདུད་ནད་ལས་སྒོལ་ལོ། །དེ་
 ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོས་འདི་སྐད་གསུངས་སོ། །ཡལ་ནི་བདུད་ལ་ཡུམ་ནི་སྐྱུ། །
 གདུག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱུ་བདུད་ཁྱོད། །སྐར་ཡང་ལས་ངན་སྤིག་སྤིབ་བསགས། །
 ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱུ་བདུད་འཁོར་བཅས་དད་པར་གྱུར་ནས་
 སྟོག་སྤྱིང་སུལ། སྐྱོན་སྐྱུ་དྲང་སྟོང་རེག་འཛིན་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིང་
 སྟོགས་བྱེད་པར་ཁས་སྤྲངས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱུ་བདུད་ཀྱི་རྩས་ལོངས་སྤྱོད་དཔག་
 མེད་དང་། བྱུང་པར་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་ཞོར་བུ་མང་པོ་སུལ་ལོ། །དེ་ནས་
 བྱུད་མེད་མཛེས་མ་སྐར་གདན་འདྲེན་ལ་བྱུང་བ་དེས་དར་ཡུག་གཅིག་བརྒྱུངས་
 བྱུང་བའི་སྤྱིང་དུ་ཞབས་བཞག་པས་དེ་མ་ཐག་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་བཟམ་སྤེར་ཕེབས་

སོ། །དེ་ནས་མོ་ན་རེ། བདག་གིས་ཀྱང་བྱེད་ལ་བྱ་དགའ་འབྲུལ་བས། སང་ད་
གཞི་ད་ཟམ་སྒྲེ་འདིར་བྱོན་ཅིག་ཟེར། མོ་རྒྱུང་འཆུབ་ཆེན་མོ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱས་ནས་
བྲག་རི་ལ་ཐིམ་སོང་། དེ་ནས་སྐར་གྱི་ནད་པ་དེ་བསྐྱོར་ནས་རང་གནས་སུ་བྱོན་
ནོ། །མཁས་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་འདྲེ་འདི་ཆད་ལ་བཅན་པས་དགོངས། མོ་རང་ཟེར་
བ་ལྟར་ཟམ་སྒྲེར་བྱོན་པས། འབྲུག་དང་སྐྱོག་དང་ཆར་ཐུན་ཆེན་པོའི་གསེབ་ནས་
བྱད་མེད་སྐྱོད་པ་ཡན་གསེར་གཡུས་བརྒྱན་པའི་རོ་གཅིག་རྒྱས་བྱེད་བ་ཟམ་པའི་
འཁོར་ལ་ཆགས་བྱུང་བས། མཁས་པ་ཆེན་པོའི་བྲག་ས་ལ་མོས་བྱ་དགའ་སྐྱོར་ཟེར་
བ་དེ་འདི་ཡིན་པ་འདུག་སྟེ། བདག་གི་སྐྱོར་ཏུ་སྐྱོག་འདི་འདྲ་བ་གསོག་པ་བསམ་
སྐྱོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱན་རྒྱུ་མཁས་ཆགས་བྲས་རོ་རྒྱ་ལ་སྐྱུངས་སོ། །
དེ་ནས་རང་གི་ཁང་ཐོག་ཏུ་གསེར་གཡུ་རྒྱུ་མཁས་བཀའ་མཁས་པས། ལྷག་རྗེས་མཐོང་
ནས། མཁས་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་གཡུའི་ཐོག་འདུག་གོ་བྱས་པས། དེ་མན་
མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་པར་བྲག་ས་སོ། །

ཞེས་པ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས་བཀའ་རྒྱ་མ་ལས། གཡུ་ཐོག་
པའི་གདུང་རྩས་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐྱོར་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དེ་ལ་དཔེར་
སྤངས་ནས་སྐྱུང་གསར་པ་འགའ་ཞིག་བརྒྱུ་མཁས་པ་ལས། ནང་དོན་ཐད་ལ་ལྷ་སྐྱུང་
འགའ་ཞིག་ཁ་བརྒྱན་པ་ཅམ་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་། འབྱུངས་ལྷལ་གྱི་
ས་ཆའི་སྐྱོར་ལ་གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་ནང་གི་སྐོ་བཞི་རེ་ཐང་ཞེས་པ་དེ། སྐྱོད་ལྱང་
སྐྱོ་སྐྱོ་ཞེས་བརྒྱུར་འདུག །

[[༡]] མཐོང་ཐོན་འདྲ་བཤུས་བྱས་པ། 《གཡུ་ཐོག་སྐྱོང་ཐིག་གི་ལོ་རྒྱུས་དག་
བའི་ལྷགས་ཀྱི་》ནང་ཏུ་གཡུ་ཐོག་ཐོག་དེ་ལ་སྐྱོར་གསུམ་ལས་ལྱང་དྲངས་པར་།

ཁོ་པོ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡིས།

ལོ་བརྒྱད་ལོན་ནས་སྐྱོན་དབྱེད་བརྒྱུངས།

སྐྱོང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས།

① ཐོག་ལྷེ་བ་24པའི་ཉིན་མེད་4པར། རྫོང་སར་དགོན་པའི་འཕུལ་པར་མ།

གསོ་དབྱང་རིན་ཆེན་གཏེར་ཕྱུང་ཏེ།
 ཕྱི་རབས་རྗེས་འཇུག་གསོ་བའི་ཕྱིར།
 རྩོན་ཆད་བདག་གི་གསོ་དབྱང་རྒྱུད་ཐོབ་པ།
 ཀུན་འཁྱིལ་རུ་ལྷུང་ལ་ནག་པོའི་རྒྱུད་①།
 ལ་ར་ཁ་སྤྱོད་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་②དང་།
 སེལ་འཁྱིལ་རུ་ལྷ་ཟེར་དཀར་ནག་③དང་།
 རྒྱལ་པོའི་ཁབ་རུ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱུད་པ་④དང་།
 གསེར་སྤྱིང་ཁབ་རུ་ཕྱི་པོའི་རྒྱུད་བཞི་⑤ཐོབ།
 ཀ་ལའི་ཚལ་རུ་ལྷ་མོ་ཉིད་དང་མཇལ།
 བྱུང་ལན་སྟོར་གསུམ་གདམས་ངག་ཁ་འཐོར་དང་།
 མ་ཅའི་གདམས་པ་འཆི་མེད་བརྒྱུད་སྦྱར་ཐོབ།
 བེ་ཏའི་སྤྱིང་རུ་ལྷ་མོས་དངོས་གྲུབ་གནང་⑥།
 ཐང་ལ་སྦྱེས་གྱིས་⑦ཞིང་ཁམས་གསུམ་པ་དང་།
 རོ་བོའི་གསོ་དབྱང་རྩོན་མ་སྟོར་གསུམ་གསུངས།
 ཉི་ཤུ་གཉིས་ལ་དཀར་པོའི་ཡུལ་ནས་འོང་།
 ཉེར་ཤུ་གསུམ་ལ་བོད་ཡུལ་དབུས་སུ་སྦྱེབས།
 རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་རུག་སྤྱལ་སྤང་ཆེན་དང་།
 རྟག་གཟིག་དོམ་དྲིད་མེ་ཚུ་ཚམ་རྒྱན་ལས།
 སྐད་ཅིག་མ་ཉེས་ལྷ་མོས་རྗེས་སུ་བཟུངས།

① ཁ་ཆའི་ཡུལ་ན་དྲང་སྟོང་མེ་བཞིན་འཇུག་ལ།

② ཅ་ར་ལ་ལ།

③ དྲང་སྟོང་མེ་བཞིན་དང་ཐང་ལ་སྦྱེས་ལ།

④ བརྟ་ཏ་ཨ་ནན་རྒྱིང་པོ་ལ།

⑤ དྲང་སྟོང་མཆོག་གི་ནམ་ཅན་ལ།

⑥ དཔལ་འབྱེང་།

⑦ བོད་རུ་ཕྱོན་ཁར།

བའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཉིན། གཡུ་ཐོག་འདྲེ་རྩེ་བརྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 མཆོད་པ་བབྱུང་བའི་རུབ་མོ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་སློབ་མ་གོང་པོ་བདེ་རྒྱལ་བྱ་བ་
 ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་མེད་མཆོར་མོ་སྤྲོན་རྒྱལ་ཐོགས་པ་བརྒྱུད་བྱང་ནས་བྱ་བྱིད་
 གྱིས་མཁམས་པ་གཡུ་ཐོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཞུས་ཤིག་ཟེར་མི་སྤྲང་བར་ཡུར་དོ། །དེ་
 རྣམ་གོང་པོས་མཁམས་པ་ཆེན་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་བྱང་དུ་བྱོན་ནས།
 མཁམས་པ་ཆེན་པོ་བདག་ལ་བྱུང་མེད་མཆོར་མོ་བརྒྱུད་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིད་གྱི་
 རྣམ་ཐར་ཞུས་ཤིག་ཟེར་མི་སྤྲང་བར་སོང་། བྱིད་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུང་དུ་གསོལ་
 ཞུས་པས། མཁམས་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ང་སྟོན་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་འཛིགས་
 མེད་གཤམས་པར་ཡུར་པའི་ཆེ་ངར་གི་རྣམ་ཐར་བཤད་ཆར། ང་མི་ཁྱེད་ནང་
 པའི་དོན་བྱེད་དུ་རྒྱགས་གསུངས་མ་གནང་། ཡང་ལྷགས་པོ་བྱིའི་ལོའི་རྒྱ་སྟོང་ཟླ་
 བའི་ཆོས་བཅོལ་ལ། ངཔོ་སློབ་རྣམས་གྱིས་བདུད་ཅི་སྤྲོན་སྐྱབ་གྱི་དབང་དང་།
 གནོད་སྐྱུང་བརྒྱུད་གྱི་དབང་དང་། ལྷ་མོ་དྲང་སྟོང་རྣམས་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྐྱབ་
 ཐབས་མཛོད་པས། དེའི་རུབ་གོང་པོའི་མི་ལམ་དུ། མི་དཀར་པོ་གསུམ་གྱིས་
 བྱིད་ནས་ལྷ་ན་རྒྱག་དུ་སླེབས་སོང་བས། མི་གསུམ་པོ་ན་རེ། འདི་བྱི་ལྷར་གྱི་
 སྟོང་བྱིར་ལྷ་ན་རྒྱག་དེ་ཡིན། འདི་ལ་བཞུགས་པ་རྒྱག་ཅིག །ནང་ལྷར་གྱི་སྟོང་
 བྱིར་རང་གི་ལུས་ལ་ཆོང་བས། མཁམས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུས་ཟེར་མི་སྤྲང་བར་སོང་
 ངོ། དེར་སྟོང་བྱིར་དེའི་སྟོན་བྱིན་པས། སྟོང་བྱིར་དེའི་སྟོན་བཞིན་རྒྱལ་ཆེན་སྟེ་
 བཞི་འདུག་པས། ཤར་སྟོགས་ཡུལ་འཁོར་སྐྱུང་ལ་གནང་བ་ཞུས་ནས་བྱིན་པས།
 རང་སྟོན་ན་དཔལ་རྟ་མགིན་བཞུགས་འདུག་པ་ལ་ཡང་། གནང་བ་ཞུས་ནས་བྱིན་
 པས། སྟོང་བྱིར་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོན་བཞིན། ཞེས་སོགས་མི་ལམ་མང་པོ་ཞིག་མིས་
 པའི་སྟོན་བཤད་པའི་མཐར། གཉིད་སང་དེ་རྣམ་ལངས་པ་དང་། མཁམས་པ་ཆེན་
 པོའི་བྱང་དུ་བྱིན་ནས། མཁམས་པ་ཆེན་པོས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བཤད་ཉན་མཛོད་
 གྱིན་གདལ། བདག་གི་མཆི་མ་མང་པོ་ཤོར་བས། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས།
 བྱ་གོང་པོ་ལ་གང་བྱུང་གསུངས་པས། བདག་ལ་མདངས་མི་ལམ་འདི་འདྲ་བྱུང་
 ཞུས་ནས་བཤགས་པ་ཞིག་སུལ་བའི་མཐར་སྐྱག་འཆོལ་ཞིང་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྤངས་

ནས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱིས་རིགས་རྩལ་གང་ལགས། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
ལ་ཕན་སེམས་ཅི་མཛད། ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཐར་གསུང་དུ་གསལ་ཞུས་པས།
མཁས་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། སུ་གོང་པོ་བྱེད་ལྟར་པ་མ་རྒྱུད། ང་གཡུ་ཐོག་
མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། ཉམ་མཁན་དང་ཡིད་ཆེས་སུས་བྱེད།
གང་ཟག་ལོག་ལྟ་ཅན་ལ་ཐིག་གསོག་གི་རྒྱར་འགྲོ། གོང་མ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྟ་
རྣམས་ཐུགས་བྲིལ་འདུག །བྱེད་བསམ་མཐོ་མ་ལོག་པར་གྱིས་ལ་འགྲོ་བ་ནད་
པའི་དོན་གྱིས། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིར་རྗེ་སྒྲོམས། ལྷ་མ་ལ་མོས་གྲས་ཁ་ཅམ་ཆོག་
ཅམ་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བ་དྲག་པོ་ཐོབ་གསུངས་པས། གོང་པོས་ཞུས་པ། བདག་
གོང་པོའི་རིགས་འདི་རང་གཅིགས་ཆེ། ཞེ་གྱོང་། བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མི་གནང་ན།
བདག་རང་སྟོག་རང་གིས་གཅོད་པ་ལས་འོས་མེད། སྟོག་ལ་ཕངས་པ་ཡང་མེད།
བྱེད་མི་སྟོག་འཆོ་བ་དོན་ཆེན་ནམ། མི་སྟོག་གཅོད་པ་དོན་གང་ཆེ་དགོངས་ཡུལ་
དུ་བཞུགས་པ་ཞུ། ཆོ་ཕྱི་མ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཐོས་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས་ཟེར།
གཡང་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་མཆོངས་གྲབས་བྱས་པས། མཁས་པ་དོན་ཡོད་ལ་སོགས་
པའི་སྟོབ་མ་འགའ་རེས་ཟིན་པས། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། སུ་གོང་པོ།
ང་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཅིག །གཡུ་ཐོག་པ་ལ་གཡུའི་
ཐོ་བྱུང་བར་གདལ། ཉ་ཉ་གསུངས་པས། གོང་པོས་རང་སྟོག་རང་གིས་གཅོད་
པའི་བསམ་པ་དོར་ཏེ། ཡང་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་བརྟུན་ནས། བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་
གསུང་དུ་གསལ། གསུང་དུ་གསལ། བདག་ལ་སྐྱབས་སུ་གསལ་ཞུས་པས།
མཁས་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། སུ་ད་དུང་བསམ་མཐོ་ཞིག་ཐོངས། སྤྱིར་ལྷ་མའི་
རྣམ་ཐར་རྒྱུན་གྱི་རྒྱལ་པ་དང་། ང་རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་པོ་སྟོན་ཆེན་
པོའི་བརྒྱུད་པ་འདི་ཡང་རྒྱུན་ཆེ། རྒྱུན་བཤད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་མེད་པས། སུ་རང་
ངའི་མན་ངག་འདི་ལ་ཉོན་གསུངས། མན་ངག་ནོར་བུན་མ་འདི་གསུངས་སོ། །
སུ་ཉོན་ཅིག་གོང་པོ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ། སྤྱིར་ཡང་རྣམ་ཐར་རྒྱུན་གྱི་རྒྱལ། གཡུ་ཐོག་
པ་ཡང་རྒྱུན་པོ་ཆེ། རྒྱུན་རྒྱལ་གཏིབ་ན་ངོ་རེ་ཆོ། །དེ་བས་ནད་པའི་བྱ་བ་སྐྱབས།
ཞེས་སོགས་གསུངས་མཐར། གོང་པོས་ནན་ཞུས་བྱས་མཐར། གཡུ་ཐོག་པས། འོ་

ན་བྱ་ཀོང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་སྒྲོབ་རྣམས་ཉོན་ཅིག །ངས་ན་ཐར་བཤད་པས་
 ཆོག །སེམས་དགའ་བར་གྱིས་ལ་ཉོན་ཅིག །ངའི་རིགས་ནི་འོད་གསལ་ལྷ་ལས་
 བབས་པ་ལ་ཇོ་པོ་བ་རུ་མ་དང་། ར་རུ་མ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་བ་རུ་མ་འོ།” ཞེས་
 སོགས་ནས། རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་བཅུ་མ་པ་སྐུ་ལ་བའི་སྟོར་ལྷ་སྒྲུང་གི་བྱུང་ཆོས་
 དང་ལྷན་པ་ཁོ་ན་སྒྲུང་། །

【2】 བཛྲོད་བྱའི་མི་སྣ་རྣམས་རབས་དང་འགལ་བ། ཡང་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་
 ལས་①། “དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས་བོད་ལ་ཆས་བྱོན་པའི་ལམ་བར་ཞིག་རྒྱ་
 དམ་པ་རིན་ཆེ་དང་མཇལ་བས། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་སྤྱད་བཅུ་ལ་ཞི་
 བྱེད། དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་མཐུད་དཔྱད། རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱུད་ཅུ་རྣམས་ཁྲུས་ནས་
 བོད་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་པར་ཐེབས་སོ།” ཞེས་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་མ་བོད་རྒྱ་ཐེབས་
 པའི་རྣམ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བུ་ཉོན་དང་། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་སྤྱ་
 གཅིག་མཐུན་ལྟར། སྤྱི་ལོའི་རྣམ་རབས་བཙུ་གཅིག་པར་བོད་རྒྱ་ཐེབས་ལྷ་ཐེབས་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་རེད། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྟོང་ལཱུ་བཙུ་གཅིག་རྒྱུ་མ་ལ་
 ཆེར། མི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་ན་པ་དམ་པ་བོད་རྒྱ་ཐེབས་པར་ལོ་རྒྱུས་ཅོད་མེད་
 རེད། དེས་ན་རྣམ་མཆོངས་ཐབས་མེད་པའི་སྤྱན་རྒྱུན་རྒྱུ་མ་དང་།

【3】 དུལ་མིང་རྣམས་རབས་དང་འགལ་བའི། རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་ལས་②། “དེ་
 ནས་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས་ས་སྐུ་བྱ་བ་ཅད་གཅོད་ཅིང་བྱོན་པས་ཆུ་འདུས་སྤྱ་ཐེབས།
 ཇི་པོ་གཅིག་དང་མཇལ་བས། ས་སྐུའི་འཇམ་དབྱངས་སྤྱད་པ་གང་ན་ཡོད་
 གསུངས་པས། ཁོ་ན་རེ། ང་ལ་ཆ་མེད་དེ་མི་གཞན་ལ་ཅད་གཅོད་མཛྲོད་ཟེར་
 བས། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས་བུ་མ་ཟེ་མའི་གསུང་ལྟར་བྱུང་སྤྱོད་ལ་འཆོལ་རྒྱ་བྱོན་
 པས།” ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད་འདུག །འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་དང་མཆོངས་ཐབས་
 མེད་པའི་རྒྱུ་བཟོ་ཞིག་རྟེ། བོད་བཙུན་པོའི་སྐབས་སྤྱ་ཟེར་བའི་ས་མིང་འདི་
 བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་སྐུ་ཞེས་པའི་དུལ་མིང་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནི་འཁོར་དཀོན་

① ཐོག་ངོས་170པའི་ཐོང་2པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2005ལོར།

② ཐོག་ངོས་236ཐོང་5པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2005ལོར།

མཆོག་རྒྱལ་པོས་སྤྱི་ལོ་ 1073 ལོར་གནས་འདིར་དགོན་པ་བཏབ་རྗེས་ས་སྐྱ་ཞེས་
པའི་ཡུལ་མིང་བྱང་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་ཡིན།

【4】 གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་པ་ལས་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་འགལ་བ། གཡུ་ཐོག་
རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ལས། གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་ཡབ་
གཡུ་ཐོག་འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་གར་རྩོམ་པ་བཤད་པ་ནི། བ་མ་སྤྱོད་པའི་གོང་གི་ལོ་
སྤྱི་བརྒྱ་ལྷག་ན་བྱ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྒྱུང་དོ་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལས། གཡུ་ཐོག་འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་གར་རྩོམ་པ་བོད་སྤྱོད་
མཁས་པ་མི་དགུ་ལས་བར་གྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་
ནི་ཞང་སྟོན་གཟི་བརྩིད་འབར། ཞེས་བྱ་བས་གསོ་བ་རིག་པའི་གདམས་ངག་ཞུ་
སའི་དགོ་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། གསོ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་ནང་
གསལ་བ་ལྟར་རེད། འོ་ན་ཞང་སྟོན་གཟི་བརྩིད་འབར་དུས་རབས་གང་གི་མི་ཡིན་
ཞེ་ན། སྤྱི་ལོ་1059ལོར་འབྲུངས་པའི་རྩོག་ལོ་ཚྭ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་དུས་མཉམ་
ཡིན་ཞིང་། ཞང་སྟོན་གཟི་བརྩིད་འབར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལམ་དུ་རྩོག་ལོ་
དང་འཕྲད་ཅིང་། དེ་ལས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་བསྐྱབས་པའི་སྐོར་ཟུར་མཁར་བ་དང་།
སྤྱི་སྤྱིད། འབོ་ལོ་ལ་སོགས་པས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་དུ་
གཅིག་མཐུན་དུ་གསུངས་ཡོད་པའི་སྐོར། གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་རྩོམ་པ་ལྷ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་
བྱང་པ་ནི། སྤྱོད་ལྷན་གཡུ་ཐོག་བརྩིད་པོ། གཡུ་ཐོག་གྲགས་སེང་། གཡུ་ཐོག་ཁྱུང་པོ་
གསུམ་ཡིན། སྤྱོད་ཆེ་བས་གཡུ་ཐོག་བརྩིད་པོས་གཡུ་ཐོག་རང་ས་བདག་པོ་བྱས།
འཁྱིང་བ་གྲགས་སེང་གིས་ལྱང་དམར་བདག་པོར་བྱས། རྒྱུང་བ་ཁྱུང་པོས་སྤྱོད་བཞི་
རེ་ཐང་བདག་པོར་བྱས། དེ་དག་ལས་སྤྱོད་ཆུང་བ་ཁྱུང་པོའི་སྤྱོད་ལོན་ཏན་
མགོན་པོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བྱི་སྤྱོད་ལྷེ་བཙན་དང་གཡུ་ཐོག་འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་
གར་རྩོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ལོ་རྩམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཁྱུང་པོར་ཡོད་ལྟ་བུ། གཡུ་
ཐོག་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་འདི་ནི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་གང་ཡང་ཡིན་
ཞིང་། རབ་བཏགས་ཀྱི་ཚེ་རྒྱུང་གི་བསྟན་བཙུན་ཤིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཡོན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྟོགས་སྤྱོད།

【5】ནད་རིགས་བཅོས་ཐབས་ལག་ལེན་དངོས་དང་འགལ་བ། རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་ལས①། “དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བཞེས་པའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅོན་སྐྱུན་སྐྱུང་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་སྐྱུན་དྲངས། གཡུ་ཐོག་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། རྒྱལ་པོ་སྐྱུན་སྐྱུང་བ་ལས་ཆོབས་ཆེ་བའི་སྐྱུང་བ་ཞིག་ཡོང་བ་འདུག་པས་འཕོངས་ལ་རྩ་སྐྱེ་བ་གདའ་ཞུས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ལ་ཐབས་མཛོད་གསུངས་པས། གཡུ་ཐོག་པས། རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་གིས་ཞབས་འཕོངས་གྱི་རུས་པ་འཕུར་ན་པན་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོས་གཡུ་ཐོག་མགོན་གྱི་གསུང་ལྟར་མཛོད་པས། རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་གིས་སྐྱུན་ལ་ཐོ་མ་ཤོར་བས་བརྟེན་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུན་གྱི་ནད་པན་ནོ།” །ཞེས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུན་ལ་སྐྱུང་གཞི་བྱུང་བ་དང་དེ་བཅོས་ཐབས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། དམངས་སྤྱོད་གང་ལའང་མ་དར་པའི་བྱིས་པ་དགའ་བའི་སྐྱུང་གཏམ་ལྟར་བྲིས་ཡོད་ནི་རྒྱུན་གྱི་དཔང་རྟགས་ཤིག་ཡིན།

【6】བོད་རྒྱལ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅོན་གྱི་དགུང་སྟོང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་དང་འགལ་བ། རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་ལས②། “དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞེས་པའི་ཆོ། འཕགས་པ་འངས་དཔལ་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅོན་གྱིས་ཀྱང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞེས་ཏེ་ཁོང་གཉིས་ཆར་རྒྱ་གར་གྱི་དགུང་སྟོང་ས་སྤྱེལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཐེས་ཨག་ཆོམས་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྐྱུན་གྲགས་གསན་ནས། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོ་གདན་འདྲེན་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏ་རག་ཅན་བཟངས་སོ།” །ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་ཐམས་ཅད་གཅིག་མཐུན་དུ་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅོན་གྱི་དགུང་སྟོང་རྟ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷགས་རྟ་དང་རྒྱ་རྟ་ལ་བཞེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ས་སྤྱེལ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཡིག་ཆར་གཅིག་ཀྱང་མེད། གལ་སྲིད་ས་སྤྱེལ་ཡིན་ན་སྤྱི་ལོ་708ལོར་ཡིན་ཟེར་ན་ལོ་དེར་ཡབ་ཐེས་ཨག་ཆོམ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་ཡིན། གལ་སྲིད་དེ་ལས་ལོ་འཁོར་དུག་ཏུ་གཅིག་གིས་བྱི་ན་སྤྱི་ལོ་768ལོར་ཡིན་དགོས་པས། སྐབས་

① ཐོག་ངོས་86ཐོང་7པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2005ལོར།

② ཐོག་ངོས་81པའི་ཐོང་23པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2005ལོར།

དེར་ཁྱིམ་སྒྲུབ་བཅའ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གྲུང་པ་མ་ཟད། བསམ་ཡས་སྒྲུབ་སྒྲིང་
བཅུགས་ནས་ལོ་རྒྱུས་པ་དེ་ཡིན། སྒྲུང་ཚཱ་འདྲིའི་ནང་དུ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་
མི་མཐུན་པའི་འགལ་བའི་ཕྱད་པོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅེགས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས་
འདྲི་ནི་ལྟ་སྒྲུང་རིགས་ཀྱི་བཅུམས་ཚཱ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ལོ་རྒྱུས་མིན་པ་མཁས་
མུན་ལུས་ཀྱང་བལྟས་པ་ཅན་གྱིས་མཐོང་ཐུབ། །

ལ། བཏེར་ཚོས་རྩྭ་བོའི་བྱས་པའི་སྒྲུང་།

ཡང་། རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ལས། ༡། “དེ་ནས་གཤུ་ཐོག་ཆེན་པོས་དབྱང་ལོ་ཉི་
ཤུ་ཙམ་ལ་བཞེས་ནས། ཉིན་ཞིག་འགོ་བ་ནང་པའི་དོན་ལ་བྱིན་པས། བྱང་མེད་
མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་ཐོགས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། འདི་སྐད་ཟེར་རོ། །གཤུ་ཐོག་
པ་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན་ཟེར་མི་སྤང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་གར་
ལ་འབྱོན་པར་ཐག་ཆོད་ནས་གསེར་མང་པོ་སྤྲུབ་པོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་
པས་བཞོལ་བཏབ་གྲང་མ་ཐེབས་པར། ཞོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་
སྤགས་དང་རྣམ་སྤྱང་ཞུས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན་ནོ། །དེ་ནས་བལ་པོའི་སྤྲོན་པ་རྒྱ་
ན་མེ་ལ་ཏུ་དང་མཇལ་ནས། སྤེ་ལེན་དང་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས། བལ་པོ་
རྣམས་ལ་འདི་བོད་ཀྱི་སྤྲོན་པ་གཤུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་ཡིན་གསུངས་པས། བལ་
པོར་འགོ་བ་ནང་པའི་དོན་ལ་ཞག་འགའ་ཡར་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་
ཆས་བྱོན་ནས། བལ་པོའི་སྤྲོན་པས་སྦྱེས་སུ་བལ་པོའི་མན་ངག་ཆོད་པ་སྒྲིམ་བཅས་
དང་། རམ་ཏུ་སྤྱི་བའི་མན་ངག་རྣམས་སུལ་ལོ། །དེ་ནས་བལ་པོ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་
མཆོམས་རི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བར་ལོ་རྩ་བ་བེ་རོ་ཅན་དང་མཇལ་བས། ལོ་རྩ་བ་ན་རེ།
གཤུ་ཐོག་པ་གར་འབྱོན་ཟེར། བདག་རྒྱ་གར་ལ་གསོ་རིག་སོགས་གདམས་ངག་
ལེན་ཏུ་འགོ་བྱས་པས་ལོ་རྩ་བ་ན་རེ། བདག་གིས་གྲང་ལོ་རྩ་ཤེས། བྱང་པར་པའ་
ཆེན་ཅི་རྒྱ་དེ་མ་ལས་རྒྱད་བཞི་གདམས་པ་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ་བྲངས། རྒྱལ་པོ་
དང་བྱིད་རང་ལ་སྦྱོད་གསུངས་ཡོད་པས། བོད་ལ་འབྱོན་གསུངས་པས། གཤུ་

① མོག་ངོས་107པའི་སྒྲིང་། བར། མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2005ལོར།

ཐོག་པས་ལོ་ཚུ་བ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་བདག་ནམ་སྟེ་བས་བར་ལ། བསམ་
 ཡས་དབུ་ཅེའི་བར་ཁང་གི་ག་བ་བྱམ་པ་ཅན་ལ་གཏེར་རུ་སྟོས་གསུངས་པས། ལོ་
 ཚུ་བ་དང་རྒྱལ་པོས་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོའི་གསུངས་ལྟར་གཏེར་རུ་སྟོས་སོ། །དེ་ནས་
 གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོར་ལོ་ཚུའི་གསུངས་ལྟར། པའ་ཆེན་ཅན་དེ་ལའི་ཞལ་ནས། རྒྱུད་
 བཞིའི་ཁ་སྐྱོང་གནང་ནས། ལོ་ཚུ་བ་ཆེན་པོ་བེ་རོ་ཅ་ནས་བསྐྱར་བ་ལྟར་བོད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་དང་། སྤན་པ་ལ་གདམས་པ་བྱུང་ངམ་གསུངས་བྱུང་བས་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 རྣམས་ཁྱེས་སོ། །དེ་ནས་པའ་ཆེན་ཅན་དེ་ལས་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་གསོ་རིག་གི་
 གདམས་པ་སོགས་པའི་གདམས་པ་མང་པོ་གནང་བས། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོ་རང་
 མཐོང་སྐྱེས་ནས་འདི་སྐད་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་། “དེ་ནས་
 དགུང་ལོ་སོ་ལྷུ་བཞེས་པའི་ཆོ་རུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་རུ་མི་དཀར་པོ་གཅིག་ན་རེ།
 གཡུ་ཐོག་པ་རྒྱ་གར་ལ་འགྲིམ་ཟེར་བ་མིས་པས། གཡུ་ཐོག་པས་གསེར་མང་པོ་
 བསྐྱམས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན། དེ་ནས་པའ་ཆེན་ཅན་དེ་ལའི་བྱུང་རུ་བྱོན་ནས།
 གདམས་ངག་མང་པོ་ཐོབ། མཁས་པ་མི་དབང་ལས་བྲིད་ཡི་བརྒྱ་ཙུ་ཙོ་བ་ནས་
 བོད་རུ་ཐེབས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དྲག་གསུངས་
 པས། གཡུ་ཐོག་པས་གསུངས་པ། བདག་རྒྱ་གར་ལ་ད་རུང་སྟོར་གཅིག་འགྲོ་བས།
 དེ་བར་མི་འདོན་པ་ཞུ་ཞུས་ནས། རྒྱ་གར་ལ་བྱོན་ནས་སྤུ་མ་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་དང་
 མང་ལ། འབྲས་ཅིས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ལ་སོགས་པ། ལྷི་ནང་གི་རིག་གནས་
 དང་གདམས་ངག་སོགས་མང་དག་གསན། བྱུང་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་
 གལ་པ་གསལ་བྱེད་ཐོ་བྱང་དང་བཅས་པ་ཐོབ་ནས་བོད་རུ་ཐེབས་སོ། །ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་གཏེར་ཆོས་རྒྱན་བཟོ་བྱས་པའི་སྟོར་ཡིན་ཏེ། ལྷི་ར་བཏང་
 གཏེར་དང་། གཏེར་སྟོན་ཟེར་བ་དེ་དག་བརྟན་པ་ལྷི་དར་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལས།
 བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གཏེར་དང་། གཏེར་སྟོན་པའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ལ་
 ཆེར་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་རེད། སྟོབ་དཔོན་པ་རྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རུས་
 དེར་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་གཏེར་རུ་སྟོས་ཤིང་། མ་འོངས་པར་
 གཏེར་དེ་བཞེས་མཁན། སྟོབ་དཔོན་རང་གི་སྟུལ་པའི་གཏེར་སྟོན་གང་ཞིག་ཡོང་

བའི་གཏེར་ལུང་པ་རྒྱ་བཀའ་ཐང་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་རེད། གཡུ་ཐོག་སྤྱིར་མ་
 བྱི་བྱ་ཅུའི་གཏེར་ལུང་དུ་མེད་ཅིང་། གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅུའི་རྣམ་ཐར་ལའང་གཡུ་
 ཐོག་པ་ཟེར་བའི་གཏེར་སྟོན་ཞིག་མེད་པའི་སྤྱིར་ན། རྩོད་བཟོ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་པོ་རེད། །

དུག །ཨ་ཁུ་བཟུན་པའི་སྤྱིར་ལ་དཔེ་བྱས་པའི་སྒྲོང་།

ཡང་། རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ལས་① “དེ་ནས་སྤྱན་པ་གཡུ་མགོན་གྱིས་རང་ཡུལ་
 ལ་ཐེབས་ནས་ཆེབས་པ་སྐྱོད་དང་བཅས་པ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཕུལ་ལོ། །ཡུལ་དེ་
 ན་སྤྱན་པ་ཀུན་རྒྱལ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པས། སྤྱན་པ་དེས་གཡུ་ཐོག་ཡབ་མུས་ལ་
 ཆགས་སྤང་གི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱུ་བྱས་མཁས་པ་གཡུ་མགོན་
 ཆེན་པོའི་བྱགས་ལ། རང་སངས་རྒྱས་ནད་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྤྱན་པ་བྱུན་པོ་
 འདིས་ཐྱིག་ཆེབས་ཆེན་གསོག་པ། སྤྱིར་རེ་རྗེ་དགོངས་ནས་བཞུགས་ཡོད་པའི་ཆོ་
 ཁོའི་བུ་མོ་བཅུན་མ་དེ་མཆོན་མའི་སྲིན་བུ་ལངས་ནས་ཆགས་པས་ཚྱུས་ཏེ་སྤྱིས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱུག་པར་གྱུར་པས། ཉིན་ཞིག་མོས་རྩུ་གཉིས་ལག་པ་གཡས་གཡོན་དུ་
 བྱིར་ནས་རྒྱ་འཁྱུ་ཅ་བྱིན་དུས། ལན་དུ་བོང་བུ་མོ་མོ་གཉིས་ཆགས་པ་སྤྱོད་པ་བུ་
 མོས་མཐོང་བས། བོང་པོའི་ཚྱུས་བྱེད་འབྲི་ཤིང་། བོང་མོའི་དུན་པའི་སྲོན་པ་ལ་
 བརྒྱབ་པས། མོ་ཁ་ནས་གཡའ་གཡའ་ཟེར་ཞིང་རྩུ་རྟེན་ཆད་ཆད་འདུག །རྒྱ་
 རྟེན་མཆོན་མ་ལ་བརྒྱབ་པས། མོས་རྩུ་གཉིས་གཅིག་ལ་བརྒྱབས་ཏེ་གན་རྒྱལ་དུ་
 འབྱུལ་སོང་སྐད། མོ་བརྒྱལ་བ་ལ་སངས་ནས་ལོག་བྱིན་པས། ཡང་ལམ་དུ་ཕག་
 པ་བཟའ་ཆོ་གཉིས་གྱིས་ཆགས་པ་སྤྱོད་པ་མོས་མཐོང་བས་མོ་ཆགས་པ་ལྟག་པར་
 འཕེལ་ཏེ། མོས་ལ་ཕུག་བྱེ་བུན་ཅམ་ཞིག་ལ་རྒྱ་རྟེན་གྱི་གཟུགས་བཅོས་ཏེ་མོརང་
 གི་མཆོན་མར་མོ་རང་གིས་བརྒྱངས་ཏེ། ལ་ཕུག་ཅ་བ་ཆད་ནས་མཆོན་མར་ལུས་
 པས། མོའི་མཆོན་མའི་སྲིན་བུ་སྤྱིས་ནས་འཆི་ལ་ཕུག་ཅིང་། པ་སྤྱན་པས་ལ་ཕུག་
 ཐོན་པའི་ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་མ་ཐོན་པས། བུ་མོ་མ་དང་བཅས་པས་ཕས་ཕན་

① ཤོག་ངོས་84ཐོང་17པ། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 2005ལོར།

པའི་སྐབས་མ་མཆིས། གཡུ་ཐོག་པ་ཡབ་སྐུ་གདན་འདྲིན་བྱེད་བྱས་པས། ས་ན་
 རེ། བྱ་མོ་ཤི་ནའང་ཐོག་རྒྱ་པ་བྱ་མི་འབོད་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་མ་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་
 ས་ལ་དབང་མེད་པར་གཡུ་པ་ཐོག་ཡབ་སྐུ་གདན་དྲངས་པས་ཡབ་ཀྱིས་སྐར་གྱི་
 གཏམ་རྣམས་ཐོས་པས་མ་གཤེགས་ཤིང་སྐུ་ལ་ཡང་གཤོལ་བཏབ་པས། སྐུ་
 གཡུ་མགོན་གྱིས་ཡབ་ལ་ཁུས་པ། ནད་པ་དང་སྐྱན་པ་ནད་གཡོག་སོགས་འཁོར་
 གྱི་ལོག་སྐྱབ་མི་བཟོད་ན། སྐྱན་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེམས་ནས་འགོ་བ་ནད་
 པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་རྒྱབ་འགལ་མ་གཏོགས་མི་ཡོང་ཞིང་། བྱི་མ་དོན་དུ་གཉེར་
 ནས་ལམ་སྐྱབ་ན་གནོད་ལེན་དུ་པན་འདོགས་དགོས་པའི་དོན་ནི་ཁྱེ་བ་མ་སྟོབས།
 བདག་ནི་སྐྱ་གྲགས་སྟོང་། གཟུགས་སྣང་སྟོང་། ཡིད་འཇུ་སྟོང་གི་རང་ནས་ལས་
 ཀྱན་བྱ་འཆོལ་གསུངས། ཡབ་ལ་མ་ཉན་པར་བྱོན་པས། ས་སྐྱན་པ་ན་རེ། བདག་
 གི་བྱ་མོ་འདི་བྱ་ལས་ལྷག་པས། འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་འཆོས་ཤིག །བྱ་མོ་ལ་གང་རེ་
 བའི་བྱ་དགའ་བྱིད་ལ་འབྱལ་ལོ་ཟེར། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས་བྱིད་རང་གིས་བཙོས་
 མ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་གསུངས་པས། བདག་གིས་བཙོས་གང་ཤིས་བྱས་ཀྱང་ནད་
 ལ་མ་ཕན། དེ་ནས་སྐུ་གཡུ་མགོན་གྱིས་དུ་ཚུ་ནས་སྣ་ལ་བཏབ་པས་སྐྱིད་པ་
 བྱང་བས་ལ་སྟག་ཐོན་ནོ། །དེ་ནས་མངལ་སྲིན་གྱི་སྲིན་བྱ་འཁྲུགས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་
 ལས་བྱེད་དུ་བཙུག་པས་བཅུན་མ་ནད་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་ནས་ཀྱན་རྒྱལ་པ་འབངས་
 སུ་ཀྱུར་ནས་ཐུག་འཆོལ་སྒྱི་བོར་སྐྱངས་འབྱལ་བ་མང་པོ་སྟལ་ལོ། །

ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་སྐྱུང་གཏམ་ནི། ཨ་ཁུ་བསྐྱན་པའི་སྐྱུང་དང་གཉིས་སུ་
 མ་མཆིས་པ་ཞིག་རེད། སྐྱུང་གཏམ་འདི་རིགས་མཁས་སྐྱུན་སྐུ་བལྟས་ཀྱང་ཨ་ཁུ་
 བསྐྱན་པའི་སྐྱུང་སོགས། བོད་རིགས་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལས་ལོ་
 རྒྱུ་དངོས་མིན་པ་ནི་ལོ་གསུམ་བྱིས་པས་ཀྱང་ཉོགས་སྒྲ་བ་ཞིག་རེད། །

མདོར་བསྡུས་ན། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ཟེར་བ་འདི་ནི།
 ནད་དོན་གྱི་བཅུ་གཞི་ནི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་པའི་
 རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མཐའ་སྐྱ་ལྷ་ལྷན་གྲུབ་མ་དང་། ཤོག་དྲིལ་སྟོར་གསུམ། གཡུ་
 ཐོག་སྐྱུང་ཐིག་གི་ལོ་རྒྱུས། དགེ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནད་དོན་དེ་

དག་ཚུལ་གཞི་བྱས་ཤིང་། རྫོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཨ་ཁུ་བཟུན་པའི་རྒྱུར་སྐྱེས་སྐྱེས་བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་གཏམ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཚུལ་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་རྒྱུར་གི་བཟུན་བཅོས་ཞིག་ཡིན། །

བདུན། རྒྱུར་དཔེ་འདི་ལྟ་སྒྲིག་བྱུང་བའི་སྐོར།

འོན་ཀྱང་རྣམ་ཐར་འདི་ཡངས་སུ་བྱས་པའི་དུས་ནི་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་འགོ་ཙམ་ཞིག་ན་ཡིན་ཏེ། སྐུ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་རྒྱུ་ནང་ལ་ཀོང་པོ་བདེ་རྒྱལ་ཟེར་བའི་ཆོག་དེ་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ་སློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཤིང་སྤར་བཞོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དར་མོ་སྒྲན་རམས་པའི་འཕྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་1638ལོར་ཡིན་པ་གངས་ལྗོངས་གསེང་གི་བཟུན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས། གསལ་བ་ལྟར་རེད། ཁོང་ནི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་འཁྲིལ་པ་དང་སྒྲན་པ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེ་ཆ་འདི་ཁོང་གིས་དོ་སྤར་གནང་སྟེ་ཤིང་སྤར་བཞོས་པའི་དུས་ནི་ཏ་ལམ་སྤྱི་ལོ་1670 ནང་སྐོར་ཞིག་ན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དུས་དེར་ཁོང་སློབ་སྦྱང་དང་། བ་ཆོད་གཉིས་ཀ་ནར་སོན་ཞིང་ལྷགས་གཉིས་གང་ལའང་མཛད་སྤྱོད་རྒྱས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་མཐར་ཡང་སྤྱི་ལོ་1680པའི་ལྷན་ཙམ་ན་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ལོ་1682ལོར་སྤྱ་གཤེགས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་སྤར་བཞོས་ཡོད་དེ། དར་མོ་སྒྲན་རམས་པ་རང་གིས་ཀྱང་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་བྲིས་ཤིང་། གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱུད་གི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པའི་དེབ་གཉིས་ལྟར་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤར་བྱུང་འཁྲི་གནང་པའི་རེ་བྱས་གནད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤིང་སྤར་གྱི་མཛུགས་ཏུ་ལྟ་པ་ཆེན་པོས་གནང་བའི་སྤར་བྱུང་སྤྱོད་ཆོག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུད་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མའི་མཛུགས་བྱུང་ལས ① ། “སྤྱན་སྤྱི་གསུང་རྒྱལ་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོ་

① ཐོག་ལྗོངས་348པའི་ཐོང་4པར། ལྷེ་དགའི་ཤིང་སྤར།

ཡིས། །རྣམ་ཐར་གཟི་བུ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་འདི། །གཡུ་ཐོག་བརྒྱུད་པ་
 འཛིན་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱ། །རྩོ་པོ་ལྷན་གྲུབ་བཟླ་ཤིས་བདག་གིས་ཐེབས། །ལྷག་ཆད་
 རོར་འབྲུལ་ཡི་གེ་མ་དག་སོགས། །མཁས་མང་ཤིས་ལྷན་ཚོགས་ལ་བཟོད་པར་
 གསོལ། །དེ་ལྟར་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་འདིར་རྒྱས་གསུམ་རྒྱ་ཕྱོན་པའི་གསོ་དབྱེད་
 གྱི་བསྟན་འཛིན་མཐའ་དག་གི་གཙུག་རྒྱན་ཆེན་པོ། །གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་
 མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་གཟི་བུ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་འདི་ཉིད་
 གསོ་དབྱེད་སྤྱིའི་བསྟན་པའི་མཛོས་རྒྱན་ལྷ་བྱུར་སྤང་བས། །རིས་མེད་རྒྱ་བྱུང་པའི་
 མཛོད་སྤྱིན་ཞིག་རྒྱ་སྤེལ་ཞེ་སྟེ་བསམ་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་
 བཟུང་སྟེ་མ་དཔེ་སྟོགས་ཀྱང་རྒྱ་བཅའ་ཡང་མགོ་མཇུག་མ་ཆར་བ་སོགས་ལས་སྤྱི་
 མོ་ཉན་པའི་ཁྲུངས་སྟེ་ཁ་ཆར་ཞིག་ད་བར་མ་རྟེན་ནའང་། །སྤྱི་བཅས་རྒྱལ་བ་
 སྤྱི་དང་། །བྱེད་པར་མཚོག་གསུམ་རོ་པོ་པད་དཀར་འཆར་བའི་ །སྤྱི་གས་རྩེས་སྤྱད་
 མར་སྤྱི་མོར་འོས་པའི་དཔེ་རྣམ་དག །རྩེ་ཉིད་ཀྱི་གདུང་བརྒྱུད་ །རྒྱ་གཏོགས་པ་
 ཞིག་གི་སྤྱག་ནས་བྱུང་བ་ལས་ལེགས་པར་བཤུས་ཏེ་ཁྲུང་ཤིང་དག་པར་བྱས་ནས་
 ཟད་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྤྱིན་རྒྱ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་པོ་ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་འཚོ་བྱེད་
 དར་མོ་སྤྱན་རམས་པ་སྤྱོ་བཟང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བགྱིས་ཏེ། །སྤྱི་མོ་ཉིད་ལས་བཤུ་
 བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རང་གི་སྤྱོད་བྱུང་པ་ར་བ་སྤྱོ་བཟང་དོན་ལྷན་དང་མེར་མོ་སྤྱོ་གོས་
 ཆོས་འཕེལ་ལོ། ། །ཞེས་གོང་གསལ་གྱི་མཇུག་བྱང་གི་དོན་ལ་བརྟགས་ན་སྐབས་
 དེར་དར་མོ་སྤྱན་རམས་པས། །གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཡོད་པ་གོ་ཐོས་
 བྱང་བ་དེ་འཚོལ་སྤྱད་གྱི་ཆེད་རྒྱ་འབད་བཙོན་ཆེན་པོར་གནང་ཡོད་པར་མཛོད་།
 །སྐབས་དེར་རྒྱས་རབས་སྤྱད་ཅམ་གྱི་གོང་རྒྱ་བཙམས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་ཡང་གཅིག་
 བས་གཅིག་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ལག་བྲིས་གྱིས་དཔེ་བཤུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་དཔེ་
 རྒྱན་ཡང་ཤིན་རྒྱ་དཀོན་མོར་ཆགས་ཡོད་སྟབས། །མ་དཔེ་འཚོལ་སྤྱད་ལའང་

① རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།

② འདི་ནི་གོང་གི་མཇུག་བྱང་ལ་བརྟགས་ན་གཡུ་ཐོག་པའི་གདུང་བརྒྱུད་རྒྱ་གཏོགས་པ་རོ་པོ་ལྷན་གྲུབ་
 བཟླ་ཤིས་ཟེར་བ་ཡིན་པར་མཛོད།

དཀའ་ངལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འབྲུད་ཡོད་པར་མཐོང་། མཐར་མ་དཔེ་ནམ་དག་
 ཞིག་པད་དཀར་འཆང་བའི་བྱགས་རྩེས་སྤྲད་མར་ཕྱི་མོར་འོས་པའི་དཔེ་ནམ་དག་
 རྩེ་ཉིད་ཀྱི་གདུང་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་གི་ཕྱག་ནས་བྱུང་བ། ཞེས་གསལ་བའི་
 རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གདུང་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་ཟེར་བ་དེ་རྩོམ་ལྷན་གྲུབ་
 བཟླ་ཤིས་ཟེར་བའི་མ་དཔེ་མཁོ་འདོན་བྱེད་མཁན་དེ་མིན་ནམ་སྟེ། གོང་གསལ་
 མ་དཔེ་དགོན་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ལ་བསམ་ན། ཁོ་པོ་རྒྱུ་དུའི་དུས་སུ་
 བོད་ལྷལ་འདིར་ཆོན་རིག་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཏེ་ཅང་དུལ་པོ་ཡིན་སྟབས། གོང་
 གི་བྱིས་པ་དགའ་བའི་གཏན་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ནམས་ཏེ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན་པས་གེ་
 སར་རྒྱུང་དང་། ལ་ཁུ་བསྟན་པའི་རྒྱུང་གཏམ་སོགས་འདོད་མཁན་མང་ཡང་རྙེད་
 པ་དཀའ་བའི་དངོས་པོ་འགང་ཆོན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོ་པོས་
 སྐབས་འགར་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་། ལ་ཁུ་བསྟན་པའི་རྒྱུང་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་གཡར་རྒྱ་
 ཐོབ་སྐབས་ཟླ་ཤིས་ཀྱི་དུས་ཚོད་གཏོང་ནས། དཔེ་བཤུས་བྱེད་ཚུང་བ་དུས་དེར་ཁོ་
 པོར་དཔེ་དགོན་ཐོབ་པའི་རེ་བའི་ཚུང་ཆོར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག །དར་མོ་སྟན་རམས་པ་
 ལའང་བྱུང་ཡོད་པའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་འགོག་མེད་དུ་འཆར་བྱུང་། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུང་དཔེ་དང་

ལོ་རྒྱུས་མ་བཟེས་པའི་རྟོག་པ།

གཅིག །འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་དགག་པ།

འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་ནི་རྟོག་གི་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་
 དང་། དཔོན་རིགས་མཐོ་དམན་གང་ཡིན་ཀྱང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་
 མི་མཐུན་པར་བྱུང་ཡོད་ཆོ་ཐད་ཀར་དགག་བཞག་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག།
 དེས་ན་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་གཡུ་ཐོག་རྙིང་མའི་ནམ་ཐར་འདི་ལའང་
 ཀུན་མཁྱེན་སི་རྩའི་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་དང་བསྟན་ནས། དགག་བཞག་
 གནང་ཡོད་པ་ནི་གཡུ་ཐོག་རྙིང་མའི་ནམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་འདི་ལ་ཡིག་ཐོག་ནས་
 དགག་པ་གནང་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག །འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་མཐོང་

པའི་《གསོ་རིག་ཁོག་དབུབ་》ལ^①། “སྐབས་འདིར་མི་དབང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་
མཚོས་སྐར་བས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ཏེ། བོད་འབངས་ཀྱི་བྱིས་པ་སློན་པ་དག་
ལ་གསོ་བ་རིག་པ་སློབ་ཏུ་བཅུག་པས་སྟོང་ན་ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ། རུག་པ་ཆོས་
བཟང་། བི་རི་ལེགས་མགོན་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ། མི་ཉག་རོང་རྗེ།
བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་གསུམ། སྟང་ན་གཉལ་པ་ཆོས་བཟང་། མཐའ་བཞི་དར་པོ།
སྟོང་པ་གཤས་རྒྱལ་ཏེ་བོད་སྤྱན་མཁས་པ་མི་དགུར་གཤས་པ་བྱུང་། ཞེས་བཤད་
པ་ནི་ཕྱགས་ཞེན་གྱི་མཁས་པའི་གཏམ་བྱང་ཏུ་གསོད་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། མིང་
དེ་སྐད་ཏུ་གཤས་པ་ལལ་ཆེ་བ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་པར་
ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་སློབ་རྒྱུད་དང་། བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་
སོགས་ནི། གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པའི་སློབ་རྒྱུད་ཏུ་འོག་ནས་འཆད་
འགྱུར་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ནི་རུས་
ཕྱིས་གསར་རྒྱུང་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བའི། རྒྱུང་མཉམ་ཐམ་ཐར་ཟོལ་མ་ཞིག་སྐྱུང་བས་
འབྲུལ་པ་ལ་ནི་ཐུགས་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུང་མཉམ་ཐམ་ཐར་དེ་བྱང་གཞི་མེད་
པའི་བྱང་ཆོས་རྒྱན་བསྐྱེགས་ལ་རིག་པས་དབྱད་བཟོད་པའི་ཆོག་དོན་ག་ལ་ཡོད་
ཅིང་། བྱིད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དབྱད་པའི་ཆོ་རྒྱལ་ཐར་ལོ་རྒྱལ་དེ་གསུང་རབས་སྤྱི་
དང་མི་མཐུན། ཚ་རྒྱུད་དང་འགལ། བོན་པོའི་ཟེར་སྟོན། རིག་བྱིད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་
ལྷ་བྱ་ལས་ཡིད་བརྟེན་ཏུ་བྱང་བ་དཀའ་ནའང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡིད་མ་ཆེས་བཞིན་
ཏུ་བཤད་བྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་བརྟེན་ཏུ་འཆའ་བ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རིགས་སྟམ་སྟེ། དེ་
ཆོས་པའི་གང་ཟག་ནི། བལ་པོ་མེད་མ་ཟོས་ཀྱང་། ཁ་དོག་ཉིད་ལས་བྱོ་བ་ཤེས།
ཞེས་པ་ལྟར་དབྱད་པས་ཤེས་སྟེ། སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་ཕྱགས་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྱན་པ་རྣམས་
ལ་དྲི་ཡིག་མང་ཏུ་བྱས་སྟེ། སྟོང་ལྷུང་གི་ཞེས་ཆེ་ཀྱན་ལེགས་ཟེར་བ་ཕྱིས་སུ་པ་
རྣམ་འཆོ་བྱིད་ཏུ་འབོད་པ་ལའང་དྲི་བ་བྱས་པའི་དྲིས་ལན་ཏུ། རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོང་
ཕྱེད་བཅུན་གྱི་སྤྱ་སྤྱན་དགུ་ནི་སྟོང་ན་ཆེ་རྗེ་རུག་པ་བི་རི་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་

① ཐོག་དོན་140ཡིང་17པར། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

བྱང་ཏི་མེ་ཉག་གསུམ། སྒྲུང་ན་གཉའ་པ་མཐའ་བཞི་སྟོང་པ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཅ་
འདོད་པ་དང་། རྒྱུད་བཞི་བཀའ་གཏེར་ཡིན་པའི་རྒྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་སོགས་བྱུང་
བར། ཟུར་མཁར་བས་སྒྲུར་ཡང་དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་སྒྲུགས་པ། ཟླ་ཐེགས་ཉིན་
བྱེད་འོད་མཚོ། དབྱར་སྐྱེས་རྩ་གསང་ན་མས་བྱས་སྟེ། འདྲེ་རྩེ་རྒྱ་གར་བཟོ་གོང་
ཡན་ལ་གཡུ་ཐོག་ཅེས་ཐ་སྟངས་མེད་ཚུལ། ཆོས་རྒྱལ་དང་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་བར་
ལ་མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་ཚུལ། རྒྱུད་བཞི་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་གོང་
ཡན་སུ་ལའང་མ་གྲགས་པའི་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་རིགས་རྩོམ་རྩེ་བེགས་མས་ཆར་
བཅད་དེ་སྒྲུ་རྒྱ་མེད་པར་བྱས་པ་ན། ཕྱི་རྩེས་རང་གི་རྒྱན་ཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱབ་བྱེད་
དུ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་སྡིང་མ་ཞེས་ཡོད་ཚུལ་ནམ་ཐར་དེ་ཁོ་པས་སྒྲོག་དུ་བྱས་པ་
སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་མཁས་རྒྱན་སུ་ལའང་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡབ་སྐུ་གསར་སྡིང་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྲོས་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ལུང་རིགས་ཆད་ལྟན་
དང་ཁུངས་བྱབ་གྱི་ཡིག་ཆ་ནམས་དང་མི་བསྟན་པ་ཟེར་ཆད་ཆད་མར་བཟུང་སྟེ་
བཀོད་པ་ནི་མཁས་པའི་གཏམ་མ་ཡིན་ནོ། འདིར་བསྟན་པ་སྤྲུང་ལ་གསོ་དབྱུང་
བྱུང་ཚུལ་ཁུངས་དག་པ་ཞིག་སྤྲུངས་བཀོད་མེད་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་རང་བཟོ་ལ་
དགའ་བ་དག་གིས་བསྟུང་པས་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་མི་སྤང་ཡང་། ཅུང་ཟད་འཐད་
པར་སྒྲུབ་ནམས་གྱི་རྩེས་སུ་ཞུགས་ཏེ། བཤད་པའི་ནམ་གངས་ཙམ་དུ་བཀོད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ལྷན་འདི་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་
ཆོས་སྲིད་བདག་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལའང་ཐད་ཀར་དགག་པ་ཞུ་ཤོད་
མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག །འདི་ནི་ཁོང་གིས་སྟེ་སྲིད་ཀྱིས་གསོ་རིག་ཁོག་འབྱུངས་སུ་
གཡུ་ཐོག་སྡིང་མའི་ནམ་བཀའ་རྒྱ་མ་ལ་བཀའ་བཀྱོན་གནང་ཞོར་དུ་དེའི་ནང་གི་
དོན་ཁ་ཤས་ཀྱང་ལུང་དྲངས་པར་ལ་སྒྱུན་བརྩོད་གནང་བ་ཞིག་རེད། །ཡང་།
གསོ་རིག་ཁོག་དབྱུང་ལས་^① “གཡུ་ཐོག་སྡིང་མ་ཟེར་བའི་ནམ་ཐར་དེ་སྒྲོ་གྲོས་
རྒྱལ་པོའི་དྲི་བ་དང་། དྲིས་ལན་སྒྲུར་བཤད་པ་སྒྲུར་ཞེས་ཆེ་ཀུན་ལེགས་པའི་

① རྒྱ་གར་ལོ་171ཕྱིང་12པར། བོད་སྡིང་ཚོར་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་། 2013ལོར།

མཆོང་ལ་ཐོག་ནས། དེས་བྱས་པ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་དར་མོ་བས་དབང་ཡོད་
 གྱིས་རྗེ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུས་ནས་པར་རུ་གནང་བ་དང་། རྗེ་སྤྱིད་ནས་ཀྱང་
 ཐུགས་ཡིད་མ་ཆེས་བཞིན་དུ། རྒྱུད་བཞི་བཀའ་སྐྱབ་ལ་ཕན་འདུག་དགོངས་ནས།
 སྤྱི་དོན་ཁོག་དབུབ་སོགས་དེ་དང་བསྟན་པ་ནི་སྤྱན་དབྱེད་གྱི་ཆག་སྟོ་ཆེན་པོ་སྟེ།
 དེའི་ཐོག་མར་སྤྱིར་རྣམ་ཐར་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པ་ཡིན། ང་གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ། ཞེས་རྣམ་ཐར་ཐམས་ཅད་རྒྱན་དུ་འཕང་བའི་རྒྱབ་སྟོར་རྒྱན་ལྷང་དང་།
 མདོར་ན་ཆོག་དོན་ཐམས་ཅད་བཀའ་བསྟན་སྤྱི་དང་འགལ་བ། ལོ་རྒྱས་ཀྱན་དང་
 འགལ་བ། ཡུལ་དང་རུས་དང་འགལ་བ་སོགས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་ལན་གཅིག་
 མཐོང་བས། རྒྱན་དུ་རྟོགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཞིག་འདུག་ལོ། གཞན་ཡང་རྒྱུད་བཞི་
 བཀའ་བསྟན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་། རྒྱར་མཁར་བ་སྤྱི་མས་མཛོད་པ་ཉིད་ལེགས་
 བཤད་ཆེ་བས་འདིར་མ་སྟོས་སོ།” ཞེས་འབེ་ལོས་གསོ་རིག་ཁོག་དབུབ་རུ་
 གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་ཟེར་བ་དེ་ལ་ལན་གཅིག་ཅུ་མ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ནས་
 ཡང་རུ་དགག་པ་གནང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། །

གཉིས། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་དང་རྗེ་སྤྱིད་གྱིས་སྤྱང་མེད་དོར་བ།

གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཛུགས་བྱང་རུ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་
 སྤྱིས་པར་གཤམས་པའི་སྤྱར་བྱང་སྟོན་ཆོག་ལས་^①། “བདེ་གཤེགས་རིགས་ལྷ་ཡོངས་
 འདུས་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ། སྤྱན་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱིགས་རུས་འགོ་འདྲེན་ཆེད། །གཡུ་ཐོག་
 རྗེ་བཙུན་སྤྱི་ཡི་སྤྱུ་མའི་འཕྲུལ། །གཞུང་རྒྱལ་གྲངས་དེས་ཀྱང་མཆོན་དུ་མེད། །འོན་
 ཏེ་གངས་རྒྱུངས་དབུ་རུ་སྤྱིད་སྤྱང་དང་། །རུ་ལག་ལྷང་དམར་སྤྱི་བལྟམས་གསར་
 རྒྱུ་མའི་རྒྱུད་ལྷང་། །སྤྱི་བརྒྱུད་རིམ་བྱོན་རྣམ་ཐར་མད་པོ་ཆེ། །དཔྱོད་ལྡན་ཡོངས་གྱི་མི་
 སྤྱིད་དད་པའི་གསོས། །རྒྱལ་འདི་རྣམ་ཡང་ཟད་མེད་མཆོད་སྤྱིན་པར། །དར་མོ་
 སྤྱན་རམས་སྟོ་བཟང་ཆོས་གཤམས་གྱིས། །བསྐྱལ་ཆེ་རིག་བྱེད་གཉིས་པ་ཤེས་མང་

① ཐོག་ངོས་302ཐེང་14པར། མེ་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2005ལོར།

ཡང་ལྷན་ཤིང་བཞོ་བའི་སྐབས་སུ། དར་མོ་བས་རང་འདོད་ལྷན་བཟོ་བཅས་བྱས་
མེད་པའི་ངེས་པའང་མེད་པ་ཞིག་རེད། རོན་དངོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱད་
བཞི་ལ་མོགས་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱད་ལྟར་མན་རག་གི་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་
གཡུ་མོག་རྒྱིང་མ་བཞག་མེད་པ། ཤོང་དུ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསན་ཡིག་ལས་
གསོ་རིག་གི་བླ་བརྒྱད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་རྒྱ་སྡེ་མི་དེ་མང་ས་རྒྱ་ས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་པོ་དེ་གི་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུ་ཐོག་
གཤམ་ཐོག་རྒྱེད་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཞལ་བཞེས་མེད་པའང་། དེར་རྒྱས་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་
ནང་མང་པོར་གཤགས་ཟིན་གསོ་རིག་ཞལ་ཐང་བརྒྱད་ཚུའི་ནང་། སངས་རྒྱས་སྤྱན་
སྤྱོད་མ་ནས་རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བྲིད་རྒྱན་། ལྷ་
རྒྱན་། མཁ་རག་གི་རྒྱན་སོགས་གྱི་སྤྱོད་བརྒྱད་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཐང་གའི་ནང་
རྒྱ་གྲིས་ཡོད་པ་དེ་དག་གཅིག་པའང་གཤམ་ཐོག་རྒྱེད་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འཛོག་
མེད་པ་འདི་ཡིས་ཤེས་སོ། །

གསུམ། ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་བྱ་མཆོམ་སྤང་མེད་དུ་དོར་བ།

ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསལ་ཡིག་ལས། རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་བྲིད་ཀྱི་
 བརྒྱད་ཚུལ་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་བསྟགས་ལུང་གི་བརྒྱད་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ།
 གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱུན་དང་། ལུང་རྒྱུན་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་གཤམ་ཐོག་རྒྱིང་
 མ་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་གོང་དུ་ཟུར་ལྟགས་གསེ་རིགས་ཀྱི་བྲིད་རྒྱུན་ཀྱི་རེའུ་
 མིག་ལས་གསལ་བ་ལྟར་དང་། གཤམ་ཐོག་རྒྱིང་མ་ཡོད་ན་རྒྱུད་བཞི་གཏོར་ནས་
 བཏོན་མཁན་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གཏོར་སྟོན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་དགོས་སྟབས། གཏོར་སྟོན་
 བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་སྤྱི་བར་གསུམ་ཀྱི་གཏོར་སྟོན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་རྣམ་
 ཐར་བརྒྱས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་བཀོད་མི་འདུག །ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་^①ནང་དུ་
 གསེ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས།

འཇིགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་པའི་སྒྲུབ་གསུམ་གཞུང་།

① ཤྲོག་ངོས་294པའི་ཐོང་24པར། མི་རིགས་དཔེ་སྐུན་ཁང་། 2002ལོར།

དུ་ཁོང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅའི་དབང་པོ་དང་། རྩ་
དཔལ་སྒྱུལ། འཇུ་མི་པམ་སོགས་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་བརྟན་བཅོས་ཁག་ལས་གཡུ་ཐོག་
རྒྱུ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བའི་བྱུང་ཚུལ་ཡང་མི་སྤང་། མདོར་བཟུས་ན། གཡུ་
ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ཞེས་པ་འདི་ནི་རབ་བཏགས་ཀྱི་ཚཱ་སྐྱུང་གི་
བརྟན་བཅོས་ཡིན་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་པ་ནི་ལོ་
རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གི་གནད་འགག་གཙོ་པོ་དེ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཚཱ་
སྐྱུང་སྟོར་ལ། སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུང་། ཚོས་རྒྱལ་ལོར་བཟང་རྣམ་ཐར། ལ་ཁྱུ་
བརྟན་པའི་སྐྱུང་། རྒྱལ་པོ་དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་རྣམ་ཐར། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་
ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ། ཤར་དྲགས་པོ་བཀྱ་ཤེས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར། འདས་ལོག་
སྤྱིང་བཟུང་ཚོས་སྤྱིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྡེ་ཚན་དང་རིགས་གཅིག་
པ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས། །

ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གནའ་པོའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སྟོར། ཏུང་ཏྱང་ཡིག་ཚང་།
བསྐྱུགས་པ་སྤྱིང་གྲགས། སྤྱིད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་བྱུང་། ལེའུ་ཚོས་འབྱུང་། དེབ་ཐེར་
དམར་པོ། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། ཚོས་འབྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་དང་། རྣམ་ཐར་སྟོར་ལ། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་
རྣམ་ཐར་རྩ་གྲུ་ལ། སི་རྩ་ཚོས་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་དྲི་བྲལ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཀོང་
སྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ལོར་བྱ་སྒྲ་ཚོགས་མདོག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་
རྣམས་སོ། །བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འདོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་
ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དང་། རབ་བཏགས་ཀྱི་ཚཱ་སྐྱུང་བརྟན་བཅོས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
འབྲུལ་མི་རུང་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། །

ས་བཅས་གསུམ་པ། དེང་རྒྱལ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་སྟོར་གྱི་བསྟོ་སྤྱིང་།

གཅིག གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་དྲང་སྟོང་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྟོན།

བདེ་གཤེགས་སྟོན་ཐོ་དབྱེད་བྱ་བྱི་ཤེས་དང་། །

བེ་རོ་ཅ་ན་གཡུ་ཐོག་མཐོན་པོ་རྩེ། །

དུགས་པོ་ལྷ་རྩེ་རང་བྱུང་རྒྱལ་བ་སྟགས། |
སྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ནམས་དབྱིངས་ནས་གཟིགས། |

སྟག་ཆང་ལོ་ལྷ་གཙུག་ལག་སྤང་བ་དང་། |
རྒྱར་མཁར་བ་དང་མི་དབང་སྡེ་སྤྱད་རྩེ། |
ཆོས་འབྱུང་ཡབ་སྟེན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་སྟགས། |
ལོ་རྒྱུས་བདེན་པའི་དཔང་རྩ་འདིར་བྱོན་ཅིག།

ལྷ་རིག་འདབ་སྟོང་བཞད་པའི་སྤྱོད་ཆལ་ན། |
ལྱང་རིགས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་འཆར་བ་འདི། |
ཆོན་རིག་འདབ་བརྒྱ་གྲོལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། |
བོད་རིགས་ཆོངས་པའི་གཉིད་ལས་སད་པར་ངེས། |

སྤྱུ་ཆེན་མི་དཔོན་བསྟོད་པའི་ཆོག་ལ་དབྱེས། |
འཇིག་རྟེན་པལ་པ་གསེར་དབྱལ་ནོར་ལ་དགལ། |
མཁས་པའི་ཆོགས་ལ་ལེགས་བཤད་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོག།
དམ་པའི་གྲོགས་ལ་མཆོད་པའི་སྤྱི་འདི་འབྲུལ། |

སྤྱི་ལོ་༢༠༡༩ལོའི་ཟླ་བ་༡༢པར་བྲིས་པའི་ 《རྩེ་བཙུན་གཡུ་ཐོག་རྟོག་མོར་མ་ཡོན་
ཏན་མགོན་པོ་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་སྟོར་གྱི་བྲང་བ》 ཞེས་པའི་དབྱུང་ཚོམ་
ཞིག །འགེམ་སྟེལ་བྱས་འདུག་པར་ཁོ་བོས་རགས་རིམ་ཙམ་བལྟས་པར། དེ་ནི་
ཉེ་སྟོན་ཁོ་བོས་མཆོ་སྟོན་གསེང་རིག་སྟོན་གྱི་ཆེན་མོའི་རུས་དེབ། རྒྱུང་གོའི་བོད་
ཀྱི་གསེང་རིག |ཅེས་པའི་ཐོག་《རྒྱུད་བཞིའི་ཚོམ་པ་པོའི་སྟོར་གྱི་མཐའ་དབྱུང་》
ཞེས་པའི་ཚོམ་ཡིག་གཅིག་སྟེལ་བ་དེ་ལ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཐོལ་གྱིས། གནའ་
བོའི་བོད་ལུགས་རྟོག་པ་ལྟར་ཁོ་བོ་ལ་བསྟན་དག་དང་། ལྷ་ལོག་ཡིན་པའི་ལྱང་
འགའ་ཞིག་དངས་པ་ལས་མིང་དངོས་བཏོན་མི་འདུག །ཚོམ་ཡིག་སྤྱིར་ཁོག་ལ་

བཏུས་ན། བཟླ་དོན་ཁ་མི་གསལ་བ་དང་། རྟོན་བྱེད་བར་མ་དག་པ།
 རིགས་པ་མེད་པའི་ལྷང་ཉོག་མང་བ། ལོ་རྒྱུས་གོ་དོན་ལོག་པ་སོགས་སྒྱུར་མི་ཉུང་
 བ་ཡོད་ཅིང་། ཐུགས་རྒྱལ་གྱི་ངང་ནས་མི་ལ་ཉམ་ཆོད་ཀྱིས་བཀའ་བཀྱོན་གནང་
 བའི་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་ཡིན་འདུག་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོས་རེ་ཞིག་དོ་སྤངས་མ་བྱས་པ་བཞག་
 པ་ཡིན། ད་ལན་རྒྱ་ནག་ལོ་སར་སྐབས་སུ་དུས་ཆོད་ཅུང་དལ་ཁོམ་བྱང་བ་དང་།
 ཡང་དུ་ཐེངས་གཅིག་བསྐྱགས་པས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་རྟོག་འབྲལ་གཏམ་འདི་དག་ཁ་
 གསལ་གོ་བདེའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་མ་བྱས་ན། སློབ་མ་གཞོན་ཅུ་མང་པོ་ཞིག་
 ལོག་ལམ་དུ་ཁྲིད་པའི་སྐྱེན་དུ་དོགས་ནས། གསོ་རིག་རྒྱན་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་
 དང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་བཤད་སྒྲིམ་གྱི་མཆོག་། ཅིས་པ་ལྟར་ཁོང་ཡང་
 འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་ངེས་པས། སྐྱགས་པའི་བར་ལ་
 གཏམ་གྱི་ལེགས་སྒྲིམ་དང་། གཞན་ལ་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་སྒོ་
 རས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཅུང་ཟད་གསལ་བཤད་བྱ་བ་ལ། ཁོང་གི་ཚུམ་ཡིག་
 རང་གི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་དོགས་སྤངས་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ར་
 རྟོན་པ་སྟེ་སྟེ་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།

[[ཁོང་གི་ཚུམ་ཡིག་ནང་གི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག]]

༡ སྐྱེད་ཀྱི་ཚུམ་ཡིག 《རྟོན་བཙུ་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་
 དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་སྟོར་སྟེང་བ》 ཞེས་པའི་ཁ་བྱང་འདི་ལ་ནང་དོན་གྱི་སྒོམ་
 གཞི་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུར་ཡོད་དེ། བར་སྒྲོད་རིག་པ་ལས། དང་ནི་ཕྱད་དང་
 འབྱེད་པ་དང་། རྒྱ་མཆོན་ཆོ་སྐབས་གདམས་ངག་ལ། ཞེས་པ་དང་སྐྱ་འཇུག་ཡུལ་
 ལུ་བསྐྱན་ཡོད་པ་ལས་འདི་གང་ཡིན། གཞན་བཞི་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་གོ་སྐྱེ། དང་སྐྱ་
 འབྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ན། ཐོག་མ་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་སྟོར་དང་། དེ་ནས་
 རྒྱུད་བཞིའི་སྟོར་བཤད་པའི་བཟླ་དོན་གཙོ་བོ་གཉིས་ཡོད་དགོས་བྱུང་། ཚུམ་
 ཡིག་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། བཟླ་བྱ་ཉལ་ཉོག་འདྲེས་མ་ལས་གཙོ་བོའི་
 དོན་ཆོན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པ་ཞིག་མི་འདུག་པས། བོད་ཀྱི་བསྐྱན་བཙུན་པའི་མོ་ཆེ་
 ལ་ནང་དོན་མི་འདྲ་གཉིས་ལྷན་དུ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། ཁ་བྱང་ལ་དང་སྐྱ་སྒྲོད་

སྒྲིལ་ཆེར་མེད། དེས་ན་འདི་ཁ་བྱང་སྒྲིལ་རྒྱུན་དང་འགལ་བ་དང་། དང་སྒྲིལ་བརྒྱ་སྒྲིལ་པའི་རྒྱུས་པ་མེད་པའི་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་བྱང་འདུག །བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། རྣམས་འགོ་ལངས་དུས་ཐིམ་འགོ་ལངས། ཉི་མ་མི་དྲོ་ཐག་གིས་ཆོད། ཟེར་བ་ལྟར། ཁ་བྱང་ལ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ནང་དོན་བརྒྱ་དག་པ་དང་། ལུང་རིགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མེད་པ་རྗེས་སུ་དཔོགས་བྱུང་། །

༢ རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་ཚོམ་ཡིག་ལས། ཤོག་ལྟེ་བ་ཀ་པའི་དོས་སུ། “རྗེ་བཙུན་གཡུ་ཐོག་རྒྱེད་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་མཆོག་ནི། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲོང་ལྟེ་བཙུན་གྱི་སྒྲུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་བོད་སྐད་མཁས་པ་མི་དགའི་ ① ཡ་གྲུལ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲོང་ལྟེ་བཙུན་གྱི་སྒྲའི་སྐད་པ་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་མཛད་པ་པོ། ” ཞེས་པར། གཡུ་ཐོག་རྒྱེད་མ་རྒྱུད་བཞི་ཚོམ་པ་པོ་ཡོན་ཟེར་མཁན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གང་ན་ཡོད་འདུག །གཡུ་ཐོག་རྒྱེད་མའི་རྣམ་ཐར་དེ་བདེན་རྒྱུན་གང་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ནང་ལ་རྒྱུད་བཞི་དེ་བའི་རྩ་ནས་རྒྱ་གར་ནས་བྱིར་ཡོང་བར་གསུང་པ་ལས་གཡུ་ཐོག་རྒྱེད་མ་ཚོམ་པ་པོ་ཡོན་པའི་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མི་འདུག །ཉིད་གྱིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱེད་མ་རྒྱུད་བཞི་ཚོམ་པ་པོ་ཡོན། ཞེས་ཆོག་ཐག་བཅད་ནས་གསུང་པ་བདེན་པའི་དཔང་རྟགས་གང་ཡོད། །

བོད་སྐད་མཁས་པ་མི་དགའ་མཆོན་བཏབ་པ་དེ་ལ་ལན་མ་བཏབ་ན་ཆོག་མོད། གོ་སྐབས་འདི་དང་བསྐྱུན་ནས་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀྱན་བྱུང་གི་ཞལ་གསུང་འདིར་སྒྲུལ་བར། འབེ་ལོ་རི་གསེང་གི་ལོག་དབུབ་ལས་② །【སྐབས་འདིར་མི་དབང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་སྐ་རབས་པའི་རྗེས་སུ་འབངས་ཏེ། བོད་འབངས་ཀྱི་བྱིས་པ་མོ་ཚོ་བ་དགུ་ལ་གསེང་བ་རིག་པ་སྒོ་བ་ཏུ་བཅུག་པས་སྒྲིལ་ན་ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ། ལྷག་པ་ཆོས་བཟང་། བེ་རི་ལེགས་མགོན་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ། མི་ཉག་རྩེ་རྗེ། བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་

① རྒྱུད་ན་ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ། ལྷག་པ་ཆོས་བཟང་། བེ་རི་ལེགས་མགོན་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ། མི་ཉག་རྩེ་རྗེ། བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་གསུམ། རྒྱུད་ན་གཉའ་པ་ཆོས་བཟང་། མཐའ་བཞི་དར་པོ། རྒྱུད་པ་གཤམ་རྒྱལ།

② ཤོག་དོས་140པའི་བྲང་17པར། བོད་སྐད་སྒྲིལ་དཔེ་རྒྱུན་ཁ་དང་། 2013ལོར།

གསུམ། སྒྲིབ་ན་གཉའ་པ་ཆོས་བཟང་། མཐའ་བཞི་དར་པོ། རྟོང་པ་གྲགས་ཀྱིས་ཏི་བོད་
 སྒྲིབ་མཁས་པ་མི་དགུར་གྲགས་པ་བྱུང་། ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཞིབ་གྱི་མཁས་པའི་གཏམ་
 བྱང་དུ་གསོད་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། མིང་དེ་སྒྲིབ་དུ་གྲགས་པ་ལ་ཆེ་བ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་
 བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་པར་ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་པུང་གི་སློབ་རྒྱུད་དང་། བྱང་
 ཏི་རྒྱལ་བཟང་སོགས་ནི་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སློབ་རྒྱུད་དུ་འོག་ནས་འཆད་
 འཁྱར་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ནི་དུས་ཤིས་གསར་
 རྒྱུ་འཁྱིལ་ཡོད་ཟེར་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་ཚོལ་མ་ཞིག་སྤང་བས། འབྲུལ་པ་ལ་ནི་ཐུགས་མེད་
 མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་དེ་བྱང་གཞི་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་རྒྱུ་བསྐྱེགས་ལ་རིག་པས་
 དབྱེད་བཟོད་པའི་ཆོག་དོན་ག་ལ་ཡོད་ཅིང་། བྱིད་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་དབྱེད་པའི་ཆེ་རྣམ་ཐར་ལོ་
 རྒྱུས་དེ་གསུང་རབས་སྤྱི་དང་མི་མཐུན། ཅ་རྒྱུད་དང་འགལ། བོན་པོའི་ཟེར་སྒྲིལ། རིག་བྱེད་
 གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་བརྟེན་དུ་བྱུང་བ་དགའ་ནའང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡིད་མ་ཆོས་
 བཞིན་དུ་བཤད་ཁྱད་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་བཟོད་དུ་འཆད་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རིགས་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་ཆོས་པའི་
 གང་ཟག་ནི། བལ་པོ་མེད་མ་ཟོས་ཀྱང་། ཁ་དོག་ཉིད་ལས་ཁོ་བཤེས། ཞེས་པ་ལྟར་དབྱེད་
 པས་ཤེས་ཏེ། ཟུར་མཁར་ཁོ་ཁོས་རྒྱལ་པོས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་དྲི་ཡིག་མང་དུ་
 བྱས་ཏེ། རྟོད་ལྷང་གི་ཞེས་ཆེ་ཀུན་ལེགས་ཟེར་བ་ཕྱིས་སུ་པ་རྣམས་འཆོ་བྱེད་དུ་འཁོད་པ་
 ལའང་དྲི་བ་བྱས་པའི་དྲིས་ལན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་སྤེལ་བཅན་གྱི་བྲ་སྒྲིབ་དགུ་ནི་རྟོད་ན་ཆེ་
 རྗེ་འུག་པ་བེ་རི་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་བྱང་ཏི་མི་ཉག་གསུམ། སྒྲིབ་ན་གཉའ་པ་མཐའ་
 བཞི་རྟོང་པ་གསུམ་ཏེ་དགུ་ཅུ་འདོད་པ་དང་། རྒྱུད་བཞི་བཀའ་གཏེར་ཡིན་པའི་སྒྱུབ་བྱེད་
 བཀོད་པ་སོགས་བྱུང་བར། ཟུར་མཁར་བས་སྤྲུང་ཡང་དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་སྒྲགས་པ། ཟླ་
 མེགས་ཉིན་བྱེད་འོད་མཆོ། དབྱར་སྤྱིས་རྩ་གསང་རྣམས་བྱས་ཏེ། འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་གར་བརྩོ་གོང་
 ཡན་ལ་གཡུ་ཐོག་ཅེས་ཐ་སྐད་མེད་ཚུལ། ཆོས་རྒྱལ་དང་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་བར་ལ་མི་ལོ་
 ཉིས་བརྒྱ་ཅུ་གྱི་སྤྱི་ཡོད་ཚུལ། རྒྱུད་བཞི་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་གོང་ཡན་སུ་ལའང་མ་གྲགས་
 པའི་ཚུལ་སོགས་ལྷང་རིགས་དོ་རྗེ་ཐེགས་མས་ཆར་བཅད་དེ་སྤྱ་རྒྱ་མེད་པར་བྱས་པ་ན། ཕྱི་རྗེས་
 རང་གི་ཁྱུན་ཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱུབ་བྱེད་དུ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་རྒྱུ་མ་ཞེས་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དེ་
 ཁོ་པས་སྒྲིག་དུ་བྱས་པ་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་མཁས་ཁྱུན་སུ་ལའང་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡབ་སྐུས་
 གསར་རྒྱུ་མའི་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྲིལ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།】

༡ སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཡིག་ལས། ཤོག་སྟེབ་པའི་དོས་སུ། སྤྲུག་ཆང་ལོ་ལྷ་བཤེས་
 རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་གསུང་། བོད་ཡུལ་གསོ་དབྱེད་ཤིང་ཆ་ཆེ། སྒྲིབ་པའི་རྒྱལ་པོ་

གཡུ་ཐོག་པ། །བརྒྱད་པ་བཟངས་ན་མི་འཐད་ཅི། །དེའི་གསུང་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་
ཆེན་བཞི། །རྒྱལ་བའི་གསུང་དང་བྱུང་པ་ཅི། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་
མའི་རྒྱལ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་འདུག་པ་འདི་ཀུ་རེ་ཡིན་ནམ་བདེན་པ་ཡིན། བདེན་པ་
ཡིན་ན་སྟག་ཆང་བས་གཡུ་ཐོག་གསར་མའི་མཛད་རྗེས་བསྐྱུགས་པ་ལ། རྒྱ་ཉིད་
ཀྱི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཏུ་གོ་བ་བྱངས་པ་དེ་ནི། རྒྱ་ཉིད་དཔེ་སྟོན་
གི་གོ་བ་ཏུ་ཅང་ཞན་པོ་ཡིན་པར་རྟོགས། །སྤྱིར་སྐབས་དེར་གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱུང་
གི་ཐ་སྟད་ཚུ་བ་ནས་མེད་པས། སྟག་ཆང་བས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ལ་བསྟོད་
བསྐྱུགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་མི་སྲིད་ལ། །ཁོང་ནི་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་
པ་ལ་དགག་པ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་
རྒྱུད་བཞིའི་རྩོམ་པ་པོ་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་གནང་བ་དང་། དེ་ནི་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱི་
ཡོངས་གྲགས་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་དེ་
ལ་ཡང་བསྐྱར་ཞིག་གཟིགས་ཤིག །རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་དང་། རྟོང་རྟོལ་བླ་མའི་
གསུང་རྣམས་ལུང་དྲངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཐད་མོད། དེ་ནི་རྟོད་ལུང་སྟན་པ་ཀུན་
ལེགས་ཀྱིས། གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་རྒྱན་བཟོ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་གསུང་ཡིན་
པས། གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅིའང་མེད་དོ། །

“ རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ལས། ཤོག་ལྗེ་བ་༤པའི་ངོས་སུ། “འགས་འབེ་ལོའི་གསེ་
རིག་ཁོག་དབུབ་ལ་བརྟེན་ནས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མར་བྱུང་ཅེས་དང་།
དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ཁོང་གིས་མཛད་པ་མིན་སོགས་བཤད་པ་མཆིས་ཀྱང་། འབེ་
ལོས་གསུང་པ་ཅོམ་གྱིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་མེད་པ་འགོག་མི་བྱུང་ཅིང་།” ཞེས་པ་
བདག་གི་དབུད་རྩོམ་ལ་བཀའ་བཀྱོན་གནང་བ་འདི་ལ། ཆོག་རྒྱུན་དང་དོན་རྒྱུན་
གཉིས་ཀ་རྒྱུང་སྟེ། འབེ་ལོའི་གསེ་རིག་ཁོག་དབུབ་ལ་བརྟེན་ནས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་
མ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མར་བྱུང་། ཟེར་མཁན་སུ་རེད། དེ་ལྟར་ན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་
ཟེར་མཁན་འབེ་ལོ་ཡིན་དགོས་པ་ཐལ་ཏེ། འབེ་ལོའི་ཁོག་དབུབ་ལ་བརྟེན་ནས་
གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་ལོ་རྒྱུས་བྱུང་བ་བྱིད་ཀྱིས་གསུང་པའི་ཕྱིར། །ཉིད་ཀྱི་དགོངས་
བཞེད་ངོ་མ་དེ་པལ་ཆེར། གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མར་དེ་རྣམ་ཐར་

བཀའ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཟེར་མཁན་འབེ་ལོའི་གསོ་རིག་ཁོག་དབུལ་རེད། ཅེས་གསུང་
འདྲི་དཔེ་འདྲ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བདག་གིས་ལན་དུ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ནམ་
ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མའི་སྟོན་ལ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཟེར་བའི་ཆོག་གཅིག་གང་ན་འདུག །
ཡོད་ན་དཔེ་ཆ་དེ་སྟོན་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོང་གི་མཚུལ་ཞིག་འབུལ་ངེས་ཡིན། །

༥ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་ཡིག་ལས། “འབེ་ལོས་གསུང་པ་ཅམ་གྱིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་
མེད་པ་འགོག་མི་ཐུབ་ཅིང་།” ཞེས་པར། དྲི་བ། འབེ་ལོས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་མེད་
པ་འགོག་པ་མ་རེད། ཡོད་པ་འགོག་པ་རེད། བར་སྟོང་རིག་པ་ལྟར་ན། དགག་
མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མའི་དོན་གོ་ཞེས་པ། མེད་པ་འགོག་པ། ཞེས་པའི་དོན་ནི་
ཡོད་པ་བསྐྱབ་པ་རེད། དེ་ལྟར་ན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་པ་སྐྱབ་མཁན་འབེ་ལོ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ཡང་པལ་ཆེར་བར་སྟོང་གི་སྟོན་ཡིན་པ་ལས། ཉིད་
ཀྱི་དགོངས་བཞེད་དངོས་དེ། འབེ་ལོས་གསུང་པ་ཅམ་གྱིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་
པ་འགོག་མི་ཐུབ། ཅེས་གསུང་འདྲི་ཡོད་པ་འདྲ། དེ་ལྟར་ན། ཉིད་ཀྱིས་གཡུ་
ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་དོ། གསུང་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་རིགས་པ་
མགོ་མཚུངས། དཔེར་ན། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱིས་ཀན་དར་གཞོན་གསུམ་གྱིས་
མགོན་གཅིག་ཏུ་རི་བོང་རྩ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་ན་འབྲུབ་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

༦ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་ཡིག་ལས། ཐོག་ལྷེ་བ་༥པའི་ངོས་སུ། “དེ་ཅམ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་
མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་ཆོད་ཆོས་མ་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་
འགའ་མི་རྟོན་དེ། རྗེ་བཙུན་ས་སྐུ་པརྟེ་ཉལ་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་དུ། ལྷ་རྩེ་ཆོས་
དུག་དང་། ཐུག་ཆེན་སོགས་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་དགག་པ་ཆོན་ཆེན་པོ་
མཛད་པ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ནམ་མཁའ་འབྲུམ་གྱི་དྲིས་ལན་
ལས། འབྲི་སྟག་ཐུག་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལུགས་འདི་རྒྱུད་སྡེ་སྟོན་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་
པ་གདའོ། །འདི་ཡང་དག་པའི་ལམ་མ་ལགས་པར་སྟོན་དུ་སེམས། ཆོག་འདི་
གཞན་ལ་མ་སྟེལ་བ་མཛོད། ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐོགས་ཤིན་
ཏུ་བཀག་པ་དང་།” ཞེས་པར།

[༡] བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པའི་ཆོས་དེ། ཆོས་ལ་སྟོན་ཡོད་ནས་

དགག་པ་རེད་དམ། དགག་མཁན་མཁས་པ་གང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་འབྲུལ་བ་རེད། སྒྲིན་
མེད་ན་མཁས་པས་ཅི་ལ་དགག། ཆོས་དག་ན་མཁས་པ་སྒྲིན་པ་རེད། དེ་ཆོས་
དང་གང་ཟག་གང་གི་སྒྲིན་ཡིན་པ་ལན་གསལ་པོར་ཞིག་གསུང་རོགས་ཞུ།

【༢】 གནའ་བོའི་མཁས་པས་དགག་སྐྱབ་བྱས་པ་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུའི་སྒྲོར་རེད། ལྟ་
བ་ནས་དག་ཡིན་མིན་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་ཐག་
ག་ལ་ཆོད། དེས་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཁས་པ་སོ་སོས་བཞིན་པའི་ལྟ་བྱབ་མི་
མཐུན་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ་དག། རང་རང་ངོས་ནས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་
ཡིན་པ་ལས། མཐའ་ཐུག་པའི་ཐག་སྒྲུས་ཆོད། གལ་སྲིད་བཅད་ན་དགེ་འདུན་
ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསུང་པར། 【དོན་ལ་མེད་ཀའི་དཔང་པོ་ལ་སྟག། སྟག་གི་དཔང་པོ་ལ་
གཡག། དེའི་དཔང་པོ་ལ་བྱི། བྱིའི་དཔང་པོ་ལ་བྱི་བ། བྱི་བའི་དཔང་པོ་ལ་འབྲུ་བཅུགས་
འདུག་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔང་པོ་མཐའ་ཐུག་དེ་འབྲུལ་བྱེད་པར་འདུག། དེས་ན་གང་ཐག་
བཅད་ཆོད་ཀྱི་ཅ་བ་མཐའ་ཐུག་ཞིབ་ཏུ་བཅད་ཆོ་རང་རང་གི་སྒོ་ལ་ཐུག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་
ཅི་ཡང་མི་སྒྲུབ།】 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རེད་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་
པའ་སྒྲུབ་དེན་ཐག་ག་ལ་ཆོད།

【༣】 ལོ་རྒྱུས་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདས་པའི་དོན་སྟོན་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་
དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རྟེན་པ་དང་། ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་རྒྱུས་རྟེན་པ་
སོགས་ཀྱི་བདེན་དཔང་ལ་བརྟེན་ནས། ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན་སྒྲུ་མེད་པ་གསར་ཏུ་
རྟོགས་སྲིད་ལ། སྒར་རྒྱན་པ་ཕྱིས་བདེན་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ང་ཆོ་འདིག་ཅེན་
རང་རྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་སྐྱབ་པ་ཞིག་རེད།

【༤】 འདིར་ཉིད་ཀྱིས་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ནམས་ལ་དམིགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ར་
ནས་བཀའ་བཀྱོན་འབེབ་དོན། ཁོ་བོ་དཔལ་སྐྱབས་སྒྲིགས་སྒྲིམས་པ་ཡིན་སྟབས།
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞེན་ཆོག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་
ནས་བཀའ་བཀྱོན་ཡིན་པར་གསལ་ཡང་། ཁོ་བོ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་
སྒྲེ་བོ་མགོ་ནག་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟ་སྟེགས་
པའི་གལ་ཏུ་བཅུག་ནའང་དགའ་སྟག་གི་ཆོར་བ་ཉི་ལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་སྒྲེ་ག་ལ་སྲིད་

དེ། ཁོ་བོ་ཚོས་ལུགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་གསལ་བཤད་ཞུ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཕྱི་སྤྱིང་པས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷ་
རྒྱག་ཅམ་གྱི་རིང་ལ། ཕྱི་རོལ་རྩལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པས་ད་ལྟ་ཚན་
རིག་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་པ་མ་ཟད། ཚན་རིག་གི་འབྲས་བྱའང་གནམ་
ལ་བྱ་ལྟར་འཕུར་པ་དང་། རྒྱ་ལོག་ལ་ཉ་ལྟར་འཇུག་སྐབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་སྒྲ་ན་
མེད་པ་མང་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་འདི་རེད། །ནང་ཚོས་བོད་རྒྱ་དར་ནས་ལོ་ངོ་སྟོང་
ཕྲག་ལྷག་ཅམ་གྱི་རིང་ལ། ང་ཚོ་བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་པའི་ཚོས་གྱི་
ལྷ་སྟོན་སྟོན་གསུམ་ཉམས་ལེན་བྱས་ཀྱང་། གསང་སྤྲུགས་གྱི་གྲུབ་པ་ཐོབ་མཁན་མི་
ལ་རས་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པ་སྐྱུང་སྐབ་མཁན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་
གཉིས་མ་གཏོགས་བྱུང་མི་འདུག །དེས་ན་མི་ལ་རས་པ་གྲུབ་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་
བརྟགས་ན་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཚོས་ལུགས་གྱི་ལྷ་སྟོན་དེ་དག་ཡང་དག་
པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདྲ། །

༡ སྐྱ་ཉིད་གྱི་ཚོམ་ཡིག་ལས། ཤོག་ལྷོ་བ་༧པའི་ངོས་སུ། དཀོན་མཆོག་བཅེགས་
པའི་མདོ་ལས། འོད་སྐྱུང་ངའམ་ང་དང་འདྲ་བའི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གིས་ཚོད་
བབྱང་བར་རུང་གི་གཞན་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་པར་ལྟང་བའི་སྲིར་རོ། །
ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་བག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་པ་ལས་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་གནད་
ལ་བདེན་པ་མཐོང་བའི། ཚོས་གྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་མ་རྟོགས་པ་དེ་མྱིད་རྒྱ་
འདི་ནི་ལོག་པའོ། །འདི་ནི་མ་དག་པའོ། །འདི་ནི་བཙས་མའོ། །ཞེས་སྟོ་སྐྱར་གྱི་
ཤན་འབྱེད་པ་ནི་མི་བཟད་པའི་ལས་རྩམས་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་
པར། འདི་ནི་རང་ཚོག་སྐྱ་ཕྱི་འགལ་བའི་གཏམ་ཏེ། འོག་རྒྱ་ཁོ་བོ་ལ་བཀའ་བཀྱོན་
པའི་སྐབས་སུ། བརྟན་དག་ཞེས་པ་དེ་ལས་སྐྱག་པ་སུ། ཞེས་དང་། ལོག་ལྷའི་སྐྱར་
འདེབས་ཞུ་མཁན་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་དག་ནི། རང་རང་གི་གནས་
སྐབས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པའི་ཉེར་ལེན་ཅམ་ལས། ཞེས་སོགས་ཉིད་
ཀྱིས་ཆོག་ཐག་བཅད་ནས་འདི་ནི་མ་དག་པའོ། །འདི་ནི་བཙས་མའོ། །ཞེས་སོག་
མར་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་མི་རུང་བ་གསུང་པ་དེ། སྐར་མ་ཁ་ཤས་གྱི་རྗེས་སུ་བྱིད་རང་

ཉིད་ཀྱིས་ལག་ལེན་གནང་འདུག་པ་དེ་ཆང་གིས་སྤང་པ་ནི་ག་ལ་ཡིན། ཉིད་ཀྱིས་
 ཐུགས་འདུན་དེ་བོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་རྟེན་པ་ལྟར། ལྷ་ལོག་དང་བསྟན་དག་ཞེས་
 འདྲེ་ཡི་གཤམ་དུ་སྤྱད་ཅིང་། མི་ལ་ཞེད་སྤང་སྤྱལ་ཏེ་ཁ་གཤགས་མི་སོད་པར་བྱ་རྒྱུ་
 ཐབས་རྟེན་དེ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དེར་དུས་གནའ་བོའི་དུས་
 དང་མི་འདྲ་བ་འདྲེ་ལ་སྤང་པོ་ཆེར་མེད་པ་མ་ཟད། ཁོ་བོ་ལྷ་བྱ་འདྲེ་བྱ་རྒྱུ་ལ་

དགའ་མཁན་ཡང་མི་མང་པོ་ཡོད་པ་འདྲ།

༤ རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ལས། ཤོག་ལྗེ་བ་པའི་ངོས་སུ། “གཞུང་འདིའི་རྩ་བ་ས་
 བོན་ཅམ་ཞིག་ནི། རྣམ་སྤང་ལོ་སྤྱི་བ་བེ་རོ་ཅ་ནས་པའ་ཆེན་ཅུ་དེ་བ་ལས་ཁྱས་
 བས་བོད་སྤང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་པར་འབྱུང་གནས་དང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
 སྲོང་ལྗེ་བཅན་ལ་སྤྱལ་ཞིང་། རྩེ་བཅུན་གཡུ་ཐོག་རྟེན་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་
 གདམས། གཡུ་ཐོག་རྟེན་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དགའ་ལོ་སྤྱུ་རྩུ་བཞེས་པ་ས་
 པོ་རྟག་ལྗེ་རྒྱུ་ལོ་ 738 ལོར་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་མཆོད་ཡོན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་
 བསྐུལ་བ་ལྟར་བེ་རོས་གནང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བོན་རྟེན་དུ་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལུ་
 དུས་དབང་པོའི་རྒྱུ་དང་ཉེ་བར་འཛམས་པའི། གདམས་ཟབ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་ཁ་
 སྲོང་རྒྱ་ཆེར་མཛོད་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་། མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ། ལོ་ཆེན་
 བེ་རོ་བཅས་ལ་སྤྱལ་བས་ཁོང་རྣམས་བཀའ་བཀྲོས་ཏེ་རྒྱུད་བཞིའི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་
 ཟབ་ཅིང་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་པར་གཟིགས་ཀྱང་གསང་རྒྱུད་མན་དག་གི་རྒྱུད་འཛོལ་
 བ་མི་རུང་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་རྒྱུད་ཐག་ཉེ་བ། གདམས་པར་བསྐྱེད་མི་
 ཁྱེད་པ་སོགས། དཔོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ལ་དམིགས་ཏེ་རེ་ཞིག་སྤེལ་བའི་
 དུས་ལ་མ་བབ་པར་དགོངས་ནས། ཨོ་རྒྱལ་ནའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པར་ཀ་རས་
 ཆོས་སྤྱང་ཁང་སློན་ཆེན་པོ་རྩི་བུད་འདུལ་ལ། གཉེར་གཏད་ཅིང་བསམ་ཡས་
 དབུ་ཅེའི་བར་ཁང་གི་ཀ་བ་བུ་མ་པ་ཅན་གྱི་ནང་། མི་ལོ་སྤྱུ་བརྒྱའི་བར་གཏོར་དུ་
 སྤྲུལ།” ཞེས་པར། ཁོ་བོས་གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྟེན་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདྲ་
 གཡུ་ཐོག་རྟེན་མ་རྒྱུད་བཞི་ཙམ་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་མཐོང་མ་ལྟོང་། ཉིད་ཀྱིས་བྲིས་
 པའི་གཡུ་ཐོག་རྟེན་མས་《རྒྱུད་བཞི་》 བཙམས་པའི་རྒྱུད་གསུང་པ་འདི་ནི་བལྟས་

པ་ཅམ་གྱིས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་གཏེར་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། དེས་ན་
 དགོངས་གཏེར་དག་སྤང་གི་རྒྱུ་པ་ཡིན་པས། འདི་ནི་ཉིད་དང་ཉིད་ཀྱི་དག་སྤང་
 གི་བརྒྱུད་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅམ་ལས། ཁོ་པོ་ལྷ་བྱུང་དག་སྤང་མེད་པའི་
 གང་ཟག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་སྟབས། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྦྱོས་པའི་ངལ་བས་ཅི་བྱ། །
 ༡ སྐྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་ཡིག་ལས། ཤོག་ལྗེ་བ་12པའི་འགོ་ནས། “ཀུའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་
 རིགས་ནམས། །ལ་བསད་པ་ལ་རྒྱལ་རྩ་རྩུང་། ཞེས་དང་། ད་དུང་བསྟན་པ་
 དཀྱག་པའི་ལས་བརྟམས་ན། །བསྟན་དག་ཞེས་པ་དེ་ལས་སྟག་པ་སྟ། ཞེས་
 དང་། དེང་དུས་སྟོན་རབས་མི་ཤེས་བྱིས་པ་འགས། །རང་རིགས་པ་མེས་ལ་འཁྱ་
 རན་སྤྲས་བཅས། །རང་མཐོང་གཅིག་ལང་ཤོར་བའི་བསམ་སྦྱོར་ལ། །གཟུར་
 གནས་སློ་ལྷན་ཀླན་པོས་སྦྱིང་ནས་བརྟེ།” ཞེས་ལུང་སྟོ་ཚོགས་ཤིག་དངས་འདུག་
 པ་འདི་དག་ནི། ཁོ་པོ་བསྟན་དག་དང་ལྷ་ལོག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྩི་རྩེའི་ལུང་ཡིན་
 འདུག་ཀྱང་། འདི་དག་ནི་དགའ་མགུ་ཡི་རངས་ཀྱི་རང་ནས་དང་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
 གང་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ལོ་ངོ་རྒྱལ་རྩུ་ལ་ཉེ་བའི་བར་འཇིག་རྟེན་མིའི་ནམ་པའི་སྟོན་ས་
 རང་གི་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་དེ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ། བསྟོད་སྦྱད་གང་
 ཞིག་བྱས་ཀྱང་སྤང་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་དང་ས་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲིས་མ་
 ལྟར་པར། སྒྲི་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱེད་དང་། ཐབས་ཤེས་སྟོ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་ས་བདེན་པའི་
 རོན་ལ་འབད་བཅོན་བྱས་པ་ཡིན། ད་ནི་ཆོ་ཡི་ལྷག་མར་རྩུང་ཟད་ཡོད་པ་དེ་
 ཡང་། ར་ཆོའི་སྟོལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིང་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟོགས་རིས་དང་། མཁས་པའི་
 སྟག་དོག་གི་འགན་ཚིང་ནང་དུ་མི་ཞུགས་པ་སྟུ་མཐུད་དེ། ལྷ་ལོག་དང་བསྟན་
 དགའི་མིང་གི་ཐོག་ནས་རང་རིགས་དང་། རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་བདེན་
 པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོ་གཅིག་ཞེས་གཅིག་གིས་ཞབས་འདེགས་
 ཞུ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཡོད། །

༡° སྐྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་ཡིག་ལས། ཤོག་ལྗེ་བ་12པའི་མཇུག་དོས། “མཇུག་དུ་རང་
 ཅག་ཁ་བ་རི་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུ་མ་གཡུ་ཐོག་
 ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བཀའ་དྲིན་རྩིས་སྟུ་མི་དྲན་པའི་ཁར། ལོག་ལྷའི་སྐྱུར་

འདི་བས་ཁྱུ་མཁན་བྱུང་དང་། འབྱུང་བ་ཞིན་པ་འདི་དག་ནི་རང་རང་གི་གནས་སྐབས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྐབ་པའི་ཉེར་ལེན་ཅམ་ལས་སྤར་མོས་སྤང་བྱེད་ནམ་ཡང་སྐྱིབ་མི་རུས་པ་ལྟར་གངས་སྤྱངས་ཅམ་མ་ཆད་འཛམ་བྱས་མཆན་པའི་སྤྱིང་རུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་མེས་པོ་མཁས་དབང་གང་དེའི་ནམ་ཐར་དང་སྤྱིན་ལས་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ནམ་ཡང་འགོག་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་པའི་ལན་རུ། །

[[༡]] ཇི་ལ། གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་མ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་མེད་ཐག་མ་ཆད་པའི་སྤྱིན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཐག་ཆད།

[[༢]] “སྤར་མོས་སྤང་བྱེད་ནམ་ཡང་སྐྱིབ་མི་རུས།” ཞེས་པ་དེ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱིབ་བྱའི་ཉི་མ་དང་སྐྱིབ་བྱེད་སྤར་མོ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ། འདི་བསྐྱབ་བྱ་གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་མ་ཡོད་མེད་མ་ངེས་པའི་སྤྱིན་ལ་སྐབ་བྱེད་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཇི་ལྟར་འོས་ཏེ། འདིའི་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཆད་མ་རིག་པའི་ཐ་སྟངས་ལྟར་ན། བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལྟ་སྤང་བ་ཞེས་ཟེར།

[[༣]] “གངས་སྤྱངས་ཅམ་མ་ཆད་འཛམ་བྱས་མཆན་པའི་སྤྱིང་རུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་མེས་པོ།” ཞེས་པའང་མ་ངེས་ཏེ། འཛམ་བྱ་སྤྱིང་ལྟ་ཅི་སྟོས། བོད་སྤྱངས་བོད་ལྷགས་གསེར་གྱི་སྤྱིང་ཆེན་གྱི་ར་བའི་ནང་ཅམ་ལའང་ཡོངས་སུ་གྲགས་མ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་བཞུགས་པའི་གོ་ལའི་ཤར་རུབ་གཉིས་སུ་སྤང་གྲགས་ཡོད་པའི་མཁས་དབང་འབུམ་རམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་མ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དང་དཔྱད་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཛད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ཡིས་འགོག་པ་མི་རུས་པ་པར་ཞོག། གསེར་གྱི་སྤྱིང་ཆེན་གྱི་ར་བའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་བརྟལ་རུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[[ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ར་སྟོན།]]

༡ སྤར་རུས་གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་མའི་ནམ་ཐར་རྩལ་བཟོ་བྱས་པ་དེད་ཅེས་དགག་པ་གནང་མཁན་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་ལ་སོགས་བྱུང་ཡོད། དེར་རུས་གཡུ་ཐོག་

རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་འབྲུམ་རམས་པ་དབྱངས་དགའ་ལ་
 སོགས་འགའ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
 བར་དུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཟེར་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཡིན་པ་
 བརྒྱབ་མི་ཅུས་ཏེ། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བར་དུ་ཨ་ཁུ་བཟུན་པ་ཟེར་བ་ཞིག་
 གིས་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་མགོ་བསྐྱར་གཏོང་ཞིང་མི་སེར་རྣམས་ལ་རོགས་སྐྱབ་
 བྱས་པའི་སྐྱུང་དཔེ་སྟེན་པོ་དེ་དག་བོད་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། དེས་
 ཨ་ཁུ་བཟུན་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མི་སྣ་ཡིན་པ་བརྒྱབ་མི་ཅུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ནི་ལོ་
 རྒྱུས་སྤྱི་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་ལྷ་སྐྱུང་ལ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་འདུ་
 ཤེས་ཐོག་ནས་ནམ་ཡང་བཞུགས་བྱེད་མ་ཆུང་། ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་《བོད་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པར་རྒྱ་རྒྱ་གཤི་ལྟུ་མིག》དང་། 《བོད་ཡིག་ཚིག་གཏེར་རྒྱ་མཚོ་》
 《གསོ་རིག་རྒྱུ་མའི་ཐོར་གཅེས་བཅུས་》སོགས་ཀྱི་བར་དུ་《རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་》
 དང་། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་ལྷ་སྐྱུང་བྱུང་ཚུལ་སྟོན་གསལ་བཤད་
 བྱས་ཡོད་ལ། དེར་དུས་སྟེན་པ་སྟེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་མེད་
 ཟེར་བོད་ཀྱི་གསོ་རིགས་དར་རྒྱས་ལ་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་རེད། ཅེས་བཤད་ཅིང་
 འདུག་པ་ནི་དགོད་མའི་གནས་ཏེ། མེད་ན་ཡོད་རྒྱུ་བཤད་ན་བོད་སྟེན་ཡར་
 རྒྱས་ལ་ཕན་ཐོག་ཟེར་བ་ནི་བོད་སྟེན་རྒྱུ་མ་དེའི་བསྐྱུགས་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་
 ལས་མ་འདས། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་དེས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་
 ཡར་རྒྱས་འགོ་བ་ལ་ཕན་གཞོན་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་མཐོང་། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་
 ཡིག་ཆར་ཁག་ལ་བཟུས་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་རྩེ་སྟོང་སྟག་ལྷག་གི་གོང་རོལ་ན་ནད་
 རིགས་སྤྱི་ཚོགས་བརྟག་བཅོས་བྱ་བའི་གཞུང་དང་། ལག་ལེན་དར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་
 ཅིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་འགོ་ཅམ་ན་མ་གཏོགས་གཡུ་ཐོག་
 རྒྱུ་མ་ཟེར་བའི་མིང་ཅམ་ཡང་ཡིག་རྒྱུ་མ་དག་ལས་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། དེས་
 བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་བཀག་རྩོད་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག །དེས་
 བ་རི་བོང་རྩ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་མཚན་པོ་ལ་
 འབད་དུག་ན། རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་གཞོན་པའི་རྒྱུར་བྱེད་དེས། །

१ སྤྱི་ལོ་ 1600 ལོའི་ཡས་མས་ཙམ་གྱི་བར་ན། རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིན་
 ཟེར་མཁན་རྣམས་ལ་དགག་པ་བྱེད་མཁན་ཁག་གཅིག་བྱུང་བ་དཔེར་ན། ཀམ་པ་
 རང་བྱུང་རྟོ་རྟེ། བོ་དོང་པུ་ཆེན་སྤྱགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ལྷག་ཆང་ལོ་ཙྰ་བ་ཤེས་
 རབ་རིན་ཆེན། ཀམ་སྤེན་ལས་པ། དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་སྤེང་བ། ཟུར་མཁར་སྟོ་
 སྤྱོས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱོན་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་སྤེང་
 བ་དང་། ཟུར་མཁར་སྟོ་སྤྱོས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་《རྒྱུད་བཞི་》 ཙམ་པ་པོ་གཡུ་
 སྟོག་ཡོན་ཏུ་མགོན་པོ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་གསུངས་ཀྱང་། གཡུ་སྟོག་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཆོག་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཟད་། དེའི་གོང་གི་ཡིག་ཆའི་ནང་གཡུ་སྟོག་
 རྟེན་མ་ཟེར་བའི་མིང་ཙམ་ཡང་ད་བར་མ་མཐོང་། ཟུར་མཁར་བས་ལུང་རིགས་
 གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པ་ཟེར་མཁན་རྣམས་ལ། དགག་པ་གནང་
 བ་དང་། དེ་ལ་ལན་སྟོང་མཁན་ཆོས་རྒྱུད་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པ་སྟུབ་བྱེད་
 ཀྱི་བདེན་དཔང་གང་ཡང་མ་རྟེན་པའི་སྐབས་སུ། རྟོང་ལུང་སྟོན་པ་ཀུན་ལེགས་
 ཀྱིས་གཡུ་སྟོག་རྟེན་མའི་《རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་》ཟེར་བ་འདི་རྩུབ་བསྒྲིགས་བྱས་
 ཏི་དེའི་ནང་དུ་རྒྱུད་བཞི་བའི་ཙམ་ནས་རྒྱ་གར་ནས་བྱིར་ཡོད་བ་དང་། བསམ་ཡས་
 ལ་གཏེར་སྟས་པ། གཡུ་སྟོག་རྟེན་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་གཏེར་ནས་བཏོན་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱུང་གསར་པ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ཚུལ། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱབ་ཀྱིས་
 《གསོ་རིག་ཁོག་དབུབ་》 ཏུ་ཞིབ་གསལ་བསྟན་ཡོད་པས་འདི་ཡང་བསྐྱར་དུ་མ་
 སྟོན། ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ཡོད་ན། འབེ་ལོའི་གསོ་རིག་ཁོག་དབུབ་ཏུ་གཟིགས།
 २ གཡུ་སྟོག་རྟེན་མའི་《རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་》 དར་མོ་སྟོན་རམས་པས་གཟིགས་
 སྟེང་གནང་ཞིང་ཤིང་སྐར་དུ་བཀོས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་དེ་ལ་སྐར་
 བྱང་ཞིག་བྲིས་པ་དེ་ནི་དོན་དངོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རེད། །འོན་ཀྱང་སྐར་བྱང་འདི་འདྲ་
 དབུད་པོས་པ་ཞིག་སྟེ། དར་མོ་རང་གིས་གཡུ་སྟོག་གསར་མའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་
 ཞེས་བྲིས་ཤིང་དེ་གཉིས་སྟན་དུ་སྐྱར་ཏི་ཤིང་སྐར་བཀོ་སྐབས། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ལ་
 སྐར་བྱང་སྟོན་ཆོག་ཅིག་ཞུས་པ་དེ་དར་མོ་རང་གིས་བཙམས་པའི་གཡུ་སྟོག་པའི་
 རྣམ་ཐར་སྐར་ཤིང་གི་ཆེད་དུ་ཞུས་པ། དེ་རྗེས་སུ་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་གྱུར་པའང་

ཡིན་སྲིད་དེ། རྒྱལ་བ་ལྷ་པས་གསོ་རིག་གི་གསལ་ཡིག་ཏུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པ་ཞལ་བཞེས་གནང་མེད་པའི་སྲིད། །

༤ རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་《སྤྲལ་གྱི་ཁོག་འབུགས་》ནང་དུ། “རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱལ་དེ་གསུང་རབས་སྤྱི་དང་མི་མཐུན། ཅ་རྒྱུད་དང་འགལ། ཐོན་པོའི་ཟེར་སྒྲོས། རིག་བྱེད་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྷ་བྱ་ལས་ཡིད་བརྟེན་དུ་རུང་བ་དཀའ་ནའང་།” ཞེས་ཡིད་མ་ཆེས་པའི་རྣམ་འབྱུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་སྟོར་ཞིག་གསུང་ཡོད་པ་ནི། སྐབས་དེར་དར་མོ་སྤྲལ་རམས་པའི་གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱུ་མི་རྣམ་ཐར་ལ། ལྷ་པ་ཆེན་པོས་གྲིས་པའི་སྤྲུང་བྱང་འཁོད་པའི་སྤྲུང་གྱིས་ཡིན་པའང་སྲིད། ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་སྤྲུན་བདག་གནང་ནས་བཞེངས་པའི་སྤྲུན་ཐང་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསལ་ཡིག་ལྟར། གསོ་རིག་སྤྲལ་གྱི་སྤྲུང་བརྒྱད་བཀོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་ཆོག་བྱུང་ཅེས་ཡང་བཀོད་མི་འདུག །ཐོད་ལྗོངས་སྤྲལ་ཅིས་ཁང་གི་སྤྲུན་ཐང་གི་དེབ་དང་། གནའ་དུས་ཤུ་རུ་སོག་ལ་ཉར་ཆགས་བྱས་ཤིང་སྤྲིས་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་པར་སྤྲུན་བྱས་པའི་སྤྲུན་ཐང་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་གོ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་བལྟས་ཀྱང་དེ་དག་ཆང་མའི་སྤྲུང་ནང་དུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་བཀོད་མི་འདུག །འདྲིར་ཞལ་ཐང་ནང་དུ་བཀོད་པའི་སྤྲུང་བརྒྱད་མི་འདྲ་བ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་རེུ་མིག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པར་འདྲིར་གཟིགས། །

གསེང་ལོ་རྒྱུ་བཞི་པ་བཟུང་བ་ལྟར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་གསེང་ལོ་རྒྱུ་བཟོད་པ།

ཨང་	ལྟ་བུ་བཟུང་བའི་མཚན།	ཨང་	ལྟ་བུ་བཟུང་བའི་མཚན།
༡	མངས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་ལྟ།	༢༡	གཞིན་རྒྱ་ཡི་ཤེས།
༢	འཇམ་དཔལ་དབྱངས།	༢༢	གཞིན་ལྟ་འབྲུམ་མེད།
༣	ནང་འཁོར་སྒྲིབ་རས་གཞིགས།	༢༣	གཞིན་སྒྲིབ་མངས་ཀྱིས་ཤིན་ཆེན།
༤	ནང་འཁོར་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྒྱུ།	༢༤	དོན་གྲུབ་ཤིན་ཆེན།
༥	ནང་འཁོར་ཀློག་དགའ་པོ།	༢༥	དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཚན།
༦	ནང་འཁོར་འཆོ་བྱེད་གཞིན་རྒྱ།	༢༦	བྱེད་ཉི་དཀོན་མཚན་ཀྱིས་མཚན།
༧	ནང་འཁོར་འོད་སྒྲུང་།	༢༧	བྱེད་ཉི་དཔལ་ལྟ་བུ་འཆོ་བྱེད།
༨	ནང་འཁོར་ཉི་པ་འཁོར།	༢༨	དབང་ལྟ་བུ་གསལ།
༩	ལྟ་བུ་ལྟ།	༢༩	ཤིན་འཁོར་སྒྲིབ་ཆོགས་བཟང་པོ།
༡༠	དཔལ་ལྟ་བུ་པ་ལོལ།	༣༠	ལྟ་བུ་མཁའ་མཁུ་ཉིང་རྒྱུ་རྒྱུ།
༡༡	ལུ་ཆེ་ལྟ་བུ་ལྟ།	༣༡	ཆོ་འབྲུམ་པ།
༡༢	པུ་ལྟ་བུ་གསལ།	༣༢	བྱེད་པོ་པུ་ཆེན།
༡༣	པུ་ལྟ་བུ་ལྟ།	༣༣	མང་མོས་ལྟ་བུ་པུ་དབང་པོ།
༡༤	ལྟ་བུ་པུ་ལྟ་བུ་ལྟ།	༣༤	འཆོ་གསེང་ལྟ་བུ་བཟང་ལྟ་མཚན།
༡༥	ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ།	༣༥	བྱེད་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ།
༡༦	གཞིན་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ།	༣༦	ལྟ་བུ་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་བཟང་ལྟ་མཚན།
༡༧	དབྱངས་པ་དང་གསལ།	༣༧	སྒྲིབ་སྒྲིབ་གསལ་དབང་སྒྲིབ་ཆེ།
༡༨	རོགས་སྒྲིབ་དཀོན་མཚན་སྒྲིབ།	༣༨	བྱེད་པུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་རྒྱུ།
༡༩	གཞིན་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ།	༣༩	ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ།
༢༠	སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་གསལ།		འདི་ལྟ་བུ་གསལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ།

གཡུ་ཐོག་ལྷ་བསྐྱུང་ལྷ་ར་བཀོད་པ།

ཨང	ལྷ་བསྐྱུང་གི་མཆན།	ཨང	ལྷ་བསྐྱུང་གི་མཆན།	ཨང	ལྷ་བསྐྱུང་གི་མཆན།
༡	སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་ལྷ།	༡༡	དཔལ་ལྷན་འཛིབྱེད།	༢༡	ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ།
༢	གྲ་ཅ་བཟླ་འབྱུང་གནས།	༡༢	བྱལ་ཕུ་སྤྲུལ་ཆེན་རིན།	༢༢	རིག་འཛིན་དག་གི་དབང་པོ།
༣	མཁའ་འགྲོ་མ་དཔལ་ལྷན་བྱེད་བ།	༡༣	བསོད་ནམས་དབང་པོ།	༢༣	བྱེད་བདག་ཆོས་དབྱིངས་རང་སྟོལ།
༤	གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།	༡༤	རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དམ་པའི་མཆན།	༢༤	རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།
༥	སྤྲུལ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས།	༡༥	དབེན་གནས་བསྟོན་པ་ཞིག་པོ་པ།	༢༥	རིག་འཛིན་གཏིར་བདག་སྤྱིང་པ།
༦	འཆི་གསོས་གཞོན་རྒྱ་ཡེ་ཤེས།	༡༦	དྲན་དབང་དཀོན་མཆོག་ཆོས་རྗེ།		
༧	གཙང་སྟོན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེ།	༡༧	བྱུར་མཁའ་མཉམ་ཉིད་རྟོ་རྗེ།		
༨	རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེ།	༡༨	དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་།		
༩	དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆན།	༡༩	ཀོང་ཆེན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ།		
༡༠	བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འཛིབྱེད།	༢༠	བདུད་འཛོམ་རྟོ་རྗེ།		

བདུན་ཅི་བྱམ་པ་དང་སྒྲ་བརྒྱད་ཐོར་བྱ།

བདུན་ཅི་བྱམ་པ་དང་སྒྲ་བརྒྱད་ཐོར་བྱ།				སྒྲ་བརྒྱད་ཐོར་བྱ།	
ཨང་	སྒྲ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆན།	ཨང་	སྒྲ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆན།	ཨང་	སྒྲ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆན།
༡	མངས་རྒྱུ་སྒྲ་སྒྲ།	༡༤	མངའ་རིས་པརྒྱ་ དབང་རྒྱུ།	༡	མཁན་ཆེན་ལྷ་ཀྱ་ དབང་རྒྱུ།
༢	འཇམ་པའི་དབྱངས།	༡༥	རིག་འཛིན་ལེགས་ ལྷན་བདུད་འཛིན་མས།	༢	མཁས་མཆོག་བཞི་དང་ ནམས་རྒྱལ་མཆན།
༣	སྒྱུ་རས་གཟིགས།	༡༦	ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་ སྟོབས་རྒྱལ།	༣	རིན་སྒྲིངས་ལྷོ་བཟང་ རྒྱལ་མཆན།
༤	ཕྱག་ན་དོ་རྩེ།	༡༧	ངག་གི་དབང་པོ།	༤	དང་མྱོང་བལྟན་ འཛིན་རྒྱ་མཚོ།
༥	པརྒྱ་འབྱུང་གནས།	༡༨	རིག་འཛིན་ཀྱན་བཟང་ དབང་པོ།	༥	སྒྲིང་སྟོན་ལྷོ་བཟང་ རྒྱ་མཆོ།
༦	མཁའ་འགྲོ་དཔལ་ལྷན་ མེང་བ།	༡༩	ལྷ་རྒྱུ་ཆོས་དབྱིངས་ རང་སྟོན།	༦	ལྷ་བདག་ཆོས་ དབྱིངས་རང་སྟོན།
༧	ཨོ་རྒྱུ་ཀྱུ་པའི་སྒྲིང་པོ།	༢༠	རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།	༧	རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།
༨	སྒྱུ་ལྷ་སྒྲ་རིན་ཆེན།	༢༡	ལྷ་རྒྱུ་ཆེན་གཞོན་ལྷ་ དོན་ཀྱུ།		
༩	དོ་རྩེ་མགོན་པོ།				
༡༠	དཔལ་ལྷན་ཆ་ལྷང་བ།				
༡༡	གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་ མགོན་པོ།				
༡༢	གཡུ་ཐོག་འབྲུམ་མེང་།				
༡༣	བྱང་ཏི་འཇམ་དཔལ་ རྒྱལ་མཆན།				
༡༤	མཁྱེན་པ་ལྷན་པ་ཆོས་ མཛད་དཀར།				
༡༥	བྱམས་པ་རིན་ཆེན།				

བརྒྱུད་པ་ཐོར་བྱ་འགའ་ཞིག

ཨང་	འབྲུམ་ནག་སྒྲགས་བཅོས་ ཉམས་ཡིག་གི་ཁྲ་བརྒྱུད།	ཨང་	བྱི་བ་རིང་བསྐྱེལ་ ཁྲ་བརྒྱུད་	ཨང་	ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་ཆའི་ ཁྲ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆན།
༡	ཤོང་ཆེན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་ མཆན།	༡	བྱུར་མཁམ་ མཉམ་ཉིད་དོ་རྟེ།	༡	ཤོང་རྒྱན་དཔོན་ མཆོག་པན་བདེ།
༢	སྒྲགས་འཆང་བསོད་ནམས་ རྒྱལ་མཆན།	༢	སྒྲེམ་པ་ཆོ་ དབང་།	༢	རིན་མིངས་མེམས་ དཔལ་ལྷོ་བཟན།
༣	བྱུར་རིགས་ངག་དབང་སྟན་ ཆོགས།	༣	བྱ་པོ་པའ་ཆེན།	༣	དྲང་ཤོང་བསྟན་ འཛིན་རྒྱ་མཆོ།
༤	རྒྱལ་རྒྱ་གཏེར་བདག་སྤིང་པ།	༤	མང་མོས་ལྷ་བའི་ དབང་པོ།	༤	དྲན་དབང་བྱུང་རོས་ དར་རྒྱས།
༥	རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།	༥	རིན་མིངས་ལྷོ་ བཟང་རྒྱ་མཆོ།	༥	འཆི་སོས་རྒྱན་ཕྱོམ་ ཆེན་པོ།
		༦	བསྟན་འཛིན་རྒྱ་ མཆོ།	༦	བི་མའི་ཡང་རྒྱལ་ཁྲ་ ཆང་པ།
		༧	བྱུང་རོས་མཁམ་ དབང་དར་རྒྱས།	༧	རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།
		༨	རྒྱན་ཕྱོམ་པ།	༨	གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ རྒྱལ་པོ།
		༩	ལྷོ་མཆོག་དོ་རྟེ།	༩	ལྷ་ལྷ།
		༡༠	རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ ཆེན་པོ།	༡༠	ཆགས་པ་ཆོས་འཕེལ།

གལ་སྲིད་རེའུ་མིག་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ན། 《གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་རྒྱན་ཐང་བརྒྱུད་
ཅུའི་དཀའ་འགྲེལ་བཞུགས་པའི་ཐོད་རྒྱང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ》 ཞེས་པ། གཙོ་རྒྱིག་
པ། བྱམས་པ་འཛིན་ལས། དེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་དུ། གྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་
དཔར་རྒྱན་བྱས་པ་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། ཐོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་
པ་ནམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བཞུགས་པའི་ཞལ་ཐང་རྒྱིང་པ་ལ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་འོས། མ་
འོངས་པར། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་འདོད་མཁན་ཆོས་ཉིན་ཞིག་པོ་རྒྱ་ལའམ་དཔོན་པ་

ག་གེ་མོ་ཞིག་ན་འདུག་ཟེར་ནས། གཡུ་ཐོག་སྤྱི་མ་ཡོད་པའི་ཞལ་ཐང་ཞིག་བྱིར་
ཡོང་སྤྱིད་པ་དེའི་སྟོན་ལ་ང་ཚོས་བདེན་དོན་འདི་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པ་མཛོད་ཅིག།

[[ཐེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གསེང་གི་རྒྱུད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་སྟོར]]

༥ ཐེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གསེང་གི་རྒྱུད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་སྟོར། 《གསེང་
གི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁོག་འབྲུགས་》 ལས①། “བྱུར་ལྷགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སྟོན་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཟུ། གསུང་པ་པོ་དྲང་སྤྱོད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། རྒྱུད་པ་པོ་དྲང་སྤྱོད་ཡིད་ལས་
སྒྲེས། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐུའ། དཔལ་ལྷན་དཔལ་པོ། ཁ་
ཆེའི་པཎ་ཆེན་ལྷ་བ་མངོན་པ་དགའ་བ། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཙ་ན། མངའ་བདག་ཁྱི་
སྤྱོད་ལྷུ་བཙན། གཏེར་སྟོན་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས། དབྱས་པ་དར་གྲགས། རོག་སྟོན་
དཀོན་མཆོག་སྐུབས། རིགས་འདུས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་
པོ། ལུ་མ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ་ཡེ་ཤེས། གཡུ་ཐོག་མཁས་པ་
འབྱུང་མེད། གཙང་སྟོན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། མཁས་པ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན།
བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། བྱང་ཏི་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། བྱང་ཏི་
དཔལ་ལྷན་འཚོ་བྱེད་དེ་འདི་ཡན་བྱེད་ལྷགས་གཏེར་མ་དང་། ཀུན་དགའ་པོ་དང་
སྟོབ་དཔོན་པདྨ་སོགས་འདྲེན་ཚུལ་རྒྱས་བསྐྱས་ལས་འདྲ་ཞིང་། དེ་ནས་དགེ་སྤྱོད་
ཆོལ་པ་དབང་གྲགས། མཁས་མཆོག་སྤྱན་ཆོགས་བཟང་པོ། བྱུར་མཁར་མཉམ་
ཉིད་རྟོ་རྩེ། རྒྱུ་པ་ཆོ་འབྲུམ། བྱུར་པོ་པཎ་ཆེན། དེའི་དངོས་སྟོབ་ཀྱི་སྐུ་པ་མོ་
ལྷ་བའི་དབང་པོ། རྒྱ་ལྷ་སྟོ་གོས་བཏན་པའམ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། དྲང་སྤྱོད་
བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ། སྤྱི་མ་སྟོན་ཆོས་རྩེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།” ཞེས་སོགས་བྱུར་
ལྷགས་ཀྱི་གསེང་གི་རྒྱུད་བཞིའི་སྟོབ་བརྒྱུད་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་།

ཡང་། 《གསེང་གི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁོག་འབྲུགས་》 ལས②། “དེ་ལྟར་བྱང་ལྷགས་ལ་
བཀའ་མ་དང་། གཏེར་མའི་བརྒྱུད་པ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ། 【གཏེར་བརྒྱུད་ནི།】
སྟོན་པ་སྒྲུབ་ཟུ། གསུང་སྐུལ་ཡིད་ལས་སྒྲེས། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་པོ། འཚོ་

① འོག་ངོས་504པའི་ཐོང་8 པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2011 ལོར་པར།
② འོག་ངོས་༤༤པའི་ཐོང་74པར། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་གིས། སྤྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོར་པར།

བྱེད་གཞོན་ཅུ། ཞོ་རྒྱན་པ་སྒྲ། མཁས་མཆོག་ལྷ་སྐྱུང་། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ། ཁ་
 ཆེ་ལྷ་དགལ། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅན། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྟོང་ལྷེའུ་བཙན། རྒྱལ་པའི་
 གཏེར་སྟོན་ལྷ་པ་མངོན་ཤེས། དབུས་པ་དར་གཤམ། རོག་སྟོན་དགོན་ཅོག་སྐྱབས།
 བི་བྱི་སྟོན་གཞོན། ལྷ་འོད་གཞོན་ཅུ། ཞང་སྟོན་ནག། རིགས་འདུས་སྟོན་པའི་
 རྒྱལ་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། དེས་བི་རི་སྟགས་མ་བརྒྱད་པར་རོག་སྟོན་
 དགོན་ཅོག་སྐྱབས་ཁོ་ནར་གསན་པའི་ལུགས་གཅིག་ཀྱང་མཆིས། གཡུ་ཐོག་པར་
 སྟས་བརྒྱད་དང་། སྟོབ་བརྒྱད་གཉིས་བྱར་མཁར་བས་མི་གཅིག་པར་མཛད་
 འདུག་ལྷེ་ཕྱི་མ་སྟོབ་རྒྱུད་ནི། རྩམས་སྟུང་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། སྟུང་སྟོན་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱན་དགལ། སྟུང་སྟོན་འབྲུམ་མེ། ལྱང་དམར་མགོན་པོ་རིན་ཆེན། ལྷག་ལྷེ་
 བ་པག་སྟོན་ལྷ་ཀྱུ་མགོན་པོ། ལྷག་ལྷེ་སྟག་མ་བ་རྣམས་སོ། གཡུ་ཐོག་པའི་སྟས་
 བརྒྱད་ལ་འབྲུམ་སེང་། འཇམ་དཔལ། བྱང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ། དེ་སྟས་
 བྱང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་། གཙུང་བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད། བྱང་སྟོན་སངས་རྒྱས་
 རིན་ཆེན། ལྷའི་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་རྩོ་རྩེ། བྱམས་པ་དགོན་མཆོག་རིན་
 ཆེན་ནམ་མའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་། །

【བཀའ་མའི་བརྒྱད་པ་ནི།】 ཞོ་རྒྱན་ཆེན་པོས་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་དང་། ལྷ་སྐྱུང་
 གཉིས་ལ་གསན། དེས་ལྷ་སྟས་ལྷ་མེ་བཙན་པོ་ལ་རང་འཇུར་དུ་གསུངས། དེ་
 བས་རིམ་པ་ལྷར་ཁྲི་སྟོང་ལྷེའུ་བཙན། རལ་པ་ཅན་གཙང་མ། རྒྱལ་པོ་རྩོ་རྩེ། ལྷ་
 རྩོ་རྩེ་ལྷན་གྱུ། རལ་པ་ཅན། ལྷ་ལྱང་རྣམ་གཉིས། འོད་སྐྱུངས། དཔལ་འཁོར་
 བཙན། རྒྱིད་ལྷེ་ཉི་མགོན། བཀྲ་ཤིས་བཅེགས་པའི་དཔལ། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷེ།
 ལྷེ་གཙུག་ལྷེ། ཡེས་ཤེས་འོད། ཆེ་ལྷེ། ལྷ་འོད། ཉི་འོད། གཤམ་ལྷན། བསོད་ནམས་
 རྩོ་རྩེ། ཆོས་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གཤམ་བཟང་། མའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན། བཀྲ་
 ཤིས་དཔལ་བཟང་པོ། འདི་ནས་བཀའ་གཏེར་གྱི་བརྒྱད་པ་རྒྱ་བོ་གཉིས་འདྲེས་སྟུ་
 སོང་བར་བཞེད། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྷར་ལྷེ་སྟོན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་
 པའི་གསོ་རིགས་ཁོག་དབུབ་དུ། ཟུར་ལུགས་རྒྱུད་བཞིའི་བྱ་བརྒྱད་དང་། བྱང་
 ལུགས་བཀའ་གཏེར་གཉིས་གྱི་བྱ་བརྒྱད་གལ་དུ། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་ཞེས་པའི་ཆོག་

ལྷན་ཅིམ་ཡང་མི་འདུག་པས་འདི་ལ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་ཤིག །

༦ གཡུ་ཐོག་རྩིང་མའི་《རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ》 ལྟར་ན་གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་རྒྱུད་
བཞི་གཏེར་ནས་དངས་མཐའ་གྱི་གཏེར་རྩོན་ཡིན་ལྟ་བུ། ཀོང་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་
《གཏེར་རྩོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་》 ནང་གཡུ་ཐོག་རྩིང་མའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་མི་
འདོག་པའི་རྒྱུ་མཆོན་གང་ཡིན། རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དེ་གཏེར་མའི་
མཆོན་ཉིད་མ་ཆོང་པ་ཡིན་ནམ། །

[[ཀོང་ལུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསལ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱུན་སྟེར།]]

ཡ ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོག་ལྷན་པའི་《རྒྱད་བཞི་》བཤད་ཁྱིད་དང་། ལྷན་
རྒྱུན་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་བཟེང་བ་ཞིག་མི་སྤང་། 《ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཆོག་གསུམ་ཡིག་》ལས་①། “རྒྱད་བཞིའི་བཤད་ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱུན། ཟུར་མཁར་
ཁྱད་ཐོན་དང་། རྒྱན་རྒྱལ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཞལ་ལྷན་རི་ལྷན་བ་རྟེལ་
འགྲེམས་ནས་བཅུ་མ་ས་བཅད་དང་རྒྱར་བའི་བཤད་པ། ལེགས་པར་ནོས་པའི་
རིང་བརྒྱད་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱན་གྱི་བྲམ་མ། དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས།
དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས། འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ། མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། དཔལ་ལྡན་
དཔལ་པོ། པཎ་ཆེན་ལྷ་བ་མངོན་དགལ། ལ་ཆེན་བེ་རོ་ཙ་ན། རྩེ་བྱི་སྲོང་ལྷེ་
བཅོན། གཏེར་རྟོན་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས། དག་བཤེས་དབུས་པ་དར་གྲགས།
རོག་རྟོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱབས། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། ལུས་རྟོན་ཡེ་
ཤེས་གཟུངས། འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་ཡེ་ཤེས། མཁས་པ་འབྲུམ་མེད་། གཅོང་རྟོན་
སངས་རིན། མཁས་པ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན། བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན།
བྲང་ཏི་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན། བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཆོ་བྱེད། ཟུལ་ཕུ་རྒྱན་
མོ་ཆེ་པ། རྒྱན་རྟོན་དབང་ཕུག་བཟང་པོ། རྩེ་བྱར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་དོ་རྩེ།
ཕྲག་དཔོན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་། བྲམས་པའི་མཆོན་ཅན། པཎ་ཆེན་
མགོན་པོ་དཔལ་པ། གྲས་དོན་གྲུབ་ལེགས་པ། རྒྱན་ལྷ་དོན་གྲུབ། སྐམ་པོ་བ་མི་

① མོག་རྩོམ་ཀླུ་པའི་སྤྱིང་ལམ་མ། མི་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས། ལྷོ་ལོ་༢༠༠༧ལོར་པར།

ཕམ་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག །འཕྱི་བྱང་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ། མཚུར་ཕུ་བླ་སྤྲོན་པ་སྤྲོན་མོ་
 ཆེ། མཁུན་བཅེ་གསལ་བྱེད། ཨ་ལོ་ཚོས་དབང་། ཀུན་མཁུན་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་
 གནས། །ཡང་ན། མཚུར་ཕུ་བླ་སྤྲོན་པ། སྤྲོན་པ་བསྟན་འཕེལ། རྒྱུ་ཀ་ར་ནི་
 རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་ཁྲིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། རྩི་འདི་ཡིས་ནི་རྒྱུ་དཀར་ནག་
 གི་བརྟག་པ་སྤྲོན་དབྱུང་མི་འདྲ་བ་རུ་མ་མཁས་པ་མཐའ་དག་ལས་གསལ་པས་
 རྟོགས་རུས་ཀྱི་སྤྲོན་ཀྱི་བླ་མའི་གོ་འཕང་བརྟེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་གསོ་རིག་
 མཐའ་ཕྱིན་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་པ། འཚོ་བྱེད་གུ་རུ་ཆོ་དབང་། རྒྱུད་དང་ལག་ལེན་
 ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་འཚོ་བྱེད་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀམ་ཆོ་དཔལ། ཀམ་ཆོ་
 དབང་རབ་བརྟན་བྱུང་ལས་བདག་གི་བསྐྱབ་པའོ། ཞེས་རྒྱུད་བཞིའི་ཁྲིད་རྒྱུན་ཀྱི་
 བླ་བརྒྱུད་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། །

ཡང་། མོག་ངོས་དེའི་འདབ་ཐིང་ལས། “རྒྱུད་བཞིའི་བསྐྱགས་ལུང་གི་བརྒྱུད་
 ཚུལ་ལ། བཀའ་མའི་ལུགས་དང་། གཏེར་མའི་ལུགས། ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ཉེ་
 གསུམ་མོ། དང་པོ་ནི། 【བཀའ་མའི་བརྒྱུད་པ།】 སངས་རྒྱུ་སྤྲོན་ཀྱི་བླ་མ།
 ཐུབ་པའི་དབང་པོ། འཇམ་དབྱངས། མཁན་ཆེན་བོ་རྟི་ས་ཏུ། ཁྱི་སྤོང་ཕྱེའུ་
 བཅན། ལུ་ནི་བཅན་པོ། སད་ན་ལེགས། ཁྱི་རལ་པ། ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྩོ་
 རྩི། མངའ་བདག་འོད་སྤྲུང་། དཔལ་འཁོར་བཅན། རྒྱུད་ཕྱེ་ཉེ་མ་མགོན། བཀྲ་
 ཤིས་ཕྱེ། ཡེ་ཤེས་འོད། མངའ་བདག་ཅེ་ཕྱེ། རྒྱར་བྱང་ཚུལ། ཁྱེར་ཤེར་གྲགས།
 ཟར་པ་དར་མ་རྒྱལ་མཆོན། ཁྱོ་མོ་ཆེ་བ། སངས་རྒྱུ་སྤོན་པ། བསོད་ནམས་ཡེ་
 ཤེས། བསོད་ནམས་གྲགས་པ། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཚོས་རྩོང་པ། མང་མཁར་ཚུལ་ཁྱིམས་
 དཔལ། གཞོན་ཅུ་རྒྱལ་མཆོག །འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ། ལྷ་སྤོན་དཔལ་
 བཟང་། བྱང་སེམས་ཀུན་མཆོག །ཕྱི་གྲོལ་མཆོག །སྤྲོག་ལུང་པ་ཁུ་དཔོན། ཏུ་
 ར་རྒྱ་ཐ རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་དགའ་ཚོས་བསམ། ཀུན་དགའ་མཐའ་ཡས།
 ཀུན་བཟང་དབང་པོ། ཆོ་དབང་ནོར་བུ། སྤོན་ལས་ཤིང་རྟ། སྤོན་ལས་
 ཡར་འཕེལ། ཚོས་ཀྱི་རྒྱང་བ། འཛི་སྤར་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྤོན་ལས་སྤུན་
 གུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ལས། བདག་སློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ཁྱེས་པའོ།”

ཞེས་སོ།

“གཉིས་པ། 【གཏིང་མའི་བརྒྱུད་པ།】 བདེ་གཤེགས་སྒྲུབ་ལ། རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་མཆོད་ལ། དྲང་སྤྱོད་ཡིད་ལས་སྐྱེས། འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཏུ། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ།
དཔལ་ལྷན་དབང་པོ། ཁ་ཆེ་ཟླ་དགལ། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅན། ཁྱི་སྤྱོད་རྩེའུ་བཅན།
གཏིང་སྟོན་གྲུ་པ་མདོན་ཤེས། དབུས་པ་དར་གྲགས། རོགས་སྟོན་དཀོན་མཆོག་
སྐྱབས། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། ལུས་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། པའ་ཆེན་
གཞོན་ཏུ་ཡེ་ཤེས། གཙང་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། བཤམ་པ་རིན་ཆེན་རོ་རྩེ།
ལྷ་མ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན། བྱང་ཉི་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས། དཔལ་ལྷན་འཆོ་
བྱེད། འཆོ་བྱེད་རིན་ཆེན། རྣལ་འབྱོར་བསོད་དབང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ།
རི་བོད་ཞིག་པོ། བྱ་བཏང་དཀོན་མཆོག་ལྷན་གྲུབ། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རོ་རྩེ།
ཤེན་པ་ཆེ་འབྱམ། བྱར་པོ་པའ་ཆེན། ཟླ་བའི་དབང་པོ། པོ་པོ་སྟོ་ལྷན། བསྟན་
འཛིན་རྒྱལ་པོ། དེ་སྤྱི་གཞན་ཕན་དབང་པོ། ཀུན་མཁྱིན་པ། བཤམ་དབང་
བརྒྱུན་པ། ཡོངས་འཛིན་ཀུན་དགལ། ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷན། །དགེ་ལེགས་བཞད་པ།
ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན། ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། བཀའ་བརྒྱུད་མིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ།
ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ། འཛི་སྤྱར་རྩེའོ། །

“གསུམ་པ། **【**ཉིད་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷགས། **】** སངས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་མ། མཁའ་འགྲོ་མ་
དཔལ་རྒྱལ་མེད་པ། རྗེ་གཤུ་མོག་པ་ཆེན་པོ་ལས་རིམ་པ་བརྒྱད་པའོ། །

ཞེས་གོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསལ་ཡིག་ལས་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་བེད་
རྒྱུན་དང་། ལྷང་རྒྱུན་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་གཤུ་ཐོག་རྒྱུད་མ་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མི་
འདུག །གོང་གི་དབྱུང་གཞི་དག་ལ་ལེགས་པར་གཟིགས་དང་། གཤུ་ཐོག་རྒྱུད་
མ་མེད་པ་རྒྱལ་མཁན་འབེ་ལོ་གཅིག་ཏུ་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་གཤུ་ཐོག་རྒྱུད་མ་ཡོན་
ཏན་མགོན་པོ་ཟེར་བའི་གང་ཟག་ཅིག །ཡོ་རྒྱས་ཐོག་ལྷང་ཡོད་མེད་ཁོ་བོས་རྒྱ་མི་
ལུས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་《གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་》 དང་གཤུ་ཐོག་རྒྱུད་མ་ཡོན་ཏན་
མགོན་པོ་གཉིས་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཏིལ་འབྲེལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་རྒྱ་བའི་སྟོབ་པ་
གངས་རི་ཏི་མའི་དཔར་ལས་ཀྱང་མཐོ་བ་ཞིག་བདག་རྒྱལ་ཁམས་པས་རྟེན་དོ།

བྱིད་ཀྱི་ཚུམ་ཡིག་ལས། གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་མེད་པ་བསྐྱབ་ན་སོ་སོའི་བསོད་
ནམས་ལ་གནོད་པར་གསུང་བ་དེ། གཡུ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཞིག་
བྱུང་ཡོད་ན་བདེན་མོད། དེ་བས་ཚོད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོས་བཞེངས་པའི། ལྟ་ས་སྐྱུན་ཅིས་ཁང་གི་གསོ་རིག་ཞལ་ཐང་བརྒྱད་ཅུ་དང་།
རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གསན་ཡིག་།སྡེ་སྲིད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཁོག་དབུགས། ཀོང་སྐུལ་ཡོན་ཏན་
རྒྱ་མཆོའི་གསན་ཡིག་ནམས་སྐྱུང་མེད་ཏུ་དོར་ན་ཆོས་སྤང་དམ་པ་སྤྱད་པའི་ཉེས་
དམིགས་འབྱུང་སྲིད་པས་ཐུགས་དཔྱད་ཡངས་པོར་ཞིག་མཛོད་ཅིག །

གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གངས་ཅན་བོད་
ཀྱི་ལྟ་རྟེན་ནམས་གསོན་ཅིག །རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསན་ཡིག་ལྟར་སྡེ་སྲིད་
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་བཞེངས་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཞལ་ཐང་བརྒྱད་ཅུ་
དང་། རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གསན་ཡིག་།སྡེ་སྲིད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཁོག་འབུགས། ཀོང་
སྐུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསན་ཡིག་བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་པས། གཡུ་ཐོག་
རྟིང་མ་ལས་བརྒྱད་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་བྲིད་རྒྱན་དང་། ལུང་རྒྱན་ཞིག་བོད་
གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིར་ཅ་བ་ནས་མི་སྤང་། དེས་ན་བྱིད་རྣམ་ཆང་ལ་བཞུགས་
པའི་རྒྱུད་བཞིའི་བྲིད་རྒྱན་དང་། ལུང་རྒྱན་དེ་དག་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མས་ཐད་ཀར་
བྱིད་རྣམས་ལ་བརྒྱད་པའི། ཤིན་ཏུ་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཞིག་ཡིན་པེས་
པས་ཐུགས་དམ་ཟབ་བཞེས་གནང་བར་ལྟ། །

ཅིས་ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་སྐྱུན་གྱ་འདྲིན་པ་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཐུབ་བསྐྱུན་སྐྱུན་
ཆོགས་དེས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་གོང་གི་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་རང་
ཤག་ཏུ་ཀྱ་རེའི་ཚུལ་དུ། སྤྱི་ལོ་2014ལོའི་ཟླ་བ་2པའི་ཆོས་10འགོ་བཅུགས་ཆོས་
11ཉིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྲིས་སོ། །

གཉིས། འོགས་པའི་བར་གྱི་ཀྱ་རེའི་བཟོ་སྐྲུང་།

བདེན་དོན་རྒྱན་གྱི་སྟོང་ནས་བཅུལ། །

ལོ་རྒྱུས་ལྟ་འདྲའི་གཏམ་དང་བསྟེ། །

ཕུགས་བསམ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་བཅོལ། །

ཆོ་འདི་སྒོས་གཏོང་གངས་ཅན་པ། །

【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 རྗེ་གཡུ་ཐོག་པ་མཁུན། གྲོགས་པོ་རྣམས་པ་ལགས། གལ་ཏེ་གཡུ་ཐོག་མེད་པ་བཤད་མང་ན། མཐར་ལམ་བྱ་ངན་པ་ཞིག་དང་འབྲས་བྱ་ངན་པ་ཞིག་ལས་བཟང་པོའི་ཆོ་ལོ་ཞིག་སྤྲིས་འབུལ། དེ་ཡང་། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ཕྱི་ནང་གང་སར་བཞུགས་པའི་སྤྲན་བྱ་རྣམས། དམ་གཅིང་འོ་ཆུ་བཞིན་མཐུན་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི། སེམས་ནང་སེར་ག་ཆེ་ཅམ་ཞིག་མི་ཡོང་བའི་ངེས་པར་མེད། དེས་ན། མ་སྤྱིང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བསྟན་གྱི་ལན།】 རྗེ་ཨ་ཁུ་བསྟན་པ་མཁུན། གྲོགས་པོ་ཆོ། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་མེད་ཟེར་མཁན་སྤྱི་ཤེད། ལོ་རྒྱུང་ཤུག་སྤོན་ལ་མི་སྤྲིས་བྱུང་ཡོད་ཅི་ལྟར་ཤེས། འོན་ཀྱང་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་རྣམ་ཐར་དེ་སྤོད་ཡུང་སྤྲན་པ་ཀུན་ལགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་ཡིན་པ་བསྟུབ་པའི་ཆེད་དུ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར་རྩན་བཅོ་བྱས། དར་མོ་སྤྲན་རམས་པས་ཤིང་སྤར་བཞོས་པ་ནས་གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱིང་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་བ་ཤེད། དེའི་གོང་ལ་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་རྣམ་ཐར་ཟེར་བ་ཞིག་ད་ལྟའི་བར་མཐོང་རྒྱ་མེད། དེས་ན་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ལྟབ། སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་འདི་རྩན་བཅོ་བྱས་པར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གསན་ཡིག་དུ་སྤྲན་གྱི་ལྷ་བརྒྱུད་ནང་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་ཟེར་བ་མེད། ཟེ་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྲན་ཐང་བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་ལའང་དེ་མེད། ཀོང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆའི་གསན་ཡིག་ནང་ལའང་དེ་བས་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བསྟོ་སྤྱིང་མ་བྱས་ན་བཟང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། བདེན་དོན་ཅོད་ན་བཟང་། རིག་པས་དབྱེད་ན་བཟང་། །

【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 དེ་ནས་རིམ་པར། ལོ་རྒྱུང་སྤྱད་གསར་ཅན་འགས། ལུར་གྲགས་ཆེད་དུ། སངས་རྒྱུས་སྤྲན་སྤྱི་འདི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་དང་། མི་དགོས་པ། མི་མཁོ་བ་ཞིག་ལ་མི་བཤད་པའི་ངེས་པ་ཅི། དེས་ན། མ་སྤྱིང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བསྟན་གྱི་ལན།】 དེང་དུས་ལོ་རྒྱུང་རྣམས་ནི་སྤྱི་རིག་ལྗོངས་སྤྱི་ལས་སྤྱི་མོ་ཆོངས་དང་།

ཀྱི་རྒྱུ་ལྟ་འབྲངས་མི་སྲིད། སངས་རྒྱལ་སྐྱེས་ལྟོ་ཡོད་ན་འང་ཕན་པ་ཅི། རྒྱལ་
ལྷགས་སྐྱེས་ལ་སངས་རྒྱལ་སྐྱེས་ལྟོ་ཡོད་ཀྱང་ཕན་ཐོག་ཆེ་ཤོས་རེད། འཛམ་གླིང་
འདིར་རྒྱལ་སྐྱེས་དར་བྱལ་ཆེ། བོད་ལ་འང་ནད་དྲག་པོ་སྤྱད་ཀྱིས་རེ་བ་གཙུག་ལ་ས་
རྒྱལ་སྐྱེས་རེད། དེས་ན། བདེན་དོན་ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དབྱུད་ན་བཟང་། །
【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 ཉེས་གསུམ་དང་། རྒྱ་དྲག་གསུམ་ཡང་ལག་ནང་མི་ཟེན་ཟེར་
ནས་ལྷ་བ་ཅི་དང་ཅི་འདྲ་བ། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་མི་བཤད་པའི་ངེས་པ་ཅི།
དེས་ན། མ་སྤྱིང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བརྟན་གྱི་ལན།】 ཉེས་གསུམ་ལུས་ཀྱི་རྒྱས་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་ཤེས་ན། ལག་
ནང་མི་ཟེན་ཟེར་མི་སྲིད། རྒྱས་རིགས་ཡིན་པ་མི་ཤེས་མཁན་ཆོས་གང་ཟེར་ངེས་
པ་མེད། དེས་ན། བདེན་དོན་ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དབྱུད་ན་བཟང་། །

【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 ཟབ་མོ་དག་སྤྱང་གི་བརྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དདུལ་ཚུ་བཙོ་
ཐལ་མོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དག་རང་གི་ལྟ་ཚུང་ནང་མ་ཤོད་དུས། ཡང་ཅི་དང་གང་
ཞིག་མི་བཤད་པའི་ངེས་པ་ཅི། དེས་ན། མ་སྤྱིང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བརྟན་གྱི་ལན།】 དདུལ་ཚུ་བཙོ་ཐལ་མོ་རྒྱན་པས་མོ་རྒྱན་ཡུལ་ནས་བསྐྱབས།
དེའི་ལག་ལེན་བོད་དུ་སྤེལ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཡོད་པ་ལ་སྤྱོད་བརྟོན། འོན་ཀྱང་
ཟབ་མོ་དག་སྤྱང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ངའི་ལྟ་དཔེ་ནང་ཤོད་གི་མི་འདུག །ཟབ་
མོ་དག་སྤྱང་གི་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ད་ལྟ་དགོས་ས་རེད། དེས་ན། བདེན་དོན་
ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དབྱུད་ན་བཟང་། །

【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 སྐྱེས་སྐྱུང་ཞང་སྟོན་སྤེད་ཀྱང་དང་། ཟབ་མོ་སྐྱེས་སྐྱུང་གི་སྟོལ་
བཟང་ཆོག་དག་ལ་ཆོངས་དད་རེད་ཅེས་མི་ཟེར་བའི་ངེས་པ་ཅི། དེས་ན། མ་
སྤྱིང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བརྟན་གྱི་ལན།】 སྐྱེས་སྐྱུང་བྱས་པས་བོད་སྐྱེས་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་བྱས་པས་ཕན་
ཟེར་བ་ནི་ཆོངས་དད་རང་རེད། དེ་ནི་སོ་སོའི་དད་པ་ལ་རགས་ལས་པ་ལས་དོན་
ཀྱི་རྒྱས་པ་ག་ལ་ཡོད། དད་པ་ཡོད་ན་རྒྱལ་སྐྱེས་དང་། ར་དང་ཚམ་པ་ལ་འང་
སྐྱེས་སྐྱུང་འདོན་ན་ཕན་སྲིད། ཆོངས་དད་ལ་ཆོངས་དད་ཟེར་མི་ཆོག་པའི་རྒྱ་

མཆན་ཅི། དེས་ན། བདེན་དོན་ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དཔུང་ན་བཟང་། །

【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 གཤམ་ཐོག་རྒྱུ་མ་མེད་ཟེར་ན། བཅན་པོའི་སྒྲ་སྒྲན་པ་དང་།
གཤམ་ཐོག་འདྲེ་རྒྱུ། གཤམ་ཐོག་དགའ་དགའ་སྐྱེས་གཤམ་ཐོག་པ་མང་པོ་ཞིག་མེད་
པ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཟུང་། དེ་དག་ཡང་རྒྱུ་དང་མེད་ཅེས་མི་སྒྲ་བའི་དེས་པ་ཅི། དེས་ན།
མ་སྒྲུང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བསྟན་གྱི་ལན།】 བཅན་པོའི་སྒྲ་སྒྲན་གཤམ་ཐོག་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་
དེབ་ཐེར་གང་ན་མཐོང་། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་
ལྟོ་ཆོས་འབྱུང་དང་། བཀའ་ཐང་སྒྲུ་ལ། དེབ་སྒྲན་མཁས་པའི་དགའ་སྒྲན་
ལ་སྐྱེས་སྒྲུ་ཆོག་ལྷན་ཅེས་ཡང་འཁོད་མི་འདུག །རྣམ་ཐར་རྒྱུ་མའི་ནང་། སྒྲ་
སྒྲན་རྒྱུ་མ་ཞིག་བཅོས་པ་དེ་ལས་སྒྲུང་མི་རུང་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་། དེས་ན།
བདེན་དོན་ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དཔུང་ན་བཟང་། །

【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 གཤམ་ཐོག་ཅེས་པའི་མིང་འདི་ཡང་གསར་རྒྱུ་གང་ལ་བྱུང་།
དེའི་གཏམ་རྒྱུ་དེ་ཅི་འདྲ་རེད། འདི་ལས་ཐོད་སྒྲོལ་གཞན་ཞིག་མི་བཅོ་བའི་
དེས་པ་ཅི། དེས་ན། མ་སྒྲུང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བསྟན་གྱི་ལན།】 རྒྱུ་ལྷན་སྒྲན་པས་ཀྱན་ལེགས་ཀྱིས་བཅོས་པ་འདི་འདྲ་རྒྱུས་
སྒྲུ་ཡོང་མི་སྒྲིད་དེ། ཆོན་རིག་རེ་དར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། བདེན་དོན་
ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དཔུང་ན་བཟང་། །

【བྱ་དེས་ཀྱི་གསུང་།】 འབྲུམ་བཞི་རྒྱུ་བཞི་དང་། བཀའ་བསྟན་བར་གྱི་ཚུད་པའི་
གནད་དོན་དང་གཏན་ནས་འདྲ་བ་མིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྐབས་འདིས་རྩ་
དོན་རང་བཞིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཅོ་བཅོས་འགྲོ་བ་ཡིན། དེས་ན། མ་སྒྲུང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བསྟན་གྱི་ལན།】 འབྲུམ་བཞི་དང་རྒྱུ་བཞིའི་ཚུད་སྒྲུང་ནི། ཡོད་པའི་དངོས་
པོ་ལ་བདག་པོ་སྒྲུ་ཡིན་ཚུད་པ་རེད། གཤམ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་མེད་འདི་ནི་རི་བོང་
རུའི་ཆེ་ཆོ་ཞན་ཚུད་པ་བཞིན། གཞི་མེད་ལ་ཚུད་པས་རྩ་དོན་གྱི་འགྱུར་བ་གང་ལ་
འགྲོ། གཤམ་སྒྲིད་གཤམ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ན་རྩ་དོན་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་
དགོས་ཏེ། བྱང་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་གསེང་གིས་ཀྱི་བྱིད་རྒྱུ་དང་། ལྷན་རྒྱུ་གཉིས་

ཀའི་ནང་ལ་མེད་པའི་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་སྟོལ་རྒྱན་དེ་གང་ལས་བྱང་། ད་ལྟ་སྟེ་ལ་
བཞུགས་གསུངས་རོགས་གནང་། དེས་ན། བདེན་དོན་ཚུངས་ན་བཟང་། རིག་
པས་དབྱད་ན་བཟང་། །

【འཇུག་གི་གསུང་།】 མི་རིགས་གཞན་གྱིས། གཏིང་མ་ཕྱིན་ནས། རྩོགས་གང་སར་
རུང་བད་འདྲ་བའི་ཆ་མཐོང་ཆོ། དེ་དང་དེ་གཉིས་ནོར་འདུག །སྒྲིམ་ཤག་ཅེས་མི་
ཟེར་བའི་ངེས་པ་ཅི། དེས་ན། མ་སྤྱང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བསྟན་གི་ལན།】 རུབ་ཕྱོགས་པས་ཞིབ་འདུག་བྱས་ན་བདེན་དོན་བཅུལ། ལ་
རྒྱས་བདེན་དོན་གི་ཁྲུངས་ནི་ཡིག་ཆའི་བདེན་དཔང་དང་། དངོས་རྒྱས་གི་བདེན་
དཔང་དགོས། གལ་སྲིད་བདེན་དཔང་དེ་དག་ཐོབ་ན་ཁོ་ཆོས་བདེན་པ་བཤད་
སྲིད། སྐབས་དེར་ང་ཆོའི་རྒྱན་རྒྱབ་ཡང་བརྟོན་སྲིད། དེས་ན། བདེན་དོན་ཚུངས་
ན་བཟང་། རིག་པས་དབྱད་ན་བཟང་། །

【འཇུག་གི་གསུང་།】 བྱིད་ཕྱི་རྒྱལ་བས་བྱེད་སྤངས་ལ་མོས་ན། མགོ་མེར་ཆོས།
རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་དང་མི་རིགས་ཞིག་ཉམ་རྒྱུད་དུ་གཏོང་དགོས་ན། དང་ཐོག་དེའི་
ལ་རྒྱས་ལ་མི་སྣ་ཆེ་གས་གི་སྣེ་བྲིད་དེ་བཟོ་བཅོས་དང་། ཟ་ཟིང་བཟོ་དགོས་པར་
བཤད། དཔེ་མཆོན་ཅམ་ཁུས་པར། 【请看苏联解体原因的汉文材料】དེས་
ན། དེ་ལ་གང་བྱང་མ་སྤྱང་ན་བཟང་།

【ཐུབ་བསྟན་གི་ལན།】 འདིར་བྱིད་གྱིས་སྤྱད་ལོན་གི་ཀོབ་པ་ཆོབ་སྤྱས་སྤྱད་ལོན་
རྒྱལ་ཁབ་གི་མི་རིགས་ཁག་ལ་དམངས་གཙོ་དང་རང་དབང་སྟེར་བ་དེ་དོན་རྒྱག་
པོ་ཞིག་དུ་བསྐྱེས་པའི་ལུང་ཞིག་དྲངས་འདུག །དོན་འདི་རུབ་ཕྱོགས་མ་རྩ་རིང་
ལུགས་པས་ཡག་པོར་འདོད། ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་པས་རྒྱག་པོར་
འདོད། བྱིད་རང་གང་འདོད་ལ་ངས་བསམ་འཆར་མེད། དེས་ན། བདེན་དོན་
ཚུངས་ན་བཟང་། རིག་པས་དབྱད་ན་བཟང་། །

【འཇུག་གི་གསུང་།】 མདོར་ན། བོད་འདིར་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་ལས་
རྒྱས་ཅམ་གི་སྒྲན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། མང་ཆོགས་ནང་བབ་

ཆགས་ཆེས་བཟུང་པ་ཁོང་འདྲ་མིང་། དེས་ན། དེ་ལ་གང་ཐུང་མ་སྤྱོད་ན་བཟང་།
 [ཐུབ་བསྟན་གྱི་ལན།] སློ་བཅུགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་མང་ཁུང་རི་ཅམ་འབྲི་འདོད་
 ཚྲོམ་པའི་སློ་རིག་ལ་རགས་ལས་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཨ་ཁུ་བསྟན་པའི་གཏམ་
 རྒྱུད་དང་། སྤྱིང་གེ་སར་གྱི་རྒྱུང་བཞིན་ནོ། །མང་ཚྲོགས་ན་གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་མ་
 ཟེར་བ་གོ་མྱོང་མཁན་པལ་ཆེར་ཨོ་ཡོད། དེང་སང་པལ་ཆེར་ཆབ་མདོ་གྲོང་ན་
 མི་ཁ་ཤས་དང་། སྡེ་དགའི་བོད་སྟོན་ཁང་ན་མི་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ཐོས། དེས་ན།
 བདེན་དོན་ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དཔྱད་ན་བཟང་། །

【ཐུ་དེས་གྱི་གསུང་།】 གངས་ཅན་སྟོན་པའི་གཙུག་རྒྱུ་གཡུ་ཐོག་ཐོག་སྤྱིང་མ་ནི།
 བདེན་མིན་རྒྱུ་མ་ཞེས་སྟེ། བའི་མི་བྱ་ཞིག་ད་ལྟ་ཡོད་པར་མི་སྤང་། གལ་ཏེ་ཨྲ་
 རྒྱུགས་ཅན་འདུག་ན། རོ་མ་ལྟ་བ་དང་། ཚུ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རིག་པ་
 ཅན་ཆོས་གཟབ་པར་འཚུལ།

[ཐུབ་བསྟན་གྱི་ལན།] གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་མཁན། ལོ་རྒྱུས་
 ཐོག་སྤྱིང་ལུང་སྟོན་པ་ཀུན་ལེགས་དང་། དར་མོ་སྟོན་རམས་པ་གཉིས། དེང་གི་
 རུས་ལྟ་སྟེ་རོ་བྱམས་པ་སྤྱིན་ལས་དང་། དེའི་ཐུགས་སྒྲས་གོ་འཛོད་བང་འདུས་
 དང་། ཆབ་མདོ་ཐུ་དེས་གཉིས་བཅས་གངས་ཅན་དེང་རབས་ལྟ་རྒྱུ་ཡབ་སྐུ་
 གསུམ་ཅམ་མོ། །གལ་ཏེ་ཨྲ་རྒྱུགས་ཅན་འདུག་ན་གཟབ་པ་འཚུལ། གསུངས་པ་
 བློ་གོ་བའི་བྱ་ལ་བརྟེན་ཡི་ཆོག་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་མའི་རྣམ་ཐར་
 ཞིབ་འདུག་བྱེད་མི་ཆོག །ཞེས་པའི་དོན་རྒྱ་གོ། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ནི་མི་ཆོ་གཅིག་ལ་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་དོན་བཅའ་བའི་ཆེད་དུ་རང་གི་ཁེ་ཕན་དང་། རྟན་
 གཤམས་སོགས་སྒྲོས་གཏོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བདེན་དོན་བཅའ་བའི་ཆེད་དུ་
 བློ་གོ་འཁྲོད་པ་མེད་དོ། །དེས་ན། བདེན་དོན་ཚུད་ན་བཟང་། རིག་པས་དཔྱད་ན་
 བཟང་། །

【ཐུ་དེས་གྱི་གསུང་།】 དེ་ལས་དགོས་མེད་པར་མེད་ཀྱི་ངལ་བ་མ་འཚོལ་བར།
 ཆམས་རིམས་དང་། བྲག་རྒྱུང་། དྲིག་གུམ། མོ་ནད་རྒྱུང་ཆབས་སོགས་རྒྱུ་མཐོང་
 བྱེད་འགར་ཞིབ་དཔྱད་རུས་ན་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་དགོ་མཚན་ཆེ། གངས་ཅན་

སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོར་སྒྲོན་འཆོལ་བའི་ནམ་དཔྱིད་དང་རྒྱས་སྟོབས་འདུག་ན། ད་ལྟ་
མཁོ་ཆེ་བའི་འབྲས་དང་། སྒྲུབ། ཞེ་ཅིའི་ནད་ལ་དེ་བེད་སྤྱད་ནས་བོད་སྒྲུབ་གྱི་
བྱང་ཡིན་གསལ་དུ་གཏོང་རྟོགས་ཞུ་ཞུ།

【ཐུབ་བསྐྱེད་གྱི་ལན།】 དགོངས་སུ་དག །ཐུགས་སུ་བདེན། རྩི་རྒྱལ་ཆོ་ལ་ར་ཆོ་གསོ་
རིག་གཞུང་ལ་ལོ་བཞི་སྟོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཟེར་དུས། ཁོང་ཆོས་ཏ་ལས་ཏང་སང་
ནས། བོད་དེ་མི་རིགས་སྟོབས་ཆེན་རེད་ཟེར་ཞིང་འདུག །འོན་དེར་དུས་ཀྱང་
རྒྱུད་བཞིའི་ནད་གི་སྒྲུབ་སྐྱུར་བེད་སྤྱད་གཏོང་གི་ཡོད་ཟེར་དུས། ཏ་ལས་ནས་སྒྲུབ་
སྐྱུར་རྒྱིང་པས་དེར་རབས་གྱི་ནད་རི་ལྟར་བཅོས། དེ་ལྟར་ན་བོད་སྒྲུབ་གྱིས་ཕན་
སྲིད་གྱི་མ་རེད་ཟེར་ཞིང་འདུག །ར་ཆོར་དུས་རབས་སྒྲུབ་མའི་ལོ་བརྒྱའི་རིང་ལ།
མཁན་པོ་ཆེ་རྣམས་གྱི་ཕ་མེན་མང་སྐྱུར་ཆེན་མོ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲུབ་སྐྱུར་གསར་པ་
གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་། དེས་ན། བདེན་དོན་ཚིན་ན་བཟང་། རིག་པས་དཔྱད་
ན་བཟང་། །

【ཁུ་དེས་གྱི་གསུང་།】 སྒྲོན་པ་མངོན་པར་མཁྱེན་པ་དེས། སེང་གའི་ལུས་འདི་ནད་
གི་སྒྲིན་བྱས་གཏོར་འགྲོ་གསུངས་པས་སྐབས་འདི་འདྲ་ལ། འོ་ཅག་ཆང་མས་ཕ་
ཁོར་གསོ་རིག་འདི་ལ་བསམ་སྒྲོ་རེ་མི་གཏོང་ག་ལ་རུང་།

【ཐུབ་བསྐྱེད་གྱི་ལན།】 དེ་ལྟར་ན་སྒྲོན་པའི་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ནད་པའི་ཆོས་སྟེལ་མཁན་ནད་པ་ཡིན་པ་ལས། རྩི་རོལ་པས་ནད་ཆོས་དར་སྟེལ་
མི་གཏོང་སྲིར་རོ། །ཕ་ཁོར་གསོ་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་འདོད་ན། རྒྱུད་བཞིའི་རྩོན་
ཐུགས་རྒྱ་གར་གཏུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྩོན་མ་དེལ་བསྐྱགས་མི་གནང་བ་ཞུ། །

【ཁུ་དེས་གྱི་གསུང་།】 ད་ལྟ་ནི། ལོ་རྒྱུས་ལ་ནད་ཚོད་ལས། ནད་ཐོག་ལག་ལེན་ལ་
འབད་པ་གནང་ན་བཟང་། ཕན་ཆེ། དགོས་གནད་ཆེ། མཐར་ཚིན་ཚིན་པའི་
འབྲས་བྱ་ནི། གཏན་ནས་སྤོང་མི་རུང་ཞིག་ལས་གཞན་གང་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད་དོ།
ཞེས་ཁུ་དེས་ཆེ་རིང་ནས། 2015.4.20

【ཐུབ་བསྐྱེད་གྱི་ལན།】 ལོ་རྒྱུས་བདེན་པ་བཅོལ་ན་ལེགས། །བདེན་དོན་གཏུགས་ས་
ཡིག་རྒྱིང་དགོས། །གསོ་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་འདོད་ན། །ཁྲུང་རྒྱིང་དོར་ནས་ཆེན་

རིག་སྐྱོང་སྤྱོད། །ལྟ་བ་གསར་པས་སློབ་ཆོགས་སྐྱོང་སྤྱོད། །སྒྲན་སྐྱོར་གསར་པས་ནད་
 རིགས་འཛོམས། །གཏན་ནས་སློང་མི་རྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་མ་བཟུང་ན་
 གསལ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་འདྲ། རུབ་སྐྱོགས་ལའང་ལོ་སྟམ་བརྒྱའི་གོང་
 རུ་འདི་ལྟ་བུ་ལྟ་བ་གསར་པ་བཤད་མཁན་ཆོན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡི་ཤུའི་ཆོས་
 པ་ཆོས་སླེ་བཅད་པ་རེད། ང་ཆོ་རུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་བོད་ལ་ལྷགས་
 འདི་དར་བ་རྒྱུད་འཁྱེ་བའི་སྐྱོན་ནོ། །ཞེས་རྒྱལ་ཁམས་པ་བྱབ་བསྟན་སྟན་ཆོགས་
 དེས། 2015.5.9

གསུམ། དགོའི་བོད་སྒྲན་ཁང་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་ཡའི་སྐྱོད་བྱུང་སྤྱོད།

དཔུང་བུ་ཁྱི་ཤེས་སྟོང་གཞེར་མས་པོ་དང་། །
 བྱང་ཉི་རྒྱལ་ཉེ་ཁང་སྟོན་ལྟ་མོ་གཟེ། །
 བེ་རོ་ལ་སོགས་ཁང་བོད་ལྟ་རྩི་ནམས། །
 དགེས་པའི་འཇུག་གིས་ལྟ་མོ་འདི་ལ་གཟེགས། །

དུགས་པོ་ལྟ་རྩི་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་དང་། །
 ཞོ་རྒྱན་པ་དང་རང་བྱུང་རྒྱལ་བའི་ཞལ། །
 བྱང་བྱུང་ལ་སོགས་སྐྱི་དར་མཁས་པ་ནམས། །
 ལོ་རྒྱུས་བདེན་པའི་དཔང་རུ་དབྱིངས་ནས་གཟེགས།

གསེང་རིག་སྤྱོད་བརྒྱུད་གྲལ་རུ་མི་བཞུགས་ཤིང་། །
 སྒྲན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་རུའང་མ་སྐྱེས་པའི། །
 གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་ཞེས་པའི་སྒྲན་རྒྱན་སྤྱོད། །
 ད་ལྟ་སྤེ་དགོའི་སྐྱོང་ན་བཞེངས་པར་ཐོས། །

རྒྱལ་བ་ལྟ་པའི་གསན་ཡིག་མ་འཁོད་ཅིང་། །

སྒྲན་ཐང་བརྒྱད་ཅུའི་གྲལ་དུ་མ་བྲིས་པའི། །
ཚད་ལྡན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཁྲིས་དོར་བའི་གྲུང། །
ད་ལྟ་ཐེ་དགའི་གྲོང་ནས་རྟེན་དོ་ལ། །

འབེ་ལོས་ལྷང་རིགས་ཚལ་གྱིས་ལྷང་རྩལ་བཀག།
མཁྱེན་ཀོང་གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུས་དགོངས་པ་མཐུན། །
མདོ་ཁམས་ཤར་རྩབ་གཉིས་སུ་མ་དར་བའི། །
ལྷང་རྩལ་འབྲས་བྱ་དེང་འདིར་ཐེ་དགའ་སྒྲན། །

སྒྲ་ཆེན་བྱམས་པས་དབང་གིས་མ་ཁྲུགས་ཤིང་། །
ཆོས་རྒྱལ་བརྟན་པས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་དྲངས་པའི། །
རྒྱད་བཞི་བཀའ་མའི་ཁྲུངས་ལྷང་རྩལ་མའི་སྒྲ། །
ད་ལྟ་ཐེ་དགའི་སྒྲན་ཁང་ཐེབས་པར་ཐོས། །

མི་པམ་མཁས་པས་བཅའ་ཀྱང་མ་རྟེན་ཅིང་། །
དཔལ་སྤུལ་བཅུན་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་མ་འགྲུབ་པའི། །
ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ན་མེད་པའི་སྒྲན་རྩལ་སྒྲ། །
ད་ལྟར་ཐེ་དགའི་གྲོང་ན་འགྱུངས་པ་ཐོས། །

སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་པོའི་ལྷང་རིགས་མ་བཟོད་ནས། །
སྟོད་ལྷང་སྒྲན་པས་རྩལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་བསྟོར། །
གོ་འཛོ་ལྷ་རྩེ་རྩལ་གྱི་འདམ་དུ་བྱིངས། །
བྱང་དགའ་སྟོབ་ཆོགས་དེ་ཡི་རྩེས་སུ་འབྱུལ། །

ལེགས་ཉེས་བརྟག་པ་མཁས་པའི་མདུན་སྟོན་མང་། །

ལྷུང་རིགས་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་པའི་འདུས་སྡེ་རྒྱུས། །
གནས་འདིར་གཡོ་རྒྱུ་རྒྱ་བའི་ལམ་མེད་ཅེས། །
གནའ་བོའི་དུས་སུ་སྡེ་དགའི་ཡུལ་དུ་གྲགས། །

མཁས་པའི་དཔའ་བོ་རྒྱ་སྒྲག་ནགས་སུ་ཆས། །
མཛེས་པའི་སྒྲོན་ཆེན་སེང་གའི་ངར་སྤྱོད་ཆད། །
འཆོར་ཤུལ་བས་རྒྱལ་རྒྱུག་པའི་མ་སྤྱོད་ཁྲིད། །
དེར་དུས་རྒྱུན་མའི་པ་བྱིས་སྡེ་དགའི་གྲོང་། །

ཆོས་འབྱུང་དགོངས་པ་བྱི་ལུང་བཞིན་དུ་དོར། །
མཁྱེན་གོང་ཞལ་གསུང་ལམ་ཁའི་རྩ་བཞིན་བཞི། །
ལྷུང་རིགས་ཆོད་ལྷན་གང་ལའང་མི་འཛིགས་པའི། །
མཆེ་སྡེར་དཔེན་པའི་དཔའ་བོའི་དཔུང་འདི་མཆར། །

གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ན་མེད། །
བཅོས་བསྐྱར་སྒོ་འབྱེད་རྗེས་སུ་ལྷགས་པ་རིལ། །
ཐང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་གཡུ་རྒྱིང་འབྲུལ་པའི་སྤྱོད། །
གསར་བསྐྱར་མཛེད་པ་དེར་རབས་གཡུ་ཐོག་ཡིན། །

ཞེས་སྡེ་དགའི་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་དང་མཁྱེན་གོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་
དར་བའི། གནའ་བོའི་ལྷུང་རྒྱུན་འབྲས་སུ་སྡེ་དགའི་སྤྱོད་ཁང་དུ་སྤྱོད་པར་ཐོས་ཆོ་
སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྗེས་དྲན་གྱི་ཚུལ་དུ། ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་
གསེང་རིག་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཐུབ་བསྐྱར་སྤྱོད་ཆོགས་དེས། སྤྱི་ལོ་2015ལོའི་ཟླ་
བ་11པའི་ཆོས་29ཉིན། རྒྱ་ནག་ཁྲིམ་དུའི་གྲོང་གི་སྤྱོད་ལུ་མི་རིགས་སྤྱོད་གྲུ་ཆེན་
མོའི་རང་ཤག་ནས་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྤྱིངས་སོ། །

བཞི། གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་དང་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་བར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྟོར།

ལོ་རྒྱུས་དོན་དང་མི་ལྟན་པ། །
རང་འདོད་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པའི་གཏམ། །
གོ་ལ་རྒྱུ་མ་པོར་འཁོར་བ་ལ། །
ལེབ་མོར་འདོད་པའི་སྤྱང་ཚུལ་ལྟོས། །

བདེན་དོན་ཡོད་ན་དགུ་ལའང་བསྟུན། །
ལོག་པར་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་དང་ཚྱོད། །
མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་དོན་བཅའ་བ། །
རྒྱལ་ཁམས་པ་ཡི་རང་གཤེས་ཡིན། །

ཉེ་ལམ་གོ་འདོད་སྤྱོད་པ་དབང་འདུས་ཀྱིས་《གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་བྱོན་ཡོད་མེད་སྟོར་》
ཞེས་པའི་ཚུལ་ཡིག་གཅིག་གིས་ཤིང་། ལྷ་ཐོག་རྩིང་མ་ཡོད་འདུག་པ་དེའི་ནང་
ཁོ་བོའི་མིང་སྟོས་མི་འདུག་ཀྱང་། དོན་རྒྱུ་ཁོ་བོ་ལ་བཀའ་བཀྱོན་ཡིན་པ་ཟུར་
བལྟས་ལེབ་མཐོང་ཞིག་རེད། 《དབྱེད་ཚུལ་》ལས། “དེང་རྒྱུ་མཁས་རྒྱུ་ཅན་
འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་སྤྱང་རྩིང་མ་ཡོད་ཀྱི་བསྟུན་པ་ལ་བྱི་དོར་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གོང་རྩིང་མ་ཡོད་མཁས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ཟུར་ལ་གཞིར་བཅའ་ནས། དོན་རྒྱུ་
རང་གི་སྤྱོད་གཤམ་དང་། རོ་སའི་ཆེད་རྩིང་མ་ཡོད་ཀྱི་མཁས་པའི་གསུང་ལ་བྱེད་
གསོད་དང་། ཟུར་བ། རྩིང་ཆོག་སྟོག་པའི་འབྲེལ་ཡིག་གིས་མཆིས་པ་ནའང་།”
ཞེས་སྟགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ལ་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཆོག་ཉོབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདུག་པ་དེ་
དག་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་གནས་སོ། ཚུལ་ཡིག་རྩིང་མ་ཡོད་ཀྱི་བསྟུན་པ་
དང་། རྩིང་མ་ཡོད་ཀྱི་གསུང་ཀར་མ་རྟོག་ ལོག་རྟོགས་ཆར་སྤྱོད་ལྷ་རྩིང་མཁས་པའི་
ཉམ་བཤད་ཁོ་ན་སྤྱང་དོ། །

༡ དབྱེད་ཚུལ་ལས། “གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱོན་མེད་པའི་སྟོགས་སུ་བཞེད་
མཁན་ནི། ཟུར་མཁས་རྒྱུ་ཐོས་རྒྱལ་པོ་དང་། འབེ་ལོ་ཆོད་བང་ཀྱན་བྱུང་གཉིས་

ཡིན།" ཞེས་པར། ལན་དུ། ཁོ་བོས་བྱུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་
ལ་དགག་པ་ཆོག་འབྲུག་ཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་། བྱུར་མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་
ལོ་1572ལོར།《རྒྱ་བཞི་》སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་གནང་ཞིང་།
རྒྱ་བཞི་ཚུ་མ་པ་པོ། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡིན་པར་རྒྱལ་པོས་སྐབས་སུ་
གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་འཛིག་བྱུར་ཅམ་མེད། ཡོད་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ།
སྐབས་དེར་གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱུ་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་
ཆོང་མས་གསལ་པོར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སྐབས་འདིར་བྱུར་མཁར་སློ་གྲོས་
རྒྱལ་པོས། རྒྱ་བཞི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་མིན་པ་ལྟར་རིགས་གཉིས་གྱི་སློ་ནས་
བརྒྱབས་ཟིན་པ་དང་། རྒྱ་བཞི་ལྟར་སྐྱེན་པ་ཀུན་ལེགས་ཟེར་བ་དེས། རྒྱ་བཞི་
སངས་གྱི་གསུངས་ཡིན་པར་རྒྱལ་བྱེད་དུ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་འཛིན་མ་ཐར་འདི་རྒྱ་
བཟོ་བཟོས་ཤིང་། དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་བཞི་བེ་རོ་ཅ་ནས་རྒྱ་གར་ནས་བྱིར་ཡོང་ཞིང་
བསམ་ཡས་དབུ་ཅེ་ག་བ་ཅན་དུ་གཏོར་དུ་སྐྱེས། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་འཛིན་གཏོར་
ནས་བཏོན་ཚུལ་གྱི་རྒྱུང་འདི། གསར་བཟོ་བྱས་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ལས་
གསལ་བ་འདི་ཡིན། ཞེས་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱེད་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ད་ལྟར་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འགག་ཚ་གཙོ་བོ་ནི་ 《རྒྱ་མ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་
མ་འཛིན་》 རྒྱ་ལ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཟེར་བའི་ཆོག་བྱུར་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ན། དེས་གཡུ་
ཐོག་རྒྱུ་མ་འཛིན་མ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རིན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།
དེ་ལྟར་མིན་པ་རྒྱ་མ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་འདི། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པ་རྒྱལ་བྱེད་མི་
ཅུང་ལྟ། དེ་འབེ་ལོས་དགག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་ལ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་
ཟེར་བའི་རྒྱ་མ་ཐར་ལྟ་ཅི། ཆོག་བྱུར་ཅམ་ཡང་ད་བར་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཟེའི་དབང་པོ་
གཉིས་ནི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་མེད་པར་བཞེད་མཁན་གཙོ་བོར་ཡིན་པ་དེ་བྱིང་གིས་
གསུང་མ་མོད་པའམ། ཡང་ན་བརྗེད་སོང་པ་གང་རེད། ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཚོས་རྒྱ་བཞི་བྲིད་རྒྱ་གྱི་སྐབས་བརྒྱུད་དང་། ལྟར་རྒྱ་གྱི་སྐབས་བརྒྱུད་ཞིབ་རྒྱས་
སུ་བགྲངས་པའི་ནང་དུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་མེད་པ་གང་ཞིག 《ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱེད་》

१. དབྱུང་ཚུལ་ལས། “འཕེ་ལ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་གྱི་དངོས་སྤྱོད་ལྟག་སྒྲིབ་པ་གསུང་བ་གསུང་བ་ལས་པ་དབང་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་《སྤྱུ་འབྱུར་རྟིང་མའི་ཆོས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་མཁས་པ་དགའ་བྱེད་དོ་མཆར་གཏམ་གྱི་རིལ་མཆོ་》འཕ། ཡོངས་གྲགས་སུ་《གུ་བཀའ་འོ་ཆོས་འབྱུང་》ཞེས་པའི་ནང་དུ་བརྟག་ན་ཤེས་པར་འབྱུང། ཞེས་པའི་ལན་དུ། རྟོག་གའི་རིགས་ལམ་ལ་སྤྱོད་པ་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པས་གྱིས་གང་མཐོང་ཏམ་ཆོད་གྱིས་སྤུམ་བཤད་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་རང་གཤེས་སུ་ངེས། ཉེ་སྟོན་ཉིད་གྱིས་རྟིང་མའི་གུ་རུ་བཀའ་ཤིས་སི་རུ་ཆོས་འབྱུང་གི་དངོས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་སྟོར་ཞིག་གིས་ཡོད་འདུག་པ་དེ་ལ་གསལ་བཤད་ཅིག་ཞུ་བས་མ་གྲང་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ད་བར་འགོར། ད་ལན་བརྒྱ་ལོ་གཅིག་ཆོད་གྱིས་ཚུལ་དུ་འདིར་གསལ་བཤད་ཞུ་བ་ལ། བྱིད་གྱིས། གུ་བཀའ་འོ་ཆོས་འབྱུང་གི་དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད་མ་གཏོགས་ནང་དོན་དངོས་ལ་གཞིགས་རྟོག་མ་གནང་པའི་རྟོག་གྱིས། ཁོར་འཁྲལ་འདི་བྱུང་བ་རེད། གུ་བཀའ་འོ་ཆོས་འབྱུང་དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད་དུ། “དེ་ཡང་ཁོང་ཉིད་རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པ་དང་། རུས་མཉམ་ཅམ་དུ་བྱོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སི་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བརྟན་པའི་རྟོག་བྱེད་དང་། དཔལ་སྤྱོད་མཁས་པ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཡབ་སྐུ་ལ། ཞེས་གིས་པ་དེ་ནི་ཁོར་འཁྲལ་དང་། ཁོར་འཁྲལ་འབྱུང་བྱུངས་ནི། གུ་བཀའ་འོ་ཆོས་འབྱུང་གི་མཛུགས་བྱུང་དུ། “དེ་ཡང་རྟོགས་རུས་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སི་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བརྟན་པའི་རྟོག་བྱེད་ཐུགས་སྤྱོད་བྱུང་དང་བཅས་པའི་བཀའ་རྟོན་ལས་རིག་གནས་འགའ་ཞིག་མིང་རྒྱང་ཅམ་ཐོས་ཤིང་། ” ཞེས་པའི་ཆོག་དུ་མ་

དེ་དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད་པས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་ཤེས་སྤྱབས་ཀའི་ཐོག་སི་རུ་ལ་
 དཔལ་སྤྲངས་སི་རུ་ཡིན་པར། འབྲུལ་ནས་ལོག་འགྲེལ་གནང་བ་ཞིག་རེད་སྟེ།
 《གུ་བགའི་ཆོས་འབྱུང་》 མ་ཡིག་ལས། “སྟིགས་རུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སི་
 རུ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད། ཐུགས་སྒྲས་ཟུང་དང་བཅས་པའི་བཀའ་རྒྱན་
 ལས་རིག་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་མིང་རྒྱང་ཙམ་ཐོས་ཤིང་” ཞེས་པ་ཙམ་ལས་
 དཔལ་སྤྲངས་སི་རུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཡིན་པ་གསལ་པོར་གསུངས་མི་འདུག །
 གལ་སྲིད་དཔལ་སྤྲངས་སི་རུ་ཡིན་པའི་དབང་རུ་བྱས་ནའང་། ཐུགས་སྒྲས་ཞེས་
 པ་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱབ་ཡིན་པ་རི་ལྟར་ཤེས། སི་རུ་འི་རྣམ་ཐར་ལས། སྤབས་
 དེར་སི་རུ་པའ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་སྒྲས་སྟོབ་མ་མིང་ཐོབ་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཀམ་པ་སྦུ་
 མེད་བཅུ་གསུམ་པ་བརྟུང་འདུལ་དོ་རྟེ། ལྷ་དམར་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། དཔོན་པོ་
 ཀམ་དེས་ལེགས། རིག་འཛིན་ཆོ་དབང་ནོར་བུ། འབྲུག་ཁམས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
 སྐད་ཀྱགས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོར་བཅུ་ལྷག་ཁ་ཤས་ཤིག་བགྲངས་པ་དེ་དག་
 ལས་འབེ་ལོ་ལྟ་བུའི་གྲ་དཔྱུས་མའི་མཁས་པ་གཅིག་གྲང་བགྲངས་མི་འདུག །

འདིར་གྱ་རུ་བཀྲ་ཤིས་འབྲུངས་པའི་ལོ་ཆོགས་གསལ་པོར་མ་རྟེན་གྱང་། རྗེས་
དཔག་སློན་ནས་རྟོགས་བྱལ་པ་ཞིག་ནི། ཁོང་སྐུ་འབྲུངས་དུས་དཔལ་སྤངས་སི་རུ་
ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་ཡིན་ངེས་ཏེ། གྱ་བཀྲ་ཤི་ཆོས་འབྲུང་
བཅམས་པའི་དུས་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་ཟླ་བ་གཉིས་པ། ཟླ་
ལོ་1807 ལོར་མགོ་བཅམས། མཐར་ཡོངས་སུ་གྱལ་དུས་ནི། མཇུག་བྱང་དུ་
“རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མར་སླེབས་པ་མེ་ཡོས་” (1807) བོད་ཟླ་གཉིས་པ་
ནས་བཅམས་ཀྱང་གཞན་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མང་པོས་དུས་རུང་ཟད་
འབྲུངས་ཀྱང་རིམ་པར་ས་སྐུལ་ (1809) ལོ་ཡན་ཆད་པལ་ཆེར་བཅམས་གྱལ་
གྱང་། ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ལག་དུ་མ་སོན་པས་ལོ་ཤས་འགོར་བར་སྤར་ཡང་རྩ་ལོ་
སྟོལ་ (1812) ལོར་ལེའུ་རྒྱག་པ་དང་། སྤགས་གསར་མའི་རྒྱད་རྩེལ་བཅས་ཀྱིས་
ཤིང་གོང་གི་རྩོལ་ཁང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱང་བསབ་གྱལ་བྱུང་པ་ཡིན་གྱང་། སྤར་
རྩ་བྱ་ (1813) ལོར་སྤར་བཅམས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱེས་དག་དང་སྟོན་སྤྱི་ཡང་ཅི་

རིགས་བགྱིས་པ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་པ་ལས། དེ་བའདི་ནི་སྤྱི་ལོ་1807-1813
ལོའི་བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་འཁོར། སྤྱི་བཟའི་ཆོས་འབྱུང་བཅས་སྤྱི་བའི་ལོ་དེ་
དཔལ་སྤངས་སི་ཏུ་སྤྱི་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ཉ་ལྷག་འཁོར་བ་རེད། སྤྱི་
བཟའི་ཆོས་འབྱུང་ཚུལ་རྒྱུ། སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་སྤྱི་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་སྤྱི་ལྷག་
ཁོང་དགུང་ལོ་གཞིན་རྒྱུ་སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་ཞལ་མཇལ་ཅན་བྱང་ཡོད་ཆོད་ཀྱང་
དེའི་མཐུན་ན་རིག་གནས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་སྤྱི་བའི་ལོ་སྤྱི་བཟའི་བྱང་མེད་པ་ནི་
ཟུར་བལྟས་ལེགས་མཐོང་རེད། སི་ཏུ་པར་ཆེན་མཇལ་སྤྱི་བའི་མཐུན་ཞིག་གིས་གཡུ་
ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པའི་གཏམ་བཤད་པ་ཅན་གྱིས་སི་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་སྤྱི་བའི་
བྱིད་མི་རྒྱུ་ཏེ། སི་ཏུ་ཞལ་སྤྱི་བའི་ལོ་ཆོད་བར་ཀུན་ཀྱང་ཞི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་
མའི་རྒྱུ་མར་རྒྱུ་མ་བཞུགས་པ་ཞིག་གཏོ་བོར་ཡིན་པའི་ལྟར། སྤྱི་བཟའི་
རྒྱུ་མ་རྒྱུ་མ་འབྱེད་པའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་རྒྱུ་མ་བཞུགས་དངོས་གཏོ་སྤྱི་བའི་
ལྷ་བའི་ཐོག་ནས། བརྒྱ་དུང་དང་ཞིབ་འཇུག་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་ཡང་བྱང་
བཅུང་དུ་སོང་མེད། དེས་ན་སི་ཏུ་པར་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གཏོ་བོ་དེལ་དམར་
བཟུན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་མ་ཡོད་པའི་ཐོབ་
བཟུས་པའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་
ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་

༡ དུང་ཚུལ་ལས། “གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ལོ་རྒྱུ་ཐོག་བྱོན་ཡོད་པའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་
བཞེད་མཐུན་ནི། ཀོང་པོ་བདེ་རྒྱལ། རོ་བོ་རྒྱུ་མ་བཟུགས་བཟུགས། ལུང་དམར་
མཐོན་པོ་རིན་ཆེན། གཡུ་ཐོག་ཁ་རག་ལྷ་རྒྱེ། བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི།
རྒྱུ་མཇལ་ལོ་རྒྱུ་མ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ཆལ་པ་སི་ཏུ་དགོ་པའི་སྤྱི་བཟའི་
མི་འདི་མཆོན་ཅན། རྒྱུ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་མོ། མི་དབང་སངས་རྒྱུ་མ་ཆོ།
དར་མོ་རྒྱུ་མ་རལ་པ་སྤྱི་བཟའི་ཆོས་གསུངས། སྤྱི་བཟའི་རབ་འབྱུངས་པ། དེལ་
དམར་བཟུན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས། རྒྱུ་མཇལ་ལྷ་ཆེན་པ་ཆོས་བཟུགས། སྤྱི་བཟའི་
རག་དབང་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་སྤྱི་བཟའི་
དཔལ་མང་པརྒྱུ་མ་དགོན་མཆོག་རྒྱུ་མཆོན། རྒྱུ་མཆོག་རྒྱུ་མཆོན་རིན་

ཆེན་པོ་དེ་ཟེར་སྐུ་མཁའ་མཛོད་བྲལ་གྱི་མཁའ་པ་རུ་མས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་འཛམ་
སྐྱིད་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱུང་བེན།” ཞེས་པ། དེའི་ལན་རུ། ཞོང་གི་གསུངས་
པ་འདི་དག་ནི་རྩོན་པའི་ལབ་རྣམས་ལྟ་བུ། ལྷངས་ལྷང་གང་ཡང་མེད་པ། ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་གི་མི་རྣམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་གང་ཤེས་མ་ཆི་བཟངས་བཟངས་བྱས་པ་ནི་ལྷ་
ཚུགས་དང་། ལུ་ཐུག་གཉིས་ཀའི་གནས་སུ་ལྷང་བ་ཤེས་སོ། །ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་
ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས་ན། དེས་པར་རུ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་བ་གཞིར་
བཞག་གི་ཐོག་རུ་མི་རྣམས་དངོས་དང་། རུས་ཚོད། དོན་ཁྱེན་ནམས་གོ་རིམ་མ་
འཚོལ་བ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཅ་བའི་མང་གཞི་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་གོང་
གི་གཏམ་ཉོབ་འདི་ལ་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་ངལ་བ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཕྱི་རབས་གཞིན་
ཅུ་ནམས་ཀྱི་དོར་གནད་ཡོད་མི་རྣམས་འགའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་ལོག་བཤད་ལ་བྱི་
དོར་ཅུང་ཟད་བྱ་བར།

༥ ལན་དང་པོ། སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བརྒྱན་པའི་ནང་ཐོག་མར་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱན་བཟོ་བྱས་པའི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་ནམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་བའི་
རྗེས་སུ། འགའ་ཞིག་གིས་མ་བརྟག་མ་དཔྱད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་དགོས་
དབང་གིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཟེར་བ་ཡོད་པར་འདོད་མཁན། ཁ་ཤས་བྱུང་བ་ནི་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། །

༦ ལན་གཉིས་པ། བཙོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི། ལྷག་ཚང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་
རིན་ཆེན། ཚལ་པ་སི་རུ་དགེ་བའི་སྤོ་གོས་ནམས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་པར་
འདོད་མཁན་གསུང་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་རུ་རྒྱན་གཏམ་ཡིན་ནམ། མ་ཤེས་ཏམ་
ཚོད་ཀྱི་སྤམ་བཤད་གང་ཡིན་མ་དེས་ཀྱང་། གང་ལྟར་ཡང་རུས་རྒྱན་ནད་པ་
ནམས་ལ་ཏམ་ཚོད་ཀྱིས་དྲིས་ལན་གནད་བའི་ངན་ལང་གི་ར་མ་སྤྱི་རུ་ཐོན་པར་
འདྲ། ཞོང་གསལ་མཁའ་པ་དེ་དག་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་གཡུ་ཐོག་གསུང་
རྒྱུ་གི་ཐ་སྦྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་གིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་པ་རི་ལྟར་
བཞེད། ཡང་ན་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ལམ་རུ་གཡུ་ཐོག་ཟེར་བའི་མིང་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་རྒྱུང་མ་ཟེར་བའི་ཡིག་འབྲུ་ཞིག་འབྲུལ་སྤངས་རུ་བྱུང་ཡོད་པར་འདྲ། དེ་ལྟར་

མིན་པ་སྟོ་གཟུ་ཐོར་གནས་པའི་སྟོ་ནས་དབྱད་ན། སྤྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱ་བརྒྱན་
པའི་གོང་རུ་བྱུང་བའི་སྟག་ཚང་ལོ་རྒྱ་བ་དང་། བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ། ཀམ་པ་
རང་བྱུང་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ། རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཞི་ཚུལ་པ་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་
མགོན་པོ་ཡིན་གསུངས་པ་དེ་ནི། སྐབས་དེར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཡུ་ཐོག་མགོན་
པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་དེར་གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱིང་བེར་སྟོལ་མེད་པའི་ཕྱིར། 《རྣགས་
པོའི་འཁོར་འབྱམ་》ནང་རུ་རྒྱུད་བཞི་དང་། གཡུ་ཐོག་གི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པ་
འདིས་ཀྱང་གཡུ་ཐོག་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པར་རྟོགས་ཐུས། གལ་སྲིད་བྱུར་
མཁར་སྟོ་གོས་རྒྱལ་པོའི་གོང་རུ་བྱུང་བའི། ཡིག་ཆ་ཞིག་གི་ནང་རུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་
མའི་ལོ་རྒྱས་ལྟ་ཅི། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་བེར་བའི་ཆོག་བྱུར་ཅམ་ཡོད་ན་སྟོན་རན་
པའི་རྒྱས་ལ་བབས་སོ། །

༥ ལན་གསུམ་པ། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མའི་སྤར་བྱང་སྟོན་
ཆོག་ལྟར་ན། རོ་པོ་ལྷན་གྲུབ་བཀའ་ཤིས་ནི་རྒྱལ་བ་ལྟ་པའི་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་གཡུ་
རྒྱིང་རྣམ་ཐར་གྱི་དཔེ་ཆ་མཁོ་འདོན་བྱེད་མཁན་ཡིན་པར་གསལ་བས། དེ་ནི་སྤྱི་
ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱ་བརྒྱན་པའི་ནང་གི་མི་ཡིན་སྐབས་དེ་ལ་ཚོད་པ་མེད། གོང་
པོ་བདེ་རྒྱལ་ནི་ལོ་རྒྱས་མི་སྟོ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྟོད་ལྱང་སྟོན་པ་ཀུན་ལོགས་ཀྱི་
གསར་བཅོ་བྱས་པའི་མི་སྟོ་དཔེར་ན་ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

༦ ལན་བཞི་པ། ལྱང་དམར་མགོན་པོ་རིན་ཆེན་གྱིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་ཡོད་པའི་
སྟོར་གསུངས་པའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་། རྒྱན་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱི་སྟག་ན་ཡོད་གསུང་
གིན་འདུག ཅེས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བདེན་དཔང་གི་ལྱང་བྱངས་ཤིང་འདུག་
ཀྱང་། དཔེ་ཆ་དངོས་ནི་ད་བར་ཤི་གསོན་སུས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཆོང་བ་ཞིག་ཡིན་
སྐབས་དེས་བདེན་དཔང་རྩི་ལྟར་འོས། གལ་སྲིད་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ནི་བྱུར་
མཁར་སྟོ་གོས་རྒྱལ་པོའི་གོང་རུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་བེར་བའི་མིང་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་
ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་ཡིན་སྐབས། ང་ཆོས་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་བེར་བ་དེ་ཡོད་པ་
ཁས་མ་སྐྱངས་ཐབས་མེད་རེད། འོན་ཀྱང་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་བ་ཅམ་ལས་
སྟོན་རྒྱ་མེད་ན་པན་པ་ཅི། བོད་ཀྱི་གོང་གསལ་བྱ། ཨ་མས་སྤྱ་བུ་ལ་ཞེད་སྤང་

སྤྲུལ་ཆེད། ལུ་སྤྲུལ་མ་རྒྱུ་ལ། རྟེན་མོང་ཡོང་གི་རེད། ཟེར་བ་ལྟར། འདི་ཡང་གཡུ་
ཐོག་སྤྲིང་མ་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་ཡིག་ཆ་ང་ལ་ཡོད་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་སྟོན་རྒྱ་
མེད་ན་སྤྲུལ་ཡིད་ཆེས། །

༥ ལན་ལྟ་པ། དར་མོ་སྤྲུལ་རམས་པ་ནི་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས་རྒྱན་བཟོ་བྱས་པའི་
གཡུ་ཐོག་སྤྲིང་མའི་རྣམ་ཐར་ཁས་ལེན་མཁན་དང་པོ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཁོ་རང་གིས་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཟེར་བ་ཞིག་བྲིས་
ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཡུ་ཐོག་གསར་སྤྲིང་ཟེར་བའི་ཐ་སྟོན་ཐོག་མར་བཟོ་མཁན་དེ་
ཁོང་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་
དུ། རྟེན་ལུང་སྤྲུལ་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་
༡༧༧༠ལོ་ཡས་མས་ཙམ་ན་རྣམ་ཐར་འདི་གིང་སྤྲུལ་བཞོས་ཏེ་དྲིལ་བསྐྱགས་གནང་
བ་དང་། དེ་ལ་རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོས་དར་མོ་ཁོ་རང་གིས་གསར་དུ་བྲིས་པའི་
གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་དེ་དང་། རྒྱན་མོང་དུ་
སྤྲུལ་བྱང་ཞིག་ཀྱང་བྲིས་གནང་ཡོད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། འོན་ཀྱང་
དེ་ནི་གཡུ་སྤྲིང་མ་ཁས་སྤངས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་རུས་ཏེ། དར་མོ་རང་གིས་བྲིས་
པའི་གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་ལ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཁྱས་པ་ལ་སྤྱག་བྲིས་གནང་ཡོད་པ་
ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་རེད། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་གསོ་བ་རིག་པའི་
བརྒྱུད་ལུང་གི་གསན་ཡིག་ནང་གཡུ་ཐོག་སྤྲིང་མ་ཡོད་པ་ཞེས་བཞེས་གནང་མེད་
པའི་སྤྱིར། །

༦ ལན་དུག་པ། རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྲིད་
དུ་གཡུ་ཐོག་སྤྲིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་སྤྱགས་བཞེད་གནང་
མི་འདུག་སྟེ། ཁོང་གི་གསན་ཡིག་ལས། གསོ་བ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་ལུང་རྒྱན་སངས་
རྒྱུས་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲུལ་མ་ནས། ལྟ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱུད་བཞིའི་ཁྲིད་ལུང་ཁུ་ལུལ་སྐྱབ་བདག་
སྤྲུལ་མཆོག་རྟོ་རྗེའི་བར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་། གཡུ་ཐོག་སྤྲིང་མིག་སྤྲུལ་
སངས་རྒྱུས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་བར་སྤྲུལ་ཉེར་གསུམ་དང་།
བདུད་རྩི་བྱམ་པའི་ལུང་རྒྱན་དུ་སངས་རྒྱུས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་

གྱི་བར་སྤྲ་བརྒྱུད་ཉེར་གཅིག་བཅས་བཞོན་ཡོད་པ། དེ་དག་གཅིག་ལའང་གཡུ་
ཐོག་རྒྱུ་མའི་མཆོན་གྱི་ཟུར་ཅམ་ཡང་གསུངས་མེད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གསན་
ཡིག་ལ་གཟིགས་པས་འཇུག། དེས་ན་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ཐོད་གྱི་གསོ་བ་རིག་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག །གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ཞལ་བཞེས་མེད་པ་ནི་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཞིག་ཞལ་བཞེས་
ཡོད་པ། ད་ཅུང་ལྷ་རྒྱུ་གས་བྱས་ན་ལལ་ཆེར་ཆོང་དཔོན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་འཕམ།
དམག་དཔོན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཟེར་བ་འདྲ་བྱུང་པ་མིན་ནམ། དེ་ནི་བྱིད་དང་
བྱིད་གྱི་རྒྱུ་འབྲངས་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུད་བྱ་ཡིན་སྟབས་ཁོ་ཐོ་དང་ཚོད་པ་མི་བྱུང།

༥ ལན་བརྒྱུད་པ། རྟེན་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་
བཀའ་རྒྱ་མ་ལ་སྟོན་བཅའ་ནས། ཁོག་དབྱུབ་ལས། “རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་དེ་གསུང་
རབ་སྤྱི་དང་མི་མཐུན། ཅ་རྒྱུད་དང་འགལ། ཐོན་པོའི་ཟེར་སྟོན། རིག་བྱེད་གྱི་
གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་བཞེན་རྩ་རྩུང་བ་དཀའ།” ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་
ལས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་སྟན་ཐང་བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་རྩ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྲ་བརྒྱུད་
ཆ་ཆང་དང་། ཡི་དམ་སྤྱང་མ་ཐམས་ཅད་གྲིས་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་
མའི་ཐང་སྤྱ་གྲིས་མེད་པ་འདི་ནི། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པ་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་
པའི་བདེན་དཔང་དོ་རྒྱུ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་བསྟོན་
ནས་ད་ཅུང་རྟེན་སྲིད་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཡོད་གསུངས་
ན། ཁོ་ཐོ་ནི་བྱིད་དང་མི་ཚོད་དོ། །

༦ ལན་བརྒྱུད་པ། སྤྱིང་སྟན་བཀའ་འབུམ་པས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཁས་སྤངས་ཟེར་
བ་ནི། བྱིད་ཉིད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྒྱུ་མ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་ཉམས་སྦྱང་ཞན་པའི་སྟབས་
ཀྱིས། བཀའ་འབུམ་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་བརྗོད་དོན་གོ་ལོག་བྱུང་བའི་སྟེན་
ཀྱིས་སོ། །གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་རྒྱན་མ་ཡིན་པ་ཐོག་མར་སྤྱབ་
མཁན་སི་རྩ་ཆོས་འབྱུང་སྟོབ་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་པས། བཀའ་
འབུམ་པས་སྤྲ་མའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ། རང་གི་མི་གཤིས་དང་འགལ་བའི་
སྤྱོད་ངན་དེ་འདྲ་གནང་མི་སྲིད་དོ། །དཀའ་འགྲེལ་ལས། གཡུ་ཐོག་སྟོར་གསུང་

པ་ནི་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡིན་ཏེ། “རང་སྤང་བེ་རྒྱུ་ཡ་ཡི་འོད་དུ་གསལ། ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་གཙང་གི་ཚོགས་འདུས་མགུར་མོ་སྤྲོན་གྱི་གོང་བྱིར་ལྟ་ན་སྤྱག་
གི་ཡུལ་བཀོད། གཞལ་ཡས། སྤྲོན་སྤྲོན་གཙོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རང་སྤང་སྤྱུལ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་འདི་ནི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཚོས་དང་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་
གཟི་བྱིན་རྒྱས་མཐུའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ།”
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཙང་གི་ཚོགས་འདུས་མགུར་མོ་ནི་གཡུ་ཐོག་གསར་མའི་
འབྱུངས་ཡུལ་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པ་མཐུན་གསལ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྤང་
ནས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལྟ་སྟོག་སྐབས་བརྗོད་དོན་དངོས་གང་ཡིན་གོ་བ་ལེགས་པར་
ལེན་དགོས་པ་ལས། གང་མཐོང་རང་འདོད་སྤྱབ་བྱེད་དུ་བསྐྱོམ་ནས་ལུང་དྲངས་
ན། འགོ་བ་མི་ལྟ་ཅི་དུང་འགོ་ནམས་ཀྱང་བགད་མོ་ཤོར་སྤིང་དོ། །ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་
འཇུག་སྐབས་སུ་མི་སྤང་དང་། དུས་ཚོད། དོན་ཁྱེན་ནམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིབ་དུ་
དཔྱད་ཅིང་དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་
སྤྱི་བའི་ལྟ་བུ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་ན་ལེགས་སོ། །

ཡང་། “གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པ་ཚུད་བྲལ་གྱི་མཁས་པ་དུ་མས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་ཟིན།” ཞེས་པ་དེའི་ལན་དུ།
ཁྱོད་གྱིས་གོ་ལ་རྒྱུ་པོ་འདི་ནི་ལྷག་གི་རིམ་མ་ཙམ་ཤིག་ལ་དོས་འཛིན་ཞིང་ཡོད་
པར་འདྲ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་དེ་འཛམ་གླིང་ལྟ་ཅི། བོད་སྤྱིངས་གསོ་
རིག་སློབ་གྲུའི་ནང་ཙམ་ལའང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་མ་ཐུབ་པའི་ཚུད་གཞི་ཞིག་ཡིན་
པ་ཉིད་གྱིས་མཐུན་གསལ་ལྟར་རེད། གནས་དེར་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཁས་ལེན་
མཁན་གོང་གསེབ་ནས་འཆར་ཡོངས་བྱུང་བའི། སྤྲོན་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས།
འཛམ་གླིང་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་སུ་སྤང་གྲགས་ཡོད་པའི། ཨ་རིའི་རྒྱ་སློབ་གྲུ་ཆེན་
མོའི་ནང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི། འབུམ་རམས་པ་རྣམས་གྱིས་སྤང་མེད་དུ་
དོར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད། །

མདོར་བསྟུས་ན། ཁྱོད་ལུང་ཨེམ་ཆིམ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་

ཐར་རྩུན་མ་དེ་མ་བཅམས་པའི་གོང་དུ་བྱང་བའི་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་སྟོར་གྱི་ཡིག་
 ཆ་ཞིག་ཡོད་ན་ཀུན་གྱི་སྐྱུན་ལམ་དུ་འབྱལ་བའི་དུས་ལ་བབ་འདུག །རང་གི་རྩུན་
 ཀླབ་འགེབས་པའི་ཆེད་དུ་བོད་གྱི་མི་རབས་རྗེས་མའི་གཞོན་ནུ་ཚང་མ་སྐྱུན་པོའི་
 གནས་སུ་བཀོད་པ་ནི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་གསར་པ་ཞིག་དུ་མཐོང་། རྩུན་
 མའི་བདེན་དཔང་རྩུན་ཡིག་ཁྱེར་ནས་སྐྱུན་པའི་ལབ་རྗོལ་ལྷ་བྱ་ལབ་སྐྱེང་འདི་
 འདྲ་བ་ལ་སྤྲད་ནས་ཁོ་བོས་ལན་མི་སྤྲོད། །

ནད་པ་མགོ་བསྐྱོར་གཏོང་བའི་ཏམ་གཏམ་དང་། །

བྱིས་པ་ཞེད་སྐྱང་སྐྱལ་བའི་ཐབས་ལམ་སོགས། །

ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙུག་སྤྲུལ་བའི་དཔྱད་ལྗན་ཁྲིད། །

ཡང་ཡང་ཤུ་ཚུགས་སྤྲུལ་བ་བཀའ་མའི་གནས། །

ཞེས་པ་ཉེ་ལམ་ཁོ་བོ་ལ་དམའ་འབེབས་དང་བྱར་བའི་བརྗོད་དོན་གཙུག་བོར་
 བྱས་པའི་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་མཐོང་བས་རྒྱུན་
 བྱས། སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤པའི་ཟླ་བ་༥པའི་ཆེས་ཉལ་བོད་གྱི་རིགས་ལམ་སྤྲུལ་བའི་རྒྱལ་
 ཁམས་པ་བྱབ་བསྟན་ཡུན་ཚོགས་དེས། ལྷོ་རུབ་མི་རིགས་སྤྱོད་གྲུ་ཆེན་མའི་རང་
 ཤག་ནས་སྤྲོད་སོ། །

ལ། རོར་འབྱུལ་ངོས་ལེན་ཡ་རབས་སྤྱོད་པ་ཡིན།

རང་གི་རོར་འབྱུལ་ངོས་ལེན་པ། །

དམ་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །

རང་འདོད་ཆེད་དུ་རང་རིགས་གྱི། །

གཞོན་ནུ་མགོ་བསྐྱོར་བདུད་གྱི་ལས། །

གདོད་མའི་འབྱུལ་རྟོག་ངོས་བེན་པ། །

སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན། །

ནམ་ཡང་འབྲུལ་པའི་སྒྲོང་འཕྲོ་བ། །
སྒྲོག་ཤ་ཅན་གྱི་སྐུན་ཟླ་དངོས། །

གཡུ་ཐོག་རྩུབ་མའི་ནམ་ཐར་ཡིས། །
ཁོ་བོ་རེ་ཞིག་སྒྲོང་ས་ན་ཡང་། །
ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་ཟེར་མཐོང་བས། །
འབྲུལ་རྟོག་སྐུན་པ་དབྱིངས་སུ་ཡལ། །

ལོ་ངོ་སྒྲོང་གི་ཡར་སྡོན་ན། །
གཡུ་ཐོག་བྱང་མིན་མ་ངེས་ཀྱང་། །
བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག།
གཡུ་རྒྱུང་མེད་པ་མཁས་མང་བཞིན། །

རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཕྱེ་སྤྱིད་རྗེ། །
ཆོས་འབྱུང་ཡབ་སྐུ་མཁུན་གོང་སོགས། །
སྐུན་བརྒྱུད་ཁྱོད་དུ་མི་བཞུགས་པའི། །
གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་མཛོད་ཕྱིན་གང་། །

ཉེ་ཆར་ལྱང་རིགས་གང་ཡང་མེད་པའི་དམའ་འབེབས་དང་ཆོག་ངན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
ཁོ་བོ་ལ་ཁ་ཚོད་བྱེད་མཁན་ཏུ་འབྱུགས་གཅིག་གིས། ཁྱོད་རང་གིས་དེང་སང་
གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། བོད་ཡིག་ཆོག་གཏེར་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལོ་
རྒྱུས་པར་ར་གའི་ལྡེ་ལྡེ་མིག་གི་ནང་དུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་སྒྲོར་བྲིས་པ་ནང་འགལ་
རེད་ཅེས་ཚོད་རྟོག་སྒྲོང་གི་འདུག ཁྱུང་བྱང་མཁས་པའི་ནམ་དཔྱད་ཀྱི་ལྱང་
རིགས་ཅན་མ་གཏོགས། གཞན་ལ་གཏམ་ལན་སྟེ་བའི་དུས་ཚོད་མི་འདུག་ཀྱང་།
འདི་ལ་ཁོ་བོས་གསལ་བཤད་མདོར་བསྟུས་གཅིག་ལྟ་འདོད་བྱུང་སོང་།

‡ གསལ་བཤད་དང་པོ། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་ཆོག་མཛོད་དང་། དབྱེད་ཚུལ་

གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་མཐོང་གི་ཡོད་པ་འདྲ། གསལ་པོར་བཤད་ན། ཆོག་མཛོད་ནི་
ཆ་འཕྲིན་གྱི་མཛོད་ཡིན་སྟབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱང་ཚུང་བའི་བདེན་རྒྱུ་གང་ཡིན་
ཐམས་ཅད་རོ་སྟོན་བྱ་དགོས་པ་ཆོག་མཛོད་ཀྱི་རོ་བོ་རེད། །དཔུང་ཚུལ་ཞེས་པ་
རང་གི་ལྷ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། རང་གི་ལྷ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དགག་བཞག་
བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་མ་ཤེས་པ་ནི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཀ་ལ་

ཞུགས་མ་ཚུང་པའི་སྒྲིན་དུ་བྱུང།

༥ གསལ་བཤད་གཉིས་པ། གལ་སྲིད་ངས་སྟོན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཞིག་ཡོད་པར་
འདོད་ཅིང་། ད་ལྟར་དེ་ཡོད་པ་དགག་པ་ནི་སྤར་ནོར་བ་ལ་ནོར་འབྲུལ་དུ་ཤེས་
ནས། རང་སྒྲིན་རང་གིས་ངོས་ཟིན་པ་ཡིན་སྟབས་དེ་ནི་མཁས་པ་མ་བྱེད་དམ་པ་
ཡིན་པའི་རྟགས་མཆན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སོར་སྐྱེས་ཀྱི་གང་བླག་གང་ཞིག །
ཐོག་མར་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ན། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན། རྒྱལ་
བསྐལ་བ་བདེ་བར་འཛིན་ཞིང་ལོག་རྟོག་དང་། འབྲུལ་རྟོག་ཁོ་ནས་དུས་འདུལ་
བའི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་ཅིང་། ཐབས་གདམས་
ངག་བླ་མོ་ཐོབ། གཞི་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་ལ། ལམ་ཐབས་ཤེས་བྱང་འཇུག་
གིས་བརྟེན་ཞིང་། འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་ནས་སྐྱ་གཉིས་
བྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་བར་དུ་ཐོབ་པ་ན། སྤར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
འབྲུལ་རྟོག་ནམས་རང་བཞིན་དུ་ཡལ་ཏེ། རྒྱལ་བསྐལ་ལ་རྒྱལ་བསྐལ་གྱི་རང་
བཞིན་ངོས་ཟིན་པ་ལྟར། ཁོ་བོ་སྤར་གཞོན་ལུང་སྐབས་སུ་ལྷ་རྒྱ་དང་མཐོང་རྒྱ་
རྒྱུང་། ལེགས་ཉེས་དཔུང་པའི་རྣམ་དཔྱད་དང་། བདེན་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་རིག་
སྟོབས་ཞན་པས། ལྷ་སྐྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ནོར། རྒྱུ་མ་ལ་བདེན་པར་མཐོང་།
གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོད་པའི་ཡིག་རྒྱུ་ལ། ཡིད་ཆེས་ནས་ནོར་འབྲུལ་གྱི་ལམ་དུ་
ཕྱིན་པ་ནི་ད་ལྟ་བྱོང་གྱི་སྟོ་རིག་དང་འདྲ་བའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོ་འབྲུལ་
བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་ཡང་དག་པ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་གསུང་
དུན། ལམ་ཡང་དག་པ་སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་དམ་པའི་བསྟན་བཅོས་རྟོན། ཐབས་
ཡང་དག་པ་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མའི་རིག་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་པས། འབྲས་བུ་ཡང་

དག་པ། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཡུ་ཐོག་སྤྱི་མ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཐ་མལ་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །གཞི་ཐོག་ནས་གནས་
 ལུགས་བཅའ་ཞིང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས། ས་ཐོབ་ཀྱི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟར་པ་རྒྱུ་བཞིན་དུ། བདག་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་སྤྱན་ཅན་ལྷ་
 རྟལ་ཅན་ཞིག །སྤྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་
 རྒྱ་བའི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཞིག་གི་མོ་སར་སྤེལས་པའི་རྟགས་སྤྱེད་པ་ལོ། །སྤྱི་ཚེས་
 འབྲུལ་ལ་ལོ་རྒྱུས་དུ་དོས་ཟིན་ཞིང་དེ་ལ་དགག་བཞག་བྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་མ་
 ཟེད་དམ་པའི་སྤྱིས་བྱའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

ཁོ་བོ་རང་གིས་སྟོན་མ་ལོར་བ་ལ་རྗེས་སྤྱེད་ལེགས་བཅོས་བྱས་པ་ནི་གཡུ་ཐོག་
 སྤྱི་མའི་སྟོར་ཅམ་མ་ཆད་པར། སྟོན་བོད་ཡིག་ཐོག་མར་གསར་བཞོ་བྱེད་མཁན་
 སྤྱི་མི་སམ་རྟོ་ཏ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་མོང་ན་བོན་ལ་ཡི་གེ་མེད་པའི་ལྷ་བ་མཁེགས་
 བཟུང་གི་ཚུམ་ཡིག་ཡང་འབྲི་སྟེང་ལ། རྗེས་སྤྱེད་འབྲུལ་ལ་ལོ་རྒྱུས་དོས་
 ཟིན་ནས། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་གཡུང་རྒྱུད་བོན་ཀྱི་ཐུག་རྗེས་ཡིན་པའི་སྟོར་ཀྱི་
 དབྱེད་ཚུམ་ཡང་བྱིས་ཡོད། དེས་ན་སྤྱི་ཚེས་འབྲུལ་སྤྱིས་ལེགས་བཅོས་བྱ་བ་
 ནི་བདག་རྒྱལ་ཁམས་པའི་རང་གཤིས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཏ་ཅང་ལ་མཆན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ། ལོ་དར་ཅེ་མདོར་
 དཀར་མངོས་བོད་སྟོན་ཁང་གིས་སྟོན་པའི་མཐུན་ཚོགས་བཅུགས་སྐབས། ཡན་
 གོ་འཛོ་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་དུ། དེང་དུས་བོད་རང་སྤྱོད་
 རྫོངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁས་
 ལེན་ཞིང་འདུག །དེ་ཡག་པོ་འདུག་པར། ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་འདུག་
 གསུངས་སོང་། ང་བགད་མོ་ཤོར་ཡང་མི་སྤྱི་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་པ་ཡིན།
 གང་ཞེ་ན། སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཅིག་སྟོན་བརྒྱུད་བརྒྱའི་སྐབས་སྤྱི་བོན་ཀྱི་སྟོན་
 པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་སྤྱིས་དབྱེད་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱིས་གསེང་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་
 བཏབ་པ་ནས་ད་བར་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཡོད། ཅིས་པ་དེ་ཐོག་མར་ཁོ་
 དོས་ལོ་རྒྱུས་པར་རྒྱ་ར་གའི་ལྷུ་མིག་དུ་བྱིས་ནས། སྤྱི་ལོ་1996ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་

དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་གིས་པར་བཏབ་པ་རེད། དེ་རྗེས་ཁོ་པོའི་སློབ་མ་ཆམས་ཀྱིས་པོད་
 གྱི་གསོ་རིག་རྩོད་སྟེན། རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་རྣམས་རབས་ཉེར་གཅིག་
 པའི་མགོ་ར་བླ་མོག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པར་བརྒྱད་བཤད་སྟོལ་དེ་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་
 རེད། ཁོ་པོས་པོད་གྱི་གསོ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ལོ་རྩམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པའི་
 ཁྲུངས་ཡིག་ཆ་གང་ལ་ཁྲུངས་གདུགས་ཤེ་ན། པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེད་རམས་པ་མཁས་
 དབང་ཆམ་མཁའི་ཚོར་བྱས་པོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ལོ་དེ་རྒྱུ་ལོའི་
 སྟོན་གྱི་1917 པའི་ཤིང་བྱི་ལོ་ཡིན་པ་ལྟར་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་མ་གཏན་འབེབས་
 གནང་ཡོད་པ། དེ་ནི་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་གི་འབྲས་བྱ་གསར་པ་ཞིག་
 རེད། ཁོ་པོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་བའི་གཞི་དེ་ལ་འཛིན་ཞིང་པོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་
 ཁག་ན། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་སྐུ་དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས་སླེལ་ལོར་འཁྲུངས་གསུངས་
 པ་དེ། རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་མ་ལྟགས་དེའི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་
 པའི་ཤིང་སླེལ་ལོ་རྒྱུ་ལོའི་སྟོན་གྱི་1897 ལོ་དང་སྒྱུར་ནས། དབྱུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱི་
 ཟིན་བྱིས་བཏབ་པའི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ་མན་ངག་ཉམས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད་དང་། གསོ་
 རིག་འབྲམ་བཞིའི་རྒྱང་གཞི་དང་། རྒྱ་བཙུགས་གཡུང་རྒྱུད་འབྱེལ་པ་སོགས་བྱུང་
 བས་ད་བར་ལོ་རྩམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བྱུང་བ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡིན། །

གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཆམས་ཀྱིས་དེར་སང་པོད་གྱི་གསོ་རིག་དར་བས་ལོ་རྩམ་སྟོང་
 བརྒྱད་བརྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཟེར་བ་དེ། ཐོག་མར་ཁོ་པོས་བྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁས་
 མ་སྐྱངས་ན། འོན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པར་རྒྱ་གཞི་ལྟུ་མིག་གི་སྟོན་ལ་དེ་ལྟ་བུ་པོད་
 གྱི་གསོ་རིག་དར་ནས། ལོ་རྩམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡིན་པར་གཏན་འབེབས་བྱས་
 པའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་སྟོན་དང་། ཁོ་པོས་གསེར་སྤང་སྟོང་གི་བྱ་དགའ་ཞིག་སྤུལ་ངེས་
 ཡིན། །

མི་ལ་སྤང་ཞིང་གཏམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། །

སྒྲུབ་པོ་བྲག་ཆའི་རྗེས་སུ་མ་རྒྱུག་ཅིག།

ད་ལྟའི་དོན་དངོས་མགོ་པོ་ཚོངས་བྱུར་ན། །

འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་འདོགས་རི་ལྟར་ཆོད། །

༥ ལེའུ་ལ་འཛུམས་བཞི་པ། གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་ནམ་ཐར་རྩལ་མ་བྱང་ཚུལ། འབེ་
ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་《གསོ་རིག་ཁོག་དབུ་བས་》ལས། “བྱར་
མཁར་སློ་གོས་རྒྱལ་པོས་སྦྱགས་སྦྱགས་ཀྱི་སྐྱོན་པ་རྣམས་ལ་དྲི་ཡིག་མང་དུ་བྱས་སྟེ།
སྟོང་ལུང་གི་ཞིམ་ཆེ་ཀུན་ལེགས་ཟེར་བ་ཕྱིས་སུ། པ་རྣམས་འཆོ་བྱེད་དུ་འབོད་པ་
ལའང་དྲི་བ་བྱས་པའི་དྲིས་ལན་དུ། རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟེ་འབཅན་གྱི་སྐྱོན་དཔྱ་
ནི་སྟོང་ན་ཆེ་རྩལ་པ་བེ་ཆི་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་བྱང་ཏི་མེ་ཉག་གསུམ།
སྐྱེད་ན་གཉེན་པ་མཐའ་བཞི་སྟོང་པ་གསུམ་སྟེ་དཔྱ་ཏི་འབོད་པ་དང་། རྒྱུད་བཞི་
བཀའ་གཏེར་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་སོགས་བྱང་བར། བྱར་མཁར་བས་
སྐར་ཡང་དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་སྒྲུགས་པ་དང་། ལྷ་ཐིགས་ཉིན་བྱེད་འོད་མཆོ།
དབྱར་སྐྱེས་རྩ་གསར་རྣམས་བྱས་སྟེ། འདྲེ་རྩེ་རྒྱ་གར་བརྩ་གོང་ཡན་ལ་གཡུ་ཐོག་
ཅེས་ཐ་སྐྱོད་མེད་ཚུལ། ཆོས་རྒྱལ་དང་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་བར་ལ་མི་ལོ་ཉིས་
བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོད་ཚུལ། རྒྱུད་བཞི་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་གོང་ཡན་སུ་ལའང་
མ་གཤགས་པའི་ཚུལ་སོགས་ལུང་རིགས་རྩོམ་ཞེས་མས་ཆར་བཅད་དེ་སྐྱ་རྒྱ་མེད་
པར་བྱས་པ་ན། ཕྱི་རྩེས་རང་གི་བྱུན་ཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཡུ་ཐོག་མགོན་
པོ་རྟིང་མ་ཞེས་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དེ་ཁོ་པས་སྟོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་
མཁས་བྱུན་སུ་ལའང་། གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡབ་སྐུ་གསར་རྟིང་གཉིས་ཡོད་པའི་
སྟོན་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚུམ་ཡིག་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་1771ལོར་བཙུམས་ཤིང་། དཔེ་རྟིང་དཔེ་དགོན་ལག་
བྲིས་མ་ཞིག་རེད། བྱར་མཁར་སློ་གོས་རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་བཞི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་
མགོན་པོས་བཙུམས་པ་བཞེད་པའི་ཚུམ་ཡིག་དེ་སྤྱི་ལོ་1572ལོར་བཙུམས་འདུག།
དེ་རྩེས་སྟོང་ལུང་སྐྱོན་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་དུ། སྐར་ཡང་《དྲིས་ལན་
ལེགས་བཤད་སྒྲུགས་པ་》《ལྷ་ཐིགས་ཉིན་བྱེད་འོད་མཆོ་》《དབྱར་སྐྱེས་རྩ་གསར་》
རྣམས་མཛད་པ་ལ་བརྟག་ན་དེའི་རྩེས་སུ་ལོ་རྩོ་བཙུ་ཕྱག་ལྷག་བཞུགས་ཡོད་པར་
སེམས། དེ་ལྟར་ན་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་ནམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་འདི་སྟོང་ལུང་ཞིམ་
ཆེ་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས་སེམས་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙུ་དྲུག་པའི་མཇུག་ཅུ་ཞིག་

ན་བཅུ་མས་པ་ཤོར་མ་ཆག ི་ཆུ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་》 ཤིང་སྤར་བཞོ་བའི་དུས་ནི་
 ཏ་ལམ། སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ལོ་རབས་དུག་ཅུ་པ་ནས་བདུན་ཅུ་
 པའི་མཇུག་ཙམ་ན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དར་མོ་སྤྲན་རམས་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་1638ལོར་
 རྒྱུས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་མོའི་མདུན་ན་གསེང་གི་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་
 དུས་ནི་སྤྱི་ལོ་1660-1880 ལོའི་བར་སྐབས་དེར་ཡིན། སྤྱི་ལོ་1682 ལོ་རྒྱལ་བ་ལྷ་
 པ་ཆེན་པོ་སྤྱ་གཤེགས་ཆེས་དར་མོའི་མཛད་ཤིན་མཇུག་བཟུས་པས་སོ། །

《རྒྱ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་》 ཟེར་བ་འདི་བྱང་བ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དུ་གཡུ་
 སྤྱོད་གསར་སྡེ་ཟེར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་འདི་བྱང་ཁིང་འགའ་ཞིག་གིས་རང་འདོད་
 ཆེད་དུ་《རྒྱུད་བཞི་》 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་རྒྱབ་བྱེད་དུ་བྲིལ་བསྒྲགས།
 འགའ་ཞིག་ནི། རི་བོང་ཅལ་འདྲེགས་ཀྱི་ཆེས་སྤྱ་རྒྱུག་ནས་གཡུ་སྤྱོད་གསར་སྡེ་
 ཞེས་སྤང་མེད་དུ་འཛོད། འོན་ཀྱང་སི་དུ་ཆོས་འབྱུང་སློབ་ཆོགས་འཁོར་དང་
 བཅས་པ། འཇམ་མགོན་མཐུན་གཉིས་དང་། འབྲུ་མི་མཁ་སོགས་ཀྱིས་གསོ་
 རིག་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་གསར་སྡེ་ཟེར་བའི་ཡོད་པ་མ་བཞེད། རྒྱག་པར་དུ་སྤྱི་
 སྤྱོད་སངས་རྒྱུས་རྒྱ་མཆོ་དང་། འཕེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀྱན་བྱབ་རྒྱམ་གཉིས་ཀྱིས་གསོ་
 རིག་སྤྱོད་དབྱུག་དུ། “རྒྱ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་དེ་གསུང་རབས་སྤྱི་དང་མི་མཐུན། ཅ་
 རྒྱུད་དང་འགལ། བོན་པོའི་ཟེར་སྒྲོས། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་
 བརྟེན་དུ་བྱང་བ་དགལ།” ཞེས་《རྒྱ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་》 ལ་སྒྲོན་བཞོད་མང་པོ་
 གནང་འདུག།

༥ འབྲུལ་འཛོམས་ལྷ་པ། སྤྱི་ལོ་2016ལོའི་ཟླ་བ་7པའི་ཆོས་17ཉིན། བོད་སྤྱོད་ས་
 སྤང་ཆོང་གི་བོད་སྤྲན་ཁང་དུ་སྤྲན་པ་གཞོན་ཅུ་ཞིག་གིས་ཁོ་བོ་ལ། “གཡུ་སྤྱོད་
 ཆོང་མ་མེད་ན་གོང་པོ་སྤྲན་ལྷང་གི་སློབ་གྲྭ་དང་། གཡུ་སྤྱོད་རྒྱབ་བྱེད་སོགས་རི་
 རྒྱུར་བྱང་བ་ཡིན། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་གཡུ་སྤྱོད་དེ་གང་ཡིན། ཞེས་ལོ་
 རྒྱུས་ཡིག་ཆང་གང་ལའང་བལྟ་རྟོགས་མ་ཞུང་པའི་སྤྱོད་རྒྱུས་ཅན་གྱི་བཀའ་འདི་
 ཞིག་གནང་བྱུང་།” ཁོ་བོས་དེའི་ལན་དུ། རྒྱ་ཐར་རྒྱུན་མར་གྲགས་པའི་བཀའ་
 རྒྱ་མ་ཕུད་འཛོམས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆང་དུ་སྤྱི་བཟུ་ཕྱག་མང་པོ་ཡོད་པ་འདི་

དག་ལས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྟོང་ལྷེའུ་བཅུ་གཅིག་སྐབས་སུ། གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཟེར་བ་ཞིག་
ཡོད་པ་ཁོ་བོས་ད་བར་མཐོང་མ་ཆོང་། ཀོང་པོའི་གཡུ་ཐོག་སྐྱུང་གི་སྟོང་གྲ་ཟེར་
བ་དེའང་དེང་རབས་དྲིལ་བསྐྱགས་ཤུགས་ཆེན་བྱས་པ་ཅམ་ལས། གནའ་རུས་
ཡོད་པ་མ་མཐོང་སྟེ། གནའ་པོའི་རུས་སུ་བྱུང་བའི་སྐྱུང་གི་གནས་གཞི་གལ་ཆེན་
དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། བོད་སྟོངས་སྐྱུང་ཅིས་ཁང་གིས་གནས་གཞི་དེ་ལ་བདག་པོ་
མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱུང་གཏམ་དང་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་
པན་ཚུན་མ་འདྲིས་པ་བྱས་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ། ཁྱིམ་ང་
ཆོ་བོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་ཡམས་དང་ལྷ་སྐྱུང་མང་པོ་ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན། བོད་
ཡུལ་སྟོང་སྐྱུང་བར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ག་ས་ག་ལ། བྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱབ་ཕྱག་
དང་། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་། ཟམ་པ་མང་པོས་
ཁྲབ་ཡོད་པ་འདི་དག་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཡིན་ནམ། དེས་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་
རྒྱུས་ཡོངས་གསུམ་གྱི་ཆོད་ལྷན་གྱི་ཡིག་ཆ་ང་གང་ལའང་ཀོང་པོ་ནང་རུ་གཡུ་ཐོག་
ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཟེར་བའི་སྐྱུང་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་དོ། །ཁྱིམ་ང་
ལྷེའུ་བཅུ་གཅིག་སྐབས་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་ཁྲིན་ལས་པ་གཙོ་བོ་པོ་རོ་རྩ་ན་དང་། དེའི་
སྟོང་མ་འཛོ་རོ། བི་ཇི། མཐའ་བཞི་གསུམ་དང་། བོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་
ནས་བྱུང་བའི་སྐྱུང་པ། རྒྱ་གྲུ་གསེ་རོ། རྟོར་ལུ་གན་གྱི་གཟིགས། ཁང་ཁྲུང་
ཁུ་ལོད་ལུ་ཡན། བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཅག་རོ་མང་ཞེ། འ་ཁའི་ཐ་ན་ཆུ་རྒྱུས་
བཅས་ལྷ་པོ་རྣམས་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གསུམ་སོ། །

༥ འབྲུལ་འཛོམས་རྒྱག་པ། གྱི་ལོ་2016ལོའི་ཟླ་བ་8པའི་ཆོས་12ཉིན། སེར་ཤུལ་
དགོན་ཆེན་གྱི་དབུ་མའི་བགོ་སྟོང་ཐོག་རུ་ཁོ་བོས་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་གནང་བསྐྱས་
ཤིག་སྐྱུང་ཁྲའི་སྐབས་སུ། རྟོང་ཡོན་ཏན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་དྲི་བར། “ངས་གོ་
ཉིས་མིན་ན་ཁྲོད་རང་གིས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འབྲུངས་ལོ་དེ། གྱི་ལོ་གྱི་
ལོ་7200ལོའི་སྟོར་ཞིག་ལ་འབྲུངས་ཚུལ་བཤད་སོང་། ཡོངས་གསུམ་ལྟར་ན་གཡུ་
ཐོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་རྒྱུད་བཞིའི་ཆོམ་པ་པོ་ཡིན་དགོས་འདུག །ཁོང་
འབྲུངས་ལོ་དེ་གྱི་ལོ་708ལོར་རེད། ཁྱིས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་རྒྱུད་བཞི་

[illegible]

འདྲ། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ནས་ཐེབས་པའི་དགེ་བཤེས་གསེར་རིའི་བྲང་བ་
བསྐྱེགས་པ་ལྟ་བུའི་དབུས་སུ་ཏམ་ཆོད་ཀྱིས་སྐྱབ་རྒྱན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལབ་རྒྱས་པ་
ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སློ་སྟོབས་ཞིག་རེད། སྐད་ཆ་འདི་ནི་དུས་རྒྱུན་
ཏམ་ཆོད་ཀྱིས། བད་པ་མགོ་གཡོག་པའི་རན་ལང་ཤོར་བའི་གོམས་གཤིས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་སློ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཤོར་མ་ཆག །ཁོ་པོས་བསམ་ཡུལ་དཀར་ཆག་
ཆེན་མོ་དང་། སྤྱ་བཞིན་རྣམས་ཐེངས་བཅུ་ལྷག་ཁ་ཤས་བསྐྱེགས་ཟིན་ཡང་གཡུ་
ཐོག་རྒྱུ་མའི་སྟོར་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་། འོན་ཀྱང་མདོ་དབུས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་བསྐྱུར་དུ་དཔེ་རྒྱུང་དེ་དག་ལ་ཞིབ་གཟིགས་
གནང་ནས་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་སྟོར་ཡོད་མེད་བཅུད་གཅོད་ཡོད་པར་བྱ། དཔེ་
ཆ་རྒྱུང་པའི་ནང་དུ་ཡིག་འབྲུག་སར་པ་སྐྱེ་ཡོད་མེད་གཟིགས་པ་འཚལ། །གཡུ་
ཐོག་རྒྱུ་མའི་གསུང་ཚཱ་ཤུ་ཉི་གསུམ་པོ། སྤྱི་རྒུལ་མང་པོའི་སྐད་ཡིག་དུ་བསྐྱུར་
ཡོད་པ་དེ་ཟླ་བའི་གོ་ལའི་ཐོག་དུ་པར་སྐྱབ་བྱས་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། ས་ཡི་གོ་
ལའི་ཐོག་དུ། ད་ཅུང་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་ནི་འགོ་བ་མི་ཡིས་མཐོང་ཆོས་སུ་མ་གྱུར།
གལ་སྲིད་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་གསུང་ཚཱ་ཤུ་ཉི་གསུམ་ལྟ་ཅི། ཤོག་ངོས་གསུམ་
ཅམ་རྒྱུང་བྱུང་ན་ངས་གསེར་སྤང་སྟོང་གི་མཆུལ་ཞིག་འབུལ་ལོ། །ཞེས་བཀའ་ལན་
མདོར་བསྐྱུས་འདི་ཅམ་ལས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ལན་སུལ་བ་ནི་ངལ་བ་འབྲས་མེད་
དུ་མཐོང་ངོ་། །

༥ འབུལ་འཛོམས་བརྒྱད་པ། ཉེ་བའི་ཆར། མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོའི་སྐྱགས་ནས་
རྒུལ་པོ་སྟོང་བཅུ་གཞམ་པོའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྩོ་སྐྱ་ཞིག་གི་
པར་དང་། འབྲེལ་བཤད་ཡི་གེར། “ཆོས་རྒུལ་སྟོང་སྟོང་བཅུ་གཞམ་པོའི་སྐྱ་དུས་
སུ་པོ་བྲང་མ་རུ་མཁར་གྱི་རྟེན་གླམ་ནས་བྱུང་བ་ཤི། ལྷགས་རི་གྲུ་ཆོང་གི་མཁན་
ཐུབ་བསྟན་ཆེ་རིང་ལ་སུལ་བའི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྐྱ་བརྟན་
རྩོ་ལ་བརྟེན་པ། གངས་སྟོངས་གཅིས་ནོར་དུ་བཀོད་པ། དབུ་ལ་རིག་བདག་ཆེ་
དཔག་མེད་ཡོད་པ། གཡས་གཡོན་དུ་ཆེ་རིང་རྣམ་དུག་ཡོད་པ། མདུན་དུ་རྩ་
བྲག་གི་རི་མོ་འབྱར་དུ་བརྟེན་པ། བྲག་ཕྱག་གི་དབྱིབས་ཅན། བད་དུ་རྩེ་བཅུན་

ཆེན་པོ་སྐུ་བཞེས་ཚུལ་ཅན་བཞུགས་པ། སྐུ་རྒྱལ་དུ་མར་དུ་དང་། དེའི་འོག་
 དུ། བདེ་ལྷན་ཁིང་ན་ཆོ་དཔག་མེད་མགོན་དང་། བོད་ལུལ་དྲུང་སྤྱོད་ཡོན་
 ཏན་མགོན་པོ་དེ། ལམ་ལ་འགྲོའི་བྱིན་རྒྱལ་སྐུ་ལུང་རྒྱུ་མར་དུ། འཆི་མེད་
 རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བ་བཞེས། ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མར་སྐུ་ལ་སྐུ་འི་ཕོ་བྲང་ཞེས། འ
 དབུས་སུ་འཆི་མེད་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འི་བྲག་ཕུག་དང་། ལམ་ཆེར་གང་འདོད་བག་ཐེབ་
 བདེ་བར་རྒྱ། གཞན་ཡང་ཅ་གསུམ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ཆོགས། ལམ་ལ་བྱལ་
 རྒྱུ་ལྟར་འབྲིགས་པའི་བྲགས་རྩེ་ལས། རྩེ་བཅུན་སྒྲུ་མ་བསྐལ་བརྒྱར་ཞབས་
 བརྟན་ཤོག” ཅས་བྲིས་པ་ཞིག་ཁོ་བོ་ལ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོད་པ་སྐུ་བྱེད་དུ་
 བཏང་བྱུང་། ཁྱེད་ལན་དུ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཆོས་ཅན།
 བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟུ་བཅུན་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་མ་ཡོན་པར་ཐལ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅུན་
 སྐུ་པོའི་ཤོང་དུ་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་ཆོས་ཅན།
 བོད་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅུན་ཤོང་དུ་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། བོད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་རྩོམ་
 བཞོས་པ་ཞིག བོད་བཅུན་སྐབས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་མ་རུ་ལམ་གྱི་རྩོམ་སྐུ་ནས་བྱུང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་ཁས། མ་བྱལ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་གང་ཞིག བོད་མ་
 རྒྱུས་པའི་ཤོང་དུ་བོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཡོད་པར་ཐལ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་
 མ་རྒྱུས་པའི་རྩོམ་ལ་གཡུ་ཐོག་གི་སྐུ་བརྟན་རྩོམ་སྐུ་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འ

ཅ་བ་འདོད་ན། གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱུ་མ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མ་
 ཡོན་པར་ཐལ། བོད་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་བྱི་སྤྱོད་ལྟུ་བཅུན་སྐབས་སུ་བྱུང་ཚུལ་
 བརྩོད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་གཉིས་ཡོད་
 པར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་བྱི་སྤྱོད་ལྟུ་བཅུན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མ་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅུན་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གཡུ་ཐོག་གི་རྩོམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འ

ད་ནི་རིགས་ལམ་གྱི་བཀའ་ལན་དེ་ཅམ་གྱིས་འཐུས་པ་བྱ་ནས། རྒྱགས་སྤྱོད་
 རུང་ཟད་སྟོན། བོད་དུ་དར་བའི་ནང་ཆོས་ལས། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅུན་སྐུ་པོའི་
 སྐབས་སུ་བྱུ་མི་སམ་རྩོ་ལས་ཐོག་མར་བསྐྱར་བ་ནི་སྐུ་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་

ཉེར་གཅིག་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་དོའི་སྐྱུ་བརྟན་གྱི་
 རིག་བདག་ཆོ་དཔག་མེད་པའི་སྐྱུ་བརྟན་དེ། སྟོང་བཅུན་གོང་རུ་བོད་ལ་བྱིར་བ་
 ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་བོན་གྱི་ཆོ་དཔག་མེད་པ་ཞིག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་མཛོད་
 ཅིག །སི་རུ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཞལ་གསུང་ལྟར་ན། ཆོ་རིང་རྣམ་རྟུག་གི་རི་མོ་དང་
 རྣམ་བཤད་དེ་སྐྱུ་ལོའི་རུས་རབས་བརུ་བརུན་པའི་མཁུག་དང་། བཙུ་བརྟན་
 པའི་མགོ་ཙམ་ན་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་རུ་དར་བ་གསུངས། དེའི་གོང་རུ་རི་མོ་འདི་
 བོད་རུ་བྱུང་ཡོད་མེད། ཞིབ་འཁུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙུག་བའི་ལྷ་
 བའི་དོས་ནས་ཞིབ་རུ་དཔྱད་པ་ཞུ།

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ལ་གོང་ཆགས་ཆོ་ཤོས་ཤིག་ནི། གོང་གསལ་འདི་ལྷ་བྱུ་གནམ་
 ཡིག་དང་། ལྷང་བརྟན། གཏེར་མ། འདས་ལོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་ཡིག་དེ་དག་
 གིས་བོད་ཀྱི་བསམ་སྟོན་དང་། རིག་གནས། ལོ་རྒྱུས་ཆོང་མ་རྒྱན་གྱི་སྟོང་རུ་བརྒྱུད་ས་
 ཤིང་། རྒྱན་གྱི་སྟོང་རུ་འབྱུངས་པའི་བསམ་པའི་འབག་བཙོག་ཆེན་པོ་འདི་བཟོས་
 ཡོད་པ་རེད། ད་ནི་རུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ཀྱི་སྟོན་རིག་དང་། རིག་
 གནས་རྣམས་གཙང་ཞིང་དག་པ་ཡོང་བ་དང་། ཆོན་རིག་སྟོབ་གསོ་དེ་འཛམ་
 སྐྱིང་སྟོན་ཐོན་མི་རིགས་ཀྱི་གྲལ་རུ་འཛངས་པའི་ཆེད་རུ་རྒྱན་ལུང་དང་། གཏེར་
 ཡིག་དེ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་རུ་དགག་པ་བྱ་ངེས་ཡིན། །

༥ འབྲུལ་འཛོམས་དགུ་པ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་ལོན་ཏན་མགོན་པོ་ཟེར་
 བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིལ་འབྲུ་
 ཙམ་ཡང་མེད་པའི་སྐབ་བྱུང་རུ།

རྒྱ་མཚན་དང་པོ། སྐྱུ་ལོའི་རུས་རབས་བརུ་བརུན་པའི་གོང་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
 རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། གསོ་རིག་ཆོས་འབྱུང་གི་ཡིག་ཆོང་ནང་རུ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་
 མ་ཟེར་བ་མིང་ཙམ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་མོའི་གསན་ཡིག་ལས་གསོ་བ་རིག་པའི་
 བྱིད་རྒྱན་གྱི་སྐབ་བརྟན་ནང་རུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་མཚན་གསུམ་པ། རྟེན་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚན་བཞིངས་པའི་སྐབ་མང་

བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་དུ། རྒྱལ་པ་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་གསལ་ཡིག་ལྟར་གསོ་རིག་སྒྲུན་གྱི་སྒྲ་
བརྒྱུད་བཀོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་ཆོག་བྱུར་ཙམ་ཡང་བཀོད་
མི་འདུག་པ་དང་། བོད་སྒྲིངས་སྒྲུན་ཅིས་ཁང་གི་སྒྲུན་ཐང་གི་དེབ་དང་། གནའ་
དུས་ཨོ་རོ་སོག་ལ་ཉར་ཆགས་བྱས་ཤིང་སྤྱི་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྐྱུར་ནས་པར་སྐྱུན་
བྱས་པའི་སྒྲུན་ཐང་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་གོ་བསྐྱུར་བྱས་ཏེ་བལྟས་ཀྱང་དེ་དག་ཆང་
མའི་སྒྲ་རྒྱུད་ནང་དུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུང་མའི་ཞལ་ཐང་ཞིག་བཀོད་མི་འདུག །འདིར་
ཞལ་ཐང་ནང་དུ་བཀོད་པའི་སྒྲ་བརྒྱུད་མི་འདྲ་བ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་རེད་མིག་དུ་
བཀོད་ཡོད་པར་འདིར་གཟིགས། །

ལྷ་མཆོན་བཞི་པ། ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་གྱ་མཆོའི་གསལ་ཡིག་ནང་དུ་གསལ་རིག་
ལོ་ཁྲི་དྲ་ལྷན་དང་ཡུང་རྒྱལ་གྱི་ཁྲ་བརྒྱད་ནང་དུ་གསལ་ཐོག་རྒྱུ་མ་མེད་པའི་ལྷན་།

གཤམ་ཏུ་རྒྱལ་བ་ལྟ་པའི་གསལ་ཡིག་དང་། ཞལ་ཐང་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་ལྟ་
བརྒྱད་ཀྱི་རིུ་མིག་བཀོད་པར་འདིར་གཟིགས་པར་ཞུ།

གལ་སྲིད་རེའུ་མིག་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ན། 《གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་རྒྱན་ཐང་བརྒྱུད་
ཅུའི་དཀའ་འབྲེལ་བེད་ཅུའི་འོད་སྤང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ》ཞེས་པ། གཙོ་སྒྲིག་
པ། བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་དུ། གྱི་ལོ་2006ལོར་
དཔེ་སྐྱུན་བྱས་པ་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། འོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བཞུགས་པའི་ཞལ་ཐང་རྒྱིང་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་འོས། འོད་
ཀྱི་ལུགས་ངན་སྤར་ན། མ་འོངས་པར་ཉིན་ཞིག་གཤུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་གྲིས་ཡོད་པའི་
ཞལ་ཐང་རྒྱན་མ་ཞིག་གསར་བསྐྱུན་བྱེད་ནས་ཁྱེད་ཡོང་སྟེ། བོ་རྒྱལ་སོགས་གང་
ཞིག་ནས་རྒྱེད་ཐེར་མཁན་ཡོད་ཀྱིད་པས་ཆོང་མས་བགས་ཡོད་པ་མངོན་ཅིག།

གསེརིག་རྒྱུད་བཞིའི་བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསལ་ཡིག་ལྷར་བཀོད་པ།

ཨང	ལྷ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོན།	ཨང	ལྷ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོན།
༡	སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྱུང་།	༢༡	གཞོན་རྒྱ་ཡི་ཤེས།
༢	འཇམ་དཔལ་དབྱུངས།	༢༢	གཡུ་ཐོག་འབྲུམ་སེང་།
༣	ནང་འཁོར་རྒྱལ་རས་གཟིགས།	༢༣	གཙང་སྤྱོད་སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན།
༤	ནང་འཁོར་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ།	༢༤	དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན།
༥	ནང་འཁོར་ཀླན་དགའ་པོ།	༢༥	དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན།
༦	ནང་འཁོར་འཆོ་བྱེད་གཞོན་རྒྱ།	༢༦	བྱང་ཏི་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན།
༧	ནང་འཁོར་འོད་སྒྲུང་།	༢༧	བྱང་ཏི་དཔལ་ལྷན་འཆོ་བྱེད།
༨	ནང་འཁོར་ཉི་བ་འཁོར།	༢༨	དབང་ལྷག་གསལ།
༩	སྤྱ་སྤྱུབ།	༢༩	རིག་འཛིན་ཕྱན་ཆོགས་བཟང་པོ།
༡༠	དཔལ་ལྷན་ཕ་ཁོལ།	༣༠	རྒྱར་མཁར་མཉམ་ཉིད་དོ་རྩེ།
༡༡	ཁ་ཆེ་རྩེ་དགའ།	༣༡	ཆོ་འབྲུམ་པ།
༡༢	པརྒྱ་འབྲུང་གནས།	༣༢	བྱར་པོ་པཎ་ཆེན།
༡༣	བྱི་རོ་ཙ་ན།	༣༣	མང་ཐོས་རྩེ་བའི་དབང་པོ།
༡༤	རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ཕྱེའུ་བཙན།	༣༤	འཆི་གསོས་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ།
༡༥	རྒྱལ་སྤྲུལ་ལྷ་ནི་བཙན་པོ།	༣༥	དྲང་སྤོང་བརྒྱན་འཛིན་རྒྱལ་པོ།
༡༦	གཏིར་སྤྱོད་གྲུ་པ་མཛོན་ཤེས།	༣༦	སྤྱིང་སྤྱོད་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ།
༡༧	དབྱུང་པ་དར་གསལ།	༣༧	སྤྱན་སྤོམ་གར་དབང་སྤོམ་ཆེ།
༡༨	རོགས་སྤྱོད་དཀོན་མཆོག་སྤྱུབས།	༣༨	བྱང་བདག་སྤོ་མཆོག་དོ་རྩེ།
༡༩	གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མཐོན་པོ།	༣༩	རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།
༢༠	སྤྲུལ་སྤྱོད་ཡི་ཤེས་གཟུངས།		འདི་ཡན་གསལ་ཡིག་ལྷར་བཀོད་པ།

བདེན་པ་དོར་ཁིང་རྒྱན་ལ་ཡིད་གཏང་བྱེད། །
 ཆད་མ་དོར་ཁིང་གཏིར་དང་སྤྱང་གཏམ་བཙལ། །
 སྤྱ་སྤྱུ་ནང་འགལ་གཏམ་ལ་དོག་གཞི་མེད། །
 གངས་ཙན་ཆན་པོའི་སྤྱོད་འདི་དོར་བ་རིག།

རིག་པས་དབྱུང་ན་རྟོག་གི་པ་ཞེས་སྤང་། །
 རྟོང་ས་པས་བཀྱར་ན་དད་པ་ཅན་ཞེས་བསྟོད། །
 ཏམ་པས་བཤད་ན་མཁས་པ་ཡིན་པར་བསྟོམ། །
 གངས་ཅན་ཆན་པོའི་སྒྲིན་འདི་དོར་བ་རིག།

བདེན་པའི་ཡིག་ཆ་རྩལ་གྱི་དཔང་དུ་བཅུགས། །
 རང་འདོད་ཆེད་དུ་རང་གི་གང་བྱན་སྟེ། །
 གཞོན་ཅུ་པལ་ཆེར་རྟོང་ས་པའི་གནས་སུ་བཀོད། །
 གངས་ཅན་ཆན་པོའི་སྒྲིན་འདི་དོར་བ་རིག།

རྩལ་གྱི་ལ་རྒྱ་རི་བོང་ན་བས་རིང་། །
 བདེན་པའི་དབྱུང་ཁྱེད་ས་བའི་ར་མའི་ཟླ། །
 རིགས་ལམ་ཐོས་ན་མགོ་པོ་གདུགས་ལྟར་འཁོར། །
 གངས་ཅན་ཆན་པོའི་སྒྲིན་འདི་དོར་བ་རིག།

གཡུ་ཐོག་གསར་རྒྱུང་བདེན་ཐག་མ་ཆོད་པར། །
 གཡུ་ཐོག་གསུམ་པས་རྩལ་གྱི་སྒྲོས་གར་གཡོ། །
 གཡུ་ཐོག་གཅིག་ལ་མེས་པོ་གཉིས་སྒྲིས་ན། །
 གཡུ་ཐོག་བཞི་པ་སྒྲེ་བར་སུ་ཡིས་འགོགས། །

ཞེས་བོད་ཀྱི་ཡུང་རིགས་སྤྱི་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ས་པ་ཐུབ་བསྟན་སུན་ཆོགས་དེས་
 སྤྱི་ལོ་༡༠༡༤ལོའི་ཟླ་བ་༥པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ལྟོ་རུབ་མི་རིགས་སྤྱི་བ་གྲུའི་རང་ཤག་
 བས་སྤྱིངས། །

བརྒྱ། ཐོགས་མཆོག་སློ་གྲོས་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྤྱིངས་པ།

སྟོན་བསགས་དབང་གིས་ཡུལ་གྱ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ། །
 ཏུས་ཀྱི་དབང་གིས་གསོ་རིག་བསྟན་སྟོར་ཞུགས། །
 སྟོན་ལམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་གཅིག་ལ་བསྟེན། །
 ཐོགས་མཆོག་དམ་པ་སློ་གྲོས་བདག་ལ་གསོན། །

ཆོས་འབྱུང་ཡབ་སྲས་སྐུན་གྱིས་མ་གཟིགས་ཤིང་། །
 མཁྱེན་ཀོང་རྣམ་གཉིས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་མཁྱེན་པའི། །
 གཡུ་ཐོག་རྩིང་མའི་བདེན་དཔང་རྟེན་པ་དེ། །
 གང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སྐུན་དང་ལྷན་པའི་རྟགས། །

འོན་ཀྱང་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བའི་ཐུག་གིས་ནང་། །
 རྩིང་ཐིག་མཆོད་བརྗོད་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་ལས། །
 གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་ཡོད་པའི་བརྗོད་དོན་ཞིག།
 དངོས་བརྒྱད་གང་ཏུ་བསྟན་པ་ངས་མ་མཐོང་། །

རང་རེ་ལས་སྤྱིབ་སྲུབ་མཐུག་དབང་གིས་ནི། །
 ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཁོ་བོས་མ་མཐོང་ངམ། །
 ཡང་ན་སོར་འཕགས་ས་ལམ་བྱུང་པར་གྱིས། །
 མཆོད་བརྗོད་གཅིག་ལ་གོ་དོན་སོ་སོར་ཅི། །

མདོར་ན་སུམ་སྟོན་ནས་བཟུང་རང་རེའི་བར། །
 མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་རིང་ཏུ་གངས་སྤྱོདས་འདིར། །

མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱིས་མ་རྟོགས་དགོངས་དོན་ཞིག །

ཁྱེད་གྱིས་དགོངས་གཏེར་བཞེས་པ་དོ་མཚན་གནས། །

ཁྱེད་གྱིས་སུམ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི་གཡུ་ཐོག་སློང་ཐིག་གི་མཚན་བརྗོད་ཤོ་ལོ་
ཀ་གཅིག་གི་ནང་ལ། གཡུ་ཐོག་སློང་མ་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་རྟེན་བྱུང་གསུངས་
འདུག །འོན་ཀྱང་ཤོ་ལོ་ཀ་དེའི་ནང་རྩ་དངོས་བརྒྱད་གཉིས་ནས་གཡུ་ཐོག་སློང་
མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་གནའ་
ནས་ད་བར་གྱི། གཡུ་ཐོག་སློང་ཐིག་གི་དབང་ཚོག་བཅུ་མས་པའི་སྐབས་
དེའི་དོན་མ་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། འངས་མགོན་ཀོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེས་སློང་
ཐིག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། གཡུ་ཐོག་སློང་ཐིག་གི་དབང་ཚོག་བཅུ་མས་པའི་སྐབས་
སུ་ཡང་གཡུ་ཐོག་སློང་མ་ཡོད་པའི་སྐོར་གང་ཡང་མཁྱེན་མི་འདུག །ཤོ་ལོ་ཀ་
འདིའི་ནང་ན། དངོས་བརྒྱད་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ནས་བོད་ཡིག་ཤེས་མཁན་སུ་ཞིག་གིས་
བལྟས་ནའང་། གཡུ་ཐོག་སློང་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཟུར་ཅུ་མ་མེད་པ་མ་དཔེ་
འདི་ལ་ཡང་བསྐྱར་ཞིག་གཟིགས་མཛོད། སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་གྱིས་《གཡུ་
ཐོག་སློང་ཐིག་》གི་མཚན་བརྗོད།

སྟོགས་བཅུ་རྒྱལ་བས་གངས་ཅན་སྐྱེ་འགོ་ནས་ས། །

གདུལ་སྤྱིར་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་བསྐྱར་བ་ལས། །

ཆོས་རྒྱལ་པད་འབྱུང་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་དང་། །

ཟླ་འོད་གཞོན་ཅུ་ཞེས་བྱར་ཁྱོད་སྐུལ་མཛད། །

གཞན་སྤངས་ནད་ཀྱི་རྩུག་བསྐུལ་ལེལ་བའི་བྱིར། །

འཕགས་དང་གངས་ཅན་སྟོངས་སུ་ཁྱོད་གྱིས་ནི། །

འཆོ་བྱེད་གཞོན་ཅུ་དཔའ་བོ་མེ་ལྷ་དང་། །

གྲུ་ཆ་ཞེས་བྱར་བསྟན་དེས་བདག་སྦྱོངས་ཤིག།

འདི་ཚུམ་པ་པོ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་གྱིས་གྲུ་ཆ་ཞེས་པ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་
ཡུལ་ནི་རང་གི་སློང་མ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདིར་རྗོང་།

སར་སྒོ་གོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་ནང་དུ། ཚིག་རྒྱུ་རིང་ཐུང་བའི་མཆན་བྱ་གཞུང་
དུ་ཤོར་བའི་དཔེ་བཤུ་ཉེས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་མཐོང་། །

མཆོད་བཟོད་འདིའི་བཟོད་དོན་དངོས་ནི། བསྟོད་ཡུལ་སུམ་སྟོན་རང་གི་སྒྲ་
མ་གཡུ་ཐོག་པ་དེ། རྩལ་ས་བརྒྱ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་
ལ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གདུལ་བར་དབང་བསྐྱར་ནས་བཏང་པར་
དེའི་སྒྲུལ་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐུ་པོ་དང་། བསྐྱར་འབྱུང་གནས། ས་དམ་པ།
བེར་མ་པ། དུགས་པོ་ལྷ་འོད་གཞོན་ཅུ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ནི་གུ་རྩ་ཉེ་གཡུ་ཐོག་
ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་བྱིད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱིད་ནི་འཆོ་
བྱིད་གཞོན་ཅུ། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ། རྩེས་བུ་མེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཡིན་པའི་
གུ་རྩ་ཉེ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་བྱིད་ཀྱིས་བདག་སྦྱོངས་ཤིག །ཅིས་པའི་ཤོ་
ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སུམ་སྟོན་གྱི་རང་གི་སྒྲ་མ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་
བསྟོད་པ་སུལ་འདུག །དེའི་ནང་དུ་དངོས་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་དུ་གཡུ་ཐོག་
རྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིག་རྒྱུར་ཅུ་ཡང་། སྟོན་མེད་པ་ནི་བོད་ཡིག་ཐབས་
ཆགས་ཤེས་མཁན་ཞིག་གིས་བལྟས་ཀྱང་གོ་ཅུས། །དེས་ན་པརྩི་ཏན་སྐྱགས་
ཉམས་མ་བཞག་པའི་སྒྲིན་དུ་ཟད་དོ། །འདིར་ལྷ་འོད་གཞོན་ཅུ་ཞེས་བྱར་བྱིད་
སྒྲུལ་ནས། ཞེས་པས་ཀྱང་སུམ་སྟོན་རང་གི་སྒྲ་མ་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པ་
ཤེས་སྒྲ་ཉི། ལྷ་འོད་གཞོན་ཅུ་གཡུ་ཐོག་པ་ལས་ཐེབས་སྒྲ་བའི་གོ་རིམ་ཀྱང་བསྟན་
ཡོད་པའི་སྦྱར་རོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་པ།

གངས་མེད་ཞིང་དུ་གངས་མེད་སྒྲུལ་པ་ཡིས། །

གངས་མེད་འགོ་ལ་གངས་མེད་ཆོས་སྟོན་པ། །

གངས་མེད་འགོ་བ་མ་ལུས་འདྲན་བྱིད་པ། །

གངས་མེད་རྒྱལ་བའི་སྒྲུལ་མཆོག་བྱིད་ལས་སྒྲ། །

འདིའི་དོན་ནི། ཤོང་དུ་རང་གི་སྒྲ་མ་གུ་རྩ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་མ་ཐག་དུ་སྒྲ་
མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་བཟོད་པ་ཉི། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྐུ་གཅིག་གིས་སྒྲུལ་པས་དུས་
གཅིག་ལ། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྤང་དོར་ཆོས་རྒྱལ་བས་མ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་སྟོན་པའི་

ཐིན་ལས་ལ་བསྟོན་པའི་ཆོག་བཅད་ཅིག་རེད། མོང་གི་ཤོ་ཀ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི་
སུམ་སྟོན་རང་གི་སྒྲ་མ་གྱུ་ཆ་ཞེས་པ། གཤམ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བསྟོན་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་བསྟོན་མེད་རེད། ཁོ་བོས་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཆོད་བརྗོད་
འདིའི་སྐོར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཀྱང་། བྱིད་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ལུང་ཆོག་འདིའི་ནང་ལ་
གཤམ་ཐོག་རྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་མོ་དོན་གང་ཡང་སུས་ཀྱང་རྟོག་མ་མོང་། དེས་
ན་པལ་ཆེར་གཤམ་ཐོག་རྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཆོག་དེ་བྱིད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དེའི་མ་
ཡིག་ནང་དུ་ལུས་ཡོད་པར་ངེས།

གྲོགས་མཆོད་ལགས། གཤམ་དུ་ཁོ་བོས་མཐོང་པའི་སུམ་སྟོན་གྱི་སྒྲ་སྒྱུབ་དེའི་
དབུ་ནས་མཇུག་གི་བར་དུ་གཤམ་ཐོག་རྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་བྱུར་ཅམ་ཡང་
མི་སྤང་། ལོ་རྒྱུས་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་ལ་བདེན་དཔང་གལ་ཆེ་ཤོས་གཉིས་ནི།
ཡིག་ཆང་དང་། གནའ་རྒྱུ་གཉིས་རེད།

གནའ་དུས་ནི་གཞོན་ནུའི་སྐབས། །

རང་རེ་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐོགས། །

ད་ལྟ་ནི་རྒྱུ་ཤིང་འཆོལ། །

སྒྱུ་མིག་ནི་རབ་རིབ་གྱུར། །

མ་དཔེ་ཡི་འབྲུ་མ་གསལ། །

ལྷན་པ་ནི་རྒྱུ་ཤིང་འབྲུལ། །

བརྗོད་བྱ་ཡི་དོན་མ་ཆོགས། །

ནས་ཆང་གིས་ཐད་པ་ལྟར། །

འབྲུལ་གཏམ་ནི་ཤ་ར་ར། །

ར་དྲངས་ཤིག་འཐུང་ནས་ནི། །

ཉི་ཟུང་ཅིག་ངལ་གསོས་དང་། །

རིག་ཁམས་དེ་དྲངས་བྱུང་ན། །

གཤམ་རྒྱུ་ནི་མིན་པར་རྟོགས། །

ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤོང་ལྟུང་བཅན་ནས་གཤམ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་རྩོན་མ་ 《བཀའ་

བརྒྱུ་མ་» བྱུང་བའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་གི་རིང་ལ། གཡུ་
 ཐོག་རྒྱུ་མ་ཟེར་བའི་མིང་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་པ་མ་ཟད། ང་ལྷ་མཐོང་ལམ་དུ་
 ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕུ་སྟེ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་
 འདི་དག་གི་ནང་དུ། བྱི་སྟོང་ལྷེའུ་བཙུ་བཙུ་སྐབས་སུ་གཡུ་ཐོག་པ་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་
 གློན་ཆེན་དང་། ལོ་རྒྱུ་པ། པ་རྩེ་ཏ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་པ། རྩེ་འབངས་གང་གི་
 བྱོད་དུ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་འདི་ལ་གཞིགས་ན། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་གློན་
 རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཡུ་ཐོག་པ་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་པ་ནི་གཏན་འཁེལ་
 རེད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་གསོ་བ་རིག་པའི་གསལ་ཡིག་ལས། སངས་
 རྒྱུ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲུལ་མ་ནས། རྩེ་ཉིད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གདམས་ངག་གི་སྤྲུལ་བྱུང་
 བདག་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱི་བར་དུ། གསོ་རིག་གི་བྱིད་རྒྱུ་ལུང་རྒྱུ་གང་
 གི་སྤྲུལ་རབས་ནང་དུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་མཆོན་མི་འདུག་པས། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་
 རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་པ་གཏན་འཁེལ་བ་
 རེད། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་མི་མེར་དཔུས་མའི་བྱོད་དུ་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་
 ཟེར་བའི་རྒྱ་ཁོག་ཅིག་བྱུང་ཡོད་མེད་ལ་ནི་བདག་མི་ཚིད་དོ། །ཤོང་གསལ་ལུང་
 རིགས་དེ་དག་ལ་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ཡོད་ན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་
 ཚིད་པ་གྱིས། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་རྣམ་གཞིས་
 ཀྱི་གསལ་ཡིག་དང་ཚིད་པ་གྱིས། ལྷེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་མང་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཚིད་པ་
 གྱིས། དེ་དག་གི་དོན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཆོངས་གཡག་ཚོད་འདྲ་བའི་བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་
 པ་རྣམས་དང་ནི་བདག་མི་ཚིད་དོ། །

ཞེས་པ་ཡུན་དུ་འདྲིས་པའི་སྤྲུལ་གྲོགས་རྫོང་སར་སྤོ་གྲོས་ཕུན་ཆོགས་གྱིས་ཐིས་པའི་གཡུ་ཐོག་
 རྒྱུ་མ་ཡོད་པ་རྒྱུ་བྱེད་ཡིན་ཟེར་བ། དོན་ལ་གཡུ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་
 ཡིག་རྩེར་ཞིག་མཐོང་བ་ལ་ཀུ་རེའི་ངང་དུ། ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་སྤྲུལ་གྱ་འཛིན་པ་རྒྱལ་
 ཁམས་པ་ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཆོགས་དེས། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༨ ལོའི་ཟླ་བ་འཕའི་ཆོས་༡༡ཉིན། རྒྱ་ནག་པོ་
 ཅིང་ཤོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སྤུལ་རའི་མཁོན་ཁང་ནས་གང་དུན་ཐོལ་བྱུང་དུ་བྱིས་ཏེ་སྤྱིངས་སོ། །

བརྒྱད། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་གོང་པོ་སྤྲོད་ལུང་ཟེར་བ་མེད་པའི་སྒྲོང་།

【མཁོ་ལ།】 རྒྱ་རིངས་གསེང་བ་ཟེར་བའི་འཕྲིན་ཕྱན་ཞིག་གིས། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་
མེད་ཟེར་བའི་ཁ་དེ་རྒྱུག་པས་ཆོད། ཅེས་ཟེར་བའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་དག་ཀྱན་དུས་
ཆེན་ཉིས་ཁོ་བོ་ལ་བཏང་བུང་བའི་ལན་དུ།

【ཕྱི་མོ་ལ།】 ཁོ་བོའི་ལན། འོ་ལགས་སོ། གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་ཕྱོན་མ་ཕྱོང་ཟེར་མཁན་
ཆོད་ཁ་ལ་རྒྱུག་པས་གཅད་དགོས་ན། རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གསན་ཡིག་གི་ནང་དུ་བོད་
ཀྱི་སྤྲོད་རྒྱུད་ལྷ་རབས་ནང་ལ་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་མི་འདུག །མྱེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱུས་རྒྱ་
མཆོད་སྤྲོད་ཐང་བརྒྱད་ཅུའི། སྤྲོད་ཀྱི་ལྷ་རབས་ནང་གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མ་ཡིས་མི་
འདུག །འོ་ན་དེ་དག་གི་ཁ་ལ་རྒྱུག་པ་རྒྱུ་བ་ཟེར་རམ།

མྱེ་པ་གཞུང་གིས་ཡོད་པ་མ་ཤེས་ཤིང་། །

སྤྲོད་ཅིས་ཁང་གིས་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་པའི། །

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞུང་དུ་འང་མ་འཁོད་པ། །

གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་བཞུགས་གནས་གསར་པ་ཞིག།

གོང་པའི་ཡུལ་དུ་ཐེབས་དང་འཇལ་ཁ་ཐོབ། །

བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་ཤེས་པའི། །

མཐའ་འཁོབ་ཁམས་དང་ཨ་མ་དོའི་རྒྱན་པོ་འགའ། །

དེ་བོང་ཅལ་འདྲོགས་དགའ་བའི་སྤྲོད་རྒྱུན་ནམས། །

ནད་པ་འགའ་ཞིག་བསྐྱུས་རྗེས་གོང་པོར་ཐེབས། །

ཆེས་བྱིན་བོད་སྤྲོད་ཆོད་ལ་ཕྱག་གསུམ་འཆོལ། །

གཡུ་ཐོག་རྒྱིང་མའི་ཕྱིན་ལས་སྐྱལ་པ་མཆོག། །

སྤྲོད་བདག་ཆེན་མོའི་བི་ཡིག་བདུད་ཅི་དེ། །

རྒྱན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་མ་རྒྱུས་པ་ཡི། །

བོད་ཀྱི་ལྷ་རྗེ་འགའ་ཡི་ཞལ་དུ་བསྟོབས། །

【མཁོ་ལ།】 རྒྱ་གར་དང་རམས་ས་ལ་སྤྲོད་ལམ་བཟང་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུ་ཁང་གི་སྤྲོད་
ལམ་ཆོག་མཆོད་ཆེན་མོའི་བྱི་སྤྱིག་པ་འཇུ་བསྤྲོད་སྒྲོང་ཟེར་བ་ཞིག་གིས། “རྗེའི་ལྷ་

སྒྲུབ་གཡུ་ཐོག་པ་ནི་རུས་རབས་བརྩ་བརྩུན་པའི་ཡར་སྒྲོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ནས་
 རྟེན་རླབ་པ་ཞིག་ཡིན།” སྤྱི་ལོ་2016 ལོའི་ཟླ་བ་6 པའི་ཆེས་2 ལ་གྱིས། ཞེས་པའི་
 འཕྲིན་ཕྱན་རྒྱུང་པ་ཞིག་གཏོང་ཞིང་འདུག །འཕྲིན་ཕྱན་དེའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་སོ་
 བོ་ལ་དགག་པ་ཡིན་པའི་བོལ་གྱིས། “དེང་སང་མཁས་པ་གྲགས་པ་འགས་རུས་
 རབས་བརྩ་བརྩུན་པ་ཡན་ཆོད་ལ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་ལྷ་སྐྱུང་མགོན་པོའི་མི་
 གསལ་བས། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མའི་བར་འབྲེལ་བ་མེད་
 པར་བཤད་གྱི་ཡོད་མོད། འདི་དག་ཞིབ་རྩུ་མ་དཔྱད་པའི་གཏམ་སྟེ། རབ་བྱུང་
 བརྩུན་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་1434ལོ་སྟག་ཆོང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བཅུམས་
 པའི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆོང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད་ལས། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་
 རྒྱས་བཤད་སྐབས། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་སྐབས་སུ་རྒྱ་དཀར་ནག །བལ་པོ།
 གུ་གུ། སྤོམ་བཅས་ནས་གསོ་རིག་གི་རྒྱུད་མང་པོ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་དག་མཁས་
 པའི་བླ་སྤྲོན་སྟོར་དགུ་རྩེ་ཡི་བླ་སྤྲོན་རུ་བསྐྱོས་པའི་སྟོར་བཀོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱས་རྒྱས་
 པར་བྱར་རུ་གསལ་བ་སོགས་གསུངས་པའི་ཁྲོད། གཡུ་ཐོག་རྩེའི་བླ་སྤྲོན་རུ་བསྐྱོས་
 པ་གསལ་པོར་གསུངས་པ་དེས། རུས་རབས་བརྩ་བརྩུན་པ་ཡན་ལ། གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་
 མའི་རྣམ་ཐར་དང་མཇོད་རྩེས་བཀོད་ཡོད་པ་ཏེ་ཅང་གསལ་བའི་གསར་མ་ཡོན་
 ཏན་མགོན་པོ་ལས། བཅན་པོའི་རུས་སྤྲོན་པ་གཡུ་ཐོག་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་
 གསུངས་པ་ཐུག་རླབ་དེས་ཏེ།” ཞེས་པའི་མཚུག་རུ་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆོང་གི་མ་ཡིག་
 ལྟར་རྣམས་བྱངས་ཡོད་འདུག །

【ཕྱི་རྟོགས།】 སོ་བོས་གྱིས་པའི་ཡི་གེའི་ནང་དོན་རི་བཞིན་པ་མ་གོ་བཞིན་རུ་དགག་
 རླབ་བྱེད་པ་ནི། ལུན་ནག་མདའ་འཕེན་གྱི་དཔེར་ལས་མ་འདས་སོ། །གང་ཞེ་ན།
 སོ་བོས་གྱིས་པའི་ཤོག་ངོས་གཅིག་ཅུ་ལའང་། གོ་བ་ཡག་པོ་ལེན་མི་རླབ་པ་ཞིག་
 གིས་སྤོན་ལམ་ཆོག་མཇོད་ཆེན་མོའི་སྤྱི་སྤྱིག་པའི་འགན་ཁུར་བ་ནི། རྒྱ་གར་ལྟར་
 པར་བོད་ཡིག་རྒྱུ་ལྷན་ཤེས་མཁན་མཐའ་རྫོགས་ཟིན་པ་རྟོགས་སོ། །བོད་ཡིག་
 འཕྲིན་ཕྱན་གྱི་གོ་བ་ཡག་པོ་ལེན་མི་རླབ་པ་ཞིག་གིས་སྤོན་ལམ་ཆོག་མཇོད་སྤྱི་
 སྤྱིག་པ་བྱེད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཆག་སྟོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཆོག་མཇོད་

སྟོན་གང་གི་ནང་དུ་འདྲ་གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་ཟེར་བ་ཞིག་འཁོད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། ལྷག་པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྷ་སྐྱུང་འདྲེས་མ། བདེན་རྒྱན་ཅི་རིགས་པ་མང་བའི་《པརྒྱ་བཀའ་ཐང་》ནང་ལའང་གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། རྒྱན་ཡིག་འདི་བཟོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཟུར་མཁར་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ལ་དགག་ལན་དུ། རྒྱུད་བཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བྱིར་ཡོང་བ་ཡིན་པའི་རྒྱན་དཔང་སྟོད་ལུང་སྟུན་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས་རྒྱན་བཟོ་བྱས་ཚུལ། འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱབ་ཀྱིས་གསལ་པོར་གསུང་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟོས། འབེ་ལོ་ནི་དུས་རབས་དེ་སྟོར་གྱི་མི་རེད། སྐབས་དེར་དམངས་ཁྲིད་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིད་སློང་ཅན་ལས། བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ནས་རྒྱན་ཡིག་ལ་ཡིད་ཆེས་མ་བྱས་པས། བོད་སྡེ་པ་གཞུང་གིས་ཀོང་པོ་ལ་སྟུན་ལུང་ཡོད་པ་མ་ཤེས་ནས། ཀོང་པོ་བཅོན་ར་བྱས། ལྷ་ས་སྟུན་ཅིས་ཁང་གིས་ཀྱང་ཀོང་པོ་ན་གཡུ་ཐོག་རྩིང་མ་བྱོན་པ་མ་ཤེས་ནས་ཀོང་པོ་སྟུན་ལུང་བདག་པོ་མ་བྱས་སོ། །

ཀོང་པོ་སྟུན་ལུང་ཟེར་བ་དེ་བཅོས་སྐྱུར་སྟོ་འབྱེད་རྗེས་སུ་ས་ཆ་གསར་དུ་བཅོལ་ནས་སྟུན་ལུང་དང་། གཡུ་ཐོག་སྐབ་ལུག་སོགས་སྐྱུང་གསར་པ་ཞིག་བརྒྱུ་མས་པ་ཡིན་པ་ནི། དཀྱང་ལོ་དུག་ཅུ་ཡན་ཟེན་པའི་ཡུལ་དེའི་མི་རྣམས་ལ་དྲིས་དང་ཤེས་གསལ་རེད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ན་གནས་པའི་ཁམས་དང་། ཞ་མདོའི་ཡུལ་གྱི་གཞོན་ནུ་རྣམས་མགོ་ཚྭ་དང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཚྭ་དང་པ་དང་། དེར་རབས་ལུགས་ཀྱི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཤུགས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་སོ། །ལོ་ངོ་ལྷ་བརྒྱའི་གོང་དུ་ཟུར་མཁར་བས་གཟིགས་པའི་བོད་ཀྱི་སྟུན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་སྟོ་གར་དང་། དེར་དུས་ཁོ་བོས་མཐོང་པའི་སྐྱང་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བ་ནི། ལོ་ངོ་ལྷ་བརྒྱ་ཅན་གྱི་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་ཚྭ་དང་པ་ལྟ་ཚུག་གི་རྣམ་པ་ལ་འགྱུར་སྟོན་མེད་པ་དང་། ཚན་རིག་སྟོན་གསའི་ཤེས་བྱ་ལ་ཡར་རྒྱས་མེད་པའི་རྟགས་མཚན་ཞིག་དུ་མཐོང་། སྟོ་ལོའི་དུས་རབས་བཙུན་པའི་དུས་སྐད་དུ་ཟུར་མཁར་བས། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་སྟུན་པ་རྣམས་ལ་གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་དྲི་བ་

བརྒྱུད་དྲིས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས། ལྷ་སའི་རྫོང་རིང་ལ་སྐྱུར་ཏེ་དྲིས་ལན་སྐྱུག་ཅིང་
བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་ནས་འབྱོར་བའི་དྲིས་
ལན་འགའ་ཞིག་བྱང་བ་རྣམས་ནི་ཁོང་གིས་དྲིས་པའི་དོན་མ་གོ་བའི་ལན་ལོག་
ཤ་སྐྱུག་འབྱོར་པ་ལ་སྐྱུར་ཡང་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་ལེན་ཞིག་བྲིས་པའི་
སྟོར། 《དྲིས་ལན་རྒྱུ་པོའི་ཁ་ཆེམས་》ལས ①། “ཞེས་པ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་སྐྱུན་
དབྱེད་ཀྱི་དྲི་བ་ལྷ་སའི་རྫོང་མཛེས་བྱེད་གསེར་གྱི་པ་ཏུ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་དང་།
དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་གོ་བ་ལ། དེའི་རང་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲ་ཆོས། ཞེས་པ་བརྩམས་
པའི་ལན་གཞིས་ཀ་གོང་དཀར་བའི་སྒྲ་སྐྱུན་གཅིས་གྲོང་འཆོ་བྱེད་ནང་སོ་དོན་
ཡོད་པས། དྲིས་ལན་རྒྱུས་བརྩུས་གཉིས་བྱས་བྱང་བ་སོགས། ལན་གྱི་ཤོག་དྲིལ་
བྱེད་མཁན་བཅུ་ཅམ་བྱང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁོ་བོ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་
ཀྱི་ཁར་སྐྱབས་པའི་དུས་སུ། ནང་སོ་དོན་ཡོད་པའི་དྲི་ལན་རྒྱུས་པ་དེ་ཉིད་ཆར་
གཅིག་བྲིས་ནས། ཁ་ཡིག་ཀྱང་མ་འགྱུར་པ་དེའི་མཚུག་དུ། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་
སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་སྐྱུན་པ། རྒྱུན་སྒྲུབ་བ་ཞེས་སམ་མིང་གཞན་དུག་པོའི་རྩལ་ལམ་
ཀམ་གཞན་ཕན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་བཀྲིས་པའོ། །ཞེས་པའི་མཛེད་བྱང་
བཀོད་འདུག་པ་མཐོང་བས་རྒྱུན་བྱས་ནས། དྲིས་ལན་རྣམས་ལ་བརྟག་པའི་ཆོག་
རང་གི་དངོས་ལན་དང་བཅས་པ་འདི་ཉིད། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོའི་གནོད་པས་
ཉམས་ཐག་པའི་སྐབས་སུ། འབྲི་བྱང་ཀུན་སྟངས་པ་དབོན་པོ་རིན་ཆེན་ཆོས་
དབང་ཞེས་བྱ་བས་ཡི་གེ་བ་བྱས་ཏེ། མི་རྒྱས་བཞིན་དུ་བྲིས་པ།” ཞེས་ཁོང་གིས་
དྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་རྣལ་མ་འདེབས་བྱབ་མཁན་མ་བྱང་སྟབས། སྐར་རང་གིས་
དྲི་བ་ལ་རང་ལན་བཏབ་པ་《རྫོང་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་དྲིས་ལན་རྒྱུ་པོའི་ཁ་ཆེམས་
མཛན་མོ་ཐུན་ནག་གི་སྟོག་འོད་》 ཅེས་པ་བརྩམས་པའི་སྟོར་དང་དགོས་པ་
སོགས་གསུངས། གནས་ཚུལ་དེ་ལ་བསམ་ནས་ཁོང་ཏུ་ཅང་ཐུགས་ཕམ་བྱང་
བའི་སྟོར། 《དྲིས་ལན་རྒྱུ་པོའི་ཁ་ཆེམས་》ལས ②།

① ཤོག་ངོས་73ཐེང་13པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2003ལོར།

② ཤོག་ངོས་74ཐེང་11པར། ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2003ལོར།

གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་གྱི།
 དྲིན་ལས་ཐོ་རེངས་སྐར་ཆེན་ཅམ་ཞིག་ཤར།
 ད་དུས་དེ་ཡང་ཅུབ་གྱི་རི་ལ་བརྒྱལ།
 བསམ་བཞིན་སྟིང་ནས་སྟོ་བ་མི་གདའ་འཇམ།

གཡུ་ཐོག་འཇིག་རྟིན་མིག་ནི་ནོངས་གྱུར་ཅིང་།
 ཚུལ་བཞིན་སྐྱུངས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་གཤེགས།
 སྟིང་ལ་བདུད་ཞུགས་བསྟན་བཅོས་སྤྲོ་ཆོགས་གྱིས།
 གསོ་རིག་བསྟན་པ་མིང་ཅམ་འདི་དགྲུགས་སོ།

ས་སྟོང་ཡིན་མིན་བྱེད་པ་ལྷ་ཞོག་གི།
 ཁོ་རང་རྣམས་གྱུང་གཡོག་པོའི་ངོ་ལ་བལྟ།
 དེ་བྱིར་དཔང་པོ་ཆད་མ་མེད་པས་ན།
 མི་ཤེས་ཤེས་རྒྱ་བྱེད་པས་སྟོགས་རྣམས་ཁིངས།

བསྐྱབས་པའི་སྤྱི་རྒྱུད་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར།
 མ་བསྐྱབས་རིག་གནས་ཤེས་པ་ལྷ་ཅི་དགོས།
 ཤེས་བྱའི་གཞུང་སོགས་མཁས་པའི་གདེངས་ཆད་བཞི།
 མིང་ཅམ་མི་ཤེས་སྤྲོ་པས་སྟོགས་རྣམས་གང་།

སྤྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ཕན་པ་ཡིན་མོད་གྱི།
 སྤྲོ་པ་ངན་པས་སྐྱུར་བའི་སྤྲོ་རྣམས་ནི།
 དུས་མིན་འཆི་བ་རྣམས་གྱི་དང་པོ་ཞེས།
 མདོ་ལས་གསུངས་པ་ད་ལྷ་མ་ཡིན་ནམ།

གྱེ་མ་གྱེ་རུད་གངས་ཅན་སྒྲན་པ་ནམས།
གཤིན་རྗེའི་ཞགས་ཐོགས་མངོན་སུམ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར།
ཤེས་ལྡན་སུ་ཞིག་འདི་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད།
སྒྲན་དབྱེད་བསྒྲན་པ་རུབ་འདི་སུ་ཡིས་བཟོད།

རིན་ཆེན་ལ་སོགས་བཟང་ངན་ཤེས་པ་ཡང་།
བསྒྲན་བཅོས་མ་ཡིན་དེར་མེད་པར་ཡང་མིན།
ཞེས་པའི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིན་སྐར་ཅམ།
མ་མཐོང་ད་ནི་ཁོ་བོ་ཇི་ལྟར་བྱ།

རིག་གནས་བརྟུ་བླག་གཅིག་ལ་སྦྱངས་པའི་མཐུས།
མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པ་གསུམ།
མཁས་པ་མང་པོ་ཆོགས་པའི་མདུན་སར་ཡང་།
མཁས་ནམས་ཁྲིལ་བའི་གཏམ་ནི་སྒྲ་མ་ཕྱོད་།

བྱེ་བླག་སྒྲ་སོགས་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི།
རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲས་དོན་འབྲུལ་མེད་ནམས།
མཚུངས་མེད་དབྱངས་ཅན་བཟང་པོས་བསྒྲུལ་བ་ཡི།
བཀའ་དྲིན་དྲན་ནོ་སྐར་ཡང་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།

སེམས་ཀྱི་གནས་སུ་རྗེས་ཆར་མ་མཐོང་ཡང་།
ཆོ་འདིར་མཁོ་བའི་ཤེས་བྱའི་ཆོག་དོན་ཤེས།
བསྐྱབས་ཀྱང་ཆོག་ཅམ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་པའི།
དཀར་བ་དེས་ནི་མ་ནམས་བདེ་གྱུར་ཅིག།

བདག་ཀྱང་རིག་གནས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་དང་།།

དྲན་ཤེས་བག་ཡིད་ཚུལ་བཞིན་གནས་གྱུར་ཅིག།

ཞེས་སྐབས་དེའི་སྒྲན་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་གནས་ཁ་སྐབས་སྒྲོ་པོ་གྱུར་པའི་སྒྲང་
 ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆད་པའི་འོ་དོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཚྭ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་འདུག །ཁོང་
 གི་གསུང་ཚྭ་འདི་བསྐྱགས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲན་ལའང་འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་
 ཚོར་སྒྲང་ཞིག་རང་བྱུང་སྤེབས་བྱུང་། དེར་དུས་པོད་ཀྱི་སྒྲན་པ་ཕལ་ཆེར་ཞིག་ནི་
 ལོ་རྒྱུས་དང་། བརྗོད་སྟོན་སྟོབ་ཀྱ་རྒྱུང་འབྱིང་གི་རྒྱ་ཚོད་ཅམ་ཡིད་མཁན་ནི་
 ཏ་ཅང་བྱུང་། འཕྲིན་སྒྲན་བརྒྱུད་དེ་ལོ་རྒྱུས་དང་། གསོ་རིག་སྟོར་ལ་བཤོ་སྤྱོད་
 གང་བྱས་ཀྱང་གནའ་བོའི་དཔེ་རྩིང་གི་གོ་དོན་རྣལ་མ་ལེན་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས།
 ཁོ་བོས་གིས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྣམས་ཀྱང་གོ་བ་རི་བཞིན་མ་ལོན་པར། གོ་ལོག་
 ཁོ་ནས་ང་ལ་དགག་པ་གཏོང་བྱུང་བྱེད་པ་འདི་དག་ནི་འདྲི་ཤར་དུ་བཞག །སྤྱད་
 ཅུབ་དུ་གཏོང་བའི་དཔེར་ལས་མ་འདས།

མདོར་བསྟུས་ན། གོ་བ་མེད་པའི་སྤང་ཚན་ལ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལས་དབྱུག་པ་
 གིན། ཟེར་བ་དེ་རེད། །འགའ་ཞིག་ལ་ལུང་རིགས་བསྟན་ན་ནི་མི་ཤེས། རྒྱ་མཚན་
 བཤད་ན་ནི་མི་གོ། རྒྱ་རྒྱུགས་སྤང་གི་རྩ་ཚོག་དང་འདྲ་བའི་སྒྲན་པོའི་སྒྲན་གཏམ་
 ལ་ལན་སྤྱད་པ་ནི་དུས་ཚོད་རྒྱུད་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་མ་མཐོང་ངོ་།

ཕ་སྤང་ཡང་དག་གངས་ཅན་པོད་དུ་བསྐྱུར།།

ར་མ་ལུག་སྤང་རྒྱ་གར་གྲོང་ནས་རྩིད།།

འཕགས་ལུལ་བྱང་ན་ཕག་པའི་རྒྱལ་ཁྱགས་ཅན།།

འཇུ་རིགས་བསྟན་སྒྲོང་ཏུར་སྤྱ་ཅན་གྱི་སྐས།།

ཆོག་མཛོད་བསྐྱིགས་པས་ཆོག་གི་གོ་དོན་འདྲིལ།།

པོད་ལུལ་བྱལ་བས་པོད་ཡིག་དོན་མ་རྟོགས།།

ཡིག་རྩིང་སྟོང་ན་གཤམ་རྩིང་རང་གཟུགས་འཆར།།

ལྷན་པའི་དབུས་ན་སྤྱོད་གྱི་མེ་ཉོག་བཞད། །

འཇུ་བསྟན་སྒྲིང་སོགས་དང་འཕྱིན་ཚོགས་ནང་རྒྱ་ལབ་སློང་བྱས་པ་རྣམས་དེའི་
སྤྱི་ཉིན་ལེགས་བཅས་ཅུང་ཟད་བྱས་ཏེ་གཏོང་པ་པོ་ནི། ཤར་དཔལ་སྤངས་པའི་
སྟན་གྲལ་འཛིན་པ་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཐུབ་བསྟན་སྟན་ཚོགས་དེའོ། ། 2019.9.11

བོད་སྟན་སྟུན་པའི་ལབ་རྩོལ་གྱིས།	ཟུར་མཁར་དེད་གཉིས་སྟུན་བ་བཅད།
1572ལོར། ཟུར་མཁར་བས་གནའ་བོའི་སྟན་ པ་རྣམས་ལ་སྤྱིངས་པའི་སྤྱི་དག	2020ལོར། ཁོ་བོས་དེང་རབས་སྟན་པ་རྣམས་ ལ་སྤྱིངས་པའི་སྤྱི་དག
བསྟན་པས་ཤེད་ཀྱི་སྟུན་མཁར་ཤར་མེ་ཉོག་པའོ། ། མ་ཤེད་པས་ཤེད་པ་ཉན་པ་པའོ། ། པའོ་ཤེད་པའི་སྟུན་པས་ཤེད་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའོ། ། ཤེད་པའི་སྟུན་པས་ཤེད་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའོ། ། སྟན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། ཤེད་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། ཤེད་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། ཤེད་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། ཤེད་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། །	སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། ། སྟུན་པའི་སྟུན་པ་ཤེད་པའི་སྟུན་པའོ། །

སྐྱར་སྐྱུ་པ།

མེས་པོའི་མཛད་རྒྱུས་གངས་རིའི་མདངས་ལྟར་དཀར། །
 མཁས་པའི་སྐྱུ་རྒྱུས་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་ཤར། །
 གནའ་བོའི་བཞིན་རས་ད་ལྟ་མཐོང་བ་འདི། །
 བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དཔའ་ཡོན་ལྷན་པའི་རྟགས། །

གདོད་མའི་རུས་ནས་གསོ་རིག་ལག་ལེན་ཤེས། །
 འབྱུང་བཞིའི་རྣམ་བཞག་གྱི་རིག་གཞུང་དང་མཚུངས། །
 དཀར་ནག་རྒྱ་ཡང་སྐྱེངས་པའི་ཚན་རིག་གཞུང་། །
 ལུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བོད་སྐད་བྱང་ཚུལ་ཡིན། །

བདེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུགས་ཞེན་སྤྱིས་བསྐྱིབས། །
 འབྱུང་བཞིའི་མཚན་ལ་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་གསོལ། །
 མེས་པོའི་པ་ལོར་བྱང་བྱངས་རྒྱ་གར་བཅོལ། །
 བོད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་གྲུབ་མཐའི་རུག་གིས་འཇིག །

ནད་པ་འབྱད་ཚོ་སྐྱེངས་པའི་གསོ་རིག་བརྗེད། །
 བྱོང་པའི་དབྱས་ན་མ་སྐྱུང་ལོ་རྒྱུས་འཆད། །
 གཤེན་རྒྱུ་ལོ་ཉ་སྐྱུང་པའི་ཆས་གོས་ཅན། །
 ལོང་བ་སྐྱུ་མཁས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདྲིར་མང་། །

རང་གི་ལོ་རྒྱུས་རང་གིས་མི་ཤེས་པའི། །
 མི་རིགས་དེ་ནི་ནགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཟླ། །
 གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ནི། །
 བ་ཡི་མེས་པོ་གཡག་ལ་གཏུགས་པ་འདྲ། །

གཤེ་རིག་ལ་རྒྱལ་དངོས་གཙོའི་རིག་པས་དབྱད། །
བན་བོན་ཡིག་ཚང་བདེན་པའི་དཔང་པོར་འདྲིན། །
རྟག་བཟོའི་རྒྱང་དང་རྒྱན་པའི་དད་ཞེན་གཏམ། །
རྒྱན་གྱི་བང་མདོད་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཡིས་སྟེག །

ལྷུང་རིགས་སངས་རྒྱལ་སྟོང་ཡང་བག་འཁུམས་ཤིང་། །
བདེན་དོན་རྒྱལ་སྐྱོན་མཆོན་གྱིས་མི་འཇིག་པའི། །
དམ་བཅའ་པ་ལམ་འཁུམས་གྱི་རྩོད་འདི། །
རིག་པའི་སེང་ཆེན་རྒྱལ་ཁམས་པ་དེས་བཅུགས། །

མཚོགས་ཞེན་ཅན་གྱི་ལ་རྒྱའི་བྲག་རི་བསྐྱེལ།
 ལྷ་མཚོགས་ཅན་གྱི་ཚོངས་པའི་རྩ་ཚོག་བསྐྱེལ།
 གཡུ་ཚོག་རྒྱིང་མའི་རྒྱང་གི་རང་ཞལ་མཐོང་།
 རྒྱན་པའི་ཚོགས་ནམས་མཁྱིན་བཟང་གལ་དུ་བཤོང་།

ཞེས་པ་མོང་གི་གསེང་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཁང་མོང་མྱིང་མོང་ཞེས་པ་འདི་ནི་གཤམ་སྒྲིང་ས་གསེང་
 རིག་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ། རྒྱལ་ཁབ་པ་ཐུབ་པ་ཐུབ་ཐུབ་ཆོག་པ་དེས་སྤྱི་ལོ་2020 ལོའི་
 ཟླ་བ་12་པའི་ཆེས་18ཉིན། རྩོུབ་མི་རིགས་སྤྱོད་གྲུ་ཆེན་མོའི་རང་ལག་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཆོག་པ་
 པར་བསྟན་སྟ། །

